

BIBLIOTHECÆ
ORIENTALIS
CLEMENTINO-VATICANÆ
TOMUS PRIMUS

DE

SCRIPTORIBUS SYRIS ORTHODOXIS.

BIBLIOTHECA
ATICANA

BIBLIOTHECA ORIENTALIS CLEMENTINO-VATICANA

IN QUA

Manuscriptos Codices Syriacos, Arabicos, Persicos, Turcicos, Hebraicos, Samaritanos, Armenicos, Æthiopicos, Græcos, Ægyptiacos, Ibericos, & Malabaricos,

JUSSU ET MUNIFICENTIA

CLEMENTIS XI.

PONTIFICIS MAXIMI

Ex Oriente conquisitos, comparatos, avectos, & Bibliothecæ Vaticanæ addictos

Recensuit, digessit, & genuina scripta à spuriis secrevit,

ADDITA SINGULORUM AUCTORUM VITA,

JOSEPH SIMONIUS ASSEMANUS

SYRUS MARONITA

Sacræ Theologiæ Doctor, atque in eadem Bibliotheca Vaticana linguarum Syriacæ & Arabicæ Scriptor.

TOMUS PRIMUS

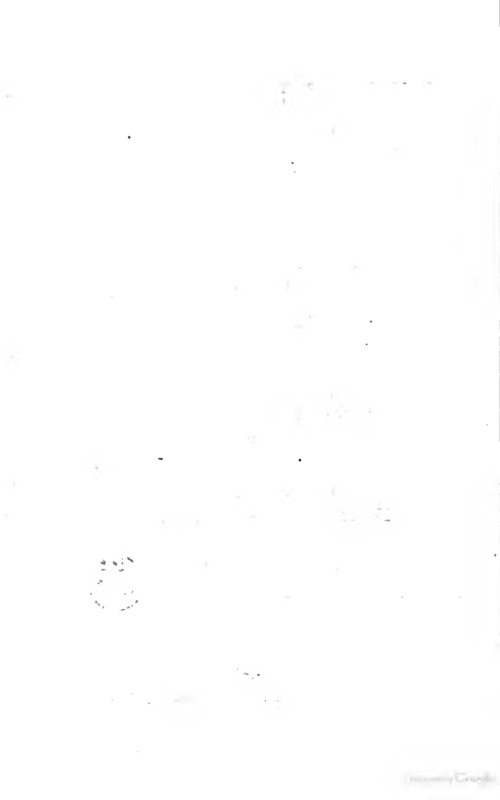
De Scriptoribus Syris Orthodoxis.

ROMÆ, MDCCXIX. Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide.

SUPERIORUM FACULTATE.

SANCTISSIMO PATRI

CLEMENTI XI.

PONTIFICI MAXIMO.

JOSEPH SIMONIUS ASSEMANUS

PERPETUAM FELICITATEM.

A est humanarum rerum conditio, BEATISSIME PATER, *ut diuturnis laboribus ad summum perductæ, mox præcipiti ruina ad infimum relabantur; neque diu-*

tiùs

tiùs illâ ipſa conſiſtant, in quibus de parta nominis immortalitate humana ſibi temeritas fruſtrà blanditur. Imperia enim toto orbe celeberrima, & magnificentiſſima illorum monumenta ita conciderunt, ut veſtigia ipſa inſignium operum irritâ plerumque curioſitate quærantur. Verùm enimverò etſi veterum populorum, Græcorum potiſſimùm Romanorumque, opes temporum viciſſitudo, ac diuturnitas afflixit; literas tamen non abolevit: deletâque primæva Imperii majeſtate, non potuit ſapientia obliterari. Præclaris enim literarum monumentis expreſſa vivunt adhuc illuſtrium hominum ingenia, doctrinæque ſcriptis traditæ ad perennem poſteritatis memoriam eruditionemque propagatæ ſunt, ac tantorum Regnorum gloria meliore ſui parte ſuperavit.

Solas tamen, Beatissime Pater, *Syriaci nominis Nationes, (quæ, ſi ab ora Mediterranei maris ad Tigrin uſque, qui Meſopotamiam à Perſide diſpeſcit, perpetuo tractu comprehenſas cenſeamus, benè multæ ſunt,) ab omni memoria integras excidiſſe, veteremque illarum fortunam funditùs everſam nulla ſui parte ſuperſtitem eſſe dolebamus. Adeò nulla imperii majeſtas, nullus literarum ſplendor, nulla religionis dignitas, nulla opum copia uſquam apparebat. Quamquam enim vetuſtiſſimæ doctiſſimæque gentis ſapientia Scriptorum ſuorum commentariis conſignata mori non poterat; utpote quæ immortalem quandam naturam ab humano animo, unde ipſi genus eſt, trahit; exundante tamen per Orientis regiones Mahometicæ ſuperſtitionis barbarie, veluti erroris ſtultitiæque commercium peroſa, ſeſe in tenebras abdiderat, in quibus plurium ſæculorum ſpatio ſepulta delituit.*

Tandem

Tandem verò ex latebris illis tui Sideris, BEATISSIME PATER, *fulgore iter monstrante, egregiarum mentium soboles educta est. Itum est in desertas terras: circumlustrata barbaricis in oris dissita Monachorum Archiva & Bibliothecæ: extracti, velut è tumulis suis, Sapientum Syrorum spirantes adhuc in suis libris vultus: unguentisque delibuti, ut Platonis utar verbis, Poëtæ, Philosophi, Theologi, & coronâ redimiti, non ut Homerum censuit idem Plato tractandum, extra urbem pulsi, sed contra in hanc urbium Reginam novo triumphi genere invecti sunt. Quod non sine aliqua veri significatione fermè accidit sub diebus Natali Salvatoris nostri sacris, quem primi ex gentibus adoravere Chaldæi: ut illorum sapientia per illos ipsos auspicatissimos dies nova quadam nativitate per* TE *reviviesceret.*

Similis rerum species animo occursabat aliquando, quum tuis auspiciis, BEATISSIME PATER, *Nilum præternavigarem. Oritur siquidem Nilus incertis toti Antiquitati fontibus, & per immensum longitudinis spatium deserta oberrans, arenis receptus conditur aliquot dierum itinere, rursùsque velut ex alio fonte conceptus editur, & novum alveum intendit: mox iterùm in cuniculos mergitur, inquit Plinius, viginti dierum desertis, atque ubi iterùm senserit hominem, prosilit fonte illo, quem Nigrim vocavere. Non absimilem Syriacæ literaturæ fortunam fuisse, mecum ipse reputabam. Incertis quippè fontibus nata, per mille atque sexcentos annos, quot fermè duravit Assyriorum & Chaldæorum Imperium, magna literarum atque literatorum affluentia excurrit: cujus rei testem locupletem habemus expressam Prophetarum libris, toto-*

que terrarum Orbe vulgatam illius gentis ſapientiam. Perſarum poſteà, & Græcorum armis atque dominatione anguſtioribus coërcita ripis, iter coëgit; donec Romanis, Parthiſque alternante fortuna imperantibus, terram præceps ſubiit. Mox Chriſtianæ religionis favore emerſit, quo tempore floruerunt Archelaus, Jacobus Niſibita, Ephræm, Maruthas, Iſaac, Jacobus Sarugenſis, aliique clariſſimi Scriptores; & Scholæ ſacris literis apertæ, quas Junilius Africanus, Theodorus Lector, & Dionyſius Patriarcha celebrant. Paulò poſt oppreſſa per Saracenos Syrorum libertate, Religio atque bonæ artes in abditos Cœnobitarum & Eremicolarum receſſus atque inhoſpitales terras ſe receperunt; donec felicibus tui Pontificatus annis, Chaldaica eruditio, tuæ Sanctitatis conſiliis, imperio & ope, in hominum frequentiam, atque è tenebris in publicam lucem prodiit. Veluti eum Pontificem expectaſſet, qui & ſapientiſſimus eſset, & ſapientum virorum æquus & juſtus æſtimator, qui literis pretium ponere ſciret, quem omnigenæ eruditionis opes delectarent, quem rursùs afflictiſſimarum Nationum miſericordia caperet, qui demùm miſeros non modò ſublevare, ſed paterno etiam affectu complecti ſoleret.

Et hæc quidem propria Summi Pontificis decora, quem omnium populorum ac gentium amantiſſimum parentem eſſe decet, in TE *uno conjuncta eminere, fama ſub tui Pontificatus initium per omnes Orientis provincias prædicaverat. Sed famæ licet certæ non credebant Syri, genus hominum, ut ait Herodianus, minimè credulum. Verùm pertinacia etiam ingenia, procedente tui auſpicatiſſimi Principatus curſu, beneficiorum, quæ in eas gentes poſteà*

conti-

contulisti, copia atque magnitudo tandem expugnavit. Quum scilicet viderent, Gabrielis Syrorum Maronitarum Patriarchæ pro pallio ab Apostolica Sede impetrando Legatum insolito honore & paterna benevolentia à SANCTITATE TUA *exceptum, & cum donis Pontificiæ liberalitatis testibus in Syriam remissum. Jacobum itidem ejusdem Gabrielis Successorem,* BEATITUDINIS TUÆ *opera, consilio, auctoritate, missa etiam in Phœniciam legatione, propriæ Sedi restitutum, composita inter diffidentes Maronitarum principes pace: honorificis insuper per eam occasionem legationibus cohonestatos Monachos Maronitas. Iberiæ præterea Principem tuæ,* BEATISSIME PATER, *beneficentiæ testem locupletissimum, Apostolicorum Missorum agmine stipatum, in patriam postliminio revertentem. Duos similiter in Assyria & Chaldæa Patriarchas tua auctoritate & providentia constitutos, tuisque auspiciis Catholicam fidem, Nestoriana secta nequidquam oblatrante, reflorescentem. Scholas insuper in Ægypto Coptorum juvenum commoditati apertas, conductis annuo stipendio ejusdem Nationis magistris. Tentatam rursùs in Æthiopiam expeditionem,* TE *Pontifice profectò dignissimam, eamque fortasè omnium, quæ hactenus in eas provincias decretæ fuerunt, felicissimam futuram, si* SANCTITATIS TUÆ *amori atque vigilantiæ, Dioscorianorum in Romanum nomen immane odium minùs obstitisset. Quum legerent Epistolas* SANCTITATIS TUÆ *amoris plenas, quibus Samuelem Alexandrinum Græcorum Patriarcham ad Ecclesiæ Catholicæ sinum, ad communis nempè Parentis, amplexus confugientem, ea qua soles humanitate excipiebas: & geminas ad Cyrillum scriptas, Græcorum Antiochenum*

Patriarcham, quem ut Orthodoxam veritatem agnoſceret, agnitamque ex animo ſuſciperet, invitabas. Quum libros percurrerent benè multos, Syriaca, Arabica, & Armena lingua tuis impenſis in Urbe typis excuſos, & ad Orientis provincias tranſmiſſos. Quum audirent Syros advenas ad oſculum pedum tuorum cum ſingularis benignitatis ſignificatione admiſſos, & ſublevatam non modica pecunia Orientalium Nationum in Urbe Seminariorum inopiam. Quum intelligerent inſtauratas auctaſque Ædes, à S. Pio V. Armenorum Hoſpitio olim deſtinatas: Præſulum etiam, Sacerdotumque ejuſdem Nationis ad Urbem pietatis cauſa venientium, quos anteà loci anguſtia excludebat, novis exſtructis ædificiis commoditati conſultum. Amplum inſuper Maronitis Monachis Antonianis Hoſpitium apud Eccleſiam SS. Marcellini, & Petri apertum: Ejuſdem prætereà Ordinis Cœnobitis Armenis datas Conſtitutiones: & peregrinis Meſopotamiæ Epiſcopis domum & annuos redditus in Urbe conſtitutos: Demùm ad publica officia, & inſignes in Romana Curia dignitates admiſſos cives ſuos. Hac itaque beneficiorum multitudine intra paucorum annorum ſpatium velut in cuneum conglobata expreſſum eſt, ut Orientis populi Te *ſibi benevolum atque munificum Pontificem crederent.*

At erant alia, ex quibus Te *mirarentur, ſuæque libertatis futurum quandoque aſſertorem ſperarent. Certiſſima enim Syrorum Ægyptiorumque teſtatione mihi compertum eſt, quod dicam. Expeditionum* Sanctitatis Tuæ *conſilio, auctoritate, auro adversùs Turcas ſuſceptarum magnitudine atque felicitate univerſùm penè Orientem concuſſum*

con-

contremuisse, ipsamque ferocissimam Turcarum gentem in Christianos, quibuscum versantur, mitiorem factam; vexatione nimirùm dante intellectum. Adeò perculit immanissimum populum, biennii spatio deletos esse in Hungaria duos florentissimos exercitus, erepta totidem munitissima opulentissimaque oppida; Pannoniæ emporia atque propugnacula. Hæret adhuc eorum animis turpis à Corcyræ obsidione fuga, atque excita ab ultimis Europæ finibus Christianorum Principum arma, & diversarum gentium sub uno Crucis vexillo coëuntium classibus ferventia maria.

Vicisti sanè, BEATISSIME PATER, vicisti rerum magnitudine famam, quam olim Europæi institores per Syriam Ægyptumque vulgaverant: victique simul dedere manus Syri, Assyrii, Chaldæi, gens alioquin non agrestis, nec humani moris ignara; puduitque nobilissimas Nationes ingratas esse, aut videri. At nihil post tot clades, & miserrimam servitutem supererat, per quod maximo atque amantissimo Pontifici animum suum testarentur. Meminerant, proavos suos vagienti in cunis Christo aurum, thus, & myrrham attulisse: suis scilicet ex terris erutas, aut sponte oblatas opes. Excogitarunt aliquid adhuc pretiosius munus offerre SANCTITATI TUÆ, quodque suum cujusque maximè est: sui scilicet ingenii fœtus, Libros suo spiritu & mente potissimùm vigentes.

Horum porrò tui, BEATISSIME PATER, in Orientales Nationes amoris, atque earundem vicissim in TE grati animi testium nomina perire nefas existimavi. Quamobrem eorum Indicem collegi, collectumque SANCTITATI TUÆ exhibeo: hoc enim monebat officii mei lex, quæ jubet, Domino rerum cre-

ditarum

ditarum rationem referre. Nam etsi non pauca in hoc scriptum ex aliis Bibliothecis conjeci; scopus tamen mei in hoc præcipuè Tomo laboris fuit, Orientalium Codicum meæ fidei commissorum Syllabum per eam occasionem componere, privatæ Bibliothecæ SANCTITATIS TUÆ *rationibus cessurum. Qua in re illud rogo,* BEATISSIME PATER, *quod sapientibus Chaldæis Dominus, cujus vicariam in terris potestatem geris, non negavit: ut mihi per* TE *liceat, ad demississima pedum oscula humillimè prostrato, me meaque* TUÆ BEATITUDINI *consecrare, cui vitæ florentis tantum adprecor, quoad omnia, quæ ad Orientalium Nationum, Orbisque universi felicitatem cupis & moliris, perfeceris.*

CENSORUM JUDICIA.

Ibliothecæ Orientalis Clementino-Vaticanæ à Viro Clarissimo Josepho Simonio Assemano Maronita elaboratæ priorem Tomum, demandante Reverendissimo P. F. Gregorio Selleri Sacri Palatii Apostolici Magistro, quam potui accuratissime perlegi; neque in eo quidquam offendi, quod catholicæ doctrinæ, aut christianæ pietati adversetur. Susceptum enim pro sacra & literaria republica utilissimi operis consilium, summa fide, diligentia atque eruditione Auctor exequitur, exploratamque linguarum Orientalium, quas apprime doctus est, earumque scriptorum cognitionem ad errores detegendos & confutandos, ac veritatem vindicandam studiosissime confert. Nam non modo Syrorum opera recenset, ea præsertim, quæ ipse Sanctissimi Patris Clementis XI. auspiciis, mandatis opibusque instructus ex Ægypti Syriæque latebris eruit, comparavit & avexit, quæque idem Sapientissimus Pontifex ad Catholicam Religionem præclaris Christianæ antiquitatis testimoniis confirmandam Apostolicæ huic Bibliothecæ Vaticanæ dono dedit; verum etiam opportunis animadversionibus illustrat, ut partim heterodoxos Syris testibus redarguat, partim chronologicas, geographicas & historicas difficultates explanet, quibus ex solis Græcorum Latinorumque monumentis lux nulla hactenus affulserat. Præterea eruditis viris non indicata modo & patefacta promuntur ignota ad hanc diem præstantissimorum Patrum tam nomina & scripta, quàm ætas resque gestæ, quæ ad eorum temporum historiam maxime conducere visa sunt; sed eximia quoque insignium monumentorum excerpta exhibentur; illis præsertim auctoribus, qui & ipsi magnis Ecclesiæ jactationibus interfuerunt, iisque in regionibus claruerunt, ubi præcipua contra hæreses certamina commissa sunt, ubi celeberrimi Christi Pugiles glorioso martyrio perfuncti, ubi anachoreticæ vitæ parentes, & admiranda Christianarum virtutum exempla floruerunt. Itaque futurum confido, ut quisquis sacræ eruditionis ac religionis amore ducitur, doctissimos quidem Assemani labores collaudet, Sanctissimo autem Pontifici diuturnam à Deo Optimo Maximo incolumitatem optet ac precetur, ut præclarissimos commentarios, quorum literariam historiam in publicam utilitatem manare jussit, aliquando etiam latine versos ad omnium eruditionem consuetæ liberalitatis ope typis excudendos curet & mandet.

Romæ è Vaticana Bibliotheca Idibus Quintilibus MDCCXIX.

Carolus Majellus Vaticanæ Bibliothecæ Præfectus.

Am magna, & præclara sunt beneficia, quæ in Literariam Rempublicam Sanctissimus Pater & Dominus Noster Clemens XI. contulit, ut ea potius mente concipi, quam verbis possint æquari. Nam quum in tanta temporum, rerumque difficultate, plurimis arduisque negotiis, maximisque cogitationibus distineretur, tamen nihil aliud tota mente, animoque curasse videtur, quam literarum incremento prospicere. Propterea non satis habuit veteres Manuscriptos Codices ex toto Oriente summo studio, maximoque sumptu conquirendos curare, atque eos tineis blattisque ereptos, & ab interitu vindicatos in Vaticanam Bibliothecam inferre, verum etiam præclara Patrum opera vetustate consepulta cum Literario Orbe communicanda constituit. Ante-

quam

quam vero tanta suscipiatur res, optimo consilio Authorum nomina, ætatem, res gestas, scripta, ac doctrinam, ipsorum libris comprehensam, recenseri, atque summatim explicari jussit. Quum igitur Joseph Simonius Assemanus in Libro, qui *Bibliotheca Orientalis Clementino-Vaticana* inscribitur, hæc omnia summa diligentia præstitisset, magna animi voluptate illum jussu Sacræ Congregationis de Propaganda Fide perlegi, atque diligenter excussi. Hoc enim in opere nec Authoris eruditio, qua Syriacos, Arabicosque Scriptores cum Græcis, Latinisque componit, nec judicium desideratur, quo pleraque opera, Librariorum oscitantia confusa, suis Authoribus restituit, atque genuina scripta à spuriis secernit. In eo præterea nihil à Catholica Fide alienum, nihil bonis moribus absonum offendi; sed potius plura Patrum testimonia, sententiæque sunt, quibus tum Catholicæ Ecclesiæ dogmata confirmantur, hæreticorumque refelluntur errores, tum Lectorum animi ad Christianas virtutes, pietatemque accenduntur. Quamobrem opus, quo præcipue Ecclesiastica, & Literaria historia mirum illustratur in modum, publici juris fieri posse arbitror.

Romæ Kalendis Julii Anno MDCCXIX.

Franciscus Antonius de Simeonibus.

Ussu Reverendissimi Patris Gregorii Selleri Sac. Apostolici Palatii Magistri legi librum, cui titulus, *Bibliothecæ Orientalis Clementino-Vaticanæ Tomus I. &c. Auctore Josepho Simonio Assemano*, & in eo quidem, quod fidei Catholicæ, aut Christianæ disciplinæ adversetur, offendi planè nihil; multa verò, quæ utramque adversùs Novatorum oppugnationes tueantur & muniant. Sunt præterea in hoc opere, quæ meritò laudent & mirentur eruditi omnes, & pro quibus etiam Auctori sese non vulgari beneficio obstrictos esse fateantur, quum abdita, & hactenus ignota nostris hominibus rerum Syriacarum arcana benè multa patefaciat, sublatis multis fortasse in hac materia erroribus, quos cùm veterum, tùm recentiorum quorundam inconsulta credulitas genuit. Opus est profectò meo judicio publica luce dignum, cui, ut cætera absint, magna ex novitate laus debetur: nec enim, quod à plerisque factitari videmus, alienas Auctor colligit, aut ostentat opes, sed promit, & offert suas: suo videlicet ingenio, & exacta variarum linguarum notitia atque multarum gentium consuetudine acquisitas. Si qua autem ab aliis inventa in suum usum transfert, novis commentationibus facit ampliora: adeo ille, quod Lactantius Firmianus inter partes boni Scriptoris enumerat, inaudita investigare, & audita perpendere consuevit. Cæterum quod in gratiam curiosi Lectoris postremùm dicendum fuit, Syriacos & Arabicos, & si qui alii occurrunt exotici sermonis textus, cum apposita latina interpretatione accuratè contuli, omniaque constare comperi, & nihil planè deprehendi, quod non summa cum fide, & pari elegantia expressum sit. In quorum fidem Romæ ex Domo Professa die 25. Julii 1719.

Petrus Benedetti Soc. Jesu.

Appro-

Approbationes Virorum Illustrium.

Ratulabamur ante bienninm, Vaticanæ Bibliothecæ thesaurum auctum fuisse Orientalibus copiis, largitate ac beneficentia Sanctissimi D. N. CLEMENTIS XI. studioque, atque expeditione Viri Clarissimi Josephi Simonii Assemani. Hujus laboribus ac vigiliis modò videmus in Bibliotheca Clementino-Vaticana Orientis commercium universæ literariæ Reipublicæ liberè restitutum; Syrorum, Ægyptiorum, Arabum scholas, eruditis Europæis vix de nomine pridem notas, Romana civitate donari; &, quod caput est, Patres Sanctissimos, quos in Nitriæ ac Thebaidis solitudines non tam persecutionum immanitas jamdiu relegaverat, quàm sæculorum barbaries ferme dispersetat, & subduxerat ex hominum memoria, postliminio reduces nobiscum colloqui, & Historiæ Ecclesiasticæ partem non modicam, Asceticæ vitæ fontes, Traditionum Apostolicarum testimonia, Conciliorum decreta, Martyrum Acta secum trahere, dignum ad Petri solium accedentibus comitatum. Maximas itaque gratias Sanctissimo Domino Nostro ac Mœcenati persolutum iri non dubito ubique gentium, quas Fides nostra complectitur, atque ita feliciter sociat Pastorum Principis vigilantia. Neque mediocres deberi sentio clarissimo Auctori Bibliothecæ, cui placet, etiam dissociatos linguâ & institutis Scriptores non modò sacros, sed etiam prophanos adnectere: ut nihil desiderent nostrates ac posteri ad cumulandum itineris sui & curarum beneficium. Quantociùs itaque typis committi posse ac debere non modò censeo, sed etiam opto opus egregium, & utilitate æquè ac singularitate laboris nostræ ac futuris ætatibus commendandum; si Sacri Magistratus auctoritas accesserit, ad quem jubendi jus pertinet. Dabam ex ædibus ad Quirinalem in Palatio Apostolico mihi concessis VII. Kalendas Augusti MDCCXIX.

Franciscus Blanchinus SS. D. N. ab honore Sacri Cubiculi.

Ibliothecam Orientalem Clementino-Vaticanam raptim licet percurrerim, tamen pretium ejus abunde percepi ex tot Scriptorum laciniis, quibus, ab se illustratis, eam præclarus Auctor instruxit, Orientalium anecdotorum specimen & recensionem cum erudito orbe communicaturus, quorum magnam vim, undique conquisitam, Sanctissimus Pater & Dominus CLEMENS XI. Pont. Max. in Bibliothecam Ecclesiæ Romanæ, tanquam in arcem rei literariæ, nuper migrare jussit, ut, decessorum exemplo, Religionem & graviora studia locupletaret. Quod si Photius Criticorum princeps tantam à posteris gratiam inivit paucis illis operum Græcorum excerptis, quibus Bibliothecam suam conflavit, omnino à sacris & penitioribus musis alienus censendus erit, qui Domini Josephi Assemani labores & consilium non probet, eundemque ad cætera edenda & enucleanda non excitet. Ita sentio.

Dabam ex Quirinali hac die XX. Julii MDCCXIX.

Justus Fontaninus ab honorario SS. D. N. Cubiculo.

Nter omnes, qui concinnandis Scriptorum Bibliothecis utilissimo sanè labore operam suam navarunt, eorum procul dubio longè præstat sedulitas, & cum paucis omninò partienda laus est, qui mss. exterarum nationum ac gentium codices recensendos suscipiunt: siquidem ea ipsi sæpenumerò ad communem afferunt fructum, quæ vix, aut ne vix quidem aliunde sperare licuisset. In hoc quidem genere haud postremum sibi locum vindicaverit in lucem modò prodiens *Bibliotheca Orientalis Clementino-Vaticana*: cujus dignissimus auctor Joseph Simonius Assemanus *Manuscriptos Codices Syriacos*, *Arabicos*, *Persicos*, *Turcicos*, *Hebraicos*, *Samaritanos*, *Armenicos*, *Æthiopicos*, *Græcos*, *Ægyptiacos*, *Ibericos*, *& Malabaricos* refert, ordinat, & pro sua eruditione, & orientalium linguarum peritia excutit, atque illustrat. Egregii hujus operis beneficium Sapientissimi Pont. CLEMENTIS XI. singulari, uti in literatos viros, ita in literas ipsas ac studia munificentiæ acceptum referre debemus, eò vel maximè quod impensioribus ejus curis, magnis sumptibus, & qua latè pollet auctoritate factum, ut ditissima memoratorum codicum merces ab Ægypti usque, Syriæ, ac reliqui Orientis monasteriis, archivis, desertisque locis, ubi non tam abdita, quàm sepulta jacebat, in Vaticanæ Bibliothecæ sinum commigraret. Quod si Nicolai Papæ V. laudes, Franciscus Philelphus, Æneas Sylvius, Petrus Candidus December, Sanctus Antoninus, Odoricus Raynaldus, aliique tum illius, tum recentiorum temporum scriptores fracto omnes ore celebrarunt, quoniam post Constantinopolitanum excidium de Græcorum libris recuperandis sategerat: quantò potiori jure immortalis CLEMENTIS XI. gloria omnium literarum monumentis erit extollenda? quòd tantæ librorum supellectili, nedum copia, sed argumentorum etiam ac linguarum varietate pretiosissimæ, maximas per difficultates comparandæ faustè feliciterque animum intenderit; idque inter gravissimas, siquæ aliæ unquam, Pontificatus Romani curas, & in summa rerum perturbatione: at ideò fortasse opportuniori tempore, ut nimirum

tot veteres, probatique auctores ecclesiastici à tenebris & oblivione, quinimo ab interitu propè ipso vindicati, & in conspectum producti, lucolentissimis testimoniis impudentiam Novatorum confunderent, & orthodoxæ Fidei assererent veritatem. Ferventibus igitur votis à Deo Optimo Maximo exorandum, ut tantum Pontificem diu incolumem servet, quò magis magisque literariæ ac christianæ rei pergat consulere; ejusque auspiciis, ac munificentia cæteri hujus Bibliothecæ Tomi absolvi, & propediem edi ad publicam queant utilitatem. Dabam Romæ ex Ædibus Quirinalibus Idibus Julii MDCCXIX.

Johannes Bortonius ab intimo SS. D. N. Sacello.

Nter necessaria studiorum adjumenta, quibus ad proficiendum in literis maxime indigemus, præcipuum locum jure optimo sibi vindicat literaria historia, ex qua cùm disciplinarum ortus & incrementa, tum verò illorum, per quos singulæ excultæ sunt, nomina, ætas, erudita gesta, ac ingenii monumenta nobis patefiunt. Quamvis autem ad hujusmodi bonarum artium historiam adornandam, quam suo ævo non dum elaboratam in orbe literario desiderari illustris Verulamius in præclaro opere de augmentis scientiarum scripsit, multi postea incubuerint; plurimum tamen adhuc absuisse, quin omnibus numeris absoluta gentium omnium ac linguarum scriptores complecteretur, exploratum habemus vel ex hoc primo volumine, quod nunc in lucem prodit, Bibliothecæ Orientalis Clementino-Vaticanæ, in quo ex Scriptoribus Syriacis, quos eruditissimus Auctor Josephus Simonius Assemanus, servato temporum ordine, nitidissime recenset, non pauci occurrunt, quorum ne nomina quidem latinis auribus adhuc insonuerant. Quanta autem & in reliquis voluminibus ex Scriptoribus Persicis, Arabicis, Æthiopicis, ac Ibericis rei literariæ accessio fiet, ex apposito ad hujusce calcem universi Operis prospectu intelligi potest. Est igitur cur sæculo nostro gratulemur, non modo quod ejusmodi eruditos viros tulerit, qui suis laboribus ac vigiliis rem literariam augent ac ornant, sed maxime quod Sapientissimum Principem nobis dederit, qui, Reipublicæ bono ac doctrinarum incremento natus, eorum ingenia omni ope ad scribendum allicit, atque excitat: is profectò est CLEMENS XI. cujus collata Orbi literario beneficia cùm futuris Principibus præclaro exemplo, tum posteritati omni admirationi erunt: inter hæc autem ultimo loco habendum non est, quod ejus liberalitate ac munificentia literariis tot mercibus ex Asia & Ægypto in Europam advectis, oblata sit Clarissimo Assemano hujus eruditi Operis elucubrandi occasio: quod quidem non modo disciplinis omnibus, sed etiam religioni utile ac proficuum nemo non judicabit. Dabam Romæ III. Kal. Augusti MDCCXIX.

D. Cœlestinus Galianus è Congregatione Cœlestinorum, Abbas Sancti Georgii Novensis, & in Romano Archigymnasio Ecclesiasticæ Historiæ, ac Sacrorum Dogmatum publicus Professor.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Magistro.

T. Episcopus Heracleæ Vicesgerens.

IMPRIMATUR,

P. F. Gregorius Selleri Sacri Palatii Apostolici Magister Ordinis Prædicatorum.

PRÆ-

PRÆFATIO
TOTIUS OPERIS.

Bibliothecæ Orientalis Clementino-Vaticanæ describendæ occasio, & ordo.

I. Studium condendæ Bibliothecæ, Episcoporum proprium.

a Lib. 3. de Sacros. Basilica, Baptisterio, & Patriarchio Lateranensi, c. 14. in Cod. ms. Vaticano, & apud Card. Cæsar. Rasponum pag. 241.

QUUM Libros colligere & Bibliothecas exstruere, Ecclesiæ Catholicæ Pastoribus semper curæ fuerit, ut merito gravis Auctor Panvinius [a] ejusmodi sollicitudinem tùm Episcopalis, tùm Sacerdotalis officii partem esse affirmet, & operosa insuper disputatione id suadere contendat: quod nimirùm ad eos potissimùm sacræ doctrinæ monumenta conquirere & asservare pertineat; qui Christianis institutis & dogmatibus instruere & pascere commissos sibi populos debent: Romani certè Pontifices, quibus universas oves suas in Petro tradidit Christus, quosque Christianæ doctrinæ Custodes instituit, præ cæteris, quibus præsunt Pastoribus, omnem sibi operam eò conferendam esse jure censuerunt, ut apud Apostolicam Sedem, *apud quam inconvulsis radicibus* [b] *vivit antiquitas*, collectis undique Ecclesiasticis commentariis ad Catholicæ doctrinæ disciplinæque integritatem, & Apostolicas Traditiones conservandas, Ecclesiasticam Bibliothecam conderent, conditamque locupletarent.

b Zosimus Papa epist. 7. tom. 2. Concil.

II. Quid Romani Pontifices ante Cōstantini Imperium in Apostolicam Bibliothecam contulerint.

c Anastasius in Vit. Pontificum.

Itaque priores illos Romanæ Ecclesiæ Pontifices B. Petri Discipulos ad hoc saluberrimum opus animum appulisse, facilè sibi quisque persuaserit. Ut enim Acta Martyrum per Notarios diligenter conscriberentur & custodirentur, Clemens [c] præcepit. A Notariis conscripta Antherus Papa sollicitè conquisivit, ac in Ecclesia recondidit. Septem Subdiaconos Fabianus Antheri successor Notariis adjunxit, ut scriptas ab his res Martyrum gestas in integrum colligerent. Atque ita consequutos Pontifices, licet acerbissimis persecutionibus pulsarentur, ejusdem tamen studii æmulatores fuisse, argumento esse possunt tùm quæ ad nos pervenerunt posteriorum Martyrum gesta, Latinorumque Patrum opera, quæ nusquam tutiùs, quàm in Romanæ Ecclesiæ scriniis sunt custodita; tùm exemplum minorum Ecclesiarum, Hierosolymitanæ scilicet, & Cæsareensis, ubi Alexandrum Episcopum, &

Pamphilum Presbyterum ac Martyrem Bibliothecas condidisse, narrat [a] Eusebius.

III. Bibliothecæ Apostolicæ incrementa post Constantinum.

Dissipato verò persecutionum turbine, redditâque Christiano orbi per Constantinum Magnum pace, quum Romanæ Ecclesiæ opes in dies augerentur, Apostolicam etiam Bibliothecam ad luculentiora incrementa processisse, ex Actionibus Synodi Romanæ sub S. Silvestro celebratæ colligit Panvinius [b]; idque facilè Constantini ipsius exemplum persuadere potest, cujus excellens & indefessum in colligendis describendisque, quos persecutionum tempore Gentiles combusserant, sacris libris studium ab Eusebio [c] commendatur. Silvestri vestigia premens Julius, qui post Marcum ejus successorem sedit, constituit, ut cuncta, quæ ad Christi fidem conservandam propagandamque pertinerent, per Notarios Sacræ Romanæ Ecclesiæ colligerentur, & à Primicerio Notariorum approbata, in Ecclesia reconderentur. Instituit etiam, ut cautiones, instrumenta, donationes, commutationes, & alia hujusmodi ad Ecclesiam, vel ejus ministros spectantia, in ejusdem Ecclesiæ scriniis, seù Archivis, hoc est, Bibliotheca, reponerentur. Sic factum est, ut Summorum Pontificum Epistolæ, Decreta, Homiliæ, Conciliorum Actiones, Sanctorum Patrum Opera, & hæreticorum palinodiæ, vel latæ in eosdem sententiæ, in iisdem scriniis asservatæ ad nostram memoriam subsequentium Pontificum diligentia, Anastasio [d] teste, transmitterentur. Hinc etiam Gelasius Papa, qui sæculo quinto ad exitum vergente floruit, in Concilio Romano confusam Ecclesiasticorum Librorum congeriem examinare, & utilium ab inutilibus, vel etiam perniciosis delectum habere potuit. Hinc demùm ex Oriente, & aliunde sæpè ad Romanam Bibliothecam Patres confugiendum [e] decreverunt, quotiescumque aliquid alibi corruptum suspicabantur. Adeò Pontificia Bibliotheca florebat, etiam dum Italia, & Urbs ipsa sub Barbarorum tyrannide laborarent. Quod multo clarius ex iis constat, quæ S. Gregorius [f] ad Eulogium Alexandrinum scribit, & Cassiodorus [g] non semel insinuat. Ostendunt insuper quæ post Acta Concilii Toletani Septimi [h] leguntur: quæsitum videlicet ab Hispanis Episcopis circa annum 649. librum Moralium S. Gregorii in Romana Bibliotheca, *præ multitudine Codicum facilè nequaquam reperiri potuisse*. Idque demùm clarissimè convincunt illa Anastasii Bibliothecarii verba in Gregorio II. qui anno 714. sedere cœpit: *Hic à parva ætate in Lateranensi Patriarchio sub sanctæ memoriæ Sergio Papa Subdiaconus, atque Sacellarius factus, Bibliothecæ est illi cura commissa &c.* Postquam verò piis Francorum Regum armis, excusso Barbarorum metu, Italia respiravit, floruisse magis Bibliothecam Pontificiam, argumento esse potest Cardinalium Bibliothecariorum nomen, quod in historiis eorum temporum frequenter occurrit: nec credibile est, in tanta rerum affluentia Sanctissimos Pontifices rei literariæ defuisse, qui sub ethnicis Imperatoribus & Barbaris Regi-

a *Histor. Eccles. lib. 6. cap. 20. & 32.*

b *Loc. cit.*

c *Lib. 4. de Vita Constantini cap. 36.*

d *In Vitis Pontificum, Calestini, Hilari, Gelasii, Bonifacii II. Martini, Leonis II Joannis VI. & Stephani II.*

e *Hieronym. ad Pammach. epist. 52. tom. 2. Rufin. in exposit. Symboli in Præfat. Gregorius Magnus lib. 5. epist. 14. Baronius ad ann 417. & Possevin. in Appar. ad Lector. §. 2.*

f *Lib. 7. epist. 29.*

g *Instit Divin. cap. 8. & 11.*

h *Concil. tom. 14. edit. Reg. p. 670.*

Regibus operam suam ea in parte desiderari haudquaquam passi fuerant.

Hic status Bibliothecæ fuit, donec Romani Pontifices in Laterano permanserunt. Translata postmodùm in Gallias per Clementem V. summi Pontificatus Sede, Bibliotheca quoque ex Urbe Avenionem commigravit, & in Palatio Apostolico ibidem collocata est. Sed sublato deinde per Martini V. electionem schismate in Urbem reducta, (paucis tamen voluminibus Avenione relictis, quæ S. Pius V. posteà recuperavit) nequaquam ampliùs in Laterano, sed in Palatio Vaticano, ubi Romanus Pontifex sedem fixerat, recondita fuit. Certum deinde ordinem Libris, & locum Xystus IV. attribuit. Xystus V. has demùm, quas videmus, amplissimas, atque ornatissimas Ædes construendas curavit.

IV. Bibliotheca Apostolica in Vaticanum translata.

Intereà à Summis Pontificibus, qui Martino V. successere, non modicè laboratum est, ut eam præstantissimis omnigenæ doctrinæ voluminibus locupletarent. Quo in negotio Calisti III. insignis fuit liberalitas & providentia, qui, Barbaris Græciam vastantibus, recuperandis ex eo naufragio Græcis Codicibus quadraginta millia aureorum insumpsisse dicitur: quod etiam Nicolaus V. capta à Turcis Constantinopoli, pari industria anteà præstiterat, redemptis ære suo [a] ex Barbarorum manibus Imperatoriæ Bibliothecæ reliquiis: sed & doctissimos Viros universam Europam obire jussit, qui egregios Codices colligerent, teste Jannotio Mannetto in ejus vita [b] his verbis: *Multos librarios cùm Græcos, tùm Latinos ad transcribendum & intra, & extra Urbem annuis mercedibus conduxit; multos exploratores Doctos homines non per universam Italiam solam, sed usque ad extremos etiam Germaniæ ac Britanniæ angulos ad investigandum indagandumque transmisit; multos insuper in Græciam ipsam & ante & post deplorandam Constantinopolis captivitatem, eruditos viros magnis cum salariis ingentibusque emendorum & perferendorum clarorum Codicum commissionibus destinavit.* Nicolai hac in parte curam imitatus fuit postea Pius IV. cujus literas ad Panvinium, & Franciscum Avanzatum, ut omnigenæ eruditionis libros, Orientalibus etiam linguis editos pro Vaticana Bibliotheca conquirerent, refert Rainaldus in Annalibus [c]. Utriusque tamen diligentiam propè vicere Xystus IV. & Leo X. Pontifices literarum amantissimi, quas à prima ætate impensè coluerant. Nec minor Pontificum, qui propè nostram ætatem vixere, fuit hac in re conatus & diligentia. Ita Paulus V. præter multos manuscriptos, egregiis quibusque Codicibus impressis Græcis & Latinis Vaticanam Bibliothecam ornavit, eidemque, rogante doctissimo Cardinali Baronio Bibliothecario, redditus non exiguos addixit. Vrbanus VIII. amplas manuscriptorum gazas, ex Palatina Bibliotheca post Hidelbergicam victoriam à Maximiliano Bavariæ Duce receptas, & Gregorio XV. olim dono missas, Vaticanæ adjunxit. His accessere ex liberalitate Alexandri VII. & VIII. egregia manu-

V. Vaticanæ Bibliothecæ collata per posteriores Pontifices beneficia.

a *Platina, & Ciaconius in Vitis Pontificum.*

b *Exstat inedita in Cod. ms. Lat. Vatic.*

c *Ad ann. 1564. num. 53.*

manuſcripta Bibliothecæ Urbinatis, & mille nongenti Codices ex Bibliotheca Chriſtinæ Alexandræ Svecorum Reginæ.

VI. Incrementa ejuſdem Bibliothecæ per Sanctiſſimi Pontificis CLEMENTIS XI. liberalitatem.

Hæc ab ultima Apoſtolicæ Bibliothecæ memoria paucis repetenda fuerunt, ut intelligeres, quibus exemplis excitatus, & ſtudiis Romano Pontifice dignis incenſus CLEMENS XI. Pont. Max. totius quidem Reipublicæ Chriſtianæ bono, ſed potiſſimùm literariæ ad Petri Sedem evectus, curas intenderit ad nova, eaque ampliſſima Bibliothecæ Vaticanæ incrementa. Primùm enim non exiguo Græcorum Librorum numero, qui olim ad domeſticam Pii II. Bibliothecam pertinuerant, & in Patrum Theatinorum S. Andreæ de Valle poteſtatem poſt varios caſus devenerant, eandem locupletavit: Deinde comparandis Orientalium gentium ſcriptis curas novas, nec ulli ſuorum Prædeceſſorum ſuſceptas adjecit, effecitque, ut Bibliotheca Apoſtolica, quæ Græcis Latiniſque Codicibus affatim inſtructa videbatur, Hebraicis etiam, Syriacis, Samaritanis, Arabicis, Perſicis, Turcicis, Ægyptiacis, Æthiopicis, Armenicis, Ibericis atque Malabaricis, præter ea quibus anteà donata fuerat, manuſcriptis ornaretur. Videbat enim ſapientiſſimus Pontifex, ampliſſimum Codicum hujuſmodi apparatum non modò ſcientiis omnis generis utilem futurum, ſed (quod potiſſimùm Romano Pontifici par erat in mentem venire,) cogitabat, publica illa populorum Orientalium inſtrumenta perquàm neceſſaria fore ad libranda judicia, quæ de Religione, Ritibus, moribuſque earundem Nationum in Romana Curia frequenter aguntur. Multum enimverò intereſt in hoc negotio, ſi rerum geſtorumque notitia non ex incerta fallacique advenæ alicujus teſtatione, ſed ex teſtimonio Sapientum literis conſignato, & publicis cujuſque gentis tabulis, ut ita dicam, expreſſo capiatur. Quidquòd angebatur animo mitiſſimus Pontifex, intuens Orientales Nationes ad hanc vaſtitatem ſqualoremque miſerabili caſu adductas; ſperabatque, hoc qualicumque literarum commercio Antiquis quidem nomen famamque paratum iri; Præſentibus verò aliquod ſolamen, communis Parentis in ipſos benevolentiam pietatemque ſecum reputantibus; Futuris denique opem, quibus ſuorum Patrum Codices ab Urbe reduces legere, & iis uti Typographicæ artis beneficio licebit. Nimium ſanè pretioſa odia, & conſtantia magno exercent illi, qui inclytarum quondam Nationum faſtum & atroces animos, nulliſque emendatam cladibus ſuperbiam aeriùs juſto, & aſſiduè inceſſunt. Nec minore reprehenſione digni ſunt, qui ex præſenti ſtatu illas æſtimantes, aſpernantur. Magnæ cecidere, magnæ jacent; neque magis illæ contemnendæ ſunt, quàm quum Ædium ſacrarum ruinæ calcantur, quas etiam tunc veneramur.

VII. Prioris expeditionis in Ægyptum hiſtoria.

Intereà dum hæc ſapientiſſimus Pontifex animo molitur, & in occaſionem incumbit, ut quæ moliebatur, ad exitum perduceret, eadem peropportuna ſe dedit nihilminus opinanti. Venerat Romam D. Gabriel Eva Maronita, Ordinis S. Antonii Monachus & S. Mauræ in

Monte

Codices Nitrienses, quos Gabriel Eva... Summo Pontifici indicaverat, ab Elia Auctoris consobrino in Vaticanam Bibliothecam transmittuntur.

Monte Libano Abbas, à Stephano Edenensi tunc Antiocheno Maronitarum Patriarcha ad Limina Apostolorum missus. Gabrielem consequutæ sunt paulò post literæ ab Apostolicis Missis ex urbe Cairo, quibus Joannis Alexandrini Coptorum Patriarchæ ad Catholicam Ecclesiam reditus nunciabatur. Res erat, quæ ampliorem indaginem requirere videbatur. Suspectum erat Ægyptiorum ingenium vafrum, tectumque, & fallax; avitæ prætereà superstitionis tenacissimum. Quare visum est Sacræ Congregationi de Propaganda Fide, cui ejus negotii administratio à Summo Pontifice fuerat delegata, D. Gabrielem Cairum in Ægyptum allegare, qui Patriarchæ mentem exploraret, & siquidem sinceram reperisset, vias investigaret opis Coptis Christianis ferendæ. Joannes, qui Europæos Ægyptii moris ignaros fefellerat, Gabrieli homini in vicina Syria nato, quique Hæreticorum patriæ suæ finitimæque Ægypti ingenia, atque dogmata penitùs perspecta habebat, imponere non potuit: deprehensusque, negavit planè, se à patria religione unquam discessurum. Cairi, inquit, carcerem, & compedes, si Dioscorianam sectam abjuraret, sibi paratos esse: & de Orthodoxa Religione se quidem nunquam dubitasse; eam tamen suæ gentis Satrapis non placere; illis autem iratis, aut minùs propitiis, salvam sibi dignitatem suam esse non posse.

Spe itaque sua dejectus, revocandi ad sanam mentem Patriarchæ, Gabriel, lustrata primùm universa Ægypto, suique Ordinis Patriarcharum monumenta, quæ in Nitria & Thebaide monstrantur, veneratus, Romam reversus est anno 1706. Statimque rei statum Pontifici diligenter exposuit, desperatamque timidi & ambitiosi Senis curam esse renunciavit. Deinde quum multa, ut fieri solet, in eo itinere à se visa, & observata interfereret, illud etiam adjecit, Bibliothecas non contemnendas in Nitriæ Cœnobiis exstare, in quibus Syriacos, Arabicos, & Ægyptiacos Codices, nongentorum & ampliùs annorum ætate notatos vidisset, multos inter eos Patrum Græcorum Tractatus in Syriacum olim translatos; multos etiam Syriacè, Arabicè, aut Ægyptiacè à suis primis Auctoribus exaratos, præter sacrorum librorum, puta, Ritualium, & Ecclesiasticorum Officiorum ingentem farraginem.

Et Gabrielem quidem vera nunciasse, posteà ipse cognovi, quum Nitriense desertum peragrarem, ut infrà dicam: sed & pridem noveram ex iis, quæ in Vita C. V. Fabritii Peireskii Gassendus scribit lib.4. quendam nempè Ægidium Lochiensem è Capucinorum familia ex Ægypto, ubi per annos septem linguis Orientalibus operam navarat, reversum, indicasse ipsi Peireskio, plurimos in variis Monasteriis latitare libros, inter quos visam sibi Bibliothecam octies mille voluminum, quorum pars non exigua Antonii Magni ævo scripta non temerè credebatur. Scetense fortasse Cœnobium intelligit, Syris Monachis ab Alexandrinis Coptorum Patriarchis olim concessum, de quo infrà suo loco.

Adde-

Addebat etiam Gabriel, haud dubiam ſpem fore, ut favore Joannis Patriarchæ Alexandrini, cui Monachi illi Nitrienſes parebant, accedente alicujus induſtrii navique hominis opera, pars aliqua eorum Codicum facilè in poteſtatem veniret. Quæ quum libentiſſimè audiſſet Pontifex Maximus probaſſetque, Gabrieli mandat, ut ipſe, vel alius, quem ipſe idoneum judicaret, ea, quæ opportunè ſuggeſſerat, ſtrenuè exequeretur.

Commodum accidit, ut Elias conſobrinus meus, vir doctus, & in literis Orientalibus per totam vitam egregiè verſatus, negotiis, pro quibus Romam à laudato Stephano Patriarcha Antiocheno miſſus fuerat, propè ad exitum perductis, reditum in Syriam agitaret. Hunc tantum virum, Gabriele indicante, nactus Pontifex, ſtatuit, nihil præterea deliberandum eſſe; juſſitque Eliam neceſſario commeatu priùs inſtructum, cum commendatitiis literis ejuſdem Gabrielis ad Joannem Alexandrinum Patriarcham ociùs maturare, ac velis, ut ajunt, remiſque Codicum negotium urgere. Cum hiſce mandatis Elias appetente vere ab Urbe dimiſſus anno 1707. vix æſtate jam adulta Alexandriam tenuit, terra marique curſu minimè ſecundo uſus. Inde Cairum progreſſus, Joannem Patriarcham convenit, ſuſceptique itineris cauſam docuit. Patriarcha, qui à Catholica Eccleſia metu magis Turcici Magiſtratus, quàm ingenio ſuiſque moribus abhorrebat, cætera comis & perhumanus, atque in Europæos optimè affectus, nihil benignitatis aut indulgentiæ in hoſpitem Eliam prætermiſit; attributiſque ſine mora commeatibus, & literis ad Monachos Scetenſes Codicum dominos, perhonorificè dimiſit: Socios inſuper addidit duos, rem maximè neceſſariam in itinere periculoſo, & Hagarenis latronibus ſummoperè infeſto: Alter erat nobilis Coptus Joannes nomine, alter prædicti Monaſterii in ejuſdem Patriarchæ Curia Procurator, & Monachus.

Hiſce cum ſociis per deſerta Nitriæ iter ingreſſus, ad Scetenſe Cœnobium VI. Kal. Julias ejuſdem anni pervenit. Diſtat ab urbe Cairo Scetenſe Cœnobium paſſuum millia circiter octoginta. Eſt Monachorum Orientalium erga hoſpites in tenui etiam fortuna caritas incredibilis. Illos urgebat præterea ſpes captandæ gratiæ Alexandrini Antiſtitis, à quo Elias mittebatur, & ipſius Eliæ ſumma urbanitas, ſermoniſque Arabici peritia, ut in eo nihil peregrinum, nihil moribus ſuis abſonum Ægyptii poſſent deprehendere. Quapropter cum magna benevolentiæ ſignificatione Syrus homo in Syrorum Cœnobio exceptus eſt. Hìc quam terra marique quæſierat Bibliothecam, tandem reperit. Spelæum diceres, Codicibus temerè aggeſtis conſtipatiſque refertum. Codices Arabico, Ægyptiaco, plerique Syriaco ſermone ſcripti legebantur, quos Moſes Niſibenus, ejuſdem Monaſterii olim Præfectus, ex Meſopotamia coëmptos, vel dono oblatos attulerat anno Chriſti 932. ut ex epigraphe ſingulorum ferè Codicum cognitum eſt. Ingemuit verò Elias, vir non agreſtis, nobiliſſimos humani animi fœ-

tus

tus ab imprudentibus dominis tam indignè tractari, speravitque fore, ut merces, quas ipsi possessores, ceù sibi minimè necessarias, imò prorsùs inutiles, tineis concesserant, nec multo negotio, nec magno pretio in manus suas venirent. Sed contra spem accidit: nam ex tanta voluminum farragine, atque copia, vix quadraginta Elias à Monachis ægrè impetravit soluto pretio: quorum Indicem infrà dabimus.

Ita utcumque negotio illo confecto, adscitoque in socium ducemque viæ Monacho, ad urbem Cairum cum suis libris reditum Elias maturavit. Hìc verò parùm abfuit, quin longo labore parta uno momento cuncta dilaberentur. Nam quum superata Nitriæ solitudine, quod reliquum erat viæ, navigio usus, secundo amne conficeret, exortus repentè Africus, qui per æstatem Ægyptum infestare solet, naviculam rapuit, disjecitque; quumque nautis remigio destitutis in adversum obnitendi nulla esset ratio, cymba diu procellas nequidquam eluctata cessit, atque in omnium conspectu miserandum in modum fluctibus hausta est: submersisque unàcum Elia, & comite Monacho libris, hic miserè in aquis periit; Elias verò ope alterius navigii, quod opportunè supervenit, imminenti fato ereptus, illud etiam à nautis, non modico laboris oblato præmio, facilè impetravit, ut submersos Codices è cœnosis Nili vorticibus expiscarentur. Lætus ob recuperatos Codices Elias, & quod ex præsenti naufragio sospes & incolumis evasisset, multò lætior, debitas Divinæ bonitati primùm gratias egit, quod periculo, quæ ad eam diem adiisset, omnium maximo eum liberasset. Postera die ut Nilus detumuit, collectis sarcinis, alterique navigio impositis, interruptum iter resumpsit, atque eodem die Cairum incolumis tenuit, cursu usus pacatissimo. Hìc verò à præterito labore paulisper recreatus, Codices suos recensuit, cœno oblitos tersit, humefactos exsiccavit. Sic ea, qua potuit diligentia reparatos, ipse in Syriam festinans, Romam transmittendos curavit; receptique fuere sub diebus Natalis Domini exeunte anno 1707. & in Bibliothecam Vaticanam illati.

Hìc porrò visis Codicibus varia fuerunt variorum de illis judicia. Quidam linguas, quibus libros conscriptos videbant, quum minimè intelligerent, & tamen intelligentes videri vellent, præfidenter pronunciabant, nihil aliud iis contineri, quàm Officia Ecclesiastica Syrorum: quisquilias esse, & Monasticæ Bibliothecæ purgamenta. Alii pro eo, quo in æstimandis hujusmodi operibus laborant præjudicio, affirmabant, abolendos potiùs Codices, quàm servandos: ex suspectis quippe regionibus advectos: quasi verò libri perinde atque homines, cœli vitio inficiantur. Alii optimos quidem fuisse Codices dictitabant, sed longo ævo, tineis, & aquis Nili adeò detritos, ut legi omninò nequirent. Non defuere, qui & studium Pontificis, & delectum librorum ab Elia factum pro veritate laudarent; exactiores tamen rerum in Codicibus contentarum Indices meritò desi-

derarent. Miserat quidem Elias Codicum Catalogum: quum tamen illum post naufragium festinus trepidusque confecisset, pauca quædam in eo de nomine Auctorum, & de ætate manuscriptorum raptim adnotarat: adeò & ipse ex recenti periculo adhuc perturbatus erat, & Codices plerique permisti, atque confusi fuerant.

Sic Eliæ festinatus in patriam reditus, meum interrupit, & à Collegio Maronitarum, unde Theologicis studiis expeditus in Syriam iter parabam, ad Bibliothecam Vaticanam traduxit, Codicum Orientalium curam mihi demandante Optimo Pontifice. Quid autem hìc circa prædictos libros ego pro mea tenuitate præstiterim, suo loco dicam.

VIII. Codices Ecchellenses, Amidenses, & Beroeenses Bibliothecæ Vaticanæ additi.

Intereà dum id genus opes ex Nitriæ montibus effodiuntur & asportantur, alias non minoris fortasè pretii in ipsa Urbe dedit domestica Bibliotheca Josephi Chaldæorum Patriarchæ: itemque C. V. Abrahami Ecchellensis, ejusque in Cathedra Romani Archigymnasii successoris Fausti Naironi musæum, quorum omnium Indicem suo loco attexìmus. Et Abrahami quidem, Faustique Codices, vitandæ confusionis causa, *Ecchellenses* appellamus; Patriarchæ verò, ab urbe Amida, unde genus ipse ducebat, & ubi hoc tempore residere solent Orthodoxi Chaldæorum Patriarchæ, *Amidenses* vocare libuit. Ita etiam *Beroeenses* nuncupamus, quos supra laudatus Gabriel S. Mauræ Abbas, ad componenda quædam inter Maronitas dissidia à Sanctissimo Pontifice ejusdem Nationis amantissimo missus in Syriam, ex urbe Beroea patria sua (Alepum indigenæ dicunt) Romam reversus importavit.

IX. Item Codices Petri de Valle.

Paucis post annis non modicum incrementum nostræ Bibliothecæ attulere insignes Codices Arabici, Persici, Turcici, Samaritani, Coptici, Æthiopici, Malabarici, & Iberici, seù Georgiani ex privata Bibliotheca Clarissimi Viri Petri de Valle Patricii Romani, quos ipse in suis epistolis ad Amicos summopere laudat: nec immeritò. Illos idem Petrus amicorum, & cognatorum ope, quos in Oriente benè multos sibi conciliarat, non sine delectu comparatos, in Urbem secum aliquot ante annos attulerat, velut confectæ rara cum felicitate peregrinationis tàm ancipitis, tàm longinquæ nobilissimos testes futuros.

X. Codices Arabici ex optimis archetypis descripti: & Græci, quos Abraham Massad Summo Pontifici obtulit.

Accessere per id temporis Codicum Arabicorum descriptiones erudita manu repræsentatæ ex optimis Archetypis, quos suppeditabant insignes in Urbe Bibliothecæ Collegii Urbani de Propaganda Fide, Collegii Maronitarum, & Conventus Patrum Franciscanorum S. Petri in Monte Aureo: sed & Bibliotheca publica Bononiæ, quam Instituti scientiarum vulgò dicunt: atque istis multò pretiosior supellex Codicum Græcorum mss. quos ab Abrahamo Massad nobili Maronita ex Ægypto paucis post annis allatos, sibique oblatos Summus Pontifex eidem Vaticanæ Bibliothecæ dono dedit.

Anno

Anno 1715. visum est novam in Ægyptum excursionem facere. Hanc à Summo Pontifice procurandam susceperat publico literatorum nomine, atque commodo Vir Clarissimus D. Carolus Majellus Vaticanæ tùm Bibliothecæ Præfectus, tùm Basilicæ Canonicus, omni eruditionis genere excultus, & ab Hebraica, Græca, Latinaque literatura Urbi, Italiæ, Europæ commendatissimus. Ita illius opera, atque humanissima, qua me (utinam merentem) dignatur existimatione factum est, ut mihi id negotii Clementissimus Princeps demandaret: contigitque meus ab Urbe discessus pridie Kal. Julias. Alexandriam exeunte Julio ejusdem anni, secundissimo cursu, inde Canopum prætervehor. Distat Alexandria Canopus passuum millia circiter quadraginta: Indigenæ *Rascid* appellant, unde vulgare *Rossetum*: à Rascido Chalipharum Abbasidarum quinto urbi nomen inditum, quòd ab illo vel condita, vel, quod vero propius est, fuerit restaurata, credunt. Vixit autem Rascidus [a] sæculo nono, & Bagdadi in Chaldæa regnavit. Canopo per eum Nili sinum, qui ab eadem urbe Canopicus dicitur, Bulacum progredior. Bulacum abest passuum tria circiter millia ab urbe Cairo, quam novam dicunt, ejusque olim non exigua pars fuit, nunc suburbanus pagus. Inde ipsam Cairum, totius Ægyptiaci regni caput, delabor.

XI. Auctoris iter in Orientem, & Codices ab eodem pro Vaticana Bibliotheca comparati.

a Elmacin. hist. Sarac. Par. 1.

Cairum Arabicum nomen est, quod Nicopolim commodè vertes à themate قهر *Cahar vicit*: hanc enim urbem Saraceni ex manubiis Ægyptiacæ Provinciæ Græcis Imperatoribus olim ereptæ, amplificatam ornatamque, velut perpetuum & immobile victoriæ trophæum erexere. Almoëz-Ledin-Alla [b] Phatemitarum quartus, urbi nomen dedit, quæ olim *Babylon* dicebatur: *Fostata* [c] etiam sub Amro Alhaso Omari Chaliphæ Duce appellata est, ob fixa eo in loco tentoria, & *Fossatum* ad communienda castra factum. Arcem Daherus Soltanus condidit, ut ex inscriptione Arabica comperi: vero propius est, ab illo instauratam dumtaxat. In Arcis medio Cisterna apparet, veteris magnificentiæ mirabile monumentum, ad centum & quinquaginta cubitos, rupis immensæ in sinu, immani labore excavata, atque in tantam amplitudinem undique concamerata, ut non modò hominibus, sed jumentis etiam commodus sit ad ima descensus, marmore durissimo ad cochleæ morem artificiosè conformato. Aquas non pluviales, quæ in Ægypto raræ, & quibusdam annis nullæ sunt, sed à Nilo tria millia passuum fornicibus perductas accipit. Josepho Patriarchæ id operis attribuit indigenarum vulgus, ut cætera Ægypti admirandæ magnificentiæ ædificia.

b Chron. Orient. editum ab Ecchell.

c Severus Asmonæorum Episcopus in Histor. Patriarcharum Alexandriæ apud Renaudot.

Multa excolendis literis Gymnasia in ea urbe videre est: magnificum præ cæteris, atque Doctorum Auditorumque frequentia celeberrimum est, quod ازهر *Azhar* Arabes appellant, à præfato Almoëzo Chalipha conditum; ut inde intelligas, à Saracenis literarum studia nec fuisse, nec esse usquequaque neglecta, vel (quod falsò nonnulli rumo-

re decepti scribunt,) propriæ Religioni contraria existimari. Magistrorum numerus quinquaginta, Scholasticorum verò tredecim millia excedere creditur. Illorum porrò Magistrorum tanta auctoritas est, ut ex eorum sententia omnes causæ, litesque definiantur. Quamobrem nullus in urbe Cairo *Mosti* seù *Definitoris* magistratus, cujus in reliquis Imperii Turcici civitatibus magna est circa res forenses dignitas, & potestas. Cæterùm ibi præter incredibilem hominum, domorum, officinarumque numerum, nihil occurrit quod mirere. Nulla privatarum Ædium magnificentia: nulla hortorum pulchritudo: nulla villarum frequentia, nulla suburbiorum celebritas. In illa verò soli vastitate, quæ procul à Nili ripis quaquaversùs latissimè protenditur, non urbes, non domicilia, non agri, non arbores, sed desertum, arena, feræ. *Non tamen hanc terræ partem* (ut Eucherii [a] verbis utar) *inutilem, & inhonoratam dimisit Deus, quum in primordiis rerum omnia in sapientia faceret, & singula quæque futuris usibus apta distingueret; sed cuncta non magis præsentis magnificentia, quàm futuri præscientia creans, venturis, ut arbitror, Sanctis Eremum paravit. Credo, his illam locupletem fructibus voluit, & pro indulgentioris naturæ vice, hanc Sanctorum dare fœcundam, ut sic pinguescerent fines deserti: & quum irrigaret de superioribus suis montes, abundarent quoque multiplicata fruge convalles, locorumque damna suppleret, quum habitationem sterilem habitatore ditaret.* Tales habuere incolas deserta Nitriæ, & Thebaidis, & habent hoc tempore, illis antiquis nec numero, nec religionis integritate quidem comparandos, sed exteriori Monasticæ professionis cultu & loco haud absimiles; adeò ut jure continuæ, nec unquam interruptæ successionis, Patrum suorum disciplinæ testes maximè idonei à nobis advocari, nec à Novatoribus repelli queant.

[a] *De laudibus Eremi.*

Intereà dum in urbe veteres Amicos requiro, ecce Elias Georgius è Societate Jesu Sacerdos Maronita, qui me humanissimè pro veteri necessitudine complexus, ubi suscepti itineris mei causam intellexit, se apud Patriarcham, & Monachos, ipsi aliundè benevolos, conficiendi negotii interventorem obtulit. Postero itaque die Patriarcham ambo salutatum adimus, commeatum & epistolam ad Monachos petimus, viæque ducem. Omnia affatim dedit benignissimus Senex, & Codices Arabicos ex domestica Bibliotheca non paucos adjecit. Ita primo post Idus Augustas die Cairo solvimus, comitem atque ducem nacti Philotheum Monachum S. Macarii, & ejusdem Cœnobii Oeconomi filium: illud enim Cœnobium ante alia invisere fixum erat. Passuum ergo millia circiter quadraginta secundo flumine prætervectis, ignobilis occurrit pagus ad Nili ripas positus, *Etris* Arabes vocant, Christianis Coptici ritus frequens. Inde ad stadia circiter duo, Occasum versùs progredimur. Hìc verò Nitriæ sterilis & inculta solitudo apparuit. Arenas vapor æstivi solis accendit, quæ ubi flagrare cœpe-

runt,

runt, haud secùs, quàm continenti incendio cuncta torrentur, camporumque non alia, quàm vasti & profundi æquoris species est. In hac inhospitali eremo habitavit S. Macarius: habitant hoc tempore illius instituti alumni, Coptici ritus cœnobitæ. Monachorum domum *Cœnobium S. Macarii* incolæ vocant, sive quod ab ipso Macario conditum fuerit, ut ipsi indigenæ commemorant, sive quod à primis Macarii alumnis atque ejusdem Cœnobii conditoribus illud nomen acceperit: quod lapsa per manus ad posteros fides docet. Omnia certè sacra eremi ædificia, Saracenici Imperii initia antecedunt.

Ab his Monachis Codices Coptico sermone scriptos accepimus optimæ notæ, ut ex subjecto Indice patebit: nec alios habebant, qui hominem etiam cupidum morarentur. Quamobrem ad Monasterium S. Mariæ Syrorum, bonis illis monachis deducentibus, processimus, Scetense cœnobium hoc est, cujus suprà meminimus. Bibliothecam intravimus: ducenti ferè Codices dumtaxat reperti. Librorum numerum, quos octies mille excessisse suprà memoratus Ægidius Peireskio renunciavit, neque hìc, neque alibi in tota Ægypto videre licuit. Fortassè interjecto hoc spatio aliò translati, distractique fuerunt. Repertos Codices recensui, selectos circiter centum petii: sed nullis precibus, præter paucos quosdam, quos tamen ipse selegissem præstantissimos, persoluto pretio à monachis obtinere licuit: videlicet Marutham Tagritensem, Isaac Antiochenum, Jacobum Sarugensem, Joannem Philoponum, Severum Antiochenum, Timotheum Alexandrinum, Dionysium Jacobitarum Patriarcham, vetustissima Orientalium & Occidentalium Martyrum Acta, Chronici Edesseni Auctorem anonymum, aliosque nonnullos.

Actis Patriarchæ ingentibus, ut par erat, gratiis, quoniam in aliis Nitriæ monasteriis nihil repereram, quod me in Syriam properantem moraretur, (sunt autem duo, alterum S. Pisois juxta lacum Nitriæ, S. Mariæ Græcorum alterum, in quo tamen Copticæ nationis monachi habitant,) exeunte Septembri Alexandriâ in insulam Cyprum delabor, transmissoque freto Sidonem Phœniciæ urbem, inde Damascum. Damascus Amiadûm Chalipharum olim sedes, & Saracenici Imperii caput, veterem majestatem atque amplitudinem magna ex parte adhuc retinet. Ex ruinis Cæsareæ, Ptolemaidis, Tyri, Sidonis, & Beryti crevit, oræ maritimæ accolis, Christianarum classium metu, ad mediterranea loca profugientibus: inde populi frequentia, qui quindecim myriadas excedere creditur. Spectabile in primis est in urbis medio à Jazido Chalipha constructum Mahometicæ superstitionis delubrum, amplitudinis admirandæ, & quotquot in Syria & in Ægypto supersunt, Saracenici Imperii monumentorum maximum. Agri suburbani amœnitas & ubertas Arabum Poëtarum carminibus celebratur: & verò tanta est, ut nulla in toto Oriente urbs in hac parte Damasco comparari possit. Plures ex hac urbe præstantissimos

mos Codices olim Michaël Maronita à Federico Cardinali Borromæo missus, asportavit Mediolanum, & in Bibliotheca Ambrosiana recondidit. Pauci ex immenso Scriptorum numero, qui Damasci vixerunt & scripserunt, ad meas manus venêre: Mahometanis Codicum dominis libros suæ sectæ manibus Christianorum pollui existimantibus.

Est in suburbiis Damasci pagus, *Saidnaiam* vocant, ubi celebre Virginum cœnobium ab Imperatore Justiniano, ut fama est, conditum. Ibi magna Christianorum indigenarum religione colitur pervetusta imago Deiparæ, cujus templum positum est in rupe undique impendente. Sed qui nunc pagus, olim civitas fuit, quam frequentia hominum fecit, qui ad Templi religionem concurrentes, in eo saxo consedere. *Sardinellum* corruptè appellat Petrus Silvester Petra Sancta in Thaumasia [a] & subdit: *Hic incolas alios, nisi Christianos perinde non admittit. Cæteris enim est inhospitalis, ac sine infortunio, aut nece neminem patitur.* Rem ita se habere, mihi narrabant incolæ: quod ipse certissimum comperi; neminem enim in eo pago, qui Christianus non esset, inveni. Illuc deducentibus amicis propero. Bibliothecam inquiro: Codices duodecim, quos præ cæteris mihi utiles duxi, soluto pretio accipio, annuente loci Episcopo, viro religiosissimo, & cum Catholica Ecclesia, præter suorum popularium morem, fide & amore conjunctissimo.

[a] *Tom. 3. cap. 1.*

Inde Damascum repeto, Alepum cogitans, alterum Syriæ oculum, & propter eximiam loci opportunitatem, omnium Orientis Nationum, & Syrorum præcipuè Mesopotamenorum Emporium. Sperabam fore ut meorum popularium ope, & Athanasii catholici Græcorum Patriarchæ favore, istius peregrinationis me nunquam pœniteret. Nec spem fefellit eventus: Inde enim complures eosque optimos Codices asportare licuit, amicis negotium strenuè urgentibus, qui & se daturos operam, ut alii ad me transmitterentur, pollicebantur, quos tamen ex Mesopotamia expectare oporteret. Equidem Mesopotamiam adire animus erat. Eapropter Alepi moras nectebam, in omnem excursionis in eam provinciam faciendæ occasionem intentus. Sed partim intempestivis imbribus impeditus, partim amicorum precibus, variis terroribus à proposita peregrinatione me revocare conantium, flexus decrevi, in Italiam quantociùs reversionem facere, præscriptis à Summo Pontifice terminis longiorem in Oriente moram minimè ferentibus. Verùm nulla aderat Alexandretæ, aut in Phœniciæ portubus in Italiam navigandi occasio: Prætereà sarcinas meas cum Codicibus in urbe Cairo reliqueram. In Ægyptum ergo renavigandum fuit. Quamobrem Tripolim Syriæ contendo: Inde facilis in Ægyptum trajectus & facultas commeandi quotidiana.

Intereà dum in ea urbe in navigandi occasionem immineo, brevem in vicina Libani juga excursionem facio: Parentes, patriam reviso: Codices aliquot corrogantibus amicis accipio. Ita demùm Pelu-

sium Tripoli adnavigo, actis Patriarchæ Maronitarum Reverendissimo Domino Jacobo Avodio immortalibus gratiis, utpote qui totam istam Codicum negotiationem non in Libano dumtaxat, & apud suos Maronitas, sed etiam Damasci, Alepi, Cairi, ubique apud exteras Nationes, opera, consilio, auctoritate mirificè juvit.

Pelusio Cairum regredior. Hìc quod anteà, quum Nitriæ deserta lustrarem, animo cogitaram, Antonii Magni & Pauli primi Eremitæ in Thebaide cœnobia invisere constitui. Abest autem utrumque ab urbe Cairo passuum millia circiter quadraginta suprà centum, Orientem versùs. Quo intellecto doctissimus idem & humanissimus P. Claudius Sicard è Societate Jesu Sacerdos, se mihi illuc ducem fore promisit: Thebaidis enim urbes ipse aliàs lustraverat, quum novas totius Ægypti Tabulas Geographicas pararet. Septimo die illuc pervenimus. Sed ibi præter ingentem, quam ex præsenti illorum Sanctorum memoria voluptatem hausimus, ad meum negotium utile repertum est nihil. Causam narrabant Monachi, quod desertis ob Arabum incursiones cœnobiis, Codices cum reliquo Ecclesiæ instrumento periissent. Idem notatum legeram initio Codicis Evangeliorum Copto-Arabici manu Gabrielis Patriarchæ, qui ipsum per eam occasionem ex monasterio S. Antonii distractum, ad Ecclesiam S. Mercurii in Cairo vetere pertinere testabatur; in Vaticana autem Bibliotheca modò servatur. Qui in utroque cœnobio adhuc exstabant Codices, Vanslebio olim enumerati, nil aliud ferè continebant, quàm Ritualia, Ecclesiastica Officia, & nonnullos Sacræ Scripturæ Interpretes. Paucis contentus, Cairum regredior.

Interim Alexandriam oneraria navis Anglica appulerat, & propediem in Italiam profectura dicebatur. Ad quadraginta dies ea spes Alexandriæ me defixum continuit. Adfuit demùm dies sextus decimus ante Kalendas Novembres, qui me ex longa periculosaque peregrinatione sospitem, in navim reduxit. Duos circiter menses tenuit navigatio. Ventis ac fluctibus ad sexdecim dies diù multùmque agitata navis, VIII. Idus Decembris Liburnum lacera, ac valdè lassa pervenit, quum me quotidiana vitæ discrimina, vigiliæque, & cætera maris incommoda penè confecissent: Divina scilicet Providentia, ea eventuum alternatione, prioris navigationis secundissimæ voluptatem, hujus posterioris laboribus ærumnisque temperante. Demùm V. Idus Januar. anni 1717. Romam perveni. Codices eodem mense exeunte alia via sunt sequuti.

Hæc nostræ Bibliothecæ condendæ occasio fuit. Causa verò alia, eaque multiplex. Nam etsi complures nostri laboris argumentum tetigerint, nullus tamen hactenus exstitit, qui id operis vel ex professo tractandum susceperit, vel susceptum absolverit. Primus Hieronymus Syrorum Scriptorum Tatiani, Bardesanis, Archelai, Ephræmi meminit in Catalogo: cui Gennadius adjecit pauca quædam de Jaco- XII. Bibliothecæ Orientalis condendæ causa.

bo

bo Nisibeno, Paulino seù Paulona S. Ephræmi Discipulo, Isaac seniore, ejusque cognomine Presbytero Antiocheno, Mochimo, Petro, & Samuele.

Gulielmus Cave Syriaci atque Arabici sermonis ignarus, quæcumque in Abrahami Ecchellensis & Fausti Naironi Scriptis de hoc argumento reperit, (pauca autem sunt,) sine delectu in suum usum transtulit. Nec ferè plura, aut meliora Hottingerus profert in eo opere, quod Bibliothecam Orientalem inscripsit, oppidò quàm fallaci titulo: in eo quippe Arabas quosdam Mahometanos recensuisse contentus, Chaldæos, Syros, aliosque Orientales vix attingit: quos autem attingit, ex Andrea Masio, & ex Catalogo Hebedjesu per Ecchellensem edito ad verbum describit. Eodem titulo Herbelotius, vir in hoc genere multæ lectionis, nec eandem methodum, nec idem argumentum persequutus est in sua Bibliotheca Orientali: non enim in illa de Scriptoribus Orientalibus tractationem instituit, sed quæcumque ad historiam rerum Orientalium pertinerent, Lexici in formam collegit, Bibliothecæ nomen in eo sensu usurpans, quo Apollodorus Grammaticus, & Diodorus Siculus suas historias, ex multis variarum gentium Historicis compilatas, Bibliothecam inscripserunt.

Ea scilicet res erat, quæ ab ipsis Orientalibus peteretur. Id se exhibiturum pollicitus est Abrahamus Ecchellensis Maronita in Præfatione ad Catalogum Hebedjesu pag. 36. scribens: *Quamobrem in studiosorum gratiam brevi, Deo favente, sequetur nostra Orientalis Bibliotheca, quæ ad umbilicum usque perducta est, ubi non solùm Chaldæi Syrique percensentur Scriptores, sed ingenti numero Arabes: nec Ecclesiastici tantùm, sed & profani.* Verùm eruditissimi Viri egregium molimen mors abrupit. Ingentis operis vix specimen nobis relictum est ad calcem *Eutychii Vindicati*, ubi Scriptorum, quos in eo libro ipse Auctor Abrahamus laudaverat, perbrevem notitiam attexuit.

Faustus Naironus Abrahami hæres, & in Cathedra successor, Vir profectò tanto operi par, Abrahami Bibliothecam Orientalem ad umbilicum, ut ille scripserat, jam perductam terminare vel neglexit, vel quod vero propius existimo, aliò distractam non reperit. Nec enim diligentissima perquisitione post ejusdem obitum facta, usquam gentium illud scriptum hucusque apparuit. Quæ autem ipse Naironus in Evoplia de Scriptoribus Orientalibus data occasione commemorat, suomet labore studioque comparavit.

Unus exstitit Hebedjesu Sobensis, qui Syrorum Scriptorum Catalogum confecerit: Opus sanè egregium, pro quo immortales illi habebit gratias universa literaria Respublica. Sed præterquàm quod Catalogus ille, heptasyllabo metro digestus, ut ad metri regulam se accommodet, perspicuitati minus consulit; totus circa nomina Auctorum, atque titulos Codicum versatur: adeò ut nihil in eo libello invenire sit, quàm nominum ac titulorum farraginem.

Oppi-

Totius Operis.

Oppidò quàm difficile ſit in re adeò obſcura aliquid ne dicam lauro & Apolline dignum promere, ſed tantùm non inutile, patebit legenti obſervationes Euſebii Renaudotii, Viri de literis Orientalibus meritiſſimi, qui in 2. Part, Liturg. Orient. coactus aliquid proferre de Scriptoribus Syriacarum Anaphorarum ab ipſo collectarum, ſumma cum ingenuitate frequentiſſimè profitetur, Cymmeriis, ut ajunt, tenebris obvolutum ſe nihil videre. Alios recentiores, qui ſuprà commemoratos veterum Scriptorum omnium gentium Cenſores anteceſſere, vel conſequuti ſunt, fruſtra eſt his de rebus conſulere: Iſidorum, inquam, Hiſpalenſem, Ildephonſum Toletanum, Honorium Auguſtodunenſem, Sigebertum Gemblacenſem, Henricum Gandavenſem, Trithemium, Suffridum Petri Leovardienſem, Bellarminum, Labbæum, Antonium Poſſevinum, Aubertum Miræum, Rivetum, Scultetum, Conradum Geſnerum, Joſiam Simlerum, Joannem Jacobum Friſium, Gcorgium Mathiam Konigium, Dupinium, Tillemontium, & alios in hoc argumento verſatos: quum omnes ad unum eos dumtaxat Orientales Scriptores recenſeant, quos Hieronymus & Gennadius indicarunt.

Jam hoc ſatis erat, ut materiam ab iſtis Auctoribus levi, ut ajunt, brachio tractatam ipſe reſumerem. Additus eſt novus ex ſæculi noſtri moribus guſtuque ſtimulus. Videbam quippè novas quotidie variarum gentium, atque religioſorum Ordinum Bibliothecas prodire in lucem. Hebraicam nuper publicaverat Julius Bartoloccius, & Joannes Henricus Hottingerus: Græcam Jo: Albertus Fabricius, & Joannes Meurſius: Romanam Proſper Mandoſius, & Auguſtinus Oldoinus: Florentinam Michael Pocciantius: Venetam & Patavinam Jacobus Philippus Thomaſinus: Pedemontanam Andreas Roſſottus: Gallicam Scævola Sammarthanus, Claudius Robertus, & Andreas Quercetanus: Hiſpanicam Alphonſus Ferdinandus Matamorus, Andreas Schottus, & Nicolaus Antonius: Belgicam Aubertus Miræus, & Antonius Sanderus: Lugduno-Batavam Fridericus Spanhemius: Germanicam Cornelius Callidius, Michael Hertzius, & Petrus Lambecius: Britannicam Joannes Baleus, Joannes Pitſæus, & Martinus Kempius: Danicam Albertus Bartolinus: Auguſtinianam Dominicus Gandolphus: Benedictinam Arnoldus Wionus: Ciſtercienſem Chryſoſtomus Henriquez: Carthuſianam Petrus Sutor, & Theodorus Petrejus: Cluniacenſem Martinus Marrier: Dominicanam Leander Albertus, Antonius Senenſis, Alphonſus Fernandus, & Ambroſius Altamura: Franciſcanam Henricus Willotius, & Lucas Waddingus: Societatis Jeſu Petrus Ribadeneira, Philippus Alegambe, Nathanael Sotuellus, & Joannes Garnerius: aliorum alii, quos refert Miræus in Auctario. Chaldæorum, Syrorum, Arabumve Bibliothecam nullus uſquam hucuſque edidit. Quidni & iſtorum, ajebam ipſe, qui ſi Nationibus & ſacris Ordinibus ſuprà commemoratis ingenio aut pie-

e tate

tate non præstant, rerum certè gestarum magnitudine pares, antiquitate etiam superiores sunt?

His accessere Amicorum & doctissimorum virorum vota, quibus ut Bibliothecæ hujusmodi manum admoverem, urgeri me in dies videbam. Hanc enim, ajebant, non modò in publicum literatorum commodum, instar aliarum Bibliothecarum, cessuram, sed etiam perutilem, imò pernecessariam esse, ut collata orbi literario à Clementissimo Pontifice beneficia pleniùs innotescerent: Orientales siquidem linguas, quibus supra laudati Codices conscripti sunt, Europæis plerumque hominibus invias esse & inaccessas, nec posse unumquemque eos libros per seipsum consulere & intelligere: explicandos proinde esse & in communem usum efferendos, ut reconditi in iis thesauri cunctis pateficant, præsertim ubi vel agitatæ inter eruditos controversiæ elucidari, vel Catholica dogmata contra heterodoxos confirmari possint. Nec illud omittebant, curiositati multorum, Bibliothecæ hujus editione opportunè satisfactum iri. Id verò etiam prius me assequuturum affirmabant, quàm integra Codicum versio in publicum prodiret, si res in singulis Codicibus contentas, addita auctorum ætate & gestis, in unum volumen redigerem, in quo tamquam in Synopsi quid quisque Codex complecteretur, nullo negotio lector comprehendere posset. Et quidem brevem eorundem Codicum Catalogum jam ipse descripseram, quem ut publici juris facerem, nonnulli rogabant. Sed hunc eruditorum votis usquequaque satisfacturum, alii merito negabant. Quare condendæ Bibliothecæ, iisdem auctoribus, animum applicui.

XIII. Ad eandem Bibliothecam Orientalem adornandam subsidia ex manuscriptis & impressis Codicibus.

Cæterùm ut quam aliis objectabam, in hac sparta adornanda inopiam atque paupertatem ipse utcumque supplerem, præstitere insignes opes ab sapientissimo atque optimo Pontifice CLEMENTE XI. nuperrimè in Vaticanam Bibliothecam illatæ ea opulentia atque liberalitate, quam suprà pro mea tenuitate laudavi. Nihil enim verò certius in hac materia afferri potest, quàm quod in ipsis codicibus Scriptorum præsentibus legitur, adnotatur, atque inde decerptum promitur. Suppeditabant prætereà nec exigua, nec minùs tuta subsidia, qui in eadem Vaticana Bibliotheca asservabantur præstantissimi linguarum omnium Orientalium Codices, jam olim à Romanis Pontificibus summo studio collecti: sed & quem suprà laudavi, Episcopus Sobensis Chaldæus, Abulbarcatus Ægyptius: Maronitæ, Gabriel Barclajus Episcopus Nicosiensis, Stephanus Edenensis Patriarcha Antiochenus in suis Candelabris, in Vindiciis Maronitarum, & in Chronico, Abraham Ecchellensis, Faustus Naironus, Gabriel Sionita, & quos suprà memoravi hujusce argumenti tractatores.

Multo tamen potiora debeo ipsis Syris, & Arabibus, qui à sexcentis ad minus annis suarum gentium Auctorum nomina, gesta, scripta literis consignarunt, non editis quidem de hac materia libris (nul-

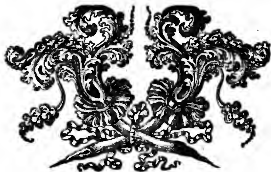
los enim præter Sobensem & Abulbarcatum Christianos, atque Haphidum Mahometanum Catalogi Scriptorum Arabum, Persarum, Turcarumque Auctorem reperi,) sed data occasione in Chronicis, & aliis historicis monumentis. Ex hoc censu primus adfuit Dionysius Syrorum Jacobitarum Patriarcha, Europæis nec de nomine hactenus notus, quem pone sequuntur Josue Stylites, Chronici Edesseni Auctor anonymus, Dionysius Barsalibæus, Abulpharagius seu Gregorius Barhebræus non in ea solùm Dynastiarum historia, quam Pocockius edidit, sed in aliis etiam operibus: Eutychius Patricii filius Patriarcha Alexandrinus, Georgius Elmacinus Homaidus, Ebnarrahebus Chronici Orientalis Auctor, Severus Asmonæorum Episcopus, Abu-Isaac Benassalus, Amrus Matthæi, Hamza Ben-Esbat, Gelaleddinus Asiutensis, Abul-Valid Ben-Sciocnæ, Alvardus Abu-Abdalla, aliique Historici cùm Syri, tùm Arabes.

Præter hunc Codicum Orientalium apparatum, quem, ut dixi, ad meos usus promptum ex Bibliotheca Vaticana habere licebat, non modicas hujus generis opes suppetebant aliæ Bibliothecæ in ipsa Urbe. In primis Barberina, beneficio singulari Eminentissimi Principis Francisci Barberini, cujus effusam, insitamque Barberinæ Genti in meos Maronitas benevolentiam atque liberalitatem nunquam satis prædicabo. Bibliothecæ insuper Collegiorum, Urbani de Propaganda Fide, & Maronitarum: nec non Patrum Franciscanorum S. Petri in Monte Aureo, quam suprà laudavi. Alias extra Urbem Bibliothecas ipse lustravi, Mediceam, scilicet, & Bononiensem. Quas verò adire commodum non fuit, quæcumque ad usum meum conferre existimavi, ex vulgatis earum Tabulis indicibus collegi. Qua in re gratias Eminentissimo Cardinali Josepho Renato Imperiali profiteor immortales, cujus eximia munificentia singulares in Italia mei argumenti Codices impressos consulere licuit, & quod summæ juxta ac raræ benignitatis fuit, eosdem Codices auferre domum, & quoad vellem retinere est datum: adhibitis præsertim Clarissimi Viri Francisci Antonii de Simeonibus humanissimis officiis, cui in hujus Bibliothecæ editione plurimum me debere non inficior.

Quod spectat ad nostras in eandem Bibliothecam exercitationes & scholia, ordinem ejusdem Bibliothecæ sequimur. In quatuor autem classes illa dividitur. Prima Auctores Syros Orthodoxos, Jacobitas, & Nestorianos, sive ii Syriacè primùm scripserint, seu ex aliis linguis in Syriacum sermonem translati fuerint, complectitur. Altera Arabas tùm Christianos, tùm Mahometanos. Tertia Coptorum & Æthiopum libros: nec non Persarum Turcarumque præcipua ingenii monumenta. Quarta sacros Syrorum Codices, Syriacè vel Arabicè scriptos, ut Biblia Sacra, Rituales libros, & cætera hujusmodi Ecclesiastica monumenta. Quamobrem in totidem etiam Tomos nostras nos Observationes partimur. Singulorum Scriptorum nomina, ætatem,

XIV. Bibliothecæ Orientalis ordo, & prospectus.

acta, siqua ad nostram notitiam pervenere, etiam referimus: libros, librorumque auctoritatem, antiquitatem, materiem, usum indicamus. Cætera in Procemio singularum Operis nostri Partium exponemus. Prospectum autem universæ Bibliothecæ in calce hujus Tomi prioris exhibemus.

PRO-

PROLOGUS
DE
SCRIPTORIBUS SYRIS.

YRORUM sermonem in maximo olim Assyriorum & Chaldæorum imperio florentem, atque ad summam amplitudinem & elegantiam perductum; Incarnati posteà Numinis & cum hominibus conversantis ore consecratum, Apostolis familiarem, sacrisque in ritibus usquequaque in Oriente usurpatum, insignibus præstantissimisque Scriptoribus claruisse, facilè sibi quisque persuaserit. Ut enim ab iis exordiar, quæ Syriacè primùm conscripta, ad nostram memoriam utcumque pervenere, certa & constans fama est, quam omnium gentium Orientalium mira consensio confirmat, ratamque Eusebius Cæsareensis & S. Hieronymus habent, Thaddæum, seù ut Syri malunt, Adæum, vel Apostolum vel Discipulum Christi, statim ab ejusdem in cœlum ascensu, ad Abgarum Edessæ Toparcham profectum fuisse, atque Mesopotamenos populos in fide Christiana instituisse, Rege ipso Abgaro sacrum Baptisma suscipiente. Tunc palàm prædicatum iis in locis Evangelium, exstructæ Ecclesiæ, erecta Altaria, sacri Codices ex Hebraico sermone in Syriacum translati: Episcopi, Presbyteri, & Diaconi ordinati, aliique Ecclesiastici Ritus & Canones constituti: Docti denique Viri benè multi cœperunt verbo & scriptis divinam doctrinam populo tradere, & antiquos recentesque errores editis voluminibus confutare. Sic Archelaus Cascarensis Episcopus Manetem hæresiarcham è Persidis finibus in Mesopotamiam irrumpentem docta disputatione coërcuit: Sic Bardesanes primùm quidem contra hæreticos & gentiles strenuè decertavit; mox ipse in hæresim lapsus, errores suos elegantissimo sermone digessit: Sic Harmonius Bardesanis filius, Tatianus, Ephræm Magnus, aliique apud Syros notissimi, Græcis verò exterisque gentibus vix de nomine noti. Et verò credibile est, illos multa sui ingenii monumenta reliquisse; sed quæ vel injuria temporum exciderint, vel in Syriæ angulis adhuc delitescant. Accessere frequentes incursiones Persarum, Arabum, & Tartarorum in Mesopotamiam finitimasque Syrorum provincias, quibus urbes funditùs eversæ sunt, monasteria solo æquata, Ecclesiæ igni absumptæ, & præstantissimi Codices sublati. Siqui autem Barbarorum manus eva-

I. Auctores, qui in Syria, aut Syriacè scripserunt.

ferunt (bene multos evasisse, certum est,) ii vel blattas tineasque in eremis pascunt, vel ab ignaris possessoribus lacerantur, discerpuntur, & profanis usibus mancipantur. Scriptores verò, qui Catalogos Virorum illustrium texuerunt, quum Syriaci sermonis rudes essent, ne nomina quidem eorum, qui Syriacè scripserunt, nobis tradidere. Historici demùm Syri, qui gentilium suorum memoriam ad posteros propagare potuissent, periere ferè omnes.

Profectò si Philonis Byblii, aut Sanchoniatonis, Mnaseæque, & Nicolai Damasceni historias ab Eusebio & Josepho citatas haberemus, nullo alio teste fortasse indigeremus, ut immensas opes cognosceremus, quas ad Syriacam literaturam exornandam contulerunt antiquissimi Scriptores, quos sub Syriæ Regibus in opulentissimis civitatibus Damasco, Tyro, Sidone, Heliopoli, vel sub regno Assyriorum & Chaldæorum Babylone & Ninive summi imperii sedibus, claruisse certum est.

Magnam prætereà Syriacis literis accessionem fecere doctissimi Interpretes, qui transtulerunt Græcos & Latinos Auctores cùm sacros, tùm profanos in Syrorum linguam; & eos præcipuè Patres, qui vel origine & patria Syri, Græcè scripsissent, ut Ignatius, Chrysostomus, Epiphanius, Theodoretus: vel ab ipsis Interpretibus ignorari non poterant, ut Basilius, Athanasius, Cyrillus, Ambrosius. Hoc enim ferebat eorum temporum atque locorum satis probanda consuetudo, quando in nobilissimis Syriæ Ecclesiis Antiochiæ, Tyri, Cæsareæ, Edessæ, Hierosolymis, Interpretis munus viri eruditissimi exercebant, qui Græcorum scriptis in Syriacum vertendis operam apprimè navabant. Inde Syris omnigenæ eruditionis opes amplissimæ parabantur. Ita nullum Græcorum Patrum desiderabant: quin & multa Catholicorum & hæreticorum Scriptorum Opera, quæ ipsis Græcis periissent, sermone Syro legere erat, quod de Theodori Mopsvesteni scriptis Diodorique Tarsensis, & Severi Antiocheni, atque Eusebii Cæsareensis ex nostris Codicibus liquet.

II. Scholæ Syrorum. Inde etiam Scholarum Syriacarum frequentia & celebritas, quam gravis Auctor Junilius Africanus indicat in Præfatione ad libros de partibus divinæ legis ad Primasium, scribens: *Quæsisti, siquis esset inter Græcos, qui Divinorum Librorum studio intelligentiaque flagraret. Ad hæc respondi, vidisse me quendam Paulum nomine, Persam genere, qui in Syrorum Schola in Nisibi urbe est edoctus, ubi Divina lex per magistros publicos, sicut apud nos in mundanis studiis Grammatica & Rhetorica, ordine, ac regulariter traditur; tunc diù quæsitus siquid ex ejus dictis haberem, dixi quod legissem regulas quasdam, quibus ille discipulorum animos divinarum scripturarum superficie instructos, priusquam expositionis profunda patefaceret, solebat imbuere, ut ipsarum interim causarum, quæ in divina lege versantur, intentionem ordinemque cognoscerent.* Hæc Junilius, qui Biblioth. Patrum Tom. X.

seculo

fæculo fexto ineunte fcribens, Paulum genere fortafsè Syrum, Perfam appellat, quia Nifibis & plures aliæ Mefopotamiæ atque Chaldææ urbes Perfis ea tempeftate parebant. Confona tradit Theodorus Lector lib. 2. pag. 558. *In urbe Edeffa*, inquit, *erat Schola Chriſtiana Perſicæ gentis, ut ajunt, ex quo factum eſt, niſi me conjectura fallit, ut Perſæ Neſtorianam hæreſim ſequerentur, quum quidam, qui Neſtorii ac Theodori dogmata amplectebantur, ei Scholæ præfuiſſent, & doctrinam, quæ ipſis placebat, Perſis tradidiſſent*. Subjungit pag. 566. de eadem Schola Edeffena loquens: *Zeno Imperator Scholam, quæ Perſarum vocabatur, in urbe Edeſſa ſitam ſuſtulit atque evertit, utpote quæ Neſtorii ac Theodori doctrinam auditoribus inſinuaret*. Quod etiam ex Simeone Epifcopo Beth-Arfam in Epiftola de Barfauma Nifibeno & hærefi Neftoriana in Perfidem invecta, & ex Chronico Edeffeno ad annum Græcorum 800. Chrifti 489. confirmatur; idemque fcribit Dionyfius Jacobitarum Patriarcha ad annum prædictum, quorum verba fuo loco referam.

Sed & alias ab hac Perficâ Edeffæ Scholas exftitiffe, docemur tùm ex vita S. Luciani Presbyteri ac Martyris per Metaphraften edita apud Bollandum ad diem 17. Januarii, ubi cap. 1. dicitur S. Lucianus præceptorem habuiffe Macarium, *qui Sacras Scripturas Edeſſæ interpretabatur*; tùm etiam ex Auctore vitæ S. Alexandri Acœmetæ apud eundem Bollandum ad diem 15. Januarii, qui de Scholis fub Rabula Edeffeno florentibus hæc tradit: *Erectæ in ea urbe ſunt jam olim divino nutu linguæ Syriacæ Scholæ in vicinarum civitatum commodum. Nam viri principes atque alii locupletes liberos ſuos eò inſtitutionis gratia ablegant. Sacrum igitur principatum adeptus Rabulas, ſtuduit, cooperante Spiritu Sancto, omnes in veram & ſtabilem fidem adunare.* Et infrà. *Exteros gentilium filios bis in menſem è Schola ad ſe evocabat, eoſque verbum veritatis docebat*.

Huc etiam referenda videntur, quæ Junilio æqualis Caffiodorus commemorat in Præfatione ad lib. 1. de Divin. Lect. *Niſus ſum*, inquit, *cum beatiſſimo Agapito Urbis Romæ, ut ſicut apud Alexandriam multo tempore fuiſſe traditur inſtitutum, nunc etiam in Niſibi civitate Syrorum Hebræis ſedulò fertur exponi, collatis expenſis in urbe Romana profeſſos Doctores Scholæ potiùs acciperent Chriſtianæ*. Atque hoc quidem in loco fatis perfpicuè liquet, Caffiodorum Hebræorum Scholam, non Syrorum intelligere. Hebræos enim in Mefopotamia fex celeberrimas Scholas habuiffe, referunt Auctor libri Juchaffin, & David Ganz: Primam fcilicet in civitate סורא *Sora*, feù סוריא *Soria*. Alteram in urbe נהרדעא *Nahardeba*. *Sora*, inquit Bartoloccius in Biblioth. Rabbinica Par. 3. §. 13. pag. 663. *Eſt urbs ad lævam Euphratis, & Nahardeba ad dexteram*. Jofephus lib. 18. cap. 12. Νααρδὰν appellat, & Nifibi vicinam facit. Syrorum fermone ܫܘܪܐ *Sciura*, & ܢܘܗܕܪܐ *Nubadra*, dicuntur, ut in Actis SS. Martyrum

Ace-

Acepsimæ Episcopi, Josephi Presbyteri, & Aitallahæ Diaconi in Codicibus nostris Syriacis I. & II. & in Chronico Dionysii Patriarchæ Jacobitarum passim. *Surorum* oppidum appellat Procopius lib. 2. de Ædificiis Justiniani Imperatoris cap.9. pag.44. Tertiam in oppido פומבדיתא *Pumbedita* inter duo flumina Tigrin & Euphratem. *Os nugarum* Syriacè interpretatur. Causam hujusce appellationis vide apud Bartoloccium loc. cit. Existimo enim ex æmulatione natam, & à Nahardensibus atque Soranis in probrum Pumbeditanorum vulgatam: unde tritum apud Hebræos adagium אקילקי דמתא מחסיא ולא אפרנא דפומבדיתא *Sterquilinium Urbis Mechasiæ* (Soræ nimirùm, quam urbem *Mechasiam*, seù *propitiationis* per excellentiam dixere,) *& non Palatium Pumbeditæ*, hoc est, ut idem Bartoloccius rectè exponit ex Cod. Cherithoth, præstantius est habitare in infima parte Soræ, quàm in Palatiis Pumbeditanæ urbis, cujus civium societatem, utpote in furandi arte exercitatissimorum, Sorani & Nahardenses fugiebant. Quartam in urbe נרש *Narèsc* haud procul à Sora, cui nomen à Narse Persarum Rege Hormisdæ patre impositum videtur. Quintam in urbe מחוזא *Machuza*, cujus loci Abrahamus quidam inter Syros Scriptores celebratur à Sobensi in Catalogo pag.78. Sextam demùm in ea parte agri Nahardensis, quæ פרוץ שבור *Perùz Sciabbùr* appellata est, hoc est, *fractura Saporis*, ubi nongenta fuisse Judæorum millia jactant. Vide Sobensem in Catalogo pag.100. ubi Enos ejusdem loci Scriptorem commemorat.

Hinc tamen colligere est, Syriacas Scholas eodem tempore fuisse florentissimas. Quum enim Mesopotamia, teste Josepho lib. cit. in tres velut factiones divisa esset, Græcorum, nempè, Judæorum, & Syrorum indigenarum, atque hæc postrema reliquis numero opibusque antecelleret, tùm ex allato Cassiodori testimonio, tùm ex alibi deductis vix dubitari potest, quin Scholarum etiam numero & frequentia cæteras superaverit. Illud sanè compertissimum est, Græcorum & Judæorum Scholas, Saracenis omnes circa Euphratem atque Tigrim regiones occupantibus, magna ex parte conticuisse. Syriacas contrà, Arabicæ eruditionis opibus mirum in modum auctas, ad duodecimum usque sæculum floruisse: idque non uno in loco Abulpharagius in historia Dynastiarum per Pocockium edita testatur. Testantur insuper, quæ præ manibus habemus doctissimorum virorum scripta per illud temporum spatium elucubrata.

In illis porrò Scholis sacras & profanas literas docebantur indigenæ & advenæ: Syri nimirùm, & Persæ, & Indi, qui hoc tempore Thomæi dicuntur Syrumque Ritum sequuntur. Magistri præerant doctissimi, quibus exortæ posteà circa Divini Verbi Incarnationem controversiæ amplam scribendi materiem suppeditarunt: qua in palæstra pro Catholicis pugnavere Isaac Presbyter Antiochenus, Samuel Edessenus, Jacobus Sarugensis, Georgius Tagritensis, Constantinus & Leo Haranitæ, Jacobus Edessenus, Joannes Maro Sirimensis: ex parte

verò

verò Neſtorianorum adversùs Catholicos Barſaumas & Narſes Niſibeni, Abraham Medus, Jeſujabus Arzunita & Adjabenus, Salomon Boſtrenſis, Hebedjeſu Sobenſis: Adversùs utroſque pro Monophyſitis ſeù Jacobitis, Philoxenus Hierapolitanus, Maras Amidenus, Joannes Darenſis, Moſes Barcepha, Dionyſius Barſalibæus, Gregorius Barhebræus.

Ex tot tantiſque Auctorum ſcriptis, (etſi non pauca in Bibliothecis Monaſteriorum Ægypti & Syriæ condita ipſe vidi, teſteſque vivi & præſentes hìc in Urbe affirmant,) plura certè perierunt. Celeberrimæ porrò Bibliothecæ, quæ in Italia, in Gallia, in Anglia, & in Germania exiſtunt, ex ampliſſima Syriacorum Codicum meſſe aliquot manipulos exhibent. Syriacæ eruditionis neglectus id fecit; Adeò Græcarum literarum ſtudium, omnium Latinorum mentem curaſque omnes occuparat. Secùs nunquam doctiſſimarum gentium (ut certè fuerunt Ægyptii, Syri, Aſſyrii & Chaldæi) hiſtoriæ, leges, ſacra, & ampliſſimus ad omnes ſcientias apparatus periiſſent.

III. Syriacè literaturæ ſtatus per Sanctiſſimum Patrem Clementem XI. reſtitutus.

Clementi XI. Sanctiſſimo atque ſapientiſſimo Pontifici debemus, quod non periere cuncta, nec totus Syriacæ literaturæ ſtatus concidit. Quamquam enim à Leonis X. temporibus Joſeph Archipresbyter, Moyſes, ſeù ut in Actis Concilii Lateranenſis dicitur, Elias Diaconus, & Elias alter Hypodiaconus, Patriarchæ Maronitarum Legati, Theſeum Ambroſium Ordinis S. Auguſtini Canonicum Regularem, recentiorum quod ſciam Latinorum primum literis Syriacis inſtituerunt; iſque ejuſdem poſteà ſtudii æmulatorem promotoremque habuit Joannem Albertum Widmanſtadium, ut hic in Præfatione ad novum Teſtamentum Syriacum Viennæ impreſſum anno 1555. refert; accedente præſertim opera Moſis Mardeni Jacobitarum Patriarchæ Legati; Chaldæis etiam, nimirùm Sulaca & Abdjeſu, Patriarchis plurimum laboris ad id conferentibus; quorum conatibus ultimam ferè manum poſt erectum à Gregorio XIII. Maroniticæ Nationi in Urbe Collegium impoſuerunt Maronitæ, Georgius Amira, Joannes Leopardus Heſronita, Iſaac Sciadrenſis, Petrus Metoſcita, Sergius Riſius, Gabriel Sionita, Joannes & Michael Heſronitæ, Victorius Scialac, Abraham Ecchellenſis, aliique benè multi; vix tamen paucos aliquot Syriacos Codices in Europa reperire erat, quorum ope ne dicam aliquid ad ſcientias omnis generis comparandas utile, ſed ne neceſſarium quidem ad excolendum ejus linguæ ſtudium colligere liceret. Publicæ ſtudioſorum commoditati Clemens XI. literarum omnium bono natus, abundè proſpexit. Conquiſitas enim per totam Ægyptum & Syriam amplas Syriacorum Codicum opes, in Vaticanam Bibliothecam importari juſſit; dignas certè, quæ ſcriniis aureis cuſtodiantur.

Multa quippe ſunt, unde peregrinis hiſce mercibus pretium accedit. In primis quanta ex his ſacræ antiquitatis inſtrumentis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ lux ſtatim affulget! in ea præſertim parte, quæ Monophyſitarum, Neſtorianorum, atque Monothelitarum ſpectat origi-

nem,

nem, errores, progressus, & excitatos ab illis tumultus, indictaque Religioni bella, quæ totam Asiam, & Ægyptum, Æthiopiamque multorum sæculorum spatio vexarunt: ubi videre est Patriarcharum seriem, qui singulis sectis præfuere, Episcoporum successiones, illustrium Virorum gesta scriptaque, & eorum labores pro Religione, aut adversùs eandem susceptos. Quantum præterea adversùs Novatores ex tam augusta antiquitate præsidium! ex vetustissimarum Christiani nominis gentium consensione! ex eorum hominum testimonio, qui & res in patria sua gestas cognoscere certiùs debent, & causam cur mentiantur, non habent! Quot demùm & quantæ celeberrimorum alioquin Scriptorum hallucinationes ex antiquissimis hisce & Auctorum ætati penè æqualibus Codicibus deprehenduntur, vel circa chronologiam & topographiam, vel circa nomina Virorum, & quod magis est, res gestas, aut laudes, vel vitia immeritò tributa, aut denegata!

IV. Nostri operis ratio, & partitio.

Ut verò pretiosa hæc Syriacæ eruditionis monumenta non in Vaticanæ dumtaxat Bibliothecæ scriniis recondita servarentur, sed in qualemcumque etiam publicam eruditionem prodirent, visum est, accurata eorum Synopsi subjecta, Catalogum Syrorum Scriptorum texere: in quo non alium certè ordinem sequar, quàm qui temporum fuit. Hanc enim methodum tenuere quicumque in hoc genere scriptionum versati sunt veteres. Nec tamen adeò jejunè de meis Scriptoribus agam, ut de suis Eusebius, Hieronymus, & Gennadius: tales quippe plerique sunt, qui nec de nomine nostris hominibus innotuerint. Præter Auctorum ætatem, patriam, conditionem, & lucubrationum titulos, gesta siqua sunt cognitu digniora proferam: siquid insuper aut ad illustrandam Ecclesiasticam, vel profanam historiam faciunt, aut ad enodandas controversas inter Theologos quæstiones, seù ad confirmandam tuendamque contra Novatores Religionem & pietatem consentanea incidant, summa cum fide, ipsis scribentium verbis, indicabo.

Ingens & prolixum, ut vides, opus est, nec unius libri capacitati tolerabile. Idcircò in Tomos quatuor totum divido. Primum Scriptores Syri Orthodoxi occupant. Secundum Syri Jacobitæ seù Monophysitæ. Tertium Syri Nestoriani. Quartum Græci, Latini, aliarumque gentium Scriptores, cùm Orthodoxi, tùm hæretici in Syriacum conversi: quibus pro Appendice attexam Catalogum Scriptorum Syrorum Auctore Hebedjesu Sobensi Episcopo ab Abrahamo Ecchellensi editum, sed ex Syriaco iterùm recusum, & ad nostros Codices emendatum: Patriarcharum præterea Syrorum, Maronitarum scilicet, Melchitarum, Jacobitarum, & Nestorianorum seriem: omnia summa fide ex Codicibus Clementino-Vaticanis eruta.

His fruere, Amice Lector, & Sanctissimo Pontifici CLEMENTI XI. cujus auspiciis hoc quidquid nostri laboris est, in tuum commodum editur, annos plurimos adprecare. Vale.

INDEX

INDEX CAPITUM
TOMI PRIMI.

CAP.

BI-

BIBLIOTHECÆ ORIENTALIS CLEMENTINO-VATICANÆ

TOMUS PRIMUS.

De Scriptoribus Syris Orthodoxis.

Caput I.

S. Simeon Barſaboë Seleuciæ & Cteſiphontis Epiſcopus, & Martyr.

I. Simeonis Barſaboë geſta à Syris, Græcis, & Latinis conſcripta.

Simeon Barſaboë, Papæ Epiſcopi Seleuciæ & Cteſiphontis Diſcipulus atque in eadem Sede ſucceſſor, piis honeſtiſque parentibus natus eſt, ex quorum arte cognomentum ܒܪ ܨܒܥܐ *Bar-ſaboë*, ideſt, *filius tinctorum*, traxit. Præclara ejus geſta literis conſignarunt oculati teſtes Syri, qui certamina Sanctorum Martyrum, in Perſecutione Perſica ſub Rege Sapore interfectorum, accuratè deſcripſere, eaque S. Maruthas Epiſcopus Tagritenſis inſeruit Hiſtoriæ ſuæ de Martyribus, qui in Perſide ſub Sapore, Iſdegerde, & Vararane coronam adepti ſunt, ut in Codicibus noſtris Syriacis I. & II. Complures enim fuiſſe illius ævi Scriptores, qui glorioſam eorum Martyrum pro Chriſto confeſſionem Syriaco ſermone tradiderunt, teſtatur Sozomenus lib. 2. Hiſtor. Eccleſiaſt. cap. 14. propè finem: ubi poſtquam nobile Simeonis noſtri, Sociorumque ejus martyrium diligenti ſtylo perſequutus eſt, in hæc verba concludit: *Verùm ut ſummatim dicam, cunctos ejus temporis Martyres tàm viros, quàm mulieres,* quo-

quorum nomina recoluntur, sedecies mille numero fuisse perhibent: Reliquæ verò multitudinis ne numerum quidem iniri posse; atque idcircò difficile admodùm visum esse Persis, Syris, atque Edessenis, qui hac in re plurimum studii, atque operæ posuerunt, horum nomina percensere. Eorundem Martyrum Acta è Syriaco translata, quamprimùm, Deo favente, in lucem prodibunt. Illorum verò notitiam ex Hieronymo, & Sozomeno, ut videtur, cæteri Græcorum, Latinorumque hausere: nimirùm, Theophanes in Chronographia ad annum mundi 5817. Cedrenus ad annum sextum Constantii Augusti, Nicephorus lib. 8. cap. 56. Cassiodorus lib. 3. cap. 2. & Martyrologi omnes; Latini quidem ad diem 21. Aprilis, Græci verò 17. ejusdem mensis, (non XV. Maji, ut ex Typographorum oscitantia obrepsit in notis Cardinalis Baronii ad Martyrologium Romanum, qui pro *XV. Kal. Maji*, ediderunt, *XV. Maji*.) Copti demùm die 19. Barmudæ, ut in Synaxario Codice nostro Arabico XIX.

II. Variæ Auctorum opiniones de tempore martyrii S. Simeonis, & Sociorum.

Verùm de Persicæ hujus Persecutionis initio & progressu, deque præciso obitus Simeonis nostri die, & anno, mira est Auctorum tùm Græcorum & Latinorum, tùm Syrorum ipsorum dissensio. In hoc quidem una omnium est sententia, quòd Sanctus Simeon, unà cum Sociis, passus sit sub Sapore Feria VI. Hebdomadæ Sanctæ in Parasceve, excepto Usthazade Saporis Regis nutricio, qui pridie, hoc est, Fer. V. in Cœna Domini interfectus fuerat. At quo Christi anno id contigerit, quo mense, quo die, & sub quo Romanorum Imperatore, diversi diversa.

III. De ætate S. Simeonis Testimonium Codicis nostri Syriaci I.

In Actis Syriacis, quæ habemus Codice I. Passio Simeonis refertur Luna 14. Nisan, seù Aprilis, Anno regni Persarum centesimo decimo septimo, Saporis trigesimo primo.

Sic enim legitur fol. 82. ܒܫܢܬ
ܡܐܐ ܫܒܥܬܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܦܪܣܝܐ

ܕܗܝ ܫܢܬ ܠܫܒܘܪ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ
ܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ : ܗܘܬ ܪܕܘܦܝܐ ܗܕܐ ܥܠ
ܥܡܢ . ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܐܚܝܕ ܫܡܥܘܢ ܗܘܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܕܣܠܝܩ ܘܩܛܝܣܦܘܢ
ܡܕܝܢܬܐ : ܘܡܬܟܢܐ ܗܘܐ ܒܪ ܨܒܥܐ.
ܫܦܝܪ ܕܝܢ ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܫܡܐ ܗܢܐ : ܡܛܠ
ܕܐܒܗܘܗܝ ܨܒܥܝܢ ܗܘܘ ܫܐܪܐ ܒܕܡܐ
ܢܘܟܪܝܐ ܠܐܪܓܘܢܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܪ̈ܫܝܥܬܐ.
ܘܗܘ ܨܒܥ ܗܘܐ ܢܚܬܐ ܕܢܦܫܗ ܒܕܡܐ
ܕܩܢܘܡܗ ܠܠܒܘܫܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ.

Hoc est: *Anno regni Persarum decimo septimo suprà centesimum, qui fuit annus Saporis Regum Regis trigesimus primus, persecutio hujusmodi in populum nostrum excitata est. Quo quidem tempore Simeon, cognomento Barsaboë,* idest, *filius tinctorum, Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopatum gerebat. Istud verò cognomen apprimè ei congruebat: nam ipsius quidem parentes alieno sanguine sericum inficiebant ad impiorum Regum usum; ipse verò animæ suæ vestes proprio cruore tinxit, quibus in regno Sanctorum uteretur.* Et infrà fol. 87. obitus Gusciatazadis ܓܘܫܬܐܙܕ, seù, ut Græci & Latini malunt, Usthazadis, ponitur die 13. Nisan, verbis istis: ܐܬܩܛܠ
ܕܝܢ ܣܒܐ ܗܢܐ ܒܥܠܬܐ ܫܦܝܪܬܐ ܡܛܠ
ܝܫܘܥ ܒܬܠܬܥܣܪ ܒܢܝܣܢ ܒܚܡܫܐ
ܒܫܒܐ ܕܫܒܘܥܐ ܪܒܐ ܕܦܛܝܪ̈ܐ :

Interemptus autem fuit iste senex optimam ob causam, nimirùm propter Jesum, die 13. Nisan, Feria quinta Hebdomadæ magnæ Azymorum. Atqui ex Sozomeno lib. 2. cap. 10. martyrium Usthazadis accidit pridie quàm Simeon pateretur: sic enim habetur loco mox cit. *Postero autem die, qui erat sexta feria, quo die ante festum Resurrectionis annua saluta-*

lutaris Passionis memoria celebratur, Rex Simeonem quoque gladio obtruncari præcepit. Incidit ergo sexta illa feria, qua Simeon coronatus est, in diem 14. Nisan, seu Aprilis, quam proinde Maronitæ in Synaxario, & Græci in Menologio Basilii jussu edito commemorationi ejusdem nuncupant.

IV. Testimonium alterius Codicis nostri Syriaci de anno motæ persecutionis sub Sapore.

In altero Codice Syriaco satis vetusto, quem anonymus Scriptor compluribus annotationibus adauxit, præter mensem & annum prædictum, notatur quoque tempus Imperatoris Romanorum, & laudata regni Persarum Epocha magis elucidatur, in hæc verba : [illegible]

Hoc est: *Anno Regni Alexandri sexcentesimo quinquagesimo quinto, qui est à Crucifixione Domini nostri ducentesimus nonagesimus sextus, regni verò Persarum centesimus decimus septimus, Saporis autem regis Hormisdæ filii trigesimus primus, postquàm beatus Constantinus Romanorum Imperator decessit, quærens Sapores occasionem belli adversùs ejusdem filios, qui adolescentiam non excesserant, assiduas incursiones in ditionem Romanorum faciebat. Qua de causa in Dei famulos, qui subditas terras incolebant, graviori in dies odio ferebatur.*

V. Idem confirmatur ex Codice Amidensi I.

Eadem quoad annum Alexandri 655. leguntur in Codice Amidensi I. fol. 437. ubi redditur causa, cur Sancti Simeonis commemoratio à feria sexta Passionis Domini in sextam feriam hebdomadæ sextæ Æstatis translata sit; & annus obitus ejusdem Sanctissimi Martyris assignatur, verbis istis : [illegible]

Idest, *Eâdem Feria vj. hebdomadæ sextæ Æstatis* (hoc est, decimæ tertiæ post Pentecosten) *fit commemoratia Sancti Simeonis Barsaboë Catholici Patriarchæ, Discipuli Mar Papæ Catholici, & Patrum, qui unà cum ipso coronati sunt. Hi quidem lauream adepti fuere Feria vj. Passionis Anno Græcorum 655. in urbe Ledan regionis Huzitarum sub Sapore. At commemoratia eorundem ad sextam Feriam Confessorum, quæ Martyrum omnium communis est, translata fuit. Porrò hæc Feria vj. ideò nomini eorum nuncupatur, quia in*

in ea Altare S. Simeonis in urbe Ledan consecratum est. Sepultus autem fuit Sanctus Simeon in Susan Elamitarum civitate, quam Arabes Sus *appellant*.

Martyrium itaque Simeonis juxta utriusque Codicis Auctores accidit Feria VI. Passionis, Luna 14. Nisan, Anno Saporis 31. Alexandri 655. regni Persarum 117. à Passione Domini 296. post mortem Constantini Imperatoris.

VI. Hieronymus, Cedrenus, Baronius, aliique Recentiores Simeonem sub Constantio passum referunt.

Hoc postremum de obitu Constantini, ambabus; ut ajunt, ulnis amplectuntur Hieronymus, & Cedrenus, qui passionem Simeonis ad sextum, vel septimum Constantii annum conjiciunt. Eandem sententiam propugnat Cardinalis Baronius in Annalibus, & in Notis ad Martyrologium Romanum, & post ipsum reliqui ferè omnes Recentiores.

VII. Eusebius tamen, Sozomenus, Theodoretus, & Theophanes martyrium Simeonis sub Constantino Magno collocant.

Verùm Sozomenus horum Martyrum passionem non sub Constantio, sed sub Constantino Magno ponit lib. 2. cap. 15. his expressis verbis: *Porrò Imperator Constantinus, quum Christianos in Perside ad hunc modum hostiliter vexari didicisset, magnoperè doluit, eamque rem permolestè tulit. Studens autem eis opitulari, ambigebat, quid sibi agendum esset, quò illi securè vitam degerent. Fortè accidit, ut eodem tempore legati Regis Persarum ad ipsum accederent &c. Opportunum igitur sibi tempus oblatum ratus, Christianos in Perside degentes commendandi Sapori, literas ad eum scripsit &c.* Consonat Sozomeno Theodoretus qui lib. 1. hist. Eccl. c. 24. hæc de Constantino Magno notat. *Eorum verò, qui in Perside erant, Christianorum sua sponte curam suscepit: nam quum illos ab impiis exagitari didicisset, & Regem Gentis illius* (hoc est, Saporem) *nihil non insidiarum adversùs eos moliri, literas ad eum scripsit, quibus tùm ad pietatem amplectendam eum hortabatur, tùm ut pietatis cultores honore afficeret postulabat*. Theodoretum sequitur Theophanes, qui ad annum mundi 5817. Divinę Incarnationis 317. postquàm S. Simeonis gloriosam mortem retulit, sic concludit. *Quibus auditis Sanctissimus Imp. Constantinus, ut Christianorum sanguini fundendo parceret, & à tanta crudelitate sibi temperaret, per literas, additis etiam precibus, Saporem est adhortatus*. Harum literarum exemplar profert Eusebius lib. 4. de Vita Constantini cap. 9. & ex eo Theodoretus lib. 1. cap. 25. ubi initium Persecutionis sub Constantino Magno clarè consignant, dum eundem Sapori persuadere satagentem inducunt, ut à Christianorum sanguine fundendo desistat. Hanc sententiam ex Recentioribus probat Petavius in Ration. temp. Par. I. nec ab ea Baronius, licet alibi contrarium scripserit, dissentire videtur, dum in Notis ad Martyrol. Rom. die 20. Februarii de S. Sadoth Simeonis nostri successore sic loquitur: *Successit Sadoth, de quo agimus, Simeoni, qui sub Constantino martyrio vita functus est. Ipse autem Sadoth passus est temporibus Constantii*. Quin & Cedrenus, qui, ut suprà vidimus, Persicæ hujus Persecutionis initium ad Constantii tempora protrahere videtur, eandem sub Constantino Magno moveri jam cœptam affirmaverat suprà pag. 177. ubi Simeonis & Usthazadis martyrium anno Constantini vigesimo describit. Nimirùm, quia per integros quadraginta annos duravit, ut infrà observabimus, ubi de S. Marutha sermo erit; adeoque in diversos Saporis, Romanorumque Imperatorum annos diversi eam conjecerunt, licet verum ejusdem initium ad Constantini tempora referendum omninò sit.

VIII. Henschenii & Pagii opinio rejicitur.

Neque audiendus est Pagius, qui in Critica Baronii ad annum 343. ex Henschenio in vita Sanctorum die 21. Aprilis, opinatur, *Anno quidem Christi 343. persecutionem in Perside adversùs Christianos à Sapore Persarum Rege excitari cœptam; sed martyrium Simeonis, & Sociorum nisi anno 349. non contigisse*. Nam in primis Codices nostri antiquissimi, & reli-

reliqui ferè omnes Scriptores testantur, eodem anno, quo Persecutio moveri cœpit, S. Simeonem & Socios gladio obtruncatos fuisse. Deinde quum Constantinus Magnus anno Christi 337. in vivis esse desierit, qui fieri potuit, ut literas ab Eusebio relatas ad Saporem mitteret, quibus eundem à Persecutione Christianorum cohibebat? si hæc sex dumtaxat post ejus obitum annis, hoc est, anno Christi 343. moveri cœpit. Neque potuit Eusebius eas fingere, qui circa ann. 340. objit, vel certè ann. 349. quo Simeon juxta Pagium & Henschenium coronatus est, non attigit.

Tota doctissimorum Virorum conjectura ex Sozomeno, & Martyrologio Romano petitur. In Martyrologio, inquiunt, mors Simeonis & Sociorum ad diem 21. Aprilis consignatur: Sozomenus verò eorum passionem Feria VI. hebdomadæ in Parasceve refert. Atqui, subjungunt, Feria VI. majoris Hebdomadæ nonnisi anno Christi 349. in diem 21. Aprilis incidit: nam eo anno Pascha celebratum est die 23. Aprilis. Passus est igitur Simeon cum sociis anno 349. die 21. Aprilis, Feria VI. Hebdomadæ sanctæ. Sed à clarissimis Viris doceri velim, undenam habent, feriam VI. qua Simeon passus est, in diem 21. Aprilis incidisse? An, quia in Martyrologio Romano memoria S. Simeonis eo die colitur? At *ex die cultus Sanctorum* (ut ipsis Pagii verbis utar ad annum 525. num. 11.) *annus eorum emortualis deduci non potest, nisi ille aliunde constet*. Quod & alibi idem Pagius passim inculcat. Incumbebat Henschenio & Pagio, ex Sozomeno, aliisvè Auctoribus ostendere, Simeonem & Socios die 21. Aprilis passos fuisse. Id si probassent, manus utique darem, & ultrò faterer, passionem eorum incidisse in annum Christi 349. Sed non modò apud probatos Scriptores non videmus diem 21. Aprilis, quin potiùs alios dies notatos legimus: & apud Syros quidem diem 14. Aprilis, ut suprà retulimus; in Menologio verò Græcorum diem 17. ejusdem mensis.

IX. Epochæ in Codicibus nostris notatæ eluci-dantur.

Jam ad Epochas in Codicibus nostris prænotatas. Ea, quæ à Regno Persarum ducitur, rara est, & nemini Syrorum, quod sciam, præter hunc unum usurpata. Hujus Epochæ initium designant Dio lib. 80. & Agathias Scholasticus lib. 4. cap. 11. pag. 134. Edit. Regiæ: ubi docent, Artaxersem Persam, postquam tribus præliis Parthos superasset, eorumque Regem Artabanum interfecisset, ab his ad Persas Regnum transtulisse. Id accidit, Agathia teste loco cit, *Anno Alexandri Macedonis* 538. *Alexandri verò Severi Mammææ filii quarto*: qui fuit, juxta Baronium, annus Christi 228. vel 226. ut vult Pagius; ex communi verò Syrorum calculo 227. Annum igitur Alexandri Macedonis 538. quo Persarum Regnum cœpit, si conjungas cum anno Persarum 117. quo Simeonis martyrium in Codicibus nostris refertur, habebis annum 655. qui expressè notatur in Codice nostro Syriaco II. & in Codice Amidensi I. At si anno Christi 227. cui respondere diximus annum Alexandri 538. addas annum regni Persarum 117. habebis annum Christi 344. in quem passionem Simeonis incidere non posse, docemur ex Eusebio, Sozomeno, Theodoreto, atque Theophane. Nam Constantinus Imperator, sub quo laudati Scriptores certamen Simeonis collocant, ante prædictum annum ad superos translatus fuerat, videlicet, anno Christi 337. Rursus anno 344. Pascha celebratum fuit die 15. Aprilis; atque adeò feria VI. in Parasceve incidit in diem 13. ejusdem mensis: unde falsitatis arguerentur Syri, Græci, & Latini, qui feriam illam VI. in qua Simeon occubuit, collocant in diem 14. 17. & 21. Aprilis. Demùm in eodem Codice nostro Syriaco II. annus regni Persarum centesimus decimus septimus non modò cum anno Alexandri Macedonis 655. verùm etiam cum anno à Crucifixione Domi-

ni

ni 296. conjungitur. Atqui annus à Crucifixione Domini 296. competere nequit in annum Christi 344. sed in annum 330. in quo feria VI. in Parasceve celebrata fuit die 17. Aprilis, ut habet Menologium Græcorum.

X. Statuitur Passio Simeonis sub Constantino Magno anno Christi 330.

Quare quum talis tantusque sit nobilissimorum Auctorum conflictus, ut nulla inter eos concordia iniri possit, nec unius eorum sententia admitti queat, quin statim alter rejiciendus sit; Eusebium, Marutham, Sozomenum, ac Theodoretum potiori jure sequi debemus, quàm alium quemlibet: Ex quorum mente firmum inprimis ratumque esse debet, Simeonem & Socios sub Constantino Magno gloriosam mortem occubuisse. Annus verò Christi, quo id factum contigit, nullus alius magis commodè posse designari videtur, quàm trecentesimus trigesimus. In hunc enim annum apprimè competit annus regni Persarum centesimus decimus septimus, qui ex dictis anno Alexandri sexcentesimo quinquagesimo quinto respondet. Duplex nimirùm Epocha Alexandro inscribi solet: altera ab ejus obitu, quam Alexandream, & Philippicam dicunt, præceditque vulgarem Christi annum, juxtà Pagium in Apparatu, annis trecentis & viginti quatuor. Altera ab initio regni Seleuci instituta, quæ Seleucidarum appellatur, & annis trecentis undecim Christo prior est. Si igitur Epocham Alexandream priorem sequamur, annus Alexandri sexcentesimus quinquagesimus quintus erit Christi annus trecentesimus trigesimus, qui per annum à Passione ejusdem ducentesimum nonagesimum sextum in Codice nostro Syriaco II. rectè designatur.

Fateor, hanc sententiam pluribus etiam difficultatibus implicitam esse; ac Primo, quia si annos 324. ab anno Alexandri 655. subtrahas, habebis non annum Christi 330. sed 331. Deinde anno Christi 330. non incidit feria VI. Passionis in diem 14. Nisan, ut vult Maruthas in Actis Martyrum, sed in diem 17. juxta Græcorum Menologium. Præterea Alexandrea Epocha à Syris Scriptoribus nonnisi pro ea, quam Seleucidarum vocant, usurpari solet; atque adeò annus ille 655. potiùs respondere debet anno Christi 344. quàm anno 330. maximè quum initium regni Persarum ducatur, secundùm Agathiam, ab anno Alexandri Mammææ quarto, qui infrà annum Christi 226. rejici nequit, ex omnium Auctorum sententia. Unde si anno Christi 226. addamus annum regni Persarum 117. quo passi Martyres dicuntur, habebimus annum 341. non 330.

Verùm ad Primam difficultatem responderi potest, annum illum Alexandri 655. non exstare in genuinis Actis Martyrum, neque apud Sozomenum, sed additum fuisse ab Auctore Syro juxta privatam suam opinionem, qua putabat, Simeonem Sociosque post Constantini obitum occubuisse anno Christi 344. Deinde admissa etiam illius Epochæ veritate, adhuc annus unus ex ea tollendus est, ut respondere queat anno à Crucifixione Domini 296. qui ab eodem Auctore cum æra illa Alexandrea conjungitur. Atque hac de causa licet aliis in locis Epocha Alexandri ferè semper à Syris Scriptoribus pro æra Seleucidarum usurpari soleat, ibi tamen ex contextu verborum (nimirùm, propter concursum anni à Passione Christi 296. & anni ab initio regni Persarum 117.) pro Philippica æra sumenda est. De die verò decimaquarta Nisan, seù Aprilis, in quam Maruthas feriam VI. Passionis incidisse refert, nullus te moveat scrupulus: nam ibi disertus sermo est non de die solari 14. Aprilis, sed de Lunari, qui sexta feria, & die 17. Aprilis cadentibus anno Christi 330. inchoatus fuit, ut ex Tabulis Paschalibus liquet. Unde sententia nostra magis confirmatur.

Demùm argumentum illud ex Agathia desumptum, (Regnum, scilicet, Persarum nonnisi ab anno quar-

quarto Alexandri Mammææ auspicatum,) rejici potest pari constantia, qua asseritur. Nam in Archivis Persarum, unde Agathias per Sergium Interpretem seriem Regum Persarum transcripsit, (ut ipse testatur lib. 4. pag. 141.) notatum fortassè erat, initium Regni Persarum ab anno Alexandri 538. desumi; nullum tamen verbum de quarto Alexandri Mammææ anno esse potuit: neque enim Persæ annos Romanorum Imperatorum in suis Fastis numerabant. Id Agathias de suo adjecit. Nec mirari debes, eum in Alexandro Mammææ lapsum fuisse, qui in Sapore nostro adeò turpiter erravit, ut diceret pag. 135. Nisibim urbem vigesimo quarto ejusdem Saporis anno à Joviano Imperatore Persis traditam fuisse. Atqui Jovianus post Juliani interitum imperare cœpit anno Christi 364. quo anno Nisibim Persis tradidit, ut fatentur omnes. Sapores igitur, qui, juxta Agathiam, in ipso matris utero regnare cœpit, in regno natus est, in eoque adolevit & senuit, annum etiam ætatis tunc egerit, necesse est, vigesimum quartum: Atque adeò sequitur, ipsum in lucem prodiisse anno Christi 340. nam si ab an. 364. subtrahantur anni 24. remanebit annus Christi 340. Sed persecutio in Christianos ab eodem Sapore mota est, testibus Hieronymo, Cedreno, Baronio, Pagio, aliisque, anno Christi 343. Eam igitur excitatam fuisse oportet anno ætatis Saporis tertio: quod quis sanæ mentis dixerit? Præsertim quum tot interrogationes, & responsiones, quas Sapores habuisse ad Simeonem Sociosque in Actis Martyrum legitur, ad puerum trium annorum referri nequeant. Præterea bellum à Sapore adversùs Romanos instauratum, & Nisibis urbis obsidio accidit ex omnium sententia statim ab obitu Constantini Magni, hoc est, ineunte anno Christi 338. Si igitur Sapores, juxta Agathiam, natus est anno Christi 340. infertur eum decertasse contra Romanos duobus annis, antequam nasceretur.

Neque minoribus implicitæ sunt difficultatibus reliquæ Auctorum Sententiæ. Inprimis ii, qui martyrium Simeonis referunt ad annum Christi 343. rectè quidem conjungunt annum regni Persarum centesimum decimum septimum cum anno Christi 226. quo initium hujus regni desumi diximus: ex utroque enim simul junctis efficitur annus 343. At quomodo solvant nodum diei 14. 17. vel 21. Aprilis, in quem incidisse dicitur Feria VI. Passionis, quum Pascha anno 343. celebratum fuerit die 27. Martii? Quid respondeant ad auctoritatem Eusebii, Sozomeni, & Cedreni, qui certamen Simeonis sub Constantino Magno collocant? XI. Difficultates in aliis opinionibus.

Eadem ratione qui contendunt, id factum contigisse an. Christi 341. Feriam VI. Passionis bene quidem designant juxta Menologium Græcorum, hoc est, ad diem 17. Aprilis: sed annum regni Persarum 117. & Alexandri Macedonis 655. explicare nequeunt: Præterea à Constantini ætate contra Sozomenum, & Cedrenum recedunt.

Item qui passionem Martyrum referunt ad annum Christi 344. Epocham quidem Alexandream appositè reddunt; sed in æra regni Persarum laborant, & in Feria VI. quæ eo anno in diem 13. Aprilis incidit.

Denique ii, qui martyrium præfatum ad annum Christi 349. protrahunt, feriam VI. commodè explicare possunt, ut diximus suprà num. VIII. At ab anno regni Persarum, & Alexandri Macedonis extricare sese omninò nequeunt.

Atque hic obiter quinque observanda sunt. Primum, lapsus Interpretis, qui Theophanem è Græco Latinum reddidit, & pro uno Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopo Simeone, duos fecit, verbis istis: *Hoc anno Judæi & Persæ, cognito fidei Christianæ per totam Persiam augmento, Simeonem Ctesiphontis, & alterum Seleuciæ Archiepiscopum, ceù Romanorum* XII. Menda in Theophane, in Synaxario Maronitarum, & in Agathia.

norum Imperatori am:cos, *quique res Perſicas ei revelarent*, *apud Saporem Perſarum Regem criminati ſunt*. In Græco legitur dumtaxat, Συμεῶνα Ἀρχιεπίσκοπον Κτησιφῶντος, καὶ τῆς Σελευκείας, *Simeonem Archiepiſcopum Cteſiphontis & Seleuciæ*: unde τὸ *alterum* omninò redundat. Cauſam errandi dederunt verba Theophanis, à librariis certè depravata, vel obtruncata, quæ ſequuntur, ὡς φίλους τῶν Ῥωμαίων Βασιλέων, καὶ μηνυτὰς τῶν Περσικῶν πραγμάτων, *ceù Romanorum Imperatorum amicos*, *quique res Perſicas eis revelarent*: quæ fortaſsè vel in ſingulari numero reſtituenda ſunt, *ceù Romanorum Imperatori amicum &c.* vel addendum eis, *& alios ejuſdem Socios*, *ceù Romanorum Imperatori amicos &c.*

Secuudum, Annus regni Perſarum centeſimus decimus ſeptimus, quo Simeon paſſus eſt, in Synaxario Maronitarum ad ipſam Simeonis ætatem perperàm refertur ſic: هذا القديس سمعان كان له في السنة التي استشهد فيها مايـة وسبعة عشر سنة :

Sanctus hic Simeon anno, *quo martyrium adeptus eſt*, *agebat ætatis annum centeſimum decimum ſeptimum*.

Tertium, variat Maruthas à Theophane circa annum Saporis regis: nam Maruthas quidem annum deſignat ejuſdem trigeſimum primum, ut vidimus ſuprà: Theophanes verò vigeſimum tertium.

Quartum, Annus Conſtantini Magni vigeſimus primus, & Divinæ Incarnationis trecenteſimus decimus ſeptimus, quibus à Theophane paſſio Martyrum Perſarum notatur, nequeunt cum ulla aliorum Auctorum ſententia conciliari. Nam annus ille ex mente Theophanis incidit in annum æræ Chriſtianæ vulgaris 326. quo Martyres illos paſſos fuiſſe nemo eſt, qui afferat.

Quintum demùm, Agathias in ſua genealogia Regum Perſarum, quam ex publicis illius Regni Tabulis ſe deſcripſiſſe teſtatur, tùm à Marutha, tùm ab Auctore Codicis noſtri Arabici XLIV. diſſentit. Maruthas enim in Actis Martyrum, ab initio Regni Perſici uſque ad trigeſimum primum Saporis annum, quo S. Simeon martyrio coronatus eſt, annos numerat centum ſeptemdecim: quem etiam calculum in Chronologica eorum Regum ſerie exhibet laudati Codicis Arabici Auctor. At ex ſupputatione Agathiæ, anni dumtaxat centum treſdecim colliguntur, ut ex ſubjecta ſerie liquet. *Artaxares*, ſeù Artaxerſes, qui primus poſt deletos Parthos Regnum Perſicum reſtituit anno Alexandri Macedonis 538. regnavit annis 15. duobus menſibus demptis. *Sapores* annis 31. *Hormiſdates* Saporis filius anno 1. & diebus decem. *Vararanes* annis 3. *Vararanes* ſecundus, Vararanis filius, annis 17. *Vararanes* tertius, menſ. 4. *Narſes* annis 7. menſibus 5. *Hormiſdates* Narſis filius, annis 7. menſ. 5. *Sapores* Hormiſdatis filius. Anno ejus trigeſimo primo Perſecutio moveri cœpit.

Summa annorum ab Artaxare ad annum Saporis 31. ſunt anni 113. dieſque decem.

Hebedjeſu Epiſcopus Sobenſis in Epitome Canonum Synodalium Codice Syriaco Vaticano XLVI. fol. 59. ex Maruthæ Tagritenſis teſtimonio refert, Simeonem noſtrum tempore Concilii Nicæni Epiſcopatum Seleuciæ & Cteſiphontis geſſiſſe, eique per Sciaadoſtum Presbyterum ſuum, ſibique in Epiſcopatu ſucceſſorem, interfuiſſe. Verba ejus ſunt hæc: ܩܢܘܢܐ ܕܟܢܘܫܝܐ ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܗܘܘ ܡܬܟܢܫܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ : ܐܝܟ ܡܢܝܢ ܫܡܥܘܢ ܒܪ ܨܒܥܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܣܠܝܩ ܘܩܛܝܣܦܘܢ ܐܬܟܢܫ . ܩܢܘܢܐ ܡܢ ܫܡܥܐ ܕܐܬܘܪܝܐ ܕܟܗܢܐ ܠܫܡܥܐ : ܐܝܟ ܡܢ ܗܘ ܕܝܢ : ܡܪܘܬܐ ܬܓܪܝܬܐ

XIII. Simeon ſub Concilio Nicæno floruit.

ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܬܩܪܝܘ
ܗܢܘ . ܕܐܝܠܝܢ ܕܬܚܝܬ ܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܐܝܠܝܢ ܕܠܒܪ .
ܩܕܝܫܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܕܣܠܝܩ
ܘܩܛܝܣܦܘܢ ܩܬܘܠܝܩܐ ܥܡ ܗܘ ܕܝܢ ܐܦ ܗܘ ܐܬܩܪܝ
ܡܛܠ ܕܡܫܬܓܫܐ ܐܬܪ̈ܘܬܐ . ܠܐ ܡܫܟܚ
ܗܘܐ ܠܡܐܬܐ ܠܟܢܘܫܝܐ ܐܓܪܬܐ ܟܬܒ
ܒܝܕ ܫܝܥܕܘܣܬ ܩܫܝܫܐ ܕܝܠܗ ܘܐܡܪ :
ܐܠܘ ܠܐ ܚܢܦܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠܝܢ :

Quoniam autem omnes Episcopi (ad Synodum) *accersiti sunt, idest, cùm ii, qui Romano subditi erant Imperio, tùm ii, qui secùs; Sanctus quoque Simeon Bar-Saboë Seleuciæ & Ctesiphontis Catholicus inter alios evocatus fuit. Qui quum ob exortos in confiniorum regionibus tumultus ad Synodum accedere nequiret, epistolam hujusmodi per Sciaadusat Presbyterum suum scripsit. Nisi ethnici sanguini nostro inhiarent, venirem utique libentissimè, ut Sacro illo Sacerdotum cœtu, vestroque inclyto fruerer Imperio. Verùm quidquid ab universo Episcoporum, qui persecutionem pro vera fide pertulere, conventu definitum fuerit, illud ego libenter amplector.* Hunc Sciaadusatum Græci Latinique vocant Sadoth, Sadoch, & Sadhuc, teste Baronio in Martyrol. Rom. die 20. Febr.

XIV. Canon Synodi Nicænæ de Primatu Sedis Seleuciæ & Ctesiphontis.

In eodem Nicæno Concilio tradunt Orientales sancitum fuisse, ut Sedes Seleuciæ & Ctesiphontis post Patriarchas Alexandriæ, Antiochiæ, Constantinopoleos, & Hierosolymæ prima esset. Sic legitur in Canone Arabico 38. Cod. nostro Arabico I. vel juxta exemplar Francisci Turriani, Canone Arab. 33. ويكرم ايضـا
صاحب كرسى سليقيه احدى سلق الذى ببلاد
المشرق وهى المداين ويكون هذا ايضا يسمى باسم
الجاثليقوس ويؤذن له الان ان يمطرن المطارنه
كما يصنع البطاركه ليلا يتأذى المشرقيون فى
مضيهم الى بطريرك انطاكيه فى حوائجهم او فى
انصرافهم من عنده ويجدوا الوثنيين فيهم السبيل
لاضرارهم لان بطريرك انطاكيه قد رضى بذلك
بعد ان طلبت اليه الجماعه ليلا يغتم بما صرف
عنه من سلطان المشرق لانه انمـا التمس بهذا
الامر سوا ادخال الراحه على النصارى ببلاد فارس

Idest, *Honoretur quoque similiter Princeps Sedis Seleuciæ, quæ est in regione Orientis & Modaina vocatur: atque iste etiam appellari debeat nomine Catholici, & possit deinceps ordinare Metropolitas, sicuti faciunt Patriarchæ: ut Orientales Patriarcham Antiochiæ ob necessitates suas consulentes, aut ab eodem in patriam remeantes, nullum detrimentum patiantur: & ne Ethnici occasionem inveniant nocendi eis: quia Patriarcha Antiochiæ hac in re consensit, postquam à Synodo rogatus fuit, ne de sublata ipsi Orientis potestate contristaretur. Nihil enim aliud hoc in negotio quæritur, quàm ut Christiani regionis Persarum incolæ pace & quiete fruantur.* Quidquid sit de Auctoritate hujus Canonis, quem Cl. Abraham Ecchellensis genuinum esse Nicænæ Synodi fœtum contendit in Eutychio Alexandrino Vindicato, alii verò ut spurium rejiciunt; certum tamen est vetustissimæ Orientalis disciplinæ argumentum, liquidumque ex eo fit, Seleuciensem Sedem ab antiquissimis temporibus primatum Ecclesiarum omnium Persicarum obtinuisse. Meminit ejusdem Canonis Hebedjesu in Catalogo Scriptorum Syrorum pag. 42.

XV. Quis primus Seleuciensium Episcoporum, dignitatem Primatis obtinuit.

In dubium vocant Chaldæi, quis primùm à Nicæna Synodo Primatialem honorem habuerit. Hebedjesu quum dicat, Simeonem ea tempestate fuisse Ctesiphontis & Seleuciæ Episcopum, qua Nicænum Concilium celebratum est, satis apertè indicat, id sub eodem accidisse. At in Annotationibus Syriacis ad Ordinationem Patriarchæ Chaldæorum Codice Amidensi V. fol. 94. hoc factum refertur ad tempora Sciaclupha, vel Papæ, qui Simeoni præcesserunt. Sic enim legitur: ܩܕܡܝܐ

ܘܩܕܡܝܐ ܡܩܒܠܢܐ ܕܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ ܕܫܠܘܦܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ ܕܦܦܐ: *Primum autem, qui munere Patriarchalis dignitatis donatus fuerit, quidam ajunt, fuisse Sciaclupham, alii verò Papam.* In hoc tamen omnes conveniunt, quod à Nicænis Patribus dignitas hujusmodi promanaverit: nam in ipsa Ordinatione Patriarchæ quum præsentatur Electus, ut impositionem manus accipiat, proclamant Præsentantes:

ܐܝܟ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܫܠܝܚܝܬܐ ܘܡܦܣܢܘܬܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܩܕ̈ܝܫܐ ܘܡܥܪ̈ܒܝܐ: ܒܥܕܬܐ ܗܕܐ ܕܟܘܟܐ ܡܩܪ̈ܒܝܢܢ: ܗܐ ܡܩܪ̈ܒܝܢܢ ܩܕܡ ܪܒܘܬܟ ܐܠܗܢ ܡܫܒܚܐ ܡܢ ܟܠ ܠܥܒܕܟ ܗܢܐ ܕܦܪܫܬ ܘܓܒܝܬܝܗܝ ܕܢܗܘܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܓܒܝܐ ܒܥܕܬܟ ܩܕܝܫܬܐ: *Juxta traditionem Apostolicam, & permissu Sanctissimorum Patrum nostrorum Occidentalium, in hac Cuchensi Ecclesia* (sic vocatur Sedes Patriarchæ Chaldæorum Seleuciæ & Ctesiphontis) *en præsentamus coram majestate tua, Deus noster gloriose & ab omnibus adorande, hunc famulum tuum, quem segregasti & elegisti, ut sit Catholicus Patriarcha electus in Ecclesia tua Sancta.* Ubi duas commemorant causas, cur Sedi Seleuciæ & Ctesiphontis Primatus tribuatur: Traditionem, scilicet, Apostolicam, quam ab Adæo, & Mari cæterisque Mesopotamiæ, Assyriæ, Persiæque Apostolis derivatam volunt; & permissionem Patrum Occidentalium, hoc est, Nicænorum, de qua suprà diximus, vel etiam Antiochenorum Antistitum, quibus Ecclesiæ omnes Orientis propriè dicti subditæ sunt. Nam licet à primis Christianorum Assyriæ Persiæque temporibus Episcopus Seleuciæ & Ctesiphontis haudquaquam Catholici, Primatis, seù Patriarchæ dignitatem habuerit; Archiepiscopali tamen honore fulgebat, ut disertè docent Sozomenus, Theophanes, & Maruthas, qui in Actis Martyrum nostrorum Orientalium Simeonem *Archiepiscopum* vocant. Quare si quando Catholici, vel Patriarchæ nomen tributum occurrat iis Seleuciæ Episcopis, qui Simeonem præcesserunt, ut apud Amrum Matthæi, & Marim Salomonis Nestorianos in Historia Patriarcharum Chaldæorum; id per anticipationem ab illis dictum intelligas, & juxta morem suorum temporum: sicut idem factum videmus in aliis Ecclesiis, ubi prioribus Episcopis tituli tribuuntur, qui tempore posteriorum ejusdem loci Præsulum dumtaxat excogitati sunt. Sic Marutham Tagritensem Episcopum in omnibus ferè Liturgiarum Codicibus Syri Catholicum nuncupant, quia sequentibus temporibus Jacobitarum Catholici, seù Maphriani Sedem suam in urbe Tagrit statuerunt. Eadem ratione Præsules Byzantinos, qui Theodosii Magni tempora antecesserunt, Patriarchas Constantinopolitanos nuncupamus, eum ipsis titulum tribuentes, quem in eadem Sede successores post Concilium Constantinopolitanum obtinuere.

XVI. Translatio Sedis Seleuciensis in Bagdadensem.

Licet autem Primatialis dignitas Sedi Seleuciensi per Nicænos Patres, vel Antiochenos Antistites alligata fuerit, ubi olim Episcopi Seleuciæ & Ctesiphontis residebant; postcà tamen quum illa Persarum Regia à Mahometanis Principibus eversa fuisset, ad urbem Bagdadum translata est, quam Almansores Abbasidarum Calipharum secundus condidit anno Hegiræ 140. teste Gelaleddino Asiutensi in Cod. nostro Arab. XLVI. (non anno Hegiræ 145. ut vult Renaudotius tom. I. Liturg. Oriental. pag. 375. & tom. 2. pag. 408.) eamque appellavit Arabicè مدينة السلام *Medinat Assalam*, hoc est, Urbem pacis; unde Syris dicitur ܡܕܝܢܬ ܫܠܡܐ *Medinat Selama*, & Græcis

Eip-

Εἰρηνόπολις, teste Nilo Doxapatrio in notitia Patriarchatus Antiocheni. Et quidem Patriarchæ Nestorianorum, qui Seleuciensem Ecclesiam post Babuæum Martyrem tempore Pherozis Persarum Regis invasere, Sede etiam Bagdadum sub Almansore Mahometanorum Calipha translatâ, titulum Seleuciæ & Ctesiphontis haudquaquam abjecerunt: quinimò ordinationem novi Patriarchæ ibi dumtaxat fieri debere, præscribitur in Pontificali Cod. Amidensi V. in hæc verba: ܡܐ ܕܐܬܐܪܡܠܬ ܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܡܢ ܪܥܝܐ: ܡܬܟܢܫܝܢ ܟܗܢܐ ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܥܡܐ ܡܗܝܡܢܐ ܕܗܢܘ ܐܣܘܬܐ ܘܡܠܦܢܐ ܐܝܠܝܢ ܕܒܡܕܝܢܬ ܫܠܡܐ ܒܓܕܕ ܥܡܪܝܢ ܘܡܢ ܘܟܠܗܘܢ ܡܢ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܡܝܬܝܢ ܥܡܗ ܠܬܠܬܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܢ ܐܦܪܟܝܐ ܕܝܠܗ. ܘܗܝܕܝܢ ܦܪܫܝܢ ܒܫܘܝܘܬܐ ܕܬܪܥܝܬܐ ܚܕ ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ ܘܬܚܘܡܐ. ܘܓܒܝܬܐ ܕܫܘܝܘܬܐ ܘܦܣܩܬܐ ܕܟܠܗܘܢ. ܘܗܝ ܡܫܡܠܝܐ ܡܫܪܪܐ ܠܗ ܘܡܫܡܠܝܐ ܠܗ. ܘܟܕ ܗܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܓܕܕ. ܘܡܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܪܫܢܐ ܘܡܗܝܡܢܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܣܠܝܩ ܘܩܛܝܣܦܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܪܫܢܝܬܐ ܘܡܢ

Postquam Patriarcha viduatam moriens Ecclesiam reliquit, conveniunt Sacerdotes, Episcopi, & fidelis Plebs, hoc est, Medici & Doctores, qui in Urbe Pacis Bagdado *commorantur &c. Metropolitarum autem unusquisque secum adducere debet tres Episcopos ex sua Provincia. Tunc verò unum communi sententia designant juxta Canonem & definitionem: quam quidem electionem concordia & suffragium Episcoporum omnium ratam consummatamque facit. Eaque re per Episcopos, Principes, & Fideles Bagdadi peracta, Patres, Presbyteri, Diaconi, Populusque Fidelis conferunt se ad primarias Seleuciæ & Ctesiphontis urbes &c.* Sequitur Ritus Ordinationis Patriarchæ in Ecclesia Cuchensi: quâ absolutâ, jubentur pergere ad Monasterium Cuni ܠܕܝܪܐ ܕܩܘܢܝ quod Sancto Mari Discipulo inscribitur; deinde ad Monasterium Sancti Gabrielis juxta Tigrin fluvium: demùm hinc navibus reverti Bagdadum: ܘܡܢܗ ܢܚܬܝܢ ܠܐܠܦܐ: ܘܗܦܟܝܢ ܠܒܓܕܕ ܠܟܘܪܣܝܐ ܕܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܘܡܩܒܠܝܢ ܠܗ ܒܝܩܪܐ ܪܒܐ ܒܩܕܡܝܐ ܡܚܘܙܝܐ: ܘܒܬܪܟܢ ܚܝܪܬܝܐ: ܘܠܚܪܬܐ ܒܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܦܬܝܘܢ ܣܗܕܐ ܕܥܠ ܨܪܬ ܢܗܪܐ:

Atque hinc descendunt in naves, & Bagdadum redeunt ad Sedem Patriarchalem. Excipiunt autem eum honorifico apparatu, primùm quidem Mabuzitæ, deinde Irtenses, demùm in Monasterio S. Phetiônis Martyris, quod ad Sirtam fluvium situm est. Sed ad Simeonem redeamus.

Primum locum inter Scriptores Syros, quorum opera Syriacè adhuc supersunt, Simeoni tribuit Hebedjesu in Catalogo: ubi de eodem sic loquitur: ܫܠܡ ܕܝܢ ܕܝܘܢܝܐ ܣܝܡܬܐ ܘܐܚܪ̈ܢܝܬܐ ܡܬܢܣܒܢ: ܢܫܪܐ ܠܡܟܬܒܘ ܠܡܫܩܠܬܐ: ܘܐܚܪ̈ܢܝܬܐ ܣܘܪ̈ܝܝܐ. ܫܡܥܘܢ ܒܪ ܨܒܥܐ ܣܥܪ ܐܓܪܬܐ: XVII. Scripta Simeonis.

Nunc autem recensitis Patrum Græcorum lucubrationibus, recensere aggrediamur compositiones Patrum Syrorum. Simeon Barsaboë Epistolas conscripsit. Cujus argumenti, haud exprimit Hebedjesu.

Duo insuper Simeonis nostri Cantica in Divinis Chaldæorum Officiis circumferuntur, de quibus in Codice Amidensi I. hæc adnotatio legitur: ܥܢܝܢܐ ܕܠܗ ܕܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܒܪܨܒܥܐ ܘܚܒܪܘܗܝ: ܣܗܕܐ

ܝܕܘܥ ܡܚܫܒܬܐ : ܐܦܢ ܡܫܠܚܬܘܢ.
Ferunt autem fœtum eius eſſe iſthæc Cantica, quorum primum incipit, ܝܕܘܥ ܡܚܫܒܬܐ cognitor cogitationum, *alterum,* ܐܦܢ ܡܫܠܚܬܘܢ quamquam exuatis.

CAPUT II.

S. Milles Suſæ Epiſcopus, & Martyr.

I. Acta S. Milleſii ex Sozomeno.

MILLESII Acta refert Sozomenus lib. 2. Hiſt. Eccleſ. cap. 14. *Sub idem tempus,* inquit, *Milles quoque martyrio perfunctus eſt. Hic initio quidem apud Perſas militaverat: poſteà verò relicta militia, Apoſtolicam vivendi rationem æmulatus eſt. Quum autem Perſicæ cujuſdam Civitatis ordinatus eſſet Epiſcopus, multa ſæpenumerò paſſus eſſe dicitur, & verbera tractuſque membrorum ſuſtinuiſſe. Sed quum nemini illic perſuadere potuiſſet, ut Chriſtianus fieret, moleſtè id ferens, malum imprecatus eſt civitati, & aliò migravit. Nec multò poſt, quum Primores illius urbis in Regem deliquiſſent, immiſſus in eos exercitus cum trecentis elephantis, urbem eorum ſubvertit, & aratrum ſolo impingens, velut in arvo ſementem fecit. Milles verò peram dumtaxat geſtans, in qua Sacrum Evangeliorum codicem reconditum habebat, Hieroſolymam orationis cauſa profectus eſt: atque inde in Ægyptum perrexit, ut Monachos ibi degentes videret. Quanta porrò iſte vir, & quàm admiranda opera perpetraſſe memoretur, teſtes ſunt Syri, qui ejus vitam & actus literis prodiderunt.* Hactenus Sozomenus.

II. Eadem ex Syris Scriptoribus in Codicibus noſtris I. & II.

Acta hujus Sanctiſſimi Epiſcopi, & nobiliſſimum ejus Martyrium habemus Syriacè ſcripta in vetuſtiſſimis Codicibus I. & II. quos ex Nitriæ deſerto adveximus, eaque optimè conſentiunt iis, quæ ex Sozomeno recitavimus. Hæc unàcum aliis Sanctorum Syrorum geſtis in publicum quantociùs edentur. Ex prædictis Actis diſcimus, S. Milleſium à Gadiabo ܕܒܝܬ ܠܦܛ Lapethenſi Antiſtite & Martyre, Suſianæ urbis Epiſcopum creatum, multa primùm patraſſe miracula, poſtremò unàcum Abrosimo ܐܒܪܘܣܝܡ Presbytero, & Sina ܣܝܢܐ Diacono, martyrio fuiſſe coronatum ſub Hormiſda Guphrizo ܗܘܪܡܙܕ ܓܘܦܪܝܙܐ, provinciæ Rozichenſis Præfecto, ſub initium fermè perſecutionis Saporis Perſarum Regis, Luna 13. menſis Novembris, hoc eſt, ineunte anno reſtituti Regni Perſarum centeſimo decimo octavo, de quo vide, quæ in Simeone Barſaboë ſuprà diximus.

III. In Menologio Græcorum.

Quem Syri ܡܝܠܣ *Milles*, hunc Græci vocant in Menologio *Milum* ſub die 10. Novembris: de quo hæc habentur ad diem 13. Novembris in celeberrimo Menologio juſſu Baſilii Imperatoris Porphyrogeniti exarato pag. 179. ex verſione Cl. V. Arcudii apud Ughell. Ital. Sacr. tom. VI. *Miles Perſa primùm ſtipendia belli merens, poſteà militiæ munere renunciato, quum ſe totum pietati dediſſet, illius urbis in Perſide Epiſcopus denunciatur, ubi Danieli Prophetæ divinæ olim objectæ fuere viſiones: Sed inde ab infidelibus fugatus, Hieroſolymam primò venit, deinde Alexandriam ad Beatum* ANTONIUM, *demùm in Perſidem reverſus, à* MYSTOPHARO *Regulo fratreque eius cæditur per præcordia gladio, quòd Solis, ac Ignis cultum conſtanter deteſtaretur: quibus ille dum animam ageret, pronunciavit fore, ut die inſequenti mutuis Regulus & frater vulneribus, eademque qua ipſe cæſus erat, hora conciderent. Quare vehementiùs commoti, Diſcipulos ejus* EBORAM, PAPAM, *&* SEBOAM *Diaconum fuſtibus tandiù contude-*

tudere, dum animas Deo redderent. Pastridie autem eius diei fratres IN FURIAS ACTI, *mutuis sese vulneribus confecere*. Discrepant hæc Acta à nostris Syriacis Primò, quia pro *Ammona* Antonii Discipulo legitur Antonius, pro *Hormisda Gupbriz* Mystopharus, pro *Abrosimo* Ebora, & pro *Sina* Seboa. Deinde nomen *Papæ*, quod in laudato Menologio Discipulis S. Millesii adjungitur, vel redundat, (duos enim, non tres Discipulos habuit Millesius juxta Acta Syriaca, & commune Græcorum Menologium,) vel pro *Presbytera* sumendum est, ut sensus sit, *Discipulos ejus Eboram Papam*, seù Presbyterum, *& Seboam Diaconum*. Præterea Ebora, & Seboa, seù Abrosimus, & Sina, non fustibus contusi, sed lapidibus in proximo colle obruti, animas Deo reddiderunt, ut habent Acta Syriaca: nec impii illi duo fratres *in furias acti* mutuis sese vulneribus confecere, sed cervam è stabulo profugientem telo confodere cogitantes, alterum alter ex adversò percussit.

IV. In Martyrologio Romano, in Synaxario Coptorum, & in Vitis Patrum. Millesii memoria celebratur etiam in Martyrologio Romano ad diem 22. Aprilis, ubi dicitur *Sanctitate & miraculorum gloria insignis*. De eodem agunt Copti die 10. Mechir, & 28. Barmudæ. Ejus demùm martyrium describit Auctor incertus in Vitis Patrum lib. V. apud Rosveidum pag. 585. libello 7. de Patientia, & *Milidum* nominat: nec dubium est, illum de nostro Milles loqui, quamvis ab Actis Syriacis quandoque discrepet.

V. Scripta Millesii ex Hebedjesu. Inter Scriptores Syros Millesium meritò collocamus ex iis, quæ Hebedjesu in Catalogo tradit: ܡܝܠܣ ܐܦ ܗܘ ܣܡ ܐܓܪ̈ܬܐ: ܡܫܚܠ̈ܦܬܐ ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ ܡܐܡܪ̈ܐ: *Milles*, inquit, *etiam composuit in varia argumenta Epistolas, & Sermones*. De quibus tamen nihil addere possumus, quum necdùm ad nostras manus pervenerint.

CAPUT III.

Jabachues Chaldæus.

I. Jabachuis ætas. JABACHUES eo tempore floruit, quo Nicena Synodus celebrata est, Hebedjesu teste in Catalogo p.42. ܘܒܝ̈ܘܡܘܗܝ ܐܬܟܬܒܬ ܐܓܪܬܐ ܕܡܥܪ̈ܒܝܐ ܕܒܗ ܚܬܡܘ ܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܠܟܘܪܣܝܐ ܗܢܐ ܕܡܕܢܚܐ: ܘܐܫܬܕܪܬ ܠܘܬܗ ܒܝܕ ܐܓܦܝܛܘܣ ܗܘ ܕܚܠܡ ܒܐܝܩܪܐ: *Eius tempore Epistola Occidentalium conscripta fuit, in qua huic Orientis Throno Patriarchalem dignitatem sanxerunt: eaque epistola per Agapetum τῶ Hilam cum honore transmissa fuit*. Loquitur Hebedjesu de Patribus Nicænis, quos *Occidentales* vocat, deque Seleuciæ & Ctesiphontis Sede, quam *Orientalem* appellat. Vide, quæ de hac Orientalium sententia diximus suprà in S. Simeone Barsaboe num. XIV.

II. Agapetus Helamita. Quis verò fuerit Agapetus iste τῶ Hilam, seù Helamita, Helamitarum ne Episcopus, an ex cognomine Persidis regione dumtaxat oriundus, neutrum certo liquet. Probabilius tamen est, Episcopum fuisse Helamitarum: hoc enim fert Syrorum in loquendo usus, cujus passim occurrunt exempla. Sed & vero propius est, Epistolam tanti momenti non per simplicem Presbyterum, sed per Episcopum fuisse à Concilio transmissam, ut Hebedjesu meritò dixerit, ܒܐܝܩܪܐ *cum honore* eam epistolam ad Seleuciæ Primatem fuisse allatam. Quamobrem credibile est, Agapetum istum Nicæno Concilio interfuisse, & à Patribus Canonem illum de Seleuciensis Sedis Primatu, qui inter Arabicos trigesimus octavus est, accepisse. Nec obstat, quòd idem

idem Hebedjeſu in Epitome Canonum Synodalium par. 1. cap. 3. & 5. duos tantùm nominat, qui è Perſide Nicæam Bithyniæ ſe contulerunt, nimirùm, Sciaaduſatum, ſeù Sadoth Presbyterum Simeonis Barſaboe Vicarium, & Joannem Epiſcopum, cujus etiam nomen in Græcis & Latinis ſubſcriptionibus apparet: de Agapeto verò ne verbum quidem. Quia idem Auctor multa alia pertinentia ad Concilium reticuit; nec enim ſatis accuratus eſt, ut infrà annotabimus. Cur autem Patres eam Epiſtolam non per Sciaaduſatum Simeonis Seleucienſis Epiſcopi Vicarium in Synodo præſentem miſerint, ſed per Agapetum, jam ſuprà indicavi.

III. Jabachuis dignitas. De Jabachuis patria, aut dignitate nil hactenus apud Syros reperire potui, præter laudatum Catalogi Hebedjeſu locum. Sed titulus ܡܪܝ *Mar* appoſitus iis, qui inter Sanctos ab Eccleſia non coluntur, index eſt Epiſcopalis dignitatis: cujus rei teſtis eſt hodiernus etiam uſus, quem rectè notavit P. Joſeph Juvencius in hiſt. Soc. Par. V. Epiſcopus ergo fuit Jabachues: quare meritò Simeoni, Acacio, Milleſio Epiſcopis conjungitur ab Auctore Catalogi Syriaci, etſi urbem, in qua Epiſcopus præfuit, reticuerit: quam tamen in confinio Perſidis collocandam ſuadet ipſum nomen ܝܗܒ ܐܠܗܐ *Jabachues*, Chaldæis & aliis Chriſtianis terras trans Tigrim colentibus familiare: huiuſque commatis, & compoſitionis plura nomina legére eſt in citato Catalogo, & apud Salomonem Boſtrenſem in ſerie Patriarcharum Chaldæorum. Hujuſmodi ſunt ܝܫܘܥܝܗܒ Jeſujab, ܝܫܘܥܕܕ Jeſudad, ܡܪܝܗܒ Marjab, ܚܢܢܝܫܘܥ Ananjeſu, ܥܒܕܝܫܘܥ Hebedjeſu, ܐܚܐ ܕܐܒܘܗܝ Achadabuë, ܐܚܘܕܐܡܗ Achudeme, & alia id genus.

IV. Ejuſdem ſcripta. Jabachuis ſcripta indicat Sobenſis, inquiens: ܡܪܝ ܝܗܒ ܐܠܗܐ ܐܓܪܬܐ ܟܬܒ ܠܘܬ ܦܦܐ ܕܡܥܪܒܐ: *Mar Jabachues Epiſtolam ad Papam Occidentis conſcripſit*. Sic legitur in Cod. Ecchellenſi XVII. fol. 31. à tergo. At Abraham Ecchellenſis pro ܐܓܪܬܐ *Epiſtola*, edidit ܐܓܪ̈ܬܐ *Epiſtolas*: & pro ܦܦܐ ܕܡܥܪܒܐ *Papa Occidentis*, habet ܦܦܐ ܕܡܕܢܚܐ *Papa Orientis*; nullo tamen ſenſu: nam Archiepiſcopus Seleuciæ & Cteſiphontis appellari quidem conſuevit Primas, Catholicus, & Patriarcha; nunquam tamen Papa: Is autem, qui Simeonem in Throno Seleuciæ anteceſſit, *Papa* erat nomine proprio, non dignitate.

Quis verò ſit *Papa Occidentis*, ad quem eam epiſtolam à Jabachue ſcriptam fuiſſe teſtatur Hebedjeſu, geminæ proferri poſſunt expoſitiones. Altera eſt, nomen illud *Papa* hoc loco Viri proprium eſſe, non titulum: conſequenter nomen ܡܥܪܒܐ *Maherbo*, quod *Occidentem* ſignificat, eſſe itidem proprium regionis. Sic enim ſuprà *Papam* Seleucienſis cujuſdam Epiſcopi nomen eſſe annotavimus: & in Actis Martyrum apud Marutham Tagritenſem Cod. noſtro Syriaco I. *Papa* Monachus paſſus fuiſſe refertur anno Saporis Perſarum Regis ſexageſimo ſexto. In Vita quoque S. Ephræmi Julianus Monachus dicitur habitaſſe terras *Aquilonares* ſine alia particulari loci nota: adeò notum aliunde ſupponit locum illum ejus Vitæ ſcriptor: & tale erat profectò illud nomen, nempè notiſſimum Syris, apud quos Sobenſis ſcribebat. Præterea quum certum ſit nomen ܡܚܪܒ *Maharab* eſſe proprium pagi in Antilibano, non eſt omninò incredibile, idem nomen alicui oppido in Syria impoſitum fuiſſe, & illud ab Auctore epiſtolæ, vel ab Hebedjeſu intellectum eſſe.

Alte-

Altera est, quæ mihi probabilior videtur, quia contextui magis cohærens, Papæ scilicet nomen ex communi Orientalium consensu, quem eruditissimus Ecchellensis pluribus asserit in suo de nomine Papæ tractatu, attributum fuisse Romano, & Alexandrino Pontificibus. Et hoc præsumpto, *Papam Occidentis* ab Hebedjesu Romanum Pontificem fuisse intellectum, & *Papam Orientis* Alexandrinum: quem titulum ex Orientalium Scriptorum sententia primus in Ecclesia assumpsit Heraclas Episcopus Alexandrinus, occasione cujusdam facti, de quo consule Eutychium ab Abrahamo in dicto tractatu citatum. Si hæc expositio placet, dicendum est, ea verba *ad Papam Occidentis* non à Jabachue epistolæ suæ præfixa fuisse, sed ab ipso Hebedjesu in Catalogo apposita: hujus enim tempore titulus ille, qui omnibus olim Episcopis communis erat, ut docti omnes norunt, & Sirmondus notavit ad Ennodii epistolas, cœpit Romano & Alexandrino proprius esse: Additâ verò *Occidentis* voce, de solo Romano Pontifice intelligi. Et quidem Hebedjesu quum de Canone Nicæno loquatur, in quo Primatum Seleuciensi Throno sancitum fuisse asserit, per *Papam Occidentis* S. Silvestrum, qui per Legatos suos eidem Concilio præfuit, designare videtur.

Ex hoc tamen loco contra Abrahamum suboritur difficultas, quam aliis adductis & enodatis ipse non animadvertit, quamvis Viro Orientalium linguarum peritissimo maximè obviam. Ea est, quòd si nomen *Papa* Syriacum est, ut ipse asserit, asseruntque plerique Orientales, non fuisset illud scribendum per literam ܦ *Phe*, seù *Pe*, ut hoc loco & ubique scribitur, sed per literam ܒ *Beth*: id enim petebat, ex quo illud componitur, nomen ܐܒܐ *Aba*. Præterea proferendum erat cum accentu duplicante literam sic *Pappas*, sicut nomen primitivum componens *Abbas* à Syriaco ܐܒܐ, quemadmodum antiquiores Syri proferre consueverant. Sed pro Abrahamo responderi potest, Mesopotamenos Syros ab Ægyptiis Græcis vocem in novum usum assumptam accepisse, eamque non ex vulgari Syrorum usu, sed, ut ita dicam, ex Ægyptiorum Græcorum abusu scribere & pronunciare cœpisse: Sic enim hoc tempore Arabes & Syri Arabicè loquentes & scribentes, ipsum nomen *Abba* corruptè scribunt & proferunt انبا *Anba*: & in Cod. nostro Syriaco III. titulus *Abba* Jacobo Episcopo Edesseno adjunctus, Græcorum nominum in morem scribitur ܐܒܒܐܣ *Abbas*. His adde familiarissimum esse non modò Orientalibus, sed omnibus gentibus literas ejusdem organi invicem confundere, & tractu temporis alteram alteri substituere, ut *lebbra* pro *lepra* Itali recentiores usurpant.

CAPUT IV.

Isaias Adabi Arzunita.

I. *Isaias Adabi sub Sapore claruit.*

ISAIAS Adabi Arzunitæ filius, Eques Aulæ Regis Persarum Saporis nobilissimus, scripsit Acta Martyrum Zebinæ ܙܒܝܢܐ, Lazari ܠܥܙܪ, Maruthæ ܡܪܘܬܐ, Narsetis ܢܪܣܝ, Eliæ ܐܠܝܐ, Maharis ܡܗܪܘܣ, Abibi ܚܒܝܒ, Sabæ ܣܒܐ, Sembaitæ ܫܡܒܝܬܐ, Jonæ ܝܘܢܢ, & Brichjesu ܒܪܝܟܝܫܘܥ: quæ extant in Cod. nostro Syriaco II. fol. 82.

II. *Acta Martyrum ab eo scripta.*

Eadem ex Metaphraste recitat Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. eaque tamquam genuina amplectitur doctissimus Baronius in Not. ad Martyrol. Rom. die 29. Martii: *Habentur*, inquit, *eorum Acta sincerissima, scripta ab Isaia Adami filio*, qui

idem Hebedjesu in Epitome Canonum Synodalium par. 1. cap. 3. & 5. duos tantùm nominat, qui è Perside Nicæam Bithyniæ se contulerunt, nimirùm, Sciaadusatum, seu Sadoth Presbyterum Simeonis Barsaboe Vicarium, & Joannem Episcopum, cujus etiam nomen in Græcis & Latinis subscriptiouibus apparet: de Agapeto verò ne verbum quidem. Quia idem Auctor multa alia pertinentia ad Concilium reticuit; nec enim satis accuratus est, ut infrà annotabimus. Cur autem Patres eam Epistolam non per Sciaadusatum Simeonis Seleuciensis Episcopi Vicarium in Synodo præsentem miserint, sed per Agapetum, jam suprà indicavi.

III. Jabachuis dignitas.

De Jabachuis patria, aut dignitate nil hactenus apud Syros reperire potui, præter laudatum Catalogi Hebedjesu locum. Sed titulus ܡܪܝ *Mar* appositus iis, qui inter Sanctos ab Ecclesia non coluntur, index est Episcopalis dignitatis: cujus rei testis est hodiernus etiam usus, quem rectè notavit P. Joseph Juvencius in hist. Soc. Par. V. Episcopus ergo fuit Jabachues: quare meritò Simeoni, Acacio, Millesio Episcopis conjungitur ab Auctore Catalogi Syriaci, etsi urbem, in qua Episcopus præfuit, reticuerit: quam tamen in confinio Persidis collocandam suadet ipsum nomen ܝܗܒ ܐܠܗܐ *Jabachues*, Chaldæis & aliis Christianis terras trans Tigrim colentibus familiare: huiusque commatis, & compositionis plura nomina legere est in citato Catalogo, & apud Salomonem Bostrensem in serie Patriarcharum Chaldæorum. Hujusmodi sunt ܝܫܘܥܝܗܒ Jesujab, ܝܫܘܥܕܕ Jesudad, ܡܪܝܗܒ Marjab, ܚܢܢܝܫܘܥ Ananjesu, ܥܒܕܝܫܘܥ Hebedjesu, ܐܚܐ ܕܐܒܘܗܝ Achadabuë, ܐܚܘܕܐܡܗ Achudeme, & alia id genus.

IV. Ejusdem scripta.

Jabachuis scripta indicat Sobensis, inquiens: ܡܪܝ ܝܗܒ ܐܠܗܐ ܐܓܪܬܐ ܟܬܒ ܠܦܦܐ ܕܡܥܪܒܐ: *Mar Jabachues Epistolam ad Papam Occidentis conscripsit*. Sic legitur in Cod. Ecchellensi XVII. fol. 31. à tergo. At Abraham Ecchellensis pro ܐܓܪܬܐ *Epistola*, edidit ܐܓܪ̈ܬܐ *Epistolas*: & pro ܦܦܐ ܕܡܥܪܒܐ *Papa Occidentis*, habet ܦܦܐ ܕܡܕܢܚܐ *Papa Orientis*; nullo tamen sensu: nam Archiepiscopus Seleuciæ & Ctesiphontis appellari quidem consuevit Primas, Catholicus, & Patriarcha; nunquam tamen Papa: Is autem, qui Simeonem in Throno Seleuciæ antecessit, *Papa* erat nomine proprio, non dignitate.

Quis verò sit *Papa Occidentis*, ad quem eam epistolam à Jabachue scriptam fuisse testatur Hebedjesu, geminæ proferri possunt expositiones. Altera est, nomen illud *Papa* hoc loco Viri proprium esse, non titulum; consequenter nomen ܡܥܪܒܐ *Maherbo*, quod *Occidentem* significat, esse itidem proprium regionis. Sic enim suprà *Papam* Seleuciensis cujusdam Episcopi nomen esse annotavimus: & in Actis Martyrum apud Marutham Tagritensem Cod. nostro Syriaco I. *Papa* Monachus passus fuisse refertur anno Saporis Persarum Regis sexagesimo sexto. In Vita quoque S. Ephræmi Julianus Monachus dicitur habitasse terras *Aquilonares* sine alia particulari loci nota: adeò notum aliunde supponit locum illum ejus Vitæ scriptor: & tale erat profectò illud nomen, nempè notissimum Syris, apud quos Sobensis scribebat. Præterea quum certum sit nomen ܡܥܪܒ *Maharab* esse proprium pagi in Antilibano, non est omninò incredibile, idem nomen alicui oppido in Syria impositum fuisse, & illud ab Auctore epistolæ, vel ab Hebedjesu intellectum esse.

Alte-

Altera eſt, quæ mihi probabilior videtur, quia contextui magis cohærens, Papæ ſcilicet nomen ex communi Orientalium conſenſu, quem eruditiſſimus Ecchellenſis pluribus aſſerit in ſuo de nomine Papæ tractatu, attributum fuiſſe Romano, & Alexandrino Pontificibus. Et hoc præſumpto, *Papam Occidentis* ab Hebedjeſu Romanum Pontificem fuiſſe intellectum, & *Papam Orientis* Alexandrinum: quem titulum ex Orientalium Scriptorum ſententia primus in Eccleſia aſſumpſit Heraclas Epiſcopus Alexandrinus, occaſione cujuſdam facti, de quo conſule Eutychium ab Abrahamo in dicto tractatu citatum. Si hæc expoſitio placet, dicendum eſt, ea verba *ad Papam Occidentis* non à Jabachue epiſtolæ ſuæ præfixa fuiſſe, ſed ab ipſo Hebedjeſu in Catalogo appoſita: hujus enim tempore titulus ille, qui omnibus olim Epiſcopis communis erat, ut docti omnes norunt, & Sirmondus notavit ad Ennodii epiſtolas, cœpit Romano & Alexandrino proprius eſſe: Additâ verò *Occidentis* voce, de ſolo Romano Pontifice intelligi. Et quidem Hebedjeſu quum de Canone Nicæno loquatur, in quo Primatum Seleucienſi Throno ſancitum fuiſſe aſſerit, per *Papam Occidentis* S. Silveſtrum, qui per Legatos ſuos eidem Concilio præfuit, deſignare videtur.

Ex hoc tamen loco contra Abrahamum ſuboritur difficultas, quam aliis adductis & enodatis ipſe non animadvertit, quamvis Viro Orientalium linguarum peritiſſimo maximè obviam. Ea eſt, quòd ſi nomen *Papa* Syriacum eſt, ut ipſe aſſerit, aſſeruntque plerique Orientales, non fuiſſet illud ſcribendum per literam ܦ *Phe*, ſeù *Pe*, ut hoc loco & ubique ſcribitur, ſed per literam ܒ *Beth*: id enim petebat, ex quo illud componitur, nomen ܐܒܐ *Aba*. Præterea proferendum erat cum accentu duplicante literam ſic *Pappas*, ſicut nomen primitivum componens *Abbas* à Syriaco ܐܒܐ, quemadmodum antiquiores Syri proferre conſueverant. Sed pro Abrahamo reſponderi poteſt, Meſopotamenos Syros ab Ægyptiis Græcis vocem in novum uſum aſſumptam accepiſſe, eamque non ex vulgari Syrorum uſu, ſed, ut ita dicam, ex Ægyptiorum Græcorum abuſu ſcribere & pronunciare cœpiſſe: Sic enim hoc tempore Arabes & Syri Arabicè loquentes & ſcribentes, ipſum nomen *Abba* corruptè ſcribunt & proferunt انبا *Anba*: & in Cod. noſtro Syriaco III. titulus *Abba* Jacobo Epiſcopo Edeſſeno adjunctus, Græcorum nominum in morem ſcribitur ܐܒܒܐܣ *Abbas*. His adde familiariſſimum eſſe non modò Orientalibus, ſed omnibus gentibus literas ejuſdem organi invicem confundere, & tractu temporis alteram alteri ſubſtituere, ut *lebbra* pro *lepra* Itali recentiores uſurpant.

CAPUT IV.

Iſaias Adabi Arzunita.

I. Iſaias Adabi ſub Sapore claruit.

SAIAS Adabi Arzunitæ filius, Eques Aulæ Regis Perſarum Saporis nobiliſſimus, ſcripſit Acta Martyrum Zebinæ ܙܒܝܢܐ, Lazari ܠܥܙܪ, Maruthæ ܡܪܘܬܐ, Narſetis ܢܪܣܝ, Eliæ ܐܠܝܐ, Maharis ܡܗܪܫ, Abibi ܚܒܝܒ, Sabæ ܫܒܐ, Sembaitæ ܫܡܒܝܬܐ, Jonæ ܝܘܢܢ, & Brichjeſu ܒܪܝܟܝܫܘܥ: quæ extant in Cod. noſtro Syriaco II. fol. 82.

II. Acta Martyrum ab eo ſcripta.

Eadem ex Metaphraſte recitat Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. eaque tamquam genuina amplectitur doctiſſimus Baronius in Not. ad Martyrol. Rom. die 29. Martii: *Habentur*, inquit, *eorum Acta ſinceriſſima, ſcripta ab Iſaia Adami filio,* qui

qui præsto fuit. Nam idem Isaias ad eorum calcem sic de seipso scribit:

ܘܒܨܠܘܬܗܘܢ ܢܗܘܐ ܡܥܕܪܢܐ ܠܐܫܥܝܐ ܒܪ
ܐܕܒ ܐܪܙܘܢܝܐ ܡܢ ܦܪܫܐ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܫܬܟܚ ܥܡ ܐܝܟ ܫܡܘܥܐ ܘܚܙܝܐ
ܠܗܠܝܢ ܕܥܒܕ ܢܨܚܢܝܗܘܢ ܘܟܬܒ
ܫܦܝܪܐ ܠܛܘܒܢܐ ܕܐܬܟܠܠܘ:

Quos precor suis adesse precibus Isaiæ Adabi Arzunitæ filio, Regis Equiti, qui quum eorum, quæ fiebant, spectator adesset, laborem hujusmodi suscepit scribendi præclaros horum Beatorum Martyrum, qui coronati sunt, triumphos. Quæ verba Metaphrastes hunc in modum ampliavit: *Hanc autem Sanctorum Martyrum historiam conscripsit Isaias Adami filius; qui quum Eques esset Regis Persarum Saborii, & cum magorum principibus, ut auditor tantùm, & spectator eorum, quæ fiebant, interesset, atque ita omnia, quæ in hoc certamine contigerunt, ab initio ad finem usque audisset, ac perspexisset, ea ad omnium ædificationem, atque utilitatem & salutem, literarum monumentis mandavit, ut talem pro Christo virtutem omnes studeant imitari*.

III. Annus & mensis, quibus Martyres passi sunt.

Circa annum, quo præfati Martyres lauream adepti sunt, Isaiæ consentit Metaphrastes: uterque enim refert, id anno Saporis decimo octavo contigisse. De die verò, & mense discrepant: nam Isaias quidem in Actis nostris Syriacis passionem eorum collocat die 29. Decembris:

ܐܬܟܠܠܘ ܕܝܢ ܣܗܕܐ ܡܢ ܩܕܡܝܐ ܠܚܪܝܐ
ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥܐ ܒܣܗܪܐ
ܕܟܢܘܢ ܩܕܝܡ ܕܡܫܚܘ:

Coronati sunt, inquit, *Martyres à primo ad ultimum Luna* 29. *Canun prioris*, seù Decembris. At Metaphrastes pro Decembri habet Martium: *interfecti sunt novem ex iis Christi Martyribus vj. Kal. Apriles: reliqui autem duo*, idest, Jonas, & Brichjesu, *iv. Kal. ejusdem mensis*. Metaphrasti consonat Martyrologium Romanum die 27. & 29. Martii. Prætereà quædam sunt in Actis nostris, quæ Metaphrastes parùm feliciter reddidit: ut Isaias *Adami* pro Adabi: *Zanitas* pro Zebina: *Barachisius* pro Brichjesu: Vicus *Jasa* pro ܒܝܬ ܐܣܐ Beth-Asa: *Abdissotas* pro ܐܒܛܘܣܦܬܐ Abtusata: *Masdrath* Magorum princeps pro ܗܘܪܡܙܕ ܐܪܕܫܝܪ Hormisdatscir: & *Maarneses* pro ܡܗܪ ܢܪܣܐ Maharnarse. Porrò hæc nomina partim Chaldaica sunt, partim Persica: & pleraque composita ex vocibus significantibus familiam, seù patriam, vel dignitatem cujusque, ut data occasione indicabimus.

IV. Duplex persecutio sub Sapore.

Dubium oritur de anno decimo octavo Saporis, quo persecutionem in Christianos excitatam prodit Isaias initio horum Actuum: ܒܫܢܬ
ܬܡܢܥܣܪܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܫܒܘܪ ܡܠܟܐ
ܕܦܪܣܝܐ ܥܠܝ ܪܕܘܦܝܐ ܩܫܝܐ ܥܠ ܥܕܬܗ
ܕܡܫܝܚܐ ܘܥܩܪ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܘܝܩܕ
ܥܘܡܪܐ ܗܢܘܢ ܘܡܫܐ ܐܝܟ ܥܒܕܐ
ܘܟܪܣܛܝܢܐ ܒܥܡܠܐ ܩܫܝܐ ܫܥܒܕ
ܗܘܐ. ܘܒܗܢܐ ܗܘܐ ܡܬܚܦܛ ܕܢܦܢܐ ܐܢܘܢ
ܘܢܟܦܪܘܢ ܒܐܠܗܐ ܒܪܘܝܐ ܕܟܠ:

Sapores Persarum Rex anno regni sui decimo octavo tàm sævam adversùs Christi Ecclesiam persecutionem commovit, ut templa dirueret, monasteria incenderet, & Christianos gravissimis oneribus opprimeret. In id enim incumbebat, ut eos à Dei universorum conditoris Religione averteret. Nam Syri, Græci, Latinique Scriptores initium persecutionis Persicæ ad annum Saporis trigesimum primum protrahunt, ut dictum est suprà in S. Simeone. Quamobrem duplicem Persicæ persecutionis epocham statuendam esse puto: & alteram quidem ab eo tempore inchoandam, quum nullo adhuc edicto regio Chri-

Christiana Religio proscripta fuerat; alteram verò ab anno indictæ regio diplomate adversùs Christianos persecutionis esse supputandam. Idem video observatum in designanda epocha persecutionis Diocletiani & Maximiani, cujus tempus ab anno undevigesimo illorum Principum supputant communiter Auctores, ut notat Baron. ad ann. 302. num. 1. quum tamen ex sincerissimis actis Martyrum in eadem persecutione coronatorum perspectum sit, illam multis ante annis fuisse utcumque inchoatam. Credo itaque, primùm à Rege Sapore persecutionem in ipsa regia urbe, in qua Isaias scribebat, excitatam fuisse, impellentibus ad id Magis, qui occasionem debacchandi in Christianam Religionem nullam non captabant: postea ab urbe regia generalibus edictis illud incendium in omnes regni Persici provincias fuisse propagatum. Dicendum igitur, priora persecutionis tempora Isaiam nostrum respexisse, nec non Theophanem, qui dum initia Persicæ persecutionis refert ad annum Divinæ Incarnationis decimum septimum suprà trecentesimum, Isaiæ adamussim consentit: ille enim annus in decimum octavum Saporis cadit. Cæterùm pro Isaia manifestè stant eorum Martyrum Acta, qui anno Saporis trigesimo coronati dicuntur in Codice nostro Syriaco II. fol. 84. à tergo: Sapores, inquam, Episcopus Beth-Nicatoris ܫܐܦܘܪ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܢܝܩܛܘܪ: Isaac Episcopus oppidi cujusdam Seleuciensis Præfecturæ ܐܝܣܚܩ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܩܘܪܐ ܕܒܝܬ ܣܠܘܟ Maanes ܡܥܢܐ, Abraham, & Simeon: qui omnes anno uno passi sunt, antequam Saporis edictum in Christianos promulgaretur.

CAPUT V.

S. Jacobus Nisibis Episcopus.

JACOBUS cognomento Magnus, natus Nisibi, quæ Antiochia ad Mygdonium appellatur, ab ineunte ætate vitam egit duram, ac solitariam. Sub Maximino Imperatore confessione fidei clarus, virtutibus insuper & miraculis insignis, ad Episcopatum Nisibis evectus fuit, ubi Sanctum Ephræm Syrum auditorem habuit. Anno Alexandri 636. Christi 325. unàcum Ephræmo in Bithyniam profectus, Concilio Nicæno interfuit, doctrinæ Orthodoxæ vindex acerrimus. Decem post annis eodem Jacobo, & Alexandro Constantinopolitano Episcopo orantibus, Arius Constantinopoli justas suæ nequitiæ pœnas dedit, teste Dionysio Jacobitarum Patriarcha in Chronico Syriaco ad annum Alexandri 646. Idem narratur à Theodoreto in Philotheo cap. 1. ubi tamen pro Alexandro Constantinopolitano Alexandrinum perperàm scribit, & ad Synodi Nicænæ tempus hæc refert, contra id, quod postea tradidit in Hist. Eccles. lib. 1. cap. 14. — I. Jacobus Magnus Nisibis Episcopus.

Paulò antequam decederet, sub initium Principatus Constantii anno Alexandri 649. Christi 338. Nisibim à Sapore Persarum Rege obsessam precibus suis liberat, ut latè Theodoretus Hist. Eccles. lib. 2. cap. 30. & Philostorgius lib. 3. num. 23. — II. Nisibin obsidione liberat.

Eodem anno Christi 338. ad Superos evocatur, teste Dionysio Jacobitarum Patriarcha in chronico, cujus hæc sunt verba: ܗܢܐ ܫܠܡ ܐܬܟܠܠ ܘܐܬܪܚܡ ܘܐܬܩܕܫ ܡܢܗ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܘܚܝܐ ܫܢܝܢ ܚܕܝܘܬ ܡܠܟܘܬܗ . ܣܓܝ — III. Ejus obitus.

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ. ܫܢܝ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ
ܡܠܟܘܬܗ ܠܒܢ̈ܘܗܝ ܘܚܝܐ ܫܢ̈ܝܢ. ܘܐܚܕ
ܡܠܟܘܬܐ ܫܢ̈ܝܢ ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܗܕܐ ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ
ܐܦ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܨܝܒܝܢ.

Anno (Græcorum) 649. *decessit Constantinus Magnus, diviso inter ipsius filios Imperio. Vixit autem annos* 65. *tenuitque Imperium annos* 33. *Hoc eodem anno Sanctus Jacobus Nisibis Episcopus ex hoc sæculo migravit.* Idem de morte Jacobi aduotavit Auctor Chronici Edesseni, verbis istis:

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ ܢܚ
ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܨܝܒܝܢ.

Anno 649. *Obiit Sanctus Jacobus Nisibis Episcopus.*

IV. Corpus ejus Nisibi transfertur.

Ejus Sacri Corporis reliquias, teste Gennadio de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 1. Julianus Imperator Nisibin ingressus, Civitate efferri jussit. Sozomenus verò lib. 5. cap. 3. solummodò scribit, Julianum illac transeuntem, Nisibenis comminatum fuisse, nec opem se illis daturum, neque legationem eorumdem admissurum, neque pedem in ipsorum urbem priùs illaturum esse, quàm eos ad Gentilium superstitionem transiisse didicisset. Rem accuratiùs narrat Theodoretus, qui in Philotheo cap. 1. refert, Nisibi à Joviano Juliani successore Persis tradita, incolas penè omnes urbe excessisse, & Episcopi sui corpus secum detulisse. Syri testantur, vacuum S. Jacobi sepulcrum in eadem urbe adhuc extare.

V. Memoria ejusdem in Martyrologiis.

Memoria Jacobi nostri colitur in Martyrologio Romano die 15. Julii: In Menologio Græcorum die 31. Octobris: In Synaxario Maronitarum die 13. Januarii: demùm in Synaxario Coptorum diè 18. Tybi.

VI. Vologesus in Nisibena Sede Jacobo succedit.

Successorem in Sede Nisibena habuit Vologesum ܘܠܓܫ, cujus obitus describitur in Chronico Edesseno ad annum Græcorum 672. Christi 361. Quod ideò notavi, quia Georgius Elmacinus Homaidus perperàm scribit, Jacobo Nisibeno successisse Babuçum بابويه, quum tamen Babuçus iste non Nisibenus fuerit Episcopus, sed Seleuciæ & Ctesiphontis, ut in Catalogo Patriarcharum Chaldæorum testantur Amrus Matthæi, Mares Salomonis, & Salomon Bostrensis Episcopus.

VII. Diversus à Jacobo Syro Monacho.

Porrò Jacobus noster Nisibenus differt ab alio ejusdem nominis Sanctissimo Monacho, de quo Theodoretus in Philotheo, ut scitè observat Theodorus Lector Hist. Eccles. lib. 1. in hæc verba: *Magnus Jacobus Nisibi erat oriundus. Quanta autem virtute præditus fuerit, apparet ex miraculo, quod factum est in puellis quibusdam Gentilibus, quæ lavabant in fonte. Hæ enim post imprecationem Jacobi incanuerunt, & fons ipse exaruit, quem mox Jacobus orationibus suis restituit: Puellas verò ipsas canas reliquit. Sciendum porrò est, Jacobum hunc, qui istud miraculum in fonte, & in Puellis perpetravit, alium esse ab eo, qui ad Encyclicas literas rescripsit. Nam Nisibenus quidem ille vixit temporibus Constantii. Hic tamen junior Jacobus miraculis quoque clarus fuit, ut testatur Theodoretus in historia Philotheo.* De hoc juniore Jacobo sic idem Theodorus Lector subjungit: *Theodoretus arcam magno Jacobo ad sepulturam paraverat. Verùm Theodoretus ante Jacobum è vivis excessit. Nihilominus tamen magnus Jacobus in arca depositus est.* Noster Nisibenus præcessit Jacobum istum integro sæculo: nam obiit ille, ut vidimus suprà, anno Christi 338. Hic verò Jacobus coævus fuit Theodoreto Cyrensi Episcopo, Simeoni Stylitæ, & Baradato, ut auctor est Theodorus loco citato, & Evagrius Hist. Eccles. lib. 2. cap. 9. Nimirùm claruit sub Marciano, & Leone Imperatoribus paulò post Concilium Chalcedonense, ad quem Leo Imperator Encyclicas literas dedisse legitur apud Evagrium loco mox cit. his

his verbis: *Similia verò Imperator scripsit, tùm ad reliquos Episcopos, tùm ad celeberrimum quemque eorum, qui tunc temporis, ut jam dixi, vitam à materia remotam, omnique apparatu destitutam agebant. Ex quorum numero fuit Simeones, qui primus stationem in columna excogitavit, de quo in superiore libro mentionem fecimus. Inter illos fuerunt etiam Baradatus, & Jacobus Syri.*

VIII. Baradatus ex Monacho Constantiniensis Episcopus.

Quis verò fuerit Baradatus Syrus, quem Leo Imperator per Epistolas Encyclicas circa annum Christi 458. tùm de Chalcedonensi Synodo, tùm de ordinatione Timothei Alexandrini, cognomento Æluri, consuluisse dicitur, tradit Theodoretus in Philotheo cap. 79. & Photius in Biblioth. Cod. 228. 229. Is nimirùm, qui è Monacho ad Episcopatum urbis Telæ, seù Constantinæ in Mesopotamia (non in Phœnicia, ut autumat Henr. Valesius in Notis ad lib. 1. Evagrii pag. 58.) postmodùm evectus fuit, ut indicare videtur Josue Stylites apud Dionysium Jacobitarum Patriarcham in Chronico Syriaco ad annum Græcorum 814. Christi 503.

Et Syriacè quidem dicitur ܒܪܒܗܕܕ *Barbadad*, Græcè verò & Latinè *Baradatus*. Qui profectò alius est à Jacobo Baradæo, seù Zanzalo, Severi Antiocheni Discipulo, & Jacobitarum Antesignano, quem Episcopatum Edessæ anno Christi 541. adeptum fuisse, refert idem Dionysius Patriarcha in Chronico.

IX. Baronius Baradatum cum Jacobo Baradæo confundit, & Photii verba malè intelligit.

Atque hìc obiter notandus est lapsus Card. Baronii ad annum Christi 535. qui Photii verba de Baradato & Jacobo Sanctissimis Monachis ad Jacobum Baradæum hæreticum perperàm refert: Sic enim inducit Photium de S. Ephræm Antiocheno disserentem: *Ephræm Episcopus Antiochenus egregium commentarium conscripsit, quo perstringit Severianum hominem Jacobum, quem diximus, à quo sunt Jacobitæ denominati: ibique adversùs Baradatum, Eutychetem, & alios Trisagitas.* Hæc eadem ex Baronio mutuatus videtur Possevinus in Apparatu. At Photius in Bibliotheca nihil horum scribit, nec de Jacobo Baradæo mentionem ullam facit, quin potiùs laudat ut Sanctissimos viros Simeonem, Baradatum, & Jacobum, de quibus Evagrius loco suprà citat. Verba ejus in Codice 228. sunt hæc. *Scribit idem* (Ephræm Antiochenus) *& alteram epistolam ad Callinici desertores; cupiens verò eos Ecclesiæ Dei conciliare, ab omni eam liberam hæretica labe ostendit, & qui ad eam labem conventus fiunt, latronum esse speluncam. Asseritur, imitari oportere Simeonem, & Baradatum, & Jacobum viros virtutis nomine toto terrarum Orbe celebres, qui vitam universam in Ecclesiastica disciplina transegerunt.* Et Cod. 229. de eodem Ephræmo: *Hæc verò fides*, inquit, *Chalcedonensis Concilii præconium præ se fert: deinde trecenti & septuaginta Episcopi hanc subscribendo consignarunt, in qua admirandi viri Simeon, & Jacobus, & Baradatus hanc suis scripturis fidem confirmarunt.* Sed ad Jacobum Nisibenum, unde oratio deflexit, redeamus.

X. Negant Syri, Jacobum Nisibenum quidquam scripsisse.

An quidquam Jacobus noster scripserit, meritò in dubium revocatur. Divus Hieronymus nullum illi locum inter Scriptores Ecclesiasticos tribuit. Theodoretus tùm in Philotheo, tùm in Historia Ecclesiastica nihil de ejus scriptis refert. Syri omnes, quod sciam, eximiam quidem Jacobi sanctimoniam prædicant; Opera verò nusquam commemorant. Dionysius Barsalibæus, Gregorius Barhebræus, Salomon Bostrensis, Joannes Darensis, aliique cùm Jacobitæ, tùm Nestoriani, nullam Nisibeni inter Scriptores mentionem faciunt, nec quidquam ex eo adducunt in rebus Biblicis, vel in Theologicis, aut in Polemicis, sive in Chronicis. Jacobus Edessenus Præfatione in Homilias Severi, laudat Ephræmum Jacobi nostri discipulum, Isaacum, Jacobum Sarugensem, & Philoxenum Mabugensem: de Nisibeno altum

altum filentium. At fiquid fcripfiffet, ab omnibus utique fectarum omnium Syris illud celebraretur, exemplaria extitiffent plurima apud Maronitas, Jacobitas, & Neftorianos, nondum fub Jacobo in factiones hujufcemodi divifos: Imò Opera ejufdem è Syriaco in Arabicum potiori jure converfa fuiffent, quàm lucubrationes Græcorum Patrum in Syriacum & Arabicum: atque adeò veftigia Operum Jacobi reperire effet apud Melchitas, & Coptos, qui tamen nihil de fcriptis ejus loquuntur. Abulbarcatus Cabari filius, Auctor Ægyptius fàtis accuratus, indicem texit librorum, qui Arabicè apud Chriftianos Orientales circumferuntur, & tamen de Jacobo nihil. Hebedjefu Epifcopus Sobenfis fcriptor Syro-Neftorianus recenfet Catalogum Auctorum ferè omnium Syrorum, maximè eorum, qui vel Neftorianam hærcfim anteceffere, vel eandem amplexi funt: Nifibenum verò ne nominat quidem.

XI. Gennadius affirmat, ejufque fcripta enumerat.

Verùm Gennadius, qui Catalogum fuum ad annum Chrifti 495. perduxit, inde initium fumens, ubi D. Hieronymus finem fcribendi fecerat, non modò primum locum Jacobo Nifibeno inter Ecclefiafticos fcriptores tribuit, fed etiam caufam reddit, cur ab Hieronymo ipfius mentio facta non fuerit: Nimirùm quia Opera ejufdem è Syro fermone nondum converfa fuerant: Nam hinc arguit, Hieronymum Syriaci idiomatis rudem fuiffe, quia Ephræmi quidem Opera, quæ Græcè reddita erant, laudavit: quæ verò adhuc patria folùm lingua circumferebantur, tacitus præterivit. Verba ejus funt hæc. *Hunc virum Beatus Hieronymus in libro* Χρονικῶν, *velut magnarum virtutum hominem nominans, in Catalogo Scriptorum illuftrium cur non pofuerit, facilè excufabitur, fi confideremus ipfos tres, vel quatuor Syros, quos pofuit, interpretatos in Græcum fe legiffe teftatum. Unde conftat eum ignoraffe illo tempore Syram linguam, vel literas. Et ideò hunc, qui necdum in aliam verfus eft linguam, nefciffe Scriptorem.* Hactenus Gennadius, qui Opera Jacobi enumerans, fic fubjungit. *Comprehendit omne opus fuum viginti fex libris: ideft, De Fide: Adversùs omnes hæres: De Caritate generali: De dilectione erga proximum fpeciali: De jejunio: De oratione: De refurrectione: De vita poft mortem: De humilitate: De patientia: De Pœnitentia: De Satisfactione: De Virginitate: De fenfu animæ* (vel, *de Afcenfu animæ*, juxta Editionem Erafmi Roterodami:) *De circumcifione: De acino benedicto, pro quo in Ifaia legitur, non eft exterminandus botrus*, (malè apud Erafmum, de azymi benedictioue:) *De Chrifto, quod Filius Dei fit, & confubftantialis Patri: De caftitate: Adversùs gentes: De conftructione Tabernaculi: De Gentium converfione*, (malè apud Erafmum, *converfatione*:) *De regno Perfarum: De perfecutione Chriftianorum. Compofuit & Chronicon, minoris quidem, quàm Græcorum curiofitatis, fed majoris fiduciæ: quia Divinarum Scripturarum tantæ auctoritate confcriptum, comprimit ora eorum, qui præfumptuofa fufpicione de adventu Chrifti*, (Erafm. *Antichrifti*) *vel Domini noftri inaniter philofophantur.*

Quidquid fit de B. Hieronymo, calluerit linguam Syriacam, nec ne, (quod non vacat hìc expendere,) ego fanè cum pace tanti viri dixerim, Jacobum Sarugenfem cum Nifibeno à Gennadio confundi, & huic adfcribi, quæ è Sarugenfis ingenio prodierunt. Id ut affirmem, adducor auctoritate Jofue Stylitæ, Scriptoris accuratiffimi, qui Sarugenfi coævus fuit, & fortafsè ipfum vidit audivitque: nam ambo eadem ætate propè Edeffam Mefopotamiæ urbem claruerunt. Hic Auctor ad annum Græcorum 814. Chrifti 503. poftquam expugnationem Amidæ fub Cabade Perfarum Rege expofuiffet, de Jacobo Sarugenfi, tunc Presbytero, fic fcribit: [illegible]
[illegible]

XII. Gennadius Jacobum Nifibenum cum Sarugenfi videtur confundere.

ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܡܕܢܚܝܬ ܦܪܬ ܐܬܛܝ̈ܒܘ
ܠܡܥܪܒ ܠܡܥܪܩ . ܡܪܝ ܕܝܢ
ܝܥܩܘܒ ܦܪܝܘܕܘܛܐ ܗܘ ܕܡܐܡܪ̈ܐ
ܣܓܝ̈ܐܐ ܣܝܡ ܠܗ ܥܠ ܦܘܫܩܐ
ܕܟܬ̈ܒܐ ܘܣܘܓܝ̈ܬܐ ܘܡܕܪ̈ܫܐ ܥܒܕ
ܠܗ ܥܠ ܐܦܝܠܐ ܗܘ ܕܩܡܨܐ : ܠܐ ܐܬܪܫܠ
ܐܦܠܐ ܒܪܘܓܙܐ ܗܘ ܡܢ ܐܢܫ ܕܝܐܐ ܗܘܐ
ܠܗ : ܐܠܐ ܟܬܒ ܐܓܪܬܐ ܕܡܪܬܝܢܘܬܐ
ܠܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܟܕ ܡܬܟܠ ܠܗܘܢ
ܥܠ ܦܘܪܩܢܐ ܕܐܠܗܐ ܘܡܙܗܪ ܠܗܘܢ
ܕܠܐ ܢܥܪܩܘܢ : *His acceptis rumoribus, incolæ civitatum, quæ ad Orientalem Euphratis partem positæ sunt, timore correpti, in Occidentem fuga se subducere parabant. At Venerabilis Jacobus Periodeutes, qui plurimas de variis Scripturarum lectionibus Homilias, Cantica etiam, Hymnosque de illa locustarum tempestate conscripsit, haud segniter se gessit in ea calamitate, sed prout ipsum decebat, Epistolam pareneticam ad omnes civitates dedit, confidere unumquemque jubens in Salutare Dei, admonensque eos, ne fugam arriperent.* Ex quibus verbis discimus, Jacobum illum doctissimum virum, qui ad Sarugensem postmodùm Ecclesiam promotus fuit, ea tempestate, qua Josue scribebat, Presbyterum Periodeuten, seù Visitatorem illius Parœciæ (quæ Ecclesiastica dignitas etiamnum apud Syros manet,) fuisse, & multa diversi generis volumina jam tùm edidisse. Unde & nominis celebritatem non solùm in Oriente, verùm etiam in Occidente sibi comparaverat: atque adeò Scripta ejusdem ad notitiam ipsius Gennadii Massiliensis pervenire potuerant, qui Catalogum suum anno Christi 495. concinnavit. Quod verò Gennadius non modò notitiam Operum Jacobi Sarugensis tunc Presbyteri à Syris hauserit, sed etiam illa eadem in Catalogo suo recitaverit, licet perperàm sub nomine Nisibeni, arguitur ex ipsiusmet verbis initio laudati Catalogi, quæ apud Erasmum Roterodamum sic habent: *Jacobus Presbyter, cognomento Sapiens, Nisibenæ nobilis Persarum modò civitatis Episcopus &c.* Ubi vides, quàm incohærenter & Presbyter nuncupetur, & Nisibenus Episcopus: non alia certè de causa, quàm quòd Gennadius de Jacobo quidem Presbytero loqui volebat, cujus Operum indiculum sub hoc nomine fortassè acceperat; sed privato errore deceptus, credidit, unum eundemque ipsum fuisse cum Nisibeno Episcopo, cujus proinde vitam describere aggressus est. Alioquin cur dicitur Presbyter, & Episcopus? Nec levis ad confirmandam nostram de Gennadio suspicionem capitur conjectura ex cognomento *Sapientis*, quod ille Jacobo attribuit: id enim Sarugensis proprium faciunt omnes Syri Scriptores, ut ex nostris Codicibus deprehendimus, in quibus *Sarugensis* cum cognomento ܡܠܦܢܐ *Doctoris*, seù *Sapientis* ferè semper apparet. Contrà, Jacobum Nisibitam Auctores Syri Græcique *Magnum* quidem frequenter appellant; *Sapientem* autem, vel *Doctorem* nunquam. Urgent etiam allatæ suprà rationes, queis ostenditur, Sanctum Jacobum Nisibenum nihil scripsisse. Denique enumerata Gennadio Opera, ferè omnia inter Jacobi Sarugensis scripta reperire est, licet sub diversis, vel parùm immutatis titulis, ut legenti Catalogum Homiliarum Sarugensis patebit. Illud autem *de regno Persarum, de persecutione Christianorum, & Chronicon*, vel Maruthæ Tagritensi adscribendum est, de quo infrà; vel Jacobi ipsius Sarugensis fœtus est, licet ad manus nostras nondum pervenerit: nam iste metricas Homilias scripsit sexaginta & tres suprà septingentas, præter Epistolas aliosque Tractatus soluta Oratione, ut in vita ejusdem legitur: Ex quibus tamen nil aliud ad manus habemus

bemus, quàm Homilias circiter ducentas triginta, & Epistolas aliquot. Sanè Martyrum Acta, quæ in vetustissimis nostris Codicibus Syriacis I. & II. extant, accuratissimam continent *Historiam de persecutione Christianorum in regno Persarum*: Sed hæc Nisibeno adjudicari nequit, quum desinat in gestis eorum Martyrum, qui anno excitatæ à Sapore persecutionis quadragesimo, hoc est, postremo vitæ ejusdem Saporis, coronati sunt. Incidit enim annus iste, ex dictis in Simeone Barsaboë, in annum Christi 370. vel juxta alios, in annum 383. At Jacobus Nisibenus in cœlum evocatus est anno Christi 338. ut suprà diximus.

Hactenus deductis opponi potest, S. Jacobum Nisibitam inter Ecclesiasticos Scriptores numerari à S. Athanasio lib. 1. contra Arianos propè initium: ubi S. Doctor Arianorum Scriptis lucubrationes Catholicorum Patrum sui temporis opponit, & inter cæteros Patres distinctè Jacobum Mesopotamiæ Episcopum recenset, nec alium profectò, quàm Nisibitam, qui tempore S. Athanasii maximè florebat.

Ad hæc Primò, Athanasii auctoritatem admitto, & ideò de S. Jacobo aliquam mentionem inter Syros Scriptores hoc loco faciendam putavi. Sed ex Athanasii verbis non rectè colligitur, Nisibitam esse Auctorem Operum, illi à Gennadio attributorum, quod unicè contendimus, sed tantùm ab illo aliquam fortassè de controversiis ejus temporis dictatam fuisse epistolam, aut aliquid simile. Deinde si verba Athanasii benè inspiciantur, hoc unum videtur S. Doctor velle, nimirùm iis tantùm libris fidem adhibendam esse, quos Orthodoxi Patres vel edidissent, vel edituri essent: utrosque enim conjungit, & eos, qui jam aliquid scripserant, & eos, è quorum ingenio scriptura aliqua prodire potuisset, licet nondum prodiisset. Verba ejus sunt hæc. *Si igitur scripta ista ab Orthodoxis proficiscerentur, qualia sunt magni illius & confessoris Hosii, Maximini Galliæ, aut ejus Successoris, aut Philogonii & Eustathii Orientis Episcoporum, aut Julii & Liberii Romanorum Pontificum, aut Cyriaci Mysiæ, aut Pisti & Aristæi Græciæ Episcoporum, aut Silvestri & Protogenis Daciæ, aut Leontii & Eupsychii Cappadociæ Episcoporum, vel Ceciliani Africæ, vel Eustorgii Italiæ, aut Capitonis Siciliæ, aut Macarii Hierusalem, aut Alexandri Constantinopoleos, aut Pæderotæ Heracleæ, vel Magni illius Basilii, & Meletii, & Longiani, cum cæteris Ponti, Armeniæque Pontificibus, vel Lupi & Appiani Ciliciæ, vel* Jacobi, *& reliquorum Mesopotamiæ Præsulum, aut nostri Beati Alexandri, cæterorumque qui cum eo sunt ejusdem sententiæ; nihil esset, quod in his scriptis suspicarere: Syncera enim & simplicia Apostolicorum virorum ingenia sunt. Nunc autem, quia ab illis scripta sunt, qui pro patrocinio hæreseos gratiam mercedis receperunt, secundùm Proverbia*, sermones impiorum dolosi, & os impiorum male respondet, & impii dolos gubernant, *vigilandum est fratres, & sobriè agendum, ut dixit Dominus, neque ex magnificentia verborum, & veteratoria calliditate impostura fiat*. Hactenus Athanasius: ubi certè Catholicos Patres Scriptores cum non Scriptoribus recenset, ut palàm fit præcipuè ex verbis illis, *aut nostri Beati Alexandri, cæterorumque, qui cum eo sunt ejusdem sententiæ*: neque enim omnes, qui eadem cum Alexandro Alexandrino adversùs Arianos senserunt, Ecclesiam scriptis illustravere, uti sunt S. Spiridion Cypri, Nicolaus Myræ, aliique complures. Prætereà quis unquam inter Scriptores Ecclesiasticos locum tribuit Cyriaco Mysiæ, Pisto & Aristæo Græciæ, Silvestro & Protogeni Daciæ, aut aliis suprà enumeratis?

Gulielmus Cave in Histor. Liter. tom. 1. pag. 170. Arabicos Nicæni Concilii Canones rectè quidem à Jacobo Nisibeno abjudicat, his verbis: XIII. Quid de eo Gulielmus Cave.

næ

næ verò illi nugantur, qui Jacobum nostrum Canonum 84. Arabicorum Nicæni Concilii Compilatorem faciunt. Nugatur verò ipse cum Pearsono, dum istos Canones Justiniano recentiores facit, in hæc verba: *Canones istos, post Justiniani Imperatoris ævum confictos esse, pluribus confirmat clar. Pearsonus Vindic. Ignat. Par. 1. pag.* 187. Nam illos Marutham Episcopum Tagritensem sub Theodosio juniore in Syriacum sermonem transtulisse, testis est Hebedjesu Sobensis in Catalogo Scriptorum Syrorum pag. 50. & in Epitome Canonum Synodalium fol. 62. à tergo, ubi hæc habet diserta verba: ܐܠܐ ܠܘܬܢ
ܗܟܝ܆ ܡܢ ܗܢܘܢ ܡܢܝܢܐ ܘܣܓܝܐܐ ܩܢܘܢܐ
ܕܐܝܟ ܩܢܘܢܐ ܘܣܘܢܗܕܘܣ ܗܘ ܝܬܝܪܐ
ܠܒܪ ܡܢ ܫܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ ܕܐܦܩ ܡܪܘܬܐ :
ܠܗܘܢ ܥܣܪܝܢ ܐܚܪܢܐ : *Verùm apud nos nihil aliud extat*, (ex tot, scilicet, ac tantis illius Synodi Canonibus,) *præter septuaginta & tres Canones, quos transtulit Maruthas, & præter alios viginti, qui nuper traducti sunt.*

Idem Gulielmus quum de Jacobi Edesseni *Hexaëmero ad Constantinum* dubitat, an Nisibeni nostri opus sit, ostendit, se rerum Syriacarum prorsùs ignarum: nemo enim, Syriaca eruditione vel mediocriter respersus, nescit, Opusculum illud non Nisibeni, sed Edesseni Jacobi fœtum esse.

XIV. **Homiliæ, quæ extant in Codice nostro Syriaco X. Sarugensis sunt, non Nisibeni.** In Codice Syriaco X. quem è Nitriæ deserto adveximus, Sex Homiliæ sub *Jacobi Doctoris* nomine extant: videlicet, *De Nativitate Domini: De Epiphania: De Jejunio Quadragesimali: De Festo Palmarum: De Passione: & de Resurrectione Domini.* Vocantur autem Syriacè ܬܘܪ̈ܓܡܐ *Turgomæ*, idest, *Glossæ*, seù *Interpretationes*: differunt enim ab aliis Homiliis Jacobi Sarugensis, quòd illæ vincta numeris oratione elaboratæ sint, hæ soluta.

Utrùm verò Jacobi Nisibeni opus sint, an Sarugensis, non exprimitur in laudato Codice, in quo *Doctoris* titulus dumtaxat Jacobo adjungitur. Verùm duabus rationibus convincitur, eas Sarugensis, non Nisibeni fœtum esse: & Primò quidem, quia tres ex ipsis habentur in Codice Nitriensi XV. scilicet, *de Festo Palmarum* fol. 59. à tergo, *de Passione Domini* fol. 82. à tergo, & *de Resurrectione Domini* fol. 100. à tergo, in quibus disertum nomen Jacobi Sarugensis ponitur. Deinde Festum Palmarum in Oriente circa annum Christi 500. celebrari primùm cœpisse, testatur Severus Patriarcha Antiochiæ in Homilia 125. Cod. Nitrien. XXXIII. & XXXIV. Josue quoque Stylites ad annum Græcorum 809. istam solemnitatem introductam fuisse asserit in Mesopotamia à Petro Edesseno Episcopo, verbis istis: ܒܗ ܕܝܢ ܒܗܕܐ ܫܢܬܐ
ܒܚܡܫܐ ܒܚܙܝܪܢ ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ ܢܦܩ ܡܢ
ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܡܪܝ ܩܘܪܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܘܗܘܐ ܚܠܦܘܗܝ ܦܛܪܘܣ : ܘܐܘܣܦ ܥܠ
ܥܐܕܘ̈ܗܝ ܕܫܢܬܐ ܥܐܕܐ ܕܐܘܫܥܢܐ : *Hoc eodem anno* (i. e. Christi 498.) *die 5. mensis Haziran* (Junii) *migravit ex hoc sæculo Sanctus Cyrus Episcopus, substituto in ejus locum Petro, qui ad alias anni festivitates etiam festum Hosannarum adjunxit.* Non igitur potuit Jacobus Nisibenus Homiliam in illud festum habere, quod sua ætate nondum in Ecclesia Orientali institutum fuerat.

At inquies, Ephræm Syrus longè ante Sarugensem, & ante Petrum Edessenum duos scripsit Hymnos de Festo Palmarum, qui extant in Cod. Nitrien. VII. inter Hymnos, qui *de Ecclesia* inscribuntur. Verùm ibi Ephræmus agit solùm de triumphali Christi Domini in urbem Jerusalem ingressu, quemadmodum de reliquis etiam Divinæ Oeconomiæ mysteriis scripserat: non tamen asserit, Ingressum

ſum illum Domini indicto ab Eccleſia feſto celebrari. Idem dicendum de altero Ephræmi Hymno, qui extat in Codice Nitrien. V. incipitque,

ܠܡܫܬܘܬܐ ܡܝܩܪܬܐ ܕܦܘܪܩܢܐ: ܐܬܩܪܝܬܘܢ ܚܒܝܒܝ *Ad ſolemnem feſtivitatem invitati eſtis, dilectiſſimi*: nam ibi per ſolemnem feſtivitatem intelligit quidem Dominicam Palmarum; in qua tamen ſolemnis palmarum olivarumque benedictio nondum inſtituta fuerat, ſed ſolùm Fideles ex antiquo more Jejunium Quadrageſimale abſolvere conſueverant: Siquidem Jejunium hebdomadæ Sanctæ extra quadrageſimam cenſebatur: Unde Feria II. ejuſdem hebdomadæ, quæ Dominicæ Palmarum proxima eſt, uſque ad hoc tempus appellatur Syris, ܡܚܘܐ ܕܠܡܐܢܐ *perfugium portus*, quaſi jejunantes optatum quadrageſimalis Jejunii portum eo die teneant: quod etiam Ephræmus in laudato hymno indicat verbis illis: ܠܠܡܐܢܐ ܕܫܠܐ ܫܝܢܐ ܐܬܩܪܒܬܘܢ ܣܚܘܝ ܝܡܐ: ܦܘܩܘ ܗܟܝܠ ܠܐܬܪܐ ܕܠܐ ܩܢܘܛܐ: ܕܠܐ ܡܬܩܪܒܝܢ ܒܗ ܡܚܫܠܐ.

O qui maris innatatis aquas, ad tranquillum portum vos comparaſtis. Erumpite ergo, & in locum periculorum expertem, unde fluctus procul ſunt, proſilite.

XV. Liturgia Jacobo Niſibeno falsò adſcripta.

Demùm Abraham Ecchellenſis in Notis ad Catalogum Hebedjeſu pag. 134. Liturgiam Jacobo noſtro Niſibeno adjudicat. Sed pro Niſibeno Sarugenſem dicere voluit: Hunc enim Liturgiam condidiſſe, certum eſt, quæ extat in Codice Nitrien. III. & prodiit Latinè per Renaudotium tom. 2. Liturg. Oriental. At de Niſibeno nemo Syrorum id ſomniavit.

CAPUT VI.

S. Ephræm Syrus.

I. S. Ephræmi Acta ex Græcis Auctoribus.

EPHRÆM Syrus tantam apud ſuos Sanctimoniæ, & doctrinæ famam adeptus eſt, ut orbis Doctor, & Propheta Syrorum ab ipſis paſſim appelletur. Conſtantino imperante honeſtis parentibus Niſibi natus, adoleſcens relicta paterna domo ad Eccleſiam prolugit, & auctore Jacobo ejuſdem urbis Epiſcopo Chriſtianam Religionem amplexus, ab eodem baptizatus fuit. Jacobo in cœlum evocato Edeſſam migravit, ibique Monaſticam vitam profeſſus, cum Monachis vicinos montes incolentibus aliquandiù verſatus eſt; poſtea in Clerum adſcitus atque Edeſſam revocatus, in eadem urbe conſenuit: quo tempore quum Cæſaream ad Magnum Baſilium adiiſſet, ab illo Diaconus creatus fuit. Deceſſit ſub Valente Imperatore.

Hæc & pauca quædam alia, infrà à nobis indicanda, ex Græcis Scriptoribus Sozomeno, Theodoreto, Metaphraſte, & Anonymo auctore vitæ S. Ephræmi collegit edidítque Gerardus Voſſius in vita S. Doctoris, & ex eo Jo: Bollandus ſub die 1. Februarii. Syriaca S. Ephræmi Acta nemo hactenus publicavit, aut illa apud Syros extare credidit. Hæc nos in optimo Codice Vaticano annorum ferè ſexcentorum nuper reperta, ea ſtyli ſimplicitate, qua ab Auctore ſcripta ſunt, in Latinum converſa hìc magna ex parte ſubnectere pretium operæ duximus: ſed eorumdem actuum velut Epitomen ex alio Codice Syriaco ejuſdem Bibliothecæ annorum trecentorum priùs accipe; ita tamen, ut in his, aliiſque hoc in opere identidem occurrentibus Veterum Scriptorum monumentis rem ipſam appendas, non verba; fructum legas, non folia: & ſimplicitatem in loquendo, ut monebat

nebat S. Hieronymus epist. 101. ad Pammachium, sanctimoniæ magnitudine excuses. Sapienter Eminentissimus Annalium Ecclesiasticorum Parens ad annum 356. *Sicut*, inquit, *effossum informe aurum & rude eò carius esse solet, quod nihil videatur alterius metalli habere commixtum; ita egregia monumenta sua ipsius vetustate, atque simplicitate micantia, quibus res potiùs, quàm verba in pretio esse solent, gratiora planè erunt atque jucundiora quovis scripto recentioris authoris, quibuscumque eloquentiæ phaleris exornato. Quidquid enim obducitur fuco atque pigmentis, suspectum redditur; pulchriorque enitescit ipsa sua puritate simplicitas, quæ quod mentiri nesciat, omne quamvis ad ornatum compositum velamentum abhorret.* Hactenus Baronius.

Vitæ S. Ephræm compendium ex Anonymo Syro.

ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܐܝܬܘܗܝ
ܗܘܐ ܒܓܢܣܗ ܣܘܪܝܝܐ. ܐܒܘܗܝ ܕܝܢ
ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܢܨܝܒܝܢ ܘܟܘܡܪܐ. ܐܡܗ
ܕܝܢ ܡܢ ܐܡܕ ܡܕܝܢܬܐ. ܐܒܘܗܝ ܕܝܢ
ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܟܘܡܪܐ. ܘܐܬܝܠܕ ܗܘ
ܗܘܐ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܡܠܟܐ.
ܐܒܘܗܝ ܕܝܢ ܛܪܕܗ ܡܢ ܒܝܬܗ ܡܛܠ
ܕܠܐ ܫܡܥ ܗܘܐ ܠܦܘܩܕܢܗ ܒܟܠ. ܐܙܠ
ܕܝܢ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܦܣܩܘ
ܦܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܘܐܬܪܒܝ ܠܘܬܗ ܘܫܡܫ
ܠܐܠܗܐ ܒܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ ܘܕܝܘܒܝܢܝܢܘܣ
ܡܠܟܐ ܢܦܩ ܡܢ ܢܨܝܒܝܢ ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܗܝ
ܡܕܝܢܬܐ ܘܩܒܠ ܡܘܗܒܬܐ ܕܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܬܐ ܘܡܠܝܗ ܠܥܕܬܐ ܡܠܦܢܘ
ܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܙܠ
ܠܡܕܒܪܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܡܢ ܬܡܢ ܠܩܣܪܝܐ
ܕܩܦܕܘܩܝܐ ܠܘܬ ܒܣܝܠܝܘܣ ܘܩܒܠ
ܡܢܗ ܣܝܡ ܐܝܕܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܘܗܦܟ
ܠܗ ܠܘܬ ܐܘܪܗܝ ܘܥܢܕ ܒܗ ܒܫܢܬ
ܫܬܡܐܐ ܬܡܢܝܢ ܘܐܪܒܥ ܒܬܫܥܐ
ܒܚܙܝܪܢ ...

Beatus Mar Ephræm genere Syrus, patrem imperante Victore Constantino nactus est Nisibi confiniorum urbe Sacerdotem idolorum, ex oppido Amida matrem. Quum autem impiæ patris voluntati obsequi abnueret, proptereaque paterna domo expulsus fuisset, ad S. Jacobum Episcopum Nisibenum profugit, apud quem habitavit, & in omni timore Dei usque ad tempora Joviniani conversatus est. Tùm demùm Nisibi in urbem Edessam immigravit, ibique Spiritus Sancti Charismatibus imbutus, eruditione & doctrina Spiritus Ecclesiam implevit. Posteà ad Ægypti deserta profectus, indeque Cæsaream Cappadociæ ad Basilium, ab eodem per manus impositionem Diaconatum accepit, & confestim Edessam reversus, ibidem è vita migravit anno octogesimo quarto suprà sexcentesimum, nono die Haziran (*Junii*), anno à Domini adventu trecentesimo septuagesimo secundo. Illud verò de eodem S. Ephræm, antequam sapientiæ donum acciperet, proditum est. Anachoreta quidam, qui in Edessæ montem secesserat, intempesta nocte audiit Angelum Domini cœlo delapsum, manuque ingentem Codicem deferentem intus & à tergo conscriptum, his verbis ipsum compellantem. Ecquem, putas, hoc ego volumine munerabor? At ille, Origenem, credo, aut Julianum Mo-

II. Actorum ejusdem summa ex Codice nostro Syriaco XVI.

Mar ܡܪܝ: idest *Dominus meus:* titulus Viris sive sanctitate, sive Episcopali dignitate insignibus attributus.

ܠܟܠܗܘܢ ܕܢܦܫܝ ܚܙܝ ܡܟܝܟܘܬܗ
ܡܫܬܘܝܐ ܐܝܬ ܐܠܐ ܐܢ ܗܘܐ ܚܕ ܘܐܦܪܝܡ
ܘܨܠܘ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ܐܚܐ ܡܠܝܐ ܕܐܠܗܐ
ܘܢܦܫܗ ܥܠ ܗܕܐ ܡܟܝܟܘܬܗ ܦܪܫ ܚܕ

Monachos. Cui Angelus: nemo est, cui illud meritò debeatur, nisi fortè unus Ephræm Syrus. S. Ephræmi precibus peccata nostra condonet Deus. Amen.

ܘܟܕ ܫܡܫܬ ܗܘܐ ܩܕܝܫ ܐܠܗܘܬ ܩܕܝܫܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܡܫܝܚܐ ܗܘ.
ܠܥܠ ܠܟܠܗܘܢ ܠܒܢܝܢܫܐ ܗܘܐ. ܘܐܡܪ ܠܡܫܝܚܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ
ܡܫܝܚܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܐ. ܠܟܠܗ ܐܢܫ ܕܫܘܐ ܠܗ ܐܠܐ ܠܝ ܐܦܪܝܡ ܣܘܪܝܝܐ.
ܘܠܟܠܢ ܐܠܗܐ ܢܫܒܘܩ ܚܘܒܝܢ ܐܡܝܢ.

S. Ephræm Acta ex Anonymo excerpta.

ܩܕܝܫܐ ܗܢܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܐܬܝܠܕ
ܗܘܐ ܒܝܘܡܝ ܩܘܣܛܢܛܝܢܐ. ܐܒܘܗܝ ܕܝܢ
ܟܘܡܪܐ ܗܘܐ ܕܦܬܟܪܐ. ܘܐܡܗ ܕܩܪܝܬܐ
ܐܡܝܕ ܗܘܬ ܡܢ ܐܡܝܕ ܡܕܝܢܬܐ.
ܘܐܒܘܗܝ ܗܘܐ ܕܩܫܝܫܐ ܗܘܐ

III. Acta S. Ephrem ex Codice Nitriensi V.

S. Ephræm genere Syrus, patre Nisibeno, matre Amidensi [1] natus est sub Constantino Victore, atque Orthodoxo Imperatore. Pater idoli Abnil [1], quod inclytus Jovinianus posteà contregit, in eadem urbe Sacerdos fuit. At Divina gratia, quæ sibi Ephræmum ex hominum fæce

Patria ejus & Parentes, quibus relictis ad S. Jacobum Nisibis Episcopum profugit.

NOTA.

1 Ethnicos fuisse Ephræmi parentes, præter laudatos Syros Auctores asserunt etiam Copti in Synaxario ad diem 14. Abib. Contrà Metaphrastes, & Græcus Anonymus apud Vossium, atque Maronitæ in Synaxario 28. Januarii tradunt, eum Christianis parentibus natum. Quod confirmat Ephræm ipse in Cod. nostro Arabico VIII. serm. 8. & tom. 3. apud Voss. pag. 116. ubi addit, eos martyrio etiam coronatos fuisse. Fortassè ad Fidem jam Senes conversi sunt, & capta Nisibi martyrium sub Sapore passi.

De Patria Ephræmi contendunt etiam Scriptores. Metaphrastes, & citatus Auctor Græcus Edessam fuisse volunt. Idem asseri videtur in Codice Arabico Vaticano LV. pag. 194. ubi dicitur افرام السرياني الرهاوي *Ephræm Syrus Edessenus*; licet hoc dignitatem ejusdem indicare possit, non Patriam: quo nomine, puto, deceptos fuisse, qui ipsum Patriâ Edessenum faciunt, quum dicere debuissent, *Diaconum Edessenum*. Fortassè etiam, quia totam ferè vitam Edessæ traduxit, Edessenus nuncupatus est. Certè Sozomen. lib. 3. cap. 16. eum Nisibi, vel in proximo vico natum refert: quod Syri etiam, & Copti affirmant. Nyssenus denique dum scribit, eum relicta patria jussum fuisse à Deo urbem Edessenorum petere, satis claré indicat, ipsum alio ab Edessa loco natum.

De Amida matris Ephræmi Patria, hæc scribit Auctor Chronici Edesseni;
ܫܢܬ ܬܪܥܡܐܘܫܬܝܢ ܒܢܐ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܒܪ
ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܐܡܝܕ ܡܕܝܢܬܐ.
Anno 660. (hoc est, Christi 349.) ædificavit Constantius Constantini filius Amidam urbem. Idem tradit Dionysius Jacobitarum Patriarcha in Chronico ad annum prædictum. Qui ergo fieri potuit, ut mater S. Ephræmi ex Amida genus duxerit, quæ sub Constantino Magno nondum ædificata fuerat? Quare notandum est, ab Auctoribus prædictis ædificatas dici urbes, quibus mœnia dumtaxat instaurata fuisse aliunde compertum est: Sic in eodem Chronico Edesseno, & apud eundem Dionysium, Tela Mesopotamiæ urbs ab eodem Constantio Imperatore ædificata fuisse dicitur anno Græcorum 661. & Constantina appellata: Sic Theodosius Magnus proditur, anno Græcorum 692. Rhesainam urbem in Osrhoëna condidisse, & Anastasius Imperator anno 817. Daram excitasse; quum tamen eæ urbes conditæ ab aliis jam fuissent, & muris dumtaxat carerent, ut de Rhesaina testatur ipse Ephræmus commentar. in Genesim, ubi de Nemrod hæc habet:
ܐܡܠܟ ܕܝܢ ܒܐܪܟ ܕܐܝܬܝܗ ܐܘܪܗܝ. ܘܒܐܟܪ ܕܐܝܬܝܗ
ܢܨܝܒܝܢ. ܘܒܟܠܢܐ ܕܐܝܬܝܗ ܩܛܝܣܦܘܢ.
ܘܒܪܚܒܘܬ ܕܐܝܬܝܗ ܚܕܝܐܒ. ܘܒܟܠܚ ܕܐܝܬܝܗ ܚܛܪܐ. ܘܒܪܣܢ ܕܐܝܬܝܗ ܪܝܫܥܝܢܐ.
Regnavit autem in Arach, quæ est Edessa: & in Achar, quæ est Nisibis: & in Calanne, quæ est Ctesiphon: & in Rehebot, quæ est Adiab: & in Calee, quæ est Chetra: & in Rese, quæ est Rhesaina. Erat igitur Dara ante Anastasium, Rhesaina ante Theodosium, Tela & Amida ante Constantium.

fecre-

ܟܕ ܚܒܪܢܝܗܝ ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܘܡܪܐ
ܚܕ ܕܫܡܫܘܗܝ ܐܒܘܗܝ . ܗܘ ܕܩܕܡ ܐܒܘܗܝ
ܡܫܬܥܐ ܗܘܐ ܥܡ ܟܠ ܐܢܫܐ ܡܫܝܚܝܢܐ .
ܘܡܛܠ ܕܥܡ ܟܠ ܐܢܫ ܡܫܬܥܝܢܘܗܝ
ܒܪܘܚܢܐ ܚܙܝܗ̇ ܐܒܘܗܝ ܡܫܬܥܐ ܥܡ
ܐܢܫ ܡܢ ܟܪܣܛܝܢܐ . ܘܐܬܚܡܬ ܠܚܕܐ
ܒܗ ܘܢܚܬܗ ܐܒܘܗܝ ܗܘܐ ܠܡܚܬܗ
ܘܐܡܪ ܠܗ ܘܠܐ ܬܬܒܛܠ ܕܒܚܝܐ ܕܥܒܕ
ܘܫܘܪܐ ܘܐܒܘܗܝ ܐܙܠ ܠܒܝܬ
ܐܠܗܘܗܝ ܠܡܫܘܐ ܘܗܘ ܫܘܦܪܐ
ܐܒܘܗܝ . ܘܒܬܪ ܕܒܚ ܕܒܚܐ ܗܘ ܟܕ
ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܣܛܢܐ ܘܕܡܘܬܐ ܕܒܪ
ܐܢܫ ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܒܟ ܕܠܘܬܢ :
ܝܕܝܥ ܗܘܐ ܘܫܦܝܪ ܕܟܝܪ ܗܘܐ
ܒܘܝܢܐ ܘܠܐ ܕܡܟ . ܘܚܘܝܬ ܐܡܪ ܠܗ
ܐܒܘܗܝ . ܐܘ ܬܠܡܝܕ ܕܝܠܟ ܟܪܣܛܝܢ
ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܚܘܒܐ ܕܡܫܝܚܐ ܢܬܟܢܫ
ܠܘܬܟ . ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܒܘܗܝ ܐܝܟ ܕܚܕܝ
ܘܕܚܝ ܡܢܗ ܠܡܫܪܐ ܘܐܡܪ ܠܗ : ܐܙܠ ܠܟ
ܠܗ ܡܫܝܚܐ ܡܚܕܐ ܕܝܠܟ ܠܗ ܡܠܐ .
ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܦܪܝܡ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܕܟܠ
ܡܫܝܚܐ ܘܪܘܚܐ ܕܒܝܬܗ ܘܡܫܬܟܚܐ
ܠܡܫܡܫܐ ܘܡܫܝܚܝܐ ܘܡܠܝ : ܕܟܕ
ܠܐ ܡܕܡ ܘܢܦܩ ܠܥܠܡܐ ܘܢܗܘܐ ܚܠܐ
ܠܟܠ ܘܪܘܚܐ ܘܡܠܝ ܗܘܐ : ܕܟܕ ܠܝ
ܪܚܡ ܘܢܦܩ ܡܢ ܠܥܠܡ ܠܡܫܬܘܕܥܘ
ܡܢ ܒܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܘܢܦܩ ܡܢ
ܠܥܠܡ ܘܠܐ ܢܚܙܐ ܘܡܢ ܥܒܕܐ ܘܡܢܝܢܐ
ܘܒܟܠܗ ܗܘܐ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ . ܘܒܗ
ܡܕܝܢܬܐ ܢܦܩ ܐܒܘܗܝ ܠܒܝܬܗ ܘܐܡܪ
ܠܗ . ܘܡܢ ܐܠܐ ܡܢ ܠܒܝܬ ܐܠܗܐ
ܘܕܘܒܪܐ ܘܠܐ ܠܐܝܟ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܒܟܢܫܐ ܡܫܝܚܐ ܘܐܦܝܣܩܘ

fecreverat, eundem in fuum clientem adoptavit, atque à profanis facrificiis ritibufque patriæ fuperftitionis purum inviolatumque contutata eft, cohibuitque, ne patrem nefarias commemorati Idolî ceremonias frequentantem fequeretur. Id quum animadvertiffet pater, Puerumque cum quodam Chriftiano confabulantem cafu deprehendiffet, maxima indignatione commotus, flagris miferè illum cæcidit: dein, Adefdum, inquit, puer improbe: interim hoc ego fcelus expiatum eo: fi fortè meis placatum votis tibi propitiem Deum. Fanum itaque ingreffus poftquam ftatis ceremoniis idolo litaffet, oblatus fub humana fpecie illi Diabolus, Cognitum quidem, ait, perfpectumque nobis eft tuum in nos ftudium atque benevolentia; noftraque à te follicitè impensèque procurari Sacra, habemus gratiam. Attamen ut cum filio tuo in gratiam redeamus, nos nunquam exores, quum ille nobis hoftis infeftiffimus quandoque futurus fit. Quin ergo iftum procul abigas, fiquidem nos tibi propitios optas, noftrumque contubernium & confuetudo te delectat. Hac oratione vehementer commotus pater, Ephræmum adoritur, &, Ehodum, inquit, age, rumpe moras, abfcede, quaslibet terras pete, tantùm ne invifum unquam videam caput: patuit crimen tuum, Deorum hoftis es meorum. Tanta patris indignatione Adolefcens adeò commotus non eft, ut ingenti potiùs lætitia affectus fuerit, dum à paterna confuetudine fugam, quam ipfe jamdiù exoptaverat, fibi ex voto fucceffiffe videt. Quamobrem nequid properantem retardaret, nudus inopfque è paterna domo fefe proripuit. Cæterùm anxius & anceps quas peteret terras, quòve fe reciperet, Divinæ Providentiæ fe commifit, quæ illum ad Chriftianorum Ecclefiam perductum, Sancto Jacobo Paftori Chrifti & ejufdem urbis Epifcopo obtulit. Ille Adolefcentem Chriftianæ legis inftitutio-

[Syriac text]

nibus excultum, in Catechumenorum Collegium adscivit: quo in loco Ephræm S. Jacobi veri Pastoris Christi amorem, populique universi benevolentiam mirificè sibi conciliavit; ejusdem pietatem, continentiam, & religiosæ vitæ institutum omnibus demirantibus.

[Syriac text]

IV. Stuprum Ephræmo imputatur.

[Syriac text]

Hunc vitæ cursum tenebat Ephræm; quum incitante Diabolo, infesto bonorum operum adversario scelerumque omnium machinatore, atrox in ipsum calumnia repentè conflatur. Habebat Nisibis Ecclesia Ædituum ipsi Ephræmo cognominem. Hunc Diabolus ut propudiosum crimen Ephræmo intentaret, hac via subornavit. Puellam Æedituus, cujusdam Optimatis filiam, ipso Dæmone vesani amoris faces admovente, perditissimè deperire cœpit. Hanc ille, opportunam nactus occasionem, clanculùm constupravit; veritus tamen, nequid ex eo facto in publicum mearet, puellam admonuit, ut parentibus suggereret, illum Ephræm hypocritam Episcopi Discipulum, quem ipsi ceù virum probum, modestumque tantoperè prædicabant, stuprum sibi intulisse. Quum itaque die procedente filiæ ventrem intumuisse, gravidamque eam esse animadvertisset pater, stuprique auctorem prodere cogeret, quæ ab Æedituo didicerat omnia exactè puella reposuit: auresque nacta fecundas, in tantam invidiam odiumque Dei Servum adduxit, ut eum quasi flagitiosum, & hypocritam multi, unàcum puellæ parentibus, apud Episcopum arcesserent. Stupuit ad hæc Sanctissimus Pastor, fraudemque aliquam in eo facto suspi-

ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܕܢܫܐܠ. ܘܡܟܝܠ ܡܢ
ܠܐܠܗܐ ܘܐܬܟܫܦ ܥܠܘܗܝ : ܚܣܝܐ
ܘܐܬܟܫܦ ܠܐܠܗܐ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ
ܘܠܐ ܢܬܓܠܐ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܐ ܥܪܘܡܐ
ܘܡܢܟܠܐ. ܩܪܝܗܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܠܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܘܐܡܪ ܠܗ.
ܒܪܝ ܐܢܬ ܗܘ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܒܝܫܬܐ. ܗܘ
ܕܝܢ ܡܢ ܫܠܝܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܘܠܐ ܡܡܠܠ.
ܘܐܡܪ ܠܗ ܙܒܢܐ ܘܬܠܬ. ܗܘ ܕܝܢ
ܩܕܝܫܐ ܒܡܟܝܟܘܬܐ ܐܡܪ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ.
ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܚܛܝܬ. ܘܐܒܐ ܕܝܢ ܠܐ
ܐܬܛܦܝܣ ܠܐ ܒܡܠܬܐ ܕܚܙܐ ܗܘܐ ܡܢܗ
ܕܝܕܥ ܗܘܐ ܠܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܠܐܦܪܝܡ.
ܟܕ ܕܝܢ ܡܬܦܠܓ ܗܘܐ ܘܡܬܒܠܒܠ ܐܬܐ
ܐܒܘܗ̇ ܕܥܠܝܡܬܐ ܠܛܠܝܐ ܠܘܬ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܘܩܕܡ ܟܠܗ ܩܠܝܪܘܣ ܐܡܪ ܠܗ
ܠܐܦܪܝܡ. ܣܒ ܒܪܟ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ
ܐܦܪܝܡ ܐܢܬ ܘܪܒܝܗܝ. ܘܐܢܚ ܠܗ
ܩܕܝܫܐ ܘܩܒܠܗ ܘܒܟܐ ܘܐܡܪ:
ܒܫܪܪܐ ܐܒܗܝ ܚܛܝܬ ܘܐܟܡܐ ܕܐܡܪ.
ܩܕܝܫܐ ܕܝܢ ܡܢ ܒܬܪ ܕܩܪܒܐ ܗܢܐ ܐܡܪ.
ܕܢܗܘܐ ܐܚܪܢܐ ܣܟܠܐ. ܘܢܣܒ ܡܠܟܐ
ܗܘ ܩܕܝܫܐ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܫܪܝ ܠܡܬܒܥܐ
ܡܢܗ ܕܒܥܕܬܐ ܘܒܫܘܠܛܢܗ ܕܐܒܐ
ܐܦܠܐ ܕܢܬܓܠܐ ܥܘܠܐ. ܘܐܬܟܢܫ ܟܠܗܘܢ
ܘܩܕܝܫܐ ܘܠܐ ܢܦܩ ܠܗ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܗܘܐ
ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܟܠܗ ܥܕܬܐ ܘܡܚܘܝܢܘܬܐ
ܘܟܕ ܐܬܐ ܫܡܥܘܢܐ ܟܠܗܘܢ ܥܡܐ.

spicatus, Deum priùs consulendum esse respondit: à quo tamen nullum responsum accepit, Sancto Ephræmo fusis ad Deum precibus intercedente, ne istas technas ulla arte Pastor deprehenderet. Episcopus ergò accersito Ephræm, Estnè, inquit, fili, unde sceleris hujus reus, consciusve tibi videaris? Ille quum secum ipse decrevisset, nec fateri crimen neque negare, conticuit. Quum autem etiam atque etiam instaret Episcopus, defixo in terram vultu, submissa voce, Peccavi, ait, ita est Pater. Id tamen Episcopo non persuasit: adeò cognitos perspectosque habebat Ephræmi divinos mores. Quum ergò ille maximè fluctuaret anceps, quid consilii in eo casu caperet, puellæ pater infantem, quem illa ex stupro pepererat, ad Episcopum detulit, Cleroque universo audiente Ephræmum petit, & eja, inquit, ò Ephræm, tolle filium tuum, illumque educato. Ingemuit Ephræm, susceptoque puero miserabiliter flens respondit: In veritate, Patres mei, peccavi. At insomnis ille oculus suoque semper operi intentus, postquam Servi sui constantiam eo difficillimo ancipitique conflictu exercuisset, Ephræmo injecit in mentem, ut rem attentiùs expenderet intelligeretque, ipsi nequaquam per Deum licere, talem populo offensionem creare, aut sua compendia communi Ecclesiæ dispendio exercere. Convenerant [1] de more Dominico die ad statas preces in Ecclesia cum Episcopo Clerus & Populus. Ea data occasione usus Ephræm, conventum ingressus, infantem quem in ulnis gestabat, cunctis ostendit: Pastorem rogat, ut sibi suggestum conscendere liceat: quum ultrò annuis-

NOTA.

1 Hoc factum à Sanctorum Virorum moribus abhorrere alicui videri potest, qui solent aut impactum sibi crimen constanter repellere, aut fortiter tolerare; nunquam tamen aliena delicta publicare. Hoc suadent quæ in Actis SS. Simonis & Judæ de quodam Diacono simili calumnia appetito leguntur, & alia, quæ in Vitis Patrum benè multa occurrunt S. Macarii, S. Theodoræ, S. Marinæ &c. Sed utique Servorum Dei facta vel dicta ad communem sensum ac normam exigenda non sunt: nec desunt Sanctorum exempla, quæ circumstantiam hic reprehensam, alieni, scilicet, criminis publicationem habent. Insigne est, quod Leontius in vita S. Simeonis Sali narrat, & à Nicephoro refertur lib. 17. cap. 22.

ܘܟܕ ܣܠܩ ܗܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘ ܠܒܝܡ ܘܡܢ ܬܡܢ
ܘܐܪܝܡܗ ܠܛܠܝܐ ܠܘܩܒܠ ܡܕܒܚܐ ܘܒܩܠܐ ܪܡܐ
ܡܚܘܬܐ ܗܘ ܡܪܝܡ: ܒܠܚܘܕ ܗܘ ܡܘܡܐ
ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܥܒܕ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ
ܘܟܠ ܕܒܗܘܢ. ܕܬܚܘܐ ܫܪܪܐ ܘܬܐܡܪ ܠܢ
ܗܘ ܡܢ ܕܒܝܬܗ ܐܬܝܠܕܬ. ܘܛܠܝܐ ܒܩܠܐ
ܪܡܐ ܩܥܐ ܟܕ ܫܡܥ ܟܠܗ ܥܡܐ.
ܕܐܦܪܝܡ ܫܡܫܐ ܕܥܕܬܐ ܐܒܐ ܗܘ ܕܝܠܝ
ܘܟܕ ܬܠܬ ܙܒܢ̈ܝܢ ܐܡܪ ܗܕܐ ܡܚܕܐ ܢܦܠ ܘܡܝܬ. ܘܐܬܒܗܬܘ ܟܠܗܘܢ ܕܫܡܥܘ. ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܕܚܠܬܐ ܪܒܬܐ ܢܦܠܬ ܥܠ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܦܪܝܡ ܡܫܬܒܚ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ.

nuisset Episcopus, in pulpitum subit, indeque infantem contra Altare elevans, magna cum vocis contentione, Adjuro te, inquit, per Dominum nostrum Jesum Christum, qui cœlum terramque omniaque in illis contenta condidit, ut veritatem nobis prodas, quove patre sis creatus, clarè edisseras. Ad hæc puer frequentissimo populo audiente spectanteque in has voces erupit: Ephræm Ecclesiæ Æditvus est meus pater. Quæ quum tertiò replicasset, repentè exanimatus concidit.

ܒܫܢܬܐ ܕܝܢ ܐܚܪܬܐ ܐܬܚܙܝܬ ܗܪܣܝܣ ܕܐܪܝܘܣ ܛܢܦܐ ܘܐܙܠ ܝܥܩܘܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܠܣܘܢܗܕܘܣ ܕܢܝܩܝܐ ܥܡ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܚܪ̈ܢܐ.

Hac igitur falsæ accusationis procellà B. Ephræm defunctus, quum execrabilis Arii hæresis [1] paulò post erupisset, unàcum S. Jacobo Nisibeno, aliisque Episcopis ad Sacram Synodum Nicænam profectus est &c.

V. Ad Nicænum Concilium, unà cum S. Jacobo Nisibeno, pergit.

1 ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܗܕܐ ܐܬܚܙܝܬ ܗܪܣܝܣ ܕܐܪܝܘܣ. ܘܐܙܠ ܥܡ ܝܥܩܘܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܠܣܘܢܗܕܘܣ ܕܢܝܩܝܐ.

Posthæc quum extincto Constantino suis victoriis clarissimo Imperatore filii ejus summa rerum potiti essent, Sapores Persarum Rex audita Constantini morte, ingenti exercitu [2] Nisibin obsedit. Jamque oppugnatio ad septuagesimum diem protra-

VI. Nisibin obsidione Persarum liberat.

2 ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܐܬܐ ܫܒܘܪ ܡܠܟܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܘܩܪܒ ܥܠ ܢܨܝܒܝܢ ܘܐܬܬܪܝܡ ܥܠܝܗ. ܘܒܨܠܘܬܗ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܐܬܦܢܝ ܒܒܗܬܬܐ ܗܘܐ.

NOTÆ.

1 Plura hìc Auctor de Ario, & S. Jacobo interserit, quæ quum ad S. Ephræm non pertineant, hìc brevitatis studio omittimus; alio tamen in loco producenda, quum integra Ephræmi Acta dabimus.

2 Istud miraculum Jacobo Episcopo Nisibeno tribuunt Theodoretus in Philotheo, & in Hist. Eccles. lib.2. cap. 30. Philostorgius lib.3. num.23. & alii. Gregorius tamen Abulpharagius Episcopus Tagritensis in Historia Dynastiarum Ephræmo id adscribit: sic enim ait: وفي هذه السنة صعد سابور ملك الفرس فغزا نصيبين وحاصرها ثلثين يوما ورجع عنها الى مملكته خايبا بدعا القديس مار افرام . فان الله استجاب دعاه وارسل على جيش الفرس بقا وهمجا هزم فيلهم وخيلهم : *Hoc etiam anno ascendit Sapores Persarum Rex, pugnavit contra Nisibim, obseditque illam triginta diebus, & recessit ab ea ad Regnum suum suâ spe frustratus, Sancto Ephræmo orante, cujus precibus annuens Deus, immisit in Exercitum Persarum culices & bestiolas, quæ in fugam elephantos eorum equosque converterunt.* Propterea verosimiliùs existimo, illam victoriam utrique adscribendam esse.

heba-

[illegible]

hebatur, quum Ephræm à Sanctissimo Pastore veniam postulat, ut per ipsum sibi liceat, muros ascendere, & inde Persas justæ imprecationis telo ferire. Episcopo annuente subit in muros, oculisque in cœlum sublatis, orat Deum, ut Culices, & Cinyphes in hostes immittat, unde Divinæ potentiæ vim & numen intelligant, nec opis illam indigam esse nostræ, quando tàm exiguo apparatu bellum conficeret. Necdum orandi finem fecerat Dei Servus, quum ex improviso collectæ undevis addensatæque nubes Culicum Cinyphumque Castris Persarum incubuere &c.

VII.

Post obitum S. Jacobi, Nisibi relicta, Amidam proficiscitur.

1 [illegible]

Illo, ut dixi, miraculo soluta obsidione urbis, S. Jacobus paulò post in cœlum evocatur, & à B. Ephræm cadaver humo conditur: qui Nisibi commoratus est, donec urbs in Persarum potestatem concessit: quo tempore Nisibenis valere jussis, Romanorum terras 1 habitavit, & accepit signaculum Baptismi duodetrigenarius ab uno ex Sanctis Patribus; indeque in urbem Amidam commigravit.

NOTA.

1 Hysterologiam potiùs, quàm mendum, aut aliud vitium hoc loco suspicor, & Historicum gestorum ordinem intervertisse, adeò ut non pauca, quæ posteà in his Actis narrantur, illam postremam S. Ephræmi ab urbe Nisibi discessionem antecesserint. Nisibim enim Persis Jovianus cessit, teste Dionysio Jacobitarum Patriarcha in Chronico, anno Christi 363 cui consentiunt Ammianus lib.25.& Zosimus lib.3. quo tempore Ephræm quinquagenarius erat, & Baptismum procul dubiò susceperat, quum à Concilii Nicæni celebratione, cui S. Ephræmum interfuisse omnia Orientalium monumenta clamant, ad Joviani Imperium duodequadraginta anni numerentur. Propterea credo, illa verba, ܘܩܒܠ ܪܘܫܡܐ ܕܡܥܡܘܕܝܘܬܐ, *& accepit signaculum Baptismi &c.* intra duas parentheses esse legenda, ne fortè intelligas, Baptismum S. Ephræmi ejusdem postremum ex urbe Nisibi discessum consequutum fuisse, quod manifestum anachronismum involvit. Quod autem pertinet ad ætatem, qua B. Ephræm baptizatus dicitur, illud potiùs his Actis auctoritatem aliquatenùs conciliat: id enim S. Ephræmi temporibus mirificè consentit, quibus baptismus etiam à viris Sanctissimis in plures interdum annos differri consueverat. Copti in Synaxario, Ephræmum Nisibi à S. Jacobo baptizatum tradunt, antequam Nicæna Synodus celebraretur.

Nec

[illegible]

VIII. Edessam pergit.

Nec tamen diuturna Amidæ mora Ephræmo fuit: Edessam nempè Mesopotamiæ sacram urbem properanti: quam quum ex longinquo prospexisset, positaque in ejusdem suburbiis Monasteria fuisset contemplatus, tantam ex eo aspectu voluptatem cepit, ut nulla interposita deliberatione decreverit, nullas præterea terras quærere, sed illo se contineret loco, donec vita maneret. Alluit Edessam amnis, Daisan incolæ vocant, cujus ad ripam quum urbem propè ingressurus Ephræm constitisset, quædam 1 mulier (erant autem eo in loco complures lintea aquis purgantes) defixis in hominem parùm modestè oculis, Dei Servum aspectabat: cui indignatus ille, Itane, inquit, fœmina pudorem exuisti? quin humum, ut pudicam decet, despectas? At illa: Quin tu vir quum sis, humum despectas, qui ex humo concretus es? Ego verò si te intueor, non me pudet: ex te enim à principio desumpta fui. Mulieris sagacitatem admiratus Ephræm, cogitabat: Si hujus loci fœminæ adeò sagaces sunt, quantò sagaciores putari viros decet!

[illegible]

IX. Edessę operam dat Balneatori: & mox relicta urbe, ad proximum Monasterium se confert.

[illegible]

Edessam tenebat Ephræm: ne verò desidia & inerti otio torpesceret, artificium, quo victum sibi pararet, quærebat; & quando nullum ipse didicerat, visum fuit interim operam suam cuidam Balneatori locare. Ea tempestate Edesseni plerique Idolorum insana religione tenebantur:

NOTA.

1 Hoc factum paulò aliter narratur à Nysseno, Sozomeoo, & aliis Græcis. Addit Sozomenus lib.3. cap. 16. *admiratus mulierem Ephræm, rem ut acciderat peculiari libro exposuit: quem quidem librum doctissimi Syrorum inter præstantissimos illius libros collocarunt*. Huic mulieris acutè dicto alterum simile opponunt Maronitæ in Synaxario ipsius Ephræmi dictum ad fœminam è vicina fenestra percontantem, num præparanti obsonium aliquid deesset. Nihil prorsùs, respondit Ephræm, pręter lapides tres, & parum luti, ut fenestram istam obstruam. Idem legitur apud Metaphrasten, qui etiam subjicit aliud in hac materia S. Ephręmi factum, quando ex Divini Numinis ubique locorum pręsentis opportuna recordatione procacis fœminę petulantiam redarguit.

quam-

[illegible]

quamobrem B. Ephræm ſubceſiva tempora, quæ ſcilicet à ſuſcepti laboris rationibus vacabant, ad Paganos erudiendos, & ad veritatis ſemitam revocandos conferebat. Quod quum aſſiduè faceret, caſu accidit, ut probatiſſimus Monachus ſenex dum per urbem ad ſua negotia diſcurrit, B. Ephræmum cum Pagano diſputantem audiret. Ea re ſuboſſenſus Monachus, Ephræmum rogat: Cujas es, fili? Quum autem ab illo totius anteactæ vitæ ſuæ rationem didiciſſet, adhuc inſtat: Ecquomodo fili licere tibi exiſtimas cum Ethnicis verſari, Chriſtianus quum ſis? An in ſæculo morari tibi deliberatum eſt? Cui Ephræm, nequaquam Pater. Tunc Monachus, æquum eſt ergo, fili, te quantociùs ſaluti tuæ conſulere: qua de re utile conſilium à me accipe, & in montem ad Monachos pergito, ibique alicui ex ſenioribus jungere, qui te ad virtutis Chriſtianæ perfectionem faſtigiumque manuducat. Quæ quum libentiſſimè audiſſet approbaſſetque Beatus Ephræm, ſenem ſequutus in montem ſubiit; ibique aſſumpto Monachorum habitu, in ſpeluncam ſeceſſit, ubi jejunio & orationi intentus, Divinas quoque Scripturas diù noctuque volutabat.

[illegible]

[illegible]

Intereà quum nocte quadam ille Sanctiſſimus Senex, qui Ephræmum ad montem adduxerat, è cella pedem extuliſſet, Angelum [1] Domini videt è cœlo

X. Viſio cujuſdam Monachi de Libro, quo dignum eſſe Ephræmum, Angelus clamabat,

N O T A.

[1] Eadem viſio narratur à Nyſſeno, & à Metaphraſte: Suppreſſo tamen nomine Origenis, & Julii Monachorum. In altera verò Syriaca Ephræmi vita, quam ſuprà retulimus, pro Julio Julianus legitur; & fortaſsè ipſe eſt Julianus Saba, cujus geſta Ephræmus noſter literis mandavit, teſte Sozomen. lib. 3. cap. 14. At Origenes in Ægypto Monachus ille eſt, quem Ruffinus in Vitiis PP. lib. 2. cap. 26. & Sozomen. lib. 6. cap. 30. Diſcipulum S. Antonii vocant.

[illegible]

è cœlo labentem, manuque volumen, seù tomum, intus & à tergo scriptum præferentem: auditque ejusdem Angeli voces, quasi alterum Angelum alloquentis: Ecquem, putas, à me hoc libro muneratum iri? Quumque ille respondisset, Origenem arbitror Monachum in Ægyptiaca eremo morantem: Ait Angelus, qui Codicem tenebat; non hoc mandat Deus. Et rursùs, quemnam, inquit, hoc volumine dignum putas? Cui alter Angelus: Julium credo Monachum, qui in terris Aquilonaribus consedit. At ille, erras, erras: Nemo est hoc tempore, cui pro merito Codex iste debeatur, nisi Ephræm Syrus, Edesseni montis accola.

[illegible]

[illegible] 1

XI. Visio, de Palmite, qui è lingua Ephræmi adhuc pueri enasci visus est.

Dictis consentiunt, quæ de eodem B. Ephræm circumferuntur, & ab ipso in suo 1 Testamento paucis indicantur. Quum Ephræm puer in sinu matris jaceret, visus est adnasci ejus linguæ palmes: qui quum illicò ad cœlum usque increvisset, botrorum myriadas, acinorum autem myriadas myriadum protulit. Et racemi

NOTA.

1 Locus hic ab Auctore citatus, habetur in Testamento S. Doctoris propè finem in Cod. Nitriensi V. quem hic subjungimus:

[illegible]

[illegible] *Ita vos salvos & incolumes servet Deus, ut ego in iis, quæ modò sum commemoraturus, veritati nihil detractum volo. Quum me puerum in sinu gestaret mater, objecta mihi velut somnianti species vera futuri. Visus mibi palmes ex lingua pullulare mea, qui in cœlum usque assurgens, fructus innumeros continuò protulit, vimque foliorum immensam. Expandebatur enim, augebatur, protendebaturque: dilatabatur, circumferebatur, & amplificabatur. Si ex eo racemum decerperes, nequaquam imminuebatur; imò quò plures decidebantur botri, eò lætior ditiorque eorum proventus erat. Isti nempè racemi Tractatus fuerunt, istaque folia Hymni. Muneris auctor Deus extitit, ipsi pro munere suo laudes.* Meminere porrò hujus etiam visionis Gregorius Nyssenus, & Simeon Metaphrastes.

qui-

[illegible]

quidem Tractatuum indices erant, acini Hymnorum.

[illegible]

XII. Commentaria in Scripturam edit, & Edessenis innotescit.

Quum in ejusmodi curas incumbit Ephræm, profectus aliquandò ad eum visendum suprà memoratus Senex, reperit scribentem commentaria in libros Mosis, (scripserat autem expositionem in Genesim, eaque absoluta Exodum explicare cœperat:) Quæ quum accuratè perlegisset, vehementi admiratione perculsus, respectabat opes divinæ gratiæ, & eximios sapientiæ cœlestis thesauros à Domino in B. Ephræmum effusos. Ita demùm certior factus, divinam planè extitisse visionem, quæ anteà ipsi oblata fuerat, ablatas è cella B. Ephræmi lucubrationes, primariis urbis viris, scholæque Doctoribus, & eorum auditoribus, atque universo Clero perlegendas explorandasque tradidit. Illi verò egregiam eruditionem & doctrinam Scriptoris laudantes, gratulabantur seni eximium opus, illud ex ejus ingenio prodiisse arbitrati. At ille, non ego, inquit, ut opinamini, hunc librum dictavi, aut scripsi, sed Ephræm Monachus: dictisque fidem adstruere cupiens, visum quod olim sibi objectum fuerat, continuò narravit. Hoc itaque probatissimi senis testimonio & oratione commoti Edesseni, ad Ephræmi speluncam confluxerunt. At ille facti concursus causam suspicatus, extemplò à spelunca in densam & asperam sylvam vicinæ vallis se abstrusit. Hoc modo ex eorum manibus dilapsus, latebras quærebat. Sed Angelus Domini fugientem assequutus, Ehodum Ephræm, quò tandem, & unde? ait: Cui Ephræm: Secessus & otium quæro, sæculi istius procellosi æstus & naufragia metuens. Cui Angelus, Cave, ne de te narretur, quod scriptum est, *Ephraim vitula: jugum ab humero suo repulit*. At Ephræm lacrymabundus, non ego, inquit, is sum, Hos. 10. ex vers. Syriaca.

[illegible]

cui tanti oraculi verba accommodes. Cui Angelus. Nemo accendit lucernam, & ponit eam sub modio, sed super candelabrum. Hoc itaque oraculo confirmatus Ephræm, Edessam descendere, & populo se offerre constituit. Quumque ad urbis portam pervenisset, paulisper constitit, sublatisque in cœlum oculis, cum lacrymis sic Deum oravit. Domine Deus, qui Sanctis Apostolis in Dæmones, & immundos spiritus potestatem contulisti, tuique Sancti Spiritus donis illos instruxisti, ut Diabolum & omnem virtutem ejus calcarent; tuam, quæso, virtutem mihi infunde, ut omnes hæreses adversùm veritatem insurgentes perdam. Hæc precatus, per portam, quæ solem Orientem respicit, Edessam intravit cadente jam die. Quamobrem in proximam turrim mœniorum urbis divertens, eo in loco noctem exegit, quæ brevissimo somno supererant, horas orationi impendens. Ubi postera affulsit dies, illicò in publicum processit. At Edesseni, quibus Ephræmi fuga innotuerat, eundem conspicati modò palàm per vicos & compita liberè discurrentem, hominem irridère, & velut vulgi plausibus inhiantem, inanisque gloriolæ cupidum incessere. Scilicet, ajebant, hic ille Ephræm est, qui hesterno die à nobis quæsitus fugam simulabat, latebrasque se amare dicebat; modò nec quærentes, necdum cogitantes inexpectatus nos occupat. Hæc quosdam perpulere, ut Dei servum accerserent ad Rectores urbis, virosque è Clero doctos, ut in hominem inquirerent, conditionemque ejus atque statum cognoscerent, nequidquam reluctante Ephræmo & summa cum animi demissione orante in hunc modum: Patres, & Fratres, date quæso veniam: ego ipse sum, quem quærebatis, Ephræm. At frustrà: illi enim in concepta semel opinione obfirmati, & ex humili corporis habitu cætera æstimantes, eum esse indoctum aliquem

& agre-

[illegible]

& agrestem Eremicolam existimabant. Quum verò præter omnium expectationem gratiam ipsi divinitùs infusam, atque cœlestem ejus sapientiam inquisitione facta deprehendissent, eamque cum pari modestia atque animi demissione conjunctam modò recognoscerent, dici non potest, quantùm in ejus amorem omnes illicò exarserint, quantumvè deinceps coluerint,

[illegible]

[illegible]

XIII. Ab Hæreticis, & Paganis plagis cæditur.

His verò attulit non leve momentum, quòd dum Ephræm in urbe procul à sua Eremo distinetur, indidem ad sua negotia Edessam accessit Monachus, Divinis, quibus frequenter illustrabatur, visionibus celebris: qui quum in B. Ephræmum casu incidisset, in magna populi frequentia palàm & alta voce prædicabat: Hunc, quem videbant, Monachum æternæ mentis consilio fuisse destinatum ad omnes hæreses everteudas, & ad purgandam Ecclesiæ aream, secretis ex tritico zizaniis: propterèaque ipsi accommodatum iri illa Domini verba, Ignem veni mittere in terram. Hæc & hujusmodi alia subodorati olim nequissimi quidam ethnicæ superstitionis Patroni, adscitis in socios sceleris Hæreticis, facta manu, vi armisque Dei servum aliquando adoriuntur, flagrisque pessimè acceptum, lapidibus etiam, quum forte ex eorum manibus dilapsus fuisset, penè obruerunt. Ea de causa semivivus relictus Ephræm, substitit in loco, donec aliquantisper convalesceret. Tùm demùm ad antiquum domicilium in montem reversus, & opportunum otium nactus, sermones, & Epistolas complures acri & vehementi stylo conscripsit, quibus omnes hæreses confutavit, & multos ea labe infectos ad Orthodoxam fidem revocavit, omnibus ejusdem doctrinam, & prodigia, quæ ab eo patrabantur, admirantibus,

Sed

ܘܐܠܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܠܗ ܡܫܝܚܐ ܘܙܘܥܘ ܠܗ
ܠܡܫܝܚܐ. ܡܢܗܘܢ ܐܒܪܗܡ ܗܘ
ܘܐܡܠܘܗܝ ܗܘܐ ܡܬܡܠܐ ܒܚܟܡܬܐ
ܘܐܒܪܗܡ. ܘܐܢܫܐ ܕܫܡܥܘܢ ܐܡܝܢ.

Sed etsi ad audiendum B. Ephræmum ventitarent plurimi, insignes tamen præ cæteris ejus discipuli 1 celebrantur, Zenobius Ecclesiæ Edessenæ Diaconus, Isaac, Simeon, Abraham, & alii, quos consultò

XIV. Discipuli Ephræmi.

N O T A.

1 In Testamento laudat B. Ephræm hos discipulos, Abam, scilicet, Abrahamum, Zenobium, Maram, & Simeonem: rejicit verò tamquam à recta fide deficientes Paulonam, & Arovandrum, seù Aratorem: de quibus hæc Sozomenus lib. 3. cap. 16. *Dicitur quoque multos habuisse discipulos, qui doctrinam ejus studiosè æmulati sunt, inter quos nobilissimi fuerunt Abba, Zenobius, Abraham, Maras, atque Symeones: Quibus Syri, & quicumque apud Syros exquisitioris doctrinæ studiosi fuerunt, magnoperè gloriantur. Non secùs Paulonam, & Aranad eloquentiæ causa celebrant: eos tamen à vera fidei doctrina aberrasse dicunt.* Isaac autem hîc memoratus videtur ille, cujus meminit Gennadius de Scriptor. Ecclesiast. cap. 26. nam alterum Isaac, quem idem Gennadius cap. 66. *Presbyterum Antiochenum* vocat, Discipulum Ephræmi haud fuisse, ostendam infrà.

De Abrahamo oritur dubium, an ille sit, cujus vitam descripsit Ephræmus apud Vossium tom. 3. pag. 250. Baronius in Notis ad Martyrolog. 16. Martii, duo asserit: Primum, Abraham Eremitam, qui Mariam neptem suam ad pœnitentiam revocavit, fuisse Ephræmi auditorem: illum scilicet, cujus meminit idem Ephræmus in Testamento, & quem Sozomenus inter Ephræmi discipulos recenset loco mox cit. quem sequitur Rosweidus. Alterum, vitam ejusdem Abrahæ, quæ apud Vossium legitur, ab Ephræmo nostro fuisse conscriptam. Ad primum dico, Abraham Mariæ patruum, Ephræmi quidem socium & familiarem fuisse, non tamen discipulum. Ille enim, cui Ephræmus in Testamento bona apprecatur, vivus erat & præsens, dum Ephræm morti proximus decumberet, ut liquet ex his ejusdem verbis: ܐܒܪܗܡ ܕܐܬܝܬ ܒܬܪܝ ܢܥܢܝܟ ܐܠܗܗ
ܕܐܒܪܗܡ ܡܢ ܕܦܬܚܬ ܦܘܡܟ ܬܬܡܠܐ ܚܟܡܬܐ. ܡܢ ܡܪܟ
ܢܒܝܐ ܓܝܪ ܫܡܥܬ ܕܐܡܪ ܦܬܘܚ ܦܘܡܟ
ܘܐܢܐ ܐܡܠܝܘܗܝ: *Abraham, qui venisti post me, exaudiat te Deus Abraham. Statim ac os tuum aperueris, sapientia à Domino tuo replearis: Prophetam enim dicentem audivi: aperi os tuum, & ego implebo illud.* At Abraham Mariæ patruus jam vita functus fuerat, antequam Ephræm Testamentum conderet, ut ostenditur ex illis verbis apud Vossium p. 262. *Vixit porrò Beatus Abramius alios adhuc annos decem, cernensque sinceram ac veram illius* (hoc est, B. Mariæ ejusdem neptis) *pœnitentiam, & insignem animi alacritatem, glorificabat, & magnificabat Deum: & sic in bona senectute quievit verè Sanctus ac Servus Dei, cursumque vitæ consummavit, quum esset annorum septuaginta.* Quod ad secundum attinet, Joannes Bollandus ad diem 16. Martii, & post eum Pagius ad annum Christi 525. contendunt, Abrabamium, neptemque ejus Mariam Ephræmo nostro duobus ferè sæculis posteriores esse, vitamque anachoreticam egisse non longè à Lampsaco, & à Tenea Lampsacenæ Diœceseos ad Hellespontum vico, uti ex Metaphraste in ejusdem vita colligitur: quocirca alium à nostro fuisse Ephræmum existimant, qui res eorum gestas literis prodidit: nam *immenso*, inquiunt, *terrarum spatio distat à Syria Hellespontus, ut Ephræm Syrus, in sola propemodùm Syria commoratus, ideòque Græcæ linguæ inexpertus, vel ex hoc capite non potuerit socius esse ac familiaris Abrahami, à litoribus Hellesponti nunquam longiùs digressi.* Verùm prætterquamquod ipsa Abrahami & Ephræmi nomina Syris, non Græcis Monachis familiaria sunt, si Abrahami Vita, quæ apud Vossium extat, cum aliis Ephræmi nostri lucubrationibus comparetur, palàm fit, eandem esse styli simplicitatem, eadem sensa, eosdem affectus. Deinde appendix illa, quam Metaphrastes ad finem vitæ Abrahami subjungit, cujus initium, *Hei mihi, carissimi, quoniam hi quidem obdormierunt &c.* proculdubio Ephræmum sapit, ut evolventi reliqua ejusdem opera apparet; atque adeò videtur unus idemque Ephræmus noster utramque conscripsisse, vitam scilicet Abrahæ, & appendicem: alioquin nulla esset ratio, cur Metaphrastes opus Ephræmi nostri cum vita Abrahæ ab altero conscripta conjungeret: & quamvis in Codice Græco Vaticano appendix illa desideretur, ut notat Vossius; extat tamen in aliis optimæ notæ manuscriptis, quæ editionis Oxoniensis curatores publicarunt: quod argumento est, eam vitam unàcum appendice ab auctore quidem editam, sed à nonnullis librariis tamquam superfluam prætermissam fuisse. Præthereà verba illa Ephræmi pag. 262. *Reliquas porrò virtutes ejus alibi*, hoc est in aliô libro, vel sermone *descripsimus*, non obscurè indicant, auctorem illius vitæ Ephræmum nostrum esse, qui in alio volumine laudes Abrahæ texuerit, licet illud ad manus nostras nondum pervenerit: nam id genus scriptionis Ephræmo Syro familiare fuit. Demùm Hellesponti, Lampsaci, & Teneæ nomina, in quibus tota Bollandi & Pagii conjectura fundatur, nec in sinceris ac genuinis Abrahæ Actis, nec in Menologiis Græcorum habentur. Solus ea Metaphrastes exhibet apud Lipom. tom. 2. cujus hac in re non debet tanta esse auctoritas, ut solo ejusdem testimonio res ista definiatur.

præ-

[illegible]

prætermittimus, qui ſecundùm datam ſibi ſapientiam, ſermones, & Expoſitiones, ſeù Commentaria ſcripſerunt; & Divino lumine illuſtrati, multis mortalibus veritatis lucem, & ſempiternam ſalutem attulerunt.

[illegible]

[illegible]

XV. Columnam igneam, S. Baſilii ſymbolum, videt, & in Ægyptum proficiſcitur.

Percrebuerat hoc tempore Baſilii Cæſareæ Cappadociæ Epiſcopi fama. Inde vehemens deſiderium B. Ephræmum ſubjit, tantum Virum inviſendi. Verùm antequam itineri ſe committeret, Deum rogabat, ut quantus qualiſque vir eſſet Baſilius, ipſi planum faceret. Annuit votis Deus, & oranti Ephræmo oblata eſt è regione Altaris ſpecies columnæ altitudinis immenſæ, adeò ut jungeret cœlum terris, voceſque ſonuere in hæc verba: Qualem vidiſti columnam igneam, talem credito eſſe Baſilium. Iſtud oraculum deſiderium videndi Baſilium, quo dudùm Ephræm ardebat, vehementiùs accendit. Diſtulit tamen in Cappadociam iter, dum alterum ad Ægyptios monachos cogitat. In Ægyptum itaque tranſmiſſurus, navim conſcendit, adſcito in ſocium itineris ex ſuorum auditorum numero Græcæ linguæ interprete. Jamque in altum proceſſerat, quum inhoreſcens mare, paulatim attolli, majoreſque in ſingula momenta ciere fluctus: creſcebatque tempeſtas luctantibus inter ſe ventis, & aquarum montes ad ſidera attollebantur, & cum eiſdem navis, quæ ſtatim dehiſcente unda ad ima deprimebatur. Quumque eſſet omni conatu potentior calamitatis moles, deliberabant nautæ, maris arbitrio ſe committere, haud dubio naufragio. Hic B. Ephræm ſocios vicinæ mortis metu conſternatos animadvertens, bono animo eſſe jubet. Fratres, ajebat, exuite metum: ſalvos & incolumes vos eſſe omnes jubet Deus. Qui Beati Pauli navim incolumem præſtitit,

[illegible]

stitit, nostram quoque procul dubio servabit. At Nautæ quantum, qualemque virum secum veherent ignorantes, & humili despectoque corporis habitu decepti, Dei servum velut hebetem & fatuum despiciebant. Ephræm miratus Sociorum metum, ut qui existimarent nullum ipsis à Deo præsidium in præsenti periculo fore, dispansis manibus ad Deum exorandum se convertit: mox pelagus adoritur: Tu verò, inquit, obmutesce: sic jubeo per Jesum Christum, qui tempore salutaris dispensationis suæ suo te verbo coërcuit. Vix dum dixerat, quum venti, qui in aversos & contrarios cursus navim rapuerant, turbaverantque mare, utrumque destitucre simul omnes: tempestatemque sævissimam pax subita consequuta est. Quæ quum præter omnium spem accidissent, nautæ, & quicumque eadem navi vehebantur mercatores aliique epibatæ, maxima admiratione perculsi, ad pedes servi Dei procubuere, omnium salutem in eo uno positam existimantes. Tu nos, ajebant, haud dubio naufragio hodie eripuisti. Ex hoc facto incredibile est, quantùm creverit B. Viri apud omnes admiratio: quam etiam mirum in modum auxit alterum ostentum. Nam quum secundis ventis aliquos dies navigassent, ecce monstrum horrendum bellua marina infesto cursu in navim invadit. Ea res quum omnes ingenti metu trepidationeque concussisset, S.Ephræm obviam monstro factus, illi signum Crucis opposuit. Continuò bellua disrumpitur, & cadaver exangue fluitare cœpit. Sic ingentem metum atque consternationem admiratio par, & exultatio excepit; ad rei novitatem cunctis stupore defixis, & exundantem non satis animi lætitiam capientibus. Quocirca Deo sospitatori gratias egere eò majores, quòd paucis post diebus portum incolumes omnes tenuerunt,

[illegible]

XVI. Pesoïs Abbatis colloquio in deserto Nitriensi fruitur.

Tùm demùm sociis valedicens Ephræmus, Ægyptiacam Eremum, quod jamdudùm habebat in votis, petere, monachosque ibidem morantes visere constituit. Antinum ergò urbem progressus, indigenis viam præ-

ܘܡܛܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܚܕܐ ܕܫܡܗ ܐܢܛܝܢܘ
ܡܛܠ ܠܬܫܡܫܬܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܐܫܟܚ 1
ܢܦܩ ܠܡܕܒܪܐ ܘܩܕܡܝܬܐ ܠܡܕܒܪܐ
ܗܘ ܘܡܬܪܓܡܢܐ ܠܡܕܒܪܐ ܕܡܨܪܝܢ.
ܘܡܛܝ ܠܡܥܪܬܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܚܝܕܘܗܝ
ܗܘܐ ܒܗ̇ ܕܐܠܗܐ ܐܦܐ ܒܦܐܣܝ. ܘܠܐ
ܝܕܥ ܗܘܐ ܩܕܝܫܐ ܦܐܣܝ ܣܘܪܝܝܬ
ܐܦܠܐ ܩܕܝܫܐ ܐܦܪܝܡ ܡܨܪܝܬ.
ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܫܐܠܘ ܡܢ ܐܠܗܐ ܘܐܬܝܗܒ
ܠܦܐܣܝ ܕܢܡܠܠ ܣܘܪܝܝܬ ܘܠܐܦܪܝܡ
ܡܨܪܝܬ. ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܘܚܕܝܘܬܐ
ܐܬܢܗܪܘ ܠܦܐܣܝ ܡܢ ܐܦܪܝܡ
ܘܐܬܡܠܟܘ ܟܚܕܐ ܕܢܚܙܘܢ ܐܓܪܐ ܐܦ ܐܦܐ

præmonſtrantibus, Eremum unàcum comite & interprete ingreditur. Monachum ibi à Deo electum Peſoen 1 quodam abditum in ſpecu reperit. Sed quum nec Peſoës linguam Syriacam, nec Ephræm Ægyptiacam didiciſſet, utrique divinitùs conceſſum eſt quod petebant, ut Peſoës quidem Syriacè, Ephræm Ægyptiacè expeditiſſimè loqueretur. Dici non poteſt, quantâ animi lætitiâ B. Ephræmus S. Peſoïs aſpectu & colloquio affectus fuerit, memor accepti in montibus Edeſſæ oraculi, futurum ſcilicet, ut ipſe parem in cœlo cum Peſoë mercedem reportaret. Porrò Ephræm cum Peſoë ad ſeptem dies commoratus eſt, altero alterius congreſſu magnoperè proficiente.

NOTA.

1 De S. Peſoë conſule Palladium in Hiſt. Lauſiaca cap. 15. qui Pæſæum illum appellat, & Eſaiæ Abbatis fratrem fuiſſe indicat. Ejuſdem res geſtas fuſiùs narrant Copti in Synaxario ad diem 8. Abib. Beati tamen Ephræmi cum S. Peſoë coogreſſus nec Palladius, nec ullus alius, quod ſciam, meminit. Ex Palladio loco cit. & Nicephoro lib. 9. cap. 11. colligimus, Peſoëo in deſerto Nitrienſi habitaſſe, & fortaſſe ad lacum, à quo ob copioſiſſimum nitri proventum eidem deſerto nomeo ioventum eſt. Eo enim in loco indigenæ monſtrant hoc tempore Ædem, quam S. Peſoïs Cœoobium appellaot; & Palladius quidem io hiſtoria Eſaiæ & Peſoïs narrat, alterom quidem opes ſuas pauperibus erogaſſe, alterum verò ad Cœnobium condendum contuliſſe. Uter autem ipſorum Monaſterium conſtruxerit, oon indicat. Locum videre mihi contigit, quum Nitrienſem ſolitudinem peragrarem, atque alterum Cœnobium S. Mariæ Syrorum non longe ab eo poſitum, in quo anguſtiſſimam cellulam mihi Monachi monſtrabant, atque io ea S. Peſoën habitaſſe dicebant. Locum appellaot ܡܥܒܕ *Oratorium*, atque alio oomine, & quidem aptiſſimo, ܡܨܠܝܒ *locum Crucis* S. Peſoïs: tanta eſt cellulæ anguſtia. Cæterùm S. Ephræmi in deſertum Nitriæ adveotum teſtatur lapſa per maous à majoribus ad poſteros fides, cujus argumentum eſſe poſſunt, quæ communi iodigeoarum voce circumferuntur de arbore, quæ in prædicto Syrorum Monaſterio hoc tempore ſpectatur. Arbor eſt Platano nec proceritate nec foliis admodùm abſimilis. Tamarindum accolæ vocant, de qua Botanicos conſule apud Matthiolum. Hanc porrò arborem defixo in terram B. Ephræmi baculo germinaſſe Ægyptii memorant. Quod etſi fortaſſè verum non eſt, aliquam tamen de S. Ephræmi in Ægyptum adventu ad incolas à majoribus ſuis famam manaſſe oſtendit.

Antioom, ſeù Antinoum urbem, cojus hoc loco meminit Auctor vitæ S. Ephræmi, diverſam eſſe eredo ab altera cognomine Thebaidis civitate, quam hodie Arabes انصنا *Anſine* dicunt Nam illa longè diſtat à deſerto Scetenſi, ſeù Nitrienſi, & à mari Ægyptiaco: hæc verò, ex qua Ephræmus io Eremum ſe contulit, non multùm inde abeſſe videtur, maximè quum è Syria in Ægyptum navigantibus, & ex maritimis Ægypti locis ad deſertum Scetenſe tendeotibus occurrat. Quare propè Alexandriam, unde brevis eſt in Sceten & Nitriam trajectus, poſitam fuiſſe coojecto, atque eandem eſſe cum ܐܢܛܘܢ *Anton*, cujus ſitum iodicat Thomas Heracleenſis Epiſcopus Germaniciæ in adnotatione ad Evangeliorum Codicem, qui extat io Bibloth. S. Auguſtini de Urbe: ܐܬܦܚܡ ܕܝܢ ܒܬܪܟܢ ܒܝܬ ܚܦܝܛܘܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܡܢ ܝܕܝ ܬܐܘܡܐ ܡܣܟܢܐ ܠܘܬ ܬܠܬܐ ܨܚ̈ܚܐ ܝܘܢܝ̈ܐ ܒܩܝ̈ܐ ܘܡܬܪ̈ܨܐ ܒܐܢܛܘܢ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܪܒܬܐ ܒܥܘܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܐܢܛܘܢܝܘܣ: *Collatus eſt poſteà ſtudioſiſſimè à me paupere Thoma ad tria exemplaria Græca valdè accurata correctaque, in Anton magnæ Urbis Alexandriæ in Monaſterio S. Antonii*. Qui locus intelligi non poteſt de Antinoo Thebaidis, quæ longiſſimè diſtat & ab urbe Alexandria, & à Monaſterio S. Antonii; ſed vel de Pharo ejuſdem Alexandriæ, vel de ſuburbio quodam, ubi Antonianorum Monachorum aſceterium prædicti Thomæ ævo conditum fuerat.

[illegible]

[illegible]

XVII. Miraculum ejusdem in deserto Ægypti.

Ephræm itaque quum in alias Ægypti regiones festinaret, à Sanctissimo Abbate Pesoë digressus, dum Ægyptum circumlustrat, octo annos consumpsit. Nec intereà ab adjungendis ad Christum hominibus animandisque ad studium veræ pietatis unquam destitit; præsertim postquam ingentes per id tempus in Ægypto turbas excitaverant variæ hæreses, Monachosque complures Arii Alexandrini pestilentissimus error afflaverat: quibus ad Orthodoxam fidem reducendis suam operam S. Ephræm impendit; & Ægyptios vernaculâ ipsorum linguâ coram revincens, & scriptis eodem sermone libris docens, plurimos in saniorem mentem traduxit. Monachus erat in Ægyptiaca eremo celebris, qui susceptо Arianæ hæresis patrocinio plurimos ad Arii partes abstraxerat, maleficiis & incantationibus, quibus maximè valebat, ab Orthodoxorum cœtu seductos. Ille B. Ephræmum cum quodam Monacho de religione colloquentem quum fortè offendisset, ægerrimèque ferret suæ disciplinæ alumnum ad Orthodoxam fidem ab extero illo Monacho invitari, insanis modis in Sanctum Virum invectus est. Hic autem divinitùs admonitus, voces non ab homine venire, sed à Dæmone pessimo ejusdem hospite, Dæmonem adoritur, & heus tu, inquit, inimice omnis justitiæ, increpet te virtus Dei. Desine jam ejus figmento abuti, talia effutiens. Extemplò Dæmon obmutuit. Monachus verò repentè terræ afflictus, manus pedesque miserandum in modum quassabat collidebatque. Quæ res Monachos undique ad spectaculum concivit: malefici enim senis fama latè loca pervaserat. Omnibus verò

[illegible]

verò infelicis Monachi casum commiserantibus, Dei servus quum ejusdem infortunio magnoperè indoleret, Dæmonem iterùm increpat, illìque Crucis signum intentans, Apage, inquit, nequissime spiritus ab hoc Dei figmento: Sic jubeo in nomine Domini Nostri Jesu Christi, qui propter hominum salutem affixus est Cruci. Dixerat: illicò nequam ille Dæmon aufugit. Ephræm miserum senem humi adhuc jacentem porrecta manu allevat, moxque admonitum, ne in posterum insaniret, Orthodoxorum cœtui restituit.

[illegible]

XVIII. Basilium Magnum adit.

[illegible]

Dum hæc in Ægypto gerit Beatus Ephræm, octo anni exacti sunt. Tùm demùm, quod jamdiù coquebat iter, ad Basilium ingredi constituit. Quare Ægyptiis valere jussis, navim conscendit, Cæsaream [1] trajecturus. Festis autem Epiphaniæ Domini diebus Cæsaream pervenit. Quumque ibi Basilium [2] quæreret, audit eum in Ecclesiam postridie esse venturum &c.

XIX. Diaconus à S. Basilio ordinatur.

[illegible]

Quumque Basilius vehementer instaret, ut Ephræmus Sacerdotium susciperet, nequaquam persuasit; vixque ab eo impetratum est, ut sibi à Basilio manum imponi pateretur, ut Diaconus fieret. Quum ergo S. Basilius imposuisset manum super

NOTA.

1 Suspicari aliquis posset, hoc loco Auctorem Cæsaream Cappadociæ cum altera Cæsarea Palæstinæ confudisse, quia ex Ægypto Cæsaream trajecisse B. Ephræmum dicit. Sed non est huic suspicioni locus, quando Auctor suprà facta mentione de Basilio, eum *Cæsareæ Cappadociæ* Episcopum fuisse disertè pronunciat: quare optimè se nosse declarat utriusque urbis topographiam. Et reverà S. Ephræm ex Ægypto in Cappadociam profecturus, maritimum iter terrestri præferre debuit ad evitanda infinita incommoda, quæ in Arabiæ desertis exsorbenda fuissent. Cæterùm de Ægyptiaco S. Ephræmi itinere apud omnes Scriptores altum silentium: nec mirum; nullus enim Græcus aut Latinus ejus gesta exactè persequutus est: & benè monet Sozomenus lib. 3. cap. 16. pleraque S. Ephræmi gesta à Græcis ignorari, & à Syris petenda esse.

2 Reliqua verò de congressu Ephræmi cum Basilio Magno vide in encomio Gregorii Nysseni, apud Amphilochium, Metaphrasten, & Auctorem anonymum Græcæ vitæ ejusdem; à quibus in eo discrepat noster Auctor, quod Basilium Syriacè, & Ephræmum Græcè loquutum fuisse narrat, & quod Ephræmum Diaconatum, non Presbyteratum à Basilio accepisse tradit, ut constat ex his, quæ sequuntur.

1 ܘܩܘܝܡܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܘܐܦ ܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܘܡܩܪܝܢܘܬܐ ܘܐܚܕܗ ܒܐܝܕܗ ܘܡܡܠܠܐ
ܣܘܪܝܝܐ ܐܡܪ. ܦܩܘܕ ܡܪܝ ܕܢܩܘܡ.
ܘܥܢܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܒܠܫܢܐ ܝܘܢܝܐ.
ܦܪܘܩܝܢܝ ܘܐܩܝܡܝܢܝ ܐܠܗܐ
ܒܛܝܒܘܬܟ. ܘܐܬܝܗܒܬ ܡܘܗܒܬܐ
ܕܠܫܢܐ ܝܘܢܝܐ ܠܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܒܨܠܘܬܗ
ܘܕܒܪܐ ܩܕܝܫܐ ܒܣܝܠܝܘܣ ܐܦ ܕܝܠܗ
ܗܘܐ ܡܢܗ ܒܨܠܘܬܗ ܡܣܬܟܠܢܘܬܐ. ܘܡܟܝܠ
ܐܬܝܗܒ ܠܬܠܡܝܕܗ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܡܪܝ
ܒܣܝܠܝܘܣ ܘܢܣܒ ܩܫܝܫܘܬܐ ܒܨܠܘܬܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ. ܘܗܘܐ
ܚܡܝ ܐܒܐ ܘܬܠܡܝܕܐ ܠܚܕܕܐ.

Ephræm, & Diaconatus [1] Chirotoniam, seù Sacræ Ordinationis formulam recitasset, apprehensâ ejusdem manu sic eum Syriacè compellat: Jube, Domine, assurgere. Cui B. Ephræm Græcè: Salva me Domine, & gratiâ tuâ suscita me, Deus. Ita Græci sermonis notitiam Beatus Ephræmus, Basilio, à quo id postulaverat, intercedente, assequutus est; & Basilius vicissim, Ephræmo orante, Syriacè loqui didicit: qui etiam Beati Ephræmi discipulum per manus impositionem Sacerdotii honore honestavit.

ܘܒܗܘ ܙܒܢܐ ܐܫܬܡܥܬ ܗܪܣܝܣ ܒܗ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܬܫܥܐ ܕܐܘܪܚܐ
ܡܙܝܢܬܐ ܕܝܠܗ ܠܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܗܘܝ
ܠܗ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܒܣܝܠܝܘܣ. ܘܐܬܦܪܫܘ ܡܢ
ܚܕܕܐ. ܘܢܦܩ ܠܗ ܒܐܘܪܚܐ ܠܡܕܝܢܬܐ
ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ. ܘܩܕܝܫܐ ܡܪܝ
ܒܣܝܠܝܘܣ ܐܬܟܪܝ ܡܢ ܦܘܪܩܢܗ.
ܘܐܡܪ ܠܟܠܗ ܩܠܝܪܘܣ ܘܐܡܪ. ܕܚܙܝܬ
ܗܘܝܬ ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܣܘܪܝܝܐ ܕܥܐܠ
ܠܥܕܬܐ ܘܐܬܪܝܢ ܡܠܐܟܐ ܡܢܛܪܝܢ ܠܗ
ܒܡܥܪܝܐ ܕܝܠܗ ܘܡܬܩܪܝܢ ܒܟܠܗ ܥܡܗ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܥܠܘܗܝ ܡܪܢ

Eodem tempore B. Ephræmo nunciatur, in urbe Edessa erupisse hæresim pestilentissimam, erroribus novem conflatam. Quamobrem Ephræm & Basilius bona alter alteri mutuò apprecati, ab invicem separantur. Ob Amici discessum Basilius oppidò mæstus, mæstitiæ causam universo Clero audiente ita narrabat: Quum B. Ephræm Syrus ad Ecclesiam venisset, videbam duobus Angelis stipatum incedere, quorum alter dexterum ejus latus tegebat, alter sinistrum, ambos splendenti, fulguris instar, chlamide amictos: scilicet, hic est, de quo Salvator loquitur, Ignem veni mittere in terram. Præterea quum aliquando Sanctus Basilius è suggestu verba faceret, audiens populus dicentem, *Pa-*

XX. Basilii encomium in S. Ephræm.

N O T A.

1 Baronius ad annum 378. num. 12. in dubium revocat, quod Amphilochius in Vita S. Basilii cap. 13. dicit, Basilium nempè Sanctum Ephræmum ordinasse, quòd haud esset Basilii juris Syrum hominem ordinare. *Sed non dubito*, inquit Pagius ad eundem annum, *quin Basilius spiritu Divino impulsus, ut Ecclesiæ laboranti, & tunc ab Arianis oppugnatæ succurreret, extra ordinem Ephræmum Sacerdotem* (imò Diaconum) *ordinasse. Multa enim similia in Historia Ecclesiastica occurrunt contra vigorem canonum gesta à præstantissimis Episcopis, qui ubi Christianam Religionem periclitari videbant, parvipendere solebant regulas & Canones Ecclesiæ, dummodo Ecclesiam ipsam salvam & integram conservarent. Quare in hujusmodi discriminibus valebat hæc regula: Salus Ecclesiæ suprema lex esto*. Hac ratione utitur Valesius in simili casu in Notis ad Theodoretum lib. 5. cap. 6. Vide Responsionem S. Nicephori Patriarchæ Constantinopolitani ad interrogationem de Presbyteris ordinatis Romæ, Neapoli, & in Longobardia, absque acclamatione, & titulo, apud Cotelerium tom. 3. Monumentorum Ecclesiæ Græcæ pag. 453. ubi affert exemplum S. Athanasii Alexandrini, & Eusebii Samosatensis, *qui hæreseos tempore propter cogentem necessitatem ordinationes extra Provinciam peregerunt*.

Vide Tillemont. tom. 8. p. 744.

ter

ܡܫܡܠܝܘ. ܗܢܘ ܕܐܡܪ ܪܛܢܝܢ ܠܠܡܘܗܝ
ܕܗܘܐ ܐܬܐ ܕܐܘܣܦ ܠܐܘܟܠܐ.
ܘܚܣܝܐ ܡܢ ܥܡܡܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܘܒܟܐ
ܩܘܡܐ ܠܫܡܠܝܘܬܗ ܡܫܬܘܕܥ
ܠܥܡܐ. ܡܫܒܚܝܢܢ ܕܐܡܪ. ܐܒܐ ܘܒܪܐ
ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܘܐܡܬܝ ܕܫܡܥ ܥܠܐ ܕܠܐ
ܕܐܡܪ ܩܕܝܫܐ ܠܫܡܠܝܘܬܗ ܘܐܬܬܩܢ
ܘܪܘܚܐ ܩܘܕܫܐ ܘܚܫܒܬ ܕܫܦܝܪܐ ܕܘܐܘ
ܢܬܬܘܣܦ. ܘܐܘܣܦ ܠܗܘܢ ܕܢܫܒܚܘܢ
ܫܘܒܚܐ ܘܡܫܡܫܢܐ: ܠܐ ܠܐܒܐ ܘܠܒܪܐ
1 ܘܠܡܫܝܚܐ ܕܒܝ ܫܘܒܚܬܐ ܕܘܐܘ.
ܘܚܠܨܬ ܡܢ ܗܝܕܝܢ ܕܬܐܬܐ ܠܟܠܗ ܡܗܝܡܢܐ
ܠܐܦܪܝܡ ܠܐܦܪܝܡ ܗܘܝܢ: ܐܟܐ ܡܫܒܚܐ
ܕܬܪܝܢ ܩܘܡܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܡܦܩ ܗܘܐ ܠܫܬܐ
ܝܘܡܝܢ ܕܒܪܝܬܐ ܐܦܪܝܡ ܡܫܬܘܫܐ:
2 ܡܛܠ ܡܢܗ ܕܐܡܪ. ܘܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ
ܡܪܚܦܐ ܗܘܬ ܥܠ ܐܦܝ ܡܝܐ ܡܛܘܣܝܘ

ter & Filius, & Spiritus Sanctus, submurmurabat, quod particulam illam & adjecisset. Contrà Basilius: nulla, inquit, vobis, filii, causa est: cur commoveamini & perturbemini ex additione particulæ &. Et nos quidem antequam huc accessisset B. Ephræm Syrus, dicebamus, *Pater & Filius, Spiritus Sanctus*. Quum autem ad nos venisset ille Dei electus, audivi ista differentem, ut diceret, consentaneum esse adjicere particulam &, ut glorificetur Trinitas hoc modo, *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto*. Hæc Basilius. Ab eo autem tempore formula ista [1] manavit ad omnes Fideles auctore B. Ephræmo, à quo Græci illam acceperant. Iterùm quum Feriâ II. Jejunii Basilius populo exponeret sex dierum Opificium in primo Mosis libro descriptum, incidissetque in ea verba, *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, de B. Ephræmo [2] ista subintulit: *Quod dico, ab illo viro Syro didici* &c.

N O T A.

1 Videtur circa hoc factum S. Basilii aliquantispee dormitasse meus Auctor, & falsis rumoribus, qui fortè tunc quum ista scriberec, spargebantur, deceptus, falsa veris, ut fieri solet, admiscuisse. Tria præcipuè hoc loco difficultatem faciunt. Primum, usurpatam fuisse à S. Basilio illam formulam, *Pater & Filius, Spiritus Sanctus*. Contrarium enim ipse docet in epist. 78. quæ est ad Eustath. Sebast. *Oportet enim*, inquit, *baptizari nos juxta quod à Domino accepimus, & credere sicut baptizamur; glorificare verò Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, quemadmodùm credimus*. Alterum, eâ formulâ rejectâ Basilium hanc aliam assumpsisse, *Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus*, & ex ista mutatione scandalum populo factum fuisse. Postremum, B. Ephræmo auctore eam formulam & doxologiam à S. Basilio & cæteris Catholicis fuisse deinceps frequentatam. Ad primam difficultatem dico, verum esse Basilium particulam & in frequenti Sanctissimæ Trinitatis doxologia prætermisisse, illique hanc aliam substituisse, ut diceret *in Spiritu Sancto*: hoc enim fatetur ipse Basilius epist. ad Amphil. cap. 1. & in epist. ad Monachos suos. Ad secundam, verum esse Sanctum Doctorem apud multos malè audiisse propter mutationem illius particulæ. Hoc etiam colligitur ex confessione ipsiusmet Basilii cap. citat. epist. ad Amphiloch. *Nuper*, inquit, *oranti mibi apud populum, & utroque modo glorificationem absolventi Deo & Patri, interdum cum Filio ipsius ac Spiritu Sancto, interdum per Filium in Spiritu Sancto, quum alii quidam ex his, qui aderant, id observarunt dicentes, nos non modò peregrinis & novis usos vocibus, verùm etiam inter se pugnantibus, in præcipuè &c.* Siqua alia circà hoc factum addit Auctor vitæ S. Ephræm, falsa & commentitia sunt Ad tertiam, etsi certum non sit, verosimile tamen esse credo, B. Ephræmum ob eos dies Cæsareæ fortè commorantem, unàcum aliis, Basilium monuisse, ut formula communi Ecclesiis Antiocheni Patriarchatus, inter quas Edessena censebatur, deinceps uteretur, & Basilium Ephræmi dicto assensum fuisse; Basilii autem exemplum & auctoritatem cæteras Cappadociæ & vicinarum provinciarum Ecclesias sequutas fuisse.

2 Hæc habentur apud Basilium Magnum In Hexaemer. Homil. 2. Nam Ephræmus verba illa Genes. 1. *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, interpretatus est de Spiritu Sancto tùm oretenus ad Basilium, qui loco citat. ejusdem expositionem retulit; tùm commentar. in Genes. Cod. nostro Syriaco III. At in Cod. Nitriensi VI. commentar. breviss. in Genes. locum illum non de Spiritu Sancto intelligit, sed de vento: quod etiam advertit Gregorius Barhebræus in *Horreo Mysteriorum*, seù expositione Sacræ Scripturæ, in cap. 1. Genes. Qui tamen hos posteriores Ephræmi commentarios tantùm legisse deprehenditur, quum nullam priorum mentionem faciat.

ܠܟܠܗܘܢ

[illegible]

[illegible]

XXI. Samoſatenos ad Orthodoxā fidem revocat.

Sed præſtat jam interruptam geſtorum B. Ephræmi narrationem reſumere. In eo itinere, quod ab urbe Cæſarea Edeſſam rediturum Ephræmum ſuſcepiſſe dixi, accidit, ut cum comite & diſcipulo diverteret Samoſatam urbem ad Euphratem poſitam. Vixque intra oppidum pedem intulerat, quum ecce illi ante alios occurrit ludimagiſter heterodoxus, puerorum agmine de more ſtipatus: quos quum Dei ſervus ſecundùm Domini præceptum ſalutaſſet, ab improbo puero palmà os verberatur. Ad talem injuriam Ephræm nihil commotus conticuit, cunctis interim ridentibus hominem corporis habitu humilem, & pannis deridiculè obſitum. Inde digreſſi omnes pranſum abeunt. Vix menſæ aſſederant, quum repentè vipera, quæ vicino ſub ſaxo latuerat, inſilit in dexteram nequiſſimi illius pueri, qui B. Ephræmo colaphum impegerat. Quo ictu illicò puer exanimatus concidit, manuſque arefacta eſt. Eo oſtento perterriti cum magiſtro pueri, & alii Samoſatæ cives, ad Sancti Viri genua procidunt, veniam orant, atque ut puero ſuccurrat, etiam atque etiam efflagitant. Quorum precibùs commotus D. Ephræm, paſſus eſt ſe ad locum, ubi puerum depoſuerant, adduci: manumque illius apprehendens, Chriſtus, inquit, filius Dei ſuſcitet te, fili. Extemplò puer revixit. Tanto miraculo fracti quicumque hæreſi patrocinabantur Samoſateni, unà cum ludimagiſtro, quem eâdem peſte infectum diximus, Orthodoxam fidem amplexi ſunt,

1 [illegible]

sunt, & ex lavacro [1] regenerationis Christo revixere.

XXII. Edessam erroribus purgat, ac præsertim Bardesanitarũ.

[illegible]

Neque minùs Edessæ Dei servo negotii fuit. Urbem enim postliminiò reversus, reperit nefariis omnis generis sectis miserè oppressam, Bardesanis [2] præcipuè, cujus exitialem librum nactus, acerrimè confutavit, ut ipsemet Ephræm refert: *Librum Bardesanis reperi, qui me ad horam contristavit, &c.*

XXIII. Cantica, Hymnosque instituit.

[illegible]

Jam verò satis edoctus, quantùm Edesseni musicâ cantuque caperentur, illosque à profanis & inhonestis lusibus choreisque avocare cupiens, choros Virginum instituit, docuitque Odas sublimibus & spiritualibus sententiis compactas, de Christi nativitate, baptismo, jejunio, passione, resurrectione, ascensione, deque reliquis mysteriis divinæ illius dispensationis: quibus adjecit alios hymnos de Martyribus, de Pœnitentia, de Defunctis, effecitque, ut puellæ fœderis (*puellæ quæ virginitatem Deo stabili fœdere obstrinxerant*,) ad Ecclesiam convenirent cunctis Domini solemnitati-

NOTÆ.

1 Nam Paulianistæ erant, hoc est, Pauli Samosateni sectatores, quos ad Orthodoxam fidem conversos, baptismo initiari jubet Concilii Nicæni Canon 19. quum inanis esset eorundem baptismus: nec enim in nomine Sanctissimæ Trinitatis conferebatur, nec ipsi in Trinitatem credebant.

2 Est carmen heptasyllabum Ephræmi adversùs Bardesanem, qui resurrectionem corporum negabat. Ejusdem fragmentum habetur in Vita S. Ephræm, constatque duodeviginti versibus, quos inter Rithmica Ephræmi opera Latinitate donavimus. Porrò nugantur Copti, dum in Synaxario ad diem 15. Abib, Bardesanem Ephræmo coævum faciunt: وفي زمانه ظهر ابن ديصان وكان مخالفا وكافرا فجادله الاب وغلبه *Eo vivente* (hoc est, Ephræmo) *emersit Bardesanes vir hæreticus & impius: quocum Pater congressus, eum convicit*. Nam ex Chronico Edesseno natus est Bardesanes die undecimo Julii anno Græcorum 465. Æræ vulgaris 154. nimirùm ducentis circiter ante Ephræmum annis.

bus

1 [illegible]

bus & Martyrum [1] celebritatibus, atque diebus Dominicis. Ille verò velut Pater & Spiritûs Cytharœdus in medio aderat, docebatque modos musicos, & modulandi carminis leges, qua optima arte civium sibi gratiam ac benevolentiam peperit, & Adversariorum aciem retudit atque dissipavit.

2 [illegible]

XXIV. In Bardesanis errores invehitur.

Aliquandò Ephræm ad populum verba faciens, ita in Bardesanem [2] invectus est: *Nec in septem spes nostras locamus, in quos Bardesanes credit &c.*

N O T A.

1 De Bardesane, ejusque filio Harmonio, qui modorum suavitate captos audientium animos ad exitium pertrahebant, deque Ephræmo, qui compositionem modorum ab illis mutuatus, pietatem canticis permiscuit, consule Sozomenum lib. 3. cap. 16. & Theodoretum in Hist. Eccles. lib. 4. cap. 29. ex quo hæc ad verbum descripsit Auctor Syrus compendii Historiæ Ecclesiasticæ in Cod. Syriaco Vaticano XXIV. fol. 78. [illegible]

[illegible]

Per idem itaque tempus, Edessæ quidem inclytus Ephræm, Alexandriæ verò Didymus excelluit: uterque adversùs dogmata veritati contraria libros conscripsit. Et ille quidem Syrorum linguâ usus, spiritalis gratiæ radios diffudit. Nam quum Græcas literas non attigisset, multifidos tamen Græcorum errores confutavit, omnesque Hæreticorum fraudes infirmas esse ostendit. Et quoniam Harmonius Bardesanis filius Cantica quædam olim composuerat, & modorum suavitati impietatem admiscens, audientium animos demulcebat, & ad exitium pertrahebat, ipse modorum compositionem inde mutuatus, pietatem Canticis permiscuit, & suave simul & salutiferum medicamentum audientibus exhibuit. Atque hæc Cantica festos Martyrum dies lætiores ac splendidiores etiamnùm efficiant. Hæc postrema tetigit etiam Divus Hieronymus in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 115. ubi de S. Ephræm, *Ad tantam*, inquit, *venit claritudinem, ut post lectionem Scripturarum, publicè in quibusdam Ecclesiis ejus scripta recitentur.*

2 Carmen heptasyllabum S. Ephræmi, quod Latine jam reddidimus. Septem cœlos intelligit Sanctus Doctor, quos Bardesanes in Valentinianorum errores delapsus prædicabat. S. Irenæus, & S. Epiphanius οὐρανῶν ἑβδομάδα, idest *septenarium cœlorum* appellant: Tertullianus *septemplicem scenam* lib. contra Valentinianos. Illos cœlos fingebant Valentiniani à Dimiurgo, seù Conditore, & ab Æone Hachamoth, idest, Sapientia conditos: quibus submittebant Materiam, Mundum, Ignem, Aërem, Aquam, Terram, Diabolum, & Hominem, ut accuratè exponunt Beatus Rhenanus & Jacobus Pamelius ad librum citatum Tertulliani. Vide Dionysium Petavium in Notis ad S. Epiphanium.

Sub

1 [illegible]

XXV. Paralyticum curat.

Sub hæc ferè tempora Paralyticus quidam mendicus ad valvas Ecclesiæ S. Thomæ in eadem urbe [1] jacebat, qui B. Ephræmum intuitus, ex more stipem petiit. At ille, Aurum, inquit, & argentum non est mihi: quod autem habeo, hoc tibi do. Vis sanus fieri? Cui Paralyticus. Utique Domine, siquam potes, ferto opem misero propter Dominum. Tùm verò Ephræm apprehensà manu paralytici, In nomine, inquit, Domini Nostri Jesu Christi surge. Extemplò Paralyticus, qui & claudus fuerat, in pedes constitit, Deo immensas gratias egit: quique prodigium illud viderunt, vel aliis narrantibus cognoverunt, Dei potentiam prædicarunt.

[illegible]

2 [illegible]

XXVI. Fatuum se simulat, ne Episcopus fieret.

Anni Ephræmo transacti fuerant quatuor, ex quo Basilium reliquerat: quum duos ille ex disciplinæ suæ alumnis Viros nobiles, Theophilum & Thomam Edessam allegat cum his mandatis. Edessam, inquit, Mesopotamiæ urbem pergere vos volo, ibique quærere Doctorem dominum meum Ephræm, hominem corporis habitu humilem, abjectum, pannosum, mansuetum, & simplicem. Hunc à vobis perduci ad me jubeo; cautè tamen, ne quid præter spem accidat: Episcopum [2] enim illum

N O T Æ.

1 De Edesseno S. Thomæ Apostoli Templo hæc leguntur in Chronico Edesseno, Codice nostro Syriaco XII. [illegible]

Anno (Græcorum) 705. (hoc est Christi 394.) *die 22. Augusti advexerunt Arcam S. Thomæ Apostoli in Templum Magnum eidem dicatam, diebus Sancti Cyri Episcopi.* Uno nimirùm anno super viginti post obitum S. Ephræmi: nam Ephræm mortuus est juxta laudatum Chronicon anno Græcorum 684. die nona Junii. De iisdem Thomæ Apostoli reliquiis in eodem Chronico ad annum Christi 442. sic adnotatur: [illegible]

Anno (Græcorum) 753. *Anatolius militiæ Præfectus fecit arcam argenteam in honorem ossium S. Thomæ Apostoli.*

2 Hæc ferè leguntur apud Sozomenum in hist. Eccles. lib. 3. cap. 16. suppresso licet Basilii & legatorum ejus nomine. Præmittit Sozomenus de eximia Ephræmi mansuetudine hanc narrationem: *Memoriæ quoque proditum est, illum quum antea suprà modum iracundus esset, ex quo Monasticam disciplinam excolere cœpit, à nemine unquam visum esse iratum. Quodam igitur tempore, quum multos per dies, uti solebat, jejunasset, minister qui cibum ei afferebat, ollam fregit. Quem ille pudore ac metu constrictum animadvertens: Bono animo esto, inquit, Eamus ad cibum, quando ille ad nos non venit. Mox ad ollæ fragmenta sedens cœnavit.*

[illegible]

creare mihi dudùm deliberatum eſt. Quas adversùm ſe molitiones quum Ephræm divinitùs edoctus fuiſſet, comperto mox legatorum in urbem adventu, habitâque ab iiſdem de ipſo inquiſitione, fatuum hominem inſanumque, immutato ad fucum faciendum totius corporis habitu, præſentare occœpit: tantum illi metum Sacerdotii honor incuſſerat: Legati Ephræmum velut energumenum, aut fatuum, ſalivâ in barbam indecorè diffluente, amentium more per compita vicoſque urbis diſcurrentem contemplati, hominem deſpexere; eoque relicto in patriam re infecta rediere, ut tantùm quæ viderant, de S. Ephræmo Baſilio renunciarent. Auditis legatis ingemuit Baſilius, obortiſque lacrymis, Vos, inquit, filii, fatui eſtis: contrà Ephræm, quem velut pretioſiſſimam gemmam cunctis mortalibus incognitam atque abditam mundus hactenus ignoravit, Deo ſapit, & ſpiritualis Philoſophus eſt, atque perfectiſſimè doctus, cœloque carus.

[illegible]

XXVII. Variaejus ſcripta, ac præſertim de Juliano Apoſtata, & Edeſſenorum constantia.

[illegible]

Intereà Ephræm varias elucubrationes dictabat, quibus orbem terrarum implevit. Nam per eadem tempora carmina publicavit de urbe Niſibi, de S. Jacobo, de Conſtantino Imperatore, de calamitatibus ſui temporis ab irato Deo ad mortalium correptionem immiſſis: de captivitate & excidio pagorum, atque Monaſteriorum ſuburbanorum ejuſdem urbis. Quibus adjecit hymnos de Sancta Semonithe, & de filiis ejus Machabæis: deque Sanctis Samona, Guria, & Habibo, qui Edeſſæ martyrio coronati fuerunt. Carmen quoque conſcripſit de perſecutione impii Juliani adversùs Eccleſiarum Paſtores: ad Juliani enim tempora Ephræm pervenit, quo in carmine me-

[illegible]

memorat, quæ hoc loco annectere libuit. Venerunt, inquit, Edessam 1 legati, quos ille impius misit, simul ac fines ejus urbis ingressus fuit cum ingenti exercitu, Persicum bellum cogitans. Quum enim Haran divertisset, oppidum paganis frequentissimum, & simulacris refertum, cæsis ibidem victimis, aliquos proceres Edessam allegavit, qui cives ad sacrificia festumque immundorum idolorum advocarent. Legatorum in urbem adventus Edessenos haudquaquam perterrefecit, quin summâ cum alacritate ac fide illos repellerent. Avertat, ajebant, Deus, ut cœli terrarumque conditorem, qui pro nobis homo factus est, abnegemus, istius Imperatoris exemplum sequuti, qui Deum deseruit, ut Dæmones adoraret. Quare nequidquam ferrum & supplicia intentas: quando mors omnibus instat una, fixum est, nunquam deserere Deum. Ecce autem cum duobus pueris mulier Christiana, quæ sciscitantibus legatis, quid tandem cum suis sibi vellet, respondit: Filios meos oblatum venio velut primitias & munera Regi regum Christo, pro illo utique mactandos, ut vicissim ab ipso martyrii coronas accipiant. Hæsit ad hæc legatus, & Edessenorum animositate ac fide obstupefactus, cogitabat, quî fieret, ut pro Domino suo ad interitum impavidi lætique properarent.

NOTA.

1 Julianum Haran, seù Charras divertisse, & in templo Jovis sacrificasse tradit Sozomenus lib. 6. cap. 1. & addit florentissimam eodem tempore fuisse Edessenorum Ecclesiam, & ob eam causam Juliano fuisse maximè exosam. Reliqua, quæ de legatorum Imperatoris in urbem adventu &c. subjungit, hæc Theodoretus lib.4. cap.17. & Sozomenos lib.6. cap. 18. ad Valentis tempora rejiciunt, quibus tamen nostri Auctoris testimonium præferendum esset, si certò constaret, ea, quæ narrat, à Sancto Ephræmo bonâ fide fuisse descripta. Sed quum S. Ephræmi integrum Carmen, ab illo laudatum, non habeamus, meritò suspicamur ea, quæ Valenti à Sancto Doctore tribuuntur, ab oscitante Syro ad Juliani tempora traducta fuisse. S. Ephræmi Carmen sic incipit:

[illegible]

Opes suas Edessa deserens, & foribus domos apertis, cum Pastore suo occupat impium, ad cruentam properans necem &c. Est carmen heptasyllabum, in quo Ephræmus constantiam Edessenorum extollit. Desumptum est autem ex ejusdem Opusculo in Julianum Apostatam, de quo suprà. Pastor verò Edessæ, quem laudat Ephræmus, est Sanctus Barses Episcopus, ex urbe Haran jussu Constantii Imperatoris in civitatem illam translatus anno Græcorum 672. Christi 361. de quo vide in Chronico Edesseno, & in Notis Card. Baronii ad diem 30. Januarii. De eodem scribit Theodoretus lib.4. cap.16.

[illegible]

Quæ quum Imperatori nunciasset, ille vehementissimè indignatus: Ad meum, inquit, è Perside reditum illi pœnas dabunt. Inter hæc Jovinianus venit Edessam clam impio Principe, oravitque in Ecclesia Deiparæ ante ipsius imaginem, cui per totam noctem oranti, plorantique ostensum est, impium Julianum capitali sententiâ ociùs plexum iri: quod illius orthodoxi Principis jacentem animum erexit, mirumque in modum recreavit.

[illegible]

XXVIII. Cæsareensem fœminam pœnitentem, ad Basilium remittit.

1 [illegible]

Pacatis iis, quas exposuimus, artibus Edessæ rebus, dissipatâque cœnosa errorum caligine, B. Ephræm in montem subiit, inque secessum, quem anteà tantoperè adamarat, se restituit. Tùm verò accidit, ut quædam Cæsareæ nobilis fœmina à flagitiosa vita aliquando resipisceret. Sed etsi præteritorum scelerum illam etiam atque etiam pœniteret, ea tamen ut Magno Basilio 1 fateretur, nunquam adduci potuerat: tantus scilicet ex recordatione flagitiorum suorum pudor & perturbatio mulieris mentem animumque pervaserat &c.

XXIX. Basilii Magni obitus.

2 [illegible]

Ut verò B. Ephræm de S. Basilii obitu 2 nuncium accepit, dici non potest, quàm acerbo mærore inde affe-

N O T Æ.

1 Reliqua vide in Vita Basilii Magni per Amphilochium scripta apud Rosveidum. Eadem narrantur in Synaxario Coptorum ad diem 15. Abib.

2 Hic de morte S. Basilii quædam interponenda sunt, ut ea, quæ de morte S. Ephræm sequuntur, meliùs intelligantur. S. Gregorius Nyssenus epist. ad Olympium docet, Basilium Magnum Cæsareensi præfuisse Ecclesiæ annis octo, & nono inchoato obiisse. Amphilochius ejusdem Basilii obitum consignat anno quinto Valentis & Valentiniani; nimirùm anno Christi 368. Combefisius verba Amphilochii intelligenda esse contendit non de quinto Imperii Valentis anno, sed de quinto Consulatu ejusdem, qui in annum Christi 376. incidit: alioquin, ut rectè observat Baronius, obiisset Basilius, antequam Episcopatum adeptus fuisset, quem, eodem Baronio teste, ab anno 369. auspicatus est, vel ut alii volunt, ab anno 370. Quare communior Scriptorum sententia

[illegible]

affectus fuerit, cogitans, ipsius oves tanti Pastoris conspectu orbatas fuisse: quamquam Pastore suo nequaquam destitutas fuisse dicendum est, quando omnibus ille mortalibus precibus suis adest. Scriptis itaque in ejus laudem carminibus hymnisque, sui doloris acerbitatem utcumque lenire conatus est.

[illegible]

Intereà atrox Edessam corripuit fames. Quod quum B. Ephræmo nunciatum fuisset, pauperum cogitans in ea annonæ difficultate afflictationem & angustiam, vehementer commotus est: nec ampliùs eo carcere, in quem ipse se ultrò conjecerat, contineri potuit, quin relicto gratissimo secessu ad periclitantis plebis opem accurreret, vitamque suam pro Dei obsequio prodigeret. Edessam 1 itaque ingressus, viros locupletes adortus est &c.

XXX. Fami pauperum Edessenorum consulit.

[illegible]

Admirandis hisce virtutis & Christianæ perfectionis facinoribus exactâ ætate D. Ephræmus quum ultimum diem instare sentiret, suæ disciplinæ alumnis benè apprecatus, Testamentum scribebat, quum B. Viri periculo audito magna animorum in omnium ordinum hominibus commotio facta est, Sanctissimi Patris amissionem lugentibus. Inde ingens ad eum visendum concursus. Et ille quidem quum omnibus benedixisset, eosque adjurasset, ut in publico peregrinorum cœmeterio cadaver humo conderetur, animam conditori suo reddidit. Ejus corpus cum hymnis & psalmis Spiritus Sancti, prosequentibus Angelis & Vigilibus, Episcopis & Sacerdotibus, atque Diaconis, ac

XXXI. Ephræmi obitus.

tentia obitum Basilii promovet ad annum 376. vel etiam 378. Pagius verò contendit, eum nonnisi anno 380. vivere desiisse: Amphilochii enim verba de anno 5. Valentis & Valentiniani, intelligi vult de Valentiniano Juniore, cujus annus quintus inchoatus est mense Novembri anno 379. ideòque per ea verba significari, inquit, Kalendis Januarii anni 380. Basilium obiisse: Nomen autem Valentis à Sciolo quopiam adjunctum fuisse Valentiniano autumat. Verùm Pagii opinio repugnat D. Hieronymo, qui in Catalogo cap. 115. asserit, Ephræmum sub Valente decessisse; quum tamen certo certius sit Ephræmum post Basilium ad superos evocatum fuisse. Atqui Valens, eodem Pagio fatente, periit v. Idus Augusti anno 378. Non igitur Basilius ad annum 380 pervenit.

1 Eadem habet Sozomenus hist. Eccles. lib. 3. cap. 16. & Palladius in hist. Lausiaca de S. Ephræm cap. 91. In Codice verò nostro Syriaco VI. cap. 56.

uni-

[illegible]

univerſo Clero, & populo, ad tumulum elatum fuit. Convenêre etiam ad funeris pompam laudabilis chorus, & benedictum agmen Anachoretarum, [1] Stylitarum, & Cœnobitarum, à quibus conditum fuit B. Ephræmi corpus cum pompa, & honore Sanctorum in Cœmeterio, ſicut ipſe Dei ſervus mandaverat. Interjecto tamen aliquo temporum ſpatio rursùs ejus corpus inde elatum, ſub Eccleſia ipſius collocatum fuit: quo tempore ex ejus oſſibus ſuavis odor vitæ efflavit, cunctis impertiens fidelibus ſalutem & jucunditatem. Accidit obitus B. Ephræmi die 15. Junii. Oramus, ut illo pro nobis ſuffragante, unàcum S. Baſilio & omnibus Sanctis, intercedente

N O T A.

1 Quum Stylitas nominat Auctor noſter vitæ Ephræmi, non intelligit eos Monachos, qui ſecundum propriam hujus vocis ſignificationem Stylitæ dicuntur, ſed ſignificat quoſcumque alios religioſos Viros, qui eorum Monachorum, qui poſteà Stylitæ dicti ſunt, diſciplinam aliqua ratione expreſſerant: nam veri Stylitæ longè poſt Ephræmum florere cœperunt; de quorum Anteſignano Symeone Theodorus Lector hiſtor. Eccl. lib. 2. ſic ſcribit: *Symeon oriundus fuit ex vico Siſan, qui primus ſtandi in columnâ exercitationem excogitavit*. Ex hoc loco colligitur, Vitæ S. Ephræm Scriptorem, illi nequaquam fuiſſe æqualem, ſed poſt Stylitarum tempora ſcripſiſſe, & ex ſui temporis moribus B. Ephræmi exequias æſtimaſſe & narraſſe.

Cæterùm quo B. Ephræm mortuus ſit anno, & quo die, non conveniunt Scriptores Syri. In laudata ejus Vita dicitur obiiſſe die 15. Junii. Auctor prioris vitæ ejus obitum refert ad diem 9. Junii, anni Græcorum 684. Chriſti 372. ubi tamen ſingularem ſequitur computum, Chriſtum natum affirmans anno Græcorum 312. nam totidem annis diſtat annus Chriſti 372. ab anno Græcorum 684. Idem legitur de obitu Ephræmi in Codice Syriaco Vaticano XXXIX. pag. 44. [illegible]

Sanctus Ephræm Magnus deceſſit die 9. Junii, anno Græcorum 684. Confirmat hæc Auctor Chronici Edeſſeni, cujus verba ſunt: [illegible]

Anno 684. menſe Junio, die nona, migravit ex hoc ſæculo Sanctus Ephræm doctrina celeberrimus. At Dionyſius Jacobitarum Patriarcha in Chronico fol. 51. pro nona Junii die habet decimam nonam: ſic enim ſcribit: [illegible]

Anno 684. obiit S. Ephræm Doctor die 19. Junii. Qui Græcorum annus reſpondet vulgari Chriſti Epochæ 373. Ex mente verò Dionyſii, & Scriptoris Chronici Edeſſeni, incidit in annum Chriſti 375. nam iſti volunt, Chriſtum natum anno Græcorum 309.

Hanc Syrorum de anno obitus Ephræmi opinionem conciliare nullo modo queas cum laudatis Auctoribus, qui Baſilii mortem ad annum 376. vel 378. referunt. Certum tamen eſt, eum ultrà menſem Junium anni 378. vitam nequaquam produxiſſe: nam deceſſit, Hieronymo teſte, ſub Valente Imperatore, qui menſe Auguſto ejuſdem anni interiit. Præterea quum Dionyſius in Chronico ſcribat, paulò poſt S. Ephræmi obitum Catholicos ab Arianis ex Edeſſæ Eccleſiis fuiſſe ejectos, idque Theodoretus & Sozomenus aſſerant contigiſſe ſub Valente, (nec enim credibile eſt, Arianos ſub Theodoſio ejus ſucceſſore, Principe ipſis inſenſiſſimo, talia auſos fuiſſe,) manifeſtè conſequitur, S. Ephræmum ad annum 379 nequaquam perveniſſe. Quare rejiciendum omninò eſt id, quod in Anthologio ab Antonio Arcudio publicato legitur, Ephræm, ſcilicet, temporibus Theodoſii Magni floruiſſe: Theodoſius enim imperare cœpit ineunte Januario anni 379. quatuor integris poſt Valentis interitum menſibus. Hinc etiam obitus S. Baſilii tempus colligitur: quum enim compertum ſit, eum ante S. Ephræmum vivere deſiiſſe, manifeſtum ſit, ultrà annum 378. ejus mortem nequaquam eſſe promovendam.

etiam

ܘܒܨܠܘܬܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܩܕܝܫܬܐ ܒܬܘܠܬܐ
ܘܐܡܐ ܫܘܒܗܪܐ ܕܟܠܗܘܢ ܟܪ̈ܝܣܛܝܢܐ
ܢܫܟܚ ܪ̈ܚܡܐ ܒܥܠܡܐ ܗܢܐ ܘܒܥܠܡܐ
ܕܥܬܝܕ ܐܡܝܢ ܀

etiam Sanctissima Virgine eâdem & matre Deipara omnium Christianorum gloria, misericordiam in hoc sæculo & in futuro consequamur, Amen.

XXXII. Ejusdem memoria in Ecclesia Orientali, & Occidentali.

Colunt Ephræmi memoriam, Græci quidem ac Maronitæ die 28. Januarii, ut in Synaxario; licet in Kalendario Syriaco impresso Romæ anno 1622. ejus festum ad præcedentem diem ex Typographorum fortasse oscitantiâ referatur. Latini die 1. Februarii. Jacobitæ die 28. Januarii, 19. Februarii, 8. Martii, 14. Maji, & 15. Junii, ut notatur in Kalendario in MSS. Codicibus Syriacis Vaticanis XXV. & XXVI. Demùm Nestoriani Feria VI. post Dominicam quintam ab Epiphania, in qua Doctorum omnium Syrorum, & in primis Ephræmi commemorationem celebrant, ut in Codice Amidensi I.

In Missa quoque, & in Horis Canonicis quotidie apud Maronitas, unâ cum S. Jacobo Sarugensi Divus Ephræm laudatur: ad Vesperas quidem sub metro S. Jacobi, illis verbis: ܘܩܕܝܫ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܗܘ ܟܢܪܐ ܕܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ: *Recolatur memoria Sancti Ephræm, cytharæ Spiritus Sancti*. In Missa verò, quum Doctorum Ecclesiæ fit commemoratio, ubi iisdem etiam verbis à Jacobitis sic celebratur: ܘܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܘܩܕܝܫܐ ܐܦܪܝܡ ܦܘܡܐ ܡܡܠܠܐ ܡܟܬܒܢܐ ܘܥܡܘܕܐ ܕܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ: *Et Sanctum Jacobum, & Sanctum Ephræm, ora eloquentissima, & columnas Sanctæ Ecclesiæ nostræ*. Et jure quidem merito: nam ex horum duorum Doctorum scriptis magna ex parte Syriacus Ritus consurgit.

XXXIII. S. Ephræm Hebraici, Græci, & Ægyptiaci sermonis haud ignarus.

Haud ullum, præter vernaculum, idest, Syriacum sermonem calluisse Ephræmum, asserunt Tillemontius tom. 8. pag. 743. & Gulielmus Cave in Histor. Liter. tom. 1. pag. 133. ejusque opinionis auctores faciunt Theodoretum lib. 4. cap. 26. & Sozomenum lib. 3. cap. 16. Verùm nec Theodoretus, neque Sozomenus de *Græco sermone* ibi loquuntur, sed de *Græcorum sapientia*, seù institutione, vel eruditione, qua Sanctum Ephræm caruisse volunt. Præterea Nyssenus in Encomio, Amphilochius in Vita Basilii, Metaphrastes in Vita Ephræmi, & Syri omnes docent, eum precibus Basilii Magni donum Græcæ linguæ obtinuisse: idque donum in Ephræmo permansisse, colligitur ex ejusdem scriptis: nam in commentar. in Jonam, versionis Græcæ septuaginta Interpretum meminit, ut infrà notabimus: & apud Vossium tom. 2. Græcos Patres se legisse demonstrat, dum Irenæum pag. 51. citat, & D. Antonii Vitam per S. Athanasium scriptam pag. 79. Ægyptiacè quoque loquutum fuisse, & nonnihil scripsisse, vidimus suprà in Syriaca ejusdem Vita num. XVI. & XVII. Sed nec in lingua Hebraica omninò hospitem fuisse, infrà ostendemus.

XXXIV. Testimonia Auctorum de scriptis Ephræmi.

Scripsit Ephræmus plurima, tàm ligatâ, quàm solutâ oratione omne genus doctissima opera: sed ascetica, & adhortatoria, ausim dicere, nemo Patrum uberiùs, nemo suaviùs tractavit. Quin, & sermones ejus peculiarem habent gratiam, teste Sozomeno lib. 3. cap. 16. & Hieronymo de Scriptor. Ecclesiast. cap. 115. ut in Græcam linguam translati, acumen sublimis ingenii, orationis splendorem, & sententiarum densitatem retineant. In quibus jure se admirari scribit Photius in Bibliotheca Codic. 196. *Quàm altè in hominum animos penetret persuadendi vis, quantùm fluat jucunditatis, quàm* deni-

denique affectuum copia referti sint.

Gregorius Nyssenus citat Disputationes Ephræmi cum Novato, & Apollinario: Opuscula etiam de Pœnitentia, de moribus, de rectis vitæ institutis, de Caritate, de Virginitate, de Judicio extremo: Cunctos denique Sacri Textus libros exposuisse, testatur his verbis: *Nam omnem, & antiquam, & novam Scripturam assiduo studio, ut quivis alius, studiosè versavit, accuratèque ad verbum est interpretatus, & ab ipsa procreatione mundi usque ad postremum gratiæ librum, quæ abdita, quæque arcana, & recondita erant, spiritus adjutus lumine, commentariis illustravit.*

Hieronymus in Catalogo de Scriptor. Ecclef. *Ephræm*, inquit, *Edessenæ Ecclesiæ Diaconus multa Syro sermone composuit, & ad tantam venit claritudinem, ut post lectionem Scripturarum publicè in quibusdam Ecclesiis ejus scripta recitentur. Legi ejus de Spiritu Sancto Græcum volumen, quod quidam de Syriaca lingua verterat: & acumen sublimis ingenii, etiam in translatione cognovi.*

Gennadius de illustribus Scriptoribus cap. 66. Isaacum Presbyterum testatur, ruinam Antiochiæ planxisse, eo auditores imbuentem sono, *quo Ephræm Nicomediæ lapsum.*

Laudatus Auctor Syrus vitæ Ephræmi narrat, ipsum præter alia plurima, edidisse Commentaria in Genesim, & Exodum. Scripsisse etiam adversùs Bardesanem: de Nisibi, & Sancto Jacobo: de Constantino Magno: de flagellis sui temporis, & de vastatione oppidorum, locorum, ac Monasteriorum circa Nisibin: de Martyribus Machabæis; de Samona, Guria, & Habibo martyribus Edessenis: de Juliano Apostata, & excitata ab eodem in Christianos persecutione: de laudibus Edessenorum: de Basilio Magno: de Nativitate Domini: de Baptismo ejusdem, & Jejunio, ac reliquis Salutaris Dispensationis mysteriis: de Martyribus: de Pœnitentia: de Defunctis: & Testamentum.

Philoxenus Mabugensis, seu Xenaias Episcopus Hierapolitanus in Libro de Uno ex Trinitate incarnato. & passo, Cod. Nitrien. XXVI. sententiam suam pluribus Ephræmi testimoniis confirmat. Adducit autem hæc Opera: Fol. 123. 132. Hymnum, cujus initium, ܩܪܒܬ ܠܗ ܛܝܒܘܬܐ ܠܦܘܡܐ ܕܡܓܕܦܢܐ: *Appropinquavit gratia oribus blasphemorum.* Fol. 123. ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܓܝܣܐ: *Carmen de Latrone.* Fol. 123. 132. ܡܐܡܪܐ ܕܨܠܘܬܐ *Carmen de Precibus.* Ibidem ܡܐܡܪܐ ܕܚܕܥܣܪ ܕܨܠܘܬܐ: *Carmen undecimum de Precibus.* Ibid. ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܒܪܫܝܬ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܠܬܐ: *Carmen in illud, In Principio erat Verbum*: ex quo multa describit. Fol. 124. à tergo, ܩܢܘܢܐ ܕܠܘܩܒܠ ܝܗܘܕܝܐ ܘܗܪܛܝܩܐ: *Tomum adversùs Judæos, & Hæreses.* Fol. 126. à tergo, & 132. terg. ܡܕܪܫܐ ܕܥܕܬܐ: *Odas de Ecclesia.* Fol. 126. à terg. & 129. ܡܕܪܫܐ ܕܝܠܕܗ ܡܫܝܚܐ: *Odas de Nativitate.* Fol. 130. ܥܠ ܬܐܘܡܐ ܕܓܫܗ ܒܨܒܥܗ: *De Thoma, qui digito suo tetigit.* Fol. 132. terg.: ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܢܝܩܘܡܕܝܐ: *Carmen de Nicomedia.* Ibidem. ܡܐܡܪܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ: *Sermonem de Fide.* Fol. 133. ܩܢܘܢܐ ܕܣܗܕܐ ܢܨܝܒܢܝܐ *Tomum Martyrum Nisibenorum.* Ibid. ܡܕܪܫܐ ܕܥܠ ܝܘܠܝܢܐ ܣܒܐ *Ode de Juliano Saba.* Ibid. ܩܠܐ ܕܟܠܬ ܡܠܟܐ: *Cantum, seù Tonum, Sponsæ Regis.*

Joan-

Joannes Maro Patriarcha Antiochenus in Tractatu adversùs Nestorianos, & Monophysitas, qui inscribitur, ܦܢܩܝܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܬܪܝܨܬܐ, *Libellus Sanctæ Fidei*, quatuor ex Ephræmo affert loca: nimirùm, ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܨܠܘܬܐ *Ex carmine de Precibus*. ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܡܪܢ, *Ex carmine de Domino Nostro*. ܡܢ ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܒܝܬ ܝܠܕܗ ܕܡܪܢ, *Ex Odis de Nativitate Domini Nostri*. ܡܢ ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ, *Ex odis de Fide*. Horum secundus locus, qui *de Domino Nostro* inscribitur, ille ipse est, cujus initium apud Philoxenum, ܩܪܒܬ ܛܝܒܘܬܐ ܠܦܘܡܝܐ ܕܡܓܕ̈ܦܢܐ: *Appropinquavit gratia oribus blasphæmorum.*

Moyses Barcepha Episcopus Beth-Ramanensis in Tractatu de Paradiso Terrestri, quem Andreas Masius Latinum fecit, testimonio Ephræmi, maximè in Genesim, frequenter utitur.

Salomon Episcopus Bostrensis in libro Apum cap. 28. Cod. Ecchelensi XVII. laudat tredecim Ephræmi carmina de Joseph Patriarcha, his verbis: ܡܛܠ ܕܣܓܝ̈ܐܐ ܐܡܪܘܗ ܠܫܪܒܗ ܕܛܘܒܢܐ ܝܘܣܦ ܒܡܐܡܪ̈ܐ ܐܪ̈ܝܟܐ: ܐܦ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܟܬܒܗ ܒܬܪܬܥܣܪ ܡܐܡܪ̈ܐ ܟܠܗܝܢ ܣܥܪ̈ܘܗܝ ܕܗܘ ܡܢ ܛܠܝܘܬܗ ܘܥܕܡܐ ܠܡܘܬܗ: ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܥܠ ܡܫܩܠܐ ܕܓܪ̈ܡܘܗܝ: ܐܘܣܦ ܡܢ ܡܬܚܡܬܢܘܬܐ ܘܐܫܠܡܗ ܠܬܫܥܝܬܐ: *Quoniam autem multi historiam beati Joseph longo sermone prosequuti sunt, cujus etiam gesta omnia à puero usque ad mortem beatus Mar Ephræmus sermonibus duodecim complexus, decimum tertium de ossium ipsius translatione adjunxit; ideò nos Actis ejus fusiùs perscribendis supersedimus.*

Dionysius Barsalibæus è Jacobitarum sectâ, Amidæ in Mesopotamia Episcopus, in suis commentariis in Evangelia Codice Syriaco Vaticano XLI. & Cod. nostro XVI. sæpè laudat Ephræmi commentaria in Textum Evangeliorum: de quibus in Præfatione ad Marcum sic loquitur: ܛܛܝܢܘܣ ܬܠܡܝܕܗ ܕܝܘܣܛܝܢܘܣ ܦܝܠܘܣܘܦܐ ܘܣܗܕܐ ܓܒܐ ܡܢ ܐܪ̈ܒܥܐ ܐܘܢܓܠܝ̈ܘܢ ܘܚܠܛ ܘܐܦ ܡܚܒܠ ܐܘܢܓܠܝܘܢ: ܘܩܪܝܗ ܕܝܐܛܣܪܘܢ. ܘܠܗܢܐ ܟܬܒܐ ܦܫܩܗ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ: *Tatianus Justini Philosophi ac Martyris Discipulus, ex quatuor Evangeliis unum digessit, quod* Diatessaron *nuncupavit. Hunc librum Sanctus Ephræm commentariis illustravit.* Et infrà. ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܐܦ ܗܘ ܠܛܟܣܐ ܕܕܝܐܛܣܪܘܢ ܢܩܦ ܐܘܢܓܠܝܘܢ ܦܫܩ: *Sanctus quoque Ephræm, ordinem Diatessari sequutus, Evangelium explanavit.*

Idem testatur Gregorius Bar-hebræus, vulgò Abulpharagius, Episcopus Tagritensis, in libro, quem ܐܘܨܪ ܐܪ̈ܙܐ *Horreum mysteriorum* inscripsit, quo totam Sacram Scripturam brevissimis notis dilucidat: ubi Præfatione in Matthæum sic de Ephræmo scribit: ܐܘܣܒܝܣ ܕܝܢ ܩܣܪܝܐ ܟܕ ܚܙܐ ܠܡܚܒܠܢܘܬܐ ܕܥܒܕ ܐܛܛܝܢܘܣ ܠܐܪ̈ܒܥܐ ܐܘܢܓܠܝ̈ܘܢ ܘܕܝܐܛܣܪܘܢ ܗܘ ܕܡܫܬܠܛܐ ܘܦܫܘܩܘܗܝ: ܕܢܦܫܗ ܐܦܪܝܡ ܗܘܐ ܡܟܠ: ܡܢܗ ܐܦܪܝܡ ܦܫܩܗ: ܠܐܪ̈ܒܥܐ ܐܘܢܓܠܝ̈ܘܢ

ܐܝܟ ܕܒܟܬܒܐ ܡܫܡܠܝܢ ܫܒܩ ܐܢܘܢ
ܡܠܐ ܕܝܢ ܕܡܫܬܘܝܢ ܥܠ ܟܢܘܢܐ
ܦܣܩ ܚܬܡ ܓܘܢܝܐ :

Eusebius autem Cæsareensis videns corruptelas, quas Ammonius Alexandrinus in Evangelium, Diatessaron *nuncupatum, induxerat, cujus initium*, In principio erat Verbum, *quod Sanctus Ephræm dilucidavit; quatuor quidem Evangelia, ut in Textu, perfecta integraque reliquit: verba verò, quæ in ipsis consentiunt, communi Canone notavit*. Commentaria Ephræmi in Matthæum, & Lucam laudat Corderius in Catena Patrum.

Hebedjesu Chaldæus, è Nestorianorum secta Episcopus Sobensis, in Catalogo Scriptorum Syrorum num. 51. Ephræmi Opera enumerat, his verbis: ܐܦܪܝܡ ܪܒܐ ܕܐܬܟܢܝ

ܢܒܝܐ ܕܣܘܪܝܝܐ ܥܒܕ ܦܘܫܩܐ ܕܟܬܒܐ ܕܒܪܝܬܐ
ܘܕܡܦܩܢܐ ܘܕܟܗܢܐ ܘܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ
ܘܕܕܝܢܐ ܘܕܫܡܘܐܝܠ ܘܕܡܠܟܐ.
ܘܕܕܘܝܕ ܘܕܐܫܥܝܐ. ܘܕܬܪܥܣܪ. ܘܕܐܪܡܝܐ
ܘܕܚܙܩܝܐܝܠ. ܘܕܕܢܝܐܝܠ ܛܘܒܢܐ.
ܘܬܘܒ ܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ ܘܐܓܪܬܐ
ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܘܥܠ ܥܕܬܐ ܘܐܦ.
ܥܒܕ ܡܐܡܪܐ ܘܡܕܪܫܐ ܘܩܝܢܬܐ
ܟܠܗ ܠܥܢܝܕܐ. ܘܩܠܐ ܟܠܗܘܢ ܕܥܢܝܕܐ:
ܘܡܫܩܠܐ ܕܥܠ ܐܠܦ ܒܝܬ. ܘܕܪܫܐ ܕܠܘܩܒܠ
ܝܗܘܕܝܐ ܘܠܘܩܒܠ ܫܡܥܘܢ ܘܒܪܕܝܨܢ.
ܘܠܘܩܒܠ ܡܪܩܝܘܢ ܘܐܘܦܝܛܘܣ:
ܘܫܪܝܗ ܕܫܐܠܬܗ ܕܝܘܠܝܢܘܣ:

Ephræm Magnus, qui Syrorum Propheta cognominatus est, edidit Commentaria in Libros Genesis, Exodi, Sacerdotum (Levitici,) *Josue filii Nun, Judicum, Samuelis* (Primum, & secundum Regum), *in Librum Regum* (tertium, & quartum), *Davidis*, (Psalmorum,) *Isaiæ, Duodecim*, (minorum Prophetarum), *Jeremiæ, Ezechielis, & Beati Danielis. Habet etiam Libros, & Epistolas de Fide, & Ecclesia. Edidit quoque Orationes Metricas, Hymnos, & Cantica: Cantusque omnes Defunctorum: & Lucubrationes ordine Alphabetico: & Disputationem adversùs Judæos: nec non adversùs Simonem, & Bardesanem, & contra Marcionem, atque Ophitas: Demùm solutionem impietatis Juliani*. Ubi Hebedjesu ea dumtaxat Ephræmi opera recenset, quæ ipse legit, vel ad manus habuit. Nam Ephræmum alia plura edidisse, quàm quæ hìc numerantur, certum est ex Auctoribus suprà relatis, & ex Codice nostro Syriaco III. in quo habentur Commentaria ejusdem in Numeros, in Deuteronomium &c.

Abraham Ecchellensis pro ܠܘܩܒܠ ܫܡܥܘܢ *adversùs Simonem*, legit pag. 43. ܠܘܩܒܠ ܡܐܢܝ *adversùs Manetem*: & quidem rectè: nam opera Ephræmi adversùs Simonem Magum nusquam hactenus visa sunt: contra Manetem verò, extant in Cod. Nitriensi VII. Prætereà Manichæorum hæresis Mesopotamiam maximè infestabat; secùs Simonianorum: Manes enim è Perside in proximos Mesopotamiæ fines invasit, quem primus omnium Archelaus Episcopus docta disputatione coërcuit. Quod autem de Ephræmo scripsit Hebedjesu, eum scilicet edidisse ܡܫܩܠܐ ܕܥܠ ܐܠܦ ܒܝܬ *lucubrationes ordine Alphabetico* digestas, illud perperàm intellexit idem Ecchellensis de *Appositionibus Alphabeti*, hoc est, de *Punctis Vocalibus Syrorum*: atque adeò videtur mihi aërem verberare, dum in Notis ad laudatum Catalogum invehitur in Bootium, contenditque, Ephræmum nostrum fuisse Punctorum Vocalium apud Syros inventorem. Nam Hebedjesu loco cit. de Punctis Vocalibus non loquitur, sed solùm intelligit *Lucubrationes*, *Compositiones*,

nes, *Opuscula*, ab Ephræmo secundùm ordinem Alphabeticum conscripta, instar Lamentationum Jeremiæ, aut Psalmorum 33. 110. & 118. nimirùm, eâ ratione, ut primus Versus, seù Stropha, initialem habeat literam Aleph, secundus Beth, tertius Ghimel, & sic de reliquis: Cujusmodi generis compositionibus plena sunt Divina Syrorum Officia.

Fateor, vocem Syriacam ܣܝܡܐ *Siome*, qua Hebedjesu hic utitur, pro Punctis Vocalibus usurpari solitam à recentioribus Grammaticis Syris, ut Elia Nisibeno, Joanne Bar-Zugbi, Gregorio Barhebræo, Georgio Amira, & Isaac Sciadrensi: hoc tamen loco nec sensus commoditas id patitur, nec Hebedjesu ipse Puncta Vocalia designat, qui eàdem voce pro *compositionibus*, seù *scriptis* usus fuerat suprà in eodem Catalogo pag. 42. in hæc verba: ܡܫܠܡܝܢ ܕܝܢ ܕܡܢܝܢ ܣܝ̈ܡܐ ܕܐܒ̈ܗܬܐ ܝܘ̈ܢܝܐ ܢܫܪܐ ܠܡܦܩܣܘ ܣܝ̈ܡܐ ܕܐܒ̈ܗܬܐ ܣܘܪ̈ܝܝܐ: *Nunc autem recensitis Patrum Græcorum* Compositionibus, *recensere aggrediamur* Compositiones *Patrum Syrorum*.

Abulbarcatus Ben-Cabarus Presbyter Ægyptius Monophysita, in libro Arabico, cui titulus: مصباح الظلمه وايضاح الخدمه *Lampas tenebrarum*, & *Declaratio Officiorum*, Par. VII. de Patrum Scriptis, eos Ephræmi Sermones laudat, quos habemus in Codice nostro Arabico VIII. Sic enim scribit: مار افرام السرياني الراهب له كتاب الميامر والمواعظ المشهور الذى فيه تدرس الابا الرهبان المتوحدون وعدتها خمسون ميمرا وباخره مديحه رثاه بها غريغوريوس اخو باسيليوس يذكر فيها مناقبه وشرف محله: *S. Ephræm Syrus, Vir desideriorum, habet celeberrimum Sermonum & Adhortationum Librum, qui Patrum Monachorum, Anachoretarumque manibus teritur. Sunt autem Sermones omnes numero quinquaginta; ad quorum calcem extat Gregorii fratris Basilii in eundem Ephræmum Encomium, quo Gregorius virtutes & præstantiam Ephræmi prædicat.*

XXXV. Numerus carminum S. Ephræm.

Syri Ephræmo duodecim millia carminum tribuunt. Copti quatuordecim millia: sic enim legunt in Synaxario ad diem 17. Abib: ووضع مقالات وميامر كثيره جدا وقد وجد فى بعض النسخ ان الذى قاله بروح القدس اربعة عشر الف قول: *Scripsit autem sermones & carmina plurima. In quodam Exemplari notatum reperimus, summam sermonum omnium, quos per Spiritum Sanctum edidit, esse quatuordecim millia.* Photius Cod. 196. *Supra mille orationes.* Idque non de versibus intelligendum est, qui ex quinque, vel sex, aut septem, vel duodecim syllabis conflati sunt, sed de Hymnis, seù Carminibus integris plures versus continentibus; alioquin opera Ephræmi omnia vix centum folia implerent, quum versus ejusdem brevissimi sint, & septem syllabis ut plurimùm constent. Nec laudati Auctores cuncta Sancti Doctoris scripta iis verbis complexi sunt; sed carmina dumtaxat: nam ille soluta quidem oratione non pauca ingenii sui reliquit monumenta, ut commentaria in Scripturam, & Epistolas aliquot. Versuum autem Ephræmi numerum Sozomenus loco cit. prodit, his verbis: *Dicitur porrò circiter tricies centena versuum millia in universum scripsisse.*

XXXVI. Ephræmi Opera, quæ Syriacè, Arabicè, Latinè, aut Græcè prodierunt.

Ex ejus scriptis prodierunt Syriacè, *Canticum de Amore sapientiæ*, cujus initium ܐܠܗܐ ܗܒ ܡܠܦܢܘܬܐ *Deus largire doctrinam*, quem Latinè edidit Vossius tom. 2. pag. 8. *Psalmus*, qui recitatur a Maronitis ad Matutinum, ܢܘܗܪܐ ܕܕܢܚ ܠܙܕܝ̈ܩܐ *Lux, quæ orta est justis. Hymni duo de Nativitate Domini*, quorum unus incipit ܥܝ̈ܪܐ ܡܚܕܝܢ ܗܐ ܝܘܡܢ *Vigiles hodie en gaudent*: alter verò, ܒܝܘ̈ܡܝ ܡܠܟܐ *Sub Rege illo. Hymnus* de

de Ecclesia, cujus initium, ܐܢܫܢܐ ܘܢܓܝܪܐ ܪܘܚܗ *Quis adeò longanimis est*. Extant autem in Libro Tyronum, in Officio Feriali, & in Festivo Maronitarum. Jacobitæ rejiciunt ab Ephræmo Psalmum illum, *Lux quæ orta est justis*, eumque Theodoro Mopsvesteno adscribunt, ut contendit Auctor Encomii Arabici in Jacobitas Cod. ms. Collegii Maronitarum de Urbe fol. 64.

ܘܬܐܘܕܘܪܘܣ ܒܪ ܚܬܗ ܕܢܣܛܘܪܝܣ ܗܘ
ܗܘ ܕܡܙܡܘܪܗ ܝܘܡܢܐ ܡܙܡܪܝܢ ܡܪܘܢܝܐ
ܒܨܠܘܬܗܘܢ ܦܫܝܩܐܝܬ ܗܘ ܕܢܦܩ
ܗܘ : ܢܘܗܪܐ ܕܢܚ ܠܙܕܝ̈ܩܐ :
ܘܫܒܩܘ ܡܙܡܘܪܐ ܫܪܝܪܐ ܕܝܠܗ ܗܘ :
ܕܫܡܝܐ ܡܫܬܥܝܢ ܫܘܒܚܗ ܕܐܠܗܐ :

Et Theodorus, Nestorii ex sorore nepos: cujus Psalmum hodiè canunt Maronitæ in orationibus suis, nimirùm, Lux quæ orta est justis, *omittentes verum ac proprium illius loci Psalmum, qui est*, Cœli enarrant gloriam Dei. Verùm omnia exemplaria disertum Ephræmi nomen exhibent; nec Psalmo isto quidquam continetur, quod Theodori, aut Nestorii hæresim sapiat: imò quum scriptus sit sermone Syro nitidissimo, arguitur, eum à Theodoro prorsùs alienum esse, qui lucubrationes suas Græcè dumtaxat edidit.

Arabico idiomate prodiit elegantissimus Ephræmi sermo de Judicio extremo, in Libro, cui titulus: الاسبوع *Hebdomadarium*, seù, سبعة صلوات الليلية والنهارية *Septem Orationes Nocturnæ & Diurnæ*: cujus initium, يارب ذكرت تلك الساعة فخفت ; *Domine, recordatus sum illius horæ, & timui*. Extat apud Vossium tom. 1. num. 85. Init. *Recordatus sum diei illius, atque contremui*.

Latinè è Syriaco edidit Abraham Ecchellensis *Canticum Ephræmi de Nativitate Domini*, & *Dialogum Beatæ Mariæ Virginis cum Magis*: quæ extant Syriacè in Officio Festivo Maronitarum de Natali Domini.

Latinè è Græco edidit Gerardus Vossius Opera Ephræmi in tres Tomos digesta, quorum Primus continet Tractatus, seù Sermones LXXIV. Secundus Sermones LXIII. Tertius Sermones XXXIV. Omnes summatim CLXXI. quos à Riveti calumniis eruditè defendit Tillemontius to. 8. pag. 746. Ex his pauca quædam Syriacè habemus in Codicibus Nitriensibus: plura verò Arabicè in Codice nostro Arabico VIII. quem ex Oriente adveximus, & in alio Codice Arabico, qui nuper transcriptus fuit ex antiquo Exemplari Bibliothecæ S. Petri in Monte Aureo.

Græcè prodierunt Ephræmi Sermones CVI. Oxoniæ anno Domini 1709. qui ferè omnes per Vossium Latinè editi fuerant, & magnâ ex parte habentur in nostro Arabico exemplari, ut infrà notabimus. His addi potest brevis Ephræmi Oratio, quæ à Græcis in Quadragesima ad singulas horas recitatur, incipitque: *Domine dominator vitæ meæ, aufer à me spiritum tarditatis &c.*

Demùm Græco-Latinè quatuor hi sermones: I. *De Cruce*, apud Gretserum pag. 1594. II. *Laudatio in Basilium*, in Monumentis Coterii tom. 4. pag. 54. III. *De miraculo per B. Clementem facto*, inter Sanctos Patres Cotelerii pag. 837. IV. *De Resurrectione*, & *Judicio*, in Monumentis Cl. Viri Laurentii Zacagnii, Bibliothecæ nostræ olim Præfecti.

XXXVII. Ephræmus omnibus ferè metri Syriaci generibus usus. Heptasyllabum tamen eidem potissimùm tribuitur. Non autem omnia, quæ sub ejus nomine apud Syros circumferuntur, adscribenda ipsi sunt.

Porrò falluntur, qui Ephræmo adjudicant omnes Hymnos, qui in Divinis Syrorum Officiis sub ejusdem nomine occurrunt: nam hi non semper Ephræmi sunt, sed ad normam Rithmi Ephræmitici, qui septem syllabis constat, elaborati, cujus specimen vide apud Naironum Evopl. par. 1. pag. 51. Hujusmodi est Hymnus ille, quem Latinè exhibet Card. Bona Liturg. lib. 1. cap. 9. de quo Tillemont. tom. 8. pag. 758.

... Errant

Errant quoque, qui unum dumtaxat carminum genus, videlicet, septem Syllabarum, Ephræmo tribuunt. Nam ejusdem Hymnos modò quatuor, modò quinque, & sex, vel septem, & interdum duodecim syllabis constare, patet ex Codicibus Nitriensibus. Præterea ex iisdem Codicibus liquet, Ephræmi versus nonnunquam similiter desinere, sæpiùs numerum syllabarum in ipsis dumtaxat attendi, modò æquales semper syllabas in singulis versibus habere, modò inæquales, idest, quosdam versus tetrasyllabos esse, alios pentasyllabos, aut hexasyllabos, aut heptasyllabos, vel dodecasyllabos, prout metri ratio exigit, quum Ephræmus nullum ferè omiserit Rithmi genus, quo non usus fuerit, compositionem modorum à Bardesane, & Harmonio mutuatus.

Hallucinantur etiam, qui Ephræmum asserunt excogitasse versus heptasyllabos, Narsetem hexasyllabos, Balæum pentasyllabos, & Jacobum Sarugensem tetrasyllabos ter repetitor, vel dodecasyllabos: nam longè ante hos Auctores jam Syri Carminibus hujusmodi utebantur, ut Bardesanes, & Harmonius. Id etiam indicant Toni, seù Rubricæ Cantuum, ad quos Cantica Ephræmitica, & alia referuntur, tamquam ad rem priorem, & magis notam. Tribuuntur itaque versus heptasyllabi Ephræmo, quia hoc metri genere frequentiùs usus est: & sic de Jacobo, Balæo, & Narsete. Ob hanc rationem nullum peculiare metri genus Isaaco Doctori adscribitur, quia Ephræmitico rithmo scripsit.

Atque hic notandum est, Opera Rithmica Ephræmi alia vocari Syris ܡܐܡܪ̈ܐ *Mimre*, alia ܡܕܪ̈ܫܐ *Madrosce*. Primi generis sunt Carmina septem syllabarum, æquales versus habentia, eum ferè in modum, quo Carmina heroica Latina: nam ܡܐܡܪܐ *Mimro* significat apud Syros, *Orationem*, *Homiliam*, *Sermonem*, & *Carmen*. Secundi verò generis sunt versus ex pluribus strophis conflati, instar Odarum Latinarum, qui aliquando ex æqualibus pedibus constant, aliquando ex diversis, & inæqualibus: Vox enim ܡܕܪܫܐ *Madroscio*, sonat *Disputatio*, *Quæstio*, *Meditatio*, *Hymnus*, & *Ode*. Ex his autem quidam absolutè dicuntur ܡܕܪ̈ܫܐ *Madrosce*, *Hymni*, *Odæ*, vel ܥܘܢܝܬܐ *Hunioto*, *Cantica*, vel ܣܒܠܬܐ *Sebloto*, *Gradus*, *Scalæ*: alii nuncupantur ܩܠ̈ܐ *Kole*, *Voces*, *Toni*, *Cantus*: qui differunt à *Madroscis*, seù *Hymnis*, quòd, dum Cantus, seù Toni in Ecclesia recitantur, præmitti illis solet ex scriptura versiculus quidam selectus, scilicet, ex Psalmis, vel *Gloria Patri*; secùs Hymnis.

Sed quum tot, ac tam varia sint Ephræmi Opera, nullibi tamen aut omnia, aut suo ordine habentur. Et quidem Græca lingua plures ejusdem sermones, ab editis diversi in Bibliotheca Vaticana adhuc latent, de quibus infrà. XXXVIII. Quæ Ephræmi Opera in nostris Codicibus habeantur.

Ægyptiacè habetur sermo unus in Codice nostro XVII.

Arabicè extant sermones quatuor in Codice Beroeensi I. Sermones duo in Codice Vaticano XLV. & XLVI. Sermones quinquaginta in Codice nostro Arabico VIII. Sermones duo suprà quinquaginta in Cod. nuper descripto ex Bibliotheca Sancti Petri Montis Aurei. Et Commentaria Arabica in Genesim, & Exodum in Codice nostro Carsciunico I.

Syriacè habentur in Nitriensibus Codicibus Hymni plùs quàm quadringenti, videlicet, de Nativitate Christi 15. De Paradiso 15. De Ecclesia 52. De Virginitate 51. De Fide 87. De Hæresibus 56. Cantus Defunctorum 31. Hymni Parænetici & Paracletici de Defunctis 59. Carmina varia heptasyllaba 54. & Testamentum.

Extant

Extant etiam soluta oratione in Codice nostro Syriaco III. Commentaria in totum ferè Testamentum Vetus: in Codice autem Nitriensi VI. brevis expositio in Genesim, & Exodum.

Præterea in Codice Syriaco Vaticano X. pag. 122. exhibentur Hymni ejusdem quadraginta, quibus titulus hujusmodi præfigitur:

ܣܘ̈ܠܩܐ ܕܡܕܖ̈ܫܐ ܕܐܬܥܒܕܘ
ܠܡܠܦܢܐ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ :

Scalæ Hymnorum, quos edidit Sanctus Doctor Ephræm: Ubi loco cit. hæc legitur adnotatio: ܡܢ ܚܡܫܡܐܐ
ܣܘ̈ܠܩܐ ܕܥܒܕ : ܠܐ ܩܝܡ ܒܙܒܢܝ ܗܠܝܢ
ܡܫܬܟܚܢ ܡܬܘܡ ܐܠܐ ܗܠܝܢ ܕܐܠܐ
ܐܪܒܥܝܢ ܣܘ̈ܠܩܐ ܕܒܐܝ̈ܕܝܢ
ܘܡܫܪܝܢܢ ܠܡܟܬܒܘ ܘܡܟܬܒܝܢ :

Ex quingentis à Sancto Ephræmo conscriptis Scalis, non aliæ tempore nostro celebres supersunt, præter istas quadraginta, quas præ manibus habemus, & quas scribere aggredimur. Hoc autem ordine in laudato Codice Scalæ Ephræmi referuntur. Primo loco ponuntur Strophæ de B. Virgine: deinde de Martyribus, & Sanctis: mox de Pœnitentia: denique de Defunctis. Post hos aliquando de Cruce, vel de Communi Sanctorum, vel de Resurrectione Domini, aut aliis salutaris Dispensationis mysteriis &c. quæ omnia sub uno, eodemque Tono continentur: & ex his aliquando duæ, aut tres Strophæ ex Ephræmo sunt, aliquando una, & alicubi nulla, sed ad ejusdem tonum concinnatæ, qui literis rubris in titulo prænotatur. Unde colligere licet, Ephræmum longè plura scripsisse, quàm quæ in nostris Codicibus habentur.

XXXIX. Recensio Operum Ephræmi. Cæterùm in recensendis S. Doctoris Operibus, ordinem manuscriptorum nostrorum servandum duximus, licet eadem, quoad fieri potuit, ad certa capita reducere conati simus. Syriacas verò lucubrationes Arabicis præmittimus, tùm quia is fuit patrius Ephræmi sermo; tùm etiam quia opera quæ Arabicè extant, ferè omnia Ascetica sunt, atque adeò in unum locum commodè conjiciuntur. Quæ autem inedita sunt, nullo signo notamus: quæ edita, ad Vossianam, vel Oxoniensem editionem conferimus. Præterea notas temporis, quæ unicuique Codici præfixæ sunt, veluti venerandæ antiquitatis testes, suo loco transcribimus. Ex operibus verò S. Doctoris pauca quædam decerpta identidem exhibemus, tùm ut rerum varietate lectori fastidioso gratificemur; tùm ut ex paucis planum fiat, quàm immeritò Heterodoxi Opera S. Ephræmi rejiciant, & quàm præposterè Orthodoxi nonnulli de ejusdem eruditione senserint, dum affirmarunt, eum *magis piè, quàm doctè* scripsisse. Hi nimirùm, quum Asceticas dumtaxat Ephræmi lucubrationes vidissent, quas Vossius & Ambrosius Camaldulensis è Græco Latinas fecere, existimarunt ipsum ne limina quidem Theologiæ salutasse. Heterodoxi verò Vossianam versionem, utpotè telum suis sectis infestum, frivolis cavillationibus retundere tentarunt, ut dicerent, vel ea opera à Græcis recentioribus Ephræmo suppositа fuisse, quum illa vis, & sublimitas quam veteres operibus Ephræmi tribuunt, in ipsis nusquam appareat; vel ab Ambrosio & Vossio, hominibus Romanæ Cathedræ addictis, mala fide ad captandam Romanorum Pontificum gratiam fuisse conficta, aut interpolata. Dabunt utrique, spero, manus, postquam majorem Vossianæ editionis partem in vetustissimis nostris Codd. extare compererint; & præter illa adhuc multiplices ejusdem S. Doctoris tractatus, & doctissima in totam ferè Scripturam commentaria: in quibus præter acumen sublimis ingenii, orationis splendorem, sententiarum densitatem, affectuum copiam, & persuadendi vim,

Rivet. lib. 3. cap. 21.

Bellarmin. de Script. Eccles.

quæ

quæ Hieronymus, Sozomenus, & Photius laudarunt, præclaram etiam eruditionem & doctrinam mirabuntur, negligentem quidem & incomptam; verùm habet negligentia majestatem. Demùm ad calcem hujus Capitis visum est operæ pretium subtexere syllabum Operum omnium Ephræmi, quæ Syriacè, vel Arabicè habemus: in eo tamen rerum ordinem, non Codicum sequemur.

XL. Syriaca Ephræmi Opera.

Opera S. Ephræm, quæ Syriacè extant.

I.

Commentaria in Scripturam.

Commentaria in Scripturam.

EXPOSITIO Ephræmi in Testamentum Novum, cujus meminerunt Barsalibæus & Barhebræus locis suprà citatis, nondum ad nostras manus pervenit. Commentariorum verò in Testamentum Vetus tres Codices nacti sumus: Nitriensem unum num. VI. Alterum Syriacum III. quem ex Oriente adveximus: Tertium denique Carsciunicum I. hoc est, Arabico quidem sermone, sed literis Syriacis exaratum. Et Nitriensis quidem atque Carsciunicus Codices continent Expositionem in Genesim & Exodum: nulla tamen in eis extat temporis nota. In nostro verò Syriaco Codice hæc notantur fol. 383. [illegible]

[illegible]

[illegible] : *Absoluta est decem post annos hujus utilissimi thesauri accurata collectio per peccatorem Severum &c. Anno* (Græcorum) *centesimo septuagesimo secundo suprà millesimum* (Christi 861.) *die* 24. *Adar* (seu. Martii) *in Monasterio S. Barbaræ, quod in monte Edessæ situm est, diebus beatissimi Patriarchæ Mar Joannis, & religiosissimi Metropolitæ Constantini &c. Liber hic est Simeonis Monachi ex Castro Mansur & ex Monasterio septem Martyrum, quod apud Pharin antiquam Urbem situm est &c.* Subjungit Simeon: [illegible]

Ego autem Simeon ex studio ac diligentia mea adjeci cuncta Scholia, quæ ad marginem Libri apposita sunt. Quæ verò in corpore Libri continentur, enumerat Severus ejusdem Codicis descriptor, inquiens: [illegible]

ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܡܢܝܢ ܡܢܝܢ ܠܐܘܣܝ ܐܠܦ̈ܝܢ
ܘܬܡܢܡܐܐ. ܦܠܘܢ ܕܝܢ ܡܫܡܠܝܬܐ
ܟܬܒܐ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܡܬܡܠܝܢ ܡܢܗܝܢ.

Summa Expositionis Veteris Instrumenti, Sancti Ephræmi quidem 5600. Sancti verò Jacobi Edesseni in Pentateuchum, in Job, undecum reliquis Scholiis, quæ in hoc Codice sparsim habentur, 2860. Summa autem Pauli Apostoli, Matthæi & Joannis Evangelistarum, quæ omnia ferè commentaria sunt Joannis Chrysostomi, licet pauca quædam ad alios etiam pertineant, 2400. Summa omnium 10860. Summa hoc loco ab Amanuensi deducta, non Versiculorum Scripturæ est, sed Scholiorum Interpretum.

In scriptura hujus Codicis maximè notandæ sunt quinque Vocalium Syriacarum figuræ ad similitudinem Græcarum efformatæ, quæ Punctorum loco vocibus lectu difficilioribus apponuntur. Harum inventor fuisse perhibetur Theophilus Edessenus Maronita, qui decessit anno Hegiræ 169. idest, circa annum Christi 791. teste Gregorio Barhebræo lib. 9. Chronicorum, apud Abr. Ecchellensem Not. in Catalogum Hebedjesu p. 180. Nam quum ille Homeri versus è Græco Syriacos faceret, ambiguas voces Vocalibus Græcis notavit: nimirùm α apposuit pro A: ε pro E: ο pro O: η pro I: & υ pro V: quod punctandi genus omnes deinde Syri, Nestorianis exceptis, amplexi sunt. Antiquissimam hujus scripturæ formam exhibet Codex noster frequenter; sed potissimùm in Commentariis Ephræmi in Hosee fol. 133. 134. ubi quinque Vocalium figuræ apparent; nempè, O in voce ܕܫܡܥܘܬܐ fol. 133. à tergo lin. 1. V in voce ܚܣܣܐ ܐܘ fol. 134. lin. 30. A, & E in voce ܐܘܪܫܠܡ ibid. lin. 32. I demùm in voce ܕܡܠܟ̈ܐ fol. 134. à tergo lin. 27.

Atqui noster Codex, ut suprà vidimus, scriptus fuit Edessæ anno Christi 861. nimirùm, anno ab obitu Theophili septuagesimo: Puncta verò ista ab eodem Codicis Scriptore apposita sunt, ut inspicienti ea liquet.

Expositio in Genesim: ܦܘܫܩܐ ܕܒܪܝܬܐ. Modò sensum literalem, 1. In Genesim.
modò spiritualem seù mysticum exhibet; quod de sequentibus etiam expositionibus intelligendum est. Ubi notanda annorum summa à Moyse ad Christi adventum, quam S. Ephræm in commentar. ad reliquos Prophetas semper indicat:

ܩܕܡ ܕܝܢ ܠܡܐܬܝܬܗ ܕܐܠܗܐ
ܒܒܣܪ ܫܢ̈ܝܢ ܐܠܦ
ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܚܡܫ:

Præcessit autem adventum Dei in carne annis mille quadringentis & octoginta quinque.

Ad primum Versiculum Genesis observat S. Doctor, in versione Syriaca Hebraicum את ab Interprete Syro per particulam ܝܬ *Joth* fuisse expressum: deinde subdit: ܗܘܐ
ܕܢܐܠܦ ܦܘܫܩܗ ܡܫܡܥܐ ܒܟܬܝܒܐ
ܐܬܝܗ ܘܐܬܝܗ ܡܫܘܕܥܢܘܬܐ ܠܐ
ܡܢܘܕܝܢ ܠܫܡܝܐ ܘܠܐܪܥܐ. ܠܘ ܕܝܢ ܝܬ
ܐܠܐ את ܘܡܢܘܕܝܢ ܠܫܡܝܐ ܘܠܐܪܥܐ:

Hæc vox Præpositio, seù Articulus Hebraicus est; Syriacè autem redditur per literam Lomad, *sic*: ܠܫܡܝܐ ܘܠܐܪܥܐ Cœlum & terram: *non enim legi debet* ܝܬ Joth, *sed* את Eth, *idest*, ܠܫܡܝܐ ܘܠܐܪܥܐ *Cœlum & terram*. Locus maximè notandus: Ex eo enim invictè probatur, Syros ante S. Ephræmi tempora habuisse propriam versionem ex

ex Hebraico fonte deductam: & quidem accuratissimam & exactam: quam Ephræmus in commentariis suis sequitur, & exponit. Liquet præterea, S. Ephræmum Hebraici sermonis non fuisse prorsùs ignarum, ut etiam infrà demonstrabitur, ubi de Jona Propheta. Quod autem hìc cavit Sanctus Doctor, Auctores qui Syriacam editionem in Latinum transtulere, nequaquam advertecrunt, dum Syriacum ܐܝܬ *Joth* essentiam verterunt. Sed de his nobis, Deo juvante, suo loco agendum erit.

Quam suprà tetigimus à S. Basilio laudatam expositionem versiculi *Spiritus Domini ferebatur &c.* hanc Ephræm eodem loco sic promovet & explicat: ܐܡܪ ܟܬܒܐ ܡܫܒܚܐ ܕܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܡܪܚܦܐ ܗܘܬ ܥܠ ܐܦܝ ܡܝܐ. ܗܢܐ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܠܗܐ ܐܒܐ ܗܘ ܕܡܢܗ ܢܦܩ ܠܐ ܙܒܢܐܝܬ ܫܘܐ ܠܗ ܘܠܝܚܝܕܝܐ ܒܪܗ ܒܐܘܣܝܐ ܘܒܚܝܠܐ ܡܣܥܪܢܐ ܘܠܟܠܗ: ܗܘ ܕܒܕܝܠܝܘܬܐ ܡܬܩܪܝܐ ܘܒܦܪܝܫܘܬܐ ܠܗ ܒܟܬܒܐ. ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܗܢܐ ܕܝܢ ܡܪܚܦܢܘܬܗ ܗܘܬ ܥܠ ܡܝܐ ܐܡܝܪܐ ܕܢܪܡܐ ܒܗܘܢ ܚܝܠܐ ܡܘܠܕܢܐ: ܐܦ ܠܐ ܒܡܝܐ ܐܦ ܒܐܪܥܐ ܐܦ ܒܐܐܪ ܕܢܪܚܦ ܡܪܚܦܢܘܬܐ ܢܨܒܬܐ ܘܚܝܘܬܐ ܘܦܪܚܬܐ ܐܦ ܗܘܐ ܕܢܪܒܐ ܘܢܦܫܐ ܘܢܨܡܚܐ ܘܠܐܒܐ ܘܠܒܪܐ ܫܘܐ ܒܒܪܝܬܐ ܠܐܠܗܐ ܢܬܚܙܐ. ܐܡܪ ܓܝܪ ܐܒܐ ܘܥܒܕ ܒܪܐ: ܘܠܐ ܗܘܐ ܕܝܢ ܠܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܕܢܫܡܠܐ ܗܘ ܣܘܥܪܢܗ ܒܡܪܚܦܢܘܬܐ ܘܢܫܬܡܠܐ. ܘܐܝܟ ܗܘܐ ܕܬܠܬܝܘܬܐ ܟܠ ܘܕܥܒܕܢܘܬܐ ܡܫܡܠܝܐ ܘܓܡܝܪܬܐ. ܘܐܝܟ ܕܡܪܚܦܐ ܬܪܢܓܘܠܬܐ ܥܠ ܒܝܥܐ ܗܘ ܘܡܚܡܡܐ ܠܗܘܢ ܘܡܪܒܝܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܚܝܠܐ ܡܘܠܕܢܐ ܕܢܦܩܘܢ ܡܢܗܘܢ ܒܪܘܚܐ ܡܘܠܕܢܐ ܒܪܘܚܐ ܡܫܝܚܘܬܐ: ܘܐܦ ܠܐ ܡܢܗܘܢ ܘܐܠܗܐ ܒܩܘܕܫܐ ܒܪܘܚܐ ܘܢܦܩܘ ܘܠܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܡܫܝܚܘܬܐ:

Scriptum est, Spiritus Domini incubabat super aquas: *idest*, *Spiritus Sanctus Dei Patris, à quo procedit sine tempore, eique ac Unigenito ipsius Filio æqualis est in substantia & activa virtute: qui propriè, & distinctè, & verè appellatur in Scripturis* Spiritus Dei, & Spiritus Sanctus. *Hic autem incubare dictus est super aquas, ut nimirùm virtutem generativam ipsis infunderet. Nec solùm aquis, sed etiam terræ & aëri Spiritum Sanctum incubare oportebat, ut plantas, animalia, & volucres procrearent, progignerent, atque germinarent: atque ita Patri Filioque æqualis in creatione esse crederetur. Nam Pater quidem dixit; Filius autem fecit: Spiritum ergo Sanctum decebat, operationem suam per incubationem ostendere, ut sic planum fieret, omnia per Trinitatem fieri ac perfici. Sicut autem Gallina ovis incubat, infusoque ab incubatione calore ea calefacit, & virtutem genitivam ipsis impertit; sic Spiritus Dei per suam super aquas incubationem, eisdem generandi virtutem indidit.* Loquitur S. Doctor de Operibus Dei *ad extra*, quæ licet tribus Personis communia sint, iis tamen singulariter tamquam propria, tribui solent, ut Patri potentia, Filio sapientia, & Spiritui Sancto amor.

In celeberrima annorum supputatione ab Orbe condito usque ad Diluvium, Hebraicum fontem sequitur Ephræmus, & de Græcæ lectionis diversitate ne verbum quidem facit. Jacobus tamen Edessenus in eodem Codice nostro III. Exposit. in Genes. advertit, Hebraica aliquot exemplaria suo ævo extitisse, in quibus septuaginta Interpretum lectio confirmabatur: ܐܘܟ ܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ

[illegible]

In quibusdam, inquit, *satis accuratis Hebraicis Historiis scriptum reperimus, Adam genuisse Seth, quum esset annorum ducentorum & triginta. Verùm Hebræi computum annorum pervertere volentes, ut Christum nondum advenisse ostenderent, centum annos Adamo, antequam gigneret Seth, detraxerunt*. Idem asserit de reliquis Patribus: quod tamen est contra communem Syrorum sententiam, quorum Versio Hebraico Textui adamussim consentit.

De Melchisedecho duplicem tradit sententiam: & in nostro quidem Codice asserit, ipsum Chananæum fuisse; in Nitriensi verò Semum Noemi filium. De quatuor autem Regibus, quos Abraham eductis trecentis decem & octo vernaculis debellavit, notandum est, S. Ambrosium in libro de Abraham, *quinque Reges* pro quatuor legere. Ambrosio consonat Auctor Procemii, quod legitur in Officio Feriali Maronitarum ad Vesperas Feriæ VI. [illegible]

Captivos ejus, idest, Abrahæ, *de manu quinque Regum reduxisti*. At ex Scriptura Gen. 14. constat, Abraham de quatuor Regibus, non de quinque triumphasse.

2. In Exodum. *In Exodum*. [illegible]. De Legali Paschate, cujùs celebritas in Exodo describitur, hæc notat S. Ephræm, docens realem in Eucharistia Christi Domini præsentiam:

[illegible]

[illegible] : *Præterea quod Dominus Moysi præcipit & Moyses populo, ut quartadecima die occidatur Pascha, significat, necem Emmanuelis in libris Prophetarum & in visionibus Vatum præfiguratam quidem fuisse, impletam verò post sæcula in Cruce. Quod autem in occasu Solis jugulabatur*, idest, *in fine* ma-

malorum. Item in fine temporum, veluti in Vespertina hora consummabitur mysterium Sacrificii agni nostri, qui est Christus. Aspergent sanguinem ejus super parastadas, *hoc est, anima & corpus aspersione ejus sanctificantur.* Et super limina: *nimirùm sensus, qui eundem percipiunt.* Et super domos: *designantur per hæc verba multiplices populorum nationes & familiæ.* Assatum igni: *Id connotat irreprehensibiles & peccati expertes passiones.* Azymum *verò significat, nos debere à vetustis operibus ad novæ vitæ conversationem transire, deinde ad sacram solemnitatem accedere.* Nihil ex eo remaneat: *idest, ne, tamquam simplex cibus, contemnatur.* Nequis ex eo sedens comedat: *nam si Seraphim cum tremore ei adstant, quis eum audebit sedendo manducare?* Alienigena ne comedat ex eo: *nimirùm, qui Baptismo caret.* *Per* advenam *verò, &* mercenarium, *Hæretici designantur.* *Illud demùm,* ne quid ex carne ejus extra domum tuleritis, *significat, non debere sancti Sacrificii Eucharistiam extra Ecclesiam fieri.* Eadem ferè docet in Cod. Nitrien.

ܗܘ ܕܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܪ̈ܓܠܝܗܘܢ: ܡܚܘܐ
ܠܟܠܗ ܕܠܐ ܫܠܝܛ ܢܣܒܗ ܠܦܓܪܐ
ܚܝܐ. ܘܟܠ ܒܪ ܢܘܟܪܝܐ ܠܐ ܢܐܟܘܠ ܡܢܗ
ܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܥܡܕܝܢ: ܠܐ ܢܐܟܠܘܢ ܦܓܪܐ:

Illud verò, stantes super pedes suos, *significat,* inquit, *nemini fas esse, vivum corpus sedendo sumere.* Omnis alienigena non comedet ex eo: *nimirùm, quisquis Baptismi expers est, ex Corpore nequaquam manducat.*

3. In Leviticum. *In Leviticum.* ܦܘܫܩܐ ܕܟܗ̈ܢܐ

4. In Numeros. *In Numeros.* ܦܘܫܩܐ ܕܡ̈ܢܝܢܐ

5. In Deuteronomium. *In Deuteronomium.* ܦܘܫܩܐ ܕܬܢܝܢ ܢܡܘܣܐ.

Citantur hæc Ephræmi commentaria in Pentateuchum à Gregorio Barhebræo in Horreo mysteriorum passim. Hebedjesu Sobensis in Catalogo pag. 44. meminit solùm Expositionis Ephræmi in Genesim, Exodum, & Leviticum: Fortassè hæc dumtaxat extabat in Codice, quem præ manibus habuit. In nostro Syriaco III. Commentariis Ephræmi in Genesim adjecta sunt scholia plurima Jacobi Edesseni aliorumque: singulis tamen nomen Auctoris prænotatur. Possevinus in Apparatu mentionem horum Commentariorum facit, eaque Venetiis extare unàcum aliis plurimis ejusdem Ephræmi lucubrationibus Syriacis & Arabicis testatur. De iis verò intelligi debet visio illa, quam suprà retulimus in Vita ejusdem num. VIII. & IX.

6. In Genesim & Exodum Syriacè. *Commentaria in Genesim & Exodum,* quæ habentur in Codice Nitrien. VI. incipiunt autem: ܦܘܫܩܐ ܠܡܟܬܒ ܒܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܒܪܝܬܐ ܠܐ ܨܒܐ ܗܘܝܬ: *Expositione in Genesim primum Pentateuchi librum perscribenda supersedere decreveram.* Brevia verò sunt & admodùm concisa: cujus rei causam reddit S. Doctor in Præfatione, inquiens: ܘܠܐ ܢܬܢܐ ܬܘܒ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪܢ ܒܕܘܟܝܬܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܘܡܕܪ̈ܫܐ ܫܡܥܢ ܠܟ: *Ne ea hìc iterùm repeteremus, quæ alibi in Sermonibus, Hymnisque tractavimus:* Ubi per *Sermones* intelligit alia *Commentaria,* quæ in Genesim & Exodum fusiùs conscripserat: per *Hymnos* verò metricas orationes, seù carmina designat, in quibus de Paradiso, de Adam & Heva, de Noe, de Abraham, de Loth, de Isaac, de Jacob, de Joseph, deque Moyse & Aaron tractaverat, ut in Vossiana editione, & in nostris Codicibus. Citantur à Gregorio Barhebræo in Horreo mysteriorum in Genes. frequenter, ac potissimùm in cap. 1. ubi exponit illud *Spiritus Domini ferebatur super aquas:* quem locum Ephræmus in aliis quidem commentariis de Spiritu Sancto interpretatus fuerat; in his

his verò de Vento intelligit. Verba Barhebræi ſunt hæc. ܘܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܡܪܚܦܐ ܗܘܬ ܥܠ ܐܦܝ ܡܝܐ. ܗܘ ܪܘܚܐ ܒܣܝܠܝܘܣ ܪܒܐ ܩܘܕܫܐ ܐܡܪ ܠܗ ܕܡܚܝܘܬܐ ܐܚܕܬ ܡܝܐ ܒܫܘܪܝܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܝܬܘܬܐ ܒܫܘܠܡ ܠܡܚܝܘܬܗ ܕܥܦܪܐ: ܡܫܕܪ ܐܢܬ ܓܝܪ ܪܘܚܟ ܘܡܬܒܪܝܢ. ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܕܝܢ ܐܐܪ: ܡܫܘܕܥ ܕܠܐ ܒܒܪܝܬܐ ܗܘܐ ܡܠܬܗ ܘܠܐ ܒܩܢܘܡܐ ܐܠܗܝܐ ܡܛܠܗܕܐ ܗܘܝܘ ܡܥܕܪ ܕܒܟܢܫܝܗ:

Et Spiritus Dei incubabat ſuper aquas. Baſilius Magnus id de Spiritu Sancto intelligit, qui ab initio vitam aquis infudit, ſicut in fine pulverem vivificaturus eſt, juxta illud, emittes Spiritum tuum, & creabuntur. *Sanctus verò Ephræm de Aëre interpretatur: quam ſententiam ex eo confirmat, quòd hìc de creaturis ſermo ſit, non de Perſonis Divinis*. Ex hoc Barhebræi loco oritur difficultas, an Commentaria prolixiora ſuprà commemorata habeant auctorem S. Ephræmum: nam loca, quæ Barhebræus ex Ephræmo in Geneſim & Exodum adducit, non in illis prolixioribus extant, ſed in hac breviori expoſitione. Verùm pro illis duo ſtant: Primum auctoritas S. Baſilii, qui locum ſuprà memoratum ex Ephræmo affert; vero autem propius eſt, Ephræmum non oretenus dumtaxat expoſitionem illam Baſilio dictaſſe, verùm etiam eandem ſcriptis ſuis inſeruiſſe. Alterum auctoritas Codicis noſtri, in quo diſertum Ephræmi nomen apparet; ſcriptus autem eſt anno Chriſti 861. nimirùm trecentis & quinquaginta circiter annis antequam Barhebræus naſceretur. Quod verò Barhebræus ea commentaria non agnoſcit, non inde ſequitur, eadem Ephræmo ſuppoſita fuiſſe, ſed ſolùm probatur, illum Codicem ad manus Barhebræi non perveniſſe: nam idem Barhebræus citat commentaria Ephræmi in Numeros & Deuterono-mium; quæ tamen in Catalogo Hebedjeſu non apparent. Adeò parùm accurati fuerunt in recenſendis Scriptorum operibus etiam doctiſſimi Syrorum.

Commentaria Arabica in Geneſim & Exodum: quæ extant in Cod. noſtro Carſciunico I. Translata ſunt è Syriaco in Arabicum ſermonem ab Auctore incerto, qui tamen Paraphraſten potiùs egit, quàm Interpretem. Adeò multa vel de ſuo addidit, vel ex aliis Patribus mutuata inſeruit. Suppleri tamen ex iis poſſunt commentaria Syriaca in Exodum, è quibus aliquot folia in fine Codicis Nitrienſis VI. exciderunt. Eadem extare dicuntur in Biblioth. Bodlejana Cod. 3820. Sed ad noſtrum Codicem III. redeamus. 7. In Geneſim & Exodum Arabicè.

Expoſitio in Job. ܦܘܫܩܐ ܕܐܝܘܒ. 8. In Job.

Mentionem ejus non facit Hebedjeſu. Extat tamen in noſtro Codice III. ubi Ephræmus de Jobi ætate, & geſtis ſic præfatur: ܦܘܫܩܐ ܕܐܝܘܒ ܕܡܫܠܡܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܕܡܢܘ ܐܢܫ ܕܟܬܒܗ ܠܗܢܐ ܟܬܒܐ ܕܒܗ ܘܡܫܡܠܝܗ ܕܐܝܘܒ ܘܬܫܥܝܬܗ ... [Syriac passage continues; best-effort reading uncertain]

[illegible]

Librum Job Moyses scripsit. Videtur autem hic nactus fuisse Codicem, in quo, veluti in memoriam patientiæ ejus, notata erant verba Job, & amicorum ejus de ipsius tentatione: quod Job ipse indicat, dum ait, quis mihi det, ut scribantur sermones mei. *Historiam tamen ejus obscurè tradit Moyses, quum nomen genusque ejus nusquam expresserit: idque duas ob causas &c. Vocatur autem Jobab filius Zarab, ex genere Esau, quintus ab Abraham: quod sic ostenditur. Jobab filius Zarab, quia Zarab pater Jobi, filius fuit Raguelis, Raguel filius Esau, Esau filius Isaac, Isaac filius Abraham. Urbs verò Jobi fuit Mathnin, ubi Moyses occidit Og, deditque eam mediæ Tribui Manasse ad Orientem Jordanis. Rex autem erat, & Sacerdos, & Propheta gentium. Rex quidem, ut ex Og, aliisque successoribus ejus liquet. Sacerdos autem, ut ex eo constat, quod sacrificia pro filiorum suorum delictis offerebat. Propheta verò, ut ex scriptis ejusdem ostensuri sumus. Prophetavit annos centum & quadraginta. Præcessit adventum Christi annos 1725.*

Matthana dicitur Num. 21. 18.

Genes. 36. 33. mortuus est autem Bela, & regnavit pro eo Jobab filius Zaræ de Bosra.

Hactenus Ephræm. Citat hæc Commentaria Junius in Catena Patrum.

9. In Josue. *In Josue*. ܦܘܫܩܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ : Laudatur ab Hebedjesu in Catalogo pag. 44.

10. In Judices. *In Judices*. ܦܘܫܩܐ ܕܫܦ̈ܛܐ [illegible] : de quo Hebed. loco cit.

11. In Samuelem. *In Samuelem*, hoc est, in Librum I. & II. Regum. ܦܘܫܩܐ ܕܫܡܘܐܝܠ : Hebedjesu loco cit.

12. In Libros Regum. *In Libros Regum*, idest, in III. & IV. ܦܘܫܩܐ ܕܣܦܪܐ ܕܡ̈ܠܟܐ : Hebed. ibidem.

13. In Hosee. *In XII. Prophetas minores*: & primùm *in Hosee*. ܦܘܫܩܐ ܕܗܘܫܥ ܢܒܝܐ. [illegible] ܦܘܫܩܐ ܕܝܘܢܢ ܢܒܝܐ : . Hebed. loco cit.

14. In Amos. *In Amos*. ܦܘܫܩܐ ܕܥܡܘܣ. Hic à nonnullis pater Isaiæ perperàm dicitur, quum nomen Amos nostri per *Ain*, & *Semcat* scribatur; illius verò per *Aleph*, & *Sade*. Præterea ille ex regia stirpe fuit; noster verò *Pastor*.

15. In Michæam. *In Michæam*. ܦܘܫܩܐ ܕܡܝܟܐ :

16. In Joël. *In Joël*. ܦܘܫܩܐ ܕܝܘܐܝܠ :

17. In Abdiam. *In Abdiam*. ܦܘܫܩܐ ܕܥܘܒܕܝܐ. de quo hæc Ephræm: [illegible]

ܠܘܬ ܚܢܢܗ ܕܡܬܐܠܨܝܢ ܫܥܒܕܘܬܐ
ܕܐܝܟ ܕܠܐ ܢܫܬܥܒܕܘܢ ܕܐܘ ܢܦܪܥܘܢ ܐܘ
ܢܗܘܘܢ ܥܒܕܐ: ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܠܝܫܥ ܡܢ
ܘܡܝܐ ܕܢܗܘܐ ܡܫܚܐ ܡܫܬܟܠ.

Abdias erat ex terra Sichem de agro Ephræm, discipulus Eliæ Prophetæ. Hic erat tertius ex illis quinquagenariis, cui parcens Elias, ad Achabum descendit. Posthæc Regis famulatum abdicans, prophetavit, & mortuus sepultusque est cum patre suo. Uxor hujus Abdiæ fuit illa, quæ Elisæum Prophetam adiit, rogavitque pro duobus filiis suis, à quibus debita patris exigebantur, ut solverent, aut servirent: cui Elisæus ex aqua Oleum fecit. Eadem ferè apud Epiphanium.

18. In Jonam. *In Jonam.* ܦܘܫܩܐ ܕܝܘܢܢ. *Hic,* inquit S. Doctor, *ex oppido Nabarin oriundus fuit: quumque ex urbe Ninive reversus fuisset, Tyrum unàcum matre secessit. Hoc pacto, ajebat, haudquaquam obnoxius ero irrisioni hominum, qui mendax de Ninivis excidio vaticinium mihi objectant.* Hæc similiter apud Epiphanium. Quod autem de Ninive Jonas scripsit, ܘܢܝܢܘܐ ܡܕܝܢܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܠܐܠܗܐ ܡܗܠܟܢ: *Ninive erat Civitas magna, itinere trium dierum,* sic exponit Ephræm: ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܢ
ܡܕܝܢܬܐ ܐܪܝܟܐ ܗܘܬ ܡܗܠܟܢܐ ܠܐܠܗܐ
ܝܘܡܝܢ ܐܠܐ ܕܒܡܫܘܚܬܐ ܝܘܡܝܢ ܬܠܬܗ.
ܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ ܟܪܘܙܘܬܗ ܕܝܘܢܢ :
ܒܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ ܡܛܝ ܠܐܕܢܐ : ܕܥܡܗ
ܘܠܪܘܪܒܢܐ ܕܬܪܝܢ : ܘܕܬܠܬܐ ܠܡܠܟܐ
ܘܠܟܠܗ ܥܒܕܘܗܝ ܟܠܗܘܢ :

Non ideò, quia longa esset itinere trium dierum, sed quia spatio trium dierum Jonæ prædicatio totam Civitatem pervasit: nimirùm prima die ad aures populi pervenit: secunda ad magnates: tertia verò die ad Regem cunctosque ejus servos. Idem ex Ephræmo scribit Gregorius Barhebræus in Horreo mysteriorum. Pergit Ephræmus exponere illud, *adhuc quadraginta dies & Ninive subvertetur,* ubi de Hebraico Textu, & Græca septuaginta Interpretum Versione hæc habet: ܡܬܚܙܝܐ ܣܡܘܟ ܠܡܕܝܢܬܐ
ܢܝܢܘܐ ܡܕܝܢܬܐ ܠܐܠܗܐ ܡܗܠܟܢܘܬ ܬܠܬܐ
ܝܘܡܝܢ : ܥܕܟܐ ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ ܢܝܢܘܐ
ܡܬܗܦܟܐ . ܫܒܥܝܢ ܕܝܢ ܐܡܪ ܕܡܬܪܓܡܢܐ
ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܢܝܢܘܐ ܡܬܗܦܟܐ .
ܡܬܚܙܝܢ ܐܢܘܢ ܠܡܬܪܓܡܢܐ . ܗܦܟܘ ܟܕ
ܡܢ ܕܟܬܒܐ ܕܥܒܪܝܐ ܐܡܪ ܠܡܕܝܢܬܐ
ܢܝܢܘܐ ܡܬܗܦܟܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܐܡܪܝܢ .
ܐܘܦ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܠܐ ܡܬܚܫܒܐ ܗܘܬ ܕܢܬܗܦܟ
ܡܬܗܦܟܐ ܗܘܬ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ:
ܐܠܐ ܐܝܟܐ ܕܢܐܡܪ ܡܢ ܠܗܠܝܢ ܝܘܡܬܐ
ܐܪܒܥܝܢ ܡܬܗܦܟܐ ܗܘܬ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܢܝܢܘܐ ܗܝ
ܕܢܒܝܐ . ܘܐܡܪܐ ܗܦܟܐ ܡܢܝܢ ܡܬܗܦܟܐ
ܗܘܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܠܠܐ ܚܛܝܬܐ ܕܢܚܘܐ
ܠܫܡܝܐ : ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܬܒܥ ܠܠܐ ܢܬܚܘܐ
ܘܡܢܢܗ ܡܬܠܠܐ ܗܘܐ ܠܗ . ܠܐ ܕܝܢ
ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ ܡܩܘܝܐ ܗܘܐ ܐܢܫܐ
ܘܢܬܠܐ ܠܗ ܡܢ ܫܡܝܐ : ܡܛܠ ܡܕܝܢܬܐ
ܡܛܘܠ ܐܡܪ ܕܚܝܘ ܠܟܠܐ ܚܙܝ ܘܚܙܝ
ܡܚܝ ܐܒܘܗ ܘܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ
ܦܢܝܢ ܗܘܐ ܡܢ ܠܘܬ ܠܘܬܗ ܕܝܘܢܢ .
ܡܛܠ ܗܕܐ ܗܘ ܡܢ ܥܕܡܐ ܕܝܘܡܝܢ ܩܕܡܝܐ
ܘܐܬ ܠܟܠܗ ܝܘܡܝܢ ܢܝܢܘܐ ܡܬܗܦܟܐ:
ܡܢ ܗܘ ܕܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ ܡܢܝܢ ܡܢ
ܘܐܬܗܦܟ ܣܡܘܟ ܡܢ ܢܘܚ : ܡܬܚܙܝܐ
ܘܡܢܘܚܬܐ ܘܐܪܢܒܐ ܠܒܪܢܫܐ ܘܡܕܝܢܬܐ
ܚܢܢܐ ܡܬܗܦܟܐ . ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܡܪ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܝܘܡܝܢ ܢܝܢܘܐ ܡܬܗܦܟܐ

ܘܠܐ

ܐܘܟܝܬ ܕܫܘܪܝܗ ܕܝܠܗ ܕܟܪܘܙܘܬܐ
ܡܬܬܢܝܢ ܠܗܝܢ : ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ
ܡܬܩܢܝܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ
ܠܢܝܢܘܝܐ . ܘܦܘܫܐ ܠܐܢܫܝܢ
ܡܬܥܒܕ ܗܘܐ ܕܐܪܒܥܝܢ ܘܡܦܩܢܘܬܐ
ܕܐܘܪܚܐ ܗܘܐ ܕܬܠܬܐ ܘܡܦܩܢܘܬܐ
ܕܡܬܚܫܒܐ ܘܫܢܝܐ .

Ideſt, & cœpit Jonas introire in Niniven itinere trium dierum, & prædicavit & dixit: adhuc quadraginta dies, & Ninive ſubvertetur. *In Græco legitur*, adhuc tres dies & Ninive ſubvertetur: *utrumque autem verum eſt. Nam in Hebraicis exemplaribus ſcriptum eſt ſic*: cœpit Jonas introire in civitatem Niniven diebus quadraginta: *ſciendum autem, fieri non poſſe, ut urbs ipſa eſſet itinere quadraginta dierum, neque ut Jonas ibidem manſerit quadraginta dies, donec videret, quid accideret civitati: Si enim id verum eſſet, ubinam loci domicilium habuiſſet Jonas? Præterea quum Solis æſtus caput Jonæ percuteret, ſcriptum eſt, cucurbitam ſuper caput ejus, ut umbraculum ipſi faceret, aſcendiſſe. Si igitur hæc cucurbita per quadraginta dies, ut Solis æſtum à Jona arceret, manſiſſet, cur de eadem in Textu legitur, quod* una nocte nata eſt, & una aruit? *Rectè igitur ſeptuaginta Interpretes verterunt*, adhuc tres dies & Ninive ſubvertetur: *qui inde quadraginta dies ſupputant, ex quo Jonas è ventre piſcis emiſſus, Niniven versùs iter arripuit: illud verò*, adhuc tres dies, & Ninive ſubvertetur, *de prædicatione ejus in eadem urbe exponunt, quo præfinitum Ninivitis pœnitentiæ tempus declarant. Atque ita utrumque verum eſt: & quadraginta dies fuiſſe itineris: & tres dies prædicationis, atque patientiæ*. Ex hoc loco diſcimus, Ephræmum Græci ſermonis haud ignarum fuiſſe: nam Verſionis ſeptuaginta Interpretum meminit: vel ſaltem editionem illam in Syriacum verſam legiſſe. Quod autem de Hebraico Textu notat, ſuſpicor, vel Ephræmum Hebraico exemplari parùm accurato uſum fuiſſe; vel librarii incuriâ factum, ut τὸ *quadraginta dies* cum introitu Jonæ in civitatem Niniven conjungeretur: nam in Textu legitur ſic: *& cœpit Jonas introire in civitatem itinere diei unius, & clamavit, & dixit: adhuc quadraginta dies & Ninive ſubvertetur*. Vide Riberam in hunc locum, qui cenſet hanc difficultatem eſſe penè inſolubilem. Auguſtinus lib. 18. de Civit. Dei, Hebraicam lectionem eſſe tenendam exiſtimat.

In Nahum. ܦܘܫܩܐ ܕܢܚܘܡ . 19. In Nahum.

In Habacuc. ܦܘܫܩܐ ܕܚܒܩܘܩ . 20. In Habacuc.

In Sophoniam. ܦܘܫܩܐ ܕܨܦܢܝܐ . 21. In Sophoniam.

In Haggæum. ܦܘܫܩܐ ܕܚܓܝ . 22. In Haggæum.

In Zachariam. ܦܘܫܩܐ ܕܙܟܪܝܐ . 23. In Zachariam.

In Malachiam. ܦܘܫܩܐ ܕܡܠܐܟܝ . 24. In Malachiam.

In IV. Prophetas majores: & primùm *in Ezechielem*. ܦܘܫܩܐ ܕܚܙܩܝܐܝܠ . Hebed. pag. 44. 25. In Ezechielem.

In Hieremiam. ܦܘܫܩܐ ܕܐܪܡܝܐ . 26. In Hieremiam.

De Hieremia hæc Ephræmus. ܐܪܡܝܐ
ܢܒܝܐ ܐܬܩܕܫ ܗܘܐ ܡܢ ܟܪܣܐ :
ܘܒܝܘܡܘܗܝ ܕܝܘܫܝܐ ܐܬܢܒܝ ܒܥܢܬܘܬ
ܡܢ ܟܗܢܐ ܗܘܐ . ܐܬܢܒܝ ܥܠ
ܚܘܪܒܢܐ ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܘܕܝܪܘܫܠܡ
ܘܫܒܝܗܘܢ ܕܝܗܘܕܝܐ ܠܒܒܠ ܘܕܘܒܪܐ
ܕܐܬܝܗܘܢ . ܘܥܠ ܫܘܒܗܘܢ ܡܢ
ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܠܐܪܬܚܫܫܬܐ
ܐܬܥܒܕ ܗܘܐ ܘܫܠܡ ܒܗ
ܘܡܥܡܪܐ ܐܬܢܒܝ . ܐܬܢܒܝ
ܕܝܢ ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ . ܘܩܡ
ܒܟܠܗܝܢ ܘܡܫܡܫ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܒܟܠ
ܫܢܝܐ ܘܥܕܢܐ ܕܐܬܢܒܝ :

Hie-

Hieremias Propheta ex Anathoth, in Pharo Ægypti lapidibus obrutus à populo, sepultus fuit in sepulcro Pharaonis, eò quod Ægyptii in summo eum honore haberent propter accepta ab eo beneficia: (nimirùm quia eos à crocodilis liberaverat, ut exponit hunc Ephræmi locum Gregorius Barhebræus in Horreo mysteriorum.) *Ossa ejus ab Alexandro Rege Alexandriam translata, & ingenti cum pompa ibidem condita fuerunt. Prophetavit annis 41. Antecessit verò adventum Christi annis 560.* Hæc ferè apud Epiphanium.

27. In Threnos Hieremiæ.

In Threnos Hieremiæ. ܦܘܫܩܐ ܕܐܘܠܝܬܐ ܕܐܪܡܝܐ.

28. In Danielem.

In Danielem. ܦܘܫܩܐ ܕܕܢܝܐܝܠ.

Quæ D. Hieronymus ex Theodotione transtulit Danielis Capita, nimirùm Canticum trium Puerorum cap. 3. à vers. 24. ad vers. 91. Historiam Susannæ cap. 13. Bel idoli, & Draconis, atque Danielis in lacum leonum missi cap. 14. ea S. Ephræm Hebraicum Textum sequutus, in hisce Commentariis tacitus præteriit. Hæc enim in Vulgata Syrorum Versione haud extabant; licet posteà ex Græcis exemplaribus in sermonem Syriacum à recentioribus Interpretibus conversa fuerint. Ex Canone tamen Scripturæ Sacræ nequaquam rejiciuntur à Syris, ut ex Catalogo Hebedjesu pag. 16. & ex Barhebræo in Danielem colligitur. Jacobus etiam Edessenus, qui septimo sæculo vivebat, eadem Scholiis illustravit, ut infrà suo loco ostendemus. In Danielis commentario notanda sunt quædam præter receptam Interpretum expositionem, quæ tamen idcircò contemnenda non sunt. Primùm, quod scribit S. Doctor in cap. 2.

ܨܠܡܐ ܚܕ ܪܒܐ ܛܒ . ܪܫܗ ܕܕܗܒܐ
ܛܒܐ . ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܠܟܘܬܗܘܢ
ܕܒܒܠܝܐ : ܐܝܟ ܕܒܒܠ ܟܣܐ
ܕܕܗܒܐ ܒܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ . ܚܕܝܘܗܝ

ܐܬܚܫܒ ܗܘ . ܘܫܠܡܐ ܕܡܘܪܟܡܘܗܝ
ܘܩܒܝܪ . ܒܩܒܘܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ . ܗܘ
ܡܝܩܪܐ ܕܡܨܪܝܐ . ܥܒܕܘܗܝ ܕܛܒܬܐ .
ܗܘ ܡܛܠܬܗ ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ . ܘܬܟܣܝܗܘܢ
ܥܢܝܢܘܗܝ ܕܓܪ̈ܡܘܗܝ ܡܥܢܝܢܘܗܝ ܕܢܒܝܐ . ܗܘ
ܡܠܟܐ ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܠܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܘܐܝܟ ܕܗܘܐ
ܡܥܢܝܢܗܝ ܕܥܡܐ ܡܫܬܠܡܢܝܢ ܐܝܟ ܕܦܬܓܡܐ
ܡܥܢܝܢܗܝ ܘܡܬܢܒܝܢ ܡܥܢܝܢܝܢ . ܘܐܡܪ
ܕܗܘ ܡܫܡܫܢܐ ܗܘܐ ܒܫܢܝܐ : ܐܘܪܫܠܡ
ܡܫܡܫܐ ܒܥܠܡܗܘܢ ܠܐ ܗܘܐ ܗܘܐ . ܟܠ
ܗܘܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܝܢܐ ܕܟܠܗܘܢ :
ܡܬܚܫܒܢ ܥܡ ܚܙܘܗܝ ܐܝܟܐ ܘܠܐ ܬܘܒ
ܕܦܪܫܝ ܐܘܪܚܐ ܘܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܚܪܝܦܐ
ܡܢ ܫܘܪܐ ܡܢ ܣܦܪܐ ܡܬܦܢܝܢ ܠܗ ܟܬܒܐ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܒܒܠܝܐ ܠܐ ܟܠܕܝܐ . ܗܘ
ܗܘܐ ܡܠܟܘܬܐ ܠܟܠܗ ܠܐ ܡܢܟܐ ܐܦ
ܕܐܪܐ ܠܐܘܟܠܐ ܕܒܪܗ ܡܬܬܟܠ
ܘܥܒܕܘܗܝ ܠܡܠܟܘܬܐ ܘܡܥܢܝܢܐ : ܐܠܐ
ܡܬܡܢܝܢܗ ܠܐܘܪܚܐ ܗܘ ܡܠܟܐ . ܒܪܟܐ
ܕܐܬܚܙܐ ܘܠܐ ܒܪܝܬܐ . ܗܘܝܘ ܚܝܠܐ
ܡܛܠ ܐܢܫܐ ܠܗ ܒܪܚܘܡܬܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ
ܡܢ ܫܘܪܐ : ܘܡܬܝܩܪ ܡܢ ܫܘܦܪܐ ܕܡܫܚܗ
ܐܝܟ ܕܗܘ . ܡܬܚܙܝܢܐ ܕܗܢܐ ܫܘܪܐ ܐܦ
ܒܡܠܟܘܬܐ ܦܪܣܝܬܐ ܕܡܠܟܘ ܐܬܢܬܩ ܕܠܐ
ܟܠܗܘܢ : ܗܘ ܕܠܐ ܐܝܬܝܗ ܡܠܟܗ ܗܘܐ .
ܡܠܟܘܬܐ . ܡܠܟܗ ܠܟܡ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ . ܗܘ
ܠܐ ܗܘܐ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘ ܐܝܟ ܟܬܒ
ܕܩܕܡܝܐ . ܟܠ ܡܥܡܠܝܢ .

Ideſt, Statua una grandis valde. Caput ejus ex auro optimo: *Hoc est, Regnum Babyloniorum* (seu Chaldæorum), *juxta illud*, Babylon calix aureus in manu Domini. Pectus ejus, & brachia ex argento: *nimirùm* Re-

Regnum Medorum. Venter & femora ex ære: *Regnum scilicet Persarum*. Tibiæ autem ferreæ: *idest, Regnum Alexandri*. Pedum quædam pars ferrea, quædam autem fictilis: *nimirùm, decem Reges, qui post Alexandrum regnarunt, quorum aliqui fortes fuerunt ac potentes instar ferri: alii verò viles & imbelles. Item affinitate quidem conjuncti erunt, sed nullum inter eos dilectionis, aut concordiæ vinculum erit: atque idcircò de ipsis dicit Daniel*, commiscebuntur quidem humano sanguine, sed non adhærebunt sibi, sicuti ferrum misceri non potest testæ. Et suscitabit Deus cœli Regnum quod in æternum non dissipabitur. *Hujusmodi Regnum non de populo Judaico intelligendum est, quamvis illud Machabæi, qui regnum Græcorum domuere, præfigurarunt, sed in Domino nostro verè impletum est. Lapis, qui sine manibus abscissus est, significat Dominum nostrum, qui humili habitu, tamquam lapis è monte, natus est, nimirùm ex stirpe Abraham. Mons etiam Sacra Virgo appellatur, ex qua abscissus est absque manibus; idest, ex ea factus sine carnali commercio.* Et implevit universam terram. *Hoc de Evangelica prædicatione dixit, quæ universum terrarum orbem pervasit.*

Inflictam Nabuchodonosori pœnam, quæ cap. 4. describitur, de amentia ejusdem Regis exponit Ephræmus in hæc verba: ܡܚܝ ܡܠܟܐ

ܒܦܘܡܗ ܟܠܐ ܐܝܟ ܥܡ ܚܝܘܬܐ. ܘܥܡ
ܚܝ̈ܘܬܐ ܐܬܕܘܪ ܗܘܐ . ܘ ܟܠܒܘܗ ܕܝܢ
ܘܡܠܟܗ ܠܐܪܥܐ ܡܢ ܚܝ̈ܘܬܐ ܡܬܗܠܠ
ܫܦܝܪܘܬܗ ܘܡܠܟܘܬܗ ܐܬܕܘܪ ܗܘܐ
ܘܡܠܟ ܦܠܚ̈ܝܢ ܡܠܟܘܬܗ ܠܫܒܥܐ
ܐܝܟ ܠܗܘܐ ܐܝܠܐ ܗܘܐ ܘܡܫܬܪܝܗ ܕܢܚܫܐ
ܐܝܟ ܢܫܪܐ ܘ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܠܡܦܫܩܐ.
ܘܚܛܦܘܗܝ ܐܝܟ ܕܒܦܐ ܘ ܠܡܫܚܠܦܘ
ܕܗܘ ܠܟܣܐ ܘܡܫܬܐܠܐ. ܠܫܢܝ̈ܢ

ܠܡܫܬܐ ܡܠܟܗ. ܘ ܠܡܫܬܐ ܕܐܬܡܗܘܢ
ܠܗ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܐܬܐ ܠܟܠܝ ܗܘܐ
ܡܬܩܛܠܐ ܡܠܟܗ ܐܬܕܠܠ ܐܬܪܗ .
ܘܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܛܪܝܕ. ܘ ܥܕܒܐ ܕܚܝ̈ܘܬܐ
ܐܝܟ ܬܘܪܐ . ܘܡܐܟܘܠܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܥܠܠ
ܥܣܒܐ ܐܟܠܗ. ܒܥܕܢܐ ܕܝܢ ܘܡܢ ܒܢܝ
ܐܢܫܐ ܛܪܝܕ ܕܝܢ : ܘܡܢ ܐܦ
ܘܣܘܟܠܗ ܗܘܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ
ܢܦܫܗ ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕܢܐ ܘܐܬܬܩܢܬ
ܠܡܠܟܘܬܗ ܒܪܒܘܬܐ ܘܡܬܠ ܡܫܬܒܚ ܐܝܟ ܕܡܠܟܗ.

Quumque sermo adhuc esset in ore ejus: vox de cœlo ruit &c. & ex hominibus abjectus *est*. *Nimirùm, statim ac Divina illa vox facta est, Nabuchodonosor in amentiam furiasque actus, ab humano expulsus fuit consortio, & pro dapibus regiis, herbam ut bos comedit*. Et capilli ejus instar aquilæ creverunt: *ut scilicet ipsum tegerent*. Et ungues ejus quasi avium: *nempè, ut radices velleret, comederetque*. Oculos meos ad cœlum levavi: *idest, ad cœlum, in quo ille habitat, qui hanc mihi pœnam inflixit*. Et mea mens ad me rediit: *nimirùm redditus mihi est humanus sensus*. Et optimates mei requisierunt me, & solium meum recepi. *Eâdem nempe hora, qua mens mea in deserto ad me rediit, optimates & militiæ meæ præfecti me quæsitum exierunt, montesque circumvagantes, repertum in regiam cum triumpho revexere, regnoque meo me restituerunt*.

Quod suprà cap. 2. per statuæ speciem Nabuchodonosori oblatam quatuor Regna exposuit S. Doctor, illud de quatuor bestiis repetit, quas vidit Daniel cap. 7. & quidem per primam bestiam, seù Leonem, vel ut in Vulgata, Leænam, intelligit Regnum Babylonis, seù Chaldæorum. Per secundam, hoc est Ursum, Regnum Medorum: Per tertiam, idest Tigrim, vel ut in Vulgata Pardum, Regnum Persarum: Per quartam denique Regnum Alexandri,

quem decem Reges ſubſequentur, per decem cornua præfigurati. Et *alius poſt eos conſurget*, nimirùm, Antiochus Judæorum perſecutor. Illud verò, *donec venit Antiquus dierum*, de primo Chriſti adventu, regnoque ejus, exponit, quod ab extincto Græcorum imperio, Cleopatrâ mortuâ, illo ipſo ſæculo inchoatum eſt. Allegoricè verò de ſecundo Chriſti adventu, deque extremo Judicio intelligit.

De Ariete, & Hirco Daniel. cap. 8.

[illegible]

[illegible]

Ideſt, *Aries, quem vidiſti habere cornua, Darius eſt Medorum atque Perſarum Rex. Duo autem cornua, duo regna ſunt, Medorum ſcilicet & Perſarum. Hircus verò Caprarum, qui cornu magnum inter oculos habebat, Alexander eſt: & cornu grande, quod erat inter oculos ejus, ampliſſimam regni ipſius poteſtatem ſignificat. Quod autem fracto illo, ſurrexerunt quatuor cornua ſub eo: nimirùm, fractum eſt regnum Alexandri per ipſius obitum, illudque inter amicos ejus diſtributum, Seleucum, inquam, Philippum, Demetrium, & Ptolemæum. Et in fine regni eorum, quum conſummatæ fuerint iniquitates populi tui. Illud* in fine regni eorum, *non ad eos generatim refertur, ſed ad poſteros Seleuci Nicatoris.* Conſurget Rex dura facie; *ideſt, impudens Antiochus*: & intelligens ænigma, *ideſt, callidus & aſtu-*

astutus. Et magna fortitudo ejus, sed non in viribus suis: *ostendit hic Antiochum non viribus suis ad eam gloriam provectum fuisse, aut ex merito exaltatum, verùm quia peccata populi creverunt, ideò permisisse Deum, ut in eos prævaleret, quò illos per ipsum corriperet*. Et mirabilia vastabit (*in Vulgata*, suprà quam credi potest, universa vastabit), & prosperabitur: *idest, mirabilia domus (seù Templi.)* Et interficiet robustos: *nimirùm, robustos & Sanctos populi, quos crudeliter interfecit projecitque circa Hierusalem, uti Daniel in spiritu prædixit*. Et in potestate ejus dirigetur dolus in manu ejus: *quia scilicet, urbem dolo ingressus, pulchritudinem Templi murosque civitatis vastavit dejecitque*. Et occulta fraude sua occidet plurimos: *idest, quadraginta hominum millia, quos interfecit, & quadraginta millia, quos captivos duxit*. Et contra Deum principem principum consurget; *nimirùm, vel blasphemando in Deum, vel contemnendo Templum Dei, & sacra ejusdem vasa contaminando*. Et apprehensione manus conteretur (*In Vulg.* sine manu conteretur): *idest, aut illicò interibit, aut profligato Lysia* (1. Machabæor. 4. & 6.) *vel angore oppressus*.

Duo prætereà in hoc capite notat Ephræm, quæ observatu digna sunt. Primum de voce Ulai, quæ legitur vers. 2. & 16. ܩܘܝܡܗ ܒܐܘܠܝ

ܘܩܐܡ ܐܢܐ ܩܕܡ ܐܒܘܠ ܐܘܠܝ . ܗ

ܡܦܫܩ ܬܪܥܐ ܕܡܝ̈ܐ .

ܐܘ ܐܝܟ ܐܚܪ̈ܢܐ ܐܣܛܘܢܐ :

Vidi autem in somnis, inquit, *me consistere ante* Abul Ulai: *idest, ante portam aquarum: vel, ut alii exponunt, ante columnam. Abul* enim apud Syros portam, vestibulum, porticum, & columnam significat: Ulai verò fluvius est Susianæ regionis, ad cujus ripam Daniel visionem suprà memoratam accepit. Alterum de Angelis Custodibus insigne testimonium: ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܫܪܪܐ ܕܚܙܝܬ

ܩܳܐܶܡ ܠܡܫܡܫܢ ܡܫܡܫܢܗ ܩܠܐ ܡܢ

ܚܝܠܗ ܐܠܗܐ ܘܐܡܪ: ܓܒܪܝܐܝܠ ܐܣܟܠ

ܚܙܘܐ ܫܪܝܪܐ ܗܢܐ . ܡܠܐܟܐ ܗܘ ܕܢܒܝܐ

ܗܘܐ ܠܗ ܠܢܒܝܐ ܘܐܡܪ ܗܘܐ ܠܟܠܗ :

ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܘܬ ܓܒܪܝܐܝܠ ܗܘ ܕܐܡܪ

ܗܘܐ ܠܫܪܪܐ ܡܣܟܠܢܐ ܠܘܬ ܕܢܝܐܝܠ ܘܡܛܪܐ

ܘܩܕܝܫܐ ܕܫܠܝܢ ܒܚܙܘ̈ܢܐ ܐܣܟܠ

ܚܙܘܐ ܕܢܝܐܝܠ ܫܪܝܪܐ ܗܢܐ :

Et ecce stetit in conspectu meo, inquit, *quasi species viri: & audivi vocem viri inter Ulai dicentis: Gabriel, fac intelligere istum visionem hanc. Angelus, qui Prophetæ Custos erat, eique assiduè adhærebat, loquitur ad Gabrielem, qui Danieli cæterisque Sanctis in pacificis visionibus assistit, dicens: fac intelligere Danielem hunc visionem istam*.

De Hebdomadis septuaginta, quibus Judaicam perfidiam cap. 9. Daniel jugulat, jejunè admodùm agit Sanctus Doctor, cui satis visum fuit ostendere, eas in Christi passione & Hierosolymæ excidio impletas fuisse. Undenam verò inchoandæ, & ubi terminandæ, haud definit. Illud solùm indicat, finem earum in Baptismo Christi collocandum: Sic enim scribit: ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܒܫܘܪܝ

ܫܒܥܝܢ ܫܒܘ̈ܥܝܢ ܬܬܒܢܐ ܡܕܝܢܬܐ:

ܗܟܢܐ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܒܫܘܠܡܗܝܢ :

Sicuti initio septuaginta hebdomadarum ædificabitur civitas, sic in fine earundem adveniet Christus, & paulò antè: ܠܫܘܠܡ ܕܝܢ ܕܗܠܝܢ ܫܒܘ̈ܥܝܢ

ܫܒܥܝܢ ܢܥܡܕ ܝܫܘܥ ܒܝܘܪܕܢܢ

ܘܢܕܢܚ ܢܘܗܪܗ ܘܢܬܒܛܠ ܟܗܢܘܬܐ

ܕܝܗܘܕܝܐ ܘܢܫܬܠܡ ܡܠܟܐ ܐܘܚܕܢܐ

ܘܡܢ ܟܕ ܢܥܡܕ ܗܘ ܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܡܕܒܪܢܐ

ܘܫܠܡܐ ܕܡܢ ܫܒܥܝܢ ܫܒܘ̈ܥܝܢ ܐܚܪ̈ܢܝܢ

ܫܒ̈ܥܐ : *In fine harum septuaginta heb-*

hebdamadarum consummabuntur debita populorum, & finem accipient eorum peccata, atque dimittetur iniquitas in Baptisma Joannis, & adveniet justitia sempiterna, idest, adveniet Christus justificans peccatores, de qua Prophetæ à diebus sæculi vaticinati sunt. Per singulas Hebdomadas annos septem designari, communis fuit Syrorum sententia. De initio verò earum, duplicem invenio opinionem: Prima est Jacobi Edesseni, qui septuaginta Hebdomadas ab eo censet inchoandas anno, in quem septuaginta captivitatis Babylonicæ anni, per Hieremiam prænunciati, desierunt: nimirùm, anno Darii Hystaspis secundo, ut ostendit in Scholiis ad hunc locum Danielis, scribens:

[illegible]

Septuaginta igitur captivitatis anni numerantur hunc in modum. Nabuchodonasor an. 23. Evilmerodach an. 2. Balthasar an. 4. Darius Medus an. 14. Cyrus in Babylone an. 14. Cambyses ann. 8. Darius ann. 36. Secundo hujus anno completi sunt anni Captivitatis, & captivi ex Babylone in patriam remearunt. Et epist. ad Joannem Stylitam: [illegible]

[illegible]

Idest, *& post istas sexaginta duas Hebdomadas delebitur Unctia, & Judicium non erit in ea. Hæc verba significant, Christum præfinita tempore advenisse. Nec fallaces fuere Gabrielis sermones: nam septuaginta Hebdomadæ annorum, quas definitas (seù abbreviatas) dixit super Hierusalem, ut maneat, postquam iterùm ædificata fuerit post reditum ex captivitate, deinde cessabit Unctia, per quam judicium & potestas designantur; hæ, inquam, septuaginta Hebdomadæ conficiunt annos quadringentos & nonaginta. Si igitur numerabis ab anno secundo Darii quarti Persarum Regis, quo septuaginta anni secundùm prophetiam Hieremiæ completi sunt, &*

qua

quo Daniel oravit, missusque ad eum fuit Gabriel, ut ipsum de reditu ex captivitate, deque cæteris quæ subsequutura erant, edoceret; si, inquam ab hoc anno, quo Visio contigit, numerabis subsequentes annos quadringentos & nonaginta, certò deprehendes, hoc verbum eo impletum fuisse anno, quo Herodes Ascalonita Judæis imperavit: tunc enim defecit ex Judæis Dux, & Princeps, & Judex Unctus, natusque est Christus anno 33. (Herodis,) *qui fuit annus Græcorum, hoc est, Edessenorum trecentesimus nonus.* Altera est Gregorii Barhebræi sententia, qui initium Hebdomadarum à vigesimo Artaxersis, seù Assueri Longimani anno ducit; finem verò in quartum Caji Caligulæ annum conjicit: ܗܘܝܢ

ܫܒ̈ܘܥܐ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܡܢ ܪܫ
ܡܢܝܢ ܫܢܝ̈ܢ ܕܐܪܛܚܫܫܬ ܐܪܝܟ ܐܝܕܐ܆
ܟܕ ܫܕܪ ܠܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܘܠܢܚܡܝܐ
ܡܫܩܝܢܐ ܕܢܒܢܘܢ ܠܗܝܟܠܐ ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܥܕܡܐ
ܠܫܘܠܡܐ ܐܪܒܥ܆ ܕܓܐܝܘܣ ܩܣܪ ܗܘ
ܕܐܘܩܡ ܨܠܡܐ ܗܘ ܕܐܩܝܡ ܒܗܝܟܠܐ
ܒܗܝܟܠܐ ܗܘ ܕܥܠܘܗܝ ܐܡܪ ܡܪܢ ܕܡܐ
ܕܚܙܝܬܘܢ ܐܬܐ ܕܛܢܦܘܬܐ ܕܚܘܪܒܐ ܗܘ
ܘܐܡܪܗ̇ ܕܢܝܐܝܠ܆ ܘܠܐ ܡܢ ܪܫ
ܡܠܟܘܬܗ ܕܟܘܪܫ ܟܕ ܐܦܩ ܚܡܫ
ܪ̈ܒܘܬܐ ܕܫܒܝܐ ܘܦܩܕ ܕܢܒܢܘܢ
ܠܗܝܟܠܐ. ܐܠܐ ܗܘܐ ܡܐܐ ܘܬܠܬܥܣܪ ܫܢܝ̈ܢ
ܝܬܝܪܢ܆ ܡܢ ܫܒܥܝܢ
ܫܒ̈ܘܥܝܢ ܡܬܚܫܒܢ܀

Hæ autem Hebdomadæ, inquit, *ab initio anni vigesimi Artaxersis Longimani numerandæ sunt, (quum Esdram Scribam, & Nehemiam pincernam misit, qui Templum & Urbem ædificarunt,) usque ad finem anni quarti Caji, qui Idolum in Templo statuit, de quo Dominus noster dixit,* quum videritis abominabile signum desolationis prædictum à Daniele: *non autem ab initio regni Cyri, quum myriadas quinque ex captivitate reduxit, jussitque eos Templum ædificare: alioquin centum & tresdecim haberentur anni suprà Hebdomadas septuaginta.*

Quod in Vulgata Latina Versione cap. 11. vers. 30. de Trieribus & Romanis legitur, *& venient super eum Trieres & Romani, & percutietur*, illud de Græcis intelligitur in Syriaca Versione, & exponitur à S. Doctore sic: ܘܢܐܬܘܢ ܥܠܘܗܝ

ܡܫܪܝܬܐ ܕܟܬܝܐ ܗܢܘܢ ܕܝܘܢܝ̈ܐ܆ ܗ
ܠܗܘܢ ܘܢܫܚܩܘܢ ܢܐܬܘܢ ܓܝܪ ܥܠ ܛܪܘܦܘܢ
ܘܬܪܬܥܣܪ ܪ̈ܒܘܬܐ ܟܬܝܐ ܕܢܦܩ ܥܡܗ
ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܘܢܫܚܩܘܢܝܗܝ܆ *& venient contra eum exercitus Cetheorum* (hoc est, Græcorum) *& conterent eum. Nimirùm, venient contra Tryphonem duodecim myriades Cetheorum, quos Antiochus educet, & conterent eum.*

De Angelo verò regni Persarum, qui Gabrieli & Michaeli restitit die uno & viginti, hæc notat.

ܒܥܠܕܒܒܐ ܗܘ ܕܡܠܟܘܬܐ ܦܪܣ ܥܡ
ܓܒܪܝܐܝܠ ܘܡܝܟܐܝܠ ܡܠܐܟܐ ܢܦܩ ܗܘܐ
ܐܝܟ ܥܣܪܝܢ ܘܚܕ ܝܘܡܝ̈ܢ. ܡܠܟܐ ܕܝܢ
ܕܪܒܝܐ ܕܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ ܕܐܬܦܩܕ.
ܠܡܬܒܥܝܘ ܕܥܡܗܘܢ ܠܡܬܒܟܝܘ
ܡܠܐܟܐ: ܗܘ ܕܐܚܫܒ ܥܡܐ ܠܡܠܟܐ
ܘܦܢܝ ܠܗ ܡܢ ܐܝܟ ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ
ܕܐܘܪܫܠܡ ܕܐܬܦܢܝ ܕܥܡܗܘܢ: ܐܝܟ
ܡܢ ܕܢܦܩ ܠܘܬ ܐܬܪܐ ܘܢܬܒܥܘܢ
ܗܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܒܬܪ ܕܚܙܐ ܘܡܠܟܐ
ܕܝܢ ܡܢ ܠܥܡܐ: ܠܐ ܢܦܩ ܥܡܐ
ܠܐܘܪܫܠܡ ܕܡܠܟܐ. ܐܠܐ ܗܘܐ ܘܡܢ
ܠܡܬܒܥܝܘ ܘܠܡܠܟܐ ܩܐܡ ܗܘܐ
ܠܡܬܒܥܝܘ ܠܘܬܗ ܘܡܠܐܟܐ ܡܠܟܘܬܐ

ܐܢܘܢ

[illegible]

A confusione Turris singulis gentibus Angelus præfectus est. Hebraici autem populi cura Angelo Michaeli demandata fuit. Quum ergò Babylonem ille populus in captivitatem abductus fuisset, & septuaginta annos juxta definitam sententiam servìisset, tùm demùm Daniel deprecatus est, & populi restitutionem popofcit. Ante illud verò tempus Propheta populi reditum postulare ausus non est. Populi autem è Chaldæa discessionem remorabatur adversùs Gabrielem & Michaelem Princeps, Angelus, scilicet, Persarum: primùm quidem, quia angebatur animo, intuens suæ præfecturæ subjectam Persarum gentem à vera religione aberrantem; recreabatur autem aspectu Israelitici populi divinæ legi obtemperantis, & Prophetarum, atque Justorum inter ipsos degentium. Alterum, quod sperabat, si Judæi in Chaldæa moram protraherent, fore ut Persicam gentem suo exemplo ad virtutem provocarent, eamque ad veri Dei cultum allicerent: sicut & Daniel, & Pueri socii ejus dudum Chaldæos adduxerant, ut alta voce protestarentur, nullum esse Deum conferendum cum Deo Sidrach, Misach, & Habdenago, quando nimirùm fornacis, & leonum in lacu miracula viderunt. Quod autem S. Ephræm affirmat, à confusione Babylonica singulis Nationibus Angelum fuisse præfectum, supponit ante illud tempus, unum fuisse populum in toto orbe, adeòque únum Angelum præsidem habuisse; quod scripturæ valdè consonum est.

In Isaiam. [illegible] In Isaiam. 29.

Hunc scribit Ephræmus [illegible] *Hymno adversùs curiosos scrutatores*, prophetasse annis 98. quod sic ostendit: [illegible]

Hosee, & Isaias populum illum redarguerunt: Sub Ozia quidem annis 52. Sub Joram annis 16. Sub Achaz annis 16. Sub Ezechia annis 29. At Hosee utramque Synagogam coarguit, præcessitque Isaiam annis 15. De Merodach Baladan Babylonis Rege, qui literas & munera ad Ezechiam misit If. cap. 39. hæc notat Sanctus Doctor: [illegible]

ܗܘ ܫܡܥ ܫܡܥܐ ܕܥܠ ܚܘܠܡܢܐ ܕܚܙܩܝܐ
ܕܟܪܗ ܗܘܐ ܘܐܬܚܠܡ . ܫܡܥ ܕܝܢ ܕܟܘܟܒܐ
ܦܢܐ ܗܘܐ . ܘܟܕ ܚܙܐ ܕܪܕܝܐ ܘܒܥܐ
ܠܡܐܠܦ ܘܠܡܕܥ : ܟܕ ܡܫܡܫܢܐ ܗܘܐ
ܕܫܡܫܐ ܒܥܡܠܐ : ܫܕܪ ܗܕܝܐ ܗܘܐ
ܫܡܫܐ ܒܥܕܢܐ ܫܩܠ ܚܠܝܨܐ
ܘܫܡܫܐ . ܟܕ ܗܘܐ ܡܫܡܫ ܘܥܕܢܐ ܕܒ
ܬܠܬܐ . ܘܟܕ ܣܓܕ ܡܢ ܫܬ ܘܫܥܬܐ
ܬܫܥܐ ܘܦܢܝܐ : ܘܢܣܬܟܠ ܥܠ ܐܢܫ
ܘܐܦ ܠܗ ܒܟܠ ܐܬܘܬܐ ܗܘܐ ܙܢܝܐ
ܠܐ ܗܘܐ ܘܫܡܫܐ : ܫܒܩ ܗܘ ܬܠܡܝ
ܡܘܬܒܐ ܐܘܪܚܐ ܠܫܡܫܐ ܥܡ ܐܢܫܐ
ܘܐܬܚܙܝ ܗܘܐ ܫܡܫܐ ܬܠܬ
ܬܠܬܗ ܘܫܡܫܐ . ܗܢܐ ܕܝܢ ܡܪܘܕܟ
ܬܠܬ ܕܝܢ ܬܠܬ ܠܗ ܗܘ ܗܘ ܕܫܒܩܗ
ܠܝܘܟܢܝܐ : ܫܢܝܢ ܕܗܘܐ ܐܠܐ ܚܡܫܐ
ܥܣܪ ܐܝܟ ܫܢܝܐ ܡܢ ܐܝܬܝܗ ܕܐܝܙܓܕܘܗܝ
ܠܫܒܝܬܗ ܕܝܘܟܢܝܐ . ܐܘܟܝܬ ܝܘܡܬܐ
ܙܥܘܪܐ ܚܝܐ ܣܪܒܕܡ ܘܡܠܟܘܬܗ ܗܘܬ
ܕܒܒܠܝܐ ܬܫܬܩܠ ܐܘܝܠ ܡܪܘܕܟ :

Sub idem tempus Merodach Baladan filius Baladan Rex Babylonis literas misit & munera Ezechiæ: audierat quippè, illum morbo, quo diù iacuerat, convaluiſſe. Quamvis autem & hanc ob cauſam legationem ad Ezechiam Baladanus miſerit, gratulatum ſcilicet illi recuperatam valetudinem; altera etiam cauſa hujus legationis interceſſit. Avebat quippè cognoſcere portentum retrogradi Solis: Solem enim Baladanus colebat: quumque prima, ſexta, & nona hora diei adoraſſet, veſperamque præſtolaretur, conſuetæ adorationis penſum perſoluturus, vidit Solem in medio cœli in meridie: quærens autem rei inſolitæ cauſam, didicit, illud portentum in gratiam Ezechiæ patratum, quò Iſaiæ dictis fidem haberet. Miſit igitur ad ipſum Baladanus munera & honorificam legationem, rogans, ut de Solis portento ipſum tutè doceret. Ille autem Merodach Baladan filius Baladan, alius eſt ab eo, qui Jechoniam liberum dimiſit, quum tredecim ſuprà centum anni ab adventu legatorum ad Jechoniæ captivitatem interceſſerint: paucos nempè dies vixit Sarbadam, ejuſque regno per Babylonios ſublato, rerum Babylone potitus eſt Evilmerodach. Atque hîc obiter obſerva ritum Chriſtianorum orandi ſtatis cujuſque diei horis Ephræmi tempore jam inductum, juxta quem Sanctus Doctor Babyloniorum morem repræſentat: nec enim id ex Scriptura, aut quod ipſe ſciam, aliundè haurire potuit.

Inter Syriaca Panis Euchariſtici nomina celeberrimum eſt ܓܡܘܪܬܐ *Gmurto*, quod *Carbonem* ſignificat. De eo agunt Liturgici Scriptores, ut Dionyſius Barſalibæus, & doctiſſimus Stephanus Edenenſis Patriarcha Antiochenus in expoſitione Miſſæ Syrorum. Per *Carbonem* Chriſtus myſticè deſignatur, juxtà illud Iſ. 6. *Et volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus carbo ignitus, quem forcipe tulerat de Altari, & tetigit os meum, & dixit: ecce tetigit hoc labia tua, & auferetur iniquitas tua, & peccatum tuum mundabitur.* Hunc locum ſic exponit Ephræm noſter: ܓܡܘܪܬܐ ܠܥܡܢܘܐܝܠ ܪܡܙܐ ܕܒܦܓܪܐ ܕܝܠܢ ܐܬܚܒܪ ܒܗ ܐܬܚܒܪ ܒܗ ܒܦܓܪܐ ܐܝܟ ܕܒܡܩܒܛܐ ܐܬܐܚܕ . ܘܡܩܒܛܐ ܕܝܢ ܣܦܘܬܐ ܕܢܒܝܐ ܗܘ ܕܒܗ ܐܬܪܫܡܢ ܘܡܢ ܚܛܗܝܢ ܕܟܝܢ ܐܢܘܢ : *Carbo Emmanuelem ſignificat, qui dum Corpori noſtro unitus fuit, in eodem corpore, tamquam forcipe, apprehenſus eſt. Forceps autem quum labia Prophetæ, per quem nos deſignamur, tetigiſſet, eundem ab iniquitate & immunditia purgavit.* Carbo igitur,

juxta

juxta Sanctum Doctorem, Divinitatem Verbi significat; forceps verò Humanitatem. Et quemadmodum Isaias sumpto Carbone mundatus est, sic nos vivum Christi corpus in Eucharistia sumentes, à peccatis purgamur. Vide Renaudotium tom. 2. Liturg. Oriental. pag. 63. ubi merito redarguit Boderianum, qui vocem

ܓܡܘܪܬܐ *Gmurto* (non *Gamuro*) perperàm reddit *Corporale*.

II.

De Nativitate Domini Nostri Jesu Christi, Hymni XV.

ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܥܠ ܡܘܠܕܗ ܕܡܪܢ. ܗܘ.

De Nativitate Domini. EXTANT in Codice Nitrien. VIII. in quo reverà sunt septem suprà viginti: sed quindecim dumtaxat dicuntur, quia totidem Tonis cantantur. Nam sciendum est, omnibus Ephræmi Hymnis, qui

ܡܕܪ̈ܫܐ *Madrosce* vocantur, præmitti literis rubris Tonum, Normam, seù Exemplar Cantus, cujus ad formam Hymnus ipse Ephræmiticus elaboratus est. Hoc indicat nota

ܠܩܠܐ *Ad tonum*, seù ܥܢܝܬܐ *Canticum*, cui statim subjungitur exordium illius notissimi Cantici, quod Ephræmus imitatur. Titulus

autem iste ܒܪ ܩܠܗ *Bar-Koleb*, qui nonnullis hymnis præfigitur, significat, eundem esse cum antecedenti Tonum.

Inter Hymnos Ephræmi de Nativitate Domini celebratur à Syris Theologis Hymnus decimus, in quo locum insignem habet pro una Christi in duabus naturis persona: est

autem hujusmodi: ܡܫܒܚ ܚܟܝܡܐ:
ܕܚܒܟ ܘܚܠܛ ܐܠܗܘܬܐ ܥܡ ܐܢܫܘܬܐ.
ܚܕ ܡܢ ܪ̈ܘܡܐ ܘܚܕ ܡܢ ܥܘܡ̈ܩܐ ܟܝ̈ܢܐ
ܡܙܓ ܐܝܟ ܡܣܡܢܢܐ ܘܗܘܐ ܒܪܢܫܐ
ܐܠܗܐ ܒܪܢܫ : *Laudabilis Sapiens, qui Divinitatem cum Humanitate copulavit conjunxitque. Unam de summis, alteram de imis, naturas, velut pharmocum, miscuit: & factus est Persona, Deus-Homo.* Hunc Hymnum citant Philoxenus Hierapolitanus in epist. ad Monachos Snunenses, & Joannes Maro in Tract. adversùs Nestorianos, & Eutychianos. Pias tamen Lectoris aures fortasse

offendit verbum illud ܚܠܛ, &

ܡܙܓ, hoc est, *miscuit*, quod ab

Ephræmo de naturis Divina & Humana dicitur, quasi Eutychianam sapiat hæresim. Verùm hoc longè abest à mente Sancti Doctoris, uti ex progressu laudati Hymni apparet. Præterea idem Ephræmus aliis in locis mistionem confusionemque naturarum expressè rejicit, ut infrà ostendemus ex Hymno ejusdem *de Annunciatione Beatæ Mariæ Virginis* Cod. Nitrien. V. fol. 31. Notan-

dum igitur est, verbum ܚܠܛ, &

ܡܙܓ, quibus Sanctus Doctor frequenter utitur, generatim de qualibet conjunctione à Syris usurpari. Audi Philoxenum in Tract. de Verbi Incarnatione Cod. Nitr. XXV. fol. 22.

ܡܘܕܝܢܢ ܗܘ ܕܐܦ ܡܢ ܩܢܘ̈ܡܐ ܡܬܚܠܛܐ
ܘܐܬܚܒܟ ܒܟܝ̈ܢܐ ܡܫܘܚܠܦܐ ܐܬܐܡܪ.
ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ ܘܐܬܚܠܛ : ܠܗ ܡܠܦܢܐ
ܕܒܣܘܪܝܝܐ ܐܬܝܕܥܘ ܒܡܠܬܐ : ܐܘ
ܡܚܠܛܢܘܬܐ ܕܟܕ ܫܓܝܫܐ : ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ
ܕܥܘܕܪܢܐ ܫܘܝܐ ܐܘ ܚܒܝܫܐ
ܘܩܢܘܡܝܐ ܐܠܐ ܐܟܚܕܐ :

Dicitur autem commixtus & conjunctus, *prout loquuntur Doctores qui Syriaco sermone claruerunt, non quidem commixtione vulgari, quæ confusio-*

fionem infert, neque conjunctione, quæ corruptionem inducit; sed commixtus est admirabili & nova quadam ratione, prout Deum decet. Et infrà:

ܐܬܚܠܛܬ ܘܐܬܡܙܓܬ ܥܡ ܐܢܫܘܬܐ
ܘܗܘܝܐ ܕܐܡܪܝܢ ܣܘܪ̈ܝܝܐ ܐܠܗܘܬܐ:

Commixta & copulata est cum Humanitate Divinitas, ut Syri loquuntur. Sed clariùs & magis ad rem nostram in Epistola ad Monachos Snunenses in Mesopotamia Cod. Nitr. XXVII. fol. 89. à tergo, adducit Philoxenus ipsissima hæc Ephræmi verba, quæ fol. 91. sic interpretatur. ܠܗܘ ܕܐܡܪ

ܕܡܙܓ ܟܝܢ̈ܐ ܐܝܟ ܣܡܡܢܐ ܣܟܠ
ܗܘ ܕܚܝܕ ܐܬܡܠܠ. ܠܐ ܓܝܪ
ܐܝܟ ܡ̈ܝܐ ܡܬܡܙܓܝܢ ܐܘ ܚܡܪܐ
ܡ̈ܝܐ ܘܠܚ̈ܝܐ ܡܫܬܢ̈ܝܢܐ ܘܬܐ ܦܪ̈ܝܫܬܐ
ܗܘ ܕܐܝܟ ܗܟܢܐ ܡܬܚܠܛܝܢ ܘܡܬܓܡܪܝܢ
ܡܘܙܓܐ ܗܘܝܢ ܘܡ̈ܠܟ ܡܬܚܠܛܝܢ ܗܘܘ
ܠܗܘܢ ܘܐܦ ܡܫܬܢܝܢ ܠܡܫܘܚܬܐ
ܛܥܡܐ ܕܟܝܢܗܘܢ ܘܡܫܬܠܡܝܢ ܠܗܘܢ
ܘܐܬܚܫܒܘ. ܚܣ ܓܝܪ ܕܢܣܒܪ
ܗܟܢܐ ܥܠ ܡܠܬܐ ܡܦܓܪܐ ܘܩܕܝܫܐ ܐܘ
ܦܓܪܐ ܗܘ ܐܘ ܐܢܫ ܡܢ ܐܚܪ̈ܢܐ
ܕܫܘ̈ܝܢ ܐܘ ܡܢ ܬܠܡ̈ܝܕܘܗܝ ܠܡܬܪܥܝܘ
ܘܠܡܐܡܪ: ܕܐܝܟ ܚܡܪܐ ܘܡ̈ܝܐ ܐܦ
ܗܢܘܢ ܗܘܘ ܡܬܚܠܛܝܢ. ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܠܐ
ܗܘܐ ܥܝܕܐ ܠܠܫܢܐ ܕܝܠܢ ܣܘܪܝܝܐ
ܠܡܫܬܡܫܘ ܒܡ̈ܠܐ ܚܬܝܬ̈ܐ ܕܥܠ
ܡܬܒܣܪܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܘܥܠ ܗܝ
ܡܬܕܪܟܢܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܟܢܐ ܐܝܟ ܝܘܢ̈ܝܐ
ܡܬܪܓܡܢܘܬܐ: ܡܛܠ ܗܢܐ ܡܠܬܐ
ܚܝܢܐ ܘܠܐ ܡܬܝܕܥܐ ܗܘܬ. ܠܣܘܪ̈ܝܝܐ: ܟܬܒ
ܡܛܠ ܚܝܠܐ ܐܦܪܝܡ ܗܘܐ ܘܐܬܡܙܓܬ. ܘܡܛܠ
ܗܘ ܕܡܠܬܐ ܐܬܒܣܪ: ܐܠܗܐ ܐܬܒܪܢܫ
ܘܡܠܬܐ ܕܐܝܟ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܢܝܩܝܐ ܗܘ

Tom. I.

ܘܗܘܐ ܚܠܝܛܐ ܡܬܚܙܝܐ ܠܗܘܢ ܐܝܟ
ܕܚܠܛ ܐܘ ܡܢ ܟܝܢܘܗܝ ܐܚܝܕܘܬܐ.
ܕܝܠܗ ܡܫܬܡܥܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܘܚܠܛ
ܐܝܟ ܕܢܐܡܪ ܡܢܗ ܘܢܬܚܙܐ ܗܘ ܟܕ ܗܘ
ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܘܡܬܒܪܢܫܐ:

Item quum ait, miscuit naturas tamquam pharmacum, *id pro* univit *intellexit. Non enim existimavit Sanctus, eo modo naturas Divinitatis & Humanitatis ad* commixtionem *venisse, quo aqua & vinum, aut cæteræ humidæ liquidæque naturæ, quæ naturarum suarum veritatem per commixtionem amittere solent, diversumque saporem acquirere. Absit, ut ita de Verbo ejusque Corpore aut Sanctus ille, aut alii eidem æquales, aut nos ipsorum discipuli sentiamus, & dicamus, eas instar aquæ & vini permixtas fuisse. Sed quia haud solet lingua nostra Syriaca accuratis de Divina Incarnatione & incomprehensibili Unione vocabulis uti, quemadmodum Græci rectè usurpant; ideo pro* natura unita, *quod vocabulum Syris ignotum erat, scripsit B. Ephræm* commixta: *& pro* Verbum incarnatum, Deusque homo factus, *quod in Symbolo Niceno legitur, & à Græcis Patribus frequenter usurpatur, dixit*, factus est Persona Deus-Homo, *quum dicere debuisset*, ipsemet Deus est & homo. Hactenus Philoxenus: cui consonat Cl. Stephanus Edenensis Maronitarum Patriarcha Antiochenus lib. 2. expositionis Missæ Syrorum Candelabro X. cap. 6. ubi exponit verba illa, quæ Sacerdos apud Maronitas recitat, dum Particulam Corporis in Calicem immittit, dicens: ܚܠܛܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܘܬܟ

ܒܐܢܫܘܬܢ ܘܐܢܫܘܬܢ ܒܐܠܗܘܬܟ:

Commiscuisti, Domine, Divinitatem tuam cum nostra Humanitate, & Humanitatem nostram cum tua Divinitate. De verbo autem ܚܠܛ & ܡܙܓ hæc subjungit: ܘܐܡܠܟ

واعلم ايها القارى ان بعض اناس وضعوا الشك فى لفظة ܡܚܠܛܬ بسبب ان الابا طعنوا بالحرم اوطاخى الذى وضع الامتزاج والخلطه فى طبيعتى السيد المخلص وقال انها طبيعة واحده ومن هذا صار ان بعض نساخ بدلوا هذه اللفظة فى ܡܚܝܛܬ كما هو باين فى نسخة المطران يوحنا ابن عبيد الموجوده فى دير راس النهر باسعدى كتبت فى سنة ١٨٥٩ يونانيه الموافقه لسنة ١٥٤٨ مسيحيه واخرون ܐܬܚܝܛܬ كما فى النسخه المذكوره حرر القس حنا نمرون فى الكتاب الموجود عندنا فى دير قنوبين فلكن نقول ان هذه اللفظة لا شك فيها ولا ريب ونقال عن كل شى يتقرب الى الاخر لم يشاركه ام يتحد معه كقول اشعيا فى بدى الفصل الثالث

ܘܝ ܠܕܡܩܪܒܝܢ ܒܝܬܐ ܠܒܝܬܐ ܘܚܩܠܐ ܠܚܩܠܐ ܡܚܠܛܝܢ.

وكتب الرسول للعبرانيين فى ص ٣ع ١٤

ܐܬܚܠܛܢ ܓܝܪ ܥܡ ܡܫܝܚܐ ܐܢ ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܫܘܠܡܐ ܒܗܢܐ ܩܝܡܐ ܫܪܝܪܐ ܢܬܩܝܡ.

وكذلك السروجى يقول فى الميمر ٦٦ من خميس الاسرار

ܡܟܝܟܘܬܗ ܕܥܡܢܘܐܝܠ ܐܬܕܡܝ ܠܢ : ܟܕ ܗܘ ܠܐܒܘܗܝ ܫܘܐ ܗܘ ܒܫܘܒܚܐ ܪܒܐ . ܠܒܫ ܗܘܐ ܕܡܘܬܢ ܘܐܬܚܠܛ ܒܢ ܘܐܬܕܡܝ ܠܢ : ܢܚܬ ܕܢܣܩܝܘܗܝ ܠܐܬܪܐ ܪܡܐ ܠܘܬ ܡܘܠܕܗ.

ويشبه ذلك نقول فى باعوث العازر

ܒܪ ܥܠܝܐ ܡܟܟ ܗܘܐ ܢܦܫܗ ܥܡ ܡܟܝܟܐ : ܘܢܣܒܗ ܥܡܗ ܒܫܘܒܚܗ ܠܡܚܠܛܘ ܒܐܬܪܗ ܪܡܐ.

وكمثل ذلك نقول عن امتزاج النطوح واتفاق الالحان واجتماع الملايكه مع البشر وغيرها

Sciendum eſt, inquit, *Lector*, *quoſdam dubium moviſſe de voce* ܡܚܠܛܬ commiſcuiſti, *eò quod Patres Eutychéti anathema dixerint, qui commixtionem in duabus Chriſti Domini naturis admittebat, unam aſſerens ex iis conflatam naturam. Unde factum eſt, ut quidam librarii illud vocabulum permutarint in iſtud* ܡܚܝܛܬ conjunxiſti, *ut in exemplari Jo: Abaidi Epiſcopi, quod extat in Monaſterio Ras-Nahrenſi in oppido Eden ſcriptum anno Græcorum* 1859. *Chriſti* 1548. *Alii verò in hanc vocem* ܐܬܚܝܛܬ unita eſt, *ut in Codice Jo: Nemroni Presbyteri ſcripto eodem anno, qui in Monaſterio Canubinenſi penes nos ſervatur. Verùm dicimus, hoc vocabulum omni prorsùs ſuſpicione carere: dicitur enim de qualibet re, quæ cum alia conjungitur, vel communicat, vel unitur; juxta illud Iſaiæ initio cap.* 3. (In Vulg. cap. 5. verſ. 8.) væ, qui conjungitis domum ad domum, & agrum agro admiſcetis: & *Apoſtolus ad Hebræos cap.* 132. (In Vulg. *cap.* 3. *verſ.* 14.) *ſcribit*: Commixti enim cum Chriſto ſumus, ſi tamen à principio uſque ad finem hoc verum teſtamentum firmum retineamus. *Item Sarugenſis Homilia* 66. *de Feria V. Myſteriorum* (hoc eſt, in Cœna Domini,) *ait*: Humilitate ſua Emmanuel ſimilis nobis factus eſt, quum ipſe Patri ſuo in magna gloria totus ſimilis ſit: Aſſumpſit figuram noſtram, & miſcuit ſe inter nos, ſimiliſque nobis factus eſt: deſcendit, ut nos in ſublimem regionem ad Genitorem ſuum erigeret. *Simili modo dicimus in Hymno de Lazaro*, Filius Altiſſimi ſeipſum cum infimis commiſcuit, ut eoſdem in ſublimi regione ſua ſecum in gloria commiſceret. *Sic demùm loquimur de commixtione pharmacorum, de harmonia Cantuum, de conjunctione Angelorum cum hominibus, & de reliquis hujuſmodi*. Hucuſque Edenenſis. Commixtionem pro Unione ſumpſit etiam apud Latinos S. Petrus Chryſologus ſerm. 142. de Annunciatione; *Audiſtis*, inquit, *inaudita ratione in uno corpore Deum hominemque miſceri*.

Quod

Quod verò ait Philoxenus loco suprà citat. [illegible] : *Pro natura unita, quod vocabulum Syris ignotum erat, scripsit B. Ephræm, commixta*; id absolutè loquendo falsum est: nam Syri usque ad Concilium Ephesinum frequentiùs quidem *commixtionem* pro unione usurpabant; non tamen vox *unio* ipsis ignota erat; quin eadem apud ipsum Ephræmum quandoque occurrit, ut vidimus suprà in Commentariis ejusdem in Isaiam.

Ad calcem laudati Codicis Nitriensis VIII. hæc nota legitur fol. 91. à tergo. [illegible] : *Scripsit Librum hunc S. Ephræm Doctoris* (idest, de Paradiso, & Nativitate Christi) *Barlaham Scriptor Edessenus, qui habitat in Sarmin, pro benedictio Cœnobio Sancti Danielis, quod est in monte Sciulac. Absolutus autem fuit die vigesima Februarii, Anno Alexandri* 863. *Feria secunda Jejunii*. Is Christi annus erat 551. quo Pascha celebratum est die 9. Aprilis, & Feria 2. Hebdomadæ primæ Jejunii incidit in diem 20. Februarii: nimirùm ex Orientalium more, qui Jejunium Quadragesimale à Feria 2. post Dominicam Quinquagesimæ auspicantur. Barlaham Edessenus fuit egregius Scriptor, multosque Codices manu sua nitidissimè exaravit, è quibus aliquot inter Nitrienses habemus. Sarmin verò locus, in quo

Ex hoc loco discimus, Epocham Alexandri, juxta mentem Barlahæ Edesseni, Christiana priorem esse annis 312.

Barlaham habitabat, laudatur Evagrio in Hist. Eccles. lib. 4. cap. 38. ubi *Sirimis* vocatur, & Vicus esse dicitur Cynegicæ regionis in territorio Antiocheni. *Sciulac* autem, seù *Seleucia*, ubi Monasterium Sancti Danielis situm fuisse narratur, mons est non procul ab Edessa, cujus incolæ usque ad hoc tempus [illegible] *Sciulachenses* Arabico sermone appellantur: differtque ab utraque Syrorum Seleucia, nimirùm, tùm ab ea, quæ ad mare propè Antiochiam jacet, tùm ab alia, quæ juxta Ctesiphontem in Assyria sita est.

Initio Codicis legere est annotationem, quam Moyses Scetensis Abbas præfixit, quando eundem Codicem pro Cœnobio suo ex Mesopotamia comparauit. [illegible] : *In honorem, & decus, & exaltationem hujus Sacri Monasterii Deiparæ Syrorum in deserto Scetensi, studiosè comparavit Librum hunc unacum aliis multis, nimirùm ducentis & quinquoginta, Moyses humilis ac peccator, cognomento Nisibenus, quorum plerosque emit, nonnullos verò dono oblatos accepit, dum Bagdadum profectus est pro negotiis hujus Eremi, & Monachorum ibidem commorontium &c. Advexit istos Codices præfatus Moyses Abbas anno Græcorum* 1243. (idest, Christi 932.)

Hæc annotatio iisdem planè verbis præfixa est singulis Codicibus, quos Moyses Abbas comparavit. Complures autem ex eis habemus in Bibliotheca Vaticana, ut infrà indicabimus: reliqui adhuc in Monasterio Scetensi delitescunt haud exiguam nobis Deo annuente scribendi materiem propediem suffecturi.

III.

De Paradiso Hymni XV.

ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܦܪܕܝܣܐ ܗܘ.

De Paradiso. EXTANT in Codicibus Nitrien. VII. & VIII. Et in septimo quidem Codice dividitur Opus in XV. Hymnos, qui diversis etiam Tonis exeunt. At in Codice VIII. nulla apparet Hymnorum divisio, nec ii quindecim numerantur, sed undecim dumtaxat, uti adnotatur fol. 38. à tergo.

Agit hìc Ephræmus de Paradiso terrestri, quem editissimo in loco constitutum esse docet. Ab hoc sæpè digreditur ad Paradisum cœlestem, quem in terrestris confinio collocat: quamobrem diluvio nequaquam corruptum fuisse consequenter affirmat:

ܒܥܝܢܐ ܕܪܥܝܢܐ ܚܙܝܬܗ ܠܦܪܕܝܣܐ
ܘܪܘܡܐ ܕܟܠ ܛܘܪܝܢ ܡܟܝܟ ܠܘܬ ܪܘܡܗ
ܘܪܘܡܗ. ܠܟܪܥܬܗ ܡܛܐ ܒܠܚܘܕ
ܪܫܗ ܕܡܒܘܠܐ. ܠܪܓܠܘܗܝ ܢܫܩ
ܘܣܓܕ ܘܗܦܟ ܢܚܬ ܠܡܕܪܟ ܪܫܐ
ܘܪܘܡܐ ܕܟܠ ܛܘܪܝܢ ܟܒܫ :

Paradisum oculo mentis vidi. Illius vertex cæterorum montium culmina superat. Propterea que affusæ terris Diluvii aquæ, summis radicem ejus tantùm rasere fluctibus. Pedibus itaque ejus velut oscula figentes, adytum adoravere, subitoque recessu in circumjectos colles montesque defluxerunt. Generalis ergo illa aquarum alluvio calcaneum Paradisi innocenti affluxu lambit; cæterorum verò montium caput contudit. Et infrà:

ܟܕ ܕܝܢ ܣܟܠ ܐܕܡ ܦܠܛܗ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ
ܘܐܚܬܗ ܠܗ ܠܥܩܪܗ ܡܢܗ ܡܫܟܢܗ
ܒܥܘܡܩܐ. ܕܡܫܩܠܐ ܠܥܒܕܐ
ܬܚܝܬ ܦܪܕܝܣܐ ܘܐܦ ܬܡܢ
ܐܒܕܘ ܟܕ ܐܣܟܠܘ : ܘܠܐ ܫܘܘ
ܕܢܗܘܘܢ ܫܒ̈ܒܐ ܠܦܪܕܝܣܐ : ܦܩܕ ܠܗܘܢ
ܒܩܒܘܬܐ : ܠܛܘܪܝ ܩܪܕܘ ܢܚܬܘܢ :

Quum autem peccasset Adam, è Paradiso illum ejecit. Radices ejus concedens, in imis locis sub Paradiso habitare jussit. Quumque ibi quoque flagitiosè viverent, dissipati sunt. Et quia non meruerunt vicinam Paradiso sedem tenere, jussit eos per Arcam in Cardoos montes deportari. Et paulò post:

ܬܡܢ ܦܪܝܫܝܢ ܗܘܘ ܫܪ̈ܒܬܐ ܬܪܬܝܢ ܕܐܚ̈ܐ.
ܩܐܝܢ ܦܪܫ ܥܡܪ ܒܐܪܥܐ ܕܢܘܕ ܬܚܬ
ܒܡܟܝܟܘܬܐ ܕܝܠܗ ܕܫܝܬ ܘܐܢܘܫ.
ܘܐܝܠܝܢ ܕܥܠܝܐ ܘܡܫܬܡܗܝܢ
ܒܢܝ̈ܐ ܕܐܠܗܐ ܫܒܩܘ ܢܛܘܪܬܗܘܢ ܘܢܣܒܘ
ܢܫ̈ܐ ܡܢ ܒܢ̈ܬ ܒܢܝܢܫܐ ܒ̈ܢܬܗ ܕܗܘ ܕܒܬܚܬܝܬܐ :

Ibi separatim agebant duæ fratrum cognationes. Cain inde recedens, in terra Nud habitavit infrà devexa, quæ Seth & Enos tenuerant. At qui summa colebant, & filii Dei nuncupati sunt, relicta statione descenderunt, duxeruntque sibi uxores ex filiabus hominis, filias, inquam, ejus, qui in valle habitabat.

Eadem post Ephræmum de Paradiso deque generationibus Seth atque Cain tradunt Historici Orientales, qui Arabicè, vel Syriacè scripsere. Ut Dionysium Patriarcham, Gregorium Abulpharagium, & Eutychium Alexandrinum taceam, audi Georgium Elmacinum Homaidum in Chronico de Adam:

ثم

ثم ان ادم قال لقاين ولهابيل اختاروا لكم شيا من اثمار الارض ومن اولاد الغنم واطلعا الى الجبل المقدس وادخلا مغارة الكنوز واسجدا هناك بين يدى الرب الاهكم وقربا له قربانا :

Tùm Adam ad Cain & Abel: Eligite vobis, inquit, de fructibus terræ, & de fœtibus ovium, & in montem Sanctum ascendite, & intrantes in speluncam thesaurorum, adorate ibi Dominum Deum vestrum, & offerte ei victimam. Et paulò post:

وصعد ادم الى الجبل وكان قاين وهابيل يصعدا وراه . *Ascenditque Adam in montem: Cain autem & Abel sequebantur eum.* Et de Seth:

بعد وفاة ادم اخذ شيث اولاده واولاد اولاده ونسام وطلع بهم الى الطور المقدس الموضع الذى فيه جسم ادم وبقى قاين واولاده فى اسافل الجبل بالموضع الذى قتل فيه هابيل :

Post obitum Adæ tulit Seth filios suos & filios filiorum suorum, uxoresque eorum, & ascendit cum eis in montem Sanctum, ubi corpus Adæ erat. Remansit autem Cain, & filii eius ad radices montis in loco, ubi Abelem interfecerat. Demùm de Noë:

ونزل جميع اولاد ادم الى اسفل الارض : واختلطوا ببنات قاين :

Et descendentes universi Adæ filii ad infima terræ loca, commixti sunt filiabus Cain.

Quum omnis fabula ex vero aliquo descendat, crediderim *speluncam thesaurorum* inde appellatam fuisse, quòd corpus Adæ ibi reconditum fuerit: *terram* verò *Nud*, ubi Cain profugus & tremebundus (id enim sonat vox *Nud*) habitavit: *Montem* autem *Sanctum*, quo filii Seth & Enos secesserant à filiis Cain, qui feracissimos in planitie agros nacti, ibidem domicilia superbiæ, & luxuriæ sedes fixere.

De situ verò Paradisi terrestris, Syrorum opinionem celebrem facit Barcephas à Masio editus. Eam noster Doctor ante Barcepham tradiderat in Commentario in Genesim Codice nostro III. inquiens:

ܡܛܠ ܕܒܪܘܡܐ ܪܡܐ ܣܝܡ ܦܪܕܝܣܐ : ܠܬܚܬܝܗ ܡܬܟܢܫܝܢ ܢܗܪ̈ܘܬܐ ܘܢܦܠܝܢ ܠܗ ܝܡܐ ܐܝܟ ܡܢ ܪܘܡܐ ܡܬܪ̈ܘܡܐ ܪܡܐ . ܘܡܢ ܬܚܬܝܗ ܕܝܒܫܐ ܐܪܥܐ ܘܐܝܟ ܡܢ ܒܗܘܦܐ ܡܫܬܦܩܝܢ ܠܬܚܬܝܗ ܕܢܦܩܝܢ . ܘܡܫܬܦܩܝܢ ܐܝܟ ܦܝܫܘܢ ܠܡܥܪܒܐ : ܘܓܝܚܘܢ ܕܗܘ ܢܝܠܘܣ ܠܬܝܡܢܐ : ܘܕܩܠܬ ܘܦܪܬ ܗܠܝܢ ܕܒܝܢܬܗܘܢ ܥܡܪܝܢܢ ܠܓܪܒܝܐ :

Quia verò editissimo in loco situs est Paradisus, subter ipsum Amnes conduntur, & in mare velut ex sublimi scatebra delabuntur: illudque subterraneis meatibus præterfluentes, hìc demùm effunduntur: scilicet, Danubius; seù Phison in Occidente: Gehon, qui & Nilus, in Austro: Tigris & Euphrates, inter quos habitamus, ad Aquilonem. Idem scribit Cod. Nitrien. VI. in altero brevi Comment. in Genes.

ܢܗܪ̈ܘܬܐ ܗܟܝܠ ܐܪܒܥܐ ܐܠܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܦܝܫܘܢ ܕܢܘܒܝܘܣ. ܓܝܚܘܢ ܢܝܠܘܣ . ܕܩܠܬ ܕܝܢ ܘܦܪܬ ܗܠܝܢ ܕܒܝܢܬܗܘܢ ܥܡܪܝܢܢ :

Quatuor igitur flumina hæc sunt: Phison Danubius: Gehon Nilus: Tigris autem & Euphrates, inter quos habitamus. Vide Theodoretum in Genes. Philostorgium lib. 3. cap. 10. Et Cosmam Indicopleuten Topograph. Christiana pag. 133. & 187. qui tamen per *Phisonem* Gangem intelligunt, non Danubium. Neminem credo circa Paradisi situm longiùs aberrasse, quàm Syros Mesopotamenos, dum suum Paradisum in alieno solo quærunt. Ferè enim certum est, Paradisum vel in ipsa Mesopotamia conditum fuisse, vel in ejus confinio, ut fusè probat Pererius.

IV. *De*

I V.

De Ecclesia Hymni LII.

ܡܕܖ̈ܫܐ ܕܥܕܬܐ ܚܡܫܝܢ ܘܬܖ̈ܝܢ.

De Ecclesia.

XTANT in Codice Nitrien. VII. & laudantur in Catalogo Hebedjesu pag. 44. verbis istis:

ܐܦ ܟܬܒܐ ܘܡܟܬܒܢܘܬܐ ܐܝܬ ܠܗ

ܕܠܘܬ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܥܕܬܐ :

Habet etiam libros, & Epistolas de Fide Ecclesiae: qui locus ex manuscriptis sic restituendus est: ܘܠܘܬ

ܗܝܡܢܘܬܐ ܘܥܕܬܐ :

De Fide, & Ecclesia: nam hymnos in utrumque argumentum scripsit Sanctus Doctor. Inscribuntur verò *de Ecclesia*, quia septem priores Hymni (qui tamen ex nostro Codice exciderunt) de Ecclesia sunt, licet reliqui aliis de rebus, ut ex sequenti Catalogo liquet.

8. De libero Arbitrio, Hymnus ordine Alphabetico dispositus à litera ܐ Aleph usque ad ܩ Coph.

Initium: ܡܢܘ ܕܢܓܝܪܐ ܪܘܚܗ ܕܢܫܟܚ

ܠܡܫܒܚܘ ܢܓܝܪܘܬ ܪܘܚܟ ܕܣܝܒܪܬ :

ܚܛܗ̈ܝܢ ܚܛܝܢ ܘܡܠܝܢ ܥܘܠܐ :

ܘܫܘܚܪܐ :

Quis adeò longanimis est, ut satis celebrare queat longanimitatem tuam, quae peccata nostra patienter sustinet? Peccavimus, iniquitate repleti sumus: placavimus, superbià. Legitur ex parte in Officio Feriali Maronitarum ad finem Nocturni Feriae quartae. Praemittit Sanctus Doctor septem elegantissimas strophas de Divina clementia. Deinde probat, Liberum Arbitrium cuilibet homini inesse:

ܡܫܟܚ ܕܢܫܟܘܢ ܗܘ ܒܥܠܕܒܒܟ ܘܠܐ ܢܥܫܢ

ܚܐܪܘܬܟ ܘܡܪܫܝܐ ܗܝ ܘܠܐ

ܐܫܟܚܬ ܠܝ ܗܘ ܕܠܗ ܫܦܝܠ : ܐܦ ܠܗܘ

ܡܟܪܘܙܐ . ܡܢܗ ܘܚܐܪܘܬܐ ܐܚܝܕܐ ܗܘ

ܒܟܠ ܒܪܢܫ . ܠܝ ܡܚܝܠܐ ܚܕ ܡܚܝܠܘ :

ܡܚܝܠܐ ܗܘ ܟܠܗ ܟܝܢܢ . ܘܠܝ ܚܝܠܬܢ

ܚܕ ܚܝܠܬܢ ܟܠܗ ܟܝܢܢ :

Nostin', inimicum tuum ab odio tui cohibere se posse? Inde tuam libertatem arguito: posse, scilicet, illam haudquaquam desipere. Si inimico vires suppetunt, quin etiam tibi? Liberi enim arbitrii natura in quolibet homine una est. Si infirmum dicas, in quolibet homine infirmum esse consequens est: Sin autem in altero validum & firmum, in quolibet homine firmum & validum esse oportet.

Eadem urget S. Doctor Hymno 9.

ܒܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܘܩܪܒܐ ܠܐ ܫܠܡܐ :

omnes homines bellum obtinet.:

ܟܠ ܕܝܢ ܕܛܥܡ ܣܦܘ̈ܬܗ ܠܝܡܐ

ܢܬܝܕܥܘܢ ܠܟܠܗ : ܡܪܝܪ ܘܡܫܪܪ

ܗܘ ܟܠܗ ܝܡܐ ܘܗܘܐ ܗܟܢ ܒܚܕ ܒܪܢܫ

ܡܨܐ ܕܢܫܬܘܕܥ ܟܠܗ ܓܢܣܐ . ܐܠܐ ܡܛܠ

ܐܝܟܢܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܘܠܝ ܡܢܣܝܬ

ܐܢ ܟܠܗܘܢ ܟܠܗܘܢ . ܘܚܕ ܠܝ ܡܨܐ

ܐܟܐ : ܟܠܗܘܢ ܡܨܝܢ ܐܢܫ . ܠܒܟܐ

ܚܙܝ ܠܝ ܐܗܘܬ : ܗܘܝܘ ܡܨܐ ܕܢܚܬܘ

ܒܟܠܗܘܢ ܚܣܝܢ ܗܘܘ . ܘܠܗܘܢ ܕܚܘ

ܐܝܟܢܐ . ܚܝܠܐ ܘܚܐܪܘܬܐ ܗܘܐ ܗܘܐ

ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܡܚܝܠܐ ܗܘܐ :

Gustat quispiam primoribus labris maris aquas, discitque totum amarum esse mare, ut revera est. Sic per unum hominem totum genus humanum licet discernere. Quare neque per omnes homines eundum est, explorare si cupias, utrùm pugnando Diabolum superare valeant. Unus quippè si Diabolum dejicere potest, consequens est omnes posse. Noëmum contemplare.

Ille

Ille profectò omnes sui sæculi mortales revincit: eos, scilicet, feliciorібus futuros fuisse fatis, si ipsis libuisset. Liberi quippè arbitrii vires ipsis ac Noëmo pares fuere. Hic libertatis vires extollit S. Ephræm: Gratiæ verò necessitatem ostendit infrà Hymn. 30. & in Tract. de Fide Hymn. 25.

10. De dilectione proximi, in illud, *dimittite & dimittetur vobis.*

[illegible]

Major est, Domine, sapientia tua, quàm nostra nequitia.

11. De Justitia Dei, & misericordia, ܫܘܒܚܐ ܠܟܐܢܘܬܟ : *Laus justitiæ tuæ.*

12. De libero arbitrio. ܚܐܪܘܬܐ.

Hic Sanctus Doctor humanæ voluntatis libertatem ex quatuor colligit. Primùm ex summa Conditoris bonitate: [illegible] : *Si conditione mali sumus, Conditoris culpa est.* 2. Ex Divinæ Justitiæ æquitate nostræ voluntatis consensum petentis, & contumaciam severè punientis:

[illegible]

Si libero caremus arbitrio, cur nostra petitur, arguiturvè voluntas? Si hæc libera non est, contra jus fasque pœnam irrogat Deus. Sin autem suo ducitur illa arbitrio, æquus hic vindex fuit. 3. Ex eo quod homini ratio & mens inest, qua vera discernit à falsis, investigat, cognoscit: quare ex hoc ipso, quod homines de libertate disceptant, eosdem liberos esse concludit:

[illegible]

Quæ catenis obstricta tenetur natura disceptationem non capit: liberi enim est disceptare. Natura ergo libera eadem & ad quæstiones discurrit; sui enim juris est. Eadem ferè D. Thomas in 1. Par. quæst. 83. art. 1. & in qq. de veritate, quæst. 24. de lib. arbitr. Demùm ex communi hominum sensu: Sentiunt enim, se non vi, sed suo arbitratu ferri ad faciendum quodcumque pro libito faciunt:

[illegible]

Examina in te tuam in teipsum potestatem, atque scrutare, an tui sis juris, nec ne? In te quippe, & per te comperies, te non vi, sed voluntate duci.

13. Non esse ferenda temerè judicia de fratribus: Omnes promiscuè homines esse diligendos, etiam eos, qui nos oderunt.

[illegible]

Arduum mihi est, ea in aliis reprehendere, in quibus ipse peccavi.

14. De Idolorum lapsu, & Hæresum irruptione. [illegible]

Certamen ecce instat. Constantini primùm edicta commemorat, quibus ille Christianos Templa habere, suaque Sacra publicè exercere concesserat: Mox ab Arianis excitatos in Ecclesia tumultus flebili carmine persequitur, & illatas eam ob causam Romano Imperio à Barbaris clades indicat.

[illegible]

ܘܙܘܥܗ ܕܟܗܢܐ ܘܕܡܠܟܐ ܦܠܐܢܝ ܡܢ ܒܟܬܗ܀ ܚܦܠܐ ܘܐܚܐ ܡܟܡܗ ܫܘܪܐ. ܚܢܢ ܕܝܢ ܗܘ ܘܐܘܦ ܠܐ ܚܣܝܢܐ ܘܢܬܟܢܫܘܢ ܚܡܠܐ ܠܝ ܘܩܝܡ ܢܝ:

Ecquis temperet à lacrymis, intuens Sacerdotum Regumque casus? Me quidem firmissimi muri, quibus cingor, oratio & jejunium incolumem hucusque servarunt. At Greges tui, Domine, qui pridem tranquilla pace fruebantur, expetitis potiti pascuis, nunc voce quadam exciti efferatique, infesto cornu Pastorem summum petiere. Ohe Grex, qui pastione relictà, meditatè in Pastorem irruisti! Ast qui omnia pascit & moderatur, sui Gregis misertus est. Sic ad luporum circumfrementium vocem, quæstiones conticuere. Laudes proinde dicito illi, qui externos introduxit, ut cives à mutuis cædibus cohiberet. Ephræm *Propheta Syrorum* dictus fuit, ut suprà annotavi: quare haud temerè prorsus dixero, illum hoc in loco non suorum modò temporum res narrasse, sed & futurorum prænunciasse. Adeò cognitum compertumque est, Orientalium nationum intestina de Religione dissidia, & acerbissimas perpetuasque rixas tùm demùm conquievisse, quum Divinæ Justitiæ sibilo exciti ab Arabiæ silvis lupi Homarus & Hamrus in Syria exaudiri cœpere. Sic repentè ad eum fremitum vocalissimi loquacissimique illi errorum magistri, suis cum gregalibus, omnes stupidi timore obmutuerunt.

15. Divina mysteria non esse curiosiùs investiganda. ܠܐ ܗܘܐ ܡܢܝ ܛܥܝܐ ܟܝܢܝ ܕܫܝܛ: *Haudquaquam immemor sum vilis naturæ meæ.* Hujus argumenti Odas complures scripsit Sanctus Doctor, ac præsertim in Tractatu *de Fide*, de quo infrà sermo erit: & tom. 3. apud Vossium in Sermone, qui *de Margarita* inscribitur.

16. In idem. ܒܡܫܟܢܘܬܢ ܡܢܝ ܐܟܘܠ ܠܓܙܟ ܡܪܝ: *Te jubente, Domine, thesaurum tuum ingrediar.*

17. In idem. ܐܦܬܚ ܦܘܡܝ ܘܐܫܬܥܐ: *Aperiam os meum, & narrabo.*

18. Bonis operibus insudandum esse, ut technæ Diaboli superentur. ܐܠܗܐ ܗܘ ܝܕܥ ܒܢܕܪܝܢ: *Deus, qui votorum nostrorum conscius est.*

19. Homini inesse liberum arbitrium ad bonum & ad malum. ܐܠܗܐ ܐܫܘܢܝ ܘܐܙܡܪ ܠܟ: *Dignum me effice, Deus, ut tibi psallam.* Libertatem manui comparat, quam quolibet extendere quis potest. ܚܙܘ ܠܗ ܠܚܐܪܘܬܐ ܕܐܝܟ ܐܝܕܐ ܗܝ ܕܡܫܟܚܐ ܠܟܠ ܦܐܪܝܢ ܠܡܦܫܛܘ. ܘܐܝܟ ܕܐܫܟܚܬ ܡܢ ܪܫܝܬܐ ܘܐܩܛܦܬ ܠܗ ܣܡܐ ܕܡܘܬܐ: ܡܫܟܚܐ ܗܝ ܘܐܦ ܢܣܒ ܠܗ ܣܡ ܚܝܐ.

Liberum, inquit, *arbitrium inspicite. Manui simile est, quæ ad quoslibet fructus extendi queat. Et quemadmodum potuit ab initio venenum sibi decerpere, sic potest pharmacum vitæ desumere.*

20. Divinæ Christi Oeconomiæ contemplatio. ܫܘܒܚܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܡܕܡ ܕܐܢܬ ܒܟܝܢܟ ܘܠܐ ܙܐܥ ܐܚܝ ܢܦܫܗ. ܡܗܝܡܢܐ ܡܬܬܙܝܥ ܗܘ ܠܗ. ܚܝܠܐ ܓܝܪ ܕܡܬܩܢ ܟܠ ܘܫܘܪܝܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܡܗܢܐ ܕܢܬܚܪܟ.

Quod à seipso, fratres, moveri nequit, illud utique per virtutem Conditoris movetur. Vis enim, quæ cuncta ordinat, eadem & iis motum imprimit. At nobis insunt motus rationis. Non igitur vi aliqua opus est, quæ nos moveat.

21. Co-

21. Cogitatione, & affectu ad cœlestia assurgendum. ܐܠܘ ܐܚܝ ܒܡܠܟܐ ܕܡܣܟܢܘܬܝ ܨܘܬܘ : *Agite dum, Fratres, consilio vilitatis meæ intendite.*

22. Oratio, & gratiarum actio, qua Deum bonorum omnium auctorem agnoscit. ܐܠܗܐ ܚܘܣ ܥܠ ܬܡܝܡܐ ܘܐܠܦ ܠܗܕܝܘܛܐ : *Adesto, Deus, simplicibus, & rudes doce.*

23. Gratias usque Deo agendas esse, sivè preces nostras exaudiat, sivè repellat. ܐܘ ܡܘܗܒܢܐ ܕܦܘܪܫܢܐ : *O largitor discretionis.*

24. De fide, & perseverantia in oratione. ܚܙܘ ܐܚܝ ܒܫܐܠܬܗ ܕܐܒܪܗܡ ܕܫܢܝܐ ܬܫܥܝܢ ܘܬܫܥ ܠܐ ܫܠܐ : *Petitionem Abrahæ considerate, Fratres, qui annis novem suprà nonaginta rogare non destitit.*

25. Cur quasdam petitiones Deus exaudit, & quasdam repellit. ܬܡܗܘ ܓܝܪ ܕܒܢܘܗܝ ܕܙܒܕܝ ܫܐܠܬܗܘܢ ܒܠܫܢܐ ܩܪܒܘ ܠܗ ܕܒܨܐ ܟܣܝܬܐ ܕܠܒܐ : *Enimverò admirati sunt quidam, filios Zebedæi preces suas ei linguâ obtulisse, qui abstrusa cordis scrutatur.*

26. Divinæ Oeconomiæ contemplatio. ܐܫܩܝܢܝ ܡܪܝ ܡܢ ܡܒܘܥܟ : *De fonte tuo pota me, Domine.* Continet Strophas 12. ordine Alphabetico sic dispositas, ut prima Stropha incipiat per Aleph, secunda per Gomal, tertia per He &c. atque adeò à primo ad tertium elementum, omisso medio, fiat transitus. Singulæ autem Strophæ continent octo versus, qui omnes ab eodem elemento, instar Psalmi 118. incipiunt.

27. In idem. ܒܫܡܟ ܝܫܘܥ ܐܫܬܒܗܪ : *In nomine tuo, Jesu, gloriabor.* Undecim Strophas complectitur, quæ per literas in superiori hymno omissas inchoantur.

28. De pravis animi affectionibus compescendis. ܢܚܙܐ ܐܝܢܐ ܝܬܝܪ ܕܢܩܢܐ ܠܒܪܝܬܐ ܐܘ ܠܒܪܘܝܐ : *Videamus, quid magis præstet, creaturas possidere, an Creatorem.*

29. Precatio. Petit à Deo sapientiæ donum. ܐܝܟܢ ܐܙܡܪ ܐܢܐ ܕܟܝܐ ܘܩܕܝܫܐ : *Quomodo psallam, purè & Sanctè.*

30. Precatio & confessio. ܥܩܪܐ ܗܘ ܡܪܝ ܪܥܝܢܝ ܡܢ ܕܢܦܩ ܚܕܬܬܐ : *Mens mea, Domine, sterilis est, ut proferat nova.* Omne donum ex Deo procedere, quin & donorum petitionem donum Dei esse; Deum verò cuncta prænoscere: ܡܢܟ ܫܐܠ ܐܢܐ : ܗܒ ܠܝ ܕܐܩܪܒ ܠܟ. ܡܢ ܕܝܠܟ ܓܝܪ ܡܩܪܒ ܐܢܐ ܠܟ ܐܢ ܝܗܒܬ ܠܝ. ܡܢ ܓܙܟ ܗܘ ܡܪܝ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܩܪܒ ܠܟ. ܟܠܝ ܕܝܠܟ ܐܢܐ : *A te peto, tribue mihi quod offeram tibi: de tuis enim offeram tibi, si dederis mihi, quando de thesauro tuo, Domine, mihi est posse offerre tibi: totus enim tuus sum ego.*

31. Quod perituræ hujus sæculi deliciæ à futuris bonis animum avertunt. ܐܘ ܛܒܐ ܕܛܒܬܐ ܡܫܦܥ : *Bone, qui beneficia in omnes effundis.*

32. De humanæ mentis inconstantia, quam exemplo Sanctorum redarguit. ܚܘܣ ܛܒܐ ܥܠ ܒܝܫܘܬܢ ܐܠܗܐ ܡܪܚܡܢܐ ܘܟܠ ܚܛܗܝܢ : *Nequitiæ nostræ, bone Deus, propitius*

pitius esto, quæ malorum omnium fons est.

33. De oculorum custodia: nec non adversùs curiosos rerum divinarum scrutatores: ܐܝܟ ܕܟܬܝܒܐ ܬܚܘܡܐ ܬܥܒܕ ܠܐܓܪܟ:

Deuter. 22. *Scriptum est, balaustia fac tecto tuo patentia.*

34. De Pœnitentia, quam civitati refugii, & Arcæ Noë comparat. ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܥܘܩܐ ܗܝ ܝܘܡܢܐ ܠܚܛܝܐ ܬܝܒܘܬܐ:

Civitas refugii est hodie Pœnitentia.

35. Hevæ, & Mariæ comparatio, Hymni tres: quorum 1. incipit: ܬܪܬܝܗܝܢ ܕܠܐ ܬܘܠܐ ܬܪܬܝܗܝܢ ܦܫܝܛܬܐ: ܡܪܝܡ ܐܦ ܚܘܐ. ܚܕܐ ܥܠܬܐ ܕܡܘܬܢ: ܐܚܪܬܐ ܕܚܝܝܢ:

Ambæ sine noxa, ambæ simplices, Maria & Heva: altera mortis nostræ causa fuit, vitæ altera. 2. ܥܝܢܐ ܒܢܘܗܪܐ ܡܙܕܘܓܐ ܕܟܝܐ.

Oculus ex conjunctione luminaris purificatur. 3. ܐܢܗܪ ܒܡܠܦܢܘܬܟ ܩܠܗ ܕܐܡܘܪܐ ܘܐܕܢܗ ܕܫܡܘܥܐ:

Vocem dicentis, & aurem audientis doctrina tua illustra. Frequens est apud Syros Scriptores hæc comparatio: clarèque se explicant, de Heva constituta in statu innocentiæ intelligenda esse, quæ de ejus puritate & innocentia dicuntur, ut ex contextu id satis perspicuum est. Et quum Heva in nullo momento status innocentiæ ullam noxam contraxerit, ea comparatione Syri satis testantur, B. V. Mariam quolibet momento, etiam suæ conceptionis, quovis crimine puram fuisse. S. Ephræmi testimonium de immaculata Beatæ Virginis Conceptione notissimum est: nec huic adversantur, quæ in secundo hymno hic S.Doctor attexit: ܡܪܝܡ ܕܡܬ ܠܥܝܢܐ ܢܘܗܪܐ ܥܠ ܒܗ ܫܘܝܗ ܠܡܕܥܗ ܘܡܫܦ ܠܡܚܫܒܬܗ: ܘܕܟܝ ܠܪܥܝܢܝܗ ܘܒܠܐ ܒܬܘܠܘܬܗ:

Maria oculo similis fuit. Lux in eam illapsa, mentem ipsius eluit, cogitationes tersit, curas purificavit, Virginitatem defæcavit: Ubi quemadmodum Virginitati Mariæ nihil detrahitur, sic nec ejusdem perpetuæ & nunquam temeratæ innocentiæ quidquam detrahi dicendum est.

38. De miraculis à Christo patratis, dum in terris cum hominibus conversaretur: deque divina ejusdem œconomia, à nativitate usque ad triumphalem ingressum in Urbem Hierusalem, Hymni 5. quorum 1. incipit: ܡܢܘ ܣܦܩ ܠܡܬܢܝܘ ܠܙܒܢܐ ܐܝܠܝܢ ܕܥܡܪ ܒܗܘܢ ܛܒܐ ܒܐܬܪܐ ܕܒܝܫܬܐ:

Ecquis explicare sufficiat tempora, quibus in regione malorum habitavit Bonus. 2. ܛܘܒܝܗܘܢ ܗܘܘ ܙܒܢܐ ܪܓܝܓܐ ܕܒܗܘܢ ܪܥܐ ܡܘܫܐ ܥܡܐ ܒܡܕܒܪܐ:

O tempora peroptanda, quibus Moses populum in solitudine pascebat. 3. ܦܪܚ ܣܛܢܐ ܘܡܬܟܪܝܐ ܕܐܝܟ ܦܟܝܗܐ ܐܫܬܒܩ ܠܪܝܫ ܛܘܪܐ: ܝܬܒ ܘܐܡܪ ܗܘܐ ܠܦܪܘܩܢ ܕܗܠܝܢ ܥܡܡܐ ܠܟ ܐܬܠ ܐܢ ܬܣܓܘܕ ܠܝ:

Volavit Diabolus, & dolens se tamquam insipidum neglectum, subjit in verticem montis; sedensque dixit Servatori: Hos populos tibi dabo, si adoraveris me. 4. ܙܥܩ ܗܘܐ ܥܠܡܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܕܐܡܠܟ ܡܪܝܐ:

Acclamavit mundus altissimis vocibus, Regnavit Dominus. 5. ܐܝܢܘ ܦܘܡܐ ܕܢܣܦܩ ܠܡܫܒܚܘ ܗܘܐ:

In-

Induit Aaron Sacerdos Ephod cum Oraria. Orarium, quod Diaconorum stolam propriè significat, pro Summi Sacerdotis superhumerali posuit. Hebr. מעיל, quod alii Interulam interpretantur. Sed S. Doctoris interpretatio, quæ & Vulgatæ est, Hebraicæ radici magis consonat.

43. De Tabulis Legis, quas Moses confregit, earumque allegoria, Hymni duo: 1. لحقا حسأه : *Gens Hagarena*. 2. وهدخ : حؤمي أمت حكمتا محكتخا : *Tabulas scriptas inspiciamus, fratres.*

45. De Adam, & Heva, Hymni quinque. 1. أوم بسمأب أدامحقر : *Adam sublime elatus, humi abjectus est.* 2. ىحفا هه هنيا لم حعقؤم ولا مدحقسب مدهدهم ولحكحب : *A Diabolo incessimur in eo, quod nulla vi, nulla via investigare, assequivè possumus.* 3. أسي حتب مثا نحعه لحمدحسمه وحكمحعدا أمخ : *Fratres Hevæ soboles, antiquæ matris gesta audiamus.* 4. حيهاا هب وحزا أنقا مذحبا ورتحكا وأحه لحكحسحسمي محسحا وسحمؤلا وسمحسا تأمحسه : *Probrum fœminæ fuit, quum sit technarum fallaciarumque scatebra, sapientiæque fontem Salomonem vicerit, ipsam nihilominus à Serpente fuisse superatam.* 5. لمأؤفبه أقثا زمسه بمحكه وأوم : *Descendisti ò triumphator ad Adæ casum.* Hic dè Divini Verbi in Virginis utero conceptione differens scribit: أمخ وهب

كحبا لكمؤا وهب أوبا كلاه أابعر هدماا : وهخ حمه أونا مبأاا وهب هدأعم لكه ماأبعسم حسا :

Quemadmodum ex parvulo sinu illius auris (de Heva loquitur) *ingressa & infusa est mors, ita & per novam Mariæ aurem intravit & infusa est vita.* Hanc ipsam formulam inferiùs repetit Hym. 23. de Virginit. Notandus hic locus; quia quum olim Maronitarum Breviarium Viris doctis examinandum datum fuisset, hìc Romæ quosdam offendit, quod in Officio ad Tertiam dicitur:

هدلكه وأحا كلامح أوبسه ومحأوحكا :

Verbum Patris per aurem Benedictæ intravit: quod Leo Allatius dissert. 2. de Libris Ecclesiast. Græcorum indicavit; obscurè tamen, & Maronitarum suppresso nomine. Vides hìc unde formulam illam Auctor Syriaci Officii hauserit. Hauserunt autem & alii Patres Ephræmo posteriores, quos idem Allatius producit. Quodsi hujus locutionis Gregorius Thaumaturgus auctor est orat. in Annunciat. Deiparæ, ut Vossius contendit, ab illo Ephræm fortassè mutuatus est, quæ hoc loco scribit: sic enim habet Gregorius: *Qui Evam condemnavit, ejus filiam tantoperè glorificare contendit: ait enim, paret mihi auditus ingressum.* Disertissimè Augustinus in Appendice de diversis serm. 22. de Tempore in Nativit. Domini: *Deus per Angelum loquebatur, & Virgo per aurem impregnabatur.* Et Felix Papa ad Petrum Antiochenum: *Patris enim intimum substantiale Verbum Deus per S. Virginis aures illapsum, conceptionem ineffabiliter operatum est.*

50. De Adam & Henoch. أوم حاا لحنعم وكلا هوا لحقنوحا : *Adam vidit Henochum in Paradisum introeuntem.* Eadem ferè habet de Henoch & Elia propè finem hymni

mni 49. ubi eos in Paradisum translatos scribit. ܬܪܝܢ ܗܘܘ ܥܠܘ ܕܙܟܘ: ܘܢܦܩܘ ܠܗ ܒܒܗܬܬܐ ܘܚܣܕܐ:

Duo ingressi sunt (Paradisum) *qui vicerant; totidem quippè inde cum rubore & ignominia discesserant.*

51. De Christi Passione & Resurrectione. ܛܘܒܘܗܝ ܠܐܢܫܐ ܕܩܡ ܗܘܐ ܘܚܙܐ ܠܐܬܠܝܛܘܬܗ ܕܝܘܣܦ ܘܐܬܕܡܪ:

Felix, qui adfuit spectavitque stupens Josephum dimicantem, & vincentem.

52. Omnia ad hominum salutem à Deo disponi. ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܥܬܝܪ ܒܡܬܪܥܝܢܘܬܗ: ܘܗܫܐ ܡܥܕܪܢܘܬܗ ܠܥܘܕܪܢܐ. ܘܗܫܐ ܗܘ ܥܡܩ. ܘܪܗܛ ܒܬܪܢ ܕܪܚܡ ܠܢ. ܘܥܪܩ ܡܢܢ:

Deus dives in consiliis suis. Sua nunc auxilia contrahit, nunc verò profundit. Currit post nos, quia nos diligit: fugit etiam à nobis, quia nos amat.

V.

De Virginitate Hymni LI.

ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܥܠ ܒܬܘܠܘܬܐ ܡܢܝܢܗܘܢ ܢܐ.

De Virginitate.

EXTANT in Cod. Nitr. VII. Titulus à Librario additus est: nec enim huic titulo hymnorum argumenta respondent, si tres priores & vigesimum quartum, in quibus de Virginitate agitur, excipias.

Primus de Virginitate Hymnus incipit: ܦܫܘܛܝ ܡܠܒܘܫܟܝ ܥܬܝܩܐ ܗܘ ܒܣܪܐ: *Age, exue veterem hominem, caro.* Secundus: ܡܟܣܝ ܗܘܐ ܒܡܫܟܐ ܗܘܐ ܕܐܡܪܐ ܢܨܚܢܗ: *Agninis tectus pelliculis sceleris machinator Hammon, ovem illam adortus est.* Tertius: ܒܬܘܠܘܬܐ ܠܦܐܪ̈ܐ ܕܣܘܟܐ ܕܡܝܐ ܛܠܝܘܬܐ: *Frugiferis ramis similis est Pueritia.* Ansam huic, aliisque istius argumenti elucubrationibus præbuere B. Ephræmo duo in hac materia contrarii errores, à suismet gentilibus excogitati, & in Syria finitimisque provinciis ipsius tempore grassantes. Primus Encratitarum, quorum nomen in Syria suo etiam tempore viguisse scribit S. Epiphanius, postquam eorum in hac materia errorem Hierax quidam Ægyptius in Ægypto primùm resuscitasset; deinde in Armenia & Mesopotamia Audius; mox Eusthathius Sebastenus B. Ephræmo æqualis maximè propagassent: contra quos Concilium Gangrense congregatum fuit. Contrarium huic errorem Basilides, teste S. Hieronymo, invexit, qui Saturnili, seù Saturnini Antiocheni condiscipulus fuit, profectusque in Ægyptum ibidem contra Virginitatem atque Cœlibatum vociferari orsus est: cujus insaniam, ut scribit idem Hieronymus lib. 2. adversus Jovin. Helvidius posteà, & Jovinianus toto pectore hauserunt. Utrumque ergo errorem S. Ephræm hìc refellit: & Virginitatem quidem Conjugio excellere docet: idcircò velut inæstimabilem thesaurum esse diligentissimè custodiendam; multiplices quippè ad eum surripiendum à Diabolo parari insidias. Attamen etsi Conjugio Virginitas præferenda sit, non ideò illud temerè esse condemnandum, quum ad sobolem procreandam, & ad evitandum pudoris naufragium à Deo fuerit institutum. Idque hoc loco pluribus argumentis confirmat; & in sequenti Hymno *de Oleo & Oliva* probat exemplo Patriarcharum Veteris Testamenti, quod Encratitæ negare non audebant; simul tamen affirmabant, post Christi adventum Nuptias fuisse sublatas, Continentiamque fuisse præcipuum Divinæ In-

Incarnationis fructum, *sine quo obtineri vita non posset*, Epiph. hæres. 47. Hoc dogma Audianorum etiam fuit: cujus sectæ, utpote quæ in Mesopotamia coaluerat, Uranius Mesopotamenus fuit, S. Ephræmo suppar, eamque post varia exilia ultrà Damascum & Mesopotamiam tandem resedisse scribit S. Epiphan. hæres. 70. Istum ergo præcipuè errorem videtur S. Ephræm hic & alibi pulsare: rari enim, & ferè nulli erant ea tempestate sectarii, qui Virginitatis præ Matrimonio excellentiam in dubium disceptationemque vocarent. Plurimi contrà, qui Nuptias indiscriminatim execrarentur; Syri præcipuè, gens suopte ingenio austera atque aspera: quos Diabolicæ doctrinæ Interpretes esse affirmat B. Ephræm;

[illegible]

[illegible]: *Diabolus miseros à nuptiis avertit specie disciplinæ*. Ubi manifestè unàcum Encratitis Eustathianos perstringit, qui, ut loquitur Concilium Gangrense, *specie Religionis* ad fallendos incautos abutebantur. Inconsultæ autem hujus Continentiæ, nuptias præposterè execrantis, consequentiam ab eodem Concilio detestatam statim subdit;

[illegible]

[illegible]: *Quoniam ad Conjugij gradum pudet eos reverti, in laqueos flagitiorum prolabuntur*.

4. De gemino Christi Symbolo, Oliva scilicet, & Oleo, Hymni quatuor. 1. [illegible]: *Tui, Domine, thesauri fores aperi, quæso, mihi*. 2. [illegible]. *Oleum lucernam, quæ nobis luceat, sublimi statuit*. 3. [illegible]: *Oleum, velut Pontifex, Regnum parat*. 4. [illegible]: *October, qui æstiva colluvie atque pulvere fessos, opportuna quiete recreat*. Hoc loco Sanctus Doctor rursùs Matrimonii caussam contra Tatianum & Encratitas, atque Marcionistas agit, illudque Viti eleganter comparat, quam Divina manu consitam fuisse docet; racemorum autem habere speciem parvulos, suavissimas nempè parentum suorum delicias. [illegible]

Citatur à Georgio Amira in Grammat. Syr. pag. 81.

Insignem porrò habet in 3. hymno de Sacramento Confirmationis locum:

[illegible]

Oleum, quasi Pontifex, Regnum parat. De cornu, velut è sinu candidæ nubis, in corporis verticem defluit. Sicut autem Deus super montis cacumen delapsus, Moysi contulit splendorem; ita Salomonem nova luce collustravit infusum capiti ex cornu Unctionis Oleum, in mysterio res nostras præfigurante; quando à populo ad populos Unctio illa migravit, ut pro paucis plurimi modò ungantur, suasque tergant labes. Ubi *de Chrismate* manifestè loquitur: & quia omnes Christiani statim à Baptismate per Pontificem ungebantur, idcircò Novæ Legis Christos, hoc est, Unctos, cum Regibus & Sacerdotibus Mosaicis comparans, illos multò plures

esse

esse affirmat. Eam verò Unctionem in festo Paschatis post solemne Jejunium fieri solitam, indicat, scribens:

ܢܝܣܢ ܕܡܠܐܐ ܨܝܡܐ : ܡܫܚ ܡܥܡܕ
ܘܡܚܘܪ : ܡܕܟܐ ܨܐܬܐ ܡܢ ܢܦܫܬܢ .

Aprilis, qui jejunantes fatigat, ungit, baptizat, & candidos facit, detersa ab animis nostris peccati labe. Mox paucis interjectis disertè docet, Christianum in Baptismo & in Confirmatione, spirituali quodam charactere signari: ܘܪܘܫܡܐ ܗܘ ܕܪܘܚ ܗܘ ܗܘ

ܡܫܚܐ ܕܪܘܫܡܗ ܡܥܡܕܘ ܐܚܝܕ
ܠܡܫܝܚܐ ܠܒܪ ܗܘܐ ܠܗ . ܘܟܠܗ ܕܡܫܟܢ
ܕܝܠܗ ܡܫܝܚܐ . ܘܪܘܫܡܗ ܠܒܪ
ܡܫܚܐ ܦܠܚ ܘܡܫܚܢܐ ܠܐ ܠܒܪܘܗ .
ܕܒܐ ܒܪܬܐ ܘܪܘܚܐ ܗܘ ܦܠܚ
ܠܡܠܟܘܬܗ : ܐܝܟ ܛܒܥܐ ܡܫܚܐ ܘܪܘܚܐ
ܡܫܚܐ ܦܠܚ ܠܐܒܘܗܝ ܠܐ ܦܠܚܝܢ
ܘܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܡܬܚܬܡܝܢ ܗܘܝܘ
ܗܘܝܘ ܘܡܫܚܐ ܠܡܥܡܕܝܬܐ :

Carissimum Spiritui Sancto Oleum, quod eidem ministrat, ejusque lateri hæret, quasi ipsius disciplinæ alumnus. Oleo Spiritus Sanctus Sacerdotes & Christos consignavit: Oleo quoque idem Spiritus ovibus suis signum suum imprimit. Sicut ceræ suam Anulus notam, sic occultum Spiritûs signum per Oleum corporibus imprimitur, quando hæc in Baptismo linuntur, sed & eodem Baptismo signantur. Baptismi denique & Confirmationis ministrum esse Pontificem designat:

ܟܘܗܢܘܬܐ ܡܫܡܫܐ ܠܗ ܠܟܘܪܐ ܦܫܝܛܐ
ܒܡܘܠܕܗ : ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܫܡܫܐ
ܚܘܒܗ . ܘܪܫܝܡܘܬܐ ܡܬܪܡܐ ܠܐ
ܫܘܚܬܗ : ܡܛܠ ܠܐܘܪܐ ܦܬܚ ܠܗ :
ܘܟܘܡܪܐ ܒܒܝܬ ܫܘܠܛܢܗ :

Sacerdotium huic utero in suo partu *subservit, (Loquitur de Lavacro regenerationis.) Unctio coram eo ministrat. Spiritus Sanctus fluentis ejus illabitur. Levitarum corona eum circumdat. Pontifex constitutus est ejus Administer.* Hinc colligere est Ordinarium ministrum Confirmationis esse Pontificem: qui etiam Baptismi minister à S. Doctore ex communi sui temporis disciplina dicitur, non quia Baptismus generatim à quocumque Sacerdote ritè administrari non posset, sed quia talis Baptismus, (cum Sacramento scilicet Confirmationis conjunctus) qualem ejus temporis Ecclesiarum praxis præscribebat, non nisi à Pontifice decebat administrari. Quum autem S. Ephræm nec hic, nec alibi *de Unctione Sacerdotum novæ Legis* mentionem faciat, probabile argumentum est, ritum illum Ecclesiis Syrorum incognitum fuisse: alioquin ejusdem Chrismatis laudes prosequenti, silentio prætereundum non fuisset. Sed & in Sermone præfixo consecrationi Chrismatis in Rituali Syrorum Jacobitarum, in quo Auctor omnia quæ de Chrismate dici potuissent, diligentissimè congerit, Unctionem in Ordinatione fieri solitam omninò reticuit. Morinus in Not. ad Ordin. Syrorum, alia etiam addit ex Syris Patribus testimonia. In Pontificali tamen Syrorum Maronitarum, Stephanus ipsorum Patriarcha prædictam Unctionem Canone sanciendam putavit, tùm quia necdum certum est, illam sequiori saltem ætate à Syris non fuisse introductam, quum in antiquis Pontificalibus quoddam appareat ipsius Unctionis indicium; tùm quia Stephanus suorum Decessorum receptæ à multis annis praxi aliquid deferendum meritò existimavit.

8. De Divina Christi Dispensatione Hymni quatuor. 1. ܐܬܐ ܒܫܠܝ
ܒܫܘܒܚܗ ܐܝܟܢܐ ܒܢܘܗܪܐ . ܒܪܐ ܡܫܝܚܐ
ܒܡܫܝܚܐ : ܒܝܬ ܐܒܐ ܒܐܪܥܐ : ܡܠܘܬܐ
ܚܝܐ

ܒܚܘܒܗ. *Venit ad nos in dilectione sua Arbor benedicta. Lignum per Lignum superatum est: Fructum fructus sustulit: Fructum mortiferum Vitalis absumpsit.* 2. ܒܡܐܬܝܬܗ ܕܫܡܫܢ : *In nostri Solis adventu.* 3. ܢܣܝ ܒܪܝ ܘܩܪܒ ܥܡ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܒܘܟܪܐ ܠܘܬ ܡܘܫܐ ܡܫܒܚܐ : *Experire, Fili, & gesta Primogeniti ad gloriosum Moysen conferto.* 4. ܥܛܠܐ ܗܘ ܠܒܝܫܐ ܠܡ ܕܢܚܙܐ ܒܨܥܪܬܗ : *Difficile est malo suam intueri turpitudinem.* Scopus S. Doctoris est, utriusque Testamenti consensionem & concordiam demonstrare contra Marcionistas, quos ubique data occasione S. Ephræm pulsare solet: hos enim Hæreticos in Syria frequentissimos suisse suo tempore, auctor est Theodoretus in vita S. Jacobi Eremitæ.

12. De Christi tentatione & victoria, Hymni tres. 1. ܒܥܡܕ ܗܘܐ ܡܪܢ ܘܢܦܩ ܠܐܬܠܝܛܘܬܐ : *Baptizatus Dominus ad pugnam vocatur.* 2. ܕܐܡܪ ܘܢܣܝܗ ܗܘܐ : ܒܢܣܝ̈ܘܢܐ ܟܠܗ ܟܠ ܢܫܬܚܩ : *Qui Te ausus est tentare, omnibus tentationum generibus premitur.* 3. ܛܘܒܝܗ ܠܡܕܒܪܐ ܕܒܗ ܐܬܟܬܫ ܗܘ ܕܙܟܐ ܟܠ : *O beatam solitudinem, in qua pugnavit, qui omnia vincit.*

15. De Joanne Baptista, & altero Joanne Apostolo, deque Simone Petro. ܛܘܒܝܗ ܠܟܝ ܒܪܗ ܕܥܩܪܬܐ *O beatam sterilis fœminæ sobolem.* Ubi de primatu S. Petri hæc notanda. ܛܘܒܝܟ ܠܟ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܐܚܝܕ ܩܠܝܕ̈ܐ ܕܒܢܐ ܪܘܚܐ. ܪܒܐ ܗܘ ܡܠܬܐ ܘܠܐ ܡܬܡܠܠܐ ܕܐܣܪܐ ܘܫܪܝܐ ܠܥܠ̈ܝܐ ܘܠܬܚ̈ܬܝܐ : ܛܘܒܝܗ ܠܡܪܥܝܬܐ ܕܐܫܬܠܡܬ ܠܟ ܟܡܐ ܗܘ ܐܬܪܒܝܬ : ܛܘܒܝܟ ܕܐܦ ܗܘ ܗܘܐ ܐܝܟ ܪܫܐ ܘܐܝܟ ܠܫܢܐ ܒܦܓܪܐ ܗܘ ܕܐܚ̈ܝܟ ܘܩܪܝܒ ܠܬܠܡ̈ܝܕܐ ܘܒܢ̈ܝ ܡܪܟ :

Te felicem prædicabo, Simon Petre, claves tenentem, quas Spiritus fabricavit. Magnum verbum & ineffabile, quod Superos & Inferos ligat & solvit. O beatum Gregem tuæ curæ commissum! Proh quantùm ille auctus est! Enimverò postquam Crucem super aquas fixisti, oves in eius amore omnis generis Sanctos & Virgines peperere. O te beatum, qui CAPITIS *&* LINGUÆ *locum obtinuisti in corpore fratrum tuorum, quod utique ex Discipulis & filiis Domini tui coagmentabatur.* Quid ad hæc reponent Calviniani cum suo Magistro? qui lib. 4. cap. 7. præfidenter asserit, ad sæculum quintum usque inauditum fuisse in Ecclesia CAPITIS nomen. S. Ephræm, qui sæculo quarto scribebat, contrarium docet; ex omnium utique Syrorum sententia, quæ etiam in publicis tabulis Ritualium Syriacarum Ecclesiarum adhuc legitur. Eadem ferè de Primatu S. Petri repetit S. Ephræm Hymn. 36. de Ecclesia. Gen. 30. 37.

16. De Nazareth. ܛܘܒܝܟܝ ܢܨܪܬ : *Beata es, Nazareth.* Laudat Nazareth Christi patriam: Canam Galilææ, ubi aquam in vinum convertit: Zachæum publicanum, qui eum convivio excepit: Desertum, in quo panes multiplicavit: Cœcum & Dœmoniacum, quos ipse sanavit.

17. De Sichem Hymni tres, quorum initium: ܛܘܒܝܟܝ ܐܘ ܫܟܝܡ *Beata es, Sichem.* Celebrat Sichem, quòd ibidem sepulti fuissent Joseph, Josue,

Josue, & Eleazar: sed potissimùm quia ad ejus puteum Christus confessisset, Samaritanam alloquuturus.

20. De Civitate Ephraim, in quam Dominus, ut Judæorum persecutionem declinaret, se recepit, Hymni duo: quorum primus incipit: ܛܘܒܝܟܝ ܠܟܝ ܐܦܪܝܡ ܩܪܝܬܐ : *O fortunatam urbem Ephraim*. Secundus: ܛܘܒܝܟܝ ܕܐܬܬܢܝܚ ܡܪܝܐ ܩܘܪܝܬܐ ܡܢ ܟܪܟܝ ܐܦܪܝܡ : *Beata es urbecula Ephraim, quia urbium Dominus in te resedit.*

22. De Samaria, & muliere Samaritana, Hymni duo. Primus incipit: ܡܪܝܐ ܠܐܝܐ : *Dominus defatigatus*. Secundus: ܛܘܒܝܟܝ ܐܢܬܬܐ : *Beata es, mulier.*

24. De Virginitate. ܛܘܒܝܟܝ ܒܬܘܠܬܐ : *Beata es Virgo*. Vide, quæ notavimus hymn. 1.

25. De Joanne Apostolo. ܛܒܐ ܕܐܬܒܙܚ ܘܐܫܠܡ ܢܦܫܗ ܠܗ ܠܥܡܡܐ : *Bonus, qui se abjecit, tradiditque genti exosæ & detestabili.*

26. De Mulieribus, quæ Christo ministrabant. ܛܒܐ ܠܝ ܡܥܝܪ ܘܐܡܪ ܛܒܬܐ ܕܐܡܪܗ ܒܐܡܗ : *Bonus me provocat, ut bona quæ de sua ipse Matre prædicavit, edisseram.*

27. De Salomone & Regina Saba. ܫܠܝܡܘܢ ܒܚܟܡܬܗ ܥܒܕ ܥܒܕܐ ܕܡܠܟܬ ܫܒܐ ܒܗܘܢ ܬܗܝܪܐ ܗܘܬ : *Salomon sapientiâ suâ talia gessit, quæ Regina Saba miraretur.*

28. De mysteriis Christi, quæ in Lege Naturæ, & in Lege Scripta præsignata fuere, Hymni tres. 1. ܡܢܘ ܐܡܪ ܡܨܐ ܬܗܪܐ ܘܬܡܝܗܘܬܐ : *Quisnam dicendo assequatur stuporem & admirationem*. 2. ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܡܐ ܢܚܬ ܗܘܐ ܘܠܒܫ ܦܓܪܐ ܡܚܝܠܐ : *Verbum Altissimi descendit, & imbecille corpus induit*. 3. ܡܢܘ ܕܚܙܐ ܡܪܝܐ ܗܘܐ ܠܡܬܡܗܘ ܘܐܬܕܡܪ : *Ecquis vidit Dominum, & admiratus est.*

31. De Nativitate Christi. ܒܡܘܠܕܟ ܡܫܝܚܐ ܠܒܪܝܬܐ ܚܝܐ ܝܗܒܬ : *Nativitate tua, Christe, mundo vitam attulisti*. Hujus thematis Tractatum integrum scripsit, de quo vide pag. 80.

32. De Nazareth & Bethsaida. ܬܘܕܐ ܠܟ ܢܨܪܬ ܕܐܫܬܘܝܬ ܠܡܗܘܐ ܠܟ ܡܕܝܢܬܐ : *Nazareth tibi gratias agat, quod digna fuerit, ut tibi patria fieret.*

33. De Cana Galilææ, & civitate Nain. ܩܛܢܐ ܬܫܒܚ ܠܟ : *Cana te celebret.*

34. De Hemorrhoïssa, de filia Jairi, de Samaritana, & de Chananæa. ܕܒܕܡܐ ܕܝܠܗ ܗܘܬ ܕܬܬܩܪܒ ܠܡܪܐ ܟܠ : *Hemorrhoissa ad Dominum universorum accedere verita est.*

35. De Hiericho: De ficu, cui Christus maledixit: De loco, ubi expuit cœcumque sanavit: De Maria Magdalena: De Martha: De Monte Oliveto: deque pueris, qui Christo cum ramis palmarum & olivarum occurrerunt. ܐܝܪܝܚܘ ܬܣܓܘܕ ܠܗ : *Hiericho eum adoret.*

36. De Ecclesia. ܒܦܘܡܗܘܢ ܕܟܐܢܐ ܕܝܠܝ ܡܫܒܚ ܐܢܐ ܠܗܘ ܕܒܝ ܠܚܡܐ ܚܝܐ ܩܨܐ ܠܡܫܒܚܘܗܝ : *Ore meorum Justorum illum collaudo, qui in me vivum Panem fregit,* quem

quem suis ipse Discipulis dispensavit. De quo Pane in præcedenti Hymno hæc scripserat: ܫܘܦܪܐ ܡܪܓܓܐ ܕܟܗܢܐ ܩܕܡܝܐ ܘܠܐ ܚܙܘܗ. ܫܘܦܪܐ ܡܣܪܩܐ ܣܢܘܗ ܐܚܪܝܐ ܘܐܪܚܩܘܗ. ܫܘܦܪܐ ܕܟܗܢܐ ܐܚܪܝܐ ܒܥܘܒܝܗܘܢ ܐܚܕܘ ܠܟ ܠܚܡܐ ܕܐܬܪܟܢ ܠܡܐܟܘܠܬܗܘܢ:

Tuam priores Sacerdotes concupierunt pulchritudinem, nec viderunt: Oderunt posteriores, teque indignis tractaverunt modis: Postremi, qui in Ecclesiis inaugurantur, Sacerdotes te suis complexi sunt ulnis, ò Panis vitæ, qui ad nos delapsus, nostris te sensibus immiscuisti. In hoc Hymno meminit Sanctus Doctor sanguinei sudoris Christi in horto: ܘܕܘܟܬܐ ܕܐܕܝܬ ܒܗ ܟܠܝܠܐ ܐܦܩܬ ܠܗ:

Locus, in quo sudavit, coronam ipsi nectat. Ex quo planum fit, versiculum illum Lucæ c. 22. 44. tamquam genuinam Evangelici Textus partem à S. Ephræm agnitum, & in Syriaca versione olim expressum fuisse: eam siquidem historiam à quibusdam in dubium fuisse olim revocatam, docent S. Hier. l. 2. contra Pelag. & S. Hilar. l. 10. de Trinit.

37. De Fide. Agit potissimùm de mysterio Incarnationis, & de Eucharistia. Et de hac quidem sic habet: ܦܓܪܗ ܚܕܬܐܝܬ ܐܬܡܙܓ ܒܦܓܪܝܢ: ܐܦ ܕܡܗ ܕܟܝܐ ܐܬܢܣܟ ܒܥܘܪܩܝܢ. ܐܦ ܩܠܗ ܒܐܕܢܝܢ ܘܚܙܘܗ ܒܥܝܢܝܢ: ܟܠܗ ܒܟܠܢ ܐܬܡܙܓ ܒܪܚܡܘܗܝ: ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܫܘܢܝܐ ܕܚܘܒܐ ܘܠܟܢܘܫܬܗ ܕܫܠܡܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܢܦܫܗ:

Corpus ejus nova ratione nostris corporibus immistum est: ipsius quoque sanguis purissimus in venas nostras diffusus. Ejus similiter vox aures nostras, conspectusque oculos nostros per-culit. Totus ipse nos totos pervasit: & quia Ecclesiam suam dilexit nimis, non illi dedit æmulæ ejus (hoc est Synagogæ,) *manna, sed ipse panis vitæ factus est illi, ut ipsum comederet.* En præclarissimum testimonium de reali Christi Domini præsentia in augustissimo nostri Altaris Sacramento. S. Ephræmo omnes Syrorum Liturgiæ, aliaque publica monumenta mirà consensione suffragantur. In altera ejusdem Hymni parte, ubi de Incarnatione agit, Marcionistarum errorem confutat, qui carnem Christi nostræ carni dissimilem fuisse docebant: nempè ex cœlesti substantia coagmentatam: ܦܓܪܐ ܕܡܢ ܡܪܝܡ ܐܟܣܗ ܠܡܢ ܕܐܡܪ ܕܒܦܓܪܐ ܐܚܪܢܐ ܫܪܐ ܐܠܗܐ. ܦܓܪܐ ܓܝܪ ܫܡܝܢܐ ܓܡܝܪ ܗܘ ܘܡܫܡܠܝ. ܘܐܝܟܢܐ ܪܒܐ ܗܘܐ ܒܠܚܡܐ ܕܝܠܢ. ܐܘ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܕܥܐܠ ܗܘܐ: ܕܡܥܐ ܘܕܡܐ ܐܘܪܕ: ܐܦ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܕܦܓܪܗ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘ: *Corpus ex Maria desumptum redarguit prædicantem, in alio Corpore habitasse Deum: nam Corpus Æthereum absolutum est, planèque perfectum. Quomodo ergo illud nostro adolesceret pane? Quomodo rursùs sudaret, expueret, lacrymas & sanguinem funderet? Præterea quum Corpus è cœlesti substantia decisum terrenæ concretionis fæcibus purum sit, sequitur, nec illud,* (quod Verbum assumpsit) *corpus nostro fuisse absimile, quum morti obnoxium fuerit. Pugnantia ergo dicere coguntur, eadem affirmantes & negantes, unam nempè nostri, atque illius Corporis fuisse naturam.*

38. De Loth, & filiabus ejus. ܠܘܛ ܫܬܐ ܕܢܦܝܓ ܟܘܪܗܗ:

Bibit, ut tristitiam mitigaret.

39. Oratio: ܐܘܕܐ ܠܐܠܗܐ ܕܡܪܚܡ

[illegible] : *Confitebor, ut libertatem consequar. Orabo, ut proficiam.*

40. De Patribus, & Prophetis, qui Nativitatem Christi antecesserunt. [illegible] : *Adventum tuum, Domine, omnium sæculorum Justi esurierunt.*

41. De Jona & Ninivitis, Hymni novem. Alii sunt ab eo sermone, quem edidit Vossius tom. 3. pag. 150. cujus initium in Cod. Nitr. V. fol. 132. terg. [illegible] : *En Jonas in Ninive prædicavit.* Primus incipit : [illegible] : *Ad tuam misericordiam confugio.* Affirmabant Marcionistæ, fas esse Christiano Baptismum iterare; Illorum errorem hic confutat S. Ephræm docens peccata post Baptismum perpetrata Pœnitentiæ remedio indigere. [illegible]

Quia, inquit, nullus superest Baptismo locus, nec peccato quidem locum superesse fas est. Quia verò peccati fanies fluere non cessat, ideò nec expiationis asperso sublata est. Qui enim in Baptismo spem fecit, ne istam abscinderet, Indulgentiam (idest Clavium potestatem) *adjecit.* Ubi Novatianos, & Cataphrygas apertè sugillat.

50. De Resurrectione Christi Hymni duo. Primus incipit : [illegible] : *In una Sabbati vicit lux.* Alter: [illegible] : *Regnarunt, vicerunt Tenebræ, & victæ fuerunt.* Ubi contra Manichæos insurgit Tenebrarum patronos, Tenebras negans aliquid esse, nedum vim aliquam numenque ipsis inesse.

VI.

De Fide Hymni LXXXVII.

[illegible]

ISPUTAT in hoc Libro S. Ephræm contra Arianos, & Eunomianos de Divina Verbi natura, De Fide. quam temerè ab illis investigari, pluribus ostendit: Hoc enim inter varias Arianorum sectas Eunomiani præcipuè sibi arrogabant, ut patet ex Dialogo S. Basilii adversùs Eunomium, & ex ejusdem ad eundem Epistola. Quamobrem Liber iste scriptus fuisse videtur à S. Ephræm jam sene, quando Eunomius, Aetio Syro magistro, Ecclesiam turbare jam cœperat, & Ariani in Mesopotamiam, & in ipsam urbem Edessam jam irruperant; qui etiam Valentis Imperatoris favore Edessenos Catholicos ab Ecclesiis tandem expulere tertio ab obitu Sancti Doctoris mense, ut patet ex Chronico illius Ecclesiæ ad annum Græcorum 684. & nos suprà notavimus ex Dionysio Patriarcha pag. 54.

1. Quam in omnibus Sectariis Patres novitatem reprehenderunt, hanc B. Ephræm Arianis in ipso Disputationis limine objicit, eosdem ad perpetuam Ecclesiæ Catholicæ traditionem provocans. [illegible] : *Pro illa fidei formula, qua omnes vivimus, quam ille constituit, à quo omnes docti sumus, novam Fidem commentum est istud nostri ævi*

ævi audax hominum genus. Hoc telum S. Hilarius Ephræmi contemporaneus lib. 6. de Trinitate eisdem Arianis objiciebat, scribens: *Tardè mihi hos piissimos Doctores ætas nunc hujus sæculi protulit: serò hos habuit fides mea, quam Tu erudisti, Magistros. Inauditis ego his omnibus in Te credidi*. Hoc telum adversùs eosdem frequentissimè contorquent Athanasius, & Basilius, velut ab ipsis Arianis oblatum, novas identidem fidei formulas procudentibus. Quum verò idem fecerint, & hodie faciant Hæretici, qua ratione, qua fronte suis sectis arrogare poterunt Antiquitatem doctrinæ, quam omnes Patres Latini, Græci Syrique, ceù verissimam Ecclesiæ notam agnoverunt?

Pergit Sanctus Doctor, & Aëtianos adoritur, quorum secta in Syria, velut in nativo solo maximè coaluerat. Aëtius enim Syrus fuit, qui eò dementiæ progressus est, ut de Deo, Deique substantia geometrica via & ratione differere atque decernere ausus fuerit, dialectica usus & brevi quadam syllogismorum complexione: perinde ac si infinita Dei majestas angustis humanæ mentis finibus circumscribi posset, & illud solùm de Deo credendum esset, quod naturali lumine deprehenderetur. Vide Sozomenum lib. 4. cap. 28. Socrat. lib. 2. cap. 28. Epiphan. hæres. 76. & Philostorg. lib. 3. Qua in re nuperum imitatorem habuit Benedictum de Spinosa, famosum ætate nostra Sectarium. Ut ergo Aetianorum arrogantiam reprimat, statuit primo loco Dei naturam incomprehensibilem esse. Id ex eo demonstrat, quod rerum à Deo conditarum naturam nullus hactenus mortalium perfectè assequutus fuerit. Quà viâ etiam Basilius Eunomium Aetianæ doctrinæ & arrogantiæ Symmisten aggressus est in lib. contra ejusdem Apologiam, & epist. 168. ubi scribit: *Si minutissimæ formicæ nondum es assequutus naturam, quomodo incomprehensibilem Dei potentiam imaginatione tua comprehensam esse gloriaris?* Atque per hanc occasionem Sanctus Ephræm Aëtium ad sui ipsius cognitionem revocat, disputationemque de Animæ substantia inducit: in qua productis variorum variis de hac quæstione sententiis, eorum quoque dementiam redarguit, qui hominem mente animaque præditum esse negabant. ܐܘ ܬܬܕܡܪܘܢ ܒܫܢܝܘܬܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܠܐ ܐܝܬ ܐܝܟܐ ܢܦܫܐ. ܘܗܢܘܢ ܗܟܝܠ ܒܗܘܢ ܢܦܫܐ ܚܝܬܐ: ܗܝ ܒܗܘܢ ܠܩܘܒܠܗ ܕܢܦܫܗ ܗܘܬ. ܗܝ ܠܗܘ ܡܟܦܪܐ. ܘܐܚܪܬܐ ܗܘܬ ܕܡܡܠܠܐ ܗܘ ܕܐܡܪܐ ܕܠܐ ܐܝܬܝܗ: *Agite dum, & stupendam dementiam illorum expendite, qui negant, usquam esse animam. Ast illi profectò exanimes non sunt: ipsa ergo in ipsis contra seipsam pugnat anima. Ipsa seipsam negat: nec enim alius quispiam, sed ipsa utique anima loquitur, quum negat se esse.*

2. Sequuntur Hymni duo, in quibus ex infinita humanæ mentis à summo Vero distantiâ colligit Deum esse longè suprà hominis captum. Primus incipit: ܛܘܒܘܗܝ ܠܐܢܫܐ ܕܢܨܒ ܠܗ ܡܚܙܝܬܐ ܕܟܝܬܐ ܕܩܘܫܬܐ: *Beatus, qui purum speculum veritatis sibi defixit*. Secundus: ܛܘܒܘܗܝ ܠܐܢܫܐ ܕܠܟ ܡܪܝ ܒܚܘܒܐ ܪܒܐ ܩܪܐ: *Beatus, qui Te, Domine, magna cum caritate invocare meruit.*

4. Progreditur in suscepta de Dei incomprehensibilitate disputatione; & proposita Humanæ cum Angelica natura comparatione, colligit Divinam Naturam ab homine capi non posse ex eo, quod nec ab Angelo, cœlesti etiam lumine collustrato, capiatur. Incipit Primus Hymnus: ܡܢܘ ܡܫܟܚ ܠܡܐܡܪ: ܕܒܪܗ ܕܐܢܫ ܡܢܘܗܝ: ܡܬܕܡܐ ܠܒܪܝܗ

ܘܪ̈ܒܘܢ ܠܐ ܡܨܝܢ: *Stant mille millium: discurrunt myrias myriadum: Unum myriades perscrutari nequeunt.*

Secundus: ܡܣܒܪܢܘܬܐ ܕܐܢܫܐ ܠܘܬ ܡܣܒܪܢܘܬܐ ܕܡܠܐܟܐ ܐܝܟ ܥܡܛܢܐ ܗܝ ܡܬܚܙܝܐ. ܬܘܒ ܡܣܒܪܢܘܬܐ ܕܡܠܐܟܐ ܠܘܬ ܡܣܒܪܢܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ ܗܝ ܙܥܘܪܐ:

Hominis cognitionem si Angelicæ cognitioni compares, lux dubia est. Si Angelicam rursus cognitionem cum scientia Spiritûs conferas, fulgor est exiguus. In his duobus Hymnis de Angelorum naturà S. Ephræm doctissimè disputat. Præclara visa sunt, quæ hic describimus. ܟܕ ܪܚܡܝܢ ܡܠܐ̈ܟܐ ܡܫܟܚܝܢ ܕܢܕܥܘܢ ܕܒܪܐ ܠܥܠܝ̈ܐ: ܫܘܐ̈ܠܐ ܗܘ ܡܫܕܪܝܢ ܠܥܠܝܢ ܕܡܢܗܘܢ. ܐܦ ܗܢܘܢ ܪ̈ܝܫܐ ܒܪܡܙܐ ܕܪܘܚܐ ܡܬܠܡܕܝܢ. ܐܝܟ ܕܪ̈ܓܐ ܕܡܠܐ̈ܟܐ ܫܘܐ̈ܠܝܗܘܢ ܕܡܠܐ̈ܟܐ. ܠܝܬ ܕܡܪܚ ܕܢܥܒܪ ܬܚܘܡܐ ܕܣܝܡ ܠܗ ܗܘ. ܣܗܕܐ ܠܟܝܢܐ ܛܟܣܐ ܕܒܗ ܛܟܣܐ ܠܛܟܣܐ ܡܫܬܠܡ ܥܕܡܐ ܠܗ ܕܟܠܗܘܢ ܟܠܝܠܐ.

Quum Angeli cupiunt cognoscere res Filii, ad eos qui ipsis superiores sunt, quæstiones dirigunt. Sed & ipsi Angeli Supremi nutu Spiritûs docentur. Juxta gradus Angelorum sunt quæstiones Angelorum. Adeò nullus Angelus est, qui audeat definitos sibi prætergredi limites. Id testatur proprius naturæ ordo, in quo ordo ordinem excipit usque ad eum, qui omnium est corona. Hanc doctrinam versat frequenter Auctor Libri de cœlesti Hierarchia cap. 7. & seqq. quem tamen S. Ephræm non nominat. Quamobrem ex hoc solo loco definiri non potest quæstio illa, quæ de Auctore Operum S. Dionysio attributorum inter Recentiores Criticos disceptatur. Contingit enim sæpissimè, eandem speciem in multorum mentem venire, absque ullo prævio ipsorum congressu. Eandem doctrinam sequitur, & exponit S. Thomas 1. Par. quæst. 106. art. 3. & 4. & quæstionibus seqq.

6. Hucusque S. Doctor de Incomprehensibilitate Divinæ Naturæ generatim: Nunc de Personis Divinis differere aggreditur. Patrem esse verè Patrem ostendit: quod verum non esset, si Filium non ejusdem, sed alterius naturæ haberet: qui fuit palmaris Aëtii, & Eunomii error, de quo consule Socratem, Sozomenum, Epiphanium locis cit. Incipit: ܐܝܟܢ ܗܘ ܡܨܐ ܐܢܫ ܢܛܥܐ ܡܢ ܫܪܪܐ: ܕܛܘܪܐ ܪܒܐ ܫܪܪܐ ܗܘ ܐܦ ܠܣܡ̈ܝܐ ܡܚܘܝܐ. ܡܢܘ ܕܠܐ ܪܓܫ ܒܗ ܒܐܒܐ ܕܒܪܐ ܐܝܬ ܠܗ.

Qui fieri posse credam, ut quispiam à veritate aberret? Mons quippè ingens veritas est, cæcutientibus etiam oculis patens. Quisnam Patrem esse non sentiat, qui Filium habet?

7. Utramque Filii generationem, sempiternam scilicet, & temporariam proponit: deinde arguit: Qui Divini Verbi terrenam ex Matre originem exponere non sufficis, ad Divinam sempiternamque ejusdem à Patre generationem cur temerè assurgis? ܐܝܢܘ ܕܛܥܐ ܟܝܢܗ ܘܡܬܡܪܚ ܠܡܫܥܝܘ ܟܝܢܗ ܕܒܘܟܪܐ ܕܡܪܗ ܗܘ ܕܟܝ̈ܢܐ ܟܠܗܘܢ:

Ecquis suæ immemor naturæ audeat Naturam Primogeniti, qui Naturarum omnium Dominus est, referre. In hoc Hymno tres Apostolos *Judæ* nomen gessisse deprehendimus; & præter duos ab Evangelistis indicatos, Thomam quoque illis cognominem fuisse. ܬܐܘܡܐ ܐܦ ܐܟܘܬܐ ܠܫܡ̈ܗܝܗܘܢ ܕܗܘܝܢ:

ܘܬܩܘܠ : ܠܬܪܝܗܘܢ ܒܡܐܙܢܝܐ ܩܢܛܪܘܢܐ ܕܗܝܡܢ . ܠܝܗܘܕܐ ܬܐܘܡܐ ܕܒܥܐ ܕܢܓܘܫ ܘܢܒܨܐ : ܠܗܘ ܫܒܚܗ ܡܪܢ : ܘܠܗܘ ܟܐܐ ܠܗ : *Appende ambos in ſtatera: Centurionem, qui credidit, & JUDAM THOMAM, qui attrectare & explorare deſideravit. Illum Dominus commendavit: Hunc Præceptor objurgavit.*

8. Ecce, quod Prophetæ prona facie Angelos Dei perſonam repræſentantes adorarunt: quod ſummo Sacerdoti Sanctuarii adyta ſemel per annum ingredi fas erat: quod populus in vultum Moyſis ex Divino conſortio revertentis oculos intendere non poterat, confirmat quæ ſuprà de incomprehenſibilitate rerum Divinarum probavit. ܐܘ ܠܡܘܫܐ ܕܡܘܫܐ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܕܢܚܘܪ ܒܗ : *O fulgor Moyſis, in quem nemo poterat oculos intendere.*

9. Ex Fidei definitione & natura, Aëtianorum temeritatem revincit. ܬܪܝܨܐ ܗܘܬ ܒܥܬܐ ܕܐܗܦܟܬ ܠܥܠܡܢ : *Recta erat quæſtio, quam ſæculum noſtrum pervertit.*

10. De ſempiterna Verbi generatione, de ejuſdem Incarnatione, & reali in Euchariſtia præſentia. ܐܢܬ ܡܪܝ ܟܬܒܬ ܦܬܚ ܦܘܡܟ ܘܐܡܠܝܘܗܝ : *Tu, Domine, ſcripſiſti, Aperi os tuum, & ego implebo illud.* Notanda ſunt, quæ de Euchariſtia docet. ܒܠܚܡܟ ܛܫܝܐ ܪܘܚܐ ܕܠܐ ܡܬܐܟܠܐ : ܒܚܡܪܟ ܥܡܪܐ ܢܘܪܐ ܕܠܐ ܡܫܬܬܝܐ . ܪܘܚܐ ܒܠܚܡܟ : ܢܘܪܐ ܒܚܡܪܟ : ܬܡܝܗܐ ܕܡܬܩܒܠܢ ܒܦܘܡܢ : *In Pane tuo latet Spiritus, qui non comeditur. In Vino tuo ardet Ignis, qui non bibitur. Spiritus in Pane tuo, & Ignis in Vino tuo. Duo mirabilia, quæ ab animis noſtris percipiuntur.* Et paucis interjectis: ܗܐ ܢܘܪܐ ܘܪܘܚܐ ܒܥܘܒܐ ܕܝܠܕܬܟ . ܗܐ ܢܘܪܐ ܘܪܘܚܐ ܒܢܗܪܐ ܕܥܡܕܬ ܒܗ . ܢܘܪܐ ܘܪܘܚܐ ܒܡܥܡܘܕܝܬܢ . ܘܒܠܚܡܐ ܘܟܣܐ ܢܘܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ . ܠܚܡܟ ܩܛܠ ܠܐܟܘܠܐ ܕܥܒܕܢ ܠܚܡܗ . ܟܣܟ ܡܘܬܐ ܡܒܛܠ ܠܗ ܕܗܘܐ ܒܠܥ ܠܢ . ܐܟܠܢܝܟ ܡܪܝ ܐܫܬܝܢܟ : ܠܐ ܗܘܐ ܕܢܫܠܡܟ ܐܠܐ ܕܢܚܐ ܒܟ : *En Ignis & Spiritus in ſinu Genitricis tuæ. En Ignis & Spiritus in flumine, in quo baptizatus fuiſti. Ignis & Spiritus in noſtro Baptiſmo. Ignis etiam, & Spiritus Sanctus in Pane, & Calice. Panis tuus Voracem necat, quæ ſuum nos panem fecerat. Calix tuus mortem perdit, quæ nos abſorbuerat. Te, Domine, comedimus, Te bibimus, non ut conſumamus Te, ſed ut per Te vivamus.* Quod dicit, in Pane latere ignem Spiritus Sancti, infrà Hymn. 40. explicat de virtute Spiritus Sancti, qua Panis in Corpus Chriſti tranſmutatur: & eſt frequens Syris Doctoribus phraſis.

11. Divini Verbi naturam, quam ab Eunomianis temerè perquiri huc uſque probavit, perſcrutari ſe nequaquam audere modò profitetur: ܐܢܐ ܡܪܝ ܠܐ ܦܫܛܬ . ܡܛܠܗܕܐ ܠܐ ܡܡܪܚ ܐܢܐ : *Ego, Domine, tantus non ſum. Propterea non audeo.*

12. Magnifica de Deo ſentienda, & prædicanda, quum ipſe ſit fons perennis, unde ad nos bonum omne delabitur. ܡܠܚܟ ܫܪܪܐ ܗܘ . ܡܕܥܢ ܒܗ ܢܬܡܠܚ : *Sal tuum veritas eſt: mens noſtra, quæſo, illo condiatur.*

13. Edeſſenos animat, ut Trinitatis myſterium palàm fidenterque profiteantur. ܐܘܪܗܝ ܡܫܒܚܬܐ ܡܕܝܢܬܐ

ܐܝܟܐ ܕܒܐܒܐ ܡܘܕܝܢ. ܘܒܗ ܒܥܕܢܐ ܡܟܦܪܝܢ: ܦܩܚܝܢ ܒܝܚܝܕܝܘܬܗ: *Incolumem fidem meam ab eorum servabo errore, qui modò erupere, quique dum Patrem confitentur, simul Unigenitum ejus ejurant.*

14. Supplicatio ad Christum, in qua dicendi vim, & triumphatricem animorum eloquentiam petit, ut Incarnationis mysterium satis celebrare possit. ܩܪܝܬܟ ܡܪܝ ܠܡܫܬܘܬܐ ܡܨܒܬܐ ܒܙܡܝܪܬܐ. ܚܣܪ ܠܗ ܚܡܪܐ ܠܡܫܬܘܬܢ ܡܠܬܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ. ܐܙܡܢܬܐ ܕܡܠܝܬ ܗܘܝ ܠܓܪܒܐ ܚܡܪܐ ܛܒܐ: ܡܠܝ ܦܘܡܝ ܠܬܫܒܘܚܬܟ: *Invitavi te, Domine, ad convivium variis instructum Hymnis. Defecit in convivio nostro Vinum, sermo scilicet laudis. Qui ad nuptias invitatus, optimo vino hydrias implevisti, reple, quæso, os meum laude tua.*

15. Humanæ mentis imbecillitatem rursùs exagitat ex eo, quod nec sua explicare sufficiat. ܒܪܢܫܐ ܘܕܟܝܢܐ ܗܘ: ܢܒܨܐ ܕܐܢܫܘܬܐ. ܡܝܘܬܐ ܘܕܡܝܘܬܐ ܗܘ: ܢܒܨܐ ܕܦܘܩܕܢܘܗܝ. *Homo quæ humanæ sunt naturæ investiget. Mortalis ea quæ sibi præcepta sunt, meditetur.*

16. Suam Deo Fidem exhibet. ܐܝܟܢ ܢܫܬܠܐ ܡܪܝ ܥܒܕܟ ܡܢ ܬܫܒܘܚܬܟ. *Quomodo tuus, Domine, servus de tuis laudibus conticescet?*

17. Super calamitates Ecclesiæ ab Arianis oppressæ, Ephræmi lacrymæ: ubi disputationem de Divina Verbi Incarnatione retexit. ܐܢܫܐ ܕܒܥܝܢܐ ܗܘ ܟܪܝܐ ܠܗ ܠܫܪܪܐ: ܘܐܦܠܐ ܐܢ ܦܓܥ ܒܗ ܡܫܟܚ ܕܢܫܬܘܕܥ ܠܗ: *Qui veritatem lividis oculis quærit, neque si in ipsam impegerit, potis est eam agnoscere.* Et paucis interjectis: ܡܢܘ ܕܠܐ ܢܒܟܐ ܟܕ ܚܙܐ ܠܒܢܝ ܥܡܗ ܕܐܫܬܒܩܘ ܡܢ ܣܢܝܐܬܐ ܠܒܪܝܐ ܘܒܗܘܢ ܒܢܝܢܐ ܘܢܦܩܘ ܒܝܢܬܗܘܢ ܐܝܟ ܦܠܓܘܬܐ ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܡܢ ܒܥܘܬܐ. *Ecquis lacrymas teneat, intuens cives suos suscepta contra externos odia deponere, ipsosque inter se adversis hastis incurrere, conflato ex disputandi libidine civili bello.*

18. De Trinitate, & de Incarnatione Divini Verbi, ejusque salutaris dispensationis mysterio: ubi admiranda Dei opera, quæ Eunomiani & Aëtiani Dialecticæ præsidio assequutos se fuisse jactabant, ex aliis ipsius Dei operibus conjectanda proponit. ܦܪܘܓܐ ܕܦܪܚܬܐ ܐܢ ܠܐ ܐܫܬܡܠܝ ܠܩܠܦܬܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܕܢܬܒܪܝܗ. *Pullus Avis nisi perfectus fuerit, testam nequit frangere.*

19. Divinam Christi Oeconomiam prosequitur. ܫܘܒܚܐ ܠܗ ܫܪܪܐ ܠܒܪܐ ܕܐܠܦ ܫܪܪܐ: *Laus debetur Filio, qui docuit veritatem.* Ubi Theopaschitas apertè revincit, dum passionem Corpori Christi, non Divinitati adscribit: ܐܢܬ ܐܠܒܫܬܗ ܡܪܝ ܠܟܝܢܟ ܒܦܓܪܐ ܡܚܝܠܐ ܕܢܚܫ ܒܗ: *Tu, Domine, naturam tuam* (Divinam utique) *infirmo corpore induisti, ut pati in eo posses.*

20. Fidem palàm prædicandam esse. ܠܟ ܡܪܝ ܗܝܡܢܘܬܝ ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܡܩܪܒ ܐܢܐ: *Fidem meam Tibi, Domine, alta voce offero.* Eos redarguit, qui Religionem ut pallium pro temporum conditione mutabant: qua ex secta Eubulus quidam fuit, Ephræmo æqualis, quem S. Basilius reprehendit.

21. In Arianos, seù potiùs Euno-

nomianos iterùm insurgit, quos redarguit ex eo, quòd contemptis Divinarum Scripturarum oraculis, sola humanæ scientiæ ope ad Dei cognitionem eniterentur. [illegible]

Tu, Domine, in cynara mea cantus ede, qui omnibus prosint. Et paulò post: [illegible]

Si Gabriel indignatus est, ipse conditione servus, quia quum Levitam alloquutus fuisset, fides dictis ipsius habita non fuit; quantò magis excandescet Filius Justi nobis, qui non credidimus eum esse Filium, qualem se ipse dixit. Et infrà: [illegible] : *Ne tibi fucum faciant voces confitentium Filium, quem negant esse genitum*.

22. Verbo Divinitatem ex utriusque Testamenti consonantia asserit. [illegible]

Laus summo rerum Domino, qui sibi duo organa compegit, attemperavitque, Prophetas & Apostolos. Unus est digitus, qui diversas utriusque Testamenti voces in utroque organo diversâ pulsatione expressit.

23. De inenarrabili Trinitatis mysterio, ubi rursùs contra Arianos Divinarum personarum ordo & æqualitas asseritur. [illegible]

Loquere cynara, quandoquidem silentium tibi perniciem parat; effare tamen quæ fari fas est.

24. De Divina Verbi Incarnatione. [illegible]

Armis victi Pugilis Dominus victorem prostravit. Induit corpus ex Adæ & Davidis stirpe, ut per illud corpus, quod dejecerat, Diabolus profligaretur, & cum ignominia majori ex acie discederet. Ubi rursùs Marcionistas, ut solet, exagitat.

25. De fructu Divinæ Incarnationis præcipuo, qui est Divina Gratia, deque ejus necessitate, & cum humano arbitrio concordia. [illegible]

Quis mihi tribuat exiguum afflatum Spiritûs, non ut prophetem; id enim quærere mors est: sed ut ipse præcellentis illius substantiæ laudes paupere lingua prædicare sufficiam. Ubi de necessitate Divinæ Gratiæ adjuvantis, & ejusdem cum libero arbitrio concordia differens, scribit: [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Etenim absque gratia ipsius Maiestatis nequit os dispensare thesauros ejus; Ipsa enim velut clavis, opes suas custodibus thesaurorum suorum reserat. Laus Gratiæ, quæ in lingua Oratorum loquitur, nec tamen eorum libertatem verbo suo tollit. Possidet os utrumque simul: de suo ipsam meditatur: de ipsa ipsum magnificat: Item absque gratia Verbi nequit os de eodem Verbo referre, quale & quantum sit. De ipso Verbo dicere per ipsum Verbum homo potest. Eadem habet suprà Hym. 16. [illegible]

[illegible]
[illegible]

De tuo te collaudabo: laus est de tuo munere: Per te quippè dives sum, Domine, deque tuo est, quod te prædico. Ubi Pelagianorum, & Semipelagianorum errorem jugulat, dum Gratiam Divinam ad omne opus bonum non modò perficiendum, sed etiam inchoandum necessariam esse scribit. Porrò quod spectat ad concordiam humani arbitrii cum Divina Gratia, Syrorum sententiam tenemus S. Doctori omninò conformem, in ultimo Hymno quarti Nocturni Feriæ Secundæ in Officio Feriali Romæ impresso, cui manuscripta omnia, quæ Jacobitarum Syrorum manibus teruntur, consentiunt, his verbis expressam: [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Divina Æquitas aperiet os suum ad redarguendum, & omne os ibi oppilabitur, reumque se esse agnoscet. Exprobrabit Justitiam, quæ super omnes effusa est, & Gratiam, quæ ab omnibus rejecta est. Homines enim reservati sunt retributioni, quam ipsi non cogitant. Illa nempè Divina Æquitas aurem inclinat cogitationibus & conscientiæ, & judicium facit inter cogitationem & voluntatem. Nisi voluissem, malum operatus non fuissem. Non erat, ne cogitarem: Fuit tamen, ne vellem: & quia volui, reus factus sum. Et paulò antè:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Adsunt nundinæ plenæ bonis & malis, & unusquisque quod concupiscit, eligit sibi. Petenti veritatem, nil deest: Operanti iniquitatem, omnia præsto sunt. Intra ipsum hominem ambæ existunt. Bonum & gloriosum fuit domicilium Adæ: Malum & amarum, ubi Loth morabatur. In domo vivorum mortuus est Adam, quia voluit: In domo mortuorum vixit Loth, quia ei placuit. Libertas voluntate sua vin-

vincit, & vincitur. Et in Hymno Feriæ tertiæ in eodem Officio.

[illegible]

Mea me mala voluntas ad peccata trahit. Quum pecco, de Diabolo queror. Væ mihi, qui Diabolum peccati caussam facio: nam Diabolus ad peccandum minimè compellit. Ego voluntate mea pecco. Cur ergo de Diabolo queror? Ex quibus duo collige: Primum, Divinam Gratiam nulli Viatori denegari: hoc enim significat τὸ *Justitiam super omnes effusam, & Gratiam ab omnibus rejectam fuisse*, nempè *à peccatoribus*; de his enim sermo est: quam utique non rejicerent, si non haberent. Secundum, Gratiam ita omnibus esse concessam, ut nullius libertatem impediat: Hoc enim convincunt comparatio vitæ præsentis cum Nundinis, & Adami cum Loth, quam comparationem etiam habet S. Augustinus: sed pro Loth Jobum cum Adamo confert: eodem tamen sensu. Quum autem Syri gratiam Adamo collatam, ut Scholastici loquuntur, entitativè, etsi non formaliter majorem fuisse affirmant, atque inde colligunt, quod anteà asseruerant, libertatem scilicet sua voluntate vincere & vinci, manifestè declarant, se in ea sententia esse, homines sub æquali, vel etiam majori Gratia constitutos, alterum assentiri, alterum verò dissentiri gratiæ; quod S. Augustinus de Civit. Dei lib. 12. cap. 6. explicat exemplo duorum eandem mulierem aspicientium, quorum alter eam concupiscit & deficit, alter tentationi resistit, & Gratiæ cooperatur.

Lib. de Patient.

26. Marcionistas & Arianos impugnat, Universum non ab Angelis, sed à Deo per Verbum conditum fuisse probans: ubi quædam de Præscientia Dei. [illegible]

Inaspectabilis Deus per Primogenitum suum opifex est admirabilis idemque infatigabilis.

27. Deum corporis expertem esse, & incomprehensibilem. [illegible]

Deus; qui est per essentiam tùm natura, tùm nomine gloriosus.

28. Naturam habere omnium rerum modum, quem excedere vel omnino, vel absque scelere non possis. [illegible]

Si Angeli, & fulgura, atque coruscationes, & motus, ventorumque flatus, atque tempestates, servorum conservi, timentur, quando nos miseros cum impetu premunt: Si hæc, inquam, hominis infima servitia sic timentur; ecquis in illud numen oculos figere potest, cujus virtute constant universa?

29. Duas Christo inesse naturas ex differentia operationum & attributorum ejus colligit contra Paulianistas, qui Christum purum hominem esse docuerunt. Paulianistarum hæresim in Syria maximè viguisse, docent Acta S. Doctoris à nobis suprà producta pag. 47. [illegible]

Mortales Deus Deos à gratia appellavit: illi verò Deum, quasi non Deum, sed hominem disceptando circumscripserunt. Notanda sunt contra Monophysitas & Monothelitas: ܦܓܪܐ ܓܫܡܐ ܡܟܝܟܐ ܕܠܒܫ ܡܠܚܡܝܢ : ܠܗܘ ܘܩܢܝ ܫܡܗܝܗܘܢ ܘܣܘܥܪܢܝܗܘܢ . ܘܐܝܟ ܕܐܠܨܐ ܗܘܐ ܕܢܟܦܢ : ܗܟܢ ܐܦ ܐܠܨܐ ܗܘܐ ܕܢܨܠܐ . ܘܐܝܟ ܕܗܘ ܕܟܦܢܐ ܟܠܗ ܕܦܓܪܐ ܗܘܐ : ܗܟܢ ܣܢܝܩܘܬܗ ܟܠܗ ܕܦܓܪܐ ܗܘܐ . ܠܐ ܬܫܬܓܘܫܘܢ ܒܫܡܗܐ ܕܠܒܫ ܗܘ ܚܝܐ ܕܢܝܬܐ ܚܝܐ :

Corpus enim humile est, quod induit qui è cælo descendit, Ipsi congruunt sua nomina, & operationes; & sicut necesse fuit, ut esuriret; ita etiam necesse fuit, ut oraret. Et sicut esuries tota corporis fuit, ita etiam necessitas. Ne, quæso, immoriamini nominibus, quæ induit ille vivus, ut omnibus vitam afferret. Et infrà. ܘܕܐܢܫܐ ܗܘ ܡܬܬܚܡ . ܘܠܐ ܡܬܚܡ ܗܘ ܟܝܢܐ ܐܠܗܐ ܗܘ : *Quia homo est, circumscriptus est: Quia idem naturâ Deus est, nullo usquam termino definitur*.

30. In idem argumentum. ܐܠܗܐ ܡܪܐ ܗܘ ܕܟܠ ܡܕܡ : ܠܐ ܡܬܡܢܐ ܥܡ ܥܒܕܘܗܝ ܘܠܐ ܠܟܝܠܐ ܡܫܬܥܒܕ ܘܠܐ ܠܡܬܩܠܐ ܠܐ ܡܬܓܫܫܢܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ . ܠܐ ܡܬܚܡ ܒܐܬܪܐ .

Deus, utpote omnium rerum Dominus, in censum servorum suorum non venit, nec subest mensuræ, nec ponderi: nec attrectabilis, aut aspectabilis est, nec loco definitur.

31. Hic contra Audianos, qui etiam Antropomorphitæ dicti sunt, disputat, Deumque omnis materiæ expertem asserit: & argumenta ex Scripturis deducta ab Adversariis dissolvit, docens simplicissimam esse Dei substantiam. Ex hoc loco colliges Autropomorphitarum hæresim antiquiorem esse, quàm multi hactenus existimarunt, auctoritate Cassiodori hist. trip. l. 10. c. 7. ducti, qui videtur affirmare, sub Theodosio Seniore inter Ægyptios Monachos illam exortam fuisse: quo tempore S. Ephræm jam vivere desierat. Certè Audius hujus hæresis Auctor Ægyptius non fuit, sed genere & lingua Syrus, suumque errorem primùm inter suos disseminare aggressus est. Vide Nicephor. lib. 11. cap. 14. Epiphan. loco suprà cit. Nomina, inquit S. Doctor, membrorum induit Deus, non ipsa membra. Alphonsus à Castro lib. 5. verbo Deus.

Incipit. ܢܘܕܐ ܠܗܘ ܕܠܗ ܫܡܗܐ ܕܗܕܡܐ . ܐܕܢܐ ܕܫܡܥܢ ܠܗ ܘܢܬܒܝܢ ܕܫܡܥ ܠܢ : ܥܝܢܐ ܕܚܙܐ ܠܗ ܘܢܬܚܙܐ ܕܚܙܐ ܠܢ . ܫܡܗܐ ܕܪܘܓܙܐ ܠܒܫ ܠܚܘܕ . ܐܝܟ ܕܠܐ ܒܟܝܢܗ ܪܘܓܙܐ ܘܬܘܬ ܬܘܬܐ : ܠܒܫ ܗܘܐ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܚܫܐ ܡܬܘܢܢ :

Laudemus eum, qui membrorum sibi aptavit nomina: Aurium nimirùm, ut nos ab illo audiri intelligeremus: oculorum similiter, ut illum nobis adesse, nosque intueri sciremus. Rerum quippè nomina dumtaxat induit. Ita pariter quum Divina ejus natura nec iram, nec pænitentiam capiat, hujusmodi perturbationum vocabula sibi accommodat, nostræ utique indulgens infirmitati.

32. Supplicatio pro dono contemplationis. ܠܘܬ ܡܪܕܘܬܟ ܗܦܟܬ ܕܟܕ ܠܘܬܝ ܗܦܟܬ ܚܙܝܬ ܕܚܣܪܬ . ܠܐ ܓܝܪ ܡܘܬܪܐ ܢܦܫܐ ܐܠܐ ܒܗܘܦܟܟ .

Ad tuam disciplinam redeo, quia ad meipsum me convertens, vidi me jam defecisse. Non enim proficit animus, nisi per conversationem tuam. Hinc progreditur ad oppugnationem Phantasiastarum, qui Corporis Christi veritatem negabant. ܡܛܠ ܐܠܝܢ ܕܡܣܟܠܝܢ ܒܦܓܪܗ :

ܠܐܕܡ : ܡܢܟ ܘܠܟ ܪܒ ܗܘܝܬ.
ܐܨܝܪܘܟ ܒ̈ܢܝ ܐܢܫܐ ܙܥܘܪܐ ܕܢܚܬܬ
ܠܘܬܗܘܢ ܘܠܒܫܬ ܥܝܕ̈ܝܗܘܢ ܕܢܬܬܪܝܡܘܢ
ܒܡܘܟܟܟ. ܐܢ ܕܡܘܬܐ ܕܨܠܡܐ ܕܟܝܢܗ
ܕܐܢܫܐ: ܙܥܪܬܟ ܟܡܐ ܝܬܝܪ ܬܙܥܪܟ ܦܓܪܐ
ܕܠܒܫܬ ܒܚܘܒܐ ܦܓܪܐ ܫܪܝܪܐ ܘܠܐ ܒܕܡܝܘܬܐ.

Antequam Adamum conderes, ex te tibi magnus eras. Parvum te finxerunt homines, quia ad eos descendisti, eorumque modos induisti, ut demissione tua ipsi extollerentur. Jam si similitudo imaginis humanæ naturæ parvum te fecit, quanto minorem efficiet Corpus, quod ex caritate induisti, verum, non phantasticum? Quod suprà annotavimus pag. 80. de vi verbi ܡܠܟ *Hlat*, id scilicet *mistionem* quidem importare; attamen interdum etiam *conjunctionem* absolutè significare commistionis immunem, confirmatur ex modo, quo hoc loco S. Doctor mysterium Trinitatis exponit: ܚܕ ܐܢܘܢ ܐܒܐ

ܘܒܪܐ ܕܚܕܐ ܗܝ ܟܝܢܗܘܢ. ܚܕ ܒܚܕ ܠܐ
ܦܪܐ ܚܕ ܒܚܕ ܡܬܚܠܛܝܢ ܐܢܘܢ.
ܚܕ ܡܢ ܚܕ ܦܪܝܫܝܢ ܐܢܘܢ:

Unum sunt, inquit, *Pater, & Filius, quia una est amborum natura. Alter in alterum non transit, alter alteri immiscetur* (idest jungitur.) *alter ab altero discernitur*. Et infrà Hymn. 40. ܢܫܬܠܩܘܢ ܗܟܝܠ ܥܣܩ̈ܐ

ܡܚ̈ܝܕܐ. ܕܗܐ ܚܕ ܬܠܬܐ ܘܬܠܬܐ
ܚܕ ܐܢܘܢ. ܡܚܠܛܝܢ ܘܠܐ
ܡܚܒܟܝܢ : ܦܪܝܫܝܢ ܘܠܐ ܦܣܝܩܝܢ.

Sileant ergò pertinaces & refractariæ mentes, manifestis convictæ argumentis. Ecce Unum Tres, Tres Unum sunt: Immisti (hoc est, conjuncti,) *non infixi; discreti, non decisi*: nimirùm distincti, non separati. Ubi Immistionem pro mutua circuminsessione Divinarum personarum usurpat. Quod autem dicit Divinarum Personarum unam esse Naturam, S. Thomas 1. Par. quæst. 39. art. 2. docet, magis exprimi Unitatem Divinam per hoc, quod dicamus, tres Personas unius esse essentiæ, quàm unius naturæ. Quocirca S. Ephræm infrà Hym. 73. clarè affirmat, trium Divinarum Personarum unam esse essentiam.

33. Rursùs de incomprehensibili Dei natura. Incipit: ܫܪܝܪܐ

ܝܘܚܢܢ ܚܙܐܟ ܨܪܟ: ܕܡܠܬܐ
ܐܢܬ ܘܐܠܗܐ ܘܠܐ ܡܬܓܫܫܢܐ.

Verax Joannes te contemplatus, te pinxit, Verbum te esse & Deum inattrectabilem.

34. Miserias humanæ naturæ lapsæ deflet. ܩܕܡ ܕܢܣܟܠ ܐܕܡ ܗܘܐ :

ܕܟܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܒܪ̈ܝܬܐ.

Ante Adæ peccatum, munda erant omnia.

35. Rursùs de duarum Naturarum in una Christi persona coëuntium distinctione & proprietatibus alteram ab altera descernentibus.

ܕܡܝܐ ܟܝܢܐ ܠܟܬܒܐ.
ܘܡܫܬܘܝܢ ܒܝ̈ܬܝܐ ܠܢܘܟܪ̈ܝܐ:

Similis est Natura Libro: & Domestici extraneis consentiunt. Comparat S. Doctor Legem cum Evangelio, Hæreticos cum Ethnicis, & Humanam naturam cum Divina, Christum denique cum Adamo. Sicut, inquit, Adam ante peccatum mundus erat & immortalis, post peccatum verò immundus & mortalis; sic Christus ante Incarnationem quidem Deus Verbum apud Deum Patrem erat, post Incarnationem verò Homo mortalis & passibilis. Et sicut Moyses initio Genesis humanam naturam describens, eam pulchram fuisse ac puram ostendit, sed posteà

per peccatum Adæ impuram effectam non conditoris vitio, sed primi parentis culpâ; ita Joannes initio Evangelii Filium affirmat Deum esse, deinde subdit illum ipsum Verbum in carne quam assumpsit, passum fuisse. ܘܡܛܠ ܕܒܪܫܝܬ ܟܬܒ ܒܪܫܝܬ ܡܘܫܐ ܠܝܘܚܢܢ ܐܦ ܫܘܝ. ܕܬܪܝܗܘܢ ܣܘܦܣܛܐ ܐܘܫܛܘ ܒܫܘܪܝܐ ܕܟܬܒܝܗܘܢ ܒܫܘܪܝܗܘܢ: ܝܘܚܢܢ ܡܟܪܙ ܠܐܠܗܐ ܕܐܬܐ ܠܚܫܐ: ܡܘܫܐ ܕܝܢ ܠܟܝܢܐ ܕܐܬܐ ܠܟܘܪܗܢܐ. ܘܠܐ ܢܦܠܘܢ ܫܡܘܥܐ: ܒܪܫܝܬ ܟܬܒܝܗܘܢ ܟܬܒܘ ܡܥܠܝܬܗܘܢ.

Simile est τὸ IN PRINCIPIO τῷ IN PRINCIPIO, *Moyses Joonni consentit: ambo enim Sophistos paralogizantes sub initio Librorum suorum coarguunt: & Joannes quidem prædicat* DEUM AD PASSIONEM VENISSE; *Moyses verò* NATURAM LANGUORIBUS SUBJECTAM FUISSE: *Ne autem simul Auditores in languorem inciderent, amborum prærogativas*, Dei scilicet, & naturæ, *uterque sub initium Libri sui descripsit*. Et infrà. ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܝܘܚܢܢ ܒܩܥܬܐ ܐܡܪ. ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܘܠܘܬ ܐܠܗܐ ܡܘܫܐ ܕܝܢ ܟܬܒ ܘܚܙܐ ܐܠܗܐ ܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܘܫܦܪܘ ܠܗ:

Joannes exclamans dixit, Deus erat & apud Deum. Moyses quoque scripsit, Vidit Deus cuncta, & placuerunt ei. Et paucis interjectis: ܟܝܢܐ ܒܨܪ ܡܛܠ ܐܕܡ: ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܙܥܪ ܡܛܠ ܦܓܪܐ: *Natura defecit propter Adam; & Christus minoratus est propter Corpus*. Denique: ܠܐ ܓܝܪ ܕܟܐ ܗܘܐ ܐܕܡ ܠܐ ܡܢ ܦܘܢܩܐ: ܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܢ ܣܘܢܩܢܐ ܕܦܓܪܐ ܣܢܝܩ ܗܘܐ:

Non enim purus erat Adam (in statu Innocentiæ) *nisi à deliciis: sic & Christus sine Corpore necessitatibus obnoxius non erat*.

36. Rursùs contra Arianos Filii Divinitatem & cum Patre æqualitatem demonstrat. ܒܪܐ ܢܚܬ ܗܘܐ ܕܢܣܥܘܪ ܥܒܕܐ: *Descendit Filius, ut servos inviseret*. Ubi in Arianos Episcopos invehitur. ܟܗܢܐ ܕܝܘܡܢ ܕܚܙܘ ܠܒܪܗ ܡܛܠ ܥܢܗ ܕܡܬܒܙܚ: ܐܝܟ ܪܘܝܐ ܫܠܝܚ ܚܫܒܘܗܝ ܘܐܦ ܟܗܢܐ ܘܟܗܢܐ ܠܪܫ ܪܥܘܬܐ ܘܟܘܡܪܐ ܚܫܒܘܗܝ. ܦܠܚܐ ܕܝܢ ܟܕ ܙܩܝܦ ܐܪܓܫܘ ܕܝܪܬܐ ܗܘ ܘܡܪܐ ܕܟܪܡܐ ܗܘ. ܪܥܘܬܐ ܚܒܪܐ ܕܥܢܐ ܣܒܪܘܗܝ ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܒܚܘܒܗ ܐܡܪܐ ܕܦܨܚܐ.

Hujus temporis Pontifices quum vidissent Dei Filium pro ovibus suis contumeliis probrisque oneratum, velut ebrii, nudum hominem existimavere Pastorum atque Pontificum principem. Et Agricolæ quidem, qui eum egere in crucem, ipsum esse hæredem vineæque dominum senserunt. At Pastores isti pecoris socium crediderunt eum esse, quoniam propter caritatem suam Agnum seipsum fecit, Paschatis festo die mactandum. Et infrà: ܐܡܪ ܗܟܝܠ ܡܢܐ ܣܝܒܪ ܚܠܦܘܗܝ ܐܢ ܠܐ ܐܝܩܪܬ ܠܐ ܬܨܥܪ. ܦܫܘܩ ܠܡܢ ܐܬܟܘܝܬ ܚܠܦܘܗܝ: ܕܬܢܢܐ ܕܚܘܨܦܟ ܣܠܩ ܠܗ.

Agedum, effare, quid tandem pro illo pertulisti? Si illum non honorasti, ne inhonores. Perge edissere, quibus pro ipso flammis ustus es, ut ad illum usque contumaciæ tuæ fumus ascenderit? Alludit S. Ephræm, ni fallor, ad acta in Synodo Tyria, in quibus legitur Potamonis in Eusebium Cæsareensem invectiva iisdem propè verbis concepta. Epiphan. adv. Hæref. l. 2. t. 2.

37. In idem argumentum. ܠܡܪܐ

[illegible]
[illegible]
Isa. 30. 28. [illegible]. *Isaias memorat, frænum erroris maxillis hominum injectum.*

38. In idem. [illegible]

Caritas tua, Domine, nos sollicitat & alacres facit.

39. In idem. [illegible] : [illegible] : *Si Ethnici, Fili, & Crucifixores Domino velut simplici homini insultarunt, patuit eum Deum esse.*

40. Rursùs mysterium Augustissimæ Trinitatis exponit per similitudinem Solis. [illegible]

Lucerna nostra Sol est, nec tamen ullus potis est Solem capere. Qui ergò hominem? qui ipsum Deum? Notanda est formula, qua Syri Spiritus Sancti efficientiam in Sacramentis exponunt. [illegible]

Ignis est mysterium & figura Spiritus Sancti, qui aquis jungitur, ut ad expiationem fiant, & Pani immiscetur, ut fiat in Oblationem. In Ritualibus Syrorum dicitur Spiritus Sanctus *corporari* in Chrismate, hoc est, sensibilis fieri per speciem Chrismatis. In Officio Dedicationis Ecclesiæ ad Vesperas idem de Pane Eucharistico & de Vino dicitur: quia nimirùm sub speciebus Panis & Vini latet virtus Spiritus Sancti.

41. Ex Forma Baptismi, trium divinarum Personarum æqualitatem demonstrat. Eodem argumento Basilius & Nazianzenus frequenter contra Arianos & Macedonianos præcipuè utuntur. Incipit: [illegible] : *Quis unquam vidit.* Et infrà: [illegible]

Evangelium est admirabile tuum speculum, & in eo, nemine discrepante, Tres videntur, in quibus Apostoli per Orbem diffusi, sine disceptatione Baptismum ministrarunt. Ne, quæso Domine, Te investigasse meum evacuet Baptismum. Est enim, qui suum Baptismum, investigando, inutile & inane reddidit. Jam si iste novam susceperit disciplinam, consequens est, ut novo initietur Baptismo. Quem si susceperit, blasphemavit: Sin autem eum suscipere ausus non fuerit, declaravit, se ab eo suscipiendo ideò supersedere, quia nil novum reperit.

40. Hic superiori annectendus est, in quo Sanctus Doctor ex humanæ mentis imbecillitate res suis subjectas oculis ignorantis, secretum Divinæ naturæ adytum eidem penitùs inaccessum & impenetrabile colligit. Incipit: [illegible] : *Ecquis frementes fluctus perangusto mentis sinu, velut*

velut aquæductu quodam inclusos, coërcuit deduxitque?

43. Ejusdem argumenti. ܒܙܥܘܪܬܐ
ܕܒܝܥܬܐ ܟܒܘܫܝܗܘܢ ܠܡܬܪܘܪܒܢܐ :

Exigui ovi objectu superbos audacis animæ spiritus comprimito.

44. De Divinis nominibus. Horum quædam propria, alia impropria & metaphorica esse. Videtur pars hymni superioris. Incipit:
ܫܡܗܘܗܝ ܡܦܫܩܝܢ ܠܟ ܐܝܟ ܕܐܝܟ
ܠܐܢܫ ܩܪܝܗܘܗܝ : *Illius nomina indicant tibi, quomodo, quemvè ipsum à te vocari deceat.*

45. Ex natura summi boni colligit, Divinam substantiam in unica Persona contineri non posse, quin in alterum defluat. ܥܝܢܐ ܘܢܦܫܐ
ܢܐܠܦܘܢ ܚܕ ܠܚܕ : *Oculus & Animus se invicem doceant.*

46. Ex Divinarum Scripturarum summa anctoritate arguit, Filium esse verè Filium, Patrem esse verè Patrem: his quippè nominibus in Scripturis Divinæ Personæ passim indicantur; inepta autem forent, si Filius à Patre non procederet in similitudinem naturæ, nec ejusdem cum illo esset substantiæ. Quamobrem Ariani contrarium sentientes, ΑΠΑΤΟΡΕΣ, idest, *sine Patre* dicti sunt. Vide Nicephor. lib. 9. cap. 17. Incipit: ܐܬܪܚܩܘ ܡܪ̈ܚܢܐ ܠܐ ܠܡܒܨܝܘ
ܐܪܦܘ : *Facessite hinc Audaces animæ, remittite spiritus, animos comprimite.*

47. Probi hominis officium esse, nihil de Deo curiosiùs scrutari, minimèque in rebus, quæ ad ipsum non pertinent, esse curiosum. Syrorum sui temporis insanam circa Religionis mysteria curiositatem, atque disputandi, altercandique libidinem acri vehementique oratione objurgat, ut alibi frequenter. Mirum sanè est, quot sectas & errores intra quatuor priorum Ecclesiæ sæculorum spatium sola Syria per hujusmodi rixas, disceptationesque protulerit, Incipit: ܚܟܝܡܐ ܝܕܥܝܢ
ܗܢܘܢ ܕܬܡܗ ܥܡܐ : ܥܒܕܐ ܕܐܘܡܢܐ :
ܡܚܟܡܬܐ ܕܚܟܝܡܐ : ܥܒܕܐ ܕܢܓܪܐ :
ܘܐܘܡܢܘܬܐ ܕܫܟܢܝܐ : ܘܓܠܘܦܐ ܕܓܠܝܦܐ :
ܘܨܒܘܬܐ ܕܡܬܬܟܝܢ ܢܚܫܐ : ܟܬܒܐ
ܘܡܢܝܢܐ ܘܡܬܩܠܐ : ܘܩܠܐ ܕܙܡܪܐ :
ܘܫܘܚܠܦܐ ܕܚܟܡܬܐ :
Norunt docti, quæ vulgus miratur, artificum opificia, sapientum textrinam, fabrilia opera, & Scenofactoriam, Sculpturam, atque fundendorum metallorum scientiam, Scripturam, & Arithmeticam, pondera, & modos musicos, inventa sapientum, qui terrarum etiam dimensiones & spatia, & aquarum libramenta exploravere.

48. Humanam Rationem Divinæ Fidei pedissequam esse, nou ducem. ܗܒ ܠܝ ܕܐܦܬܚ ܗܘܢܝ
ܠܚܒܝܒܟ : ܕܗܘ ܒܠܚܘܕ ܡܫܟܚ
ܠܡܫܥܝܘ ܥܠܝܟ : *Da mihi, ut meos sensus aperiam Dilecto tuo, qui solus potis est de Te narrare.*

49. Noe alter generis humani pater Christum adumbrabat perditi hominis Reparatorem, & *sæculi futuri Patrem*. ܐܘ ܕܟܝܘܬܗ ܕܢܘܚ ܕܫܦܝܪ ܐ
ܘܩܕܝܫܘܬܗ ܐܢ ܢܫܬܘܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܕܪܗ : Is. 9.
O miram Noëmi innocentiam atque sanctimoniam, si eum omnibus hominibus sui temporis componatur.

50. In Arianos iterùm insurgit. ܒܪܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܥܡ ܐܒܘܗܝ
ܩܕܡ ܟܠ : *Filius erat cum Patre ante omnia.*

51. Gliscentes suo tempore errores circa Divini Verbi Incarnationem

nem & augustissimum Trinitatis mysterium recenset. ܡܢܘ ܡܢܟ ܢܦܪܘܥܝܟ ܕܐܪܟܢܬ ܪܒܘܬܟ ܠܟܠܗܝܢ ܠܬܚܬܝܬܐ:

Quisnam tibi rependat, quòd Majestatem tuam ad infima omnia abjecisti? Hunc sermonem scripsit S. Doctor postquam Apollinaris Laodicenus ab Ecclesia ob manifestam hæresim defecit: ad Apollinarem enim pertinent quæ sequuntur: ܐܝܬ ܗܘ ܕܡܠܦ ܗܫܐ ܕܦܓܪܐ ܒܠܚܘܕ ܢܣܒ ܡܠܬܐ. ܘܐܝܬ ܕܡܟܪܙ ܕܦܓܪܐ ܐܦ ܢܦܫܐ ܢܣܒ:

Est qui nunc doceat, solum Corpus à Verbo assumptum fuisse, quique nunc prædicet, ab illo susceptam corpus simul & animam. Hic fuit Apollinaris præcipuus error asserentis, carnem à Verbo assumptam fuisse simul & animam, sed mente carentem; hanc enim Verbo præsente & assumptam naturam gubernante, futuram fuisse otiosam existimavit.

52. Iterùm in Arianos invehitur. ܫܡܗ ܕܐܒܐ ܡܚܘܐ ܕܝܠܘܕܐ ܗܘ.

Nomen Patris ipsum esse Genitorem indicat.

53. Arianorum argumenta dissolvit ex Scripturis petita, Divino Verbo tribuentibus quæ in Divinam substantiam non cadunt. ܡܢܘ ܠܐ ܢܬܕܡܪ ܟܐܢܐ ܕܠܐ ܐܫܬܐܠ ܕܢܫܬܥܒܕ ܠܥܠܝܐ ܘܢܫܬܥܒܕ ܠܬܚܬܝܐ:

Ecquis non miretur Justum minimè recusantem, quæ superùm sunt describere, quæque erant infima signare? Expendit illud Proverb. 8. *Dominus creavit me*, quo Ariani Filii Divinitatem maximè oppugnabant, ut patet ex omnibus ferè Patribus, qui Arianos oppugnarunt, tùm præcipuè ex Epist. Eusebii Nicomediensis apud Theodoretum lib. 1. cap. 6. idque ad humanam Christi naturam referendum docet, & concludit in hæc verba: ܘܫܡܐ ܗܘ ܕܝܠܗ ܡܬܦܢܐ ܒܟܠܕܘܟ: ܫܡܐ ܕܝܢ ܘܦܢܝܐ ܘܫܐܝܠܐ ܬܪܬܝܢ ܘܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܠܥܠ ܡܫܬܡܥ. ܡܢܝܢܝ ܗܫܐ ܘܚܙܝ ܒܚܕ ܡܬܠܐ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝܬܐ ܠܚܟܡܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܡܢܝ ܘܚܙܝ ܫܡܗܐ ܥܠ ܚܝܠܘܬܐ: ܡܢ ܐܒܐ ܒܟܠܗܝܢ ܬܕܡܪܬܐ ܡܢ ܢܒܝܐ ܒܟܠܗܝܢ ܠܫܢܐ ܡܢ ܫܠܝܚܐ ܒܟܠܗܝܢ ܩܠܐ ܘܡܢ ܫܐܕܐ ܒܟܠܗܝܢ ܫܘܢܩܐ. ܡܢܘ ܘܠܐ ܢܬܡܟܣ ܡܢ ܚܪܝܢܐ ܒܚܘܪܢܐ:

Nomen proprium ubique recurrit: appellativum & adscititium bis terve ad summum auditur. Agedum, & supputa: reperies in uno dumtaxat Proverbio CREATURAM *a Salomone dici Dei Sapientiam. Alia contra nomina accuratè supputa: audies à Patre in omnibus prodigiis, à Prophetis in omnibus linguis, ab Apostolis in omnibus vocibus, à Dæmonibus denique in omnibus suppliciis* FILIUM *uno ore prædicari. Quæ quum ita sint, quis non credat Verbum esse Filium? Quis in contumaces & contentiosos non excandescat?* In Hebraico Textu legitur קָנָנִי *Possedit me*. At in Syriaca Versione, & in Paraphrasi Chaldaica: ܒܪܐܢܝ ܒܪܝܫ ܒܪܝܬܗ

Creavit me in principio creaturæ suæ: cui consonat Græcus Interpres ἔκτισέ με *condidit me*. Atque ita legisse D. Ephræm, patet ex dictis; qui tamen de Christo ut homine hunc textum interpretatur. Vide S. Thom. lib. 4. contra Gentes cap. 8. qui de Divina etiam Christi natura rectè exponi posse docet.

Dictioni Græcæ ὁμοούσιον, vocem exactè respondentem Syrorum sermo non habet, nec patitur. Syri, qui consubstantialitatem Verbi asseruerunt, adhibent voces ܫܘܐ ܒܐܘܣܝܐ *Æqualis in essentia*: Ita in edi-

editione Syriaca Symboli Nicæni: ܒܪ ܟܝܢܐ *Filius naturæ*, ideſt, conſors naturæ: ܦܚܡܐ *ſimilis*, & ܦܚܡ ܟܠܗ *omninò ſimilis*, ut in hoc præſenti Hymno S. Ephræm: ܚܙܝ ܒܪܗ

ܒܪܐ ܚܙܝ ܒܪܗ ܘܚܙܝ ܐܒܐ ܕܡܘܠܕܢܗ

ܘܦܚܡ ܟܠܗ ܠܝܠܘܕܗ:

Intuere Filium, & Patrem, & vide illum omninò ſimilem eſſe Genitori.

Hieronym. in Dialog. adverſ. Luciferianos. Theodoret. l. 2. cap. 18. Socrat. lib. 3. cap. 8.

Scio, ab Arianis illas voces inductas fuiſſe, ut dictionem ὁμοούσιον excluderent; ideòque Catholicis ſuiſſe ſuſpectas in iis locis, in quibus Arianorum hæreſis populum in factiones diviſerat. Eorum tamen uſum nullus unquam Patrum Meſopotamenis & Chaldæis exprobravit, quia Ariana lues eas provincias vel nunquam afflavit, vel in ipſo exortu reſtincta eſt. Id præter Athanaſium epiſt. 1. contra Arianos, & alios antiquos, teſtatur Sobenſis in Epitome Canonum cap. 5. pag. 71.

ܒܡܕܢܚܐ ܕܝܢ ܕܐܬܪܘܬܐ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܒܨܚܬܐ ܠܟܠܗܝܢ ܕܒܚܠܬ ܐܠܗܐ: ܐܝܠܝܢ ܕܚܝܠ ܗܘܘ ܠܗܢܐ ܝܬܝܪܐܝܬ ܕܢܣܒܘܢ ܫܡܗܐ ܡܥܪܒܝܐ: ܡܛܠ ܕܡܕܢܚܝܐ ܠܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܘ ܦܠܓܘܬܐ ܡܕܡ ܥܠ ܗܝ ܡܫܐܠܬܐ.

Porrò, inquit, *Dei Servi, quibus ea omnia quæ ad Religionem ſpectabant, curæ erant, in illud præcipuè incubuerunt, ut Occidentalium nomina acciperent, quia Orientales nullam habuerant de Fide quæſtionem, aut diſſidium.* Arianam hæreſim intelligit, & de Chaldæa & Meſopotamia loquitur.

54. Trinitatis arcanum omnibus ſæculis abſconditum, per Verbi Incarnationem omnibus credere volentibus Divina benignitate patuiſſe. ܟܕ ܐܬܐ ܒܪ ܡܠܟܐ ܫܡܝܢܐ ܠܐܪܥܐ: ܥܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥ: ܡܢ ܦܘܡܗܘܢ ܝܠܦ. ܕܐܒܐ ܣܗܕ ܠܒܪܐ ܘܒܪܐ ܩܪܐ ܠܐܒܐ:

Quum Regis cœleſtis Filius in terras deſcendiſſet, populus quæ non noverat, ex eorum vocibus didicit, quum audiret Patrem atteſtari Filio, & Filium vocare Patrem.

55. Dei arcana, quæ ſunt maximè propria ipſius, ita latere, ut à nemine, niſi cui vel per ſe, vel per alios ipſe detexerit, perſpiciantur. Quamobrem fruſtrà ab homine indagari, quem communia & ſatis pervulgata ſæpiſſimè latent. In id generis argumentis Sanctus Doctor, ut vides, creberrimus eſt: nam & ſuprà identidem recurrunt.

ܡܢܘ ܢܚܫܘܒ ܒܪܝ ܕܡܝܐ ܘܠܐ ܕܡܝܐ

ܟܝܢܐ ܠܝܠܝܕܐ ܕܒܪܘܝܗܘܢ ܕܟܝܢܐ

ܟܠܗܘܢ ܦܪܝܫ ܟܝܢܗ ܕܒܪܝܐ ܟܠ.

Quiſnam, Fili, rerum diſſimilis naturæ ſimilem eſſe putet generationem? Atqui natura ſummi rerum Conditoris à rebus conditis immenſo diſtat intervallo.

56. Tantam eſſe rerum divinarum magnitudinem atque dignitatem, ut humanæ mentis ſagacitatem aciemque longè prætervolent; eaſque proinde ſolius fidei oculis patere, Patrum in hac parte prudentiſſimam ſimplicitatem laudat; quandoquidem diſcere, quàm diſceptare maluerunt. ܡܢܘ ܘܠܐ ܢܬܕܡܐ ܠܗܘܢ

ܠܐܒܗܬܐ ܕܦܫܝܛܐܝܬ ܗܝܡܢܘ. ܠܐ

ܒܪܘ ܘܠܐ ܒܨܝܘ: ܕܠܐ ܒܨܝܐ

ܒܗܘܢ ܢܦܩܢ ܕܢܗܘܘܢ ܘܡܬܚܪܝܢܐ.

Ecquis non illos imitetur Patres, qui facili ſimplicique animo crediderunt, frivolas & importunas eſſe in negotio Fidei ſubtiles diſceptationes rixaſque arbitrati.

57. Adversùs Eunomianos incomprehenſibilitatem Divinæ naturæ ex multis, quæ in Animaſtica, & corporum organizatione ignoramus.

Eadem

Eadem ferè tractaverat suprà Hym. I. ubi de natura Animæ. ܡܰܢܽܘ ܚܙܳܐ ܢܰܦܫܶܗ : *Cedo mihi, cui suus ipsi animus perspectus cognitusque fuerit.*

58. Eandem positionem promovet atque confirmat, Eunomianis objiciens admirandum & impenetrabile naturæ opificium in herbis, & arboribus, in odoratis præsertim, inque balsamica & medicinali vi præditis, terræque & aquæ insitum spiritum vitaliter vegetum, & alentem omnia, cujus interiore motu plantæ omnes vigescunt, crescunt, frondescunt, germinant: ܡܰܢܽܘ ܚܙܳܐ ܠܡܰܝ̈ܳܐ ܕܪܳܕܶܝܢ ܒܐܺܝܠܳܢ̈ܶܐ ܘܡܶܫܬܰܚܠܦܺܝܢ ܠܗܽܘܢ ܠܕܽܘܡܝ̈ܶܐ ܘܦܰܪ̈ܨܽܘܦܶܐ :

Aquas intra Arborum fibras meare vidistin', ibique multiplices induere formas?

59. De mysterio Incarnationis: ubi exortas suo tempore, seù potiùs resuscitatas de Hæreticorum Baptismo quæstiones memorat: Ariani enim Orthodoxos rebaptizabant. ܡܰܝ̈ܳܐ ܕܚܽܘܣܳܝܳܢ ܡܰܫ̈ܩܝܳܬܳܐ ܕܬܰܪܥܽܘܬܰܢ ܗܘܰܘ ܠܗܽܘܢ ܕܡܰܨܘܬܳܐ :

Aquæ propitiationis nostræ, & fluenta reconciliationis nostræ versa sunt illis (Arianis) *in aquas contradictionis.* Et infrà: ܡܰܢܽܘ ܘܠܳܐ ܢܳܨܶܐ ܡܰܢܽܘ ܘܠܳܐ ܡܰܫܐܶܠ ܠܚܰܒܪܶܗ ܘܡܰܢܽܘ ܠܟ ܐܰܥܡܕܳܟ ܐܰܝܟܳܐ ܢܦܰܩ ܡܰܥܡܽܘܕܺܝܬܳܟ. ܡܰܢܽܘ ܘܠܳܐ ܡܰܙܗܰܪ ܘܠܳܐ ܢܰܥܡܕܳܟ ܐܺܝܕܳܐ ܕܗܰܘ ܟܽܘܡܪܳܐ ܦܠܺܝܓܳܐ. ܡܰܒ̈ܽܘܥܶܐ ܠܗܽܘܢ ܡܰܥܡܽܘܕܺܝܬܳܐ ܡܰܝ̈ܳܐ ܕܚܰܪܝܳܢܳܐ ܠܚܳܪ̈ܝܶܐ ܘܚܰܪ̈ܝܳܢܶܐ :

Rixantur inter se: alter alterum percontatur, quis te baptizavit, & unde tuus prodiit Baptismus? Alter alterum admonet, cavesis, inquit, ne te Sacerdotis illius Schismatici manus baptizet. Fontes itaque Baptismi in dissensionis & rixæ aquas contentiosæ factioni cesserunt. S. Doctori consonant in hac materia, præter Historicos, Basiliani Canones, & Nicæni, occasione hujus dissidii hoc ipso tempore editi.

60. De Divinitate Verbi adversùs Arianos. ܡܳܢܳܐ ܐܠܺܝܨ ܗܘܳܐ ܩܪܳܐ ܗܘܳܐ ܐܰܒܳܐ ܘܰܒܪܳܐ ܕܐܶܢ ܠܳܐ ܐܺܝܠܶܕ ܒܪܳܐ ܐܰܒܳܐ ܕܫܪܳܪܳܐ :

Quid necesse fuit, vocare Patrem & Filium, si Pater ille veritatis Filium non genuit?

61. In idem. ܡܰܢܽܘ ܘܠܳܐ ܢܶܕܚܰܠ ܡܶܢ ܡܰܘܥܕܳܢܶܗ ܕܡܳܪܰܢ ܕܪܰܚܝܳܐ ܡܰܩܶܦ ܠܨܰܘܪܶܗ ܕܪܳܡܶܐ ܬܽܘܩܳܠܳܐ ܠܚܰܕ ܡܶܢ ܒܢܰܝ̈ ܢܽܘܗܪܳܐ :

Erit ne, qui non timeat Domini comminationem, intentantis molam collo eius, qui injicit scandalum uni ex filiis lucis?

62. In idem. ܡܶܢ ܪܺܝܫ ܫܰܘܬܳܦܰܢ ܢܺܝܪܳܐ ܫܰܡ ܕܢܶܦܠܘܚ ܠܟܢܳܬܰܢ. ܒܪܶܗ ܕܰܐܠܳܗܳܐ ܡܶܢ ܟܽܠ ܦܪܰܩܰܢ : ܘܡܳܪܰܢ ܕܦܪܰܩܰܢ ܡܶܢ ܥܰܒܕܽܘܬܳܐ : ܫܰܘܬܳܦܰܢ ܗܘܳܐ :

Ab initio noster nos socius jugo subegit, ut nostris conservis serviremus. Filius Dei nos ab omnibus vindicavit. Qui autem nos Dominus ab ea servitute redemit, socius noster factus est.

63. In idem. ܡܰܢܽܘ ܘܠܳܐ ܪܓܶܫ ܒܪܝ : *Ecquis non sensit, Fili.*

64. In idem. ܥܩܽܘܪ ܒܥܽܘ ܟܽܘ̈ܒܶܐ ܕܙܰܪܥ ܒܗܽܘܢ ܣܳܛܳܢܳܐ ܡܳܪܝ :

Vepres evelle, quæso, Domine, quas Diabolus seminavit.

65. In idem. ܡܰܢܽܘ ܗܳܟܰܢ ܐܶܬܩܰܕܰܡ ܕܢܶܒܥܶܐ ܘܠܳܐ ܢܶܫܬܰܪܶܐ ܘܠܳܐ ܢܶܛܥܶܐ :

Quis unquam eò progressus est, ut abs-

absque lumine quæreret, & sine luce perscrutaretur?

66. Iterùm de Incomprehensibilitate Divinæ naturæ. [illegible]

Quisquis nimis audax terrenæque immemor originis conditorem suum circumscribere molitur.

67. In idem. ܪܫܡܐ ܕܩܘܫܬܐ ܣܝܡ ܒܟܬܒܐ: *Signum veritatis in Scripturis propositum est.*

68. In idem. [illegible]

Obtentu Veritatis primatum miseri quæsivere. Aetium Syrum, & Eunomium Cappadocem perstringit, qui Primatus amore Ecclesiam perturbarunt.

69. In idem. [illegible]

Si tibi mens prurit, abjectæ sortis homo, ut de Deo disceptare velis, inflat tibi error inextricabilis, ubi neque progredi, neque jam regredi tutum fuerit.

70. In idem. [illegible]

Quonam oculo opificem opus aspiciet? quum hoc conditum sit, ille Conditor.

71. In idem. [illegible]

At enim Conditor affatim sapiens est, ne temerè disputaret, quomodo crearet.

72. In idem. [illegible] : *Mirare, & obstupesce, tuamque his mentem finibus circumscribito, neque tuas cogitationes ad inanes quæstiones prosilire finas.*

73. In idem. [illegible]

Accipe parabolam. Sol Pater est, lux Filius, ardor Spiritus Sanctus. Quumque Unus sit, Trinitas in eo paret: & quoniam incomprehensibilis est, quis illum exponat? Unus, qui multiplex: Unus, qui Tres: & Tres sunt Unum. Inextricabilis labor, & miraculum clarissimum. Distinguitur Sol à sua luce: distincti sunt & æquales, & ipsa lux Sol est. Duos autem Soles nemo dicit, quum lux Sol ipse sit, etiam quando ad ima porrigitur. Duos itaque Deos non dicimus, quum idem sit Dominus & Deus noster, etiam quum ad creaturas descendit. Quod tibi difficile est, ecce ostendi tibi: Unum quod Tres est. Trinitas una essentia. Hactenus Sanctus Ephræm. Solis comparatione in hac ipsa materia utuntur Theognostus antiquus Theologus apud Athanas. lib. de decr.

decr. Concil. Nic. pag. 410. S. Cyrillus lib. 6. Thesaur. Maximus Taurin. hom. 1. de Euseb. Vercell. & alii Patres.

74. In idem. ܡܢ ܢܣܦܩ ܠܝ ܕܐܚܙܐ ܘܐܬܒܩܐ ܒܟ ܢܘܗܪܐ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܒܟ ܐܪ̈ܙܐ ܕܡܪܟ : *Quis mibi vires sufficiat, ut intuear & contempler te, ò Luminare, in quod Domini tui mysteria, addensata velut acie, confluxerunt.*

75. In idem. ܫܡܫܐ ܫܪܓܟ ܗܘ ܘܡܬܕܡܪ ܐܢܬ ܒܗ ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܗ ܐܝܟܢ ܠܒܪܘܝܗ. ܬܕܪܟ ܒܪ ܐܢܫܐ ܗܘ ܒܪܢܫܐ ܐܢܬ ܕܥ ܠܢܦܫܟ ܐܘ ܒܪܢܫܐ : *Solem lucernam tuam miraris, vilis homuncio, nec capis: qui ergò Conditorem capias? Homo es; nosce teipsum.*

76. In idem. ܫܡܗܝ ܐܝܠܢ̈ܐ ܗܘܐ ܡܢ ܦܐܪ̈ܝܗܘܢ ܐܢ ܗܘ ܡܬܡܢܝܢ ܚܠܝܢ ܐܘ ܡܪܝܪܝܢ.

Plantarum nomina earum fructus sortiuntur, seù dulces fuerint, seù amari. Ex Patris natura naturam Filii arguit, ut suprà.

77. In illud Matth. 24. 36. *de die autem illa & hora nemo scit, neque Angeli cœlorum, nisi solus Pater.*

ܥܠ ܗܝ ܫܥܬܐ : *Horam illam &c.*

Opponebant Ariani, Christum diem Judicii ignorasse, ut inde colligerent, eum non esse Patri æqualem. Hanc objectionem diluit S. Ephræm hoc loco, docens Christum ea scientia, qua Patrem perfectè noverat, novisse etiam diem Judicii, velut effectum in sua causa. Vide Maldonatum in cap. 24. Matth. qui pro expositione nostri Doctoris producit S. Athanasium, Ambrosium, Gregorium Nazianzenum, Cyrillum, Theodoretum, & alios, quorum testimonia recitat Petavius tom. 2. lib. 2. cap. 3.

78. Hic Hymnus, & alter qui proximè sequitur, ad eandem cum superiori materiam pertinent. Primus incipit: ܠܡܢܐ ܡܬܚܦܛ ܐܢܬ ܠܡܐܡܪ ܕܠܒܪܐ ܫܥܬܐ ܗܝ ܠܐ ܝܕܥ :

Quorsum instas, ut Filio horam illam incognitam fuisse suadeas? Secundus: ܐܡܪ ܠܝ ܡܢ ܗܠܝܢ ܒܦܘܚܡܐ ܐܝܢܐ ܠܗ ܫܒܝܚܐ ܒܦܘܚܡܐ : ܝܕܥ ܐܘ ܠܐ ܝܕܥ ܠܫܥܬܐ ܐܘ ܗܘ ܝܕܥ. ܠܐܒܐ ܕܝܢ ܕܥܠ ܗܘ ܡܢ ܦܘܚܡܐ ܚܘܝ ܕܠܐ ܝܕܥ ܡܢܗ ܘܠܐ ܡܬܚܦܛ ܕܫܥܬܐ ܢܒܨܐ. ܕܫܥܬܐ ܬܟܠܐ ܐܦ ܫܥܬܐ ܠܟܐ ܕܡܪܐ ܟܠ ܡܕܡ ܠܐ ܬܒܨܐ.

Dic sodes, utrum ex his putes comparatione facta esse magis laude dignum, utrum in tua lance præponderet: Scivisse, vel non scivisse? Et tamen illi Patri, qui suprà omnem comparationem est, ostendit, se haudquaquam scire, neque audere horam indagare; ut illius horæ memoria te deterreret, quin & eadem hora te admoneret increparetque, ne dominum omnium horarum scrutareris.

80. De Fide. Hic Hymnus ad reliquos suprà indicatos pertinere videtur, qui & eundem titulum præferunt. ܥܩܒܘ ܘܫܡܥܘ ܦܪܘܫܐܝܬ ܕܢܦܫܐ ܠܢܦܫܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܗܝ.

Quærite, & audite sapienter, alteram animæ animam fidem esse.

81. De Margarita, quæ est ipsa Fides, Hymni septem: quorum primus incipit: ܚܕ ܝܘܡ ܢܣܒܬ ܡܪܓܢܝܬܐ ܫܩܠܬܗ ܐܚܝ. ܚܙܝܬ ܒܗ ܐܪ̈ܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܨܘܪ̈ܬܐ ܘܕܡܘ̈ܬܐ ܕܗܘܝ ܪܒܘܬܐ : ܗܘܬ ܠܒܘܗ ܡܒܘܥܐ ܘܫܬܝܬ ܡܢܗ ܐܪ̈ܙܘܗܝ ܕܒܪܐ.

Acc'dit olim, fratres regnique cœlestis fili, ut in manus veniret Margarita. Apparebant in ea affabrè elaborata symbola quædam, imagines, & figuræ illius summæ sempiternæque maiestatis. Fons erat, ex quo latices arcanorum Filii haurire liceret. Secundus:

ܠܕܡܘܢ ܕܡܘܬܗ ܬܦܫܩ ܫܬܝܩܘܬܟܝ :

Cuiusnam imaginem repræsentes, tuum silentium edisserat. Tertius:

ܠܐ ܗܘܐ ܚܣܕܐ ܥܪܛܠܝܘܬܟܝ
ܡܪܓܢܝܬܐ. ܪܘܐ ܗܘ ܒܚܘܒܟܝ
ܐܦ ܗܘ ܬܓܪܐ ܕܫܠܚܟܝ.

Non tibi probro fuit nuditas Margarita. Tuo amore ebrius fuit vel ille mercator, qui te nudavit. Quartus: ܓܝܣܐ

ܩܢܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܗܝ ܕܩܢܬܗ
ܘܐܣܩܬܗ. ܫܩܠܬܗ ܒܓܘ ܦܪܕܝܣܐ.

Latro fidem adeptus est, quæ virissim illius compos effecta, ipsum in Paradisum subvexit. Quintus:

ܛܝܒܘܬܐ ܕܥܡ ܥܡܘܕܐ ܣܠܩܬ. ܡܓܢ
ܠܢܘܗܪܐ ܐܚܝܢܐ. ܢܘܗܪܐ ܗܘ ܕܠܒܢܝܢܫܐ
ܡܓܢ ܕܢܚ ܠܒܢܝܢܫܐ.

Gratia, quæ cum columna gratis ascendit, claro huic lumini affinis est, quod hominibus gratis prælucet. Sextus;

ܢܦܘܚ ܕܘܟܪܢܐ ܕܐܒܗܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܡܠܝܢ.

Spiret è nostris sermonibus odorata Patrum memoria. Septimus & ultimus:

ܐܝܟ ܕܒܣܕܪܐ ܚܙܝܬ ܕܪܘܫܐ ܕܒܥܝܢ
ܒܩܪܒܐ : ܢܘܪܐ ܠܡܛܥܡ : ܘܪܘܚܐ
ܠܡܚܙܐ : ܢܘܗܪܐ ܠܡܓܫܫ
ܡܬܚܦܛܝܢ ܗܘܘ.

Visi sunt mihi Contentiosi (idest, Hæretici) *velut instructâ acie dimicare, dum nituntur gustare ignem, spiritum videre, lucem attrectare.* S. Ephræm Patriarcha Antiochenus citat quendam sermonem S. Ephræm *de Incarnatione & de Margarita* apud Photium Cod. 229. quem etiam laudat, & *sermonem de Margarita contrà Marcionem* appellat Leontius Byzantinus lib. 1. adversùs Nestorium & Eutychen cap. 3. in Biblioth. Patrum tom. 4. par. 2. Inter opera S. Doctoris à Vossio edita legitur *sermo in Margaritam pretiosam* to. 3. pag. 163. cui consentiunt loca à S. Ephræm Antiocheno, & à Leontio Byzantino citata. Vide Tillemontium tom. 8. pag. 303. & 757. Ab eo differunt Hymni nostri suprà memorati; de quibus tamen dubium nullum oriri potest, quin auctorem habeant S. Ephræmum nostrum: nam id convincitur tùm ex stylo, qui eundem S. Doctorem sapit; tùm ex continuata serie Hymnorum ejusdem, qui *de Fide* inscribuntur; tùm demùm ex ætate Codicis Nitriensis septimi, in quo continentur, qui scriptus esse dicitur anno Græcorum 834. ideſt, Christi 523. nimirùm, tribus circiter annis, antequam Ephræm Amidenus ex Comite Orientis ad Sedem Antiochenam evectus fuisset. Nec mirum, quum Sanctus Doctor diversos sermones frequenter *in eandem materiam* scripserit: nam id factum etiam videmus in sermonibus ejusdem *de Nativitate Domini, de Fide, de non scrutanda Dei natura, de Jona & Ninivitis &c.* qui tùm in nostris Codicibus, tùm apud Vossium frequenter occurrunt. In Cod. nostro Syriaco III. fol. 227. laudatur Sancti Doctoris Hymnus:

ܠܘܩܒܠ ܒܨܘܝܐ ; *Adversùs scrutatores*, de quo suprà pag. 78. Item apud Vossium tom. 3. pag. 178. extat ejusdem *Sermo adversùs eos, qui Filii Dei naturam curiosè scrutari nituntur:* qui tamen omninò differunt ab iis, quos in Libro de Fide suprà recensuimus.

Cæterùm Hymnorum nostrorum *de fide* duo habemus satis vetusta exemplaria; Alterum in Codice Nitr. VII. cujus ætatem infrà describemus initio Hymnorum ejusdem

S. Do-

S.Doctoris *adversùs hæreses*. Alterum in Cod. Nitr. IX. cui fol. 150. annotationem hanc amanuensis apposuit:

ܫܠܡܘ ܠܡܕܪ̈ܫܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܗܢܘܢ
ܬܡܢܝܢ ܘܫܒܥܐ ܕܥܒܝܕܝܢ
ܠܡܪܝ ܡܫܒܚܐ ܘܛܘܒܬܢܐ
ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܡܠܦܢܐ :

Absoluti sunt in hoc Codice Hymni octoginta septem de Fide, quos gloriosus ac beatus Mar Ephræm edidit. Eundem Codicem scripsisse dicitur Barlaham Edessenus, uti ad calcem adnotatur. Haud dubium, quin sit ille Barlaham, qui anno Christi 550. vivebat, ut diximus suprà pag. 83. & ex characteris forma colligitur. Pertinuit olim Liber ad Zoaram Tagritensem, qui ipsum Scetensibus Monachis (& fortassè Moysi Nisibeno, ejusdem loci Abbati, de quo suprà pag. 84.) dono dedit, ut ex subjectâ epigraphe intelligitur: ܐܬܝܗܒ

ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܠܕܝܪܐ ܕܣܘܪ̈ܝܝܐ ܕܒܡܕܒܪܐ
ܕܐܣܩܝܛܐ ܐܝܬܘܗܝ ܙܥܘܪܐ ܒܪ ܦܘܠܘܣ
ܬܓܪܝܬܝܐ ܕܡܪܝܐ ܢܚܘܣ ܥܠܘܗܝ
ܘܢܒܪܟܝܘܗܝ ܘܠܒܢ̈ܘܗܝ ܥܒܕܐܠܗܐ
ܘܡܘܫܐ ܡܫܡܫܢܐ ܘܝܘܣܦ ܘܐܒܪܗܡ
ܘܐܝܢܐ ܕܡܥܒܪ ܠܗܢܐ ܡܘܕܥܢܘܬܐ
ܐܘ ܠܟܬܒܐ ܗܢܐ ܡܢ ܕܝܪܐ ܗܢܐ
ܕܐܡܝܪ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܘܪܘܓܙܐ
ܕܡܪܝܐ ܢܚܘܬ ܥܠܘܗܝ . ܟܠ ܕܩܪܐ
ܒܗ ܢܨܠܐ ܥܠ ܙܥܘܪܐ ܚܛܝܐ
ܝܘܣܦ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܕܝܪܐ ܩܕܝܫܐ
ܕܪܨܝܦܬܐ ܡܛܠ ܡܪܢ :

Dedit Librum hunc Monasterio Syrorum, quod in Scetensi deserto situm est, Zoaras Pauli filius Tagritensis: ut Dominus parcat, & benedicat ei, ac filiis ejus, Abdallæ nimirùm, & Moysi Diacono, & Joseph, & Abraham. Quicumque annotationem istam deleverit, aut Librum hunc ex præfato monasterio abstraxerit, anathema sit, & furor Domini in ipsum descendat. Amen. Qui autem in eo legerit, oret pro humili ac peccatore Josepho Episcopo sacri monasterii Rasiphtæ propter Dominum nostrum. Zoaras Syriacè *Parvulum* significat, ut interpretatur etiam D. Hieronymus in epist. ad Eustochium Virginem. Hujus nominis celeberrimus est apud Syros *Zoaras* quidam, Synodi Chalcedonensis oppugnator, qui unà cum Anthimo CP. damnatus fuit in Synodo sub Menna, cumque velut de sua secta optimè meritum venerantur Jacobitæ, qui anno Christi 650. Templum sub nomine ejusdem jam extruxerant, teste Dionysio Patriarcha in Chronico fol. 124. ubi de Joanne Patriarcha, & Simeone Episcopo hæc scribit:

ܫܢܬ ܠܚܕܐ ܘܫܬܝܢ ܬܫܥܡܐ ܫܢܝ
ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܦܛܪܝܪܟܐ
ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܡܝܕ
ܒܗܝܟܠܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ
ܙܥܘܪܐ . ܘܒܗ ܒܗ ܒܫܢܬܐ ܐܡܝܕ
ܐܦ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܐܬܩܒܪ
ܒܒܝܬ ܡܪܝ ܙܥܘܪܐ :

Anno (Græcorum) 961. *objit Sanctus Mor Joannes Patriarcha Antiochiæ, & sepultus fuit Amidæ in templo Sancti Mar Zoaræ. Eodem quoque anno in eadem Urbe Amida objit Sanctus Mar Simeon Edessæ Episcopus, sepultusque fuit in Domo Mar Zoaræ*. De Tagrit, seù Martyropoli vide infrà, ubi de S. Marutha. Rasiphta verò, apud quam situm erat monasterium Josephi Episcopi, urbs est Mesopotamiæ, quam Syri quidem dicunt ܪܨܦܐ *Rosapha*, & ܪܨܝܦܬܐ *Rasiphta*; Græci verò *Sergiopolim* appellare consueverunt, ob S. Martyris Sergii fratrisque ejus Bacchi Reliquias, quæ ibidem magnâ cum

cum veneratione aſſervabantur, ut teſtatur Evagrius Hiſt. Eccleſ. lib. 4. cap. 28. & lib. 6. cap. 21. ubi etiam deſcribit donaria, quæ Choſroes Perſarum Rex ad Eccleſiam S. Sergii miſit.

VII.

Adversùs Hæreſes Hymni LVI.

ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܝܘܠܦܢ̈ܐ ܛܥܝ̈ܐ
ܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ .

Adversùs Hæreſes.

EXTANT in Cod. Nitr. VII. cum hac epigraphe fol. 291. ܫܠܡ ܒܥܘܕܪܢ
ܚܡܫܐ ܗܢܝܢ ܦܢܩܝ̈ܬܐ
ܕܡܕܪ̈ܫܐ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ
ܩܕܡܝܬܐ ܕܥܕܬܐ : ܬܪܝܢܝܬܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ.
ܘܬܠܝܬܝܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ . ܘܪܒܝܥܝܬܐ
ܕܗܝ ܡܥܢܝܬܐ . ܘܚܡܫܝܬܐ ܕܠܘܩܒܠ
ܝܘܠܦܢ̈ܐ ܛܥܝ̈ܐ . ܘܦܪܕܝܣܐ . ܗܘܝܢ
ܕܝܢ ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܥܕܬܐ ܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ .
ܕܒܬܘܠܘܬܐ ܚܡܫܝܢ ܘܚܕ . ܕܗܝܡܢܘܬܐ
ܬܡܢܝܢ ܘܫܒܥܐ . ܕܠܘܩܒܠ ܝܘܠܦܢ̈ܐ
ܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ . ܕܦܪܕܝܣܐ ܚܡܫܬܥܣܪ.
ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܕܟܢܫܐ ܡܕܪ̈ܫܐ ܡܐܬܝܢ
ܫܬܝܢ ܘܚܕ ܘܫ . ܫܘܒܚܐ ܘܐܝܩܪܐ
ܘܫ . ܠܐܒܐ ܘܠܒܪܐ ܘܠܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ
ܘܫ . ܗܘ ܕܒܚܝܠܐ ܕܛܝܒܘܬܗ ܘܥܘܕܪܢܗ
ܥܕܪ ܘܚܝܠ ܘܐܠܨ ܘܐܫܪܪ
ܠܚܛܝܐ ܡܚܝܠܐ ܘܡܣܟܢܐ ܩܘܙܡܐ
ܕܝܪܝܐ ܘܫ . ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܟܬܒܐ
ܗܢܐ ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ
ܘܐܪܒܥ ܕܝܘܢܝ̈ܐ ܒܝܘܡ ܥܣܪܝܢ
ܘܚܕ ܒܟܢܘܢ ܩܕܡ ܘܫ :

Abſoluti ſunt in hoc Libro ſequentes Tomi Hymnorum B. Mar Ephræmi: Primus de Eccleſia: Secundus de Virginitate: Tertius de Fide: Quartus adversùs Hæreſes: & Quintus de Paradiſo. Sunt autem Hymni de Eccleſia LII. De Virginitate LI. De Fide LXXXVII. contra Hæreſes LVI. & de Paradiſo XV. Omnes ſummatim CCLXI. &c. Gloria, & honor &c. Patri, & Filio, & Spiritui Sancto &c. qui gratiæ & auxilii ſui virtute adjuvit, corroboravit, confortavitque humilem ac vilem peccatorem Coſmam Abbatem &c. Abſolutus eſt autem Liber iſte anno (Græcorum) *trigeſimo quarto ſuprà octingeſimum die 21. menſis Decembris, &c.*

Refellit S. Doctor omnes generatim Hæreſes; ſpeciatim autem Bardeſanis, Marcionis, & Manichæi. Quandoque etiam in Ethnicos, & Chaldæos, ſeù Aſtrologos inſurgit, ſequenti ordine.

1. In Bardeſanem, Marcionem, & Manetem, Hymni tres. Primus incipit: ܚܣܡܐ ܟܕ ܐܬܚܪܚܪ ܢܟܬܗ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ : *Invidia dum furit, hominibus multiplicem infixit morſum.* Bardeſanem corporum reſurrectionem ſuſtuliſſe, ante S. Epiphanium nos docet hoc loco S. Ephræm ſcribens:

ܟܡܐ ܟܝ ܣܓܝ ܒܚܣܡܐ ܒܦܓܪܗ
ܕܒܪܕܝܨܢ : ܒܦܘܡܗ ܦܣܩ ܣܒܪܗ .
ܠܦܠܓܗ ܣܪܝܐ ܗܘܐ . ܦܣܩܗ
ܠܠܫܢܗ ܘܩܛܥ ܒܢܘܟܪܝܘܬܗ :

Quanta, putas, exarſit invidia Diabolus in corpus Bardeſanis, ut ipſe ore ſuo ſpem ſuam præcideret, ipſe dimidium ſui infamaret, ipſe linguam excereret, ut ſuam reſurrectionem ejuraret. Mox ſubdit, quod etiam Theodoretus ac Sozomenus memorant, Bardeſanem orationis elegantia & ſuavitate metri errores ſuos condire ſtuduiſſe: quapropter comptæ meretrici eundem comparat: deinde ſubjungit: ܒܢܩܘܫܝܗ ܕܒܪܕܝܨܢ ܩܠܐ ܡܣܝܒܐ

ܘܡܥܪ̈ܬܗ ܕܒܪܕܝܨܢ ܩܠ̈ܐ ܘܙܡܝܪ̈ܬܐ ܫܡܥܬ . ܚܙܐ ܓܝܪ ܕܫܘܦܪܐ ܕܥܠܝܡܘܬܐ ܠܥܠܝܡ̈ܐ : *In specubus Bardesanis audies voces & carmina. Animadvertens enim ille in primo homines ætatis flore musices suavitate capi quammaximè, carminum contentu Juvenum mores corrupit.*

Ex hoc ipso Hymno discimus, Marcionem austerioris vitæ speciem affectasse, fortasse ut propudiosissimi criminis, ob quod ab Ecclesia ejectus fuerat, infamiam contereret, abstinentiam & cœlibatum simulasse, suisque Symmystis indixisse. ܘܐܦ ܕܐܒ̈ܐ ܡܘܗܒ ܠܡܪܩܝܘܢ . ܠܚܠܦ ܫܠܝܚ̈ܐ ܕܢܟܣܐ ܢܚ̈ܡܐ ܕܐܡܪ̈ܐ ܓܢܒ . *Lupos Diabolus Apostolorum vice Marcioni dedit. Ut illos operiret, agnorum vestimenta surripuit.* Et infrà: ܠܡܪܩܝܘܢ ܣܩܐ ܓܒܠ ܘܝܗܒ ܠܗ ܕܢܟܡܪ ܒܢ̈ܝ ܢܘܗܪܐ : *Saccum Marcioni accommodavit, ut filios lucis infuscaret.* Et paucis interjectis: ܡܪܩܝܘܢ ܕܚܘܝܐ ܐܬܕܡܝ ܨܘܡܐ ܗܘ ܪܚܡ ܗܘܐ : *Marcion Anguem imitatus, jejunium amavit.* Tradit S. Epiphanius, Marcionem è patrio solo expulsum, Romam profugisse, atque subinde alia ex aliis loca mutasse: quapropter eundem Caino comparat S. Ephræm: ܡܪܩܝܘܢ ܕܟܦܪ ܒܒܪܘܝܗ : ܥܠܡܐ ܠܡܥܩܬܐ ܗܘܐ ܠܗ : ܐܙܠ ܘܢܥ ܘܙܝܥ . *Quoniam verò Marcion suum Conditorem ejuraverat, mundum sibi ubique infestum habuit. In ipso mundo extorris, profugus, tremens.* Quamobrem à Tertulliano Hamaxobio instabilior dictus est lib. 1. cap. 1.

Manetem deinde adoritur. *Manes* ܡܐܢܐ Chaldaicum nomen Vas, Vestem, instrumentum quodlibet significat. Huc spectat, quod S. Ephræm hoc loco scribit: ܡܐܢܐ ܐܝܟ ܕܡܐܢܐ ܠܒܫܗ ܣܛܢܐ ܕܒܗ ܢܬܚܫܚ ܘܡܠ̈ܘܗܝ ܢܡܠܠ ܒܗ : *Manetem Diabolus tamquam propria induit veste, ut eo, velut instrumento suo abuteretur, suaque per ipsum promeret oracula.* Vulgatissimum est, Orientalium Nationum pestem Mahometem viridi colore in primis delectatum: qui verò hoc tempore se Mahometica stirpe progenitos jactant, (sunt autem inter Arabes frequentissimi) ejusdem coloris thiaram, velut generis sui notam, geruut. Ex Manetis disciplina morem istum Arabas, ut multa alia, corrogasse credibile est: in Arabia enim Manichæorum secta à Scythiano Arabe prima velut lineamenta accepit, perfectionem postea à Manete in Perside & in Mesopotamia. Id videtur indicare S. Ephræm, dum scribit: ܝܘܪܩܢܐ ܨܒܥ ܠܡܐܢܝ ܕܢܛܥܐ ܒܗ : *Viridi colore Manetem Diabolus tinxit, ut incautos falleret.* Sed hæc utcumque se habeant, germanus sensus verborum S. Doctoris mihi videtur omninò diversus: quare sic interpretor: *Pallore Manetem Diabolus tinxit &c.* Significat autem, Manetem oris pallore opinionem abstinentiæ & austerioris vitæ affectasse, ut simpliciorihus animis obreperet: quæ multorum Hæresiarcharum ars fuit. Simili oris specie, corporisque configuratione ad fraudem & fallaciam se Arium composuisse, ut alios prætercam, auctor est Epiphanius.

2. Sequitur alter Hymnus, cujus initium: ܡܢ ܗܘ ܩܕܡܝܐ ܕܣܡ ܫܡܐ ܠܒܪܕܝܨܢ : *Quis ille primus Bardesani à Desan imposuit nomen.* Desan, seu ut Syri efferunt, *Daisan*, fluvius est Edessæ muros alluens, de quo suprà pag. 32. Hunc Græci Syriacum etymon interpretari, σκιρτῶν *Scirtum* hoc est, *Saltatorem* vocant: de quo vide

vide infrà notanda in Chronico Edesseno ad annum Græcorum 836. Christi 525. Ex insigni loco hujus Hymni discimus, præter alios errores Manichæorum ab Epiphanio aliisque antiquis Patribus commemoratos, hunc etiam eos excogitasse, ut dicerent, peccata post Baptismum commissa nullo Pœnitentiæ remedio indigere: ubi de potestate Clavium Ecclesiæ tradita præclarè loquitur, & laboriosæ Pœnitentiæ necessitatem adstruit. ܗܐ ܡܢܝܚܝܐ

ܟܠܒܝܗܘܢ ܘܢܒܚܘ ܒܟܠ ܐܢܫ.
ܡܬܚܪܫܝܢ ܠܟܠ ܕܐܬܦܓܥ ܡܩܒܠ
ܠܚܡ ܣܘܢܩܢܐ. ܟܠܒܐ ܕܟܪܝܗܐ ܐܢܘܢ ܕܠܐ
ܡܫܟܚܝܢ ܩܨܝܢ: ܚܛܗܐ ܡܫܒܩܝܢ ܠܗܘܢ
ܡܚܣܝܢ. ܒܗܕܐ ܦܫܝܘ ܣܓܝ ܐܘܟܝܬ
ܘܢܬܟܬܫܘܢ ܘܫܪܝܪܐ ܡܛܠ ܕܚܕ ܚܛܗܐ
ܠܚܛ̈ܝܐ. ܠܡܠܬܗ ܕܫܪܝܪܐ ܘܡܥܩ̈ܡ
ܠܗ ܠܡܬܒ̈ܥܝܢܘܬܗܘܢ ܘܫܪܐ ܐܝܟ ܕܒܥܝܢ
ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܫܠܛ ܕܡܫܒܩܝܢ ܚܛܗܐ ܕܢܫܪܘܢ.
ܒܡܝܐ ܕܟܝܢܐ ܕܐܢܫܘܬܐ ܢܚܣܘܢ ܗܘܘ
ܐܝܠܝܢ ܕܫܒܩ ܠܗܘܢ ܕܢܫܪܘܢ ܘܢܐܣܪܘܢ
ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘ ܚܛܗܐ ܟܠܗ ܕܡܫܒܩ
ܡܫܒܩܢܐ ܠܗ. ܘܟܐܒܐ ܗܘ ܕܢܬܦܢܐ
ܗܘ ܕܐܬܠܝܛ ܒܚܛܗܐ. ܐܦ ܗܘ ܡܫܒܩܢܐ
ܟܠ ܚܛܗܐ ܡܫܒܩ ܠܗ: ܟܐܒܐ ܗܘ
ܕܟܪܝܐ ܘܟܡܝܪܐ ܕܢܬܚܙܐ. ܟܠܗܝܢ
ܕܝܠܗ ܕܚܘܒ ܡܩܕܫ ܟܠ: ܦܪܝܫܐ
ܠܗ ܦܘܪܫܢܐ ܡܢܗ ܗܘܐ ܠܟܐܢܘܬܐ.
ܡܣܟܠ. ܠܐܢܫܐ ܠܚܡܐ ܕܦܬܬܐ.

En Manichæi Canes quoslibet invadunt: pro quotidiano pane obvios quosque sollicitant. Morbidi canes sunt, qui panem frangere quum nequeant, peccata & delicta condonant. Et in hoc quidem multa laborant insania, & acriter contundendi sunt, quia Unus est, qui peccantibus peccata dimittit. Frustrà de verbo illius, qui vera loquitur, arbitria faciunt, ad suum sensum illud detorquentes. Ille siquidem Discipulis suis potestatem tradidit, ut semel dumtaxat per aquas humanæ naturæ crimina expiarent. Qui autem ipsis concessit, ut absolverent & ligarent, simul præscripsit, ut crimine obligatus conspectui ejus se sisteret, qui omnia peccata dimittit, & veniam flagitaret: neque enim sine dolore nostro nos expiat. Æquum namque est, illum perturbari & mœrere, qui captus voluptate deliquit. Si autem qui omnia sanctificat, per nostrum dolorem nos justos facit, nugas vendunt, qui de panis frustulis justitiam nos sperare jubent. Propheta Buzi filius te convincit, dum ait: pro veneficiorum mercede veneficis frusta panis dederunt. Sic sublata Pœnitentia opsonatur ventri? S. Augustin. lib. de Hæresibus cap. 46. Manichæos in tres sectas dividit, quarum postremam *Catharistarum* nomen sibi fecisse tradit, idest, *purificantium*, propter quasdam horrendas & execrandas purificationes quas exercebant. Ad hanc ergo Manichæorum sectam pertinent, quæ S. Ephræm hoc loco commemorat.

Vide apud Epiphanium, Manichæorum de Pane aliisque esculentis nugas: nec non apud Theodoret. lib. Hæret. Fab. 2.

A Manichæis ad Sabaticos transit, fœminarumque illius sectæ procacitatem audaciamque redarguit, scribens: ܐܢܬܬܐ ܠܣܒܛܝܩܐ ܫܥܒܕܬ.

ܕܪ̈ܫܝܗܘܢ ܐܪܟܢܘ ܬܚܝܬ ܐܝܕܗ. ܗܝ
ܒܪܘܡܐ ܝܬܒܐ ܥܠ ܬܪܘܢܘܣ.
ܠܐܕܢܝܗܘܢ: ܠܚܫܐ. ܘܡܓܚܟܐ ܒܗܘܢ.
ܠܐ ܟܝܢܐ ܟܐܐ ܒܗ ܘܠܐ ܒܗܬܬܐ.

Fœmina Sabaticos sibi subdidit, qui caput manui ejus submittunt: At illa interim in sublimi throno sedet: in illorum auribus insusurrat, insultat mento. Siccine illam natura nec increpuit, nec pudore suffudit? Marcionistas mulieribus baptizandi officium detulisse, auctor est S. Epiphan. Idemque S. Ephræm hoc loco Sabaticis

baticis

baticis exprobrat, qui dum Sabaticorum abusum impugnat, ritum à primis Christianis in administratione Baptismi exponit: ab illis enim Sabatici acceperunt, quod impiè mulieribus permittebant. Gnosticorum eandem fuisse disciplinam, tradit Tertullianus. Sabaticos, non Sabatianos vertendum esse, duxi, nequis eos cum Sabatianis hæreticis confunderet, qui longè post Sancti Ephræmi obitum exorti sunt sub Innocentio I. & Arcadio. Vide Socratem lib.6. cap.5. qui eos Novatianorum surculum fuisse tradit, & propter observantiam azymorum in Paschate ab illis defecisse: nec alium ipsis errorem attribuit. Porrò Sabaticos Ephræm Marcionistas, seù potius, sectam quandam Marcionistarum appellat, quia contra communem Ecclesiarum Orientis morem Sabato jejunabant: id enim perspicuè tradunt Epiphanius, Theodoretus, Tertullianus, & omnes Antiqui.

Sabaticis Cuchitas adjungit Sanctus Doctor, qui nullis interjectis verbis sic prosequitur: ܐܦ ܟܘܟ ܠܟܘܟܝ̈ܐ ܐܪܙܐ ܗܘܐ ܕܫܡܗ. ܕܟܘ̈ܟܐ ܓܝܪ ܐܝܟ ܣܪ̈ܝܩܐ ܥܒܕ ܐܢܘܢ ܒܝܘܠܦ̈ܢܗ: *Item Cuch Cuchitis mysterium fuit nominis sui: Cuchas enim, seù amphoras, inanes suis eos institutionibus effecit.* Cuchitas nominat idem S. Doctor inferiùs hymn. 22. eosque in Testamento antiquissimis hæreticis accenset, Marcionistis, nimirùm, Manichæis, & Bardesanitis. Quinam ii fuerint, ingenuè fatetur Bollandus se ignorare ad diem 1. Febr. Ex verbis S. Ephræmi perspicuè colligitur, auctorem eorum Syrum quemdam fuisse, ܟܘܟ *Cuch* nomine, à quo *Cuchitæ*, hoc est, *Amphorarii*. Encratitæ simile nomen meruere, qui aquam pro vino offerebant, teste Sancto Epiphanio hæres. 46. Marcionistæ aquam etiam ad sua mysteria adhibebant, eodem Epiphanio teste: & Aquarii hæretici apud Augustinum lib. de hæres. c. 4. Cuchitarum sectam ad Ephesinæ usque Synodi tempora in Syria viguisse, prodit Gregorius Barhebræus, vulgò Abulpharagius, in Ethicis Par.1. cap.5. sect.4. ubi quosdam ex iis testatur Cantibus Syriacis condendis operam dedisse. Verba ejus sunt hæc: ܐܦ ܒܙܒܢ ܣܘܢܗܕܘܣ ܕܐܦܣܘܣ ܝܕܝܥܝܢ ܗܘܘ ܓܒܪ̈ܐ ܟܘܟܝ̈ܐ ܕܢܨܝܚܝܢ ܗܘܘ ܒܟܐܢܘܬܐ ܘܪ̈ܬܝܚܝܢ ܒܪܘܚܐ ܘܣܝܡܝܢ ܡܕܪ̈ܫܐ ܣܓܝ̈ܐܐ: *Item sub tempus Ephesinæ Synodi inclaruerunt viri Cuchitæ pietate insignes, qui fervore spiritus rapti, plurimos Cantus edidere.* Cantibus hujusmodi præfigitur in Officiis Syrorum titulus iste ܟܘܟܝܐ *Cucoio*, idest, *Cuchita*, & passim occurrunt ad Canticum trium Puerorum in Matutino, præcipuè verò in Officio Defunctorum. Sed quum Barhebræus Cuchitas *pietate insignes & fervore spiritûs raptos* dicat, suspicor illum hoc loco non Cuchitas hæreticos, S. Ephræmo commemoratos, intelligere, sed alios orthodoxos viros, qui *figlinam* exercuerint: nam ܟܘܟܝܘܬܐ *Cuchiuto* artem figularem significat, unde commodè potest derivari ܟܘܟܝܐ *Cuchojo* figulus. Sic interpretatur hunc Barhebræi locum Joannes Gariri filius, Presbyter Damascenus in Cod. Echell. XII. qui laudata Barhebræi verba Arabicè reddit hunc in modum: وأيضا في عهد المجمع المجتمع في افسس نشا اناس فاخوريين حذاق *Item temporibus Concilii Ephesini inclaruerunt quidam Sapientes Figuli &c.* ubi Syriacam vocem ܟܘܟܝ̈ܐ *Cuchoje*, idest, *Cuchitæ*, vertit Arabicè فاخورين *Fachurin*, *figulos*.

3. Tertius Hymnus incipit:

ܢܟܣ ܠܥܪ̈ܘܩܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܓܢ̈ܒܐ :
ܕܥܘܬܪܐ ܕܓܢܒܘ ܩܥܐ ܠܘܩܒܠܗܘܢ
ܕܡܡܠܠ ܗܘ . ܫܡܗ̈ܐ ܓܢܒܘ ܕܐܠܗܐ
ܠܨܒܘܬ ܕܠܐ ܐܝܬܝܗܘܢ . ܫܡܗ ܓܢܒ
ܕܐܠܗܐ ܠܚܢܦܐ ܡܩܝܡ ܦܬܟܪ̈ܐ
ܕܐܝܩܪܘ ܚܢ̈ܦܐ : *Age, Fidei desertores quasi fures redarguamus. Opes, quas suffurati sunt, adversùs eos clamant: vocales enim sunt. Nomina arripuere, quæ rebus nunquam extantibus accommodarent. Ita Dei nomen aliquando adscivere sibi honorata ab Ethnicis numina.* Marcionistas, Manichæos, & Bardesanitas apertè pulsat, Polyarchiam inducentes. Manetem genere Persam omnes veteres faciunt, Manichæorum tamen hæresim ab Indorum disciplina manasse, solus Ephræm affirmat: cui de hæresi inter Syros exorta attestanti credendum est, præsertim quum S. Epiphanius prodiderit, Scythianum Manichææ hæreseos primum auctorem Indorum regiones, in quibus magnam & copiosam mercaturam faciebat, & frequenter adiisse, & eorum consuetudine fuisse delectatum. Credibile autem est, hominem qui Græcorum linguam & literas summo studio ediscere fategisset, Brachmanum & Gymnosophistarum sectas explorare haudquaquam neglexisse. Verosimile etiam est, quatuor libros ab ipso relictos eosdem esse cum illis, quos Brachmani jactant à Brahama fuisse conscriptos: par enim utrorumque numerus, & idem argumentum. Utcumque res se habuerit, compertum est ab Europæis viris doctissimis, Brachmanas cum Manichæis in multis convenire. Vide Philostratum in Vita Appollon. Tertullianum Apol. cap. 24. Clementem Alexandr. lib. 1. Strom. & ex recentioribus Henr. Lord. in histor. de Relig. Ban. De Manichæorum origine sic decernit Sanctus Ephræm:

ܡܠܟܗ ܕܡܢܝ ܐܬܐ ܡܢ ܗܢܕܘ ܘܡܢ

ܗܢܘ ܕܐܥܠ ܐܠܗ̈ܐ ܬܪ̈ܝܢ ܕܣܩܘܒܠܝ̈ܢ.
Error quoque Indicus Manetem tenuit, qui duo pugnantia Numina introduxit. Babylonium eundem fuisse, docet infrà Hym. 14.

4. Nihil magis pervulgatum, quàm Chaldæos Astrologiæ studio ab ipso gentis primordio summoperè delectatos. Studium scientiam peperit, scientia superstitionem. Inde maleficæ artes ferè omnes prodiere, adeò ut Chaldæorum Philosophiæ accommodari meritò possit, quod de Platonis doctrina Tertullianus lib. de Anima pronunciat, ipsam scilicet omnium superstitionum condimentarium factam fuisse. Indidem Fati nomen audiri cœpit, humanæ societati libertatique exitiale, omniumque scelerum oblatâ impunitate vehiculum. Ex hoc præcipuè capite contra Astrologos primus inter Syros Bardesanes Edessenus quum adhuc sana atque integra mente esset, acerrimè pugnavit in insigni Opere de Fato adversùs Abidam Astrologum. Bardesanem imitatus S. Ephræm, decem Hymnos contra Astrologos hoc loco instituit. Primus incipit: ܓܙܒܪ̈ܐ ܗܘܘ ܐܦܛܪ̈ܘܦܐ
ܕܟܐܢ̈ܐ ܕܓܙ̈ܐ ܗܢܘܢ ܕܪܒܘܬܐ
ܦܬܚܘ ܗܢܘܢ ܠܐܢܫܘܬܐ . ܟܕ ܟܝ̈ܢܐ ܦܠܚܝܢ
ܗܘܘ ܗܢܘܢ ܠܨܒܝܢܗܘܢ . ܠܡܘܫܐ ܫܡܥ ܝܡܐ:
Thesauropœorum personam gessere Justi, dum majestatis opes humanæ naturæ reserarunt, elementis ad nutum obsequentibus. Sic olim Mosi paruit mare &c. Pergit, & patrata à Josue & Isaia in sole miracula commemorat. Deinde concludit, stellas ad hominis obsequium conditas fuisse, nec fieri posse, ut in eum exerceant quod ab ipso patiuntur, imperium. Porrò his adeò exactè cohærent, quæ apud Augustinum lib. quæstion. ex utroque mixt. ut Sancti Ephræmi mentem Augustinus interpretatus videatur: Quamobrem prætermitti non

Euseb. Epiphan. hæres. 36.

non possunt. *Ad subruendum*, inquit, *Fatum pertinet, quod Sol sub Josue jussus est stare, & obedivit ejus imperio contra id, quod sibi in ratione mundi fuerat præscriptum: & sub Ezechia amplius factum legitur, ut reverteretur retrò; ut certum haberet, eum posse quindecim annos addere ad vitam, qui de hora nona fecerat sextam. At Mathematici negant addi posse ad vitam &c.* Aliud etiam argumentum profert Augustinus contra Mathematicos lib. 7. Confess. & lib. 5. de Civitat. quod S. Ephræm hoc loco doctè expendit, ubi facta mentione utriusque miraculi subdit:

ܠܗܠܟܘܗܝ ܕܝܘܡܐ ܗܘ ܛܠܝܐ ܡܥܠܟܘܗܝ
ܒܫܡܫܐ ܕܩܡ. ܩܝܡܐ ܗܘܐ ܓܝܪ
ܘܟܠܗܘܢ ܕܐܘ ܦܠܚܘܗܝ ܠܡܠܟܐ
ܐܘ ܦܠܚܘܗܝ ܕܡܠܟܐ.

Pueri illius diei Horoscopum torserunt: (Supple, ut se nihil efficere, nihil posse fateretur.) *Sub eodem quippe Fato nati, nec Servi, nec Reges omnes fuere*. Stante enim sole reliqua omnia sidera constitere: quare nullum reliquerunt Mathematicis effugium, ut sicut solent, reponant, modicum intervallum non modicam inducere Horoscopo varietatem; quamobrem mirum non esse, si non unum, uno licet partu effusi, parvuli exitum consequantur. Illo siquidem die nullus stante sole in cœlo siderum motus: ergo nulla circa parvulos Horoscopi variatio fuit. Tertium Sancti Ephræmi argumentum:

ܦܪܣ ܕܟܠܕܝܐ ܡܟܣܐ ܠܟܠܕܝܐ:
ܠܐ ܓܝܪ ܒܫܘܚܠܦ ܛܟܣܐ ܕܡܠܟܐ
ܡܬܕܒܪܐ. ܡܠܟܘܬܐ: ܡܠܟܐ ܡܡܠܟܝܢ
ܒܫܘܠܡܐ. ܫܠܝܐ ܒܫܘܚܠܦ ܐܬܚܫܒ.
ܦܘܪܫܢܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܝܠܗ ܗܘ ܘܠܐ ܫܒܩܬ:
ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܕܢܫܒܘܩ ܟܠܡܕܡ ܕܢܫܘܐ.

Persis Patria Chaldæorum Chaldæos revincet: nec enim confuso Regum ordine cæco regitur aut turbulento imperio, sed Regi defuncto filius hæres ex ordine succedit: Fatum scilicet qui prædicant, ipsi improbant, illo quem ipsi statuerunt, ordine edocti, vanum utique esse nomen FATUM, *quod constitutum ab ipsis ordinem perturbare nequiverit*. Tetigit hoc etiam argumentum S. August. in quæst. ex utr. Et in sensu quidem Mathematicorum habet vim ineluctabilem. Fatum est, dicunt Planetarii, servire. Ubi fata erant, resumit Augustinus, quando nemo serviebat ante Nemrod, vel Nini tempora? Fatum item est imperare. An qui in Perside regnarunt, eodem sub fato natos fuisse credibile est? Quis ergo fatorum vim elisit, illisque invitis intercessit, ne Regum filii servirent? Homines utique decernentes, statuta Regni sarta tecta perpetuò manere. Hunc locum adhuc fusiùs pertractat Sanctus Ephræm: ܩܡ ܫܡܫܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ

ܒܡܨܥܬ ܫܡܝܐ ܗܘܐ ܘܐܡܪܝܢ ܟܠܕܝܐ
ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܡܦܠܓ ܒܗܘ ܥܕܢܐ. ܚܫܘܒ
ܟܡܐ ܡܠܟܐ ܐܬܝܠܕܘ ܒܗܝ ܫܥܬܐ
ܘܠܐ ܡܫܟܚܐ ܗܘܐ ܕܢܬܡܠܟܘܢ ܘܟܠܗܘܢ
ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܢܡܠܟܘܢ ܒܗܘ ܡܕܝܢܬܐ. ܐܠܐ
ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘܐ ܒܡܕܝܢܬܐ: ܘܐܝܠܝܢ
ܗܘܘ ܕܠܐ ܦܠܓܗ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܒܢܝ
ܐܢܫܐ ܒܬܘܠܬܐ: ܘܐܡܬܐ ܒܩܩܠܬܐ.
ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܒܚܫܐ ܕܐܫܘܝ ܕܫܘܐ
ܠܗܘܢ ܡܫܠܡܢܐ ܕܟܠ ܦܪܫ ܟܠ.

Constitit Sol eo die medio in cœlo. Affirmant autem Mathematici, *Solem eo momento diademata dispensare. Supputa itaque, quot unà in urbe matres per idem tempus partus suos fuderint; nec tamen fieri potuit, ut omnes uno die, uno in oppido rerum potirentur. Æquales scilicet eo die natura peperit. Ast voluntas Summi Domini æquales discrevit, ut libera quidem in thalamo, ancilla in sterquilinio pareret; nec valuit Fatum coæquare, quæ rerum omnium Conditor discreverat*.

5. Secundus in Chaldæos Hymnus incipit: [illegible]

Si Chaldæus quæ feci, aut facturus sum, se mihi prædicturum confidit, Fatoque Libertas subjicitur, consequens est ejus scientiam minimè fugere voces & verba, quæ ipse olim protuli, vel quandoque sum prolaturus. Neque enim verba mea laterent Fatum, si universi Rector esset. Refellit præcipuum argumentum Atheorum petitum ex eo, quod cæcà vi omnia ferri videantur, quam Fatum dicunt, nihilque cum ratione, nihil ex dignitate ordinari, aut institui. [illegible]

Hæc ipsa ordinis perturbatio ordinatissima dispositione constat, velut sidera, quæ etsi inordinatè confusèque posita videantur, aptis tamen accommodatisque locis certâ & immobili lege constituta sunt: Veruntamen non ut nos cogant, sed ut doceant; nec ut nostram libertatem opprimant, sed ut nobis berili potestate imperantibus obsequantur. Pergit in eandem sententiam contra Fatum: [illegible]

Fasces & jura libertati attestantur, dum audaces spiritus objurgant, & simplices docent. Si enim libertas non est, quorsum admonitio? Sic Fatum obmutuit, admonitore clamante. Eodem argumento usus fuit suprà hym. 12. de Ecclesia. Demùm contra Astrologos concludit: [illegible]

Si quis librum evolvat, ut inde tibi sortes & Horoscopum legat, involo in codicem, lacera, discerpe: Fatidicum irride, insulta: ex ipsius disciplina ipsi repone, ad id tua te adegisse Fata. Si quid ille mercedis exigat, fac ab illo vicissim petas, quorsum instet, ne damnum faciat, decipiatque, ut faciat lucrum? Animadvertin', ut suas Libertas injurias persequitur, & suam pecuniam repetendo, & suam dignitatem tuendo? Sic dum suum Fatidicus repetit, Horoscopum tollit.

6. Tertius in Astrologos Hymnus incipit, [illegible] : *Unde Fatum esse credamus, doceant.* B. Ephræm ex Bardesanis Scriptis non parùm profecisse, suadent quæ de Fato uterque disputavit. Periit egregius Bardesanis de hac materia commentarius,

Atta-

Attamen ex paucis, quæ Eusebius ex illo Opere descripsit lib. 6. Præpar. Evang. cap. 10. vix dubitari potest, quin ista, quæ in sequentibus hymnis contra Fatum proferuntur, S. Ephræmus ex Bardesane fuerit mutuatus. ܠܐ ܓܝܪ ܡܢ ܚܠܩܐ ܗܘܐ

ܓܙܘܪܬܐ ܘܥܘܪܠܘܬܐ. ܗܢܝ ܢܛܪܐ ܥܕܢ̈ܐ

ܘܙܒ̈ܢܐ ܠܛܘܟܣܐ: ܗܝ ܦܘܪܫܐ ܕܨܒܘ̈ܬܐ.

ܐܫܬܐܠ ܒܓܙܘܪܬܐ. ܡܢ ܡܢ ܗܘ ܡܣܓܝ ܢܟܦܐ

ܕܒܥܠܡܐ ܘܡܬܢܣܒܝܢ ܒܢܗ ܠܚܠܩܐ

ܡܟܬܫܬܐ. ܘܠܗ ܟܘܟܒ̈ܐ ܡܫܠܛܝܢ

ܒܣܘܥܪܢܐ ܕܩܕܝܫ̈ܐ:

Neque enim ex Fato manarunt Circumcisio, & Præputium. Illa siquidem solemnes statosque ritus observat, istud rerum discrimina. Circumcisio tibi discernit: Præputium mores. Undenam auctus est continentium in Orbe terrarum numerus, quorum instituta & Fatum, & naturam flocci pendunt? Sidera' ne hos purioris vitæ mores Sanctis infuderunt? Eadem habet contra Astrologos S. August. lib. qq. supracit. *Quomodo*, inquit, *fiunt, quæ contra Fatum sunt? Si est Fatum, non facit contra se.* Id tamen Astrologis minimè absonum visum fuisse, testatur Origenes hom. 3. in Hierem. c. 5. scribens: *Jam quidam existimant, ex Astrorum cursibus Christianos fieri.* Alterum argumentum S. Doctoris est, ܐܝܢܘ ܕܚܪܫ

ܝܠܕܘܗܝ ܡܠܘܫܐ ܗܘ ܚܪܫ ܠܥܠܡ: ܡܠܘܫܐ

ܗܘ ܕܚܪܫ ܐܝܕܐ ܠܩܛܠܐ ܒܟܠ ܕܘܟܐ.

ܠܡܢܐ ܡܢܗ ܥܠ ܒܟܢܫܐ ܕܙܕܩܘ ܕܩܛܘܠܐ.

ܡܢ ܟܠܝܗ ܠܐܝܕܐ ܕܡܚܝܐ. ܘܡܠܘܫܬܐ

ܕܒܢ̈ܫܐ ܚܙܘܬܐ ܡܟܬܫܬܐ. ܡܢ ܝܠܦܗ

ܒܗܬܬܐ. ܕܗܘ ܟܘܟܒܐ ܦܚܙܐ.

Si quem mutum fata ediderunt, is mutus usque manet. Fata manum ad cædem ubique trahunt. Qui ergò medià in turba Sicarius pulsatam ab astro cohibuit manum? Quidquod Adultera, Judice increpante, erubuit, doluitque factum. A' quonam illa pudorem didicit? nam astrum illud impudens est. De Veneris stella loquitur. Tertium argumentum.

ܐܢ ܕܝܢ ܡܢ ܚܠܩܐ ܗܘ ܫܪܪܐ ܘܥܘܠܐ

ܥܘܠܐ: ܪܚܡܝܢ ܫܪܪܐ ܘܣܢܝܢ ܒܝܫܬܐ

ܡܛܠ ܥܘܠܐ ܐܢ ܠܝܬ ܚܐܪܘܬܐ ܡܦܪܫܢܘܬܐ

ܘܦܘܪܫܢܐ. ܐܘ ܕܝܢ ܠܚܘܕ ܚܠܩܐ ܗܘ

ܐܝܬܘܗܝ: ܡܢܘ ܠܒܪܢܫܐ ܐܠܦ ܕܢܫܬܥܒܕ

ܠܐܠܗܐ. ܐܘ ܒܡܢ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܠܚܠܩܐ

ܥܒܕܗ ܢܡܘܣܘܗܝ: *Si veritatem, atque nequitiam ferunt fata, cur veritatem quidem diligimus, malum autem odimus, si nulla nobis Libertas, nulla've à ratione discretio? Præterea si solum sine consorte Fatum extitit, quis hominem docuit, Deum illi subjectum esse? Qua ope Christus Fatum, ejusque leges obliteravit?* Ubi S. Doctor etiam insinuat, Bardesanem, eum quem in libro suo de Fato errorem impugnaverat, sic emendasse, ut diceret, Fato aliam superiorem causam præsidere, quam liberam suique juris esse statuebat, quod Astrologi hoc tempore aliis vocibus, sed eodem sensu prædicant. Vide Pererium in Genes. lib. contra Astrologos, Photius in Biblioth. Cod. 233. ex Diodori Tarsensis scriptis ostendit, Bardesanem corpus quidem, unà cum cæteris rebus materialibus, fato subjecisse, secùs verò animam ac spirituales substantias.

7. Quartus in Astrologos Hymnus: ܝܠܦܘ ܐܚܝ ܕܟܠ ܡܕܡ ܕܙܘܓܐ ܒܥܐ:

ܘܒܪܝܘܗܝ ܠܐ ܒܠܥܕ ܫܘܬܦܘܬܗ:

Discite fratres: quidquid conjugium petit, non sine consorte creatum est. Ex generatione & forma humani corporis Fatum rejicit: ut clariùs ex sequenti Hymno.

8. Quintus in eosdem incipit: ܡܠܟܐ ܚܟܝܡܐ ܕܠܗ ܟܘܟܒܐ ܠܦܓܪܗ

ܐܚܕ

[illegible]

In animantibus deprehendere est, non utique his à Fato ordinata esse connubii tempora, hominibus verò confusa.

9. Sextus in Chaldæos: [illegible]

[illegible]

Os rationale astri rationalis dicit, cujus ratia cursusque superiori vi cogente gubernatur? Et infrà: [illegible]

[illegible]

Fluctibus absorptæ naves, obruti portus, vulnera & mortes, concussiones & motus, bella & alluviones, urbium excidia Horoscopum infringunt, dum æquant. Tabernacula Hebræorum, & Hagarenorum tentoria clamant, arbitria esse ritus, & leges. Hæc ferè ex Bardesane: quæ libenter proferimus, quia egregium illud Bardesanis opus de Fato periit.

10. Septimus in eosdem: [illegible]

[illegible]

Sol suis nos radiis petit, torretque. Si igitur reliqua sidera eadem lege suos moderantur aspectus, consequens est, ut æqualem semper habeant ortum. Astrologi nostri sæculi *Ascendens* appellant eam cœli partem, quæ hora qualibet ab inferiori Hemisphærio surgit ab Oriente. Hinc S. Doctor tantam rerum atque eventuum inæqualissimam varietatem à solo ortu stellarum provenire non posse deducit.

11. Octavus in eosdem. [illegible]

[illegible]

O qui nostris languoribus medicas adhibes manus; nostram, quæso, libertatem medicare, & sanctifica. Ubi de libertate arbitrii habes locum insignem. [illegible]

[illegible]

Ethnici cum Chaldæis conspirant, & libertate sua abutentes libertatem tollunt, ajentes, malum Deum nostro arbitrio esse fortiorem, Fatumque voluntatem cogere, sibique subjicere. Age dum, ostendamus, voluntatem absolutum & omninò expeditum habere imperium. Habet enim Dominum, omnium bonorum malorumque moderatorem; nullusque malus Deus ipsi resistit, aut ulla abstat Fatorum vis. Lauda libertatis conditorem. Ancilla est; cui tamen sui ipsius imperium datum est. Pergit S. Doctor, & idem ex consensu Scripturarum, atque populorum demonstrat:

[illegible]

Scripturæ certum testimonium perhibent Justo, nunquam ab illo reprehensos

bensas fuisse Malos propter libertatem. Si quod existeret Principium malum, hoc aut admoneret Deus, aut cogeret. Rursus si Fatum homicidas efficeret, omnes homines non sicarios, sed Fatum accusarent.

12. Nonus adversus eosdem. [illegible]

Filios erroris claram veritatem, Josepha interprete usus, docuerat Justus. Quum vero invalesceret in dies error, Moses eorum corporibus illam inscripsit, ne memoria excideret.

13. Decimus in eosdem. [illegible]

Nefariam Sacerdotum Baalitarum turbam conspicatus Elias.

14. Materiam non esse sempiternam, contra Marcionem, Bardesanem, & Manetem. [illegible]

Si quando durioris naturæ res in opus veniant, duris instrumentis utendum est. Et infrà. [illegible]

Ex Græcorum officina adoptarunt quidam nomen execrabile vilis materiæ, non enim materiam (loquitur de materiæ æternitate) *aut Moses in Genesi, aut Prophetæ, aut Apostoli describunt, aut nominant. Unum Principium per se subsistens prædicant filii veritatis. Contrà, mendaciorum opifices scriptis prodidere, materiam esse sempiternam. Illam nempè Creatori opposuit Marcion: Illam Bardesanes historiæ creationis inseruit: Illam Manes ille Babylonius imprudens suis libris inclusit.*

15. De Divina Providentia. [illegible]

Ut canes rabidi quos in rabie momorderint, suo inficiunt morbo; sic Hæreticus aures nactus secundas, suum fratribus venenum infundit.

16. Deum unum esse. [illegible]

Speculum intuemini, ut imagine nec scinditur, nec scindi potest; indeque discite Deum à rebus conditis nec vim pati, nec cogi posse.

17. De Malo contra Manichæos. [illegible]

Fratres, patres, & filii, doctrinam, quæso, meam pronis auribus excipite. En vox veritatis in Ecclesia prædicat, & in omnibus Scripturis clamat, docent, unum esse solum Deum: nec esse immundas noctis tenebras, nec malo affines. Et infrà: [illegible]

Fe-

Fœdi turpesque ii sunt, quos scelera propriâ voluntate commissa inquinarunt.

18. Adversùs eosdem. ܦܓܪܐ ܡܣܬܠܩܐ ܠܟ ܗܢܐ ܗܘ ܡܢܗܘܢ . ܡܢܘ ܡܦܬܚ ܗܘܐ ܡܪܕܘܬ ܒܠܠܝܐ .

Si corporum, atque tenebrarum natura fugienda est, quænam tibi per nocturnas horas ad justitiam patebit via?

19. In idem. ܠܦܓܪܐ ܛܢܦܐ . ܗܢܘ ܛܥܝܐ ܕܐܣܪܗܒ . ܦܓܪܐ ܛܢܦܐ ܐܘ ܡܬܒܣܐ ܡܟܐ ܫܟܐ . ܗܘܐ ܡܐܢܐ ܛܒܐ ܠܛܒܬܐ ܟܠܗ̇ ܦܠܚܝܗ ܦܠܐ ܛܟܣܝܢ .

Quos abripuit error, putarunt corpora sordidas despectasque fæces esse. Ast hoc ipsum fæculentum corpus quàm idem sincerum sit, arguit, quando bonis bonum instrumentum fuit ad excolendum omne bonum. Ubi obiter refellit quorundam Interpretum errorem, existimantium Gigantes, qui Diluvio causam dedere, ab Angelis fuisse procreatos: quæ Tertulliani sententia fuit scribentis, *Angelos post libidinum vaporata momenta cœlum suspirasse.*

Lib. de hab. mulier.

20. In idem. ܚܙܐ ܟܠܗ ܐܠܗܐ ܟܠ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܫܦܝܪܐ :

Vidit Deus quidquid fecerat, & ecce erat decorum.

21. In idem. ܦܓܪܐ ܕܡܢ ܒܝܫܐ ܒܩܒܘܬܐ ܠܡܢܐ ܢܛܝܪ .

Si à malo corpus, quorsum in Arca servatur?

22. Hactenus contra Marcionistas, Manichæos, aliosque Hæreticos speciatim. In hoc, & sequentibus Hymnis generatim contra omnes Hæreses disputat. ܐܝܟ ܐܒܓܕܐ ܕܫܠܡ ܦܓܪܐ ܕܡܫܡܠܝܢ ܗܘ ܒܗܕܡܘܗܝ ܘܠܝܬ ܠܡܦܪܫ ܐܬܘܬܐ ܐܘ ܠܡܬܪܐ ܠܡܦܣܩܘ : ܗܟܢ ܗܘ ܫܪܪܐ ܕܒܐܬܘܬ ܐܘܢܓܠܝܘܢ ܩܕܝܫܐ ܟܠܗ ܟܝܠܐ ܘܠܐ ܠܡܬܘܣܦܘ ܘܠܐ ܠܡܬܒܨܪܘ ܫܠܝܛܐ .

Quemadmodum Alphabeti corpus suis constat integrum membris, nec illi aut demere, aut adjicere literam fas est; ita veritas, Alphabeti literis Sancto Evangelio comprehensa, mensura est, cui nec addi, nec detrahi quidquam licet. In hoc Hymno, & sequentibus, primam Ecclesiæ notam assumit, ipsum scilicet Catholicæ Ecclesiæ, & Christianorum nomen: quam his ipsis hæreticis objecit S. August. lib. contra Epist. Fund. & S. Athanas. serm. 2. contra Arianos, & alii Patres passim. Hæreticorum autem sectas S. Ephræmo antiquiores, aut pares ex hoc loco discimus fuisse Valentinianos, Bardesanitas, Cuchitas, Marcionistas, Manichæos, Arianos, Aëtianos, Paulinianos, Sabellianos, Photinianos, Borboritas, Catharos, Audianos, & Messalianos. De Cuchitis dixi suprà: Singulare est nomen Græcis æquè, ac Latinis incognitum; fortassè quia in Syria natum, ibidem interiit. Messalianorum initium sub Valentiniano ponere videtur Theodoretus histor. Eccles. lib. 4. cap. 11. Sed quum eorundem meminerit S. Ephræm tàm hìc, quàm in Testamento, palàm fit, eos circa annum 360. exortos fuisse. Certè S. Epiphanius hæres. 80. illos sub Constantio Mesopotamiam infecisse refert. Vide Tillemont. to. 8. pag. 527.

Hinc progreditur ad alteram Ecclesiæ notam, quæ est Antiquitas: ܢܥܒܕ ܠܟܘܢ ܟܠ ܐܚܝܢܘܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܦܠܓܝܢ ܡܢ ܚܕܕܐ . ܘܢܬܚܙܘܢ ܡܢܐ ܠܡܢ ܩܕܡܝܐ ܦܠܓܝܢ ܗܘ ܠܗ ܚܘܪܓܝܢ . ܘܡܫܟܚܝܢ ܚܘܪܓܝܢ : ܐܠܐ ܗܘ ܐܚܪܝܢ ܡܢ ܩܕܝܡܐ . ܡܪܝܡܝܢ ܡܠܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܡܠܘܬܐ ܘܫܬܐܣܬܐ ܕܣܗܕܘܬܐ : ܐܬܐ ܕܒܟܐ ܘܐܚܪܢܐ : ܗܝܕܐ

ܟܐܢܐ ܢܦܩܣ ܡܥܒܕܢܘܬܗ.

Supputent tempora, quis quo antiquior sit. An Manes primogenituræ jura præripiat? Antiquior illo est Bardesanes. Is audeat se seniorem prædicare? Junior est primis. Marcion quippè est illa prima spina, & primogenitus Auctoris peccati: zizania præcox & temporanea. Justus, oro, contundat germen ejus.

Tertiam Ecclesiæ notam profert, successionem nempè Episcoporum per legitimam ordinationem ab Apostolis deductam, qua Hæreticos carere ostendit, & sine qua Ecclesia nullo modo consistere potest. ܦܘܪܫܐܝܬ

ܢܫܬܐܠܘܢ ܕܡܢ ܡܢܘ ܩܒܠܘ ܐܝܕܐ:
ܐܢ ܡܢܢ ܩܒܠܘ ܘܟܦܪܘ: ܣܓܝܐܐ
ܗܘܐ ܠܡܬܒܥܘ. ܘܐܢ ܕܝܢ ܡܢ ܢܦܫܗܘܢ
ܐܬܚܪܝܘ: ܣܦܩܐ ܗܘܐ ܠܡܟܣܘܬܗܘܢ.
ܦܘܗ ܗܘܐ ܠܟܘܡܪܘܬܗܘܢ ܘܡܠܟܐ ܦܘܡܐ
ܗܘ ܠܝ ܪܓܐ ܕܢܣܝܡ ܐܝܕܗ ܥܠ ܪܝܫܗ:
ܒܠܒܠܐ ܕܦܣܝܩ ܣܒܪܐ.

Distinctè interrogentur, à quo manum susceperint. Si hanc à nobis susceperunt, & abnegarunt, plura non habet quæ requirat veritas nostra. Si autem ipsi temerè Sacerdotale officium præsumpserunt, & hoc sat est ad eorum probrum & ignominiam. Jam enim quilibet fiet Sacerdos, dummodo suo velit capiti manum imponere. En confusionem desperatissimam. Sacerdotium per manus impositionem traduci continuarique, Syri communiter tradunt & prædicant in suo Pontificali ad omnes Ordinationes.

23. In idem. ܫܠܝܚܐ ܠܬܪܥܣܪܬܗܘܢ

ܦܠܚܘ ܗܘܘ ܐܪܥܐ ܘܟܠܗ̇ ܠܐܬܒܠ.
ܘܠܐ ܐܬܪܐ ܐܘ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܫܡܗܘܢ
ܐܬܩܪܝ: ܥܕܡܐ ܕܙܝܙܢܐ ܒܬܪ
ܕܡܝܬܘ ܦܠܚܐ: ܘܫܡܗܘܢ ܠܚܛܬܐ
ܫܡܝܘ ܐܢܝܢ: *Duodecim Apostoli terras omnes excoluerunt; nec tamen ulla orbis pars cuiusquam Apostoli sibi adscivit nomen, donec zizaniæ, quæ post agricolarum obitum pullularunt, triticum suis nominibus afficerent.*

24. In idem: & indicat alteram Ecclesiæ Catholicæ notam, quæ est Antiquitas doctrinæ. ܥܬܝܩܘܬ ܝܘܠܦܢܗ

ܟܬܒܘܗܝ ܠܡܥܛܐ ܘܠܐ ܢܬܟܣܘܢ.

Scripturas Impii obliterare ausi sunt, ne redarguerentur.

25. In idem. ܬܘ ܕܝܢ ܠܐ ܢܟܣܝ

ܠܗܘ ܕܡܬܠܘܢܘܬܐ ܕܛܥܝܘܬܐ ܪܕܝܢ:

Agite, confutemus eos, qui erroris viæ se committunt.

26. In idem. ܪܒܐ ܗܘ ܕܝܢ ܥܡܠܐ

ܕܢܒܨܐ ܥܠ ܝܘܠܦܢܐ ܕܟܠ ܪ̈ܫܝܥܐ
ܕܐܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܘܘ ܡܢ ܪܫܝܬܐ.

Ingens & operosa quæstio, de doctrinis omnium Impiorum disquirere, an olim extiterint à principio.

27. In idem. ܕܡܐ ܕܝܢ ܕܡܝܢ

ܪ̈ܫܝܥܐ ܠܐܢܫ ܕܓܢܒܘ ܗܘܘ ܛܒܥܐ
ܕܡܠܟܐ ܘܥܒܕܘ ܒܗ ܙܝܦܐ ܒܛܘܫܝܐ.

Similes videntur Impii nefariis quibusdam, qui Regis sigillum suffurati, eo clanculùm ad struendas fraudes abutuntur.

28. Iterùm contra Manichæos de Bono. ܛܠܢܝܬܐ ܚܒܝܒܝ ܕܝܢ

ܩܢܘܡܗ ܒܗ ܐܦܠܐ ܠܢܦܫܗ.
ܐܠܐ ܒܓܘܫܡܐ ܡܬܝܠܕܐ:

Umbra, carissimi, nec per se, nec sibi existit, sed à corpore oritur.

29. De Insomniis. ܚܠܡܐ ܕܝܢ

ܕܠܐܢܫ ܐܘ ܡܬܚܙܐ ܚܙܘܐ ܕܢܦܫܐ
ܒܠܠܝܐ ܕܝܢ. ܐܝܟ ܠܐܢܫ ܕܟܬܒ
ܒܫܡܫܐ: ܕܒܡܠܬܐ ܐܝܟܢܐ ܐܝܬܝܗ:

ܙܢܝܢܣܪܝܗ ܙܢܝܢ ܦܫܠ.
Cætera omnia dimitte, teque ad teipsum contrahe, impenetrabilis naturæ mens. Teipsam intra te require. Quum somnus oppressit, ubi es? An in te? An extra te per omnia discurris?

30. De Scripturarum Divinarum stylo humanæ mentis imbecillitati divinitùs accommodato: ubi de affectibus Deo metaphoricè attributis differit. ܐܝܢܐ ܕܡܢ ܟܝܢܐ ܕܢܬܪܘܡ ܠܘܬܗ ܕܪܒܐ ܐܠܐ ܐܢ ܗܘ ܢܦܫܗ ܒܡܕܡ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܗ: *Cujusnam natura posset se ad illum Magnum provehere, nisi ipse sibi quæ in ipso non sunt, accommodaret, seipsum dissimulans?*

32. In idem. ܟܠܗܝܢ ܥܠܠܬܐ ܕܣܡ ܐܣܝܐ ܕܟܠܐ ܠܥܡܐ ܥܒܪܝܐ ܟܕ ܟܪܝܗ ܒܟܘܪܗܢܐ ܕܦܬܟܪܐ ܗܦܟ ܐܢܝܢ ܡܪܩܝܘܢ ܠܟܘܪܗܢܐ ܘܐܘܣܦ ܒܗܝܢ ܟܘܪܗܢܗ: *Rationes & causas, quas propter Hebraicum populum Idololatriæ morbo correptum Medicus universi composuerat, Marcion in occasionem morbi convertit, suamque ægritudinem per ipsa remedia auxit.* Et infrà: ܪܟܢ ܪܒܘܬܐ ܘܠܒܫܬ ܟܠܗܝܢ ܕܡܘܬܐ ܘܠܐ ܪܟܢ ܐܢܫܐ ܕܢܚܐ ܒܥܘܕܪܢܗ ܘܢܬܗܢܐ ܡܢ ܛܝܒܘܬܗ: ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܫܕܪܬ ܠܚܒܝܒܗ ܘܐܠܝܢ ܕܡܘܬܐ ܢܘܟܪܝܬܐ ܕܐܬܚܫܚ ܒܗܝܢ ܚܠܦ ܒܗܕܡܐ ܫܪܝܪܐ ܕܒܟܘܪܐ ܠܒܫ ܗܕܡܐ ܫܪܝܪܐ ܘܐܪܟܒ ܠܗ ܗܕܡܐ ܐܢܫܝܐ ܟܕ ܝܗܒ ܡܢ ܕܝܠܗ: ܘܢܣܒ ܡܢ ܕܝܠܢ: ܕܒܗܘܢ ܢܫܪܐ ܠܡܝܘܬܘܬܐ: *Annuit majestas, & omnes induit formas; nec tamen consensit homo, ut ejus ope viveret, aut beneficiis uteretur. Quid faceret? Misit Dilectum suum, & alienas quas sibi aptaverat formas, in vera membra mutavit, quando vera membra induit Primogenitus, sibique humanos artus copulavit, suum tribuens, & de nostro suscipiens, ut natura mortalis immortali ipsius substantiæ sociata mortalitatem exueret.*

33. In idem. ܥܠܬܐ ܠܛܒܬܐ ܣܢܝܐ ܠܗ ܠܒܢܝ ܡܝܘܬܐ. *Causam beneficentissimam odere seducti mortales.* Et infrà: ܘܗܠܝܢ ܕܒܥܕܪܢܐ ܕܝܠܢ ܗܘܐ ܒܦܠܐܬܐ. ܗܘܐ ܪܫܡ ܐܢܝܢ ܒܣܘܪܓܕܐ ܕܦܠܐܬܐ. ܫܡܠܝ ܒܣܘܥܪܢܐ ܠܥܘܕܪܢܐ ܕܟܪܝܐ ܟܕ ܫܕܪ ܠܚܒܝܒܗ: ܝܠܝܕ ܘܡܒܙܚ ܘܙܩܝܦ: ܕܠܐ ܢܟܣܝܘܗܝ ܙܕܝܩܘܬܗ ܕܡܨܐ ܗܘܐ ܕܒܝܠܕܗ ܢܐܣܐ ܘܠܐ ܐܣܝ: ܘܠܐ ܬܟܣܝܘܗܝ ܛܝܒܘܬܗ ܕܡܨܐ ܗܘܐ ܕܒܙܩܝܦܘܬܗ ܢܚܐ ܘܠܐ ܐܚܝ:
Et hæc quidem utilitati prospiciens nostræ, ductis velut lineamentis in figuris expresserat. Eadem posteà opere perfecit adferendam miseris opem, quando misit Dilectum suum. Natus ille, illusus, & suspensus est, ne sua ipsum Justitia compellaret, potuisse illum nascendo sanare, & non sanasse; nève sua ipsum benignitas accusaret, potuisse illum in Cruce moriendo vitam dare, & non dedisse.

34. In idem. ܡܪܢ ܒܪܘܡܐ ܗܘܐ: *Dominus in excelsis fuit.*

35. De immensitate Dei. ܐܢ ܗܘ ܕܐܡܗ ܗܝ ܟܝܢܗ ܕܢܘܟܪܝܐ. *Si natura Alienigenæ* (sic vocat Deum Marcionis) *altrix est universi.*

36. In idem. ܚܙܝ ܒܪܝ ܠܐܠܗܐ. *Fili aspice Deum.*

37. Adversùs Manichæos de Unitate & Simplicitate Dei. ܐܠܘ ܠܐ ܒܪܝܬܢ ܡܪܝܐ: *Nisi nos, Domine, condidisses.*

38. In idem. ܟܝܢܐ ܚܕ ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ

ܐܝܕܢܐ ܒܗܢܐ ܢܚܬ ܢܘܟܪܝܐ ܕܢܐܣܐ ܟܪ̈ܝܗܐ.
ܘܡܢܘ ܗܘܐ ܡܬܚܡܣ ܒܥܕܢܐ ܕܡܠܐ
ܠܡܪ̈ܥܐ ܒܝܬܐ ܡܢ ܥܒܕܗ ܐܣܝܐ :

Quare per illud dumtaxat exiguum temporis descendit Alienigena, languentibus medelam laturus: & hoc tempore, quo ægris farta est domus, quare medicus suum detrectat opus?

39. In idem. ܛܒܐ ܡܪܝܡܐ ܕܐܦ
ܒܝ̈ܫܬܗ ܛܒ̈ܢ ܐܢܝܢ ܠܦܪܘܫ̈ܐ :
Bonus Altissimus, cuius etiam mala prudentibus bona sunt.

40. In idem. ܟܠܒ̈ܐ ܡܣܟ̈ܢܐ
ܘܢܒܚܘ ܥܠ ܗܘ ܡܘܫܐ ܕܥܒܕ ܬܕܡܪ̈ܬܐ
ܠܡܨܚܘ : *Viles & rabidi canes, qui adversùs Mosen illum admirandorum operum patratorem allatrare, & maledicta jacere ausi sunt.*

41. De variis erroribus Ethnicorum, atque Hæreticorum. ܠܐ ܢܪܘܡ
ܒܝ ܠܘܟ ܨܠܡܐ ܐܚܪܢܐ ܦܬܟܪܐ ܟܣܝܐ :
Ne, quæso, nobis aliud Simulacrum fingamus, occultum idolum.

42. Adversùs Marcionistas, & Manichæos de Unitate Divinæ naturæ, & malum Deum non esse carnis conditorem. ܛܒܐ ܕܐܬܟܬܫ
ܠܟܬܫܐ ܒܝܫܐ : *Bonus, qui malo adversatur.*

43. In idem. ܬܪ̈ܬܝܢ ܫܐܠ ܐܟܠܩܪܨܐ :
Duo poposcit Diabolus.

44. In idem. ܠܡܢܐ ܕܝܢ ܣܠܩ ܥܠ
ܦܪ̈ܝܩܐ ܕܦܪܩ ܘܐܡܪܝܢ ܕܠܗ ܠܒܥܠܕܒܒܐ
ܗܘ ܠܐ ܩܢܘܡܗ ܕܥܠܡܐ :
Unde, rogo, venit in mentem iis, qui à Salvatore curati sunt, ipsum non esse mundi conditorem, sed illius Adversarium?

45. In idem. ܒܢ̈ܝ ܫܪܪܐ ܐܘܕܘ
ܠܐܠܗܐ : ܕܪ̈ܕܘܦܝܟܘܢ ܟܪ̈ܘܙܝܟܘܢ :
Filii veritatis, Deo habete gratias: quia persecutores vestri, vestri præcones facti sunt.

46. In idem. ܡܢܘ ܢܣܝܡ ܦܓܪܐ
ܕܐܢܫܐ ܐܠܐ ܒܝܫܐ. ܚܙܐ ܕܡܪܟ ܕܡܚܒ
ܘܫܪܝ ܗܘܐ ܪܕܦ ܠܟ :
Quis corpori humano pretium ponat? Diabolus utique. Vidit ille, te à Domino diligi: idcircò te incessere non desinit.

47. In idem. ܒܬܘܠܬܐ ܒܢ̈ܬܗ
ܕܥܒܪ̈ܝܐ : *Virgines filiæ Hebræorum.*

48. In idem. ܡܪܩܝܘܢ ܕܐܬܚܫܒ
ܢܘܟܪܝܐ ܐܬܢܟܪ ܠܗ ܠܢܘܟܪܝܐ :
Marcion, qui alienigenam, & peregrinum quendam Deum excogitavit, ab eodem alienus & peregrinus evasit. Ubi S. Doctor materiam non esse sempiternam iterùm demonstrat.

49. In idem. ܡܪܩܝܘܢ ܢܟܬܫ
Marcionem impugnemus.

50. Contra Marcionem, Bardesanem, & Manetem. ܒܗܬ ܡܪܩܝܘܢ
ܕܛܥܐ ܘܐܛܥܝ : *Confusus est Marcion, qui erravit, & in errorem alios induxit.*

51. In idem. ܛܒܐ ܕܝܗܒ ܛܒ̈ܬܐ
ܒܣܝ̈ܡܬܐ ܘܚܠܝ̈ܬܐ : *Bonus, qui suavia, & jucunda bona impertiit.* Ubi Bardesanis errores indicat. ܘܝ ܕܐܡܪ
ܡܪܢ ܠܗ ܠܒܪܕܝܨܢ ܕܣܡ ܠܫܒܥܐ
ܝܬܝ̈ܐ. ܘܡܟܪܙ ܠܡܠܘܫ̈ܐ ܘܠܫܥ̈ܐ
ܘܠܙܒ̈ܢܐ :
Illud væ, quod Dominus comminatus est, Bardesani adhæsit, qui septem principia per se subsistentia statuit, & signa Zodiaci prædicat, ho-

ram observat, septenaria docet, & de temporibus interrogat. Vide suprà pag. 48.

52. In eosdem: & de resurrectione carnis. ܢܟܣ ܠܒܪܕܝܨܢ *Bardesanem redarguamus.*

53. De Unitate, & simplicitate Dei contra eosdem. ܐܦ ܐܢܐ ܡܗܝܡܢ ܐܚܝ ܒܚܕ ܗܘ ܡܗܝܡܢܐ ܐܡܝܢܐܝܬ : *Et ego quidem in unum Deum, fratres, semper credidi.* Varia Bardesanis scripta hoc loco commemorat S. Doctor, quæ ex Sozomeno, & Theodoreto nos suprà indicavimus; & addit ab eodem centum & quinquaginta Psalmos eleganti carmine fuisse elaboratos ad imitationem Psalterii Dauidici. ܒܪܘܡܝ ܪܓܠܐ ܕܒܫܝܢܐ . ܒܡܫܘܚܬܗ ܘܒܡܢܝܢܗ: ܒܡܫܘܚܬܗ ܘܒܡܢܝܢܗ. ܡܐܐ ܡܫܚܠܦ ܕܡܙܡܘܪܐ ܗܘ ܐܦܝܣ . ܫܒܩ ܗܘܐ ܡܙܡܘܪܐ ܕܗܘ ܐܢܫ ܕܡܠܦܐ ܒܡܫܘܚܬܗ :

54. In idem: ܠܐ ܠܒܪܕܝܨܢ ܫܡܥܬ ܡܢܗܘܢ ܕܐܡܪ ܕܠܐ ܡܨܝܢ ܪܓܫܐ ܕܢܘܪܐ ܠܡܪܓܫܘ :
Quendam ex ipsis disputantem audivi: Ignem, ajebat, percipere nequeunt sensus.

55. In Bardesanem. ܨܠܘ ܐܚܝ ܥܠ ܒܢܝ ܒܪܕܝܨܢ ܕܠܐ ܢܫܬܓܫܘܢ : *Orate, fratres, pro Bardesanitis, ne insanire pergant.*

56. In Marcionem, Bardesanem, & Manetem. ܥܕܬܗ ܕܒܪܕܝܨܢ ܒܫܡܗ ܩܪܐ ܗܘܐ :
Suam Bardesanes Sectam suo nomine signavit, appellavitque. De hac materia vide suprà Hymn. 1. & sequentibus.

VIII.

De Defunctis, Odæ, Cantus, & Carmina.

ܩܠܐ ܡܕܪ̈ܫܐ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܥܢܝ̈ܕܐ .

PARACLETICAS S. Ephræmi lucubrationes de Defunctis, variis metrorum generibus elaboratas, uno verbo complectitur Sobensis in Catalogo pag. 44. scribens: ܩܠܐ ܕܟܠܗܘܢ ܥܢܝ̈ܕܐ : *Et Cantus omnes Defunctorum*; seù ut vertit Abr. Ecchellensis, *Officia Defunctorum omnia.* Nam Officium Defunctorum apud Syros, præter Lectiones & Psalmos è Scriptura selectos, constat ferè ex quatuor: videlicet ex Orationibus ܨܠܘ̈ܬܐ: Ex Cantibus ܩܠܐ: Ex Odis, seù Hymnis ܡܕܪ̈ܫܐ: & ex Carminibus ܡܐܡܪ̈ܐ. *Orationes* sunt breves ad Deum preces sine metro, non secùs atque Collectæ Latinæ, quæ tamen non Ephræmum, sed alios incertos habent Auctores. *Cantus* sunt strophæ metricæ ad unum ex notissimis Syrorum tonis elformatæ, quibus præmittitur Versiculus conveniens ex Psalterio desumptus. *Odæ* verò, seù *Hymni* pluribus quidem strophis, instar Cantuum, constant; iis tamen dum canuntur, (canuntur autem circa finem Officii Defunctorum) nihil præfigitur. Recole quæ diximus suprà pag. 61. Odarum loco interdum occurrunt *Carmina* heptasyllaba, quod metrum Ephræmiticum nuncupari solet.

De Defunctis.

Ansam his aliisque istius argumenti elucubrationibus præbuit S. Doctori tùm Amicorum obitus, quos diverso metri genere prosequutus est; tùm mortis atquæ Judicii extremi recordatio, quæ sanctissimum ipsius animum assiduè pulsabat: sed præ-

præſertim exorta ipſius tempore Aerii hæreſis, qui teſte Epiphan. hær. 75. & Auguſtino hæreſ. 53. docuit, non eſſe pro Defunctis orandum. Extant autem magnâ ex parte in Codice Nitr. XVI. cujus ad calcem hæc temporis nota legitur: ܫܠܡ ܫܘܡܠܝܐ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܥܠ ܠܘܝܐ ܕܥܢܝ̈ܕܐ ܒܚܡܫܐ ܒܫܒܐ ܒܫܥܬܐ ܕܚܕܥܣܪܐ ܒܝܪܚ ܬܫܪܝ ܩܕܝܡ ܒܬܡܢܝܐ ܒܗ. ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܣܠܘܩܘܣ ܢܝܩܛܘܪ ܡܠܟܐ ܕܣܘܪܝܐ. ܟܬܒܗ ܕܝܢ ܚܛܝܐ ܘܣܢܝܩ ܠܪ̈ܚܡܐ ܬܐܕܘܪܘܣ: *Abſolutus eſt Liber iſte de Exequiis Defunctorum feria quinta, hora undecima, menſe Octobri, die octava, anno centeſimo trigeſimo quinto ſuprà milleſimum ab initio regni Seleuci Nicatoris Regis Syriæ. Scripſit eum peccator, & miſerationum indigens Theodorus.* Is Chriſti annus fuit 823. quo dies octava Octobris in feriam quintam incidit: atque adeò ex Theodori ſententia Epocha Seleucidarum Chriſtianam Vulgarem anteceſſit annis 312: ut ſuprà etiam ex Barlaham Edeſſeno notavimus pag. 83. Reliquos de Defunctis Hymnos habemus in Codice XVII. ut ſequens Catalogus demonſtrabit.

Cantus XXXI. *Cantus de Defunctis.* ܡ̈ܐܡܪܐ ܕܥܢܝ̈ܕܐ: Sunt unus ſuprà triginta, quos Syri partim Officio Defunctorum, partim Feriali inſeruere. Extant autem in Cod. Nitr. XVI. à fol. 1. uſque ad fol. 28. ubi Cantus primus, & pars ſecundi deſiderantur.

Odæ XLIX. *Odæ de iiſdem.* ܡܕܪ̈ܫܐ ܕܥܢܝ̈ܕܐ: Sunt novem ſuprà quadraginta de ſingulis Defunctorum gradibus, nimirùm, de Pueris, Juvenibus, Viris, Mulieribus, Monachis, Clericis, Diaconis, Presbyteris, & Epiſcopis. Extant autem in eodem Cod. Nitr. XVI. à fol. 31. & in Codice Nitr. XVII. ut ſequitur.

1. De Sacerdotibus: cujus initium: *Fratres, & dilectiſſimi, per Deum qui me à vobis ſejunxit, adjuro vos, ut quum ad Orationis penſum perſolvendum in Choro conveneritis, mei vobis memoria ſuccurrat.* ܠܐܚ̈ܝ ܚܒܝ̈ܒܐ. ܐܝܟ ܡܫܬܒܥܢܐ ܠܟܘܢ ܒܐܠܗܐ ܕܦܪܫܢܝ ܡܢܟܘܢ. ܘܡܐ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܬܫܡܫܬܐ ܐܬܕܟܪܘܢܢܝ.

2. De Pueris. *Laus tibi Deus noſter, ex ore infantium & lactentium.* ܫܘܒܚܐ ܠܟ ܐܠܗܢ ܡܢ ܦܘܡ ܥܘܠܐ ܘܝܢܘܩܐ.

3. De iiſdem. *Pignora tibi Infantes ſunt, & ſurſum in cælo recumbant.* ܡܫܟܢܐ ܐܢܘܢ ܠܟ ܝܠܘ̈ܕܐ. ܘܠܥܠ ܒܫܡܝܐ ܡܣܬܡܟܝܢ.

4. De iiſdem. *Cariſſime fili, quem Gratia in utero matris formavit.* ܒܪܝ ܚܒܝܒܐ ܕܛܝܒܘܬܐ ܨܪܬܟ ܒܟܪܣܐ ܕܐܡܟ.

5. De iiſdem. *Quum reſurrectionis aura afflaverit, oſſa juſtorum congregabuntur.* ܐܡܬܝ ܕܢܫܒ ܪܘܚܐ ܕܩܝܡܬܐ: ܡܬܟܢܫܝܢ ܓܪ̈ܡܐ ܕܙܕܝ̈ܩܐ.

6. De iiſdem, *Væ mihi, quia appropinquavit dies reſurrectionis, quo boni à malis ſeparabuntur.* ܘܝ ܠܝ ܕܩܪܒ ܝܘܡܐ ܗܘ ܕܩܝܡܬܐ ܕܒܗ ܡܬܦܪܫܝܢ ܛܒ̈ܐ ܡܢ ܒܝ̈ܫܐ.

7. De iiſdem. *O domicilium temporis, cur ſpes noſtras in hac vita collocaſti?* ܐܘ ܡܫܪܝܐ ܕܙܒܢܐ ܠܡܢܐ ܐܣܝܡܬ ܣܒܪܢ ܒܟ.

8. De

8. De iisdem. *Agite dum, ingredimini fratres, & corruptionem in sepulchris cernite.* ܐܘ ܠܩܒܪܐ ܥܘܠܘ
ܐܚܝ ܚܙܘ ܚܒܠܐ ܒܓܘܗ ܕܩܒܪܐ.

9. De iisdem. *Mementote ergo, fratres, ubi nunc estis, & ubi cras eritis.* ܐܬܕܟܪܘ ܗܟܝܠ ܐܚܝ ܐܝܟܢܐ ܐܝܬܝܟܘܢ
ܘܠܡܚܪ ܐܝܟܐ ܗܘܝܢ ܐܢܬܘܢ:

10. De omnibus Defunctis. *Proh quanta erat Adæ gloria, quando conditus est: & quanta fuit ejusdem depressio, quando mortuus est.* ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܢܝܕܐ
ܐܘ ܟܡܐ ܪܒ ܐܝܩܪܗ ܕܐܕܡ ܟܕ ܐܬܒܪܝ.
ܐܘ ܟܡܐ ܪܒ ܡܘܟܟܗ ܟܕ ܡܝܬ ܐܬܩܒܪ.

11. De Juvenibus. *Dies mortis cunctis hominibus æqualis est: iis tamen amarus, & acerbus, qui in Juventutis flore decedunt.* ܥܠ ܥܠܝܡܐ.
ܝܘܡܐ ܕܡܘܬܐ ܫܘܐ ܗܘ ܠܟܠ ܒܢܝܫ.
ܡܪܝܪ ܕܝܢ ܘܩܫܐ ܠܒܢܝ ܥܠܝܡܘܬܐ.

12. De iisdem. *Hæc dies oculos ad lacrymas provocat.* ܝܘܡܐ ܗܘ
ܕܡܓܪܓ ܥܝܢܐ ܠܕܡܥܐ.

13. De Pueris. *Quàm amara est mors Puerorum! quàm acerba infantis à matre separatio!* ܥܠ ܛܠܝܐ
ܡܘܬܐ ܡܪܝܪܐ ܐܟܠܐ ܕܛܠܝܐ ܠܝܠܕܘܬܐ.
ܘܩܫܐ ܦܘܪܫܢܐ ܕܥܘܠܐ ܡܢ ܐܡܗ.

14. De Mulieribus. *Lacrymæ in oculis: in auribus næniæ.* ܥܠ ܢܫܐ.
ܕܡܥܐ ܒܥܝܢܐ ܒܐܕܢܐ : ܘܐܘܠܝܐ
ܘܡܐܠܝܬܐ.

15. De omnibus defunctis. *Tamquam viator, in Haman defunctorum pernocta, & festina, recede ex ea in regionem voluptatum.* ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܢܝܕܐ. ܐܝܟ ܐܘܪܚܝܐ ܒܗܡܢ ܒܘܬ
ܥܢܝܕܐ ܒܘܬ. ܘܣܪܗܒ ܦܘܩ ܡܢܗ
ܠܐܬܪܐ ܕܒܘܣܡܐ.

16. De iisdem. *Mortem, & Diabolum altercantes audivi, quis eorum majorem exerceret in humanum genus potestatem.* ܠܡܘܬܐ ܘܠܣܛܢܐ
ܫܡܥܬ ܕܡܬܚܪܝܢ ܗܘܘ ܐܝܢܐ ܡܢܗܘܢ
ܡܢ ܫܠܝܛ ܝܬܝܪ ܒܒܢܝܢܫܐ.

17. De iisdem. *Stat anima magno cum dolore ac mærore. Trahunt eam hinc, & inde, ut ad alterutram eat partem. Urgent Dæmones, ut in Gehennam, unàcum ipsis, præceps ruat. Contrà Angeli instant, ut eosdem in regionem lucis sequatur.*
ܩܝܡܐ ܢܦܫܐ ܒܚܫܐ ܪܒܐ ܘܒܟܪܝܘܬܐ.
ܘܢܓܕܝܢ ܠܗ ܡܟܐ ܘܡܟܐ ܕܠܐܝܕܐ
ܐܬܪܐ. ܫܐܕܐ ܕܚܩܝܢ ܕܥܡܗܘܢ ܠܓܗܢܐ
ܬܐܙܠ ܒܪܗܛܐ : ܐܦ ܡܠܐܟܐ ܕܥܡܗܘܢ
ܠܐܬܪܐ ܕܢܘܗܪܐ.

18. De iisdem. *Propitius esto mihi propter misericordiam tuam, Pater: & fiant super me misericordiæ tuæ in Judicio tuo.* ܚܘܣ ܥܠܝ ܒܪܚܡܝܟ
ܐܒܐ ܘܪܚܡܐ ܒܕܝܢܟ ܢܗܘܘܢ ܥܠܝ.

19. De iisdem. *Domine, ne statuas me cum impiis.* ܡܪܝ ܠܐ ܬܩܝܡܝܢܝ
ܥܡ ܪܘܫܥܐ.

20. De Clericis, Hymnus 1. *Fratres Ecclesiæ filii, misericordiam pro me implorate, ne à cœlesti Ecclesia extorris fiam.* ܥܠ ܟܗܢܐ ܡܕܪܫܐ. ܐܚܝ
ܒܢܝ ܥܕܬܐ : ܒܥܘ ܥܠܝ ܪܚܡܐ : ܘܠܐ
ܐܬܚܪܡ ܡܢ ܗܝ ܥܕܬܐ ܕܫܡܝܐ.

Hic hymnus tribuitur Isaaco in Cod. Nitr. XVII. fol. 173.

21. De iisdem, Hymnus 2. *Congregamini, fratres, & commemorationem*

tionem meam peragite. ܐܚܝ̈ ܐܫܠܡܘܗ̇ ܡܫܢܝܢܘܬܝ.

22. De iisdem, Hymnus 3. *Valete fratres, & preces pro me fundite: quumque in Sanctuario astiteritis, mei vobis memoria succurrat.* ܐܚܝ̈ ܫܠܡܘ ܘܨܠܘ ܥܠܝ: ܘܟܠ ܐܝܟܐ ܕܩܝܡܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܩܘܕܫܐ ܬܬܕܟܪܘܢܢܝ.

23. De iisdem, Hymnus 4. *Sancte Pater noster, Vade in pace: Dominus tuus in thalamo voluptatis te lætificabit.* ܐܒܘܢ ܩܕܝܫܐ ܙܠ ܠܟ ܒܫܠܡܐ: ܡܪܟ ܢܚܕܝܟ ܒܓܢܘܢ ܒܘܣܡܐ.

24. De iisdem, Hymnus 5. *Beate Pater noster, consolare discipulos tuos, qui tua consuetudine privantur.* ܐܒܘܢ ܛܘܒܢܐ ܒܝܐܝ ܠܬܠܡܝܕܝܟ ܕܗܘܘ ܦܫܝܩܝܢ ܡܢܟ.

25. De iisdem, Hymnus 6. *Audite, & obstupescite fratres, dum Ecclesia Beatum hunc lacrymis prosequitur, qui eandem reliquit.* ܐܚܝ̈ ܫܡܥܘ ܘܬܗܘ ܟܕ ܒܟܝܐ ܥܕܬܐ ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܕܫܒܩܗ̇.

26. De iisdem, Hymnus 7. *Decessisti Pater. Ne orphanos relinquas nos, athleta veritatis.* ܐܬܢܚܬ ܐܒܘܢ. ܠܐ ܬܫܒܘܩ ܝܬܡܐ ܐܬܠܝܛܐ ܕܫܪܪܐ.

27. De iisdem, Hymnus 8. *Saulem Regem lacrymis prosequutus est David.* ܕܘܝܕ ܒܟܝܗ ܠܫܐܘܠ ܡܠܟܐ.

28. De iisdem, Hymnus 9. *Vado, nec timeo: quia Dominus meus vocat me. Coronam gloriæ capiti meo imponet, meque exhilarabit.* ܐܙܠ ܐܢܐ ܘܠܐ ܕܚܠ ܐܢܐ ܕܡܪܝ ܩܪܐ ܠܝ. ܟܠܝܠܐ ܕܫܘܒܚܐ ܢܣܝܡ ܠܝ ܘܢܚܕܝܢܝ.

29. De iisdem, Hymnus 10. *Laus tibi, Altissime, qui ad Infimos descendisti. Homo factus es, & resurrexisti, ut corpore tuo nostra corpora resuscitares.* ܫܘܒܚܐ ܠܟ ܡܪܝܡܐ ܕܢܚܬܬ ܠܘܬ ܬܚܬܝܐ. ܗܘܝܬ ܒܪܢܫܐ ܘܩܡܬ ܕܒܦܓܪܟ ܬܩܝܡ ܦܓܪܝ̈ܢ.

30. De iisdem, Hymnus 11. *Convertere ad me, quæ fui domicilium Beati.* ܐܬܦܢܝ ܠܘܬܝ ܕܗܘܝܬ ܡܫܪܝܬܗ ܕܛܘܒܢܐ.

31. De Episcopis, Hymnus 1. *Ecquis non gaudeat de Beati triumpho? Ecquis non fleat de ejusdem decessu?* ܥܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܡܢܘ ܕܠܐ ܢܚܕܐ ܒܢܨܚܢܗ ܕܛܘܒܢܐ. ܡܢܘ ܕܠܐ ܢܒܟܐ ܒܫܘܢܝܗ.

32. De iisdem, Hymnus 2. *Dies, in quo Justi dumtaxat gaudent.* ܝܘܡܐ ܗܘ ܕܟܐܢܐ ܒܠܚܘܕ ܚܕܝܢ ܒܗ.

33. De iisdem, Hymnus 3. *Accessit mors, & membrum à nobis separavit.* ܩܪܒ ܡܘܬܐ ܦܫܩ ܡܢܢ ܗܕܡܐ.

34. De Diaconis. *En membrum nostrum ex hoc perturbationis domicilio ad illam quietis lucem translatum est.* ܥܠ ܡܫܡܫܢܐ. ܗܐ ܥܢܝܕ ܗܕܡܢ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܕܫܓܘܫܝܐ ܠܘܬ ܢܘܗܪܐ ܕܢܝܚܐ.

34. De Fratribus, seù Monachis, Laicis. *Quoniam ejus labia canticum Spiritûs cecinere, dimitte debita ejus.* ܥܠ ܐܚܐ ܥܠܡܝܐ. ܕܣܦܘ̈ܬܗ ܙܡܪܝ ܩܠܐ ܕܪܘܚܐ: ܫܒܘܩ ܚܘܒܘ̈ܗܝ.

36. De Episcopis. *Præstantissimus Senex: castus virgo.* ܥܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܕܐ

ܗܟܢܐ ܢܢܗܪ : ܒܫܠܡܐ ܥܠܝܡܘܬܟ.

37. De iisdem. *Ut in deserto claruit Elias, sic in pace juventus tua.* ܐܝܟ ܐܠܝܐ ܕܢܚ ܒܡܕܒܪܐ ܬܢܗܪ ܥܠܝܡܘܬܟ.

38. De omnibus defunctis. *Fratres pro me rogate.* ܨܠܘ ܥܠܝ ܐܚܝ ܩܕܡܘܗܝ ܡܠܟܐ ܕܫܡܝܐ.

Hucusque in Cod. Nitr. XVI. Quæ sequuntur Odæ, extant in Cod. Nitrien. XVII. videlicet.

39. De omnibus Defunctis. *Fratres valete, & pro me orate, qui è vestro agmine decessi.* ܫܠܡܘ ܐܚܝ . ܦܫܩܘ ܒܨܠܘܬܟܘܢ ܥܠܝ ܕܢܦܩܬ ܡܢ ܟܢܘܫܝܟܘܢ. Cod. Nitr. XVII. fol. 72.

40. Parænesis Pentasyllaba de Defunctis: fol. 173. ܛܘܒܘܗܝ ܠܡܢ ܕܝܕܥ ܐܚܝ ܕܡܝܘܬܐ ܗܘ. *Beatus, qui se mortalem esse agnoscit, fratres.*

41. Ode tetrasyllaba de defunctis fol. 195. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܗܘܐ ܩܠܝܕܐ ܘܦܬܚܗ ܠܫܝܘܠ. *Benedictus Christus, qui clavis factus est, & inferos reseravit.*

42. Ode tetrasyllaba de iisdem, ibid. ܠܟ ܬܫܒܘܚܬܐ ܡܪܝܐ ܡܚܝܢܐ ܡܢ ܩܒܪܝܗܘܢ : *Laus tibi, qui mortuos è tumulis ad vitam revocas.*

43. Ode tetrasyllaba de iisdem, fol. 196. ܒܪܝܟ ܕܒܛܝܒܘܬܗ ܒܪܝܗ ܠܟܝܢܢ ܡܢ ܒܪܫܝܬ : *Benedictus, qui naturam nostram pro sua gratia ab initio creavit.*

44. Ode tetrasyllaba de iisdem, ibid. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܒܩܝܡܬܗ ܣܒܪܐ ܕܩܝܡܬܐ ܝܗܒ ܠܢ : *Benedictus Christus, qui resurrectionis mortuorum spem nobis dedit.*

45. Ode tetrasyllaba de Doctoribus defunctis fol. 197. ܐܚܝ ܒܢܝ ܘܬܠܡܝܕܝ ܐܬܕܟܪܘܢܝ : *Fratres, filii, & discipuli, mementote mei.*

46. Ode tetrasyllaba de Monachis defunctis ibid. ܒܪܝܟ ܕܒܚܘܒܗ ܩܪܐ ܠܪܚܡܘܗܝ ܠܡܫܬܘܬܐ ܕܚܝܐ. *Benedictus, qui pro sua dilectione amicos suos ad convivium vitæ invitavit.*

47. Ode tetrasyllaba de Defunctis fol. 200. ܒܪܝܟ ܕܒܩܠܗ ܡܝܬܐ ܩܝܡܝܢ ܘܒܩܝܡܬܐ ܫܘܒܚܐ ܠܒܫܝܢ : *Benedictus, cujus voce mortui resurgunt, & in resurectione gloriam induunt.*

48. De iisdem fol. 202. ܡܫܝܚܐ ܕܕܒܪܟ ܗܘ ܢܬܠ ܠܟ ܢܝܚܐ ܥܡ ܙܕܝܩܐ. *Christus qui te abduxit, ipse tibi donet requiem cum justis.*

49. De iisdem fol. 203. ܒܪܝܟ ܕܒܩܠܗ ܡܝܬܐ ܡܬܢܥܝܢ ܡܬܚܝܝܢ ܫܘܒܚܐ ܠܒܫܝܢ : *Benedictus, cujus voce mortui ad vitam revocantur, & gloriam induunt.*

Carmina de Defunctis XV. Carmina Heptasyllaba XV.

ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܥܢܝܕ̈ܐ : Extant in Codicibus Nitr. XVI. & XVII. sequenti ordine.

1. De Episcopis defunctis Cod. Nitr. XVI. fol. 48. ܡܘܬܐ ܕܟܐܢܐ ܫܘܠܡܐ ܗܘ ܠܐܓܘܢܐ ܕܪܓܫ ܒܣܪܐ : *Mors justorum certamini carnalium affectionum finem imponit.*

2. De

2. De Monachis defunctis fol. 50. ܐܘ ܡܘܬܐ ܡܪܝܪܐ ܕܫܡܘܥܬܟ ܐܕܢܝܢ ܐܟܪܝܬ ܡܫܡܥܬܟ : *Proh quàm amara est mors tua, cujus nuncium aures nostras mærore affecit.*

3. De iisdem fol. 52. ܡܘܬܐ ܠܟܐܢܐ ܒܣܝܡܐ ܗܘ . ܘܠܩܕܝܫܐ ܚܕܘܬܐ ܗܘ : *Mors justis voluptas est, & Sanctis gaudium.*

4 De Presbyteris, & Diaconis defunctis fol. 56. ܫܡܥܬ ܕܗܘܝܐ ܢܘܚܡܐ ܚܕܝܬ ܘܕܒܫܝܘܠ ܠܐ ܡܩܘܝܢ ܡܝܬܐ : *Audivi resurrectionem fore: & gavisus sum, quòd mortui in inferis nequaquam remanebunt.*

5. De Mulieribus defunctis fol. 61. ܡܪܐ ܕܟܐܢܐ ܘܩܕܝܫܐ ܕܝܗܒ ܐܓܪܐ ܠܟܠ ܦܥܠܐ : *Domine justorum & Sanctorum, qui mercedem cunctis operariis reddis.*

6. De Viro qui orphanos relinquit fol. 62. ܐܘܪܚܐ ܩܪܬܢܝ ܚܒܝܒܝ ܕܐܦܪܘܫ ܡܢܟܘܢ : *Via me, carissimi, vocavit, ut à vobis abscederem.*

7. De Mulieribus, quæ orphanos relinquunt fol. 64. ܚܘܐ ܡܘܬܐ ܐܬܪܢܝܬ ܘܐܙܠܬ ܒܒܟܝܐ ܘܐܬܕܡܪܬ ܐܬܕܡܪܐ : *Hevæ mortem animo revolvens, in lacrymas abii, & stupore perculsus sum.*

8. De Divitibus, & Principibus viris, fol. 79. ܫܐܠܬ ܐܢܐ ܠܟܐܢܘܬܐ ܘܕܡܢ ܗܘ ܩܒܪܐ ܗܢܐ : *Justitiam percontatus sum, cujusnam tumulus iste sit.*

9. De Defunctis fol. 81. ܥܘܗܕܢܐ ܐܬܕܟܪܬ ܠܝܘܡܐ ܐܚܪܝܐ ܕܒܗ ܐܬܐ ܡܚܝܢܐ : *Novissimæ diei recordatus sum, qua vivificator mortuorum adveniet.*

10. De iisdem fol. 82. ܠܘܬ ܩܒܪܐ ܕܒܗ ܥܬܝܕ ܐܢܐ ܕܐܬܩܒܪ ܗܘܝܬ ܝܬܒ ܗܘܝܬ ܙܒܢܝܢ : *Ad tumulum, ubi humandus sum, aliquando sedebam.*

11. De Peste fol. 85. ܠܘܬ ܡܘܬܢܐ ܘܥܐܕܐ ܪܒܐ ܥܒܕ ܡܘܬܐ ܘܩܪܐ ܥܡܗ ܠܟܠ ܥܡܡܝܢ : *Solemne festum mors fecit, ad quod omnes populos invitavit.*

12. In idem fol. 87. ܡܢܐ ܡܬܒܥܐ ܬܫܥܝܬܐ ܕܠܐ ܩܝܡܢ ܕܢܫܬܥܐ : *Quid opus est, rerum absentium historiam modò retexere.*

13. De Sacerdotibus, & Monachis defunctis fol. 88. ܠܟܐܢܐ ܗܘ ܡܘܬܐ ܠܡܐܢܐ ܕܒܗ ܡܬܢܝܚܝܢ ܡܢ ܥܡܠܝܗܘܢ : *Mors justis portus est, in quo à laboribus suis requiescunt.* Hactenus in Cod. Nitr. XVI.

14. De omnibus Defunctis. Cod. Nitr. XVII. fol. 69. ܠܟܘܢ ܡܪܢ ܒܐܘܢܓܠܝܘܢܗ ܐܠܦܢ ܕܠܥܠܡܐ ܘܠܝ ܐܚܒܘ : *In Evangelio suo docuit nos Dominus, dicens: Renunciate sæculo, & me diligite.*

15. De Presbyteris defunctis fol. 179. ܡܢܘ ܢܣܦܩ ܚܒܝܒܝ ܢܘܚܐ ܩܝܢܐ ܘܐܘܠܝܬܐ : *Quis satis poterit, carissimi, nænias threnosque componere?*

Duoptætereà Carmina de Defunctis sub nomine Sancti Doctoris circumferuntur, quæ tamen in aliis Codicibus Isaaco adscribuntur. Primum de Peregrinis in Codice Nitr. XVII. fol. 180. cujus initium ܒܢܝ ܢܘܟܪܝܐ ܐܫܬܡܥܘ :

Me miseri imitentur. Quod Isaaco tribuitur in Cod. Nitr. XVI. fol. 40. Alterum de Sacerdotibus Codice Nitr. V. fol. 150. à tergo, ܚܙܝܬ ܐܚܝ̈ ܕܫܠܡܘ ܝܘܡܝ̈ ܚܝ̈ܝ : *Vidi fratres dies meos consummatos esse*: quod ad eundem Isaacum refertur Cod. Nitr. XVI. fol. 27.

Obiter hic observa quatuor. Primum, solemnium Exequiarum, quæ ab Ecclesia fiunt, ritum antiquissimum esse; quod manifestè convincit Ode prima. Secundum, Animas statim ab ipso decessu judicari, quod negant Photiani, & S. Ephræm clarè affirmat Ode 17. Tertium, Purgatorio igne Animas in gratia decedentes expiari, easdem vivorum precibus, sacrificiis, aliisque piis operibus juvari, de quo vide Hymnum 15. & infrà in Testamento. Quartum denique, Animas Sanctorum Cœlum conscendere, & Angelis associari ante diem extremi Judicii, ut in Ode 1. & 3. & Cantu 12. de Mulieribus fol. 15. & Carm. 5. de iisdem fol. 61. & 62.

IX.

Hymni Parænetici XV.

ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܡܠܟܢܫ̈ܬܐ ܗܘ.

Paræneses. E Paræneticis, seù Adhortatoriis Sancti Doctoris Hymnis hæc Sobensis in Catalogo : ܘܐܦ ܟܬܒ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܡܫܘܚܬܐ ܘܡܕܪ̈ܫܐ ܥܡ ܬܫܒ̈ܚܬܐ : *Edidit quoque Orationes metricas, Hymnos, & Cantica*. Ubi per *metricas Orationes* carmina heptasyllaba intelligit, de quibus infrà: per *Hymnos* verò, & *Cantica*, sermones asceticos designat, ab iis quos hactenus enumeravimus, diversos. Hujus generis metricæ lucubrationes extant in Officiis Syrorum ad finem quarti Nocturni, quarum plerasque ad Ephræmum, ejusque Discipulos referendas esse, arguitur tùm ex sermonis nitore atque venustate, quæ sæculum Ephræmiticum sapiunt: tùm etiam quia ab omnibus Syrorum nationibus leguntur; quod indicio est, eas ante Nestorium, Eutychen, & Dioscorum ab hominibus Orthodoxis editas fuisse: alioquin communes omnibus Syrorum Ecclesiis nequaquam essent, sed vel à solis Maronitis, vel à Jacobitis, aut Nestorianis dumtaxat admitterentur. In Cod. Nitr. XVII. quindecim Parænetici Hymni S. Ephræmo adscribuntur: videlicet.

1. Parænesis de Pœnitentia. ܚܕ ܚܛܝܐ ܠܝ ܬܐܒ : ܚܕܝܢ ܒܫܡܝܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ : *Uno peccatore pœnitentiam agente, gaudent Angeli, sicut scriptum est.*

2. Parænesis pentasyllaba. ܠܡܘܬܐ ܕܒܣܬܪܬܐ ܗܕܐ ܕܚܙܐ ܕܩܥܝ ܐܢܐ : ܟܠܐ ܕܡܬܪܝܟ ܚܝ̈ܐ ܡܫܘܚܬܐ ܕܚܘ̈ܒܝ. *Odiosam conditionem meam stupeo. Quantum enim vita mea producitur, tantum meorum mensura criminum crescit.*

3. Parænesis ad animam : ܐܘ ܢܦܫܐ ܕܢܦܠܬܝ ܒܒܝ̈ܫܬܐ ܐܬܙܝܥܝ ܘܕܚܠܝ ܘܩܪܒܝ ܬܝܒܘܬܐ. *Anima, quæ in mala incidisti, commovere, & time, & pœnitentiam exhibe*. Hæc Parænesis, unàcum tribus sequentibus, est ad tonum ܩܘܡ ܦܘܠܘܣ, *Surge Paule*, qui frequenter occurrit in fine Nocturni in Officiis Maronitarum.

4. Parænesis. ܢܟܝܠܐ ܒܥܠܕܒܒܐ ܡܢܓܕ ܠܝ : ܬܐ ܠܥܘܕܪܢܝ ܡܪܐ ܕܙܟܘ̈ܬܐ : *Astutus inimicus trahit me. Veni in adjutorium meum, Domine Victorum.*

5. Pa-

5. Parænesis Alphabetico ordine. [illegible]

[illegible]

Medice, qui ad salutem nostram venisti, medere, quæso, morbis meis, qui multi sunt.

6. Parænesis. [illegible]

[illegible]

Deus, qui descendit, & factus est homo, ut homines gratia sua vivificaret.

7. Parænesis ad animam. [illegible]

[illegible]

O Anima infelix, usquequò non resipiscis? quia appropinquavit judicium, & ignis paratus est membris meis.

8. Parænesis, & supplicatio. [illegible]

O cui beneplacitum est in Pœnitentibus, beneplaceat tibi in me, qui peccator sum.

9. De negatione Simonis Petri, ejusque pœnitentia, hymni duo: Primus incipit: [illegible]

Carissimi fratres, flete nuditatem meam, qui Christum pravitate operum meorum ad iram concitavi. Secundus: [illegible]

Negavit, & exiit Discipulus. Occurrit ei Pœnitentia, & dixit: Quò fugis à Magistro tuo, Simon? Legitur ad Nocturnum Feriæ sextæ in Parasceve.

11. Parænesis de Pœnitentia. [illegible]

[illegible]

O sæculum, quàm amarum es! cujus lucra non possidentur.

12. Oratio pentasyllaba. [illegible]

Pater misericors, expia me gratia tua; & sordes meas ablue hyssopo tuo, Domine universorum. Extat in Officio Feriali Maronitarum.

13. Parænesis. [illegible]

Canam, si licet impuro ori psallere.

14. Oratio. [illegible]
O largitor discretionis.

15. Parænesis. [illegible]

[illegible] : *Beati invitati, qui unà cum Sponso ad nuptias ingressi sunt.*

Demùm in eodem Codice Nitrien. XVII. fol. 79. habetur Oratio pentasyllaba, cujus initium, [illegible]

Da mihi, Fili Optimi, cogitationum mearum desiderium: quæ tamen in Codice nostro Syriaco V. num. 22. Isaaco tribuitur. Legitur autem in Officio Feriali Maronitarum.

X.

Sermones de diversis omnes Heptasyllabi.

PRIMUS *de Virginis Annunciatione* inscribitur, in quo Sancti Ephræmi præter nomen & metrum, omnia desideres, judicium, ingenium, eruditionem, stylum. Incipit: Sermones Heptasyllabi XXXI.

[illegible]

Exiit rumor in Israel, Mariam Virginem concepisse. Fingit Auctor, Judæos Virginei Conceptus fama concitos concilium convocasse: in publico illo Sacerdotum & Seniorum Synagogæ conventu coactam fuisse Dei Matrem aquas Zelotypiæ, quæ Num. 5. describuntur, Sacerdote propinante ebibere. Adeò existimavit nugator iste nullam aliam occurrisse rationem, qua objectum adulterii crimen Virgo illibata à se amoliretur. Attamen nescio qua via in Officium Syrorum Dominicæ II. ante Nativitatem Domini hic error irrepserit. Hoc certò mihi compertum est, illud Officium à Theologis, quibus ea cura à Summo Pontifice demandata fuerat, hanc ob causam explosum fuisse, & quo minus typis cum cæteris Maronitarum Officiis ederetur, interdictum.

Vide Abul. in Matth. cap. 1. quæst. 37. & Salmer. tom. 3. Tr.30.

Auctorem hujus Fabulæ ab ætate S. Ephræmi longè remotum sapiunt ista, quæ in eo sermone non longè ab initio leguntur. ܐܬܚܝܕܬ ܐܠܗܘܬܗ ܥܡ ܟܝܢܐ ܐܢܫܝܐ ܚܘܝܕܐ ܘܠܐ ܡܬܒܠܒܠܐ: *Unita est Divinitas ejus cum ipsa natura humana unione confusionis immuni*: qui modus loquendi est ipsissimus omnium Syrorum non modò Catholicorum, sed etiam Jacobitarum, quicumque post Eutychianam hæresim & Concilii Chalcedonensis definitionem scripserunt. Nec verò Codicis etsi perantiqui sexcentorum ferè annorum auctoritas morari nos debet, cujus fidem vehementer suspectam facit alter Sermo de S. Andrea Apostolo suo loco infrà censendus, qui certè alium ab Ephræmo Auctorem habet. Præterea ipse amanuensis manifestè protestatur, se non unius Ephræmi, sed aliorum quoque Auctorum Sermones colligere: quare salva etiam Codicis nostri fide stare potest latum de hoc Sermone judicium.

2. De Incarnatione Verbi. Incipit: ܬܗܪܐ ܪܒܐ ܚܒܝܒܝ ܘܐܝܟ ܬܗܪܐ ܢܦܠ ܥܠ ܡܬܒܩܝܢܐ ܕܐܝܟܢܐ ܢܚܬ ܐܠܗܐ ܐܘ ܐܝܟܢܐ ܥܡܪ ܒܓܘ ܟܪܣܐ. *Magnus, Dilectissimi, admiranda contemplantibus incumbit stupor: qua nempè via descenderit Deus, quavè ratione in utero habitaverit*. Extat cum sequentibus 22. Sermonibus in Codice Nitriensi V. Inscribitur: ܥܠ ܬܫܒܘܚܬܗ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ: *De Laudibus Deiparæ*, eò quod in Ecclesia Syrorum recitari soleat die 26. Decembris, quam illi Beatæ Virgini nuncupant. Differt autem ab editis à Vossio tom.3.pag.207.&210. Cæterùm in toto ferè sermone Sanctus Doctor agit de Incarnatione Verbi.

3. De Jona Propheta, & Ninivitis. ܗܐ ܒܢܝܢܘܐ ܡܟܪܙ ܝܘܢܢ ܝܗܘܕܝܐ ܒܝܬ ܥܪܠܐ: *En Jonas in Ninive prædicavit, Judæus inter incircumcisos*. Extat apud Vossium tom. 3. pag. 140.

4. De morte Aaron Sacerdotis. ܘܪܡܙ ܠܗ ܡܪܝܐ ܠܒܪ ܥܡܪܡ ܘܐܡܪ ܩܘܡ ܐܢܬ ܐܘ ܡܘܫܐ. ܫܝܡ ܢܫܝܩܬܐ ܠܗ ܠܐܚܘܟ ܘܫܕܪܝܗܝ ܠܐܬܪܗ: *Affatur nutu Dominus Amramidam. Quid*, inquit, *adbuc instas Moses? Extrema fratri infige oscula, finito abire in locum suum*. In idem argumentum scripsere Jacobus Sarugensis, & Balæus, quorum Carmina his Ephræmiticis adjecta sunt. Anonymi carmen heptasyllabum occurrit in hoc ipso Codice fol. 151, cujus initium: ܢܘܪܐ ܘܢܘܪܐ ܐܝܬܝ ܐܗܪܘܢ: *Ignem, & ignem attulit Aaron*: quod tamen Ephræmi fœtus non est, sed ad normam Ephræmitici Carminis elaboratum, ut patet ex titulo ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ *Ad metrum Sancti Ephræm*.

5. De

5. De Timore Dei, & consummatione sæculi. ܥܠ ܕܚܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܡܫܪܐ. ܪܫ ܫܘܦܪܐ ܕܚܟܡܬܐ ܘܫܠܡܗ ܘܕܚܠܬܐ ܐܠܗܐ ܕܥܡ ܫܪܪܐ: *Initium sapientiæ verè est timor Domini.*

6. De Jejunio. ܥܠ ܨܘܡܐ. ܗܘ. ܩܪܒ ܠܗ ܝܘܡܐ ܕܚܝܐ ܘܡܛܝ ܠܗ ܙܒܢܐ ܡܩܒܠܐ. *Adsunt ecce dies salutis, & instat tempus acceptabile,*

7. In illud Psalmi, *Pone Domine custodiam ori meo, & custodiam labiis meis.* ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܣܝܡ ܡܪܝܐ ܢܛܘܪܐ ܠܦܘܡܝ ܘܢܛܘܪܐ ܠܣܦܘܬܝ. ܠܨܠܘܬܐ. ܕܐܚܝ ܙܕܩ ܠܢ ܕܢܗܘܐ ܡܛܝܒܝܢ ܒܟܠܙܒܢ: *In oratione, fratres, assiduè nos paratos esse oportet.* In hoc Sermone citat S. Doctor Apocalypsim Joannis tamquam canonicam Scripturæ partem. ܒܓܠܝܢܗ ܚܙܐ ܝܘܚܢܢ ܟܬܒܐ ܪܒܐ ܘܬܡܝܗܐ ܕܐܠܗܐ ܟܬܒܗ ܘܚܬܝܡ ܗܘܐ ܒܫܒܥܐ ܛܒܥܐ ܚܬܝܡܐ: *In Apocalypsi sua vidit Joannes ingentem & admirabilem Librum à Deo scriptum, septem signaculis obsignatum.* Quod ideò notavi, ut constaret Syrorum antiquissimorum de illius Libri auctoritate judicium contra Hebedjesu, qui in Catalogo manuscripto inter Libros Canonicos Apocalypsim non numerat. Vide infrà nostras in hunc Sobensis locum animadversiones.

8. Testamentum S. Ephræmi. ܘܨܝܬܐ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ. ܐܢܐ ܐܦܪܝܡ ܡܝܬ ܐܢܐ ܘܕܝܬܝܩܝ ܟܬܒ ܐܢܐ: *Ego Ephræm morior, & Testamentum scribo.* Extat etiam sermone Syro in Cod. ms. Bibliothecæ Collegii Urbani de Propaganda Fide. Prodiit autem Latinè per Vossium tom. 3. pag. 289. & Græcè in nupera Editione Oxoniensi. Utraque tamen Versio mendis scatet, quæ ex nostro Syriaco Textu corrigi possunt: ut illud apud Vossium pag. 289. lin. 42. *Vestram enim vitam in me ponatis, licet, & meam in vobis; ex hoc lectulo, quo detentus sum, non amplius descendam*: quod sic legendum est: ܠܐ ܬܣܝܡܘܢ ܠܬܠܡܝܕܘ ܘܠܐ ܚܝܝܟܘܢ ܘܚܝܝ ܘܐܦܪܝܡ: ܟܪܣܐ ܘܥܪܣܐ ܠܗ ܐܦܪܝܡ ܢܚܬܬ ܬܘܒ ܠܐ ܢܚܬ: *Per vitam vestram, Discipuli, perque meam, ex lectulo, quem ego Ephræm ascendi, non ampliùs descendam*: & illud pag. 293. lin. 46. *Non enim loculi vestrorum monumentorum ex captivitatibus meis me rediment*: lege: ܘܠܐ ܬܟܪܘܟܘܢ ܠܝ ܒܓܘܠܟܘܢ: *Non enim ornamenta vestra mihi proderunt*: & alia id genus plurima. Prætereà multa Græcus Interpres de suo adjecit, quæ in Textu desiderantur, ut historiam hominis ab immundo Spiritu correpti, quem Ephræm morti proximus curasse dicitur pag. 293. à lin. 2. usque ad lin. 13. Et historiam Abagari Edessæ Regis, qui Urbem illam extruxisse perperàm narratur pag. 292. à lin. 42. usque ad lin. 50. nam in Syriaco Textu hæc de Edessa dumtaxat leguntur. ܒܪܝܟܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܗ ܐܘܪܗܝ ܐܡܐ ܕܚܟܝܡܐ ܕܡܢ ܦܘܡܗ ܚܝܐ ܕܒܪܐ ܐܬܒܪܟܬ ܒܝܕ ܬܠܡܝܕܗ. ܗܝ ܗܝ ܒܘܪܟܬܐ ܬܫܪܐ ܒܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܥܕܡܐ ܠܡܐܬܝܬܗ ܕܩܕܝܫܐ: *Benedicta civitas, in qua habitatis, Edessa sapientum mater, quæ ex vivo Filii ore benedictionem per ejus Discipulum accepit. Illa igitur benedictio in ea maneat, donec Sanctus apparuerit.* Contrà, quædam Syriacè

cè habentur, quæ in Græca versione non extant, ut digressio S. Doctoris de Moyse & Magis, & narratio ejusdem de seipso, quum videre sibi videretur palmitem è lingua germinare, quæ in fine Testamenti ante historiam Lamprotatæ leguntur. Et de visione quidem palmitis, diximus suprà pag. 34. Moysis verò congressum cum Magis, qui fusè ab Ephræmo hic describitur, puto ex alio ejusdem S. Doctoris sermone desumptum, & Testamento intertextum: nec enim probabile est, Ephræmum in ea temporis circumstantia à proposita materia digressionem ducentorum & octo versuum fecisse. Denique historia Lamprotatæ licet eodem heptasyllabo metro, quo Testamentum, conscripta sit, non tamen S. Ephræmi fœtus est, ut benè advertit Vossius pag. 299. & Tillemontius tom. 8. pag. 736. sed à Discipulis post ipsius obitum verbis Testamenti adjuncta. Id convincunt verba illa: ܟܕ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܐܦܪܝܡ ܥܠܬ ܛܠܝܬܐ ܢܦܠܬ ܥܠ ܚܕܝܗ ܘܟܕ ܒܟܝܐ ܗܘܬ ܒܕܡܥܐ ܡܬܟܫܦܐ ܗܘܬ ܠܗ:

Quum hæc diceret Ephræm &c. ingressa Puella prostrauit se super pectus ejus, & lacrymis obortis adjurans eum, dixit &c. Quæ alium ab Ephræmo narrationis illius auctorem indicant. Quod autem Græcus Interpres vertit *Lamprotate magni Aristidis filia*, id in Textu Syriaco sic exprimitur: ܐܝܬ ܗܘܐ ܕܝܢ ܬܡܢ ܛܠܝܬܐ ܕܫܡܗ ܗܘܐ ܠܡܦܪܘܛܐ ܒܪܬ ܐܣܛܪܛܝܠܛܐ ܪܒܐ ܘܫܠܝܛܐ ܕܟܠܗ ܐܘܪܗܝ:

Erat autem ibi puella quædam, nomine Lamprotate, filia militis magni, qui toti Edessæ præerat.

Cæterùm multa in hoc Testamento observatu digna occurrunt. Et primum quidem, mandatum Sancti Doctoris: ܦܩܕ

ܘܦܩܕ ܠܢ ܐܝܟ ܡܦܩܕܢܐ : ܠܐ ܬܩܒܪܘܢ
ܦܓܪܝ ܒܗܝܟܠܐ . ܘܠܐ ܬܚܬ ܡܕܒܚܐ
ܠܡܐ ܕܢܬܐܡܪ ܕܒܗ ܐܬܬܣܝܡ ܦܓܪܝ . ܦܩܕ
ܘܦܩܕ ܠܢ ܬܘܒ ܘܐܡܪ : ܠܐ ܬܩܒܪܘܢ
ܠܡܢ ܬܘܒ : ܘܠܐ ܬܣܝܡܘܢ ܥܡ ܣܗܕܐ
ܕܐܝܬܝ ܚܛܝܐ ܘܠܐ ܫܘܐ ܠܗܘܢ . ܡܪܝ.
ܠܐ ܬܟܪܟܘܢ ܠܝ ܒܡܐܢܐ ܐܝܩܪܐ
ܘܡܫܒܚܬܐ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܠܝ . ܠܐ ܬܣܝܡܘܢ
ܠܝ ܒܒܣܡܐ ܘܚܢܛܐ ܠܐ ܬܩܪܒܘܢ ܠܝ
ܘܙܡܪܐ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܘܬܫܒܘܚܬܐ
ܒܙܡܪܝܟܘܢ ܒܐܣܟܡܐ . ܡܪܝ . ܘܐܠܐ ܠܝ
ܠܐ ܬܩܒܪܘܢ : ܒܓܘ ܒܝܬ ܩܒܘܪܬܐ
ܐܝܟ ܚܛܝܐ . ܠܐ ܬܣܝܡܘܢܢܝ ܒܐܝܕܝܟܘܢ
ܘܒܬܟܫܦܬܐ ܠܡܫܝܚܐ . ܘܐܡܪ ܕܟܠ ܐܢܫ
ܡܢܝܚܘܬܐ ܡܪܝ . ܦܩܕ ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ
ܚܠܦܝ : ܬܨܠܘܢ ܒܫܦܝܪܘܬܐ ܟܕ ܙܡܪܐ . ܘܦܩܕ
ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ ܬܠܡܝܕܝ : ܬܩܒܪܘܢ
ܒܟܘܬܝܢܐ ܕܝܠܝ . ܒܗܠܝܢ
ܦܩܕ ܠܟܘܢ ܘܠܐ ܬܫܒܩܘܢ ܘܠܐ ܬܒܥܘܢ
ܪܘܚܐ ܒܫܡܝܐ . ܡܪܝ . ܘܐܦ ܠܐ ܬܩܒܪܘܢ
ܩܢܘܡܐ : ܐܠܐ ܒܚܘܦܝ ܢܬܩܒܪ ܒܗܘܢ ܚܛܝܐ
ܡܪܝ . ܠܐ ܬܣܝܡܘܢ ܠܝ ܒܩܢܘܡܐ
ܘܠܐ ܐܬܠ ܠܝ ܡܢ ܩܢܘܡܐ . ܘܠܐ ܬܩܒܪܘܢ
ܒܓܘ ܣܝܡܐ ܘܠܐ ܬܣܝܡܘܢ ܠܝ ܐܡܝܪܐ .
ܐܚܝܕܘ ܒܥܩܪܐ ܕܝܠܝ ܦܘܩܕܢܐ ܘܠܝ
ܕܝܠܝ ܠܟܘܢ ܥܒܕܐ . ܦܘܩܕܢܐ ܕܝܠܝ
ܠܐܠܗܐ ܘܠܟܠ ܐܢܫ ܘܦܘܩܕܢܐ ܡܪܝ .
ܠܟܠܗܘܢ ܠܐ ܬܣܝܡܘܢ ܘܠܐ
ܬܩܒܪܘܢ ܠܝ ܒܩܒܪܝܟܘܢ : ܡܛܠ
ܐܢܐ ܠܝ ܥܡ ܐܠܗܐ ܘܥܡ
ܐܢܫܐ ܐܚܪܢܐ ܡܪܝ . ܒܩܕܝܫܘܬܐ
ܡܫܒܚܢܝܢ ܐܢܫܐ ܘܐܝܟ
ܐܚܝܢ ܠܡܫܝܚܐ . ܡܪܝ .

Qui

Qui me sub Altari collocaverit, Altare Dei mei nunquam videat: non enim decet fœtorem in loco sancto reponi. Qui me in Templo posuerit, Templum lucis nunquam videat: neque enim homini indigno prodest inanis gloria &c. Nolite, fratres & filii carissimi, Reliquias ex me tollere &c. Neque me inter Martyres collocetis: nam peccator ego sum & abjectus, & propter defectus meos ossibus eorum appropinquare vereor &c. Qui me super digitos tulerit, ejus manus Gieziтica lepra percutiantur. Humeris tollite me, & cursim comitantes funusque curantes, sepelite me tamquam pauperem &c. Qui mecum vestimentum splendidum deposuerit, in tenebras exteriores projiciatur. Qui tunicam mecum reposuerit, igni gehennæ tradatur. In mea me tunica, & cucullo sepelite: Siquidem hominem odiosum & execrabilem cultus minimè decet &c. Qui cereum ante me tulerit, ignis è latere ejus exardescat &c. Ne unguentis me condiatis: nihil enim honor iste mihi prodest; neque cum thure, & aromatibus me humetis: inutilis quippè mihi gloria est. Thura in Sanctuario adolete; meum autem funus oratione curate. Deo odoramenta offerte; me verò Psalmis prosequimini &c. Ne in vestris me monumentis deposueritis: non enim ornamenta vestra mihi proderunt. Fidem obstrinxi Deo meo, ut cum peregrinis sepeliar &c. In Cœmeterio, ubi contriti corde jacent, ibi me deponite. Quæ omnia eximiam hujus Sanctissimi Viri humilitatem demonstrant, & ritum sepulturæ Christianis illius temporis solemnem describunt.

Vossius hunc locum non benè interpretatus est.

Secundo notandum est S. Ephræmi de Purgatorio judicium, dum facto & scripto pugnat contra exortam suo tempore Aërii hæresim, qui docuit non esse pro Defunctis orandum, ut suprà notavimus pag. 133. quem nostri temporis Hæretici uno agmine sequuntur. ܐܘ ܐܢܫܐ
ܦܩܘܕܝܢ ܘܡܦܩܕ ܠܗܘ ܘܠܐ ܡܩܒܠ

ܐܚܝ̈ : ܘܦܫܘܛܘܢܝ ܕܪܘܚܝ ܡܫܬܡܠܝܐ
ܘܡܫܬܘܕܝܢܐ . ܘܡܢܐ ܘܪܗܛܘ ܠܟܘܢ
ܘܠܘܘܢܝ : ܒܨܠܘ ܠܝ ܐܚܝ̈ ܘܒܩܘܪܒܢܐ:
ܘܡܫܠܡܘܢ ܠܝ ܥܘܗܕܢܐ ܒܩܘܪܒܢܐ
ܘܒܩܘܪܒܢܝ ܚܝ̈ܐ ܡܥܕܪ.

Venite, fratres, extendentes me componite: quia spiritus meus defecit, & ampliùs non ero: & comitamini me in oratione, in Psalmis, & in Oblationibus. Et quando diem trigesimum complevero, mei memoriam, fratres, facite: Mortui enim vivorum Oblationibus juvantur. Notandus antiquissimus ritus celebrandi Missam pro Defunctis trigesimo depositionis die. Hanc autem Ecclesiæ traditionem, orandi scilicet pro mortuis, S. Doctor probare pergit ex Scripturis: ܐܢܬ ܘܫܡܥ ܐܝܟܢܐ ܟܬܝܒ
ܘܡܫܡܥܐ ܠܝ ܪܚܡܟ. ܘܟܬܒܐ ܐܠܗܝܐ
ܡܘܫܐ ܒܒܘܪܟܬܗ ܝܗܒ ܚܝ̈ܘܗܝ.
ܐܠܐ ܡܬܡܠܟܝܢ ܚܝ̈ܐ ܠܡܝ̈ܬܐ ܕܪܘܒܝܢ
ܒܪܐ ܕܡܥܪܝܐ : ܘܐܠܐ ܢܚܝܐ ܪܘܒܝܢ
ܢܦܫܐ ܠܕܪܬܐ ܕܡܢ ܐܒܘܗ : ܘܐܠܘ
ܘܠܐ ܥܕܪܝܢ ܩܘܪܒܢܐ ܠܡܝ̈ܬܐ ܠܡܥܒܕܝܢ
ܣܠܩܘ . ܘܠܐ ܕܒܚܬܐ ܘܩܘܪܒܢܐ
ܡܬܩܒܠܝܢ ܕܚܛܗܐ ܘܬܘܒ ܐܢܫ ܗܘܐ
ܠܟܘܪܗܢܐ ܡܚܘܣܝܢܐ ܐܝܟ ܕܡܬܚܙܐ
ܒܡܠܟܐ : ܒܩܘܪܒܢܐ ܚܛܗܘ ܩܘܕܫܐ
ܘܕܝܢ ܘܬܘܒ ܒܫܪܒܐ ܕܡܢܗܘܢ ܗܘܐ
ܕܟܠܗܘܢ ܘܟܠܗܝܢ ܗܘܐ
ܕܚܛܗܘܗܝ : ܡܛܠ ܡܢܘܢ ܒܘܢܘܗܝ
ܘܗܘܐ ܡܫܬܒܩܝܢ ܚܛܗܐ ܘܟܠܗܘܢ
ܒܩܘܪܒܢܝܗܘܢ ܕܟܗܢܐ
ܡܬܕܟܝܢ ܘܡܫܬܒܩܝܢ .

Audi patienter quæ tibi ex Scriptura proferam. Benedictionibus suis Moyses vitam Rubeno post tertiam usque generationem dedit. Si ergo mortui Deuter. 33.

non

non adjuvantur, cur ei Amramides benedixit? Et, si mortui non sentiunt, 1. Cor. 15. *audi quid dicat Apostolus: Si omninò mortui non resurgunt, cur pro iis baptizantur? Si autem Mathathiæ filii, qui Festa & Commemorationes in mysterio dumtaxat* (res nostras præfigurante) *celebrabant, sicut in Scripturis legistis, per Oblationes tamen eos à reatibus mundarunt, qui in bello ceciderant, licet operibus suis ethnici, suisque moribus mali fuissent; quanto magis Sacerdotes Filii* Dei *per Sanctas suas Oblationes, & per linguarum suarum precationes debita mortuorum condonalunt?* Hunc locum Græcus Interpres non intellexit: Vossius item malè redditit: Alludit autem Sanctus Doctor ad caput 12. Libri secundi Machabæorum, & proposito Judæ Machabæi exemplo arguit, multò potiora esse Sacerdotum novæ Legis suffragia pro Defunctis oblata. Ex quo constat, secundum Machabæorum Librum à Sancto Doctore pro Canonica scriptura agnitum fuisse.

Tertium ad historiam pertinet, continetque Benedictiones Discipulorum S. Doctoris, quas hic attexere visum est in supplementum editionis Vossianæ. Benedictio Abbæ.

ܐܒܐ ܓܒܪܐ ܕܬܕܡܘܪܬܐ ܡܫܝܚܐ ܢܪܘܒ
ܫܡܟ. ܢܨܡܚ ܐܦܝܟ ܐܝܟ ܕܡܠܐܟܐ ܐܦܘܗܝ
ܕܡܐ ܠܡܘܫܐ ܒܫܘܒܚܐ: ܕܟܠ ܚܙܝܢܟ
ܢܣܒܪܘܢ: ܕܥܒܕܗ ܐܢܬ ܕܐܠܗܐ.

Abba vir admirabilis. Christus magnificet nomen tuum. Splendeat os tuum, quasi Angeli vultus. Similis esto in gloria Moysi: ut ex aspectu omnes te Dei famulum esse intelligant. Ubi malè redditur à Vossio *Amba*, *Ambaner*, & *Abram* pag. 295. Benedictio Simeonis. ܫܡܥܘܢ ܢܫܡܥܝܟ

ܐܠܗܐ ܡܐ ܕܩܪܝܬ ܠܗ ܒܨܠܘܬܐ.
ܠܐܝܢܐ ܕܥܐܠ ܐܢܬ ܠܗ: ܐܝܟ
ܟܣܐ ܐܦ ܠܗ ܡܠܝܗ. ܢܪܗܛܘܢ ܠܘܬܟ
ܟܠܬܐ ܘܒܬܘܠܬܐ: ܘܢܫܡܥܘܢ ܡܢܟ
ܝܕܥܬܐ ܘܢܩܒܠܘܢ ܡܢܟ ܪܓܫܐ
ܘܢܣܒܘܢ ܡܢܟ ܡܘܗܒܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ
ܘܝܘܬܪܢܐ: ܐܝܟ ܐܣܝܐ ܒܡܫܪܝܬܐ
ܬܪܗܛ ܫܡܟ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ:

Simeon, exaudiat te Deus, quando in oratione invocaveris eum. Quemcumque locum ingressus fueris, ipsius Ecclesiam, tamquam Calicem, repleas. Ad videndum te confluant Sponsæ, & Virgines inclusæ, & audient ex ore tuo scientias, & percipient à te sensus earum, & spiritualia beneficia & lucra consequentur. Tamquam medicus in castris, ita nomen tuum pervadat orbem terrarum. Benedictio Maræ.

ܡܪܐ ܓܒܪܐ ܐܓܒܠܝܐ ܦܫܝܛܐ ܫܦܝܐ
ܘܕܟܝܐ: ܦܫܝܛܐ ܠܗ ܒܟܝܢܐ ܠܐ
ܐܠܐ ܒܨܒܝܢܐ. ܗܘ ܕܠܟܐܢܐ
ܘܦܘܪܥܢܗ ܢܦܪܘܥܟ ܗܘ ܦܪܘܥܐ
ܕܩܕܝܫܐ: ܗܘ ܕܒܣܒܪܗ ܠܟ ܒܟܠ
ܐܘܠܨܢܝܟ ܢܦܩܬ ܒܬܪܗ:

Mara vir Agbelæus, simplex, sincerus, & purus: Simplex, inquam, non natura, sed voluntatis arbitrio. Ille tibi cum justis mercedem Sanctorum retribuat, cujus spe fretus, in meis me tribulationibus sequutus fuisti. Maram *Galilæum* vertit Græcus Interpres, cujus auctoritate decepti, eum ex Galilæa oriundum faciunt cæteri Scriptores. At in Syriaco Textu *Agbelæus* dicitur, non *Galilæus*: & *Agbel* quidem urbem esse Mesopotamiæ, docet Sobensis in Epitome Canonum part. 1. cap. 3. fol.61. ubi Adæum ejusdem loci Episcopum nominat. Benedictionem *Abrahæ* descripsimus suprà pag. 38. De Zenobio verò infrà agemus: Interim monendum hic, eum malè nuncupari *Gifdrazæum*, vel *Zigaræum*, vel *Gesdràs*; sed *Gaziræum* dicendum, ut habet Textus Syriacus, quia nimirùm ex *Gazira*, seu

seù Insula Mesopotamiæ oriundus esset.

Quartò Hæreticorum Discipulorum maledictiones notandæ, Paulonæ nimirùm, & Arovandri, seù Aratoris. Et de Paulona quidem infrà sermo erit: De Aratore verò hæc Sanctus Doctor: ܐܪܘܕ ܚܛܘܦܐ ܢܬܥܛܐ ܠܟ ܕܘܟܪܢܟ ܡܢ ܣܦܪ ܚܝܐ: ܕܫܒܩܬ ܚܡܪܗ ܕܡܫܝܚܐ ܘܐܫܬܝܬ ܠܡܬܢܐ ܕܚܛܝܬܐ. ܒܪܐ ܕܒܠܥܘܗܝ ܕܓܕܦ ܦܘܡܟ ܢܬܦܪܥ ܡܢܟ ܐܬܒܥܝ:

Arator (vel ut habet Codex Urbanus ܐܪܘܕ *Aruad*) *vir rapax, deleatur memoria tua de libro vitæ, quia dereliquisti vinum Christi, & bibisti fæcem peccati. Filius, quem os tuum blasphemavit, contumeliæ illatæ sibi à te pœnas expetet.* Hunc Græci nominant *Arovandran*, *Aranad*, *Anadar*, & *Thuadar*: videtur autem Arianis adhæsisse.

Sequitur Hæreticorum omnium catalogus, & anathematizatio. ܐܪ̈ܝܢܐ ܐܘܢܘܡ̈ܝܢܐ: ܩܛܪܘ ܥܡ ܐܘܦ̈ܝܛܐ. ܡܪܩܝܘܢ̈ܝܐ ܡܢܝ̈ܢܝܐ: ܒܪܕܝܨ̈ܢܝܐ ܩܘܩ̈ܝܐ: ܦܘܠܝܢ̈ܝܐ ܘܠܢܛܝܢ̈ܝܐ: ܣܒܛ̈ܝܐ ܒܘܪܒܘܪ̈ܝܢܐ. ܥܡ ܫܪܟܐ ܕܝܘ̈ܠܦܢܐ ܐܠܦ̈ܐ ܕܫܘܥ̈ܝܬܐ ܘܠܐ ܫܪ̈ܪܐ:

Ariani, Eunomiani, Cathari, Ophitæ, Marcionistæ, Manichæi, Bardesanitæ, Cuchitæ, Paulianistæ, Valentiniani, Sabatici, & Borboritæ, unàcum aliis falsarum sectarum dogmatibus. Sic legitur in Urbano Codice. At in nostro Nitr. V. pro Eunomianis *Leonistas*, hoc est, S. Leonis Papæ sectatores substituit amanuensis Jacobita: ܡܪܩܝܘܢ̈ܝܐ ܠܐܘܢ̈ܝܐ: *Marcionistæ, & Leonistæ.* Græcus Interpres pro Sabaticis & Bardesanitis, *Vitalianos & Euchitas* ponit: Sic enim hæreticos enumerat ex versione Vossii: *Similiterque ex omnibus hæreticis, Arianis, inquam, & Manichæis, Catharis & Ophitis, Marcionistis & Eunomianis, & Euchitis, atque Cauchitis; Paulianis, & Valentinianis, Vitalianis, & impuris Borborianis; reliquisque omnibus nefariis, qui ligna venerantur, & lapides, Solem item, ac Lunam: cu'usmodi etiam sunt Augures, & Astronomi, qui diversimodè separati sunt adversùs Sanctam maiestatem puræ & immaculatæ Trinitatis Patris, & Filii, & Sancti atque vivifici Spiritus.* In Græca Editione Oxoniensi pro Euchitis legitur *Eutychistæ*. Verùm Syriaca Codicis Urbani lectio genuina est, & cæteris præferenda: ex ea enim palàm fit, *Leonistarum*, & *Eutychistarum* nomina ab amanuensibus pro suo uniuscujusque studio adjecta fuisse; Jacobitas nimirùm Leonem hæreticis accensuisse, & Catholicos Eutychetem. Quod autem *Vitalianorum* nomen post Paulianistas & Valentinianos legitur, suspicor illud ex corrupto Valentinianorum nomine obrepsisse. Nam in Codice Urbano sic habetur: ܦܘܠܝܢ̈ܝܐ ܘܠܢܛܝܢ̈ܝܐ: *Paulianistæ, Valentiniani*: In Nitriensi verò, ܦܘܠܝܢ̈ܝܐ ܘܛܠܝܢ̈ܝܐ *Paulianistæ, & Vitaliani*: ubi pro Valentinianis *Vitaliani* ex amanuensis incuriâ obrepsere. Quod igitur ex elementorum transpositione *Vitaliani* pro *Valentinianis* in quibusdam exemplaribus Syriacis legebatur, Græco Interpreti ansam præbuit, ut Vitalianos à S. Ephræmo nominatos crederet; quorum tamen nomen versus heptasyllabus non caperet, nisi Valentinianos excludas. Adde, quod Vitalianos in Libro adversùs Hæreses S. Doctor nunquam commemorat: Si autem eorum hæresim in Testamento rejicere voluisset, Apollinaristas potiùs nominare debebat, quorum Vitalis non auctor fuit, sed patronus, & Præsul Antiochiæ ab ipso Apollinari ordinatus.

Vide Sozomenum lib. 6. cap. 7. & Theodoret. lib.5. cap.4.

9. In Bardesanem Carmina duo, de quibus suprà in Vita S. Doctoris pag.47. & 48.

11. De laudibus Edessenorum. Vide suprà in ejusdem S. Ephræm vita pag.51.

12. De Pœnitentia Sermones duo. Primus incipit: [Syriac text] *Domine, te rogo. Optime, januam tuam pulso.* Secundus: [Syriac text] *O ingens pietatis thesaurus, da mihi doctrinæ thesaurum.*

14. In illud Ecclesiastæ, *Omnia Vanitas, & afflictio Spiritus.* [Syriac text] *Propheta exclamat, dicens: Homo vapori similis est.*

15. In illud Isaiæ, *Tollatur peccator, ne videat gloriam Dei.* [Syriac text] *Qui Scripturas legunt, earumvè verba intentis auribus excipiunt, ii puro mentis oculo sensus earum intelligunt.* Extat etiam in Codice nostro Syriaco XVI. ubi *de Pœnitentia* inscribitur. Hic prætermitti non potest insignis locus de cultu Reliquiarum Sanctorum Martyrum, eorumque intercessione. [Syriac text]

Elisæus, qui animam suam vivificavit, duobus mortuis vitam restituit: alteri, quum in sæculo nostro degeret; alteri, postquam hinc demigravit &c. Viden', ut vivida spirant Martyrum lipsana! Ecquis jam ipsos vivere ambigat? aut extinctos credat? Patent vivaces thesauri, idque nemo in dubium vocet. Inexpugnabiles arces sunt, quæ munitissimas urbes tuentur, & latronum incursiones, atque hostilium copiarum impetum morantur. Excelsæ & validæ turres, in quibus perfugium & portus petentibus auxilium

lium patet &c. Quicumque in sodalem acri indignatione commotus, caritatis naufragium passus est, ad illas (Martyrum Reliquias) *supplex confugiat: oret, ut discordes animos pacis vinculo jungant. Qui verò à Dæmone fornicationis vexatus, obscœnæ libidinis flammis æstuat, oleum adhibeat, quo illæ liniuntur, & protinus nefarius ille spiritus aufugiet. Medicæ artis peritissimi sunt Martyres, & iidem procurandæ sanitatis studiosissimi. Pharmacum vitæ ferunt animæ corporique perutile, medicamenta spiritu præparata utrique salutem allatura. Fiduciam à te exigunt: Hæc tibi si aderit, quæcumque poposceris, impetrabis. Si omnem ex animo dubitationem terseris, etiamsi mortuus fueris, vives. In eorum ossibus habitat Deus, ejusque vi, ac numine cuncta præstant miracula.*

16. Parænefes duæ: Prima incipit:

ܬܪܬܝܢ ܫܪܒܢ ܕܥܘܗܕܢܗܝܢ ܡܪܝܪ ܘܕܚܝܠܢ ܘܐܝܡܬܢܝܢ ܘܡܫܒܫܢ ܟܠܗܘܢ ܡܚܫܒܬܝ ܘܝܘܡܝ ܘܡܙܝܥܢ ܠܝ ܒܕܚܠܬܐ:

Duæ res, quarum memoria amara est, eademque terribilis & horrenda, omnes cogitationes meas & dies occupant, meque timore concutiunt. Secunda:

ܣܓܝ ܐܘܠܨܢܐ ܕܥܠܡܐ ܐܝܟ ܣܘܓܐ ܕܥܘܠܗ:

Seculi nostri ærumnæ increverunt juxta numerum nequitiarum ejus.

18. Deprecatio. ܝܫܘܥ ܫܘܒܚܐ

ܕܨܠܘܬܢ ܗܒ ܥܘܕܪܢܐ ܠܨܠܘܬܢ:

Jesu precum nostrarum decus, fer opem orationi nostræ.

19. De reprehensione, & correptione. ܠܐ ܡܬܚܫܚܐ ܐܝܟ ܕܘܟܝܐ.

ܐܝܢܐ ܕܡܟܣ ܘܠܐ ܡܬܟܣ ܡܢ ܡܟܣܢܘܬܐ.

Qui arguit, oportet, ut ipse reprehensione careat.

20. De Lazaro quatriduano.

ܒܫܘܦܪܐ ܕܠܥܙܪ ܠܡܡܠܠܘ

ܘܐܠܨܬܘܢ ܠܝ ܠܡܡܠܠܘ.

Solicitatis me, Auditores, ut verba faciam.

21. De Dominica Hosannarum.

ܡܥܕܥܕܐ ܕܫܘܚ ܒܥܕܢܐ ܩܪܝܬܘܢ ܚܒܝܒܝ. ܩܘܪܒܢܐ ܕܫܘܒܚܐ ܐܝܬܘ ܠܚܟܝܡܐ ܕܩܪܐ ܠܟܘܢ.

Ad solemne festum invitati estis, carissimi. Laudis igitur munera sapienti afferte, qui vos invitavit. Vide quæ de Festo Palmarum notavimus suprà pag. 23. & 24. Interserit Sanctus Doctor eruditissimam digressionem contra Judæos, demonstrans, Prophetias omnes in Christo fuisse completas.

22. De Fide Sermones tres. Primus incipit: ܠܡܪܚܘܬܢ ܬܡܗܬ

ܟܕ ܚܫܒܬ ܠܪܘܡܐ ܕܣܠܩܬ ܠܗ: ܠܐ ܕܡܛܬ ܐܬܕܡܪܬ ܐܠܐ ܕܣܒܪܬ ܕܡܛܝܐ:

Nostram stupeo temeritatem, cogitans, qualem altitudinem illa ambiverit. Non quod illuc pervenerit, miror, sed quod eò se perventuram crediderit.

Secundus: ܪܓܬ ܐܢܐ ܕܐܬܩܪܒ. ܘܫܘܚܠܦ ܐܢܐ ܕܐܬܪܚܩ. ܡܪܚܘܬܐ ܕܒܨܝܐ ܡܬܪܚܩܐ ܗܘܬ ܡܢ ܡܕܥܐ:

Libuit accedere; moratur metus, ne eò remotior fiam. Audax siquidem animus dum temerè se ingerit scrutando, eò remotius retruditur. Tertius:

ܟܕ ܩܕܝܡܐ ܗܝ ܝܘܠܦܢܐ ܡܢ ܡܠܦܢܐ ܘܝܠܘܦܐ ܗܘܬ ܗܘܬ ܠܥܠܝܡܐ ܕܢܗܘܐ ܥܡ ܟܠ ܟܠ ܡܕܡ.

Quum docentibus atque discentibus antiquior sit doctrina, pueris se sociavit, ut cum omnibus omnia fieret. Quod suprà in Hymnis de Fide de incomprehensibili Dei natura exposuerat Sanctus Doctor, hoc loco resumit.

fumit. Præterea in tertio fermone patriæ calamitates deplorat, quando Perfæ excurfionem in Romanorum ditionem fecerunt: quod in pœnam graffantis Arianæ hærefeos Deum permififfe exiftimat. ܗܳܐ ܒܥܰܝܢܰܝܟܘܿܢ

ܚܙܰܘ ܐܝܟ ܗܳܘܳܐ ܕܒܰܪ̈ܰܫܺܝܥܶܐ ܕܳܐܶܢ ܠܰܢ . ܬܰܡܳܢ
ܫܶܡܫܳܐ ܡܶܫܬܰܡܰܫ: ܘܠܳܐ ܐ̱ܢܳܫ ܕܒܳܨܶܐ
ܠܥܒܳܕܳܐ . ܗܳܪܟܳܐ ܐܰܟܒܰܪ ܠܥܳܒܘܿܕܳܐ ܘܫܶܡܶܗ
ܪܳܓܶܐ ܠܡܶܣܥܰܪ . ܬܰܡܳܢ ܢܘܼܪܳܐ
ܕܡܶܣܬܓܶܕ: ܗܳܪܟܳܐ ܡܳܪܶܗ ܡܶܬܒܨܶܐ.
ܬܰܡܳܢ ܡܰܝ̈ܳܐ ܡܶܝܩܪܺܝܢ: ܗܳܪܟܳܐ ܡܰܥܡܽܘܕܝܰܢ
ܨܳܥܪܺܝܢܰܢ . ܘܗܶܢܽܘܢ ܠܥܒܳܕܶܗ ܦܳܠܚܺܝܢ
ܒܠܳܐ ܝܺܕܰܥܬܳܐ: ܚܢܰܢ ܕܝܳܕܥܺܝܢ
ܡܰܡܽܘܢܳܐ . ܒܗܳܕܶܐ ܫܰܒܰܚܢ ܠܰܢ:
ܚܰܝܶܐ ܡܫܰܒܚܺܝܢ ܠܰܢ: ܘܚܰܝ̈ܶܐ ܡܶܛܥܺܝܢ
ܠܡܰܘܬܳܐ: ܚܠܳܦ ܕܰܣܓܺܝܕܳܐ ܗܘܳܐ ܠܢܽܘܪܳܐ
ܕܰܚܠܳܐ . ܘܫܰܠܝܳܐ ܒܥܳܒܘܿܕܳܐ ܗܽܘ . ܗܳܐ
ܓܰܠܝܳܐ ܕܚܶܠܬܳܐ ܐܰܟܪܶܙ ܡܳܢ . ܘܰܕܥܒܰܕ
ܠܢܰܦܫܶܗ: ܗܳܐ ܡܶܬܒܨܶܐ ܒܥܳܒܘܿܕܳܐ
ܘܡܶܬܦܰܠܓܳܐ . ܐܶܠܳܐ ܕܝܰܡܳܐ ܕܰܒܢܰܝ
ܕܶܝܢ ܡܶܢܗ ܠܳܐ ܢܶܠܦܽܘܢ . ܡܥܰܡܕܳܐ
ܢܶܚܝܶܐ ܘܡܶܬܚܰܣܕܳܐ ܐܰܘ ܐܶܠܳܐ ܠܥܰܡܡܶܐ.
ܡܰܠܟܳܐ ܡܶܬܒܨܶܐ ܢܰܦܫܶܗ : ܘܠܳܐ
ܡܶܬܟܰܢܶܐ ܡܫܰܒܚܳܢܽܘܬܶܗ .

Res coram agitur. Videtis, ut per impios homines nos judicat Deus. Illic (fcilicet in Perfide) *colitur Sol, nec quifpiam opus fcrutatur. Hic opificem parvipendimus, dum quilibet adorandum nomen ambit fcire. Illic Ignis adoratur, hic Dominus ejus temerè inveftigatur. Ibi aqua honoratur, hic noftrum Baptifmum probro afficimus. Illi infcientes pro opifice opus colunt: nos prudentes fcientefque pecuniam Deo anteferimus, & de hoc nobis plaudimus: vivi viventefque erramus. Aft enim quando confcientiæ fepem nos fuftulimus, noftræ urbis muros Barbari fubruerunt; & quoniam mens noftra quietis impatiens æftuat, illi armis omnia turbarunt. Cor noftrum totis medullis venifque terram inhiat: proptereà nos inimici aggeftis terræ tumulis obruerunt. Et quoniam Paftores noftri inani oftentatione faftuque fe extulere, Magorum in terras deportati projectique funt. Ecclefias noftras nefarii homines incenderunt, quia in ipfis non, ut decebat, oravimus. Altare exciderunt, quia nec, ut par erat, coram illo miniftravimus. Sacros Codices lacerarunt, quia eorum præcepta minimè fervavimus.* Hucufque in Cod. Nitr. V. fubrepfit fub nomine S. Ephræm fermo heptafyllabus de S. Andrea Apoftolo, cujus initium:

ܩܪܳܐ ܠܗܽܘܢ ܡܳܪܰܢ ܠܫܠܺܝ̈ܚܰܘܗܝ
ܘܰܦܪܰܫ ܐܶܢܽܘܢ ܠܰܐܪ̈ܒܰܥ ܦܶܢܝ̈ܳܬܳܐ :

Vocavit Dominus Apoftolos fuos, præcepitque, ut in quatuor mundi plagas pergerent. Fraudem manifefte produnt ftylus, & multiplex errorum, atque nugarum farrago. Eadem ferè leguntur in Synaxario Coptorum ad diem 1. Tot, & 4. Chiach de SS. Andrea, & Bartholomæo Apoftolis: ut illa de regione ܟܰܠܒܺܝܢ *Calbin*, hoc eft, Canum, cujus incolæ *Cinocephali* fuiffe dicuntur. Quare credibile eft, hunc fermonem, vel ex apocryphis Apoftolorum periodis, quæ Syrorum manibus teruntur, vel certè ex iis Coptici Synaxarii, quo Jacobitæ etiam in Mefopotamia utuntur, quifquiliis à Syro quopiam ad metrum Ephræmiticum elaboratum fuiffe, quem poftea amanuenfis nofter tamquam genuinum Sancti Doctoris fœtum defcripferit.

25. De Lucta Spirituali. ܡܰܘܥܳܐ ܕܰܟܬܳܫܳܐ ܝܳܠܕܳܐ: *Certamen victoriam parit.* Extat in Codice Nitr. XIII. fol. 3. Idem Arabicè legitur in Cod. Vatic. LV. pag. 397.

26. Pa-

26. Parænesis. ܚܘܪܘ ܒܐܠܗܐ ܚܒܝܒܝ : *In Deum respicite, carissimi*. Extat in Codice nostro Syriaco XVI.

27. De Peregrinatione. ܥܠ ܐܟܣܢܝܘܬܐ. ܡܪܝܪܐ ܛܒ ܘܥܣܩܐ : ܐܘܪܚܐ ܠܗܕܝܘܛܐ ܐܟܣܢܝܘܬܐ.

Admodùm acerba est, & arduam idiotis viam præmonstrat Peregrinatio. Extat unàcum quatuor sequentibus sermonibus in Cod. ms. Bibliothecæ Collegii Urbani de Propaganda Fide.

28. Deprecationes duæ. Prima incipit: ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ ܡܪܝ ܚܘܒܟ ܫܒܘܩ ܠܝ ܟܠ ܕܚܛܝܬ ܠܟ:

Rogo dilectionem tuam, Domine: Dimitte mihi quidquid peccavi tibi. Secunda: ܕܘܢ ܡܪܝ ܕܝܢܝ ܘܬܒܥ ܠܝ ܡܢ ܣܛܢܐ ܕܐܠܨ ܠܝ :

Judica, Domine, causam meam, & vindica me de Diabolo, qui me opprimit.

30. Parænesis ad Monachos. ܡܢ ܕܠܥܬܝܕܐ ܪܚܡ : ܠܐ ܡܬܛܒܥ ܒܕܩܝܡܝܢ : *Qui futura diligit, præsentibus nequaquam se immergit*.

31. De Paupertate. ܐܡܣܟܢܘܬܐ ܡܛܠ ܡܪܟ: ܘܠܡܣܟܢܘܬܐ ܡܛܠܗ ܪܚܡ:

Rebus omnibus abrenuncia propter Dominum tuum: & pro ejusdem amore paupertatem dilige.

XII.

Opera S. Ephræm, quæ Arabicè extant.

PHOTIUS in Bibliotheca Cod. 196. testatur se legisse S. Ephræmi *Sermones undequinquaginta*, quorum & titulos recenset. Tres insuper alios subnectit, quos genuinum ejusdem S. Doctoris fœtum esse affirmat. Totidem ferè habentur in nostris Arabicis Codicibus: eosque è Græco sermone translatos esse, patet ex hac Epigraphe, quæ ad calcem Codicis Bibliothecæ S.Petri in Monte Aureo legitur. نقل هذا الابرطمبتار الكاتب الملكى ابراهيم بن يوحنا الانطاكى واملاه من كتبه بالعربيه من نسخه يونانيه وهو يسال كل من يقرا فيه ويسمعه يذكر المهتم والناقل بالرحمه امين :

Transtulit hunc Librum è Græco exemplari in Arabicum sermonem Abraham Joannis Antiocheni filius Protospotharius, Scriptor Melchita: qui lectores auditoresque enixè rogat, ut preces tùm pro interprete, tùm pro eo, qui interpretationem procuravit, fundere dignentur Amen. Scriptus autem esse dicitur anno Christi 1329. ut ex sequenti annotatione colligitur: وكان الفراغ من هذا الكتاب المقدس بناحية ذات الصفا من كرسى الفيوم فى الحادى والعشرين من شهر ابيب سنة الف وخمسة واربعين للشهدا الاطهار :

Absolutus est sacer iste Liber in Datessapha, qui Diœceseos Phaiumensis (hoc est, Arsenoitarum in Thebaide) *locus est, die 21. Abib, anno Sanctorum Martyrum quadragesimo quinto suprà millesimum*. Continet Sermones LI. & Encomium Nysseni in S.Ephræm. Paulò antiquiorem isto nacti sumus Codicem, quum Ægyptum lustraremus, cui ad calcem fol. 281. hanc temporis notam Amanuensis apposuit: كمل ذلك فى العشر الاوسطا من ابيب

ابيب سنة الف واحد واربعين للشهدا الاطهار :

Explicit die 20. *Abib*, *anno Sanctorum Martyrum* 1041. nimirùm Christi 1325. Videtur Codex noster alium habuisse Interpretem: nec enim verba Versioni alterius Codicis omninò respondent, nec idem est Sermonum ordo & numerus: in nostro siquidem sunt Sermones quinquaginta dumtaxat, quorum etiam unus, nempè vigesimus quartus in altero Codice desideratur, pro quo alius ibi Sermo legitur, ut ex sequenti Catalogo apparet.

In Cod. nostro Arabico VIII. 1. Epistola ad Joannem Monachum de Patientia, & ut caveat, ne decipiatur à cogitationibus in vitæ solitariæ studio: & de continentia. رسالة الى يوحنا الراهب في الصبر وان لا ينخدع بالافكار في طلب السياحه وفي العفه : قد وعظنا ثاودرس عظات كثيره الا يبتعد من موضعه وما امكننا نقنعه :

Variis licet adhortationibus cum Theodoro egerimus, ne à suo recederet loco; ei tamen persuadere non valuimus. Prodiit Latinè per Gerar. Vossium tom. 2. pag. 13. & Græcè in Editione Oxoniensi serm. 83. Contra hanc Ephræmi Epistolam duo objici possunt: Primum narratio de S. Antonio, & Macario Ægyptio pag. 14. quæ videtur ex vitis Patrum à recentiore quodam Monacho desumpta. Alterum, Boschorum, seù pascentium Monachorum mentio, qui teste Sozomeno lib. 6. cap. 33. post Ephræmi ætatem floruerunt. Utramque difficultatem solvit Tillemontius tom. 8. pag. 741. & quidem quod de Boschis Monachis testimonio Theodoreti affirmat, eorum nimirùm institutum aliqua ratione expressum fuisse sub S. Jacobo Nisibeno Ephræmi præceptore, verum esse puto, & propositæ difficultatis nodum solvere. Quod verò de vitis Patrum asserit à Timotheo Episcopo Alexandrino Petri post Athanasium Successore editis, unde Ephræmus narrationem illam è Græco in Syriacum translatam hauserit, vix probabile credo; maximè quum ille post Ephræmi obitum Sedem Alexandrinam obtinuerit: Sozomenus verò lib. 6. cap. 29. Munachorum gesta à Timotheo jam Episcopo publicata, vel saltem descripta affirmare videtur. Quare ad Acta Ephræmi, quæ Syriacè suprà dedimus, recurrendum censeo, ex quibus palàm fit, S. Doctorem Ægyptiacam Eremum adiisse, & præstantiores quosque Monachos consuluisse: atque adeò fieri potuit, ut quæ in hac Epistola de SS. Antonio & Macario narrat, ea vel auditû ibidem exceperit, vel visû perspexerit.

2. Reprehensio sui ipsius, & confessio. توبيخ لذاته واعتراف . يا اخوتي تالموا معي وليكن لكم تحنن ورافات فان ليس باطل قال الكتاب :

Fratres, vestrum meo jungite dolorem, miseremini & indulgete mihi: non enim frustrà dicit Scriptura. Voss. tom. 1. p. 72. Oxonien. serm. 2. Hujus sermonis, duorumque sequentium titulus dumtaxat habetur in Cod. Biblioth. S. Petri in Monte Aureo.

3. Sermo de eversione superbiæ. قول في هدم الكبريا كل نسك هو باطل :

Vana est omnis exercitatio &c. Voss. tom. 1. p. 93. Oxon. serm. 3.

4. Sermo de Pœnitentia: قول يحض على التوبه . تعالوا يا احبائي :

Venite dilectissimi. Voss. tom. 3. p. 90. Oxon. serm. 4. ubi inscribitur *Sermo compunctorius*: Extat etiam in Cod. Arab. Vatic. XLVI. p. 65. & in Cod. Berœensi t.

5. Sermo asceticus, in quo multum consolationis & compunctionis est iis, qui salutem desiderant: قول نسكي فيه تعزيه كثيره وخشوع للمريدين ان يخلصوا . يضطرني الوجع ان اتكلم :

Dolor me ad loquendum compellit. Apud Vossium tom. 3. p. 34. inscribitur *de Continentia*: Quem etiam titulum præfert in Cod. Arab. S. Petri

tri in Monte Aureo. In Editione verò Oxonienſi num. 5. *Sermo aſceticus* prænotatur.

6. Ad imitationem Proverbiorum, & de Timore Dei. على مشابهة الامثال ومن المخافة الالهية . من يومن بابن الله :

Qui credit in Filium Dei. Voſs. tom. 3. p. 1. Oxon. ſerm. 6.

7. Parænesis ad eorum correctionem, qui flagitioſè vivunt, & honores appetunt. عظة لتقويم المعصيرين ضيرة ذات اا ويبتغون الكرامات يا اخوتي انا مجتهد مـــــــــــــــل :

Angor, fratres mei. Voſs. tom. 1. pag. 97. Oxon. ſerm. 7.

8. Reprehenſio ſui ipſius, & Confeſſio. توبيخ لنفسه واعتراف . ايها الاحبا اظن اني في اشيا كثيرة مدجيا ونافعا :

Quum in multis, dilectiſſimi, prodeſſe vobis videar. Voſs. tom. 3. p. 99. Oxon. ſerm. 8. Hunc ſermonem indicat Photius, dum ſcribit Cod. 196. *Primus deplorantem ipſum inducit, quæ admiſerat in vita*: Eſt enim de Converſione ejuſdem. Alius ejuſdem argumenti Sermo ſub nomine S. Doctoris extat apud Voſs. tom. 2. p. 1. ſed ut benè advertit Tillemont. tom. 8. p. 739. is nequaquam Ephræmi fœtus eſt, ſed ab anonymo ex laudato ſerm. 8. compoſitus. Dubium movet Rivetus l. 3. cap. 21. quo pacto S. Ephræm affirmet in Teſtamento, *neminem ſe in vita ſua læſiſſe, aut maledictis ac contumeliis oneraſſe*; hic verò in ſua Converſione narret ſe, dum junior eſſet, *pauperis cujuſdam juvencam lapidibus per ſilvam inſequutum eſſe, atque eidem pauperi de ſua juvenca inquirenti non ſolùm non, ubi eam vidiſſet, reſpondiſſe, ſed & verbis ipſum contumelioſis excepiſſe*. Præterea quum idem S. Doctor in Teſtamento ſcripſerit, *ſe nunquam de Dei providentia dubitaſſe*, quomodo hìc affirmet, *ſe in ipſo juventutis flore, quum adhuc in ſæculo verſaretur, gravi oppreſſum fuiſſe tentatione, quæ ipſi ferè perſuaſerat, illa quæ in hac accidunt vitâ, fortuitò caſuque fieri*. Ante Rivetum hanc difficultatem ſibi ipſi objecerat Voſſius tom. 2. pag. 6. qui eandem ſic ſolvit: *Ad tollendam dubitationem, eximendumque omnem contradictionis ſcrupulum, breviter dicimus, hic loca concordanda eſſe ac tempora, & rem omnem facilè conciliari poſſe. Nam quæ hic in ſe accuſat & reprehendit, ante converſionem, dum adhuc puer eſſet, moribus utcumque incompoſitis, ſicut ibi dicit, acciderunt, antequam de vitæ perfectione cogitaret: Quæ autem in ſuo de ſe commemorat Teſtamento, poſt converſionem, quæ fuit ab adoleſcentiâ &c.* Nec mirum, quod S. Doctor tanta de ſe facinora narret: nam levis etiam culpa velut atrox ſcelus præ humilitate ei videbatur. In eodem Teſtamento poſtquam ſcripſit, *ſe neminem læſiſſe*, ſubjungit, *nullum non facinus à ſe admiſſum*. Bollandus 1. Febr. pag. 60. cenſet, hoc Ephræmi factum antequam baptizaretur, contigiſſe: idque ex illis verbis probare conatur, quæ in ejuſdem Sermone leguntur tom. 3. p. 106. *At de his omnibus ſcio me veniam conſequutum eſſe in Tribunali*: nam ubi in Græco legitur ἐπὶ βήματος *in Tribunali*, ipſe putat reponendum ἐπὶ βπματος, quod de Baptiſmo per abbreviationem ſcriptum aſſerit loco βαπτίσματος. Verùm nec Bollandi conjectura vera eſt, nec Voſſii interpretatio mentem S. Doctoris hoc loco exprimit. In Codice ſiquidem noſtro Arabico ſic habetur: لكن هذه كلها اعلم ان ميكون لي صفح عنها امام الموقف المرهب والرهيب . فماذا اصنع بالافعال التي بعد هذه :

At de his omnibus (nimirùm de peccatis quæ in adoleſcentia ſua admiſerat, quæque ſuprà narraverat) *ſcio me veniam conſequuturum eſſe* (non conſequutum, ſed conſequuturum) *coram tremendo ac terribili Tribunali* (Chriſti ſcilicet judicantis.) *Sed non ita de operibus, quæ poſteà geſſi*, videli-

delicet postquam monasticam vitam amplexus est. Ubi nihil de Baptismo. Quare omninò tenenda est Vossii solutio, quam etiam Tillemontius probat p. 738. Major difficultas est in conciliando hoc Sermone cum Syriaca Ephræmi vita, quam suprà dedimus. Nam ibi dicitur gentilibus, & impiis parentibus natus, quibus relictis ad S. Jacobum Episcopum convolarit: In isto verò Sermone narrat, Christianos eos fuisse, imò & confessionis gloria insignes: *Eram* inquit, *jam gratiæ particeps factus: eram de Christo à Patribus institutus. Qui me secundùm carnem genuerant, timorem Domini tradiderunt mihi. Conspexeram vicinas pietatis studiosos. Audieram multos varia pro Christo perpessos. Parentes mei in judicio Christum professi fuerant. Martyribus sanguine sum conjunctus*. Rursùs ibi patrem nactus refertur Sacerdotem idolorum: hic parentes agricolas: *Majores mei*, inquit, *peregrini erant, arte & manu victum quærentes, & ex collationibus victitantes. Avi mei secundis rebus utentes, in vita agricolæ erant: & parentes mei quum in his versarentur, humili conditione erant ac genere*. Quæ omnia pugnantia videntur: nisi dixeris, patrem quidem Ephræmi gentilem & Sacerdotem idolorum fuisse, qui tamen etiam posteà ad Fidem conversus sit, Christumque in judicio professus, ut indicavimus suprà pag. 26. matrem verò Christianam, puerumque Ephræmum in timore Domini instituisse: quod videtur indicare Auctor vitæ Syriacæ loco cit. dum patrem quidem ethnicum fuisse commemorans, de matre nil aliud scribit, quàm eam ex Amida genus duxisse. Quod autem S. Doctor ab utroque se parente in Christiana fide institutum asserit, communem loquendi morem imitatur, quo pluralem numerum sæpè pro singulari usurpamus, ut est illud de Latronibus Matth. 27. 44. præsertim quum sermonem istum de sua Conversione jam senex scripserit, quo tempore uterque parens fortassè decesserat, indignum probo filio arbitratus patris dedecus commemorare, quod per Baptismum jam expiarat. Neque mirum quòd pater Ephræmi sacerdos esset, & agricola: non enim Nisibi, sed in vicino quodam vico, ut asserit Sozom. lib. 3. cap. 26. natus est Ephræm, parente proculdubiò agricola, qui posteà Sacerdotium idolorum adeptus, terram colere desierit.

9. De recordatione affectionum, & commotionum animi, Confessio, & gratiarum actio. قول في تذكر الالام باعتراف وشكر . انا ان اثب قدامك ايها المسيح المخلص : *Cupio coram te, Christe Salvator adstare*. Voss. tom. 1. pag. 138. Oxon. serm. 8. Videtur ille, quem indicat Photius Cod. 196. num. 30.

10. Sermo de Pœnitentia. قول تحضيض على التوبة الذي انحدر من حضن الاب : *Qui è sinu Patris descendit*. Voss. tom. 1. p. 152. Oxon. serm. 10.

11. Gratiarum actio cum magna compunctione. قول يشتمل على شكر الرب بخشوع كثير . انت هو الاله الصالح والمتحنن وحدك : *Tu es solus Deus bonus, & misericors*. Voss. tom. 2. pag. 146. Oxon. serm. 11.

12. Sermo Paræneticus. قول وعظ اصغي الى ذاتك ايها الشبيبة : *Attende tibi ipsi, ò Juventus*. Voss. tom. 2. p. 85. Oxon. serm. 14.

13. De Compunctione. على تخشع كثير في بعض الايام نهضت في الدلج : *Quadam die diluculò surgens*. Voss. tom. 1. p. 141. Oxon. serm. 12.

14. Threni in Patres defunctos. قول يرثي الابا المتوفيين قلبي يوجعني : *Cor mihi dolet*. Voss. tom 3. p. 269. Oxon. serm. 15.

15. Sermo alius in Patres defunctos. قول في الابا المتوفيين ايضا . هذا اليوم المتقدم

المستقدم والمعروف :

In hoc die primo atque insigni. Voss. tom. 3. p. 272. Oxon. serm. 16.

16. De anima, quæ ab inimico tentatur, quomodo debeat assiduis cum lacrymis Deum interpellare. قول عن النفس اذا جربها العدو كيف سبيلها ان تبتهل الى الله بدموع متصلة . ايها السيد القدوس قد تقدمت اليك نفس محزونة :

Sancte Domine, anima angustiis tentationum oppressa ad te profugit. Voss. tom. 1. p. 65. Oxon. serm. 22.

17. Sermo de Judicio, & animi compunctione. قول عن الدينونة وتخشع النفس هلموا يا اخوتي واسمعوا مشورة افرام الخاطي : *Venite fratres mei, & consilium Ephræm peccatoris audite*, Voss. tom. 1. p. 248. Oxon. serm. 36.

18. De Patientia, & Consummatione sæculi: & de Christi adventu, & regno Sanctorum. عن الصبر والانقضا وعن مجى المسيح وملك الصديقين . ان سيرة الصديقين بهية :

Illustris est vita justorum. Voss. tom. 1. p. 171. Photius Cod. 196. num. 49.

19. Sermo Paræneticus ad Eulogium. قول وعظى كتبه الى اولوجيوس ايها الانسان لما نظرت الى ثمر الطاعة :

Ad fructum obedientiæ respiciens, carissime. Voss. tom. 2. p. 201. Photius num. 45.

20. Quod non sit ridendum, sed potiùs lugendum. في انه لا ينبغى ان يضحك بل الواجب ان ينوح ويبكى . بدي انقلاب نفس الراهب الضحك :

Initium subversionis animæ Monachi est risus. Voss. tom. 1. p. 110. Oxon. serm. 28. Phot. Cod. 196.

21. Sermo de secundo Domini adventu. قول فى ورود الرب الثاني . يابنى النور تقدموا فاسمعوا صوت مخلصنا :

Accedite filii lucis, & vocem Salvatoris nostri audite. Voss. tom. 1. p. 254. Oxon. serm. 24.

22. Beatitudines. طوبيات . الطوبى لمن قد بغض العالم الانساني :

Beatus, qui præsentem hanc vitam odit. Voss. tom. 1. pag. 183. Oxon. serm. 31.

23. De Virginitate. في البتولية . بولس الرسول يعلمنا عن بتولية النفس وطهارتها :

Paulus Apostolus docet nos de Virginitate, & puritate animæ. Voss. tom. 1. pag. 134. Oxon. serm. 41. Phot. num. 33.

24. Allocutio ad eos, qui frequenter quidem peccant, raro autem pœnitentiam agunt. خطبة الى الذين يخطون متكاثفا ويتوبون مرارا قليلة . حتى متى ايها الخليل تحتمل العدو :

Quousque, ò amice, inimicum sustines? Voss. tom. 1. p. 24.

25. Confessio, & deprecatio. اعتراف بصلاة . اشفنى يا رب فابرا :

Sana me, Domine, & sanabor. Voss. tom. 1. p. 266. Oxon. serm. 23.

26. Parænesis de Pietate, & puritate in vita monastica. عظة فى الورع والطهارة فى الرهبانية . ايها الاخ احتفظ جدا ان تضيع الطريق المهدة المستقيمة :

Frater, attende vehementer, ne à plana rectaque via pereas. Voss. tom. 2. p. 178. Phot. num. 38.

27. De iis, qui audacter cadunt, & excusant se in peccatis. عن الساقطين من قبل تضجيعهم ويتعاللون . حجا للخطايا . ايها الاخ اذا اثرت السيرة الرهبانية فقد احببت عمل محمود ان حفظته الى النهاية :

Frater, monasticam desiderasti vitam, bonum appetiisti opus, si ad finem usque servaveris. Voss. tom. 2. p. 181. Phot. num. 39.

28. Epistola ad fratrem lapsum, & de Pœnitentia. رسالة الى اخ سقط وفى التوبة . الجالسون فى طاعة اب روحاني يخطر لهم العدو خواطره :

Sub obedientia Patris spiritualis constitutis suggerit inimicus. Voss. tom. 2. p. 187. Phot. num. 40.

29. Ad Fratrem quendam sciscitantem, ad quem hoc dictum pertineat, *melius est nubere, quàm uri*.

قول كتبه الى اخ سال لمن يتوجه القول الذى قيل التزوج افضل من التحرق بالشهوه . اسمع الرسول قايلا اريد كافة الناس ليكونوا مثلـــــى ;

Apostolum audi dicentem: volo omnes homines esse, sicut & meipsum. Voss. tom. 1. p. 4. Oxon. serm. 81.

30. Paræneſis de Caritate. عظه فى المحبه : ايها الحبيب ان اعطـــيت العلم والافراز ولزهبة الاشفـــــيـــــه ;

Si tibi, cariſſime, donum ſcientiæ & diſcretionis, & gratia curationum conceſſa ſit. Voſs. tom. 2. pag. 199. Phot. num. 44.

31. Sermo ad Monachum, qui instituti ſui pertæſus dicebat: Relinquam monasterium, & ad ſæculum revertar, ut in eo vitam meam tranſigam. قول كتبه الى راهب ضجور كان يقول انا اترك الدير واذهب الى العالم واقيم به . ورب المجد يقول . ادخلوا من الباب الضـــيـــق ;

Dicit Dominus gloriæ: Intrate per portam anguſtam. Voſs. tom. 2. p. 205. Phot. num. 46. Oxon. ſerm. 85. cujus lacunæ, quæ extant pag. 322. ex noſtro Codice ſuppleri poſſunt.

32. De pravis moribus, & negligentia. فى العاده الرديه والتوانى . كما ان السيف يقطع عصب الفرس ويلقى راكبه متقنطرا .

Quemadmodum gladius nervos incidit equo, & deiicit equitem. Voſs. tom. 2. p. 212. Phot. num. 47.

33. Sermo de differentia vitæ monaſticæ, & ſæcularis. قول فى اختلاف فروق السيره الرهبانيه والعالميه ايها الحبيب اذا ما زهدت فى العالم وصرت راهبا فـــتـــيـــقظ ;

Cariſſime, ſi abdicato ſæculo factus ſis monachus, vigilantem te præbe. Voſs. tom. 2. p. 214. Phot. num. 48.

34. Sermo de Paſſione Domini. قول فى الام سيدنا له المجد انا خايف ان اتكلم ;

Eloqui pertimeſco. Voſs. tom. 3. pag. 193.

35. Sermo de Judicio, & Reſurrectione. قول فى الدينونه والقيامه . ايها الاخوه تعالوا كلكم واسمعوني انا الحقير افرام ;

Adeſte fratres mei omnes, & audite me humilem Ephræm. Voſs. tom. 1. p. 241. Oxon. ſerm. 36.

36. Sermo Paræneticus, de Patientia, & Compunctione. قول وعظى فى الصبر والتخشع . من يوثر ان يرضى اللـــه ويصير وارثه بالامانـــــــــــــــه ;

Qui Deo placere cupit, eiuſque hæres per fidem evadere. Voſs. tom. 1. pag. 162.

37. De reſurrectione mortuorum, & reſponſio ad hanc interrogationem, *Nudi ingreſſi ſumus in hunc mundum, & nudi egrediemur ex ipſo.* عن قيامة الموتى ومسالة ما هو القـــول المكتوب اننـــا ما دخلنا العالم بشى ومن الواضح اننا ما يمكننا ان نخرج منه شيا وجوابـــهـــا .

Voſs. tom. 1. p. 222.

38. Sermo de iis, qui animas decipiunt, & in fornicationem atque impudicitiam inducunt, dicentes, hoc nihil mali eſſe. قول فى الذين يخدعون النفوس الى الفسق والنجاسه بقولهم ان الامر ليس شيا . قال الله لحزقيال النـــبـــى ;

Ad Prophetam Ezechielem dixit Deus. Voſs. tom. 1. p. 117.

39. Sermo ad quendam fratrem de Heli Sacerdote contendentem. قول كتبه الى اخ كان يشاجر من اجل عالى الكاهن ;

Voſs. tom. 1. p. 6. Phot. num. 42.

40. Capita centum. Sermones, colloquia, doctrina, paræneſis, & quomodo humilitas comparetur. مايه فصل يشتمل على اخبار واحاديث وتعاليم ووعظ وكيف يقتنى الاتضاع . الاول بدو الثمر الزهر ;

Initium fructificationis eſt flos. Voſs. tom. 1. p. 221. Oxon. ſerm. 32.

41. Sermo de Juliano Monacho. قول عن اليانس الناســـك . هذا المفضل فى الســـيـــد ســـيـــاك كان مملوكا ;

Optimus hic inter pietatis pugiles ſervus erat. Voſs. tom. 3. p. 264. cujus lacunæ ex noſtro Codice ſuppleri poſſunt. Porrò Julianus iſte, ut advertit doctiſſimus Baronius ad diem 9. Junii, & Voſſius pag. 268. alius eſt à Juliano Saba Seniore, de

quo

quo Theodoret. in Philoth. cap. 2. & hist. Eccl. lib. 3. cap. 10. & lib. 4. cap. 25. ac Martyrolog. Rom. 14. Jan. Alius quoque est à Juliano altero, de quo in Martyrol. Rom. 18. Octobr. Meminit autem ejusdem Sozomenus lib. 3. cap. 14. & Nicephor. lib. 9. cap. 15. quorum testimonio constat, illius gesta à S. Ephræm nostro scriptis tradita fuisse. Citat hunc Ephræmi sermonem Philoxenus in lib. de Uno ex Trinitate incarnato & passo fol. 133. ubi eum disertè appellat *Julianum Sabam*: nam *Saba* Syrorum sermone *Senem* significat, quo titulo plures monachos insignitos fuisse deprehendimus.

42. De memoria mortis, de virtute, & de divitiis. في ذكر الموت وفي الفضيله وفي الغنا. سبيلنا ان ندعن القايل فليعز بعضكم بعضا: *Oportet, ut assensum præbeamus dicenti: mutuum vobis honorem deferte.* Voss. tom. 1. p. 210.

43. Hypomnesticum per modum Epistolæ. في تذكره في نوع رساله. في عقلي راسخ كل ساعه المنظر التي حدثتنيه ايها الاخ: *Omni hora mente revolvo Visionem, quam mihi recensuisti, frater:* Voss. tom. 2. p. 18. Oxon. serm. 21.

44. De Virtutibus & Vitiis Capita XXIII. فصول مختصره من الفضايل والرذايل ثلثه وعشرون فصلا. اطوب حياتكم ايها المحبون المسيح: *Vitam vestram beatam prædico, Christo dilecti.* Voss. tom. 1. p. 26. Oxon. serm. 1. ubi dividitur in Capita XXIV. Hunc sermonem ad *Metebinos*, seu *Metebonos* monachos scriptum fuisse asserit Photius Cod. 196. quem tamen titulum Arabicus Interpres non expressit. Si Textum Syriacum haberemus, ex eo colligere liceret, quinam ii essent. Metebinos, vel Metebonos nusquam hactenus in monumentis Syrorum legimus.

45. Consilium de Vita spirituali ad Neophitum Monachum. مشوره من السيره الروحانيه كتبها الى ناوفيطوس الراهب.

انا مادح امانتك وحرصك: *Tua mihi probatur fides, ac studium.* Voss. tom. 1. p. 50. Oxon. serm. 29.

46. Parænesis Divina. عظه الاهيه ايها الحبيب هاندا اعاهدك بالرب عهدا جديدا: *Carissime, ecce novum tibi servandum commendo depositum in Domino.* Voss. tom. 2. p. 171.

47. De diversitate dormitationum. في فروق النعاس واختلافها. يا احبائي انا استشعر ان النعاس ثلثة انواع: *Ut arbitror, Carissimi, tres sunt dormitationum species.* Voss. tom. 2. p. 127.

48. De Patientia, & Compunctione. في الصبر والتخشع يا احبائي فلنماثل جند شجعان متيقظين متسومين ان نموت عن ملكنا: *Carissimi, imitemur strenuos milites, vigilemus & parati simus pro Rege nostro mortem oppetere.* Voss. tom. 2. p. 157.

49. Parænesis ad fratres, qui è loco in locum absque ulla firmitate vagabantur. عظه الى اخوه كانوا يتنقلون من موضع الى موضع اخر بغير ثبات الامانه هي ام كل عمل صالح: *Fides mater est omnis operis boni.* Voss. tom. 2. p. 140. Oxon. serm. 62. Phot. num. 35.

50. Quod oporteat, eum, qui coram fratribus legit, laboris amore legere. في ان الذي يقرا في مسامع الاخوه سبيله ان يقرا بمحبة التعب: Voss. tom. 2. pag. 165. Hactenus ex Cod. nostro Arabico VIII.

51. De Continentia, Sermo Christi athletam exercens. في النسك يرتاض به المجاهد. المريدون بالحقيقه يدفعون نفسهم الى الرب من اجل الموعد المنتظر: *Qui verè se Domino consecrare cupiunt ob futuram promissionem.* Voss. tom. 1. p. 77. Hic, & sequens Sermo extat in Cod. Arab. Biblioth. S. Petri in Monte Aureo, de quo diximus suprà.

52. De Patientia, & Compunctione.

ctione. : في الصبر والتخشع الاله الذى جبلنا

Deus, qui nos formavit. Voss. tom. 1. pag. 167.

53. Sermo de Transfiguratione Domini in Monte Thabor. Extat in Cod. Arab. Vatic. XLV. p. 143. Prodiit Latinè per Vossium tom. 3. pag. 186. & Græcè in edit. Oxon. Serm. 35. Vide Tillemont. tom. 8. pag. 757.

54. De muliere peccatrice. يا اخوة اسمعوا وانظروا ما اعظم محبة سيدنا يسوع للخطاة :

Fratres, audite & videte, quanta sit Domini nostri Jesu Christi erga peccatores dilectio. Extat, unà cum duobus sequentibus, in Cod. Berœensi 1. Alius autem est ab eo, qui prodiit per Voss. tom. 3. p. 213. & Oxon. serm. 26.

55. De morte, peccato, & pœnitentia. اسمعوا يا اخوتي الموت اخير من الحياة بعمل الخطيه :

Audite fratres, meliùs est mori, quàm in peccato vivere.

56. De Elia Propheta. عظيمة هى اخافة الله لمن يقتنيها :

Magnus est qui timorem Dei possidet.

Denique in Cod. Arab. Vatic. LV. p. 194. extat sub nomine S. Doctoris fabulosus sermo de Sanctis Apostolis Petro & Paulo: cui titulus: قصة الرسوليين بطرس وبولس وما نالهم فى الكرازة الالهيه على ما شرح افرام السرياني الرهاوى بحضرة باسيليوس الكبير :

Historia Petri & Pauli Apostolorum, & quid ipsis acciderit in Divina prædicatione, prout retulit Ephræm Syrus Edessenus coram Basilio Magno. Initium verò: يا رب افتح باب رحمتك قدام عينى قلبى لكيما اوصف اخبار رسلك المويدين بطرس وبولس :

Aperi, Domine, januam misericordiæ tuæ coram oculis cordis mei, ut de electis Apostolis tuis Petro & Paulo narrare valeam. Videtur autem ex apocryphis Apostolorum periodis desumptus, & recentioris cujuspiam nebulonis fœtus esse: Tàm putida sunt, quæ in ipso narrantur.

Opera inedita S. Ephræm, quæ Græcè extant in mss. Codd. Vaticanis.

1. DE secundo adventu Domini, & consummatione sæculi. Cod. Vatic. 272. fol. 224. ἀκούσατε ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ ὅσοι τὸ ἅγιον Βάπτισμα: *Auscultate, fratres carissimi, quicumque Sanctum Baptisma &c.*

2. De secundo Domini adventu, & consummatione sæculi. Cod. 1192. fol. 106. ἠρώτησάν τινες φιλόχριστοι: *Percontati sunt quidam Christum diligentes.*

3. De consummatione sæculi, de Antichristo, & de Caritate. Cod. Palat. 17. & 269. ἀγαπητοὶ μηδὲν προτιμησώμεθα: *Nihil anteponamus, carissimi.*

4. De Quiete. Cod. Vat. 442. fol. 299. ἀδελφοὶ κτήσασθε τὴν ἡσυχίαν: *Fratres, possidete quietem.*

5. De Monachis. Codice 703. fol. 53. τί δὲ ὁ προφήτης τρυγόνα κηρύξωσαν *Quare Propheta viduam turturem &c.*

6. Qualis debeat esse Monachus. Codice Alexandrino 45. fol. 138. Δεῖ τὸν νέον ἀσκητὴν ἀκτήμονα βίον ἔχειν: *Monachum novitium pauperem vitam agere oportet.*

7. Exhortatio ad Peccatores. Cod. Vat. 1259. fol. 125. πᾶς χριστιανὸς ἀποτάσσεται τῷ σατανᾷ: *Omnis Christianus resistit Diabolo.*

8. De vita stulta, & de Pœnitentia. Cod. 581. fol. 159. ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια: *Quicumque vitæ vanitates &c.*

9. De verbo otioso. Cod. 497. fol. 202. τί ἐστιν ἀργὸς λόγος: *Quid est verbum otiosum.*

10. De vigilantia & compunctio-

ctione. Cod. Alexandr.45. fol. 173. τήρει σεαυτὸν ἀγαπητὲ ἀκριβῶς: *Diligenter custodi teipsum, carissime.*

11. De Pœnitentia. Cod. Palat. 68. ἐννοήσωμεν ἀδελφοί: *Recogitemus, fratres.*

12. Preces pro septem diebus hebdomadæ. Cod. Vat. 1190. Preces aliæ diversæ Cod. 790.

13. Sententiæ per Paulum Monachum collectæ. Cod. Palat. 258.

14. Demùm fragmenta in Pentateuchum, in Josue, in Judices, in Ruth, Cod. Vat. 746. 747. 748. 751. Cod. Palat. 203. In Psalmos, Cod. Vat. 752. In Evangelium Cod. Vat. 663. 733. & 1190.

Syllabus Operum omnium S. Ephræm, quæ suprà recensuimus ex Codicibus mss. Vaticanis Syriacis, Arabicis, & Græcis.

De

Cæterùm enumerata in superiori Catalogo Opera genuinum Ephræmi fœtum esse, liquet tùm ex stylo, quem describunt Hieronymus, Sozomenus, & Photius loco cit. p. 55. tùm ex veneranda Codicum nostrorum antiquitate, cujus notam habes pag. 63. 83. 117. 118. 133. tùm demùm quia iidem ferè tractatus laudantur ab Auctoribus Syris & Græcis. Vide pag.55. 56. 57. 58. Quod verò de Vitis Prophetarum non absimilia Ephræmo habeat S. Epiphanius, ut notavimus pag. 70. id Codicis nostri auctoritatem valdè confirmat: Epiphanius enim Syrus quum esset & sermonem Syriacum, Hieronymo teste, calleret, quid verò propius est, quàm ipsum, multa ex Ephræmo Syro fuisse mutuatum? doctissimi quippè Syrorum habebantur, qui ejusdem Ephræmi scripta versarent, ut de Saba Edesseno Diacono notatur in Concilio Antiocheno Act. X. Synodi Chalced. in hæc verba: *Sabas Diaconus*, *qui scripta Beati Ephræm per loca singula profert*, *vir inter Syros sapientissimus*. Apol. 1. & 3. adversus Rufin.

Opera S. Ephræm, quæ edidit Gerardus Vossius Borchlonius, ad mss. Græcos Codices Vaticanos collata.

TOMO I.

Ode

Ode in quotidie peccantes. p.24. Cod. Vat. 439. 440. & Cod. Alex. 45.

De Virtutibus, & Vitiis, capita XXIII, pag. 26. Cod. Vat. 439. 440. 729. & Alex. 19. 45.

De recta vivendi ratione Capita XCI, pag. 42. Cod. Vat. 439. 440. 442. 443. ubi capita numerantur 90. & Cod. Alex. 19. ubi capita sunt 89.

Consilium de Vita spirituali ad Monachum novitium Capita XCVI, pag. 50. In Codicibus Vaticanis suprà enumeratis, ubi capita sunt 93.

De non scandalizando proximo, & de recta vitæ ratione, pag. 62.

De renunciatione vera atque perfecta. pag. 64. Cod. Vat. 439. & Alex. 45.

Quomodo anima quum tentatur, debeat cum lacrymis Deum orare, pag. 65. Cod. Alex. 19.

De timore animi. p. 69. Cod. Vat. 439. 440. 442. & Cod. Alex. 19. 45.

Reprehensio sui ipsius, & confessio. pag. 72. Cod. Vat. 439. 440. & Alex. 19.

Adhortatio ad pietatem. p. 75. Cod. Vat. 440. 441. 442. 443. & Alex. 19. 45.

Sermo ad pietatem, bonaque opera Christi athletam exercens, p. 77.

De Divina gratia. pag. 81. Cod. Vat. 441. 442. 443. & Alex. 19.

De Fide. p. 84. Cod. Alex. 19.

Adversùs eos, qui dicunt, Terræmotus à terræ inflatione fieri. p. 90. Cod. Vat. 439. Loquitur, inquit Baronius, de Terræmotu, qui accidit anno Christi 340. Sed quum Dionysius Jacobitarum Patriarcha duos alios terræmotus referat, alterum nempè anno Græcorum 675. & alterum anno 679. qui anno Christi 364. & 368. respondent; de his potiùs sermonem istum à S. Doctore editum fuisse existimo. Eadem de Terræmotus causa habet Philostorgius lib. 12. §. 10.

Ne decipiamur gentilium erroribus. pag. 91. Cod. Vat. 439. Ubi mortalitas in Urbe Constantinopoli describitur, & historia facti memorabilis proponitur, Domni scilicet & Macedonij. Dionysius in Chronico ad annum Græcorum 679. Christi 368. hæc habet:

ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘܐ ܟܦܢܐ ܪܒܐ
ܒܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ ܕܦܪܘܓܝܐ ܘܫܒܩܘ
ܐܢܫܐ ܡܢ ܐܘܠܨܢܐ ܐܬܪܘܬܗܘܢ ܘܟܠܗ
ܐܬܟܢܫܘ ܠܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ ܘܟܠܟܘ
ܠܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ :

Eodem tempore accidit ingens fames in omnibus Phrygiæ regionibus, ita ut præ maximâ annonæ angustiâ terras suas incolæ desererent, & Constantinopolim universi convolarent. Hinc ortam fuisse pestem credibile est.

Ad eversionem superbiæ. pag. 93. Cod. Vat. 439. Alex. 19.

Ad correctionem eorum, qui vitiosè vivunt, & honores appetunt. p. 97. Cod. Vat. 439. Palat. 368. & Alex. 19. 45.

De morbo linguæ, aliisque vitiis. pag. 103. Cod. Vat. 441. 442. 443. & Alex. 19.

Non esse ridendum, sed potiùs lugendum. pag. 110. Cod. Vat. 440. 441. 442. 443. 733. & Alex. 19. Huc revocanda est oratio, quæ incipit pag. 268. *Domine horam illam separationis animæ meæ à corpore mente revolvens*: est enim pars hujus sermonis. Item alia oratio quæ pag. 269. incipit: *Tibi Domine soli bono*.

Christianis abstinendum esse à ludicris. pag. 113. Cod. Vat. 440.

De iis, qui animas ad impudicitiam pelliciunt, quum dicant nihil mali esse. pag. 117. Cod. Vat. 439.

De abstinendo à cupiditatibus carnalibus: & de certamine, ac de multa securitate, ad Fratrem qui excidit. pag. 122. Cod. Vat. 440. & Alex. 45.

De abstinendo ab omni consuetudine perniciosa, & de Continentia. pag. 124.

Adversùs improbas mulieres. p. 127. Cod.

Cod. Vat. 443. Videtur ex eo Libro desumptus, de quo Sozom. lib. 3. cap. 16. Vide in Not. ad pag. 32.

Antirrheticon, sive controversia, de Virginitate, & continentia. p. 130. Cod. Vat. 440. 441. 442. 443. & Alex. 19. 45.

De Castitate. pag. 133. In iisdem Codd. Vatt. & Alex.

De Virginitate. pag. 134. Cod. Vat. 439.

De Passionibus, sive perturbationibus animi. pag. 138. Cod. Vat. 439. & Alex. 19. Huc pertinet Oratio, quæ pag. 274. incipit: *Salva me Domine.*

De Compunctione. pag. 141. Cod. Vat. 439. & Alex. 19. 45. Ad hunc sermonem pertinet Oratio quæ pag. 270. incipit, *Parce, parce Domine.*

De Compunctione Sermo secundus. pag. 143. Cod. Vat. 440. Alex. 19.

De Compunctione Sermo tertius. pag. 146. Cod. Vat. 439. 729. & Alex. 19. Hujus sermonis pars est Oratio, quæ p. 271. incipit: *Salva me patiens.*

De Compunctione, & salute animæ. p. 150. Cod. Alex. 45.

De Pœnitentia Sermo primus. p. 152. Cod. Vat. 439. 729. Alex. 19. 45. Ex hoc sermone desumpta est Oratio, quæ p. 271. incipit, *Deus altissime.*

De Pœnitentia Sermo secundus. p. 157. Cod. Vat. 439. Alex. 45.

De Pœnitentia, & Conversione. p. 159. Cod. Vat. 439.

De Pœnitentia, & Patientia. p. 160.

De Patientia. p. 162. Cod. Alex. 19. & Palat. 258.

Sermo adhortatorius de Patientia, & Compunctione. p. 167. Cod. Vat. 440. Hujus sermonis pars est Oratio, quæ p. 273. incipit: *Supplico bonitati tuæ.*

De Patientia, & de Consummatione sæculi, ac de secundo adventu Domini &c. p. 171. Cod. Vat. 439. 729. Palat. 368. Alex. 45. Tribuitur Chrysostomo in Cod. Vat. 569. sed Ephræmi esse dicitur in cæteris Cod. Vaticanis, & in Cod. nostro Arabico serm. 18. Ad hunc sermonem revocanda est Precatio, quæ incipit p. 265. *Hei, hei mihi maximis peccatis prægravato:* & alia p. 273. cujus initium, *Domine Jesu Christe aperi aures & oculos cordis mei.*

Beatitudines. p. 179. Cod. Vat. 439. 441. 442. 443. Alex. 19.

Beatitudines aliæ. p. 183. In Codicibus citatis. Hujus sermonis pars est Oratio, quæ p. 270. incipit: *Ad te Salvator.*

De Beatitudinibus, & miseriis. p. 188. Cod. Vat. 440.

Interrogationes, & Responsiones. Quomodo blasphematur Deus &c. p. 190. Cod. Vat. 438. 439. 468. 562. 1259. Palat. 269. Alex. 45.

De recordatione mortis, & de virtute, ac de divitiis. p. 210.

De resurrectione mortuorum. p. 222. Cod. Vat. 439. Huc pertinet Oratio, quæ p. 274. incipit, *Deus propitius esto:* & alia ibid. cujus initium, *Gratias agimus.*

Adversùs illos, qui dicunt resurrectionem mortuorum non esse. p. 228.

De Consummatione sæculi, & de Antichristo. p. 233. Cod. Vat. 438. 562. 800. 1190. 1652.

De Antichristo & consummatione sæculi aliud metrum. p. 234.

In idem aliud metrum. p. 236.

In idem aliud metrum. p. 238. Hi quatuor videntur in unum sermonem esse conferendi.

De iis, quæ post Crucem revelanda sunt in secundo adventu Domini. p. 243.

De Judicio, & retributione. p. 246. Cod. Vat. 339. 440.

De Judicio, & compunctione. p. 248. Cod. Vat. 439. Alex. 19. 45. Huc pertinet Oratio, cujus init. p. 275. *Domine Jesu.*

De secundo adventu Christi. p. 254. Cod. Vat. 439. Alex. 19. Ex hoc serm. desumpta est Oratio, cujus init. p. 275. *Oro te.*

Threni de Divina retributione. p. 260.

Pia ad Deum Oratio, p. 262. Cod. Vat. 439. Alex. 19.

Lamentatio de die Judicii, p. 263.

Alia ejusdem Lamentatio, p. 263. *Recordatus sum diei illius atque contremui*. Cod. Vat. 790.

Lamentatio ad Animam negligentem, pag. 264.

Confessio, & *deprecatio*, p. 266. Cod. Alex. 19.

Oratio ad Deum, *Deus juste & laudabilis*, p. 268.

Oratio in Tribulatione, pag. 272. *Domine ne in furore tuo arguas me*.

Oratio ad obtinendam salutaria, p. 273. *Domine si voluntas tua est*.

TOMO II.

Narratio ad Monachos de sua conversione, p. 1. Potiùs est narratio Monachorum de Ephræmi conversione, de qua vide tom. 3. pag. 99.

Canticum de Amore Doctrinæ, p. 8. in Syrorum Codicibus passim.

Epistola ad Joannem Monachum, *de Patientia* &c. Cod. Vat. 439. 440. 441. 442. Alex. 19. 45.

Admonitoria oratio in formam epistolæ, pag. 18. Cod. Vat. 439. Alex. 19. 45.

De virtute ad Novitium Monachum, *Adhortationes quatuor*. pag. 23. Cod. Vatic. 440. 441. 442. 443. Alex. 19. 45. Ubi in octo adhortationes dividuntur.

De Virtute Capita decem, pag. 40. Cod. Vat. 439. 440. 441. 442. 443. Alex. 19. 45. Hunc sermonem rejicit Rivetus, quòd cap. 8. pag. 50. testimonium ex Irenæo lib. 1. adversùs Hæreses cap. 1. Ephræmus afferat. Sed quis Riveto indicavit, Irenæum licet Græco sermone scripsisset, non fuisse ab Ephræmo lectum, aut saltem in sermonem Syriacum conversum? nam Sanctum Doctorem Græcè calluisse, vidimus suprà pag. 55. Irenæum autem etiam à Syris scriptoribus citari, testis est Philoxenus Mabugensis, qui plura ex eo loca Syriacè profert, ut ex Codicibus Nitriensibus liquet.

Sermo asceticus in illud, attende tibi ipsi, *Capita duodecim*. pag. 56. In laudatis Codicibus Vaticanis, & Cod. Alexand. 19. Laudat Vitam S. Antonii ab Athanasio editam, cap. X. p. 79. hanc enim vel Græcè legerat, vel saltem Syriacè, ut mox indicavimus.

Sermo Paræneticus in illud, attende tibi ipsi. pag. 85. Cod. Vat. 439. Alex. 19. 45.

Parænefes, *seù Adhortationes quinquaginta ad Monachos*. p. 87. Cod. Vat. 440. 441. 442. 443. Alex. 19. 45. In trigesima adhortatione meminit cujusdam Stylitæ: quod argumento est, nonnullas ex his quinquaginta adhortationibus ad alium quempiam Monachum, Simeone Stylitarum Patriarcha posteriorem, referendas esse, ut docet Tillemont, tom. 8. pag. 756.

Apophtegmata, & *narrationes de varia doctrina*, *Capita centum*. p. 221. Cod. Vat. 439. 440. 441. 442. 443. Alex. 19. 45.

De Perfectione Monastica. pag. 247. Cod. Vatic. 441. 442. Alexandr. 19. 45.

De Panoplia spirituali, pag. 258.

Sermo asceticus ad fratres, pag. 263.

De Pœnitentia, & *secundo adventu Domini*. pag. 270. Cod. Vat. 442. 729.

TOMO III.

Sermo asceticus ad imitationem Proverbiorum, pag. 1. Cod. Alexand. 19.

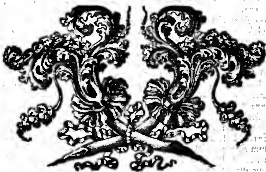
Sermo Asceticus de vita religiosa, pag. 34. Cod. Alex. 19. Hujus sermonis pars est Oratio, cujus initium tom. 1. pag. 268. *Dominus Salvator*: & alia, quæ incipit p. 271. *Exurge*: & alia ibid. *obsecro te*.

De Pœnitentia. pag. 58.

De compunctione animi, p. 90. Cod. Vat. 729. 1192. Palat. 269. 364. Alex. 19.

Con-

Ex hoc Catalogo deprehendere licet, Vossium à Riveto injuria carpi, dum scribit lib. 3. cap. 21. eum Ephræmo supposuisse quæcumque opera sub aliorum Monachorum nomine repererat. Bonam Vossii fidem ostendunt mss. Codices Vaticani, qui disertum Ephræmi nostri nomen præferunt. Reliquos sermones, qui in iisdem Codicibus haud extant, ex Bibliotheca Cryptæ Ferratæ summa cum fide descripsit: non paucos etiam eorundem legere est in aliis Bibliothecis, & in nupera editione Oxoniensi. Consule Dupinium to. 2. pag. 557. & Tillemontium tom. 8. p. 746. qui Vossium quidem à Riveti calumniis defendunt; arguunt tamen, quod nonnullos sermones temere separaverit, Item multos Tractatus Ephræmo abjudicant: jure, an injuria, suprà notavimus. Interim haud silentio prætereundum est, quod Dupinius pag. 575. de sententia Ephræmi notat circa peccatum Angelorum; scribit enim, eum affirmare, Angelos è cœlo lapsos fuisse, quod filias hominum violassent. At vidimus suprà in genuino Ephræmi Opere pag. 128. eum contrariam sententiam probare.

CAPUT VII.

Isaac Senior.

I. Isaac Senior, Ephræmi Discipulus.

ISAACUM præcipuis S. Ephræmi Discipulis accenset Auctor Syrus Vitæ ejusdem in Cod. Nitrien. V.

ܘܐܬܬܠܡܕܘ ܠܗ
ܣܓܝܐܐ ܗܘܘ ܠܗ ܬܠܡܝܕܐ : ܡܢܗܘܢ
ܐܢܫܝܢ ܕܝܢ ܗܘ ܕܐܫܬܡܗܘ ܗܘܘ
ܡܫܡܫܢܐ ܕܥܕܬܐ ܕܐܘܪܗܝ : ܘܐܝܣܚܩ
ܘܫܡܥܘܢ ܐܚܪܢܐ : ܘܐܝܣܚܩ ܘܡܩܕܫܐ
ܫܡܥܘܢ : ܘܐܝܣܚܩ ܘܫܡܥܘܢ ܐܒܪܗܡ :
ܘܐܚܪܢܐ ܕܠܐ ܡܬܡܢܝܢ ܡܫܬܡܠܝܢ :

Plurimos, inquit, *Ephræmus habuit Auditores: Insignes tamen præ cæteris ejus Discipuli celebrantur, Zenobius Ecclesiæ Edessenæ Diaconus*, ISAAC, *Simeon, Abraham, & alii, quos consultò prætermittimus*.

II. Cum Isaaco Presbytero Antiocheno perperàm confunditur. Ejusdem meminerunt Syri, Arabesque Scriptores ferè omnes, ut Joannes Maro in Tractatu adversùs Nestorianos & Eutychianos: Gregorius Barhebræus, vulgò Abulpharagius in Histor. Dynastiarum pag. 91. Georgius Elmacinus Homaidus in Chronico de Theodosio Juniore, & Ebnarrahebus in Chronico Orientali, quod Cl. Abraham Ecchellensis edidit, pag. 435. licet perperàm eumdem cum altero Isaac Presbytero Antiocheno confundant, de quo infrà sermo erit.

III. Ejus scripta. Huic Isaaco locum inter Scriptores Syros tribuit laudatus Auctor Vitæ Sancti Ephræmi loco citato:

ܒܗܘ ܙܒܢ ܕܝܢ ܒܬܠܡܝܕܘܗܝ ܡܢ ܬܠܡܝܕܐ
ܕܝܠܗ ܐܝܣܚܩ ܡܬܚܫܒ ܗܘܐ ܘܐܬܦܫܩ
ܡܠܦܢܐ ܘܡܦܫܩܢܐ ܘܐܬܚܘܝ
ܒܟܬܒܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܐܦ ܚܘܒܐ
ܠܡܫܝܚܐ ܡܢ ܢܒܝܘܬܐ :

Porrò singuli ex ejus Discipulis secundùm datam sibi sapientiam Sermones, & Expositiones, seù Commentaria scripserunt: & Divino lumine illustrati, multis mortalibus veritatis lucem & sempiternam salutem attulerunt. Ei, si benè conjicio, adscribendum est Opus, quod refert Gennadius in Catalogo cap. 26. in hæc verba: *Isaac scripsit de tribus Personis Sanctissimæ Trinitatis, & Incarnatione Domini Librum obscurissimæ disputationis & involuti sermonis*: quem Cl. Jacobus Sirmondus inter *Opuscula veterum Patrum dogmatica* edidit Parisiis anno 1630. Nam Isaac alter, quem idem Gennadius cap. 66. *Presbyterum Antiochenum* vocat, non Ephræmi Discipulus fuit, sed Zenobii, ut infrà ostendemus. Quod verò Sirmondus ex Codicis Pithœani fide notavit, Isaacum istum ex Judæo Christianum fuisse, suspicabatur Vir doctus aliquod in eo Codice vitium. Quandoquidem si Isaac Judaicâ sectâ relictâ Christianam fidem amplexus fuisset, id utique Gennadius, ejusque abbreviator Honorius Augustodunensis in Catalogo notassent.

IV. Suffridus Petri Leovardiensis refellitur. De ejus ætate hæc scribit Suffridus Petri Leovardiensis in Notis ad Catalogum Gennadii: *Hic Isaac neque Trithemio, neque ejus appendici notus est; floruisse autem videtur circa annum 450. quantùm ex consequentia Catalogi apparet*. Imò ex consequentiâ Catalogi apparet, ipsum floruisse circa annum 380. Nam præmittitur Macario Ægyptio, & Evagrio Pontico, quorum ætas ad annum 400. vix extenditur: saltem Macarii, quem circa annum 390. obiisse, infrà ostendemus. Certè Sirmondus Isaacum ante annum 400. collocat. Neque obstat, quod idem Isaac apud Gennadium cap. 26. & apud Sirmondum p. 151. duas in una Christi persona naturas disertè asserit: nam his etiam vocibus plures Græcos Latinosque Patres ante Ephesinæ & Chalcedonensis Synodi tempora usos fuisse, demonstrat Peta-

tavius de Incarnat. lib. 3. cap. 6. & 7.

CAPUT VIII.

Balæus Syrus.

I. Balæus Ephræmo, & Isaaco æqualis.

BALÆUM, celeberrimum apud Syros Pentasyllaborum Hymnorum Scriptorem, ad Ephræmi, & Isaaci tempora refert Gregorius Barhebræus in Ethicis Par. 1. cap. 5. sect. 4. ubi de Cantuum Inventoribus hæc habet verba:

ܒܐܝܢܐ ܗܘ ܕܝܢ ܙܒܢܐ ܘܡܢ ܐܝܠܝܢ
ܐܬܬܣܝܡ ܬܫܒ̈ܚܬܐ ܠܥܕܬܐ
ܣܘܪ̈ܝܝܬܐ. ܡܢ ܐܡܬܝ ܕܐܬܟܢܫ ܣܘܢܗܘܕܘܣ
ܩܕܝܫܐ ܗܘ ܕܢܝܩܝܐ. ܫܪܝ
ܚܝܠ ܩܕܝܫܐ ܐܦܪܝܡ ܗܘ ܕܝܠܢ
ܠܡܟܬܒܘ ܩܝܢ̈ܬܐ ܩܕܝ̈ܫܬܐ ܘܡܥ̈ܢܝܬܐ
ܠܘܩܒܠ ܗܪ̈ܣܝܣ ܕܒ
ܙܒܢܗ. ܘܐܚܪ̈ܢܐ ܐܦ ܡܠܦ̈ܢܐ :
ܐܝܟ ܐܝܣܚܩ ܘܐܢܫ ܚܕ : ܕܫܡܗ
ܒܠܝ ܥܠ ܦܬ̈ܓܡܐ ܕܡܙܡܘܪ̈ܐ
ܕܕܘܝܕ ܩܝܢ̈ܬܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ. ܐܦ ܒܙܒܢ
ܟܢܘܫܝܐ ܕܐܦܣܘܣ ܗܘ ܕܐܬܚܙܝܘ
ܗܘܘ ܓܒܪ̈ܐ ܟܘܫ̈ܝܐ ܒܕܚܠܬ ܐܠܗܐ
ܕܒܚܘܡܐ ܕܪܘܚܐ ܐܬܚܛܦܘ ܘܣܓܝ̈ܐܬܐ
ܩܝܢ̈ܬܐ ܥܒܕܘ. ܒܬܪ ܕܝܢ
ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܗܘ ܕܟܠܩܝܕܘܢܐ
ܐܠܐ ܗܘ ܪܒܐ ܣܘܝܪܘܣ
ܘܡܠܝ ܙܗܝܐ ܕܫܘܪ̈ܪܐ ܕܠܒܢܝ
ܩܘܡܗ ܒܩܝܢ̈ܘܗܝ ܕܡܢ ܝܘܢܝܐ ܠܣܘܪܝܝܐ
ܐܬܦܫܩܘ ܕܩܕܡ ܣܡ ܠܦܬ̈ܓܡܐ
ܕܡܙܡܘܪ̈ܐ ܚܬܝ̈ܬܐ ܘܬܪܝ̈ܨܬܐ ܚܠܛ.
ܘܐܦ ܒܙܒܢ ܝܥܩܘܒ ܪܚܡ ܐܠܗܐ
ܕܐܘܪܗܝ ܘܓܒܝܐ ܕܓܘܪܓܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܛܝ̈ܝܐ : ܩܢܘ̈ܢܐ ܕܡܬܩܪܝܢ
ܐܬܒܨܝܘ ܡܢ ܝܘܚܢܢ ܕܡܢ ܕܪܡܣܘܩ
ܣܦܪܐ ܕܒܪ ܡܢܨܘܪ ܗܘ ܘܡܢ ܩܘܙܡܐ
ܕܝܘܡ ܚܕ : ܐܝܟ ܕܠܡܥܢܝܬܐ ܡܢ ܡܥܠ
ܡܫܝܚܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܪ ܩܕܫܐ.

Hoc est: *Quonam tempore, & à quibus in Syrorum Ecclesiam Cantus introducti. Ex quo Nicænum Concilium celebratum est, cœpit Sanctus Ephræm noster sacros hymnos, Odasque adversùs sui temporis hæreses conscribere. Præterea alii Doctores, ut Isaac, & quidam nomine* BALAI, *ad Davidicos versiculos complura Cantica accommodavere. Item sub tempus Ephesinæ Synodi inclaruerunt Viri* CUCHITÆ *pietate insignes, qui fervore Spiritûs rapti, plurimos Cantus edidere. Post Concilium autem Chalcedonense Magnus ille Severus, acerrimus dogmatum nostrorum* (idest, Jacobiticorum) *propugnator, Canticis suis omnibus, qui è Græco in Syriacum sermonem translati sunt, versiculos è Psalterio præfigens, subtiles planè & Orthodoxas* (nimirùm, Monophysiticas) *sententias permiscuit. Item sub religiosissimo Jacobo Edessena, & electo Georgio Arabum Episcopo Cantica, quæ Græci Canones nuncupantur, excogitata sunt à quodam Damasceno Scriptore, cui nomen Cyrinus filius Mansur,* (is est D. Joannes Damascenus), *& ab alio Monacho,*

Figulos Arabicè interpretatur Joannes Gariri in Cod. Ecchel. XII. Vide quæ in hunc Barhebræi locum notavimus suprà pag. 121.

nacho, qui Abbas Cosmas apud ipsos (Græcos) *appellatur. Hic autem Cyclicos Canones invenit, qui præ Græcis Cyrini Cantibus sunt longè jucundiores. Licet autem Cyrinus Chalcedonensem Synodum profiteretur, Cantibus tamen suis nihil eorum obtrusit, quæ Schismati occasionem præbuere*, (nimirùm, in iis de una, vel duabus Christi naturis non meminit.) *Qua de causa conscripti ab eodem Cantus in nostras Ecclesias, tùm in Oriente, tùm in Occidente*, (idest, in Chaldæa, & Mesopotamia,) *introducti sunt, teste præstantissimo Episcopo Lazaro Bar-Sabta.* Hactenus Bar-hebræus, qui exactum tempus, quo quisque Carminum Syriacorum inventor floruerit, ætatemque notat. Unde liquet, Balæum nostrum Isaaco Ephræmi Discipulo æqualem fuisse. Interim haud silentio prætereunda est Joannis filii Gariri Presbyteri Damasceni inscitia, qui anno Græcorum 1956. Christi 1645. Ethica Gregorii Bar-hebræi è Syriaco sermone in Arabicum convertit, ut in Cod. Ecchell. XII. Nam quod Bar-hebræus Syriacè dixerat,

ܓܘܪܓܝ ܕܥܡ̈ܡܐ ܛܝܝ̈ܐ :

Georgius populorum Tajorum, seù Arabum, ipse reddidit Arabicè,

جاورجی الشعوب الاسلامية :

Georgius populorum Islamitarum, hoc est, *Mahometanorum*, quasi Georgius fuerit Mahometanorum Episcopus, aut sub eorum imperio, ut interpretatur Naironus in Evoplia. Sed Bar-hebræus aliud hic intelligit, nec de Mahometanis loquitur, aut de initio Imperii Saraceni-ci; verùm de Arabibus Christianis, quibus Episcopos præfuisse, etiam per deserta loca, vastasque solitudines, discimus ex Socrate lib. 3. c. 27. ubi in Epistola Patrum Concilii Antiocheni ad Jovianum Imperatorem Theotimi Arabum Episcopi nomen subscriptum legitur. Idem tradit Theodoretus lib. 4. Hist. Eccles. c. 23. de Mose Saracenorum Episcopo sub Mavia Regina. Dionysius quoque Jacobitarum Patriarcha in Chronico Syriaco ad annum Græcorum 862. Christi 551. asserit, Theodorum creatum fuisse Episcopum Irtæ, seù ditionis Naamanis, ܘܡܪܘܬܐ ܕܢܥܡܢ : nimirùm Arabum Christianorum, qui Naamani dynastæ parebant; & huic Joannem anno Græcorum 928. successisse: Joanni demùm Georgium nostrum anno 961.

II. Differt à Beleo Monacho, & à Paulona Presbytero.

Laudatur Balæus, unà cum Ephræmo & Isaaco, in Libro Syriaco, cui titulus ܒܝܬ ܓܙܐ *Beth-gaza*, de quo consule Hottingerum in Biblioth. Orientali pag. 287. Alium existimo à Beleo monacho, Abbatis Mosis magistro, de quo in Apophtegmatibus Patrum apud Coteleriurn tom. 1. monumentorum Ecclesiæ Græcæ pag. 570. Noster enim in Syria claruit; At ille in Ægypto. Illud verò certum est, Balæum nostrum malè confundi cum Paulona Ephræmi Discipulo, quem veluti à recta fide apostatam, Sanctus magister in Testamento rejicit: nam Balæus Syriacè dicitur ܒܠܝ *Balai*; ille vero ܦܘܠܘܢܐ *Paulona*, quem etiam Paulinum Presbyterum vocat Gennadius de Ecclesiasticis Scriptoribus cap. 3. & post obitum Ephræmi Præceptoris contraria Fidei multa scripsisse testatur: contrà Balæus semper ut Orthodoxus habitus fuit, nihilque composuit, quod ego sciam, Orthodoxæ fidei absonum. In Concilio Chalcedonensi Actione X. Accusatores Hibæ Episcopi Edesseni quinto ei loco objiciunt, quod Balleum quendam, infamem virum, Presbyterum ordinasset. Sed præterquàm quod in Græca editione *Valentius* pro *Balleo* legitur, illud factum de Balæo nostro intelligi nequit, qui ante Ephesinæ Synodi tempora à Bar-hebræo collocatur, ut vidimus suprà. Atqui Hibas Concilio Ephesino posterior fuit: nam Episcopatum Edessæ tenuit ab anno Chri-

Christi 435. usque ad annum 458. ut infrà ex Edesseno Chronico demonstrabimus.

III. Ejus scripta. Scripsit Balæus ligatâ oratione, metro Pentasyllabo, cujus specimen vide apud Naironum Evopl. Par. 1. pag. 51. Hoc Carminum genus in Divinis Syrorum Officiis ad finem Nocturni occurrit semper cum hac Rubrica, ܡܠ ܚܛܘܝܐ *Qui peccatorum misereris*. Ipsum etiam imitatur Hebedjesu Sobensis Episcopus in Paradiso suo, (sic enim inscribit Librum Carminibus quinquaginta comprehensum,) ubi carmine sexto disertam Balæi nostri mentionem facit.

Quinque Hymnos sub Balæi metro in Codice Nitriensi XVII. habemus; nimirùm, I. fol. 184. cujus initium, ܐܘ ܥܠܡܐ ܒܝܫܐ: *ò pravum seculum*. II. fol. 189. ܐܚܝ ܢܬܒܩܐ: *Fratres, consideremus*. III. fol. 190. ܐܘ ܠܟ ܕܒܚܝܐ ܕܥܠܡܐ ܡܬܦܢܩ: *Heus tu, qui vità seculi frueris*. IV. fol. 192. ܐܬܒܝܐܘ ܒܫܘܘܕܝܐ: *consolamini in promissis*. V. fol. 194. ܒܝܘܡܟ ܗܘ ܕܡܬܓܠܐ: *In die tua, quum revelabitur*. Quibus subjungitur Sextus metro Tetrasyllabo, incipitque, ܟܐܢܐ ܕܬܪܥܗ ܡܬܚܠܕ ܠܐܦܝ ܒܝܫܐ: *Juste, cujus ostium in faciem malorum occluditur*. Omnes autem Parænetici sunt, & Balæo fortassè adjudicandi, præter quartum, qui Ephræmum habet auctorem, quum inter ejusdem hymnos de Paradiso legatur num. 7.

In Codice Nitriensi V. fol. 152. à tergo, extat Hymnus de obitu Aaron Summi Sacerdotis sub expresso nomine Balæi, cujus initium, ܐܡܪ ܡܘܫܐ: *Dixit Moyses*. Est autem Tetrasyllabus: nam licet Balæus metro Pentasyllabo cuncta ferè opera ediderit, quandoque tamen aliis Syrorum metris lucubrationes suas alligavit, ut Tetrasyllabo, & Heptasyllabo: quemadmodum Ephræmus ipsius magister, Sozomeno teste lib. 3. cap. 16. nullum metri genus reliquit, quod non usurpaverit. Non enim iis assentiri possum, qui asserunt, Ephræmum, Balæum, & Jacobum trium metrorum, nimirùm quinque, septem, & duodecim syllabarum, primos Inventores fuisse. Ante ipsos Bardesanem, & Harmonium hisce metris Opera plurima conscripsisse, ostendimus suprà in Ephræmo.

CAPUT IX.

Zenobius S. Ephræmi Discipulus.

I. Zenobius Ephræmi Discipulus. ZENOBIUS, Divi Ephræm Discipulus, laudatur ab eodem Sancto Doctore in Testamento,

ܐܢܫ ܓܙܪܬܐ
ܙܢܘܒܝ: ܨܝܕܐ ܘܩܪܒܬܢܐ ܚܪܝܦܐ. ܬܗܘܐ
ܡܠܬܟ ܐܝܟ ܢܘܪܐ: ܘܬܐܟܘܠ ܠܚܘܪܫܐ
ܕܦܘܠܚܢܐ. ܐܝܟ ܫܠܗܒܝܬܐ ܕܒܥܒܐ:
ܕܐܚܕܐ ܒܐܝܠܢܐ: ܗܟܢܐ ܢܦܘܠ ܡܠܬܟ
ܒܦܠܓܘܬܐ ܕܐܬܝ: ܬܫܬܪܐ ܐܝܟ ܕܘܝܕ
ܘܬܙܟܐ ܕܒܢܝ ܛܥܝܘܬܐ.

Vir Gazirae Zenobi, Venator, bellatorque acer: Fiat sermo tuus igni similis, & inanium religionum dumeta absumat. Qualis flamma, ubi corripuit silvam; talis oratio tua sit, quum invaserit sectas. Irrumpe qualis David, & vince pro Goliade filios erroris.

roris. Propheticis utere armis, & Apostolicam indue galeam. Aderit tibi Deus tuus, subsidiaria cohors invicta. Ubi *Gazireus* nuncupatur, quasi oriundus ex *Gazira*, seu *Insula*: Sic appellant Syri Mesopotamiæ partem, quæ Euphrate undique clauditur. Vide quæ suprà notavimus in Testamento S. Ephræm pag. 144.

II. Ecclesiæ Edessenæ Diaconus, & Magister Isaaci Presbyteri Antiocheni.

Auctor Syriacæ Ephræmi vitæ, Zenobium Ecclesiæ Edessenæ Diaconum appellat. Magistrum Isaaci Doctoris eundem nuncupat Joannes Barsusan Jacobitarum Patriarcha, cujus verba refert Abraham Presbyter Mardenus in Cod. nostro Syriaco IV. infrà producenda.

III. Ejus scripta ex Hebedjesu.

Ejus scripta refert Hebedjesu in Catalogo pag. 38. ܙܢܘܒܝܘܣ
ܠܘܩܒܠ ܡܪܩܝܘܢ ܟܬܒ: ܘܠܘܩܒܠ
ܦܡܦܝܠܘܣ. ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܠܐܝܣܝܕܘܪܘܣ:
ܘܠܠܘܩܝܠܠܘܣ ܘܠܐܒܪܗܡ ܘܠܐܝܘܒ:

Zenobius scripsit contrà Marcionem, & contrà Pamphylium. Item Epistolam ad Isidorum, & Lucillum, & Abraham, & Job. Non paucos reperio Syros, qui contra Marcionem scripserunt. Unde conjicere est, Marcionistarum hæresim in Syria valdè propagatam fuisse: quod etiam testatur Theodoretus in Philoth. in vita S. Jacobi, & lib. 5. hist. eccles. cap. 31.

CAPUT X.

Absamias Presbyter Edessenus.

I. Absamias Ephræmi ex Sorore Nepos, ac Presbyter Hymnos de Hunnis conscribit.

ABSAMIAS Divi Ephræmi ex sorore Nepos, ac Presbyter Edessenus, magnam doctrinæ famam apud Syros obtinuit circa annum Christi 400. Ex ejus scriptis nil hactenus reperire potui. Laudatur tamen à quibusdam Historicis Syris, & inter Scriptores collocatur. Hæc de ipso in Chronico Edesseno leguntur: ܒܫܢܬ
ܫܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܥܣܪܐ ܐܒܣܡܝܐ
ܩܫܝܫܐ ܒܪ ܚܬܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ
ܐܦܪܝܡ ܣܥܪ ܡܕܪ̈ܫܐ ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܥܠ
ܡܐܬܝܬܐ ܕܗ̈ܘܢܝܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ:

Anno (Græcorum) 715. (Christi 404.) *Absamias Presbyter, sororis beati Mar Ephræmi filius de Hunnorum excursione in Romanorum ditionem Hymnos & Sermones composuit.* Idem habet de Absamia Dionysius Jacobitarum Patriarcha in Chronico: ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܝܐ
ܡܫܬܡܗܪ ܐܒܣܡܝܐ ܡܠܦܢܐ ܒܪ ܚܬܗ
ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܘܣܥܪ ܡܕܪ̈ܫܐ
ܡܕܪ̈ܫܐ ܥܠ ܡܐܬܝܬܐ ܕܗ̈ܘܢܝܐ:

Anno Græcorum 708. (Christi 397.) *florebat Absamias Doctor, Sancti Ephræmi ex Sorore nepos, qui de Hunnorum excursione Hymnos composuit.*

II. Abselamus ab Hebedjesu perperàm appellatur, & ex Presbytero Episcopus Edessenus fingitur.

Ejusdem meminit Hebedjesu in Collectione Canonum Synodalium Par. I. cap. 3. fol. 61. in Codice Syriaco Vaticano XLVI. quamvis eum pro Absamia appellet ܐܒܣܠܡܐ *Abselamum*, & ex Presbytero faciat Episcopum Edessenum: nam loquens de trecentis decem & octo Patribus Nicænis: Omnes, inquit, vulnera & cicatrices pro Christi confessione gerebant, præter hos undecim Episcopos, qui sequuntur: videlicet:
ܐܒܣܠܡܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ
ܕܐܬܡܢܘܢ ܒܪ ܫܬܐ ܕܩܕܡ ܐܦܪܝܡ.
ܘܡܢܐ ܕܢܝܩܝܐ. ܘܡܢ ܐܬܪܐ ܕܕܘܪܐ.
ܘܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܣܘܪܝܐ. ܘܡܢ
ܕܒܩܠܝܩܝܐ. ܘܡܢ ܐܬܪܐ ܕܦܠܣܛܝܢܝ.
ܘܡܢ ܕܩܘܣܪܝܐ ܕܩܦܕܘܩܝܐ. ܘܐܦ
ܘܐܦ ܕܠܐܪܡܢܝܐ. ܘܐܘܣܛܐܘܣ ܕܡܫܪܝܐ
ܘܡܘܬܝ

ܐܒܫܠܡ ܘܐܦܣܩܘܦܐ: *Abſelamus Edeſſæ Epiſcopus, ſororis Sancti Ephræmi filius: Jonas Circeſii: Maras Doræ: Georgius Singaræ: Jacobus Niſibis: Maruthas Maipheractæ: Joannes Lyſtrorum; Simeon Amidæ: Adæus Aghel: Euſebius Cæſareæ: & Joſeph Nicomediæ*, (ſic vocat Euſebium Nicomedienſem.) Textus intentum ſatis probat, etſi ſcateat erroribus. Falſum enim eſt Abſelamum fuiſſe Epiſcopum Edeſſæ; quum ex chronico Edeſſeno habeamus, Aitilaham Edeſſenæ Eccleſiæ præfuiſſe ab anno Græcorum 635. uſque ad annum 657. hoc eſt, uno anno antequam Nicæna Synodus fieret, uſque ad annum Chriſti 346. & in actis ejuſdem Synodi nomen Aitilahæ Edeſſeni ſubſcriptum ſit, non Abſelami. Falſum quoque eſt, omnes Epiſcopos, præter nominatos, cicatricibus pro Chriſti confeſſione notatos fuiſſe: Alexander enim Alexandrinus, Macarius Jeroſolymitanus, aliique non pauci, nulla à Tyrannis vulnera acceperunt. Æquivocaſſe credo Hebedjeſu in eo, quod omnes Epiſcopi in damnatione Arii conſenſere, præter duodecim: quod verum eſt. Vide Baron. ad annum 325.

CAPUT XI.

Gregorius Abbas.

I. Gregorius Epiphanio æqualis.

GREGORIUS, monaſterii cujuſdam in Palæſtina Abbas, quarto vergente ſæculo claruit, S. Epiphanio æqualis. De eo hæc legimus in epiſtola ejuſdem S. Epiphanii ad Joannem Patriarcham Hieroſolymitanum, quam Sanctus Hieronymus Latinè reddidit: *Sed & illud vehementer admiratus ſum, quod meis loquutus es Clericis, aſſerens te per Sanctum Presbyterum & Abbatem Monachorum Gregorium mandaſſe mihi, ne quemquam ordinarem, & ego hoc pollicitus ſim &c.* Loquitur Epiphanius de Pauliniano D. Hieronymi fratre, quem ipſe in ſuo monaſterio, *Ad* nuncupato, Diœceſis Eleutheropolitanæ, Presbyterum, Joanne inconſulto, creaverat; Joannes enim objiciebat Epiphanio, quod per Gregorium Abbatem, & Zenonem Presbyterum admonitus, ne quemquam ordinaret, ordinaſſet tamen, & in aliena Diœceſi ordinaſſet.

II. In Cypro Abbas.

E Palæſtina in Cyprum navigaſſe Gregorium, ibique Monachis præfuiſſe, colligimus ex Codice noſtro Syriaco VI. fol. 319. à tergo, ubi domicilium in Cypro fixiſſe diſertè dicitur his verbis: ܡܐܡܪܗ ܕܩܕܝܫܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܝܪܝܐ ܕܒܩܘܦܪܘܣ ܓܙܪܬܐ: *Sermo Sancti Gregorii Monachi in inſula Cypro*. Id etiam non obſcurè indicat Gregorius ipſe in Cod. Nitr. XIX. ubi Theodorum & Epiphanium ſic alloquitur: ܐܠܐ ܐܦ ܗܕܐ ܣܓܝ ܚܘܒܐ ܚܝܒ ܐܢܐ ܕܐܘܕܝܬܘܢ ܠܟ ܚܘܒܐ ܕܚܘܝܬܘܢ ܠܘܬܝ. ܡܛܠ ܕܟܕ ܐܬܝܬ ܠܗܕܐ ܓܙܪܬܐ ܗܘܐ: ܡܢ ܒܬܪ ܕܪܝܫ ܐܦܣܩܘܦܐ ܐܢܬܘܢ ܬܪܝܟܘܢ ܡܛܠ ܐܠܗܐ ܢܩܦܬܘܢܢܝ ܘܝܩܪܬܘܢܢܝ ܐܝܩܪܐ ܪܘܪܒܐ:

Verùm & hoc multum vobis debeo pro caritate, quam erga me oſtendiſtis: quia quum ad hanc Inſulam veniſſem, vos duo me propter Deum poſt Archiepiſcopum ſequuti eſtis, & ſumma honore affeciſtis. Ex quibus verbis liquet, Epiphanium ad Epiſcopatum Salaminæ in Cypro evectum fuiſſe, poſtquam Gregorius in eadem Inſula Monachis præfectus fuerat: nam eum veluti Abbatem idem Epiphanius unà cum Theodoro conſuluiſſe dicitur in laudato Codice Nitrienſi; Et quidem Archiepiſcopo Cy-

Cypri adhuc vivente, cui posteà ipse Epiphanius successit. Præterea in Codice nostro Syriacò VI. duæ Gregorii Epistolæ ad Epiphanium leguntur, in quibus ille tamquam senex & Abbas, Epiphanium ut juvenem & Monachum alloquitur; filium enim suum vocat, & ad arctioris disciplinæ cursum excitat.

Unde colligo tria. Primum, Gregorium relicto Monasterio, cui in Palæstina præfuerat, in Cyprum profectum fuisse ante Epiphanium, ibique Monachis etiam præfuisse, è quorum numero Epiphanius ipse posteà fuerit. Alterum, Epiphanium non simul atque Salaminam pervenit, illius urbis creatum fuisse Episcopum, ut indicare videtur Polybius ejusdem vitæ auctor; sed aliquandiu in eadem Insula monachum egisse, donec Salaminæ Archiepiscopus ex hac luce migravit. Tertium denique, nostrum Gregorium alium fuisse ab eo, qui Zeugmatis ad Euphratis ripam Abbas fuit, & in extrema senectute vivebat, dum Philotheum Theodoretus publicavit, ut ejusdem Operis cap. 5. legitur: nec non à Gregorio Archimandrita monasterii S. Theodosii, quod in Eremo Hierosolymitana situm est, quem sibi ac Sophronio Sophistæ æqualem fuisse narrat Joannes Moschus in Prato Spirituali cap. 91. 92. Noster enim Gregorius vel ante, vel paulò post Epiphanium decessit, hoc est, circa annum Christi 400. Illi verò diù posteà floruerunt; præsertim Archimandrita S. Theodosii, qui anno sexcentesimo in vivis erat.

III. Syriacè scripsit. Sobensis in Catalogo Gregorium Syris Scriptoribus accenset: Sic enim scribit pag. 91. ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܝܪܝܐ ܚܕ ܟܬܒܐ ܣܡ ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܀ *Gregorius monachus unum composuit Librum: nec non Epistolas.* Et jure quidem: nam opera ejusdem, quæ ex mss. Codicibus Vaticanis mox recensebimus, Syrum auctorem redolent, non Græcum in Syrorum linguam conversum. Palæstini autem, qualis erat Gregorius, Syriacè loquebantur, teste D. Hieronymo in vita S. Hilarionis: & Epiphanium ipsum, Gregorii familiarem, Syriacè calluisse idem Hieronymus docet Apol. 1. & 2. adversùs Rufinum, ubi eundem πεντάγλωττον vocat, hoc est, linguarum quinque peritum, nimirùm Hebraicæ, Syriacæ, Ægyptiacæ, Græcæ, & Latinæ. In Cypro demùm sermonem Syriacum in usu fuisse, ostenditur ex ingenti Syrorum eam Insulam incolentium numero, quibus Episcopi etiam ex Syria non rarò præfuerunt, ut Spiridion & Epiphanius. Quumque Oriens post tertiam & quartam Synodum in factiones divisus esset, tres Cypri partes Syriacum Ritum amplexæ sunt, nimirùm Maronitæ, Jacobitæ, & Nestoriani, qui suos ibidem Episcopos habebant. Vide Acta Concilii Florentini, ubi Epistolæ Eugenii IV. leguntur ad duos Cypri Archiepiscopos, Maronitarum scilicet, & Nestorianorum: de quibus etiam Naironus in Evopl. Par. 1. pag. 92. Certè Jacobus Edessenus, qui initio octavi sæculi floruit, in Epistola ad Adæum Presbyterum de Benedictione Aquæ in nocte Epiphaniæ Cod. Ecchellensi IV. pag. 274. Proclum Cypri Episcopum laudat, eumque auctorem Orationis illius Syrorum, *Magnus es Domine* &c. agnoscit. Paulum etiam ejusdem Insulæ Episcopum è Græco in Syriacum sermonem convertisse triginta Nazianzeni Homilias deprehendimus ex annotatione, quæ in fine Codicis cujusdem Nitriensis in Scetensi Syrorum monasterio legitur in hæc verba: ܩܠܝܠܐ ܩܫܝܫܬܐ
ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܬܐܘܠܘܓܘܣ ܕܐܬܦܫ
ܩܘ ܡܢ ܝܘܢܝܐ ܠܣܘܪܝܝܐ. ܦܘܠܘܣ ܗܘ ܡܢ
ܡܢܝܢܐ ܠܡܐܡܪ̈ܐ ܩܘܠܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܩܘܦܪܘܣ ܓܙܪܬܐ ܠܡܐܡܪ̈ܐ ܬܠܬܝܢ
ܘܫܬܝܢ. ܐܬܦܫܩ ܡܢ ܝܘܢܝܐ ܗܘܐ
ܐܝܟܘܬ

ܛܘܡܣ ܐܘܪܓܢܐ ܕܡܠܦܢܐ ܐܠܗܝܐ
ܗܘܐ ܘܡܥܒܪ ܡܢܗ ܕܬܠܬܝܢ ܡܐܡܪܝܢ
ܘܡܬܦܫܩܝܢ ܡܢ ܝܘܢܝܐ ܠܣܘܪܝܝܐ
ܦܘܠܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܩܘܦܪܘܣ ܒܫܢܬ
ܬܠܬܡܐܐ ܕܝܘܢܝܐ :

Tomus Primus Operum Gregorii Theologi, in quo triginta Homiliæ continentur. Transtulit eum è Græco in Syriacum Paulus Cypri Episcopus anno (Græcorum) *nongentesimo trigesimo quinto* (Christi 624.) *Scriptus autem fuit, hoc est, assutus & compactus anno Græcorum* 1156. (Christi 845.) *sub Dionysio Patriarcha Antiochiæ, & Davide Episcopo Uremæ castri, quod apud Euphratem situm est.* Alterum in eodem Scetensi monasterio vidimus Operum Nazianzeni Codicem ab eodem Paulo Episcopo Syriacè redditum, qui scriptus esse dicitur anno Græcorum 1101. Christi 790. Neutrum tamen extrahere licuit, ut in Præfatione indicavimus.

IV. Opera ejus, quæ extant in Codicibus nostris. Sermones X.

1. *Sermo asceticus ad Monachos, ut sibi caveant à Dæmonum insidiis.* Extat in Codice nostro Syriaco VI. fol. 319. à tergo, ubi sic inscribitur,

ܬܘܒ ܟܬܒܢܢ ܡܢܬܐ ܕܡܐܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܝܪܝܐ ܕܒܓܙܪܬܐ ܕܩܘܦܪܘܣ . ܕܡܫܪܝܐ ܗܟܢܐ.

Item scribimus partem sermonis Sancti Gregorii Monachi in insula Cypro. Incipit autem: ܐܒܗܬܐ ܐܚܐ ܘܒܢܝܐ ܕܡܛܠ ܡܪܢ ܘܦܪܘܩܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܫܒܩܘ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܡܪܓܫܢܐ ܘܟܠܗܘܢ ܣܘܥܪܢܘܗܝ : *Patribus, Fratribus, ac Filiis meis, qui pro vero Domini, ac Redemptoris nostri Jesu Christi amore, sensibile hoc sæculum, cunctasque ejus operationes abdicarunt.* Ex præfixo operibus Gregorii titulo, & ex iis, quæ sequentibus sermonibus præmittuntur, palàm fit, non integros ejusdem Tractatus, à Sobensi memoratos, in nostris Codicibus exhiberi, sed partem dumtaxat.

2. *De animi affectibus.* ܐܢܫܐ ܐܡܪܝܢ ܕܪܥܝܢܐ ܗܘ ܥܠܬܐ ܕܙܘܥܐ ܕܢܦܫܐ : *Quidam aiunt, mentem esse commotionum animi causam.* In Codice Nitr. XIX.

3. *Exhortatio ad Monachos.* ܚܙܘ ܐܚܝ ܕܝܪܝܐ ܐܙܕܗܪܘ ܡܢ ܦܚܐ ܕܫܐܕܐ. *Videte, Fratres mei Monachi: cavete vobis à Dæmonum insidiis.* In Cod. nostro Syriaco VI. fol. 334.

4. *Ex sermone quarto fragmentum.* Extat in Codice Nitrien. XIX. cujus initium: ܐܝܟ ܗܘ ܓܝܪ ܡܢ ܕܡܪܕܐ ܐܘܪܚܐ ܐܪܝܟܬܐ ܘܥܣܩܬܐ. *Quemadmodum qui longam asperamque iniit viam.* In eodem Codice Nitr. XIX.

5. *Ex sermone quinto.* ܒܬܠܬ ܗܠܝܢ ܩܕܝܫܬܐ ܥܒܕܐ ܚܝܠܐ ܩܕܝܫܐ ܘܐܠܗܝܐ ܡܩܘܐ ܘܥܡܪ. *In tribus hisce sanctis rebus sancta ac divina virtus manet, & inhabitat.* In eodem Codice Nitr. XIX.

6. *Ex sermone sexto de Fratribus Monachis, qui Cænobiis, & Monasteriis præficiuntur.* ܗܟܝܠ ܠܐ ܬܫܘܛܘܢ ܠܬܠܡܝܕܝܟܘܢ : *Nolite itaque discipulos vestros despicere.* In eodem Codice Nitrien. XIX. Ejusdem sermonis pars

pars altera habetur in Codice nostro Syriaco VI. fol. 328. ubi incipit:

ܠܗ ܕܝܢ ܠܪܫܐ ܕܥܘܡܪܐ ܘܠܐ ܠܗ
ܘܦܠܚܘܗܝ ܐܝܟܢܐ ܕܢܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ ܐܚ̈ܘܗܝ
ܕܘܒܪ̈ܘܗܝ ܫܦܝܪ̈ܐ ܢܨܝܚ̈ܐ.

Præfectum autem Cœnobio oportet talem se præbere, ut cunctis Fratribus probitate morumque integritate exemplo sit.

7. *Sermo septimus de sancta contemplatione, seù Theoria, quæ Syriacè Visio Divina interpretatur.*

ܡܐܡܪܐ ܫܒܝܥܝܐ ܕܥܠ ܬܐܘܪܝܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܘܡܬܦܫܩܐ ܣܘܪܝܐܝܬ ܚܙܬܐ ܐܠܗܝܬܐ.
ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܪܓܘ ܕܢܩܝܡܘܢ ܠܬܘܟܠܢܐ
ܕܓܠܘܬܐ ܟܕ ܦܣܩܝܢ ܟܬܒܐ ܘܡܩܪܒܝܢ
ܕܓܠܝܢ ܘܡܪܟܒܝܢ ܡܠܝܗܘܢ ܠܘܬܗܘܢ ܐܠܐ
ܬܪܝܨܐ: *Quoniam multi conati sunt falsam opinionem statuere, mutilantes textus, falsa opponentes, & verba sua componentes.* In Codice Nitr. XIX.

8. *Sermo ad peregrinos Monachos, qui in cellis habitant.* ܡܐܡܪܐ
ܕܥܠ ܐܚܐ ܐܟܣܢܝܐ ܕܒܩܠܝ̈ܬܐ. ܐܚܐ
ܕܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܩܫܝܫܝܢ ܒܕܘܒܪܐ:
ܢܬܒܘܢ ܒܫܠܝܐ ܒܩܠܝܬܗܘܢ
ܐܝܟ ܕܐܘܕܥܢ ܒܡܐܡܪܐ ܗܘ ܕܚܡܫܐ.

Fratres autem, qui in Monastica institutione sunt antiquiores, sedeant cum silentio in cellis suis, sicut sermone quinto declaravimus. In Cod. Nitr. XIX.

9. *De virtutum exercitio per modum Interrogationis & responsionis ad amicos suos Theodorum, & Abbatem Epiphanium, qui eundem interrogaverant.* ܥܠ ܦܘܠܚܢܐ ܕܡܝܬܪܘܬܐ.
ܒܫܘܐܠܐ ܘܦܘܢܝ ܦܬܓܡܐ ܕܠܘܬ
ܬܐܘܕܘܪܘܣ ܘܠܘܬ ܐܒܐ ܐܦܝܦܢܝܘܣ
ܕܫܐܠܘܗܝ ܕܥܠܝܗ ܗܢܘ. ܡܛܠ ܕܝܢ

ܘܙܒܢ̈ܐ ܣܓܝܐ̈ܐ ܠܒܠܝܕܘܬܝ ܫܐܠ
ܬܘܢ ܚܘܪܝܐ ܣܘܟܠܝ ܐܘ ܐܚܝ.

Quoniam sæpè inscitiam meam, Fratres, interrogastis. In Cod. Nitr. XIX. Tres quæstiones sub hoc sermone comprehenduntur. Prima, ܥܠ ܩܪܝܬܐ
ܕܢܦ̈ܫܬܐ ܕܗܘܝܐ ܡܢ ܐܠܗܐ,
De vocatione animarum, quæ fit à Deo; incipitque, ܝܚܝܕܝܐ ܐܡܪ
ܗܘܝܐ ܩܪܝܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܢܦ̈ܫܬܐ ܗܟܢܐ.
Monachus (Gregorius) *dicit: Vocatio animarum fit à Deo hunc in modum,* Secunda de sæculi abrenunciatione, cujus initium: ܢܐܡܪ ܕܝܢ
ܗܫܐ ܥܠ ܫܘܒܩܢܐ ܕܡܢ ܥܠܡܐ ܕܗܘܐ
ܕܗܘܐ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܩܪܐ ܐܠܗܐ.
Dicamus modò de sæculi abrenunciatione, quæ fit ab iis, quos Deus vocavit. Tertia demùm: ܥܠ ܦܘܠܚܢܐ
ܕܡܝܬܪܘܬܐ; *de virtutum exercitio,* quæ incipit: ܠܝܘܡܐ ܕܝܢ ܕܒܬܪܗ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܥܪܘܒܬܐ ܒܬܪ ܛܗܪܐ
ܘܩܠܝܬܗ ܘܡܛܝܢܐ ܐܬܝܢ ܡܢܢ
ܠܩܠܝܬܗ ܕܐܒܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ
ܐܢܐ ܬܐܘܕܘܪܘܣ ܘܐܦܝܦܢܝܘܣ ܐܚܝ:

Postera autem die, quæ erat feria sexta, post meridiem venimus ad cellam Abbatis Gregorii ego Theodorus, & Epiphanius frater meus.

10. *Responsio ad quæsita Monachorum de institutione Monastica.*

ܫܐܠܬܐ ܕܫܐܠܘܗܝ ܐܚܐ ܝܚܝܕܝܐ
ܠܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܥܠ ܕܘܒܪܐ
ܕܝܚܝܕܝܘܬܐ. ܐܚܐ ܐܡܪܝܢ. ܟܕ ܬܢܝܢ
ܩܕܡ ܕܐܦܩܘܕ ܠܢܝܐ ܘܫܘܪܝܐ ܘܡܠܟܐ
ܥܠ ܐܠܗܐ ܘܫܘܒܩܐ ܠܟܠ
ܐܢܫ ܕܢܗܘܐ ܝܚܝܕܝܐ.

Fra-

Fratres dicunt. Rogamus te, ut sermonis faciendi onus sustinere velis propter Deum, nobisque edisseras, quale sit præcipuum opus &c. In Cod. nostro Syriaco VI. fol. 337. Exponit Gregorius mysterium eorum, quæ in Tonsura Monachi fiunt; ubi adamussim traditur Ritus tonsuræ Monachorum, qui etiamnum apud Syros observatur. Monastici etiam habitûs forma describitur, nimirùm, ܡܕܪܥܐ *tunica*, ܐܣܪܐ ܕܚܨܐ *zona*, ܟܘܣܝܬܐ *cuculla*, ܡܥܦܪܬܐ *pallium*, ܡܣܢܐ *calcei*: Demùm *convivium*, quod fit absoluta Tonsuræ solemnitate: & post convivium jubetur Monachus in Ecclesia septem diebus permanere. Sed de his alibi suo loco.

Epistolæ III. Epistola 1. *ad Theodorum Monachum*. ܠܝܚܝܕܝܐ ܕܫܡܗ ܐܬܐܘܕܘܪܘܣ ܕܡܢܐ. ܐܝܠܝܢ ܕܒܗܘܦܟܐ ܕܚܕܬܐ ܕܦܘܩܕܢܐ ܕܝܫܘܥ ܢܦܫܬܗܘܢ ܨܒܝܢ ܕܢܡܟܪܘܢ ܘܢܬܚܒܩܘܢ ܠܐܘܪܚܐ ܗܕܐ ܐܠܝܨܬܐ ܘܥܩܬܐ ܕܕܝܪܝܘܬܐ.

Qui in nova præceptorum Jesu vita animas suas desponsare volunt, & arctam angustamque hanc instituti Monastici viam amplecti. In Cod. nostro Syriaco IV. fol. 326. Theodorus iste Gregorii Discipulus, Monachus & Abbas in Cypro fuit, ut habemus ex Codice Amidensi XV. fol. 46. ubi dicta ejusdem proferuntur.

Epistola 2. *ad Epiphanium*. ܠܚܛܝܐ ܕܒܥܐ ܠܐܦܝܦܢܝܘܣ. ܣܥܘܪ ܠܟ ܩܘܡ ܡܘܫܚܐ ܐܘ ܚܛܝܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܩܕܡ ܠܟ ܕܝܢܐ ܪܒܐ ܬܫܟܚ ܦܪܗܣܝܐ.

Quære tibi modum, peccator, ut coram summo Judice fiduciam invenias. Pars hujus epistolæ habetur in eodem Cod. Syr. IV. fol. 329.

Epistola 3. *ad Epiphanium*. ܐܝܠܝܢ ܕܪܚܡܐ ܩܕܝܫܐ ܒܥܝܢ ܕܢܫܟܚܘܢ ܚܘܒܐ ܐܠܗܝܐ ܢܙܝܢܘܢ ܒܙܝܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܘܕܡܟܝܟܘܬܐ:

Qui sanctum amorem inquirunt, ut Divinam caritatem assequi valeant, ii sanctis fidei humilitatisque armis sese communiant. In eodem Codice Syriaco IV. fol. 331.

CAPUT XII.

S. Maruthas Episcopus Tagritensis.

I. Maruthas Episcopus Tagrit, seù Maipherkin in Mesopotamia.

MARUTHAS Tagritensis in Mesopotamia Episcopus doctrina & miraculis claruit circa finem sæculi quarti. Cujus urbis Episcopatum gesserit, antiqui Scriptores Græci Latinique nusquam indicant. Syri tamen Tagritensem Ecclesiam eum rexisse, disertè scribunt, ut legere est in Chronicis, & in Codicibus Liturgicis passim: quam quidem urbem variis nominibus appellant, ܬܓܪܝܬ *Tagrit*, ܡܝܦܪܩܝܛ *Maipherkin*, ܡܝܦܪܩܛ *Maiphercat*, ܡܝܦܪܩܛܐ *Maipheracta*, & ܡܕܝܢܬ ܣܗܕܐ *Medinat-Sohde*, hoc est, *Martyropolis*, seù *urbs Martyrum*. Situm ejusdem Procopius lib. 1. de Bello Persico designat, scribens: *Persæ sub Cabade Martyropolim obsident, quæ in regione, quæ Sophosene dicta est, ab Amida ducentis & quadraginta stadiis distans ad Boream ventum, propè Nymphium fluvium, qui Persas à Romanis disterminat.* Idcircò à Photio Codice 52. Maruthas noster appellatur *Episcopus Sopharenorum*, idest, Sophosenorum, nempè urbis Martyropolis, quæ regionis Sophosenes Metropolis est. Baudrandius in novo Lexico Geographico pro 240. stadiis,

stadiis, quibus Martyropolim ab Amida distare diximus, perperàm numerat stadia octoginta. Eam insuper Episcopalem facit sub Amideno Archiepiscopo: quod tamen verum fuit usque ad Saracenici Imperii initia dumtaxat: nam post occupatam à Saracenis Mesopotamiam, alia prorsùs fuit cùm Provinciarum, tùm Episcopatuum divisio, ut Scriptores Syri Arabesque docent; & Martyropolis quidem ad eam amplitudinem, atque magnificentiam sub Imperio Habbasidarum evasit, ut Jacobitæ primum suæ sectæ post Patriarcham Episcopum, quem *Catholicum* Græca voce appellant, & Syriacè *Maphrianum*, in eadem urbe sedem habere voluerint. Quam ob causam Marutham nostrum Syri recentiores *Catholicum Tagrit* ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܬܓܪܝܬ, & *Maphrianum Orientis* ܡܦܪܝܢܐ ܕܡܕܢܚܐ appellare solent; eo ipsum nomine decorantes, quod nonnisi postremis temporibus ejus successores Episcopi obtinuerunt.

II. Proficiscitur Constantinopolim sub Arcadio.

Christianorum, qui in Perside sub Isdegerde sævissima persecutionis procella jactabantur, commiseratione motus Maruthas, Constantinopolim proficiscitur, Arcadium Imperatorem rogaturus, ut Isdegerdem in Christianos pacatiorem reddere satageret. Eodem tempore Theophilus Alexandrinus ut Eudoxiæ Augustæ morem gereret, Episcopos adversùs S. Joannem Chrysostomum Chalcedone collegerat, inde in Urbem Regiam, quò ab Imperatore accitus fuerat, transmissurus. Adfuisse in eo Concilio Episcopos Syros, scribit Chrysostomus ad Innocentium Papam. Eorum tamen exemplum Marutham adeò non movit, ut oblatam eodem tempore occasionem in Mesopotamiam remeandi ilicò arripuerit, nullum existimans in tanta rerum perturbatione locum sibi relictum esse agendi cum Imperatore de Persicæ Ecclesiæ rebus. Narrantur hæc à Sozomeno lib. 8. cap. 16. & à Socrate lib. 6. cap. 15. qui de Marutha hoc etiam subdit: *Sed Maruthas Episcopus Mesopotamiæ, fortè imprudens, Cyrini pedem calcavit: ille eo vulnere graviter affectus, Constantinopolim unàcum reliquis Episcopis transfretare non potuit: sed ipse quidem mansit Chalcedone, reliqui verò Constantinopolim trajecerunt.*

III. A Theodosio Imperatore ad Isdegerdem Persarum Regem allegatur.

Extincto Arcadio, quum Theodosius ejusdem filius Imperium suscepisset, Marutham ad Regem Persarum Legatum destinavit, petens, ut à persecutione Christianorum desisteret, fœdusque cum Romanis statueret. Quid in hac legatione Maruthas præstiterit, audiamus Socratem lib. 7. cap. 8. *Fortè igitur*, inquit, *negotii cujusdam necessitas tunc exegit, ut Maruthas Episcopus Mesopotamiæ, cujus paulò anteà mentionem fecimus, ab Imperatore Romano* (Theodosio Juniore) *ad Regem Persarum* (Isdegerdem) *destinaretur. Rex autem Persarum quum eum virum eximia pietate præditum esse deprehendisset, magnum illi honorem exhibuit, & tamquam Dei verè amicum auscultavit. Ea res offendit animos Magorum, qui apud Regem Persarum plurimùm valent. Verebantur enim, ne is persuaderet Regi, ut Christianam Religionem amplecteretur: etenim diuturnum capitis dolorem, quo Magi eum liberare non potuerunt, Maruthas precibus suis curaverat. Fraudem ergo comminiscuntur Magi. Et quoniam Persæ ignem colunt, solebatque Rex ignem perpetuò ardentem in æde quadam adorare, hominem quendam sub terrà occultantes, eo tempore, quo Rex adorare consueverat, exclamare jusserunt: Foras exturbandum esse Regem; impiè enim illum egisse, qui Sacerdotem Christianorum Deo carum esse existimet. His auditis Isdegerdes, (hoc enim nomine vocabatur Rex Persarum,) licet Marutham reverentià prosequeretur, dimittere tamen in animo habebat. At Maruthas verò Deo acceptus, oratio-*

tionibus vacabat, quarum subsidio fraudem Magorum detexit. Itaque Regem adiens, noli, inquit, ò Rex, ampliùs deludi; sed ingressus, postquam vocem audieris, effossa humo fraudem deprehendes: Non enim loquitur ignis, sed hominum fraus, & machinatio istud facit. Rex Maruthæ morem gerens, denuò in ædiculam ingressus est, in qua ignis perpetuò ardens servabatur. Quumque eundem vocem iterùm audisset, locum effodi jussit. Tùm is, qui vocem illam emittebat, quæ Dei esse putabatur, deprehensus est. Itaque Rex ira inflammatus, gentem Magorum decimationis supplicio addixit. Quo facto Maruthæ permisit, ut ubicumque vellet, Ecclesias ædificaret. Exinde apud Persas Christiana Religio latiùs propagata est.

IV. Iterùm in Persidem mittitur.

Maruthas verò tunc quidem è Perside discedens, Constantinopolim reversus est. Sed non longo post tempore, legatus iterùm missus est ad Persas. Atque iterùm Magi fraudes ac dolos excogitarunt, ne Rex ullo pacto eum admitteret. Tetrum enim fœtorem machinatione quadam excitarunt eo loci, qua Rex procedere solitus erat, eumque à Christianis excitatum esse calumniati sunt. Sed quum Rex, utpotè qui suspectos jamdudùm habebat Magos, fœtoris hujus auctores diligentiùs investigaret, rursus deprehensum est, pestiferi illius odoris artifices Magos esse. Rursùs ergo multos ex illis supplicio affecit; Marutham verò majori adhuc in honore habuit. Et Romanos quidem deinceps dilexit, eorumque amicitiam amplexus est. Parùm autem abfuit, quin ipse Christianus fieret, quum Maruthas, unàcum Abda Persidis Episcopa, alterum etiam miraculum edidisset. Ambo siquidem Dæmonem, quo Regis filius vexabatur, depulerunt, quum priùs jejuniis ac precibus incubuissent. Verùm Isdegerdes quidem antequam perfectè Christianus esset, morte præventus est, Hactenus Socrates.

V. Duas Synodos celebrat in urbe Ctesiphonte

Eo Regis favore indulgentiaque usus Maruthas, collapsas Ecclesias reparare, & disciplinam Ecclesiasticam restituere satagebat. Quamobrem Concilium in urbe Ctesiphonte celebravit, de quo hæc Dionysius Patriarcha in Chronico ad annum Græcorum 725. Christi 414.

unàcum Isaaco & Jaballaha illius urbis Episcopis.

ܫܢܬ
ܡܬܝܕܥ ܗܘܐ ܩܕܝܫܐ ܡܪܘܬܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܝܦܪܩܛ
ܗܢܐ ܡܢ ܬܐܕܘܣܝܘܣ ܡܠܟܐ ܡܫܬܠܚ .
ܠܘܬ ܝܙܕܓܪܕ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ
ܘܫܝܢܐ ܥܒܕ ܒܝܬ ܬܪܝܗܘܢ .
ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܐܬܟܢܫ ܣܘܢܗܕܘܣ
ܕܦܪܣܝܐ ܘܫܪܪܘܗ̇ ܠܗܝܡܢܘܬܐ
ܕܢܝܩܝܐ . ܘܪ̈ܫܢܘܗܝ ܗܘܘ ܡܪܘܬܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܝܦܪܩܛ ܘܝܗܒܐܠܗܐ
ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܩܛܝܣܦܘܢ . ܘܗܘܬ
ܗܘܬ ܒܗ̇ ܒܩܛܝܣܦܘܢ :

Anno (Græcorum) 725. *claruit Sanctus Maruthas Episcopus Maipheractæ. Hic ab Imperatore Theodosio ad Isdegerdem Persarum Regem missus, pacem inter utrumque conciliavit. Eodem autem tempore celebrata fuit Synodus Persica, quæ fidem Nicænam corroboravit. Præfuerunt illi Synodo Maruthas Maipheractensis, & Jaballaha Catholicus Ctesiphontis. Habita verò fuit in ipsa urbe Ctesiphonte.* Hæc tamen de Secunda Synodo intellige: alteram enim Synodum Maruthas in prima sua legatione ibidem celebraverat sub Isaaco Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopo, cujus meminit Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 272.

VI. Abdas non Seleuciæ & Ctesiphontis, sed alterius in Perside urbis Episcopus.

Ex dictis liquet, Catholicum, seù Primatem Christianorum in Perside Isaacum fuisse in prima Maruthæ legatione, & Jaballaham in secunda; Abdam verò, quem Socrates loco suprà cit. *Episcopum Persidis* vocat, non primariam Seleuciæ & Ctesiphontis Ecclesiam rexisse, sed *Regiæ Persidos urbis*, ut habet Theophanes ad ann. 406. hoc est, *Susæ* Episcopatum gessisse. Nam in Catalogo

Pa-

Patriarcharum Chaldæorum nusquam legitur Abdas; Salomon verò Bostrensis in Libro Apum cap. 51. Jaballaham quidem discipulum Abdæ appellat, non tamen Successorem. Theodoretus denique hist. Eccles. lib. 5. cap. 39. scribit, Abdam zelo immoderato impulsum Pyreum, hoc est, fanum Igni consecratum, destruxisse, eaque de causa excitatam ab Isdegerde in Christianos persecutionem, & Abdam ipsum trucidatum: quod tamen factum de nullo Seleuciensium Episcoporum sub Isdegerde narratur.

VII. Maruthas noster cum altero ejusdem urbis Episcopo à nonnullis perperàm confunditur.

Liquet prætereà, Marutham nostrum non Nicænæ Synodo interfuisse, ut quidam Orientales comminiscuntur; sed illius Concilii decreta in Perside observanda curasse: idque centum ferè annis postquàm illa Synodus habita fuerat. Nam ipse quidem vivebat sub Theodosio Imperatore, & Isdegerde Persarum Rege circa annum Christi 410. ut suprà vidimus: Nicæna verò Synodus coacta fuit sub Constantino Magno, & Sapore Rege anno 325. Præterea idem Maruthas noster in historia hujus Concilii meminit alterius Maruthæ Maipheractensis, unius ex Patribus Nicænis, tamquam à se diversi, ut ostendit Hebedjesu in Epitome Canonum Synodalium cap. 3.

VIII. Messalianos damnat in Concilio Antiocheno.

Photius in Biblioth. Cod. 52. tradit, Marutham Concilio Antiocheno adversùs Messalianos habito interfuisse. *Quapropter*, inquit, *etiam ipse Flavianus* (Patriarcha Antochiæ, ad quem Synodus Sidæ in Pamphylia congregata epistolam contra Messalianos scripsit) *Synodum indixit adversùs eosdem illos Hæreticos, accedentibus tribus Episcopis, Biza* (seu Basilio) *Seleuciæ, & MARUTHA gentis Supharinorum, & Sami, ad quas se cùm Presbyteri, tùm Diaconi ad triginta conjunxerunt*. Utriusque Synodi meminit Theodoretus hist. Eccl. lib. 4. cap. 11. suppressis tamen Maruthæ, Bizæ, & Sami nominibus. Id accidisse narrat Card. Baronius anno Christi 383.

IX. Concilio Constantinopolitano interest, ex Mari, & Amro Nestorianis.

Mares, & Amrus Nestoriani in vita Cajumæ decimi quarti Chaldæorum Patriarchæ referunt, Marutham Concilio Constantinopolitano sub Theodosio Magno interfuisse, licet in subscriptionibus Patrum Maruthæ nomen nusquam appareat. Quod verò scribit Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. p. 271. scilicet, pro *Mareas Amidenus*, quod nomen legitur in Latinis illius Concilii subscriptionibus reponendum *Maruthas*, id stare nequit, quia Amida cum Martyropoli confundatur. At Martyropolim ab Amida stadiis 240. distare, ex Procopio suprà demonstravimus.

X. Renaudotius Martyropolim cum Beth-Garme confundit.

Idem Renaudotius Martyropolim confundit cum *Beth-Garmai* ܒܝܬ ܓܪܡܝ seù, ut ipse legit, *Beit-Garme*, quam vocem interpretatur *Ossuarium*, sivè *Cæmeterium*, quasi inde *Beit-Garme* dicta sit, quòd Martyrum ossa ad eam translata fuerint. Nihil vero propius dici potuit: Verum tamen non est: nam *Beth-Garme* non urbs quædam erat, sed regio Persis subjecta, etiam tempore Maruthæ, ut docet nos Simeon Episcopus Betharsamensis in epist. de Barsauma Nisibeno, & Nestorianis, ubi duas urbes ad regionem Beth-Garme refert, nimirùm ܒܝܬ ܨܘܪܝܢ *Beth-Sori*, & ܠܫܘܡ *Loscium*. Martyropolis verò civitas fuit Romanæ ditionis usque ad tempora Justiniani, ut tradit Procopius lib. 1. de Bello Persico: idque confirmatur tùm ex Actis Martyrum Orientalium infrà ex nostro Codice producendis, tùm ex Agathia Scholastico lib. 4. p. 136. ubi Vararanem Persarum Regem, Saporis filium & Isdegerdis decessorem, nuncupatum fuisse asserit *Cerma saa*, hoc est, *Regem Cermæ* regionis, quam debellaverat, quæque jam in Persarum ditionem transierat, etiam dum Martyropolis Romanis parebat.

XI.
Fabulæ Coptorum de Marutha.

Porrò nugantur Copti, dum in Synaxario ad diem 22. Mechir de Marutha nostro hæc legunt : في هذا
اليوم تذكار مارونا الاسقف ونقل اعضا القديسين
المستشهدين بمدينة ميافرقين على ايام
ديقلاتيانوس . فاما مارونا الاسقف فلكثرة
فضله وفضيلته ارسله ثاودوسيوس الملك الكبير
ابو ارقاديوس وانوريوس الى ملك الفرس رسولا
للمهادنة التي كانت بينهم فاكرمه سابور ملك
الفرس ونزله في قصر من قصور المملكة فبلغه
ان الملك له ابنة مجنونة فاستدعاها فلما حضرت
بين يديه فصلى عليها فبريت لوقتها ففرح
سابور الملك بذلك وزاد في كرامته فطلب منه
اجساد القديسين الذين استشهدوا في بلد
فارس فدفعهم له فبنا عليهم كنيسة وبنا حول
الكنيسة حصنا كبيرا وبنيت داخل الحصن مدينة
فاسموها باسم مشتق من اسم القديسين وهو
مارونا . ثم بعد ان عاد الى الملك واقام في بلاد
الروم مدة تنيح في مثل ذلك اليوم الذي كرز
فيه الكنيسة فصار يعيد له ولتكريز الكنيسة .
Hoc est: *Hodie commemoratio Marunæ Episcopi, & translatio corporum Sanctorum Martyrum, qui sub Diocletiano in urbe Miapherkin passi sunt. Et Marunas quidem Episcopus ob eximiam probitatem & virtutem à Theodosio Magno Imperatore Arcadii & Honorii patre ad Persarum Regem allegatus fuit in urbem positam inter Imperii utriusque fines. Sapores verò Persarum Rex Marunam perhonorificè exceptum, in regio Palatio diversari jussit. Quumque is filiam Regis à Dæmone vexari comperisset, eandem adesse jussit, fusisque ad Deum precibus, confestim liberavit. Quo beneficio Sapores ingenti lætitia affectus, majori adhuc in honore Marunam habuit. At ille Sanctorum Corpora qui in Perside martyrio coronati fuerant, à Rege postulavit: quibus impetratis, in Ecclesia, quam ædificavit, ea recondidit: Circa Ecclesiam verò amplissimam Arcem excitavit, & intra Arcem urbem, cui nomen Sanctorum, idest, Marunæ inditum fuit. Mox ad Imperatorem reversus, annos aliquot in terris Romanæ ditionis vixit, migravitque ad Dominum recurrente die, quo Ecclesiam illam dedicaverat. Quamobrem ipsius Festum, unàcum Ecclesiæ dedicatione peragitur.* Hactenus Coptici Synaxarii Auctor, vera falsis permiscens. Inprimis *Marunas* perperàm pro Marutha ponitur; idque non ob defectum unius puncti ex amanuensis incuria natum, quod literæ ن *Nun* appositum ex مارونا *Maruna*, مارونا *Maruthan* faceret; sed certo Coptorum consilio, qui in Ecclesia disertè *Marunam* legunt. Deinde Marutham allegatum fuisse fingit à Theodosio Magno ad Saporem, quum id sub Theodosio Juniore & Isdegerde contigerit. Tertiò filiam Regis Persarum à Dæmonio liberasse, quum Isdegerdes filium energumenum, non filiam habuerit. Quartò Martyres in Perside passos dicit sub Diocletiano, qui tamen coronam adepti sunt sub Sapore temporibus Constantini Magni & Constantii, & novissimè sub ipso Isdegerde, Arcadio & ejus filio Theodosio imperantibus: Horum enim corpora postulavit Maruthas, & partim reposuit Martyropoli, partim Constantinopolim aliasque ad urbes Romani Imperii transmisit. Denique quum Michael Episcopus Meligensis Synaxarii Coptici Auctor causam ignoraret, cur urbs Tagrit, seù Miapherkin Martyropolis appellata fuisset, comminiscitur novam urbem; nam Tagrit quidem condita jam fuerat, antequam Maruthas nasceretur; *Martyrum* verò *urbs* idcircò nuncupata est, quòd illuc multa Sanctorum Martyrum corpora ex Perside, Maruthæ ipsius operà, illata fuissent.

XII.
Quid de eodem Maronitæ, Melchitæ, Jacobitæ, Nestoriani, & Mahometani.

Eadem ferè de Marutha tradunt Maronitæ, & Melchitæ in Synaxario ad diem 16. Februarii. Nec absimilia habent Jacobitæ & Nestoriani. Quin & Zacharias Mahometis Kazuinensis, scriptor Mahometanus, in Opere quod appellavit *Miracula gentium*, præter suprà memoratos errores alterum de suo adjecit, Marutham nimirùm sub Constantino

Ma-

Magno vixisse, teste Renaudot. tom. 2. pag. 270.

XIII. Corpus ejus in Scetensi Cœnobio, & memoria in Martyrologiis.

Corpus S. Maruthæ in urbe Martyropoli olim conditum, post frequentes Persarum Arabumque in Mesopotamiam incursiones, è Syria in Ægyptum translatum fuisse, & in Scetensi Deiparæ Syrorum monasterio collocatum testabantur ejusdem loci Cœnobitæ, qui illud mihi, dum Nitriensem eremum obirem, monstrabant. Memoriam ejus colunt Syri die 16. Febr. Latini verò & Græci 4. Decembr. Extat ad eundem Sancti Joannis Chrysostomi epistola XIV. in qua summis ipsum laudibus prosequitur. Vide Tillemont. in vita Chrysostomi tom. 11. p.284. Acta ejusdem Syro sermone fusiùs descripta legimus in laudato Scetensi Syrorum monasterio in quodam præstantissimo Syriaco Cod. num. 9. quem comparare nullo pretio licuit, ùt in Præfatione indicavimus.

Opera S. Maruthæ.

XIV. Ejus scripta. 1. Liturgia.

ANAPHORA, seù *Liturgia* ܐܢܐܦܘܪܐ. Extat in omnibus ferè Codicibus Missalibus, videlicet, in Cod. Nitr. IV. fol. 150. Cod. Ecchellen. V. fol. 88. Codice Vaticano Syr. XI. fol. 38. Cod. Vat. Arab. LIX. fol. 40. & Cod. nostro Syr. XIX. quem ex Oriente adveximus. Prodiit Syriacè in Missali Maronitarum anno 1594. pag. 172. & Latinè per Renaudotium tom. 2. Liturg. Orient. pag. 261. Ejusdem meminit Illustrissimus Stephanus Edenensis Patriarcha Antiochenus cap. 2. de Orthodoxis Anaphorarum Auctoribus num. 7.

ܡܪܘܬܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܬܓܪܝܬ ܗܘ ܕܩܪܝܒ
ܗܘܐ ܠܝܘܚܢܢ ܦܘܡ ܕܗܒܐ ܗܘ ܕܫܕܪܗ
ܬܐܘܕܘܣܝܘܣ ܙܥܘܪܐ ܡܠܟܐ ܕܪܗܘܡܝܐ
ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ ܡܛܠ ܫܝܢܐ
ܕܥܕܬܐ : ܘܟܬܒ
ܐܢܐܦܘܪܐ ܕܫܘܪܝܗ ܗܟܢܐ :
ܐܠܗܐ ܕܒܟܝܢܗ ܛܒܐ :

Maruthas Episcopus Tagritensis, Joannis Chrysostomi familiaris, quem Theodosius minor Romanorum Imperator ad Persarum Regem pro pace Ecclesiarum allegavit, scripsit Anaphoram, cujus initium, Deus qui es natura bonus. Laudatur denique apud Schultingium tom.3.p.106. num.23.

2. Commentaria in Evangelium.

Commentoria in Evangelium. ܦܘܫܩܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ :

Hæc ad manus non habemus. Citantur tamen in Codice nostro Syriaco III. fol. 346. à terg. ubi de institutione Eucharistiæ, & reali in eadem Christi præsentia sic loquitur:

ܗܢܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ
ܠܡܫܠܡܢܘܬܗ ܕܦܨܚܐ . ܐܝܟ ܗܘܐ
ܟܕ ܘܠܐ ܕܢܬܐܟܠ ܘܐܬܗܘܐ ܗܘܐ . ܠܝ
ܟܕ ܫܘܐܠܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܗܘܐ ܠܐ
ܠܡܘܟܐ. ܡܢ ܐܡܬܝ ܕܝܘܡܝܢ ܗܘܘ
ܗܘܟܝܢ ܕܒܡܘܪܝܢ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܫܝܚܐ.
ܘܡܢܗ ܡܚܝܢ ܗܘܐ ܕܢܦܫ ܐܢܫ
ܡܬܦܪܥܐ ܐܝܟ ܠܡܒܪܟܘ. ܟܗܢܐ ܕܝܢ
ܗܘܐ ܕܡܐ ܐܚܝܢ ܘܠܟܠ ܡܪܐ
ܠܥܒܘܕܘܬܗ . ܟܕ ܗܘܐ ܒܣܪܐ ܕܝܠܗ
ܡܬܗܦܟܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܫܘܐܠܐ
ܕܐܬܐ ܕܘܟܐ ܡܫܝܚܝܐ ܘܡܢ ܥܒܘܕܘܗ.
ܠܐ ܗܘܐ ܕܠܐ ܐܬܬܩܢ ܘܐܬܦܪܫ
ܕܘܟܐ ܡܬܥܒܕܝܢ ܡܛܠ ܐܝܟܢ ܢܬܥܒܕ :
ܗܘܟܐ ܡܫܝܚܝܐ ܕܐܬܦܪܫ
ܡܬܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܕܥܢ ܒܥܘܕܪܢܐ ܣܓܝ
ܘܡܢ ܒܫܘܠܡܗ ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܫܡܫܐ.

ܗܢܐ ܥܒܕܘ ܐܡܝܢܐܝܬ ܠܥܘܗܕܢܝ ܘܘܠܐ ܗܘܐ: ܐܦ ܘܫܦܝܪ ܗܘܐ ܠܡܗܘܐ ܗܕܐ ܐܝܟܢܐ ܐܬܥܒܕܬ ܗܕܐ ܡܕܡ:

Hoc, inquit, *facite semper in meam commemorationem. Necessum erat, & valdè consentaneum, ut istud fieret. Nam si perpetua Sacramentorum participatio haud tradita fuisset, undenam posteri partam à Christo salutem agnovissent? aut quis eis persuadere, eosvè ad tanti mysterii cognitionem adducere potuisset? Hoc etenim frequenter, & compluribus creditu difficillimum erat. Præterea cæteri subsequentium temporum Fideles à communione Corporis & Sanguinis extorres fuissent. Verùm nunc quotiescumque ad Corpus & Sanguinem accedimus, eaque super manus nostras accipimus, sic credimus, nos Corpus amplecti, & Carnem ex Carne ejus, Osque ex Ossibus ejus fieri, sicut scriptum est. Nam etiam Christus* FIGURAM ET SPECIEM *haud ipsum appellavit, sed dixit*, HOC VERE EST CORPUS MEUM, ET HIC EST SANGUIS MEUS. Præclarum hoc de Sacramento Eucharistiæ testimonium recentiorum Hæreticorum audaciam infringit. Maruthas siquidem sub juniore Theodosio vivebat, & Codex noster exaratus est anno Christi 861. uti ad calcem ejusdem adnotatur. Non igitur novum dogma est, quod de vera ac reali Corporis Christi præsentia in Eucharistia prædicamus; sed potiùs novam hæresim procudunt Calviniani, qui talem præsentiam negant.

His Maruthæ verbis arguitur impudentia recentioris Jacobitæ, qui Liturgiam ejusdem turpiter interpolavit. Nam primò in Cod. Nitr. IV. fol. 150. in Ecchell. V. fol. 89. & in Codice Collegii Maronitarum de Urbe pag. 288. non Azymum, sed Fermentatum panem à Christo in Cœna adhibitum affirmat, obtrudens sub Maruthæ nomine hæc verba:

ܠܚܡܐ ܡܦܠܓܐ ܢܣܒ ܒܐܝܕܘܗܝ:

Panem Fermentatum accepit in manus suas: id enim Maruthas, qui in symbolorum consecratione attendendam esse docet Christi institutionem & exemplum, ne somniavit quidem; præsertim quum saltem usque ad annum Christi 775. Azymum adhibere in Eucharistia consueverint Syri in Mesopotamia, teste Dionysio Jacobitarum Patriarcha in Chronico ad annum Christi 510. cujus verba referemus infrà, quum de Dionysio Barsalibæo sermo erit. Deinde in Codice Collegii Maronitarum p. 295. Maruthæ affingit errorem Græcorum recentiorum *circa invocationem Spiritus Sancti*, dum eâ solâ, aut non solis verbis Domini consecrari Eucharistiam credunt: sic enim post verba Domini fingit Marutham adventum Spiritus Sancti super Hostiam implorantem: ܘܠܚܡܐ ܗܢܐ ܦܫܝܛܐ ܢܥܒܕܝܘܗܝ ܦܓܪܐ ܗܘ ܕܐܬܕܒܚ ܚܠܦܝܢ ܒܙܩܝܦܐ:

& nudum (seù communem & simplicem) *hunc Panem convertat, efficiatque Corpus illud, quod pro nobis in Cruce immolatum est*: & super Calicem: ܘܚܡܪܐ ܕܒܟܣܐ ܗܢܐ ܢܥܒܕܝܘܗܝ ܕܡܐ ܗܘ ܕܐܬܐܫܕ ܚܠܦܝܢ ܒܪܝܫܗ ܕܓܓܘܠܬܐ:

Et vinum, quod in hoc Calice est, convertat efficiatque Sanguinem illum, qui pro nobis in summitate Golgothæ effusus est. Quam opinionem ex recentiorum Græcorum officina scriptor, vel potiùs depravator Codicis Jacobita proculdubiò hausit: nam in aliis ejusdem Liturgiæ exemplaribus diversa est Sancti Spiritus apud Marutham invocatio, ut rectè observat Stephanus Edenensis Maronitarum Patriarcha in Libro Candelabrorum, seù Expositione Missæ Syrorum. Neque audiendus est Naironus in Evopl. p. 167. qui contendit, vocem illam ܚܡܝܪܐ *Scibimo*,

quæ

quæ Pani adjungitur, non nudum consecrationisque expertem Panem, sed *Azymum* significare. Hanc explicationem nec verborum contextus, neque sermo Syriacus patitur; ut meritò Renaudotius interpolationis notam ibi agnoverit to. 2. p. 273.

3. Historia Martyrum, & Odæ in eosdem. *Historia Martyrum, qui in Perside passi sunt. Item Hymni & Cantus in eosdem*. De quibus Hebedjesu in Catalogo p. 50. ܡܪܘܬܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܝܦܪܩܛ ܘܐܣܝܐ ܡܗܝܪܐ : ܣܡ ܗܘܐ ܟܬܒܐ ܕܣܗܕܘܬܐ : ܘܥܢܝܢܐ ܘܩܠܐ ܕܣܗܕܐ :

Maruthas Episcopus Maiphercat, & Medicus peritissimus, composuit Librum Martyriorum, & Hymnos & Odas in Martyres. Hymni, quos hoc loco Sobensis recenset, inserti sunt Officiis Syrorum, Maronitarum videlicet, Jacobitarum, & Nestorianorum; Hymnisque Ephræmi, Isaaci, aliorumque ita permisti, ut nullo ferè indicio à reliquis discerni possint: nam nullum adhuc Codicem nacti sumus, in quo unius Maruthæ Odæ digestæ sint.

Historia verò Martyrum, seù Collectio Martyriorum, duplex est: altera eorum, qui sub Sapore Rege in prima Persecutione coronati sunt, ut suprà in S. Simeone Barsaboe notavimus. Altera eorum, qui sub Isdegerde, & Vararane in secunda Persecutione lauream adepti fuere, Imperatoribus Honorio, Arcadio & Theodosio Juniore. Utramque Historiam duobus tomis Marutham nostrum complexum fuisse, indicant relata Sobensis verba. Et Primam quidem ex Persis, Syris, atque Edessenis, qui illam teste Sozom. lib. 2. cap. 14 literis consignarunt, Maruthas collegit, extatque integra in Codicibus nostris Syriacis I. & II. de quibus infrà. Ex secunda verò

Historia Martyrum sub Isdegerde, & Vararane. Historia duo tantùm habemus Martyrum Acta in Codice nostro II. nimirùm, fol. 85. à terg. *Martyrium Maharsaporis anno Vararanis Regis secundo*: & fol. 86. à terg. *Martyrium S. Jacobi Intercisi*. Reliqua in Syriæ angulis adhuc fortassè delitescunt. Certè Acta Abdæ Episcopi, cujus causâ Persecutio Isdegerdica mota est, vidi in Scetensi Syrorum Monasterio, quum Nitriensem Eremum lustrarem. Extabant autem in præstantissimo Codice Syriaco, qui sexaginta passiones Martyrum partim Orientalium, partim Occidentalium complectebatur.

Porrò in Martyrio S. Jacobi Intercisi occurrit nota temporis, ex qua non parùm Historia Ecclesiastica illorum temporum illustratur. Nam sub initium Acta illa memorant, S. Jacobum martyrio functum fuisse anno Alexandri 733. Vararanis 2. In fine verò annus unus ex utraque Epocha demitur: & dies insuper mensis atque hebdomadæ adnotantur. Verba Maruthæ sunt hæc: Quo anno passus sit S. Jacobus Intercisus.

ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ
ܕܐܝܬܝܗ̇ ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܕܗܝ ܗܝ
ܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܕܘܪܪܢ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ
ܣܗܕܘܬܗ ܕܛܘܒܢܐ ܝܥܩܘܒ
ܡܫܡܠܝܬܐ ܗܘܬ :

Anno Alexandri 733. Vararanis Persarum Regis 2. martyrium B. Jacobi consummatum est. Et infrà:

ܐܬܟܠܠ ܕܝܢ ܢܨܝܚܐ ܝܥܩܘܒ ܒܫܢܬ
ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܕܗܝ ܗܝ ܫܢܬܐ
ܩܕܡܝܬܐ ܕܘܪܪܢ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ
ܒܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥܐ ܒܬܫܪܝ ܐܚܪܝܢ
ܒܝܘܡܐ ܒܫܒܐ ܕܥܪܘܒܬܐ :

Coronatus est autem inclytus Jacobus anno Alexandri 732. (in Codice nostro pro ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ 732. ex amanuensis oscitantiâ obrepsit ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ 762.) *qui est annus Vararanis Persarum Regis*

Regis primus, *die* 27. *Tesri posterioris* (hoc eſt, Novembris) *juxta Græcorum ſupputationem Feria ſexta*. Nimirùm, anno Christi 421. quo Feria ſexta in diem 27. Novembris incidit. Atque hinc duo diſcimus: Primum, S. Jacobum Interciſum ſub Iſdegerde quidem Vararanis patre Christianam fidem abnegaſſe; martyrium verò non ſub Iſdegerde, ut vulgò creditur, ſed ſub Vararane anno regni ejus primo pertuliſſe. Alterum, Epocham Græcorum hic uſurpatam trecentis undecim annis Christianæ Æræ initium antecedere: ea enim Græcorum Epocha, quam Arabes paſſim ſequuntur, uno anno Maruthæ calculo poſterior eſt: quare Græcorum, ſeù Seleucidarum Epochæ initium ab illo anno procedere ſupponunt, qui ante Christianam Æram putatur annus 312. & eſt Periodi Julianæ 4402. quo Olympias 117. iniit. Hæc eſt celebris Arabum Epocha, quam Albatenius & alii Mahometani Scriptores paſſim appellant

تاريخ ذى القرنين

Tarik Dilkarnain, hoc eſt, Epocha *τοῦ δικέρωτος*, ſivè *Cornigeri*: Alexandrum autem intelligunt. Nominis hujus originem petunt viri cruditi non pauci ab eo, quòd Alexander ſe Jovis Ammonis filium credi volebat. Sed fortaſsè Arabes iſta non noverant, & ſiquidem noverant, omnem illi Idololatriæ memoriam averſantur: eiſque longè notius erat, quod Daniel Regem Græcorum, Perſici Imperii everſorem, Hircum diſertè appellat, licet *Unicornem*; & quia Hircum nominare nolebant, *Cornigerum* dixerunt. *Bicornem* fortè dixerunt, quòd duo Solis cornua, Orientem, ſcilicet, & Occidentem, obtinuerit. Hæc *παρέργως*. Majorem habet difficultatem, invenire modum, ut Maruthas ſibi ipſe conſtare dicatur, quando ſub initium Hiſtoriæ hujus Martyris diſertè ſcribit, Sancti Jacobi martyrium anno Alexandræo 733. Vararanis 2. conſummatum fuiſſe; poſteà in fine ad ſuperiorem annum 732. illud idem martyrium retrahere videtur, dictiſque contraria docere. Sed niſi librarii incuriâ id factum dicamus, optimè ſecum ipſe Maruthas conciliabitur, ſi Seleucidarum annos computemus eo calculo, quo Auctores Librorum Machabæorum utuntur. Duplex enim eſt horum annorum initium, & aliàs à Verno tempore, ſeù Niſan Syriaco, aliàs ab Autumno ſubſequenti progrediuntur; Unde fit, ut unus idemque annus, & primus & ſecundus numeretur, ut benè obſervant docti Interpretes apud Serarium in Comment. ad lib. Machab. & Petavius lib. 2. de doct. tempor. cap. 22. Ricciolus lib. 3. cap. 7. Kriſtmannus in Kalendario Syrorum pag. 226. Et probabile eſt, Marutham qui Syriacè ſcribebat, Syrorum calculum obſervaſſe: & rursùs quia res geſtas in Perſide & Chaldæa literis mandabat, ex Perſico & Chaldaico Kalendario annos ſupputaſſe.

Perſecutio Iſdegerdica.

Ex dictis conciliari poſſunt Auctores, qui de Perſica hac Perſecutione in diverſas ſententias ſciſſi ſunt. Theodoretus Hiſt. Eccleſiaſt. lib. 5. cap. 39. aſſerit, Iſdegerdem Vararanis patrem perſecutionem in Chriſtianos commoviſſe propter Abdam Suſæ urbis Epiſcopum, qui Pyræum, hoc eſt, Ignis delubrum inconſulto zelo raptus deſtruxerat. Idem ſcribit Theophanes in Chronographia. Cyrillus quoque Scythopolitanus in Vita S. Euthymii Abbatis, quæ per Monachos Benedictinos Congregationis S. Mauri Græcè & Latinè prodiit, hæc diſertè habet: *Initio motæ tunc Perſecutionis in Perſide circa finem regni Iſdegerdis Perſarum Regis, quum Magi omnes Chriſtianos capere vellent, ſubditorum Saracenorum Præfecto: ubique conſtituerunt, nequis Chriſtianorum in Perſide degentium ad Romanos confugeret*. Id refert Pagius in Critica Baronii ad annum Chriſti 414. & addit, Perſecutionem ab Iſdegerde cauſâ Abdæ illo eodem anno inchoatam, duraſſe uſque ad annum 420. quo Iſdegerdes mortuus

tuus est. Socrates tamen lib. 7. c. 18. affirmat, Isdegerdem Christianos in Perside degentes nullatenus fuisse persequutum. Agathias quoque Scholasticus lib. 4. pag. 136. expressè notat, *Isdegerdem nullum bellum adversùs Romanos suscepisse, neque eos ulla affecisse molestia*. Demùm Dionysius Jacobitarum Patriarcha in Chronico initium hujus Persecutionis conjicit in annum primum Vararanis: ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܩܡ ܪܕܘܦܝܐ ܩܫܝܐ ܘܥܙܝܙܐ ܘܡܪܝܪܐ ܒܦܪܣܝܣ ܐܬܬܙܝܥ ܥܠ ܟܪ̈ܣܛܝܢܐ : *Anno*, inquit, *septingentesimo trigesimo secundo acerba, vehemens, & crudelis persecutio adversùs Christianos in Perside excitata est*. Is annus fuit Christi 421. quo Vararanes regnare cœpit, & Jacobum Martyrem membratim cædi jussit, ut suprà notavimus; licet idem Dionysius singulari prorsùs opinione S. Jacobi martyrium ad annum Alexandri 734. Christi 423. promoveat. Conciliantur hi Auctores, si dicatur, ab Isdegerde quidem motam fuisse Abdæ causâ persecutionem, sed mox sopitam: (quod enim Pagius affirmat eandem ad obitum usque Isdegerdis continuatam fuisse, nullo idoneo teste probat:) A Vararane verò initio regni sui instauratam, & procedente die magis auctam: præsertim postquam Vararanes expeditionem in Romanos suscepit, & signa cum iis frequenter contulit, testibus Socrate loco suprà citato, & Dionysio ad annum Græcorum 735. nam hujusmodi persecutiones in Perside tunc potissimùm excitari consueverunt, quum bellum Romanis indicebatur, ut notat idem Dionysius ad annum Græcorum 738. Christi 427. quo constituta fuit pax Romanos inter & Vararanem. ܘܗܘܐ ܫܝܢܐ ܘܫܠܡ ܐܬܥܒܕ ܒܝܬ ܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܦܪ̈ܣܝܐ ܘܠܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܕܦܪܣ : ܐܦ ܪܕܘܦܝܐ ܘܗܟܢܐ ܕܡܛܠ ܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܕܐܬܥܒܕ ܫܠܡ. *Hoc itaque modo bellum, propter Christianos in Perside degentes susceptum, finem accepit: simul etiam persecutio, quæ adversùs ejusdem regionis Christianos excitata fuerat, conquievit*: quæ ipsissima sunt Socratis verba lib. 7. cap. 20. ubi id factum notatur Consulatu Honorii tertiodecimo, & Theodosii decimo, anno quarto Olympiadis trecentesimæ: hoc est, Christi 422. ut observat Pagius.

Historiam Martyrum sub Sapore coronatorum à Marutha nostro conscriptam fuisse, rectè arguitur ex ipsis Auctoris verbis, quibus narrationem suam sic concludit: ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܣܗܕ̈ܐ ܐܚܪ̈ܝܐ ܕܟܬܒܢ ܟܠܗܘܢ ܣܗܕܘܬܗܘܢ ܘܡܘܬܗܘܢ ܘܬܫ̈ܥܝܬܗܘܢ : ܩܕܡ ܕ̈ܝܢܐ ܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܕܒܙܒܢܝܢ. ܐܫܬܡܠܝܘ ܘܚܙܝܢܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ : ܐܝܬ ܕܩܕܡܘ ܠܙܒܢܢ ܐܠܐ ܫܪܪܐ ܕܬܫܥܝܬܗܘܢ ܡܢ ܦܘܡܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܣܒ̈ܐ ܘܩܫܝܫ̈ܐ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܩܒܠܢ : ܕܫܘܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܘܚܙܝ̈ܐ ܗܘܘ ܕܥܒ̈ܕܝܗܘܢ . *Porrò ex iis posterioribus Martyribus, quorum martyria, mortes, & acta apud Judices habita singula descripsimus, quidam sunt, qui temporibus nostris martyrium consummarunt, quosque nos ipsi vidimus; alii verò ætatem quidem nostram antecessere; quorum tamen accuratam historiam ex ore senum Episcoporum, ac Presbyterorum summa fide dignorum accepimus: quippè qui æquales illis fuere, rerumque ab iis gestarum spectatores*. Maruthas enim sub finem primæ Persecutionis Persicæ florebat, testibus Photio, Mari, & Amro num. 8. & 10. Hæc autem Persecutio cœpit sub Sapore anno Christi 330. ut in S. Simeone Barsaboë statuimus, duravitque annis 40. ut in Actis Martyrum habetur, nimirùm usque ad annum

Historia Martyrum sub Sapore.

annum 370. Jure igitur affirmare licuit Marutha, passiones Martyrum, quas describit, se vidisse & audisse: quæ verba etsi in alium quempiam ejusdem temporis Scriptorem Maruthæ supparem competere posse non negamus; quia tamen Episcopus Sobensis disertè nos docet, à Marutha istorum Martyrum Acta in unum volumen congesta fuisse, non omninò temerè historiam, quam præ manibus habemus, Maruthæ adjudicamus.

Illud certè extra dubitationem est, hanc Historiam ad Eusebium Cæsareensem nullo jure pertinere, etsi aliqua Martyrum in Perside coronatorum Acta collegisse Eusebium non negemus; eorum nimirùm, qui initio motæ à Sapore persecutionis interfecti sunt, ut Simeonis Barsaboë, Tarbæ ejusdem Sororis, Millesii, & aliorum paucorum. Horum enim gesta Eusebium Actis Martyrum Occidentalium inseruisse, videtur colligi posse ex Hebedjesu in Catalogo pag. 18. ubi hæc habet: ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܘܕܣܗܕܐ ܡܥܪܒܝܐ ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܬܫܒܘܚܬܗܘܢ: *Historiam Constantini, & Martyrum Occidentalium, & Sermonem de laudibus eorum*. Quibus verbis tria Eusebii Opera designat. I. *Historiam Constantini Imperatoris*: quam quatuor libris complexus est. II. *Historiam Martyrum Occidentalium*, ingenti volumine comprehensam, cujus partem habemus in Codicibus nostris Syriacis I. & II. Denique *Historiam Martyrum Orientalium*, quam per *Sermonem de laudibus eorum*, seu per *Panegyrica eorum*, ut vertit Abr. Ecchellensis, intelligere videtur Hebedjesu. Neque obstat, quod Hebedjesu in Eusebio *Sermonem de laudibus Martyrum* cum Historia Occidentalium conjungere videtur, inquiens: ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܣܗܕܐ ܡܥܪܒܝܐ ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܬܫܒܘܚܬܗܘܢ: *Et Martyrum Occidentalium, & Sermonem de laudibus eorum*: nam affixum pronomen *eorum* de Martyribus in genere intelligendum est, non ad Occidentales coarctandum, quum Hebedjesu Eusebiana ibi opera diversi argumenti, diversorumque Voluminum enumeret: alioquin ex Constantini, & Martyrum Occidentalium historia unum opus conflari deberet, ex illis Hebedjesu verbis, *Historiam Constantini, & Martyrum Occidentalium*; quod tamen falsum est, quum perspicuum omnibus sit, Eusebium diversos de Constantino & Martyribus libros conscripsisse.

Ab hac ergo Eusebiana omninò diversam in Codicibus nostris habemus Martyrum Orientalium Historiam, quam ad Marutham spectare convincunt illorum Martyrum Acta, qui nonnisi post Eusebii obitum passi sunt, ut Barhadbesciaba Diaconus, Acepsimas Episcopus, Joseph Presbyter, & Aitallahas Diaconus, quorum primus martyrium subjit anno persecutionis decimoquinto, reliqui anno quadragesimo, hoc est, anno Christi 345. & 370. Eorum insuper Martyrum Acta, qui ante Eusebii mortem coronati sunt, multas continent vel temporum, vel locorum notas, quæ ad Eusebium referri nequeunt; cujusmodi est illud, quod in Vita S. Simeonis Barsaboë narratur *De potestate à Juliano Apostata Judæis facta excitandi Templum Hierosolymitanum*; & illud in Vita S. Barbeesc emini Episcopi, qui post Saadusatum Martyrem Simeoni in Episcopatu Seleuciensi successit, nimirùm, *eo martyrium passo, Seleuciensem Sedem annis circiter viginti Episcopo caruisse*: quæ omnia post Eusebii obitum contigere. Denique sermonis Syriaci nitor & elegantia certissimum conflant argumentum, ea Syriacè ab Auctore Syro edita fuisse, non Græcè ab Eusebio. Contrà alia Martyrum Occidentalium gesta, quæ Eusebius ipse literis consignavit, etiam in Syrorum sermonem conversa Græcismum redolent,

& lon-

& longè ab ea sermonis puritate deflectunt, ut conferenti utraque apparet.

Codices nostri, in quibus Acta Martyrum exhibentur. Duo satis vetusta exemplaria nobis suppeditavit Scetense S. Mariæ Syrorum monasterium. Et primus quidem Codex, licet in fine mutilus sit notaque temporis careat; nongentorum tamen annorum ætatem videtur superare, quum præfixa eidem (etsi diverso charactere) B. Simeonis Stylitæ Vita, scripta esse dicatur anno Antiochenorum 521. die 17. Aprilis, feria 4. idest, anno Christi 474. quo Feria 4. in diem 17. Aprilis incidit. Secundus Codex recentior est, & præter nostrorum Martyrum, aliorum etiam Sanctorum Acta illis inserta complectitur: plura insuper continet additamenta genuinis Martyrum gestis ab amanuensi facta, ut legenti ea constabit.

Summa Actorum Martyrũ, qui sub Sapore passi sunt. Interim totius hujus Historiæ seriem per summa capita hic retexere nec injucundum, nec inutile fore duxi, donec Deo aspirante, & jubentibus iis, penes quos est summa in hoc negotio potestas, integra in lucem prodeat.

Anno primo Persecutionis. S. Simeon & Socii. Primus omnium apparet Simeon Barsaboë Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopus, qui unàcum Abdechala ܥܒܕܗܝܟܠܐ, & Anania ܚܢܢܝܐ Presbyteris, passus est anno regni Persarum 117. Saporis 31. Feria sexta majoris Hebdomadæ, Luna 14. Nisan. (Additur in alio Codice, *Anno Alexandri* 655. *a Passione Domini* 296.) Hos uno die in cœlum prævenit Guhastazades ܓܘܗܫܬܐܙܕ Saporis regis nutritor. Quo die coram Simeone interfecti sunt centum viri: quumque unum ex ejusdem Presbyteris in tormentis titubantem, Pusices Karogabar, ܦܘܣܝܩ ܩܪܘܓܒܪ, hoc est, artificum Regis Præfectus, in fidei confessione confirmaret, illicò comprehensus obtruncatur, unàcum filia Virgine. De his vide Sozomenum hist. Eccles. lib. 2. cap. 9. 10. 11. & Martyrolog. Rom. die 21. Aprilis. Metaphrastes in Vita Sanctæ Thermetis pro *Simeone Barsaboë* legit *Jombaphæum* apud Lipom. tom. 7. Fortassè pro *Baphæo*, hoc est, *Papæ discipulo*, nomen *Jombaphæus* obrepsit. In Menolog. Basilii Imp. colitur memoria S. Simeonis sociorumque die 14. Aprilis.

A sexta autem illa Feria, qua Simeon cæsus est, usque ad Dominicam Hebdomadæ secundæ Pentecostes (idest, usque ad Dominicam in Albis) per decem continuos dies innumerabilis Christianorum multitudo martyrium subjit. *Martyres plurimi.* ܡܢ ܫܬ ܫܥܝܢ ܕܝܘܡ ܕܥܪܘܒܬܐ ܕܒܗ ܐܪܒܥܣܪ ܕܣܗܪܐ ܕܦܩܕ ܦܘܩܕܢܐ ܗܢܐ ܥܕܡܐ ܠܚܕܒܫܒܐ ܐܚܪܢܐ ܕܫܒܘܥܐ ܕܬܪܝܢ ܕܦܢܛܩܘܣܛܐ ܥܣܪܐ ܝܘܡܝܢ ܣܝܦܐ ܠܐ ܫܠܝ ܡܢ ܥܒܕܗ : *A sexta hora Feriæ sextæ Lunæ decimæ quartæ*, (Verba sunt Maruthæ) *qua edictum hujusmodi promulgatum fuit, usque ad alteram Dominicam Hebdomadæ secundæ Pentecostes, decem dierum spatio, gladius nunquam in suo opere cessavit*. Ubi notanda tria: Primum, Græcos & Syros nomine *Pentecostes* totum illud dierum quinquaginta spatium intelligere; qui à Paschate Resurrectionis usque ad Spiritus Sancti adventum numerantur. Alterum, Lunam decimamquartam Nisan, seu Aprilis anni 330. licet in sabbatum diemque 18. Aprilis inciderit, ad sextam tamen Feriam ex Judaico more referri: Judæi enim Pascha suum à præcedente vespere auspicantur: unde sententia nostra de anno obitus S. Simeonis magis confirmatur. Tertium denique Christianos Persas tempore S. Simeonis Paschale Festum non Luna decimaquarta Nisan, sed Dominico die proximè sequenti celebrasse: quod inde constat, quia Feria illa sexta, in quam Luna decima-

quarta incidit, non appellatur dies Paschatis, sed *ante festum Paschatis*, ut expressè notat Sozom. lib. 2. c. 11.

S. Milles Episcopus.

Milles [1] Susæ Episcopus à Gadiabo Lapethę ordinatus, in eadem persecutione ab Hormisda Guphrizo ad Maheldagdar Rozichorum urbem, [illegible] perductus, & carceri unàcum Abrosimo Presbytero & Sina Diacono mancipatus, post varios cruciatus, tandem ipse quidem à Guphrizo & Narsete ejusdem fratre pugionibus trans-

N O T A.

1 De S. Millesio in Actis nostris tria narrantur, quæ hic subnectere pretium operæ duximus. Primum de S. Jacobo Nisibeno Cod. 2. fol. 62. à tergo. [illegible]

At B. Milles (ex Ægypto in Mesopotamiam reversus) *Nisibin urbem venit, reperitque B. Jacobum Episcopum construendæ Ecclesiæ occupatum: cujus egregium & ingentem animum, susceptique ædificii amplitudinem & majestatem admiratus, ibidem aliquantisper commoratus est. Quum verò Adiabam inde descendisset, non modicam B. Jacobo quantitatem fili serici ad impensas domus transmisit.*

Alterum de Papa Seleuciensi Episcopo, S. Simeonis decessore & magistro, loco cit. [illegible]

Mox ad Aramæos, seù Assyrios profectus, Seleuciæ & Ctesiphontis Ecclesiam teterrimo schismate scissam reperit. Causa mali tanti ejusdem Ecclesiæ Episcopus Papa Aghæi filius putabatur, homo intolerandi fastus, & ambitionis immensæ: adeò ut Antistites, qui ex diversis locis ejus causam cogniturì ad Synodum convenerant, superbè aspernaretur; Presbyteros verò, & Diaconos suæ Ecclesiæ indignis modis tractaret. Milles hominem Deo odiosum, & civibus suis infestum publicè adoritur: Ecquod te, inquit, fratrum tuorum crimen impulit, ut talia adversùs eos audeas, membra tua superbè despiciens, eaque absque causa & præcipiti odio exagitans, quasi Deum fabulam putes? An non scriptum est, Qui fuerit princeps inter vos, sit vester servus? *Hæc Milles: Cui Papa, Tu me, ait, ista doces insulsissimum caput, quasi non illa ego norim? Tùm verò Milles tractum ex pera Codicem Evangeliorum, in medio super pulvinar deposuit, simulque ad Papam conversus, Si te, inquit, piget ista à me, qui mortalis sum, discere, agedum judicium pete ab Evangelio Domini, quod externis oculis tuis patet, quandoquidem internus tuæ mentis oculus ad ejus mandata cæcutit. Hic*

verò

transfoditur; Abrosimus verò & Sina lapidibus obruuntur Luna 13. Tesri posterioris, idest Novembris, anno Persecutionis primo. De quo vide, quæ diximus suprà cap. 2. Gadiabi Lapethæ Episcopi meminit Sozomenus lib. 2. cap. 13. ubi eum Gaddiabem vocat, & secundo post Barbasimem loco ponit.

Anno 2. Persecutionis. Innumerabilis Martyrũ multitudo.

Anno Saporis 32. recurrente eodem die, (Feria scilicet sexta in Parasceve, prosequitur Maruthas) *publicatum est edictum crudele, & educta est immitis romphæa, gladioque impertita est potestas ad perdendum quemcumque dicentem, Christianus ego sum.*

[illegible]

Eadem habet Sozomenus lib. 2. c. 11. *Sequente autem anno*, inquit, *eo ipso die, quo Passionis quidem Christi memoria celebrabatur, Resurrectionis verò expectabatur festivitas, crudelissimum edictum Saporis per universam Persarum ditionem propositum est, quo cuncti, qui se Christianos confessi essent, mortis supplicio addicebantur. Quo quidem tempore ajunt innumerabilem Christianorum multitudinem gladio cæsam esse.* Id accidit die 9. Aprilis, in quem incidit Feria sexta in Parasceve anni Christi 331. licet in Martyrologio Romano horum Martyrum memoria ad diem 22. Aprilis rejiciatur: in quam tamen competere nequit Feria sexta in Parasceve ex ulla Auctorum sententia: unde corroboratur argumentum nostrum contra Pagium & Henschenium cap. 1. num. VIII.

S. Tarbs Virgo, unàcum Sorore, & ancilla.

Tarba [illegible], ejusque Soror, & Virgo quædam ejusdem ancilla, in duas partes dissectæ sunt Luna 5. Mensis Jar, hoc est, Maii. Tarbulam vocat Sozomenus lib. 2. cap. 12. Ejus vitam descripsit Metaphrastes apud

verò Papa diabolicis actus furiis, & Sacrum Codicem impia manu contundens, loquere, ait, Evangelium, loquere. Ad has voces commotus S. Milles, accurrens Evangelium manibus complexus, osculatasque, suis oculis admovit: Deinde audiente frequenti populo alta voce Papam compellens: Quia, inquit, ò superbe, talia ausus es adversùs verba vitæ Domini nostri, ecce adstitit Angelus ejus, & corporis dimidiam tui arefaciet ad terrorem multorum; neque simul exanimaberis; sed tibi manebit vita diù in signum & portentum. Eodem momento Papa è cœlo tactus, dimidia corporis parte obriguit, & ad alterum latus collapsus, in eo situ per duodecim annos ad mortem usque cum incredibili dolore jacuit: quæ res ingenti terrore populum universum perculit.

Tertium de quodam Diacono, qui gravissimi flagitii reus, nec illud confiteri volebat, nec à sacro Ministerio abstinere: fol. 63. à tergo: [illegible]

[illegible]

Quum B. Milles ad quoddam oppidum venisset, ibique reperisset Diaconum incesti crimine infamatum, illum hortabatur in Ecclesia: Fatere, ajebat, Fili, si flagitii istius fortè es reus, & profer pœnitentiam apud Deum, quia misericors est, & ignoscet tibi; nevè audeat, quando mundus non es, coram eo ministrare, ne illius justitia repentè opprimat te. Ast ille confidenter: Apage ista Domine, respondit, nève grande tibi accersas crimen, talia effutiens: illud nempè flagitium magno & impudenti mendacio mihi affictum est. Sic fatus, Codicem Davidis audacter arripit, & in Ambonem stabiens, Psalmos cantare occœpit. Tàm verò vola manus è Sanctuario emicare visa est, osque impari illius Diaconi ferire: quo icta illicò exanimatus concidit. Quod prodigium incolis loci ingentem metum incussit.

apud Lipom. tom. 7. ad diem 5. Aprilis: ubi pro *Tarba*, seù *Tarbula* habet *Thermetem*: pro Simeone Barsaboë *Simeonem Jombaphæum*; & pro die 5. Maii *Nonas Aprilis*. Prætereà sororem Tarbæ, cujus nomen nec in nostris Codicibus, nec apud Sozomenum extat, *Pherbutam* vocat. Denique Persicum nomen

ܡܘܗܦܛܐ, quod *Præfectum* sonat, *Mauptam Magorum principem* reddit. Ejusdem Tarbæ, ancillæque ejus (omissâ sorore) meminit Martyrologium Romanum die 22. Aprilis in hæc verba: *Inter quas & Sancti Simeonis Episcopi Soror nomine Tarbula, cum pedissequa sua, quæ stipitibus alligatæ, serràque scissæ, crudelissimè necatæ sunt*. Id verò contigit, ut videtur, anno motæ Persecutionis secundo, Christi 331.

S. Sciaadost, seù Sadoth, Episcopus Seleuciæ, unàcum 128. Sociis.

Sciaadost ܫܗܕܘܣܬ Simeonis in Episcopatu Successor, unàcum centum & duodetriginta Sociis, comprehensus Seleuciæ anno secundo Persecutionis, Saporis 32. & carceris squalore per quinque menses maceratus, in Lapetham Huzitarum urbem perducitur, ibique capite plectitur. Reliqui Martyres Seleuciæ gladio cæsi sunt Luna 10. Sabat, hoc est, Februarii. *Sciaadost* Persico sermone *Regis amicum* significat. Chaldæi pro ܫܗܕܘܣܬ *Sciaadust*, habent frequentiùs ܝܫܘܥܕܘܣܬ *Jesudust*, idest, *Jesu amicum*. Hujus mentio fit in Martyrol. Rom. die 20. Februarii, ubi *Sadoth* appellatur. De eodem Græci in Menologio eadem die: In eo verò, quod jussu Basilii Imperatoris editum est, die 20. Martii, & 19. Octobris, ut apud Ughell. tom. 6. ubi pag. 515. *Sadoth* dicitur, Sociosque habuisse narratur *centum viginti octo*: ex quo numero *octo* desiderantur pag. 1094. Nostris Codicibus exactè respondent acta edita à Metaphraste apud Lipom. tom. 5. si pauca excipias, quæ meliùs verti potuissent: nam pro *Seleucia* ܣܠܝܩ reddidit *Salec*; pro *regione Huzitarum* ܐܬܪܐ ܕܩܪܝܐ ܒܝܬ ܗܘܙܝܐ *patriam quæ vocatur Bethuza*: & pro *Lapetha* Huzitarum metropoli ܒܝܬ ܠܦܛ, *Beth-Lapat*.

S. Barsebias Archimandrita cum 11. Sociis.

Anno Persecutionis 2. Saporis 32. *Barsebias Archimandrita* ܒܪܫܒܝܐ ܪܝܫ ܕܝܪܐ, unàcum decem Sociis monachis, jussu Præfecti urbis Astahar ܡܘܗܦܛܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܣܛܚܪ: comprehensus, fractis primùm cruribus, gladio demùm cæsus est Luna 7. Haziran, seù Junii, sequenti post Millesii martyrium anno. His ex Magorum Secta quidam eadem die additus est, qui cœlesti visione admonitus, relicto idolorum cultu, Barsebiæ adhæserat. In Codice nostro I. desideratur initium Passionis horum Martyrum, qui ad calcem ejusdem Cod. coronati dicuntur Luna 17. Junii. Eorum corpora ad Christianorum terrorem pependerunt in Templo *Nair* ܢܐܝܪ, seù, ut legitur in Cod. 1. *Nabit* ܢܒܝܛ ܐܠܗܬܐ ܕܦܪܣܝܐ, *Persarum Deæ*.

Anno 3. Persecutionis. S. Daniel Presbyter, & Varda Virgo.

Anno Persecutionis 3. Saporis 33. *Daniel Presbyter* ܕܢܝܐܝܠ ܩܫܝܫܐ & *Varda filia fœderis*, hoc est, *Virgo Deo Sacra* ܘܘܪܕܐ ܒܪܬ ܩܝܡܐ post varia tormenta decollantur *in regione Rozichorum* ܒܐܬܪܐ ܕܪܙܝܩܝܐ: Luna 25. Sabat, seù Februarii, secundo post martyrium Millesii anno.

Anno 4. Persecutionis. S. Narses Episcopus cum Josepho.

Anno Persecutionis 4. Saporis 34. *Narses* Episcopus Sciaharcadatæ Garmæorum urbis ܢܪܣܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܗܪܩܪܬ ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ ܘܝܘܣܦ ܬܠܡܝܕܗ: & Jo-

& *Joseph* ejusdem Discipulus martyrio funguntur Luna 10. Novembris. Horum memoria colitur in Menologio Basilii Imp. die 20. Novembris, apud Ughell. tom.6. pag.1139.

S. Joannes Episcopus. Eodem anno passi sunt Martyres, qui sequuntur. *Joannes Episcopus oppidi Seleuciae* ܝܘܚܢܢ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܣܠܘܟ, occisus in pago *Hasin* ܒܚܙܐ ܡܪܬܐ ܩܪܝܬܐ, jussu Artasciri Adiabeni reguli ܐܪܕܫܝܪ ܡܠܟܐ ܕܚܕܝܐܒ, qui Saporis Regis germanus erat. Ejus meminit Sozomenus lib. 2. cap. 13. Dicitur autem *Episcopus oppidi Seleuciae*, nimirùm oppidi cujusdam, quod ad Seleuciensem Archiepiscopatum spectabat: qua ratione *Sapores*, & *Isaac* mox laudandi, urbibus Seleuciensis Provinciae praefuisse dicuntur.

S. Sapores Episcopus. *Sapores* Episcopus oppidi Seleuciae flagris in carcere tandiù caesus est, donec animam efflaret: cujus caput praecidi, sibique afferri jussit Artascirus, ut de morte ejus certior fieret.

S. Isaac Episcopus. *Isaac* ejusdem Provinciae Episcopus lapidibus obruitur in urbe *Nicatoris* ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܢܝܩܛܘܪ ܟܪܟܐ ab ejusdem loci pseudochristianis, quos Artascirus ad hanc impietatem compulit.

S. Isaac Presbyter. *Isaac* Presbyter pagi *Hulsar* ܩܫܝܫܐ ܕܩܪܝܬܐ ܕܚܘܠܣܪ extra urbem Seleuciam jussu *Adargusnasaph* Praefecti ܐܕܪܓܘܫܢܣܦ ܡܘܩܕܢܐ ܡܘܩܕܢܐ, lapidibus similiter obrutus interiit.

S. Papa Presbyter. *Papa* Presbyter pagi *Helmin* ܩܪܝܬܐ ܕܗܠܡܝܢ, jubente Artasciro Adiabenae provinciae regulo, in *Galal* pago ܒܩܪܝܬܐ ܕܓܠܠ interficitur. In Menologio Basilii die 20. Novembris colitur memoria *Joannis*, *Saporis*, & *Isaaci* Episcoporum: nec non *Isaaci*, atque *Dapii* Presbyterorum. Haud dubium, quin pro *Dapio* legendum sit *Papa*, quod nomen Chaldaeis familiare fuit.

S. Uhanam Clericus. *Uhanam* puer Clericus ܐܘܗܢܡ ܛܠܝܐ ܒܪ ܩܝܡܐ, in *Gazac* pago ܒܩܪܝܬܐ ܕܓܙܟ per Seleucienses Christianas foeminas, ab Artasciro ad id compulsas, lapidibus appetitus martyrii coronam adeptus est.

S. Guhastazades Eunuchus. *Guhastazades* Artasciri Adiabeni reguli Eunuchus ܓܘܗܫܬܙܕ ܡܗܝܡܢܐ ܕܐܪܕܫܝܪ ܡܠܟܐ ܕܚܕܝܐܒ in urbe Seleucia per Vartaranem ܘܪܬܪܢ Presbyterum pagi Salucana ܩܫܝܫܐ ܕܣܠܘܩܢܐ pessimum Apostatam interficitur. De quo haec Sozomenus lib. 2. cap. 11. *Porrò quum Christiani omnes absque ulla miseratione trucidarentur, multi in ipso palatio necati sunt: Atque inter hos* AZADAS *Eunuchus Regi longè carissimus. Quem quum Sapores peremptum accepisset, incredibili dolore perculsus est.* Eadem ex Sozomeno leguntur in Martyrologio Rom. die 22. Aprilis: *In quo fidei certamine passus est Azades Eunuchus Regi carissimus.*

SS. Safannes, Mari, Timaeus, & Zaron Laici. *Safan* ܣܦܢ, *Mari* ܡܪܝ, *Timaeus* ܛܝܡܝ, & *Zaron* ܙܪܘܢ, *saeculares* ܥܠܡܝܐ, ex *Loscium* Modinae urbecula ܡܢ ܠܫܘܡ ܡܕܝܢܬܐ in Huzitarum regionem ܒܚܘܙܝܐ jussu Saporis deportati, ibidem pro Christo necantur.

S. Bauta. *Bauta* nobilissima Seleuciensium foemina ܒܥܘܬܐ ܢܫܐ ܪܫܝܬܐ ܕܒܢܬ ܥܠܡܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܣܠܘܟ jussu

jussu Adargusnasaphi Præfecti contra Ædes suas obtruncatur.

SS. Tecla, & Danac Virgines.

Tecla ܬܩܠܐ, & *Danac* ܕܢܩ, Virgines Seleucienses, jussu ejusdem Adargusnasaphi jugulantur. In Menologio Basilii die 20. Novembris laudantur *Boëthazar* Eunuchus, & *Sasannes*, & *Tecla*, & *Anna* Martyres in Perside.

SS. Taton, Mama, Mazachia, & Ana Virgines.

Taton ܬܛܘܢ, *Mama* ܡܡܐ, *Mazachia* ܡܙܟܝܐ, & *Ana* ܐܢܐ, Virgines Seleucienses, extra urbem in loco qui dicitur ܚܘܪܐ *Hevara*, idest, *Candidus*, jussu Adargusnasaphi necantur: ܩܛܠܗ ܒܚܘܪܕܘܣ ܐܝܠܢܐ ܘܗܘܐ:
ܝܒܝܫܬܐ ܘܐܬܚܠܡܬ ܚܠܝܡܬܐ ܗܝ ܬܐܬܐ.
ܘܚܘܫܡܐ ܣܓܝܐܐ ܠܟܪܝܗܐ ܟܕ ܥܒܕܐ
ܐܣܝܘܬܐ. ܥܕܡܐ ܕܡܢ ܐܢܫܐ
ܡܢܝܟܝ̈ܐ. ܛܢܦܐ. ܐܬܥܩܪܬ ܕܝܢ ܠܚܣܡܐ
ܗܘܬ ܠܗܘܢ ܐܬܚܪܝܢܝܢ. ܠܗܘܢ
ܠܚܘܪܐ ܕܝܢ ܕܡܚܘܬܐ:

Quarum sanguine irrigata ficus arida revixit, & multis annis graviter affectis corporibus adhibita medelam attulit; donec ab impuris Manichæis invidia stimulante radicitùs evulsa est. Quamobrem halitu leonis, hoc est, lepra correpti complures ex eadem secta periere, morbique causam confessi sunt: & ipsis visum fuit grande miraculum.

SS. Abiat, Hati, & Mamlacha Virgines.

Abiat ܐܒܝܐܬ, *Hati* ܚܬܝ, & *Mamlacha* ܡܡܠܟܐ, Virgines è regione Garmæorum, jussu Saporis Regis interficiuntur. In Menologio Basilii die 5. Octobris fit mentio *Mamelchtæ* Persæ, quæ fuerat Dianæ Sacerdos.

Anno 5. Persecutionis. Martyres 120.

Anno Persecutionis 5. Saporis 35. Luna 6. mensis Nisan, centum viginti Martyres Seleuciæ gladio cæsi sunt: in quibus novem Virgines, reliqui Presbyteri, Diaconi, & diversorum ordinum Clerici. Eos Jazdundukta ܝܙܕܘܢܕܘܟܬ Adiabenarum fœminarum nobilissima per sex menses in carcere propriis facultatibus aluerat, cæsosque in agro quiuos sepeliri curavit. *Jazdundukta* autem *Filiam Dei* significat. *Jazdandul* vocatur à Metaphraste apud Lipom. tom. 5. in vita SS. Acepsimæ, Josephi, & Æithalæ die 3. Novembris. De his loquutus videtur Sozomenus lib. 2. cap. 12. propè finem, quum ait: *Cæterùm quum ex præcepto Saporis, sicut anteà retulimus, reliquis omnibus prætermissis, soli Sacerdotes ac Doctores Christianæ legis comprehendi cœpissent, Magi & eorum principes regionem Persarum circumeuntes omni studio perquisitos Episcopos ac Presbyteros divexarunt, ac præcipuè in partibus Adiabenorum. Hæc Persidis regio est, maxima ex parte à Christianis habitata.*

Anno 6. Persecutionis. S. Barbesceminus Episcopus, cum 16. Sociis.

Anno Persecutionis 6. Saporis 36. *Barbesceminus* ܒܪܒܥܫܡܝܢ Seleuciæ & Ctesiphontis post Sciaadostum Episcopus, unàcum sexdecim Sociis (quorum nonnulli Presbyteri erant, alii Diaconi, alii diversorum ordinum Clerici) comprehensus, in *Ledan* Huzitarum urbem ܠܠܕܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܗܘ̈ܙܝܐ adductus fuit: ubi in carcere per annum integrum detentus, demùm unàcum Sociis decollatus fuit Luna 9. Canun posterioris, idest, Januarii. Erat autem *Barbesceminus* Simeonis Barsaboæ ex sorore nepos, ut in nostris Codicibus adnotatur. Ejusdem meminit Sozomenus lib. 2. cap. 13. propè finem: *Episcopi verò*, inquit, *quos quidem accepi*, BARBASIMES, *Paulus*, *Gaddiabes* &c. Barbescemino cæso adeò persecutorum immanitas in Christianos efferata est, ut Seleuciensis Ecclesia per viginti annos Episcopo carere coacta fuerit: Sic enim scribit Maruthas: ܐܬܟܠܝܬ. ܕܝܢ ܕܡܕܝܢܬܐ

ܥܕ

[illegible]

Propter istud autem crudelissimum edictum vacavit Seleuciæ & Ctesiphontis urbium Episcopatus annis circiter viginti. Nimirùm usque ad mortem Saporis Regis, quæ vigesimo tertio post Barbescemini martyrium anno accidit, ut infrà. Exemplar illius edicti refert Maruthas Codice nostro I. fol. 98. à tergo :

[illegible]

Quicumque me amat, meumque regnum cupit, illud sibi curandum intelligat, ut nullus Christiano notus nomine in suis finibus, aut sua sub ditione commoretur, quin Solem adoret, Ignem & Aquam colat, atque animantium cruorem comedat. Quicumque ista facere detrectaverit, magistratibus traditus, ex ipsorum sententia torqueatur & pereat.

Plurimi Martyres.

Hoc sævissimum Saporis edictum innumerabilis Martyrum cædes consequuta est, quorum martyrium describitur ab eodem Marutha Codice II. fol. 90. hoc præfixo titulo:

[illegible]

Passio Martyrum, qui variis in locis à Præfectis interfecti sunt, præter eos, qui in Porta Regis cæsi fuerunt.

Et infrà : [illegible]

[illegible]

Complures enim ubique locorum martyrio perfuncti sunt, ex quibus paucorum dumtaxat nomina describere licuit, quæ à nonnullis memoriæ prodita fuerant.

Anno 7. Persecutionis. S. Jacobus Presbyter, & Maria Virgo.

Anno Persecutionis 7. Saporis 37. *Jacobus* Presbyter pagi *Tela Scialila* [illegible], & *Maria* Virgo ejusdem Soror, jussu Narsetis Tamsaporis [illegible], comprehensi, quum Sanguinem comedere, Christumque abnegare recusarent, à *Mahdade* [illegible] nobili inter Christianos Viro, ad hoc flagitium adacto, jugulantur in pago *Teldara* [illegible] Luna 17. Martii.

S. Tecla Virgo cum aliis quatuor Virginibus.

Eodem anno *Tecla* Virgo, unàcum aliis quatuor Virginibus, jussu Narsetis Tamsaporis per Paulum Presbyterum pagi *Casciaz* [illegible] impium Apostatam necantur Luna 6. Junii.

Anno 15. Persecutionis. S. Barhadbesciaba Diaconus.

Anno Persecutionis 15. Saporis 45. *Barbadbesciaba* [illegible] Diaconus civitatis *Arbel* [illegible] jussu Saporis Tamsaporis Præfecti, per Aghæum [illegible] Christianorum oppidi *Tabal* [illegible] nobilissimum, ad id compulsum, capite multatur Luna 20. Julii.

Anno 23. Persecutionis. S. Heliodorus, & Dausas Episcopi, Mariabes Presbyter, & Hebedjesu Diaconus, cum 272. Sociis.

Anno Persecutionis 23. Saporis 53. expugnato Zebedæo Romanorum castro [illegible] millia circiter novem Virorum ac mulierum in Persidem abducta sunt: quos inter Episcopus loci *Heliodorus* [illegible], & *Dausas* [illegible] atque *Ma-*

Mariab ܡܪܝܐܒ Presbyteri, & Diaconus *Hebedjesu* ܥܒܕܝܫܘܥ. Et Heliodorus quidem quum in pago *Staearta* ܣܛܐܥܪܬܐ gravi morbo decumberet, Dausam impositâ manu Episcopum ordinat, & mox ad Dominum migrat: Dausas verò Mariabum Chorepiscopum designat. Quumque illa captivorum turba in varias Persarum urbes dispersa fuisset, Dausas Episcopus unàcum Mariabo Chorepiscopo, Hebedjesu Diacono, aliisque ducentis nonaginta septem viris ac mulieribus, ad montem Masebdanum ܡܣܒܕܢ in pagum *Gaphetam* ܓܦܬܐ relegantur. Ubi exquisitis ab Adarpharo ܐܕܪܦܪܐ Præfecto suppliciis affecti, gladio cæsi sunt omnes, præter viginti quinque viros ac mulieres, qui Solem adorantes mortem evasere. De Dausa & sociis hæc Sozomenus lib. 2. cap. 13. *Dausas quidem captivus à Persis abductus fuerat ex loco quodam, qui Zabdæus dicitur: tunc temporis verò pro fidei doctrina occisus est unà cum Mareabde Chorepiscopo & Clericis suis ducentis circiter & quinquaginta, qui unàcum illo capti fuerant à Persis*. Eorundem mentio fit in Martyrol. Rom. die 22. April. *Mareas quoque, & Bicor Episcopi, cum aliis viginti Episcopis, & Clericis ferè ducentis quinquaginta; Monachis etiam, & Sacris Virginibus plurimis*. Vide Menologium Basilii ad diem 9. Aprilis, quo die Heliodori Episcopi sociorumque commemoratio celebratur.

Anno 36. Persecutionis. Quadraginta Martyres, in quibus Episcopi duo: Presbyteri 16. Diaconi 9. Monachi sex: & Virgines septem.

Anno Persecutionis 36. Saporis 66. *Quadraginta Martyres* pro Christi nomine occubuerunt: ex quibus Episcopi duo, *Abdas* urbis Cascar ܥܒܕܐ ܕܟܫܟܪ, & *Hebedjesu* alterius cujusdam civitatis regionis Cascarensium. Presbyteri sexdecim, *Abdalla* ܥܒܕܐܠܗܐ, *Simeon*, *Abraham*, *Aba* ܐܒܐ, *Ajabel* ܐܝܐܒܠ, *Joseph*, *Hani* ܚܢܝ, *Hebedjesu*, *Abdalla*, *Joannes*, *Hebedjesu*, *Mari*, *Barbadbesciaba*, *Rozichias* ܪܘܙܝܚܝܐ, *Abdalla*, & *Hebedjesu*. Diaconi novem, *Eliab* ܐܠܝܐܒ, *Hebedjesu*, *Hani*, *Mariab*, *Mari*, *Abdias* ܥܒܕܝܐ, *Barbadbesciaba*, *Simeon*, & *Mari*. Monachi sex, *Papa*, *Evolesus* ܐܘܠܝܣ, *Hebedjesu*, *Phachida* ܦܚܝܕܐ, *Samuel*, & *Hebedjesu*. Virgines denique septem *Maria*, *Tata* ܬܬܐ, *Ema* ܐܡܐ, *Adrane* ܐܕܪܢܐ, *Mama* ܡܡܐ, *Maria*, & *Maracha* ܡܪܟܐ. Abdas Episcopus, unàcum duodetriginta sociis gladio cæsus est in Ledan Huzitarum urbe feria 6. Luna 15. Jar, seù Maii: quem eàdem die, eodemque loco ad coronam sequuti sunt Barbadbesciaba, & Samuel fratres, qui Sanctos Christi Martyres ex facultatibus suis aluerant. Postero die Hebedjesu Episcopus, & Abdalla Presbyter martyrio ibidem perfuncti sunt. Septem verò præfatæ Virgines ex Ledan urbe Lapetham perductæ, quum Solem adorare nollent, & de Jesu Christo libera voce testarentur, gladio feriuntur Luna 22. Maii. Horum Quadraginta Martyrum meminit Metaphrastes in vita S. Bademi die 8. Aprilis apud Lipom. tom. 7. verbis istis: *Quo tempore Quadraginta illi Sancti Martyres interfecti sunt, comprehensus fuit Bademus* &c. Abdam verò, & Hebedjesu, seù Abdjesum inter Martyres Episcopos recenset Sozomenus lib. 2. cap. 13. inquiens: *Sub eodem principatu innumerabilis multitudo Presbyterorum, Diaconorum, Monachorum, & Sacrarum Virginum, & aliorum, qui in Ecclesiis ministrabant*,

bant, & pro doctrina fidei laborabant, martyrio consummata est. Episcopi verò, quos quidem accepi, Barbasymes, Paulus, Gaddiabes, Sabinus, Mareas, Mocius, Joannes, Hormisda, Papas, Jacobus, Romas, Maares, Agas, Bochres, ABDAS, ABDJESUS, *Joannes, & Abramius, Azdelas, Sapores, Isaac, & Dausas*. De Feria 6. & Luna 15. Maii, quæ in Actis horum Martyrum notantur, dubium oritur, quomodo conciliari possint cum anno Persecutionis 36. & Saporis 66. qui in iisdem quoque Actis leguntur: nam ex dictis in S.Simeone, & ex dicendis in fine hujus Capitis, annus ille incidit in Christi annum 366. in quo tamen Luna 15. Maji non in feriam 6. competit, sed in feriam secundam. Dicendum igitur, Lunam Maji *decimam quintam* ܚܡܫܬܥܣܪ, pro *decima nona* ܬܫܥܬܥܣܪ, librarii incuriâ obrepsisse, quemadmodum suprà in passioue Barsebiæ Archimandritæ *Lunam 17. Junii* pro *septima* malè notitam vidimus. Neque verò ex hoc Amanuensis errore adminiculum ullum pro aliis Scriptorum sententiis trahi potest: nam ex principiis eorum, qui Persecutionis Persicæ initium in an. Christi 341. 343. vel 349. collocant, sequitur, anno Persecutionis trigesimo sexto, hoc est, Christi 377. 379. & 385. Lunam Maji decimam quintam incidisse in feriam secundam, in quartam, & in quintam, non in sextam, ut habent Acta Martyrum. Ii solùm feriam sextam cum Luna Maji 15. anno Persecutionis 36. hoc est, Christi 380. conciliant, qui ejusdem Persecutionis initium ab anno Christi 344. ducunt; sed Saporis Regis vitam ad annum 380. protrahi non posse, videbimus infrà.

S. Bademus Archimandrita.

Eodem Persecutionis, & Saporis anno *Bademus Archimandrita* ܒܕܡܐ ܪܝܫܕܝܪܐ, è monasterio, quod ipse apud Lapetham patriam suam exstruxerat, unàcum septem monachis ejusdem Discipulis, pertractus, & Regi Sapori oblatus, quum Christum constantissimè confiteretur, jussu ipsius Saporis Luna 10. Aprilis gladio cæditur à Narsete quodam Ariuni urbis regionis Garmæorum Domino ܡܪܢܐ ܕܐܪܝܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܕܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ: qui ne bonis suis spoliaretur, à Christiana Religione defecerat. Monachi verò illi postquam per quatuor annos squalore carceris macerati fuissent, tandem extincto Sapore dimissi fuerunt. Acta Bademi Sociorumque è Syriaco accepit Metaphrastes, eademque in Latinum conversa leguntur apud Lipomanum tom. 7. ubi pro Lapetha habetur *Betlapat*: pro Ariun Garmæorum urbe *Aria urbe, cujus fines Betgerme appellabantur*: & pro die 10. Aprilis *octava dies* ejusdem mensis. In Menologio Basilii passio ejusdem refertur ad diem 9. Aprilis. Quod autem scribit Maruthas, discipulos Bademi mansisse in carcere *quatuor annos*, & post mortem Saporis Regis fuisse dimissos, id consonat Agathiæ Scholastico, qui refert lib. 4. Saporem annis septuaginta vixisse. Nam quum Sapores Bademum interfecit, annum ætatis regnique agebat sexagesimum sextum, ut initio Actorum Bademi dicitur. Rectè igitur concludit Maruthas, Socios Bademi monachos post quatuor annos dimissos fuisse, quum Sapores jam interjisset.

Anno 40. Persecutionis. S. Acepsimas Episcopus, Joseph Presbyter, & Aitallahas Diaconus.

Anno Persecutionis 37. Saporis 67. comprehensi sunt *Acepsimas* Episcopus regionis Honitæ ܥܩܒܫܡܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܬܪܐ ܕܗܢܝܬܐ: *Joseph* Presbyter pagi Beth-Catubæ ܘܝܘܣܦ ܩܫܝܫܐ ܕܒܝܬ ܩܛܘܒܐ: & *Aitallahas* Diaconus regionis Beth-Nuhadræ ܐܝܬܐܠܗܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܢܘܗܕܪܐ: qui tribus annis cum dimidio in carcere

cere detenti, coronam tandem adepti sunt postremo Saporis anno: & Acepsimas quidem Luna 10. Octobris; Joseph verò feria 6. hebdomadæ primæ Pentecostes: Aitallahas autem feria 4. hebdomadæ ultimæ Pentecostes. Horum Martyrum mentio fit in Menologio Basilii die 3. Novembris. Sozomenus pro Josepho Presbytero habet *Jacobum*, & duos insuper Diaconos addit lib. 2. cap. 13. inquiens. *Acepsimas Episcopus, Jacobus Presbyter, Aithalas Diaconus: Azadanes, atque Abdjesus Diaconi*. In Martyrologio Romano ad diem 22. Aprilis *Aithalas* Presbyter dicitur: *Acepsimas Episcopus cum Presbytero suo Jacobo: Item Aithala & Josepho Presbyteris, Azadane & Abdjesu Diaconis, & compluribus aliis Clericis*. Eorum Acta è Syriaco in Græcum conversa descripsit Metaphrastes apud Lipom. to. 5. die 3. Novembris: ubi pro *Honita regione*, & *Phacaa* pago ܦܩܥܐ unde Acepsimas oriundus erat, habet *Naësson*: & pro *Beth-Catuba* pago, legit *Beth-Labuca*, quem *pagum rectè scribentis* perperàm exponit: nam *Catuba* Syriacè scribentem sonat, non *Labuca*. Annus autem, quo Passio horum Martyrum contigit, est Christi trecentesimus septuagesimus, qui ex dictis in S. Simeone Barsaboe, anno Saporis septuagesimo & postremo respondet: Atque adeò Feria 6. hebdomadæ primæ Pentecostes, qua Joseph passus est, in diem 2. Aprilis incidit, & Feria 4. hebdomadæ ultimæ Pentecostes, qua Aitallahas coronam promeruit, in diem 12. Maji, quum Pascha anno 370. celebratum sit die 28. Martii.

Ex hactenus dictis tria observare licet, quæ in Persecutione Persica notatu digna occurrunt. Primum, Tempus hujus Persecutionis, quæ per quadraginta integros annos duravit, nimirùm à trigesimo primo Saporis anno usque ad septuagesimum. Alias enim legimus ab eodem Sapore motas persecutionis procellas ante annum trigesimum primum; nimirùm anno decimo octavo, & anno trigesimo, ut in Isaia Adabi cap. 4. pag. 16. diximus; sed eæ nullo adhuc edicto regio excitatæ fuerant. Alterum Christianos à Sapore ejusque Præfectis frequenter adactos fuisse, ut strenuos Christi milites morte afficerent. Sic Isaac Episcopus, & Uhanam Clericus à Seleuciensibus Christianis ad hanc impietatem compulsis lapidibus obruti sunt: sic Jacobus Presbyter & Maria sacra Virgo à Mahdade jugulati, & Barhadbesciaba Diaconus ab Aghæo obtruncatus. Tertium, Orientales Christianos tanta religione à comedendo Sanguine abstinuisse, ut eum deficere à fide judicarent, qui Sanguine vesceretur. Tria enim à persecutoribus postulabantur, ut mortem vitarent: nimirùm, Christum abnegare: Solem, Ignem, & Aquam colere: Sanguinem demùm comedere. Hæc in edicto Saporis expressè loquuntur; In Actis autem Jacobi Presbyteri & Mariæ Virginis comestio sanguinis cum abjuratione Christi conjungitur. V. Tertull. in Apol.

4. Canones. *Canones XXVI.* quos ipse Maruthas in Concilio Seleuciæ & Ctesiphontis, unàcum Isaaco illius loci Archiepiscopo, condidit. Exstant in ms. Syriaco Florentino, teste Renaudotio tom. 2. Liturg. Orient. pag. 272. hoc titulo: *Canones & Regulæ constitutæ à Synodo Episcoporum Persarum habita in civitatibus Seleuciæ & Ctesiphontis, civitatum regni Persidis, in legatione D. Maruthæ Episcopi Miapharecbin ad Isdegerdem Regem filium Saporis anno undecimo regni ejus*. Laudantur in epistola Simeonis Episcopi Beth-Arsamensis, quam suo loco referemus, ubi de Marutha sic: ܡܫܠܡܢܘܗ ܡܪܘܬܐ ܟܪܟܝ ܡܕܝܢܬܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘ ܕܐܡܕܪܙ ܗܘܐ ܠܡܫܝܚܘܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܪ̈ܘܡܝܐ ܠܘܬ ܐܝܙܕܓܪܕ ܡܠܟ ܡܠܟܐ ܒܫܢܬ ܡܘܥܕܐ

ܫܢܬܐ ܘܫܪܪܘܗ̇ ܟܠܗܘܢ ܐܪܒܥܝܢ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ :

Quam etiam (fidem) *amplexi sunt, sub Marutha Episcopo, qui à Cæsare Romanorum Imperatore ad Isdegerdem Regem Regum anno regni ejus undecimo allegatus fuit, confirmaruntque quadraginta Episcopi ditionis Persarum*. Omnes sunt de disciplina Ecclesiastica, eodem Renaudotio teste, præter secundum, qui expositionem Fidei continet. Canonibus præmittitur *Epistola Maruthæ*, quæ scripta dicitur in Concilio quadraginta Episcoporum, præsente Isaaco Catholico, seu Primate illarum urbium & ipsius Maruthæ fratre.

5. Historia, & Canones Concilii Niceni Syriacè redditi.

Historia Concilii Niceni, & Canones ejusdem à Marutha in Syrorum sermonem translati: de quibus Hebedjesu pag. 50. ܘܗܘ ܬܪܓܡ ܠܗ ܩܢܘ̈ܢܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ : ܘܟܬܒ ܟܠܗ̇ ܬܫܥܝܬܐ ܕܗܝ ܣܘܢܗܕܘܣ ܩܕܝܫܬܐ : *Idem transtulit Canones Patrum trecentorum decem & octo, scripsitque totam historiam illius Sanctæ Synodi*. Opus verè aureum: sed proh dolor! necdum inventum: fortassè unàcum aliis Ecclesiasticæ historiæ monumentis in aliquo Syriæ angulo tineas pascit. Idem Hebedjesu in Epitome Canonum Synodalium cap. 3. ex Nicæna Maruthæ historia nonnihil delibavit, hoc præfixo titulo: ܬܫܥܝܬܐ ܕܟܢܘܫܝܐ ܦܪܝܫܐ ܬܪ̈ܬܐ ܕܡܪܘܬܐ ܡܝܦܪܩܛܝܐ ܕܒܥܘܬܐ ܕܐܝܣܚܩ ܩܬܘܠܝܩܐ ܥܒܕ : *Historia Concilii Oecumenici ex iis, quæ Maruthas Maipheractensis rogatus ab Isaac Catholico scripsit*: de qua mox sermo erit, ubi de Hebedjesu. Canones autem, quos transtulit Maruthas, tres sunt suprà septuaginta, de quibus Hebedjesu, loco cit. ܠܐ ܟܠܗ ܡܕܡ ܐܚܪܢܐ ܩܢܘ̈ܢܐ ܕܐܦܩ ܡܪܘܬܐ. ܫܒ̈ܥܝܢ ܘܬܠܬܐ ܣܛܪ ܡܢ ܥܣܪܝܢ ܕܡܢ ܩܕܡ ܩܠܝܠ ܢܦܩܘ : ܟܠܗ ܩܢܘܢ ܐܚܪܢܐ :

Verùm apud nos nihil aliud exstat, præter septuaginta & tres Canones, quos Maruthas transtulit, & præter alios viginti, qui nuper editi fuerunt. Hi sunt Canones, qui *Arabici* vulgò dicuntur, quia ex Arabicis exemplaribus primùm à Baptista Eliano è Societate Jesu Alexandriæ exscripti & in Latinum versi; deinde ab Orientalibus quibusdam correcti, & ab Alfonso Pisano atque Francisco Turriano doctis ex eadem Societate Viris, publici juris facti: demùm à C.V. Abrahamo Ecchellensi Maronita ad sex editiones Orientales collati, atque elegantiori interpretatione publicati. Vindicantur autem ab eodem Ecchellensi in Opusculo hac de re edito, & nuperrimè à P. Thyrso Gonzalez Soc. Jesu de Infallibilitate Romani Pontificis Disp. 3. Sect. 2. §. 9. Rejiciuntur verò ut spurii à Pearsono Vindic. Ignat. Par. 1. pag. 187. & post Justiniani Imp. ævum conficti esse dicuntur. Sed de his fusiùs alibi.

Caput XIII.

S. Acacius Episcopus Amidæ.

I. Acacius Vasa Ecclesiæ conflari jubet, ut captivos redimat.

Acacius Amidæ in Mesopotamia Episcopus claruit circa annum Christi 420. Præclarum ejus facinus refert Socrates lib. 7. cap. 21. ad annum Christi 422. in quem incidit Consulatus Honorii 13. & Theodosii 10. *Eodem tempore*, inquit, *Acacius Amidenus Episcopus, pio quodam opere perpetrato, apud omnes multò magis inclaruit. Nam quum milites Romani captivos Persarum, quos ipsi Azanenam va-*

ſtantes ceperant, Regi Perſarum reſtituere prorsùs abnuerent, atque interim captivi, qui erant circiter ſeptem hominum millia, fame conſumerentur, (quæ res animum Regis Perſarum vehementer angebat,) Acacius eam rem haudquaquam negligendam putavit. Convocatis igitur Clericis, qui ſub ipſo erant: Deus, inquit, noſter nec lancibus indiget, nec poculis. Nam neque comedit, neque bibit: quippè qui nulla re opus habeat. Quum igitur multa vaſa partim aurea, partim argentea poſſideat Eccleſia ex benevolentia, & liberalitate eorum, qui in ipſam adſcripti ſunt, conſentaneum eſt, ut illorum pretio captivos à militibus redimamus, eiſque cibos ſubminiſtremus. Quum hæc aliaque ejuſmodi illis diſſeruiſſet, vaſa quidem ſacra conflari juſſit: deinde pro ſingulis captivis pretio militibus perſoluto, aliquandiù eos aluit, tandemque viatico inſtructos, ad Regem Perſarum remiſit. Hoc admirabilis Acacii facinus Regem Perſarum ingenti ſtupore perculit, quòd Romani & bello & beneficentia hoſtem vincere ſtuderent. Ferunt etiam optaſſe Regem, ut Acacius in conſpectum ipſius veniret, quò ipſe ejus viri aſpectu frueretur: idque Imperatore Theodoſio annuente factum fuiſſe.

Hæc iiſdem planè verbis de Acacio refert Dionyſius Jacobitarum Patriarcha in Chronico. ܒܫܢܬ

ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܐܪܙܘܢ
ܐܙܕܒܢܬ ܡܢ ܪ̈ܗܘܡܝܐ . ܒܗ̇ ܕܝܢ ܫܢܬܐ
ܕܢܦܩ ܚܝܠܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܟܒܫܘ
ܠܐܪܙܘܢ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܘܫܒܘ ܫܒܝܐ ܠܐܡܝܕ ; ܘܦܪܩ
ܐܢܘܢ ܡܪܝ ܐܩܩ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܡܝܕ
ܒܟܣܦܐ ܕܥܕܬܐ ܘܗܘܘ ܥܣܪܐ ܐܠܦ ܒ̈ܬܐ ܘܫܪܟܐ
ܦܪܩܘ ܡܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܘܗܒܘ ܠܗܘܢ ܙܘܘܕܐ
ܟܠܗ . ܘܐܦ ܙܘܘܕܐ ܝܗܒ ܘܫܕܪ
ܘܥܒܕܘ ܫܠܡܐ ܒܝܬ ܦܪܣ ܠܪ̈ܗܘܡܝܐ :

Anno, inquit, Græcorum *trigeſimo quinto ſuprà ſeptingenteſimum*, (qui fuit Chriſti quadringenteſimus vigeſimus quartus,) *Arzunitidem Romani depopulati ſunt. Hoc, ſcilicet, anno ingentes Romanorum copiæ in Arzunitidem, quæ Perſicæ ditionis erat, irrupere, & Arzunitas captivos Amidam abduxerunt: quos S. Acacius Epiſcopus Amidenus ſuæ Eccleſiæ auro redemit; fuerunt autem decem mille familiæ. Reliqui à Proceribus redempti ſunt: eoſque Epiſcopus amplo viatico inſtructos in patriam remiſit.* De Arzunitide, ſeu Azanena Provincia, vide Valeſium in notis ad lib. 25. Marcellini cap. 7. & Pagium ad annum 503. num. XIV.

II. Amida à Conſtantio Imperatore inſtaurata.

Quod ſpectat ad urbem Amidam, cui S. Acacius Epiſcopus præfuit, idem Dionyſius ad annum Chriſti 349. ſic ſcribit. ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ

ܘܫܬܝܢ ܐܬܒܢܝܬ ܐܡܝܕ ܘܬܠܐ ܒܝܕ
ܩܘܣܛܢܛܝܘܣ ܒܪ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ;

Anno Græcorum 660. *ædificata fuit Amida, & Tela ſub Conſtantio Conſtantini filio*. Hoc etiam teſtatur Auctor Chronici Edeſſeni, qui tamen Telam, anno ſequenti exſtructam refert. Id verò non ita intelligendum eſt, quaſi Amidam Conſtantius à fundamentis excitaverit: nam hæc ante Conſtantii tempora condita fuerat, & Epiſcopos habebat, è quibus Simeon Nicæno Concilio interfuit, teſte Hebedjeſu in Epitome Canonum Synodalium Par. 1. cap. 5. Sed quia mœnibus à Conſtantio cincta eſt, ut ſuprà notavimus in S. Ephræm pag. 26.

III. Acacii Epiſtolæ.

Simeoni Barſaboë Seleucienſi Epiſcopo conjungitur Acacius in Catalogo apud Sobenſem, qui eum Epiſtolas aliquot ſcripſiſſe teſtatur:

ܠܫܡܥܘܢ ܒܪ ܨܒ̈ܥܐ ܐܝܬ ܐܓܪ̈ܬܐ
ܘܠܡܪܝ ܐܩܩ ;

Simeon Barſaboë habet Epiſtolas. Item Mar Acacius. Nec dubium eſt, quin Sobenſis de noſtro Acacio loquatur: nam alii Syri Epiſcopi, ejuſdem cognomines, vel ab ævo

Si-

Simeonis duobus ſæculis diſtant, ut Acacius Babuæi in Seleucienſi Throno Succeſſor, primuſque Neſtorianorum Patriarcha, de quo infrà; vel acerrimi fuerunt Neſtorianiſmi oppugnatores, ut Acacius Melitinenſis, quem proinde Neſtorianus ipſe Hebedjeſu cum illo præcipui honoris titulo *Mar* nunquam nominaſſet. Acacius verò Berœenſis, qui Romam ad Innocentium I. pro reconciliatione Flaviani Antiocheni miſſus fuit, ſiquas Epiſtolas ſcripſiſſet, Græcis potiùs Scriptoribus, quàm Syris à Sobenſi accenſitus fuiſſet. Prætereà idem Sobenſis in Catalogo p.78. refert Marim Perſam commentariis illuſtraſſe Epiſtolas Acacii:

ܡܐܪܝ ܦܪܣܝܐ ܐܝܬ ܠܗ ܡܦܫܩܢܘܬܐ
ܕܕܢܝܐܝܠ: ܘܦܘܫܩܐ ܠܐܓܪܬܐ ܕܐܩܩ:

Mares Perſa, inquit, *edidit commentaria in Danielem: item expoſitionem Epiſtolarum Acacii*. Ex quibus verbis duo colligimus: Primum, Acacii Epiſtolas de re Canonica, vel Dogmatica fuiſſe, quas proinde Mares expoſitione dignas judicavit, non ſecùs atque Græci nonnulli commentariis illuſtrarunt Epiſtolas Baſilii, vel Timothei Alexandrini. Alterum, laudatum Sobenſis teſtimonium de Acacio Seleucienſi intelligi non poſſe: Mares enim Perſa, qui Acacii literas commentatus fuiſſe dicitur, Seleucienſi Acacio junior erat; quippè qui ſub Epheſinæ Synodi tempora famoſam illam Ibæ Edeſſeni epiſtolam, Epiſcopus ipſe acceperat. Acacius verò Seleucienſis diù poſt Concilium Chalcedonenſe Epiſcopatum obtinuit, ut docet æqualis ipſi Simeon Beth-Arſamenſis in Epiſtola de Neſtorianis, in qua teſtatur, eum poſt Ibæ mortem anno Chriſti 489. è Schola Edeſſena juſſu Zenonis Imperatoris expulſum, in ſubjectam Perſis Aſſyriam profugiſſe.

CAPUT XIV.

Rabulas Edeſſæ Epiſcopus.

ABULAS ab anno Chriſti 412. uſque ad annum 435. Edeſſæ Epiſcopatum geſſit: de quo hæc Auctor Chronici Edeſſeni. ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ
ܘܬܠܬ ܗܘܐ ܪܒܘܠܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܒܐܘܪܗܝ ܘܗܘ ܒܢܐ ܒܦܘܩܕܢܐ
ܕܡܠܟܐ ܒܝܬ ܣܗܕܐ ܕܡܪܝ ܐܣܛܦܢܘܣ
ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܝܬ ܫܒܬܐ
ܕܝܗܘܕܝܐ ܠܘܩܕܡܝܢ.

Anno Græcorum 723. (Chriſti 412.) *Rabulas Edeſſenum Epiſcopatum accepit. Hic Imperatoris juſſu ædificavit Templum S. Stephani, quod antea domus Sabati, ideſt Synagoga Judæorum fuerat*. Et infrà: ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ
ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܫܬ ܒܬܡܢܝܐ ܒܐܒ ܫܢܝ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܪܒܘܠܐ
ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܘܗܘܐ
ܚܠܦܘܗܝ ܗܝܒܐ ܪܒܐ:

Anno 746. die 8. Auguſti migravit ex hoc ſæculo Rabulas Edeſſæ Epiſcopus, cui magnus Ibas ſuffectus fuit. Idem in Chronico tradit Dionyſius Patriarcha.

I. Rabulæ ætas.

Theodorus Lector hiſt. Eccleſiaſt. lib. 2. *Rabulas*, inquit, *Epiſcopus Edeſſæ cæcus erat: Accuſavit autem Andream Samoſatenſem, quod contra duodecim capita Cyrilli ſcripſiſſet*. Sic legit Henr. Valeſius pag. 565. Nam Rabulas initio quidem Joannis Antiocheni Patriarchæ ſui partes ſequutus, Cyrillum ac Memnonem ob Capitula duodecim deponendos in Concilio Epheſino cenſuerat, omnes

II. Cauſam Cyrilli contra Orientales acriter defendit.

nes Ægyptios Episcopos cum eodem Cyrillo communicantes, velut hæreticos, aversatus; posteà verò mutata sententia, causam Cyrilli tanto animi ardore fovit, ut coacta Edessæ Synodo, Joannis omniumque Orientalium communioni renunciaverit: scripta etiam Theodoreti & Andreæ Samosateni contra Cyrilli Capitula proscripserit, flammisque addixerit. At Græcus Textus contrarium planè sensum reddit: Sic enim habet: ἀνδρέας δὲ τῶν σαμοσατέων ἐνεκάλει, ὡς γράψαντα κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων θεοδωρήτου *Andreas autem Samosatensis accusavit eum* (Rabulam), *quod contra duodecim Theodoreti Capitula scripsisset*. Hanc lectionem exhibent anteriores Valesio editiones, quas Baronius ad annum 435. num. VI. sequitur; eamque tùm Græca verba quæ suprà retulimus, tùm res gestæ ipsius Rabulæ confirmant. Nam hic etiam postquam Cyrillum inter & Joannem pax inita fuit, pro Cyrillo quidem adversùs Andream & Theodoretum scripsit; Nestorii verò hæresim fortiter impugnavit, ut Cyrillus ipse de eo testatur in Epistola, in qua sic eundem alloquitur: *Semper quidem tua splenduit Sanctitas, præcipuè autem modò, facta omnibus Orientalibus columna & fundamentum veritatis, & sicut quendam pestiferum expellens morbum, novæ & abominandæ hæreseos Nestorii blasphemiam; nam procedit quidem ex altera radice; illius dico, qui de Cilicia erat, ista impietas*. Diodori autem Tarsensis & Theodori Mopsvesteni scriptis acriter restitit, unâcum Acacio Melitinensi, ut tradit Liberatus in Breviario cap. 10. Quamobrem Andreas Samosatenus eum Alexandro Metropolitano suo, velut Theodori Mopsvesteni insectatorem & Orientalium Episcoporum inimicum, accusavit, ut liquet ex ejusdem Andreæ epistola ad Alexandrum, quæ cap. XLIII. Synodici recitatur. *Hi qui pro recta fide laborant*, inquit Andreas, *scripserunt mihi ab Edessa, quia Rabulas apertissimè declinavit à dogmatibus veritatis, & persequitur rectæ fidei defensores: ita ut Theodorum quidem beatum rectæ glorificationis magistrum præsumeret anathematizare in Ecclesia, & multa mala contra eum diffunderet; anathematizaret verò & illos, qui ea quæ illius sunt, legunt, insuper & illa quæ scripsimus, & quicumque veniunt & non portaverint ad combustionem Theodori Codicem, & eos qui præter illa quæ Cyrilli sunt, sapiunt &c. Amici verò* (nempe Ibas adhuc Presbyter, & qui cum illo erant Edesseni) *qui persecutionem sustinent, interrogant nos, si oporteat jam scissionem fieri, & ostendi fiduciam, quia circa ea consilium minimè id nunc usque fecerunt. Mihi autem rationabile videtur, ut qui fiducialiter impiè agit, & omnes abjuravit Orientales, & nos contra eum clarè pugnemus*. Hactenus Andreas contra Rabulam. Joannes demùm Antiochenus ubi quæ gesta fuerunt à Rabula, intellexit, convocata Antiochiæ Synodo, misit ad Episcopos Osthoenæ Provinciæ decretum cap. XLIV. Synodici relatum, in quo hæc de eodem Rabula. *A multis, & dignis fide viris subtiliter & integrè didicimus, quia honorandissimus Rabulas & Edessam perturbat, & omnes qui vicinas Provincias habitant, Apostolicæ fidei valdè contraria perpetrans, & eos qui rectè sapere elegerunt, vertit in fugam, & multa molitur contra Orthodoxam fidem. Unde compulsi sumus hæc discentes à plurimis, vestræ Religiositati Epistolam destinare: ut si vera sint ista, quæ hìc diffamantur à pluribus, immunes vos ab ejus communione servetis, donec eum evocantes ad nos, & integrè discutientes quæ ad eum pertinent, aut ignoscamus satisfacienti, aut convictum subdamus satisfactionibus regulæ*.

III. A S. Alexandro Acœmeta, Fidei mysteriis eruditus.

Rabbulum vocat monachus Acœmeta, vitæ S. Alexandri Acœmetarum parentis Scriptor apud Bollandum ad diem XV. Januarii: Eumque testatur, ab eodem Alexandro ex idolorum cultu ad Christi fidem per-

tra-

tractum, relicta Præfecti dignitate, qua ornatus erat, constructoque uxori ac filiabus Monasterio, in Eremum secessisse, atque annis aliquot anachoreticam vitam duxisse: Dein Episcopum ordinatum, annis triginta Edessenæ Ecclesiæ præfuisse. Verùm ex Chronico Edesseno, & ex Dionysio Patriarcha jam suprà vidimus, eum tribus suprà viginti annis dumtaxat Episcopatum gessisse usque ad annum Christi 435. quod ideò repetimus, nequem decipiat conjectura clarissimi Viri Bollandi, qui ejus obitum consignat circa annum 437. Idem Bollandus p. 1024. & Pagius ad annum 435. num. XXXIII. videntur asserere, Rabulam S. Eulogio successisse. Sed ex iisdem Chronicis liquet, Eulogium quidem Barsæ anno Christi 378. substitutum fuisse: Eulogio verò Cyrum anno 387. Cyro autem Sylvanum anno 397. Sylvano Phachidam an. 399. Phachidæ Diogenem ann. 409. Diogeni demùm Rabulam nostrum anno 412.

IV. Ejus scripta. *Epistola ad S. Cyrillum.* Exstat Latinè tom. V. Concil. Labb. pag. 469. Ejusdem Cyrilli rescriptum ad Rabulam habetur in Concilio V. Oecumenico Collatione V. ex quo fragmentum suprà dedimus.

Canones in Edessena Synodo à Rabula sancitos laudat frequenter Gregorius Bar-hebræus in Opere, cui titulus: ܟܬܒܐ ܕܗܘܕܝܐ *Liber directionum.* Exstant autem in Bibliotheca Secreta Medicea in ms. Cod. Syriaco, cujus meminit Renaudotius tom. 2. Liturg. Oriental. pag. 272.

CAPUT XV.

Ibas Edessæ Episcopus.

I. Ibæ ætas. IBAS Rabulæ Edesseno successit anno Christi 435. ut docet Auctor Chronici Edesseni, cujus verba suprà retulimus. De eo hæc in eodem Chronico: ܗܢܐ ܒܢܐ ܥܕܬܐ ܚܕܬܐ ܗܝ ܕܡܬܩܪܝܐ ܗܫܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ: *Hic novam ædificavit Ecclesiam, quæ hodie Apostolorum appellatur.* Et infrà. ܫܢܬ ܬܫܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ ܒܝܘ̈ܡܝ ܡܝܬܪܐ ܐܝܒܐ ܐܝܬܝ ܣܢܛܘܪ ܦܬܘܪܐ ܪܒܐ ܕܣܐܡܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܕܡ ܕܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܠܝܛܪ̈ܝܢ ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܥܕܬܐ ܥܬܝܩܬܐ ܕܐܘܪܗܝ: *Anno* Græcorum 749. (Christi 438.) *sub præstantissimo Iba obtulit Senator ingentem mensam argenteam librarum septies centum & viginti; quæ in veteri Edessæ Ecclesia reposita fuit.* Et paucis interjectis: ܫܢܬ ܬܫܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܠܬ ܥܒܕ ܐܢܛܘܠܝܣ ܐܣܛܪܛܝܠܛܝܣ ܐܪܘܢܐ ܕܣܐܡܐ ܠܓܪ̈ܡܐ ܕܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ: *Anno* 753. (Christi 442.) *Anatolius militiæ Præfectus fecit argenteam arcam in honorem ossium S. Thomæ Apostoli.*

II. Nestorianismi & aliorum criminum accusatur à Clericis Edessenis: absolvitur autem in Synodo Tyri, & Beryti. Porrò Ibas quum adhuc Presbyter esset, unàcum majori Cleri Edesseni parte, conatibus Rabulæ Episcopi sui, scripta Theodori Mopsvesteni damnantis, acriter obstitit, ut indicat Andreas Samosatenus in Epistola ad Alexandrum Hierapolitanum, de qua suprà pag. 198. Hinc statim atque

que Edessenam Sedem post Rabulam adeptus est; invidiam amicorum ejusdem Rabulæ subiit. Accusatur itaque apud Imperatorem Theodosium & Proclum Patriarcham CP. à Samuele, Cyro, Mara, & Eulogio Ecclesiæ Edessenæ Presbyteris, quòd esset primus turbarum inter Orientales & Ægyptios ortarum auctor fautorque pertinacissimus; quòd Theodori libros in linguam Syriacam transtulisset; quòd ipsos per omnem Orientem disseminasset; quòd demùm Procli ad Armenios Tomo noluisset subscribere, & annexa illi impia Capitula damnare. Proclus accusatores ad Joannem Patriarcham Antiochenum remittit, contestans eundem, ut Ibam corrigeret ac puniret. Verùm *quum à scriptis Procli* (ut habent Acta Synodalia Concilii V.) *nulla emendatio pro querimoniis Accusatorum facta esset, defuncto Joanne interpellaverunt Domnum ejus successorem* (ac Nepotem,) *iterùm Ibam accusantes*. Hæc initia longæ illius accusationis, quæ usque ad Chalcedonensem Synodum perduravit. Ex hac impii Theodori causa originem duxit Nestorianismus Ibæ affictus, & multa criminum capita eidem objecta, à quibus tamen absolutus fuit in duabus Synodis, Tyri, scilicet, & Beryti, quarum Acta vide in Concil. Chalcedon. Act. 9. & 10. Id factum refert Eminentiss. Card. Baronius anno Christi 448. Verùm doctissimus Norisius in Dissert. IV. de anno & epochis Syro-Macedonum, utramque Synodum, Berytensem scilicet & Tyriam, anno 449. habitam fuisse demonstrat: cujus sententiam probat Pagius ad an. 448. num. 9. Summa rei gestæ hæc est. *Quum quidam Clerici Edesseni* (verba sunt Pagii loco cit.) *Ibam apud Domnum Patriarcham Antiochiæ accusassent, Domno Ibæ amico accusatoribus non obscurè infesto, iidem in Regiam Urbem profecti, Theodosio Imperatori, ac S. Flaviano Episcopo Constantinopolitano rem integram detulerunt. Theodosius die 26. Octobris currentis anni* (448.) *Damascio Tribuno ac Notario mandatum dedit, ut in Phœniciam statim profectus, à delegatis Judicibus Ibæ causam discutiendam curaret. Damascio à S. Flaviano collega additus fuit Eulogius Diaconus: Judices verò designati sunt Photius Tyri Metropolita, Eustathius Beryti in Phœnice maritima Episcopus, ac Uranius Antistes Himerorum, quæ urbs erat in Provincia Osrhoëne, cujus Ibas erat Metropolita. Photius Collegas Judices, Ibam, & ejus accusatores Tyrum advocavit. Clerici accusantes statim ac venère, tota passim urbe publicarunt Ibam dixisse*: Non invideo Christo facto Deo: in quantum enim ipse factus est, & ego factus sum; *quæ blasphœma verba quum Photius Tyriis scandalo esse intelligeret*, jussimus, *inquit Act. X. Synodi Chalced. pag.* 639. eos egredi à Tyro; scandalizabatur enim civitas, quæ nunquam tale aliquid cogitaverat, vel audierat. *Ita Judicium Berytum ejusdem Provinciæ urbem Tyro M. P. LIV. distantem translatum fuit. Ibas, quò objectam sibi hereticæ propositionis calumniam repelleret, suum quendam Diaconum Beryto Edessam submisit, ut à Clero Edesseno literas obtineret, quibus testarentur, numquam ea verba ab Iba prolata se audivisse. Clerus epistolam Ibæ favorabilem scripsit, quam recitat Baron. num. LXII. & seq. — Rogant insuper Photium ac Eustathium Judices, curent Ibam velociter ad suum gregem reverti: & maximè salutari festo Sancti Paschatis appropinquante: quum id temporis & propter catechismos, & propter eos, qui digni sunt Sancto Baptismate, opus esset ejus præsentia. — Cæterùm quum Ibas & Cleri Edesseni testimonio, & propria asseveratione immunis ab hæreseos crimine appareret, & alia eidem objecta* [1] *crimina partim diluis-*

NOTA.

1. *Crimina.* Samuel, Cyrus, Mara, & Eulogius in libello, quem Photio Tyri & Eustathio Beryti Episcopis contra Ibam obtulerunt, duodeviginti criminum capita eidem

luisset, partim Judicum decreto correcta fuissent, Episcopi Judices sedulam operam navarunt, in Clericis accusatoribus cum suo Episcopo conciliandis. Quod ubi se assequutos cognoverunt, Tyrum iterùm reversi sunt, ut eidem urbi, cui paulò ante ea Ecclesiasticorum litigia scandalo fuerant, mutuam inter eosdem redintegrandam concordiam ostenderent. Ita quibusdam conventionibus Ibam inter & accusatores pax inita fuit, quam Ibas dato sacramento, alii subscriptione firmarunt apud Tyrum (die decima mensis Peritii anno Tyriorum 574. juxta Romanos die 25. Februarii anno Christi 449.) *Pacis formula cum subscriptionibus legitur Act. IX. Synodi Chalcedon. pag.* 629. -- *Quare Ibas pleno mense ante Paschalia festa absolutus*, (Pascha enim anno 449. die 27. Martii celebratum est,) *Edessenam suam Metropolim repetens consueta Ecclesiæ instituta circa Catechumenos exercere potuit, priusquam illos Sabato Sancto salutaribus undis ablueret, quod enixè Clerus Edessæ ab Episcopis Judicibus postulaverat.*

III. Iterùm à Clericis Edessenis accusatur, & deponitur in Latrocinio Ephesino. Sedi tamen suæ restituitur in Synodo Chalcedonensi.

Verùm non modo Clerici ejus accusatores ab inita cum eodem pace resilierunt; sed etiam iidem Episcopi, qui Ibam absolverant, ipsum eodem anno damnarunt, & Sede Episcopali dejecerunt in Latrocinio Ephesino. Et quidem in hoc Conciliabulo causam Ibæ post diem 8. Augusti, qua jam incumbente nocte S. Flavianus damnatus fuit, discussam iterùm fuisse, ostendit idem Pagius ad annum 449. num. 12. Eum præterea in eadem Pseudo-Synodo Episcopatu dejectum, liquet ex Act. X. Concil. Chalcedonen. testatumque faciunt cæteri Scriptores. Audi Auctorem Chronici Edesseni.

[illegible]

dem objiciunt. 1. Quod ex mille quingentis solidis, quos ad captivorum redemptiooem civitas Edessena contulerat, quingentos ille sibi vendicasset. 2. Quod calicem gemmatum eidem Ecclesiæ ante annos undecim à quodam pio viro oblatum, non reposuisset io Ecclesia. 3. Quod de Ordinatiooibus acciperet. 4. Quod Abrahamium maleficum hominem, Batenorum Episcopum ordioasset. 5. Quod Balleum, seù Valentium adulterum, Presbyterum creasset, eosque, qui ordinationi contradixere, puniendos judici tradidisset. 6. Quod Daoielem, suum ex fratre nepotem, juvenem adhuc eomque luxuriosissimum, Charrensem Episcopum fecisset. *Hellenopolis*, seù *Paganorum civitatis* Episcopum vertit Latinus Interpres: *Charras* enim, seù *Haran* Syri appellare solent *Paganorum urbem*, quòd ab ea idolorum cultus initium duxerit. 7. Quod omnes Ecelesiasticoa redditus fratri suo, vel consobrinis conferret. 8. Quod hæreditates, & muoera, & quæcumque Ecclesiæ offerebantur, in eorumdem usum converteret. 9. Quod ea, quæ in expensas detentorum in carcere eroganda fuerant, io domos suorum erogasset cognatorum. 10. Quod modicum & vitiosum vinum ad Sacrificium Altaris daret, itaut vix Populo commuoicanti sufficeret; ipse verò multum & optimum vinum haberet. 11. Quod Nestorianus esset, & S. Cyrillum hæreticum appellasset. 12. Quod Daniel Episcopua quosdam suæ maximè intemperantiæ Clericos ordinaret. 13. Quod Perozum Presbyterum volentem relioquere sua propria Ecclesiis nullos redditos habentibus, prohibuisset, dicens, cautiooem ejus se habere trium millium & ducentorum solidorum. 14. Quod Danielem Episcopum testantem & relinquentem omnem facultatem suam Challoæ amicæ suæ ejusque nepotibus, minimè redarguisset. 15. Quod Challoa Daoielis Episcopi amica, quæ priùs oihil habebat, multis rebus Ecclesiasticis abutena, quæ apud ipsam erant, ducentos, & trecentos solidos feneraretur: ut ex hoc manifestum fieret, unde esset harum rerum collectio. 16. Quod Abrahamius Diaconua primitùs pauper & nihil ferè habeos, multas & innumeras res habuerit, quæ reverà Edessenæ erant Ecclesiæ. Volentem autem eas eidem Ecclesiæ, ac pauperibus ex testamento relinquere, hortatus esset Daniel Episcopus, ut sub scripto testamento suam io ipsum transmitteret hæreditatem, jurans ei, eam post ejus mortem se pauperibus erogaturum: Postquam autem hanc Daoiel adeptus est, Challoæ amicæ suæ dedisset. 17. Quod à Paganis Haranitis in sacrificiorum impietatem lapsis accipiens Daniel Episcopus sportulam, remitteret crimen, negotians & hinc sibimet lucrum. 18. Quod è prædio Lasargaritha Ecclesiæ Edessenæ silvas cædentes, portassent ad prædia Challoæ amicæ Danielis Episcopi, & quæ voluerunt, ædificassent. Porrò Daniel iste Charrarum Episcopus, unàcum Iba avunculo suo, depositus fuit io Latrocinio Ephesino, eique Joannes substitutus, qui Concilio Chalcedonensi subscripsit. Idem Daniel in causa Ibæ sub Domno subscriptus legitur in Concilio Antiocheno, licet in Græco pro *Charris* malè *Beræa* ponitur.

ܘܒܗ ܗܘܐ ܕܝܘܣܩܘܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܒܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܬܟܢܫܬ ܬܘܒ
ܠܐܦܣܘܣ ܟܢܘܫܝܐ ܐܚܪܬܐ. ܗܝ
ܐܚܪܡ ܒܗ̇ ܠܦܠܒܝܢܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ: ܘܠܕܘܡܢܘܣ
ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ: ܘܠܐܝܪܝܢܐܘܣ ܕܨܘܪ:
ܘܠܗܝܒܐ ܕܐܘܪܗܝ: ܘܠܐܘܣܒܝܘܣ
ܕܕܘܪܝܠܐܘܢ: ܘܠܕܢܝܐܝܠ ܕܚܪܢ:
ܘܠܨܘܦܪܘܢܝܘܣ ܕܬܠܐ:
ܘܠܬܐܘܕܘܪܝܛܘܣ ܕܩܘܪܘܣ:

Anno 756. (Christi 445.) *Dioscorus factus est Alexandriæ magnæ Episcopus. Item altera Synodus Ephesi coacta fuit*, (non anno 445. sed 449.) *in qua Dioscorus anathemate perculit magnum Flavianum Episcopum Constantinopoleos, Domnum Antiochiæ, Irenæum Tyri*, IBAM *Edessæ, Eusebium Dorylei, Danielem Haran, Sophronium Telæ* (seu Constantinæ) *& Theodoretum Cyri*. Idem de Latrocinio Ephesino scribit Dionysius in Chronico, licet illud anno Græcorum 757. Christi 446. celebratum fuisse perperàm existimet.

Quo autem mense Ibas Edessâ excesserit, prodit laudatus Auctor Chronici Edesseni. ܡܢܗ ܡܕܒܪܢܘܬܐ
ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ ܢܦܩ ܗܝܒܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܩܡ ܢܘܢܐ ܚܠܦܘܗܝ ܗܘ
ܒܬܡܘܙ ܒܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. ܘܐܚܕ ܫܢܝܢ
ܬܪܬܝܢ ܒܟܘܪܣܝܐ ܥܕܡܐ ܠܟܠܩܝܕܘܢܐ
ܕܟܢܘܫܝܐ ܕܟܠܩܝܕܘܢ ܫܢܝ̈ܢ:

Anno Græcorum 759. *Ibas Episcopus Edessâ excessit die* 1. *Januarii: cui Nonnus substitutus fuit die* 21. *Julii, tenuitque Sedem annis duobus*: Nimirùm usque ad Synodum Chalcedonensem, quæ Ibam, Nonno ejecto, Edessæ restituit anno 451. Verùm quum Ibas Edessenam Sedem reliquit, annus erat Græcorum 760. non 759. hoc est Christi 449. non 448. Errorem autem ex librarii incuria in hunc Chronici locum obrepsisse, convincitur ex iis verbis, quæ sequuntur de Nonno; *tenuitque Sedem annis duobus*: nam a die 21. Julii anni 448. quo Nonnus in locum Ibæ substitutus esse dicitur, usque ad annum 451. quo Synodus Chalcedone celebrata fuit, non anni duo, sed tres effluxissent.

IV. Ejus obitus.

Quot demùm annis post recuperatam Sedem Ibas vixerit, docet idem Auctor Chronici Edesseni, ܡܢܗ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܬܡܢܝܐ ܘܥܣܪ
ܫܢܝܢ ܠܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܒܬܫܪܝܢ
ܩܕܡܝܐ ܫܢܝ ܗܘ ܠܥܠܡܐ ܘܡܟܝܠ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܗܦܟ ܠܕܘܟܬܗ
ܢܘܢܐ: *Anno* 769. (hoc est vertente anno Christi 457.) *die* 28. *Octobris obiit Ibas Episcopus Edessæ, & Nonnus in locum suum rediit*. Et quidem Ibam ineunte anno Christi 457. in vivis fuisse, colligitur ex Tom. IV. Concil. pag. 891. ubi cum aliis Episcopis subscripsisse dicitur precibus Leoni Imperatori missis pro Concilii Chalcedonensis confirmatione. Nonnum verò eodem anno inclinante post Ibæ obitum Sedem Edessenam recuperasse, liquet ex Codice Encyclico in eodem Tom. IV. Concil. in quo ipse primus inter Episcopos Provinciæ Osrhoënæ subscripsit epistolæ ad Leonem Imperatorem ea de causâ missæ: quod & Pagius confirmat ad annum 451. num. 53. ubi Garnerium meritò reprehendit, qui scripsit, eum Synodi Oecumenicæ Ephesinæ tempore Ecclesiam Edessenam administrasse.

V. A Jacobitis adhuc ut Nestorianus rejicitur.

Jacobitæ, qui Chalcedonense Concilium rejiciunt, Ibam quoque, veluti Nestorianum, in Professione Fidei, quam ante Sacrorum Ordinum susceptionem coram Episcopo emittunt, etiamnum execrantur, ut liquet ex Cod. Ecchell. IV. p. 95. De eodem hæc scribit Simeon Beth-Arsamensis in Epistola, cui titu-

lus

lus, *de Barsauma Nisibita, & Heresi Nestorianorum in Persidem invecta.*

[illegible]

. *A Theodoreto* (Nestorianum errorem) *accepit Ibas, qui præter alias multas blasphæmias, quibus præfatos magistros suos adamussim imitabatur, istam in quadam sua Oratione adjecit, dicens: Ego Ibas nequaquam invideo Christo, qui Deus factus est: nam Deus appellatus est, quum homo esset mei similis, & ejusdem mecum naturæ. Quapropter anathematis sententia lata fuit in Ibam, & Theodoretum Cyri, unàcum omnibus eorundem sociis & sectariis.* Loquitur Beth-Arsamensis de Conciliabulo Ephesino, in quo Ibas & Theodoretus damnati sunt.

VI. Ejus Epistola. Scripsit famosam *Epistolam ad Marim Persam*, quum adhuc Orientales cum Ægyptiis contenderent. Joannem enim Patriarcham suum sequutus, Cyrillum magnum & Ephesinam Synodum decessoremque suum Rabulam carpit; Nestorium verò commendat, ejusque hæresim stabilire conatur. Extat tom. V. Concil. Labb. pag. 661. quæ post Ibæ mortem anno 536. à Patribus Quintæ Synodi damnata fuit. Consule Eminentissimum Baronium ad annum prædictum, ubi probat, à Quinta Synodo Epistolam Ibæ, non Ibam ipsum damnatum fuisse, utpote qui in quatuor Conciliis, Antiochiæ, Tyri, Beryti, atque Chalcedone hæresim Nestorianam abjuraverit, & in communione Ecclesiæ diem clauserit.

Sed quamvis Ibas ab errore, cujus patrocinium olim susceperat, seipsum tandem Divino favente numine revocasset, non tamen efficere potuit, ut eos, quos Nestorianismo infecerat, ad Orthodoxam fidem reduceret. Adeò Epistolæ ejus Assyrios Persasque dementarant. His adde, quòd Schola Persica, quæ Edessæ florebat, ab eo usque tempore Nestorii partes adversùs S. Cyrillum tutari cœpit, quo Joannes Patriarcha Antiochenus cunctos Orientales Episcopos, atque adeò Edessenum ipsum Antistitem, in suam sententiam pertraxit. Præceptorum ejusdem Scholæ, Auditorumque conatus Rabulas compescuit, dum in vivis fuit. Sub Iba vires resumpserunt; nec eos coërcere potuit Nonnus Ibæ successor, licet hostis esset Nestorianorum infensissimus; donec Cyro Edessæ Episcopatum adepto, eversa Schola est, & Scholastici in Persidem relegati. Audi Beth-Arsamensem in laudata Epistola. VII. Initia, & progressus Nestorianismi in Mesopotamia, in Assyria, & in Perside.

[illegible]

ܩܕܘܡܐ : ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܫܡܗ ܗܪܕܫܝܪ :
ܘܡܟܣܡܘܬܐ ܕܢܝܫܐ : ܘܡܫܡܠܝ ܚܘܒܠܐ :
ܡܥܕܥܐ : ܡܫܘܠܐ ܐܢ ܩܨܦ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܐ
ܘܚܣܡ ܡܫܡܫܢܐ : ܘܐܬܚܪܘܗܝ ܡܬܒܪܢܐ :
ܡܢܗܘܢ ܚܘܒܠܐ : ܘܐܬܚܫܠ ܡܢ ܓܘܢܐ
ܘܦܩܕ ܡܪܢܐ . ܘܩܡܘ ܚܠܦ ܢܚܘܡܘܢ
ܐܣܝܐ ܐܠܗܝܘܬܐ ܗܘܐ ܚܢܢ ܐܪܥܝܬܗ
ܝܘܠܦܢܐ . ܘܚܕܐ ܡܢܗܘܢ ܕܝܘܠܦܢܐ
ܐܬܐܒܕܘ ܡܟܘܫܝ ܦܪܣܝܐ ܡܢ ܐܘܪܗܝ
ܟܕ ܡܢܗܘܢ ܡܠܦܢܐ ܕܥܡܗܘܢ ܘܡܠܟܝܢ
ܗܘܘ ܠܗܘܢ . ܘܚܪܒ ܝܘܠܦܢܗܘܢ
ܘܐܣܟܘܠܐ ܕܦܪܣܝܐ ܗܘܬ ܐܣܬܚܦܬ
ܘܐܬܪܗ ܒܡܦܩܕܢܘܬܗ ܘܒܝܕ ܡܠܟܐ
ܘܒܕܘܟܬܗ ܐܬܒܢܝܬ ܥܕܬܐ ܕܝܠܕܬ
ܗܘܐ ܚܕܐ ܦܘܩܕܢܐ ܒܐܘܪܗܝ :
ܘܐܬܒܢܝ ܒܕܘܟܬܗ ܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝܡ
ܘܡܬܩܪܝܐ ܡܪܢܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ .

Idest: *Ab Iba Neſtorianum errorem accepit Mares quidam ex urbe Hardaſcir: atque exinde cœpit Perſarum regio Neſtorianiſmo infici per Ibæ epiſtolas, & per Magiſtrorum ejuſdem Orationes atque Commentaria*, (Neſtorii nimirùm, Theodoreti, Theodori, ac Diodori, quæ in Syrorum ſermonem convertebantur.) *Ab eodem Iba poſt Marim accepit Maro quidam Elita Presbyter Edeſſenus*, (Is fortaſsè eſt Maronius Diaconus, qui ſubſcribitur in Concilio Antiocheno in cauſa Ibæ, Act. X. Concil. Chalced.) *qui in Edeſſena Perſarum Schola Præceptorem agebat. In illa autem Schola complures è Perſarum regione literis vacabant, quos inter Acacius Aſſyrius, Barſaumas Maræ Carduenſis ſervus, Maanes Hardaſcirenſis, Abſotas Ninivita, Joannes Garmachita, Michæas, Paulus Cachæi ex oppido Huzitarum, Abraham Medus, Narſes Leproſus, Ezelias ex oppido Maris, aliique ejuſdem cum Iba ſententiæ. Defuncto autem Iba, omnes Perſæ unàcum reliquis Edeſſenis Scriptoribus, qui ejuſdem perſuaſionis erant, excedere Edeſſâ juſſi ſunt: Item ſchola, ubi Perſæ literas Edeſſæ edocebantur, operâ ac ſtudio Beati Mar Cyri Edeſſeni Epiſcopi, juſſuque Zenonis Romanorum Imperatoris funditùs everſa eſt, cujus loco Templum nomini S. Mariæ Dei genitricis excitatum.* Id accidit annorum Græcorum 800. Chriſti 489. uti narrant Auctor Chronici Edeſſeni, & Dionyſius Patriarcha. Idem de Schola Edeſſena tradit Theodorus Lector hiſt. Eccl. lib. 2. pag. 558. *In urbe Edeſſa*, inquit, *erat Schola Chriſtiana Perſicæ gentis, ut ajunt, ex quo factum eſt, niſi me conjectura fallit, ut Perſæ Neſtorianam hæreſim ſequerentur, quum quidam qui Neſtorii ac Theodori dogmata amplectebantur, ei Scholæ præfuiſſent, & doctrinam, quæ ipſis placebat, Perſis tradidiſſent.* Et infrà p. 566. *Zeno Imperator Scholam, quæ Perſarum vocabatur, in urbe Edeſſa ſitam ſuſtulit atque evertit, utpote quæ Neſtorii ac Theodori doctrinam auditoribus inſinuaret.* Hanc Scholam diverſam fuiſſe exiſtimo ab iis, de quibus Auctor vitæ Sancti Alexandri Acœmetæ apud Bollandum ad diem 15. Januarii pag. 1023. *Erectæ in ea urbe ſunt jam olim divino nutu linguæ Syriacæ Scholæ in vicinarum civitatum commodum. Nam viri principes atque alii locupletes liberos ſuos eò inſtitutionis gratiâ ablegant. Sacrum igitur principatum adeptus Rabulas ſtuduit, cooperante Spiritu Sancto, omnes in veram & ſtabilem fidem adunare..... Exteros gentilium filios bis in menſem è ſchola ad ſe evocabat, eoſque verbum veritatis docebat. Ac ſuſcepto Sancti Spiritus ſignaculo, eoque pacto maximum conſequuti emolumentum in patriam revertebantur, & ſucceſſu temporis bonis aſſueti moribus, eoſdem liberis ſuis in hoc uſque tempus inferunt.* Nam hæ quidem ſcholæ in vicinarum civitatum commodum inſtitutæ fuerant, in quibus Chri-

ſtiani

stiani cum gentilibus Syriacam linguam promiscuè docebantur. Schola verò Persica Christianæ gentis dumtaxat erat, ejusque ex Persarum ditione: Sacras prætereà literas ibidem juvenes Persæ docebantur, ut ex Theodoro colligitur.

VIII. Renaudotii opinio de origine Nestorianismi in Oriente refellitur.

Hæc initia Nestorianismi in Mesopotamia, in Assyria & in Perside. Progressus ejusdem fusiùs narrantur à Beth-Arsamensi in citata epistola, quam suo loco integram dabimus. Summa ejus hæc est. Barsaumas, Acacius, Narses, Michæas, Absotas, Abraham, aliique suprà memorati Scholæ Edessenæ Magistri cum suis Auditoribus Edessâ ejecti, terrasque Romani Imperii relinquere coacti, tanto animi ardore Nestorianorum dogma in ditione Persarum sub Pheroze Rege promoverunt, ut Babuæo Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopo, atque totius Assyriæ Persidisque Primate è medio sublato, Sedem illam, ipso Pheroze annuente, invaserint. Reliquis urbibus Nestorianos Episcopos, quibus Pherozes, utpote Romanis infensus, impensè favebat, præfecerunt: adeò ut Christiani ferè omnes, qui Persis subditi erant, ejurata Orthodoxa fide, Nestorianam hæresim brevi amplexi fuerint. Hæc fortassè non viderat Vir eruditissimus Eusebius Renaudotius, quum causas propagati in Mesopotamiam & Persidem Nestorianismi retexere aggressus, scribebat tom. 2. Liturg. Oriental. in Præfatione num. III. *Quamvis à Diodoro Tarsensi, Theodoroque Mopsvesteno originem habuisse hæresim, quam posteà Nestorius amplexus est, Græci Latinique vulgò doceant, in quo consentientes habent Orientales omnes; tamen illa in Constantinopolitana potiùs Diœcesi, quàm in aliis Provinciis incrementum accepit. In Syria propagata vix fuit, nisi postquam Mesopotamia, in qua deinceps maximè viguit, à Persarum Regibus occupata est. Eò scilicet confluxerunt Nestoriani ex toto Romano Imperio, quum legibus proscripti, Ecclesiisque spoliati, apud Barbaros integram libertatem nanciscerentur. Nec eâ contenti, Chosroïs Nuschisruani potestate abutentes, Orthodoxos expulerunt Edessenâ Scholâ & Ecclesiâ, quam Heraclius pace cum Persis factâ, primis possessoribus restitui curavit. Nam ut Cedrenus scripsit, non modò Nestorianis favebat Nuschisruanus, sed reliquos Christianos etiam in Perside ad eorum sectam amplectendam cogebat: atque ea ratione factum, ut qui in ea regione Christiani erant, omnes propè eadem hæresi inficerentur. Id videtur effectum esse non ab indigenis Syris, (nam Orthodoxam fidem sequebantur, & sub Romanis Imperatoribus Nisibi & Edessæ Scholas habebant insignes, ubi florebant Sacrarum literarum studia, de quibus Junilius, Cassiodorus, & alii:) Verùm à fugitivis ex Græcia, qui septimo sæculo præsertim Ecclesias & Scholas occupaverunt, totam denique Mesopotamiam Nestorianam fecerunt.* Eadem de Nestorianis tradiderat tom. 1. pag. 366. Quæ licet aliis probabilia videantur, mihi tamen falsa sunt. In primis quis Renaudotio dixit, *Nestorianam hæresim in Constantinopolitana Diœcesi potiùs, quàm in aliis Provinciis incrementum habuisse*? quum & hoc ipsum qualecumque incrementum à Syris eò profectis hæresis Nestoriana acceperit, velut à fonte rivulum. Hæc enim in Syria ducentis ante annis Paulo Samosateno Patriarcha Antiocheno auctore primùm eruperat, vicinasque provincias sua contagione afflaverat, ita ut Diodorus Tarsensis & Theodorus Mopsvestenus Pauli gentiles, deinde Nestorius ejusdem etiam affinis, antiquum errorem potiùs, quàm novum protulisse dicantur. Vide Baronium ad annum 422. Quare mirum non est, pro eo errore, à Nestorio in elegantiorem quandam speciem reformato, in eadem Syria tam multos, tàm potentes statim assurrexisse patronos, quot quantosque ferunt Acta Concilii Ephesini contra S. Cyrillum pro Nestorio conspirasse. Contrà Renaudotius nullos

los ostendere poterit in Græcia Nestorianismi fautores, præter unum Episcopum Dorotheum, & Presbyterum unum Anastasium,& hunc Syrum. Siqui alii ex Senatoribus, vel ex Monachis Nestorio faverunt, non errori, sed personæ eos favisse credibile est: Illos autem non multos fuisse, disertè scribit testis locupletissimus S. Cyrillus in Epist. ad Cœlestinum Papam, cui consentiunt omnes historiæ Ecclesiasticæ Scriptores, & addunt, contra Nestorium universum Constantinopolitanæ Ecclesiæ Clerum insurrexisse. Vide Socratem lib. 7. cap. 34. in fine, quem exscribit Nicephorus lib. 14. cap. 36. Baronium anno 422. & seqq. Sed & quum undeviginti post annos nova hæresis Eutychiana Constantinopoli grassari cœpisset, ita omnia circum loca eo incendio correpta sunt, ut omnis Nestorianismi memoria simul deflagraverit. Adeò neminem est reperire, qui consequutis temporibus ullum Nestorianorum conventum, seù conventiculum in Græcia habitum meminerit, ullum doctrina, aut alio nomine celebrem Græcum, qui Nestorianismi patrocinium scripto vel facto susceperit. Sed contrà quæcumque circa Nestorianam rem gesta fuit, ea omnia in Syria, & in vicinis Syriæ provinciis contigisse referunt Liberatus, Theophanes, Cedrenus, Nicephorus, & alii Græci, quibus planè omnes Syri Scriptores consentiunt.

Iterùm falsum est, *Orthodoxos sub Chosroë Nuschirvano pulsos fuisse à Nestorianis ab Schola Edessena*, quum hæc sub Zenone funditùs eversa fuerit, ut ex Theodoro Lectore suprà retulimus. Cedrenus verò, quem Renaudotius laudat, Ecclesiam Edessenam à Nestorianis occupatam fuisse, non Scholam memorat. Quare non video, quo pacto Renaudotius clarissimum & perspicuis verbis expressum Theodori testimonium ad Heraclii, & Nuschirvani tempora in margine referat: quo've iterùm pacto Cassiodorum citet, quum Cassiodorus non *de Syrorum Scholis* loquatur, sed expressè disertèque *Hebræos Nisibi Scholam* habuisse scribat: de Syris nihil dicat, ut suprà nos in Præfatione annotavimus. Renaudotium deceperunt, ut puto, Henrici Valesii verba, qui in notis ad secundum librum Theodori Lectoris pag. 164. sic de Cassiodoro scribit: *Cassiodorus quidem in Præfatione divinarum Institutionum scribit, sua adhuc ætate Nisibi Scholam fuisse Ecclesiasticorum dogmatum. Sed Cassiodorum memoriæ vitio lapsum esse existimo, & Nisibin urbem pro Edessa posuisse. Nisibis enim Cassiodori ætate sub ditione Persarum erat, jam inde à temporibus Joviani Augusti, qui Persis eam tradiderat.* Potiùs memoriæ vitio lapsus est Valesius, qui pro Nisibena Hebræorum Schola, de qua Cassiodorus, Edessenam Christianam ponit.

Pergit Renaudotius, & confidenter asserit, *Græcos in Mesopotamiam profugos, illam septimo sæculo suis erroribus imbuisse*. At qui veram rerum in hac parte gestarum historiam ab ipsis Syris suprà repetitam legerit, hanc Renaudotii conjecturam meritò rejiciet, nec ineptè reponet, eam tantum à veritate abesse, quantum ab ipsa Syria, quæ illius monstri mater & altrix fuit, distant Græcia & Thracia, quibus nulla in hac tragœdia pars, nullus actus fuit, aut esse potuit; sæculo præsertim septimo, quando Nestorianismus cum suo Auctore olim Constantinopoli ejectus, Persidem Assyriamqae, & Mesopotamiam jampridem pervaserat, ut suprà ostendi, & ipse Renaudotius tom. 2. pag. 99. Eutychii Alexandrini convictus auctoritate fatetur; ubi etiam disertis verbis affirmat, Nestorianam Sectam à Barsauma Metropolita Nisibeno in subjectas sibi Mesopotamiæ Diœceses longè latèque fuisse diffusam; quibus tamen non video, qua ratione cohæreant, quæ hoc loco idem Renaudotius scribit, *id ab indigenis Syris esse ctum fuisse non videri*.

Quæ

Quæ autem ex Cedreno Renaudotius profert, nostra potiùs confirmant, & propagatam jam in Persidem & Mesopotamiam Nestorianam lucem ante Heraclii Chosroæque tempora convincunt, quando jam & Scholas ibidem habebat, & Ecclesias occupaverat. Et siqua eâ tempestate nova incrementa Nestorianismus accepit, ea certè *non Græcis profugis* (quod hic unicè impugnamus,) *sed Chosroi, ejusque Præfectis Syros indigenas in verba Nestorii jurare compellentibus* debet. Neque inde consequitur, quod in fine subdit Renaudotius, *fugitivos ex Græcia totam Mesopotamiam Nestorianam fecisse*, quum hujus rei nullum ipse testem proferat, & contrà reclament omnia Syrorum monumenta, qui in Mesopotamia Jacobitarum Sectam maximè floruisse olim, & hoc tempore florere memorant, imò & digito monstrare possunt, testemque producunt, quem nemo sanus repellere potest, suorum Episcoporum in Mesopotamiæ urbibus successionem, in nostris antiquissimis Codicibus adhuc extantem.

Hæc pro veritate dicenda fuerunt, non ut Viro clarissimo & de nostris literis meritissimo aliquid laudis, quam ipse editis in hac materia libris commeritus est, ullatenus detractum, derritum've velimus. Ut enim in magna silva boni venatoris est, feras indaganter quamplurimas capere, neque cuiquam culpæ fuit non omnes cepisse: ita qui scribimus, si vel non omnia, quæ in rem propositam dicenda fuissent, attingimus, vel si quandoque etiam dormitamus, non id continuò culpæ vertendum est.

CAPUT XVI.

S. Isaac Magnus.

ISAAC, cognomento Magnus, Presbyter Antiochenus, claruit sub Theodosio Juniore, & Marciano Imperatoribus medio quinto sæculo. Præceptorem habuit Zenobium S. Ephræmi Discipulum, uti ex Joanne Barsusan Jacobitarum Patriarcha ad calcem Codicis nostri Syriaci IV. adnotavit Abraham Mardenus Presbyter, cujus verba infrà describemus: Idque etiam colligitur tùm ex ejusdem Isaaci Scriptis adversùs Nestorianos & Eutychianos; tùm præcipuè ex Carmine illo, quo *ruinam Antiochiæ* planxit: Nestorius enim anno Christi 429. hæresim suam publicavit; Eutyches verò circa annum 448. Ruina demùm Antiochiæ contigit anno 459. Quæ certissima temporis epocha Isaacum non Ephræmi, ut nonnulli scribunt, sed Zenobii Discipulum fuisse convincit. Nam S. Ephræm ejusdem Zenobii magister decessit juxta Syros anno 373. vel anno 378. juxta alios, ut diximus suprà pag. 54. eoque tempore Zenobius Ecclesiæ Edessenæ Diaconus erat, ut pag. 38. demonstratum est; Atque adeò paulò post prædictum annum, hoc est, circa annum 390. nostrum Isaacum videtur habuisse auditorem.

I. Isaac Magnus Zenobii Discipulus.

II. Alius à Ninivita, & ab Isaac Ephræmi Discipulo.

Hinc diluitur conjectura Naironi, qui in Evoplia Par. 1. pag. 47. Isaacum istum cum altero cognomine Ninivita confundit. Nam ille quidem Episcopus fuit, & post annum 500. floruit, ut suo loco demonstrabimus: Isaac verò noster paulò post Chalcedonensem Synodum simplex Presbyter decessit.

Nairono errandi ansam fortassè præbuit Abulbarcatus Ben-Cabarus, qui in Libro, cui titulus *Lampas tenebrarum & Declaratio Officiorum*. cap. 7. de Ecclesiasticis Scriptoribus, hæc

haec habet. مار اسحق السرياني تلميذه له
كتاب الميامر المعروف وهو مما تعتمد عليه
الرهبان وعلى اقواله ويقتدون بافعاله وفيه
كثير من الحكم الالهيه والتعاليم الروحانيه
عدته اربعين ميمرا وخمسة عشر قولا اخرجه
من السريانيه الى العربيه الشماس عبدالله بن
الفضل : *Isaac Syrus, ejusdem* (S. Ephraemi) *Discipulus habet celebrem Librum Sermonum, quem Monasticae vitae Professores magnifaciunt, ejusque dicta gestaque mirantur. Divinâ quippe sapientiâ & doctrinâ Spiritûs plenus est. Continet autem Sermones quadraginta, & Orationes quindecim: quos è Syriaco Arabicos fecit Abdalla Diaconus Alphadli filius.* Atqui Liber ille, quem Abdalla Diaconus è Syriaco in Arabicum convertit, non est foetus Isaaci nostri Presbyteri Antiocheni, nec alterius Isaaci, qui fuit Ephraemi Discipulus; sed recentioris illius, qui abdicato Ninives Episcopatu monachus factus in Eremo Scetensi consenuit, ut infrà ostendemus. Abulbarcati errorem sequuti Curatores Bibliothecae Patrum, Isaaco nostro adscribunt *Sermones de contemptu mundi*, qui Isaaco Ninivitae proculdubio restitui debent.

III. Ejus genus, patria, ac dignitas. Ejusdem meminerunt Syri, Arabesque Scriptores complures, licet eum Ephraemi discipulum communi errore appellent, quum potiùs Discipulum Discipuli Ephraemi dicere deberent. Joannes Maro in Tractatu adversùs Nestorianos & Eutychianos, quatuor ex ipso testimonia producit: Primum ex sermone ejusdem de Orthodoxa Fide, alterum de Symbolo Fidei, tertium de curru Ezechielis, & quartum de Incarnatione Domini.

Gregorius Bar-hebraeus, seu Abulpharagius, in historia Dynastiarum pag. 91. de iis, qui sub juniore Theodosio claruerunt, haec scribit.
وكان فى هذا الزمان من العلما قوريللس بطريرك
الاسكندريه ونسطوريوس بطريرك القسطنطينيه
القايل باتحاد المشيه دون نفس الكلمه فاسقط
لذلك ومار اسحق تلميذ مار
افرام صاحب الميامر المنظومه :
Hoc etiam tempore doctrina floruerunt Cyrillus Patriarcha Alexandrinus, & Nestorius Patriarcha Constantinopolitanus, qui unionem voluntatis absque unione ipsius Verbi asseruit, ideòque è gradu dejectus est. Nec non Mar Isaac Discipulus Mar Ephraemi, Sermonum Rithmicorum Auctor.

Ebnarrahebus in Chronico Orientali, quod Abr. Ecchellensis Latinè edidit, in serie Patriarcharum Alexandrinorum ad annum 435.
كيريللس الكبير ابن اخت ثاوفيلس البطريرك
كان فى زمانه مار اسحق تلميذ مار افرام السرياني
وسمعان العمودي :
Cyrillus magnus Theophili Patriarchae ex sorore nepos. Ejus tempore floruit Sanctus Isaac Sancti Ephraem Syri Discipulus, & Simeon Stylites.

Eadem ferè legere est apud Georgium Elmacinum Homaidum, qui etiam genus, patriam, & dignitatem Isaaci exprimit his verbis:
وكان فى زمان ثاودوسيوس الصغير وكيريللس
بطريرك الاسكندريه مار اسحق تلميذ مار افرام
السرياني وكان مقامه بانطاكيه وله ميامر كثيره على
الحروب والكاينات والاعياد وكان جنسه من الرها .
Fuit quoque sub Theodosio juniore & Cyrillo Patriarcha Alexandrino Sanctus Isaac Sancti Ephraemi Discipulus, qui domicilium fixerat Antiochiae. Edidit autem complures Sermones Rithmicos de Bellis, de Calamitatibus, & de Festis: erat verò genere Edessenus.

Homaido tamen circa patriam Isaaci haud consonat Dionysius Jacobitarum Patriarcha, qui in Chronico ad annum Graecorum 729. Amidensem eum facit, non Edessenum.
ܒܙܒܢܐ ܕܝܢ ܗܢܐ ܡܠܦܢܐ ܡܫܬܡܗܪ
ܐܝܣܚܩ ܕܡܢ ܐܡܝܕ ܡܕܝܢܬܐ ܘܬܠܡܝܕ
ܗܘܐ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܘܣܡ ܡܐܡܪܐ ܥܠ
ܚܘܪܒܢܗ ܕܪܘܡܝ ܘܥܠ ܓܕܫܐ :
Hoc tempore, inquit, (idest anno Christi 418.) *floruit S. Isaac Doctor*

ex

ex Amida Mesopotamiæ urbe, Odasque de magnæ Romæ excidio conscripsit. Idem Dionysius ad annum ab ortu Abrahæ 1565. de Isaaco hæc tradiderat. ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܚܡܫܡܐܐ
ܘܫܬܝܢ ܘܚܡܫ ܕܪܗܘܡܝܐ ܩܠܪܝܘܢ
ܠܐܓܘܢܐ ܕܡܐܐ ܫܢܝܢ ܩܕܡܐܝܬ ܐܬܩܢ.
ܗܘ ܕܐܦ ܥܠܘܗܝ ܐܝܣܚܩ ܡܐܡܪ̈ܐ
ܣܓܝ̈ܐܐ ܡܡܠܠ ܟܠܗܘܢ:

Anno 1565. *Clarion certamen centum annorum Romæ primus instituit; de quo etiam S. Isaac plura carmina composuit.* Is annus erat ante Nativitatem Christi, ex mente ipsius Dionysii, quadringentesimus quinquagesimus primus, quo Esdras & Nehemias in Judæa florebant. Quis autem fuerit Clarion, aut quale hujusmodi certamen centum annorum, docet nos Vir ad omne eruditionis genus factus Carolus Majellus Bibliothecæ nostræ Præfectus, qui dum locum hunc Dionysii ea qua solet humanitate expenderet, annotationem istam apposuit. *Clarion*, inquit, *Nomen est Romanis auribus inauditum. Clarium quidem appellarunt Veteres Apollinem, qui in Claro insula præcipua religione colebatur, ut apud Virgilium lib.* 3. *Æneid. Et Clarii lauros &c. Sed nihil ad rem. In loco enim Dionysii* Clarion *viri nomen est. Legendum itaque in Syriaco Textu non* ܩܠܪܝܘܢ *sed* ܘܠܪܝܘܢ, *hoc est*, Οὐαλέριον, Valerion: *librarii enim vel incuria vel festinatio* ܘ *Vau initiale in* ܩ *Koph convertit, quod facillimè solet accidere, nisi à proximæ literæ contactu dirimatur. Hac autem lectione restituta, totus Dionysii locus planissimus est. Enimverò certamen centum annorum Romæ institutum sunt Ludi sæculares, quos ætas aspicit una semel, ut ait Ovid.* 2. *Trist. Eleg.*1. *quique centesimo, ut vulgò putabant, seu potiùs centesimo & decimo quoque anno edebantur, ut discimus ex Horatio in Carmine sæculari:*

Certus undenos decies per annos
Orbis ut cantus referatque ludos
&c.

Quemadmodum autem Romani ab illo centum annorum spatio Sæculares *eos ludos nuncupaverunt, ita Dionysius* Certamen centum annorum *appellavit. Et Cassiodorus quidem ludos sæculares incredibili magnificentia à Philippo celebratos anno millesimo Urbis conditæ, appellavit* Ludos mille annorum. *Porrò ludos sæculares primum instituisse Valerium, non Publium, qui Poplicola cognominatus est, sed Marcum, docet nos Censorinus de die natali cap.* 17. *cujus sententiam latè vindicat & confirmat Panvinius de Ludis sæcularibus. Eam autem celebritatem à Valerio primùm editam anno V. C.* 298. *idem Censorinus docet ex Capitolinis XV. Virorum Commentariis. Annus verò V. C.* 298. *est Abrahami* 1565. *idemque ante Christum* 451. *Quinam autem sæculares ludi ætate Isaaci editi sint, quos ille carminibus celebraverit, non est obscurum. Enimverò Claudianus de sexto Consulatu Honorii sæculares ab eo ludos datos versibus ornavit, & Prudentius contra Symmachum, aliique id ipsum tradunt. Sextus autem Honorii Consulatus, quo certamen illud centum annorum editum est, incidit in annum Christi* 404. *annis nimirùm sex antequam Alaricus Urbem diriperet, quam ipsam cladem Isaacus Antiochenus odis suis persequutus est.* Hactenus doctissimus Majellus.

Auctor Chronici Edesseni Abbatem fuisse Isaacum testatur; sed locum non indicat. ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ
ܘܫܬܝܢ ܘܬܠܬ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܡܠܦܢܐ
ܘܪܝܫܕܝܪܐ ܡܫܬܡܗ ܗܘܐ:
Anno, inquit, *Græcorum* 763. Christi 452. *claruit S. Isaac Scriptor, & Archimandrita*. Fortaßè alicujus monasterii propè Antiochiam, unde appellatur Gennadio & Marcellino *Presbyter Antiochenus*. In Codice nostro Syriaco XI. exstat Epistola S. Jacobi Sarugensis ad Samuelem,

ܘܪܝܫܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܕܓܒܘܠܐ : *Abbatem monasterii Sancti Isaac Gabulæ*. Item in Codice Syriaco XIII. apud Dionysium Patriarcham in Chronico legitur Epistola Simeonis Episcopi Beth-Arsamensis ad cognominem *Simeonem Abbatem ejusdem Monasterii S. Isaac Gabulæ* de Martyribus Homeritis, data anno Christi 524. Situm erat hoc Cœnobium juxta *Gabula* castrum in extremis Euphratesiæ finibus, de quo Procopius lib. 2. de Ædific. Justiniani Imperat. cap. 9. pag. 45. Sed Isaacum nostrum in alio Monasterio propè *Gabala* Phœniciæ urbem religiosam vitam duxisse, non in Gabula Mesopotamiæ oppido, veropropiùs est ex Elmacino Homaido, qui eum Antiochiæ moras duxisse testatur, hoc est, in montibus Gabalorum, qui Antiochiam usque protenduntur. Certè non procul à Gabalis distabant Teleda & Telanessa vici, Theodoreto in Philotheo cap. 26. memorati, apud quos frequentissima monachis Syris cœnobia erant jam tùm à tempore Ammiani, Eusebii, Eusebonæ, Abibü, Heliodori, & Simeonis Stylitæ.

IV. Obitus ejusdem, ac memoria. Decessit circa annum Christi 460. nam ruinæ Antiochiæ supervixit, quæ contigit anno 459. ut infrà ostendemus. Atque adeò audiendus non est Gulielmus Cave, qui tom. I. hist. lit. pag. 246. ejus obitum ad annum 456. retrahit. Gulielmo fortassè imposuit, quod in vulgatis Gennadii editionibus mortuus esse Isaac dicitur *Leone*, *& Marciano imperantibus*. Sed ibi error est manifestus: Marcianus enim sub initium anni 457. objit *Constantino & Rufo Coss*. ut Marcellinus & Cassiodorus in Chronicis, aliique testantur; Leo autem Marciano successit die 7. Februarii ejusdem anni, ut latè Pagius in Critica Baronii. Non igitur objisse potuit Isaac *Leone & Marciano imperantibus*, quum hi ne uno quidem die simul imperaverint. Atqui Gennadius non Marcianum, sed *Majorianum* habet in vetustissimo ms. Vaticano: Majorianus autem Imperium Occidentis, unàcum Leone Orientis Imperatore, tenuit ab anno 457. usque ad annum 461. Mors igitur Isaaci nec ante annum 459. retrahi potest, quum terræmotus Antiochiæ eo anno contigerit, de quo sermonem edidit; nec ultra annum 461. differri, quum eo anno Majorianus Imperio simul ac vita spoliatus fuerit, quo Imperatore Isaacum obiisse testatur Gennadius. Memoriam ejusdem colunt Syri omnes; & Maronitæ quidem ad diem 20. Novembris; Jacobitæ verò die 14. Octobris: demùm Nestoriani feria 6. hebdomadæ quintæ post Epiphaniam, quæ omnium Syrorum Doctorum communis est.

Doctor autem, & *Magnus* ab ipsis Syris nuncupatur, tùm ut ab aliis cognominibus Isaacis distinguatur; tùm quia multa scripsit diversi argumenti eruditissima Opera, & quidem sermone Syro nitidissimo, ut benè observat Jacobus Episcopus Edessenus in Præfatione ad Homilias Severi, ubi eundem inter optimos linguæ Syriacæ Scriptores collocat. Ejus verba infrà describemus, quum de Jacobo Edesseno sermo erit.

Quod ad ejus Fidem spectat, Orthodoxum eum fuisse certum est. Id satis testantur Gennadius & Marcellinus loco mox citando, ubi docent, multa ipsum contra Nestorianos & Eutychianos scripsisse, quæ etiamnum exstant in Cod. nostro IV. Nomine verò Eutychianorum, Monophysitas omnes intelligunt, sive ii Eutychiana hæresi, sive Dioscoriana infecti fuerint. Joannes etiam Maro expressa ejusdem auctoritate probat unam in Christo Personam, duasque Naturas. Auctor denique Chronici Edesseni Isaacum ut Sanctum veneratur, quo honore Catholicos tantùm dignatur. Neque obstat, quod Jacobitæ quoque eundem venerantur & colunt, ut Barhebræus, Ebnarrahebus, Homaidus, aliique: nam isti admittunt — V. Orthodoxa ejus Fides.

etiam

etiam S. Simeonem Stylitam, quem tamen certum est, pro Synodo Chalcedonensi adversùs Monophysitas decertasse, hujusque rei testes literas tùm ad Basilium Antiochiæ Patriarcham, tùm ad Leonem Imperatorem dedisse, ut narrat Evagrius lib. 2. cap. 10. & testatur Photius Cod. 229. Solent autem Orientales Hæretici, ac præcipuè Jacobitæ & Nestoriani, homines insigni doctrina & probitate toto Orbe celeberrimos, etsi non suos, amare tamen & mirari.

VI Scripta à Gennadio enumerata.

De scriptis Isaaci hæc Gennadius cap. 66. *Isaac Presbyter Antiochenæ Ecclesiæ scripsit Syro sermone longo tempore, & multa; præcipuâ tamen cura adversùm Nestorianos & Eutychianos. Ruinam etiam Antiochiæ longo carmine planxit, eo auditores imbuens sono, quo Ephræm Diaconus Nicomediæ lapsum.* Nimirùm, metro heptasyllabo, quo & B. Ephræm ruinam Nicomediæ planxit. Hunc Gennadii locum totidem verbis descripsit Marcellinus in Chronico Indictione XII. ad annum Christi 459. nisi quod pro *longo carmine* posuit *elegiacum*, & pro Ephræm Diacono *Monachum*. Exstat hoc Isaaci carmen in vetustissimo Codice nostro Syriaco V. fol. 51. de quo infrà in Catalogo Operum ejusdem num. 62. Quod verò scribit Gennadius, Isaacum *longo tempore & multa scripsisse*, id eorum conjecturam videtur confirmare, qui ipsum Ephræmi Discipulum opinantur. Sed jam vidimus suprà, Scriptores istos ita intelligendos esse, ut Isaac noster Discipuli Ephræmi Discipulus fuerit: alioquin si Ephræmum ipsum audiisset, octoginta circiter annis eum supervixisse Magistro suo necesse esset, atque adeò centenario majorem obiisse, quod non ita facilè admittendum est.

VII. Quo anno Terræmotus Antiochiam concussit.

Per *ruinam Antiochiæ* intelligit Gennadius celeberrimum Terræmotum, quo urbs illa corruit. Quum verò ex ejus epocha pendeat annus mortis Isaaci, haud inutile fore arbitror, illam ex probatis Auctoribus stabilire. Et Evagrius quidem sic scribit lib. 2. cap. 12. *Anno secunda Imperii Leonis ingens terræmotus ac succussio contigit Antiochiæ, quum quædam à populo civitatis illius facta essent plena furoris ac dementiæ, ipsamque bestiarum feritatem longè superantia. Quæ quidem tantæ cladis velut procemium quoddam exstiterunt. Accidit autem ingens hæc calamitas anno quingentesimo sexto à conditu urbis Antiochiæ, circa horam noctis quartam, die quartodecimo mensis Gorpiæi, quem Romani Septembrem vocant, imminente die Dominico, Indictione undecima. Sextus hic terræmotus accidisse dicitur trecentis quadraginta & septem annis elapsis ab illo terræmotu, qui Trajani temporibus contigerat. Nam ille quidem terræmotus sub Trajano accidit anno centesimo & quinquagesimo nono, ex quo civitas libera & sui juris fuerat appellata. Hic autem Leonis Augusti temporibus contigit anno sexto & quingentesimo, ut produnt Scriptores diligentissimi. Porrò hic terræmotus universas propemodùm ædes subvertit urbis novæ &c. Quæ quidem singula à Joanne Rhetore diligenter commemorata sunt.* Atqui, inquit doctissimus Baronius, annus Antiochenorum 506. Indictio XI. & Leonis Augusti 2. inciderunt *in annum Christi 458.* nam anni quidem Antiochenorum juxta communem Scriptorum sententiam præcedunt vulgarem Christi Epocham annis 48. Leo autem Imperium auspicatus est die 7. Februarii Indictione x. ex Chronico Alexandrino & ex Theodoro Lectore in fine libri secundi: nimirùm anno Christi 457. Indictio verò XI. incidit in annum 458. Erravit igitur Evagrius, dum ait, id factum *die 14. Septembris, imminente Dominico die*, hoc est, Sabato jam exeunte: nam anno Christi 458. dies 14. Septembris non in Sabatum, sed in Dominicam incidit. Quare Scaliger, Calvisius & Petavius ut hanc difficultatem solverent, & Evagrium nullius erroris arguerent, pro *immi-*

nente Dominico die, legerunt *illucescente*, quasi terræmotus non *die Sabati exeunte*, sed *Dominico incipiente* accidisset, in quem *dies* 14. *Septembris* competebat. Pagius errorem Evagrii non *in Sabato*, sed *in anno secundo Leonis* agnoscit: Existimat enim terræmotum contigisse *anno Christi* 457. quo, inquit, annus Antiochenorum 506. & Indictio XI. à Kalendis Septembris initium ducebant, & quo Leonis annus I. adhuc fluebat: nam annos Antiochenorum à mense Septembri inchoari, probaverat suprà in Differtat. de Periodo Græco-Romana num. 95. Anno autem Christi 457. dies 14. Septembris in Sabatum incidit, idemque fuit Leonis annus primus, quo Theophanes etiam, ac Cedrenus terræmotum consignant, non secundus ut perperàm scribit Evagrius: qui adhuc deceptus est, dum ait, inter hunc terræmotum & eum, qui sub Trajano accidit, fluxisse annos 347. nam terræmotus ille, ut doctè probat Baronius, contigit Messala & Pedone Coss. anno Christi 115. atque adeò ab illo ad hunc, de quo agitur, fluxerunt anni dumtaxat 342, vel 343.

Joannes Malela alios ab Evagrio characteres ponit, ex quibus liquet Terræmotum hunc anno Chri. sti 459. accidisse. *Imperante*, inquit, *Leone*, *Divinæ iræ vicissitudinem quartùm passa est Antiochia magna*, *Septembris* 13. *die Dominica illucescente*, *anno Æræ ejusdem Antiochiæ quingentesimo sexto*, *sub Consulatu Patricii*. Sic apud Eminentissimum Norisium differt. 3. de anno & epochis Syro-Macedonum cap. 6. licet vir doctissimus falsas notas Malelam apposuisse existimet. Atqui Patricius consulatum gessit anno Christi 459. quo dies 13. Septembris optimè in Dominicam competit. Ex mente igitur Malelæ Epocha Antiochenorum antecessit Christianam vulgarem annis 47. non 48. Si enim ab anno 506. detrahas annos 459. reliqui erunt 47.

Quæ Syrorum etiam nonnullorum opinio fuit, ut liquet ex Codice nostro Syriaco I. qui scriptus esse dicitur anno Antiochenorum 521. die 17. Aprilis, feria 4. hoc est, Christi 473. quo dies 17. Aprilis in feriam 4. incidit.

Malelę sententiam confirmat Dionysius Patriarcha in Chronico, licet Septembrem mensem haud exprimat. ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܗܘܐ ܙܘܥܐ ܪܒܐ ܘܢܦܠܬ ܗܝ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܣܘܪܝܐ ܕܐܪܒܥ ܙܒܢܝܢ ܘܗܘܐ ܠܗ: ܢܓܗ ܚܕܒܫܒܐ ܒܬܠܬ ܫܥܝܢ ܕܠܠܝܐ: *Anno*, inquit, *Græcorum* 770. *accidit terræmotus ingens*, *quo Antiochia Syriæ quartùm corruit*; *idque illucescente Dominica*, *hora noctis tertia*: Nimirùm anno Christi 459. in quem ex mente Dionysii competit annus Græcorum 770. nam hic Græcorum epocham Christianæ vulgari 311. annis priorem esse statuit. Quod autem tùm ipse, tùm Malela *quartum* vocant hunc terræmotum, Evagrio nequaquam contradicunt: *Duos enim ab Evagrio numeratos negligunt*, (inquit Pagius) *ut sæpè fit ab aliis Scriptoribus in id genus supputationibus. Sic enim quarta v. g. Ecclesiæ persecutio à quibusdam appellatur quinta*.

Eminentissimus Norisius in Diss. III. de anno & Epochis Syro-Macedonum cap. 6. hunc quidem terræ tremorem ad annum 458. pertinere existimat; Malelam tamen & Evagrium falsas notas *Consulatus Patricii*, *Dominicæ imminentis*, & *Indictionis undecimæ* de suo apposuisse suspicatur. Si censura doctissimi viri justa est, res videtur ex aliis Auctoribus haud temerè definienda. Cosmam igitur Presbyterum producamus, accuratum vitæ S. Simeonis Stylitæ Scriptorem, qui in Codice nostro Syriaco I. de terræmotu Antiochiæ, ac morte S. Simeonis loquens, certas anni, mensis, ac diei notas apponit: Sic enim scribit fol. 69.

fol. 69. Simeonem, nimirùm, tranſactis in mandra Telaneſſæ in quodam angiportu ſeptem annis, certiorem ab Angelo de ſua morte factum fuiſſe, *quæ quadrageſimo ab ea viſione anno definita fuerat, poſtquam admirabile idem ac terribile ſignum edendum foret.* [illegible]

[illegible]

Quum igitur videret B. Simeon, (verba ſunt Coſmæ fol. 69. à tergo) *numerum annorum quadraginta jam adeſſe, quemadmodum in viſione præmonitus fuerat, expectabat ſignum illud, de quo ipſi dixerat Angelus, Hoc ſignum faciam, deinde eum ducam: cogitabatque, quodnam eſſet hujuſmodi ſignum. Quum autem cerneret ſignum iræ Divinæ, quod Antiochiæ, & in ejus regione acciderat &c. accerſitum primum illum Diſcipulum ſuum, ſic remotis arbitris alloquitur. Video, jam numerum impletum eſſe, ſignum enim valdè patens eſt &c.* (Hìc monet Diſcipulum de humando corpore.) *Congregata eſt autem ad eum* (ad mandram Simeonis) *innumerabilis populi multitudo* QUINQUAGESIMO PRIMO DIE, *poſtquam ſignum illud in regione editum fuerat &c.* (Codex mendosè habet [illegible] Poſt eum ſignum aliud, quod in regione editum eſt.) *Elapſis verò uno & quinquaginta diebus, ut modò diximus, facta eſt Synaxis illa maxima menſe Julio, cui nullam aliam ſimilem ipſe Beatus poſteà celebravit &c. Poſtquam autem unumquemque ad ſuum opus in pace dimiſiſſet, manſit* TRIGINTA DIEBUS, ET DIE VIGESIMO NONO AUGUSTI, HORA UNDECIMA, SABATO EXEUNTE ET DOMINICA INEUNTE, *extemplo deliquium animi paſſus eſt &c. duravitque illud deliquium per totam Dominicam, Feriam ſecundam, & tertiam &c.* FERIA *autem* QUARTA, DIE SECUNDA SEPTEMBRIS, *hora nona, circumadſtantibus cunctis ejus Diſcipulis &c. ſublatis in cœlum oculis, & dextera manu ter pectus percutiens, ſubmiſit ſe, & caput ſuper humerum illius primi Diſcipuli in-*

inclinavit: & claudente oculos ejus utroque Discipulo, spiritum Deo tradidit. Hactenus Cosmas, qui eodem tempore vivebat, ut sequenti Capite demoustrabimus: Codex verò noster quartodecimo ab obitu S. Simeonis anno exaratus est, ut ex ejusdem epigraphe liquet, quam infrà dabimus: unde ex eo potiùs, quàm ex aliis Auctorum Codicibus, tùm Antiochiæ terræmotus, tùm S. Simeonis obitus colligendus est. Atqui anno vulgaris Christi æræ 459. dies secunda Septembris, qua B. Simeon ad superos evocatus est, in feriam quartam incidit, & dies vigesimus uonus Augusti in Sabatum, ut in laudato Codice accuratè describitur. Eodem igitur anno terræmotus Antiochiæ contigit; non quidem mense Septembri, ut ex mendoso Evagrii, & Malelæ loco hactenus existimatum est, sed mense Junio, ut ex Cosma colligitur: nam si à die 29. Augusti, quo Simeon deliquium passus est, triginta dies retrocedendo enumeres, habebis diem 29. Julii, quo Synaxis illa magna celebrata fuit *die quinquogesimo primo post terræmotum*: atque adeò si alios unum & quinquaginta dies retrogrado ordine supputes, deprehendes, Terræmotum *die octava Junii anni* 459. Antiochiam evertisse. Eodem igitur anno 459. exeunte videtur obiisse S. Isaac noster, cujus proinde festum celebratur à Maronitis quidem die 20. Novembris, à Jacobitis verò die 14. Octobris, ut suprà vidimus.

VIII. Opera S. Isaac, quæ supersunt.

Ex Polemicis Isaaci scriptis pauca habemus, infrà à nobis indicanda: quum enim in iis Nestorianos & Monophysitas impuguaverit, idcircò à Syris, qui alterutro potissimùm errore laborant, neglecta sunt, vel suppressa. Ascetica, & Parænetica ejusdem opera passim circumferuntur. Hæc ille metro ut plurimum Heptasyllabo alligavit, cujus specimen vide apud Naironum in Evopl. Par. I. pag. 51.

Opera S. Isaac, quæ exstant in mss. Codicibus Vaticanis.

Sermones LX. in Cod. nostro Syriaco V.

1. DE Amore doctrinæ. ܥܠ ܪܚܡܬܗ ܕܡܠܦܢܘܬܐ. ܡܠܦܢܘܬܐ ܡܠܚܐ ܗܝ ܕܢܦܫܐ: *Sal animæ est doctrina*. Adhortatur Auditores ad comparandas omnis generis scientias, sed eas præsertim, quæ ex Divinis Scripturis hauriuntur.

Sermo iste, unàcum sequentibus novem suprà quinquaginta, habetur in Codice nostro Syriaco V. quem nuper ex Oriente adveximus: cui ad calcem amanuensis hanc epigraphen apposuit. ܫܠܡ ܒܥܘܕܪܢܐ ܗܢܐ
ܡܟܬܒܢܐ ܡܢ ܡܠܦܢܘܬܗ ܕܩܕܝܫܐ
ܘܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܡܠܦܢܐ
ܣܘܪܝܝܐ ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝܐ
ܡܠܦܢܐ ܕܗܘܝܘ ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܡܢܗ
ܐܬܝܠܕ ܠܗܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܐܡܝܕ. ܪܢܝ
ܬܠܡܝܕܗ ܗܘܐ ܡܢ ܩܠܐ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܡܢ
ܢܨܝܒܝܢ ܡܠܦܢܐ ܘܩܕܝܫܐ ܗܢܘܢ
ܡܫܒܚܢܐ ܦܠܛܘܢܝܐ ܕܗܘܐ ܒܢܝܣܝܢ
ܫܢܝܢ ܒܝܘܡܝ ܐܪܩܕܝܘܣ ܡܠܟܐ
ܕܒܬܪ ܕܡܝܬ ܘܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܐ ܟܪܣܛܝܢܐ
ܦܠܛܘܣܘܦܘܬܐ ܐܝܟ ܕܒܢܬܐ ܕܦܘܠܛܐ
ܘܫܡܥ ܠܟܠܗ ܘܫܡܥ ܐܢܫܐ ܗܘ ܐܠܗܘܬ
ܡܢ ܢܨܝܒܝܢ ܡܠܦܢܐ ܘܡܫܒܚܢܐ
ܒܡܠܦܢܘܬܐ ܒܟܠܗ ܐܠܗܐ ܘܡܫܡܫܢܐ
ܘܡܫܒܚܢ ܦܢܝܐ ܘܩܘܕܫܐ ܕܡܪܢܐ
ܕܠܒܫܐ ܘܫܡܗ ܫܡܝܢܐ ܘܠܐ ܕܒܝܢܐ
ܡܠܟܘܬܐ ܗܘܝܐ ܕܡܪܝܡܐ ܘܩܕܝܫܐ ܗܢܘܢ
ܐܡܝܢ

[illegible]

[illegible] . Hoc est: *Explicit Libellus iste, in quo continetur suavis doctrina Sancti Mar Isaac Doctoris Syri, Discipuli Mar Zenobii Doctoris, qui fuit Discipulus Beati Mar Ephræm. Sunt autem Sermones sexaginta. Orate pro peccatore, & omnium miserrimo, qui eundem transcripsit ex accurato exemplari Sancti Mar Joannis Patriarchæ, cognomento* Bar-Susan, *claræ memoriæ. Ad marginem ejusdem apposita sunt passim scholia, totusque Codex Philosophica methodo divisus: idque pro Lectoris Deum Proximumque diligentis beneficio atque utilitate: descriptus verò ex accurato exemplari, & summa diligentia collatus. Anno Græcorum* 1521. (Christi 1210.) *peccatricibus immundisque manibus meis istum Sancti Mar Isaac Doctoris Syri sermonum Libellum exaravi ego peccator omniumque mortalium purgamentum* Abraham, *nomine tenus Presbyter, filius Josephi Presbyteri, ex Bagbedscia oppido regionis Mardensis juxta Caphartutam: gravi autem morbo, dum hæc scriberem, propter peccata mea laborabam: Scripsi verò hunc Libellum in Monasterio Sancti Domitii, quod Beth-Tabitha nuncupatur, estque instauratum industria ac labore Abbatis castissimi, ac venerabilis Senis* Raban *Aaron Monachi Antoniani*. (Hactenus Abraham Presbyter Codicis nostri descriptor. Quæ sequuntur, alia manu versaque pagina addita sunt.) *Liber iste sexaginta Sermonum Sancti Isaac Syri, est Raban Josue Monachi ac Presbyteri, & Inclusi, qui ipsum emit iis, quæ per Dei gratiam*

tiam possidebat: Pertinet etiam ad Raban Salibam Monachum, & Diaconum, castitate modestiàque insignem, Abrahami Presbyteri ex fratre nepotem: Ambo autem & genus, & cognomentum ex Modiad oppido ducunt. Scripserat eum olim claræ memoriæ Raban Abraham Presbyter, Josephi Presbyteri filius, ex Baghedscia oppido oriundus, anno Græcorum 1521. *Nunc verò iterùm compegit, consuit, colligavit, conglutinavitque Abraham Presbyter & Monachus, Behenami filius, patria Severinita, anno Græcorum* 1789. (Christi 1478.) *in sacro Monasterio Mar Samuelis, Mar Simeonis, & electi Mar Gabrielis, diebus Pastorum Ecclesiæ Mar Ignatii Salachensis, qui & Azizus Bar-Sabta, & Mar Joannis Episcopi præfati Monasterii, & Mar Cyrilli Modiadensis, unàcum reliquis Orthodoxis Episcopis. Orate pro patruele meo Raban Gabriele Presbytero ac Monacho, & pro patre meo spirituali Jasue sene & Monacho benedicto. Laus Deo in secula Amen.* Vox ܪܒܢ *Raban*, quæ Syriacè *Magister noster* significat, ex consuetudine Syrorum, Presbyteris & Monachis honoris causa attribui solet, eodem planè sensu, quo *Rabbi* in Evangelio, & apud Hebræos. *Joannes* verò *Barsusan* est nonagesimus primus Jacobitarum Patriarcha, & *Ignatius Azizus Barsabta* centesimus undecimus, ut in serie chronologica apud Dionysium Barsalibæum. *Modiad* autem, *Baghedscia*, *Beth-Tabita*, *Caphartuta*, & *Severina* vici sunt in Mesopotamia non procul ab urbe *Mardin*, quæ hodie post Edessam, Amidam, & Babylonem omnium ferè Mesopotamiæ civitatum est frequentissima. Eam Theophylactus Simocatta hist. Mauricianæ lib. 5. cap. 3. *Mardes castellum* vocat, & tribus ab urbe Dara parasangis abesse testatur. Ex eodem *Severino* vico oriundus fuit Joannes quidam Monachus, qui nomen suum notavit ad marginem Cod. Nitr. V. fol. 215. à tergo.

2. *Ad monachos, Sermones* III. Primus inscribitur *de Perfectione Fratrum*, incipitque: ܥܠ ܓܡܝܪܘܬܐ ܕܐܚܐ: ܒܐܓܘܢܐ ܟܐܢܐ ܩܡܬܘܢ ܐܚܝ: ܡܬܚܝܠܘ ܠܐ ܐܬܪܦܘ: *In arena, justi, adestis. Macti igitur animo estote, dilectissimi.* Exstat etiam in Codice nostro Syriaco V. num. 12. & in Codice Nitren. XVII. fol. 107. Monachos ad perfectionem excitat, utque cum vitiis omnibus strenuè bellum suscipiant, hortatur.

3. *Sermo secundus ad Monachos, de Avaritia, quæ Fratres generatim perturbat, speciatim verò Cœnobitas.* ܥܠ ܪܚܡܬ ܟܣܦܐ ܕܡܫܓܫܐ ܠܐܚܐ ܥܡܘܡܐܝܬ ܕܝܢ ܘܝܚܝܕܐܝܬ. ܠܕܝܪܝܐ ܫܪܪܐ ܪܚܡ ܐܠܗܐ: *Veritatem diligit Deus.*

4. *Sermo tertius ad Monachos. Parænesis de Humilitate.* ܥܠ ܡܟܝܟܘܬܐ ܘܐܢ ܡܠܦܢܘܬܐ. ܐܝܟܘ ܕܡܫܬܥܝܢ ܘܐܢ ܫܪܪܐ ܪܚܡܝܢ ܡܠܦܢܐ ܓܠܝܐܝܬ ܐܡܪ. *Si veritatem Præceptores amant, palàm dicam.* Exstat etiam in Codice Nitr. XVII. fol. 163. & in Cod. nostro Syriaco V. num. 8. ubi ܡܪܬܝܢܘܬܐ *Parænesis* inscribitur.

5. *De Eleemosyna adhortatio.* ܡܠܬܐ ܕܥܠ ܙܕܩܬܐ. ܘܟܕ ܝܐܐ ܗܝ ܗܕܐ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܘܡܘܬܪܢܝܬܐ ܗܝ ܠܡܢܛܪܝܢ ܠܗ: *Congruum est, quod dico, & abservantibus ipsum utile.* Exstat etiam in Cod. nostro V. num. 13.

6. *Reprehensio, & Parænesis, Sermones duo*: Primus incipit: ܐܝܟ ܫܝܦܘܪܐ ܐܬܦܩܕ ܐܫܥܝܐ ܠܡܪܡܘ ܩܠܗ: *Adinstar tubæ jussus est Isaias exaltare vocem.* Secundus: ܚܙܝ ܐܢܫ ܠܡܢܐ ܡܬܒܥܐ

ܩܛܝܢ ܘܐܬܡܠܠ:

nimis compellor ad loquendum. Ubi invehitur in avaritiam Paſtorum, atque Monachorum ſui temporis. Libet hic pauca ex eodem ſermone delibare ex noſtro more, ut Auctoris ingenium, ſtylumque Lector utcumque intelligat. Notandum in primis Iſaaci de Martyrum, & Sacrarum Reliquiarum cultu inſigne teſtimonium.

ܓܪ̈ܡܐ ܕܟܘܡܪ̈ܐ ܘܚܪ̈ܫܐ ܩܪܝܢ
ܒܚܠܡܝܗܘܢ ܟܪܘ ܐܢܘܢ: ܐܘ ܡܢ
ܓܢ̈ܐ ܘܩܪ̈ܝܬܐ: ܕܣܗ̈ܕܐ ܘܥܡܪܘ
ܐܦܩܘ ܠܗ. ܬܪܝܢ ܦܓܪ̈ܐ ܡܟܬܫܢܐ
ܕܚܕ ܡܠܟܐ ܪܗܘܡܝܐ ܕܐܬܟܠܠ:
ܐܣܓܝܘ ܐܢܘܢ ܐܠܦ̈ܐ ܠܓܪ̈ܡܝܗܘܢ
ܒܐܬܪ̈ܘܬܐ. ܗܐ ܡܢ ܐܣ̈ܐ ܡܫܬܟܚܝܢ
ܦܘܠܘܣ ܘܦܛܪܘܣ ܡܬܟܢܫܝܢ:
ܘܒܢ̈ܚܠܐ ܘܒܓܘ̈ܒܐ ܢܒܝ̈ܐ ܡܫܬܟܚܝܢ
ܘܫܠܝ̈ܚܐ. ܣܢܐ ܣܛܢܐ ܠܐܝܩܪܐ
ܕܩܕ̈ܝܫܐ ܘܐܪܡܝ ܠܗ ܡܓܪ ܐܢܘܢ
ܠܟܐܢ̈ܐ ܥܡ ܥܘ̈ܠܐ ܘܦܣܕܢ ܐܢܘܢ:

Oſſa Sacrificulorum & Magorum ſuis in ſomniis legentes (Pſeudomonachi,) *ex hortis & agris Martyrum Lipſana eruerunt. Duo corpora unus Imperator Romæ coronavit. Eorum oſſa fraudum iſti fabricatores in immenſum auxerunt, inque varias regiones diſtraxere. Viden', ut ex parietinis atque ſepibus Paulus & Petrus alleguntur: & in torrentibus ſcrobibuſque Prophetæ & Apoſtoli inveniuntur. Invidit nempè Diabolus honori Sanctorum, iſtamque fraudem machinatus eſt, qua pios cum impiis permiſcens, utroſque falſos eſſe convinceret.*

Obſervandum prætereà aliud de obſervantia Feſtorum teſtimonium, ubi præter Dominicum diem Feriam ſextam in memoriam Paſſionis Domini in honore habitam à non paucis Chriſtianis teſtatur, dum eos objurgat, qui piis quibuſdam exercitationibus contenti, graviſſima Divinæ legis mandata detrectabant.

ܣܓܝ̈ܐܐ ܕܝܢ ܒܛܝ̈ܠܐ ܡܛܠܡܗܘܢ ܒܫܝܢܐ
ܦܩܘܕܐ. ܡܒܣܪܝܢ ܠܒܛܝܠܘܬܐ
ܘܗܢܘ ܕܣܥܪܝܢ ܠܚܒܪܘܬܐ:

Complures autem propter deſidiam in otio viventes, hoc mandatum contempſerunt, (Intelligit naturalem legem, quod tibi non vis, alteri ne feceris,) *Dominicæ diei & Feriæ ſextæ obſervantiam eidem anteponentes.* Coſmas Presbyter in Epiſtola ad S. Simeonem Stylitam, quæ exſtat in Codice noſtro Syriaco I. ſcribit S. Simeonem ſibi, & Clero, atque populo præcepiſſe, ut iis diebus Deo vacarent:

ܩܕܡܐܝܬ ܕܝܢ ܟܬܒܢܢ ܥܠ ܥܪܘ
ܒܬܐ ܐܝܟ ܕܒܚܕܒܫܒܐ ܕܢܬܢܛܪܘܢ
ܕܟܝܐܝܬ ܘܢܟܦܐܝܬ:

Primùm autem ſcribimus de Feria ſexta & Dominica die, ut purè & mundè obſerventur. Idem Coſmas in Vita S. Simeonis, poſtquam narravit fol. 33. fontem apud Gendrium Cœleſyriæ vicum aruiſſe, eò quod agrum quidam Dominicâ die irrigaſſet, ſubjungit:

ܡܙܗܪ ܗܘܐ ܠܗ ܓܝܪ ܩܕܝܫܐ
ܠܥܡܡܐ ܕܒܚܕܒܫܒܐ ܐܢܫ ܠܥܒܕܐ
ܠܐ ܢܬܟܫܦ ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܘܗܟܢ
ܐܦ ܗܘܐ ܡܫܬܡܠܝܐ:

Monebat enim B. Simeon, ut Dominicâ die unuſquiſque ab opere vacaret uſque ad veſperam: quod & poſtea obtinuit. Eadem de S. Simeone in Syriaco ejus Officio indicantur. Monita S. Stylitæ ſubſequuta eſt Leonis Imperatoris conſtitutio, qua vetuſtiſſimum Eccleſiæ præceptum, additis etiam civilibus pœnis, obſervandum ſanxit lege ult. Cod. Juſtin. *de feriis*, data *Zenone & Marciano Coſſ.* hoc eſt anno Chriſti 469. Ejuſdem meminerunt Theodorus Lector lib. I. & Auctor Chronici Alexandrini ad annum 467. *Leo Imperator* (inquit

quit Theodorus) *lege lata constituit, ut die Dominico cuncti feriarentur, isque dies ab omni opere vacuus esset, ac venerabilis*. Eandem recitat Dionysius Jacobitarum Patriarcha in Chronico ad annum 465. ܫܢܬ

ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܫܬ ܐܦܩ
ܦܘܩܕܢܐ ܠܐܘܢ ܡܠܟܐ ܕܠܐ ܐܢܫ ܢܥܒܕ
ܘܢܥܒܕܘܢ ܒܚܕܒܫܒܐ :

Anno (Græcorum) 776. *legem tulit Leo Imperator, nequis Dominico die opus aliquod suscipere auderet*. Antiquissimam utriusque diei observantiam indicant Syrorum Officia, in quibus Feria sexta perinde ac Dominica, Duplici, ut ajunt, ritu celebratur.

Item notandum, quod de Monachis scribit, qui ad Titulum monasterii Sacerdotio initiati, proprium Cœnobium relinquebant, & per agros urbesque vagabantur. ܡܘܙܥܡܝܢ

ܗܦܟܝܢ ܪܗܛܐ : ܒܟܘܪܘܙܘܬܐ ܚܒܝܒܘ
ܠܟܗܢܘܬܐ : ܘܐܬܡܠܟܘ ܠܗ ܒܥܝܢܐ
ܕܢܦܩܘܢ ܡܢ ܗܘ ܕܡܫܬܥܒܕ ܡܢܗ . ܐܦ
ܐܝܠܐ ܕܩܒܥܐ ܗܘܐ ܒܝܬܗ ܕܝܪܐ ܡܬܚܙܐ
ܠܥܒܕܗ : ܒܗܦܟܬܗ ܕܨܒܘ ܡܬܝܗܒ :
ܡܠܟܗ ܒܛܠܐ ܕܡܬܐ . ܒܥܘܪܒܢܬܐ
ܘܟܗܢܘܬܐ : ܒܐܝܕܘܬܐ ܘܒܟܦܪܝܐ :
ܗܐ ܟܗܢܐ ܥܘܡܪܝ ܕܝܪܐ : ܒܢܘܣܬܐ
ܠܐ ܢܛܪܝܢ ܩܢܘܢܐ :

Et quoniam inanis gloriæ fastum affectavere Pontifices, ad Sacerdotii jugum vocavere rudes & indoctos quosque: numerusque Sacerdotum vulgus Laicorum excessit &c. Sed & qui in monasterio domicilium fixerat, suo intentus operi, simul ac Sacerdotio auctus est, Diabolo instigante cogitat urbes, castella, pagos, & viculos. & ecce Sacerdotes Cœnobitæ sacra pertæsi claustra, vagantur & errant &c.

Nec illud prætermittendum est, quod idem Isaac docet, ex traditione Apostolica cautum, ne Christianus Sacerdos extra Ecclesiam Sacrosanctum Missæ sacrificium peragat.

ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܥܡܐ ܝܗܘܕܝܐ ܦܘܩܕܢܐ
ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܒܠܚܘܕ ܢܕܒܚܘܢ
ܕܒܚܘܗܝ ܫܠܝܚܐ ܗܟܢܐ . ܘܠܥܡܡܐ
ܦܩܕܘ ܕܒܥܕܬܐ ܢܩܪܒܘܢ
ܒܠܚܘܕ ܐܪܙܘܗܝ ܕܡܫܝܚܐ
ܠܫܘܒܩܢܐ ܕܢܩܒܠܘܢܗܘܢ . ܣܟܠܐ ܕܝܢ
ܒܛܠܘ ܐܘ ܫܛܘ ܠܚܕܬܬܐ ܘܥܬܝܩܬܐ
ܘܒܣܝܓܐ ܘܒܫܘܩܐ ܕܚܝܠܬܐ ܡܥܒܕܝܢ
ܡܫܬܥܠܝܢ . ܐܘ ܠܡܫܒܚܘ ܘܝܗܒܬ ܠܢ
ܡܢ ܪܦܝܘܬܗܘܢ ܕܐܒܗܬܢ ܘܟܕ ܫܪܝܢ
ܠܡܚܒܠܘ : ܡܟܣܘ ܘܫܬܩܘ ܠܥܘܠܢ :

Præceptum fuit Judæis à Deo, ut Jerosolymis tantùm hostias ejus immolarent. Apostoli quoque Gentibus mandarunt, ut in Ecclesia tantùm offerrent intemerata Christi Sacramenta in remissionem iis, qui illa suscepissent. Fatui autem isti antiqua novaque neglexerunt, contempseruntque, dum in sepibus, & compitis tremenda tractant. Proh Deus! qualem confusionem attulit nobis Patrum nostrorum indulgentia! Qui, quum res depravare atque corrumpere cœpissemus, pro eo ut nos objurgarent, silentio facinus dissimularunt. Inde aucta & roborata est nequitia nostra. Vide S. Ephræm in Exod. pag. 67. ubi docet, *non debere Sancti Sacrificii Eucharistiam extra Ecclesiam fieri*.

9. *De signo quod apparuit in Cœlo, sermo adversùs eos, qui Sacræ Scripturæ verbis ad divinationes & sortilegia abutuntur*. ܡܐܡܪܐ ܥܠ ܐܬܐ

ܕܐܬܚܙܝ ܒܫܡܝܐ ܘܥܠ ܗܢܘܢ
ܕܡܩܣܡܝܢ ܡܢ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܟܕ ܐܢܫܐ
ܕܒܥܝܢ ܢܩܣܡܘܢ. ܘܥܠ ܐܬܐ ܕܥܢܢܐ ܕܚܙܝܐ
ܕܡܛܠ ܚܘܒܐ ܕܚܝܒܝܢ ܗܘܝܢ ܐܢܫܐ
ܐܬܚܙܝ

ܟܡܐܬܗ ܘܡܪܘܬܗ ܩܫܐ ܟܠܗ:
Si fortè ad magnam aliquam urbem imago novi Principis allata fuerit, illius videndæ contemplandæque cupido incessit omnes, Ad morem Imperatorum manifestè alludit, de quo consule Gothofredum in Commentar. leg. unicæ Cod. Theod. *de Imaginibus Imperialibus*, ubi plura de iis congerit. Signum verò de quo Isaac loquitur, fuit cometa hastæ speciem referens, ut mox ipse indicat:

ܡܢܘ ܡܢܟܘܢ ܕܩܝܡܝܢ ܠܡܟܘܒ
ܦܪܘܫܐܝܬ ܚܙܝܗ ܠܪܘܡܚܐ ܢܘܪܢܝܐ
ܕܫܓܫܘܗ ܟܠܟܠ ܚܟܝܡܐ:

Quis vestrum qui adestis, igneam illam hastam, ut sapientem decuit, contemplatus est? cujus species Sapientum mentes confudit. Terræmotum autem per hujusmodi cometam prænunciatum fuisse asserit idem Isaac, qui post cometæ descriptionem subjungit fol. 44. ܒܠܫܢܐ ܕܙܘܥܐ ܡܡܠܠ
ܠܚܛܝܐ ܐܠܗܐ ܒܝܕ ܣܕܩܐ. ܘܐܪܝܡ ܩܠܗ
ܒܦܬܝܐ: ܕܐܪܥܐ ܡܦܩܬܐ ܘܠܐ
ܫܡܥܘܗܝ. ܗܦܟ ܒܬܐ ܘܚܦܐ ܥܡܪܝܗܘܢ
ܐܬܪܘܬܗܘܢ ܠܡܫܬܘܕܥܘ ܘܟܘ:
Terræmotûs linguâ peccatores Deus alloquitur. Per scissuras, terræque hiatus vocem extulit; nec tamen eum audierunt. Domos subvertit, earumque incolas obruit &c. Atqui ex Marcellini Chronico habemus stellam quidem crinitam anno 442. *Eudoxio, & Dioscoro Coss.* apparuisse; Terræmotum autem quinque post annis *Ardabure & Calleppio Coss.* contigisse. Hic igitur sermo videtur ab Isaac circa annum 447. editus.

9. *Sermo de Fide*. ܕܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ.
ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܙܡܢܬܢܝ ܘܐܬܒܣܡܬ ܡܢ
ܠܦܬܘܪܗ. ܠܗ ܦܩܕܬܢܝ ܐܣܬܡܟܬ
ܘܐܪܡܝܬ ܕܪܘܚܐ ܦܐܪܐ ܠܩܕܡܝ:
Invitavit me Fides, ut apparatu ejus fruerer. Suæ mensæ accumbere me jussit, frugesque Spiritûs mihi apposuit. In hoc Sermone S. Isaac errores adversùs Incarnationis mysterium suo tempore gliscentes impugnat, Nestorianos præcipuè & Eutychianos perpetuò exagitans. Doctrinam Catholicam ubique sequitur, nisi quod *naturam à Persona*, aliquorum Patrum Orientalium loquendi modum sequutus, non distinguit. Quare postquam professus fuerat, ambas in Christo naturas esse perfectas illis verbis: ܓܡܝܪ
ܗܘ ܒܐܠܗܘܬܗ: ܘܓܡܝܪ
ܗܘ ܒܐܢܫܘܬܗ:
totus perfectus in sua Divinitate, idemque totus perfectus in sua humanitate; docueratque sexcenties Christum esse verum Deum & verum hominem absque ulla confusione aut conversione, posteà subdit:
ܚܪܡ ܐܢܫ ܕܡܦܠܓ ܐܠܗܘܬܐ ܡܢ
ܦܓܪܐ. ܚܕ ܗܘ ܟܝܢܐ ܕܝܚܝܕܝܐ: ܘܩܢܘܡܐ
ܡܪܟܒܐ ܘܠܐ ܫܘܚܠܦ:
Anathema quicumque Divinitatem à corpore dividit. Una est natura Unigeniti, & persona composita absque mutatione. Hic modus loquendi, qui certè exactus non est, nec usurpandus, licet in sensu illorum Patrum utcumque excusari possit, & cum doctrina Catholica componi, Monothelitarum posteà hæresim peperit; sic enim inferebant isti: Unius naturæ una est operatio: atqui una est natura: ergo una est operatio. Vide S. Joannem Damascenum, & S. Maximum apud Eutymium in Panoplia titulo 15. & S. Thom. 3. par. quæst. 2. & seq. & in 3. Sentent. dist. 1. art. 1. Sed quum his ipsis vocibus circa Incarnationis mysterium usi fuerint quotquot post Synodum Chalcedonensem exstiterunt in Syria & Mesopotamia Monophysitæ, & utantur etiamnum tùm Syri, tùm Ægy-

Ægyptii Jacobitæ, crediderim potiùs laudatum Isaaci testimonium ab amanuensibus Monophysitis, sive Abrahamo Presbytero, sive Joanne Barsusan Patriarcha, depravatum fuisse, atque in sensum Jacobitarum detortum: nam quotquot pro Concilio Chalcedonensi scripsêre, ut certè fuit Isaac noster, duas in una persona naturas disertè propugnarunt & propugnare debuerunt, nec unquam naturam pro persona aut usurparunt, aut usurpare potuerunt, quum nihil Catholicis notius eâ ætate esset, quàm personam à natura distingui. Accedit, quod Sermones ejusdem Isaaci *de fide*, *de Incarnatione*, & *de curru Ezechielis*, à Joanne Marone citati, in quibus ambæ Christi naturæ in una persona disertè propugnantur, in Codicibus nostris omninò desiderantur: quod malam Jacobitarum fidem indicat, qui contrarios erroribus suis Sancti Doctoris sermones vel resecarunt, vel interpolarunt. Quare videtur locus iste ex mente Isaaci sic restituendus: ܚܕ ܗܘ ܩܢܘܡ ܝܚܝܕܝܐ ܬܪܬܝܢ ܟܝ̈ܢܝܢ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ: *Una est Persona Unigeniti: duæ naturæ absque conversione*: qui est ipsissimus modus loquendi Catholicorum post Concilium Chalcedonense, & ex suprà dictis in hoc sermone deducitur. Clariùs, imò clarissimè de præsentia reali Christi in Eucharistia loquitur in hoc eodem sermone, ubi post verba superiùs adnotata, subdit.

ܚܙܝܬ ܕܡܙܝܓܐ ܠܓܝܢܬܗ ܘܚܠܦ ܚܡܪܐ
ܕܡܐ ܡܠܝܐ: ܘܚܠܦ ܠܚܡܐ ܣܝܡܐ
ܠܗ ܦܓܪܐ ܒܡܨܥܬ ܦܬܘܪܗ. ܚܙܝܬܗ
ܠܕܡܐ ܘܐܬܕܘܕܬ: ܘܦܓܪܐ ܘܐܬܡܗܬ
ܐܪܡܙܬ: ܗܝܡܢܘܬܐ. ܠܝ ܘܐܡܪܬ ܐܟܘܠ:
ܘܐܫܬܝ ܒܪܐ ܘܠܐ ܬܒܨܐ:

Vidi lagenam ejus mistam, & pro vino Sanguine plenam, & pro Pane positum Corpus in medio mensæ. Vidi Sanguinem, & expavi: Vidi Corpus, & obstupui. Innuit illa (Fides), *Comede, inquiens, & sile: Bibe, non scrutare Puer*. Et infrà. ܡܚܘܝܢܝ
ܦܓܪܐ ܩܛܝܠܐ ܘܡܢܗ ܣܡ ܒܣ
ܦܘܬܝ: ܘܐܡܪ. ܚܙܝ ܡܢܐ ܐܟܠܬ:
ܘܩܪܒ ܩܢܝܐ ܕܪܘܚܐ ܠܝ: ܐܟܬܘܒ
ܒܥܐ ܘܢܣܒܬ ܘܟܬܒܬ ܘܐܘܕܝܬ ܕܗܢܘ.
ܦܓܪܗ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܘܬܘܒ ܟܣܐ
ܢܣܒܬ ܘܫܬܝܬ ܒܡܫܬܘܬܗ. ܘܡܢ ܟܣܐ
ܪܝܚܐ ܕܦܓܪܐ ܗܘ ܕܐܟܠܬ. ܡܛܠ
ܘܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܦܓܪܐ ܕܐܠܗܐ
ܐܡܪܬ ܥܠ ܟܣܐ ܕܗܢܘ ܕܡܗ
ܕܡܚܝܢܢ ܗܘ:

Ostendit mihi Corpus interfectum, ex quo in labiis meis ponens, placidè dixit: Vide, quid comedis. Porrexit mihi calamum Spiritûs, & ut me subscriberem, exegit. Accepi, scripsi, & confessus sum: Hoc esse Dei corpus. Item Calicem sumens, bibi in ejus convivio, & ex Calice odor corporis illius, quod comederam, me perculit. Et quod de Corpore dixeram, ipsum nimirùm Dei corpus esse, illud etiam de Calice dixi, nempè, hunc esse Redemptoris nostri sanguinem. De hoc Isaaci sermone loquitur Gennadius loco suprà cit. pag. 211. Alios ejusdem argumenti sermones ipsum edidisse, certum est, tùm ex laudato Gennadii testimonio, tùm auctoritate Joannis Maronis Patriarchæ Antiocheni, qui in libro adversùs Nestorianos & Monophysitas Cod. Ecchell. 14. sequentes locos ex eo producit: nimirùm fol. 48. ܠܐ ܗܘܐ
ܒܡܘܪܘܗܝ ܡܠܟܐ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ
ܦܓܪܐ ܒܠܚܘܕ: ܢܦܫܐ ܘܦܓܪܐ ܘܐܠܗܘܬܐ
ܚܕ ܦܪܨܘܦܐ ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ: ܠܗ ܚܕ
ܚܝܠܐ

[illegible]

Non in solo vero corpore agnoscitur. Anima, Corpus, & Divina essentia in unam quidem coëunt personam: non tamen unam efficiunt naturam. Si enim ad naturas accedas, geminas esse reperies; unam scilicet supernam ex alto, & alteram infernam de terra: & terrestris quidem nota est, ut terrestris: superna verò occulta, tamquam superna. Ambæ tamen una sunt persona, quum occulta patenti unita sit. Et fol. 62. [illegible]

Quod naturâ mortuum est, corpus erat: quod autem mortis expers fuit, id suscitavit quod mortuum fuerat. Divinitas, fratres, corpus in passione haudquaquam reliquit. In ipso siquidem corpore Verbum erat & in sepulcro, & in mundo. Non enim illud (nempè Verbum) *creatum* & definitum *est, instar animæ, quæ in ipsum* corpus *inspirata est. Anima quæ creata* ac definita *est, ab illo recessit, ex quo clamavit*, & emisit Spiritum. *Quod autem animam condidit, nequaquam corpus dimisit. Anima usque ad resurrectionem corpus, quod exuerat, non induit. Divinitas, quæ corpus induit, in eo manet usque in sæculum.* Ex luculentissimis hisce Isaaci testimoniis probat Joannes Maro contra Monophysitas quidem duas Christi Domini in una persona naturas; contra antiquos verò Nestorianos Verbum ab assumpta humanitate nunquam recessisse. Duos demùm habemus de Fide Sermones ejusdem Isaaci num. 53. & 94. de quibus infrà.

10. *De Jejunio, & eleemosyna: deque perfectione, quæ Monachos decet.* [illegible]

Nolite, ò divites, rogantes vos pauperes increpare. Ubi Fidelium Pueros in tenera ætate baptizandos esse docet, scribens: [illegible]

A primo ætate gregis nostri Agni signentur, ut impressum corporibus eorum signum videat fur, & contremiscat. Puer signaculi expers ne sugat lac à matre baptizata: non enim fas est,

est, coalitum Eucharistia lac eum sorbillare. In sinu Baptismatis porite filios vestros. E ventre ad Baptismum ferantur filii regni.

11. *De Defunctis.* [illegible] *Cuncta experiri volui, & nihil reperi, quod timori Dei comparari possit.* Exstat etiam in Codice Nitr. VI. fol. 163. à tergo, ubi inscribitur, *Paraenesis de Timore Dei, & de morte.*

12. *In Blasphaemos: & Reprehensio.* [illegible] *Qui aliis potum praebet, sitim suam prius ipse extinguat. Qui alios docet, is verba sua non debet opere contemnere.*

13. *Paraenesis, & de mendocio.* [illegible] *Justorum ac Prophetarum tempore Regius Propheta David contenta voce clamabat: Omnis homo mendax.*

14. *Paraenesis.* [illegible] *Enimverò maximus omnium homo est, qui rebus cunctis praestat.* Invehitur in Divites, qui nulla erga pauperes miseratione afficiuntur.

15. *De Monachis & Anachoretis.* [illegible] *Deus, qui immensa virtute montes ponderavit.* Exstat etiam in Codice Nitrien. V. fol. 555. Adhortatur Monachos ad perfectionem.

16. *De consummatione saeculi.* [illegible] *Benedictus, qui diem adventus sui in suo nobis Evangelio revelavit.*

17. *De Poenitentia.* [illegible] *Ampliorem mihi veniam, Domine, tribue, qui te ad iracundiam suprà meas vires concitovi.* Exstat etiam in Cod. Nitr. V. fol. 207. à tergo.

18. *De naturali cogitationum naturalium discrimine.* [illegible] *De mensuris & partibus, atque de differentiis, quae in imagine Adae sunt: deque motibus, & voluntatis actibus loqui gestit animus.* In hoc sermone differit de potentiis animae, de internis & externis hominis sensibus, & de corporis habitu.

19. *In illud Isaiae, omnis caro foenum.* [illegible] *Oculo spiritus Isaias transitorium mundum contemplatus, foeno illum & herbae prophetico ore comparavit.*

20. *Paraenesis.* [illegible] *Hic veritas cum iniquitate disputat, perorat, & exponit.* Exstat etiam in Codice nostro Syriaco V. num. 6.

21. *De*

21. *De Anachoretis & Monachis Paraenesis*: ܥܠ ܐܝܚܝܕܝܐ ܘܕܝܪܝܐ ܡܬܥܝܪܢܘܬܐ. ܐܠܗܐ ܥܘܕܪܢܟ ܢܗܘܐ ܘܣܡܢܝܟ ܒܥܓܠ ܢܐܬܐ.

Adsit medela tua, Deus, & pharmacum tuum citò adveniat. Idem sermo legitur in Codice nostro Syriaco V. num. 2. ubi inscribitur, *Paraenesis*.

22. *Paraenesis, & sui ipsius Reprehensio*. ܥܠ ܡܬܥܝܪܢܘܬܐ ܘܡܟܣܢܘܬܐ ܡܢ ܟܠ ܦܢܝܢ. ܚܒܨܢܝ ܥܘܠܐ ܡܢ ܟܠ ܕܓܠ: ܫܘܩܐ ܦܓܥܬ ܒܗ ܡܢ ܟܠ ܫܘܩ.

Undique me comprimit iniquitas: mendacium per omnia compita offendo.

23. *De Divite, & Lazaro*. ܥܠ ܡܣܟܢܐ ܘܟܪܝܐ. ܐܘ ܡܣܟܢܐ ܘܟܪܝܐ ܣܝܒܪ ܒܗ ܒܡܣܟܢܘܬܟ.

O pauper & inops, in tua sustine paupertate.

24. *De Passibilitate & Impassibilitate Dei Verbi Incarnati*. ܥܠ ܚܫܘܫܘܬܐ ܘܠܐ ܚܫܘܫܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܕܐܬܒܣܪ. ܠܘ ܚܕܬܐ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܢ: ܠܐ ܢܚܕܬܝܗ̇ ܒܥܘܩܒܐ.

Haud nova est nostra Fides. Ne illam ergo quaestionibus innovemus. Probat Christum, ut Deum, passionibus nequaquam obnoxium fuisse; secùs ut hominem. Idem affirmaverat suprà serm. 9. Ex celeberrima illa quaestione de duabus Christi in una persona naturis, quae post Ephesinam & Chalcedonensem Synodum inter Catholicos & Monophysitas atque Nestorianos agitari coeperat, ortae sunt hae quaestiones, *an Deus passus sit, & an Christus dicendus sit Unus de Trinitate*. Nestoriani in nullo sensu illas voces admittebant, utpotè qui Divinitatem ab Humanitate Christi dividebant, duas personas adstruentes. Monophysitae in duas scissi erant sectas: alii enim Eutychianum errorem sequuti, unam simplicem in Christo naturam agnoscebant, Divinam scilicet, quae Humanitatem consumpserat: atque adeò passionem ipsi Divinitati tribuebant, unde Theopaschitae nuncupati sunt: alii verò unam quidem in Christo naturam profitebantur; sed eam compositam dicebant ex humanitate & Divinitate, absque ulla tamen confusione aut conversione: illas autem voces contra Nestorianos libenter praedicabant, licet passionem & mortem non ad Divinitatem Christi, sed ad ejus humanitatem referrent, ut pluribus ostendit Philoxenus Episcopus Hierapolitanus in Tractatu de Uno ex Trinitate incarnato & passo, & Severus Patriarcha Antiochenus in libro adversùs Julianum Halicarnassaeum de Incorruptibilitate Corporis Christi: qui in hac quidem re haeretici non erant, sed in iis fundamentis, quae ad hanc quaestionem praejaciebant, nimirùm quia Concilium Chalcedonense rejiciebant, & duas in Christo naturas dicere detrectabant. Catholici demùm duas etiam ipsi in partes divisi erant: nam Orientales quidem palàm proclamabant, *Unum ex Trinitate incarnatum, & Deum passum, crucifixum ac mortuum*, id de humana Christi natura intelligentes, ut in hoc sermone probat Isaac noster, quem sequuntur S. Jacobus Sarugensis in Homilia hac de re edita, S. Ephraem Patriarcha Antiochenus in epist. ad Zenobium Scholasticum, S. Joannes Maro item Patriarcha Antiochenus in epistola de Trisagio, & alii. Graeci verò & Occidentales, qui eas voces frequenter ab haereticis decantari videbant, suspectasque habebant, illis uti recusarunt, ne passionem Divinitati tribuere viderentur. Consule Ferrandum Diaconum Carthaginensem in epistola ad Anatolium Ecclesiae Romanae Diaconum, & doctissimum Norisium in Dissertatione de Uno ex Trinitate in carne passo, ubi de Monachis Scythiae, qui hanc contro-

troversiam Constantinopoli & in Occidente sub Hormisda Papa excitarunt.

25. *Quaenam sit Diaboli in hominem potestas, quum eum tentat.* ܒܟܢܘܫ ܕܐܢܫܐ ܫܠܝܐ ܡܬܡܟܟܝܢ ܗܟܢܐ ܕܐܢܫܐ ܒܢܣܝܘܢܐ . ܢܘܗܪܟ ܡܪܝ ܢܠܘܐ ܠܡܕܥܝ : ܕܐܫܪܐ ܠܡܡܠܠܘ ܕܚܫܘܟܐ : *Lux tua, Domine, mentem meam comitetur, ut de Tenebris sermonem aggrediar.* Probat, nihil Diabolum posse, nisi Deus permittat, & homo libera voluntate consentiat.

26. *Ad Abbatem quendam sermones octo*, omnes ascetici, qui ܥܠ ܐܚܐ ܡܚܒܫܐ : *De Fratribus inclusis* inscribuntur. Agit autem de caritate, de obedientia, de oratione, de silentio, de patientia, deque reliquis virtutibus; sed potissimùm de Monachorum clausura. Primus incipit: ܠܐܚܐ ܕܒܟܠ ܫܘܦܪܝܢ ܡܨܒܬ ܫܠܡܐ ܡܢ ܡܪܢ : ܫܘܒܚܐ ܡܥܡܪܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܠܟܢܫܐ ܕܗܢܐ ܚܡܝܪܐ . *Fratri, virtutum omnium genere ornato, salus, & pax à Domino. Universo praeclari ejusdem Monasterii coetui fermentum sit caritas.* Secundus: ܪܘܚܐ ܒܙܩܐ ܚܒܫ ܗܕܝܘܛܐ ܘܒܗ ܥܒܪ ܢܗܪܐ : *Spiritum in utre idiota claudit, eoque fluvium trajicit.* Tertius: ܒܕܡܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܨܒܝܬ ܕܐܨܘܪ ܠܟ ܚܒܝܫܘܬܟ : *Exemplo spiritus placuit tuam depingere inclusionem.* Quartus: ܡܢ ܐܡܪܐ ܬܘܒ ܩܒܠ ܕܡܘܬܐ ܐܡܪܐ ܕܡܪܢ ܬܡܝܡܐ . *Item ex ove exemplum accipe, innocens Domini agnus.* Quintus: ܩܪܘܒ ܠܟ ܛܠܝܐ ܐܝܟܐ ܗܘܐ ܪܥܝܢܟ . *Huc accede, puer. Quònam tua mens vagatur?* Sextus: ܒܡܫܬܡܥܐ ܕܝܠܟ ܚܝܘܬܐ ܢܨܚ ܗܘܐ ܒܒܒܠ ܕܢܝܐܝܠ . *Inclusus cum bestiis Daniel, Babylone inclaruit.* Septimus: ܡܢ ܕܥܒܕܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܡܓܪܬ ܪܘܚܐ ܢܝܠܦ ܠܢ . *Ex operibus Dei, patientiam discamus.* Octavus: ܘܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܘܕܡܪܢ ܒܟܠ ܐܣܟܡܝܢ ܡܬܩܢܝܐ ܗܝ . *Timor Dei ac Domini nostri modis omnibus possidetur.*

34. *De Perfectione Fratrum, & de Paupertate*, sermo asceticus. ܗܝܟ ܕܠܦܠܚܐ ܢܡܘܣܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܣܝܡܝܢ ܕܐܝܢܐ ܕܫܒܩ ܡܢ ܬܣܕܝܪܗ : ܒܣܝܦܐ ܫܠܝܦܐ ܢܦܠ ܠܗ . *Legem militibus Reges imponunt, ut qui ordinem suum deserit, in ensem evaginatum incidat.*

35. *De stimulo conscientiae.* ܐܠܐ ܐܝܟ ܡܣܟܢܐ . ܠܟ ܢܩܪܘܒ ܐܝܟ ܡܦܓܥܢܐ ܟܠܗ ܡܬܬܝܬܪ ܢܬܝܬܪ . *Si pauperum instar, ad obvios quosque accedamus, proficiemus.*

36. *De Rogationibus.* ܥܠ ܒܥܘܬܐ ܡܠܟܐ ܕܡܢ ܐܬܪܗ ܢܦܩ ܢܣܥܘܪ ܡܠܟܘܬܗ . *Quum Rex è loco suo egreditur, ut regnum suum visitet.* Ad Poenitentiam Auditores excitat, utque Aedes Sacras ad fundendum preces frequentiùs adeant. Quapropter hic sermo *de Rogationibus*, hoc est, de Precibus inscribitur. Fortassè etiam respexit Sanctus Doctor ad *publicas supplicationes*, quae ad placandum iratum Numen in Ecclesia Antiochena quotannis fiebant, ut in Kalendario Maronitarum ad diem 24. Januarii.

37. *De Beth-Hur oppido expugnato,*

gnato, sermones duo. Primus incipit: ܠܨܠܘܬܐ ܗܘ ܡܟܢܫܢܐ ܕܐܬܟܢܫܘ. ܡܚܘܬܐ ܕܢܩܝܫܢ ܘܐܬܝܢ : ܠܟܢܫܬܐ ܡܢܩܫܢ ܘܐܬܝܢ ܠܢ. *Flagella, quæ aggesta & coacervata sunt, ad orandum nos congregant*. Secundus: ܥܕ ܠܐ ܢܫܪܐ ܠܡܬܟܫܦܘ ܦܬܚܗ ܠܬܪܥܐ ܕܛܝܒܘܬܗ : *Antequam deprecari incipiamus, ipse ostium gratiæ suæ aperuit*. Loquitur S. Isaac de expugnatione Beth-Hur oppidi in Mesopotamia, quod Arabes depopulati fuerant. Redarguit peccata Beth-Huritarum, quorum plerosque testatur idololatras fuisse, ac Venerem, Arabum idolum, coluisse. Comparat eos Nisibenis, & Haranitis, quos ait sub jugo Persarum didicisse etiam Solem, Ignemque adorare. Ex Dionysii Chronico, & ex iis, quæ S. Isaac in primo sermone de Beth-Hur refert, colligitur, Arabas in oppidum Beth-Hur irrupisse circa annum Christi 457. nam Dionysius quidem ad annum Græcorum 734. Christi 423. narrat expeditionem Romanorum in Persas, qui sub Vararane Isdegerdis filio excursionem in Mesopotamiæ fines fecerant. Isaac verò in laudato sermone fol. 185. testatur, Beth-Hur oppidum expugnatum fuisse trigesimo quarto anno postquam Persæ in ditionem Romanorum irruperant: sic enim scribit: ܦܩܘܕ ܡܟܝܠ ܘܐܬܪܡܐ ܘܐܡܪ ܠܓܘܫܝ ܕܠܝܐ. ܕܗܘ ܕܠܐ ܘܕܠܗ ܕܢܦܩ ܡܢ ܦܘܪܣܐ ܕܠܡܫܡܥܝܢ: ܕܐܬܟܠܗ ܗܘܘ ܡܢ ܐܬܪܐ ܡܢ ܚܝܠܗ ܕܒܪܝܢ: ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܚܙܘܐ ܐܝܟ ܫܠܐ ܘܐܬܐ ܠܗܫܡܥܝܢ: ܠܚܡ ܘܫܡ ܘܐܬܡܠܐܘ ܠܗ ܘܐܬܦܬܚܘ ܘܡܦܢܝܢܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܢܣܝܒܝܢ ܠܗܠܝܢ: ܠܐܬܒܪܘܗ ܟܡܐ ܟܝܪܐ ܕܝܠܗ : ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܠܟܠܗܝܢ ܐܘܪܟ ܩܠܝܠ : ܘܬܬܕܡܪ ܐܝܟ ܕܠܐ ܦܨܝܢ. *Expecta parumper, & miraberis, quomodo prædones peribunt. Quum nostros olim Persæ fines depopulati sunt, complures ex urbe Nisibi iis sese adjunxere. At exiguo temporis intervallo tàm copiæ quæ fines nostros invaserant, quàm ii, qui sese ipsis adjunxerant, funditùs interiere &c. Et quantum nos aucti sumus, tantum imminutæ sunt gentes, quæ nos in prædam egerunt. Quatuor enim suprà triginta jam anni fluxerunt, ex quo conflictantur, nec advertunt stupidi.*

39. *In Apostatas*. ܠܘܩܒܠ ܟܦܘܪܐ. ܠܡܓܪܬ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܥܡܐ ܗܘܐ ܥܒܪܝܐ ܘܐܫܬܥܝ ܘܩܛܥ ܣܒܪܗ ܘܐܡܪ ܕܠܐ ܕܐܢ ܐܠܗܐ ܠܒܢܝܢܫܐ. *Longanimitatem Dei populus Hebræorum accusavit, desperavitque, quia Deus homines non judicat*. Respondet quorundam interrogationi, cur Deus in hoc mundo peccatores omnes, ac præsertim infideles & Apostatas feriat: & in eos invehitur, qui Fidem pro temporum conditione mutabant.

40. *De Pœnitentia sermones duo*. Primus incipit: ܬܘ ܚܛܝܐ. ܢܐܠܦ ܬܝܒܘܬܐ ܐܝܟܢܐ ܗܝ. *Agite dum, Peccatores, discamus, qualis sit Pœnitentia*. Exstat etiam in Cod. nostro Syriaco V. num. 1. unde suppleri possunt, quæ hìc uno avulso folio desiderantur. Secundus: ܬܐ ܠܐܣܝܘܬܐ ܬܝܒܐ ܬܐ ܠܘܬ ܐܣܝܐ ܕܒܠܐ ܡܘܬܪܐ : *Accede ad medicinam, Pœnitens: veni ad medicum, qui sine mora sanat*.

42. *De Paupertate, quæ vera est libertas*. ܠܘܩܒܠ ܡܣܟܢܘܬܐ ܕܗܝ ܗܝ ܚܐܪܘܬܐ ܫܪܝܪܬܐ. ܡܢ ܕܟܬܝܒ ܡܣܟܢܐ ܘܫܒܩ ܐܝܟ ܡܢ ܠܡܫܝܚܘܬܗ:

Gravia onera Dominus noster Discipulos suos deponere jussit. Monachos hortatur, ut paupere contenti sint eoque quotidiano victu. De admirabili Monachorum Syriæ paupertate insigne est Theodoreti testimonium in Philotheo cap. 26. Ubi de Basso Presbytero S. Simeonis Stylitæ amico disserens: *Sodales habebat*, inquit, *suprà ducentos, quibus nec jumentum, nec molam habere permittebat, nec oblatum aurum accipere: nec foras exire quemquam vel ad emenda necessaria, vel amicorum visendorum gratia, sed intus manere, missumque à Divina gratia victum suscipere. Hanc legem in hodiernum usque diem observant Sodales: & quamvis numero excreverint, data præcepta transgressi non sunt.* Ubi vides, Carthusianorum & Theatinorum Patrum expressam imaginem. Monasterium autem Bassi à Cœnobio Sancti Isaac parùm abesse, suprà vidimus num. 3. quin & Isaacum Basso, & S. Simeoni Stylitæ æqualem fuisse, certum esse debet ex iis, quæ de Antiochiæ terræmotu, & ejusdem Isaaci obitu notavimus.

43. *Parænesis*. ܡܬܥܢܝܢܘܬܐ. ܡܢ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܗܘܝܐ ܕܩܕܡ ܡܘܬܐ ܟܘܪܗܢܐ. *Divini Numinis beneficio fit, ut infirmitas mortem præcedat.* Non esse differendam ad obitus diem pœnitentiam.

44. *Ad eos, qui tempore orationis & sacrorum mysteriorum sese mutuò accusant.* ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܡܥܕܠܝܢ ܠܚܕܕܐ ܒܥܕܢ ܨܠܘܬܐ ܘܕܐܪܙܐ. ܫܠܘ ܐܚܝ: ܠܐ ܐܢܫ ܡܢܟܘܢ ܢܗܘܐ ܡܥܕܠܢܐ ܠܚܒܪܗ: *Silete, fratres: nullus vestrum sit, qui socium in oratione accuset.* Si quis in nos peccaverit, preces pro eo in Sacra Synaxi potiùs fundendas esse, quàm Divinam in eum interpellandam indignationem.

45. *De sacro quadragesimali Jejunio sermones duo*: Primus incipit: ܠܒܪ ܨܘܡܐ ܡܟܪܐ ܠܐܒܝܠܘܬܐ. ܠܓܘ ܡܢ ܨܘܡܐ: ܘܡܕܟܝܐ ܠܗ ܠܢܦܫܐ: *Extrinsecùs quidem mœrore afficit Jejunium: intrinsecùs verò animam purificat.* Secundus: ܪܫܝܬܐ ܕܨܘܡܢ ܢܗܘܐ ܐܝܟ ܒܣܡܐ ܘܒܣܡܝܢܐ ܠܐܠܗܐ. *Jejunii nostri primitiæ adinstar incensi aromatum Deo sint.* Non solùm à cibo & potu, sed quod potissimum est, à vitiis jejunandum. Proposita veterum Patrum jejunandi ratione, hortatur Fideles cujusvis conditionis, ut eos imitentur: & senibus quidem exemplum Moysis proponit, Monachis Eliam, pueris tres Pueros Danielis socios, Virginibus Mariam Deiparam, conjugatis Esther, populo demùm Ninivitas. Jacobitæ, recentiores quum privatas Patrum adhortationes, queis Monachos ad majorem perfectionem excitabant, ad communem Ecclesiæ normam tamquam Conciliorum Canones, trahere satagunt, tanta religione jejunium quadragesimale colunt, ut dicant, non modò carnium & lacticiniorum usum in quadragesima vetitum esse, verùm etiam *vinum*, *oleum*, & *pisces*. Sed quoad *vinum* contra eos manifesta est S. Isaaci auctoritas, qui fol. 222. à tergo hæc scribit: ܠܐ ܡܣܝܒܪ ܚܝܠܟ ܕܬܨܘܡ ܡܢ ܚܡܪܐ: ܨܘܡ ܡܢ ܥܘܠܐ ܘܡܢ ܚܛܘܦܝܐ: ܘܠܐ ܡܚܝܒ ܠܟ ܕܝܢܐ ܕܫܬܝܬ ܚܡܪܐ. *Non suppetunt tibi vires, ut à vino jejunes? Jejuna ab iniquitate, & à rapina: & summus Judex haud te condemnabit, quòd vinum biberis.* Non ergo ex præcepto abstinendum est à vino, sed majoris perfectionis causâ: quo sensu intelligenda sunt ejusdem Isaaci verba, quæ præmiserat fol. 219. à tergo. ܐܦ ܡܢ ܠܚܡܐ ܕܨܘܡܐ ܐܟܘܠ ܒܟܝܠܐ: ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܚܡܪܐ: ܘܠܐ ܐܬܝܗܒ ܠܡܐܟܘܠܬܐ: *A pane*

A pane os jejunat? Jejunent unàcum ore pupillæ. Nec os vinum bibat, nec pupillæ obscœnis delectentur. Secundus de Jejunio sermo scriptus videtur, quum bellum Romanos inter ac Persas sub Theodosio Juniore ac Vararane arderet. Huc enim respiciunt Isaaci verba fol. 225. à terg. ܢܠܒܫ ܟܪܝܐ ܘܡܘܟܟܐ ܘܣܩ̈ܐ ܒܫܒܝܐ ܠܐ ܢܠܒܫ. ܠܐ ܐܢܫ ܢܐܬܐ ܠܚܒܪܗ ܕܗܐ ܣܓܝܐܝܢ ܚܘܣܪ̈ܢܐ. ܠܐ ܐܢܫ ܢܐܠܨ ܠܚܒܪܗ ܕܗܐ ܐܘܠܨ̈ܢܐ ܡܢ ܟܠ ܓܒܝܢ. ܡܠܟܐ ܚܢܦܐ ܒܬܚܘܡܝܢ: ܩܡܨܐ ܕܐܟܠܐ ܠܐܪܥܢ. ܗܓܪܝܐ ܐܝܟ ܕܐܒܐ ܟܦܢܐ ܒܐܬܪ̈ܘܬܢ ܓܝܣ:

Tristitiam animique demissionem (in hoc Jejunio) *induamus, ne saccis in captivitate cooperiamur. Nemo socio damnum inferat: Sat enim multa imminent omnibus damna. Nemo sodalem molestia afficiat: quia undique cunctos angustiæ premunt. In finibus nostris Rex ethnicus adest. Locustæ terras nostras depascunt. Hagarenus velut lupus famelicus in ipsis regionibus nostris latrocinatur &c.* Ubi per *Regem Ethnicum* Vararanem Persarum regem intelligit, cujus copias *locustis* comparat, ex quibus *decem myriadas* Euphratis vorticibus periisse, tradit Theophanes: per *Hagarenum* verò, Monderum, seù Alamundarum Saracenorum Ducem designat. Audi Theophanem ad annum Christi 420. *Hinc Theodosius Ardaburium Ducem cum Romanis copiis; inde cum Persicis exercitibus, & innumeris Saracenorum copiis Arseum* (Narsem Socrates appellat lib. 7. cap. 20.) *Vararanes mandat. Ardaburius in Persidem usque penetrans, Arxane provincia devastata, in Mesopotamiam ingreditur: Persarum Dux pariter in Mesopotamiam versùs Euphratem progreditur cum suis &c.* Causam hujus belli vide apud Pagium ann. 420. num. 15. Duravit autem ferè per triennium, ut ex Socrate narrat Baronius: Dionysius verò ejus finem collocat anno Græcorum 736. hoc est, Christi 425. ubi Monderum Arabum Ducem à Vararane contra Romanos mercede conductum testatur, relatamque de his, atque Persis ab Ardaburio victoriam describit, iisdem planè verbis, quæ apud Socratem ac Theophanem leguntur.

47. *De naturali hominis constitutione.* ܡܡܠܠܐ ܦܘܣܝܩܝܐ ܕܥܠ ܬܘܩܢܗ ܕܒܪܢܫܐ. ܬܘܒ ܐܡܠܠ: ܠܐ ܓܝܪ ܚܣܪܬ ܡܢ ܫܪܪܐ ܒܗܠܝܢ ܕܐܡܪܬ. *Item loquar: non enim in iis, quæ dixi, à veritate defeci.* Loquitur de Conjugio, & Virginitate, utrumque commendans, si præscriptis à Deo limitibus se contineat. In eos autem invehitur, qui matrimonium ex peccato ortum asserebant, ubi Encratitas & Audianos tacito nomine sugillat, de quibus suprà in S. Ephræm pag. 92. Cuncta enim, quæ Deus condidit, pulchra esse, & usibus suis apta, discurrendo per varias rerum naturalium species, demonstrat. Videtur esse continuatio sermonis decimi octavi, in quo de naturalibus hominis facultatibus disserit. Titulus in Codice nostro sic habet:

ܥܠ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ ܕܝܠܗ
ܡܡܠܠܐ ܦܘܣܝܩܝܐ ܕܟܬܝܒ ܒܗ
ܘܬܘܩܢܗ ܕܒܪܢܫܐ ܡܦܫܩ:

De Constantinopoli sermo physicus, in quo de hominis constitutione disserit. Verùm, ut Abraham Presbyter ejusdem Codicis descriptor in fine adnotavit fol. 234. titulus falsus est: nam in hoc sermone de Constantinopoli ne verbum quidem. Fortassè Isaac sermonem de Constantinopoli instituit, cui in antiquo manuscripto parænesis ista subnectebatur; in exemplari verò, quod Joannes Barsusan Jacobitarum Patriarcha transcripsit, omisso illo priori sermone, hunc subjunxit, præfixo eidem per errorem prioris titulo.

48. *Reprehensio*, seù *Parænesis*. ܡܟܣܢܘܬܐ . ܐܘ ܕܘܝܐ ܗܘ ܛܘܟܣܐ ܟܡܐ ܗܘܐ ܕܡܫܬܩܥ ܗܘܢܢ ܒܗܠܝܢ :

O deplorabilem hominum conditionem! quantum mens nostra rebus hisce immergitur! Idem sermo exstat in Cod.Nitr.XVI.fol.57.ubi sic incipit: ܐܘ ܕܘܝܐ ܗܘ ܛܘܟܣܢ ܚܒܝܒܝ :

O deplorabilem nostram conditionem, carissimi. In eos potissimùm invehitur, qui iuvenes quum sint, Episcopatum tamen ambiunt.

49. *Reprehensio*, seù *Parænesis*. ܡܟܣܢܘܬܐ . ܒܩܠܝܠ ܟܣܦܐ ܐܢܫ ܙܒܢ ܥܒܕܐ ܠܗ ܘܥܒܕܐ ܠܡܫܡܫܘ : ܡܫܬܥܒܕ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܢܫܦܪ ܠܡܪܗ :

Exigua licet pecunia servum quis emat, nullum tamen ille non movet lapidem, ut Domino suo usquequaque placeat. Exemplo Patrum Veteris ac Novi Testamenti ad Divinum amorem excitat. Parabolam etiam Virginum stultarum ac prudentum exponit.

50. *De mutationibus, quæ in mundo, & in mente accident:* ܥܠ ܫܘܚܠܦܐ ܕܒܥܠܡܐ ܘܒܡܕܥܐ . ܘܐܬܡܗܐ ܗܘ ܐܝܟ ܒܥܠܡܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܪܢܫܐ ܡܕܥܗ ܕܝܢ ܥܠ ܪܦܦܝ ܙܒܢܐ ܗܘܐ ܥܠ ܚܕ ܙܒܢܐ :

Mirabile dictu! Quomodo in mundo quum homo sit, mens tamen ejus super momenta temporis & super instantia vagatur. Humanam mentem suprà omnia creata ferri, nec posse ab homine percipi aut exponi, qua ratione illa res creatas intelligat. Tangit quæstionem de Gehennæ æternitate, eamque, licet culpa temporalis fuerit, numquam tamen desituram profitetur: idque contra Origenistas scriptum puto, qui finem Gehennæ imponebant, multosque è Syriæ monachis in suum errorem pertraxerant; ac præsertim in Edessena urbe, ubi Stephanus Bar-Sudaili sectæ hujus acerrimus defensor claruit, de quo infrà, ubi de S. Jacobo Sarugensi, & de Philoxeno Hierapolitano.

51. *De Eleemosyna.* ܥܠ ܙܕܩܬܐ . ܐܘ ܒܪܢܫܐ ܕܡܢ ܥܦܪܐ ܗܒ ܠܐܠܗܐ ܡܢ ܕܝܠܗ.

Heus tu ex pulvere confictus homo, redde Deo quod suum est. Stipem pauperibus erogandam: de suis tamen bonis, non de rapto.

52. *De Pœnitentia.* ܥܠ ܬܝܒܘܬܐ . ܦܬܚ ܠܝ ܡܪܝ ܐܘܨܪ ܪܚܡܝܟ ܘܣܝܡܬ ܚܢܢܟ :

Aperi mihi, Domine, horreum misericordiæ tuæ, & thesaurum clementiæ tuæ. Pulcherrima est ad exhibendam pœnitentiam adhortatio.

53. *De Fide.* ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ . ܟܕ ܒܚܪܬ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܐ ܝܠܦܬ ܗܝ ܕܫܡܝܐ :

Quum regnum terræ contemplarer, cælestæ didici. Trinitatem consubstantialem esse & incomprehensibilem, quam adumbrat exemplo solis, animæ, & silicis: ubi non semel *mistionis* vocabulum pro *unione* usurpat: Vide quæ notavimus in S. Ephræm pag. 80.

54. *De Pœnitentia.* ܥܠ ܬܝܒܘܬܐ . ܩܪܐ ܠܚܛܝܐ ܕܒܬܝܒܘܬܐ ܢܩܘܡܘܢ ܩܕܡܘܗܝ :

Vocavit peccatores, ut per pœnitentiam coram eo surgerent. Deum loquentem inducit, hominesque peccatores ad pœnitentiam per Prophetas provocantem.

55. *Precationes tres.* Prima incipit: ܥܠ ܒܥܘܬܐ . ܐܘ ܕܠܐܒܗܬܐ ܫܘܘܕܝ ܗܘܐ ܕܟܐܢܐ ܢܥܒܕ ܟܘܐܢܐ :

O quem Patribus olim *promissum Justi*

Justi omnes expectarunt, exaudi, quæso, preces delinquentium. Secunda,

ܣܪܝܚ ܡܠܚܐ ܘܦܟܗ ܒܗ ܐܦ
ܗܘ ܕܒܚܐ ܕܨܠܘܬܢ :

Putruit sal, & ipsa precum nostrarum victima infatuata est. Tertia,

ܡܛܠ ܡܪܝ ܕܠܐ ܥܝܕܐ ܒܡܚܘܬܐ ܦܘܪܫܢܐ
ܢܓܕܬܢ : ܒܚܪܒܐ ܘܒܩܡܨܐ
ܘܒܟܦܢܐ ܘܒܡܘܬܢܐ ܢܓܕܬܢ :

Quare diversis & insolitis nos, Domine, flagellis percussisti? Bello, nimirùm, locustis, fame, & peste. Inscribuntur ܒܥܘܬܐ *Rogationes*, quod ob publicam necessitatem in Ecclesia Syrorum recitantur, ut diximus suprà Serm. 36. Edidit has preces Isaacus circa annum Christi 421. quo Vararanes Persarum Rex suscepta in Romanos expeditione, Christianos ditionis suæ immani persecutione vexabat: Hujus enim belli meminit idem Isaac, dum ait fol. 286.

ܒܫܠܡܐ ܠܐ ܐܬܬܩܢܢ : ܒܐܬܪܐ ܚܢܦܐ
ܡܢ ܡܬܬܩܢ ܗܘܐ . ܒܟܗܢܐ ܐܣܟܠܢ ܘܢܡܘܣܐ
ܕܢܟܦܘܬܐ ܒܛܠܢ : ܒܡܓܘܫܐ
ܡܪܝ ܡܢ ܢܛܪ ܢܟܦܘܬܐ :

In pace haud profecimus: Quî ergo in regione ethnicorum proficiamus? &c. Sub Sacerdotibus prævaricati sumus, ipsamque pudicitiæ legem violavimus. Quis ergo sub Magis, Domine, pudicitiam servabit?

58. *Quod Deus omnia in beneficium hominis convertit, sive captivitatem & bellum, sive famem & pestem.*

ܬܠܡܝܕܐ ܪܕܘܦ ܠܝܕܥܬܐ ܘܐܬܢܩܦ
ܠܣܘܟܠܐ ܘܬܬܢܗܪ :

Discipule, scientiam sequere, & adhære prudentiæ, & illuminaberis. Pertinet hic Hymnus ad superiores Precationes, uti notatur in fine fol. 289. Est enim responsio ad eos, qui percontabantur, cur Deus Christianos à Persis affligi permisisset. Ex eo autem, & ex tertia Precatione liquet, pestem & famem ex eo bello ortam fuisse, locustis insuper Mesopotamiæ terras depascentibus.

59. In illud Poëtæ, *Quis me destruat & reædificet atque virginem reficiat*. : ܥܠ ܡܠܬܐ ܕܦܘܐܝܛܐ ܕܡܢ ܢܣܬܪܢܝ ܘܢܒܢܝܢܝ ܘܒܬܘܠܬܐ ܢܥܒܕܢܝ :

ܝܕܥܬܐ ܕܐܠܗܐ ܠܘܬ ܒܪܝܬܐ ܐܬܪܟܢܬ
ܒܬܪܥܝܬܐ ܕܒܐܦܐ. ܕܒܦܠܐܬܐ ܘܒܐܘܟܣܐ
ܢܬܩܢ ܚܝܐ ܠܒܢܝܢܫܐ :

Scientia Dei ad creaturas dignanter se inclinavit, ut per symbola & parabolas hominibus salutem pararet. Justitiam & Sanctitatem homini lapso per Pœnitentiam, alteram post Gratiæ Baptismalis naufragium tabulam, restitui. Hanc verò contra Catharos Isaac propugnat, qui Pœnitentiam post Baptismum non admittebant. Scribendi hujus Hymni occasionem nactum se esse affirmat, quod juvenem hoc Poëtæ carmen cantantem audiisset, *Quis me destruat & reædificet, atque virginem reficiat*: quod ille de irreparabili virginitatis naufragio intelligebat.

60. *De Deo universorum conditore.*

ܠܟܠܗܘܢ ܩܠܐ ܡܪܝ ܩܪܝܬܟ ܒܟܠܗܘܢ
ܩܠܐ : ܐܫܦܥ ܠܝ ܟܠ ܛܝܒܘܬܟ :

Omnibus te, Domine, vocibus invocavi. Omnia tu mihi effunde beneficia. Idem fermo legitur in Codice nostro Syr. V. num. 4. in quo inscribitur *precatio*. Deum cuncta creata regere & gubernare, nihilque horum ejus providentia destitui. Hactenus in Cod. nostro IV. Qui sequuntur Sermones exstant in Cod. V.

61. *Parænesis ad eos qui honores & dignitates appetunt*. ܡܠܝܟܘܬܐ . ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܪܚܡܝܢ ܐܝܩܪܐ

ܪ̈ܕܝܐ ܡܥܡܩܝܢܢ. ܡܫܟܚܝܢܢ ܥܡܠܢ ܒܟܠ
ܘܟܠܗ . ܘܠܐ ܐܬܚܟܡܢ. ܠܝܘܠܦܢ̈ܐ .
ܡܙܪܙܝܢܢ ܗܟܝܠ ܘܬܦܝܢ ܡܣܬܢܝܢ :
ܘܡܘܬܪ̈ܢܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ :

Doctrinam usquequaque indagamus nec tamen nostra imbuta est ignorantia. Strenuam scientiis operam navamus: quæ tamen in nostrum cedunt commodum, ea nequaquam novimus.

62. *Supplicatio*, seù flebile carmen de Terræmotu, & ad agendam de peccatis pœnitentiam adhortatio,
ܘܒܥܘܬܐ . ܒܥܝܢܢ ܡܢܟ ܥܕܪܢ
ܠܐ ܬܬܡܗܡܗ ܕܬܦܪܩܢ : ܬܬܚܐ ܪܚܡܬܟ
ܘܫܪܟܐ ܢܫܬܚܪ ܒܐܪܥܐ. ܡܘܬܢܐ
ܓܝܪ ܣܓܝܐܐ ܚܒܠ ܘܠܐ ܡܢܝܢ :

Rogo te, Adjutor noster, ne cuncteris ut nos liberes. Adsit, quæso, pietas tua, & reliquiæ in terra superſint: pestilentia enim innumerabilem multitudinem absumpsit. Calamitates sui temporis deplorat, Hunnorum nempè, Arabumque incursiones, famem, pestem, ac terræmotum. Loquitur autem de Antiochiæ terræmotu, de quo suprà pag. 211.
ܐܪܥܐ ܡܠܠܬ ܕܬܥܝܪܢ
ܘܠܡܪܗܛ ܐܝܟ ܕܠܘܬ ܚܪܬܐ ܕܝܘܡܐ
ܐܝܟ ܩܠܐ ܕܪܥܡܐ ܒܥܢ̈ܢܐ. ܗܟܢܐ
ܒܡܥܡܪ̈ܢܐ ܙܘܥܐ : ܗܘ̈ܢܝܐ ܒܣܝܦܐ ܠܐ
ܦܓܥܘ. ܘܫܢܬܐ ܠܐ ܐܬܦܢܝܬ
ܒܪ̈ܘܡܚܝܗܘܢ ܛܝ̈ܝܐ : ܘܐܦ ܠܐ ܐܬܥܝܪܢ .

Terra (inquit fol. 54.) *loquuta est, ut nos expergefaceret ad occurrendum novissimæ diei. Quale tonitru in nubibus, sic terræmotus in habitaculis loquutus est. Gladio nos Hunni percusserunt, nec tamen somnum excussimus. Suis nos lanceis Arabes confoderunt, & tamen adhuc dormitamus.* De Arabum irruptione diximus suprà in serm. 38. Hunnos autem in Romanam ditionem mense Julio anni Græcorum 706. hoc est, Christi 395. excurrisse, refert Auctor Chronici Edesseni. Bellum verò Hunnicum, Persicum & Arabicum, famem atque pestem subsequutam fuisse, indicat Isaac initio hujus Carminis. Demum calamitatum omnium complementum Terræmotum fuisse, idem Isaac testatur. Inscribitur hoc carmen ܕܒܥܘܬܐ *Deprecatio*, seù *de rogationibus*; quia nimirùm à Syris pro publica Ecclesiæ necessitate Rogationum tempore cantari solet, ut diximus suprà de sermone 55.

63. *De Tyrannide, & oppressione*, seù, de iis, qui persecutionem aut tribulationem patiuntur, Sermones III. quorum Primus incipit:
ܐܢ ܒܚܘܣܕ̈ܐ ܡܬܡܪܩܝܢ ܙܕܝܩ̈ܐ : ܠܐܠܗܐ ܕܡܝܢ : *Si conviciis Justi afficiuntur, similes Deo sunt.* Secundus
ܟܠ ܕܒܐܘܠܨܢܐ ܢܩܫ ܒܗ ܡܢ
ܐܢܫܐ ܗܘܐ ܪܘܚܢܝܐ :

Quisquis Tribulatione pulsatur, ex mortali spiritualis efficitur. Tertius
ܐܝܢܐ ܕܣܟܠ ܠܐܠܝܨ̈ܐ ܘܠܡܫܬܥܒܕ̈ܐ
ܛܒ ܕܡܬܒܩܐ :

Qui tribulatos oppressosque benè considerat. Monachum quendam tribulatum exemplo Sanctorum consolatur, qui à tyrannis affligebantur. Propè finem sermonis tertii Sacerdotes alloquitur, eosque monet, ut pœnas quidem corporales frequentiùs infligant; sententiam verò excommunicationis raró in reos ferant: ubi insignem habet de suspensione & excommunicatione locum fol. 88.

66. *De Sanctis Martyribus.*
ܚܝܠܐ ܕܐܬܚܒܫ ܠܐܬܠܝ̈ܛܐ. ܚܝܠܐ ܕܒܐܘܠܨܢܐ
ܕܪ̈ܕܘܦܐ ܐܬܩܪܒܬ. ܥܕܪܝ ܐܦ ܠܝ
ܒܫܘܠܡܐ : ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܡܝܬܐ :
Virtus, quæ Athletis in tribulatione persecutorum adfuisti, adesto & mihi, ut

ut patientiam mentis ipsorum referre valeam.

67. *De Crucifixione*, seù Passione Domini Sermones sex. Primus incipit: ܥܠ ܨܠܝܒܘܬܗ ܕܡܪܢ. ܐܫܘܝܢܝ
ܚܬܢܐ ܫܡܝܢܐ ܕܐܗܘܐ ܒܥܕܬܟ ܩܢܪܐ:
Dignum me effice, sponse cœlestis, ut in Ecclesia tua cynara sim. Adam & Christi, Testamenti veteris & novi comparatio. Secundus: ܗܝܡܢܘܬܐ
ܡܠܠܬ. ܥܡܝ ܩܪܬܢܝ ܘܐܡܪܬ ܠܝ:
Fides loquuta est mihi, accersitoque dixit. Ex aperto Christi latere Sacramenta Ecclesiæ prodiisse. Tertius: ܫܡܥܬ ܥܕܬܐ ܩܠܐ ܟܠܗܘܢ ܘܠܐ
ܡܫܬܡܥܐ ܠܟܠܗܘܢ:
Audit voces omnes Ecclesia: nec tamen cunctas sequitur. Duos latrones, quos inter medius Christus pendebat, Gehennæ ac Paradisi symbolum fuisse.

Quartus: ܐܝܟ ܕܡܕܡ ܪܒ ܚܙܐ
ܐܠܗܐ ܠܥܦܪܗ ܕܐܕܡ:
Adæ pulverem, tamquam magnum quippiam, considerat Deus. Conjugium in Veteri, Virginitatem in Novo Testamento commendari. Quintus: ܐܝܠܝܢ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܐܕܡ ܕܟܪܐ
ܘܢܩܒܬܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ:
Qui ex Adam descendunt, virilem aut fœmineum sexum habent. Encomium Virginitatis. Sextus: ܝܘܡܢܐ
ܢܣܒܗ ܐܕܡ ܠܗܝ ܡܘܗܒܬܐ ܕܫܐܠ
ܗܘܐ: *Hodiè Adam donum illud accepit, quod petierat.* Christum Adæ Evæque personam gerentem, carne passum fuisse ac mortuum.

73. *Adversùs Judæos Sermo secundus.* ܡܐܡܪܐ ܕܬܪܝܢ ܠܘܩܒܠ ܝܗܘܕܝܐ.
ܕܝܢܐ. ܕܝܠܝ ܐܝܬ ܠܝ ܥܡ
ܝܥܩܘܒ ܘܐܦ ܡܐܡܪܐ ܥܡ ܕܝܢܐ:
Causa mihi est cum Jacob, & sermo cum Judæis. Primus sermo in Cod. nostro desideratur. Agit Isaac de adventu Messiæ, de circumcisione, & de Sabato.

74. *Deprecatio.* ܗܒ ܠܝ ܒܪܐ
ܛܒܐ ܪܓܬܐ ܕܡܚܫܒܬܝ:
Da mihi, Fili optimi, cogitationum mearum desiderium. Legitur ex parte in Officio Feriali Maronitarum. Exstat etiam integrum in Codice Nitr. 17. fol. 79. ubi Ephræmo adjudicatur: sed hìc disertum Isaaci nomen præfert. Videtur tamen neutrius esse, quum metro pentasyllabo constet, atque adeò probabiliùs Balæo Syro tribuendum, qui cuncta ferè sua opera hujusmodi metro alligavit. Veniam peccatorum à Deo poscit, quorum causam esse liberum arbitrium fatetur, non Diabolum, qui neminem ad peccandum vi compellit.

75. *De Adam & Eva.* ܥܠ ܐܕܡ
ܘܚܘܐ. ܐܕܡ ܐܚܕܘܗܝ ܚܫܘܟܐ ܟܕ
ܐܦܩܘܗܝ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ:
Adamum caligines occupaverunt, quum è Paradiso ejectus est. Dialogus Adæ & Evæ, postquam è Paradiso ejecti sunt. In titulo adnotatur fol. 154 hunc primum esse sermonum, quos Isaac edidit.

76. *De Abel & Cain.* ܥܠ ܗܒܝܠ
ܘܩܐܝܢ. ܒܒܪܝܬܐ ܡܬܒܩܐ ܗܘܝܬ
ܒܫܪܒܬܐ ܕܪܐ ܕܪܐ ܗܘܝܬ:
Creaturas considerans, singulas generationes aliquando mente percurrebam. Dialogus Cain, Abel, & Dei. Alius autem est ab eo, cujus initium in Officio majoris hebdomadæ Maronitarum ܬܫܥܝܬܗ ܕܗܒܝܠ ܠܬܗܪܐ
ܡܟܠܝ *Historia Abel stupore me perculit.*

77. De adventu Domini & Vatici-

ticiniis Prophetarum. ܠܐ ܡܠܠܘ ܗܘܘ ܘܡܛܠ ܕܐܦ ܒܥܠܕܒܒܐ ܐܢܘܢ ܕܒܪܐ܆ ܗܘܘ ܘܐܦ ܢܒܝܘܬܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܒܛܠܘ܆

Quoniam ausi sunt Adversarii, viam Filii evacuare. Videtur hic esse sermo primus *adversùs Judæos*, de quo suprà num. 73.

78. *De Magis, qui ab Oriente venerunt.* ܠܐ ܡܚܝܠܐ ܡܠܬܐ ܕܐܝܟ ܚܣܝܐ ܡܕܝܢܐ. ܟܕ ܫܡܥܢܢ. ܟܕ ܢܦܩ ܫܘܥܐ ܕܡܪܢ ܘܡܢ ܕܝܠܗ ܐܝܬܘܗܝ ܟܠܗ ܥܠܡܐ܆

Quum in Perfidem percrebuisset rumor, natum esse universorum Dominum. Exstat etiam in Cod. Nitr. V. fol. 70. licet perperàm sub nomine Ephræmi in titulo: quem tamen errorem ipse ejusdem Codicis scriptor animadvertens, initio & in fine prædicti sermonis correxit. Hactenus in Codice nostro Syriaco V. cujus ad calcem nota quidem temporis nulla apparet, quum postrema ejusdem folia exciderint; ex characterum tamen forma colligitur, eum laudato Codice nostro IV. multò antiquiorem esse: scriptus enim est in pergamena literis Syriacis *Estrangbelis*, hoc est, *Stronghilis*, seu *rotundis*, qui est vetustissimus Syrorum character.

79. *De Samaritana Sermones V.* Primus incipit: ܠܐ ܫܡܪܝܬܐ ܕܥܠܬ ܠܓܒ ܡܪܢ ܟܕ ܥܠ ܒܫܬ ܫܥܝܢ ܐܬܐ ܠܐ ܡܢ ܒܪ ܐܠܗܐ܆

Horâ Sextâ quum dies incaluisset, venit ad puteum Dominus. Secundus ܟܕ ܛܘܪܐ ܕܨܗܝܘܢ ܢܛܪ ܘܝܠܗ ܒܪܟܗ ܘܩܕܫܗ ܐܠܗܐ܆

Quum disceptaret mons Sion, ac diceret, me elegit & sanctificavit Deus. Tertius: ܟܕ ܫܡܪܝܬܐ ܥܡ ܡܪܢ ܕܢܡܠܠ ܘܢܬܚܦܛ ܘܢܬܕܪܫ ܐܦ ܚܢܢ܆

Cum Samaritana, dilectissimi, placet aliquantisper immorari ac disceptare. Quartus: ܠܘܬ ܫܡܪܝܬܐ ܢܚܬ ܡܪܢ ܡܫܝܚܐ ܕܢܚܘܐ ܢܦܫܗ ܠܗ܆

Ad Samaritanam descendit Christus Dominus, ut seipsum illi patefaceret. Quintus: ܫܡܪܝܬܐ ܚܙܬ ܠܡܫܝܚܐ ܡܣܟܢܐ ܐܠܐ ܠܐ ܒܣܬܗ܆

Pauperem quidem Christum vidit Samaritana: nec tamen contempsit.

84. *Parænesis de Defunctis.* ܠܐ ܚܝܠܐ ܕܣܝܒܪ ܠܒܪܝܬܐ܆

Virtus quæ res creatas sustinet. Exstat etiam in Cod. Nitr. XVI. fol. 44.

85. *De Humilitate.* ܠܐ ܡܟܝܟܘܬܐ ܐܝܢܐ ܕܢܚܬ ܠܐܓܘܢܐ ܘܨܒܐ ܕܢܦܩ ܙܟܝܐ܆

Qui in arenam descendit, & victoriam referre cupit. Exstat etiam in ms. Codice Syriaco 151. Bibliothecæ Collegii Urbani de Propaganda Fide, licet sub nomine S. Ephræm.

86. *De Filio prodigo Sermones II.* Primus incipit ܛܘܦܣܐ ܘܦܠܐܬܐ ܒܟܬܒܐ ܡܬܬܣܝܡܝܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟܐܢܘܬܐ܆

Exempla & similitudines in Scripturis proponuntur in via justitiæ. Secundus ܐܢ ܬܐܫܘܕ ܕܡܐ ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܘܬܩܪܐ ܠܡܪܝܐ ܚܢܢܐ ܠܟ܆

Si sanguinem fuderis, ut David, & Dominum invocaveris, propitius tibi erit.

88. *In illud, nisi conversi fueritis & efficiamini sicut parvuli* &c. *Sermones tres.* Primus incipit: ܛܠܝܐ ܥܠܝܡܐ ܘܝܠܘܕܐ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܠܗ ܐܒܘܗܝ ܡܗܝܡܢ܆ *Infans, puer, & parvulus, quidquid pater dixerit, credit.* Secundus: ܐܝܟ ܝܠܘܕܐ ܗܘܝܬܘܢ ܐܢܫܐ ܫܒܩܘ ܛܠܝܐ

[illegible]
Qui Deum sequitur, ejus verba, quasi puer, audit. Tertius [illegible]
[illegible]
Matris loco sit tibi Gratia, ad quam instar pueri confugias.

91. *In illud, Bonum est confiteri Domino.* [illegible]
Fluctibus mentis quatior, & hac atque illac feror.

92. *De Perfectione.* [illegible]
Perfectos viros, quasi ebrios, mundus semper irridet.

93. *De Peccatrice.* [illegible] : *Summe medice, qui morbos infirmitatesque curatum advenisti.* In titulo nomen Ephræmi præfert; sed in margine Isaaco disertè tribuitur.

94. *De Fide*, hoc est, de Trinitate & Incarnatione. [illegible]
Verbum Altissimi, da mihi doctrinæ tuæ verbum. In titulo nomen Auctoris haud exprimitur. Sed quum Nestorius in hoc sermone nominetur; stylus insuper ac metrum Isaaci agnoscatur, haud temerè eidem Isaaco ipsum tribuimus. Hactenus in Cod. Nitr. V. in quo sub nomine Isaaci fol. 164. obrepsit carmen *de Presbyteris, & Diaconis defunctis*, seù, *de timore Dei & morte*, quod in Cod. Nitr. XVI. fol. 56. Ephræmo disertè tributur, incipitque, [illegible] : *Audivi resurrectionem fore.* Vide suprà pag. 137. num. 4.

95. Parænesis I. *de Defunctis*, quæ legitur pro Presbyteris. [illegible]
Vidi, fratres, dies meos consummatos esse. Exstat, unàcum sequentibus octo sermonibus, in Cod. Nitr. XVI. Tribuitur autem Ephræmo in Codice Nitr. V. fol. 150. à tergo, ut notavimus suprà pag. 138.

96. Parænesis II. *de Defunctis*, quæ legitur pro Pueris. [illegible] : *Fons ingens beneficiorum.*

98. Parænesis IV. *de Defunctis*, quæ legitur pro Adolescentibus. [illegible]
In lacrymas erumpe, corpus, sociamque tuam plange.

99. Parænesis V. *de Defunctis*, quæ legitur pro communi Defunctorum, [illegible]
Mors præco est.

100. Parænesis VI. *de Defunctis*, quæ legitur pro Peregrinis. [illegible]
Quàm deplorabilis est hora mortis tuæ.

101. Parænesis VII. *de Defunctis*: quæ legitur pro communi Defunctorum : [illegible]
Me miseri imitentur. Idem sermo tribuitur Ephræmo in Codice Nitrensi XVII. fol. 180. Vide pag. 137.

102. Parænesis VIII. *de omnibus Defunctis.* [illegible]
Beatus qui mentem suam avertit.

103. Parænesis IX. *de Pueris defunctis.* [illegible]

magna tristitia, carissimi. Hactenus in Cod. Nitr. XVI.

104. *Parænesis*. ܚܠܡܘܢܐ ܘܡܠܟܐ ܥܠܝܐ : *In via cælestis Regis*. Exstat hic sermo in Cod. Nitr. XVII.

In Officio Syriaco majoris hebdomadæ, quo Maronitæ utuntur, duo exstant Hymni sub nomine S. Isaac: alter ad secundam Stationem, seu nocturnum Feriæ V. in Parasceve, cujus initium: ܦܪܨܘܦܗ ܠܨܠܘܬܐ ܟܘܢ : *faciem suam ad orandum direxit*: alter ad matutinum ejusdem feriæ, qui incipit : ܠܟ ܫܘܒܚܐ ܨܦܪܐ ܪܓܝܓܐ *Laus tibi, jucundum matutinum*. In utroque agitur de Passione Domini: differunt tamen ab iis sex hymnis, qui *de crucifixione Domini* inscribuntur, de quibus suprà num. 67.

Demùm Joannes Maro in Tractatu adversùs Nestorianos & Eutychianos duos Isaaci sermones laudat, qui in nostris Codicibus desiderantur. Primus inscribitur *de curru Ezechielis Prophetæ*, ex quo hunc locum pro duabus Christi naturis producit fol. 49. ܒܟܪܘܙܘܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܡܘܬܐ ܠܡܕܡܪܘ ܐܬܚܙܝܬ. ܒܡܪܟܒܬܐ ܕܐܬܚܙܝ ܦܪܨܘܦܐ ܚܕ ܘܬܪܬܝܢ ܕܡܘܬܐ ܡܟܝܟܐ ܘܪܡܐ ܚܙܐ ܢܒܝܐ. ܦܪܨܘܦܐ ܚܕ ܐܡܪ ܒܬܪܬܝܢ ܦܘܪܫܢܝܢ ܡܛܠ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܗܘ ܕܐܬܚܙܝ ܒܡܪܟܒܬܐ ܐܪܙܢܐܝܬ ܐܠܗܘܬܐ ܘܐܢܫܘܬܐ ܕܝܠܗ ܒܕܡܘܬܐ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘܬ. ܬܪܝܢ ܚܙܘܝܢ ܦܪܨܘܦܐ ܚܕ : ܬܪܬܝܢ ܟܝܢܝܢ ܚܕ ܦܪܘܩܐ : *In prædicatione veritatis similitudo admirabilis apparuit. In currù unam personam, duasque imagines, humilem scilicet & augustam, mysticè vidit Propheta: unam, inquam, Personam in duabus differentiis &c. Christus enim is fuit, qui in currù mysticè apparuit: Divinitas & humanitas ejus in similitudinibus videbatur. Duo aspectus, una persona. Duæ naturæ, unus Salvator*. Secundus *de Incarnatione Domini*, fol. 50. ܢܬܬܚܡ ܦܘܡܐ ܕܗܪܛܝܩܐ ܕܟܦܪ ܒܦܓܪܗ ܕܦܪܘܩܢ. ܐܠܘ ܠܐ ܓܝܪ ܦܓܪܐ ܠܒܝܫ ܗܘܐ ܡܛܠܡܢܐ ܓܙܪܘܬܐ ܩܒܠ. ܡܢܘ ܓܝܪ ܓܙܪ ܢܘܪܐ ܐܘ ܪܘܚܐ ܠܡܐ ܐܚܕ. ܐܠܐ ܠܡܢ ܕܠܒܝܫ ܦܓܪܐ ܡܟܝܟܐ ܘܫܝܛܐ. ܘܐܢ ܠܐ ܗܘܐ ܒܬܪܬܝܢ ܟܝܢܝܢ ܠܡܢܐ ܬܡܢܝܐ ܝܘܡܝܢ ܡܬܡܢܝܢ ܠܗ : ܡܢܝܢܐ ܕܬܡܢܝܐ ܝܘܡܝܢ ܣܟܪ ܦܘܡܐ ܕܗܪܛܝܩܐ : *Obstruatur os heretici, qui corpus Salvatoris nostri denegat. Si corpus haud induisset, cur ergo circumcisionem subjit? Ecquis enim ignem circumcidat, aut Spiritum apprehendat, nisi humilem abjectamque corporis naturam induentem? & si in duabus naturis non est, cur octava ei dies supputatur? octavæ igitur diei supputatio os heretici obstruit*. Et mox: ܠܗܘ ܕܟܕ ܝܚܝܕܝܐ ܗܘܐ ܬܪܝܢ ܗܘܐ ܒܚܕ ܦܪܨܘܦܐ. ܠܗܘ ܕܢܚܬ ܒܚܕ ܟܝܢܐ ܘܣܠܩ ܡܚܝܕ ܒܬܪܝܢ ܟܝܢܝܢ. ܠܗܘ ܕܒܪܘܚ ܢܚܬ ܘܒܦܓܪ ܘܒܪܘܚ ܣܠܩ : *Eum, qui quum unicus esset, duo factus est in unica persona. Eum, qui in una natura descendit, & duabus unitus naturis ascendit. Eum, qui spiritualiter descendit, & in corpore ac spiritu ascendit*.

CAPUT XVII.

Cosmas Presbyter.

I. Cosmas Presbyter Syrus, S. Simeonis Stylitæ familiaris.

COSMAS gente Syrus, Phanir vici in Cœlesyria Presbyter, scripsit *Acta Sancti Simeonis Stylitæ* rogantibus Simeone Apollonii, & Barhatore Audun: *Epistolam* etiam ad eundem Stylitam nomine Cleri & populi Phanirensis dedit: quæ ipsius Auctoris ætate exarata habentur in vetustissimo Codice nostro Syriaco I. cum hac epigraphe fol. 79. [illegible]

[illegible]

Absoluta est Epistola, à Cosma Presbytero ac reliquis ejusdem oppidanis missa ad mandram Beati Mar Simeonis. Gloria Patri creatori, gloria Filio Redemptori, gloria Spiritui Paraclito &c. Bona fiat commemoratio coram Deo & Christo ejus, Simeonis Apollonii, & Barhatoris Audun, qui curarunt fieri Librum istum præclarè gestorum Beati Mar Simeonis: idque fecerunt ex opere manuum suarum, & ex sudore vultus sui, ut esset in commemorationem defunctorum suorum, & in munimen vitæ suæ, atque in salutem animarum suarum, ut novam in Christo vitam adipiscantur, & ad sortem perveniant, quæ Sanctis obtigit in lumine, quod non transibit, nec deficiet in sæcula. Amen. Absolutus est autem Liber iste de triumphis Beati Mar Simeonis mense Nisan (Aprili) *die* 17. *Feria* 4. *Anno Antiochenorum* 521. *sub præstantissimo, electo, operumque bonorum studioso Mar Simeone Presbytero, & sub Mar Cyro ejusdem Archidiacono. Quicumque in eo legerit, oret pro iis, qui Librum hunc fieri curarunt, ut Deus donet eis remissionem peccatorum suorum in sæcula, Amen, Amen. Quisquis legerit & fecerit, oret pro Scriptore &c.* Is erat Christi annus 474. quo dies 17. Aprilis in feriam 4. incidit: erat enim litera Dominicalis F, ut notavimus suprà pag. 185.

Unde liquet Primò Codicem nostrum S. Simeone Stylita posterio-

rem esse annis quindecim dumtaxat: nam ille è columna ad cœlum ascendit anno Christi 459. ut infrà videbimus; noster verò Codex juxta laudatam annotationem exaratus fuit anno 474. Atque adeò affirmari haud temerè potest, ipsum si non autographum Cosmæ esse, certè ex autographo paucis postquam historiam suam Cosmas publicaverat, annis descriptum.

Liquet secundò Epocham Antiochenorum juxta hujus Scriptoris mentem, Christiana vulgari priorem esse annis 47. non 48. uti etiam ex Joanne Malela deducitur in Chronico de terræmotu Antiochiæ apud doctissimum Norisium Dissertat. III, de anno & Epochis Syro-Macedonum cap. 6. de quo suprà pag. 212. Nam si ab anno Antiochenorum 521. quo Liber Cosmæ scriptus esse dicitur, abjicias annos Christi 474. quibus eam Epocham respondere ostendimus, reliquos habebis annos 47. Eundem calculum sequitur Dionysius Patriarcha in Chronico, qui de sexto Antiochiæ terræmotu hæc scribit: ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܐܬܗܦܟܬ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܪܒܬܐ. ܗܝ ܕܡܠܟܐ ܒܐܬܪܗ ܕܡܫܬܥܢܝܢܐ ܡܢ ܟܠܗ ܬܘܒ ܫܢܝ ܘܐܬܩܪܝܬ ܘܫܡܗ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܠܘܬ ܬܐܘܦܘܠܝܣ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܝܕ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܘܐܬܩܪܝܬ ܬܘܒ ܒܫܡܐ ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܡܫܡܗܐ ܘܗܕܐ ܗܘ ܐܚܪܬܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ

ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܕܐ.
Anno Græcorum 840. [1] *Antiochia sextùm subversa est. Ejusdem enim Justiniani tempore, biennio postquam Antiochia quintùm subversa fuerat, iterùm sexto terræmotu concussa est mense Tesri posteriore* (Novembri) *die 29. feria 4. hora decima, Indictione septima, Anno, juxta computum Antiochenorum, quingentesimo septuagesimo sexto.* Atqui Indictio septima, feria quarta, & dies vigesima nona Novembris competunt in annum Christi 528. Eo igitur anno Terræmotus ille contigit: quod etiam confirmat tùm Theophanes ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 521. cujus verba refert Pagius ad ann. 528. num. XI. tùm Evagrius, qui lib. 4. cap. 6. ait, Antiochiam hoc terræmotu concussam fuisse *elapsis triginta mensibus* à priori illo terræmotu, quem Auctor Chronici Edesseni *anno Græcorum* 837. (Christi 526.) *die vigesima nona Maji, feria sexta, hora septima*, accidisse refert: totidem enim menses sunt à die 29. Maji anni 526. ad diem 29. Novembris anni 528. Si autem ab anno Antiochenorum 576. subtrahantur anni Christi 528. reliqui erunt 48. è quibus tamen annus unus adhuc subtrahendus est, quum Novembri mense, quo Terræmotus accidit, vulgaris quidem Christi Epocha 528. in cursu esset; ex usu tamen Antiochenorum novus jam annus à mense Septembri juxta Græcos, vel ab Octobri secundùm Syros inchoatus esset.

NOTA.

1 *Anno* 840. Librarii incuria pro anno 840. annus 851. obrepsit: manifesto tamen errore, qui non modò ex apposita Antiochenorum epocha, Indictione, mense, & feria corrigi potest, verùm etiam ex iis, quæ Dionysius ad annum 837. de quinto Antiochiæ terræmotu adnotaverat. Nam si sextus hic terræmotus *biennio post quintum*, ut hic dicitur, contigit, sequitur manifestè, eum anno 840. ineunte contigisse.

Epistola Cosmæ Presbyteri ad S. Simeonem Stylitam.

II. Epistola Cosmæ.

Patri, ac Domino nostro electo, vero, fideli, præstantissimo, ac cœlestis salutationis digno: qui Jejunio excellit, & in opere Domini sui assiduus est. Propugnaculo 1 regionis nostræ, & exaltatori populi nostri &c. 2 Socio Prophetarum, & compari Apostolorum, quorum sermones & opera in se ipso implevit. Domino meo SIMEONI, qui nomine æquè ac opere imitatur Simonem Cepham Ecclesiæ Christi fundamentum. Famulo Dei, & fideli familiæ præposito. Pulcherrimæ Rosæ, quæ cœlesti rore irrigata superos imosque suavi odore recreat. Famuli & servi tui, precibus tuis sese assiduè commendantes, Cosmas Presbyter Phanir pagi, unàcum Diaconis, Lectoribus, totaque Ecclesia: nec non Oeconomus, & Magnates cum toto pago. Omnes simul dilectionem tuam exaltamus, & salutem tibi plurimam in Christo dicimus.

Tenuitas nostra tuæ magnitudini, & vilitas nostra Paternitati tuæ significat de Præcepto 3 Timoris Dei, quod à te abjectioni nostræ impositum est, cui omnes unanimi & perfecta caritate conjuncti subscribimus, illudque nostro chirographo ratum habemus: & primùm quidem Feriam sextam 4, & Dominicam diem sanctè & purè observari oportere: nefas esse mensuras duas facere, sed unam rectam & æquam: neminem limites suos transgredi debere: operariis mercedem non esse denegan-

NOTÆ.

1 *Regionis nostræ*. Hinc palàm fit, Cosmam ex illa regione fuisse, ubi Simeon morabatur, hoc est, ex Syria Coele.

2 *Socio Prophetarum*. Mos antiquissimus scribendi Syrorum, qui infinitos penè titulos epistolis præfigunt. Etiamnum viget apud Syros & Arabas.

3 De *Præcepto*. Enumerat Cosmas præcepta, quæ S. Simeon populo Phanir pagi dederat, eaque ab iis diligenter observari testatur.

4 *Feriam sextam*, & *Dominicam*. Vide quæ in S. Isaac Antiocheno suprà notavimus p. 217.

ܡܬܡܠܐ ܘܦܠܓܘܬܐ ܬܗܘܐ ܠܗ ; ܘܡܛܠ
ܫܛܪܐ ܕܐܢܫ ܠܐ ܢܥܒܪ . ܘܡܛܠ
ܠܙܥܘܪܐ ܘܠܪܒܐ ܫܘܝܘܬܐ ܕܐܢܫ ܠܐ
ܢܣܒ . ܘܡܛܠ ܕܟܐܢܐ ܕܠܐ [1]
ܩܛܝܪܘ ܘܡܫܬܘܬܦܘ ܘܠܐ ܠܚܒܠܐ
ܒܓܢܒܐ ܡܣܒܐ . ܘܡܛܠ ܕܡܫܬܘܬܦܘ
ܐܠܐ ܕܢܟܣܘܢ ܢܥܒܕܘܢ ܠܥܕܬܗܘܢ .
ܘܡܛܠ ܕܥܠܝܗ ܠܢܦܫܬܐ ܕܝܠܢ ܚܢܢ ܕܢܬܐ
ܠܥܕܬܐ ܘܒܦܘܩܕܢܐ ܕܐܢܫ ܠܐ ܢܥܒܕ
ܘܡܫܝܢܐ ܐܢܫ ܕܠܐ ܢܟܬܘܒ ܠܐ ܢܩܒܠ .
ܘܡܚܝܠ ܩܢܘܢܐ ܠܐ ܢܠܒܘܟ . ܘܟܠܗܘܢ
ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܠܐ ܢܬܟܢܫܘܢ ܘܠܡܫܠܡܢܘܬܐ
ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܠܐ ܢܦܩܘܕ ܢܗܘܐ . ܘܟܕ ܝܬܝܪ
ܢܬܒܥ ܚܕܐ ܕܡܫܬܘܐ ܗܠܝܢ ܕܒܝܫܐ
ܢܚܬܘܡ ܐܘ ܢܣܝܒ ܐܘ ܢܕܒܪܝܘܗܝ ܐܘ
ܢܬܚܫܘ ܠܗ ܥܠܝܗ ܐܘ ܢܣܝܒ ܠܡܥܠܐ
ܠܐܪܡܠܬܐ ܐܘ ܠܡܣܟܢܐ ܐܘ ܢܣܝܒ
ܐܢܬܬܐ : ܐܠܐ ܟܠ ܡܕܡ ܒܙܗܝܪܘܬܐ
ܢܬܢܛܪ . ܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܠܢ ܡܩܒܠܝܢ
ܚܢܢ ܘܡܫܡܠܝܢ ܒܫܪܪܐ ܘܝܡܝܢ ܚܢܢ
ܒܐܠܗܐ . ܘܒܡܫܝܚܗ ܘܒܪܘܚܐ ܚܝܐ ܘܩܕܝܫܐ
ܘܒܙܟܘܬܐ ܕܡܪܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܫܪܝܢܢ
ܘܐܢ ܐܢܫ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܒܡܠܬܟ
ܡܪܢ . ܗܘ ܕܝܢ ܡܪܢ ܢܗܘܐ ܠܗ
ܘܢܦܪܫܝܘܗܝ ܡܢܢ ܘܠܐ
ܩܘܪܒܢܗ ܢܬܩܒܠ ܒܥܕܬܐ ܘܠܐ
ܡܝܬܘܗܝ ܢܠܘܐ . ܘܐܡܪ ܕܐܢܫ
ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܟܠ ܕܠܐ ܡܚܝܒ ܐܢܐ :

gandam: medietatem fœnoris [1] veteris ac novi taxandam. Chirographa solventibus restituenda: & rectam pusillis atque majoribus ferendam sententiam, nec ulli præter jus deferendum, aut munus contra aliquem admittendum. Nec alterutrum accusare oportere, aut furibus & maleficis communicare; sed prævaricatores & legis transgressores corripere, & Ecclesiam pro salute animarum nostrarum nos frequentare debere. Si quis autem hujusmodi mandata violare præsumpserit, aut rapere, aut opprimere, aut judicem subornare, aut orphano, viduæ, vel pauperi quidquam auferre, aut mulierem vi abducere, anathema sit: Sed omnia cautè custodienda esse, quæcumque nobis præcepisti. Ea itaque libenter suscepimus, & in veritate exequimur. Atque ita per Deum juramus, & per Christum ejus, perque vivum & sanctum Spiritum, & per victoriam [2] Dominorum nostrorum Imperatorum. Si quis autem hæc violare præsumpserit, anathema sit ex verbo tuo, Domine: nosque ipsi eum corripiemus, Domine, & segregabimus à nobis, nec ejus oblatio suscipietur in Ecclesia, nec mortuos ipsius prosequemur. Qui verò dicit, non mutuum dabo, quùm fœnus exiguum sit, is audiet quæ dilectio tua protulit, & pro certo habeat, fatuus ipsi esse, medietatem licitè tollere, quàm totum illicitè habere. Ora pro nobis, Domine mi juste, & pure, & fidelis, ut quæ nobis imperasti, constanter exequamur. Nos autem in Domino nostro confidimus, quòd sermones tuos implebimus, & præcepta tua observabimus, legesque tuas perficiemus, & opem à Christo precibus tuis consequemur. Deprecare, Domine, pro nobis, ut neque apud te confundamur, neque apud Dominum tuum rei

NOTÆ.

1 *Fœnoris*. In vita S. Simeonis scribit Cosmas, ejus hortatu medietatem fœnoris sublatam fuisse.

2 *Per Victoriam Imperatorum*. Vide Pagium ad annum 395. num. 8. & 9. ubi ex lege 8. Cod. Theodos. Christianos per *salutem & victoriam Imperatorum* jurare consuevisse, probat.

[illegible]

rei efficiamur: sed cum fiducia isthæc in justitia agamus, & vitam per ea accipiamus. Ora pro nobis, Domine, ut tuis precationibus assiduè juvemur, & super universum terrarum orbem misericordia, spes, & salus per tuas preces fiat in sæcula, Amen, Amen. Et omnibus quidem, qui hæc custodierint, benedictio; iis verò, qui transgredi præsumpserint, maledictio: & dicat universus Populus, Amen.

[illegible]

Vita S. Simeonis Stylitæ.

III. Vita S. Simeonis per Cosmã edita, nunc primùm reperta, & in compendium redacta.

CTA S. Simeonis primus omnium, quum adhuc super columnam ille degeret, edidit Theodoretus in Philotheo cap. 26. quæ tùm in vulgatis ipsius Theodoreti operibus exstant; tùm apud Laur. Surium tom. 1. de Vitis Sanctorum ex interpretatione Alberici Longi Salentini; tùm demùm apud Rosvveidum lib. 9. de Vitis Patrum ex versione Gentiani Herveti. Eadem post Magistri sui mortem brevi methodo complexus est Antonius ejusdem S. Simeonis Discipulus: cujus narrationem jam olim anonymus Interpres è Græco in Latinum convertit, additis, quæ vel famâ, vel aliorum scriptis de eo ferebantur: Exstant autem apud Bollandum die 5. Januarii. Theodoreti, Antoniique historiam à Simeone Metaphraste collectam ex ms. Græco Regis Galliæ Gulielmus Gratius Societatis Jesu Latinè reddidit, publicavitque idem Bollandus fol. 274. Omitto alia plurima, quæ de eodem S. Stylita tradiderunt Græci, Latinique Scriptores, cùm veteres, tùm recentiores, quorum nomina recenset, erroresque nonnullos corrigit suprà laudatus Bollandus fol. 264.

E Syris antiquioribus unum hactenus nactus sum Cosmam, qui Sanctissimi Stylitæ vitam popularibus suis literarum monumentis consignavit: & quidem tàm fideli narratione, tàmque accurato stylo, ut si non majorem, æqualem certè cum reliquis Scriptoribus fidem promereri videatur. Nam præterquàm quod Codex noster ad ipsam Auctoris ætatem, ut suprà notavimus, assurgit, idem Cosmas Simeoni familiaris fuit, resque ejusdem gestas propè omnes visu accepit, ut testatur de seipso fol. 38. in hæc verba:

[illegible]

ܡܛܠ ܕܨܒܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܬܫܡܥܘܢ:
ܢܨܚܢܘܗܝ ܐܠܗܝܐ ܕܡܝܬܪܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܘܕ
ܟܠܗ ܕܓܒܪܐ ܕܝܬܝܪܘܬܗ ܕܒܝܕ ܐܬܠܝܛܐ
ܥܒܕ ܡܪܢ ܚܠܝܢ ܐܢܝܢ ܕܝܠܟܘܢ ܒܐܕܢܝܢ
ܝܬܝܪ ܡܢ ܕܘܒܫܐ ܒܦܘܡܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ
ܩܠܝܠܬܐ ܡܢ ܣܓܝܐܬܐ ܩܕܡ ܚܘܒܟܘܢ ܢܦܩ
ܡܢ ܣܝܡܬܐ ܕܢܨܚܢܘܗܝ ܕܒܥܝܢܝܢ:

Quoniam autem Divinos præstantissimi Mar Simeonis triumphos audire cupitis, & præclara ejusdem facinora, quæ per Athletam suum Dominus noster patravit, dulciora vobis sunt in auribus, quàm mel in ore; ideo ex multis pauca coram dilectione vestra de ingenti triumphorum hujus Beati thesauro proferemus, quæ ipsi propriis oculis vidimus, & manibus contrectavimus. His etiam nonnulla adjiciemus, quæ licet in remotis regionibus acciderint, à viris tamen fide dignis ad ipsum Beatum scripta fuere.

Accedit insigne Evagrii de hac Cosmæ historia testimonium, quem ille haud obscurè significat, dum lib. 1. hist. Ecclesf. cap. 13. sic scribit: τούτου τὰς θεοσημείας γέγραφε μὲν καί τις τῶν αὐτοπτῶν γενομένων: *Hujus* (Simeonis) *miracula conscripsit quidam, qui hominem viderat, & rebus ab illo gestis interfuerat*. Hæc enim Evagrii verba licet Bollandus ad Antonium S. Simeonis Discipulum trahat fol. 263. tamen ad nostrum potiùs Cosmam pertinere pluribus convincitur. Et Primum quidem, quia si Evagrius Antonium intellexisset, eum utique Simeonis Discipulum, sicut ille seipsum vocat, disertè appellasset, nec ea periphrasi usus fuisset, *quidam qui hominem viderat, & rebus ab illo gestis interfuerat*, quæ Cosmæ nostro apprimè convenit. Deinde ea omnia, quæ Evagrius toto capite decimotertio ex Actis S. Simeonis delibavit, nec apud Theodoretum, nec apud Antonium leguntur, sed ferè ad verbum habentur in historia Cosmæ, nimirùm narratio de Domno Patriarcha Antiocheno, de Theodosio, & de Leone Imperatoribus, de quibus mox sermo erit. Illud insuper unum, quod idem Evagrius à Theodoreto, & ab alio vitæ S. Simeonis scriptore prætermissum fuisse notat, (legationem scilicet ab Ægyptiis monachis ad S. Stylitam missam, ut è columna descenderet,) illud, inquam, in historia Cosmæ nostri desideratur: ut meritò notas omnes in eo agnoscas, quas Evagrius ibi describit. Demùm licet ejusdem legationis nullam etiam mentionem Antonius fecerit, ex calculo tamen gestorum S. Simeonis, quo ipse Evagrius utitur, luce clariùs apparet, illum Cosmæ, non Antonii historiam legisse, ut infrà videbimus.

Interim totius hujus Historiæ, quæ ab editis non parùm differt, seriem per summa capita ex nostro Codice accipe, donec integra, Deo favente, in lucem prodeat.

1. Patria S. Simeonis.

Patriam S. Simeonis Stylitæ *Sisan* vicum fuisse, Theodoreto ac Theodoro Lectori consentiens scribit Cosmas noster: At quem *in confinio regionis Cyrrhesticæ & Cilicum* situm tradit Theodoretus, hunc Cosmas vicum esse affirmat *regionis Nachyphelorum in Arabia*, ܘܐܬܪܐ ܕܢܚܘܦܠܝܐ ܩܪܝܬܐ ܕܣܝܣܢ. Ejusdem regionis Nachyphelorum meminit infrà fol. 29. ubi refert pœnam à Deo inflictam Tribuno Reginæ Arabum in regione Nachyphelorum, quòd à S. Simeone per ministrum correptus, haud resipuisset.

2. Parentes ejus, & fratres.

Fratres Simeoni fuisse, nec Theodoretus, nec Antonius, aut Metaphrastes narrant. Solus Cosmas testatur, eum plures habuisse germanos fratres, ex quibus tamen unus *Semsus* ܫܡܫܘܣ eodem natu major, parentibus supervixit. Hunc asserit, exemplo Simeonis motum, tonsuram à Mara Gabalorum Episcopo acce-

accepisse, & monasticam vitam professum fuisse Teledæ in monasterio S. Eusebonæ, ubi diem clausit prænunciata à S. Simeone ejus morte tribus ante mensibus.

Patrem Simeonis Hesychium, seù Susocionem: matrem Mathanam, seù Marabanam, vel Martham nominat Latinus Antonii Interpres. Addit Antonius, postquam Simeon abdicato sæculo in monasterium se recepit, *non destitisse parentes ejus per duos annos eum deflere, & perquirere*, & infrà cap. 3. *mater ipsius*, inquit, *septimo demùm & vigesimo anno quum rescivisset ubi terrarum degeret, accedens cupiebat eum videre &c.* Illum verò refert, matrem in suum conspectum non admisisse, donec spiritum Deo reddidit: tùm verò corpus ejus in mandram introductum, & ante columnam sepultum, exequias celebrante Simeone. Idem ex Antonio descripsit Metaphrastes, legiturque in Officio S. Simeonis apud Maronitas. At Theodoretus parentum quidem Simeonis ante ejus conversionem meminit iis verbis: *Quum aliquando nix multa decidisset, & oves intus manere cogerentur, otium nactus ad divinum Templum venit cum parentibus*: De matre verò, postquam Simeon monachus fuit, non amplius loquitur. Cosmas autem noster disertè scribit, utrumque Simeonis parentem ex hac luce migrasse, antequam ille monachus fieret. ܡܢ

ܙܒܢܐ ܕܝܢ ܐܒܗܘܗܝ ܒܨܒܝܢ ܡܫܠܡܘ
ܐܝܬܝܗܘܢ ܢܦܫܗܘܢ ܒܫܠܡܐ ܘܐܬܩܝܡ
ܝܪܬܐ ܕܟܠܗ ܩܢܝܢܗܘܢ ܥܡ ܐܚܘܗܝ܀

Elapso autem tempore, inquit fol. 2. *quum parentes ejus, Dei nutu, diem in pace clausissent, ipse bonorum omnium hæres, unàcum fratre, constitutus &c.* Et fol. 6. narrat morientem Simeonis amitam multas opes ei reliquisse, quas ille priusquam monasticum institutum profiteretur, hac ratione distribuit: agros quidem fratri reliquit: vestes verò & reliquas domus supellectiles vendens, earum pretium pauperibus, & monachis dispensavit, sed potissimùm Teledensi S. Eusebonæ monasterio, quòd ibi consobrinum haberet, qui monachum ab annis triginta quinque ibidem jam egerat: atque iste posteà, inquit Cosmas, Simeonem quoque, ejusque fratrem illuc pertraxit.

3. Gesta ejus, antequam Monachus fieret.

Pastorem ovium Simeonem fuisse, omnes tradunt. Causa etiam conversionis ejus, iisdem planè verbis ab omnibus narratur: quòd nimirùm in Ecclesiam ingressus, ex Scripturarum lectione, & ex cujusdam interpretatione, quænam esset monastica perfectio didicerit. His visionem adjungit Theodoretus, qua ille ad perfectionem excitatus est: *Profectus*, inquit, *in vicinam Sanctorum Martyrum ædem, dum orationi incumbit, dulcis illi somnus obrepsit, visumque oblatum hujusmodi. Fundamenta sibi fodere videbatur, & adstantem quendam audire, qui diceret, profundiorem adhuc fossam illum facere oportere &c. Quumque tertiò & quartò hoc fieri mandasset, ac tandem ob nimiam fossæ profunditatem ampliùs fodere non valeret, satis jam effossum esse declarat, ac ædificium strui imperat, neque eo à labore jam cessante difficilem deinceps fore structuram monet.* Eandem visionem paulò aliter narrat Cosmas, qui in eo Martyrio, seù dicata Martyribus æde, B. Timotheum Simeonis Discipulum posteà conditum fuisse testatur: Simeonem autem præter ædificium, quod exstruere jussus fuerat, virgam auream ab Angelo manu accepisse refert, & ipsi in os quiddam immissum fuisse nive condidius, ac melle dulcius. Præterea alia Simeonis gesta subjungit, antequam sæculum abdicaret, quæ neque Theodoretus, neque Antonius commemorant: Nimirùm de jejunio trium hebdomadarum post illam visionem: de Martha quadam propter perjurium à spiritu nequam exagitata: de pisce, pane, carne, & vino, quæ à S. Simeone mul-

multiplicata ingenti pauperum multitudini suffecerunt: demùm concludit fol. 7. ܗܠܝܢ ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܐܫܬܥܝ ܠܢ. ܟܕ ܡܘܕܐ ܗܘܐ ܘܡܫܒܚ ܠܐܠܗܐ: *Hæc ipse B. Simeon narravit nobis, gratias agens, & glorificans Deum.*

4. Monachus fit Teledæ in Monasterio Eusebonæ.

Antonius in Græca Simeonis vita, nec Monasterii locum designat, nec Abbatis nomen prodit. Latinus tamen Antonii Interpres Timotheum vocat Archimandritam, qui Simeonem à sæculo secedentem excepit. Verum ut ex Cosma jam suprà notavimus, Timotheus Simeonis discipulus, non præceptor fuit, qui in eo Martyrio posteà sepultus est, in quo Sanctus Stylites primam visionem acceperat. Neque placet conjectura Bollandi, qui fol. 269. ait: *Qui hic Timotheus, apud Metaphrasten & Theodoretum Heliodorus dicitur. Fortassis priore abdicato nomine, Timotheus dictus, aut binomius fuerit*: nam Theodoretus & Metaphrastes Heliodorum vocant Abbatem secundi monasterii, ad quod *perfectioris virtutis cupidum* Simeonem *in Teledam pagum concessisse* tradunt, postquam in primo monasterio *biennio commoratus fuerat*: Antonius verò ejusque Latinus Interpres de Abbate primi monasterii loquuntur, quem Timotheum appellant, & ab eodem monasticum habitum Simeonem accepisse testantur.

Cosmas locum quidem nominat, ubi Simeon monasticam vitam amplexus est; non tamen Abbatis nomen exprimit, nec Theodoreto in hac narratione consentit. *Illinc exurgens*, inquit Theodoretus, nimirùm ex Templo ubi visionem acceperat, *ad vicinorum quorumdam monachorum habitaculum venit: duobusque annis cum illis versatus, & perfectioris virtutis amore captus, Teledam vicum illum petiit, cujus antea meminimus, apud quem magni & divini viri Ammianus & Eusebius monasticam palæstram erexerunt: sed non in hanc divinus Simeon se contulit, sed in alteram, quæ ab ea prodierat. Eusebonas enim & Abibio quum magni Eusebii disciplina satis fuissent instructi, hoc philosophiæ gymnasium condiderant &c. His autem cum gloria vita functis, Sodalium præfecturam suscepit admirandus Heliodorus, qui sexaginta quinque annos quum vixerit, duos ibi & sexaginta inclusus transegit. Tribus enim apud parentes educatus annis, ad gregem hunc allectus est, nihil vidisset unquam &c. Apud hunc igitur clarissimus hic athleta pietatis decem annorum spatio decertavit: & quum socios haberet octoginta, longè omnes superavit* &c. At Cosmas narrat, Simeonem familiaribus rebus compositis, perrexisse ad Teledam pagum in monasterium Eusebonæ, ubi consobrinum monachum habebat, & multam substantiam secum attulisse, ut partim ibi relinqueret, partim in alios Monachos erogaret. Cuncta, inquit, Abbati tradit, & inter Monachos admittitur. Tertia verò die Sancto Maræ Gabalorum Episcopo ܠܡܪܝ ܡܪܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܓܒܘܠܐ sistitur: qui caput ei tondet: Semso quoque Simeonis fratri bona apprecatus, monet eum, ut fratris natu minoris vestigia premat, cujus lateri ajebat se vidisse adhærentem Angelum, quum eum tonderet. At Semsus monasticum etiam habitum induens, ab eodem Episcopo accipit tonsuram: & quinque post mensibus in vicum suum reversus, rem domesticam vendidit, pretiumque usum convertens, in eodem Teledæ monasterio unàcum fratre commoratus est. Erant autem in eo monasterio centum ac viginti Sodales. Abbas verò (*Heliodorus*) probitate morumque integritate conspicuus, quatuor ibi suprà septuaginta annos egerat: quinto enim ætatis anno in illud monasterium ingressus, migravit ad Dominum annos natus novem suprà septuaginta.

Theo-

5. Vitæ religiosæ rudimenta in eodem Monasterio.

Theodoretus & Antonius nil aliud à Simeone in cœnobio Teledæ gestum commemorant, præter productum in totam hebdomadam jejunium, & palmeo fune cinctum corpus: quod ajunt in causâ fuisse, cur è monasterio ejectus fuerit, *ne corpore imbecillioribus, & suprà vires suas æmulari conantibus damno esset*. Longè plura de eo narrat Cosmas: foveam nimirùm ad pectus usque in horti angulo sibi fecisse, ubi totam æstatem duobus annis transegit: aliam insuper sibi foveam effodisse, ubi strues lignorum erat, ibique triginta diebus mansisse: sed & rotundum lignum pedibus subjicere consuevisse, ut insomnes noctes duceret: ignitum furni verriculum illæsâ manu apprehendisse: in sepulcro quadragesimam peregisse: & obrigentem ac semianimem monachum, qui ipsum Diabolo incitante adortus fuerat, aspersâ aquâ curasse.

6. E Cœnobio Teledæ ejectus.

Quod de sicca cisterna scribunt Theodoretus & Antonius, ejectum nempè monasterio Simeonem, in ea quinque vel septem dies delituisse, donec cœlesti visione territus Abbas eum perquiri, & in cœnobium reduci jussit; id antequam ejiceretur Simeon, à Cosma narratur hunc in modum. Ad Orientalem monasterii plagam locus erat instar speluncæ, tenebrosus & horribilis, in quo malos Dæmonas habitare, mugitus qui perpetuò indidem exaudiebatur, indicabat. Huc clam Monachis ingreditur Simeon sub initium Jejunii Quadragesimalis, manetque usque ad Pascha, orationi intentus, Dæmonumque insultus irridens. Completo jejunio, Simeonem perquiri Abbas jubet. Monachi speluncam cum facibus scrutantur, & in angulo orantem reperiunt. Inde extractum, in Monasterium reducunt, ubi Eucharistiam de manu Abbatis sumit. Quumque nihil de austeritate vitæ remittere vellet, instigantibus Monachis, sequenti tandem anno ante initium Quadragesimæ dimittitur. Idem habet Latinus Antonii Interpres de tempore, quo in Teleda mansit, postquam è spelunca eductus est. Antonius verò asserit, *tres eum annos in Monasterio commoratum, clam omnibus exiisse, & discessisse in locum desertum, propè quem vicus erat qui Thalampsin dicitur*.

7. In Monasterium Maris se recipit.

Egressus è Teledæ finibus, inquit Cosmas, aquilonarem premit viam donec ad fines ܕܬܠܢܫܐ *Telanessæ* pervenit. Tùm è via digressus, orat Deum, ut iter suum dirigat, locumque sibi monstret, ubi adventantem Quadragesimam transigeret. Occurrit ei monasterium Maris Baratonis ܘܡܣܪܫܐ ܕܡܪܝ ܒܪܬܘܢ in quo cum Abbate senex quidam viduus habitabat, & septennis puer: Præter istos nullus monachus. Erat autem Marcs Telanessæ vici princeps, qui abdicato sæculo cœnobium illud sibi exstruxerat. Hic Simeoni cellulam designat, in qua jejunium quadraginta dierum transigit, occludente fores cellulæ Basso Periodeuta, & sex panes amphoramque aquæ juxta eum collocante. Transactis autem quadraginta diebus, aperto Bassus cellulæ ostio, Simeonem orantem videt: panum insuper numerum ne minima quidem parte minutum, & amphoram aquæ adhuc plenam invenit: Eucharistiam denique ei porrigit. Eadem de hoc Simeonis jejunio Theodoretus, licet nullam monasterii Maris Baratonis mentionem fecerit. Telanessæ vicus Syris dicitur ܬܠܢܫܝܐ *Tel-nescie*, & ܬܠܢܫܝܢ *Tel-nescin*, hoc est, *collis mulierum*. Alii vocant *Telanisum*, *Telanesum*, *Telasinum*, *Thalampsin* & *Palanisum*. De Basso Presbytero hæc notat Cosmas: ܡܪܝ ܒܣܘܣ ܦܪܝܘܕܘܛܐ ܘܐܬܟܢܫܘܢ ܗܘܘ ܥܡܗ ܐܢܫܝܢ ܣܓܝ ܐܘܪܚܝܢ ܘܥܡܗ ܢܦܩܘ ܡܢ ܟܠܗܘܢ: *Dominus Bassus Periodeutes ex Edessa*

sa

sa Mesopotamiæ urbe oriundus, Patriciis parentibus natus. Et infrà scribit, eum abdicata Parœciæ cura, Monasterium exstruxisse, ubi multis præclarè gestis enituit. Theodoretus Periodeutæ munus circumscribens, ait Bassum Sacerdotibus in vicis degentibus præfectum, cuncta circum loca sibi credita obiisse solitum: additque, eum suprà ducentos habuisse Sodales, quibus nec jumentum, nec molam habere permittebat, nec oblatum aurum accipere, nec foras quemquam exire vel ad emenda necessaria, vel amicorum visendorum gratia, sed intus manere, missumque à Divina gratia victum suscipere. *Blasum* Metaphrastes malè appellat: *Bassum* Allatius de Simeon. script. p. 6. Alius autem est à Basso, cujus meminit Philoxenus in epistola ad monachos Snunenses Cod. Nitr. XXVII. fol. 129. à tergo, ut suo loco notabimus. Demùm de jejuniis S. Simeonis sic concludit Theodoretus: *Ille igitur ex hoc tempore ad hanc usque diem* (qua Theodoretus Philotheum publicavit) *per annos 28. quadragenos dies sine cibo transfigit*. Quod & non semel factum narrat Cosmas, quum Bassus initio quadragesimæ soleret fores cellulæ ejus claudere, & feræ loco argillà circumlinere: eas demùm exacta quadragesima aperire, & Communionem Simeoni præbere.

8. Mandra in Telanesso. Transactis in Monasterio Maris quadraginta diebus, acceptâque à Basso Eucharistia, postera die, inquit Cosmas, decernit Simeon in desertum pergere. Illi verò (Bassus scilicet, & Mares) ædificant ei ܡܢܕܪܐ *Septum* (sic mandram & lauram Syri vocant) in vicino montejuxta Telanessam in agro, quem Daniel ejusdem vici Presbyter S. Simeoni commodavit. Hic verò Daniel, ut idem Cosmas infrà narrat, amicus erat Simeonis, eique pelles ære proprio comparabat, quibus ille corpus tegeret. Manet autem in angusto mandræ loco annos decem, donec in columnam ascendit.

Undenam Simeoni statio super columnam in mentem venerit, solus exponit Cosmas in hæc verba. Quum in septo Jejunium quadragesimale perageret, exactis ferè tribus hebdomadis, videt B. Simeon virum quemdam mira luce fulgentem, qui ante fenestram, unde Eucharistiam percipere solebat, super lapidem genuflexus, paululùm oravit, modò junctas, modò extensas manus tenens. Mox super eundem lapidem stetit: deinde rursùs oravit: atque ita per tres dies nunc flexis genibus, nunc in pedes erectus laudes Deo canebat. Eo disparente, didicit Simeon regulam sibi ab Angelo ostensam, ut suprà saxum staret: quod & statim implevit. Nam post Quadragesimam quum ostium mandræ aperuisset, lapidem illum aptari sibi jussit, stetitque suprà cum tribus mensibus. Posteà columnas alias breviores fieri præcepit, usque ad illam viginti duorum cubitorum. Tùm ineunte Quadragesima, columnam triginta cubitorum ex duobus cylindris ædificari jussit. Quumque minister ejus, & artifices diu in ea excidenda laborassent, nec tamen aptare ullo modo potuissent, videt Angelum Simeon, qui illam ex tribus cylindris & quadraginta cubitorum fieri debere affirmavit: quod illi levi negotio, miraque celeritate fecerunt. Tùm verò Simeon postquam super breves columnas septem annis stetisset, hanc quadraginta cubitorum columnam conscendit, in qua & diem clausit. 9. Columnæ in mandra Telanessæ.

10. Gesta ejus, & miracula in mandra Telanessæ. Ex iis multis, quæ Theodoretus & Antonius de S. Simeone referunt, postquam in mandra Telanessæ inclusus supra columnas stetit, duo tantùm apud Cosmam habemus, quæ adamussim respondent: nimirùm de catena viginti cubitorum, cujus unam extremitatem rupi, alteram pedi alligavit: & de ingenti ulcere in pede, ex quo plurima sanies defluebat. Cæterùm de Meletio illo, qui catenam supervacaneam esse

Simeo-

Simeoni dixit, *quum ad rationis vincula corpori injicienda voluntas sufficeret*, quemque alii Antiochiæ Patriarcham faciunt ex iis Theodoreti verbis, *qui Antiochenæ regionis tunc Episcopatum regebat*; alii Præfectum, ex interpretatione Alberici Longi Salentini, *qui tunc Antiochenæ regioni præfectus erat*; alii verò Chorepiscopum Diœceseos Antiochenæ: de illo, inquam, Meletio Cosmas noster ne verbum quidem. Item verba illa Simeonis: *hoc dico tibi, ne unquam mentiaris, jureseu per Deum: sin necesse sit tibi, jura per me humilem, sive seriò, sive falsò*, quæ Hesselius & Magdeburgenses in Actis Simeonis ab Antonio editis reprehendunt, in Codice nostro nequaquam leguntur.

Quæ autem Evagrius de nonnullis Simeonis gestis notavit, hæc iisdem propè verbis apud Cosmam referuntur. Ait Cosmas, sub Joanne Antiochiæ Patriarcha Asclepiadem 1 Imperatricis avunculum Prætorio Præfectum, edictum à Theodosio extorsisse, quo Christianis mandabatur, ut Synagogas Judæis restituerent, quod Simeon aboleri curavit. Idem scribit Evagrius lib. 1. cap. 13. pag. 270. *Tanta*, inquit, *divinæ gratiæ virtus in Simeone inerat, ut quum Imperator Theodosius Judæis Antiochiam incolentibus Synagogas, quas Christiani illis ademerant, restitui jussisset, Simeon tanta cum fiducia ac libertate ad eum scripserit, tamque acriter eum objurgaverit, solum Imperatorem suum Deum reveritus: ut Imperator Theodosius revocata jussione sua, cuncta in gratiam Christianorum fecerit; & Præfecto Prætorii, qui hæc ipsi suggesserat, potestatem abrogaverit, petieritque nominatim à sanctissimo, atque aerio martyre, ut pro ipso Deum precaretur, suamque ipsi benedictionem impertiret*. Eandem historiam tetigit Theodoretus in Philotheo: *Ceterùm*, inquit cap. 26. *in his dum versatur, atque hæc omnia præstat, Sanctarum simul Ecclesiarum providentiam non negligit, nunc pugnans contra gentilium impietatem, nunc Judæorum frangens contumaciam, nunc hæreticorum turmas profligans, atque interdum ad Imperatorem de his literas mittens, interdum Præsides ad divinum zelum excitans, ipsos etiam interdum Ecclesiarum Pastores admonens, ut gregum suorum majorem curam gerant*.

Idem Evagrius initio capitis decimitertii de Domno hæc scribit. *Hic* (Simeon) *primus stationem super columnâ instituit, cujus domicilii ambitus vix duorum erat cubitorum: quo tempore Domnus Antiochenæ urbis Episcopatum administrabat. Qui quum ad Simeonem venisset, stationem ejus ac vivendi rationem admiratus, secretiora quædam concupivit. Ambo igitur in unum convenerunt, & quum immaculatum corpus sacrificassent, vivificam Communionem sibi mutuò impertierunt*. Id tunc accidisse narrat Cosmas, quum ulcus, quod in pede Simeonis natum erat, ab Angelo curatum fuit: ejus enim verba sic contraho. Quum in sinistro pede Simeon gravi ulcere afficeretur, convenerunt ad eum Episcopi, Periodeutæ, Presbyteri, aliique ex Clero & populo, rogantes, ut è columna descenderet, donec ulcus sanaretur. Theodosius quoque Imperator, unàcum sororibus suis, tres ad ipsum Episcopos aliosque præclaros & nobiles viros allegavit, ut medicinam ulceri adhiberi permitteret. At ille blandis verbis singulos dimisit, ne à proposito recederet: Theodosio autem ejusque sororibus rescribens, salutaria iis monita dedit. Post novem autem menses, ex quo ulcus contraxerat, quum duodequadraginta diebus clauso mandræ ostio jejunasset, ineunte feria quarta, quando mandram aperire cogitabat, media nocte apparuit ei juvenis candidis

NOTA.

1 *Asclepiadem*. *Asclepiodotus* in Fastis Consularibus dicitur, & anno 423. Consulatum cum Mariniano gessisse. Vide Pagium ad annum prædictum num. 1. & 21.

didis amictus, qui pedem ipsius tangens, extemplò sanavit, & multa et de futuris Ecclesiæ calamitatibus prænunciavit, quæ ipse nemini unquam patefecit. Postera luce aperto mandræ ostio, ingrediuntur Discipuli ejus: nec non Episcopi, Sacerdotes, & innumerabilis populi multitudo, qui sanum & incolumem Simeonem non sine ingenti stupore reperere: putabant enim, eum præ doloris acerbitate è vivis migrasse. *Ex horum numero* (verba sunt Cosmæ) *Domnus Antiochiæ Episcopus fuit, qui unàcum Discipulo suo ad Simeonem ascendit; porrectâque ipsi Eucharistia, laudes dixit Deo pro iis, quæ viderat.*

Literæ Theodosii Imperatoris ad S. Simeonem Stylitam datæ, ut pro Ecclesiæ pace atque Imperii incolumitate oraret, & Joannem Antiochenum Patriarcham à Nestorii tuendis partibus revocaret, recitantur in Concilio Ephesino Par. 3. cap. 25. Evagrius lib. 2. cap. 10. de Leone Augusto Marciani successore loquens, qui circulares literas ad omnes orbis Romani Episcopos, & ad eos qui in vita Monastica excellebant, dedit, interrogans eos tùm de Chalcedonensi Synodo, tùm de ordinatione Timothei cognomento Æluri, hæc de Simeone scribit: *Sed & Sanctæ memoriæ Simeones duas epistolas de hoc argumento scripsit: alteram ad Leonem Imperatorem, alteram ad Basilium Episcopum urbis Antiochiæ.* Indicat has epistolas Cosmas, dum ait fol. 63. Imperatores responsum ab eo per literas accepisse, in quibus, quid ipsis agendum esset, docebantur.

Cæteris S. Simeonis gestis miracula quatuor suprà triginta attexit Cosmas: ex quibus tamen propositi nostri memores, quatuor tantùm contractis in compendium Cosmæ verbis hìc referemus in gratiam Historiæ Ecclesiasticæ studiosorum.

Primum exhibet tempus conversionis incolarum Libani, quos idololatras usque ad S. Simeonis ætatem fuisse, clarè docet Cosmas, cui consonant Acta S. Cyrilli & Sociorum in jugis Libani ab ethnicis interemptorum, nec non epistola S. Joannis Chrysostomi 123. Accessere, inquit fol. 33. etiam Libani [1] incolæ ad Sanctum Simeonem, opem flagitaturi adversùs bestias, quibus devexa montis sævissimè infestabantur. Ajebant autem nullum esse in Libano pagum, ex quo diebus singulis non duo, vel tres ad minimum pueri ab illis feris raperentur atque discerperentur. Ferarum autem ora habitumque, mulierum quàm simillimum videri: quandoque etiam bestiarum formam induere. Cæterùm gregatim vagari per agros, & horrendis ululatibus omnia latè loca complere, adeò ut solis & inermibus incedere nusquam impune esset. Ad hæc Simeon, unum superesse malo tanto remedium respondit, si abjecta avorum superstitione, (idololatræ enim erant Libani incolæ) Christiana Sacra susciperent: Idololatriæ enim pœnam esse eam ferarum infestationem, quam si sedari vellent, Baptismatis aquis crimen expiare quampri-

NOTA.

1 *Libani*. Insignis hujus miraculi memoriam servant etiamnum Maronitæ Libani Montis incolæ, qui non modò ex majorum traditione rem gestam narrant, sed etiam lapides ostendunt, quos S. Simeon in quatuor Libani partibus cruce signatos erigi præcepit. Horum unum vidi suprà *Hesron* ejusdem Libani oppidum. Alterum apud *Besciaram*: tertium suprà *Eden*, & quartum juxta *Aitu*. Cujus verò naturæ fuerint monstra hoc loco à Cosma indicata, meritò dubitari potest. Si enim feræ, quomodo formam mutasse dicuntur? Si Dæmones, coria Dæmones non habent; & tamen Cosmas narrat, ferarum pelles ad S. Simeonem allatas, & ostio ejusdem mandræ affixas fuisse. Puto, hoc postremum esse verum, quum Auctor factum maximè notorium referat: Illud verò, quod de mutatione formæ & humanæ vocis imitatione ex dicto Incolarum narrat, Libaniotis illis calamitatem suam exagerantibus, ut assolet, excidisse. Hiænas potiùs suspicor fuisse, quas naturalis historiæ Scriptores humanas voces imitari scribunt; atque inde ab agrestibus hominibus creditum, eas mulieres esse, aut sub mulierum specie Cacodæmonas,

primùm fatagerent. Illis verò libentissimè se imperata facturos pollicentibus, S. Simeon pestem illam cruce depellendam esse subjecit: proptereàque ad quatuor cujuslibet pagi plagas lapides erigendos esse docuit tribus Sanctissimæ Crucis figuris insignitos: triduanas prætereà vigilias circa prædictos lapides esse observandas. Quæ quum Libaniotæ illi exactè sanctèque peregissent, ingens miraculum consequutum est. Nam, ut iidem loci incolæ narrabant, ab eo temporis momento, quo post susceptum Baptismum signa à S. Simeone indicata ad singulos pagos erecta fuerunt, ferarum illud genus pessimum nusquam deinceps apparuit. Id tamen paulatim, & cum aliqua mora factum dicebant, fortasse ut agrestibus præsertim hominibus manifestissimè pateret, id divina ope factum: visasque feras sacros lapides circuire, atque ululatus maximè truces & horrisonos edere; & alias quidem ad crucis pedes disrumpi, alias verò per montis devexa vagantes diù cursitare, & horrendas voces, nocturno maximè tempore, dare solitas fuisse. Fuerunt, qui dicerent, auditas hunc in modum inclamare. O Simeon, quid fecisti nobis? eoque cum ululatu exanimatas concidisse. Qui postea ad S. Simeonem venère, fidem rei gestæ faciebant ostensis ferarum pellibus, quarum tres ad ostium mandræ ejusdem S. Simeonis affixæ diu pependerunt. Pelles erant varii coloris; nec tamen tigres, aut ursos, aut aliam feram hoc tempore nobis cognitam indicabant, aut simile quid referebant. Libaniotæ verò, qui Christiani facti fuerant, per hebdomadam in mandra S. Simeonis commorati ad suos remearunt, ita tamen ut ab eo tempore ingens ex Libano incolarum concursus ad B. Simeonem fieri cœptus fuerit, Baptisma & salutis monita flagitantium.

Alterum miraculum Arabum conversionem tangit, quod ab Antiocho Sabini filio, Damasci Duce, accepisse se tradit Cosmas fol. 38. Naamanes [1] Arabum Princeps, ajebat Antiochus, venit aliquando in solitudinem propè Damascum: & quoniam pax Arabibus cum Romanis erat, me ad prandium amicè invitavit. Prandentibus nobis, & ut assolet, multa confabulantibus, incidit de B. Simeone sermo. Ast ego, inquit Naamanes, scire percupio: hunc'ne, quem Simeonem appellatis, hominem esse putetis, an verò Deum? Quumque ego respondissem, neutiquam eum esse Deum, sed Dei servum: At ego, inquit ille, causam, cur istud à te sciscitatus fuerim, modò edisseram. Quum Simeonis fama Arabiam pervasisset, cœpissentque nostri homines ad illum frequentissimi commeare, proceres nostræ gentis suspicati, ne istiusmodi commercio Arabes Christiana religione imbuti, patriam Romanis proderent, admonebant, ut quantociùs eam peregrinationem interdicerem. Quod & feci, edictumque promulgavi, additâ pœna capitis, si quis tale aliquid deinceps auderet. Sequenti nocte dormientem adoritur repentè Viri augusta, nec unquam mihi hactenus visa species. Quinque alii viri ponè sequebantur: Satellites credidi. Eo aspectû mirè perterritus,

NOTA.

1 *Naamanes*. De Arabum, Saracenorum, seu Ismaelitarum conversione hæc scribit Theodoretus. *Ismaelitæ autem turmatim venientes, duceati simul, & trecenti, ac interdum mille, patrium errorem magna voce abnegant, simulacra quæ coluerunt, coram magno illo lumine conterentes, Venerisque jorgia ejurantes, (hujus quippe Dæmonis cultum amplexi jam olim fuerant,) Divinis mysteriis initiantur, leges ab illa sacra lingua accipientes, & paternis moribus valedicentes, asinorumque agrestium, & camelorum esum respuentes.* Naamanes verò iste alius est ab Alamundari filio, qui sub Mauricio Imperatore fidem Christi amplexus est, teste Evagrio lib. 6. cap. 22. Videtur autem idem esse, ac ille, qui anno Græcorum 814. Christi 503. à Cavade Persarum Rege in Romanos mercede conductus fuit, periitque mense Augusto ejusdem anni, ut infrà ex Chronico Josue Stylitæ videbimus.

ritus, ad pedes Viri procidi semianimis. Ast ille indignabundus inclamat: Populum Dei arcere audes, nequissime? Tùm verò ad lictores conversus, jubet quaternos quidem manus mihi pedesque hinc inde constringere, alterum verò flagris, ita ut in lectulo jacebam, nudum quamsævissimè cædere. Nec aderat qui me miserrimè plorantem opemque petentem, ab immani illa laniena eriperet. Sic atrocissimè cæsus, & penè exanimatus, tandem eodem Viro jubente ab illis lorariis dimissus sum. Abeuntem sic ille compellabat, strictum mihi intentans ensem. Tu verò ne quempiam in posterum ab Oratorio Simeonis avertas, cave: ni pareas, juro me te tuamque gentem hoc ferro membratim dissecturum. Ego verò meo periculo doctus, sequenti die protinus conventum populi jubeo, & omnibus audientibus funestum & exitiale illud edictum abrogo, edicoque, cuilibet fas esse deinceps adire Simeonem, & Christianam Religionem amplecti. Ad hæc subjecit quoque: Et ego quidem nisi Persarum Regi subessem, ad Simeonem perlibenter proficiscerer & Christianus fierem. Enimverò ex eo pavore, & acerrima fustigatione consequutus morbus me ultra mensem tenuit. Nunc verò post edictum meum Ecclesiæ in mea ditione construuntur, & Episcopi ac Presbyteri frequentes & impunè versantur.

Tertium Persicam persecutionem mirè illustrat. Erat in Perside, inquit Cosmas fol. 39. Magus suæ sectæ hominum princeps. Hic Persarum [1] Regem in Christianos incitavit, eique auctor fuit, ut in eosdem edictum promulgaret: quo nefarius ille Magus abusus, complures Christianorum exquisitissimis cruciatibus necavit. Necdum tamen piorum cædibus exsaturatus, trecentos quinquaginta Clericos & alios Christianos promiscui sexùs in carcerem teterrimum conjecit, additâ etiam custodiâ cum mandato, nequid cibi vel potus eis importaretur. Ita ad decem dies tentati Christi Confessores, & B. Simeonis miracula recogitantes, eidem ceù præsenti se commendabant: quum repente insolita luce carcerem coruscare, & ardere circùm funalia & lampades vident, (nox autem erat,) & in ea admirandi fulgoris gloria Simeonem super columnam stantem: mox ipsos alloquentem audiunt. Sum, ajebat, Simeon frater vester, qui in Occidente in ditione Romanorum commoror. Quumque è columna descendisset, eosque iterùm salutasset, subjecit: ne vos labor iste frangat, fratres, neve animis despondeatis. Tertius ab hinc dies vos è carcere educet, & vestris cognatis restituet, finemque persecutioni imponet. Vestri autem persecutores horrendas pœnas ociùs dabunt, ut universus Oriens extremiscat. Sic fatus, columnam iterùm conscendere visus est, simulque avolare, cunctis stupore defixis, quidve id monstri portenderet, præstolantibus. Non modicam autem ex eo viso consolationem acceperunt, adeò ut jam se liberos putarent. Ast magnus ille Simeon ad Magum, quem omnium malorum auctorem fuisse suprà diximus, è carcere convolârat, ut posteà rescitum est. Porrò nequissimo illi in eadem columnæ specie stans Beatus Simeon, horrifico aspectu, habituque oris ad terrorem composito, ignemque manu, ceù fulmen quoddam, prætendens apparuit: quem impius ille ut vidit, tremefactus expalluit, & penè exanimatus concidit.

At

NOTA.

1 *Persarum Regem*. Simeonis nomen in Perside celeberrimum fuisse, docet Theodoretus. *Hujus*, inquit, *apud Regem quoque Persarum ingens gloria fuit. Ut narrarunt enim qui ad eum Legati profecti sunt, diligenter sciscitabatur, quænam Viri vita esset, & cujusmodi miracula. Sed & conjugem ejus ajunt, & oleum ab eo benedictum petiisse, & tamquam donum maximum accepisse.* Videtur id factum sub Isdegerde, qui motam in Christianos Abdæ causa persecutionem mox sedavit, ut diximus suprà pag. 183.

At Simeon terribili voce hominem ſic adortus eſt. Mortalium nequiſſime, te' ne ſcilicet adversùs nomen Domini noſtri Jeſu Chriſti inſurgere fas erat, & à Rege iſtam adversùs Dei Eccleſiam poteſtatem petere, ut in ejus ſervos deſævires, eoſque ad ejurandam Chriſti fidem adigeres? Experiere modò, flagitioſiſſime, malo tuo ultorem Deum. Verba Simeonis conſequutus illicò ignis, hominem invaſit, totumque corpus mira celeritate depaſtus eſt, horribili nidore relicto, qui non modò locum, ſed & vicinas ædes afflavit inſecitque. Nec tamen miſero perire licuit, ſed pœnæ ſuperſtes ſuæ juſſus eſt à Simeone, edicta à magiſtratibus extorta ad ipſos remittere, & ad Regem hæc ſuo nomine perſerre. Hæc tibi, Rex, mandat Simeon, qui in Occidente in columna ſtat: Chriſtianos è carcere protinus extrahi volo, & liberos dimitti, & latas contra Chriſti Eccleſiam leges abrogari. Ni intra triduum imperata feceris, graviores quàm tu hactenus dederis, luet pœnas. Hæc fatus Simeon, illicò videri deſiit. Porrò Magus humi jacens acerbiſſimiſque doloribus toto corpore affectus, flere, lamentari, exagitari, opemque vicinorum orare. Fit ingens hominum concurſus, hominis calamitatem ſtupentium & cauſam ſciſcitantium: quibus ille: Simeon, inquit, ille Chriſtianus, quem inter Romanos ſuper columnam commorari dicunt, hoc me affecit ſupplicio, quod iniquus in ſuæ religionis homines fuerim. Ajebat autem: quandoquidem ignem adoras, igne te abſumam: ita profectò animadvertes, Ignem inanem & inutilem eſſe Deum. At ubi Perſarum Rex quæ nefario illi Mago acciderant, & mandata S. Simeonis comminationeſque intellexit, expavit, legeſque protinus contra Chriſtianos latas revocavit: qui in carceribus eam ob cauſam detinebantur, dimitti juſſit, Eccleſias aperiri, & Chriſtianis omnes ſuæ religionis ritus palàm frequentare induſit. Quæ quum Epiſcopi, aliique Chriſtianorum Antiſtites & publicâ famâ, & Confeſſorum, qui è carcere dimiſſi fuerant, narratione didiciſſent, Presbyteros tres ad B. Simeonem legarunt cum epiſtolâ, quæcumque in ea cauſa geſta fuerant, accuratè diſtinctèque perſcribentes; illæque literæ non ſemel publicè lectæ fuerunt. Legati quatuordecim dies apud Sanctum Simeonem commorati, in patriam redicre. Sceleſtiſſimus autem ille Magus occulto igne viſcera paulatim depaſcente conſumptus, & à vermibus corroſus, vigeſimo à prædicta viſione die exanimatus eſt. Quæ res Chriſtianæ religionis adverſarios maximè perterreſecit, & Perſarum complures ad Chriſti fidem & Baptiſmum adduxit.

Quartum miraculum legationem Dionyſii Exconſulis & militiæ Præfecti ad Perſarum Regem indicat. Adfuit aliquando, inquit Coſmas fol. 54. ex interiori [1] Anazethe, (locus eſt in confinio Perſarum atque Armenorum,) juvenis quidam Armenus, à Dalmatio nepote ex ſorore Dionyſii militiæ præfecti addu-

NOTA.

1 *Anazethe.* [illegible]. Hinc *Azabeni* apud Latinum Antonii Interpretem, quos ab *Arzunitis*, ſeù *Azazenis* diverſos eſſe, docet Dionyſius in Chronico ad annum Græcorum 706. ubi de Hunnorum irruptione in Syriam loquens ait: [illegible] *Vaſtaverunt omnes Syriæ regiones, quæ ad radices montis Aridi jacent; nempè Arzun, Maipheractam, Amidam*, Hanazetem, *& Samoſatam*. Dionyſius autem hic memoratus Conſulatum geſſit anno Chriſti 429. & in cap. 176. Synodici adversùs Tragœdiam Irenæi dicitur *Præſes utriuſque militiæ, & Exconſul*: denique apud Priſcum pag. 47. legitur, eum fuiſſe ex Scythia oriundum, ac Legatum miſſum ad Rovam Hunnorum Regem, Attilæ deceſſorem, quum jam antea Conſulatum geſſiſſet. Vide Paginm ad annum 429. De ejus verò legatione ad Regem Perſarum, nullus præter Coſmam, meminit.

adductus. Dionyſio enim parentes adoleſcentem commendaverant, oraverantque, ut eundem B. Simeoni ſiſtendum curaret. Obſederat caput juvenis gravedo, & humor acer & virulentus, qui in nares, atque oculos defluens, graveolentiſſimam mephitim exhalabat, pupillaſque continua diſtillatione exeſerat. Et hunc quidem B. Simeon aſperſione aquæ benedictæ extemplò curavit. Nec minori olim beneficio ipſum Dionyſium affecerat. Nam quum is Antiochiæ moraretur, & Legatus ad Perſas ab Imperatore deſignatus eſſet, inſanabili morbo à Diabolo, ut vulgò creditum, immiſſo correptus fuit. Hominis facies horrendum in modum ad occiput inverſa, oriſque hiatus immaniter in tergum deductus erat. Dionyſius deſperata à medicorum arte morbi curatione, ad S. Simeonem, cujus divinam virtutem ex publica fama perſpectam habebat, ſupplex adiit: ſanitatem petiit, impetravitque, adhibita ſimiliter aquæ benedictæ aſperſione: de eventu legationis prætereà ab eodem Simeone edoctus eſt, proſpera videlicet omnia illi eventura, & incolumem ſoſpitemque in patriam rediturum. Quo ingenti beneficio affectus Præfectus, B. Virum quoad vixit, impensè coluit, pauperum inprimis curâ ſuſceptâ: hanc enim, ut multa alia Chriſtianæ pietatis opera, B. Simeon demandare Dionyſio ſolebat.

II. Quot annos egerit in exercitatione Monaſtica. Simeonis curſum in exercitatione monaſtica, univerſim fuiſſe annorum ſex & quinquaginta, teſtatur Coſmas his verbis: ܗܘܐ ܓܝܪ ܕܘܒܪܐ
ܕܝܠܗ ܫܢ̈ܝܢ ܚܡܫܝܢ ܘܐܫܬܐ
ܘܡܫܬܟܚܢܐ ܫܢ̈ܐ ܗܘܝ ܕܩܡ ܒܟܠ
ܕܘܒܪ̈ܐ ܕܢܨܚܢܘܗܝ ܠܗ. ܘܬܫܥܐ
ܐܝܬ ܒܥܘܡܪܐ ܗܘܐ ܕܐܘܕܝܢ ܘܥܣܪ
ܫܢ̈ܝܢ. ܥܡ ܕܝܢ ܕܝܘܢܐ ܒܥܣܪܐ
ܒܥܣܪ ܫܢ̈ܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܒܐܣܛܘܢܐ

ܬܫܥ ܫܢ̈ܝܢ ܡܟܣܢܘܬܐ
ܘܡܬܕܡܪܢܘܬܐ ܘܒܥܒܕ̈ܐ ܩܫ̈ܝܐ. ܕܥܠ ܗܠܝܢ
ܐܡܪܢ ܡܢ ܠܥܠ ܗܘܝܢ ܐܪܒܥܝܢ ܕܝܢ ܘܫܒܥ
ܫܢ̈ܝܢ ܠܡܢܕܪܐ ܕܬܠܢܫܐ ܥܣܪ ܒܩܢܛܐ
ܚܕܐ ܕܡܢܕܪܐ ܒܥܘܡܪܐ ܘܒܩܪ̈ܒܐ ܘܒܐܓܘ̈ܢܐ.
ܥܠ ܗܘ ܕܐܘܕܝܢ ܐܬܒ ܥܡ ܒܐܣܛܘܢܐ
ܠܟܠܗܝܢ ܫܢ̈ܝܢ ܘܩܘܡ ܠܗ ܥܕܡܐ ܫܢܐ
ܘܡܫܟܚܢܘܬܐ ܘܟܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܥܠܡ
ܚܫܟܬܐ ܘܢܨܚܢܘܗܝ:

Novem quidem annos exegit in monaſterio (Teledæ) *in converſatione admirabili, & in duris operibus, de quibus ſuprà loquuti ſumus. Septem verò & quadraginta annos in mandra Telaneſſæ: Decem videlicet in quodam mandræ angulo* (comprehenſis quadraginta diebus, quibus manſit in monaſterio Maris Baratonis,) *in clauſura in multo certamine, in prælio, & oppugnatione inimici: In brevioribus autem columnis ſtetit poſthæc annis ſeptem, nimirùm in columna undecim, ſeptendecim, & viginti duorum cubitorum. Triginta denique annis in columna cubitorum quadraginta, ubi acceptâ à Domino virtute atque patientia diem clauſit.* Coſmæ conſonat Evagrius lib. I. cap. 13. pag. 271. *Porrò Simeon*, inquit, *in hac exercitatione ſex & quinquaginta annos vixit. Novem quidem in primo monaſterio, in quo divinæ vitæ præceptis fuerat imbutus. Septem verò & quadraginta in eo loco, qui dicitur Mandra: decem videlicet annos in quodam angiportu; in brevioribus autem columnis, ſeptem: triginta autem annos in columna quadraginta cubitorum laborioſo certamine perfunctus.* Diverſum ab hoc calculum tradit Antonius. Sed ut benè notat Bollandus in fine §. 3. *aliquod mendum irrepſiſſe in comperto eſt*, nec ulla ſuppetit ratio, cur luculentiſſimis teſtibus Coſmæ & Evagrio refragemur; præſertim quum & Metaphraſtes iis aſſentiri videatur, dum initio cap. 14. ait, totos ſex & quin-

quinquaginta annos vixisse, in vitæ nimirùm religiosæ exercitatione. Unde meritò rejiciendi Cedrenus & Michael Glycas, qui Simeonem scribunt in columnam ascendisse anno 25. Theodosii junioris, vel Marciano regnante: ex hoc enim intervallo conficiuntur tantùm anni 28. vel 10. quibus ille suprà columnam steterit; quum tamen constet ex Cosma, & Evagrio, eum in columna stetisse annis triginta septem.

12. Mors ejus. Antequam ad Superos Simeon evocaretur, inquit Cosmas noster, visum hujusmodi de sua morte ipsi oblatum est. Quum in mandra intra septum annos septem egisset, vidit duos viros divina luce circumfusos, quorum alter virgâ, quam manu gestabat, quadraginta cubitos mensus est: mox ad socium conversus: Quum numerus, inquit quadragesimus
1 exactus fuerit, ducetur iste: Signum autem, antequam eum ducam, dabo, quale hactenus nunquam visum fuit. Id secundò fecerunt, statimque disparuere. Tunc intellexit Simeon, de suo exitu eos loquutos; proptereàque quum annum quadragesimum adesse nosset, cogitabat, quale foret illud portentum, quod Angeli prænunciarant.

Hæc animo secum revolvens, audit Antiochiam, totamque circum
2 regionem terræmotu [2] concuti. Tunc verò finem suum adesse intelligens, Discipulum monet, ut corpus suum cum illis pellibus, quibus tegebatur, humaret, nec sineret illud alienis vestibus amiciri.

Quum autem terræmotus Cœlesyriam concutere cœpisset, maxima cùm virorum, tùm mulierum turba, Sacerdotibus & Clericis cruces, lampades & thuribula præferentibus, ad mandram Simeonis confluebat: quos ille piis alloquutionibus consolabatur. Post unum autem & quinquaginta dies *Solemnem Synaxim mensis Julii peregit, post quam nullam aliam celebravit*, ܥܒܕ ܕܘܟܪܢܐ ܕܬܡܘܙ ܘܠܡܟܝܠ ܡܢܗ ܕܐܘܒܠ ܗܘ ܠܚܡܫܝܢ ܠܐ ܥܒܕ ܬܘܒ ܕܘܟܪܢܐ ܐܚܪܢܐ. Mox dimissâ turbâ, solus cum Discipulis remansit. Post triginta autem dies, mense Augusto die vigesimo nono, hora undecima, Sabato exeunte, & Dominica die ineunte, subito dolore correptus, deliquium pati visus est usque ad feriam tertiam.

Illud prætereà miraculum ante obitum B. Viri contigisse referunt. Æstus erat intolerabilis sub finem Augusti, appetente jam Septembri; quum repentè suavissimâ aurâ cœli calidissimi intemperies sedari visa est, atque novo & incognito odore perfundi vicinus aër. Sensit miraculum, quidve signum istiusmodi portenderet suspicatus S. Simeonis Discipulus & individuus comes, atque ad Sanctum Præceptorem conversus: Animadvertin', inquit, Pater, quàm eximiis te beneficiis cumulet Deus, quando non modò longè dissitas gentes ad tui funeris celebritatem concivit, sed suavem hunc odorem, velut jucundissimæ vitæ in cœlo traducendæ pignus, tibi præmisit? Quod ergo reliquum est, id tantummodò te etiam atque etiam oro, ut ante obitum tuam mihi benedictionem impertias. Cui S. Simeon bona precatus: Cave, inquit, ne me superstite miraculum istud cuiquam patefacias.

Die

NOTÆ.

1 *Quadragesimus*. Septem suprà quadraginta annos in mandra Telanessæ egisse Simeonem, mox vidimus. Rectè igitur hæc revelatio anno septimo inclusionis ejusdem in mandra peracta fuisse dicitur, quum ab eadem usque ad sanctissimum ejus obitum quadraginta anni effluxerint.

2 *Terræmotu*. Hujus terræmotus meminerunt Antonius in vita S. Simeonis cap. 7. Metaphrastes cap. 13. Evagrius lib. 2. cap. 12. Nicephorus lib. 15. cap. 20. & Baronius ad annum 458. Accidit autem die 8. Junii anni Christi 459. ut ostendimus suprà in Sancto Isaac pag. 213. ubi verba Cosmæ transcripsimus.

1 Die autem secunda [1] Septembris, feria quarta, hora nona, postquam adstantes disciplinæ suæ alumnos Deo commendasset, monachos duos quos unicè dilexerat, pii illius gregis curam habere jussit. Mox ter in genua procumbens assurgensque, cœlum prospectabat. Quum verò frequentissimus circa columnam populus conclamaret ܒܪܟ ܡܪܝ *Benedic Domine*, Simeon oculos ad quatuor mundi plagas circumferens, dexteramque cuculla opertam protendens, omnibus tertiò benedixit: Discipulosque suos ad mutuam caritatem cohortatus, sublatis iterùm in cœlum oculis, terque pectus manu dextera tundens, capite mox super humeros primi illius Discipuli demisso placidissimè efflavit animam. Discipuli duo, qui morienti Magistro continuò adstiterant, veriti, ne si defuncti corpus è columna deponeretur, à circumstante populo raperetur, cadaver loco dimoveri prohibuerunt, sublatàque in columnam arcula, illud condiderunt, donec à Pontifice locus sepulturæ designaretur.

13. Funus S. Simeonis, & sepultura. 2

Pervulgatâ Simeonis morte (prosequitur Cosmas) convenerunt ad curandum ejus funus [2] ex omnibus circum locis Episcopi, Presbyteri, Clerici, Monachi, & innumerabilis populi multitudo, Ardaburius quoque militiæ Orientalis Præfectus, Antiochenorum rogatu, cum uno & viginti Comitibus, multisque Tribunis, & ingenti militum turba, sacrum corpus comitatus est. Sustulerunt autem illud super humeros suos Episcopi & Presbyteri à columna usque ad *Scichum pagum* [illegible] qui quatuor à mandra milliaribus distat. Inibi currui impositum, Antiochiam deportatum est, lampadibus & thuribulis præcuntibus, & incolis undique ad tantum spectaculum confluentibus, atque Psalmos hymnosque toto eo viæ spatio canentibus; donec in majori Antiochenæ urbis Ecclesia, quam Constantinus Magnus à fundamentis excitaverat, repositum fuit quinto, postquam è mandra ablatum fuerat, die: Feria enim secunda è mandra extractum, & feria sexta Antiochiam perlatum est.

NOTÆ.

1 *Die 2. Septembris*. Obiit igitur S. Simeon anno Christi 459. quo dies secunda Septembris in feriam quartam incidit. Idem de ejus obitu legitur in Chronico Edesseno; [illegible] *Anno Græcorum septingentesimo primo migravit ex hoc sæculo B. Simeon Stylites die secunda Septembris, feria quarta, hora undecima.* Quare corrigendus Antonius ejusque Latinus Interpres, qui Simeonem tradunt feria sexta ad Dominum migrasse: nec audiendus Theophanes, aut Cedrenus, qui eum scribunt, anno Leonis 4. Christi 460. obiisse. Pagius ex feria 6. qua mortuum Simeonem Antonius dicit, & ex die 1. Septembris, quo eum Græci colunt, contendit, ejus obitum anno 461. contigisse: eo enim anno feria 6. in diem 1. Septembris incidit. Verùm quæ ex die Sanctorum cultui attributa in Martyrologiis conjectura capitur, non est tanti facienda, ut accuratos Scriptores Cosmam & Auctorem Chronici Edesseni rejiciamus. Antonium autem in eo æquivocasse credo, quod corpus S. Simeonis *feria sexta* Antiochiam deportatum fuit, ut mox videbimus: atque adeò diem translationis corporis pro die mortis ejus supposuisse videtur.

2 *Funus*. Iisdem planè verbis illud describit Evagrius lib 1. cap. 13. pag 271. *Hujus*, inquit, *sacratissimum corpus post obitum Antiochiam deportatum est, Leone Imperium tùm gerente, & Martyrio Antiocheaæ urbis Episcopatum administrante: quum Ardaburius Magister Orientalis militiæ, unàcum militaribus numeris, quot circa se habebat, & cum reliqua omni multitudine ad Simeonis mandram venisset, & sanctum beatissimi viri corpus servasset, ne à finitimis civitatibus subriperetur. Igitur sacrum ejus corpus non sine ingentibus miraculis, quæ per totum iter facta sunt, delatum est Antiochiam.* Ardaburii verò meminerunt hoc loco etiam Latinus Antonii Interpres & Metaphrastes. Ejusdem meminerat Antonius cap. 7. Porrò duo fuere Ardaburii, ut notat Bollandus pag. 268. Prior Dux egregius sub Theodosio Jun. Consul anno 427. pater Asparis, ut refert Socrates lib. 7. cap. 23. Alter Asparis filius à Marciano Dux Orientalium copiarum constitutus, ut habet Svidas: atque is est, qui translationi corporis S. Simeonis adfuit.

est. Patriarcha autem Antiochiæ cum universo Clero, singulis diebus Psalmos ad tumulum decantabat, & incensum adolebat: quod nemini Sanctorum [1] priorum accidit: nullus enim ante Simeonem in magna Ecclesia sepultus fuerat.

Multa etiam miracula per totum iter, quo sacrum corpus ferebatur, patrata sunt. Nam quum propè vicum [2] *Maro* ܡܪܘܢ deportaretur, quidam dœmoniacus, qui in vicino sepulchro habitabat, videns impositum carpento sanctissimum corpus, continuò prosiluit, & illud amplexus, extemplò convaluit.

Sed & Imperator epistolam cum Legatis tùm ad militiæ Præfectum, tùm ad Antiochiæ Episcopum dedit, ut corpus S. Simeonis Constantinopolim transmitterent. Verùm Antiocheni misso ad eum supplice libello, his verbis usi sunt. ܡܛܠ ܕܡܕܝܢܬܢ

ܫܘܪ̈ܐ ܠܡܕܝܢܬܢ ܕܢܦܠܘ ܠܗ ܒܪܘܓܙܐ
ܐܠܗܝܐ ܘܢܗܘܐ ܠܢ ܫܘܪܐ ܘܡܥܫܢܐ
ܒܨܠܘܬܗ. ܘܠܡܫܒܩܘ ܠܗ ܒܥܘܬܐ
ܐܬܦܝܣ ܕܢܫܒܩܝܘܗܝ ܠܗܘܢ.

Quoniam civitas [3] nostra muros non habet: corruerunt enim ob indignationem Divini numinis: sanctissimum corpus huc importavimus, ut nobis pro muro sit, ejusque precibus muniamur. Vixque exorari se sivit, ut illud ipsis relinqueret.

Hactenus Cosmas, qui vitam S. Simeonis in hæc verba concludit.

ܒܝܩ̈ܪܐ ܠܗܘܢ ܟܠܗ ܡܥܛܦܐ ܘܐܝܩܪܗ
ܠܐܠܗܐ. ܘܝܩܪܐ ܠܐܠܗܐ ܐܫܬܘܝ ܡܢ
ܠܐܠܗܐ ܘܐܫܬܒܚ ܡܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ.

Hisce tandem honoribus cumulavit eum Deus: & quia Deum ipse honoravit, vicissim à Deo honorem, & ab hominibus cultum consequutus est.

NOTÆ.

1 *Nemini Sanctorum*. Verba Cosmæ hæc sunt: ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܘܪܒܬܐ ܕܒܢܐ ܗܘ
ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ. ܡܕܡ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܚܕ ܡܢ
ܛܘܒܢܐ ܩܕܡܝܐ ܐܘ ܡܢ ܒܬܪܝܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܐܢܫ
ܡܢ ܢܒܝ̈ܐ ܐܘ ܡܢ ܫܠܝ̈ܚܐ ܐܘ ܡܢ ܣܗ̈ܕܐ
ܡܢ ܥܠܡ ܐܬܬܣܝܡ ܒܥܕܬܐ ܪܒܬܐ ܐܠܐ ܐܢ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ
ܫܡܥܘܢ ܩܕܡܝܐ ܕܐܬܬܣܝܡ ܒܥܕܬܐ ܪܒܬܐ.

Et repositus fuit in Sancta & magna Ecclesia, quam Constantinus ædificavit: id quod nemini Beatorum priorum aut posteriorum accidit. Nullus enim Prophetarum, aut Apostolorum, aut Martyrum unquam in Ecclesia magna conditus fuit, præter Beatum Mar Simeonem, qui omnium primus in majori Ecclesia collocatus est. Templum illud à Constantino Magno inchoatum, & sub Constantio absolutum, à nonaginta & septem Episcopis anno 341. dedicatum est, de quo consule Pagium ad annum prædictum num. 6. *Cassiani* Ecclesiam perperàm vocant Antonius & Metaphrastes, in eaque repositum fuisse Simeonis corpus testantur, donec aliud templum in vicino loco ædificatum fuit, quò sacra ejus lipsana translata postmodùm fuisse scribunt. Quod argumento est, Antonium aliquot post obitum Simeonis annis historiam suam edidisse. Contrà Cosmas vitam Stylitæ publicaverat, antequam ejus corpus è majori Ecclesia ad novum Sacellum transferretur: atque idcircò nomen Martyrii Patriarchæ Antiocheni, tamquam viventis & omnibus noti, non prodidit.

2 *Maro*. Meron, & Meroën appellant Antonius & Metaphrastes, quorum primus quinque circiter milliaribus eum pagum ab Antiochia distare scribit. Stephanus de urbibus, *Præter Meroën Æthiopiæ*, inquit, *est & Meroë ad Orientem Antiochiæ circa Daphnen*. Porrò illud factum aliter narratur in vita per Antonium & Metaphrasten edita: ajunt enim, hominem illum, quòd matronam quandam perditè adamasset & io mortuæ ejusdem cadavere libidinem explesset, io sepulcro divinitùs detentum fuisse, donec rheda illac transiret, quæ subitò immobilis stetit, donec ille ad loculum sacrum accurreos, à dæmonio liberatus est.

3 *Civitas nostra*. Hæc iisdem verbis leguntur apud Evagrium lib. 1. cap. 13. p. 271. Leonis autem nomen ex Codice nostro expunctum est fol. 77. colum. 1. lin. 17. A quonam, vel quo consilio, nescio. Suspicor, nebulonem quendam Jacobitam in odium hujus Catholici Imperatoris, qui Chalcedonensem Synodum acerrime propugnavit, ejus nomen abrasisse.

CA-

CAPUT XVIII.

S. Simeon Stylites.

I. S. Simeonis Stylitæ Epistolæ IV.

SIMEONIS Stylitæ Acta dedimus suprà, ubi de Cosma illorum Auctore. Nunc de ejus Scriptis. Et quidem Simeonem gravissimam ad Theodosium Juniorem Epistolam dedisse, qua Imperatorem acriter objurgabat, quòd Asclepiadis, seù Asclepiodoti Præfecti suggestione Synagogas Judæis olim ereptas, restitui jussisset, testantur Evagrius lib. 1. cap. 13. & Nicephorus lib. 14. cap. 51. Ejus exemplar profert Cosmas in laudatis Actis fol. 74.

ܡܛܠ ܕܐܬܬܪܝܡ ܠܒܟ
ܘܛܥܝܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܝܗܒ ܠܟ
ܬܐܓܐ ܕܫܘܒܚܐ ܘܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܗܘܝܬ ܪܚܡܐ ܘܚܒܪܐ ܘܡܥܕܪܢܐ ܠܥܡܐ
ܕܝܗܘܕܝܐ ܟܦܘܪܐ : ܗܐ ܡܚܕܐ ܢܕܪܟ
ܕܝܢܐ ܕܟܐܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ
ܠܟ ܘܠܟܠܗܘܢ ܕܐܟܘܬܟ ܗܘܝܢ ܒܗܕܐ
ܨܒܘܬܐ : ܘܐܝܕܝܟ ܬܪܝܡ ܠܫܡܝܐ
ܘܬܐܡܪ ܒܐܘܠܨܢܟ ܕܫܪܝܪܐܝܬ ܗܢܐ
ܐܘܠܨܢܐ ܡܛܠ ܕܟܕܒܬ ܠܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ ܐܬܐ ܠܝ :

Quoniam elatum est cor tuum, (Verba sunt S. Simeonis ad Theodosium) *& Domini Dei tui, qui tibi coronam gloriæ thronumque Imperii dedit, oblitus, perfidorum Judæorum factus es amicus, socius, atque protector: en citiùs apprehendet te sententia justitiæ Dei, te, inquam, & quotquot eadem tecum hac in re sentiunt; & manus in cœlum levabis, & in angustia tua dices: Verè hæc mihi tribulatio contigit, quia Domino Deo mentitus sum.* Recole, quæ ad hanc Epistolam suprà notavimus pag. 245.

Duas prætereà Epistolas pro Concilio Chalcedonensi S. Stylitam scripsisse, idem Evagrius lib. 2. cap. 10. refert: ubi loquens de iis, qui ad Encyclicas Leonis Imperatoris responderunt: *Sed & Sanctæ memoriæ Simeones*, inquit, *duas epistolas de hoc argumento scripsit: alteram ad Leonem Imperatorem, alteram ad Basilium Episcopum urbis Antiochiæ; ex quibus eam, quæ ad Basilium scripta est, utpotè breviorem, hîc apponam.* Exemplar ejusdem mox subjicit Evagrius. Utraque laudatur etiam à Nicephoro lib. 15. cap. 19. qui cap. 13. ejusdem libri 15. refert, Simeonem ad Eudociam quoque Imperatricem de eodem argumento Epistolam dedisse, cujus fragmentum ibidem producit.

In Bibliotheca Patrum tom. 7. extat sub Simeonis nostri nomine *Sermo de semper complectendo suum cuique discessum, seù de exitu animæ à corpore*. Idem sermo in Biblioth. Patrum tribuitur etiam Macario Ægyptio, habeturque in Hom. 22. inter L. Homilias eidem Macario attributas. Sed & in nonnullis mss. Codicibus Græcis Vaticanis Ephræmo Syro adjudicatur. Verùm nec Ephræmo, nec Macario, aut Simeoni Stylitæ adscribendum esse puto, sed Theophilo Alexandrino: Id enim suadet tùm auctoritas Cod. Syriaci Nitriensis XXXII. qui scriptus esse dicitur die 30. Julii anno Græcorum 887. Christi 576. tùm stylus Græcam originem sapiens: & huic conjecturæ consonant, quæ idem Theophilus moriturus dixisse fertur in Vitis Patrum Lib. V. libello 3. de compunctione.

Epistolis Simeonis Professionem Fidei Catholicæ adjungit doctissimus Leo Allatius in Diatriba de Simeonum Scriptis: quod ex his Eulogii Alexandrini apud Photium verbis probare contendit: *Nec non iis, qui in religiosa & monastica vita celebres habebantur, præcepit Leo, ut sententiam suam scripto profiterentur. Quod Episcopi numero mille sexcenti promptè sunè exequuti sunt, nemine, qui*

aliter

aliter sentiret, deprehenso: è quibus stetit & Simeon, qui in columna cœlestem vitam profitebatur. Verùm Professionem Fidei Catholicæ à Simeone editam, non aliam fuisse ab ejusdem Epistolis ad Leonem Imperatorem atque ad Basilium Patriarcham datis, liquet tùm ex allatis Eulogii verbis, quæ nil aliud indicant, quàm Simeonem sententiam suam scripto, hoc est, iis literis, significasse: tùm ex laudato Evagrii testimonio, qui per binas illas literas testatur Simeonem ad postulata Leonis cumulatè respondisse. Nam de circularibus quidem Leonis Augusti literis, sic habet circa finem cap. 4. *Similia verò Imperator scripsit tùm ad reliquos Episcopos, tùm ad celeberrimum quemque eorum, qui tunc temporis, ut jam dixi, vitam à materia remotam omnique apparatu destitutam agebant. Ex quorum numero fuit Simeones, qui primus stationem in columna excogitavit*. Pro responsione autem Simeonis duas illas Epistolas dumtaxat producit, è quibus hanc Fidei Catholicæ Professionem colligit. *Quapropter ego quoque humilis & exiguus, abortus monachorum*, (Verba sunt S. Stylitæ ad Basilium Patriarcham,) *animi mei sententiam Imperiali ejus majestati significavi, de fide sexcentorum triginta Sanctorum Patrum, qui Chalcedone congregati sunt, persistens & fundatus in ea fide, quæ à Sancto Spiritu revelata est*. Non alia igitur quærenda est Fidei Professio extra duas illas Simeonis Epistolas.

II. *Syriacè probabiliùs scripsit: Ejusque Opera à Thaumastoritæ scriptis diversa.*

Syriacè Simeonem, non Græco aut alio sermone loquutum fuisse & scripsisse, probabile faciunt, quæ à Cosma narrantur in ejusdem Vita: Locus insuper in quo natus est, & vixit: Syri enim, qui mediterranea loca habitabant, Syriacâ, non Græcâ linguâ plerumque usos fuisse, Acta S. Simeonis Sali testantur. Hic tantummodo observandum, Simeonem nostrum alium esse à Simeone Thaumastorita, seù *in monte admirabili*, qui Mauricio Imperatore decessit, de quo idem Evagrius lib. 6. cap. 23. & Nicephorus lib. 18. cap. 24. atque huic Juniori Simeoni adjudicanda esse opera, quæ Allatius in laudata Diatriba recenset, quorum pars magna exstant Arabicè conversa in Cod. Vatic. XXVI. Porrò de illis suo loco nobis agendum erit, ubi Syrorum, quorum Scripta Arabicè exstant, Catalogum attexemus.

CAPUT XIX.

SS. Baradatus, & Jacobus Monachi.

I. *Baradatus, & Jacobus Syri ad Encyclicas Leonis Imperat. respondent.*

MONACHORUM sui temporis clarissimi habebantur Baradatus, & Jacobus Syri, ut non immeritò eorum sententiam circa Orthodoxam fidem rogaverit Leo Imp. apud Evagrium lib. 2. cap. 9. *Scripsit etiam Leo* (Verba sunt Evagrii) *circulares literas ad omnes Orbis Romani Episcopos, & ad eos, qui in vita monastica excellebant, interrogans eos, tùm de Chalcedonensi Synodo, tùm de ordinatione Timothei cognomento Æluri*. Et infrà. *Ex quorum numero fuit Simeones &c. Inter illos fuerunt etiam Baradatus & Jacobus Syri*. Eadem ferè Theophanes ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 452. *Sancto insuper Simeoni Stylitæ, & Bardæ monacho, tùm Jacobo miraculorum patratori scripsit, quasi Deo rerum omnium Domino rationem reddituros, de controversis rebus ut judicium facerent, cunctos obtestatus*. Ubi pro Baradato *Bardam* habet. Syri ܒܪܒܥܕܕ *Barbadad* appellant, ut notavimus suprà pag. 19. Utriusque Vitam, Baradati nimirùm, & Jacobi, descripsit testis oculatus Theodoretus in Philotheo cap. 21. & 27. & Jacobum quidem discipulum fuisse S. Maronis, testatur iis verbis: *Nam quum simul cum*

cum inclyto illo Marone esset versatus, & ejus divinæ fuisset doctrinæ particeps, obscuravit præceptorem majoribus laboribus. In Cyrrestica autem regione eos Angelicam vitam duxisse, ex eodem Theodoreto liquet loco cit. Eorundem meminit etiam Ephræm Patriarcha Antiochenus apud Photium Cod. 228. 229. cujus testimonio, Evagrii Theophanisque auctoritate confirmato, Jacobum & Baradatum Syris Scriptoribus meritò accensemus.

Exstat Baradati *Epistola* ad calcem Concilii Chalcedonensis inter literas circulares num. 61. cujus initium: *Terribiles literas Imperii vestri suscipiens per Eutropium magistrianum.* Data dicitur *septima & vigesima die Augusti mensis, anno secundo Imperii* (Leonis) *Indictione decima.* Ubi *Varadatum* Latinus Interpres habet, litera *V* pro *B*, ut fieri solet, substituta. Consule Emin. Baronium ad annum 458. num. 24. & Pagium ad eundem ann. num. 4. qui subscriptionem illam Baradati depravatam esse ostendunt, & vel *anno primo Imperii Leonis Indictione decima* legendum monent, vel *anno secundo Indictione undecima.*

Alium à Baradato nostro fuisse existimo Baradatum Telæ, seù Constantinæ in Mesopotamia Episcopum, cujus meminit Josue Stylites in Chronico: nam ille quidem anno Christi 507. vivebat; noster verò, circa annum 458. quo eum per literas Leo Imper. consuluisse dicitur, simplex monachus idemque senex erat; nec verosimile videtur, eum postcà ad Constantiniensem Episcopatum evectum fuisse, & usque ad annum 507. vitam produxisse; alioquin Ephræm, Evagrius, ac Theophanes illius dignitatem minimè reticuissent. Denique Procopius lib. I. de bello Persico cap. 7. meminit Jacobi Sanctissimi Monachi, qui Ephtalitas ipsi telis infestis necem intentantes repulit, stupore manuum divinitùs immisso. Sed & nostrum Jacobum ab eo diversum esse, liquet ex eo quod ille, ut idem Procopius tradit, *in agro Endielorum, unde Amida diei unius iter abest*, religiosam vitam circa annnm 503. agebat; noster verò in Cyrrhestica regione quinquaginta circiter ante annis inclarescere jam cœperat.

CAPUT XX.

Maras Episcopus Amidæ.

ARAS post Simeonem, qui Synodo Chalcedonensi subscripsit, Amidensem regebat Ecclesiam an. Christi 457. quo Leo Imp. literas Encyclicas de eadem Synodo deque Timothei Æluri ordinatione ad omnes sui Imperii Metropolitas dedit. Exstat ejus *Epistola* ad eundem Leonem inter literas circulares num. 36. cujus initium, *Omnium Christus atque Salvator*, eique post Maram subscripti leguntur novem Episcopi Provinciæ Amidenæ, quam ille Mesopotamenam absolutè appellat: nimirùm, *Zoras* (seù Zoaras,) *Maronius*: *Noë* (Episcopus Cepha Castelli, cujus nomen in subscriptionibus Patrum Concil. Chalced.) *Eusebius*: *Reticius*: *Valaras*: (rectiùs Valagas, seù Vologesus:) *Maras*: & *Abrahamius*. Septem Episcoporum nomina exhibet Baluzius tom. I. p. 1429. Maronium, nimirùm, Noë, Eusebium, Turuhium, Balursachium, Maram, & Abramium. I. Maræ Amideni Epistola Synodica ad Leonem Imp.

Alium à nostro Maram Amidæ Episcopum laudant Zacharias Melitinensis, & Dionysius Barsalibæus: quem ob Monophysitarum hæresim Justini senioris jussu an. Christi 520. in exilium pulsum fuisse, testatur Dionysius Patriarcha in Chronico. De eo infrà sermo erit, ubi de Scriptoribus Syris Jacobitis. II. Alius à Mara Monophysita.

CA-

CAPUT XXI.

Nonnus Edessæ Episcopus.

I. Nonnus, ejecto Iba, Edessæ præficitur: Mox Sede sua pulsus, Saracenorum & Heliopolitanorum conversioni incumbit.

ONNUS Ibæ Edesseno in Latrocinio Ephesino substitutus fuit anno Christi 449. ut tradit Auctor Chronici Edesseni, cujus verba retulimus pag. 202. Eum *ob vitam incomparabilem, & spectatissimam conversationem, atque morum integritatem* ex monasterio Tabenniositarum ad Episcopatum Edessæ evocatum fuisse, testatur Jacobus ejusdem Diaconus in vita S. Pelagiæ. Duobus verò post annis inde rejectum, Iba Sedi suæ restituto, docent Acta Synodi Chalcedonensis, ex quibus liquet, Nonni causam Maximo Patriarchæ Antiocheno commissam, ut quid de eo fieri vellet, decerneret. Translatum in Heliopolim Libani urbem Nonnum, conjicit Baronius ad annum 451. n. 127. ex Diaboli verbis, quæ in Actis Sanctæ Pelagiæ leguntur: *Non tibi sufficiunt triginta millia Saracenorum, quos mihi abripuisti, & baptizasti? Non tibi sufficiebat me ejecisse de tuis Heliopolitanis:* [1] *quoniam quum & ipsa civitas esset mea, & omnes qui in ea habitabant, me adorarent, tu mihi abripuisti, & obtulisti Deo tuo?* Probabile enim est à Maximo Patriarcha Heliopolitanam Ecclesiam Nonno commendatam fuisse, dum Ibas in vivis esset; vel saltem eum ad convertendos ab idolorum cultu Libani & Heliopolis incolas ab eodem Maximo missum, quibus paulò ante Evangelicam lucem attulerat Simeon Stylites apud Cosmam in ejus Vita: fortasse etiam Abrahamius monachus, de quo Theodoretus in Philotheo cap. 17.

Mortuo Iba mense Octobri anno Christi 357. Sedem suam Nonnus recuperavit, ut narrat Auctor Chronici Edesseni citatus pag. 202. qui de eodem Nonno hæc subjungit: II. Edessenæ Ecclesiæ restituitur.

ܘܐܬܐ ܠܕܘܟܬܗ ܢܘܢܐ ܘܒܢܐ ܒܝܬ ܡܪܝ
ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܘܐܟܣܢܕܘܟܝܐ ܕܒܝܫܐ
ܕܟܪܝܗܐ ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬ
ܫܡܫ. ܒܢܐ ܕܝܢ ܒܗ ܒܐܟܣܢܕܘܟܝܐ
ܘܡܪܛܘܪܝܘܢ ܒܝܬ ܩܘܙܡܐ
ܘܕܡܝܢܐ. ܒܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܕܝܪܬܐ
ܘܡܓܕܠܐ ܘܓܫܪܐ ܥܒܕ
ܘܐܘܪܚܬܐ ܐܫܘܝ.

Et in locum suum (hoc est ad Episcopatum Edessæ) *reversus Nonnus, ædificavit Templum S. Joannis Baptistæ, & Nosocomium pauperum invalidorum extra Portam Beth-Semes. Exstruxit autem in eodem Nosocomio Templum SS. Cosmæ & Damiani. Præterea Monasteria, Turresque excitavit: sed & pontes fecit, & vias exæquavit.* Eadem apud Dionysium in Chronico ad annum Græcorum 769. qui ejusdem obitum ex laudato Auctore Chronici Edesseni ad annum Christi 471. consignat, his verbis:

ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
ܐܬܢܝܚ ܢܘܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ
ܘܩܡ ܚܠܦܘܗܝ ܩܘܪܐ:

Anno Græcorum 782. *decessit Nonnus Edessæ Episcopus, cui Cyrus substitutus fuit.*

Nicephorus lib. 14. cap. 30. refert Nonnum Edessenæ Ecclesiæ Episcopum *primariam in urbe Antiochena luxu perditam Mænadem, sponsam purissimam Deo repræsentasse, & pro Margarita Pelagiam eam appellasse.* Theophanes ad annum 25. Theodosii Junioris de Ephesino Concilio, Occu- III. Pelagiam Antiochenam convertit.

NOTA.

1 *Heliopolitanis*. Sic in editione depravata, qua usus est Baronius. At editio Surii & Rosvveidi rectiùs habet: *non tibi sufficiebat Heliopolis, quoniam &c.*

Oecumenico loquens: *His temporibus*, inquit, *Nonnus Deo plenus Pontifex Edessenorum pascebat Ecclesiam, qui mimarum Antiochensium insignissimam Deo consecravit, & Margaritus scorti vice Pelagiam Sanctam Pœnitentem Christo exhibuit*. Verùm hic Auctor hallucinatur, dum Nonnum scribit jam Edessæ Episcopum factum, literas ad Joannem Patriarcham Antiochiæ dedisse, ut cum S. Cyrillo reconciliaretur: Nonnus enim Monachus Tabenniosita fuit usque ad annum 449. quo Synodus Pseudo-Ephesina celebrata, ut suprà vidimus. Consule Pagium ad annum 451. num. 53.

IV. Synodica ejus Epist. ad Leonem Imp. Exstat Nonni *Epistola* ad Leonem Imperatorem pro Synodo Chalcedonensi contra Timotheum Ælurum, habeturque, inter literas Encyclicas num. 35. cujus initium, *Non est mirabile*. Subscribuntur ei post Nonnum quatuor Episcopi Provinciæ Osrhoenæ: nimirùm, *Damianus* Callinici: *Abrahamius* Circisii: *Basilius* Baliensis: & *Joannes* Charrensis. *Petronium*, & *Eliam* addit Baluzius t. 1. p. 1429. Quum hæc autem Epistola an. Christi 457. data sit, eique *Damianus Callinici Episcopus* subscriptus, dubium oritur, quomodo intelligendi sint Auctor Chronici Edesseni, & Dionysius Patriarcha, qui *Callinicum* urbem testantur à Leone Imperatore anno Christi 466. ædificatam,

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܫܒܥ
ܒܢܐ ܠܐܘܢ ܡܠܟܐ ܠܩܠܝܢܝܩܘܣ
ܘܩܪܝܗ̇ ܥܠ ܫܡܗ ܠܐܘܢܛܘܦܘܠܝܣ
ܘܐܩܝܡ ܒܗ ܐܦ ܐܦܝܣܩܘܦܐ:

Anno Græcorum *septingentesimo septuagesimo septimo* (verba sunt Auctoris Chronici Edesseni, quæ Dionysius in suo Chronico transcripsit.) *Ædificavit Leo Imperator Callinicum urbem in Osrhoëna, quam de suo nomine Leontopolim appellavit: Episcopum etiam in ea constituit*. Nisi hoc postremum temerè in Chronico Edesseno additum dicamus, (nam apud Dionysium nihil de institutione Episcopatus legitur,) existimo, instaurata per Leonem Imperatorem Callinico urbe, Episcopum ejusdem nonnullis privilegiis cumulatum, ut in simili casu non pauci Imperatores præstiterunt: atque idcircò Auctorem Chronici Edesseni Episcopatum ibidem institutum scripsisse; quemadmodum ipsam urbem *ædificatam* à Leone dixit, quum potiùs *instauratam mœnibusque cinctam* dicere debuisset. Sed vero propius est, non *novum Episcopatum Callinici institutum fuisse* per ea verba significari, sed *novum Episcopum*, postquam laudatus Damianus decessit, *urbi instauratæ creatum*.

CAPUT XXII.

Jacobus Edessæ Diaconus.

I. Jacobus Nonni Diaconus Vitam S. Pelagiæ scribit. JACOBUS Nonni Episcopi Edesseni Diaconus scripsit *Vitam S. Pelagiæ Antiochenæ*, de qua suprà pag. 257. Exstat apud Surium die 8. Octobris, ubi ante Prologum ejusdem hanc notam de Jacobo apponit: *Auctor est Jacobus Diaconus Heliopoleos, habeturque in vetustis mss. Codicibus*. Sed quum Scriptor illius Vitæ non semel sese Diaconum Nonni fuisse dicat, & hunc suum Episcopum appellet, nonnisi per errorem à Surio *Heliopoleos Diaconus* dicitur. Quid quod Rosweidus lib. 1. de Vitis Patrum pag. 376. eandem Vitam recitat cum hac Epigraphe: *Auctore Jacobo Diacono, Interprete Eustochio*: additque in Notis, ita legi in antiqua editione Coloniensi, ac in veteri ms. Audomari. Surium in errorem fortassè impulit, quod legitur in eadem Vita, Diabolum de Nonno conquestum fuisse: *Non tibi sufficiebat Heliopolis: quoniam quum & ipsa civitas esset mea &c*. Ex his tamen verbis non statim sequitur, Nonnum Heliopoleos fuis-

fuisse Episcopum, sed Heliopolitanos dumtaxat ad Christi fidem adduxisse, quemadmodum de Saracenis paulò ante idem Diabolus dixerat, *triginta* nempè *eorum millia* à Nonno baptizata, quin tamen ille fuerit Saracenorum Episcopus.

II. *Videtur idem esse cum Jacobo, qui Libello pro Iba oblato subscripsit.*

In Libello, quem Clerus Edessenus Photio & Eustathio Episcopis anno 449. pro Iba obtulit, sexto inter Diaconos loco subscribitur *Jacobus*. Nostrum hunc Jacobum esse inde conjicio, quod eodem anno pulso Edessâ Iba Nonnus subrogatus fuit; atque adeò eundem Jacobum, qui Ibæ Diaconus fuerat, Nonno ministrare cœpisse, probabile est.

Caput XXIII.

Mochimus Presbyter Mesopotamenus.

DE Mochimo hęc Gennadius cap. 71. *Mochimus Mesopotamius Presbyter apud Antiochiam scripsit adversùm Eutychen egregium libellum: & alia scribere dicitur, quæ nec dum legi*. In vivis igitur erat circa annum 494. quo Gennadius catalogum suum clausit, ut ostendit Pagius ad annum 490. num. 20. *Mochomeus* dicitur in Cod. Gemblacensi apud Suffridum Petri Leovardiensem. *Moschimum* appellat Gulielmus Cave hist. liter. tom. 1. pag. 254. sed manifesto errore: Syris enim dicitur ܡܩܝܡ *Mkim*, hoc est, *suscitator*. Hujus Scriptoris notitiam uni Gennadio debemus, quum nullam de eo mentionem apud Syros, Græcos, Latinosve Auctores, Gennadio antiquiores, reperire sit.

Caput XXIV.

Petrus Presbyter Edessenus.

MOCHIMO æqualem Petrum in Catalogo recenset Gennadius cap. 74. *Petrus*, inquit, *Edessenæ Ecclesiæ Presbyter, declamator insignis, scripsit variarum causarum tractatus: & more Sancti Ephræm Diaconi Psalmos metro composuit*: nimirùm Hymnos metro heptasyllabo, quod Ephræmiticum dicitur, alligavit. Hujus etiam Scriptoris, præter laudata Gennadii verba, ne nomen quidem apud Syros hactenus reperimus.

Caput XXV.

Samuel Presbyter Edessenus.

SAMUELEM Syris scriptoribus accenset Gennadius c. 82. *Samuel*, inquit, *Edessenæ Ecclesię Presbyter multa adversùs Ecclesiæ inimicos Syro sermone construere dicitur, præcipua tamen intentione contra Nestorianos, & Eutychianos, & Timotheanos*. Et paucis interjectis, ætatem ejus prodit, inquiens: *Vivere adhuc apud Constantinopolim dicitur. Nam initio collati Anthemio Imperii, & scripta ejus, & esse eum in carne cognovi*. Atqui Anthemio Patricio Romano, Procopii filio, Imperium à Leone Augusto collatum fuisse Pusæo & Joanne Coss. anno Christi 467. ex Marcellino, Cassiodoro, aliisque ostendit Pagius ad annum prædictum num. 2. Anno igitur 467. scribebat Samuel, cumque in carne

esse noverat Gennadius. Nam Samuelem hunc, de quo Gennadius, eum esse puto, qui primum inter Presbyteros Ibæ Edesseni accusatores locum in Conciliis Antiocheno, Tyrio, ac Berytensi tenuit: idque colligi videtur ex nomine, dignitate, loco, studio, atque ætate, quum uterque Presbyter Ecclesiæ Edessenæ fuerit, acerrimusque Nestorianorum sub Chalcedonensis Synodi tempus inimicus. Quare probabile est, ipsum post Ibæ, cum quo jam reconciliatus fuerat, obitum, Edessâ relictâ, Constantinopolim abiisse, ibique animum impugnandis Nestorii, Eutychetis ac Timothei Alexandrini erroribus adjecisse.

CAPUT XXVI.

Josue Stylites.

I. Josue Stylites, patria Edessenus.

JOSUE Stylites, gente Syrus, patria Edessenus, claruit inclinante seculo quinto. Religiosam vitam amplexus est in Monasterio, quod ܙܩܢܝܢ *Zucnin* appellant, non procul ab Amida Mesopotamiæ urbe, cujus situm Dionysius Patriarcha in Chronico ad annum Græcorum 1057. loquens de Saba Amideno Episcopo, his verbis describit: ܒܐܡܕ ܕܝܢ ܒܬܪ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܩܘܙܡܐ ܗܘܐ ܒܬܪܗ ܡܪܝ ܣܒܐ ܡܢ ܕܝܪܐ ܩܕܝܫܬܐ ܕܙܩܢܝܢ ܕܒܬܚܘܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܩܝܡܐ : *Amidæ verò post S. Mar Cosmam creatus fuit Episcopus Mar Saba ex Sacro Monasterio Zucnin, quod in ejusdem urbis territorio situm est.* Arctioris autem vitæ studio ductus, stationem in columna, Simeonis exemplo, adamavit, unde ipsi Stylitæ cognomentum in Chronico Dionysii fol. 65. teste Elisæo Monacho, qui codicem historiæ ejusdem Josue mutilum supplevit, hac additâ epigraphe: ܨܠܘ ܥܠ ܐܠܝܫܥ ܕܘܝܐ ܕܡܢ ܥܘܡܪܐ ܕܙܩܢܝܢ ܕܟܬܒ ܛܪܦܐ ܗܢܐ ܕܢܫܟܚ ܪ̈ܚܡܐ ܐܝܟ ܓܝܣܐ ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ . ܢܗܘܘܢ ܪ̈ܚܡܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܪܒܐ ܘܦܪܘܩܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܥܠ ܩܫܝܫܐ ܡܪܝ ܝܫܘܥ ܐܣܛܘܢܝܐ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܕܙܩܢܝܢ ܡܟܬܒܢܐ ܗܢܐ ܕܥܘܗܕܢܐ ܗܘܐ ܕܐܟ̈ܪܝܐ ܒܙܒܢܐ ܕܒܝܫܬܐ ܘܕܫܢܝܩܘܬܐ ܘܕܐܘܠܨܢܐ ܕܥܒܕ ܗܘ ܛܘܪܢܐ ܒܒ̈ܢܝܢܫܐ : *Orate pro misero Elisæo ex Monasterio Zucnin, qui folium istud* (quod ex nostro Codice exciderat) *descripsit, ut misericordiam, instar dextri Latronis, consequatur. Amen, Amen. Fiant miserationes Dei magni & Salvatoris nostri Jesu Christi super Presbyterum Mar Josue Stylitam ex Monasterio Zucnin, Libri huius auctorem, in quo posteris traditur memoria malorum præteritorum temporum, & calamitatum ærumnarumque, quibus Tyrannus ille* (Persarum Rex) *homines affecit.*

Scripsit Historiam temporum suorum, duobus suprà viginti foliis comprehensam, ab anno Græcorum 806. usque ad annum 818. nimirùm ab anno Christi 495. ad annum 507. cui titulus iste præfigitur: II. Scripsit Chronicon de bello Persico sub Cavade.

ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܥܠ ܐܘܠܨܢܐ ܕܗܘܐ ܒܐܘܪܗܝ ܘܐܡܕ ܘܒܟܠܗ ܒܝܬ ܢܗܪ̈ܝܢ : *Historia calamitatum, quæ acciderunt Edessæ, Amidæ, & in tota Mesopotamia:* Sub Anastasio nimirùm Imperatore, & Cavade Persarum Rege, quibus regnantibus bellum Romanos inter ac Persas in Mesopotamia gestum est.

Nuncupat Librum suum Sergio Abbati, ut liquet ex Præfatione, quæ sic III. Sergio Abbati nuncupatum.

sic incipit: ܩܒܠܬ ܟܬܒܐ ܕܚܣܝܘܬܟ ܘܫܦܝܪܐ ܠܐܠܗܐ ܐܘ ܡܝܬܪܐ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ ܡܪܝ ܣܪܓܝܣ ܩܫܝܫܐ ܘܪܝܫ ܕܝܪܐ ܕܦܩܕܬ ܠܝ ܕܐܟܬܘܒ ܠܟ ܥܠ ܙܒܢܐ ܕܩܡܨܐ ܘܚܫܟ ܫܡܫܐ ܘܙܘܥܐ ܘܟܦܢܐ ܘܡܘܬܢܐ ܥܒܪ. ܘܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܕܒܝܬ ܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܦܪ̈ܣܝܐ:

Accepi literas religiosissimæ Sanctitatis tuæ, hominum præstantissime Sergi Presbyter & Abbas, queis jussisti me scriptis mandare, quo tempore Locustæ terram operuerunt, quando Sol defecit, qua ætate terræmotus, fames, & pestis accidit, bellumque Romanos inter ac Persas susceptum fuit.

IV. Præfatio Chronici. In Præfatione primùm quidem Josue tributas sibi à Sergio laudes modestè rejicit; ejus autem virtutes atque eximium in cunctos amorem pluribus commendat. Deinde causam malorum omnium, quæ describere aggreditur, peccata hominum fuisse affirmat: totam demùm asserit Mesopotamiam calamitatibus subjacuisse, præter Edessam patriam suam. Verba ejus hæc sunt: ܐܦ ܐܡܪ ܠܗ: ܠܡܫܝܚܐ ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܕܢܣܒܘܢܝܗ̇ ܘܡܫܠܡܢܘܬܐ ܡܠܐ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܫܬܠܛܘ ܥܠܝܗ̇ ܘܐܦܠܐ ܡܠܟܐ ܗܘܐ ܕܢܟܒܫ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܡܫܝܚܐ ܗܘ ܐܡܪ ܥܠܝܗ̇ ܕܠܐ ܢܫܬܠܛ ܒܗ̇ ܒܥܠܕܒܒܐ. ܘܟܕ ܗܘܐ ܗܟܢܐ ܘܒܥܠܕܒܒܐ ܠܐ ܢܫܬܠܛ ܒܗ̇ ܠܥܠܡ.

Quamquam ad nostram usque cutem flagellum ipsorum (Persarum) *non pervenit, neque urbem nostram expugnare valuerunt: nam fieri nullo modo potest, ut irritum reddatur promissum Christi ad Abgarum* [1] *regem fidelem, dicentis: Benedictum oppidum tuum, cui inimicus non dominabitur in æternum.* Hujus Dominici ad Abgarum promissi meminit idem Josue infrà ad annum Græcorum 814. fol. 79. ܚܕ ܕܝܢ ܐܡܪ ܪܒ ܚܝ̈ܠܐ ܕܢܥܡܢ ܟܕ ܡܫܝܚܝܐ ܗܘܐ ܥܢܐ ܘܐܡܪ. ܘܠܐ ܬܠܐܐ ܡܠܟܘܬܟ ܠܡܩܪܒ ܠܐܘܪܗܝ ܕܠܐ ܡܫܟܚܐ ܠܡܫܪܐ: ܡܠܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܡܬܒܛܠܐ ܘܣܓܕܝܢ ܠܗ ܗܘ ܕܐܡܪ ܥܠܝܗ̇ ܕܒܥܠܕܒܒܐ ܠܐ ܢܫܬܠܛ ܒܗ̇ ܠܥܠܡ.

Quidam autem, inquit, *Dux exercitus cohortis Naamanis, quum Christianus esset, respondens dixit. Ne frustra laboret regia vestra majestas Edessam bello petere: nam solvi nequit verbum Christi, quem illi adorant, de ipsa dicentis: non dominabitur ei inimicus in æternum.* Et paulò post fol. 80. ܫܕܪ ܠܗ ܐܪܝܘܒܝܢܕܘܣ ܠܩܘܕ ܘܐܡܪ ܗܐ ܒܢܣܝܢܐ ܝܠܦܬ ܕܠܐ ܗܘܐ ܘܠܐ ܐܠܗܟ ܘܠܐ ܡܠܟܘܬܟ ܘܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܡܪ ܥܠܝܗ̇ ܠܡܠܟܐ ܡܗܝܡܢܐ ܕܠܐ ܢܫܬܠܛ ܒܗ̇ ܒܥܠܕܒܒܐ:

Misit Areobindus (militiæ Romanorum Præfectus) *ad Cavadem, dicens: en experimento didicisti, nec tuam, nec*

NOTA.

1 *Abgarum*. ܐܒܓܪ. Hoc prænomine omnes Toparchæ Edesseni appellabantur, non secùs atque Imperatores Romani *Cæsares*, Reges Ægypti *Pharaones*, vel *Ptolemæi*, & Reges Syriæ *Antiochi*. Eorum seriem ex Chronico Dionysii dabimus. *Abgar* autem Syriacè *Claudum* sonat. Alii *Augarum*, *Abagarum*, *Abbarum*, *Agbarum*, vel *Acbarum* proferunt: sed non rectè; à Syriaca enim radice recedunt. Spanhemius lib. 2. pag. 86. *Acbarum* opinatur titulum fuisse Toparchæ Edesseni, qui *Magnum* significat: *Abgarum* verò, seu *Parvum*, Principum ejusdem Toparchæ filiorum: sed nullo teste: nam Arabicè quidem eæ voces *Magnum* & *Parvum* significant; non tamen Syriaco sermone, qui solus Edessæ tunc usurpabatur. Vide Tillemontium tom. 8. pag. 279.

nec Anastasii urbem hanc esse, sed Christi, qui benedixit ei, & restitit copiis tuis, ne illam expugnarent. De Edessa tradunt eadem fere Procopius & Evagrius; non tamen sub Anastasio & Cavade, sed sub Justiniano & Chosroë. Audi Evagrium lib. 4. cap. 27. *Deinde qualiter Chosroës in altera incursione Edessam obsidere aggressus sit, convictum se falsi existimons ea, quæ à Fidelibus jactabantur, Edessam nunquam in potestatem hostium venturam esse. Quod tamen non legitur in ea epistola, quam Christus Deus noster ad Abgarum misit, ut studiosi colligere possunt ex historia Eusebii Pamphili, qui Epistolam illam iisdem planè verbis operi suo inseruit. Ab universis tamen Fidelibus ita prædicatur & creditur, ipsoque eventu comprobatum est, Fide scilicet Vaticinium ad effectum perducente. Nam quum eam urbem expugnare aggressus esset Chosroës, ac sæpe numero in eam irrumpere conatus esset, ingentem præterea aggerem exstruxisset, qui ipsa Urbis mœnia altitudine superabat: innumeras denique alios machinas adhibuisset, tamen re infecta abscessit.* Hac famâ deceptus Græcus Testamenti S. Ephræm Interpres, sub nomine ejusdem Doctoris verba illa addidit de Edessa, eam scilicet nunquam in potestatem hostium venturam esse, quæ reverà nec in Epistola Christi ad Abgarum, nec in Testamento Ephræmi leguntur, ut notavimus pag. 141. Quin imò statim atque à fide orthodoxa deficientes, Jacobiticam sectam Edesseni amplexi sunt, in potestatem Persarum sub Chosroë Juniore venerunt, ut narrat Dionysius in Chronico ad annum Græcorum 916. Christi 605.

Exponens autem Josue causas belli Romanos inter ac Persas oborti, Anno, inquit, Græcorum 609. Romani Nisibin instaurarunt, quæ in ipsorum potestate permansit annis 65. [1] usque ad interitum Juliani Apostatæ. Jovinianus verò Juliani successor anno 674. pace cum Persis facta, Nisibin urbem ad annos 120. ipsis permisit: quibus expletis Romano restituenda esset Imperio. Quumque anni 120. sub Zenone completi essent, Nisibin tamen Persæ reddere Romanis detrectarunt. Præterea conventio facta fuit Persas inter ac Romanos, ut ingruente alterutris bello, suppetias socii ferre deberent vel trecentos armatos equites, vel trecentos pro unoquoque equite stateres. Et Romani quidem numquam ope, aut opibus Persarum indiguere: Persæ verò non semel à Romanis auxilium contra Barbaros postularunt, & præsertim quum Hunni Orientem sub Honorio & Arcadio invasissent, totamque Syriam anno [2] Græcorum 707. proditione Rufini Patricii, & ignavia Adæi

NOTÆ.

1 *Annis 65.* Annua Græcorum 609. respondet anno Christi 298. quo Nisibis sub Diocletiano & Maximiano mœnibus cincta est, mansitque in Romanorum ditione, ut rectè observat Josue annis 65. quum totidem anni effluxerint usque ad inaugurationem Joviani, quem Syri Jovinianum frequentiùs appellant. Quod autem scribit, Nisibin ad annos 120. Persis traditam fuisse, id solus Josue refert. Desinunt autem in annum Christi 483. Zenonis 10. Sozomenus lib. 9. cap. 4. de pace Vararanem inter ac Theodosium facta anno Christi 422. hæc habet, *Persæ quidem quum ad bellum prorupissent, centum annorum inducias cum Romanis pepigere.* Evagrius verò lib. 1. cap. 19. *Persas*, inquit, *insolentia elatos usque adeò superavit, ut pacem ipsis per legatos poscentibus concederet, quæ ad duodecimum annum Imperatoris Anastasii permansit*, ad annos scilicet octoginta dumtaxat, licet juxta pacta ad annos centum vigere debuisset. Verùm Josue de Nisibi loquitur, deque pace Jovianum inter & Persas facta.

2 *Anno 707.* Hunnos in ditionem Romanorum anno Græcorum 706. Christi 395. mense Julio irrupisse testatur Auctor Chronici Edesseni, & Dionysius Jacobitarum Patriarcha: quibus adde Socratem lib. 6. cap. 1. Sozomenum lib. 8. cap. 1. Claudianum lib. 2. adversùs Rufinum, & D. Hieronymum in epist. 30. de Epitaphio Fabiolæ, & epist. 3. ad Heliodorum. Vide Baronium ad annum prædictum num. 14. & Pagium num. 11. Eos Syri ܗܘܢܝܐ *Hunnos*, ܐܘܢܝܐ *Unnos*, & ܟܘܢܝܐ *Chunnos* vocant, ut apud Josue, & Auctorem Chronici Edesseni. A Rufino autem ad Imperii Orientalis devastationem accersitus, præter Josue, & Dionysium, testatur Marcellinus

Adæi militiæ Orientalis Præfecti oc-
1 cupassent. Tunc enim Pherozes [1] Persarum Rex acceptâ à Romanis ingenti pecuniæ summâ, Hunnos fregit, multasque ipsorum regiones suæ ditioni adjunxit: sed quum tandem vivus in hostium manus venisset, à Zenone ingenti pretio redemptus fuit, dimissusque ab Hunnis, postquam fidem obstrinxerat, in illorum fines non ampliùs se incursurum. Renovato autem à Pheroze contra jusjurandum prælio, iterùm victus, captusque fuit: iterumque libertatem pactis triginta auri talentis impetravit: quæ quum exhausto præteritis bellis ærario solvere nequiret, viginti talenta & Cavadem filium obsidem Hunnis tradere coactus est, donec residuum pactæ pecuniæ numeraret: qua numeratâ, filioque recepto, tertium contra Hunnos bellum movit: infelici tamen eventu, cæsis ingenti prælio Persis, & ipso Pheroze interfecto.

2 Pheroze regnante *Basilicus* [2] in Zenonem conspirat: quo paulò post in ordinem redacto, Illus & Leontius tyrannidem arripiunt hoc pacto. Quum Zeno post relegatum Basilicum ab ejus factione parari sibi insidias suspicaretur, Isauros gentiles suos omnibus ferè Orientis provinciis præfecit, è quorum numero *Illus* [3] Magister militum Antiochiæ
per eam occasionem creatus est. Qui 3
tamen paulò post affectati Imperii apud Zenonem delatus, & Constantinopolim revocatus ab eodem Zenone, clàm obtruncari jubetur. Sicarius illum stricto ferro aggressus, impacto levi vulnere, quo ejusdem auriculam amputavit, ab ipsius satellitibus repulsus est. Illus quòd res in ipso Imperatoris palatio gesta fuerat, Zenonem sibi infensum suæque vitæ insidiari meritò suspicatus, Antiochiam profugit. Imperator ne res in vulgus manaret, sicarium quidem statim oppressit; mox missis ad Illum nobilissimis viris, eundem ut metu deposito ad aulam rediret, cohortari pergit. At Illus, ut qui Zenonis ingenium satis perspectum habebat, nunquam ut Antiochia excederet, adduci potuit. Zeno patefactas esse machinationes suas sentiens, rem vi armisque conficere statuit, & Leon-

cellinus ad Consulatum Olybrii & Probini, qui in annum Christi 395. incidit. Progressus verò eorundem in Syria, totque ac tantarum urbium depopulationes, quas accurate describit Dionysius in Chronico, anno tantùm sequenti contigisse, rectè affirmat Josue.

1 *Pherozes*, ܦܝܪܘܙ. Id factum longè post primam Hunnorum irruptionem. Porrò Pherozes iste successit Isdegerdi II. Vararanis filio in regnum Persarum circa annum Christi 457. *Perozem* vocat Agathias lib. 4. qui postquam mortem Isdegerdis descripsit, hæc de eo subdit: *Perozes post illum Rex declaratur, vir temerariè audax & bellorum cupidus, & magnificentiam semper præ se ferebat; solidis autem tutisque consiliis non admodum utebatur, sed plus in eo erat audaciæ, quàm consilii.* Et infrà eum interiisse tradit *in expeditione adversùs Nephtalitas*: quos *Ephtalitas* sivè *Hunnos albos* appellat Procopius lib. 1. de Bello Pers. cap. 3. & 4. Obitum ejus ad annum 481. confert Pagius num. 5.

2 *Basilicus* ܒܣܝܠܝܩܘܣ. Sic Josue & Dionysius. Cæteri *Basiliscum* habent, quem anno 476. tyrannidem arripuisse, & sequenti anno in ordinem redactum fuisse, refert Pagius ad annum 477. num. 6.

3 *Illus* ܐܝܠܘܣ. *Ellum* vocat Josue, & Liberatus in Breviario cap. 17. Is autem Basilisci partes primùm sequutus fuerat: mox conciliatâ cum Zenone amicitia, Imperium eidem recuperare studuit, teste Theophane & Candido. Vide Pagium ad ann. 477. num. 4. & 478. num. 1. Quare ab eodem Zenone Consulatu cohonestatus fuit, & magisterio militiæ Orientalis. *Magistrum Officiorum* appellat Marcellinus in Chronico, qui ad annum 484. *Theodorico & Venantio Coss.* hæc habet. *Illus natione Isaurus, dignitate magister Officiorum, amputata apud Comitatum auricula, Orientem Zenoni infestus invasit. Porrò cum Leontio tyrannidem arripuit.* Eadem ex Eustathio narrat Evagrius lib. 3. cap. 27. *Res præterea Illi*, inquit, *ab eodem Scriptore elegantissimè exponuntur: quemadmodum quum à Zenone insidiis appetitus fuisset, effugerit: utque Zeno eum, quem ad interficiendum Illum submiserat, Illo necandum tradiderit; capitis amputationem mercedis loco ei rependens, eò quod conatu excidisset. Illum quoque Magistrum Orientalis militiæ renunciavit, studens ut occultæ essent insidiæ, quas ei comparaverat.*

Leontium adversùs Illum cum in-
1 gentibus copiis mittit. *Leontius* 1 ab Illo, ſpe oblata Imperii, ad ſuas partes pertrahitur, & Imperator, Illo apud quem rerum ſumma erat, adnitente, Antiochiæ ſalutatur: quem, ut quidam tradunt, Illus è medio tollere etiam cogitabat; diſſimulare tamen conſilium coactus eſt, donec Zenonem opprimeret. Illi Leontiique conſpirationem non modicè juvit Panprepius quidam, qui ut Perſarum Regis animum legationibus & pecunia tentarent, auctor fuit. Zeno Joannem militiæ magiſtrum contra Leontium Illumque mittit. Antiocheni obſidionem veriti, Leontium & Illum ab urbe pellunt. Metroninus cum quingentis equitibus Edeſſam, ab Illo & Leontio miſſus, occupare fruſtrà tentat. Illi demùm à Joanne acie victi, & in munitiſſima arce diù obſeſſi, atque à ſuis proditi, necantur: reliqui amputatis manibus dimittuntur.

Hic ſtatus erat Romani Imperii, quum extincto, ut diximus, Pheroze, Balaſces بلاش 2 ejuſdem fra- 2
ter regnum Perſarum occupat, princeps pacis ſtudioſiſſimus: qui exhauſtum ærarium cernens, mutuam à Zenone pecuniam petiit. At ille bello adversùs Illum ac Leontium occupatus, & pridem collatam Perſis à Panprepio pecuniam ſub initium arreptæ tyrannidis recolens, aurum quidem Balaſci negat; reſponſum verò hujuſmodi ad eundem dat: Vectigalia Niſibenorum, quæ contra fas exigis, quum ad Romanos jamdudùm jure ſpectent, habeto: præter ea, quod optes, nihil. Balaſces quum exercitum ob pecuniæ defectum alere non poſſet, à ſuis ſpretus, Magorum etiam factione oculis orbatus, regno exuitur, eique Cavades Pherozis filius, qui obſes apud Hunnos fuerat, ſubſtituitur. Magorum, autem in Balaſcem odii cauſa erat, quòd eorum le-
ges parvipenderet, & Balneas 3 ædi- 3
ficare

NOTÆ.

1 *Leontius* لاونطيوس Evagrius ex Euſtathio loco eit. *Illus verò*, inquit, *adſcito in ſocietatem Leoatio, & Marſo viro egregio, ac Pamprepio, ad Orientis partes perrexit. Refert deinde idem Euſtathias, quomodo Leontius apud Tarſum Ciliciæ Imperator auncupatus ſit: & qaem iſti tyrannidis ſuæ fructam perepeyint, quum Theodoricas vir natione Gothas, & qui apud Romanos erat illaſtris, adversùs eos miſſus eſſet cum Exercitu Romanorum ſimul ac Barbarorum. Idem Euſtathius eleganti admodùm ſtylo cædem eorum deſeribit, qaos Zeno crudeliter aecari juſſit, banc eis mercedem rependeus benevolentiæ, qua ipſam complexi fuerant*. Sed pro Theodorico Gotho *Joannem* habet Joſue, eumque *Scytham* cognomento nuncupat Theophanes, de quo vide Pagium ad annum 498. num. 1. Liberatus in Breviario cap. 17. Leontium refert tyrannidem priùs Antiochiæ arripuiſſe, quàm Illus in Zenonem rebellaret: *Contigit autem*, inquit, *tunc Ellum Magiſtrum ab Imperatore Zenone mitti in Antiochiam, at teneret Leontium, qai illic ab exercitu cum voto Verinæ Auguſtæ fuerat ordiaatus*. Sed magis eredendum Joſue, Euſtathio, ac Marcellino, qui Leontium contra Illum, non Illum contra Leontium à Zenone miſſum fuiſſe affirmant. Theodorus Lector lib. 2. pag. 558. *Illus*, inquit, *apertè adversùs Zenonem tyrannidem arripuit. Qaamque Tarſum veniſſet, Veriaam Auguſtam edaxit ex caſtello Papyrio, in quo ob tyrannidem Baſiliſci cuſtodiebatur. Perſuaſitque illi, ut Conſulem Leontium Imperatorem coronaret. Quo facto Veriaam quidem ad ſupradictum Caſtellum remiſeruat. Ipſi verò Aatiochiam iagreſſi, pro Imperatoribus ſe geſſeraat*. At Leontii oomen in Faſtis Conſularibus nuſquam legitur. Proſequitur idem Theodorus. *Poſt multa prælia Illus ac Leoatius per qaataor annos iatra Caſtellum Papyriam clauſi, taadem proditione fratris uxoris Trocundi, qaem Zeno ex arbe regia ad id ſubmiſerat, capti ſunt, & capite trancati*. Marcellinus ad Conſulatum Dinamii & Sifidii anno 488. Illi ac Leontii mortem deſcribens: *Leontius*, inquit, *Rex, & Illus tyrannas in Papyrio Iſauriæ caſtello capti, decollatique ſant. Capita eorum Conſtaatiaopolim allata, præfixa baſtilibus tabuere.*

2 *Balaſces* بلاش. *Obolam* vocat Agathias lib. 4. ubi quatuor dumtaxat annos in regno ei tribuit. *Blaſes* dicitur Procopio lib. 1. de Bello Perſico cap. 5. qui tamen à Joſue diſcrepat, dum Pherozi quidem Cavadem ſucceſſiſſe ſcribit: Cavadi verò ob legem de promiſcuo fœminarum uſu ejecto Blaſem ſubſtitutum fuiſſe. Sed pro Joſue ſtat Theodori auctoritas, qui lib. 2. pag. 566. hæc habet: *Cavades qaum Blaſſum patruum ſuum excæcaſſet, regnum Perſicam occupavit*.

3 *Balneas*. Magi oon ſolùm Ignem, ſed Aquam etiam colebant, ut ex Actis Martyrum Orientalium diſcimus pag. 191. quamobrem ſacrilegii accuſabant eos, qui Aquam lavaodo conſpurcarent. Cavadem Balaſcis nepotem Balneas in Perſide mox extruxiſſe, videbimus infrà.

1 ficare cogitaret. Cavades 1 regno
potitus, Legatos cum ingenti ele-
phante ad Zenonem mittit, postu-
lans pactam auri summam sibi trans-
mitti. Sed quum illi Antiochiam per-
venissent, comperissentque, Zenone
2 2 defuncto Anastasium Romani Im-
perii gubernacula suscepisse, mo-
nent Cavadem de novi Imperatoris
inauguratione. Quibus ille rescri-
bit, ut pecuniam ab Anastasio exi-
gant: ni solvat, bellum ipsi indi-
cant. Anastasius verò: Ast ego, in-
quit, quod Zeno decessor meus fa-
cere recusavit, nunquam adducar
ipse, ut faciam; præsertim quum
Persæ Nisibin Romanæ ditionis ur-
bem occupent, quam juxta pacta
conventa priùs redditam esse opor-
tebat, quàm pactam pecuniam pe-
teres. Cæterùm tot ego implicitus
3 sum bellis in 3 Barbaros, Germanos
nempè, & Blemmyos aliosque, ut
iniquum videatur Romanas copias
negligere, Persicis verò stipendia
solvere. Hæc Anastasius ad Cava-
dem: quem præterea in Christianos
Armenos Persis subjectos debaccha-
tum fuisse compererat, eò quod
Ignem adorare recusassent: novam
4 insuper Zoroastrianorum 4 Mago-
rum hæresim excitasse, quæ promi-
scuum fœminarum usum permitte-
bat.

Cæterùm Armeni quum rejecta ab
Anastasio Cavadis postulata accepis-
sent, à Persis defecerunt; eversisque
Ignis delubris, Magisque & aliis
Persicæ originis incolis interfectis,
Marzabanem Cavadis Ducem cum
exercitu profligant, missisque lega-
tionibus, ab Anastasio ut Romanis
deinceps parere ipsis liceat, etiam at-
que etiam postulant. Quos tamen
ille repulit, ne causam belli dare
Cavadi videretur. Per idem tempus
Cadseni 5 etiam in Cavadem rebel- 5
larunt, Nisibinque occupare tenta-
runt. Sed & Tamyreni 6 Persidis 6
incolæ, Regis avaritià commoti, &
montium, ubi habitabant, insupe-
rabili difficultate freti, omnia aude-
re, finitimas gentes, Persasque ipsos
subitis incursionibus vexare cœpe-
runt. Præterea Persarum proceres
Cavadem oderant, quòd ingenuis
fœminis adulteria permitteret. De-
nique Arabes, qui sub Persarum di-
tione erant, perturbari Cavadis re-
gnum animadvertentes, ipsi quo-
que oblata occasione crebras incur-
siones in Persidem faciebant.

Nec minoribus Romanum Impe-
rium tumultibus æstuabat. Nam
Isauri 7 post Zenonis obitum ab A- 7
nastasio deficientes, Imperatorem
sibi constituere moliebantur. Quod
quum Cavades comperisset, oppor-
tunum tempus se nactum arbitratus,
legatos iterùm ad Anastasium pro
pacto

NOTÆ.

1 *Cavades* ܩܘܕ. Ita Syri, Arabes, Persæque. *Cabadem* alii vocant.

2 *Zenone defuncto*. Hinc colligitur, Cavadem regnare cœpisse paulò ante Zenonis obitum, hoc est, circa annum Christi 490. Nam Zeno interiit anno 491. die 9. Aprilis, ut ex Malela ostendit Pagius. Quare rejiciendum videtur, quod idem Pagius ad annum 481. num. 5. scripserat, *Cavadem nimirùm anno circiter quadringentesimo octogesimo quinto regnare cœpisse*.

3 *Barbaros*. Bellum ab Anastasio in Germanos, Blemmyos, aliosque Barbaros initio Imperii gestum, nullus præter Josue commemorat.

4 *Zoroastrianorum* ܙܪܕܘܫܬܢܝܐ. Agathias lib. 4. legem à Cavade latam refert, qua uxorum communis usus sanciebatur. Theodorus Lector lib. 2. pag. 567. *Cavades*, inquit, *legem tulit Persis, ut uxores inter ipsos communes essent. Cujus rei causâ, regno expulsus, Regis Hunnorum auxilio regnum suum recuperavit*.

5 *Cadseni* ܟܕܝܫܝܐ. Cadusios appellat Theophanes ad annum Anastasii 15. eosque Persidis populos esse testatur. Meminit eorundem Isaac Presbyter Antiochenus Carm. de Beth-Hur oppido.

6 *Tamyreni* ܬܡܘܪܝܐ. Fortasse ex Tomitana Scythiæ regione in Persidem advenæ.

7 *Isauri*. De bello Isaurico Consule Marcellinum ad Consulatum Anastasii Augusti & Rufi, Evagrium lib. 3. cap. 35. Theophanem ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 484. & Nicephorum lib. 16. cap. 24. Durasse illud per sex annos, & ab anno 492. inchoatum fuisse, ex eodem Marcellino liquet.

pacto auro mittit, quem Isaurorum metu ad id solvendum adactum iri existimabat. At Anastasius: si mu-
1 tuas [1] inquit, pecunias accipere velis, dabo: sin autem obligatas exigis, iniqua petis. Hæc tamen responsio Cavadem nihil movisset, nisi profligatos mox Isauros didicisset. Intereà Satrapæ & Proceres in Cavadem conspirant, cumque clam è medio tollere statuunt. Quod quum ille rescivisset, ad Regem Hunnorum profugit, apud quem nutritus fuerat, quum à Pheroze patre obses datus fuit. Zamsaphes [2] ejus-
2 dem frater rerum potitus est. Cavades quum in gratiam Regis Hunnorum se insinuasset, ejus filiam, quam ille ex sorore ipsius in bello contra Pherozem capta susceperat, in uxorem ducit; soceríque ope regnum recuperat, Zamsaphe è regia ultrò excedente. Tamyrenos, Cadsenos, & Arabas compescit, & in amicos suscipit, modò prælianti in Romanos suppetias ferrent. Armenos quoque recipit, permissa Religionis libertate. Rebus ita compositis, ingentem exercitum ex Hunnis, Persis, Arabibus, Armenis, Tamyrenis, & Cadsenis collectum in fines Romanorum educit.

V. Chronicon in annos 13. divisum.

His in Præfatione generatim summatimque expositis, descendit Josue ad particularem rerum gestarum historiam, quam in annos tresdecim dividit: nimirùm ab anno Alexandri 806. ad annum 818. Incipit autem in hæc verba. ܥܠ ܥܠܬܗ ܗܟܝܠ
ܕܩܪܒܐ ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܝܠ ܣܦܩܐܝܬ
ܐܘܕܥܬܟ ܐܒܘܢ ܕܒܙܥܘܪ ܐܠܐ ܐܦ ܐܚܝܢ
ܟܕ ܡܟܪܝܘܬܐ ܦܬܓܡܐ ܐܝܟ ܠܘܩܒܠ
ܠܡܣܓܝܐܬܐ ܡܠܐ ܕܬܫܥܝܬܐ ܡܢ ܐܫܬܡܛܬ
ܘܡܠܬܐ. ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܕܟܬܒܬ
ܠܟܬܒܐ ܐܦܩܬ. ܘܡܢܗܘܢ ܡܠܘܬ
ܡܢ ܦܩܕܐ ܕܐܢܫܐ ܕܫܡܫܘ ܐܫܬܕܪܘܬܐ
ܓܒܐ ܠܘܬ ܬܪܝܗܘܢ ܡܠܟܐ ܐܫܬܡܥܬ ܘܐܚܪܢܝܬܐ
ܐܝܠܝܢ ܕܒܗܘܢ ܒܣܘܥܪܢܐ ܐܡܪܘ ܠܝ
ܐܬܥܒܕܘ. ܗܫܐ ܕܝܢ ܥܠ ܗܠܝܢ
ܕܠܘܬܢ ܐܬܥܒܕܘ ܫܪܐ ܐܢܐ ܕܐܘܕܥܟ
ܡܠܬܐ ܕܡܢ ܗܕܐ ܫܢܬܐ ܡܟܝܠ ܕܗܘܬ ܒܗ
ܡܪܝܪܬܐ ܫܢܩܐ ܘܐܘܠܨܢܐ
ܕܗܘܘ ܒܡܕܝܢܬܢ.
De causa igitur belli, & quomodo id vires sumpserit, satis me tibi indicasse arbitror, Pater, brevi usus stylo, & verbositatem narrationis fugiens. Ex his autem, quæ literis consignavi, quædam ex antiquis Codicibus descripsi; quædam ab iis, qui apud utrumque Regem (Persarum scilicet, & Romanorum Imperatorem) *legatione functi sunt, didici; quædam denique narraverunt mihi, qui rebus gestis interfuere. Nunc verò de iis, quæ apud nos gesta sunt, sermonem priùs instituam, quum à præsenti anno durissima*

NOTÆ.

1 *Mutuas*. Theophanes ad annum Divinæ Incarnationis 496. refert, Cavadem Persarum Regem pecunias exegisse ab Anastasio, eumque cautionem scribere jussisse, *si modò mutuum accipere vellet; alioquin se nullas daturum*. Procopius lib. 1. de Bello Persico cap. 7. *Cavades*, inquit, *Anastasium Augustum rogavit, uti pecuniam apud se fœnore occuparet*. Theodorus Lector lib. 2. pag. 566. *Anastasius Imperator*, inquit, *quum Cavades pecuniam ab eo flagitasset, respondit, si mutuam accipere vellet, cautionem scriberet: Sin minus, nihil se daturum esse. Atque ob hanc causam Cavades bellum intulit Romanis*.

2 *Zamsaphes* ܙܡܣܦ. Zamasphem vocat Agathias lib. 4. qui hæc de ejus inauguratione. *Conspiratione enim facta omnibusque insurgentibus, eum* (Cavadem) *abdicant, undecimo ex quo regnarat, anno, & in Lethes castellum conjiciunt: Regni verò potestatem in Zamasphem transferunt, qui & ipse Perozi filius erat, & alioqui lenitatis & justitiæ nomine optimè audiebat*. Mox de ejusdem abdicatione hæc subjungit, *Zamasphes sua sponte Regio solio excessit, regnumque potiùs relinquere censuit, quatuor annos eo gavisus*: Postquam scilicet Cavades, qui è custodia elapsus ad Hunnos confugerat, cum valido exercitu ad sua remissus fuit, filia regis uxore antea accepta, ut fusè Procopius lib. 1. de Bello Persico cap. 6.

ma flagella, signaque diebus nostris facta initium traxerint. Hanc historiam in suos annos distributam strictim percurrere pretium operæ duximus, eò quod Procopio, Evagrio, Agathiæ, Theophani, aliisque Scriptoribus maximam lucem afferat.

Annus Christi 495. 1 Anno Alexandri octingentesimo sexto Edessam lues invasit, deturpata miserum in modum hominum facie; nullo tamen post sanitatem signo morbi relicto. In eadem urbe pretia esculentorum laxantur, adeò ut triginta modii tritici, quinquaginta verò hordei denario venirent.

Annus Christi 496. 2 Anno octingentesimo septimo die 17. mensis Jar (*Maji*) feria sexta vertente & Sabato ineunte, accensis ad utramque fluminis ripam cereis funalibus, nova & hactenus insueta spectacula in Orchestra, quæ Trimarion dicitur, exhibita sunt. Crucis Labarum, quod B. Constantinus instituerat, è suo loco ad unum cubitum repentè excessit, quasi rem illam turpissimam aversatum: atque ita mansit totum Sabatum. Vesperè autem diei sequentis spontè in suum locum rediit.

Annus Christi 497. Anno octingentesimo octavo, eo signo Edesseni minimè conterriti adeò non resipuerunt, ut potiùs in graviora flagitia prolapsi fuerint. Intereà gliscente lue complures oculis capti sunt. Cyrus Edessæ Episcopus Collectam in Ecclesia indicit, ut ex oblatis à Fidelibus pecuniis argentea vasa fierent, quibus res sacra in solemnitatibus Martyrum celebraretur. Eutychianus Irenes maritus centum denarios contulit: alii pro suis quisque facultatibus. Eodem anno ad exitum vergente pro Anastasio urbis Præfecto Alexander substituitur, qui muros Edessæ sordibus purgari curavit. Fieri etiam in Prætorio foramen jussit, per quod supplices libelli clam immitterentur: quo artificio quæ in urbe secretò agebantur, didicit. Singulis autem sextis feriis sedens in Templo S. Joannis Baptistæ & S. Adæi Apostoli, lites componebat, & causas, quæ à quinquaginta annis in cassum agitatæ fuerant, omnes diremit. Ædificavit insuper Parepton juxta portam, quæ *Petræ* nuncupatur. Dimasion quoque apud horrea publica exstruere aggressus est, quod pridem designatum fuerat. Jussit denique cunctos artifices

NOTÆ.

1 *Anno Alexandri* 806. hoc est Christi 495. ut infrà ostendemus. Ante hunc annum Zenone defuncto Anastasium Imperio potitum fuisse, vidimus suprà ex Josue in Præfatione. Id *Olybrio Juniore Cos.* Indictione 14. die undecima Aprilis, feria quinta majoris hebdomadæ, anno Christi 491. contigisse, ostendit Eminentissimus Norisius in Dissertat. 3. de Epochis Syro-Macedonum cap. 4. Erravit igitur Dionysius, dum Anastasii inaugurationem ad annum Christi 497. protrahit, scribens in Chronico fol. 88.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Anno Græcorum 808. (Christi 497.) *obiit Zeno Imperator, eique substitutus fuit Anastasius genere Dyrrachiensis, vir Christianus & fidelis.* Dionysio turpiùs lapsus est Eustathius apud Evagrium lib. 3. cap. 29. dum initium Imperii Anastasii ad annum Alexandri Macedonis 832. confert, in hæc verba. *Porrò Eustathius scribit, ab exordio Imperii Diocletiani ad Zenonis obitum, & nuncupationem Anastasii, annos fluxisse septem suprà ducentos: à principatu autem Augusti, annos quingentos triginta duos, ac prætereà menses septem: ab Alexandri autem Macedonis regno octingentos & triginta duos similiter cum mensibus septem: à Romanorum & Romuli regno, mille & quinquaginta duos, ac prætereà menses septem: à Trojæ denique expugnatione, annos mille sexcentos & octoginta sex cum mensibus septem.* Atqui annus Alexandri 832. in annum Christi 521. competit; quo tamen nemo dixerit Anastasium Imperio potitum fuisse, quum constet ipsum anno Christi 518. die 9. Julii interiisse. Locus igitur sic restituendus: *ab Alexandri Macedonis regno ad nuncupationem Anastasii anni fluxerunt octingenti & duo cum mensibus septem:* nam demptis *triginta annis*, reliqui rectè se habent. Vide Pagium in Dissertatione de Periodo Græco-Romana num. 81. ubi hunc Evagrii locum quoad reliquas epochas examinat.

2 *Die 17. Maji*. Is annus fuit Christi 496. quo dies 17. Maji in feriam sextam incidit. Unde liquet, Epocham Alexandri, seu Græcorum à Josue usurpatam, trecentis undecim annis Christianæ vulgari priorem esse: quod adhuc ex appositis infrà hebdomadarum mensiumque diebus colligitur.

fices appetente Dominico die cruces officinarum foribus affigere, & circùm lampadas quinque accendere.

Annus Christi 498.

Anno octingentesimo nono majori quàm antea celebritate spectacula restaurantur. Cives per septem dies tunicis amicti, impositisque capiti tiaris, discinctique totam noctem per urbem discurrunt, funalia & odoratas pixides manu gerentes, & incondita carmina modulantes. Nec aderat, qui tantam hominum licentiam compesceret, ut Xenaias Episcopus Mabugensis, qui fortè Edessæ morabatur, populum pro concione increpare coactus fuerit. Corruunt duæ Basilicæ, & Balneum æstivum; nullius tamen periculo, præter duorum, qui dum inter se contendunt, uter prior evaderet, ruinâ oppressi sunt. Anastasius Imperator vectigal 1 unius aurei, quod 1
Artifices quarto quoque anno persolvere consueverant, cunctis subditis condonat. Hoc Edessenorum vectigal singulis quatuor annis libras auri centum & quadraginta conficiebat. Quamobrem in lætitiam effusi cives, ad Templum S. Sergii & S. Simeonis 2 cum cereis & thuribulis concurrunt, Psalmos canentes 2
& gratias Deo agentes, atque Imperatorem laudantes. Decreverunt autem celebritatem hujusmodi eodem recurrente die quotannis celebrandam esse. Eodem anno die 5. Haziran (*Junii*) decessit Cyrus 3 Episcopus, pro quo Petrus Edessenam 3
tenuit

NOTÆ.

1 *Vectigal*. Describitur ab Evagrio lib. 3. cap. 39. *Impositum autem erat*, inquit, *tùm aliis compluribus, qui stipe collatitia victitabant, tùm mulierculis, quæ corpore quæstum faciebant, & per abdita atque obscura urbis loca in cellis meritoriis ad stuprum prostabant: masculis præterea, qui muliebria passi fuerant, nec naturam solùm ipsam, verùm etiam rempublicam ignominia afficiebant*. Sed clariùs à Cedreno: *Quisquis mendicus, quævis meretrix, quævis repudiata, quivis servus, quivis libertus ærario aliquid impendebant: atque etiam de mulo, de fimo, de jumentis, de canibus in urbe, vel rure degensibus, homo sive mas esset, sive fæmina, aurum argenteum pendebat. Tantumdem equus, bos, mulus, asinus, aut etiam canis obolos sex*. Meminit ejusdem Theodorus Lector lib. 2 pag. 566. *Anastasius Chrysargyrum abolevit, & venationes amphitheatri sustulit, & magistratus, qui antea venales erant, gratis contulit*. Et Theophanes ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 493. qui Kalendis Septembris anni Christi 500. inchoatur, ait: *Hoc anno Chrysargyrum tributum, & venationes, sive pugnas cum bestiis publicas Anastasius abolevit, & magistratus qui anteà venales erant, gratis contulit*. Vide Baronium ad ann. 491. num. XI. & Pagium ad eundem annum num. XII. qui tamen loco non suo hæc narrant: nam istud quidem quadriennale tributum nec anno 491. nec 500. sublatum fuit, sed mense Majo anno Christi 498. ut præter Josue, testatur etiam Auctor Chronici Edesseni, his verbis:

[illegible]

Anno Græcorum 809. (Christi 498.) *mense Majo remissum fuit aurum artificibus universæ terræ*. Venationes verò cum bestiis, seu sanguinaria illa certamina inter bestias & homines in spectaculis publicis fieri solita, anno Græcorum 810. Christi 499. ab Anastasio abolita fuisse, videbimus infrà ex Josue, qui rerum istarum testis fuit vivus ac præsens. Ejusdem Josue auctoritate haud temerè dixerim, Chrysargyrum in diversis Romani Imperii urbibus diversum fuisse: & Edessæ quidem non ex turpi corporis quæstu, ut Evagrius, & Cedrenus narrant, sed ex officiois artificum dumtaxat colligi consuevisse. Verba ejus hæc sunt. [illegible]

Hoc eodem anno jussit Anastasius condonari aurum, quod artifices quarto quoque anno persolvebant, eosque à tributo liberos fecit. Neque verò Edessæ tantùm edictum hujusmodi promulgatum fuit, sed etiam in cunctis Romanæ ditionis urbibus. Ubi de meretricibus, de repudiatis, de cinedis, & de pauperibus ne verbum quidem.

2 *S. Simeonis*. Simeoni Stylitæ statim atque decessit, Templum Antiochiæ excitatum fuisse, vidimus suprà pag. 253.

3 *Cyrus*. De Cyri decessu & Petri ordinatione, hæc Auctor Chronici Edesseni.

[illegible]

Mense Junio die sexta migravit ex hac luce Cyrus Edessæ Episcopus: cui substitutus fuit Petrus, & Edessam ingressus die duodecima Se-

tenuit Ecclesiam. Hic præter consuetas anni festivitates solemnitatem
1 quoque Hosannarum 1 indixit. Ritum etiam instituit benedictionis A-
2 quæ 2 in nocte Epiphaniæ. Chrisma
3 3 denique universo populo spectante Feria quinta mysteriorum (*in cœna Domini*) consecravit. Alexandro urbis Præfecto subrogatur Demosthenes, qui omnes civitatis porticus albas fieri jussit. Complures tamen experientia docti, calamitates urbi portendi hoc facto ajebant.

Anno octingentesimo decimo, mense Majo locustæ ab Austro convolantes, terram operuerunt; exiguo tamen regionis nostræ damno. Mense Augusto ejusdem anni publicatum est Anastasii Imperatoris edi- Annus Christi 499.
ctum per omnes Romani Imperii ur-
bes, quo venationes, 4 seu pugnę cum 4
bestiis interdicebantur. Mense verò
Septembri accidit ingens 5 terræmo- 5
tus & multæ urbes corruerunt. Fons balnei Iberorum eadem die aruit. Euphratis etiam aquæ defecerunt, hia-

Septembris. Nonno Cyrus successerat anno Græcorum 782. Christi 471. de quo suprà pag. 257. Porrò Cyrum hunc, unàcum Anthimo, Severo, Petro Apameensi, aliisque Hæreticis Acephalis damnat Hormisda Papa in epist. ad Archimandritas & Monachos secundæ Syriæ.

1 *Hosannarum*. De solemnitate Hosannarum recole quæ notavimus suprà pag.23.

2 *Aquæ*. Benedictionem Aquæ in festo Epiphaniæ à Petro Fullone in Ecclesiam Antiochenam iotroductam fuisse, refert Theodorus Lector lib.2. pag.566. *Petrus Fullo*, inquit, *instituit, ut invocatio super aquas die festo Theophaniorum fieret sub vesperam*. Proclum verò Cypri Episcopum ritum illius benedictionis ampliasse, testatur Jacobus Edessenus in epistola ad Adæum Presbyterum, de qua suprà pag.171.

3 *Chrisma*. Theodorus Lector loco cit. eundem Petrum Fullonem scribit instituisse, *ut Sacrum Chrisma in Ecclesia coram omni populo consecraretur*. Qua de re observandum est, Scriptores Orientales passim supponere, à solo Patriarcha Antiocheno Chrisma confici consuevisse, & reliquis Patriarchis atque Episcopis distribui; Patres verò Synodi Chalcedonensis, illius conficiendi potestatem cunctis Episcopis dedisse. Audi Nicooem Abbatem epist. 37. ad Gerasimum fol.368. ونجد في ما عملته ميئودس خلكدونيا قد رسم ان يقدس الميرون في كل موضع وقبل ما كان مطلقا تقديسه الا لبطريرك انطاكية وحده . فلما قيل انه يباع ويشترى ثمنا اطلق عمله في كل موضع .

Reperimus autem in Actis Synodi Chalcedonensis, conficiendi ubique locorum Chrismatis potestatem factam. Nam olim quidem uni Patriarchæ Antiocheno fas erat illud consecrare: quum verò percrebuisset, Sacrum Chrisma venditioni emptionique subjici cœptum esse, tunc omnibus permissum fuit, Chrisma conficere. Quidquid sit de antiqua illa consuetudine per Concilium Chalcedonense abrogata, certè Chrismatis conficiendi facultatem in Oriente sibi solis Patriarchæ nunc reservant.

4 *Venationes*. [illegible]. Græcis κυνήγια.

Vide, quæ suprà ad annum Græcorum 809. adnotavimus. Verba Josue in Textu mutila sunt; sic enim habent: [illegible]

Mense autem Augusto hujus anni Edictum ab Anastasio Imperatore prodiit, (supple [illegible] ut abolerentur) *Cynegia*, (hoc est, venationes cum bestiis) *ab omnibus civitatibus Romanorum*.

5 *Terræmotus*. Nicopolis casum indicat Auctor Chronici Edesseni sub eodem anno, & generalem famem ex locustarum alluvione exortam. [illegible]

Anno, inquit, octingentesimo decimo plurimæ visæ sunt locustæ, quæ tamen exiguum eo anno damnum peperere, quum plantæ iterùm germinassent. Accidit prætereà ingens terræmotus, & Balneum Iberorum per tres dies aruit. Sed & Nicopolis urbs corruit, cunctosque incolas, præter Templum, Episcopum, duosque ejusdem Syncellos, oppressit. Nicopolim sub Heliogabalo Imperatore & Julio Africano Episcopo, olim iostauratam fuisse, docet Eusebius in Chronico ad annum Abrahæ 2238. qui Kalendis Octobris anni Christi 221. *Grato Sabiniano & Claudio Seleuco Consulibus* iochoatur. *In Palæstina*, inquit, *Nicopolis, quæ priùs Emmaus vocabatur, Urbs condita est, Legationis industriam pro ea suscipiente Julio Africano, Scriptore temporum*. Eadem ex Eusebio descripsit Dionysius Patriarcha in chronico ad annum Abrahæ 2236. Vide Pagium ad annum Christi 220. num. 2. & D. Hieronym. in Catalogo cap.63.

hiatibus terræ absorptæ. Sed & Nicopolis urbs intempesta nocte subversa est: nam epistola ad nos eodem
mense allata fuit, qua significabatur,
cives, advenas, fratresque Scholæ
1 [1] nostræ, qui ibidem morabantur,
ruinâ oppressos fuisse, præter unum
Episcopum, & duos ejusdem familiares, qui in Ecclesia intra cancellos
Altaris dormiebant. Sic autem narrabat mihi quidam Frater fide dignus. Dum vespere, inquit, ante
noctem illam, qua Nicopolis corruit,
unàcum socio meo, in eadem urbe
diversarer, ille aëris intemperie gravatum se sentiens, foras excedere
precibus me compulit. Sub auroram autem urbem ingressi, collapsas
domos cernimus, & clamores plurimorum audimus, quos ruinæ contexerant. Accurrunt è vicinis locis,
qui eâdem ruinâ sepultum Episcopum cum duobus familiaribus extraxerunt. Quumque panem & vinum poposcisset, ut rem sacram faceret, nec in urbe invenire ea potuisset, à quodam viatore exiguas
2 [2] micas, parumque vini accipiens,
Eucharistiam confecit, & tradidit
circumstantibus. Eodem die corruit
quædam Martyrum Ecclesia ibidem sita, quam Sancti *Aresmesatæ*
[illegible] vocant, quum Festum
ipsius Martyris perageretur, & frequentissimum populum, qui fortè
illuc ad nocturnas preces confluxerat, oppressit.

Anno octingentesimo undecimo, Annus Christi 500.
mense Tesri priore (*Octobri*) die
vigesimo tertio, Sabato, Sol [3] deficit ab ortu usque ad horam octavam. 3
Terra autem, quæ radiis illustrabatur, cinere aut sulphure conspersa videbatur. Eodem die corruêre mœnia urbis ab Australi parte
usque ad Portam majorem. Hoc flagello moniti Edesseni, Petro Episco-
po indicente, Supplicationes [4] per 4
totam urbem ad Ecclesias fecerunt.
Confluxere omnes viri, mulieres,
pueri, & Clerici crucem præferentes,
& Psalmos canentes, atratis vestibus
assumptis: sed & monachi monialesque omnes regionis nostræ, orationi
institerunt impensissimè. Novembri triplex in cœlo signum apparuit
sub meridiem. Primum in cœli medio Austrum versùs, imaginem arcus præferebat, qui in aere conspici
solet; ita tamen ut arcus curvatura
terram respiceret, extrema cœlum.
Alterum, Orientem versùs: Postremum ad occasum. Decembri vidimus aliud portentum ad occasum
similiter, & ad Austrum in eodem angulo, Figuram hastæ præferebat.
Quidam ajebant esse signum perditionis: alii hastam desolationis. Men-
se Adar (*Martio*) locustarum [5] nu- 5
bes densissimæ operuere Arabiam,
Rhesinam, Telam, & Edessam. In-
de

NOTÆ.

1 *Scholæ nostræ*. Intelligit Josue Scholam Edessenam, non quidem eam, quæ Persica nuncupabatur, & à Zenone Imperatore extirpata est, ut scribit Theodorus Lector lib. 2. pag. 558. & 566. sed aliam in eadem urbe, ubi Josue literis vacavit, antequam Monachos propè Amidam fieret.

2 *Exiguas micas*. Verba Josue sunt hæc:

[illegible]

Postbæc fortè adfuit bonus quidam viator, qui modicas panis micas, & parum vini ei (Episcopo) *dedit. At ille oblationem obtulit, oravit, & circumstantibus Eucharistiam in Sacramentum vitæ porrexit.*

3 *Sol defecit*. Id accidit anno Christi 499. quo dies 23. Octobris in Sabatum incidit. Alium Solis defectum refert Marcellinus in Chronico *Indictione 5. Anastasio Augusto solo Cos.* hoc est, anno 497.

4 *Supplicationes*. Publicarum supplicationum ritum antiquissimum in Ecclesia Syrorum, vidimus etiam suprà in Sancto Isaac pag. 224.

5 *Locustarum*. Eadem habet de Locustis & fame hujus anni Auctor Chronici Edesseni:

[illegible]

Anno Græcorum *octingentesimo undecimo multæ advenerunt locustæ, totumque frumentum corruperunt, absumpseruntque*. Id refert Abulpharagius ad annum Anastasii unde-

deci-

de avolantes, omnia circum loca depastæ sunt à finibus Assyriorum usque ad mare Occidentis, (*hoc est Syriacum*) & in Boream confluentes, ad fines usque Iberorum pervenere. Hinc fames atrocissima mense Aprili accidit, ita ut quatuor modii tritici, sex verò hordei denario venirent: cabus autem cicerum quingentis nummis, fabarum quadringentis, & lentium trecentis sexaginta. Famem verò, multarum urbium desolatio consequuta est, migrantibus incolis in boreales & occidentales terras. Tunc Petrus Edessæ Antistes Imperatorem adit: petit, ut attentâ temporum calamitate vectigalia condonaret, aut imminueret. Eodem simul tempore aurum à Præfecto Edessæ ad ærarium transmissum est. Allatum aurum intuitus Imperator, tributum condonare noluit: Edessenis tantùm condonavit, ne aquam Romanis (*militibus*) afferrent; iis verò, qui in suburbiis pagisque habitabant, tributa capitatim exigi solita, & quandam pecuniarum summam ipsis olim indictam. Demosthenes quoque urbis Præfectus in urbem regiam se confert, Eusebio Vicario suo relicto. Hic ut populo consuleret, omnibus faciendi, vendendique in foro panis potestatem fecit, quum pistores Urbis haud satis essent. Fames autem adeò crevit, ut quidam in Ecclesias irruperint, & Sanctam Eucharistiam, ceu panem communem, absumpserint; alii cadavera effoderint, & in cibum verterint.

1 Annus Christi 501. Anno octingentesimo [1] duodecimo decimum, Christi 501. وفي السنة الحادية عشر له عرض في بلاد الروم جوع شديد وظهر جراد كثير وافسد عامة غلاتهم ووضع يعقوب السروجي ميامر على ذلك :

Anno ipsius (Anastasii) *undecimo accidit in regionibus Romanorum ingens fames, multæque apparuerunt locustæ, quæ totam ferè annonam absumpserunt: de qua re composuit Jacobus Sarugensis hymnos.* Idem Josue ad annum Græcorum 814. testatur, Jacobum Sarugensem de locustis carmina scripsisse, ut videbimus infrà. Ejus verba recole in S. Jacobo Nisibeno pag. 21.

necdum laxante annona, atrox pestilentia mense Novembri advenarum turbam, deinde indigenas corripuit. Demosthenes Edessæ Præfectus ab Anastasio ingentem auri summam impetravit in pauperum subsidium. Edessam Constantinopoli reversus pauperes collegit, & quos plumbeo signo ad collum appenso notaverat, iis libram panis dietim subministrabat. Mense Decembri fami ac pestilentiæ intolerandum frigus additum est, miserabili plebeculæ exitiale. Quocirca Oeconomi Ecclesiæ Mar Tutaël Presbyter, ܡܪܝ ܛܘܬܐܝܠ ܩܫܝܫܐ, & Mar Stratonicus ܘܡܪܝ ܣܛܪܛܘܢܝܩܐ, posteà Charrensis Episcopus, hospitium pauperibus juxta eandem Ecclesiam excitarunt. Præfectus verò urbis ablatis valvis Basilicarum, quæ juxta Balneum hibernum sunt, ex paleis & storeis ibidem lectulos composuit ad pauperum usum. Ab initio ergo Novembris usque ad finem Martii fame, peste, ac frigore innumerabilis Edessenorum advenarumque multitudo extincta fuit. Fama est, singulis diebus cadavera ferè centum, aliquando centum ac viginti, sæpè etiam triginta suprà centum elata fuisse. Claruit tunc pietas Nonni ܢܘܢܐ Xenodochi, & præfatorum œconomorum Ecclesiæ, qui defunctos undique colligebant, & novis effossis sepulcris, vel antiquis instauratis, maximè in Cœmeterio Mar [2] Cononis ܘܕܡܪܝ ܩܘܢܘܢ ܣܗܕܐ 2

1 *Anno* 812. Calamitates præsentis anni his verbis describit Dionysius in Chronico, ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܪܬܥܣܪܐ ܗܘܐ ܟܦܢܐ ܘܩܡܨܐ ܘܡܘܬܢܐ ܪܒܐ. *Anno* 812. *accidit fames, locustarum alluvio & atrox pestilentia.* Sed locustas duobus proxime elapsis annis dumtaxat Mesopotamiam infestasse, mox vidimus.

2 *Cononis*. Hæc de eo Auctor Chronici Edesseni: ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܥܣܪܐ ܒܝܘܡܝ ܩܘܢܘܢ ܐܦܣܩܘܦܐ ܐܬܒܢܝ ܒܝܬ ܩܒܘܪܐ ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܘܕܩܠܝܪܘܣ ܒܝܬ ܩܒܘܪܐ ܕܐܦܣܩܘܦܐ ܕܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ.

Anno

[illegible] humabant. Funus autem eorum folemni cum pompa ex Ecclesiæ more curabant: nimirùm præeunte frequenti virorum ac mulierum turba, ipso urbis Præfecto unàcum optimatibus, ac Petro Episcopo prosequentibus. Mense Martio supplicatio publica indicitur. Neque verò Edessam folùm, fed finitimas etiam regiones ab urbe Antiochia Nisibin usque ea calamitas corripuit.

Annus Christi 502. Anno octingentesimo decimo tertio mense Majo, Anastasii Imperatoris edicto spectacula [1] sublata sunt:
1 quod consequuta est annonæ insperata laxitas: nam triginta post diebus duodecim modii tritici, duo verò suprà viginti hordei denario distracti sunt. Mense Augusto [2] die
2 vigesimo secundo, illucescente feria sexta, igneus globus ad boream apparuit, desiitque videri sub finem noctis. Eodem die, (ut ex amicorum qui Hierosolymam proficiscebantur, literis cognovimus,) Ptolemais, quæ & Acon, Tyrus, & Sidon urbes terræmotu [3] concussæ 3
sunt. Synagoga quoque Judæorum in urbe Beryto corruit. Nicomedienses autem malorum Spirituum infestationem passi, post jejunia & publicas supplicationes tandem liberantur. Eodem denique die, quo ignis visus est, Cavades Persarum Rex, Pherozis filius, cum ingentibus Persarum Hunnorumque copiis Aquilonares Romanorum fines invasit, & Theodosiopolim [4] Arme- 4
niæ urbem obsedit: quam à Constantino ejusdem loci Præfecto proditam, diripit, incenditque cum adjacentibus oppidis; & præsidio ibidem relicto, Constantino ipso Duce, in Mesopotamiam irrumpit.

Anno octingentesimo decimo quarto, Annus Christi 503.

Anno Græcorum 614. (Christi 313.) *jecit fundamenta Ecclesiæ Edessenæ Cono Episcopus: perfecit autem absolvitque ædificium Sandes Episcopus, ejusdem successor.*

1 *Spectacula*. Vide Pagium ad aoo. 491. num. 12. ubi ex Theophane, Cedreoo, & Glyca hoc Anastasii edictum exponit, licet illud ad aooum 500. perperàm conferat.

2 *Augusto*: hoc est, ad vesperas feriæ quintæ anni 502.

3 *Terræmotu*. Ejusdem meminit Dionysius in Chronico in hæc verba: [illegible]

Anno 813. *Accidit ingens terræmotus, corruitque Ptolemais, Tyrus, & Sydon. In urbe etiam Beryto Synagoga Judæorum subversa est.* Theophanes ad annum Incarnatioois 496. Anastasii 12. *Neocæsareæ*, inquit, *quum terræmotus jam jam esset futurus, miles quidam agens iter, tamquam duos milites civitati videt imminentes, aliumque à tergo clamantem: Servate domum, in qua Gregorii loculus. Moxque insequuto terræmotu, urbis pars plurima corruit, præter S. Gregorii Templum.* Subjungit Dionysius de igneo globo: [illegible]

Eâdem hac nocte, qua terræmotus contigit, mense nimirùm Augusto, die vigesimo secundo, illucescente feria sexta, visum est ad boream signum, instar ignis ardentis. Dinnysio ac Stylitæ coosooat Auctor Chronici Edesseni: [illegible]

Anno, inqnit, 813. *ingens ignis in parte boreali apparuit, qui tota nocte ardebat, die vigesimo secundo Augusti*: nimirùm desinente, & ineunte die vigesimo tertio: nam leria sexta iochoata est exacto die vigesimo secundo Augusti anni 502.

4 *Theodosiopolim*. Hujus urbis expugnatio describitur à Thenphane ad annum Inearnatinnis 497. Anastasii 13. *Primùm quidem*, inquit, *Cavades in Armeniam irrumpit, & Theodosiopolim Constantino Senatorii Ordinis viro Illyricarum copiarum Ductore eam prodente cepit*. Eadem de Theodnsiopoli Evagrius lib. 3. cap. 37. *Persæ quoque, regnante apud ipsos Cavade, fœdus rupere: & relictis propriis sedibus, primùm quidem in Armenias cum exercitu invaserunt. Quumque oppidulum Theodosiopolim cepissent, Amidam versùs, quæ urbs Mesopotamiæ est satis munita, iter fecere.* Id sub finem Augusti anni Christi 502. contigisse, liquet ex Josne Inculeotissimo teste. Quare rejiciendus Dionysius, qui Theodosiopnlim anno 503. eaptam scribit: nam ex eodem Josue constat, eo annn urbem illam non à Persis expugnatam, sed à Romanis receptam fuisse, ut infrà notabimus.

to, die 5. Octobris, Sabato, Cava-
1 des Amidam 1 obsidere cœpit. Ana-
stasius Rufinum cum pecunia ad Ca-
vadem mittit, rogans, ut à Roma-
norum finibus abstineat. Rufinus
Cæsaream Cappadociæ profectus,
quum accepisset, Cavadem jam li-
mites suos transgressum, Aghel
2 2 ܐܓܝܠ Sophen ܨܘܦܢ, & Arabiam
ܥܪܒ diripuisse, relictâ ibidem pe-
cuniâ, ipsum adit, petitque, ut ob-
latâ auri summâ contentus, è Ro-
manorum finibus excedat. At Ca-
vades Rufino in custodiam tradito,
Amidam machinis incessanter quate-
re pergit, & Naamanem Arabum
Regem ad australes regiones Hara-
nitas invadere jubet. Arabes cum
Persis conjuncti, provinciam depo-
pulantur usque ad Constantinam,
seù Telam urbem. Die 19. Novem-
bris Olympius 3 Telæ, & Eugenius 3
Melitinæ Duces Persas primùm fun-
dunt: sed mox ad urbem Telam
4 colligendis manubiis occupati, à 4
supervenientibus Persarum, Hun-
norum Arabumque copiis ingenti
clade in Telbesme 5 pago affecti 5
sunt. Die 26. ejusdem mensis Naa-
manes ad Austrum profectus, ab ur-
be

N O T Æ.

1. *Amidam*. Hæc obsideri cœpit anno Christi 502. quo Sabatum in diem 5. Octobris competit. Capta est autem die decima Januarii anni 503. ut præter Josue, docet Auctor Chronici Edesseni, in hæc verba:

ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܣܪܐ ܩܘܐܕ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ
ܐܬܐ ܠܗ ܐܩܝܦ ܠܐܡܝܕ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ ܒܚܡܫܐ
ܒܬܫܪܝ ܩܕܡܝ. ܘܟܒܫܗ ܒܬܫܥܝܢ ܘܫܒܥܐ
ܝܘܡܝܢ ܕܬܘܬܒܗ ܕܥܠܝܗ.

Anno 814. Cavades Persarum Rex obsedit Amidam Mesopotamiæ urbem die quinto Octobris: quam & nonagesimo septimo obsidionis die expugnavit. Totidem enim dies sunt à quinto Octobris usque ad decimum Januarii. Quare corrigendus in primis Procopius, qui lib. 1. de bello Persico cap. 7. *octoginta duntaxat obsidionis dies enumerat*. Præterea corrigendus Marcellinus, qui *mensibus quinque* eam obsessam fuisse scribit, & *Indictione x. Probo & Avieno Coss.* hoc est, anno Christi 502. expugnatam. Hoc postremum licet viri eruditissimi Baronius ac Pagius amplexi sint, Eustathio tamen & Josue Stylitæ repugnat, qui rem temporibus suis gestam literis prodiderunt, ut Auctorem Chronici Edesseni & Dionysium taceam. Nam Josue quidem Amidam captam docet anno Græcorum 814. qui anno Christi 503. respondet. Eustathius verò id factum ponit *anno Anastasii duodecimo*, ut legere est apud Evagrium lib. 1. cap. 19. & lib. 3. cap. 37. Atqui annus duodecimus Anastasii cœpit mense Aprili anni Christi 502. Amida verò capta est mense Januario, ut præter Josue & Auctorem Chronici Edesseni testatur etiam Procopius loco cit. qui hiberno tempore eam expugnatam scribit. Mense autem Januario anni 502. nondum inchoatus erat annus Anastasii duodecimus. Argumentum igitur, quod Pagius ad annum 502. num. 13. Theophani opponit, contra ipsum Pagium retorquetur. Demùm corrigendus Abulpharagius, qui Amidæ expugnationem sub Leone Augusto immani anachronismo collocat.

2 *Aghel*. Hinc Maras B. Ephræmi Discipulus *Aghelæus* appellatur in Testamento Sancti Doctoris, ut notavimus pag. 144. Ejus loci Episcopus Theodorus subscribitur Quintæ Synodo Oecumenicæ sic: *Theodorus Episcopus Ingilon urbis*: quæ quidem alia est ab *Anchialo*, cujus itidem Paulus Episcopus nomen suom subscribit. *Sophene* autem, regio Sophosene est, cujus Metropolis Tagrit, ut diximus pag. 174.

3 *Olympius*. Alypium appellat Theophanes, de quo infrà ad annum Græcorum 816.

4 *Telam*. Tela Mesopotamiæ antiquissima urbs, instaurata fuit à Constantio Imperatore anno Christi 350. & Constantina ab ejus nomine appellata, teste Auctore Chronici Edesseni: ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܚܕܐ ܒܢܐ
ܐܦ ܗܘ ܩܘܣܛܢܛܝܘܣ ܠܬܠܐ ܡܕܝܢܬܐ ܗܝ
ܕܩܕܝܡ ܐܢܛܝܦܘܠܝܣ ܡܬܩܪܝܐ ܗܘܬ.

Anno Græcorum sexcentesimo sexagesimo primo ædificavit etiam Constantius Telam urbem, quæ olim Antipolis dicebatur. Vide Dionysium in Chronico ad annum Græcorum 660. Hujus urbis celeberrimi fuerunt Episcopi Sophronius & Baradatus, quorum primus à Dioscoro in Latrocinio Ephesino depositus fuit, secundus sub hoc Persico bello claruit, ut ex Josue constat. Ejusdem situm describit Theophanes ad annum Anastasii 13. *Constantina*, inquit, *Nisibin ad occasum sex & quinquaginta stadiis, totidemque Amidam septentrionem versus distantes habet*. Quare corrigendus Henricus Valesius, qui in Notis ad lib. 1. Evagr. pag. 58. eam in Phœnicia perperàm collocat.

5 *Telbesme*. ܬܠܒܫܡܐ ܩܪܝܬܐ. Ejus cladis meminit Dionysius in Chronico ad hunc annum: ܘܗܘܐ ܚܒܠܐ ܚܒܝܫ ܡܢܕܝܢ

be Haran usque ad mœnia Edessæ omnes circum regiones vastat. Captivorum numerum duodeviginti millia & quingentos excessisse ferunt. Edesseni muros urbis instaurant, vestibulsque ferreis portas communiunt, corrogatis ad id opus ab unaquaque familia decem libris ferri. Eugenius imparem se omnibus simul Persarum copiis animadvertens, collectis sui exercitus reliquiis, urbem
1 Theodosiopolim 1 invadit, quam & fugato Persarum præsidio capit. Amideni obsidionem intrepidè sustinent, adeò ut Cavades obsidionem solvere cogitaret, trimestri spatio quinquaginta militum millibus amissis. Verùm die decima Januarii vel cu-
stodum socordia, vel proditione 2 ut 2
alii suspicati sunt, Amida expugnatur, cæsis plusquàm octoginta millibus incolarum, præter eos, qui vel Tigri fluvio submersi, vel in puteos projecti, vel alio mortis genere absumpti sunt. Cavades urbe potitus, relicto trium millium peditum
præsidio 3 ad Sigar 4 [illegible] montem 3 4

[illegible]

Eodem anno, inquit, *gestum fuit in Telbesme bellum Romanos inter ac Persas; & Romani quidem profligati sunt: Persæ verò Telam & Edessam obsederunt, & Haranitarum* (hoc est, *Charrensium*) *regionem depopulati sunt*.

1 *Theodosiopolim*. Hinc rejicitur Dionysius, qui hoc anno Amidam simul, ac Theodosiopolim à Persis captas scribit. Procopius lib. 1. de bello Persico cap. 10. testatur, eam urbem mœnibus validissimis ab Anastasio cinctam fuisse.

2 *Proditione*. Custodes Amidæ non proditionis, sed socordiæ accusat Josue: [illegible]

Die decima mensis Januarii, inquit, *custodes mœnium multo se vino propter frigus ingurgitantes, gravi somno intempesta nocte oppressi sunt. Alii verò relictis stationibus propter irruentem imbrem in domos suas sese recepere.* Idem ferè legitur in ms. Cod. Syriaco Vaticano XXIV. cujus auctorem Zachariam Melitinensem puto: qui fol. 84. narrat, alteram ex Amidæ Turribus à monachis *Monasterii Joannis Iberorum* [illegible] quibus Abbas quidam genere Persa præerat, custoditam fuisse, multoque vino oppressos, animadvertere nequivisse ingressum Persarum in urbem: ipsos verò Monachos à Persis primùm interemptos. Eorum stragem describit etiam Dionysius ad hunc annum; sed temulentiam videtur negare: [illegible]

In Schola, inquit, *quæ Iberorum appellatur, quum omnes Monachi Cœnobii Joannis Iberorum ministerio fungerentur, ingressi duo speculatores, nonaginta viros ex eis interfecerunt, reliquis in captivitatem ductis*. Et Procopius lib. 1. de bel. Pers. cap. 7. *Turris cuniculo proximæ custodia Christianorum moderatissimis, quos Monachos appellant, obtigerat. Festum isti solemne egerant eo ipso die. Oborta nocte, fracti omnes gravi labore panegyris, & cibo ac potu suprà consuetudinem expleti, quid hostis infrà strueret, minimè sentiebant. At Persæ paulatim in urbem per cuniculum illapsi, suggressique ad turrim, obrutos somno Monachos quum offendissent, ad unum omnes mactarunt*. Demùm Theophanes ad annum vulgarem 503. *Tandem Amida post trimestrem obsidionem à Barbaris bello fatigata, ab turrium una, quam propugnandam susceperant Monachi; cujusdam* (non Monachi, sed Persæ, ut narrat Procopius loco cit.) *proditione, noctu in hostium* (*scalis autem ad invasionem utebantur*,) *potestatem venit*. Ab his tamen Monachis proditam fuisse Amidam testatur Marcellinus: *Amidam*, inquit, *opulentissimam civitatem, Monachorum ejus astu proditam, Choadis Rex Persarum quinto mense, quàm expugnare eam cœperat, irrupit, proditoresque ejus Monachos obtruncavit*. Ubi obiter observa, singulis ferè Christianorum nationibus, qui sub Persarum jugo gemebant, Scholas & Monasteria in præcipuis Mesopotamiæ urbibus erecta fuisse.

3 *Præsidio*. Eglonem militiæ præfectum cum tribus militum millibus à Cavade Amide relictum, scribit Zacharias Melitinensis in laudato Cod. Vatic. XXIV. *Glonem* Procopius appellat loco cit. & mille tantùm virorum præsidium urbi impositum testatur. *Gloën* denique vocat Theophanes ad annum Anastasii 13.

4 *Sigar*. Sigoron mons dicitur Sozomeno lib. 6. cap. 23. ubi de Monachis Mesopotamiæ: *Inter hos*, inquit, *eo tempore præcipuè claruerunt apud Nisibenos quidem circa montem qui Sigoron dicitur, Battæus, Eusebius &c.*

tem proficifcitur, & Rufinum tunc
demùm dimittit, ut calamitates Ami-
denorum Anaftafio renunciet. Ea
res fuprà quàm dici poteft, terruit Sy-
ros quotquot ad Orientalem Eu-
phratis partem habitabant, ut in Oc-
cidentem omnes migrare pararent.
1 At venerabilis Jacobus 1 Periodeu-
tes, qui plurimas de variis Scriptu-
rarum fectionibus homilias, cantica
etiam hymnofque de illa locuftarum
tempeftate confcripfit, haud fegni-
ter fe geffit in ea calamitate; fed pro-
ut ipfum decebat, epiftolam parae-
neticam ad omnes civitates dedit,
confidere unumquemque jubens in
falutare Dei, admonenfque eos, ne
fugam minimè neceffariam arripe-
rent. Cavade nihilominus promif-
fam pecuniam ab Anaftafio repo-
fcente, Anaftafius menfe Majo exer-
2 citus 2 tres adversùs Perfas expe-
dit: quorum alteri Areobindus prae-
erat, alteri Patricius, tertio Hypa-
tius. Et Areobindus quidem duo-
decim millibus militum imperabat,
& apud Daram 3 ܕܪܐ, & Amudin 3
4 ܥܡܘܕܝܢ urbes contra Nifibin ca- 4
ftra metatus eft: Hypatius verò &
Patricius quadraginta millia militum
ad obfidendam Amidam educunt.
Appion 5 aerario caftrenfi praefectus, 5
Edeffenos jubet panem militibus
conficere: qui primâ hac vice mo-
dios tritici fexcentum ac triginta
millia fubminiftrarunt. Areobindus
Perfarum viginti millia fundit, & ad
portas ufque Nifibis infequitur.
Menfe Julio Perfae, Hunni, Ara-
befque, Conftantino Duce Areo-
bindum adoriuntur. Ille per Callio-
pium Alepinum à Patricio & Hypa-
tio auxilia petit: quibus ob Amidae
obfidionem id detrectantibus, Areo-
bindus à Perfis fugatur 6 & intra Te- 6
lenfium Edeffenorumque fines fe
recipere compulfus eft. Tùm verò
Patricius & Hypatius relicta Amida,
Perfas infequuti funt: qua occafione
Pharcfmanes, ac Theodorus 7 Ro- 7
ma-

NOTAE.

1 *Jacobus*. Is eft D. Jacobus Sarugenfis, qui nondum Epifcopatum Batnenfem fufceperat, ut notavimus fuprà pag. 21. Ejus enim carmina in Scripturam Sacram, & de Locuftis hìc à Jofue enumerata, laudantur Abulpharagio pluribus in locis; fed praefertim ad annum undecimum Anaftafii, ut fuprà obfervatum eft pag. 271. Porrò Jacobus ifte alius eft à cognomine fanctiffimo Eremita, de quo haec Procopius lib. 1. cap. 7. *Tunc agebat in Syria Jacobus, eximia vir fanctimonia ac divinis in rebus exercitatiffimus, quarum commentationi ut fecuriùs vacaret in agro Eudielorum, unde Amida diei unius iter abeft, multis ante annis fe compegerat in anguftum feptum &c.* Pergit narrare Procopius, Ephtalitis fagittas in eum experiri volentibus manus diriguiffe, & Cavadem tantae rei ftupore perculfum, optionem quidvis petendi Jacobo dediffe; qui hoc unum popofcit, ut quicumque per id bellum ad ipfum perfugerent, eofdem indemnes liberofque Rex dimitteret.

2 *Exercitus tres*. Procopius lib. 1. cap. 8. *Quatuor*, inquit, *erant belli Imperatores. Areobindus, Olybrii qui Imperium Occidentis paucis ante annis tenuerat, gener, ac tunc temporis Magifter militum per Orientem: Celer Ordinum Palatinorum Dux (Magiftrum Romani dicunt,) ac praefecti militum qui erant Byzantii, nimirùm Patricius Phryx, atque Hypatius Augufti ex forore nepos. His quatuor credita belli fumma, quibus fe Juftinus adjunxit, is qui poftea defuncto Anaftafio ad Imperii clavum fucceffit: Patriciolus item cum Vitaliano filio, qui brevi poft intervallo rebellans in Anaftafium tyrannidem affectavit: & Pharefmanas natione Colchus, ftrenuus bello vir in paucis*. Sed Celer anno dumtaxat fequenti ab Anaftafio in Mefopotamiam miffus fuit, ut ex Jofue, & Theophane videbimus. Juftini mentio fit apud eundem Jofue ad annum Graecorum 816. quo Amida recuperata fuit.

3 *Daram*. De hujus urbis inftauratione, vide infrà ad annum Graecorum 817.

4 *Amudin*. Ammodiam appellat Theophanes, cujus verba ad annum Graecorum 816. referemus.

5 *Appion* ܐܦܝܘܢ. Procopius lib. 1. cap. 8. *Aerario caftrenfi praeerat Appion Aegyptius, Patricii ordinis lumen, animo vir maximè impigro, quem etiam Anaftafius publicis literis conforteum Imperii renunciaverat, quo ftaret ipfi auctoritas fumptus pro arbitrio difpenfandi.*

6 *Fugatur*. *Metatus erat Areobindus*, inquit Procopius loco cit. *in agro Arzamenorum, unde Conftantinam ufque iter eft bidui; Patricius atque Hypatius ad caftellum Siphrin Amida procul ftadiis non minus trecentis quinquaginta. Ubi verò peti fe à Cavade Areobindus, jamque cum omnibus copiis imminere audivit, defertis caftris, Conftantinam fuga praecipiti cum fuis fe recipit.*

7 *Theodorus*. Theodotum appellat Theophanes ad annum Anaftafii 15.

manorum Duces ex insidiis repentè hostes adorti, quadringentos cædunt, & eorum Ducem capiunt, quem paulò post cruci affigunt, quòd Romanis Amidam prodere pollicitus, promissis non stetisset. Arabes Persarum subditi in Chaburam urbem ܚܒܘܪܐ incursionem faciunt,
1 quos Timostratus Callinici [1] Dux egregiè repellit. Arabes quoque Romanis subjecti, qui Taalabenses ܒܢ̈ܝ ܬܥܠܒ appellantur, facta in Naamanis ditionem excursione, armenta abigunt, armentarios trucidant, Naamanis copias in interiores deserti partes recedere cogunt. Mense Augusto Cavades cum Persarum, Hunnorum, Cadsenorum, Armenorumque copiis in Euphemiam usque ܠܐܘܦܡܝܐ excurrit. Ibi collatis cum Patricio signis, Naamanes in capite vulnus accipit, & complures ex Barbaris primo confli-
2 ctu cæsi [2] sunt. Patricius tamen Euphratem cum exercitu trajiciens, in urbem Samosatam se recipit. Petrus Comes, militum Dux, in ca-
3 strum Aspharinum [3] se subducens, ab iisdem oppidanis unàcum militibus Cavadi proditur, quem ille cæsis militibus servari jussit, nullâ Aspharinensibus creatâ molestiâ. Hinc Cavades adversùs Areobindum in urbem Edessam exercitum movere decernit, impellente præsertim Naamane Arabum rege Taalabensibus infenso. Cui Dux quidam exercitus Naamanis, Christianus quum esset, Frustrà, inquit, Edessam petitis, quæ divinis Christi ad Abgarum promissis munita, nullà vi expugnari potest. Tùm verò Naamanes excandescere, insanire, conviciis Christum proscindere, & graviores Edessæ calamitates, quàm Amida passa fuerat, comminari: qui tamen, accepto, ut suprà dictum est, in capite à Patricianis militibus vulnere recrudescente, post biduum extinctus est. Cavades Naamanis casu nihilo sanior effectus, Arabibus novum Regem creat, Telam cum exercitu petit. Hanc urbem Judæi Persis prodere decreverant: in Synagoga enim, quam ad ejusdem mœnia habebant, cuniculos clam foderunt, per quos nocte intempesta Persas in urbem admittere cogitabant. Cujus consilii conscius Petrus Comes, qui apud Cavadem captivus erat, se vestes quasdam deposuisse fingit apud Leontium Comitem urbis præfectum, quas ut liceret repetere, Cavadem rogat. Succedens itaque ad urbis mœnia, Romanos de Judæorum insidiis admonet, & vestes repetit. Telenses comperta Judæorum perfidia,
locum

NOTÆ.

1 *Callinici* ܩܠܝܢܝܩܘܣ. Haoc urbem pacis tempore inter Persas & Romanos commercio destinatam in Osrhoëna, testatur Lex 4. Cod. Justin. *de commereiis & mercatoribus*.

2 *Cæsi*. Fugato Areobiodo, inquit Procopius loco soprà cit. *Adfuere subinde hostes, & quum vacua militibus castra diripuissent, è vestigio iter ad alteram exercitus Romani partem intendunt. Antecedebant Persas Ephtalitæ octingenti, in quos fortè quum Patricius atque Hypatius incidissent, eos ad unum ferè conciderunt; nihil dum tamen de Cavade, nihil de exercitu Persico cognoverunt. Quocirca solutis animis, ut jam victores, curabant corpora, armisque positis sibi prandium parabant &c. Cavades supervenit epulantibus, & inermes invadit. Impressionem haud ferentes Romani, non pugnam, sed fugam quisque pro virili capessere, capi & cædi alii, alii vicinum in montem evadere tentando, cum ingenti tumultu ac trepidatione per abrupta rupium ruere: ita ut elapsus nemo sit, Patricio Hypatioque exceptis, quibus licuit primo statim adventu hostium se proripere.*

3 *Aspharinum*. ܐܣܦܪܝܢ. *Siphrin* appellatur Procopio, & Amidâ stadiis 350. distare dicitur. *Syfrea* Marcellino in Chronico Indictione XI. ad Consulatum Dexecrati & Volusiani, ubi hæc de Romanorum cæde. *Tres Romanorum ductores Patricius, Hypatius, & Areobinda, qui cum quindecim millibus armatorum olim contra Persas missi fuerant, pugnaturi juxta Syfream castellum cum iisdem Persis, sine audacia confixerunt. Multi tunc militum, ductoribus de exercitu fugientibus, cæsi sunt.*

locum præsidio muniunt, & in reos
1 animadvertunt. Barhadades 1 ܒܪܚܕܕ
interim urbis Episcopus strenuè muros circumire, custodes adhortari, aqua in baptismo benedicta eos aspergere, & ibidem Eucharistiam petentibus administrare, nequis ejusdem sumendæ prætextu, stationem desereret. Deinde ad ipsum Cavadem egressus, obsidionem ut solveret, eidem persuasit: qui Edessam versùs exercitum movit, castraque ad fluvium Galabum, qui & Medorum flumen appellatur, [illegible] [illegible] metatus, ibi dies viginti mansit. Die sexta Septembris vastarunt E-
2 desseni 2 suburbana monasteria, hospitia, & vineas, hortosque. Salam præterea pagum, quem & Negbat appellant [illegible] incenderunt, translatis in urbem Martyrum reliquiis; muros autem civitatis communierunt. Die nona ejusdem mensis misit Cavades ad Areobindum, ut vel Marzabanem suum in urbem admitteret, vel ipse ad colloquium veniret. Qui ad Cavadem usque ad Templum S. Sergii, quod non procul ab urbe situm est, egressus, cum Bave Persarum Asta-
3 bide 3 [illegible], hoc est, militiæ Præfecto, colloquium de pace habuit. Sed quum Persæ pro Edessenorum libertate libras auri decem mille postularent, ipse contrà septem mille tantùm offerret, colloquium diremptum est. Cavades tamen obsidione Edessæ soluta, maximè Naamanis supplicio conterritus, ad urbem Haran se convertit: Arabas verò Sarugum [illegible] invadere jubet. Haranitæ clam ex urbe eruptione facta, cæsis ex Arabum exercitu sexaginta, Ducem Hunnorum capiunt: quem Cavades, utpote primæ apud eam gentem nobilitatis virum, restitui sibi postulavit, promissâ Haranitis libertate. Hi verò & captivum reddunt, & insuper quingentos arietes Cavadi mittunt. Interim Arabes ab agro Sarugensi usque ad Euphratem omnia depopulantur. Patriciolus verò Romanorum Dux cum Vitaliano filio, trans Euphratem cæso Persarum cuneo, Edessam contendit. Verùm ubi eam urbem à Cavade obsessam reperit, fluvium transgressus, Samosatam se recipit. Die 17. ejusdem mensis feria quarta Cavades iterùm Edessam obsidet, castra metatus à Templo SS. Cosmæ & Damiani, & Sancti Sergii, & à Bocheno pago [illegible] usque ad Templum Confessorum, [illegible] & clivum Soren [illegible]

NOTÆ.

1 *Barbadades*. Baradotum appellat Procopius lib. 2. de Ædificiis cap. 13. pag. 120. eumque singulari virum sanctimonia ac Deo dilectissimum testatur: *cujus preces*, inquit, *ad omnia quæcumque vellet impetranda efficaces admodùm erant, ejusque vel ipse vultus statim intuentibus persuadebat, virum esse qui plurimum gratia apud Deum valeret*. Alius autem fuit à Baradato sanctissimo Monacho, qui ad Leonis Encyclicas respondit, ut notavimus pag. 256.

2 *Edesseni*. De obsidione Edessæ hæc Anctor Chronici Edesseni. [illegible]

[illegible]

Mense autem Septembri ejusdem anni (Græcorum 814.) *obsedit Edessam: attamen Dei beneficio nullum ipsi attulit detrimentum, Templum S. Sergii & aquilonarem Basilicam Confessorum incendisse contentus*. Theophanes verò ad annum Anastasii 14. *Loca igitur circa Edessam, in qua Areobindus metabatur, devastans* Cavades, *nil prosperum ibi peregit: quin imo ex pugna cum Areobindo præter expectationem commissa, viribus deterior recessit*.

3 *Astabide*. Aspebedes appellatur Procopio, & Aspetius Theophani.

ܦܫܝܫܬܐ ܬܘܪܐ ܕܙܒܢ.
Quumque portis urbis apertis, hostibus aditus pateret à mane usque ad horam nonam, nullus tamen Persarum urbem ingredi ausus fuit, ut Christi ad Abgarum oraculum eventus comprobaret: quin etiam egressi pauci milites & pueri Persis insultarent. Persæ ad Cubas pagum

ܡܩܘܒܐ ܡܪܢܝܐ

recesserunt. Postero die Areobindus ad Cavadem ablegat qui diceret: Jam tibi constare puto, Edessam benedictione Christi munitam inexpugnabilem esse. Cui Cavades: Recedam ab urbe, inquit, si obsides dederis, si captivos reddideris, si promissum aurum miseris. Areobindus Basilium quidem Comitem Cavadi obsidem dedit: quatuordecim captivos restituit; libras verò auri bis mille daturum se pollicitus, inducias duodecim dierum poposcit. Cavades ad Dahabana ܕܗܒܢܐ proficiscitur. Sed quum sequenti die Hormisdam misisset ad Areobindum, qui pactam auri summam ante præstitutum tempus exigeret, irati Edesseni, Basilium Comitem repetunt, & Cavadi nunciant, se ad bellum paratos esse. Die 24. Septembris feria quarta Cavades tertiò Edessam obsidet; irrito tamen conatu; & ab oppidanis cum strage repellitur, ne uno quidem ex Edessenis desiderato. Vastatis igitur Templis S. Sergii & Confessorum, ac reliquis, quæ supradicto incendio superfuerant Monasteriis, ad Euphratem movet, & Batnas urbem ܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ occupat. Areobindus trecentos denarios civibus elargitur.

Anno octingentesimo decimo quinto Anastasius Celerem [1] militiæ Præfectum cum ingenti exercitu mittit. Cavades Euphratem trajiciens, contra Callinicum metatus est, & Marzabanem quendam eam urbem oppugnare jussit. Timostratus Callinici Dux Marzabanem ipsum comprehendit; milites verò internecione delet. Comminatur Cavades excidium urbi, nisi Marzabanem dimittant: quo à Callinicensibus recepto, eos infestare desiit. Celer quum Mabugum [2] quæ urbs ad Euphratem sita est, pervenisset, cognito Cavadis recessu, Autumno cadente civitates ad hyemandum Ducibus Romanorum distribuit. Die 25. Decembris Anastasius cunctis Mesopotamenis tributum relaxat. Persæ Amidæ præsidiarii, deposito Romanorum metu, (eos enim quàm longissimè abesse sciebant,) portis urbis apertis, mercaturam æris, plumbi, ferri, & aliorum hujusmodi faciebant. Ea de re monitus Patricius qui Melitinæ hyemabat, Amidam invadit. Misso tamen à Cavade exercitu, Patricius primùm fugatur: sed quum hinc Persas insequentes haberet, inde rapidissimo fluvio Calat ܟܠܬ, qui imbribus auctis trajici nequibat, impediretur, mutato consilio, versaque in rabiem desperatione, quàm ferocissimè in Persas procurrit; quibus Romanorum impetum non ferentibus tergaque vertentibus, Patricius castra diripuit, captis summis Persici exercitus Ducibus: mox Amidam obsidet. Die 19. Martii, feria 6. in Agar ܐܓܪ Zeugmatensium vico peperit Anes ovum geminis Crucibus hinc inde signatum cum literis Græcis ac Latinis

Annus Christi 504.

1

2

NOTÆ.

1 *Celerem.* ܩܠܪ. Cellor Theophani, qui ad annum Anastasii 15. *Hoc anno*, inquit, *Cellore Magistro cum maxima subditarum sibi copiarum vi misso, & cum Theodoto Duce supremam penè in exercitum omnem potestatem adepto, universam belli administrandi curam commisit Imperator.*

2 *Mabugum.* ܡܒܘܓ. *Hierapolim* Græci appellant, de qua sermo erit, ubi de Philoxeno ejusdem urbis Episcopo.

nis in hæc verba: ܙܟܝ ܨܠܝܒܐ *Triumphant Cruces*. Ovum ipsum accepit Areobindus, Edessam missum cum epistola Zeugmatensium. Celer copias colligit, & castra apud Rhesinam metatur. Cavades militum decem circiter millia expedit contra Patricium: quibus Nisibi commorantibus, Timostratus Callinici Dux, Celeris jussu, pastores montis Sigar cum sex millibus equitum invadit, & armenta in urbem Rhesinam abigit: mox totus Romanorum exercitus cum Patricianis apud Amidam conjungitur. Mense
1 Majo Calliopius [1] Alepinus præfecturam castrensis ærarii Edessæ obtinet, & annonam jubet militibus subministrari: corrogatique fuerunt ea occasione ab Edessenis modii tritici octingenta quinquaginta millia. Appion verò Alexandriam ad procurandum commeatum proficiscitur. Romani quum Amidam frustrà armis oppugnassent, rursùs ad deditionem faciendam fame adigere sperant. Mense Junio Constantinus, qui Theodosiopolim Armeniæ Cavadi prodiderat, Persarum rebus in deterius labentibus, ad Romanos profugit, Amidàque excedens cum duabus nobilissimis fœminis, quas à Cavade acceperat, quatuordecim dierum spatio desertum trajecit; quumque ad fines Romanorum pervenisset, ab Arabibus Romano Imperio
2 subjectis in Suram [2] Castrum, inde Edessam adductus, ab Imperatore demùm evocatus est: & inter Ecclesiæ Presbyteros jussu ejusdem cooptatus, Nicææ consistere jussus fuit, interdicto in Urbem Regiam ingressu. Cavades expertus Balnei Amideusis commodum, in Persidem regressus, Balneas in cunctis Persarum urbibus exstrui jussit. Adides ܐܕܝܕ Arabum Rex ad Romanos transit. Mense Julio Celer relicto apud Amidam Patricio, in fines Persarum invadit. Areobindus [3] quoque in 3
Armeniam excurrens, Persarum Armenorumque decem millibus interfectis, captivorum triginta millia abigit, Persasque ad Nisibenorum fines occurrentes fundit, decem millibus cæsis. Muslaces ܡܘܫܠܟ Armenus excusso Persarum jugo Romanis se subdit.

Anno octingentesimo decimo sexto fames Amidenos premit. Edesseni Romanis modios tritici sexcentum & triginta millia suppeditant. Petrus Edessæ Episcopus Imperatorem adit, rogatque ut civibus suis tributum condonet: quem ille coarguit, quod urbem in tanta pauperum necessitate reliquisset; jubet tamen per Præfectos, toti Mesopotamiæ tributa relaxari, Mabugensibus verò tertiam partem dumtaxat. Patriciani milites, qui Amidam obsidebant, in Cavadis ditionem facta excursione, Persarum decem millibus trans Tigrim interfectis, ingentem prædam agunt. Cavades Astabidem pro componenda Annus Christi 505.

NOTÆ.

1 *Calliopius*. ܩܠܝܘܦܝܣ ... ܡܛܪܐ. Theophanes ad annum Anastasii 15. *Rei annonariæ summam Calliopio Duci commendat præfecturam*. Fallitur tamen, dum Appionem Byzantium revocatum scribit: Hunc enim Alexandriam ad procurandum commeatum missum fuisse, disertè testatur Josue.

2 *Suram*. ܣܘܪܐ ܟܪܟܐ. *Surorum* oppidum Procopio lib. 2. de Ædificiis Justiniani cap. 9. pag. 44.

3 *Areobindus*. Memoriæ vel calami lapsu scribit Procopius cap. 9. Areobindum ab Anastasio Constantinopolim revocatum. Non Areobindum, sed Hypatium Byzantium accitum fuisse, testatur Theophanes his verbis: *Appionem & Hypatium Imperator, quorum operam haud amplius in castris desiderari ob exercitas cum Areobindo Duce inimicitias arbitrabatur, Byzantium diligentiùs revocat*. Hypatii locum Pharesmanem accepisse, tradit Josue circa finem anni sequentis. Quæ autem hoc loco de Armenis Persisque à Patricio & Areobindo cæsis narrantur, eadem apud Dionysium in Chronico ad annum Græcorum 816. consignantur. Sed Stylitæ potiùs credendum, ex quo Dionysius quidquid ad hoc Persicum bellum spectat, transcripsit.

da pace ad Celerem mittit. Celer
1 jubet sibi captivos 1 restitui, Petrum scilicet, Comitem quem Aspharinenses prodiderant, Basilium quem Edesseni obsidem dederant, & Amidæ Præfectum: eosque ab Astabide accipit, unàcum cadavere Olympii Telæ Ducis in arcam incluso, quem morbo extinctum fuisse & ipse Astabides, & Olympii famuli affirmabant. Persæ vicissim captivos petunt, & ut liceat obsessis Amidæ Persis commeatum suppeditare. Annuit Celer addito jurejurando: hoc enim juramentum à Celere ejusque Ducibus Persæ exegerant. At Nonnosus Dux ܢܘܢܐ, quem Celer procul à conventu esse jusserat, ne jurejurando obstringeretur, trecentos camelos armis & annona onustos Amidam à Persis missos invadit, & camelarios trucidat. Expostulanti injuriam Astabidi, Celer inconsulto se id factum respondet: Sceleris auctorem necdum sibi cognitum esse: ipse Astabides proderet, & quam decrevisset, de illo pœnam sumeret. Astabides nihilominus injuriam dissimulans, pacis negocium urgere non destitit. Sed quum Celer rem in dies protraheret, & adulta jam hyeme cadentibus cœlo nivibus Romanus exercitus obsideri cœpisset, in vicinas urbes Telam, Rhesinam, atque Edessam dividere castra compulsus est. Ea occasione Astabides strenuè usus, Celeri edicit, ni protinus Amidà receptà paci subscribat, eam armis se ocius extorturum: simulque exercitum educit. Celer militum contumaciam bellum importunissimo tempore detrectantium quum nec per se ipsum, nec per Justinum Comitem frangere posset, veritusque, ne Persarum armis opprimeretur,
Amidam 2 recepisse contentus, pacem vel invitus cum Persis componit, dummodo factum Anastasius ratum haberet. Hic verò non modò id gratum sibi fuisse rescripsit, sed etiam missis per Leonem Cavadi donis, pacem quàm firmissimam perpetuòque duraturam optare se declaravit. Amideni à Flaviano Antio- 2
chiæ Patriarcha Nonnum 3 Amidensis Ecclesiæ Presbyterum & Oeconomum subrogari postulant Joanni, qui 3

NOTÆ.

1 *Captivos*. Theophanes ad annum 15. Anastasii. *Basilium Edessenum apud Persas obsidem adhuc agentem, (Alypius autem ille bonus vir morborum diuturnitate penes eos diem suum obierat,) receperunt; redditisque pariter quos tenebant, obsidibus, & Amida recuperata, in Ammodiæ & Mardes confiniis convenientes, pacis conditiones tandem tulerunt, ipsasque demùm scriptis obfirmantes dederunt & acceperunt.*

2 *Amidam*. Theophanes *triginta auri talenta* pro Amida à Romania soluta fuisse scribit. Zacharias Melitinensis [illegible] *centum suprà mille auri pondo*. Marcellinus Indictione XI. *Immenso dehinc auri pondere hostibus dato, captam rebusque vacuam Amidam civitatem iidem nostri redemerunt ductores*. Procopius cap. 9. *Convenit tandem, ut Persæ auri pondo mille acceptis, urbem Romanis traderent*. Idque anno Christi 505. ut idem Procopius indicat: *Pacto, ut dicebam, ac persoluto auro, Romani Amidam receperunt, altero post anno, quàm capta ab hoste fuerat*. Atqui Amida anno 503. expugnata est, ut suprà ostendimus. Hoc igitur anno recuperata, ut rectè scribit Josue, quidquid in contrarium dicat Marcellinus, qui eam anno 503. *Dexicrate & Volusiano Coss. Indictione undecima* redemptam testatur. Pacem autem, quæ hoc anno sancita fuit, duobus post annis confirmatam fuisse, infrà patebit.

3 *Nonnum*. Eadem de Nonno & Thoma Dionysius. ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܗܝ ܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܢܘܢܐ [illegible]

Eodem hoc anno (Græcorum 816. Christi 505.) *factus est Nonnus Amidæ Episcopus: quumque Thomam Archidiaconum suum in Urbem Regiam pro nonnullis negociis misisset, hic structis in Nonnum insidiis unàcum Amidensibus, qui in Urbe Regia commorabantur, Episcopatum sibi rapuit: atque ita pro Nonno factus est Thomas Amidæ Episcopus.*

qui ante urbis expugnationem è vivis decesserat. Episcopatum adeptus Nonnus, Thomam Chorepiscopum suum Constantinopolim allegat, ut Amidenses ibidem commorantes in patriam reducat, & beneficium aliquod urbi ab Imperatore obtineat. At Thomas eorundem Amidensium suasu, Episcopatum Amidæ ab Imperatore postulat impetratque, rescribente Anastasio ad Flavianum, ut illius electionem ratam habeat. Atque ita reversus in patriam Thomas, Nonno ejecto, Ecclesiam occupat. Anastasius verò Imperator, & Flavianus Patriarcha ingentem auri summam ad sublevandam pauperum inopiam Amidam transmittunt. Urbicius quoque qui multas Hierosolymæ Ecclesiis & pauperibus eleemosynas erogaverat, Edessenorum quoque egestatem aliquantulùm sublevavit. Per idem tempus Mesopotamiæ urbes à feris infestantur, quæ devorandis hominum prærito bello cæsorum cadaveribus in campis passim occurrentibus assuetæ, publicas vias obsidere, obvios quosque invadere, & non modò in pagos & rusticorum domos, sed in ipsas urbes irruere cœperant. Ita novum bellum contra bestias susceptum, armisque in sua cubilia eas abigere necessum fuit. Celer rebus cum Cavade compositis, Constantinopolim revertitur. Areobindus Antiochiam se recipit. Patricius Melitinæ, Pharesmanes Apameæ, Theodorus Damasci, & Calliopius Mabugi consederunt. Eulogius verò Edessæ Præfectus acceptis ab Anastasio libris auri bis centum, extima urbis propugnacula restaurat. Aquæ ductus prætereà duos exstruit, alterum à Telzama pago ܬܠܙܡܐ, alterum à Modad ܡܘܕܕ. Collapsas quoque balneas, & Prætoris ædes ædificat: aliisque prætereà ædificiis Edessam exornat. Petro etiam urbis Episcopo libras auri viginti Anastasius mittit ad mœniorum instaurationem. Urbicius Eunuchus decem libras auri adjecit ad excitandum B. Mariæ Templum. Solebant Edessæ Præfecti mensuras olei sex mille & octingentas Templis ac Monasteriis distribuere. Eulogius vix ducentas singulis Templis erogari jussit, reliquas ad publicum Urbis usum recondi: instituitque, ut in porticibus noctu lampades arderent. Interim Arabes, gens vivere rapto assueta pacisque impatiens, qui quidem Persis parebant, Romanorum fines infestare cœperunt: vicissim qui Romanis subjecti erant, in Persarum ditionem invadunt. Sed hos quidem Celer, qui hoc anno Apamæam venerat, jubet à Timostrato Callinici Duce compesci; illos verò Marzabanes Persarum qui Nisibi morabatur, cohibuit. Pharesmanes ex urbe Apamæa, Celeris jussu, Edessam se confert, Romanis copiis in locum Hypatii ab Imperatore præfectus. Collapsa castri Batnarum, quod in Sarugo est, mœnia Eulogius Edessæ Præfectus instaurat. Ædesius ܐܝܕܣܝܣ verò Presbyter portas virorum Ecclesiæ Edessenæ æneis laminis contexit.

Anno octingentesimo decimo septimo Anastasius Daram [1], locum in finibus Imperii Romani situm, firmissimis mœnibus cingi jubet. Pharesmanes Amidam Edessâ movet, ut Persas Daræ instaurationem impedire tentantes cohibeat. (*Hic unum folium è nostro Codice excidit.*) Sergius Episcopus Birtæ [2] castri, quod ad Euphratem jacet, illud muris firmat, expensas suppeditante Anastasio.

Annus Christi 506. 1

2

NOTÆ.

1 *Daram*. De Daræ conditu consule Procopium lib. 1. cap. 10. Theophanem ad Annum Anastasii 17. & Evagrium lib. 3. cap. 37. de qua nos plura in Joanne Darensi.

2 *Birtæ*. ܒܝܪܬܐ ܕܩܣܛܪܐ. *Byrthum* oppidulum Procopio lib. 1. de Ædificiis cap. 4. pag. 37.

1 stasio. Castro item [1] Europo, quod in Provincia Mabugensi ad Occidentem Euphratis situm est, Celer muros adjecit. Pharesmane Amidam evocato, Romanus Dux exercitum Edessæ regit. Anastasius tributa hujus annis Mesopotamenis condonat. Gothi milites stationarii intolerabilem Edessenis molestiam creant. Horum licentiam ut Romanus compesceret, decrevit, ut singulis mensibus olei mensuram, & ducentas lignorum libras singulis militibus Edesseni subministrarent. Mense Aprili Celer Edessam venit, ut fœdus cum Persis confirmaret: novique Astabidis (nam alter decesserat,) adventum ibidem præstolari ad quinque menses cogitur. Quo tempore incredibile dictu est, quantum militaris licentia in cives, in exteros, in Monachos ipsos & Clericos creverit, quantamque in invidiam ipsum Celerem adduxerit, quem velut horum malorum auctorem, affixis ad celebriora urbis loca libellis Edesseni carpere non verebantur.

Annus Christi 507. Anno octingentesimo decimo octavo Celer Edessâ in urbem Daram profectus, datis acceptisque obsidi-
2 bus, fœdus [2] cum Astabide renova-
3 vit. Amidensibus [3] totum tributum, Edessenis verò dimidiam partem, Anastasio annuente, relaxat. Die 28. Novembris Edessam revertitur: Barhadadis Telensis Episcopi precibus, iram in Edessenos ex supradictâ causâ conceptam, deponit, & solemni pompâ ab optimatibus, Clericis, & Monachis excipitur: mansitque ipse in urbe triduum; exercitum verò eodem, quo Edessam ingressus est, die dimisit.

Quod autem Josue de Anastasio Imp. subjungit, eum nimirùm in fine vitæ desipuisse, id utique ad susceptum ab eodem Hæreticorum patrocinium refertur. Verba ejus sunt hæc fol. 87. ܐܢܗܘ ܕܐܢܣܛܐܣܝܘܣ ܡܠܟܐ ܫܢܐ ܗܘܐ ܒܫܘܠܡܐ ܕܚܝܘܗܝ: ܠܐ ܙܕܩ ܕܢܬܒܨܪ ܡܢ ܬܫܒܚܬܗ: ܐܠܐ ܢܬܕܟܪ ܐܝܟ ܗܢܝܢ ܕܥܠ ܫܠܝܡܘܢ ܐܬܟܬܒ ܒܣܝܒܘܬܐ ܕܫܘܠܡܐ ܕܚܝܘܗܝ. *Quodsi hic Imperator in fine vitæ suæ à seipso descivit, laudibus tamen suis haudquaquam privandus est, sed memoria repetere debemus quæ à Salomone in extrema senectute gesta sunt.* Eadem de Anastasio adnotarunt Theodorus Lector lib. 2. & Theophanes ad annum Incarn. 499. dum scribunt, ipsum bello Persico expeditum, Orthodoxæ fidei bellum movere cœpisse. Atque hinc apparet, Josue nostrum *Synoditam*, hoc est, Concilii Chalcedonensis propugnatorem fuisse: quod adhuc clariùs colligitur ex iis, quæ de Flaviano Patriarcha Antiocheno ad annum Græcorum 876. fol. 84. refert in hæc verba: ܒܫܢܬܐ ܕܝܢ ܗܕܐ ܦܠܒܝܢܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܦܘܩ ܠܓܠܘܬܐ ܦܘܠܚܢܐ. ܡܫܒܚ ܗܘܐ ܠܟܠ ܡܪܝܡܘܣ ܕܟܠܗ ܟܠ ܛܘܒܐ ܕܫܡܥ ܗܘܐ ܕܐܦ ܕܥܒܕ ܟܠܗ

NOTÆ.

1 *Europo*. ܐܘܪܘܦܘܣ. Vide Procopium lib. 2. de Ædificiis cap. 9. pag. 45.

2 *Fœdus*. Id refert Dionysius ad annum superiorem: ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܫܒܥܣܪܐ ܢܚܬ ܩܠܝܪ ܡܓܝܣܛܪܘܣ ܘܥܒܕ ܫܝܢܐ ܒܝܬ ܪܗܘܡܝܐ ܠܦܪܣܝܐ. *Anno 817. descendit Celer Magister, & pacem Romanos inter ac Persas fecit.* Baronius ex Marcellino pacem com Persis factam narrat anno Christi 504. Theophanes anno 505. Sed ibi sermo est de primo fœdere, quod Amida recuperata peremptum est, ot ex Josue anno Græcorum 816. vidimus. Persas cum Romanis pepigisse *septem annorum inducias*, tradit Procopius lib. 1. cap. 9.

3 *Amidensibus*. Procopius lib. 1. cap. 7. de Amida loquens: *Siquidem civitati*, Inqoit, *ad septennium solidum vectigalia remisit, ac multa cùm publicè, tùm privatim dilargitus, magna congiariorum vi altam præteritæ calamitatis oblivionem induxit.*

ܚܣܝܐ ܡܫܡܠܝܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܝܬܪܘܬܐ ܘܡܫܪܪܐ
ܡܪܝ ܦܠܒܝܢܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܘܐܬܟܫܦܘ
ܘܒܥܘ ܡܢܗ ܕܢܣܡܘܟ ܠܗܘܢ ܐܦܣܩܘܦܐ :

Joannes autem præstantissimus Amidæ Episcopus è vivis priùs decesserat, quàm Persæ eam urbem obsiderent. Clerici verò ejusdem civitatis ad Sanctum, religiosissimum divinis virtutibus præditum, constantissimum, inclytumque Mar Flavianum profecti, eundem rogarunt, ut Episcopum sibi ordinaret. Egregiæ istæ laudes Flaviano Catholico Episcopo nequaquam tributæ fuissent, si Josue Monophysitarum insania laboraret.

Denique quod scribit ad Sergium Presbyterum & Archimandritam, sibi nempe curæ fore res in posterum gerendas literis commendare argumento esse potest, Josue nostrum alias fortassè exarasse historias, quæ ad manus nostras nondum pervenere.

ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܝܕܝܥ ܠܝ ܚܘܦܛܟ : ܥܬܝܕܐ ܐܢܐ
ܕܠܗܠ ܡܢ ܗܫܐ ܐܦ ܗܠܝܢ ܕܡܫܬܘܕܥܢ
ܕܐܬܝܢ ܠܡܬܟܬܒܘ ܒܟܬܒܐ : ܘܠܘܬ
ܐܢܐ ܡܫܕܪ ܐܢܐ ܠܐܒܗܘܬܟ ܐܢ
ܘܡܫܬܘܐ ܐܢܐ ܒܚܝܐ :

Quoniam autem tuum mihi compertum est studium, (inquit ad calcem Chronici,) *curabo imposterum & ea quæ memoratu digna contingent, literis prodere, & ad tuam Paternitatem, si vita comes erit, transmittere.*

Caput XXVII.

S. Jacobus Episcopus Sarugensis.

Jacobus Sarugensis, cognomento *Doctor*, Batnarum in Mesopotamia Episcopus, eam cùm doctrinæ, tùm sanctitatis opinionem apud Syros obtinuit, ut ipsum tàm Orthodoxi, quàm Hæretici velut Sanctum venerentur. Nam Maronitæ quidem ejus memoriam agunt die 5. Aprilis; Jacobitæ verò die 29. Octobris, 29. Junii, & 29. Iulii, ut in Calendariis. Sed & in Divinis Officiis, & in Sacra Liturgia quotidie apud utrosque laudatur, unàcum S. Ephræmo, iis verbis, quæ suprà retulimus pag. 55. Non enim audiendi sunt, qui putant ea de S. Jacobo Nisibeno Ephræmi Præceptore intelligi, quum ille aut parùm, aut nihil scripserit, ut ostendimus pag. 19. Ibi autem eorum Patrum recolitur memoria, qui Ecclesiam Syriacam scriptis suis illustrarunt, quales certè fuere S. Ephræm & Jacobus noster, ut mox patebit. I. Jacobus Syrorum Doctor celeberrimus.

De Batnis urbe, cui S. Jacobus Episcopus præfuit, hæc Stephanus de Urbibus: Βάτναι πόλις τῆς Ὀρροηνῆς, τὸ ἐθνικὸν Βατναῖος, *Batnæ urbs Orrhoënes, gentilitium Batnæus*. Suidas, Βαταναία χώρα *Batanæa regio*: quæ tamen Judææ, non Mesopotamiæ fuit, ut liquet ex Josepho de Bello Judaico lib. 2. pag. 782. & 815. Procopio Βάτνη numero singulari appellatur, qui lib. 2. de bello Persico cap. 12. pag. 119. ait eam esse Πόλισμα βραχὺ καὶ λόγου οὐδενὸς ἄξιον ἡμέρας δὲ ὁδῷ Ἐδέσσης διέχον *urbeculam nullius nominis, unius diei itinere ab Edessa distantem*. Antoninus in Itinerario: *A Batbnis ad Edessam M. P. X.* Meminit ejusdem Julia- II. Batnæ, & Sarug, unde Sarugensis & Batnensis appellatus.

lianus Imper. epist. 27. In Concilio Antiocheno in causâ Ibæ, Act. X. Concil. Chalced. subscribitur *Dadas Episcopus Batenorum*, qui Abrahamio ab eodem Iba ordinato successerat, de quo in cap. 4. accusationum adversùs Ibam in eâdem Act. Conc. Chalced.. In Quinta Synodo Generali *Julianus Batnon*. Syri enim ܒܛܢܢ *Batnon*, seù *Batnan* appellant; non tamen *Betonen*, seù *Botnen*, ut Andreas Masius præfat. in Mosen Barcepham legit. Ejus muros anno Græcorum 816. Christi 505. sub Anastasio Imp. instauratos fuisse, testatur Josue Stylites in Chronico his verbis: ܫܘܪܐ ܕܝܢ ܕܒܛܢܢ ܩܣܛܪܐ ܕܒܣܪܘܓ ܕܢܦܝܠ ܗܘܐ ܘܡܬܬܥܝܪ ܟܠܗ: ܐܬܚܕܬ ܘܐܬܒܢܝ ܒܝܕ ܐܘܠܓܝܣ ܗܓܡܘܢܐ ܕܐܘܪܗܝ:

Mœnia autem BATNAN CASTRI, *quod in Sarug est, labefactata & ubique fatiscentia Eulogius Edessæ Præfectus instaurari curavit*. Eandem urbem pari cura dignatum fuisse Justinianum, scribit Procopius lib. 1. de Ædificiis cap. 7. pag. 42. *Castellum etiam Batnense, quod nudum negligentiaque contemptum erat, muris cinxit prævalidis, & ad decus, quo jam nitet, evexit*. Quam verò Procopius & Josue loco cit. *Castrum*, seù *Castellum* nominant, eandem ad annum Græcorum 814. Christi 505. *Urbem* idem Josue appellaverat: ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܢ ܟܕ ܦܪܫܐ ܙܥܘܪܐ ܕܦܪܣܝܐ ܐܬܘ ܠܒܛܢܢ. ܘܡܛܠ ܕܐܬܘܬܒ ܗܘܐ ܫܘܪܗ: ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܕܢܩܘܡܘܢ ܠܡܟܠܝܘܗܝ: ܐܠܐ ܘܠܐ ܩܪܒܐ ܥܒܕܘ ܐܢܘܢ ܘܡܕܝܢܬܐ ܐܫܬܠܡܬ ܠܗܘܢ.

Persæ cum pauca equitum manu BATNAM *adorti, quum ab oppidanis repelli non possent, mœnibus vetustate labefactatis, ultrò & sine pugna recepti*, CIVITATEM *occuparunt*. Batna itaque urbecula, seù castrum erat in regione Sarugensi situm. Hinc Syris dicitur ܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ *Batna Sarugi*, vel, ܒܛܢܢ ܕܒܣܪܘܓ *Batna in Sarugo*: ut nimirùm adjecto regionis nomine urbs cæteroquin obscura magis innotescat. Et quidem *Sarugum* non urbem, sed regionem esse, arguitur ex eo Syrorum loquendi more, quo tùm Josue, tùm Stephanus Edenensis, aliique Syriacè vel Arabicè utuntur: *Batna*, ܒܛܢܢ ܕܒܣܪܘܓ, scilicet, *in Sarugo*, بطنان التى فى سروج *Batna quæ est in Sarugo*. Nemo enim rectè dixerit, *urbem aliquam in urbe esse*.

III. Masii, & Renaudotii opinio de Sarug & Batnis refellitur.

Qua in re hallucinatus videtur Masius, dum in Præfat. ad Barcepham de Paradiso duas urbes facit *Sarug* & *Batnas*, & hanc quidem putat esse patriam S. Jacobi, illam verò Episcopatûs Sedem. Nec meliora Masio Renaudotius, qui tom. 2. Liturg. Orient. pag. 367. sic scribit: *Urbeculam hanc præsertim afflictissimis Christianorum rebus, sub uno Episcopo cum Seruga* (sic ipse Sarugum appellat,) *fuisse conjunctam, verosimile est. Nam ut ex hujus Liturgiæ, aliisque Syris & Arabicis monumentis intelligitur, utrique urbi Jacobus præsidebat*. Primò enim falsum est, *afflictissimas Christianorum res* sub Jacobi Episcopatu fuisse, quum eæ potiùs in Mesopotamia ab anno Christi 505. quo pax Romanos inter & Persas facta, usque ad annum 530. quo Chosroës Cavadis filius Regnum Persarum obtinuit, maximè floruerint, & complures urbes, inter quas Batna, mœnibus, porticibus, balneis, Ecclesiis, aliisque nobilissimis ædificiis, Procopio, Evagrio, & Josue testibus, per id temporis intervallum ornatæ fuerint. Deinde in Liturgia, quam idem Renaudotius præ manibus habebat, & in omnibus Syriacis atque Arabicis monumentis Jacobus noster dicitur

ܐܦܣܩܘܦܐ

ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ *Episcopus Batnæ Sarugi*, vel ܕܒܛܢܢ ܕܒܣܪܘܓ *Batnæ quæ in Sarugo est*; nusquam tamen ܕܒܛܢܢ ܘܕܣܪܘܓ *Batnæ, & Sarugi*: quod satis ostendit, eum uni, non duabus urbibus præfuisse. Contrà Archiepiscopus Assyriorum, qui duabus finitimis urbibus præsidebat, appellatur ubique ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܣܠܝܩ ܘܕܩܛܝܣܦܘܢ *Episcopus Seleuciæ & Ctesiphontis*; nusquam tamen ܕܣܠܝܩ ܕܩܛܝܣܦܘܢ *Seleuciæ Ctesiphontis*.

Fateor, post occupatam à Saracenis Mesopotamiam, rejecto Batnæ nomine urbem illam Arabicè سروج *Sarug* appellari cœpisse: unde Syri recentiores ܒܛܢܢ ܕܗܝ ܣܪܘܓ *Batna quæ & Sarug*. Quin & Jacobus Edessenus Georgium illius loci Episcopum *Sarugensem* absolutè vocat, ut liquet ex eiusdem Epistola, quam in pervetusto Nitriensi Codice legi, dum Scetensem Eremum obirem; inscribitur enim ܐܓܪܬܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ ܠܘܬ ܡܪܝ ܓܝܘܪܓܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܣܪܘܓ *Epistola Mar Jacobi Edesseni ad Mar Georgium Episcopum Sarugi*. Prætereà non me latet, Syros Episcopos Jacobitas atque Nestorianos post sextum Sæculum pluribus urbibus præfici consuevisse; præsertim ubi homines suæ sectæ pauci essent: sic Joannes Jacobitis Haran, Chaburæ, & Nisibi commorantibus Episcopus præerat, cujus Anaphoram habemus in Cod. Syr. Vatic. XXXIII. pag. 21. & Hebedjesu Catalogi Auctor Nestorianos in urbe Sobeusi ac in tota Armenia constitutos regebat. Sed non hinc consequitur, quod Renaudotius contendit, Sarug nimirùm & Batnas duas urbes fuisse, quibus Jacobus præfuerit.

Sarugi mentio primùm, quod sciam, occurrit apud Josue Stylitam in Chronico ad annum Græcorum 814. Christi 503. ubi de Cavade Persarum Rege: ܛܝܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܫܕܪ ܠܣܪܘܓ *Arabes cunctos in Sarugum immisit*. Et infrà. ܛܝܝܐ ܕܝܢ ܕܦܪܣܝܐ ܗܢܘܢ ܕܐܫܬܕܪܘ ܠܣܪܘܓ: ܐܬܘ ܥܒܕܘ ܓܘܚܐ ܥܕܡܐ ܠܦܪܬ ܘܟܠ ܕܦܓܥܝܢ ܡܚܒܠܝܢ ܡܫܪܩܝܢ ܟܠܐ ܘܡܚܪܒܝܢ. *Arabes autem Persarum, qui in Sarugum missi fuerant, excursionem ad Euphratem usque fecerunt obvia quæque destruentes, diripientes, ac devastantes*. Fortasse à *Sarug* patre Nachor patris Thare nomen ea regio accepit: siquidem regio fuit, & non nudum agnomen urbis Batnæ, ab eodem Sarug seù conditore, seù cive adscitum: quod æquè incompertum est.

IV. Sarugi mentio apud Scriptores Syros.

Quænam fuerit Jacobi patria, quo ætatis anno Episcopatum Batnensem inierit, & quando ex hac luce migraverit, tradit Auctor anonymus in Syriaca ejusdem Vita initio Codicis nostri Syriaci XV. quam mox recitabimus: eique planè consonant, quæ Georgius ejusdem Jacobi Discipulus in Oratione Panegyrica de suo Præceptore narrat in Codice Nitrien. V. fol. 140.

V. Jacobi Sarugensis Vita ex Anonymo Syro: ejusque Encomium apud Georgium ejusdem Discipulum.

Vitæ

Vitæ S. Jacobi Compendium ex Anonymo Syro.

[illegible]
1 [illegible]
2 [illegible]

SANCTUS Mar Jacobus Doctor, Spiritûs Sancti fistula, & fidelis Ecclesiæ cynara patriam habuit CURTAMUM pagum ad Euphratem situm, Christianis ac sterilibus [1] parentibus natus, qui eum ex voto susceperunt. Triennis [2] à matre in quodam ex Festis Dominicis ad Ecclesiam

N O T Æ.

1 *Sterilibus parentibus*. Eadem de Jaeobi parentihus Georgius in ejusdem Eneomio narrat, & addit, parente Sacerdote eundem genitum fuisse.

2 *Triennis*. Georgins in Panegyri, Festum Epiphaniæ fuisse docet, & Jacobum triennem tribus pugillis aquam benedictam hausisse. [illegible]

Quumque tertiam annum Puer attigisset, mater ia Festo Appaiitionis Uaigeaiti ia Ecclesiam, quo ingeas turba confluxerat, eum detulit. Aderat Episcopas ia iatimo Saacto Sanctoram, & coram meafa, ubi Filius Dei immolatur, inclinatus, Deum cum gemita & lacrymis precabatar, at adveniret Spiritus Sanctus, & Oblationi illabeas, Sacramentam, qaod participantibus veniam peccatorum confert, perficeret &c. Tùm Puer Divina excitat gratia, & è finu matris dilapsas, per eoafertam multitadiaem ia intimum Sanctum Saactorum læto bilarique ore prorupit, caactis stupeatibus. Mox accedeat ad mensam vitæ, inclinato ter capite adorat, velut in mysterio: & verò quemadmodum siquis aquas, quas sitierat, aaacifcatur, ingeatem eoacipit lætitiam, sic ille immacalatus ante measam manus siaul porrexit, tribusque aquam pugillis bausit &c. Exinde cœpit Spiritus Sanctus arcaaa omaia in Diviais Scripturis eoateata eidem revelare & exponere. Porrò hoc ad adultam Jaeohi ætatem referendum est. Cæterùm eontra Georgium & Anonymum Scriptorem Vitæ Jacobi hoc loco objici potest, quod *Aquæ beaedictio ia Festo Epiphaniæ* à Petro Fullone Patriarcha Antiochiæ instituta est, teste Theodoro Lectore lib. 2. pag. 566. & à Petro Edesseno Episcopo in eam Ecclesiam introducta anno Græcorum 809. Christi 498. ut scrihit Josue Stylites in Chronieo. Non igitur potuit Jaeobns *anno ætatis tertio aquam ia Festo Epipbaniæ tribus pugillis baarire*, quum natus sit anno Græcorum 763. Christi 452 ut mox patebit; quo auno nondum *benedictio aquæ* in Syria & Mesopotamia instituta fuerat. Respondetur tamen, nec Theodorum, nee Josue asserere, Petrum Antiochenum, aut Edessenum *beaedictionem aquæ ia Festo Epipbaniæ faciendam primùm instituisse*, sed ut *aocte*, seù, *sab Vesperam Epipbaniæ ea fieret*, indixisse. Theodorus enim fie ait: *Petrus Fallo iastituit, ut invocatio saper aquas die festo Theopbaniorum fieret sub vesperam:* Josue autem Stylites: [illegible]

In morem induxit (Petrus Edessenus) *at aqua in nocte præcedeate Festam Epipbaniæ benediceretur*. Benedictio igitur aquæ in Epiphania ante utriusque Petri ætatem (& fortassè inter Missarum solemnia, ut Georgius & Auctor Vitæ Jaeohi indieant) fiebat: quæ posteà ut *sub vesperam*, seù *illucescente die Epipbaniæ festo* fieret, illi instituerunt.

[illegible] 1

clesiam adductus, eo temporis momento, quo oblatio peragitur, Sanctusque Spiritus Sacramentis illabitur, è sinu matris prorupit, & frequentem populi turbam scindens, ad mensam vitæ se contulit, ac Spiritum Sanctum tribus pugillis hausit. Inde ejus eloquentia atque doctrina initium sumpsere. Postmodùm percrebrescente Jacobi fama, Episcopi hominem 1 conveniunt, explorant, edicunt, ut de curru Ezechielis disferat.

N O T A.

1 *Conveniunt*. In manuscripto nostro ex amanuensis incuria pro anoo vigesimo secundo *duodecimus* obrepsit, literâ scilicet Jud – pro ܩ Coph substituta sic: ܝܒ 12. pro ܟܒ 22. Jacobum autem, quando Episcopi conveneruot, ut de ejus doctrina periculum facerent, annum vigesimum secundum egisse, testatur Georgius, qui rem io hac parte gestam tùm ex Magistri sui ore, tùm ex ejusdem Historia, quæ Syrorum manibus circumferebatur, didicisse se fatetur in hæc verba:

[illegible]

Si autem scire cupis quisquis doctrinæ studio flagras, quando ille docere cœperit, ex ejus Historia & ex Doctore veritatem tibi, prout audivi, exponam. Quum annum vigesimum secundum ageret, doctrinæ ejus famâ ubique terrarum vulgatâ, complures undique ad eum ventitare cœperunt, ut collati à Spiritu Sancto eidem thesauri participes fierent &c. Hoc etiam de ipso memoriæ proditum est. Quinque Episcopi eum aliquando convenere, de ipsius doctrina cognituri: putabant enim, illum non Spiritus Sancti afflatum lumine, sed ex sæculari sapientia, qua & ipsi dicere solebant, verba facere. Postularunt itaque, ut extemporaneum ad ipsos sermonem haberet, ejus doctrinæ syncеritatem exploraturi. Sic enim illis deliberatum

[illegible]

tum fuerat, ut siquid Orthodoxæ fidei à Patribus traditæ contrarium Jacobus effutiisset, non modò ejus dogmata proscriberentur, sed & ipse sublata quacumque de rebus Ecclesiasticis scribendi facultate segregaretur. At Spiritus Sanctus, qui Jacobum ad Doctoris officium selegerat, Orthodoxam fidei regulam eundem prædocuerat. Quamobrem etsi in ea Virorum corona pro sua modestia omninò tacere decrevisset; Episcoporum tamen auctoritate, populique frequentissimi, qui in Templo Batnæ Sarug convenerat, precibus compulsus; veritus præterea Antistitum justam indignationem, dictis obsequuturum se respondit: sermonis tantùm argumentum ab ipsis petere. Prostabat ad portam Sacri Altaris imago Currus, quem admirabili Prophetæ Ezechieli spectare olim datum fuit. De hoc, responderunt Episcopi, Tabulam monstrantes, nobis edissere, si potis es. Hic percepta Jacobus ab ordine benedicto Episcoporum benedictione, & in mediam populi concionem progressus, qui incredibili illum audiendi desiderio tenebatur, cœpit simplex ille in virtute Spiritûs cum magna vocis contentione dicere. Altissime, qui inscrutabili Currus insides, pangatur tu me, quæso, sermo mirabilis de majestate tua. Pergit Georgius scribens, Jacobum à Spiritu Sancto de Amidæ excidio ipso eo die à Persis expugnatæ admonitum, inchoatum de Curru Ezechielis sermonem repentè abrupisse, & Amidenorum calamitatem hoc flebili carmine concioni nunciasse. [illegible]

[illegible]

ferat. Paruit ille, sic orsus carmen: *Altissime, qui cœlestium Mentium currui insides.* Tùm verò, ut quæ docebat, scripto Ecclesiæ traderet, imperarunt. At ille Sermones, doctasque homilias cœpit in Ecclesia componere, quum annum XXII. ageret. Posteà quum annos ageret septem supra

[illegible]

Terribiles nuncii, & amari rumores perturbavere meam mentem: Tu, Domine, psalmis tuis illi redde pacem &c. Tùm Episcopi: Quorsùm ista permisces? nec enim ad rem faciunt, aut consequentia sunt: neque de Amida tibi modò dicendum est. Verumtamen ille electus, ut qui dolorem dissimulare non posset, Amidenorum cladem à Persis illatam persequi non destitit, subjiciens. Lugeant regiones, & qui eas incolunt populi, cædes & profusum in ea sanguinem. Ex hac demùm Oratione ad Hymnum de Curru ab Episcopis sibi propositum regressus, eum ad finem perduxit: Simulque nunciatum est Episcopis Amidæ excidium. Ita demùm Jacobi dictis fidem adhibuere. Tùm verò Sanctus vir ad magnam apud omnes existimationem venit, Episcopis ejus doctrinam approbantibus &c. Mandaruntque Jacobo, ut collatum sibi à Deo gratiam in posterum nequaquam negligeret, sed doctrinam scripto traderet Ecclesiæ & omnibus filiis ejus profuturam: nam ante prædictum Episcoporum conventum Orationes quidem ille habere consueverat; eas verò scripto vulgare præ summa animi demissione haudquaquam ausus fuerat. Sed contra Georgium est Primò, quod Josue Stylites Jacobo æqualis ad annum Græcorum 814. Christi 503. postquam Amidæ expugnationem sub Cavade Persarum Rege descripsit, Jacobum nostrum Presbyterum *Periodeutam*, hoc est, regionis Batnensis Visitatorem tunc fuisse, multasque Homilias tùm de Locustis, tùm in Scripturam Sacram jam edidisse testatur. Ejus verba retulimus suprà pag. 20. sed placet ea hic iterùm describere. *His acceptis rumoribus, incolæ civitatum, quæ ad Orientalem Euphratis partem positæ sunt, timore correpti, in Occidentem fugâ se subducere parabant. At Venerabilis* JACOBUS PERIODEUTES, *qui plurimas de variis Scripturarum sectionibus Homilias,*

ܕܝܘܢܝܐ ܘܡܫܝܚܝܐ. ܘܗܘܝܘ ܦܫܝܛܘܬܗ
ܘܟܕ ܥܕܬܐ ܢܗܪ ܒܡܠܦܢܘܬܗ ܒܥܠܡܐ.
ܡܥܢܝܢ ܘܫܒܝܚܢ ܦܘܫܩܐ ܘܡܠܦܢܘܬܐ
ܒܥܠܡܐ ܟܠܗ ܐܫܬܢܝ ܠܘܬ ܡܪܢ ܡܢ.
ܒܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܐܬܩܒܪ ܒܫܘܒܚܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ ܐܫܬܢܝ ܠܘܬ ܡܪܢ
ܘܚܝܐ ܫܢܝܢ ܫܒܥܝܢ ܘܫܒܥ ܘܦܠܓܗ
ܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܘܡܫܝܚܝܐ ܒܫܢܬܐ
ܘܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܘܐܬ ܥܒܕ ܬܪܬܝܢ ܘܦܠܓܗ
ܘܫܢܝܢ. ܬܪܬܝܢ ܘܦܠܓܗ ܒܥܠܡܐ

supra sexaginta cum dimidio, urbis Sarug [1] creatus Episcopus fuit: nimirùm anno Græcorum 830. post Christi adventum 519. Postquam autem Ecclesiam doctrina vitæ illustrasset, & eximias lucubrationes suas atque commentaria in orbem universum diffudisset, migravit ad Dominum: sepultusque fuit solemni pompa Sarug in urbe sua anno 833. die 29. Novembris. Vixit annos septuaginta, ex quibus sexaginta & septem cum dimidio exegit ante Episcopatum: in Episcopatu verò annos duos cum dimidio.

ܡܠܦܢܐ ܘܩܕܝܫܐ ܐܬܝܗܒ ܠܟܠܗ ܡܕܢܚܐ ܒܡܠܦܢܘܬܗ ܘܒܦܘܫܩܘܗܝ
ܡܫܝܚܐ: ܫܢܝܢ ܠܗ ܡܢܗ ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܣܪܘܓ ܡܕܝܢܬܗ ܒܫܢܬ ܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ [1]
ܘܚܝܐ ܫܢܝܢ ܫܒܥܝܢ ܐܚܪܢ. ܦܠܓܗ ܫܢܝܐ ܘܫܒܥ ܥܒܕܝܢ. ܫܬܝܢ ܘܫܒܥ
ܘܦܠܓܗ ܩܕܡ ܕܢܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܘܦܠܓܗ ܒܬܪ ܕܗܘܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ.

Natus est igitur S. Jacobus juxta hunc Auctorem, anno Græcorum 763. Christi 452. Examinatus ab Episcopis anno Græcorum 783. Christi 472. Annis sequentibus scripta sua publicare cœpit. Anno Græcorum 814. Christi 503. Presbyter jam factus, literas adhortatorias ad Euphratenses dedit, in Chronico Josue memoratas. Amidæ prætereà excidium lugubri carmine planxit, & paucis ante annis carmina de Locustis ediderat, de quibus Josue loco cit. & Gregorius Abulpharagius in historia Dynastiarum ad annum undecimum Anastasii Impe-

lias, Cantica etiam Hymnosque de illa Locustarum tempestate conscripsit, haud segniter se gessit in ea calamitate, sed prout ipsum decebat, Epistolam parænecticam ad omnes civitates dedit, confidere unumquemque jubens in salutare Dei, admonensque eos, ne fugam arriperent. Ubi de Jacobo nostro sermonem esse, osteodimus pag. 275. Falsum est igitur, Jacobum anno ætatis vigesimo secundo, quo ab Episcopis de ejus doctrina periculum factum fuit, nihil adhuc scriptis mandasse. Præterea & illud *de excidio Amidæ* suspectum est: nam Auctor vitæ ejusdem asserit, eum septuagenario majorem migrasse ad Dominum anno Græcorum 833. ut mox videbimus, hoc est, vertente anno Christi 521. Annum igitur agebat Jacobus quinquagesimum primum, vel secundum, quando Amida capta est, non vigesimum secundum: Amidam enim anno Christi 503. à Persis expugnatam fuisse, ex Josue suprà didicimus. Denique in omnibus quotquot habemus Operum S. Jacobi mss. Codicibus, in titulo quidem Carminis *de Curru Ezechielis*, notatur, illud *primum omnium esse Carminum, quæ Sanctus Doctor edidit,* ut infrà observabimus; nullibi tamen Carmen *de excidio Amidæ* cum eo conjungitur: quod argumento est, illud quidem de Curru Ezechielis tunc editum fuisse, quum Sancti Doctoris fides in examen adducta est, nimirùm anno Græcorum 783. Christi 472. Alterum verò de Amidæ excidio, trigesimo primo post anno, hoc est, Christi 503. Jacobum scripsisse. Quamobrem prædictionem illam de Amidæ expugnatione, quam Georgius Actis Jacobi inserit, crediderim, ex falsa relatione vulgi haustam, aut fortasse à sciolo quopiam Panegyri Georgianæ intertextam fuisse: alioquin si vera fuisset, illius utique meminisset Auctor laudatæ Vitæ, qui disertam de Episcoporum examine mentionem facit.

1 *Sarug*. Hinc colligitur, Anonymum nostrum Vitæ hujus Scriptorem, post occupatam à Mahometanis Mesopotamiam floruisse: Batoas enim urbem Sarugi nomine, non proprio appellat. Prætereà Epocha Christiana utitur, qua nisi post sæculum decimum Syri Mesopotameni usi non sunt.

Imperatoris. Anno Græcorum 830. Christi 519. Episcopatum Batnarum Sarugi obtinuit. Demùm anno Græcorum 833. Christi 521. die 29. Novembris ex hac luce migravit. Sic errorem amanuensis emendamus, qui pro anno ܬܬܠܓ 833. quo Jacobus decessit, perperàm habet ܬܬܠܒ 832. contra id, quod paulò ante scripserat, eum nimirùm anno Græcorum 830. Episcopum ordinatum, sedem tenuisse *annis duobus cum dimidio*. Accedit testimonium Dionysii Patriarchæ, qui Sancti Doctoris obitum ad annum Græcorum 833. disertè consignat, his verbis:

ܫܢܬ ܐܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ
ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ
ܘܩܡ ܚܠܦܘܗܝ ܡܘܫܐ:

Anno 833. obiit Sanctus Mar Jacobus Doctor, Episcopus Batnarum Sarugi, cui Moyses substitutus fuit.

VI. Naironi, & Gulielmi Cave opinio circa ætatem Sarugensis rejicitur.

Hinc rejiciendus Naironus, qui in Evopl. Par. I. pag. 48. & Par. II. pag. 112. ætatem Jacobi nostri ad annum Christi septingentesimum protrahens, eundem cognomini Edesseno æqualem facit; quum tamen præter suprà allata argumenta, Jacobus ipse Edessenus in Præfatione ad secundum Tomum Homiliarum Severi, Sarugensem Scriptoribus quarti & quinti sæculi accenseat, nimirùm Ephræmo, Isaaco, & Philoxeno Hierapolitano. Naironi testimonio deceptus Gulielmus Cave in hist. liter. tom. 2. pag. 110. sic de eodem Jacobo scribit: *Tertius erat Jacobus Episcopus Sarugensis, (Sarug urbs est Mesopotamiæ propè Haran, seù Charras,) fide Orthodoxus, Edesseno ætate par, cujus Hymni antiqui, aliaque Opera eleganti stylo composita, in Monasterio Sanctæ Mariæ de Canubin in Monte Libano hodie asservantur.* Asservabantur nimirùm, dum Naironus & Gulielmus scribebant: sed anno proximè elapso in Bibliothecam Vaticanam advecta sunt ex munificentia & liberalitate Illustrissimi, & Reverendissimi Domini Jacobi Avodii Patriarchæ Maronitarum Antiocheni, quem alia insuper egregia manuscripta pro eadem Bibliotheca mihi suppeditasse, in Præfatione indicavi.

VII. Catholica Jacobi Fides vindicatur.

Catholicam Sarugensis fidem fuisse, pluribus argumentis demonstratur. Et Primò quidem ex ejus scriptis, quæ citantur à Joanne Marone in Tractatu adversùs Nestorianos & Monophysitas Cod. Ecchell. XIV. à fol. 43. ubi Jacobus duas in una Christi persona naturas disertè profitetur: quod sufficit, ut probetur eum Religionem Orthodoxam coluisse, quum ea ille ætate, iisque in locis vixerit, ubi Catholicos inter & Hæreticos unica erat de divini Verbi Incarnatione disceptatio. Sic autem inducit Jacobus Mariam Magdalenam Christum alloquentem in Sermone, qui *de Lazaro quatriduano* inscribitur. ܐܡܪܐ ܡܪܝܡ ܡܓܕܠܝܬܐ
ܐܢܬ ܡܪܝ ܕܐܝܬܝܟ ܗܘ ܡܫܝܚܐ: ܕܐܬܐ
ܐܬܐ ܠܥܘܠܡܐ ܕܢܦܠ ܠܟܝ ܠܡܠܘܗܝ.
ܡܓܕܠܝܬܐ ܐܢܬ ܡܪܝ ܕܠܟ ܟܠ ܐܢܫܐ
ܣܒܪ ܡܣܬܟܝܐ: ܐܢܫܐ ܐܡܪܐ ܕܥܘܢ
ܡܢܝܚܐ ܕܡܫܬܟܚܐ. ܐܘܢܝ ܐܘܕܥܢܝ
ܠܚܕ ܡܫܠܡܐ ܐܡܪ ܡܪܝܡܐ: ܐܬܬܢܝܚ.
ܠܗ ܕܐܬܐ ܥܠ ܡܢܝܢܐ ܗܘܐ ܠܟ ܢܣܬܒܪ.
ܡܓܕܠܝܬܐ ܐܢܬ ܡܪܝ ܕܐܝܬܝܟ ܗܘ
ܕܟܠܗܘܢ ܠܠܘܝ ܡܘܬܐ: ܘܡܫܠܡ
ܡܠܬܐ ܕܡܬܟܬܒܐ ܡܢܬܪܐ ܗܘܐ ܠܟ
ܡܓܕܠܝܬܐ ܐܢܬ ܡܪܝ ܕܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ
ܠܟ ܐܠܗܐ: ܚܕ ܡܢ ܬܠܝܬܝܘܬܐ ܘܚܕ ܡܢ
ܬܠܝܬܝܘܬܐ ܕܒܪܐ ܐܢܫܐ. ܡܢܗ ܕܐܬܐ
ܘܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܠܟ ܐܠܗܘܬܗ: ܘܡܫܝܚܐ
ܠܟ ܦܓܪܐ ܘܡܢ ܟܠܗ ܕܒܢܝܢܐ. ܚܕ
ܡܢ ܐܠܗܐ ܘܚܕ ܡܢ ܡܪܝܡ ܘܠܐ ܦܠܓܘܬܐ:
ܚܕ

ܚܕ ܡܢ ܕܐܒܐ ܘܚܕ ܡܢ ܡܪܝܡ ܘܠܐ
ܒܦܘܠܓܐ. ܚܕ ܪܘܚܢܝܐ ܐܝܬ ܡܢܗ ܘܐܚܪܢܐ
ܦܓܪܢܝܐ ܐܝܬ ܠܟ : ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܠܐܒܘܟ
ܘܩܫܝܫ ܐܢܬ ܡܢ ܐܡܟ ܥܠܝܡܐ.

Ait Maria: Credo, Domine, te Christum esse, qui venit & venturus est cum gloria magna unà cum Genitore suo. Credo, Domine, nec tibi inter mortales patrem esse, nec matrem inter cœlestium mentium agmina. Qui enim fieri potest, ut duos patres filius unus habeat? Liquet ergo, Josephum tibi putativum patrem fuisse. Credo, Domine, te & primum Adam finxisse, & à Simeone sene in ulnis in Sancto Templo gestatum fuisse. Credo, Domine, DUAS TIBI INESSE NATURAS, *alteram supernam, ex humana stirpe alteram. Et spiritalis quidem Natura ex Patre tibi est; corporalis verò ex Filia David. Illa à Patre, hæc ex Maria, absque divisione: Altera ex Spiritu, corporalis altera, sine scrutatione. Credo, Domine, Patrem quidem nequaquam te seniorem esse; matrem verò te juniorem affirmo.* Et in Serm. *de Ecclesia & curiosis rerum divinarum scrutatoribus*, cujus initium:

ܒܬܘܠܬܐ ܥܕܬܐ ܥܡ ܒܨܘܝܐ ܒܕܝܢܐ ܥܠܠܬ :

Virgo Ecclesia cum scrutatoribus judicio contendit, eandem Ecclesiam de Incarnatione Verbi sic differentem inducit: ܠܘܬ ܡܒܨܝܢܐ ܕܡܕܪܫܝܢ
ܒܡܬܒܪܢܘܬܗ : ܘܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ
ܐܦ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܡܬܓܫܡܢܐ. ܒܗܘ
ܒܟܠ ܚܝܐ ܕܡܢܗ ܡܬܡܛܝܒ ܠܗ :
ܐܢܫܐ ܕܐܦ ܡܬܒܥܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܘܠܐ
ܦܘܠܓܐ . ܒܡܬܒܪܢܘܬܐ ܐܝܟ ܐܢܫ
ܢܬܒܥ ܒܪܢܫܐ ܠܗ : ܠܗ ܕܡܒܨܝܢ

ܘܠܐ ܡܬܦܠܓ ܒܐܠܗܘܬܗ ܘܒܐܢܫܘܬܗ :

Duas notiones in Emmanuele prædicat eum nempè & Deum verum esse, & hominem verum. Nam per AMAN (nobiscum) *significatur Natura, quæ ex nobis est: Per* EL (Deus) *verò, Divinitas absque divisione. Idem est Emmanuel, ac si quis dicat, Homo-Deus: non quòd commistus sit, sed in utroque perfectus.* Demùm in Serm. *de Jejunio*: ܟܦܢ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ
ܡܕܒܪܢܐܝܬ ܘܟܝܢܐܝܬ : ܠܬܪܬܝܗܝܢ
ܕܝܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܥܠܬܐ ܒܝܚܝܕܝܐ .
ܡܕܒܪܢܐܝܬ ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܗܘ ܫܘܐ
ܠܝܠܘܕܗ : ܟܝܢܐܝܬ ܡܛܠ
ܕܐܬܓܫܡ ܡܢ ܒܪܬܐ ܕܕܘܝܕ :

Esuriit Christus & secundum dispensationem, & secundum naturam: utriusque rei causam in Unigenito reperire est. Secundùm dispensationem quidem, quia Deus erat Genitori æqualis; Naturaliter autem, quia ex Filia David incarnatus est. Eandem doctrinam ubique tradit in Sermonibus, quos de Verbi Incarnatione, aut de salutaribus Divinæ Oeconomiæ mysteriis scripsit, ut infrà in catalogo indicabimus.

Alterum argumentum petitur ex testimonio Veterum, qui Jacobum nostrum ab omni hæresi liberant. Josue Stylites Sarugensi æqualis, eum *Venerabilem* vocat, & plurimùm commendat, ut suprà dictum est. Isaac ex Ninives Episcopo Monachus Scetensis circa finem sæculi sexti, cujus Opera *de contemptu mundi* in Biblioth. Patrum exstant, Jacobum velut Catholicum Scriptorem laudat Par. II. serm. XI. Codice Nitriensi XX. fol. 115. Timotheus [1] Presbyter Constantinopolitanus, qui in-

NOTA.

1 *Timotheus*. Ex Presbytero & Scevophilace magnæ Ecclesiæ, in locum Macedonii Patriarchæ CP. subrogatus fuit anno 511. teste Gulielmo Cave tom. 2. histor. literar. pag. 106. de quo consule Theodorum Lectorem lib. 2. pag. 563. Opus ejus inscriptum *de differentia eorum, qui accedunt ad purissimam nostram fidem*, Libris Ritualibus Græcorum insertum est. Illud edidit, quum adhuc Presbyter, & Orthodoxæ fidei cultor esset.

ineunte sexto sæculo floruit, in Libro quem de Receptione Hæreticorum ad Joannem ejusdem Ecclesiæ Presbyterum scripsit, apud Cotelerium tom. 3. monument. Eccl. Græcæ pag. 396. Sarugensem *Orthodoxum* disertè appellat, his verbis: Εὐτυχιανισαὶ ϗ ὁ τούτων κοινωνὸς Διόσκορος ϗ λοιπὸν Σεβῆρος, ϗ Ἰάκωβος, οὐχ' ὁ Βάτνων ὁ ὀρθόδοξος, ἀλλ' ἕτερος αἱρετικὸς, ϗ οἱ λοιποὶ Ἀκέφαλοι: *Eutychianistæ, eorumque Sodalis Dioscorus, ac deinde Severus, & Jacobus,* NON ILLE BATNARUM ORTHODOXUS, *sed alius hæreticus, cæterique Acephali*. Joannes Maro in Tractatu adversùs Nestorianos ac Monophysitas, Sarugensis testimonio Orthodoxam fidem de Incarnationis mysterio probat, ut suprà vidimus. Maronitæ, qui à Nestorianis & Jacobitis semper abhorruere, Jacobum non modò ut Catholicum Scriptorem amplectuntur, sed tamquam *Sanctum* colunt, ut notavimus pag. 283.

Tertio probatur Catholica Jacobi religio ex ætate & locis, quibus ille floruit. Vixit enim in Mesopotamia, quando Syri nondum à Jacobo Baradæo, seu Zanzalo dementati, in Monophysitarum verba juraverant: Presbyterum insuper agebat, quum Antiochiæ Catholicus Patriarcha Flavianus præesset, Edessæ Petrus Episcopus, Constantinæ Baradatus, aliisque urbibus alii Episcopi Orthodoxi, præter Philoxenum Hierapolitanum, & si quos alios paucos: Episcopatum verò administrare cœpit, quando Justini Imperatoris jussu Antiochià Severus pulsus est, Hierapoli Philoxenus, cæterique ex Mesopotamia & Syria hæretici, quorum nomina recenset Dionysius in Chronico ad annum Græcorum 829. Atqui eandem etiam Jacobus pœnam subiisset, si ejusdem cum Monophysitis persuasionis fuisset: quod tamen nemo de illo literis prodidit.

Quartum pro Jacobo argumentum est altum Catholicorum Patrum de eo silentium, qui per id tempus contra hæreticos scripsere, ut Liberatus Diaconus, Joannes Cæsareensis Episcopus, Ephræm Patriarcha Antiochenus, Anastasius Synaita, aliique. Nam si Jacobus noster Monophysitarum, vel Nestorianorum insania laborasset, eum utique impugnassent, vel saltem inter hæreticos recensuissent. Neque verò aut obscurus homo erat Jacobus, ut eos latere posset, aut ipsi tàm hebeti ingenio, ut hominem, qui infinita propemodùm volumina ediderat, minimè deprehenderent. Severum, Xenajam, Petrum Apameensem, Zoaram Syrum, Moysen Persam, aliosque obscuros homines exhibent Acta Conciliorum, Epistolæ Monachorum, vel Episcoporum, Opera Scriptorum illius ætatis. Sarugensem nullus Catholicorum quinti, sexti, vel septimi sæculi accusavit.

VIII. Renaudotii argumentis contra Sarugensem occurritur.

Accusat tamen Jacobum nuperrimè Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. eumque hæreticorum Monophysitarum antesignanum fuisse pronunciat, nedum hæreticum. *Fuit ille*, (verba ejus sunt pag. 367.) *ut Christiani tam Orthodoxi, quàm Nestoriani testantur, Severi Antiocheni Discipulus, & maximus Jacobiticæ fidei propugnator, quum alter in exilium pulsus foret: successoremque in eàdem causà sustinenda habuit Jacobum alium Baradatum, à quo Jacobitas nominatos fuisse, Nicephori, Eutychii Alexandrini, & aliorum multorum opinio fuit*. Capita autem accusationum adversùs Sarugensem, tria adducit: Primum, *quia inter Ecclesiæ Jacobiticæ Doctores numeratur in* Ομολογιᾳ, *sive confessione Fidei, quæ ab ordinandis exigitur*. Alterum, *quia multa ejus testimonia occurrunt in Tractatu de Fide Patrum*. Tertium, quia *Nestorianæ historiæ Scriptores tradunt, Jacobum æqualem fuisse Acacio, quem vigesimum secundum Catholicorum suorum numerant: literis sacris operam dedisse in Schola Edessena, quæ florentissima tunc fuit: & initio Nestoria-*

storianorum opinioni adhæsisse; postquam verò Anastasium Imperatorem Severo plurimùm tribuere, & in ejus sententiam consensisse intellexit, unius naturæ fidem professum fuisse, illamque acriter defendisse. Sed antequam objecta hoc loco à doctissimo Viro in examen vocemus, doceri vellem, quosnam Orthodoxorum nomine intelligat, quum ait, *Christianos omnes tàm Orthodoxos, quàm Nestorianos testari, Jacobum nostrum Severi Antiocheni Discipulum fuisse, & maximum Jacobiticæ fidei propugnatorem*: Jacobitas' ne *Orthodoxos* nominat Renaudotius? At ipse Orthodoxus haudquaquam esset, si hoc titulo Hæreticos insigniret. Maronitas designat? At Maronitæ Sarugensem nec Severi discipulum faciunt, nec Jacobiticæ hæreseos propugnatorem, ut suprà dictum est. Græcos, seù Melchitas intelligit, quos frequenter *Orthodoxos* appellare solet? At hi Ritualibus Libris insertum legunt Timothei Presbyteri Constantinopolitani Librum de Receptione hæreticorum, in quo Jacobus noster *Orthodoxus* disertè dicitur. Superest igitur Renaudotio unicum Nestorianorum testimonium contra Jacobum; quod tamen hac in re doctis Viris non tanti faciendum est, ut Catholicos Scriptores Jacobo ferè pares, qualis fuit Josue, Isaac, Timotheus, & Joannes Maro, rejiciamus: maximè quum Nestoriani Orthodoxos omnes Syros, qui post Nestorium scripsere, Jacobitas, & Severi atque Jacobi Discipulos appellare soleant. Præterea edisserat nobis Renaudotius, quo nomine Jacobum Severi Discipulum dicat, nisi eum cum Baradæo, seù Zanzalo confundat? Sarugensis enim, quum Severus Antiochenam Sedem invasit, sexagenario major erat, scriptaque ferè innumera ediderat, ut ex laudata ejus vita colligitur: nec Severus, antequam Throno Antiocheno incubaret, docuisse quemquam in Mesopotamia, vel in Syria perhibetur. Quod autem Renaudotius vocat Jacobum nostrum *Jacobiticæ fidei maximum propugnatorem*, non video, quomodo cum iis cohæreat, quæ subjungit, *à Jacobo altero Jacobitas cognominatos fuisse, quem noster Jacobus in eadem causa sustinenda Successorem habuit*. Si Jacobus Baradæus Sarugensi in sustinenda Monophysitarum causa successit, non fuit igitur Sarugensis propugnator *Jacobiticæ fidei*. Frustra autem Renaudotius de rebus Armeniæ historiam opponit, quam è Regio Codice edidit Combefisius: à Sarugensi nimirùm Jacobo nomen Jacobitas habuisse, quem Auctor illius narrationis Ἰακώβον πιτιανῦ, hoc est Botnanensem, seù Batnensem vocat: nam ut Renaudotius ipse advertit loco cit. Jacobitas à Jacobo Baradæo, seù Zanzalo, non à Batnensi nominatos fuisse, nemo est, qui in dubium revocare possit, nisi historiæ Ecclesiasticæ sit planè ignarus.

Hinc ad Renaudotii argumenta regredior. Ad primum, Jacobus, inquit, in confessione Jacobitarum nominatur. Quid inde, si in eadem Confessione ostendam inter Doctores Ecclesiæ Jacobiticæ nominari Athanasium, Cyrillum, Ephræmum? An Renaudotius illos Jacobitas fuisse dixerit? Habemus in Urbe duos præstantissimos Codices Ordinationum Jacobitarum, alterum Vaticanum, alterum in Biblioth. Collegii de Propaganda Fide. Uterque constanter exhibet præter memoratos, alios Catholicos Doctores, qui eorum hæresim expressè damnant, & in Concilio Chalcedonensi contra ipsos producti fuerunt, Gregorium Nazianzenum, Basilium, Theophilum, Epiphanium, Chrysostomum.

Ad secundum. Producitur etiam à Jacobitis, & multò frequentiùs, Cyrillus, Athanasius, Nazianzenus, & alii Catholici Patres. Codices sunt præ manibus, prostant in publicis Bibliothecis: consulat Renaudotius ipsum *Tractatum de fide Patrum*, ad quem nos provocat.

Ad

Ad tertium. Marim Salomonis, & Amrum Matthæi, qui Nestorianorum historiam Nestoriani ipsi post decimum sæculum scripsêre, nihil hac in re moramur: neque enim ullum hujus narrationis idoneum testem citant, sive Catholicum, sive Monophysitam, sive eorum temporum Scriptorem Nestorianum. Quod autem *de Schola Edessena* scribunt, arguit eos de rebus Syriacis parùm edoctos: Supponunt enim, unam Edessæ Scholam fuisse, in qua Mesopotameni cum Assyriis Persisque, quales erant Jacobus noster & Acacius, sacras literas docebantur. At plures in ea urbe Scholas exstitisse, vidimus pag. 204. Assyrios verò Persasque, seù Christianos Persarum ditioni subjectos, Scholam, quæ Persica vocabatur, separatim ab Edessenis, ac reliquis Mesopotamenis habuisse, ibidem ex Simeone Beth-Arsamensi, Theodoro Lectore, & Dionysio Patriarcha ostendimus. Falsum est igitur, Jacobum, qui Mesopotamenus erat, cum Acacio Assyrio sacris literis in Schola Edessena, hoc est, Persica, operam dedisse.

Cætera, quæ adversùs Sarugensem argumenta producit Renaudotius pag. 381. solvemus, ubi de Jacobo altero Edesseno sermo erit. Interim enodanda est inextricabilis difficultas, quam Renaudotius, vir cæteroquin Syriaci sermonis haud ignarus, pag. 367. circa titulum Jacobi nostri movet. TABELITA, inquit, *unde dictus sit, haud aliter scimus, quàm ex Cod. ms. inscriptione: ex qua etiam conjectari licet, non pauca Constitutionum Ecclesiasticarum fragmenta, quæ in Nomocanone Syrorum leguntur nomine* TABELITÆ, *ad hunc esse referenda*. At Renaudotium, qui Solem, ut ajunt, ubique metitur, præcipuè quum de Maronitis verba facit, quos ubique malè habet, mirum non fuit, Terram non vidisse. Terram enim, sive Orbem terrarum, significat vox illa ܬܐܒܠ TIBEL; Tibel, inquam, non TABEL, ut ipse mendosè legit, cui respondet Hebraicum תֵּבֵל *Tebel*. Inde derivatur ܬܐܒܠܝܐ TIBELOJO (non Tabelita) *mundanus*, *Oecumenicus*, & *Universalis*. Quapropter Synodus Oecumenica Syris appellatur ܬܐܒܠܝܬܐ TIBELOITO, & Doctor universalis ܡܠܦܢܐ ܬܐܒܠܝܐ MALPHONO TIBELOJO. Hinc etiam Canones Conciliorum Oecumenicorum dicuntur ܩܢܘܢܐ ܬܐܒܠܝܐ *Conune Tibeloje*, vel absolutè ܬܐܒܠܝܐ *Tibeloje*, aut cum nota genitivi casus ܕܬܐܒܠܝܐ, *D-Tibeloje*, hoc est, *Universalium*, seù *Oecumenicorum Patrum*, qui nimirùm ex toto Orbe in Synodis convenerunt. Sic intellecta vera illius vocis *Tibel* significatione, optimè explicantur, quæ tantam difficultatem Renaudotio fecerunt. Sic enim se res habet: & Jacobus quidem, ut præfert titulus Liturgiæ apud eundem pag. 356. verè est *Doctor Tibelojo Universalis*: & fragmenta Constitutionum Ecclesiasticarum, quæ in Nomocanone Syrorum citantur, sunt *D-Tibeloje*, idest, Patrum Synodi œcumenicæ, seù generalis.

IX. Reliqua objecta diluuntur.

Sunt & alia, præter adducta à Renaudotio, accusationum capita adversùs Sarugensem, quæ hic dissimulare fas non est. Primum petitur ex quodam sermone, qui exstat in Cod. Nitr. V. fol. 139. hoc præfixo titulo.

ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܠܘܩܒܠ
ܣܘܢܗܕܘܣ ܛܢܦܬܐ ܕܟܠܩܕܘܢܐ. ܕܥܡ
ܙܕܩܐ ܕܢܬܩܪܐ ܒܕܘܟܪܢܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ
ܣܘܪܘܣ ܗܘ ܥܡܘܕܐ ܕܥܕܬܐ ܘܡܫܟܚ
ܠܡܬܩܪܝܘ ܗܘܐ ܥܡܗܘܢ ܕܐܘܦ ܡܢܐ :

Sermo Sancti Mar Jacobi adversùs impiam Synodum Chalcedonensem, qui congruè legi potest in Commemoratione Sancti Mar Severi Ecclesiæ Columnæ,

lumnæ, qui contra duarum naturarum assertores multùm decertavit. Incipit autem: ܓܢܒܪܐ ܕܥܠܡܐ ܕܒܚܝܠܟ
ܠܥܠܡܐ ܦܪܩܬ ܦܪܘܩ ܥܕܬܟ ܡܢ ܥܒܕܐ
ܗܢܘܢ ܡܫܥܒܕܢܐ ܕܟܦܪܝܢ ܒܫܡܟ:

Fortissime sæculorum, qui virtute tua mundum liberasti, libera Ecclesiam tuam à servitute eorum, qui nomen tuum abnegant: ubi post prolixam Divini numinis invocationem, longasque ambages, tandem Concilii Chalcedonensis nomen prodit his verbis: ܗܕܐ ܐܝܬܝܗ̇ ܗܝ ܣܘܢܗܕܘܣ
ܕܟܠܩܐܕܘܢܐ ܕܫܐܕܐ ܟܢܫܘܗ̇ ܘܪܘܚܐ ܡܫܬܕܝܐ
ܘܗܘܘ ܠܗ̇ ܒܥܠܝ ܡܠܟܐ:

Hæc est Synodus Chalcedonensis, quam Cacodæmones, & projecti cœlo Spiritus congregarunt, ejusque consiliarii fuere.

Secundum, quod in Epistola ad Samuelem Abbatem monasterii S. Isaac Gabulæ, quæ exstat in Cod. nostro Syriaco XI. duas Christo inesse naturas, naturarumque proprietates post unionem Hypostaticam remansisse, negat: quæ est ipsissima Jacobitarum hæresis: sic enim scribit:

ܠܐ ܕܩܢܘܡܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܫܡܫܐ
ܘܠܘܬܗܐ: ܡܬܚܙܝܐ ܠܗܘܢ ܕܐܠܗܐ
ܘܡܘܠܕܐ ܡܬܦܪܫܢܐ ܠܘܬ ܟܝܢܐ
ܡܬܡܢܝܢ ܒܗ ܒܡܫܝܚܐ ܡܢ ܒܬܪ
ܚܘܝܕܐ ܘܟܠܐ ܚܕ ܡܢ ܟܝܢܐ ܡܫܡܫܐ
ܐܝܬ ܠܗ ܩܢܘܡܐ ܕܝܠܗ ܘܒܠܚܘܕ.
ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܟܕ ܕܚܘܢ ܘܟܠܗ
ܕܝܠܗ ܢܩܝܡܘܢ ܠܗܘܢܐ
ܗܢܐ ܒܟܠܝܠ: ܪܡܐ ܘܢܬܪܬܫܘܢ
ܒܪܘܚܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܘܠܐ ܕܢܬܢܛܪܢ
ܕܝܠܝܬܐ ܕܟܝܢܐ ܠܟܠܚܕ ܚܕ
ܡܢ ܗܘܢ ܕܝܠܗ:

Verùm quum ab Orthodoxorum fide rejectus (de Nestorio loquitur) *& confusus esset, aliud ausus est statuere: nimirùm duas naturas expressè, & distinctè in Christo, etiam post unionem, numerandas esse, & unicuique naturæ suam inesse personam, quæ distinctè per se subsistat. Alii verò ejusdem cum ipso opinionis pravam hanc doctrinam callidè stabilire, & artificiosè obtrudere volentes, affirmant, servari oportere uniuscujusque naturæ proprietates*. In eandem sententiam scribit serm. 2. de Virgine Deipara Cod. Nitr. V. fol. 69. ܡܟܝܠ ܕܝܢ
ܡܫܬܘܕܥܐ ܕܝܠܝܬܐ ܕܟܝܢܐ: ܗܘܐ ܠܐܠܗܐ
ܚܝܐ ܗܒ ܠܗ ܘܗܒ ܠܢ ܡܘܬܐ: ܘܐܡܪ
ܠܛܝܢܢ ܕܚܒܝܠ ܘܒܥܦܪܐ ܫܪܐ. ܘܒܪܗ
ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܒܪܘܡܐ ܥܡ ܝܠܘܕܗ.
ܘܐܢ ܗܟܢ ܗܘ: ܡܟܝܠ ܕܓܠܐ ܗܘ
ܗܘܐ ܕܟܬܒ ܕܐܫܠܡ ܠܒܪܗ
ܚܠܦܝܢ ܟܕ ܠܐ ܐܫܠܡ:

Manent proprietates naturarum? Vitam ergo Deo tribue, & nobis mortem. Lutumque nostrum dic corruptum esse, suoque in pulvere conquievisse: Dei verò Filium in excelsis cum genitore suo gloriosum. Quodsi res ita se habet, mendax ergo fuit, qui scripsit, Tradidit Filium suum pro nobis, *quum eum non tradidisset*.

Ad hæc præmonendus est Lector, Monophysitas statim à Chalcedonensis Concilii ævo Libros Patrum depravare cœpisse, ut scribunt monachi Palæstinæ ad Alcisonem apud Evagrium lib. 3. cap. 31. *Inter hæc* (Loquuntur de Xenaja ejusque Sectatoribus Monophysitis) *postulant etiam ab Episcopo Hierosolymorum, ut formulam fidei suæ conscribat. Quam ille quum edidisset, per sectatores Dioscori misit ad Imperatorem. Et ea quidem, quam ipsi proferunt, anathematismum continet eorum, qui duas in Christo naturas prædicarunt. Ipse verò Hierosolymorum Episcopus, eam ab illis falsò confictam esse dicens, aliam profert absque*

que hujusmodi anethematismo. Neque id mirum: nam & libros Sanctorum Patrum sæpenumero corruperunt. Multos quoque Apollinaris libros Athanasio, & Gregorio Thaumaturgo, & Julio falsò adscripserunt. Quibus præcipuè libris multitudinem in erroris sui societatem inducunt.

Ad Primum, sermonem illum Jacobo nostro falsò adscribi, ostenditur primò, quia Jacobi quidem nomen, non tamen Sarugensis præfert: Deinde stylus tàm abjectus, tàm probrosus à tanto Doctore abhorret, ut attentè consideranti hunc, aliosque sermones apparet. Id insuper, quod initio dicitur, ܕܦܪܘܩ ܠܥܕܬܟ ܡܢ ܫܥܒܕܘܬܐ ܕܟܦܘܪ̈ܝ ܒܫܡܟ: *Libera Ecclesiam tuam à servitute eorum, qui nomen tuum abnegant*, satis arguit, Auctorem hujus sermonis sub Mahometanorum servitute vixisse: hos enim *Infidelium* nomine, non Imperatores Chalcedonenses intelligi, liquet ex communi Christianorum loquendi more, etiam Jacobitarum, qui Marcianum, Leonem, Justinum, aliosque Chalcedonensis Synodi propugnatores, *Hæreticos* quidem nominant, non tamen *Infideles*. Quamobrem haud temerè dixerim, à nebulone quodam Jacobita sermonem illum sub nomine Jacobi Sarugensis publicatum fuisse, ut indicat etiam elogium, quo Severus Patriarcha Antiochenus in titulo exornatur. Scriptorem enim illius Codicis Jacobitam fuisse, colligitur tùm ex hoc loco, tùm ex annotatione, quam Codici subjungit, ubi testatur, se in Scetensi Syrorum monasterio, in quo monachi Jacobitæ habitabant, hunc Librum exarasse. Et sicuti hoc loco tribuit Jacobo, quod suum non est, ita in Sermone de Lazaro fol. 360. in eodem Codice ex industria omittit gravissimam Sancti Doctoris auctoritatem de duabus Christi naturis, quam ex Joanne Marone suprà citavimus pag. 290. Nec mirum, quod quinto ab obitu Jacobi nostri sæculo, Opera ejusdem à Jacobitis corrumpi cœperint, quum Jacobus Edessenus apud Gregorium Barhebræum in Horreo mysteriorum in Genes. cap. 6. id paulò post mortem S. Doctoris factum testetur de Sermone illo, quo Adami corpus ad imaginem Dei esse asseritur. Verba Barhebræi loco cit. hæc sunt. ܡܥܕܠܬܐ. ܢܚܬ ܐܠܗܐ ܘܡܛܐ ܠܩܠܝܠ ܕܥܦܪܐ ܛܝܢܗ ܕܐܕܡ: ܘܒܗܘ ܛܝܢܐ ܨܪ ܨܠܡܗ ܐܝܬܝܐ ܪܒܐ: ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܣܪܘܓܝܐ ܐܡܪ. ܫܪܝܐ. ܝܥܩܘܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܘܪܗܝܐ ܡܣܠܐ ܠܡܐܡܪܐ ܗܢܐ ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܣܪܘܓܝܐ ܡܩܒܠ ܠܗ:

Objectio: Ait Sanctus Jacobus Sarugensis, Descendit Deus, & pervenit ad modicum lutum, pulverem, inquam, Adæ, & in eo luto imaginem suam Ens summum impressit. Solutio. Jacobus Episcopus Edessenus rejicit hunc sermonem, nec eum, tamquam Sancti Jacobi Surugensis, admittit. Audi quid de hujusmodi Jacobitarum dolis scribit Gabriel Barclajus Archiepiscopus Nicosiensis in carmine de veritate & mendacio Codice Ecchell. XVII. اتهموا الملعان مار يعقوب وهو من قول اخر مكتوب من قول ماويرا المعصوب والبرادعى والنصيباي :

Calumniati sunt (Jacobitæ) *Sanctum Doctorem Jacobum, quum tamen id ab aliis dictum sit: à maledicto, inquam, Severo, à Baradæo, & à Nisibeno*: ubi *Nisibeni* nomine intelligit Joannem Jacobitam Episcopum Haran, Chaburæ, & Nisibis, cujus Anaphoram habemus in Codd. Vaticanis, vel Barsaumam Nisibenum Episcopum, qui Nestorianam hæresim in Assyria suscitavit, teste Eutychio Alexandr. tom. 2. Annalium in Justiniano Imp. & Nairono in Evopl. pag. 12.

Ad secundum, nisi locum à Jacobitis quoque vitiatum dicamus, non abso-

absolutè negat Jacobus duas Christo inesse naturas, sed eas in duabus personis subsistentes, vel abinvicem separatas. Id enim indicat, quum de Nestorio scribit, *ausus est statuere, duas naturas expressè & distinctè* (hoc est, separatim) *in Christo etiam post unionem numerandas esse, & unicuique naturæ suam inesse personam, quæ distinctè per se subsistat*. Idem dicendum de *naturarum proprietatibus*: quo nomine non proprietates intelligit, quæ ad rerum substantiam spectant, quales sunt in homine proprietates naturales animæ & corporis; sed eas dumtaxat designat, quæ accidentales sunt, & extrinsecæ. De his hæc scribit in Epistola ad Samuelem post relata verba: ܗܠܝܢ ܕܝܠܝܬܐ

ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܘܠܐ ܡܬܒܛܢ
ܒܟܪܣܐ ܘܠܐ ܥܡܪ ܒܐܢܬܬܐ ܘܠܐ ܡܬܝܠܕ
ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܘܠܐ ܡܬܟܪܟ ܒܥܙܪܘܪܐ ܘܠܐ
ܪܒܐ ܘܡܬܕܒܪ ܒܟܠܗܘܢ ܡܫܘܚܬܐ ܘܠܐ ܝܢܩ
ܚܠܒܐ ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܥܡܕܘ ܘܠܐ ܡܙܕܩܦ
ܥܠ ܙܩܝܦܐ ܘܠܐ ܢܚܬ ܠܒܝܬ ܡܝܬܐ :
ܐܠܐ ܟܣܝܐ ܘܡܪܚܩܐ ܡܢ ܟܠܗ
ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܗܘܬ ܒܟܠ ܡܢ ܡܫܝܚܗ
ܕܫܘܠܡܗ ܠܐ ܡܬܕܪܟܢܐܝܬ ܕܡܫܝܚܐ.
ܐܢ ܕܝܢ ܢܛܪܢ ܡܬܢܛܪܢ ܕܟܝܢܐ ܐܢܫܝܐ
ܕܝܠܝܗ : ܠܐ ܡܬܒܛܢ ܕܠܐ ܙܘܘܓܐ ܘܠܐ
ܡܓܘܫܐ ܡܝܬܐ ܠܗ ܡܘܕܥܢܘܬܗ
ܕܢܚܗ ܘܩܘܪܒܢܐ ܠܣܓܕܬܗ ܘܠܐ
ܡܗܦܟ ܡܝܐ ܠܚܡܪܐ ܘܠܐ ܡܗܠܟ
ܥܠ ܓܠܠܐ ܕܝܡܐ ܘܠܐ ܡܢܩܡ ܠܡܝܬܐ ܡܢ
ܩܒܪܐ ܕܣܪܝ ܡܩܝܡ ܠܗ ܡܢ ܫܝܘܠ
ܕܐܡܝܪܐ : ܐܠܐ ܡܬܦܠܓܢ ܡܬܝܗܒܢ
ܠܐܠܗܐ ܕܝܠܗ ܘܠܒܪܢܫܐ ܕܝܠܗ
ܘܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܗܕܐ ܚܘܪܒܐ ܕܝܘܠܦܢܐ
ܕܚܕ ܐܠܗܐ ܐܝܬ ܠܐ ܡܫܬܘܬܦ
ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܒܒܣܪ ܘܚܕ ܒܪܢܫܐ ܡܢ
ܒܪܬ ܐܢܫܐ ܘܠܐ ܡܫܬܘܬܦ ܠܚܝܠܘܬܐ ܘܠܐܬܘܬܐ
ܕܝܚܝܕܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘܝ ܒܥܠܡܐ.

Proprietates Dei sunt, quod natura ejus invisibilis est, non concipitur in utero, non habitat in muliere, non gignitur ut homo, non involvitur pannis, non adolescit, non per ætatum spatia deducitur, non sugit lac, non baptismo tingitur, non cruci affigitur, non descendit ad mortuos; sed abscondita, & remota ab omni Dispensationis genere, quam Christus incomprehensibiliter implevit. Rursùs si servandæ sunt humanæ naturæ proprietates, non concipitur hæc sine conjugali opere, non Magos exortu stellæ ad sui cultum cum muneribus adducit, non aquam in vinum convertit, non ambulat super fluctus maris, non fœtentem defunctum à morte ad vitam revocat; sed Deo expressè assignari oporteret quæ Dei sunt, & homini, quæ hominis: Atque adeò ex hac peversa doctrina palàm sequeretur, unum esse Deum Dispensationis in carne omninò expertem, & unum hominem ex filia hominis natum, qui virtutum & prodigiorum ab Unigenito Dei in mundo patratorum haudquaquam particeps esset.

X. Dionysii Patriarchæ narratio de Jacobo refellitur.

Ex dictis liquet, quæ fides adhibenda sit Dionysio Jacobitarum Patriarchæ, qui in Chronico refert, Jacobum Sarugensem Pauli Antiocheni communionem vitasse, quòd ille duas in Christo naturas profiteretur. Verba ejus fol. 94. hæc sunt.

ܩܕܡ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܥܩܒܘ
ܕܦܘܠܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܗܘܐ ܩܕܡܝܐ ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܡܕܝܢܬܐ
ܢܣܛܘܪܝܢ ܐܫܬܡܥܬ ܡܬܟܢܫܐ ܘܕܗܦܟܝ
ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܠܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ.
ܗܘ ܕܝܢ ܡܥܩܒ ܗܘܐ ܕܢܫܡܠܐ ܐܝܟ
ܡܢ ܕܥܕܢܐ ܗܘܐ ܘܠܐ ܣܢܝܩ
ܠܗܘܡܘܢܝܐ. ܟܕ ܗܘ ܩܒܠ ܠܐ ܗܘܐ
ܠܗ ܠܡܫܘܬܦܘ ܕܦܘܠܐ ܗܘܐ : ܒܠ
ܗܕܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܪܕܘ ܠܡܫܥܠ

[Syriac text]

Antequam Paulus decederet, Sanctum Mar Jacobum Doctorem & Episcopum Batnarum Sarugi accersivit: qui eò proficisci recusabat, quod Paulum cerneret sanæ fidei non esse. Quumque Paulus Jacobum nihilominus urgeret, ut ad ipsum accederet, hic ante Altare procumbens, cum gemitu & lacrymis sic orabat. Domine Deus, qui abscondita cordis nosti, & renes atque cor scrutaris: Si nosti Paulum duarum naturarum insania teneri, ne me permittas in ejus conspectum venire. Quum itaque abire compulsus esset, ex urbe Batnis egressus, in Monasterium quoddam, quod Persarum nuncupatur, distatque Edessâ passus sex mille, divertit. Ibi pernoctans, revelationem de suo exitu accepit, jussusque fuit in propriam civitatem reverti. Qui sine mora eos qui secum erant, jumentum celeriter aptare, atque in urbem regredi jussit, sequuturam duobus post diebus mortem prænuncians, cunctis mirantibus: urbemque suam illicò repetiit. Quò quum pervenisset, de Ecclesia deque universa doctrina sua testamento disposuit, & duobus post diebus ex hac luce migravit. Tum verò omnibus virtus orationis hujus Sancti patuit, & doctrinæ ejus fama per universam Dei Ecclesiam totamque Syriam vulgata est, cunctis admirantibus, & gratias Deo agentibus. Cujus de obitu Paulus admonitus, Moysen quemdam in locum ejus ordinavit. Sanè Dionysium minimè sibi hoc loco constare, manifestum est ex iis, quæ de inauguratione prædicti Pauli Antiocheni præmiserat fol. 92. ad annum Græcorum 831.

[Syriac text]

Anno octingentesimo trigesimo primo factus est Paulus Judæus Patriarcha Antiochiæ. Nam post abdicationem S.Severi (hæretici,) *mansit Antiochia absque Episcopo annum unum: deinde electus missusque illuc fuit vas perditionis Paulus, qui Eutyches nuncupabatur, &, si dicere fas est, etiam Judæus.* Nimirum pulsus fuit Severus

anno

anno primo Justini Senioris in fine anni Græcorum 829. ut ipse Dionysius testatur fol. 91. Vacavit Sedes annum unum, hoc est, totum annum 830. Initio anni 831. subrogatus fuit Paulus, qui sedit annum unum, eodem Dionysio teste fol.94.

ܦܘܠܐ ܕܝܢ ܝܗܘܕܝܐ ܒܬܪ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܡܝܬ:

Paulus autem Judæus post annum unum mortuus est: nimirùm exeunte anno 831. aut initio sequentis. Quomodo igitur Jacobus, qui, ipso Dionysio teste, anno 833. obiit, accersiri potuit à Paulo, ut rationem fidei suæ redderet, qui anno uno anteà mortuus fuerat? Quomodo Moyses ab eodem Paulo post Jacobi obitum consecratus Batnarum Episcopus? Probabile ergo est, Dionysium Auctorem alioquin bonum & accuratum, falsâ aliquâ suorum gentilium relatione deceptum, ista suæ Chronologiæ imprudenter inseruisse.

XI. Scripta S. Jacobi Sarugensis. Scripta Jacobi recenset laudatus Auctor Vitæ ejusdem in hæc verba:

ܐܫܟܚܢ ܕܗܘܐ ܟܠܗ ܝܘܠܦܢܗ ܡܫܘܚܬܐ
ܕܢܒ̈ܝܐ ܚܡܫܝܢ. ܡܐܡܪ̈ܘܗܝ ܕܝܢ ܫܒܥ
ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܩܕܡܝܐ
ܕܝܢ ܗܘ ܕܥܠ ܡܪܟܒܬܐ.
ܐܚܪܝܐ ܕܝܢ ܕܥܠ ܡܪܝܡ ܘܥܠ
ܓܓܘܠܬܐ ܕܠܐ ܫܠܡ:

Reperimus, totam ejus doctrinam Prophetas quinquaginta mole æquare: Homilias autem ejus septingentas esse, & tres suprà sexaginta: quarum prima est, quam de Curru scripsit: postrema verò de Maria & Gogoltha, quam imperfectam reliquit. Ubi de Homiliis dumtaxat loquitur, seù de metricis Orationibus, quas metro dodecasyllabo, seù tetrasyllabo ter repetito Jacobus composuit: unde *Jacobiticæ* appellantur, de quibus consule Naironum Evopl. Par. 1. cap. 2. §. 24. pag. 51. Earum Catalogum texit Georgius in laudato Encomio his verbis. ܗܢܐ ܕܦܫܩ ܡܟܬܒܢܘܬܐ

ܐܦ ܒܚܕܬܐ ܐܡܪ. ܗܢܐ ܕܐܟܬܒ ܡܐܡܪ̈ܐ
ܬܡܝܗܐ ܒܟܠ ܦܘܫܩ̈ܐ ܥܠ ܡܐܬܝܬܗ
ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܡܢ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ: ܘܥܠ
ܡܣܪܩܘܬܗ ܨܒܝܢܝܐ ܗܘ ܕܡܛܠܬܢ: ܘܥܠ
ܐܪ̈ܙܐ ܕܢܒ̈ܝܐ ܕܥܠܝܗ ܐܟܪܙܘ. ܘܥܠ
ܗܘ ܓܘܕܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܕܢܩܦܘ
ܠܗ. ܥܠ ܡܘܠܕܗ ܗܘ ܐܢܫܝܐ ܕܡܢ
ܡܪܝܡ ܡܛܠ ܐܪܙܐ ܕܡܘܬܗ ܘܕܩܒܘܪܬܗ
ܘܕܩܝܡܬܗ: ܡܛܠ ܦܘܪܩܢܗ ܘܕܟܢ
ܠܗܘܢ ܠܡܢ ܕܢܫܩܘܗܝ: ܘܥܠ ܡܣܩܬܗ
ܠܫܡܝܐ ܘܥܠ ܕܐܬܝܒ ܠܝܡܝܢܐ: ܐܦ
ܡܬܢܝܚܘܬܗ ܕܥܠܡܐ ܕܥܬܝܕ ܠܡܗܘܐ
ܕܟܠ ܐܢܫ. ܘܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܐܦܣܩܘܦܐ
ܘܟܠ ܕܪ̈ܓܐ: ܘܥܠ
ܡܢܝܢܗ ܕܐܢܫܐ ܒܥܠܡܐ ܗܢܐ ܕܠܐ ܫܠܡ.
ܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܘܐܚܪ̈ܢܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܦܘܪܫܢܐ ܐܡܪ. ܘܟܠ ܡܐܡܪ̈ܐ ܗܘ
ܡܠܬܐ ܠܡܫܝܚܐ ܐܘ ܡܢ ܗܘܢܐ ܕܟܠ
ܗܘܐ ܪܡܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܗ. ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܟܠܗ ܗܘܐ ܠܐ ܡܬܬܪܓܡܢܐ
ܘܚܙܐ ܬܟܐܠ ܠܗ ܪܘܚܢܝܐ ܗܘ ܡܬܬܠܡܕܘ:
ܕܢܚܡ ܗܘܐ ܪܒܐ ܡܫܡܫܢܐ ܘܕܟܢ ܘܢܗܘܐ:
ܠܐܝܟ ܐܦ ܩܕܡܐ ܡܟܬܒܢܘܬܗ ܠܟܬܒ̈ܘܗܝ
ܘܠܐ. ܡܢ ܬܡܗ ܟܠ ܠܐ ܫܠܡ ܘܩܢ
ܠܡܐ ܠܡܐܐ: ܡܫܡ ܡܐܡܪ̈ܐ ܠܟܘ
ܠܐܘܪ̈ܫܠܡ ܐܦ ܥܒܕܝ̈ܢ: ܘܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ
ܘܟܠ ܡܫܡܫܢܐ ܘܟܠܗ ܠܟܬܒ̈ܐ:

Hic vetus ac novum Testamentum commentatus est &c. Hic admirabiles Homilias, & expositiones scripsit de Adventu Filii Dei ex Patre, & de voluntaria ejusdem pro nobis exinanitione. Item de mysteriis, quæ Prophetæ de eodem prænunciarunt, & de agmine Apostolorum, qui eum sequuti sunt. De humana ejus nativitate ex Maria, de mysterio mortis ejus, & sepulturæ, & resurrectionis: de con-

conversatione ejusdem cum discipulis suis, postquam resurrexit: deque gloriosa ejus ad Patrem ascensione &c. Scripsit etiam de cunctis hominum gradibus, qui in mundum prodierunt, disserens, quo quisque opere placuerit Deo. De Adami è terrestri Paradiso ejectione &c. Atque ita Divino Doctori placuit, ab hoc (Adamo) *initium doctrinæ suæ* (Operis sui) *ducere: nam licet Hymnus ille de Curru Ezechielis admirandarum visionum Prophetæ reliquos antecessit; maluit tamen Doctor, Adamum omnium parentem Homiliarum suarum agmen ducere, filiosque patrem sequi: Hoc enim æquum fuit: Hymnosque & Expositiones composuit, in quibus illustrium Virorum imagines expressit, per omnes generationes orationem absque ordinis interruptione deducens.* Atque hìc commemorat Georgius Adam, Hevam, Serpentem, Abel, Cain, Seth, Enos, Noë, Abraham, Isaac, Jacob, Joseph, Job, Moysen, Josue filium Nun, Jesum filium Josedech, Eliam, Elisæum, Isaiam, Jeremiam, Ezechielem, Danielem, Ananiam, Azariam, Misaelem, Jonam, aliosque, de quibus Carmina edidisse Jacobum testatur: demùm sic concludit: ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܠܗܝܢ ܕܥܡܡܐ ܢܘܚ ܠܗܘܢ ܘܩܘܡܐ ܘܢܥܒܕ ܗܘܐ ܐܝܟ ܬܡܗܝܢ ܦܘܡ ܟܠܗܘܢ. ܥܠ ܟܠ ܡܬܘܡܢ ܕܐܝܬܝ ܡܣܬܥܝ ܕܟܠܗ ܒܪܘܚܐ: ܚܙܐ ܡܥܠܬܐ ܕܟܠܗܝܢ ܛܟܣܐ ܕܪܘܚܢܝܘܬܗܘܢ.

Divinoque Spiritu afflatus, de cunctis Cœlestium Ordinibus disseruit: qua scilicet ratione adstent coram Deo: Præterea de omnibus piorum, impiorumve, qui in mundo exstiterunt, gradibus, sive quum viverent, sive postquam vita defuncti fuerunt, tractavit, eorumque mores gestaque descripsit. Hactenus Georgius: qui tamen non secùs, atque anonymus Vitæ Jacobi Auctor, metrica Sarugensis Opera dumtaxat recenset. At alias etiam lucubrationes à nostro Jacobo soluta Oratione editas fuisse, ex subjecto Catalogo patebit.

Interim observandum est, metricas Jacobi Homilias eo utplurimùm ordine exhiberi, quo in Ecclesia Syrorum leguntur: ad circulum uimirùm anni Ecclesiastici accommodatas, ut liquet ex Codice Nitriensi V. & ex Codice nostro Syriaco VII. in quibus juxta Ritum Syrorum à Dedicatione Ecclesiæ, quæ septima, vel octava ante Nativitatem Christi Dominica notatur, Homiliarum initium ducitur. Quare hunc etiam nos ordinem in iis recensendis sequemur: sed & alios Codices indicabimus, in quibus eædem Homiliæ, sive Syriaco, sive Arabico Sermone occurrunt. His autem præmittimus Opera, quæ soluta oratione scripsit, & in nostris Codicibus habentur.

Opera S. Jacobi Sarugensis soluta Oratione.

I. Liturgia. NAPHORA, seù Liturgia, ܐܢܐܦܘܪܐ cujus initium: ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܫܝܢܐ *Deus Pater, qui es tranquillitas.* Exstat in Cod. Nitr. III. fol. 160. & Cod. Ecchell. V. fol. 80. prodiitque Latinè per Renaudotium tom. 2. Liturg. Orient. pag. 356. Ejusdem meminit Cornelius Schultingius tom. 3. pag. 106. num. 24. ubi pro *Sarugensi* perperàm habet *Sexugensem*, eamque Anaphoram compositam fuisse tradit *anno à Nativitate Domini quadringentesimo septuagesimo tertio*, manifesto errore: is enim annus ex dictis incidit in annum Jacobi vigesimum primum, quo ille utpotè Sacerdotio necdum initiatus, Liturgiam

giam conscribere non potuit. Inter Æthiopicas Anaphoras eandem recenset Job Ludolphus in Lexico: nec mirum, quum Syriaci Anaphorarum Codices non modò in Ægyptum, verùm etiam in Æthiopiam à Syris Jacobitis, quibus circa Incarnationis mysterium communis est cum Coptis Æthiopibusque error, advecti fuerint, & in Æthiopicam linguam conversi. Prætereà Æthiopas in Monte Libano duo habuisse monasteria, alterum S. Jacobi apud Eden, alterum S. Georgii in Valle Canubinensi propè Hadscit, testis est Illustrissimus Stephanus Edenensis in Chronico ad annum Christi 1488. idque manifestè colligitur ex titulo دير الحباش *Cœnobium Æthiopum*, quo utrumque monasterium à Libaniotis in hunc usque diem appellatur. Sed & Hierosolymis Hospitium à pluribus sæculis eos habuisse, certum est ex iis, qui de Peregrinatione Hierosolymitana scripsere. Vide Quaresmium in Elucidatione Terræ Sanctæ tom. 1. Hierosolymis igitur monachi Æthiopes Anaphoram S. Jacobi aliosque Syriacos Codices in patriam linguam olim fortassè transtulerunt; vel certè in Monte Libano, quum inter Syros Maronitas versarentur; aut demùm in Scetensi Syrorum monasterio, ubi eos anachoreticam vitam unàcum Jacobitis egisse, ex nonnullis Æthiopicis libris ibidem relictis conjicio. Aliam insuper Liturgiam Jacobo nostro ex quorundam manuscriptorum fide tribuit laudatus Stephanus Edenensis cap. 2. de Orthodoxis Anaphorarum Auctoribus num. 22.

يعقوب السروجى الذى فى السنة الخمسماية وتسعة عشر اجتذب الى كرسى بطنان الذى فى سروج له نافوران احدهما بدوه ܐܠܗܐ ܒܪܘܝܐ ܕܟܠ : والثاني ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܫܝܢܐ :

Jacobus Sarugensis, qui an. quingentesimo decimo nono ad Batnarum Sedem, quæ in Sarugo est, evectus fuit, duas habet Anaphoras, quarum prima incipit: Deus universorum conditor: altera, Deus Pater qui es tranquillitas. Verùm hæc postrema dumtaxat genuinus videtur esse Jacobi fœtus, ut suprà diximus. Illa verò prior, Severo Antiocheno, si benè conjicio, restituenda: iisdem enim verbis incipit Anaphora Severi apud Masium, cujus initium idem Edenensis adnotavit cap. 7. de Hæreticis Anaphorarum Auctoribus num. 3.

Ordo Sancti Baptismi. ܛܟܣܐ ܕܡܥܡܘܕܝܬܐ ܩܕܝܫܬܐ. Septem Baptismi Ritus in Ecclesia Syrorum usurpari, ex Ritualibus eorum Libris colligitur. Et apud Nestorianos quidem celebratur Baptismus, quem *Apostolorum* appellant; Exstat autem in Cod. Syriaco Vaticano XXXIX. & in Cod. Amidensi XI. Jacobitæ verò utuntur Baptismo *S. Jacobi Apostoli, Severi Antiocheni, & Philoxeni Mabugensis*, qui habentur in Cod. Syr. Vat. XXII. & in Cod. Ecchell. IV. fol. 199.210.223. Maronitæ demùm præter Baptismum ejusdem Jacobi Apostoli, usurpant etiam Baptismum *Basilii Magni, Jacobi Sarugensis*, & *Jacobi Edesseni*, ut in Libris Ritualibus passim. Quod ad Sarugensem spectat, disertum ejus nomen in Ordine Baptismi præfertur, cujus initium: ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܠܢ ܗܘ ܕܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ ܠܗܝܟܠܐ ܥܡ ܡܪܝܡ ܐܡܟ ܐܬܝܬ:

Domine Deus noster, qui secundùm legem quadragesimi diei, ad Templum cum Maria matre tua advenisti:

Sic enim inscribitur: ܛܟܣܐ ܕܡܥܡܘܕܝܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܕܣܝܡ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ:

Ordo Sancti Baptismi compositus à Mar Jacobo Doctore Episcopo Batnarum Sarugi.

Epistola ad Samuelem Abbatem Mo-

2. Ordo Baptismi.

3. Epistola ad Samuelem Abbatem.

Monasterii S. Mar Isaac Gabulæ.

ܠܬܠܝܬܝܘܬܐ ܕܟܝܢܐ ܡܫܘܐܝܬ ܘܬܡܘܕܝܬܐ
ܘܩܢܘܡܐ ܡܢܗ ܐܠܗܐ ܘܒܣܪܢܘܬܐ.

De Trinitate, & Incarnatione Verbi. Exstat in Codice nostro Syriaco XI. fol. 93. Ejusdem fragmentum habetur in Cod. Syr. Vatic. XV. Incipit:

ܠܕܝܪܝܐ ܘܩܕܝܫܐ ܘܓܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝ
ܫܡܘܐܝܠ ܪܝܫܕܝܪܐ ܕܕܝܪ̈ܝܐ ܘܕܥܘܡܪܐ
ܩܕܝܫܐ ܘܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ
ܓܒܘܠܝܐ : ܡܟܝܟܐ ܝܥܩܘܒ ܥܒܕܐ
ܕܩܕܝܫܘܬܟ ܒܝܫܘܥ ܕܟܠ ܒܨܠܝܒܐ
ܘܡܫܡܠ ܫܠܡ. ܥܠܬܗ ܕܗܠܝܢ
ܘܥܒܕ ܐܦ ܡܟܬܫܢܘܬܐ ܗܘ̈ܝܐ ܠܘܩܒܠ ܕܟܝܐ
ܬܟܣܐ ܕܐܪ̈ܬܕܘܟܣܐ : ܣܛܢܐ ܗܘ
ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܒܢܝܢܫܐ ܡܙܝܥ ܠܗܘܢ
ܘܡܬܬܥܝܪ. ܗܘ ܓܝܪ ܚܣܡ
ܒܓܢܣܢ ܡܢ ܫܘܪܝܗ ܕܒܪܝܬܗ :
ܘܗܫܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܡܩܪܒ ܘܠܐ ܫܠܐ
ܘܡܕܠܚ ܘܡܬܚܦܛ ܠܗܝܡܢܘܬܐ.

Religioso, Sancto, & electo Dei Mar Samueli Abbati Monachorum sacri Monasterii Beati Mar Isaac Gabulæ, humilis Jacobus Sanctitatis tuæ famulus in Jesu, qui cuncta signo Crucis suæ perficit, salutem. Causas istas, quæ contentionem adversùs purum Orthodoxorum ordinem suscitant, Diabolus hominum inimicus movet excitatque. Ipse enim generi nostræ invidit, & ab initio conditionis nostræ invidit, & adhuc eam impugnat, inflat, perturbat, & fidem subvertere conatur. Pergit Diaboli adversùs Catholicam fidem bellum describere ab orbe condito usque ad Divini Verbi Incarnationem, ubi de Idololatria differit: qua per Christianam Religionem sublatà, hæreses in Ecclesiam invectas fuisse dicit, Marcionis scilicet, Bardesanis, Manetis, Audæi, Sabellii, Photini, Arii, aliorumque, usque ad impium Nestorium ejusque asseclas.

Hos Jacobus unàcum Eutychianis ex professo impugnat, ostendens, unam Christo inesse Personam, ejusque matrem verè Deiparam appellandam. Duas verò Naturas, earumque Proprietates in eo sensu negat, quem suprà exposuimus pag. 297. De Trinitate demùm sic scribit:

ܐܒܐ ܓܝܪ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ
ܐܬܝܕܥ ܘܐܬܚܙܝ ܘܐܬܟܪܙ
ܚܕ ܐܠܗܐ ܣܓܝܕܐ ܕܠܝܬ ܥܡܗ
ܩܢܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܡܫܘܬܦ ܠܗ
ܒܣܓܕܬܐ. ܚܕ ܗܘ ܐܒܐ ܩܕܝܫܐ
ܩܕܝܫܐ ܚܕ ܗܘ ܒܪܐ ܩܕܝܫܐ ܚܕ ܗܘ
ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܐܒܐ ܕܠܐ ܝܠܝܕ : ܒܪܐ
ܕܡܢ ܝܠܝܕܐ : ܪܘܚܐ ܕܢܦܩ ܘܢܣܒ ܡܢ
ܐܒܐ ܘܢܣܒ ܡܢ ܒܪܐ.

Nam Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus agnitus est, & visus, & prædicatus unus Deus adorandus, qui nullam aliam secum habet Personam suæ adorationis participem. Unus est enim Pater Sanctus, unus Filius Sanctus, unus Spiritus Sanctus. Pater ingenitus, Filius genitus, Spiritus ex Patre procedens, & à Filia accipiens. Quæ communis est secundùm Evangelii verba Orientalium Theologia.

Addunt aliquando: ܘܡܢ ܒܪܐ
ܢܣܒ ܐܝܠܝܢ ܕܐܘܣܝܐ :

Et à Filio quæ ad essentiam, seù substantiam pertinent, accipit, ut in Liturgiis Xysti, & Ignatii Josephi Bar-Vahib Patriarchæ Jacobitarum Cod. Nitriensi III. & apud Renaudotium tom. 2. pag. 136. 533. qui pag. 274. ex antiquissimo Codice Syriaco Florentino hunc Seleuciensis Concilii sub S. Marutha, & Isaaco Catholico canonem de Spiritus Sancti processione producit: *Confitemur unum Spiritum vivum & Sanctum Paraclitum, qui est ex Patre & Filio.* De Monasterio S. Isaac Gabulæ vide quæ diximus suprà pag. 210. Ejusdem loci

Epi-

Episcopus in Mesopotamia Petrus subscribit Concilio Chalcedonensi.

4. Epistola ad Stephanum Bar-Sudaili.

Epistola ad Stephanum Bar-Sudaili Edessenum. ܠܣܛܦܢܐ ܒܪ ܨܘܕܝܠܝ

ܡܗܝܡܢܐ ܕܒܪ ܙܘܪܥܐ ܐܘܪܗܝܐ .

Paradisi & Gehennæ æternitatem ex Scripturis, & ratione demonstrat. Exstat in Cod. Syriaco Vaticano XV. fol.57. Eundem Stephanum in apertam hæresim mox lapsum confutavit Philoxenus Mabugensis, seù Hierapolitanus in Epistola ad Abraham & Orestem Presbyteros Edessenos, quæ Epistolæ Jacobi nostri subjungitur in laudato Cod. Vaticano XV. fol.60.

5. Epistola ad Jacobum Abbatem.

Epistola ad Mar Jacobum Abbatem Monasterii Edesseni, quod Naphesciatense, seù de Anima appellatur. ܠܘܬ ܐܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ

ܪܝܫܕܝܪܐ ܕܐܘܪܗܝ ܕܥܘܡܪܐ ܕܢܦܫܐ .

Exstat in Codice nostro Syriaco VI. fol.387. & Cod. X. fol. 55. incipit:

ܠܪܒܐ ܘܩܕܝܫܐ ܢܟܦܐ ܘܡܝܬܪܐ ܘܡܪܝ

ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܩܫܝܫܐ ܘܪܝܫܕܝܪܐ

ܕܥܘܡܪܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܘܪܗܝ ܕܡܬܩܪܐ

ܕܢܦܫܐ : ܝܥܩܘܒ ܥܒܕܐ ܕܩܕܝܫܘܬܟ

ܒܝܫܘܥ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܢܘܗܪܐ ܘܚܝܐ ܘܠܐ

ܡܬܚܒܠܢܘܬܐ ܘܫܘܦܪܐ

ܘܟܠ ܫܘܦܪ . ܩܒܠܬ ܟܬܒܐ

ܕܩܕܝܫܘܬܟ ܐܘ ܪܚܡܐ ܕܐܠܗܐ .

Magno, Sancto, religioso, ac præstantissimo Mar Jacobo Presbytero & Abbati Sancti Edesseni Cœnobii, quod de Anima nuncupatur, Jacobus Sanctitatis tuæ famulus in Jesu, qui lux est, & vita, & incorruptibilitas, omniumque decus, salutem. Accepi literas Sanctitatis tuæ, Dei amantissime. Exponit tria Scripturæ loca. Primum Pauli ad Hebræos 10. v. 26. juxta versionem Syriacam:

ܐܢ ܓܝܪ ܕܨܒܝܢܗ ܢܚܛܐ ܐܢܫ ܡܢ

ܒܬܪ ܕܩܒܠ ܝܕܥܬܐ ܕܫܪܪܐ : ܠܐ ܬܘܒ

ܕܒܚܬܐ ܕܚܠܦ ܚܛܗ̈ܐ ܡܫܬܒܩܐ ܠܗ

ܣܒܪܐ ܗܘ ܕܝܢܐ : ܐܠܐ ܕܚܠܬܐ ܗܝ

ܕܢܘܪܐ ܕܥܬܝܕ ܠܡܐܟܠ ܠܒܥܠܕܒܒܐ :

Siquis enim voluntariè post acceptam veritatis notitiam peccabit, non ampliùs relinquitur hostia, quæ pro peccatis offeratur: sed expectandum erit terribile judicium, & ignis æmulatio, quæ consumptura est adversarios. Alterum 1. Joannis 5. v. 16.

ܐܢ ܐܢܫ ܚܙܐ ܠܐܚܘܗܝ ܕܚܛܐ ܚܛܗܐ

ܕܠܐ ܡܚܝܒ ܠܡܘܬܐ : ܢܫܐܠ

ܘܢܬܝܗܒ ܠܗ ܚܝܐ : ܠܐܝܠܝܢ ܕܠܐ

ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܠܡܘܬܐ ܚܛܝܢ .

ܐܝܬ ܓܝܪ ܚܛܗܐ ܕܡܘܬܐ . ܠܐ ܗܘܐ

ܥܠ ܗܘ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܢܒܥܐ ܐܢܫ .

Siquis videt fratrem suum peccare peccatum, quod mortis nequaquam reum faciat, petat, & dabitur ei vita: iis scilicet, qui non ad mortem peccant. Est enim peccatum ad mortem: non pro hoc dico, ut roget quis. Tertium:

ܡܢ ܕܠܐ ܪܚܡ ܠܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ

ܢܗܘܐ ܚܪܡ . ܡܪܢ ܕܝܢ ܐܡܪ ܕܡܢ ܕܪܚܡ

ܠܝ ܦܘܩܕܢܝ ܢܛܪ : ܡܢ ܕܝܢ ܕܠܟܠܗܝܢ

ܘܠܐ ܐܨܒܝ ܕܢܛܪ ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕܢܐ

ܢܚܙܐ ܐܢ ܚܪܡ ܗܘ .

Qui non diligit Dominum nostrum Jesum Christum, anathema sit. Atqui Dominus noster ait: Qui me diligit, mandata mea observat. Qui igitur mandata omnia observare nequivit, videamus, an sit anathema, nec ne? Monasterii Naphesciatensis, seù de Anima, meminit etiam Dionysius in Chronico ad annum Græcorum 837. fol. 95. ubi de Monachis Edessenis loquens, qui Asclepii Episcopi jussu è Monasteriis suis pulsi sunt, eò quod Sacrum Chalcedonense Concilium recipere detrectabant,

bant, hæc Monasteriorum nomina indicat : ܕܝܪܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝ ܢܝܩܠܐ : ܕܝܪܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝ ܩܘܢܘܢ : ܕܝܪܐ ܕܐܟܣܕܪܐ : ܕܝܪܐ ܕܢܦܫܬܐ : ܕܝܪܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝ ܫܡܘܐܝܠ : ܕܝܪܐ ܕܗܢܕܝܒܢܐ : ܕܝܪܐ ܕܐܘܣܒܝܣ ܕܠܒܢܐ : ܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܝܘܠܝܢܐ ܣܒܐ ܕܢܗܪܐ ܕܡܕܝܐ : *Monasterium Sancti Nicolai*, *Monasterium Sancti Cononis*, *Monasterium Exedrarum*, *Monasterium Animarum*, *Monasterium S. Samuelis*, *Monasterium Hendibanæ*, *Monasterium Eusebii de lateribus*, & *Monasterium S. Juliani Sabæ ad flumen Medorum*.

6. Epistola Parænetica.

Epistola Parænetica ad Anonymum de Humilitate & Amore Divino, deque vitandis hujus sæculi laqueis. Incipit: ܡܐ ܕܐܣܬܒܟܬ ܢܦܫܐ ܒܦܟܘܗܝ ܡܚܒܠܢܐ ܕܥܠܡܐ. *Quum anima noxiis hujus sæculi offendiculis irretitur*. Extat in Cod. nostro Syriaco VI. fol. 384.

7. Epistola alia Parænetica.

Epistola ad quendam præstantem virum. ܠܓܒܪܐ ܚܕ ܐܝܟ ܡܟܬܒܐ. ܐܢ ܦܟܘܗܝ ܒܝܫܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ. *Si mala sæculi hujus offendicula*. In eodem Codice Syriaco VI. fol. 391. Naturæ lapsæ miseriam deplorat, quæ virtutem quum amet, ad vitia tamen trahitur.

8. Homilia de Nativitate Domini.

De Nativitate Domini Homilia, seù Expositio. ܬܘܪܓܡܐ ܕܥܠ ܝܠܕܗ ܕܡܪܢ. ܐܝܟ ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܕܒܡܠܐ ܡܠܝܐ ܦܘܪܫܢܐ ܥܡ ܚܝܠܘܬܐ ܫܡܝܢܝܬܐ ܠܡܐܡܪ ܫܘܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܒܡܪܘܡܐ ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܫܠܡܐ ܘܣܒܪܐ ܛܒܐ ܠܒܢܝܢܫܐ. *Congruum mihi hodierno die verbis discretione plenis cum supernis agminibus dicere: Gloria in excelsis Deo, & in terra pax, & spes bona hominibus*. Extat unàcum quinque seqq. Homiliis in Cod. nostro Syr. X. fol. 27.

Inscribuntur autem ܬܘܪܓܡܐ *Turgome*, *Interpretationes*, *Expositiones*, seù *Glossæ*, eò quod post Evangelium in Ecclesia Syrorum legi consueverunt. Vide quæ notavimus pag. 23.

9. Homilia de Epiphania Domini.

De Epiphania Domini Homilia. ܬܘܪܓܡܐ ܕܥܠ ܕܢܚܗ ܕܡܪܢ. ܩܪܒܬܗ ܕܡܪܢ ܠܝܘܪܕܢܢ ܫܘܠܡܐ ܗܘ ܥܬܝܩܬܐ ܘܚܕܬܐ ܕܕܝܬܝܩܐ ܫܪܝܪܐ : *Domini ad Jordanem accessus, veteris novique testamenti verum est confinium*. In eodem Codice X. fol. 29. Abulpharagius in hist. Dynast. p. 94. refert, Justinianum Imp. edicto præcepisse, ut diversis diebus Natale Christi, & Epiphania celebrarentur. Id Syros ante Justiniani ævum præstitisse, liquet ex laudatis Jacobi Homiliis. Vide Pagium ad an. 551. n. 21.

10. Homilia de Sacro Jejunio.

De Jejunio Quadragesimali Homilia. ܬܘܪܓܡܐ ܕܥܠ ܨܘܡܐ ܕܐܪܒܥܝܢ. ܚܠܝܐ ܗܘ ܕܢܡܠܠ ܥܠ ܨܘܡܐ ܐܢ ܐܚܝܕ ܫܡܥܬܗ ܕܪܚܡܬ ܨܘܡܐ ܕܫܡܘܥܐ : *Pergratum est de Jejunio disserere, si aures audientium tenet amor Jejunii*. Ibidem fol. 33.

11. Homilia de Dominica Hosannarum.

De Dominica Hosannarum Homilia. ܬܘܪܓܡܐ ܕܥܠ ܚܕܒܫܒܐ ܕܐܘܫܥܢܐ. ܐܠܘ ܪܚܡܬܗ ܕܥܠܡܐ ܠܐ ܡܥܡܛܐ ܗܘܬ ܠܒܘܗܪܐ ܕܗܘܢܢ ܠܐ ܗܘܐ ܒܨܝܪܐܝܬ ܚܙܝܢ ܗܘܝܢ ܠܥܘܬܪܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ : ܡܟܝܠ ܗܘܐ ܚܙܝܢ ܗܘܝܢ ܓܙܐ ܕܛܫܝܢ ܒܡܠܐ ܕܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ : *Si sæculi amor nostræ mentis aciem minimè obtunderet, quo minus Dispensationis Christi opes intueremur, magnificos profectò thesauros sacrorum Librorum dictis inclusos cerneremus*. Ibid. fol. 37. & Codice Nitr. XV. fol. 57.

12. Homilia de Passione Domini.

De Feria sexta Passionis Domini Homilia. ܬܘܪܓܡܐ ܕܥܠ ܥܪܘܒܬܐ ܕܚܫܗ ܕܡܪܢ. ܥܠ ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܝܢ

ܐܢܬ ܟܠܡܐ ܕܡܢ ܥܐܕܘܗܝ ܕܡܪܢ :
ܥܠܬܗ ܕܥܐܕܐ ܩܕܝܡ ܠܡܣܡ ܒܪܥܝܢܟ :

Quotiescumque ex solemnitatibus Dominicis aliquam celebras, causam illius Festi ob animi oculos primùm ponere te decet. Ibid. fol. 42. & Cod. Nitr. XV. fol. 82.

XIII. Homilia de Resurrectione Domini.

De Dominica Resurrectionis Domini Homilia. ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܚܕܒܫܒܐ
ܕܩܝܡܬܗ ܕܡܪܢ . ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܕܥܐܕܐ
ܗܢܐ ܕܝܘܡܢܐ ܡܠܬܐ ܕܢܒܝܐ ܠܡܫܩܠ ܐܠܨܬܢܝ
ܗܢܘ ܝܘܡܐ ܕܥܒܕܗ ܡܪܝܐ ܬܘ
ܢܪܘܙ ܘܢܚܕܐ ܒܗ :

Maximum solemnitatis hodiernæ gaudium verba Prophetæ me usurpare compellit: Hæc est dies, quam fecit Dominus, venite, exultemus, & lætemur. Ibid fol 46. & Cod. Nitr. XV. fol. 100.

Homiliæ Metricæ.

Cod. Nitriensi V.

1. E *Curru, quem vidit Ezechiel Propheta*.
ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ
ܡܪܟܒܬܐ ܕܚܙܐ
ܚܙܩܝܐܝܠ ܢܒܝܐ :

Exstat in Cod. Nitr. V. fol. 1. ubi hæc in titulo adnotatio legitur: ܐܝܬܘܗܝ
ܕܝܢ ܗܢܐ ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝ ܡܐܡܪܘܗܝ
ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ :

Est autem hic sermo primus omnium sermonum Sancti Mar Jacobi. Vide suprà pag. 299. Habetur etiam Arabico Sermone in Codice nostro IX. quem nuper ex Oriente adveximus, fol. 1. Incipit: ܪܡܐ ܕܝܬܒ ܥܠ
ܡܪܟܒܬܐ ܕܠܐ ܡܬܒܨܝܐ ܆ ܗܒ ܠܝ
ܡܠܬܟ ܕܐܡܪ ܥܠܝܗ ܕܠܐ ܡܫܬܐܠܐ .

Altissime, qui inscrutabili Currui insides, infunde mihi sermonem tuum, ut te sine fine esse, in terra prædicem. Exordium hujus Sermonis aliis verbis, etsi eodem sensu efferunt Georgius in Encomio, & Anonymus in vita S. Jacobi. Verosimile est, istum sermonem ab Auctore postea recognitum, & fortasse etiam auctum fuisse. De immensitate ac potentia Dei præfatus, Currum & quatuor Animalia eleganter describit, & ad literam quidem totam illam visionem de Divini Verbi Incarnatione, & Apostolorum atque Evangelistarum prædicatione exponit; allegoricè verò ad Ecclesiam, Altare, & Augustissimum Eucharistiæ Sacramentum refert.

Porrò in fine laudati Codicis Nitriensis V. licet temporis adnotatio ex parte exciderit; ex iis tamen quæ supersunt, colligitur, Codicem in monasterio Scetensi S. Pisois Syrorum descriptum fuisse circa annum Christi millesimum centesimum, sub Joanne ejusdem loci Abbate, Basilio Oeconomo, & Monachis Zoche, seù Nicolao, Gabriele, Gabriele altero, Sergio, Josepho, Josepho altero, Aarone, Josue, Josue altero Diacono, Simeone, Barsauma, Bricha, seù Benedicto, Moyse, Michaele Diacono, & Basilio: Hos enim nominat Amanuensis, qui seipsum ejusdem Cœnobii monachum fuisse profitetur, & Codicem hunc ex antiquissimis præfati monasterii exemplaribus transcripsisse: quod etiam affirmaverat suprà fol. 501. à tergo in hæc verba: ܫܠܡ ܒܥܘܕܪܢ ܡܪܝܐ
ܚܘܕܪܐ ܕܟܠܗ ܫܒܘܥܐ ܕܚܫܐ ܐܝܟ
ܕܐܫܟܚܢ ܒܦܘܚܡܐ ܥܬܝܩܐ ܕܕܝܪܐ
ܩܕܝܫܐ ܕܒܝܬ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܕܒܐܣܩܝܛ :

Explicit, Deo juvante, circulus totius hebdomadæ Passionis Dominicæ, sicut reperimus in antiquis Codicibus sacri monasterii Deiparæ, quod in Scete situm est. Ubi notandum illud Cœnobium ab Amanuensi modò *Deiparæ*, modò *S. Pisois* appellari: quia nimirùm utrique nuncupatum erat, quod testan-

teſtantur gemina Oratoria, quæ in hunc uſque diem ſub nomine S. Mariæ, & S. Piſois ibidem exſtant. Eſt quidem & aliud Cœnobium in deſerto Scetenſi haud procul à præfato Syrorum monaſterio, quod *S. Piſois* etiamnum appellant, ut in Præfatione diximus: verùm Coptos ibi, non Syros monachos religioſam vitam duxiſſe, omnia Scetenſis deſerti monumenta clamant. In eodem Codice legere eſt & alias inſcriptiones, quæ conſequutis temporibus appoſitæ fuerunt. Et Prima quidem nomen ejus, qui Librum vetuſtate penè detritum reſtituit, exhibet fol. 2. ܟܢܫ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܓܝܘܪܓܝܣ ܒܨܝܪܐ ܕܕܝܪ̈ܝܐ ܘܚܛܝܐ ܕܚܛܝ̈ܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܩܘܦܪܘܣ. ܨܠܘ ܥܠܘܗܝ ܡܛܠ ܡܪܢ ܘܥܠ ܗܢܘܢ ܕܐܫܬܘܬܦܘ ܥܡܗ ܐܘ ܒܡܠܬܐ ܐܘ ܒܥܒܕܐ ܘܡܢ ܕܡܨܠܐ ܘܪ̈ܚܡܐ ܐܦ ܗܘ ܢܫܟܚ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܫܢܬ ܐܦܦܙ ܕܝܘܢܝ̈ܐ ܒܥܐܕܐ ܕܦܢܛܩܘܣܛܝ ܒܚܕ ܒܚܙܝܪܢ: *Colligavit hunc Homiliarum Codicem Georgius Monachorum minimus, & peccotorum moximus ex Urbe Cypri* (Nicoſia.) *Orate, quæſo, pro eo propter Dominum noſtrum; nec non pro iis, qui participes cum eo ſunt, ſeù verbo, ſeù opere. Qui pro oliis veniam imploraverit, veniam & ipſe impetrabit. Idfactum eſt anno Græcorum* 1787. *in Feſto Pentecoſtes die primo Junii.* Cæteræ inſcriptiones ad eos ſpectant, qui dum Scetenſe monaſterium adirent, nomen ſuum in laudato Codice adnotarunt: videlicet, ſol. 204. *Aoron Presbyter & Phinees ejuſdem frater anno Græcorum* 1845. fol. 203. *Thaneas Presbyter Borſaumæ Presbyteri filius ex oppido* ܕܟܠܦܝ *Clepinenſi in Cypro anno Græcorum* 1880. demùm fol. 353. & 386. *Abdalgalilus* عبد الجليل *ſeù Galilæi ſervus* ܥܒܕܗ ܕܓܠܝܠܝܐ *Hieroſolymorum Nationis Jacobiticæ Archiepiſcopus anno Græcorum* 1975.

2. *De Eccleſia*, Sermo Primus.

ܥܠ ܥܕܬܐ. ܒܬܘܠܬܐ ܥܕܬܐ ܥܡ ܒܨܘ̈ܝܐ ܥܒܕܐ ܕܝܢܐ.

Virgo Eccleſia tum ſcrutatoribus judicio contendit., Eccleſiæ allocutio ad curioſos rerum Divinarum ſcrutatores: ubi diſputat non eſſe inveſtigandum Incarnationis myſterium, ſed conſtanti ac ſimplici fide credendum, Chriſtum verum Deum eſſe, verumque hominem ex Virgine natum; & abjecta quidem, naturales ſcilicet corporis animique affectiones, ad Humanitatem; ſublimia verò, ſeù miracula, ad Divinitatem referenda. Ex hoc carmine inſignem locum pro duabus Chriſti in una perſona naturis producit Joannes Maro, ut ſuprà diximus pag. 291. qui licet in noſtro Codice deſideretur, (unum enim ex eo folium excidit,) eandem tamen ſententiam reddunt quæ ſequuntur: ܐܝܬܘܗܝ ܓܘܫܡܐ ܕܝܢ ܬܘܠܕܬܗ ܡܢ ܒܝܬ ܕܘܝܕ: ܫܒܝܚܐ ܕܝܢ ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܢ ܥܠܝܐ. ܘܦܪ: ܒܒܛܢܗ ܘܒܝܠܕܗ ܐܟܪܙ ܐܢܐ ܬܪܬܝܢ: ܠܐܠܗܘܬܐ ܥܡ ܐܢܫܘܬܐ ܒܚܕ ܦܪܘܩܐ. ܘܦܪ. ܒܨܥܪ̈ܐ ܕܣܝܒܪ ܫܪܪܗ. ܒܬܕܡܪ̈ܬܐ ܕܝܢ: ܡܚܘܝܐ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܘܬܗ. *Corporis quidem ejus genus ex domo David eſt; glorioſa verò Divinitatis ejuſdem natura ex Altiſſimo &c. In Conceptione ejus, & Nativitate duo prædicabo: Divinitatem nimirùm cum Humanitate in uno Salvatore &c. Per abjecta, quæ ſuſtinuit, corporis ſui veritatem ſtabilivit: per admiranda verò, potentiam Divinitatis ſuæ declaravit.* Exſtat in laudato Codice Nitr. V. fol. 9. ubi ܥܠ ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ

De

De Consecratione Ecclesiæ inscribitur: quia nimirùm à Syris in Festo Dedicationis Ecclesiæ legi consuevit.

Codice nostro Syriaco VII.

Eadem Homilia, licet initio mutila exhibetur in Cod. nostro Syriaco VII. quem ex Oriente nuper adveximus, fol. 1. ubi inscribitur:

[illegible] :

De Scrutatione, & de Consecratione Ecclesiæ. Hunc Codicem ante annum Christi centesimum ac vigesimum suprà millesimum exaratum fuisse, colligitur ex duplici adnotatione, quæ in eodem legitur: & Prima quidem fol. 262. [illegible]

[illegible] :

Ego humilis Simeon, monachus nomine, has lineas in isto Codice exaravi ad Beatissimum Patrem nostrum Mar Petrum Patriarcham Maronitarum, qui habitat in Sacro Monasterio Maiphuch in Valle Ailig territorii Botrensis: donec dedit mihi potestatem, ut præessem monasterio Sancti Joannis in territorio Cuzapanta in insula Cypro, diebus Monachorum, qui in præfato Sancti Joannis monasterio habitant, quorum hæc nomina sunt: David monachus & Architriclinus, seù Vestiarius, Georgius monachus, & Daniel monachus. Hi Presbyteri sunt, Deoque serviunt anno Græcorum millesimo quadringentesimo trigesimo secundo, die duodecima: nimirùm Octobris, quo annus Syrorum inchoatur. Sic barbaro sermone scribebat Simeon, fœminino genere pro masculino usus, nempè [illegible], pro [illegible]: & [illegible] pro [illegible] : eo enim sæculo Syriaca lingua à puritate sua deflectere jam cœperat, ac præsertim in Cypro insula, ubi Græcus sermo passim usurpabatur. Altera adnotatio Arabica est, sed literis Syriacis fol. 252. [illegible]

[illegible] :

Anno Græcorum millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo, mense benedicto Tamuz (Julio), *die decima convenit me Petrum Patriarcham Maronitarum in Antiocheno Throno sedentem, Jacobum nomine ex oppido Ramath diœceseos Botrensis, filius Daniel Monachus ex monasterio Caphtun: ipsique potestatem dedi ex Deo, & ex mea abjectione, ut præesset monasterio Sancti Joannis in Cuzapanta in custodita à Deo insula Cypro: prout consensum suum propriis subscriptionibus firmatum huc miserunt filii monachi, Esau scilicet monachus, & Elias, & Joannes monachus, & Jacobus ejus frater. Laus Domino nostro, Amen*. De Petro, & Jacobo Maronitarum Patriarchis, consule eruditissimum Stephanum Edenensem in Chronico ad annos prædictos.

3. *De Ecclesia*, Sermo secundus, qui *de Encæniis Ecclesiæ* inscribitur.

ܘܕܥܠ ܚܘܕܬܐ. ܐܢܬ ܥܬܝܪܐ ܗܒ
ܠܚܣܝܪܐ ܘܕܒܥܐ ܡܢܟ:

Tu dives, da egeno Te roganti. Cod. Nitr. V. fol, 11. Ecclesiam à Moyse in Tabernaculo præfiguratam; Altare per Sanctum Sanctorum: Apostolos per duodecim Tribuum principes: Discipulos per septuaginta seniores: & Jesum Christum per Moysen.

4. *De illapsu Altissimi super Montem Synai, & de mysterio Ecclesiæ*. ܥܠ ܡܓܢܢܘܬܗ ܕܪܡܐ ܥܠ ܛܘܪܣܝܢܝ.
ܘܥܠ ܐܪܙܗ ܕܥܕܬܐ. ܚܝܠܬܢܐ ܕܥܠܡܐ ܕܪܒܘܬܟ
ܐܪܟܢܬ ܥܠ ܛܘܪ ܣܝܢܝ.

Fortissime sæculorum, qui majestatem tuam ad montem Synai inclinasti. Cod. Nitr. V. fol. 14. Deum nec ascendere, nec descendere, aut loco moveri: Illapsum autem super montem Synai dici, quatenus præsentiam suam per externum illud signum ostendit. Synagogam ibidem à Deo per Moysen desponsatam fuisse, promulgata in Tabulis lege, & sacramentum conjunctionis Ecclesiæ cum Christo in eo fuisse adumbratum.

5. *De Domino nostro, & Jacob: de Ecclesia, & Rachel: deque Lia, & Synagoga*. ܥܠ ܡܪܢ ܘܝܥܩܘܒ ܘܥܠ
ܥܕܬܐ ܘܪܚܝܠ ܘܥܠ ܠܝܐ ܘܟܢܘܫܬܐ.
ܐܘܪܚܗ ܕܒܪܐ ܒܟܠܗܘܢ ܐܪܙܐ
ܡܪܫܡܬܐ ܗܘܬ:

Via Filii in omnibus mysteriis præsignata est. Cod. Nitr. V. fol. 17. Divini Verbi Oeconomiam dictis gestisque Prophetarum, ac Patrum prænunciatam: Jacob Patriarcham, dum Liam & Rachel in uxores duxit, Christum mysticè repræsentasse, qui Synagogam & Ecclesiam sibi desponsavit.

6. *De Thamar, & Ecclesiæ symbolo*. ܥܠ ܬܐܡܪ ܘܥܠ ܐܪܙܗ ܕܥܕܬܐ.
ܬܐ ܡܪܝ ܪܚܝܡ ܘܐܝܬܐ
ܚܢܢܐ ܕܛܝܒܘܬܟ ܠܝ:

Veni, Domine, & misericordiam benignitatis tuæ affer mihi. Codice Nitr. V. fol. 19. & Cod. Nitr. XIV. fol. 28. Incestum Thamar, alioquin detestandum, ex desiderio sobolis excusare conatur, ex qua nasciturum Messiam illa sperabat,

7. *De Visione Jacob in Bethel, & de Symbolo Ecclesiæ*. ܥܠ ܚܙܘܗ
ܕܝܥܩܘܒ ܕܒܝܬܐܝܠ ܘܥܠ ܪܘܫܡ
ܐܪܙܗ ܕܥܕܬܐ. ܪܚܝܡ ܡܠܦܢܘܬܐ ܟܕ
ܡܬܡܠܠܐ ܦܪܘܫܐܝܬ:

Peramabilis doctrina est, quum discrete profertur. Cod. Nitr. V. fol. 21.

8. *De Annunciatione Zachariæ*.

ܥܠ ܣܘܒܪܗ ܕܙܟܪܝܐ. ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ
ܕܐܝܬܝܟ ܡܠܬܐ ܡܡܠܠܢܝܬܐ.

Fili Dei, qui Verbum eloquens es. Cod. Nitr. V. fol. 25. & Cod. nostro Syriaco VII. fol. 5.

9. *De Annunciatione Deiparæ*.

ܥܠ ܣܘܒܪܗ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ. ܥܝܪܐ
ܘܢܗܝܪܐ

ܘܝܡܐ ܕܪ̈ܚܡܐ ܕܡܢܗ ܪܕܐ ܡܫܬܝܐ ܕܚܝ̈ܐ .
Mare miserationum, ex quo potus vitæ fluit. Cod. Nitr. V. fol. 31.

10. *De profectione Mariæ ad Elisabeth.* ܥܠ ܡܐܙܠܬܗ ܕܡܪܝܡ ܠܘܬ ܐܠܝܫܒܥ. ܒܝܕܟ ܡܪܐ ܟܠ ܢܬܬܙܝܥ ܟܢܪܝ ܠܬܫܒܘܚܬܟ. *Per te, Domine universorum, ad tuam cynara mea laudem moveatur.* Cod. Nitr. V. fol. 32.

11. *De Nativitate Domini*, Sermones IV. Primus incipit: ܬܡܝܗ ܡܘܠܕܟ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܣܦܩ ܦܘܡܝ ܒܠܫܢܐ ܚܠܝܫܐ ܠܡܫܥܝܘ ܝܠܝܕܘܬܟ ܪܒܬܐ . *Admirabilis est nativitas tua, Fili Dei, nec sufficit os meum exili lingua magnam generationem tuam enarrare.* Cod. Nitr. V. fol. 36. Nitr. XIII. fol. 44. & Syriaco VII. fol. 6. Citatur etiam in Cod. nostro Arabico XXIII. qui *Fides Patrum* inscribitur.

12. *De Nativitate Domini* Sermo secundus. ܬܕܡܘܪܬܐ ܪܒܬܐ ܥܒܕ ܐܠܗܐ ܒܡܘܠܕܐ ܕܒܪܗ . *Magnum prodigium fecit Deus in nativitate Filii sui.* Codice Nitriensi V. fol. 43. Nitriensi XIII. fol. 125. & Syriaco VII. f. 19. ubi inscribitur: ܥܠ ܡܘܠܕܗ ܕܡܪܢ ܕܒܒܣܪ ܘܥܠ ܛܘܥܝܝ ܫܐܕܐ ܛܢ̈ܦܐ . *De Nativitate Domini secundùm carnem, & de immundorum spirituum errore.*

13. *De Nativitate Domini* Sermo tertius: ܥܠ ܬܫܥܝܬܐ ܕܝܠܝܕܘܬܟ ܬܬܬܙܝܥ ܡܠܬܝ . *Ad tuam enarrandam Nativitatem sermo meus moveatur.* Cod. Nitr. V. fol. 45. & Syriaco VII. fol. 15.

14. *De Nativitate Domini*, Sermo IV. *Et de Stella quæ Magis apparuit, deque Infantium cæde.* ܬܠܬܐ ܕܢܚܐ ܪܡܐ ܕܡܠܝܬ ܠܗ ܠܬܒܝܠ ܟܠܗ ܒܙܠܝܩܝ̈ܟ . *O Summe Oriens, qui totum orbem radiis tuis implevisti.* Cod. Nitriensi V. fol. 47. Nitr. XIII. fol. 173. & Syriaco VII. fol. 40. Pars altera hujus Sermonis exstat in eodem Codice Syriaco VII. fol. 52. incipitque: ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܥܝܪܐ ܠܝܘܣܦ ܩܘܡ ܕܒܪ ܠܛܠܝܐ ܘܠܐܡܗ ܘܙܠ ܠܡܨܪܝܢ . *Post hæc dixit Vigil ad Joseph: Surge, accipe Puerum, & Matrem ejus, & proficiscere in Ægyptum.*

15. In illud Isaiæ Prophetæ, & *vocabitur nomen ejus Emmanuel.* ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܘܢܬܩܪܐ ܫܡܗ ܥܡܢܘܐܝܠ . ܚܘܪ ܒܝ ܒܪܚܡܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܕܡܐ ܠܐܒܘܗܝ . *Misericordes in me oculos converte, Fili Dei, qui Patri similis es.* Cod. Nitr. V. fol. 54. Nitr. X. fol. 48. & Syriaco VII. fol. 22. Vide, quæ de voce *similis Patri* notavimus p. 112.

16. In illud Isaiæ, & *vocabitur nomen ejus Admiratio.* ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܘܢܬܩܪܐ ܫܡܗ ܬܕܡܘܪܬܐ . ܘܬܕܡܘܪܬܐ ܐܝܬ ܒܪ ܐܠܗܐ ܘܠܐ ܡܬܦܫܩ . *Admiratio, seù miraculum inexplicabile es, Fili Dei.* Cod. Nitr. V. fol. 55. & Nitr. X. fol. 50.

17. *De Balaam, & Balac.* ܥܠ ܒܠܥܡ ܘܒܠܩ . ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܝܗܒ ܠܢܒܝ̈ܘܗܝ ܕܢܟܪܙܘܢܝܗܝ . *Fili Dei, qui Prophetis tuis, ut te prædicarent, tribuisti.* Codice Nitr. V. fol. 57. & Nitr. XII. fol. 50.

18. *In illud, Venite faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram: & de Nativitate Christi.*

ܥܠ

[Syriac text] : *Domine Dominus noster, major es, quàm ut Oratores de te satis loqui possint*. Cod. Nitr. V. fol. 59. & Cod. nostro Arabico IX. fol. 39. Alius est ab eo sermone, quem Jacobus Edessenus Sarugensi nostro abjudicat, teste Gregorio Barhebræo loco suprà cit. pag. 296.

19. *Quare Dominus triginta annos in mundo egit, antequam miracula edere inciperet*. [Syriac text] *Filius Dei, adinstar Luminaris, in mundo refulsit*. Cod. Nitr. V. fol. 62. & Nitr. X. fol. 15.

20. *De inscrutabili Christi dispensatione*. [Syriac text] Cod. Syriaco VII. à fol. 24. Initium hujus sermonis desideratur: definit autem in hæc verba: [Syriac text] : *ejectosque hæredes introduxit: cui laus esto*.

21. *De Sancta Virgine Dei genitrice Maria* Serm. III. Primus incipit: [Syriac text] *Bone, cujus ostium malis & peccatoribus patet*. Cod. Nitr. V. fol. 64. & Syriaco VII. fol. 26. Ex hoc Sermone desumpti sunt ferè omnes Hymni, qui sub metro Jacobitico ad primum Nocturnum in Officio Feriali Maronitarum leguntur. Mariam ab omni peccati labe immunem esse, hoc argumento Jacobus probat: [Syriac text] *Siqua macula, aut defectus animæ ejus inesset, aliam utique sibi matrem quæsivisset, quæ omnis labis expers esset*.

22. *De Sancta Virgine Deipara alter sermo, congruitque adversùs Divinorum mysteriorum scrutatores*. [Syriac text] *Fili Dei, qui in secunda tua nativitate apparuisti*. Codice Nitriensi V. fol. 67. & Codice Arabico Vaticano 55. fol. 46. ubi inscribitur:

من ميلاد العذري وكيف ولد المسيح منها :

De Virginis partu, & quomodo Christus ex ea natus est: [Syriac text]

Filius

Filius Dei factus est filius hominis absque conversione &c. Filius Dei, Filiusque hominis, unus idemque est. Ex summo, & ex infimis unus Unigenitus &c. In Mariæ sinu naturas ad unionem adduxit, ambasque unum fecit, sicut scriptum est &c. Corpus sibi assumpsit, filiusque hominis ex ventre factus est, & corpore cuncta sustinuit, quum Deus esset. Noli duos numerare, alterum Deum, & hominem alterum: Unus est enim Christus, Filius hominis idemque Deus. Ipsi, & in ipso inest Divinitas, atque Humanitas, ejusque sunt tùm prima, tùm novissima, nec in partes, aut numeros dividitur: Unigenitus enim est, totusque Unus, si ipsum benè noveris. Non partem ejus genuit Pater, & partem Maria: sed totus à Patre, totusque à filia hominis genitus est. Quod de ambarum naturarum Proprietatibus subjungit, exposuimus suprà in responsione ad objectiones pag. 297.

23. *De Sancta Dei genitrice semperque Virgine Maria: & adversùs eos, qui blasphemant, & dicunt, eam post partum neququam Virginem permansisse.* Anonymum impugnat, qui Mariam quidem ante partum Virginem fuisse dicebat, secùs post partum. Hunc errorem ex controversia de veritate corporis Christi manasse indicat: Anonymus enim disputationis contra Eutychianos ardore abreptus, ut Corpus Christi verum, non phantasticum statueret, ad hanc blasphemiam devenit, ut diceret, illud Virginitatis Mariæ signacula nascendo solvisse.

ܥܠ ܩܕܝܫܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܘܥܠ ܗܠܝܢ ܕܡܓܕܦܝܢ ܘܐܡܪܝܢ : ܕܒܬܪ ܡܘܠܕܐ ܠܐ ܐܫܬܒܩܬ ܒܬܘܠܬܐ ܘܠܐ ܩܝܡܬ. ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܡܢ ܒܬܪ ܡܘܠܕܗ . ܒܪܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܠܐ ܡܨܝܢ ܕܢܫܬܥܘܢ ܐܢܘܢ ܚܟܝܡܐ : *Fili Virginis, quem sapientes satis enarrare nequeunt.* Cod. Syriaco VII. fol. 31.

24. *De S. Stephano Archidiacono & Protomartyre.* ܥܠ ܩܘܪܒܢܐ ܣܛܦܢܘܣ ܪܫܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܘܒܘܟܪܐ ܕܣܗܕܐ . ܒܘܟܪܐ ܕܣܗܕܐ ܩܪܢܝ ܠܡܫܬܘܬܗ ܪܘܚܢܝܬܐ . *Primogenitus Martyrum ad spirituale suum convivium me invitavit.* Cod. Syriaco VII. fol. 37. Nitr. V. fol. 115. & Nitr. XIII. fol. 40.

25. *De Infantium cæde.* ܥܠ ܛܠܝܐ ܕܐܬܩܛܠܘ . ܢܘܗܪܐ ܢܦܩ ܗܘܐ ܕܚܫܘܟܐ ܕܥܠܡܐ ܢܒܛܠ . *Exiit lux, ut tenebras mundi interimeret.* Cod. Nitr. V. fol. 74.

26. *De Moyse Propheta, & de Infantium cæde.* ܥܠ ܡܘܫܐ ܢܒܝܐ ܘܥܠ ܛܠܝܐ ܕܐܬܩܛܠܘ . ܒܪܐ ܕܝܗܒ ܩܠܐ ܠܡܟܪܙܢܐ ܕܐܟܪܙܘ ܩܕܡܘܗܝ . *Fili, qui Præconibus coram Te prædicantibus vocem dedisti.* Cod. Nitr. V. fol. 76. Moysen Christo, & Pharaonem Herodi comparat; utramque autem Puerorum cædem, in Ægypto nimirùm, & in Judæa describit.

27. *De Constantino fideli Imperatore, deque Synodo Patrum trecentum decem & octo Episcoporum, qui sub eodem invicto Imperatore Nicææ convenerunt.* ܥܠ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܡܠܟܐ ܡܗܝܡܢܐ ܘܥܠ ܣܘܢܗܕܘܣ ܕܬܠܬܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܬܟܢܫܘ. ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܙܟܝܐ ܒܢܝܩܝܐ. ܗܝܡܢܘܬܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܢܗܪܬ ܒܪܝܬܐ. *Filii Dei Fides creaturas illustravit.* Cod. Nitr. V. fol. 80. ubi notatur, hunc sermonem Festo Sanctorum Basilii & Gregorii, quod à Syris & Græcis prima die Januarii unàcum Circumcisione Domini celebratur, congruere. Constantini, & Nicænorum Patrum encomium, & Symboli Fidei

Fidei de Trinitate atque Incarnatione expoſitio.

28. *De Chriſti Domini Baptiſmo.* ܥܠ ܕܢܚܗ ܕܦܪܘܩܢ. ܚܬܢܐ ܡܫܝܚܐ ܡܫܬܘܬܐ ܥܒܕ ܗܘܐ ܠܥܕܬܐ ܕܥܡܡܐ. *Sponſus Chriſtus convivium Eccleſiæ gentium apparavit.* Cod. Nitrien. V. fol. 83. & Syriaco VII. fol. 56. ubi ܥܠ ܢܘܗܪܐ *de Luminibus* inſcribitur, hoc eſt, de Epiphania Domini.

29. *De Baptiſmo.* ܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ. ܒܪܐ ܕܥܒܕܬ ܠܢ ܡܢ ܡܝܐ ܒܢܝܐ ܠܐܒܘܟ: ܒܟ ܐܡܠܠ ܥܠ ܡܘܠܕܟ ܪܘܚܢܝܐ: *Fili, qui nos ex aqua Patri tuo filios effeciſti, per Te de ſpirituali tua generatione loquar.* Cod. Syriaco VII. fol. 61.

30. *De Legis, Joannis, & Chriſti Baptiſmo.* ܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܢܡܘܣܐ ܘܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܗ ܕܝܘܚܢܢ ܘܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܪܢ. ܒܕܢܚܗ ܕܒܪܐ ܢܘܗܪܐ ܕܢܚ ܠܥܠܡܐ ܗܘ ܕܚܫܘܟܐ ܐܚܝܕ ܗܘܐ ܠܗ. *In Apparitione Filii lux orta eſt mundo, quem Tenebræ occupabant.* Cod. Nitr. V. fol. 86. & Nitr. X. fol. 13.

31. *De Torrente, quem vidit Ezechiel Propheta.* ܥܠ ܢܚܠܐ ܕܚܙܐ ܚܙܩܝܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܦܬܚ ܠܝ ܣܦܘܬܝ ܕܐܡܠܠ. *Fili Dei, aperi labia mea, ut loquar.* Cod. Nitr. V. fol. 88. Nitr. X. fol. 55. & Nitr. XIV. fol. 3.

32. *De deſponſatione Rebeccæ, deque myſteriis, & ſymbolis, quæ in ea continentur.* ܥܠ ܡܟܘܪܝܗ ܕܪܦܩܐ ܘܥܠ ܐܪ̈ܙܐ ܘܛܘ̈ܦܣܐ ܕܐܚܝܕܝܢ ܒܗ. ܐܘ ܡܪܢ ܗܒ ܠܝ ܬܘܒ ܕܐܫܒܚܟ ܡܬܕܡܪ ܐܢܐ. *Iterùm, Domine, tribue mihi, ut laudem tibi ſtupens canam.* Cod. Nitrienſi V. fol. 90. & Nitr. XIII. fol. 22.

33. *De Samaritana.* ܥܠ ܗܝ ܫܡܪܝܬܐ. ܡܒܘܥܐ ܕܚܝܐ ܕܢܚܬ ܠܐܬܪܢ ܡܢ ܪܘܡܐ: *Fons vitæ, qui in regionem noſtram è ſublimi deſcendit.* Codice Nitr. V. fol. 93. & Nitr. XIV. fol. 1.

34. *De decollatione S. Joannis Baptiſtæ.* ܥܠ ܦܣܩܗ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ. ܡܪܝ ܐܦܩ ܠܝ ܒܣܝܡܬܐ ܟܣܝܬܐ ܡܢ ܣܝܡܬܟ ܥܬܝܪܬܐ. *Occultas mihi, Domine, de theſauro tuo opes profer.* Cod. Nitr. V. f. 104. & Cod. Syr. VII. fol. 69.

35. *De Laudibus S. Joannis Baptiſtæ.* ܥܠ ܫܘܒܚܗ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ. ܢܘܗܪܐ ܝܫܘܥ ܕܚܕܝ ܒܙܠܝܩܘܗܝ ܟܠܗ ܥܠܡܐ: ܕܢܚ ܥܠܝ ܘܐܬܢܗܪ ܘܐܡܠܠ ܥܠܝܟ ܒܦܪܝܫܘܬܐ. *Jeſu lux, cujus fulgor univerſum terrarum orbem lætificavit, affulge mihi, & illuminabor, teque diſcretè enarrabo.* Cod. Nitr. V. fol. 107. & Syriaco VII. fol. 65.

36. *De Jona Propheta, qui in urbe Ninive prophetavit.* ܥܠ ܝܘܢܢ ܢܒܝܐ ܕܐܬܢܒܝ ܒܢܝܢܘܐ. ܡܪܝ ܐܪܕܐ ܠܝ ܡܠܬܐ ܕܥܘܕܪܢܐ. *Proficuum mihi ſermonem, Domine, infunde.* Cod. Nitr. V. fol. 117.

37. *De Præſentatione Domini in Templum, & de Simeone Sene.* ܥܠ ܡܥܠܬܗ ܕܡܪܢ ܠܗܝܟܠܐ ܘܥܠ ܫܡܥܘܢ ܣܒܐ. ܩܕܡܝܐ ܕܡܢ ܟܠ ܕܗܘܐ ܝܠܘܕܐ ܒܙ̈ܒܢܐ ܐܚܪ̈ܝܐ. *Antiquiſſime omnium, qui Infans in noviſſimis temporibus factus es.* Cod. Nitr. V. fol. 140. Syr. VII. fol. 74. & Cod. Arab. Vatic. 44.

38. In

38. In illud Simeonis Senis, *Hic positus est in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israel.* ܠܗܿܘ ܕܐܡܪ ܫܡܥܘܢ ܣܒܐ. ܕܗܢܐ ܣܝܡ ܠܡܦܘܠܬܐ ܘܠܩܝܡܬܐ ܕܣܓܝܐܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܬܫܒ̈ܚܬܟ ܒܝ ܢܦܩܢ ܩܠܝܗ̇ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ. *Laudis tuæ voces in me proferantur, Fili Dei.* Cod. Nitr. V. fol. 143. & Syriaco VII. fol. 77.

39. *De Sacerdotibus*, Sermones II. *Primus* incipit: ܥܠ ܟܗܢܐ. ܪܒܐ ܕܟܘܡܪܐ ܘܪܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܡܪܝܐ ܕܕܒ̈ܚܐ: *Summe Pontificum, & Sacerdotum princeps, atque Victimarum Domine.* Cod. Nitriensi V. fol. 144. & Nitriensi XVI. fol. 112. *Secundus*: ܒܪܐ ܕܝܗܒܬ ܪܘܚܟ ܠܬܪܥܣܪ ܫܠܝ̈ܚܝܟ ܩܕܝܫܬܐ: *Fili, qui duodecim Apostolis tuis Sanctum tuum dedisti Spiritum.* Cod. Nitr. V. fol. 148. Anonymi Sacerdotis obitum lugubri carmine persequitur.

41. *De Aaron Sacerdote* Sermones III. Primus incipit: ܥܠ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܟܕ ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܗܘ ܒܪܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܠܐܕܡ: ܟܗܢܘܬܐ ܠܒܫܗ ܕܢܗܘܐ ܡܫܡܫ ܠܗ ܒܟܗܢܘܬܗ: *Quum Dominus Adamum ab initio creasset, Sacerdotio ipsum insignivit, ut sibi ministraret.* Cod. Nitr. V. f. 151. *Secundus*: ܩܪܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܥܒܕܗ ܘܐܡܪ ܠܗ: ܩܘܡ ܕܒܪܝܘܗܝ ܠܐܗܪܘܢ ܐܚܘܟ ܐܝܟ ܕܦܩܕܬܟ. *Vocavit Dominus Moysen famulum suum, dixitque ei: Surge, & tolle Aaron fratrem tuum, sicut tibi præcepi.* Ibidem. *Tertius*: ܡܚܘܝܐ ܕܢܦܫܗ ܡܫܡܫܢܐ ܠܐܗܪܘܢ ܐܚܘܟ ܐܠܥܙܪ: ܒܪܗ. ܢܫܩܗ ܡܢ ܒܬܪ ܦܩܕܗ ܡܘܫܐ ܡܝܬ. *Simul atque osculum Aaroni, ut jussus fuerat, Moyses defixit, anima ejus extemplo è corpore migravit.* Codice Nitr. V. fol. 152.

44 *De Fidelibus Defunctis* Sermones duodecim. *Primus* incipit: ܥܠ ܥܢܝ̈ܕܐ ܡܗܝܡ̈ܢܐ. ܡܪܝ ܗܒ ܠܝ ܡܠܬܐ ܕܝܘܬܪܢܐ ܕܐܫܬܟܚ ܦܠܚܐ: ܕܡܘܬܪ ܐܢܐ ܠܟܠ ܕܫܡܥܝܢ ܠܝ. *Domine proficuum largire mihi sermonem, ut operarius fiam, qui meis prodesse queam auditoribus.* Codice Nitriensi V. fol. 152. *Secundus*: ܗܐ ܡܛܟܣܝܢ ܒܗ ܒܐܘܪܚܗ ܕܥܠܡܐ ܕܪ̈ܐ ܘܐܙܠܝܢ: ܚܕ ܒܬܪ ܚܕ ܘܪܗܛܝܢ ܒܗ ܠܡܥܒܪܗ. *En ordinatæ sunt in via sæculi generationes, sibique mutuò succedunt, & transire festinant.* Cod. Nitriensi V. fol. 162. & Nitr. XVI. fol. 40. *Tertius*: ܕܝܠܟ ܐܢܐ ܡܪܝ ܐܢ ܐܡܘܬ ܐܘ ܐܢ ܐܚܐ. *Tuus sum, Domine, sive moriar, seu vivam.* Cod. Nitriensi V. fol. 163. & Nitriensi XVI. fol. 90. *Quartus*: ܓܪܘܫܝܢܝ ܒܬܪܟ ܡܚܝܢܐ ܕܡܝ̈ܬܐ ܕܐܪܕܐ ܥܡܟ. *Trahe me post te, vivificator mortuorum, ut tecum incedam.* Cod. Nitr. V. fol. 163. & Nitr. XVI. f. 97. *Quintus*: ܠܘ ܐܝܬ ܠܝ ܐܕܢܐ ܕܪܚܡܐ ܡܨܝܬܢܝܬܐ. *Si attentas amicè aures nanciscerer.* Codice Nitriensi V. fol. 165. & Nitriensi XI. fol. 30. ubi *de Eucharistia* inscribitur. *Sextus de Pueris*: ܐܝܟ ܐܝܠܢܐ ܗܘ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܫܦܝܪܐ ܘܦܐܝܐ. *Instar pulchræ ac speciosæ arboris est hoc sæculum.* Codice Nitriensi XVI. fol. 91. *Septimus de Peregrinis*. ܒܪܢܫܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܗܘ ܥܒܕܐ ܕܠܐ ܚܝܠܐ

ܥܢ̈ܝܕܐ : *Usque ad Dominum alius erat Defunctos flendi modus.* Codice Nitriensi XVI. fol. 94. *Octavus:*

ܐܘ ܠܟܝ ܡܘܬܐ ܟܡܐ ܡܬܥܠܝܬܝ ܥܠ ܐܢܫܘܬܐ : *Heus tu, mors, quantum suprà humanum genus extolleris.* Codice Nitriensi XVI. fol. 95. *Nonus:*

ܒܟܝ ܢܣܒ ܒܘܝܐܐ ܐܝܢܐ ܕܥܠ ܪܚܡܗ ܡܬܟܪܐ.

Per te solamen capiat, qui de amico suo contristatur. Cod. Nitr. XVI. fol. 98. *Decimus de Virginibus & Monialibus.*

ܒܣܝܡ ܡܘܬܐ ܗܢܐ ܕܡܨܒܬ ܒܫܡܐ ܛܒܐ.

Jucunda est mors, quum honesto nomine decoratur. Codice Nitriensi XVI. fol. 100. *Undecimus de Pueris:*

ܫܒܪܐ ܒܥܘܠܡܝܐ ܢܦܩ ܡܢ
ܥܠܡܐ ܕܠܐ ܨܘܚܝܐ.

Parvulus ex hoc saeculo sine maledicto migravit. Cod. Nitr. XVI. fol. 102.

Decimus secundus: ܚܝ̈ܐ ܕܡܝ̈ܬܐ
ܡܘܠܟ ܠܡܩ̈ܒܪܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ.

Vitam sepultis pollicitus est Filius Dei. Cod. Nitr. XVI. fol. 111.

56. *De fine mundi, seù consummatione saeculi, de Antichristo, de secundo Christi adventu, & de Judicio* Sermones X. ܥܠ ܫܘܠܡܐ ܘܥܠ
ܐܢܛܝܟܪܝܣܛܘܣ ܘܥܠ ܡܐܬܝܬܗ
ܕܬܪܬܝܢ ܕܡܫܝܚܐ ܘܥܠ ܕܝܢܐ.

Primus incipit: ܒܝܕ ܡܪܕܘܬܐ
ܨܒܝܢܐ ܗܘܐ ܠܝ ܕܐܗܠܟ ܒܗ :

Cum doctrina libet incedere. Codice Nitr. V. fol. 158. Citatur à Joanne Episcopo Darensi in Opere de Resurrectione Corporum, Dissertat. 1. cap. 6. 7. 8. Dissertat. 2. cap. 9. & Dissertat. 4. cap. 3. *Secundus:*

ܩܪܬܢܝ ܚܪܬܐ ܕܐܡܠܠ ܬܘܒ ܥܠ ܫܘܠܡܐ.

Finis vocavit me, ut de consummatione saeculi iterùm dicerem. Codice Nitriensi V. fol. 287. *Tertius:*

ܥܠܡܐ ܦܓܥ ܒܝ ܟܕ ܡܝܬܐ ܠܝ ܥܩ̈ܬܐ
ܕܐܦܠܓ ܠܗܝܢ : *Occurrit mihi saeculum, calamitates afferens mihi dispensandas.* Codice Nitriensi V. fol. 160. Nitriensi X. fol. 76. & Codice nostro Arabico IX. fol. 227. *Quartus:*

ܩܠܐ ܚܝܐ ܕܒܗ ܡܬܦܬܚܢ ܬܪ̈ܥܐ
ܚܣܝܢܐܝܬ : *Vox viva, qua fortissimae portae aperientur.* Cod. Nitriensi V. fol. 288. & Nitr. X. fol. 66. *Quintus:*

ܥܠܡܐ ܐܓܪܢܝ ܕܐܗܘܐ ܦܥܠܐ
ܠܣܪ̈ܝܩܘܬܗ : *Mercede me mundus conduxit, ut vanitatibus illius operarius fierem.* Cod. Nitr. V. fol. 324. & Nitriensi X. fol. 69. *Sextus:*

ܡܫܬܝܐ ܕܙܒܢܐ ܚܙܝܬܗ ܟܕ
ܡܨܒܬ ܒܫܐܝܠܬܐ.

Convivium temporis precario apparatu splendere vidi. Cod. Nitr. X. fol. 74. ubi inscribitur, ܥܠ ܫܘܠܡܐ ܘܥܠ
ܡܫܬܘܬܐ ܘܚܬܢܐ ܘܟܠܬܐ.

De Fine mundi, de Nuptiis, & de Sponso & Sponsa. Exstat etiam in Codice Nitr. XVI. fol. 92. ubi pro *Defunctis Sponsis* legitur. *Septimus:*

ܐܥܝܪ ܒܝ ܡܪܝ ܩܠܐ ܦܫܝܛܐ ܕܡܠܦܢܘܬܐ.

Excita in me, Domine, simplices doctrinae voces. Citatur à Joanne Darensi Dissertat. 4. cap. 9. *Octavus:*

ܕܚܝܠ ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܒܗ ܗܘܐ ܕܝܢܐ ܕܫܘܠܡܐ.

Terribilis est dies, quo judicium extremum fiet. Cod. Nitr. V. f. 217. *Nonus:*

ܪܘܚܐ ܕܚܝܐ ܢܢܫܒ ܠܝ ܡܪܝ ܡܢ
ܓܠܝܢܟ : *Spiritus vitae ex tua revelatione, Domine, mihi aspiret.* Cod. Nitr. V. fol. 218. & Nitr. X. fol. 71.

Decimus: ܡܚܠܦ ܡܪܝ ܦܘܡܐ ܡܠܠܐ
ܕܡܫܒܚܘܬܐ ܕܚܘܒܗ ܥܠ ܟܠ

ܗܘ ܦܘܡܐ ܕܦܫܝܩܘܬܐ.

Da mihi, Domine, eloquens Apostolorum os, ut de extremo Judicio loquar. Cod. Nitr. V. fol.246.

66. *De muliere septem virorum, & de Resurrectione mortuorum*. ܥܠ ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܕܫܒܥܐ ܓܒܪ̈ܝܢ ܘܥܠ ܢܘܚܡܐ ܕܡܝ̈ܬܐ. ܢܘܚܡܐ ܕܡܝ̈ܬܐ ܩܪܐܢܝ ܝܘܡܢ ܕܐܡܠܠ ܥܠܘܗܝ.

Resurrectio mortuorum me hodie vocavit, ut de ipsa disseram. Codice Nitr. XIII. fol.111.

67. *De Regno & Gehenna*. ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܘܓܗܢܐ. ܡܠܟܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܠܡܠܟܘܬܗ ܣܟܐ ܠܐ ܐܝܬ.

Rex Regum, cujus regni nullus est finis. Cod. Nitr. V. fol.283.

68. *De miraculo, quod fecit Dominus in Cana Galilææ*. ܥܠ ܗܘ ܐܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܢ ܒܩܛܢܐ ܕܓܠܝܠܐ. ܒܪܐ ܕܐܣܓܝܬ ܗܘܐ ܚܡܪܐ ܛܒܐ ܒܡܫܬܘܬܐ: *Fili, qui optimum vinum in convivio multiplicasti*. Cod. Nitr. V. fol.167.

69. *De Sacro Quadragesimali Jejunio* Sermones III. *Primus* incipit: ܥܠ ܨܘܡܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܪܒܥܝܢ. ܠܠܡܝܢܐ ܕܬܫܒܘܚܬܟ ܢܪܗܛ ܡܡܠܠܝ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ.

Ad laudis tuæ portum currat eloquium meum, Fili Dei. Cod. Nitriensi V. fol.169. Syr. VII. fol. 80. & Cod. Arab. IX. fol. 218. *Secundus*: ܠܡܐܡܪܗ ܕܨܘܡܐ ܬܘܒ ܡܬܩܪܒ ܐܢܐ ܠܡܡܠܠܘ: *Iterùm de Jejunio verba facere aggredior*. Cod. Nitr. V. fol.171. & Syr. VII. fol.87. *Tertius*: ܦܐܪ̈ܐ ܒܣܝ̈ܡܐ ܕܨܘܡܐ ܩܛܦܬ ܡܢ ܡܠܦܢܘܬܐ.

Suaves ex doctrina fructus decerpsi. Cod. Nitr. V. fol.176.

72. *De Domini cum Diabolo certamine*. ܥܠ ܐܬܟܬܫܘܬܗ ܕܡܪܢ ܕܥܡ ܣܛܢܐ. ܦܬܚ ܠܝ ܬܪܥܟ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܫܘܐ ܠܐܒܘܟ.

Aperi mihi januam tuam, Fili Dei, qui Patri tuo similis es. Cod. Syr. VII. fol.91.

73. *De Tentatione Domini, deque ejusdem lucta cum Diabolo*. ܥܠ ܢܣܝܘܢܗ ܕܡܪܢ ܘܥܠ ܐܬܟܬܫܗ ܕܥܡ ܣܛܢܐ. ܒܪܝܟ ܙܟܝܐ ܕܠܡܥܕܪܢܘܬܐ ܢܚܬ ܘܙܟܐ: *Benedictus victor, qui ut victo opem ferret, descendit*. Cod. Nitr. V. fol.353. & Nitr. X. fol.62.

74. *In illud Domini, nolite jurare omninò*. ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܡܪܢ ܕܠܐ ܬܐܡܘܢ ܟܠ. ܒܢܘܗܪܐ ܕܡܠܬܟ ܐܬܐ ܠܘܬܟ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ.

In lumine verbi tui ad te veniam, Fili Dei. Cod. Nitr. V. fol.179.

75. *Parænesis*. ܡܪܬܝܢܘܬܐ. ܢܗܘܐ. ܠܬܫܒܘܚܬܟ ܘܡܡܠܠ ܣܦܘ̈ܬܝ ܒܪܐ ܡܪܐ ܕܟܠ.

Ad laudem tuam sit sermo labiorum meorum, Fili Domine universorum. Cod. Nitr. V. fol. 183. Syriaco VII. fol.96. & Cod. Arab. IX. fol.159.

76. *De miraculis, quæ fecit Dominus*. ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܢ. ܠܟ ܬܡܝܗܐ ܐܘܒܠ ܒܝ ܡܠܬܐ ܘܫܦܝܪܐ ܕܫܘܦܪܐ.

Admirabilem mihi sermonem infere, pulcherrime. Cod. Nitr. V. fol.195.

77. *In illud Domini effatum, quid prodest homini, si mundum universum lucretur; animæ verò suæ detrimentum patiatur?* ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܡܪܢ ܕܡܢܐ ܢܘܬܪ ܒܪܢܫܐ ܐܢ ܥܠܡܐ ܟܠܗ ܢܩܢܐ ܘܢܦܫܗ ܬܬܚܣܪ. ܢܦܫܐ ܕܒܪܢܫܐ ܨܠܡܐ ܗܝ ܕܐܠܗܘܬܐ.

Anima hominis est magna Divinitatis imago. Cod. Nitr. V. f.196. Syr. VII. fol.98.

fol.98. & Cod. Arab.IX. fol.153. ubi

ماى نفس الانسان :

De *anima hominis* inscribitur.

78. *In illud Domini, simile est Regnum cœlorum Fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum.*

ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܡܪܢ ܕܕܡܝܐ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܫܡܝܐ ܠܚܡܝܪܐ ܕܢܣܒܬ ܐܢܬܬܐ
ܛܡܪܬܗ. ܒܬܠܬ ܣܐܝܢ ܕܩܡܚܐ
ܥܕܡܐ ܕܚܡܥ ܟܠܗ . ܚܡܝܪܐ
ܕܚܝܐ ܕܐܫܬܕܪ ܠܢ ܡܢ ܥܠܝܐ .

Fermentum vitæ, quod ab Altissimo nobis missum est. Cod. Nitriensi V. fol. 198. Nitr. X. fol. 3. & Syr. VII. fol.144.

79. *De Pœnitentia* Sermones IV. *Primus* incipit: ܥܠ ܬܝܒܘܬܐ . ܩܕܡܝܐ

ܕܥܠܡܐ ܐܦܘܗܝ ܡܠܝܢ ܠܡܢ ܕܚܐܪ ܒܗ .

Sæculi facies insidiis plena est, si illam bene inspicias. Cod. Nitr. V. fol.199. *Secundus*: ܐܥܝܪ ܩܠܝ ܠܬܫܒܘܚܬܟ ܒܪ ܐܠܗܐ : *Excita meas voces ad tuam laudem, Fili Dei.* Codice Nitr. V. fol.205. *Tertius*: ܬܪܥܐ ܪܒܐ ܦܬܚ ܠܝ ܒܚܘܒܟ ܒܪ ܐܠܗܐ . *Magnam pro tuo amore januam aperi mihi, Fili Dei.* Cod. Nitr. V. fol.209. Syr. VII. fol. 101. Cod. Berœensi I. & Arabico IX. fol. 163. *Quartus*: ܩܠܝܠ ܦܫܝܛܐ ܐܘܪܚܗ ܪܒܬܐ ܕܬܝܒܘܬܐ : *Facillima est magna Pœnitentiæ via.* Cod. Nitr. V. fol. 266. & Syr. VII. fol.171.

83. *De amore pauperum.* ܥܠ
ܪܚܡܬ ܡܣܟܢܐ . ܢܘܗܪܐ ܡܪܝ ܒܟ
ܐܗܠܟ ܘܐܬܐ ܠܘܬܟ .

Lux es Domine: Per te incedam, & ad te veniam. Codice Syriaco VII. fol.105.

84. *De Amore Divino.* ܥܠ ܚܘܒܐ
ܐܠܗܝܐ . ܒܪ ܐܠܗܐ ܕܐܬܐ ܒܚܘܒܟ
ܕܢܚܕܬ ܟܠ : *Fili Dei, qui pro tuo amore ad renovandum omnia advenisti.* Cod. Nitr. XIII. fol.93. Syriaco VII. fol.109. & Cod. Arab. IX. fol.100.

85. *De Superbia.* ܥܠ ܪܡܘܬܐ . ܒܪ
ܐܠܗܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܫܘܦܪܐ ܕܠܐ ܡܬܡܠܠ.

Fili Dei, qui decus inenarrabile es. Cod. Nitr. V. fol. 208. & Cod. Arabico IX. fol.95.

86. *In illud Jeremiæ Prophetæ, Qui gloriatur, in Domino glorietur.*

ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ : ܕܡܢ
ܕܡܫܬܒܗܪ : ܒܡܪܝܐ ܢܫܬܒܗܪ .
ܟܐܒܐ ܪܒܐ ܕܫܒܗܪܘܬܐ ܗܘܐ ܐܠܨ ܠܝ .

Gravis superbiæ morbus impellit me. Codice Nitr. V. fol. 281. & Nitr. X. fol.53.

87. *In illud Domini, Quum spiritus nequam ex homine exierit, circumvagatur per loca arida.* ܥܠ ܗܝ
ܕܐܡܪ ܡܪܢ ܕܪܘܚܐ ܛܢܦܬܐ ܡܐ ܕܢܦܩܐ
ܡܢ ܒܪܢܫܐ : ܐܙܠܐ ܡܬܟܪܟܐ ܒܕܘܟܝܬܐ
ܕܨܗܝܐ ܠܗ ܒܗܘܢ . ܒܪ ܐܠܗܐ
ܕܐܢܗܪ ܕܢܚܗ ܠܐܪܥܐ ܟܠܗ .

Fili Dei, cujus ortus universam terram illustravit. Cod. Nitriensi V. fol.219.

88. *De decem drachmis, & centum ovibus.* ܥܠ ܥܣܪ ܙܘܙܝܢ ܘܡܐܐ
ܥܪܒܐ . ܠܫܘܦܪܐ ܕܡܐܡܪܝܟ ܡܢܘ
ܗܘ ܡܫܟܚ ܠܡܫܥܝܘ .

Ecquis tuorum pulchritudinem sermonum satis enarrare queat? Cod. Nitr. V. fol. 221. & Cod. Arab. IX. fol.169.

89. *De Divite & Lazaro.* ܥܠ
ܥܬܝܪܐ ܘܠܥܙܪ . ܠܟ ܡܘܕܝܢܐ

ܠܟ ܣܓܕ ܡܥܠܢ ܐܢܐ ܒܥܘܬܝ ܝܗܒܐ.

Tibi meas adorans commendo petitiones, Largitor. Cod. Nitr. V. fol. 225. Syriaco VII. fol. 186. & Cod. Arabico IX. fol. 120.

90. *Paraenesis: & adversùs Blasphemos*. ܡܪܬܝܢܘܬܐ ܡܛܠ ܡܓܕܦܢܐ

ܪܚܡܬܗ ܕܥܠܡܐ ܘܨܦܬܐ ܕܨܒܘܬܐ

ܝܬܝܪܬܐ ܡܦܪܫܢ ܠܢܦܫܢ ܡܢ

ܫܘܬܦܘܬܐ ܕܥܡ ܐܠܗܐ.

Amor saeculi, & rerum supervacanearum cura animam nostram à Dei conjunctione separant. Codice Nitr. V. fol. 232.

91. *De Leproso, qui dixit ad Dominum: Si vis, potes me mundare.*

ܠܟ ܗܘ ܐܣܝܐ ܪܒܐ ܕܐܬܝܬ ܠܟܪܝܗܐ

ܐܝܟ ܪܚܡܐ ܠܗܘܢ: ܡܫܡܫ ܐܢܐ

ܠܡܫܒܚܘܬܟ. ܐܣܝܐ ܪܒܐ ܕܐܬܐ

ܘܐܣܝ ܠܟܠܗܘܢ ܟܪܝܗܐ.

Summe medice, qui infirmos curatum advenisti. Cod. Syr. VII. fol. 113.

92. *De Paralytico*. ܠܡܫܪܝܐ Cod. Syr. VII. fol. 116. Desideratur initium: desinit in hæc verba:

ܠܒܥܘܝܢ ܠܟ: *quaerentibus te*.

93. *De Chananaea*. ܥܠ ܗܝ ܟܢܥܢܝܬܐ. ܢܘܗܪܐ ܪܒܐ ܕܢܚ ܗܘܐ

ܒܥܠܡܐ ܒܝܘܡܬܗ ܕܡܪܢ.

Lux magna orta est in mundo diebus Domini nostri. Cod. Nitr. V. fol. 248.

94. *De filia Jairi Archisynagogi.*

ܥܠ ܒܪܬܗ ܕܝܐܝܪܘܣ ܪܫ ܟܢܘܫܬܐ.

ܢܘܗܪܐ ܕܡܪܢ ܢܚ ܗܘܐ ܠܐܪܥܐ ܐܝܟ

ܝܘܡܐ: *Lux Dominus noster terris illuxit, tamquam dies*. Cod. Nitr. V. fol. 250. & Syr. VII. fol. 177.

95. *De Zacchaeo Publicano*. ܥܠ ܙܟܝ ܡܟܣܐ. ܡܛܠ ܚܛܝܐ ܐܬܐ

ܠܥܠܡܐ ܡܪܢ:

Propter malos in mundum Dominus noster venit. Cod. Nitr. V. fol. 251.

96. *De Operariis Vineae Domini*. ܥܠ ܦܥܠܐ ܕܟܪܡܗ ܕܡܪܢ.

ܐܦܬܚ ܣܦܘܬܝ ܠܡܫܥܝܘ ܕܥܒܕܝܟ

ܒܚܘܒܐ ܡܪܝ:

Aperiam labia mea, ut gestorum tuorum historiam cum caritate persequar. Cod. Nitr. V. fol. 253. & Syr. VII. fol. 140.

97. *De Filio, qui bona sua dissipavit*, Sermones II. *Primus* incipit:

ܥܠ ܗܘ ܒܪܐ ܕܦܙܪ ܢܟܣܘܗܝ. ܦܬܚ

ܠܝ ܡܪܝ ܬܪܥܐ ܪܒܐ ܕܬܝܒܘܬܐ:

Aperi mihi, Domine, magnam Poenitentiae januam. Codice Nitr. V. fol. 256. *Secundus*. ܡܠܬܟ ܡܪܝ

ܢܘܗܪܐ ܗܝ ܟܠܗ ܠܕܪܚܡ ܠܗ: ܡܢܗ

ܐܢܗܪ ܠܡܡܠܠܘ ܕܥܠܡܐ ܥܒܕܝܟ:

Verbum tuum, Domine, totum lux est diligenti ipsum. Ab eodem illuminabor, ut de gestis tuis in mundo loquar. Cod. Nitr. V. fol. 260. Nitr. XIII. fol. 82. & Cod. Syr. VII. fol. 180.

99. *De Publicano & Pharisaeo, qui in Templum ad orandum ascenderunt*. ܥܠ ܗܘ ܡܟܣܐ ܘܦܪܝܫܐ ܕܣܠܩܘ

ܠܗܝܟܠܐ ܠܡܨܠܝܘ. ܡܠܦܢܘܬܗ ܕܒܪܗ

ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ ܡܠܝܐ:

Filii Dei doctrina vitae plena est. Cod. Nitr. V. fol. 264. Nitr. XIII. fol. 7. Syr. VII. fol. 154. & Cod. Arab. IX, fol. 189.

100. *De Addaeo Apostolo, & Abgaro Edessae Rege*. ܥܠ ܐܕܝ ܫܠܝܚܐ

ܘܥܠ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ. ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ

ܕܝܗܒܬ ܠܫܠܝܚܘܗܝ ܟܪܘܙܘܬܟ:

Fili Dei, qui tuam praedicationem Apostolis tuis dedisti. Cod. Nitr. V. fol. 268. Meminit Epistolae Christi ad

ad Abgarum: ܐܒܓܪ؛ ܡܠܟܐ ܛܘܒܐ
ܠܛܘ̈ܒܐ ܐܠܗ̈ܝܐ ܫܘܐ ܒܫܠܝ̈ܚܐ ܕܢܐܬܐ
ܠܡܕܝܢܬܗ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܦܬܚ ܗܘܐ
ܡܕܝܢܬܗ ܩܪܝܗܝ ܕܢܐܬܐ ܢܬܒܣܡ ܒܗ:
ܢܗܘܐ ܠܥܡܗ ܐܣܝܐ ܘܡܠܦܢܐ ܕܫܪܪܐ.
ܡܕܝܢܬܗ ܡܟܪ ܠܝܚܝܕܝܐ ܕܐܬܐ ܠܐܪܥܐ:
ܘܐܫܬܘܕܝ ܠܗ ܚܬܢܐ ܠܡܕܒܪܗ ܘܢܩܪܒ
ܗܘ ܠܗ. ܐܠܐ ܩܝܡ ܠܒܝܬ ܡܠܐ
ܕܐܡܬܝ ܕܢܣܩ ܠܘܬ ܝܠܘܕܗ: ܥܠܝܡܬܐ
ܠܗ ܟܠܬܐ ܘܢܩܕܫܝܗ ܠܗ
ܐܫܬܘܕܝ ܗܘܐ ܕܢܫܕܪ ܠܗ ܚܕ
ܠܬܠܡܝܕܐ ܘܢܝܬܐ ܚܝܐ ܠܟܠܗ ܒܝܬܗ
ܘܠܟܠܗ ܥܡܗ. ܘܟܕ ܣܠܩ
ܚܬܢܐ ܫܒܝܚܐ ܠܐܬܪܗ ܪܡܐ: ܫܕܪ
ܘܫܩܠ ܐܝܟ ܕܐܫܬܘܕܝ ܒܬܠܡܝܕܐ
ܠܐܒܓܪ. ܘܓܒܝܗܝ ܠܐܕܝ ܡܢ ܡܢܝܢ
ܐܚܘܗܝ ܕܢܫܡܠܐ ܒܗ: ܗܘ ܡܘܠܟܢܗ
ܘܩܘܝܡ ܗܘܐ ܒܟܬܒܐ ܘܠܐ ܡܫܬܚܠܦ:

Abgarus Rex divinis beatitudinibus dignus, Filium Dei per legatos rogavit, ut in oppidum ipsius se conferret. Urbem suam aperuit, invitans eum, ut illuc amice ingressus, & medicus & veritatis Doctor populo suo fieret. Unigenito, qui in terram advenerat, civitatem suam desponsavit. At Sponsus eam quidem se ducturum Regi pollicitus est, conventione facta, ut quum ad Genitorem suum assumptus foret, tunc adultæ jam sponsæ conjungeretur, eamque sanctificaret. Promisit, se unum ex Discipulis suis missurum, qui salutem toti domui ejus, ac universo populo afferret. Quum igitur gloriosus Sponsus in sublimem regionem suam ascendisset, promissum Abgaro Discipulum mittere decrevit: elegitque ex Fratrum numero Adæum, per quem literis testatam eandemque immutabilem promissionem impleret. Eadem apud S. Ephræm in Testamento, & apud Josue Stylitam in Chronico. Vide Eusebium hist. Eccl. lib. 1. cap. 13. ubi exemplar utriusque Epistolæ, Abgari scilicet ad Christum, Christique ad Abgarum, ex Archivo Ecclesiæ Edessenæ transcribit. Id statim post ascensionem Christi factum fuisse, colligitur tùm ex laudatis Jacobi nostri verbis: tùm ex publicis Edessenorum Actis, quæ apud Eusebium leguntur pag. 33. *post ascensum Jesu Christi, Judas, qui etiam Thomas dictus est, Thaddæum Apostolum, unum è septuaginta, ad Abgarum misit.* Quare meritò Baronius à Pagio reprehenditur, quod Thaddæi adventum in Mesopotamiam, Abgarique Edessenorum Regis curationem ad annum Christi quadragesimum tertium retulit. Baronium decepit vitiosus vulgarium editionum textus, in quo legitur ἐπράχθη ταῦτα τεσσαρακοστῷ τρίτῳ ἔτει *gesta sunt hæc anno quadragesimo tertio*, nimirùm Æræ vulgaris Christianæ, ut existimavit Baronius. At Valesius in Notis ad laudatum Eusebii locum, & ex eo Pagius ad annum 41. legendum monent, τεσσαρακοστῷ καὶ τριακοσιοστῷ ἔτει *Anno quadragesimo ac trecentesimo*, ut in optimis manuscriptis ab eodem Valesio indicatis habetur: nempè Epochæ Seleucidarum, qui annus confertur in annum Æræ vulgaris vigesimum nonum, quo Antiqui Christum & passum fuisse, & à mortuis resurrexisse crediderunt. Quod autem Thomas Apostolus *Judæ* nomen gesserit, affirmat S. Ephræm in Tractatu de Fide Hymn. 7. cujus verba retulimus pag. 100. Unde Valesio scrupulus tollitur, qui narrationem Eusebianam ex Edessenorum Archivo transcriptam hoc nomine in suspicionem vocat, additque, *nisi fortè hunc errorem Eusebii esse dicamus, qui Thomæ cognomentum attribuerit, quod tribuendum erat Thaddæo.* Atqui *Thomas* non nomen Apostoli Indiarum fuit, sed cognomentum, quod *Gemellum* significat, ut Hebraicæ & Syriacæ linguarum peritis liquet; atque adeò Græcè

dici-

δίδυμος rectè interpretatur. Proprium igitur Apostoli illius nomen *Judas* fuit, ut apud S. Ephræm, & in Actis Edessenis dicitur. Adæum verò, seù Thaddæum ad Abgarum missum, non ex XII. Apostolorum, sed ex septuaginta Discipulorum numero fuisse, communis fert Syrorum opinio, quam Acta Edessena suprà commemorata confirmant, idemque repetit Eusebius in lib. 2. sub initium. Thaddæum alterum, seù Judam, vel Lebæum, tamquam Mesopotamiæ Apostolum celebrant Orientales: sed eum aliquot post Adæum annis ex Judæa profectum memorant, etsi nonnulli ex duobus unum faciant, ut Hieronymus in cap. 10. Matthæi: *Thaddæum Apostolum Ecclesiastica tradit historia missum Edessam ad Abagarum regem Chosidenæ* (lege, Chosdroenæ, vel quod idem est, Osdroenæ) *qui ab Evangelista Luca Judas Jacobi: & alibi appellatur Lebæus, quod interpretatur Corculum: credendumque est, cum fuisse* τριώνυμον. Idem scribitur in Menologio Græcorum ad diem 19. Junii, & in Synaxario Syrorum die 18. Octobris.

101. *In illud Domini, Facilius est, camelum per foramen acus intrare, quàm divitem in regnum Dei.* ܠܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܡܪܢ ܕܦܫܝܩ ܗܘ

ܓܡܠܐ ܕܢܥܘܠ ܒܚܪܘܪܐ ܕܡܚܛܐ :

ܐܘ ܥܬܝܪܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ :

ܡܠܦܢܘܬܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܢܘܗܪܐ ܡܠܝܐ .

Doctrina Filii Dei plena est luce. Cod. Nitr. V. fol. 271. & Cod. Arab. IX. fol. 109. Unde suppleri potest initium hujus Sermonis, quod in Cod. Nitr. desideratur.

102 *De præceptorum observatione: & Parænesis.* ܠܟ ܢܛܘܪܘܬܐ ܦܘܩܕܢܐ

ܘܡܪܬܝܢܘܬܐ . ܐܫܕ ܠܝ ܡܪܝ ܡܠܬܐ

ܘܡܘܬܪܢܐ ܕܠܐ ܣܘܓܐܐ :

Proficuum mihi, Domine, sermonem infunde. Cod. Nitriensi V. fol. 272.

103. *De Oratione, quam Dominus Discipulos suos docuit.* ܠܟ ܗܘ

ܨܠܘܬܐ ܕܐܠܦ ܡܪܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ

ܒܪ ܐܠܗܐ ܕܡܢܗ ܝܠܦܝܢ ܟܠ ܡܡܠܠܐ :

Fili Dei, ex quo Oratores omnes discunt. Codice Nitr. V. fol. 273. Syr. VII. fol. 147. & Cod. Arab. IX. fol. 175.

104. *De juvene, qui dixit Domino, Quid faciam, ut vitam æternam possideam?* ܠܟ ܗܘ ܠܥܠܝܡܐ ܕܐܡܪ

ܠܡܪܢ ܕܡܢܐ ܐܥܒܕ ܕܐܪܬ ܚܝܐ ܕܠܥܠܡ.

ܡܠܬܟ ܡܪܝ ܢܘܗܪܐ ܡܠܝܐ ܠܕܪܫܝܢ

ܠܗ : ܗܒ ܠܝ ܡܠܬܟ ܕܐܗܠܟ

ܒܗ ܘܠܐ ܐܬܬܩܠ :

Verbum tuum Domine, luce plenum est diligenti ipsum. Da mihi verbum tuum, ut per ipsum absque offensione incedam. Cod. Nitr. V. fol. 277. & Cod. Syr. VII. fol. 201.

105. *In illud Domini, Simile est regnum cælorum grano Sinapis.*

ܠܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܡܪܢ ܕܕܡܝܐ ܡܠܟܘܬܐ

ܕܫܡܝܐ ܠܦܪܕܬܐ ܕܚܪܕܠܐ . ܦܬܚ ܠܝ

ܣܦܘܬܝ ܕܐܙܡܪ ܠܟ ܒܪ ܐܠܗܐ :

Aperi labia mea, ut tibi psallam, Fili Dei. Cod. Nitr. V. fol. 279.

106. *De SS. Quadraginta Martyribus.* ܠܐܪܒܥܝܢ ܣܗܕܐ ܩܕܝܫܐ .

ܒܪ ܐܠܗܐ ܕܐܘܪܚܐ ܦܫܩܬ

ܠܡܠܟܘܬܐ :

Fili Dei, qui viam ad Regnum explanasti. Cod. Nitr. V. fol. 292. & Cod. Syr. VII. fol. 169.

107. *De tribus Defunctis, quos ad vitam Dominus revocavit.* ܠܟ ܗܘ

ܠܬܠܬܐ ܡܝܬܐ ܕܐܚܝ ܡܪܢ . ܡܪܝܐ ܡܪܢ

ܗܒ ܠܝ ܢܦܫܐ ܕܡܠܝܐ ܢܘܗܪܐ :

Domine Dominus noster, da mihi animam luce plenam. Codice Nitr. V. fol. 294.

fol. 294. & Cod. Syr. VII. fol. 131.

108. *De illo, qui ab Jerusalem descendit in Jericho, & in latrones incidit.* [illegible]

Venite, incumbamus doctrinæ Filii Dei. Cod. Nitr. V. fol. 296. & Cod. Syr. VII. fol. 161.

109. *In illud Domini, Simile est regnum cælorum thesauro abscondito in agro.* [illegible]

Opulentia es, Domine, gaza, & thesaurus quærenti te. Cod. Nitr. V. fol. 298. Nitr. X. fol. 4. & Cod. Arabico IX. fol. 115.

110. *De Eucharistia.* [illegible]

Doctrina Filii Dei fruamur, fratres. Cod. Nitr. V. fol. 299. & Nitr. X. fol. 18. Inscribitur etiam: [illegible]

Quod Dominus in Scripturis cibi potusque nomine agnoscitur.

111. *De muliere, quæ dorsi curvitatem per annos duodeviginti passa est.* [illegible]

Altissime, qui ad infimos descendens, eosdem erexisti. Cod. Nitr. V. fol. 302. & Nitr. XIV. fol. 1.

112. *De quinque Panibus, & duobus Piscibus.* [illegible]

Tu, Domine, opulentia summa es, & plenus thesaurus. Cod. Nitr. V. fol. 304.

113. *Parænesis, & de Paupertate.* [illegible]

Filii Dei Doctrina creaturæ illuminatæ sunt. Cod. Nitr. V. fol. 308.

114. *De Amore pecuniæ.* [illegible]

Fili Dei, qui verbum es luce plenum. Cod. Nitr. V. fol. 310.

115. *In illud Salomonis, Vanitas est mundus, & Vanitas Vanitatum.* [illegible]

Instar foveæ, undique me iniquitas circumdedit. Cod. Nitr. V. fol. 312.

Inscribitur etiam [illegible] *De consummatione sæculi.*

116. *De Pauperis gemitu.* [illegible]

Pauperem quendam lamentantem aliquando vidi. Cod. Nitr. V. fol. 315.

117. *Parænesis.* [illegible]

Quum aliquando Scripturas contemplarer. Cod. Nitr. V. fol. 316. In temporum suorum vitia invectiva.

118. *De Filio Viduæ, quem Dominus suscitavit.* [illegible]

Fons vitæ, qui descendens terram mortalium tranquillavit.. Codice Nitr. V. fol. 306. Codice Syr. VII. fol. 120. & Cod. Arab. IX. fol. 204.

119. *De Hemorrhoïssa*. ܥܠ ܕܡܣ

ܐܣܝܐ ܡܫܒܚܐ. ܐܣܝܐ ܕܐܬܐ ܕܬܐܣܐ

ܟܪܝܗܐ ܐܚܝܢܝ ܒܪܚܡܝܟ ܕܐܫܒܚ

ܬܫܒܘܚܬܟ ܒܬܗܪܐ:

Summe medice, qui infirmos curatum advenisti: Vivifica me propter misericordiam tuam, ut stupens laudem tuam concinam. Cod. Nitr. V. fol. 329. Nitr. X. fol. 1. & Codice Syr. VII. fol. 123.

120. *De miraculis à Domino patratis, quæ sunt curationis sæculi symbola*. ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܢ.

ܐܬܘܬܐ ܕܚܝܠܟ ܬܗܪܐ ܢܣܝܒܢܝ.

Miracula fortitudinis tuæ stupore me percellunt. Cod. Syr. VII. fol. 134.

121. *In illud Domini, Vulpes foveas habent*. ܥܠ ܗܝ ܕܬܥܠܐ ܚܘܪܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ:

Cod. Syr. VII. fol. 158. desideratur initium: definit autem in hæc verba ܕܒܟܣܝܬܐ ܕܠܒܐ ܚܙܐ:

qui abscondita cordis intuetur.

122. *De Centurione, cujus puerum Dominus in Capharnaum suscitavit*. ܥܠ ܗܘ ܩܢܛܪܘܢܐ ܕܐܚܝܐ ܛܠܝܗ.

ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܒܥܡܡܐ ܐܢܗܪܬ.

Filii Dei Fides in gentibus inclaruit. Cod. Syr. VII. fol. 174.

123. *De homine, in quo Legio Dæmoniorum erat*. ܥܠ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܠܓܝܘܢ ܕܫܐܕܐ.

ܟܠܗܝܢ ܕܝܠܟ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܬܡܝܗܢ:

Tua omnia, Fili Dei, admirabilia sunt. Cod. Syr. VII. fol. 197.

124. *De Vidua, quæ duos obolos in gazophylacium immisit*:

على الارملة المسكينة التى القت فلسين فى الخزانة . يا سيدى بتعليمك اضئ عقلى لامجد باصوات بسيطة ممتلية دهش بجبروتـــك :

Mentem meam, Domine, doctrina tua illumina, ut vocibus stupore plenis fortitudinem tuam collaudem. Cod. Arab. IV. fol. 197.

125. *De filia Jephte*. ܥܠ ܒܪܬܗ ܕܝܦܬܚ.

ܡܪܐ ܕܩܛܝܠܐ ܕܚܝܐ ܠܥܒܕܘܗܝ ܐܝܬܝ:

Domine interfectorum, cujus nex vitam famulis attulit. Cod. Nitr. V. fol. 332. & Nitr. XII. fol. 146.

126. *De Ozia Rege, & Isaia Propheta*. ܥܠ ܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܘܥܠ ܐܫܥܝܐ.

ܡܪܐ ܕܪܘܡܐ ܕܨܒܐ ܠܡܬܓܠܝܘ ܒܥܘܡܩܐ:

Summorum Domine, qui in infimis teipsum patefacere voluisti. Codice Nitr. V. fol. 335. & Nitr. XIV. fol. 6. De Hymno tersancto differit.

127. *Adversùs Judæos, Sermones VII*. Primus incipit: ܠܥܠܡ

ܚܟܝܡܐ ܣܦܪܐ ܕܡܠܦ ܠܢ ܘܡܠܦܢܐ ܡܝܬܪܐ:

Esto mihi sapiens Scriba, doctissime magister. Cod. Nitr. V. fol. 339. De Trinitate & Incarnatione. *Secundus*:

ܒܪܐ ܫܪܝܪܐ ܕܪܫܝܡ ܒܟܬܒܐ ܕܢܒܝܐ:

Fili verax, qui in Libris Prophetarum præfiguratus es. Codice Nitr. V. fol. 341. De Circumcisione. *Tertius*:

ܬܘܒ ܥܡܝ ܥܠ ܫܒܬܐ ܗܐ ܕܪܫ ܠܗ

ܝܗܘܕܝܐ: *Iterùm de Sabato mecum contendit Judæus*. Cod. Nitr. V. fol. 343. De Sabato: *Quartus*: ܫܒܬܐ ܐܬܐ:

ܘܐܠܘ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܪܐ ܠܐܠܗܐ :

Populus ait: Si Deus Filium haberet. Cod. Nitr. V. fol. 345. De Messiæ adventu. *Quintus:* ܥܒܕܐ ܠܡܪܗ ܣܢܝܐ

ܥܡܐ ܩܛܠܗ ܠܒܪܗ ܕܡܪܗ :

Famulus Domini sui hostis populus, Filium Domini sui interfecit. Cod. Nitr. V. fol. 346. De Christi adventu & Passione. *Sextus* ܟܠܬܐ ܕܟܐܢܘܬܐ

ܕܫܡܫܐ ܕܥܡܡܐ ܥܕܬܐ : ܡܬܕܪܫܐ

ܥܡ ܒܪܬ ܥܡܐ ܥܒܪܝܐ ܥܠ ܡܪܗ :

Solis justitiæ sponsa, gentium Ecclesia, cum filia populi Hebræorum de Domino suo disputat. Cod. Nitr. V. fol. 348. Inscribitur: ܕܪܫܐ ܕܥܕܬܐ ܘܕܟܢܘܫܬܐ : *Ecclesiæ & Synagogæ Disputatio. Septimus:* ܐܠܘ ܒܟܬܒܐ

ܕܩܘܕܫܐ ܥܡܐ ܢܬܒܩܐ : ܡܢ ܩܘܪܝܢܐ

ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܗ ܠܒܪܗ ܕܐܠܗܐ :

Si Scripturas populus attentè evolveret, in iis utique Dei filium deprehenderet. Cod. Nitr. V. fol. 350.

134. *De Lazaro, quem Dominus suscitavit.* ܥܠ ܠܥܙܪ ܕܐܩܝܡ ܡܪܢ

ܦܬܚ ܣܦܘܬܝ ܕܐܡܠܠ ܥܠܝܟ ܒܪ ܐܠܗܐ ܕܒܟ

ܗܘ ܡܡܠܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܝܠܐ :

Aperi labia mea, ut de te loquar, Fili Dei, per quem Oratores omnes loquuntur. Cod. Nitr. V. fol. 360. & Syr. VII. fol. 128. Insignem ex Jacobi nostri fermone de Lazaro quatriduano locum pro duabus in una Christi Persona naturis producit Joannes Maro in Tractatu adversùs Nestorianos & Monophysitas, ut vidimus suprà pag. 290. qui quum in nostris Codicibus non exstet, alium de eodem argumento fermonem à Sarugensi editum fuisse, probabile est; aut quod vero propius est, ab Amanuensi Jacobita, Textum à Marone citatum fuisse sublatum.

135. *De Dominica Hosannarum.* ܥܠ ܚܕ ܒܫܒܐ ܕܐܘܫܥܢܐ . ܡܒܘܥܐ ܕܚܝܐ

ܕܡܢܗ ܫܬܝܘ ܡܝܘܬܐ ܘܐܚܝܘ :

Fons vitæ, ex quo mortales bibendo vixere. Codice Nitr. V. fol. 367. Nitr. XIII. fol. 106. & Syr. VII. fol. 208.

136. *De Ficu, cui Christus maledixit.* ܥܠ ܗܝ ܬܐܢܬܐ ܕܠܛܗ ܡܪܢ .

ܟܬܒܘܗܝ ܕܒܪܐ ܥܘܬܪܐ

ܥܨܝܢ ܠܡܬܦܠܓܘ :

Scripturæ Filii divitias continent, quæ dispensentur. Codice Nitr. V. fol. 369. & Nitr. X. fol. 82.

137. *De Parabola Vineæ.* ܥܠ

ܡܬܠܐ ܕܟܪܡܐ . ܒܢܘܗܪܐ ܕܡܠܬܟ ܐܬܐ

ܠܘܬܟ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ :

In lumine verbi tui ad te veniam, Fili Dei. Cod. Nitr. V. fol. 388. & Syr. VII. fol. 212.

138. *De Rege, qui fecit nuptias Filio suo.* ܥܠ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܥܒܕ

ܡܫܬܘܬܐ ܠܒܪܗ . ܥܘܬܪܐ ܪܒܐ ܡܢ

ܩܪܝܢܐ ܕܟܬܒܐ ܕܐܠܗܘܬܐ :

Ingentes opes ex divinarum Scripturarum lectione. Cod. Nitr. V. fol. 394. Nitr. X. fol. 6. & Syr. VII. fol. 137.

139. *De Parabola decem Virginum.* ܥܠ ܡܬܠܐ ܕܥܣܪ ܒܬܘܠܢ . .

ܚܬܢܐ ܕܢܘܗܪܐ ܕܩܪܝܬ ܠܟܠܗ

ܥܠܡܐ ܠܡܫܬܘܬܟ :

Sponse lucis, qui mundum universum ad nuptias tuas vocasti. Cod. Nitr. V. fol. 391. Nitr. X. fol. 10. Nitr. XIII. fol. 117. & Cod. Arab. IX. fol. 143.

140. *De Abraham, & Isaac.* ܥܠ ܐܒܪܗܡ ܘܐܝܣܚܩ . ܘܠܐ ܕܚܠܬܐ

ܕܐܠܗܐ

ܐܠܗܝܐ ܕܢܚ ܠܐܒܪܗܡ :
Divina revelatio ad Abraham facta est. Cod. Nitr. V. fol. 399. Nitr. XIII. fol. 157. & Syr. VII. fol. 217.

141. *De Samsone Sermones II.* Primus incipit : ܥܠ ܫܡܫܘܢ : ܪ̈ܐܙܝܟ ܕܐܡܪ ܣܦܪ̈ܐ ܢܨܡܘ ܡܢ ܩܪ̈ܝܢܐ :
Mysteria tua ex lectione Scripturarum refulgent. Cod. Nitr. V. fol. 403. Nitr. XII. fol. 103. & Nitr. XIV. fol. 24. *Secundus* : ܟܕ ܣܥܪ̈ܘܗܝ ܕܫܡܫܘܢ ܗܘ ܚܙܝܬ ܗܘܝܬ ܒܒܣܝܡܘܬܐ :
Quum Samsonis gesta jucundè contemplarer. Cod. Nitr. V. fol. 448. & Nitr. XII. fol. 109. ubi inscribitur etiam ܥܠ ܡܦܘܠܬܐ ܕܓܒ̈ܝܐ *De electorum lapsu*.

143. *De Abel & Cain Sermones IV.* Primus : ܥܠ ܗܒܝܠ ܩܛܝܠܐ . ܐܢܬ ܫܦܝܪܐ ܗܒ ܠܝ ܕܐܡܪ ܡܛܠ ܗܒܝܠ :
Tu pulcherrime, da mihi, ut de Abel disseram. Cod. Nitr. V. fol. 405. & Nitr. XIV. fol. 60. *Secundus* ܣܘܪܟܗ ܕܗܒܝܠ ܟܕ ܦܪܫ ܐ̱ܢܐ ܟܐܒ ܠܝ :
Quum Abelis historiam percurro, dolore afficior. Cod. Nitr. V. fol. 407. *Tertius*, ܡܫܬܝܐ ܕܗܒܝܠ ܩܛܝܠܐ ܕܕܡܐ ܥܒܕ ܘܩܪܐ ܠܝ :
Sanguinis convivium interfectus Abel paravit, meque ad illud invitavit. Cod. Nitr. V. fol. 409. *Quartus* : ܒܪܐ ܫܒܝܚܐ ܕܕܡܐ ܠܐܒܘܟ ܐܝܟ ܫܝܬ ܠܐܕܡ :
Gloriose Fili, qui Patri tuo similis es, sicut Seth Adæ. Cod. Nitr. V. f. 411. ubi *de Seth* quoque inscribitur.

147. *De Joseph Sermones X.* Primus : ܥܠ ܝܘܣܦ . ܫܘܦܪܐ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܐܨܛܒܬ ܟܠܗܘܢ ܟܐܢ̈ܐ :
Christe decus, quo omnes justi ornati sunt. Cod. Nitr. V. fol. 412. *Secundus* ܣܥܪ̈ܘܗܝ ܕܝܘܣܦ ܠܡܐܡܪ ܘܐܘܣܦ ܥܠܘܗܝ ܒܥܝܢ :
Gesta Josephi ut de Josepho sermonem adjiciam, exigunt. Cod. Nitr. V. fol. 415. *Tertius* : ܠܐܘܪܚܗ ܕܝܘܣܦ ܢܓܕܢܝ ܡܐܡܪܐ ܠܡܪܕܝܬܗ :
In viam Josephi me Sermo traxit. Cod. Nitr. V. fol. 417. *Quartus* : ܪܓܬܐ ܛܢܦܬܐ ܥܡ ܢܟܦܘܬܐ ܠܓܘ ܐܓܘܢܐ ܢܚܬܬ :
Execrabilis libido cum castitate in arenam descendit. Codice Nitriensi V. fol. 420. *Quintus* desideratur. *Sextus*: ܛܥܐ ܘܡܬܕܡܐ ܕܢܨܘܪ ܫܡܫܐ ܡܢ ܓܘ ܨܠܡܐ:
Fallitur, qui Solem depingere præsumit. Cod. Nitr. V. fol. 422. *Septimus* : ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܘܪܚܐ ܕܩܪܝܢܐ ܠܝ ܦܫܩܘ ܩܪ̈ܝܢܐ :
Mysteria tua, Domine, viam mihi Scripturas evolventi explanarunt. Codice Nitriensi V. fol. 424. *Octavus* : ܬܪܥܐ ܪܒܐ ܦܬܚ ܠܝ ܝܘܣܦ ܕܡܚܫܒ̈ܬܐ:
Magnum conceptuum ostium mihi Joseph aperuit. Cod. Nitr. V. fol. 426. *Nonus* : ܗܘ ܫܦܝܪܐ ܝܘܣܦ ܕܢܨܚ ܒܝܬ ܡܨܪ̈ܝܐ :
Pulcherrimus Joseph, qui inter Ægyptios inclaruit. Codice Nitr. V. fol. 426. *Decimus* : ܐܦ ܡܢ ܣܝܡܬܐ ܐܦ ܗܒ ܠܝ ܥܬܝܪܐ ܡܢ ܓܙܟ :
Etiam ex thesauro tuo mihi, Dives, profer. Cod. Nitr. V. fol. 432. Quatuor postremi de Josepho Sermones exstant etiam in Cod. Nitr. XIV. à fol. 53.

157. *De Vacca rubra, quæ pro populo*

pulo ex Legis præscripto comburebatur. [illegible]

Ad mare Sacramentorum tuorum accedo, ut mercaturam faciam. Codice Nitr.V. fol.404. Nitr. XII. fol. 75. & Syr. VII. fol. 226. in quibus incipit: [illegible] *Ad thesaurum Sacramentorum tuorum.*

158. *De Hirco, qui pro populo mactabatur.* [illegible]

Sacramentorum tuorum decus mens mea concipit, Fili Dei. Cod.Nitr.V. fol. 436. Nitr.XII. fol.69. & Syr.VII. fol. 229.

159. *De duobus Passeribus, quorum alter ad fontem aquarum juxta Legem necabatur, alter pro peccato dimittebatur.* [illegible]

Da mihi, Domine, in canticis tuis responsorium. Cod. Nitr.V. fol.440. Nitr. XII. fol. 64. Nitr. XIV. fol. 49. & Syr. VII. fol. 248.

160. *De Serpente æneo.* [illegible]

In mare mysteriorum tuorum me sermones tui immerserunt, Fili Dei. Cod. Nitr. V. fol. 449. Nitr. XII. fol. 60. & Syr. VII. fol. 224.

161. *De Peccatrice.* [illegible]

Tuam mihi, Domine, indulgentiam emitti percupio. Codice Nitriensi V. fol.457. Nitr. XI. fol. 1. & Syr. VII. fol. 164. Initium ejusdem sermonis legitur in Officio Feriali Maronitarum Sabato ad Completorium.

162. *De Fide.* [illegible]

Sermonis tui sublimitatem ad me inclina, Fili Dei. Cod. Nitr.V. f.476. & Nitr. XIII. fol. 131. Orthodoxam de Trinitate, & Incarnatione fidem exponit, & in Nestorianos potissimùm invehitur.

163. *De Passione Domini*, Sermo in sex Partes divisus: Prima pars: [illegible]

Fili Dei, qui pro peccatoribus immolatus es. Secunda: [illegible]

Utque dolorem tristitiæ adderet, Discipulis suis dixit, Unus ex vobis me tradet. Tertia: [illegible]

Confortare qui oras, nec te pigeat. Quarta: [illegible]

Comprehenderunt Filium, & Apostolos timor invasit. Quinta: [illegible]

Filius Dei suum prosequitur opus, cœptamque terit viam. Sexta: [illegible]

[illegible]: *Quis est iste, qui inferos percussit, & mortuos evomuere.* Cod. Nitr. V. à fol. 370. ad fol. 388. & Cod. Syr. VII. à fol. 262. ad fol. 290.

164 *De Crucifixione Domini, Sermones VII.* Primus: [illegible] *Catulus Leonis judicium subiit, & flagellis percussus est.* Cod. Nitr. V. fol. 484 *Secundus:* [illegible] *Pastor, qui animam tuam pro ovibus tuis morti tradidisti.* Codice Nitr. V. fol. 485. *Tertius:* [illegible] *Horam judicii tui mente perpendo, Fili Dei.* Cod. Nitr. V. fol. 486. & Syr. VII. fol. 234 in quibus inscribitur etiam [illegible]: *De abnegatione Simonis Petri:* & legitur ex parte in Officio Feriali Maronitarum ad Tertiam Feriæ IV. ab iis verbis: [illegible] *Rogo, Domine, noli me à te separare. Quartus:* [illegible] *Quum crucifixores Jesum contumeliis afficere pergerent..* Cod. Nitr. V. fol. 489. & Syr. VII. fol. 257. *Quintus:* [illegible] *Verbum meum dono tuo dita, Fili absconditæ.* Cod. Nitr. V. fol. 491. Nitr. XIII. fol. 62. Cod. Arab. Vaticano LV. fol. 46. & Cod. Arab. Regis Galliæ, teste Herbelotio in Bibliotheca Orientali. Inscribitur: [illegible] *De Cherub & Latrone. Sextus:* [illegible]: *Sit tibi, Domine, os meum sonora cynara,* Cod. Nitr. V. fol. 494. *Septimus:* [illegible] *Magnum prodigium in cruce sua fecit Filius Dei.* Cod. Syr. VII. fol. 259.

171. *De Latrone dextero.* [illegible] *Mare miserationum, cujus fluctus super latronem exundarunt.* Codice Syr. VII. fol. 239.

172. *De sepultura Christi.* [illegible] *Ostium misericordiæ, per te tuum ingredior thesaurum.* Cod. Nitr. V. fol. 496.

173. *De ingressu Domini in inferos* [illegible]: *Splendor, cujus radiis profundus infernus illustratus est.* Cod. Syr. VII. fol. 292.

174 *Corpus Christi passibile fuisse ac mortale ante resurrectionem.* [illegible] *Fili, qui per tuam mortem mortuis vitam, & vivis justitiam contulisti.* Cod. Nitr. V. fol. 498. & Nitr. X. fol. 21. Duas naturas in una Christi Persona disertè profitetur: passionem & mortem ad Humanam naturam

ram

ram refert: ubi miſtionis vocem pro unione uſurpat. ܢܚܬ ܐܠܗܐ ܟܝܢܐ ܕܠܐ ܡܫܬܥܒܕܢܘܬܐ : ܘܗܘܐ ܐܢܫܐ ܟܝܢܐ ܡܟܝܟܐ ܡܩܒܠܢܗ ܕܡܘܬܐ. ܘܡܙܓܗ ܠܗܢܐ ܟܝܢܐ ܕܡܝܘܬܐ ܥܡ ܠܐ ܡܝܘܬܐ : ܘܚܒܪ ܐܢܘܢ ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܚܕ ܒܩܢܘܡܗܘܢ. ܩܪܐ ܠܗ ܠܡܘܬܐ ܘܐܬܐ ܙܪܝܙܐܝܬ ܘܐܫܠܡ ܠܗ ܢܦܫܗ : ܘܡܝܬ ܗܘ ܚܝܐ ܒܗܘ ܡܝܘܬܐ ܕܐܬܡܙܓ ܒܗ.

Deſcendit Deus, natura ſubjectionis incapax, & factus eſt homo, humilis mortiſque particeps natura: & hanc mortalem naturam cum illa immortali commiſcuit, copulavit, & fecit utramque unum. Vocavit mortem, quæ præſto fuit: eique animam ſuam tradidit: mortua eſt autem viva natura in ea mortali, cui commixta fuerat.

Et infrà: ܐܦ ܐܠܗܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܚܝܐ ܒܦܓܪܐ ܕܢܣܒ : ܟܠܗܘܢ ܚܫܐ ܣܒܠ ܒܩܢܘܡܗ ܡܛܠܬܗ :

Etiam Deus, qui vivus eſt, in eo, quod aſſumpſit, corpore, paſſiones omnes in ſua perſona pro eodem pertulit. Vide quæ notavimus pag. 81. & 223.

175. *De Reſurrectione Domini* Sermones II. Primus: ܥܠ ܩܝܡܬܗ ܕܡܪܢ. ܒܝܘܡܟ ܪܒܐ ܕܦܨܝܚܝܢ ܒܗ ܟܠ ܒܪܝܬܐ : *In magna die tua, qua univerſæ creaturæ lætantur*. Cod. Nitr. V. fol. 501. Syr. VII. fol. 293. Secundus: ܩܝܡܬܗ ܕܒܪܐ ܬܘܒ ܠܡܡܠܠܘܬܐ ܘܡܥܝܪܐ ܠܝ : *Reſurrectio Filii me iterùm ad ſermonem faciendum excitat*. Cod. Nitr. V. fol. 503. & Syriaco VII. fol. 294.

177. *In illud Pauli Apoſtoli, Unus & mediator Dei & hominum homo Chriſtus Jeſus*: ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܕܚܕ ܗܘ ܡܨܥܝܐ ܕܐܠܗܐ ܘܕܒܢܝܢܫܐ ܐܢܫܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. ܦܪܘܩܐ ܪܒܐ ܕܥܒܕ ܒܕܡܗ ܫܝܢܐ ܠܟܠ ܒܪܝܬܐ : *Summe Redemptor, qui cuncta creata ſanguine tuo reconciliaſti*. Cod. Nitr. V. fol. 504. & Nitr. X. fol. 40.

178. *De Euchariſtia*, ſeù *de Sacramentorum perceptione*, Sermones II. Primus: ܥܠ ܢܘܗܪܐ ܕܐܪܙܐ ܩܕܝܫܐ. ܠܒܐ ܕܟܝܐ ܒܨܒܝܢܟ ܒܪܝ ܒܝ ܡܪܝ ܐܠܗܝ ܪܚܡܢܐ : *Cor mundum juxta tuam voluntatem crea in me Domine*. Cod. Nitr. V. fol. 505. Cod. Berœenſi I. & Arabico IX. fol. 210. Ad Euchariſtiam purgato animo accedendum eſſe. Pars hujus Sermonis legitur in Miſſa Syrorum, dum Populus communicat, ab iis verbis: ܗܘ ܕܢܘܪܢܐ ܡܫܠܗܒ ܡܢܗ ܒܪܘܡܐ ܕܐܬܪܗ : ܒܠܚܡܐ ܘܒܚܡܪܐ ܚܙܐ ܠܗ ܥܠ ܦܬܘܪܐ.

Qui Igneos in ſublimi regione ſua inflammat, eum ſub Pane & Vino ſuper menſam intueris. Ubi Judam proditorem panem conſecrationis expertem à Chriſto in cœna ſumpſiſſe opinatur: ܐܝܟ ܕܝܗܒ ܡܫܝܚܐ ܠܝܗܘܕܐ ܠܐ ܡܩܕܫܐ : ܟܠ ܡܢ ܕܢܟܠܐ ܘܚܣܡܐ ܗܘܐ ܠܗ ܠܘܬ ܩܪܝܒܗ. ܒܝܗܘܕܐ ܗܘܐ ܡܬܕܡܐ ܕܠܐ ܝܗܒ ܠܗ ܡܪܢ ܦܓܪܗ ܘܐܦ ܩܨܐ ܘܦܠܓ ܦܓܪܗ ܘܕܡܗ ܥܠ ܦܬܘܪܐ. ܘܢܬܠ ܠܚܕܥܣܪ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܡܢ ܦܬܘܪܐ : ܘܐܟܠܘ ܗܘܘ ܒܩܕܝܫܘܬܐ ܡܢܗ :

Qui invidia & fraude in proximum ſuum plenus eſt, Judam imitatur, cui corpus ſuum Dominus nequaquam tradidit. Fregit enim ille, corpuſque & ſanguinem ſuum ſuper menſam diſtribuens, porrexit undecim Diſcipulis, *ut ex eo ſanctè manducarent: &*

quia

quia Judas fraudem animo meditabatur, à Sancto eum prohibuit, quòd sumere illud cum Discipulis haudquaquam dignus erat. Hunc Sarugensis locum citant passim Syri Evangeliorum Expositores, ut Dionysius Barsalibæus Cod. nostro Syriaco XVI. & Gregorius Barhebræus in Horreo mysteriorum in Matthæum Cod. ms. Bibliothecæ Collegii Maronitarum de Urbe. Vide doctissimum Stephanum Edenensem lib. 3. Apologiæ Maronitarum cap. 2. object. 6. ubi ostendit, Sarugensem per ea verba nil aliud intellexisse, quam Judam proditorem effectu Eucharistiæ, qui remissio peccatorum est, caruisse. Idem habet Sarugensis in serm. de *Passione Domini*, & in serm. *qui de Sacro Chrismate* inscribitur, de quo infrà. Eandem sententiam Divo Ephræmo placuisse, præter Barsalibæum & Barhebræum, testatur Abulpharagius Benattibus Exposit. in Evangelium in Cod. ms. Collegii Maronitarum de Urbe. *Secundus*:

ܐܬܘ ܦܪ̈ܘܫܐ ܢܬܒܣܡ ܝܘܡܢ ܡܢ ܡܠܦܢܘܬܐ :
ܕܚܠܐ ܗܘ ܛܥܡܗ ܡܢ ܕܒܫܐ
ܘܢܘܦܬܐ : *Venite Prudentes, fruamur hodie doctrina, cujus sapor favo mellis dulcior est.* Cod. Nitriensi V. fol. 509. & Nitr. XIII. fol. 73. ubi inscribitur: ܥܠ ܕܠܐ ܙܕܩ ܕܢܦܩܘܢ
ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܒܥܕܢܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩܕܝܫܐ :
Quod non liceat è Templo egredi tempore Sanctorum Sacramentorum.

180. *In illud Apostoli, mihi autem absit gloriari, nisi in Cruce Domini nostri Jesu Christi.* ܥܠ ܗܝ
ܕܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܕܠܝ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܝ
ܕܐܫܬܒܗܪ ܐܠܐ ܒܙܩܝܦܗ
ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ . ܙܩܝܦܐ
ܕܨܥܪܐ ܗܘܝܘ ܫܘܒܚܐ ܕܟܪܘܙܘܬܐ :
Crux ignominiæ, est gloria prædicationis. Cod. Nitr. V. fol. 507.

181. *De Idolorum lapsu.* ܥܠ
ܡܦܘܠܬܐ ܕܦܬܟܪ̈ܐ : ܢܘܗܪܐ ܪܒܐ
ܕܢܚ ܒܥܠܡܐ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܡܪܢ.
Lux magna orta est in mundo diebus Domini nostri. Cod. Nitr. V. f. 511. & Nitr. X. f. 27. Idolorum cultum per Apostolos virtute Crucis sublatum esse docet. Ubi nomina quorundam Idolorum Edessæ & Charrarum Mesopotamiæ urbium commemorat:

ܗܘ ܠܐܢܛܝܘܟܝ ܡܕܝܢܬܐ ܐܥܠܗ ܣܡ
ܐܦܘܠܘܢ : ܘܠܐܘܪܗܝ ܠܢܒܘ ܘܠܒܝܠ
ܥܡ ܚܪ̈ܢܐ ܣܓܝ̈ܐܐ . ܒܚܪܢ ܠܡܪܝ
ܫܡܫ ܘܠܒܥܠܫܡܝܢ ܘܒܪ ܢܡܪ̈ܐ :
ܘܡܪܝ ܘܠܟܠܒܘܗܝ ܘܠܬܪܥܬܐ
ܘܠܓܕܠܬ ܐܠܗܬܐ :
Apollinem aliosque Deos in urbem Antiochiam Diabolus *invexit: Edessæ Nabo*[1] *& Belum unàcum aliis pluribus* [1]

NOTA.

1 *Nabo* Chaldæorum Deum fuisse, nomina illius gentis Regum, & Primatum ostendunt, *Nabucbodonosor*, *Nabuzardan* &c. *Bel* idolum Babyloniorum, de quo Daniel cap. 14. *Besin*. Videtur locus corrigendus hoc modo, ܘܒܣܝ̈ܢܐ ܘܒܥܠܫܡܝܢ , Besin Syriaco sermone *vilem & contemptum* plurali numero significat. In Antilibano haud procul à Sidone Phœniciæ urbe pagus est دير بسين *Dair-Besin*. Fortasse quia ibidem idolum *Besin* colebatur. *Beelscemin*, *Dominus cœlorum*: quo nomine Jovem Syri designare solent. Hujus idoli meminit etiam Sanctus Isaac serm. 37. de Beth-Hur Cod. nostro Syriaco IV. *Bar-Nemre*, Filius Tigrium: idiotismus Syriacus, & Bacchum significare potest, cujus currum Tigres traxisse fabulantur Poëtæ. *Mari*, hoc est, *Dominus meus*, nomen proprium cujusdam idoli Haranitarum, quod S. Jacobus per contemptum ad ܟܠܒܘܗܝ *canes* refert, quasi non hominum, sed canum Dominus esset: fortassè quia faciem & caput canis habebat. *Tarata*, Janus fortassè Syrorum: nam ܬܪܥܐ *Tara* est Janua, unde fœmininum *Tarata*, quòd fœminæ specie illud idolum colerent. *Gadlat* Textrix; quæ nimirùm Textrinæ præerat, vel textrinæ inventrix in Syria fuerat. Vide Giraldum de Diis Gentilium, & Seldenum Syntagm. de Diis Syris.

ram refert: ubi mistionis vocem pro unione usurpat. ܢܚܬ ܐܠܗܐ ܟܝܢܐ
ܕܠܐ ܡܫܬܥܒܕܐ : ܘܗܘܐ ܐܢܫܐ
ܟܝܢܐ ܡܟܝܟܐ ܡܝܘܬܐ ܘܡܘܬܐ . ܘܡܙܓܗ
ܠܟܝܢܐ ܡܝܘܬܐ ܥܡ ܗܘ ܕܠܐ ܡܝܘܬܐ : ܘܐܚܕ
ܐܢܘܢ ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܚܕ ܠܬܪܝܗܘܢ .
ܩܪܐ ܠܗ ܠܡܘܬܐ ܘܐܬܐ ܙܪܝܙܐܝܬ
ܘܐܫܠܡܗ ܢܦܫܗ : ܘܡܝܬ ܗܘ
ܟܝܢܐ ܚܝܐ ܒܡܝܘܬܐ ܕܐܬܚܠܛ ܒܗ .

Descendit Deus, natura subjectionis incapax, & factus est homo, humilis mortisque particeps natura: & hanc mortalem naturam cum illa immortali commiscuit, copulavit, & fecit utramque unum. Vocavit mortem, quæ præsto fuit: eique animam suam tradidit: mortua est autem viva natura in ea mortali, cui commixta fuerat.

Et infrà: ܐܦ ܠܐܠܗܐ ܕܚܝ ܗܘ
ܚܫܐ ܒܦܓܪܐ ܕܢܣܒ : ܟܠܗܘܢ
ܚܫܐ ܥܒܕ ܒܩܢܘܡܗ ܡܛܠܬܗ :

Etiam Deus, qui vivus est, in eo, quod assumpsit, corpore, passiones omnes in sua persona pro eodem pertulit. Vide quæ notavimus pag. 81. & 223.

175. *De Resurrectione Domini* Sermones II. Primus: ܩܠܐ ܡܢܥܢܗ
ܕܡܪܝ . ܒܝܘܡܟ ܪܒܐ ܕܚܕܝܢ ܒܗ ܟܠܗ
ܒܪܝܬܐ : *In magna die tua, qua universæ creaturæ lætantur.* Cod. Nitr. V. fol. 501. Syr. VII. fol. 293. Secundus:
ܩܝܡܬܗ ܕܒܪܐ ܐܥܝܪܬ ܠܡܡܠܠܘ .
ܕܐܡܠܠ ܠܝ : *Resurrectio Filii me iterùm ad sermonem faciendum excitat.* Cod. Nitr. V. fol. 503. & Syriaco VII. fol. 294.

177. *In illud Pauli Apostoli, Unus & mediator Dei & hominum homo Christus Jesus:* ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ
ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܕܚܕ ܗܘ ܡܨܥܝܐ
ܘܠܐܠܗܐ ܘܠܒܢܝܢܫܐ ܓܒܪܐ ܝܫܘܥ
ܡܫܝܚܐ . ܦܪܘܩܐ ܪܒܐ ܕܟܠ ܒܪܝܬܗ
ܩܠܐ ܒܥܘܬܐ : *Summe Redemptor, qui cuncta creata sanguine tuo reconciliasti.* Cod. Nitr. V. fol. 504 & Nitr. X. fol. 40.

178. *De Eucharistia*, seù *de Sacramentorum perceptione*, Sermones II. Primus: ܥܠ ܩܘܪܒܐ ܕܐܪ̈ܙܐ
ܩܕ̈ܝܫܐ . ܠܒܐ ܕܟܝܐ ܒܪܝ ܒܝ ܡܪܝ
ܐܝܟ ܕܨܒܝܢܟ : *Cor mundum juxta tuam voluntatem crea in me Domine.* Cod. Nitr. V. fol. 505. Cod. Berœensi I. & Arabico IX. fol. 210. Ad Eucharistiam purgato animo accedendum esse. Pars hujus Sermonis legitur in Missa Syrorum, dum Populus communicat, ab iis verbis:
ܗܘ ܕܢܘܪ̈ܢܐ ܡܫܓܪ ܒܪܘܡܗ ܒܪܘܡܐ
ܕܐܬܪܗ : ܒܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ
ܠܗ ܚܙܝ ܐܢܬ ܥܠ ܦܬܘܪܐ .

Qui Igneos in sublimi regione sua inflammat, eum sub Pane & Vino super mensam intueris. Ubi Judam proditorem panem consecrationis expertem à Christo in cœna sumpsisse opinatur: ܐܝܟ ܕܝܗܘܕܐ ܫܩܠ ܠܚܡܐ
ܠܐ ܩܕܝܫܐ : ܒܚܫܐ ܕܡܪܢ ܘܠܐ ܐܫܘܝܘ
ܗܘܐ ܠܗ ܡܢܬܐ ܦܓܪܗ . ܩܨܐ ܗܘܐ
ܦܓܪܗ ܡܩܕܫܐ ܘܢܦܠܓ ܠܐ ܦܠܓܗ
ܐܢܘܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܘܟܠ ܐܢܘܢ
ܩܘܕܫܗ . ܡܛܠ ܕܝܗܘܕܐ ܗܘܐ ܚܙܐ ܗܘܐ ܢܟܠܐ
ܘܟܠܒܘܗܝ ܡܢ ܩܘܕܫܐ : ܘܠܐ ܚܙܐ ܗܘܐ
ܕܢܩܒܠ ܩܘܕܫܐ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ :

Qui invidia & fraude in proximum suum plenus est, Judam imitatur, cui corpus suum Dominus nequaquam tradidit. Fregit enim ille, corpusque & sanguinem suum super mensam distribuens, porrexit undecim Discipulis, *ut ex eo sanctè manducarent: & quia*

quia Judas fraudem animo meditabatur, à Sancto eum prohibuit, quòd sumere illud cum Discipulis haudquaquam dignus erat. Hunc Sarugensis locum citant passim Syri Evangeliorum Expositores, ut Dionysius Barsalibæus Cod. nostro Syriaco XVI. & Gregorius Barhebræus in Horreo mysteriorum in Matthæum Cod. ms. Bibliothecæ Collegii Maronitarum de Urbe. Vide doctissimum Stephanum Edenensem lib. 3. Apologiæ Maronitarum cap. 2. object. 6. ubi ostendit, Sarugensem per ea verba nil aliud intellexisse, quam Judam proditorem effectu Eucharistiæ, qui remissio peccatorum est, caruisse. Idem habet Sarugensis in serm. de *Passione Domini*, & in serm. *qui de Sacro Chrismate* inscribitur, de quo infrà. Eandem sententiam Divo Ephræmo placuisse, præter Barsalibæum & Barhebræum, testatur Abulpharagius Benattibus Exposit. in Evangelium in Cod. ms. Collegii Maronitarum de Urbe. *Secundus*:

ܐܘ ܦܪ̈ܘܫܐ ܢܬܒܣܡ ܝܘܡܢ ܡܢ ܡܠܦܢܘܬܐ: ܕܚܠܐ ܗܘ ܛܥܡܗ ܡܢ ܚܣܝ ܟܘܪܬܐ ܕܕܒܫܐ: *Venite Prudentes, fruamur hodie doctrina, cujus sapor favo mellis dulcior est*. Cod. Nitriensi V. fol. 509. & Nitr. XIII. fol. 73. ubi inscribitur: ܕܠܐ ܘܠܐ ܐܝܟ ܢܦܩ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܒܙܒܢܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩܕܝ̈ܫܐ: *Quod non liceat è Templo egredi tempore Sanctorum Sacramentorum*.

180. *In illud Apostoli, mihi autem absit gloriari, nisi in Cruce Domini nostri Jesu Christi*. ܥܠ ܗܿܘ ܕܐܡܪ ܫܠܝܚܐ ܕܠܝ ܕܝܢ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܝ ܕܐܫܬܒܗܪ ܐܠܐ ܒܨܠܝܒܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. ܨܠܝܒܐ ܕܨܥܪܐ ܘܫܘܒܚܐ ܕܟܪܘܙܘܬܐ: *Crux ignominiæ, est gloria prædicationis*. Cod. Nitr. V. fol. 507.

181. *De Idolorum lapsu*. ܥܠ ܡܦܘܠܬܐ ܕܦܬܟܪ̈ܐ: ܢܘܗܪܐ ܪܒܐ ܕܢܚ ܒܥܠܡܐ ܒܝܘܡ̈ܬܗ ܕܡܪܢ: *Lux magna orta est in mundo diebus Domini nostri*. Cod. Nitr. V. f. 511. & Nitr. X. f. 27. Idolorum cultum per Apostolos virtute Crucis sublatum esse docet. Ubi nomina quorundam Idolorum Edessæ & Charrarum Mesopotamiæ urbium commemorat:

ܠܐܦܘܠܘܢ ܘܠܐܠܗ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܐܥܠ ܣܛܢܐ ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܡܕܝܢܬܐ: ܘܠܐܘܪܗܝ ܠܢܒܘ ܘܠܒܝܠ ܥܡ ܐܚܪ̈ܢܐ ܣܓܝ̈ܐܐ. ܐܝܬܝ ܠܗ ܒܚܪܢ ܠܒܪ ܢܡܪܐ. ܘܠܡܪܝ ܕܟܠܒ̈ܐ ܠܬܪܬܐ ܘܠܓܕܠܬ:

Apollinem aliosque Deos in urbem Antiochiam Diabolus *invexit: Edessæ Nabo*[1] *& Belum unàcum aliis pluribus*

N O T A.

1 *Nabo* Chaldæorum Deum fuisse, nomina illius gentis Regum, & Primatum ostendunt, *Nabuchodonosor*, *Nabuzardan* &c. *Bel* idolum Babyloniorum, de quo Daniel cap. 14. *Besin*. Videtur locus corrigendus hoc modo, ܒܣܝܢ ܘܒܪ ܢܡܪܐ. Besin Syriaco sermone *vilem & contemptum* plurali numero significat. In Antilibano haud procul à Sidone Phœniciæ urbe pagus est دير بسين *Dair-Besin*. Fortasse quia ibidem idolum *Besin* colebatur. *Beelsçemin*, *Dominus cælorum*: qoo nomine Jovem Syri designare solent. Hujus idoli meminit etiam Sanctus Isaac serm. 37. de Beth-Hur Cod. nostro Syriaco IV. *Bar-Nemre*, Filius Tigrium: idiotismus Syriacus, & Bacchum significare potest, cujus currum Tigres traxisse fabulantur Poëtæ. *Mari*, hoc est, *Dominus meus*, nomen proprium cujusdam idoli Haraoitarum, quod S. Jacobus per contemptum ad ܟܠܒ̈ܐ *canes* refert, quasi non hominum, sed canum Dominus esset: fortassè quia faciem & caput canis habebat. *Tarata*, Janus fortassè Syrorum: nam ܬܪܥܐ *Tara* est Janua, unde fœmininum *Tarata*, quòd fœminæ specie illud idolum colerent. *Gadlat* Textrix; quæ nimirùm Textrinæ præerat, vel textrinæ inventrix in Syria fuerat. Vide Giraldum de Diis Gentilium, & Seldenum Syntagm. de Diis Syris.

bus constituit. Decepit Haran per Besin, & Beelscemin, & Bar-Nemre, & Marim Canum, perque Taratam, & Gadlat Deas. Mabugum verò Euphratesiæ urbem, Hierapolim appellatam fuisse tradit, quòd Sacerdotum idolorum sedes esset. ܠܟܘܡܪ̈ܐ ܒܢܝܗ̇ ܡܒܘܓ ܡܕܝܢܬܐ . ܘܒܫܡܗ ܩܪܝܗ̇ : ܕܒܬܪ ܦܬܟܪ̈ܐ ܘܐܙܠ ܠܥܠܡ ܒܬܪ ܦܬܟܪ̈ܐ . *Mabugum Sacerdotum Dearum urbem fecit, eamque suo nomine nuncupavit, ut post idola in æternum aberraret.* Denique in Avaritiam invehitur, quæ est idolorum servitus.

182. *De Thoma Apostolo, & de Resurrectione Domini.* ܥܠ ܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ ܘܥܠ ܩܝܡܬܗ ܕܡܪܢ . ܟܕ ܩܡ ܪܥܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ ܒܫܘܒܚܐ ܪܒܐ. *Quum Pastor ex mortuis cum gloria magna surrexisset.* Cod. Nitriensi V. fol. 914. Nitriensi X. fol. 58. & Syriaco VII. fol. 303. ubi inscribitur: ܥܠ ܚܘܕܬ ܚܕܒܫܒܐ ܘܥܠ ܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ. *De Dominica nova* (in Albis) *& de Thoma Apostolo.*

183. *De Ascensione Domini in cœlum.* ܥܠ ܡܣܩܬܗ ܕܡܪܢ ܠܫܡܝܐ . ܐܬܬܥܝܪܝ ܟܢܪܝ ܠܬܫܒܘܚܬܗ ܕܝܚܝܕܝܐ : *Expergiscere cynara mea ad laudem Unigeniti.* Cod. Nitr. V. fol.517. & Syr. VII. fol.316.

184. *De Pentecoste.* ܥܠ ܦܢܛܩܘܣܛܝ . ܦܬܚ ܠܝ ܡܪܝ ܬܪܥܗ ܕܓܙܟ ܐܝܟ ܥܘܬܪܟ . *Aperi mihi, Domine, tui thesauri januam secundum opulentiam tuam.* Cod. Nitr. V. fol.520.

185. *De Paulo Apostolo* Sermones II. Primus: ܥܠ ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܡܟܝܟܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܐܚܕܬ ܠܬܐܒܝܠ ܟܠܗ : *Jesu humilitas universum terrarum orbem cepit.* Cod. Nitr. V. fol. 526. Nitr. X. fol. 30. & Nitr. XIII. fol. 29.

Secundus: ܫܪܒܗ ܕܦܘܠܘܣ ܠܐ ܡܠܠܬܗ ܐܝܟ ܕܫܘܐ ܠܗ : *Historiam Pauli nondum pro merito retuli.* Cod. Nitriensi V. fol. 530. & Nitr. X. fol.36.

187. *De monte Thabor, seù de Transfiguratione Domini.* ܥܠ ܛܘܪܐ ܕܬܐܒܘܪ . ܡܠܬܟ ܕܬܡܗܘܢ ܐܚܕܬܢܝ ܠܝ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ : *Tuus me sermo stupore percellit, Fili Dei.* Cod. Nitr. V. fol.537.

188. *De Sancta Cruce.* ܥܠ ܙܩܝܦܐ ܩܕܝܫܐ . ܙܩܝܦܐ ܕܚܘܝ ܚܝ̈ܠܐ ܬܡܝܗ̈ܐ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ : *O Crux, quæ stupendas virtutes hominibus ostendisti.* Cod. Nitrien. V. fol. 540. Inventionem Crucis sub Helena describit: quare hæc ad calcem sermonis adnotantur: ܫܠܡ ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܫܟܚܬܗ ܕܙܩܝܦܐ ܕܥܒܝܕ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ . *Explicit Sermo S. Jacobi Doctoris de Inventione Crucis.* Hanc historiam Jacobus hausisse videtur ex fabulosis *scriptis de Inventione Sanctæ Crucis*, quæ post Acta S. Silvestri Gelasius Papa in Concilio Romano nominat, *& à nonnullis Catholicis tunc legi* consuevisse testatur. Vide Pagium ad annum Christi 323. num. 4.

189. *De Constantino Imperatore, & de lepræ ejus mundatione.* ܥܠ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܡܠܟܐ ܘܕܘܟܝܗ ܕܓܪܒܗ . ܝܫܘܥ ܕܐܝܬܝܟ ܢܘܗܪܐ ܪܒܐ ܠܚܝܪ̈ܝܢ ܒܟ : *Jesu, qui intuentibus te lux magna es.* Cod. Nitr. V. fol.542. & Cod. Arab. Vatic.LV. fol.230. Ex Actis Silvestri Papæ totus hic Sermo desumptus videtur,

detur, in quo narrat Jacobus, Constantinum Imperatorem lepræ curandæ causâ ad suscipiendum Baptismum impulsum fuisse. Ea autem Acta, licet absurdissimis farta figmentis, antiqua tamen fuisse, & à multis in Urbe Romana Catholicis versari solita, testatur Gelasius Papa, qui anno ab obitu Constantini centesimo quinquagesimo septimo vivere desiit: Idque *pro antiquo usu multas imitatur fuisse Ecclesias*, idem Gelasius asserit. Et quidem Syros nullum in iis suppositionis, aut fabulæ vitium agnovisse, liquet tùm ex Jacobo nostro, qui Gelasio Papæ æqualis fuit, tùm etiam ex iisdem Actis, quæ apud eosdem Syros à multis sæculis recepta sunt, ut ex Dionysii Chronico colligitur, ubi quidquid ad lepram & baptismum Constantini spectat, ex ipsis producitur ad annum Abrahæ 2322. fol. 34 hoc præfixo titulo: ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ: *Ex Historia Constantini*. Omitto recentiores Syros, Arabasve Scriptores, qui eandem historiam in Chronicis suis descripsere, Eutychium Alexandrinum, Georgium Elmacinum Homaidum, Gregorium Abulpharagium, aliosque. Vide Lambecium in fine tomi V. Bibliothecæ Cæsareæ, Papebrocium tom. 5. Actorum Sanctorum mensis Maii in Vita S. Constantini Magni, & Pagium ad annum 324. qui ex Eusebio, Socrate, Sozomeno, Hieronymo, aliisque Antiquis, probant contra Baronium, non modò Acta S. Silvestri, ut nunc habentur, depravata in nonnullis esse, sed etiam antiqua, prout nimirùm sub Gelasio legebantur, lepramque quæ Constantinum coëgerit Silvestrum Papam revocare in Urbem, sanitatis per Baptismum ab eo accipiendæ causâ, omninò fictitiam.

190. *De Sancto Simeone Stylita*.

ܗܒ ܠܝ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܕܐܣܛܘܢܝܐ܂
ܨܠܡܗ ܫܦܝܪܐ ܕܐܨܘܪ ܠܨܠܡܐ ܕܡܠܐ
ܡܕܡ: ܠܡܫܬܥܝܘ ܥܒܕܐ ܕܪܒܝܢ
ܥܘܒܕܘܗܝ ܡܢ ܠܫܢܐ.

Da mihi, Domine, ut pulcherrimam Simeonis imaginem depingam, cujus præclarè gesta majora sunt, quàm ut linguâ describantur. Cod. Nitr. V. fol. 548. Simeonis memoriam celeberrimam apud Syros fuisse, liquet tùm ex Actis ejusdem per Cosmam editis, tùm ex Chronico Josue Stylitæ ad annum Græcorum 809. p. 268. Quod verò Jacobus noster, cæterique post ipsum Syri in Officio S. Simeonis tradunt, eum sibi pedem, qui emarcuerat, constanti animo abscidisse; suspicor eos inde deceptos, quod Sanctus Stylites gravi ulcere in sinistro pede aliquandiù affectus fuit, à quo tamen eum postea sanatum fuisse, ex Cosma & Antonio ejusdem Discipulo discimus. Vide quæ diximus suprà pag. 245.

191. *De Samona, & Guria, qui Edessæ martyrio coronati sunt*:

ܥܠ ܫܡܘܢܐ ܘܓܘܪܝܐ ܕܐܣܗܕܘ
ܒܐܘܪܗܝ. ܫܡܘܢܐ ܘܓܘܪܝܐ
ܣܗܕܐ ܕܢܨܚܘ ܒܐܘܠܨܢܝܗܘܢ.

Samonas & Gurias martyres, qui in suis tribulationibus inclaruerunt. Codice Nitr. V. fol. 551. & Codice ms. Bibliothecæ Collegii Maronitarum de Urbe. Coluntur in Martyrologio Romano die 15. Novembris: eorumque Acta ex antiquis monumentis Metaphrastes descripsit: nec non & Arethas Cæsareensis apud Lipomanum tom. 5. & Surium tom. 6. Et illos quidem sub Diocletiano Imperatore, & Antonino, seu Antonio Edessæ Præside, glorioso martyrio defunctos fuisse, extra controversiam est, quum hoc Syri, Græci, & Latini Scriptores omnes unanimiter tradant. Quo autem Christi anno id contigerit, non omnes conveniunt. Annum exprimit Metaphrastes initio laudatorum Actorum, in hæc verba: *Agebatur quidem sexcentesimus annus ab imperio Alexandri*

dri Macedonis: novem autem annos jam transegerat Diocletianus, sceptra tenens Romanorum: & sextum jam Consulatum obtinebat Maximianus: Augarus autem Zoaræ filius his temporibus erat Prætor, & Cognatus erat Episcopus Edessenorum, & magna excitabatur persecutio adversùs Ecclesias omnibus qui erant sub ditione Romanorum. Verùm hæc inscriptio mendosa videtur, quum *annus Alexandri sexcentesimus* in annum Christi 289. incidat; in quem tamen neque nonus Imperii Diocletianei annus, neque sextus Maximiani Consulatus competit: nonus enim Diocletiani annus in Christi annum 292. & sextus Maximiani Consulatus in annum 299. incidit. Prætereà in iisdem Actis mentio fit horum Martyrum, qui ante Samonam & Guriam coronam martyrii adepti fuisse dicuntur, videlicet *Epiphanii, Petri, & Pamphili cum multis aliis in Cæsarea Palæstinæ, Timothei Gazæ, Timothei Alexandriæ, Agapeti Thessalonicæ, Hesychii Nicomediæ, Philippi Hadrianopoli, Petri, Hermetis ejusque Sociorum Melitinæ in confiniis Martyropolis.* Atqui horum plerique post annum Christi 300. passi sunt: certè Timotheus cum Tecla, teste Eusebio lib.8. hist.Eccl. cap.13. & 16. passus est Gazæ *anno secundo persecutionis Diocletiani*, qui in Christi annum 304. competit, ut patet ex Pagio ad annum 302. num. V. Legendum igitur puto, *Anno Alexandri sexcentesimo decimo quinto, Diocletiano IX. & Maximiano VIII. Coss.* qui fuit Christi annus 304. in ipso ardore persecutionis Diocletianeæ, & recenti martyrii S. Timothei memoria: Eo enim anno *Cono*, quem Metaphrastes *Cognatum* appellat, Ecclesiæ Edessenæ præerat, quum in Chronico Edesseno fundamenta illius Ecclesiæ anno Christi trecentesimo decimo tertio jecisse dicatur. Quod de Gotho milite, & Euphemia Sophiæ filia in fine eorumdem Actorum à Metaphraste narratur, Hunnis nimirùm Ephtalitis Edessam obsidentibus, missum fuisse ab Imperatore ad eam urbem defendendam exercitum, Gothumque illum militem pœnam capitis sub *Eulogio Episcopo Edesseno* subiisse, quòd quum uxorem in patria haberet, Euphemiam tamen prætextu matrimonii in ancillam secum abduxisset: suspicor, pro Eulogio *Cyrum*, vel *Sylvanum* substituendum esse: nam Eulogius, ex Chronico Edesseno, obiit Feria sexta in Parasceve anni Græcorum 698. Christi 387. eique successit Cyrus eodem anno, quem excepit Sylvanus anno Græcorum 708. Christi 397. Hunni verò in Mesopotamiam ante annum Christi 395. non invaserunt, ut ex Chronico Edesseno, & ex Dionysio Patriarcha, aliisque ostendimus in notis ad Josue Stylitam pag. 262.

192. *De S. Abibo Diacono, qui Edessæ martyrium subiit.* ܠܗ ܩܕܝܫܐ
ܚܒܝܒ ܡܣܡܩܢܐ ܘܐܣܝܪ ܒܐܘܪܗܝ.
ܚܒܝܒ ܣܗܕܐ ܠܟܠ ܫܠܗܒܝܬܐ
ܡܢ ܓܘ ܩܪܐ ܢܘܪܐ.

Abibus martyr, flammâ circumdatus, è medio me igne vocavit. Codice Nitriensi V. fol. 553. Ejus Acta juncta simul cum rebus gestis Samonæ & Guriæ, Metaphrastes & Arethas Cæsareensis describunt apud Lipoman. tom.5. & Surium tom.6. ubi ex Thelsæa vico ortus, & Diaconatus ordine ornatus dicitur, passusque sub Licinio Imperatore & Lysania Edessæ Præside. Et quidem scribit Jacobus noster, Licinium de Abibi prædicatione edoctum, mandasse Edesseno Præsidi, ut eum è medio tolleret: cui consonant laudata Acta: *Quum hæc*, inquit Metaphrastes, *venissent ad aures Lysaniæ, ea Licinio Imperatori ab eo significantur. Studebat enim, ut ipse ei committeret quæstionem habendam de Christianis, & maximè de Abibo: neque enim fuerat ei priùs commissa. Ille verò literis datis jubet, ut morte Abibum afficiat.* Subjungit Jacobus Orthodoxam Abibi

bibi confessionem, quæ in Syriacis ejusdem Actis fortafsè exstabat.

ܘܡܚܣܕܝܢ ܠܗ ܕܠܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܣܓܕ
ܠܗ . ܘܐܡܪ ܗܘܐ ܗܘ ܕܠܒܪܢܫܐ
ܠܐ ܣܓܕ ܐܢܐ . ܠܐܠܗܐ ܕܝܢ ܕܠܒܫ
ܦܓܪܐ ܘܗܘܐ ܐܢܫܐ : ܠܗ ܣܓܕ
ܐܢܐ ܠܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܥܡ ܡܘܠܕܢܗ .

Exprobrant ei (gentiles) *quod hominem adoraret. Ille verò, nequaquam hominem adoro, inquit; sed Deum, qui corpus assumpsit, & homo factus est, adoro: quia unàcum Genitore suo Deus est.* Hanc fidei confessionem extollens Sarugensis, Abgaro & Sarbelio Abibum comparat. ܐܒܓܪ :

ܗܝܡܢ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܪ ܐܠܗܐ :
ܘܩܒܠ ܛܘܒܐ ܡܛܠ ܗܝܡܢܘܬܗ ܫܪܝܪܬܐ
ܘܗ ܣܪܒܝܠܘܣ . ܣܗܕܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܒܪ
ܐܘܪܗܝ ܠܐܠܗܐ ܗܘܐ ܡܬܚܛܦ ܗܘ
ܪܥܝܢܝ ܕܗܘ ܠܒܪܢܫܐ ܕܗܘܐ ܐܢܫܐ .
ܘܐܦ ܚܒܝܒ ܣܗܕܐ ܕܐܦ ܗܘ ܒܐܘܪܗܝ
ܐܬܟܠܠ ܗܘܐ : ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܕܠܒܫ
ܦܓܪܐ ܘܗܘܐ ܐܢܫܐ :

Abgarus credidit Deum esse Dei Filium, & beatitudinem pro recta sua fide accepit. Sarbelius quoque martyr Edessenorum filius ajebat, mens mea in Deum rapitur, qui homo factus est. Sed & Abibus martyr, qui Edessæ etiam coronatus est, eadem confessus, dixit: Corpus assumpsit, & homo factus est. Demùm in martyrio Abibi finem Persecutioni impositum fuisse, tradit.

ܡܢ ܐܢܢܐ ܕܕܒܚܐ ܐܐܪ ܕܡܬܛܢܦ ܗܘܐ :
ܡܕܟܐ ܝܩܕܢܗ ܕܗܢܐ ܣܗܕܐ ܐܬܕܟܝ
ܗܘܐ . ܣܪܝ ܗܘܐ ܪܩܝܥܐ ܡܢ ܕܒܚܝܐ
ܕܟܘܡܪܐ : ܘܪܝܚܐ ܕܣܗܕܐ ܒܣܝܡܐ
ܕܣܗܕܐ ܐܬܚܦܝ ܒܗ . ܘܒܛܠܘ
ܕܒܚܐ ܫܝܢܐ ܗܘܐ ܒܥܕܬܐ : ܘܩܗܝܬ
ܣܪܝܚܐ ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܠܡܚܐ ܠܟܪܣܛܝܢܐ .
ܒܣܪܒܝܠ ܫܘܪܝܗ . ܘܒܚܒܝܒ ܫܘܠܡܗ
ܒܐܬܪܐ ܕܝܠܢ . ܡܛܠ ܕܒܗ ܫܠܡ ܠܐ
ܐܬܚܪܒ . ܡܢ ܕܡܠܟ ܗܘܐ . ܙܟܝܐ ܗܘܐ
ܠܗ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܪܒ ܙܟܘܬܐ ܡܢ :

Qui sacrificiorum fumo pollutus fuerat aër, incendio hujus Martyris purgatus est. Fætebat idolorum holocaustis firmamentum: Fætorem suavis Martyris odor depulit. Tùm verò cessarunt victimæ, & pax in Ecclesiis obtinuit, gladiique acies contusa est, ne ampliùs Christianos feriret. A Sarbelio initium duxit, & in Abibo finem accepit in regione nostra (Edessena:) *Hoc enim flammis extincto, in nullum ampliùs desæviit. Regnavit siquidem victorum maximus Constantinus &c.* Idem legere est in Actis Abibi apud Metaphrasten: *Talem quidem*, inquit, *vitæ finem invenit martyr Abibus tempore Licinii, & talem cum Sanctis nactus fuit depositionem, & sic piis attulit requiem à persecutionibus: nam deinceps quidem Licinio fuit diminuta potentia: Constantino autem floruit dominatio, & creverunt ei sceptra Romanorum &c.* Ubi manifestè alluditur ad relatam de Licinio victoriam anno Christi 324. de qua consule Pagium ad annum 317. num. V. Licinianam autem persecutionem ante annum Christi 319. inchoatam non fuisse, idem Pagius ostendit ad annum 316. num. VI. Martyrio igitur defunctus est Abibus exeunte anno 323. quo Persecutioni Licinianæ finis impositus fuit. Sarbelius verò, cujus à cæde initium duxisse persecutionem Sarugensis testatur, coronatus fuit sub Trajano Imperatore, de quo hæc in Martyrologio Romano die 29. Januarii. *Edessæ in Syria Sanctorum Martyrum Sarbelii, & Barbeæ Sororis ejus, qui à Beato Barsimæo Episcopo baptizati, in persecutione Trajani sub Lysia Præside coronati sunt.* Et in Menologio Græcorum die 15.Se-

15. Septembris: *Sarbelius idolorum Sacerdos unàcum Sorore Barbæa conversus est ad fidem Christi per Barsimæum Edessæ Episcopum, & ambo tenti; post gravissima tormenta Sarbelius inter duo ligna sectus est; soror autem capite truncata.*

Hactenus in Cod. Nitriensi V. & Syr. VII. in quibus eidem Sarugensi tribuitur Sermo *de Sacro Chrismate* ܥܠ ܡܘܪܘܢ ܩܕܝܫܐ f. 452. & 246. init. ܡܘܪܘܢ ܕܟܝܐ ܕܡܠܐ ܠܥܕܬܐ ܪܝܚܐ ܒܣܝܡܐ: *Purum Chrisma, quod suavi odore Ecclesiam replevit*: Citaturque non uno in loco ab eruditissimo Stephano Edenensi tamquam genuinus Jacobi fœtus. Verùm Georgio Arabum Episcopo eum restituendum esse, liquet ex eodem Codice Nitriensi V. fol. 457. ubi hæc adnotatio legitur, ܫܠܡ ܡܐܡܪܐ ܕܩܘܕܫ ܡܘܪܘܢ ܕܡܬܥܒܕܐ ܒܚܡܫܐ ܒܫܒܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܕܥܒܝܕ ܠܩܕܝܫܐ ܓܝܘܪܓܝܣ ܕܥܡ̈ܡܐ: *Explicit sermo de consecratione Chrismatis, quæ fit feria V. mysteriorum, editus à S. Georgio Populorum*, idest, Arabum Episcopo, qui Edesseni Jacobi æqualis fuit, ut indicavimus pag. 166.

In eodem Codice Nitriensi V. obrepserunt sub nomine Jacobi nostri duo Sermones, ex Apocryphis Apostolorum Periodis desumpti. Primus fol. 522. inscribitur: ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܐܝܟܢܐ ܐܬܦܢܝܬ ܒܝܕ ܟܪܘܙܘܬܗ ܕܫܡܥܘܢ ܪܫܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܘܕܝܘܚܢܢ ܘܦܘܠܘܣ ܫܠܝ̈ܚܐ. *De urbe Antiochia, quomodo conversa est per prædicationem Simonis Apostolorum Principis, & Joannis atque Pauli Apostolorum*. Incipit: ܐܬܥܝܪ ܒܝ ܡܪܝ ܡܠܬܐ ܕܝܘܠܦܢ ܕܫܠܝ ܡܫܘܠܦܢܐ: *Excita in me, Domine, intermissum doctrinæ verbum*. Petrus Apostolus, inquit sermonis hujus Auctor, Christi monitu in urbem Antiochiam ad prædicandum Evangelium missus, Joannem laboris socium elegit: quos in Cœnaculo Sion, antequam itineri se committerent, dormientes, Angelus in Vallem Antiochiæ proximam deportavit. Ingressi urbem, Christique fidem libera voce annunciantes, instigante Aëtio summo Sacerdote idolorum, flagris sævissime ceduntur, abrasis insuper ignominiosè eorum capitibus. Occurrens eis Paulus Apostolus, simplicitatem eorundem in prædicando Evangelio redarguit, artificio opus esse, inquiens, ut Antiochenos ad Christi fidem adducant. Simulat proinde, se ethnicorum partes contra Apostolos tueri velle. Conventu ergo Antiochensium facto, miraculum à Petro in confirmationem suæ doctrinæ Paulus exigit. Quumque cæcum sanasset, alteri etiam cæco Paulus visum restituit; ita ut gentiles eum reverà Apostolorum impugnatorem existimarent, qui tamen invocato clam Jesu nomine id signum fecerat. Tandem suscitato per Petrum mortuo, qui Cassiani principis viri filius erat, convictum se Paulus confessus, cæteris facilè persuasit, ut religionem Petri & Joannis amplecterentur. Hac ratione conversi ad Christi fidem Antiocheni, Baptismum à Petro in domo ipsius Cassiani, quæ in Ecclesiam dedicata fuerat, accepere: & primus quidem omnium qui baptismum susciperet Aëtius fuit, quem Apostolus insigni miraculo per Baptismalem aquam edito convicerat. Hinc originem duxisse Clericorum Tonsuram, seù Coronam, asserit Pseudo-Jacobus: cui tamen cæteri Scriptores Orientales refragantur, dum Coronæ Clericalis causam in tonsum Petro Romæ, non Antiochiæ, caput referunt. Cassiani Ecclesiam memorat Antonius in Vitâ S. Simeonis, ut diximus pag. 253.

Alter sermo sub nomine Jacobi nostri fol. 532. inscribitur: ܥܠ ܐܦܝܐ ܡܠܟܐ

[illegible] : *De Thoma Apostolo*: vel, ut in Cod. Syriaco VII. fol. 307.

[illegible]

[illegible] : *De Palatio, quod Thomas Apostolus in excelsis ædificavit.* Incipit:

[illegible]

[illegible] : *Domine Dominus noster, da mihi verbum luce plenum.* Indiarum Rex, inquit hujus fabulæ Auctor, quum magnificas sibi Ædes excitari cuperet, peritumque ad id opus Artificem undequaque conquireret, Thomam Apostolum, ab *Haban* [illegible] quodam mercatore ex *Mabuza* [illegible] Mesopotamiæ regione tamquam servum illuc adductum, mercede conduxit: qui acceptas à Rege pro ædificio expensas in pauperum usum convertens, Palatium in cœlo se Regi ædificasse affirmabat. Indignatus Rex, eum jussit in carcerem detrudi, ut vel aurum redderet, vel pœnam capitis subiret. Sed extinctus repentè Regis frater, idemque Dei beneficio, postquam Inferni pœnas ac Paradisi gaudia, & in primis exstructum à Thoma pro fratre Rege Palatium, Angelo duce, lustrasset, ad vitam revocatus, fratrem cæterosque Regni Proceres adducit, ut Apostolum venerabundi conveniant, ab eoque Fidem, & Baptismum suscipiant.

193. *De Melchisedech.* [illegible]

Ingentes dispensatum opes affert doctrina. Exstat unàcum duobus sequentibus Sermonibus in Cod. Nitriensi X. fol. 41. cui ad calcem hæc temporis nota præfigitur. [illegible]

Admissus fuit Codex iste in gazophylacium Librorum Sacri Monasterii de Columna anno Alexandri 949. (Christi 638.) *sub Simeone Abbate, & Joanne Presbytero.* Idem sermo habetur Cod. Nitr. XIV. fol. 48.

194. *In illud Psalmi, Tu es Sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.* [illegible]

Cuncta quæ in Scripturis continentur verba, luce plena sunt. Cod. Nitr. X. fol. 46.

195. *De die & nocte, de labore & requie.* [illegible]

Esto mihi, Domine, una magnæ lucis dies. Cod. Nitr. X. fol. 79.

196. *De Achar filio Charmi, qui ob furtum lapidibus obrutus est.* Jos. 7. [illegible]

Fili Dei, qui Patris tui opes ac thesaurus es. Exstat unàcum sequenti Sermone in Codice Nitr. XI. fol. 5. cui ad calcem hanc temporis notam amanuensis apposuit. [illegible]

Ab-

Absolutus est iste Sermonum Codex Anno Græcorum 1169. mense Novembri, feria sexta, die duodecima ejusdem mensis, sub beatissimo Mar Joanne Patriarcha, & Cyriaco Callinici Metropolita. In eodem Codice fol. 1. exhibetur Index Sermonum in eodem descriptorum, qui avulsis aliquot foliis postea exciderunt: & quidem titulus decimi Sermonis sic habet: ܥܠ ܚܘܪܒܐ ܕܐܡܝܕ *De Amidæ excidio*: de qua vide quæ suprà notavimus pag. 288.

197. *De Asa Rege*, ܥܠ ܐܣܐ ܡܠܟܐ. ܟܢܪܝ. ܐܝܟܘ ܩܢܘܢ ܡܬܥܬܪ ܡܘܗܒܬܟ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ: *Cynaram meam tuo divitem munere effice Fili Dei*. Cod. Nitr. XI. fol. 27.

198. *De Moyse Sermones X.* Primus incipit: ܒܪܐ ܕܝܗܒ ܩܠܐ ܠܡܟܪܙܢܐ ܕܐܟܪܙܘܗ ܡܩܘܕܡ ܗܘܘ: *Fili, qui præconibus te prænunciantibus vocem dedisti*. Cod. Nitr. XII. fol. 1. *Secundus* desinit in hæc verba ܕܪܒܘ ܩܠܐ ܢܬܬܢܝܢ ܒܗ ܘܒܗ ܬܘܕܝܬܐ: *Ut gestorum myriades per ipsum vocibus enarrentur*: initium enim desideratur in eodem Codice Nitr. XII. fol. 13. *Tertius* ܚܝܠܟ ܝܫܘܥ ܬܪܗܛ ܡܠܬܝ ܥܠ ܐܠܗܘܬܟ: *Virtute tua, Jesu, meus de te sermo currat*. Cod. Nitr. XII. fol. 15. *Quartus* ܠܐ ܓܝܪ ܣܒܥܬ ܡܢ ܡܘܗܒܬܟ ܐܝܟܢܐ ܕܐܥܝܪܬܢܝ: *Non enim tuo satis sum munere repletus, uti me incitasti*. Ibidem. *Quintus*, qui etiam de Moyse & Amalec inscribitur. ܥܠ ܡܘܫܐ ܘܥܡܠܩ. ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܥܡ ܗܘܢܐ ܡܬܟܬܫ ܐܢܬ. *Pugilum fortissime, qui cum mente decertas*. Ibid. & Cod. Nitr. V. fol. 546. *Sextus* de Moyse & Silice, qui etiam de circumcisione Moysis inscribitur, ܥܠ ܡܘܫܐ ܘܥܠ ܛܪܢܐ ܘܥܠ ܓܙܘܪܬܗ ܕܡܘܫܐ: Ibid. & Cod. Nitr. XIV. fol. 19. definit in hæc verba: ܘܐܬܩܢܬ ܥܕܬܐ. ܘܨܠܝܒܐ ܥܠܝܗ ܐܬܩܒܥ ܫܘܒܚܐ ܠܟ ܦܪܘܩܢ: *Et constituta fuit Ecclesia, & super hanc Crux erecta: Laus tibi, Redemptor*. *Septimus*, de Synagogæ adulterio. ܥܠ ܟܢܘܫܬܐ ܕܡܢܐܦܬܐ. ܗܒ ܠܝ ܩܕܝܫܐ ܕܐܝܟ ܕܥܠ ܓܝܪܬܐ ܐܡܠܠ: *Largire mihi, Sancte, ut de adultera disseram*: Ibid. fol. 38. & Codice Nitr. V. fol. 442. *Octavus* in illud Moysis, ostende mihi gloriam tuam: ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܡܘܫܐ ܚܘܢܝ ܫܘܒܚܟ. ܗܒ ܠܡܣܟܢܐ ܕܒܥܐ ܠܟ ܐܠܗܐ ܥܬܝܪܐ ܡܪܢ: *Pauperi te roganti largire Deus, qui dives es*. Cod. Nitr. XII. fol. 40. & Nitr. XIV. fol. 42. *Nonus* de Velo Moysis. ܥܠ ܫܘܫܦܐ ܕܡܘܫܐ. ܚܕ ܡܢ ܚܟܝܡܐ ܐܫܬܐܠ ܠܝ ܥܠ ܗܢܐ ܗܘܐ ܠܝ: *Sapientum quidam me aliquando percontabatur*. Cod. Nitr. XII. fol. 45. Nitr. XIV. fol. 37. & Nitr. V. fol. 23. *Decimus* de Sepultura Moysis: ܥܠ ܩܒܘܪܬܗ ܕܡܘܫܐ. ܐܪܙܐ ܟܣܝܐ ܕܫܪܥܗ ܡܢ ܡܡܠܠܐ ܡܛܫܝ: *Absconditum sacramentum, cujus enarratio Oratores latet*. Codice Nitr. V. fol. 146. Citatur hic sermo à Joanne Darensi Dissert. 4. de resurrectione corporum cap. 9. & 15. Jacobum autem decem sermones de Moyse edidisse, testatur suprà laudatus Georgius in Encomio ejusdem: ܘܥܠ ܡܘܫܐ ܐܘܪܒ ܡܐܡܪܐ ܥܣܪܐ ܗܢܘܢ ܡܠܦܢܐ:

De

De Moyse quoque decem sermones Doctor composuit.

208. *De Phinees.* ܥܠ ܦܝܢܚܣ

ܥܘܬܪ̈ܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܟ ܚܒܝܫܝܢ

ܡܪܝܐ ܒܟܬܒ̈ܐ ܕܩܘܕܫܐ ܀

Tuas, Domine, dispensatura opes Scriptura continet. Cod. Nitr. XII. fol. 55. & Nitr. XIV. fol. 22.

209. *De ciborum delectu.* ܥܠ ܡܐܟܘ̈ܠܬܐ

ܚܟܝܡܐ ܘܡܫܬܟܠܢܐ. ܐܒܐ ܕܢܘܗܪ̈ܐ

ܕܡܠܬܗ ܫܪܓܐ ܗܝ ܠܐܪܥܐ ܟܠܗ ܀

Pater luminum, cujus verbum universæ terræ lucerna est. Cod. Nitr. XII. fol. 79.

210. *De Rahab meretrice.* ܥܠ ܪܚܒ ܙܢܝܬܐ. Desideratur initium in Cod. Nitr. XII. fol. 80.

211. *De Josue: Sermones II.* Primus: ܥܠ ܝܫܘܥ. ܝܫܘܥ

ܕܢܚ ܒܩܪ̈ܒܘܗܝ ܕܐܡܘܪ̈ܝܐ ܀

Josue, qui in præliis Amorrhæorum inclaruit. Cod. Nitr. XV. fol. 86. Secundi initium desideratur in eodem Cod. fol. 92.

213. *De Arca Dei à Philistæis ad terram filiorum Israel reducta.* ܥܠ

ܩܪܝܒܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢ. ܐܘ ܚܝܠܬܢܐ

ܗܒ ܠܝ ܕܒܬܗܪܐ ܐܡܠܠ ܀

Fortissime, tribue mihi, ut stupens loquar. Cod. Nitr. XII. fol. 113. & Nitr. XIV. fol. 16.

214. *De Oza,* quem percussit Dominus, eo quod Arcam Dei tetigisset. ܥܠ ܥܘܙܐ. ܚܘܒܟ ܡܪܝܐ

ܗܒ ܠܝ ܕܐܡܠܠ ܥܠܝܟ ܀

Largire mihi, Domine, ut tuo inflammatus amore, de te loquar. Codice Nitr. XII. fol. 125.

215. *De David & Goliad,* Sermones III. *Primus* ܐܘ ܒܪܗ ܕܕܘܝܕ

ܗܒ ܠܝ ܕܥܠ ܕܘܝܕ ܐܡܠܠ ܀

Fili David, da mihi, ut de David edisseram. Cod. Nitr. V. fol. 355. & Nitr. XII. fol. 129. *Secundus:* ܡܪܝܐ

ܕܪ̈ܚܡܐ ܐܦ ܠܪ̈ܚܡܝܟ ܐܢܐ ܡܬܟܫܦ ܀

Domine misericordiarum, etiam misericordiam tuam imploro. Ibid. *Tertius* de ira Dei in filios Israel, eò quòd David Rex eos numerari jussisset. ܒܟ ܡܪܝܐ ܐܬܬܙܝܥ

ܕܬܕܡܪ̈ܬܟ ܐܫܬܥܐ ܀

Per te, Domine, movear, ut tua stupens gesta enarrem. Cod. Nitr. XII. fol. 137.

218. *De Osee Propheta & duabus ejus uxoribus.* ܥܠ ܗܘܫܥ ܢܒܝܐ

ܘܥܠ ܬܪ̈ܬܝܢ ܢܫ̈ܘܗܝ. ܪܥܡܐ ܕܩܠ̈ܐ

ܕܢܒܝܘܬܐ ܠܟܢܪܐ ܀

Tonitru vocum, quod Cynaram aptavit Prophetiæ. Cod. Nitr. XII. fol. 141. & Nitr. XIV. fol. 30.

219. *De Elisæo Propheta & Sulamitide.* ܥܠ ܐܠܝܫܥ ܘܫܝܠܘܡܝܬܐ. Desideratur initium in Cod. Nitriensi XIII. fol. 15. & Nitr. XIV. fol. 13.

220. *De Turre Babylonica.* ܥܠ

ܡܓܕܠܐ ܕܒܒܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܐܒܥܐ

ܕܣܓܝ̈ܐܬܐ ܢܣܒܬ ܀

Quomodo rogem, qui multa ingratus accepi? Cod. Nitr. XIII. fol. 13. & Nitr. XIV. fol. 45.

221. *De Pueris Ephesi.* ܥܠ ܛܠܝ̈ܐ

ܕܐܦܣܘܣ. ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܦܬܝܚ

ܬܪܥܗ ܠܟܠ ܩܪ̈ܘܝܗ ܀

Fili Dei, cujus janua invocantibus te patet. Codice Nitr. XIII. fol. 79. Legitur etiam apud Syros in horum Sanctorum Festo die 7. Martii. *Dormientes* appellantur in Martyrologio Romano die 27. Julii, quorum nomina

mina ibidem, *Maximianus*, *Malchus*, *Martinianus*, *Dionysius*, *Joannes*, *Serapion*, & *Constantinus*. Eadem recitantur apud Gregorium Turonensem de gloria Confessor. cap. 95. & in Synaxario Arabico, quod cum Melchitis commune habent Maronitæ, die 22. Octobris, ubi tamen pro Malcho بامليكوس *Bamilichus* obrepsit, cujus loco *Jamblichus* restitui debet. Certè Sarugensis, & ex eo Syri in Sanctorum Martyrum Officio ܝܡܠܝܟܐ *Jamlichum* nominant. Græci verò in Menæo die 4. Augusti legunt, *Maximilianus*, *Exacustadianus* (Exacustadium Metaphrastes vocat) *Jamblichus*, *Martinianus*, *Dionysius*, *Joannes*, & *Antoninus*. Septem eos fuisse, Græci Latinique communiter tradunt: quibus & Syri consentiunt, dum eosdem in Officio non alio nomine, quàm ܫܒܥܐ ܛܠܝܐ *Septem Puerorum* agnoscunt. Dionysius tamen Jacobitarum Patriarcha ex Syriaca horum Martyrum historia, quam ad annum Abrahæ 2267. & ad annum Græcorum 736. integram refert, octo pueros disertè numerat, videlicet; : ܡܟܣܡܝܠܝܢܐ ܝܡܠܝܟܐ
ܡܪܛܠܘܣ : ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ : ܝܘܐܢܢܝܣ :
ܣܪܐܦܝܘܢ : ܐܟܣܘܣܛܕܝܢܘܣ :
ܐܢܛܘܢܝܢܘܣ .
Maximilianus, *Jamlichus*, *Martelus* (Martinianus) *Dionysius*, *Johannes*, *Serapion*, *Exustadianus*, *Antoninus*. Idem videtur indicare Sarugensis, dum illos Decio Imperatori sic respondentes inducit: ܗܝܕܝܢ
ܗܘܐ ܦܬܚܗ ܒܪܗ ܕܗܘܦܪܟܐ ܥܡ ܫܒܥܐ
ܫܘܬܦܘܗܝ : ܠܐ ܦܠܚܝܢܢ ܠܦܬܟܪܐ
ܫܘܥܐ ܕܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܐ :
Tùm Præfecti filius unàcum septem sociis hunc in modum exorsus est: muta idola, & quæ opus manuum sunt, nequaquam adoramus. Cur *Dormientes* dicti sint, duplicem affert rationem Baronius in notis ad Martyrolog. *Altera*, inquit, *quod hi Martyres temporibus Decii consummarint martyrium intra speluncam clausi, ac demùm specus ostio reserata, inventis eorum corporibus, velut redivivi, iterum apparuissent: dictique dormientes consueto divinæ Scripturæ loquendi usu, quo eos qui piè religiosèque vita functi sunt, dormientes consuevit appellare*: In quam sententiam procliviorem se esse doctissimus Cardinalis fatetur. *Altera verò, quod iidem temporibus Decii, usque ad ultima tempora Theodosii junioris intra specum clausi, somno capti, ad ducentas ferè annos revera dormierint*. *Qui hæc putarint*, prosequitur idem Eminentissimus Cardinalis, *sunt in primis ex Græcis Metaphrastes, qui rei gestæ historiam texuit, quam recitat Surius tom. 4. hac die, Nicephorus lib. 14. cap. 45. Cedrenus in campend. an. 23. Theodosii: ex Latinis Greg. Turonen. de gloria Confess. cap. 95. Sigebert. in Chron. anno* 447. quibus adjicimus Eutychium Alexandrinum, Georgium Elmacinum, Gregorium Abulpharagium, cæterosque Syros, vel Arabas Scriptores in Chronicis. Huic sententiæ quatuor argumenta refragari, ait idem Baronius, quæ tamen ex Syriacis Martyrum Actis facilè solvuntur. Primum, *nec in Sacrosancto Concilio Ephesina, quod sub eadem Theodosio celebratum est, neque in sacrosancta Synodo Chalcedonensi post illud proximè habita, ulla unquam mentio de hæresi, quæ circa resurrectionem carnis tunc exorta, esse in Martyrum actis dicitur, facta invenitur, quæ prima omnium Patrum sententia damnari debuisset*. At Sarugensis nihil de illa hæresi in laudato sermone refert, sed solùm in fine ejusdem scribit, Theodosium eo viso miraculo in fide resurrectionis mortuorum confirmatum fuisse. Auctor verò Syrus Actorum, & ex eo Metaphrastes hæresim quidem illam tunc exortam, atque à Theodoro

Ægi-

Æginensium Episcopo aliisque propugnatam esse tradunt: non tamen idcircò debuit ea hæresis novo Concilio, aut novo Canone damnari, quum olim à Christo Domino disertè damnata fuisset in Evangelio, & à Patribus Constantinopolitanis paucis ante annis in Symbolo. Alterum Baronii argumentum: *Si ad adstruendam fidem resurrectionis voluit Dominus hos Martyres excitare: manifestum est eos revera fuisse mortuos: alioqui enim dormientium quidem à somno excitatorum, sed non mortuorum resurgentium, quæ fidem resurrectionis facerent, fuissent testimonia*. Mortuos revera fuisse, & postea temporibus Theodosii resurrexisse, asserit Sarugensis, & ex eo Syri in horum Martyrum Officio: ܢܣܒ ܢܦܫܬܗܘܢ ܘܐܣܩ ܐܢܘܢ ܠܥܠ ܠܫܡܝܐ : ܘܦܩܕ ܠܥܝܪܐ ܕܢܛܪ ܗܘܐ ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ : *Assumpsit eorum spiritus, & sursum eos in cælum sustulit: Vigilemque eorum membra custodire jussit*. Qui autem eos à somno excitatos scribunt, respondent, eo miraculo ostensum fuisse, posse Deum redacta in cineres membra pristinæ integritati restituere, qui eadem ne corruptioni per tot annos succumberent, fecerat: Hoc enim novum apud homines erat: mortuos autem ad vitam revocatos fuisse, pluribus exemplis ex Evangelio, & ex Actibus Apostolorum, ac Martyrum satis probabatur. Tertium argumentum: *Nullus illorum Scriptorum, qui illis vixere temporibus, ut S. Prosper, aut Marcellinus, vel alius ex illorum temporum Scriptoribus, rem tam insignem, miraculum adeò grande, literarum monumentis commendarunt*. Commendavit Jacobus noster, qui paucis ab eo miraculo annis natus est, uti suprà demonstravimus. Scripsit eandem historiam æqualis Martyrum Auctor Syrus, quem citat Dionysius Patriarcha, tribus sæculis Martyribus posterior. Scripsit Gregorius Turonensis circa finem sæculi sexti. Scripsit demùm Mahometes ipse Pseudo-propheta in Alcorano Sura الكهف idest, *De specu*, ubi disertam hujus miraculi mentionem facit, quod non Asiam & Orientem modò, sed barbaras etiam Hagarenorum regiones pervaserat. Siquid verò allatum Baronii argumentum valeret, probaret, neque Martyrum corpora sub Theodosio inventa fuisse, quod eorum temporum Græci, vel Latini historici ejus Inventionis haud meminerint. Quartum argumentum: *Stephanus Episcopus Ephesinus, cujus Sedis tempore id evenisse refertur in Actis, quæ scribit Metaphrastes, intrusus fuit armorum vi in eam Sedem, pollutusque communione Eutychetis atque Dioscori in Latrocinio Ephesino, ut habent Acta ipsa, quæ recitantur in sacrosancto Concil. Chalced. Act. 1. & 11. cujus quidem communionem prædicti Dormientes meritò execrari, ac vitare debuissent*. Eadem ratio contra sententiam Baronii militat, quòd scilicet ab hæretico Episcopo tantus inventus fuerit thesaurus. Quod ad Stephanum attinet, puto Metaphrasten vitioso usum exemplari, pro Memnone Orthodoxo Episcopo Stephanum posuisse: nam in Actis Syriacis ܡܪܐܣ *Mares*, Episcopus Ephesi nominatur, qui proculdubio ex corrupto *Memnonis* nomine obrepsit. Metaphrastis textum jam restituendum suadent, quæ de anno Apparitionis Martyrum apud Dionysium leguntur, eos nimirùm anno Græcorum 736. Christi 425. expergefactos fuisse, quo anno non Stephanus, sed Memnon Ephesinam Sedem regebat: hic enim Synodo Ephesinæ Oecumenicæ, unàcum S. Cyrillo, interfuit anno 431. decessitque circa ann. 440. quem Basilius usque ad ann. 444. excepit: Basilio Bassianus eodem anno successit, eoque post quatuor ann. ejecto, Stephanus Sedem invasit ann. 448. Uterque demùm, Bassianus scilicet & Stephanus, anno 451. in Synodo Chalced. de-

depositi, ut latè Pagius ad hunc annum à num. 56. Duodecim post annis id factum narratur in Cod. Syr. Vatic. 39. pag. 44. cujus verba infrà describemus: anno nimirùm Græcorum 748. Christi 437. quo tamen idem Memnon Ephesinam Ecclesiam adhuc regebat. Græci in Menologio ad annum Theodosii trigesimum octavum id conferunt: Cedrenus ad annum ejusdem vigesimum tertium. Sed quum duplex sit Imperii Theodosiani Epocha, altera ab anno 402. quo ab Arcadio patre anno post nativitatem suam Augustus creatus est, altera ab anno 408. quo Imperium Orientis, defuncto patre, octennis suscepit; nos Dionysium, & laudatum Vaticanum Codicem sequi malumus, in quibus certus illius Apparitionis annus apponitur: atque adeò Sigebertus audiendus non est, qui horum Martyrum historiam ad annum 447. protrahit, quum eo anno nec Memnon, nec Stephanus, sed Bassianus Ephesi Episcopus fuerit. Hinc eos in specu ad centum & septuaginta quinque, vel octoginta septem annos mansisse liquet, quum Decii Persecutio juxta Pagium anno Christi 250. vel 252. secundùm Baronium inchoata fuerit. Quare rejiciendum omninò est, quod in Officio Syrorum legitur: ܬܠܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܫܢܝܢ ܩܘܝܘ ܛܘܒܢܐ ܒܡܥܪܬܐ ܥܕܡܐ ܕܐܫܬܚܠܦ ܙܒܢܐ ܕܚܢܦܘܬܐ ܘܗܝܕܝܢ ܐܬܬܥܝܪܘ ܡܢ ܫܢܬܐ :

Trecentas quinquaginta annos Beati in spelunca incolumes manserunt, donec tempus Infidelitatis mutatum est: & tunc è somno expergefacti sunt. Item quod in Synaxario dicitur;

فبعد ان عبرت ثلاثماية واثنين وسبعين سنة نهضوا هولاى القديسين فى ايام ثاودوسيوس الصغير كمن ينهض من النوم :

Postquam trecentum & septuaginta duo anni elapsi sunt, è somno hi Sancti temporibus Theodosii Junioris surrexere: Quæ ex Sarugensi desumpta videntur, Ephesios de Decio sic loquentes inducente: ܡܢ ܡܢܝܢܐ ܘܡܢ ܫܘܡܠܝܐ ܕܝܘܢܝܐ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܬܡܠܝ ܠܗ ܠܡܠܟܘܬܗ :

Ex Græcorum numero & supputatione, trecenti septuaginta dua anni ab ejus Imperio fluxerunt. Eundem errorem hausit Codicis Vaticani 39. descriptor, dum pag. 44. adnotavit:

ܫܒܥܐ ܛܠܝܐ ܐܦܣܝܐ ܒܬܪ ܕܕܡܟܘ ܒܡܥܪܬܐ ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܬܬܥܝܪܘ ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܡܢܐ ܕܝܘܢܝܐ :

Septem Pueri Ephesini postquam in specu annos 372. dormierunt, expergefacti sunt anno Græcorum 748. Nec meliora Chronici Dionysiani Scriptor, qui ad Syriaca Martyrum Acta hanc notam in margine adjecit.

ܫܢܝܐ ܕܕܡܟܘ ܗܠܝܢ ܛܠܝܐ ܐܦܣܝܐ ܥܕܡܐ ܕܐܬܬܥܝܪܘ : ܗܘܝ ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܫܥ :

Anni, quos hi pueri Ephesini antequam expergescerent, dormierunt, sunt tercentum & novem. Hæc tamen Chronologiæ menda veritati historiæ haudquaquam officiunt. In Actis verò Syriacis, quæ apud Dionysium exstant, & à Metaphraste ferè ad verbum descripta sunt, nulla temporis nota legitur, præter Theodosii Junioris Imperium, & Maris, seù Memnonis Episcopatum. Hæc demùm Acta omnium antiquissima esse, colligitur ex Gregorio Turonensi loco cit. qui horum Martyrum historiam sic concludit: *Viri autem usque hodie palliolis sericis, uut carbasinis cooperti, in ipso loco requiescunt. Quod passio eorum, quam Syro quodam interpretante in Latinum transtulimus, pleniùs pandit.* Vide Raderum in Aula Sancta cap. 13.

221. De

222. *De Sanctis Martyribus*. ܥܠ ܣܗܕܐ ܩܕܝܫܐ . ܚܝܠܐ ܕܢܚܬ ܥܡ ܐܬܠܝܛܐ ܠܐܓܘܢܐ : *Virtus quæ in agonem cum Athletis descendit*. Cod. Nitr. XIII. fol. 101.

223. *De Anania, Azaria, Misaële, & Daniele*. ܥܠ ܚܢܢܝܐ ܥܙܪܝܐ ܘܡܝܫܐܝܠ ܘܕܢܝܐܝܠ : ܣܝܡܬܐ ܪܒܬܐ ܕܒܗ ܟܠ ܩܢܝ̈ܢܐ ܡܬܚܫܚܢ : *Ingens thesaurus, in quo opes omnes continentur*. Cod. Nitr. XIII. f. 187.

224. *De Opere sex dierum*, Sermo in sex partes divisus: ܥܠ ܐܫܬܐ ܝܘ̈ܡܝܢ . Exstat, licet mutilus ad calcem Codicis Nitr. XIII. Citatur autem à Jacobo Bartelensi Episcopo Maipheractæ in Libro Thesaurorum Par. 4. cap. 1. Cod. Berœensi 1. & à Gregorio Barhebræo in Horreo mysteriorum in Genesim passim.

225. *De Job*, ܥܠ ܐܝܘܒ : Exstat in Cod. Nitr. XIV. fol. 11. desideratur initium.

226. *De Elia Propheta*. ܥܠ ܐܠܝܐ ܢܒܝܐ : In eodem Codice XIV. fol. 13.

227. *In eos, qui dicunt, Angelos filiabus hominum commixtos fuisse*. ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܕܡܠܐܟܐ ܐܬܚܠܛܘ ܥܡ ܒܢܬ ܐܢܫܐ : Cod. Nitr. XIV. fol. 52.

228. *De Creatione Adæ: & de resurrectione mortuorum*. ܥܠ ܒܪܝܬܗ ܕܐܕܡ ܘܥܠ ܩܝܡܬܐ ܕܡܝ̈ܬܐ . ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܪܡܐ ܗܘܬ ܒܪܝܬܗ ܕܐܕܡ : *Ab initio excellens fuit Adæ constitutio*. Codice Nitr. V. fol. 155. & Cod. nostro Arabico IX. fol. 29. in quo fol. 1. hæc adnotatio legitur.

هذا الكتاب المبارك جابه ابونا المطران قورياقوس الى الدير واوقفه وقفا موبدا وحبسا مخلدا على دير ستنا العذري سيدة انبا بيشاى المعروف بالابهات السريان ولا لاحد سلطان من قبل المسيح ان يخرجه من الدير المذكور ومن يخرجه يكون نصيبه مع يهودا مسلم سيده والمجد لله دايما ابدا .

Hunc benedictum librum ad monasterium (Scetense) *advexit Pater noster Cyriacus Metropolita, eumque stabili & perpetuo dono dedit Cœnobio Dominæ nostræ Virginis Dominæ monasterii Abbatis Pisois, quod Syrorum Patrum nuncupatur. Nulli autem hominum à Christo fas esto, eundem ex prædicto Cœnobio extrahere. Qui secùs fecerit, sortem Judæ Domini sui proditoris inveniat. Laus Deo semper*.

229. *De ejectione Adæ è Paradiso*. ܥܠ ܡܦܩܬܗ ܕܐܕܡ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ . ܟܐܢܐ ܕܐܦܩ ܠܐܒܘܢ ܐܕܡ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ : ܗܒ ܠܝ ܕܐܥܘܠ ܘܐܚܙܐ ܥܘܬܪܐ ܕܒܢܡܘܣܟ ܡܬܚܫܚܢ : *Juste, qui Patrem nostrum Adam è Paradiso ejecisti, tribue mihi, ut ingrediar, & divitias in Lege tua contentas videam*. Cod. Arab. IX. f. 45. Citatur à Barcepha Par. 1. cap. 25.

230. *De Adam, mortalis ne, an immortalis creatus fuerit*. على ادم انكان خلق مايت او غير مايت . ايها الحكيم بك تتحمل كلمتى العادمة التوليد وبمفاوضتك يولد لساني اثمار المجد *Per te, Sapiens, sterilis meus sermo concipiat, tuoque commercio fructus laudis lingua mea pariat*. Codice Arab. IX. fol. 66.

231. *De justo Noë, & de Diluvio*: على نوح البار وعلى الطوفان . ايها العادل الذى قطع بحكمه لجيل نوح افتح لكلمتى بابا متسع لتخرج خبرك : *Juste, qui sapientia tua Noëmi generationes abscidisti, latum meo sermoni ostium reclude, ut tua gesta referat*. Cod. Arab. IX. fol. 72.

Hucusque ex mss. Codicibus Bi-

bliothecæ Vaticanæ. Complures alii Sermones ſub Jacobi noſtri nomine in Ritualibus, & Eccleſiaſticis Syrorum libris paſſim leguntur, quibus tamen recenſendis ideò ſuperſedemus, quod ii vel non integri ſint, vel ad metrum Jacobi dumtaxat efformati, non ab eodem editi. Illuſtriſſimus Stephanus Edenenſis lib. 3. Apologiæ pro Maronitis cap. 3. in reſponſione ad 5. objectionem, longum Sarugenſis Sermonem, in Elencho P. Joannis Baptiſtæ Eliani è Soc. Jeſu libro decimo laudatum, producit, cui titulus: *De Utilitate Sacrificiorum pro defunctis in altera vita, quæ pro illis à vivis in hac vita offeruntur*: ubi inſigne eſt pro Purgatorio teſtimonium. Idem Edenenſis nonnullos Jacobi noſtri ſermones laudat tàm in præfata Apologia, quàm in Libro candelabrorum, ſeù Expoſitione Miſſæ Syrorum: ſed horum pleroſque ex Codice noſtro Syriaco VII. qui ad domeſticam ejuſdem Bibliothecam olim pertinebat, deſcripſit.

CAPUT XXVIII.

Georgius Jacobi Sarugenſis Diſcipulus.

I. Georgius Encomium ſcripſit in S. Jacobum Sarugenſem Præceptorem ſuum.

GEORGIUS hic, de quo modo ſermonem inſtituimus, Sancti Jacobi Sarugenſis Auditor fuit, ut liquet ex Cod. Nitrienſi V. unde nobis innotuit. Scripſit Encomium in Præceptorem ſuum, quod exſtat in laudato Cod. fol. 140. hoc præfixo titulo: ܒܫܡ ܡܪܢ
ܟܬܒܝܢܢ ܡܐܡܪܐ ܥܠ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܡܠܦܢܐ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܥܒܕ ܡܪܝ ܓܝܘܪܓܝ ܬܠܡܝܕܗ. ܡܬܩܪܐ
ܕܝܢ ܒܕܘܟܪܢܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ.
In nomine Domini noſtri ſcribimus Sermonem de Mar Jacobo Doctore Batnarum Sarugi Epiſcopo, *quem edidit Mar Georgius ejus Diſcipulus. Legitur autem in Commemoratione ejuſdem Mar Jacobi*. Incipit: ܝܫܘܥ ܢܘܗܪܐ ܕܒܕܢܚܗ ܟܠ ܣܘܦܝ ܬܒܝܠ
ܡܬܦܨܚܝܢ: ܐܢܗܪ ܢܘܗܪܐ ܡܢ ܠܡܚܫܒܬܝ
ܟܠ ܛܝܒܘܬܟ: *Jeſu lux, cujus exortu univerſi terrarum orbis fines lætificantur, illuſtra cogitationes meas lumine gratiæ tuæ*. Recole ea, quæ ex hoc Carmine excerpta dedimus pag. 286.

II. Alius à Georgio Tagritenſi, & ab altero Georgio Arabum Epiſcopo.

An verò quidquam aliud conſcripſerit, quæve fuerit hujuſce viri conditio, & qua dignitate commendatus, hactenus eruere non valuimus. Illud tamen affirmare jure auſim, Georgium hunc à Tagritenſi Epiſcopo ipſi cognomine, nec non ab altero Arabum Antiſtite diverſum fuiſſe. Quippe noſter hic Jacobi auditor anno Chriſti 520. circiter floruit. At centum ferè annis Tagritenſem poſteriorem nobis exhibet Codex Vaticanus Syriacus XXIV. in quo Conſtantini & Leonis Charrenſium Epiſcoporum magiſter appellatur, qui Joanni Damaſceno æquales fuiſſe dicuntur. Arabum autem Epiſcopum Georgium circa annum Chriſti 700. claruiſſe, ex Gregorio Barhebræo lib. Ethic. cap. 4. & ex António Marſilio Columna in Hydragiologia oſtendemus, quum de Jacobo Edeſſeno ſermo erit.

CA-

CAPUT XXIX.

Simeon Episcopus Beth-Arsamensis.

I. Simeonis Episcopi Beth-Arsam in Perside ætas & gesta ex Dionysii Chronico.

SIMEON, cognomento ܣܘܦܣܛܐ ܦܪܣܝܐ *Sophista Persa*, Ecclesiam Beth-Arsamensem in Perside regebat ab anno Christi 510. usque ad annum 525. teste Dionysio Patriarcha in Chronico fol. 90. & 102. qui ad annum Græcorum 821. hæc de eo tradit: ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ

ܝܕܝܥ ܗܘܐ ܩܕܝܫܐ ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܐܪܫܡ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܣܘܦܣܛܐ ܦܪܣܝܐ. ܗܢܐ ܙܒܢ ܚܕ ܬܠܬܐ ܪܘܪܒܢܐ ܕܡܓܘܫܐ ܠܡܗܝܡܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܩܪܒ ܘܐܥܡܕ. ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܚܒܪܝܗܘܢ ܕܫܒܩܘ ܡܓܘܫܘܬܐ ܘܐܬܗܝܡܢܘ ܠܡܫܝܚܐ: ܐܟܠܘ ܩܪܨܝܗܘܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܘܦܩܕ ܕܐܢ ܠܐ ܟܦܪܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܢܬܩܛܠܘܢ. ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܕܫܘܝܢ ܗܘܘ ܠܟܠܝܠܐ ܕܚܝܐ ܠܐ ܕܚܠܘ ܡܢ ܓܘܡܐ ܘܡܢ ܣܝܦܐ: ܐܠܐ ܐܡܪܝܢ: ܚܣ ܠܢ ܕܢܟܦܘܪ ܒܐܠܗܐ ܚܝܐ ܘܒܒܪܗ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܩܪܢ ܒܛܝܒܘܬܗ ܘܩܪܒܢ ܠܘܬܗ: ܘܢܣܓܘܕ ܠܒܪܝܬܐ ܚܠܦ ܒܪܘܝܐ. ܗܝܕܝܢ ܢܦܩܘ ܒܐܘܪܚܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܒܝܘܡܐ ܥܣܝܪܝܐ ܕܡܘܠܕܗܘܢ ܪܘܚܢܝܐ.

ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܝܕܝܥ ܗܘܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܐܪܫܡ ܕܡܬܩܪܐ ܣܘܦܣܛܐ ܦܪܣܝܐ. ܗܢܐ ܚܕ ܙܒܢ ܬܠܬܐ ܪܘܪܒܢܐ ܘܡܫܝܚܝܐ ܥܒܕ.

Anno octingentesimo vigesimo primo claruit S. Simeon Episcopus [1] *Beth-Arsam, qui & Simeon Sophista Persa appellatur. Hic aliquando tres ex secta Magorum primarios nobilesque viros Christiano dogmate imbuit, baptizavitque. Quod quum eorum socii comperissent, eos scilicet relicta Magorum secta, Christianam Religionem amplexos fuisse, apud Regem eosdem deferunt, mandatumque accipiunt, nisi fidem Christi abjurarent, ut morti traderentur. Ii verò, qui corona vitæ digni habiti fuerant, nec minas, nec gladium Regis metuentes, incitante eos maximè ad subeundum fortiter pro vita æterna martyrium Beato Simeone: Absit, ajebant, ut abnegemus Deum vivum, qui fecit cœlum & terram, & Filium ejus Dominum nostrum Jesum Christum, qui nos ad se pro sua gratia vocavit, & adduxit: Absit, ut hunc abnegemus, & creaturam ejus pro ipso adoremus. Tunc Beati decimo à spirituali eorumdem regeneratione die per celerem gladii mortem ad Deum martyrio coronati migrarunt.* Hactenus Dionysius: ex quo colligere licet, Simeonem nostrum egregium fuisse apud Persas Christianæ Fidei præconem, & plurimos non modò ex plebe, verùm etiam ex primoribus illius Regni ab idolorum cultu revocasse. Sed & eundem pro Catholica Religione adversùs grassantem Nestorianorum hæresim impensè laborasse, liquet ex ipsiusmet Epistolis, quarum exemplar infrà subjiciemus.

Ejus

NOTA.

1 *Beth-Arsam*. Idiotismus Syriacus. Quam Græci *Arsamopolim*, Syri *Beth-Arsam*, hoc est, *Domum*, seu, *urbem Arsamæ* dicunt. Arsames Persarum Rex, Darii pater, urbi nomen dedit.

II. Henoticum Zenonis fuscipit.

Ejus tamen famam nonnihil deturpavit admiſſum Zenonis Imperatoris *Henoticum*, ſeù Edictum unitivum, & ſuppreſſa ſilentio Sacri Chalcedonenſis Concilii, atque Epiſtolæ S. Leonis memoria: ſuſcepta inſuper Anaſtaſii Imperatoris, Xenajæ, & Cyri Edeſſeni communio: anathema denique Ibæ ac Theodoreto dictum, quos Eccleſia in Oecumenica Synodo abſolverat. Id colligo ex Epiſtola, quam idem Beth-Arſamenſis *de Barſauma Niſibeno, deque Neſtorianorum hæreſi in Perſidem invecta* ſcripſit; exſtat autem in Codice noſtro Syriaco XI. ut mox videbimus. Hinc à doctiſſimo viro Stephano Edenenſi ad Jacobitarum Scriptorum gregem detruditur in Expoſitione Miſſæ cap. 7. de Hæreticorum Anaphoris num. 12.

III. Ab hæreſi Monophyſitarum vindicatur.

Sed eum ab hæreſi Monophyſitarum alienum fuiſſe, ex laudata Epiſtola deducitur, in qua Chalcedonenſem quidem Synodum ſilentio obruit; nunquam tamen damnat, aut ſugillat: quod utique præſtitiſſet, ſi hæreticus Monophyſita fuiſſet. Quinimò in eadem Epiſtola tacitè ſe ejuſdem Synodi definitionem admittere inſinuat, dum fidem Epiſcoporum amplectitur, qui *Encyclias Epiſtolas ad Leonem Imperatorem ſcripſere*. Verba ejus hæc ſunt: ܫܪܪܘܗ̇
ܠܗ̇ ܘܐܦ ܫܪܪܘܗ̇ ܠܗ̇ ܐܪܒܥܡܐܐ
ܘܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܪܒܬܐ ܘܕܐܢܛܝܘܟܝܐ
ܕܣܘܪܝܐ ܘܕܩܦܘܕܩܝܐ ܘܕܓܠܛܝܐ ܘܫܪܟܐ.

Quam ſequuti ſunt (Loquitur de orthodoxa fide, quam à tribus Conciliis œcumenicis ſtabilitam fuiſſe præmiſerat) *confirmaruntque quadringenti nonaginta & quinque Epiſcopi Alexandriæ magnæ, Antiochiæ Syriæ, Cappadociæ, Galatiæ &c.* Quingentos enim fuiſſe Catholicos Epiſcopos, qui Leoni Imperatori pro Chalcedonenſi Concilio reſcripſere, liquet ex annotatione, quam Encyclio Codici his verbis adjunctam fuiſſe in mss. exemplaribus teſtatur Baluzius: *Expliciunt Epiſtolæ Epiſcoporum numero quingentorum feliciter*. Ex quorum numero ſi paucos eos Monachos detrahas, ad quos Leonem Imperatorem literas dediſſe teſtatur Evagrius lib. 2. cap. 9. habebis Epiſcopos *quadringentos circiter & nonaginta quinque*, Simeoni noſtro memoratos.

Quid? quod Juſtinum Imperatorem, & Abrahamium Presbyterum ſummis laudibus celebrat in altera Epiſtola, quam de martyribus Homeritis ad cognominem Simeonem Gabulæ Abbatem dedit, ut mox patebit. Atqui Juſtinus quidem fuit acerrimus Synodi Chalcedonenſis propugnator, & Monophyſitarum Anteſignanos exilio multavit, ut Severum, Philoxenum, alioſque, quorum nomina recenſet Dionyſius in Chronico ad annum Græcorum 829. Abrahamius verò ejuſdem Juſtini legatione pro Orthodoxis perfunctus eſt apud Alamundarum Arabum Ducem, teſte Metaphraſte in vita S. Arethæ Martyris apud Surium tom. 5. die 24. Octobris pag. 943. *Juſtinus enim* (verba ſunt Metaphraſtæ) *quum ſic ei viſum eſſet, hortatus eſt Alamundarum, ut fœdera pacis iniret cum Saracenis Romanorum vectigalibus: & miſſus eſt Abrahamius vir pius, & Presbyter, qui hac fungeretur legatione &c.* Pergit narrare Metaphraſtes, quomodo Abrahamius, unàcum Iſaacio Presbytero, *qui præerat Chriſtianis Orthodoxis qui in Perſide erant*, Silam Neſtorianorum Epiſcopum coram Alamundaro falſitatis & hæreſeos convicit: mox ſubjungit: *Abrahamius autem ipſe quoque fœdere inito cum Alamundaro, ſalutatoque Iſaacio in Perſidem revertente, rediit & ipſe, atque omnia expoſuit Juſtino Imperatori, & præſertim ea, quæ à Rege Homeritarum facta & ſcripta ſunt contra Chriſtianos*. His adamuſſim conſentiunt quæ ſcribit Beth-Arſamenſis in laudata Epiſtola, in qua Abbatem

Ga-

Gabulæ sic alloquitur. ܡܘܕܥܝܢܢ

ܠܚܘܒܟܘܢ ܕܒܥܣܪܝܢ ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ
ܕܗܕܐ ܫܢܬܐ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ
ܘܚܡܫ ܢܦܩܢ ܡܢ ܚܝܪܬܐ ܕܢܥܡܢ
ܥܡ ܐܒܪܗܡ ܩܫܝܫܐ ܒܪ ܐܘܦܪܣܝ
ܗܘ ܕܐܫܬܕܪ ܡܢ ܝܘܣܛܝܢܐ ܡܠܟܐ
ܠܘܬ ܡܢܕܪ ܡܠܟܐ ܕܛܝܝܐ ܕܢܥܒܕ ܫܝܢܐ:
ܗܘ ܕܐܦ ܡܘܕܝܢ ܡܛܠܬܗ ܠܐܠܗܐ ܗܘ
ܦܪܨܘܦܐ ܕܡܫܝܚܝܐ ܡܫܡܠܐ ܗܘ ܡܢ
ܡܠܘܫ ܕܡܛܪܢܐ ܘܡܠܟܐ ܠܛܝܝܐ
ܕܠܢ : ܗܘ ܕܝܕܥ ܠܘܬܟܘܢ ܒܐܓܪܬܐ
ܕܡܕܝܢ ܕܩܕܡܝܢ ܘܗܫܐ ܟܬܒܝܢ.

Notum facimus Dilectioni vestræ, quod die vigesima Canun posterioris (Januarii) *præsentis anni octingentesimi trigesimi quinti* (Christi 524.) *egressi sumus ex Irta* (hoc est, ditione) *Naamanis, unàcum Abrahamo Presbytero Euphrasii filio, qui à Justiniano Imperatore* (sic Justinum Seniorem plerique Orientales Syri Arabesque appellare solent)*ad Monderum* (Alamundarum) *Arabum Regem, ut fœdus iniret, allegatus fuit: de quo & nos scripsimus in priori nostra Epistola, & gratias eidem agimus cùm nos, tùm universi Fideles, quòd* PARTES NOSTRAS FOVEAT, *& ipse perspecta habet, quæ olim scripsimus, & quæ modò scribimus.* Amicus igitur Simeonis nostri erat Abrahamius Justini legatus, ejusque & reliquorum Catholicorum in Perside atque Arabia degentium causam auctoritate ejusdem Justini contra hæreticos & infideles tuebatur.

IV. Synodum Chalcedonensem non damnavit, sed silentio pressit: quod & alii Catholici Antistites ex animi dejectione præstiterunt, absque ulla hæreseos nota.

Quod autem Zenonis *Henoticum* susceperit Beth-Arsamensis, id absque Fidei Catholicæ detrimento fieri potuit. Susceperunt etiam Flavianus Antiochiæ Patriarcha, & Elias Hierosolymorum Episcopus, teste Pagio ad annum 491. à num. 7. & ad annum 512. num. 6. quos tamen doctissimus Baronius ab omni hæresi vindicat in Notis ad Martyr. Rom. die 4. Julii. Nimirùm duæ res erant: Synodum Chalcedonensem damnare, & Henoticum Zenonis admittere: Illud manifestam hæresim includebat: Hoc imbellem dejectumque Pastorum animum dumtaxat indicabat, qui ut Zenoni Imperatori gratificarentur, Hæreticorumque persecutiones declinarent, aut pacem Ecclesiis, ut ipsi putabant, conciliarent, memoriam Chalcedonensis Synodi silentio premere malebant, quàm eam palàm profitendo, sedibus suis deturbari.

Henoticum Zenonis suscipiendo, quod hæresim quidem nullam continebat, casuæ tamen fidei summoperè nocebat, hæresimque fovebat.

Ardentiores quidem ejus ætatis Catholici nullum discrimen ponebant inter eos, qui Zenonis Edictum suscipiebant, aut qui Diodorum, Theodorum, Nestorium, Ibam, Theodoretum, ac Eutychen damnabant, & illos qui disertis verbis Concilium Chalcedonense ejurabant. Hinc Theophanes ad ann. Incarnationis secundùm Alexandrinos 503. de Conciliabulo Sidoniensi loquens, Flavianum & Eliam supràmemoratos sanctissimos Antistites fidem Chalcedonensem ejurasse scribit, quod Zenonis Henotico consensissent. *Flavianus*, inquit, *Synodos tres solummodo, & Zenonis Concordiam se recipere scripsit, nulla prorsùs de Chalcedonensi facta mentione: Elias autem Hierosolymitanus Episcopus Chalcedonensem proscribere testatus est.* Et infrà. *Quare iratus Anastasius, falsis quibusdam Monachis, ut Antiochiæ convenirent, ubi tumultu in Flavianum excitato, Chalcedonensem Synodum, simulque Diodorum, Theodorum, Ibam, & Theodoretum cum execratione eum ejurare postularent, fuggessit: quod ille ex animi dejectione exequutus est, & in Ecclesiæ publico conventu eos unàcum Sancta Synodo perculit anathemate.* Idem de Elia scribit Theodorus Lector lib. 2. pag. 561.

Marcellinus tamen in Chronico, Evagrius lib. 3. cap. 31. Auctor Libelli Synodici, Cyrillus in vita Sancti Sabæ, & Theophanes ipse paulò inferiùs, contrarium tradunt de Flaviano

viano & Elia, quos ob defensionem Sacri Concilii Chalcedonensis persecutionem sustinuisse, & dignitatem amisisse testantur. Testatur & Martyrologium Romanum, in quo perhonorifica fit eorumdem commemoratio ad diem 4. Julii. Nimirum uterque Præsul moderatior erat, quàm reliqui rigidiores & ardentiores Orthodoxi, satisque Religioni consultum esse existimabat, *ut Synodus damnaretur silentio* (verba sunt Pagii ad ann.491. num.xI.) *aut si de ea loquendum esset, alia æconomia utendum, ac consentiendum damnationi Diodori, Theodori, ac quorundam aliorum, ac insuper quorundam capitum ad substantiam fidei non spectantium. Unum eis tantùm ante oculos erat, salus nempè Ecclesiæ, & Fidei integritas. Sed quum hæc eorum moderatio nec Catholicis ardentioribus, nec hæreticis probaretur, ab utrisque insimulati sunt: à Catholicis Eutychianismi, ab Hæreticis Nestorianismi*: quum ipsi tamen ab utroque errore abhorrerent.

Idem contigit Simeoni nostro, quod Flaviano ac Eliæ. Henoticum enim suscipiendo, tametsi Chalcedonensem fidem sartam tectamque servasset, in suspicionem tamen proditæ Orthodoxæ Religionis venit apud ferventiores Quartæ Synodi propugnatores. Ab hoc crimine, præter adducta à nobis suprà argumenta, adhuc magis vindicatur, si miserum Ecclesiarum statum sub Anastasio Imp. consideres, quem describit Evagrius lib. 3. cap. 30. Adeò enim perturbatus erat Christianus Orbis, ut nec Hæretici cum Catholicis, nec Catholici inter semetipsos convenirent: sed alterum alter hæreseos nota inureret. *Et nonnulli quidem* Episcoporum (inquit Evagrius loc. cit.) *cuncta quæ in illo Concilio* (Chalcedonensi) *exposita fuerant, pertinacissimè defendebant: neque in ejus decretis vel ullam syllabam remittere, ac ne unius quidem literæ mutationem admittere sustinebant: sed magna cum fiducia recedebant ab iis, qui decreta illius Concilii minimè susciperent, nec illis communicare ullo modo sustinebant.* (En ardentiores Catholici.) *Alii verò Chalcedonensem Synodum, ejusque decreta non modò non suscipiebant; verùm etiam illam unàcum Leonis Epistola sub anathemate damnabant.* (En rigidiores Hæretici.) *Alii Zenonis Henotico mordicùs inhærebant: idque tametsi inter se dissiderent de una, aut de duabus naturis: hi quidem compositione Imperialium literarum decepti: illi verò paci & concordiæ magis studentes.* (En remissiores Catholici, & Hæretici.) *Adeò ut totius Orbis Ecclesiæ in varias factiones divisæ essent, ac ne Antistites quidem sibi mutuò communicarent. Hinc multa dissidia in Orientis, & Occidentis partibus, & per Africam exstiterunt &c.* Nec minor in Perside contentio erat, ubi Nestoriana lues sub Barsauma Nisibeno & reliquis, quos Simeon noster in Epistola sua commemorat, omnia circum loca ita afflaverat, ut non ampliùs de Chalcedonensi, sed de Ephesina Synodo, quam illi hæretici unicè impugnabant, controversia agitaretur, & in id Catholicis omni studio incumbendum esset, ut Nestorianum errorem profligarent. Prætereà Diodori, Theodori, Ibæ, ac Theodoreti memoria iis in locis, utpote qui Nestorianæ hæreseos fautores fuerant, tàm execrabilis erat, ut qui eos disertè non damnaret, haudquaquam Orthodoxus censeretur. Non mirum igitur, quod Beth-Arsamensis absque ulla hæreseos nota Quartam Synodum silentio premat, memoratos Nestorii fautores expressè rejiciat, & Zenonis Henoticum amplectatur.

Sed & Zenonis Henotico nullam hæresim contineri, tàm ex ipsis Henotici verbis, quàm ex Epistola Zenonis ad Felicem Papam, cujus fragmentum refert Evagrius lib.3.cap.10. ostendit Natalis Alexander Par. I. Sæc. V. cap.3. & Dissert.18. quem sequitur Pagius ad ann. 482. num. 22. idque non obscurè docet Petavius Theologic. Dogm. tom. 4. lib. 1. de In-

Incarn. cap. 16. num. 7. ubi hæc de Henotico: *In eo Ephesinam, & Chalcedonensem Synodum ascivit: Nestorium, & Eutychen rejecit: de una tamen, aut duabus naturis post Incarnationem, callidè tacuit, ne cui parti præjudicium faceret*: quod tamen, pace tanti Viri, usquequaque verum non est: Zeno enim in suo Henotico Nicænam quidem, Constantinopolitanam, & Ephesinam Synodum disertè approbat; Chalcedonensem verò neque rejicit, neque amplectitur, sed silentio præterit: imò ad calcem ejusdem Edicti illam damnat anathemate, si expositæ in Henotico fidei contraria fit: *Quicumque verò aliter sentit* (inquit Zeno) *aut sensit, vel nunc, vel quandocumque alias, sive Chalcedone, sive in alia qualibet Synodo, eum anathematizamus*. Hinc communiter ab Orthodoxis Edictum illud rejectum fuit, quia licet nullam hæresim expressè continebat, causæ tamen fidei nocuit, hæresimque fovit, silendo tùm de S. Leonis Epistola, tùm de Synodi Chalcedonensis definitione, tùm denique de his vocibus *ex duabus & in duabus naturis*, quæ Catholicæ Fidei contra Eutychianos & reliquos Monophysitas nota singularis erat. Vide Facundum Hermianensem lib. 12. cap. 4. Adde, quod ad Laicum Principem nequaquam pertinebat de fide decernere, & *quum Palatii causæ transferantur ad Ecclesiam* (ut verbis Facundi utar,) *quomodo Zeno Ecclesiæ causam ad Palatium transferebat?* Demùm silentium circa Concilium Chalcedonense imponendo, Orthodoxam Fidem summâ affecit injuriâ, dum æquè præcepit Eutychianis, ne mendacium proferrent, ac Catholicis, ne veritatem profiterentur. Atque idcircò qui Henoticum susceperunt, & aliunde Orthodoxam fidem colebant, tametsi hæreseos nota inurendi non sunt, turpem tamen nomini suo maculam compararunt, tamquam pusillanimes, & hæreticorum fautores: neque enim culpâ vacabat, definitionem œcumenici Concilii silentio obruere, & ambiguas voces adhibere, quas utpote ad suum confirmandum errorem peropportunas hæretici excogitaverant. Hanc culpam gloriosâ Catholicæ veritatis confessione purgarunt in extrema senectute fortissimi pugiles Flavianus & Elias, ut ostendit Eminentissimus Annalium Ecclesiasticorum Parens ad annum 512. & in Notis ad Martyrol. Rom. An verò idem præstiterit Simeon noster, affirmare non ausim, quum præter adductum Dionysii Patriarchæ testimonium, nil aliud de ejus gestis nobis exhibeant quotquot hactenus evolvi Syrorum Scriptorum monumenta.

V. Ejus scripta, quæ exstant. 1. Anaphora.

Anaphora ܐܢܐܦܘܪܐ de qua laudatus Stephanus Edenensis loc. cit.

ܫܡܥܘܢ ܦܪܣܝܐ ܥܒܕ ܐܢܐܦܘܪܐ ܕܫܘܪܝܗ :
ܐܠܗܐ ܗܘ ܚܝܐ ܕܟܠ ܘܢܘܗܪܐ .

Simeon Persa edidit Anaphoram, cujus initium; Deus vita omnium, & lux. Exstat sub nomine Philoxeni Mabugensis in Codice Ecchell. V. pag. 56. & in Cod. Colbertino 3922. teste Renaudotio tom. 2. Liturg. Orient. pag. 301. qui eam Latinè publicavit. Ejusdem exordii alteram Liturgiam Josepho Xenajæ Jacobitæ adscribit idem Edenensis num. 18. sed an cum nostra in reliquis conveniat, nec ne, haud exprimit. Valdè suspicor, ex amanuensium incuria, vel immoderato in Doctores suæ sectæ affectu unam eandemque Liturgiam sub plurium Auctorum nomine venditari: nam Orientales in describendis hujuscemodi Codicibus parùm accuratos esse, rectè observat Renaudotius pag. 420. Quare laudata Anaphora Simeoni potiùs videtur tribuenda, quàm Philoxeno: Philoxenus enim aliam habet Liturgiam apud Renaudot. pag. 310. & in Codicibus Nitriensibus III. & IV. cujus initium, *Domine Deus potens*: ex qua nonnullas Orationes decerpsit, suæque Liturgiæ *Sanctorum Doctorum* nuncupatæ inseruit Joan-

Joannes Magnus Jacobitarum Patriarcha apud eundem Renaudotium pag. 409. qui tamen nullam prioris Anaphoræ mentionem facit. Sed & Doctissimus Edenensis, qui Liturgicos Codices accuratè versavit, unam tantùm Philoxeni Anaphoram agnoscit: alteram Simeoni nostro constanter adjudicat.

2. Epistola de Nestorianorum hæresi in Persidem invecta. *Epistola de Barsauma, deque hæresi Nestorianorum initio, & quo tempore in Persidem invecta fuerit*.

[illegible]

[illegible]

Exstat in Cod. nostro Syr. XI. in quo tamen inscriptio Epistolæ desideratur, nec ad quem ea missa fuerit, exprimitur. Fortassè ad Simeonem Abbatem Gabulæ, cui aliam de Homeritis Epistolam, mox recitandam, misit Beth-Arsamensis: quidquid enim in Perside, & finitimis regionibus circa rem Christianam gerebatur, ei Simeon noster significabat, ut ex eadem Epistola colligitur. Hanc ex laudato Codice publicare operæ pretium duxi, quod Nestorianæ historiæ maximam lucem afferre videatur.

Epistola Simeonis Beth-Arsamensis de Barsauma Episcopo Nisibeno, deque hæresi Nestorianorum.

[illegible]

Quemadmodum vera nostra Christiana Fides initium ex Abraham Patriarcha duxit per promissionem ipsi à Deo factam verbis illis, *In semine tuo benedicentur gentes*, hoc est, in Christo, ut scriptum est: & Abraham quidem per veram fidem appellatus est Pater omnium populorum, ex quibus & nos sumus; ita etiam Nestorianorum hæresis ab Hanano, & Caipha summis Sacerdotibus, & à reliquis illius ætatis Judæis exordium sumpsit. Illi siquidem Judæi Christum hominem existimabant, quum dicerent, *blasphemas, & homo quum sis, facis teipsum Deum*; Quę opinio apud reliquos illius temporis Judæos de Christo obtinebat: Alii enim Hominem ipsum dicebant: alii Justum, & Prophetam, & Magistrum bonum, & Regem Israel appellabant: alii verò Beelzebub, & Principem dæmoniorum, & Samaritanum, & Legis transgressorem vocabant. Et contentio quidem inter Judæos erat de illo: utrique tamen nudum hominem ipsum opinabantur. Hæc ipsissima opinio ad Nestorianos

[illegible]

rianos usque in præsentem diem derivata est.

[illegible]

[illegible]

Nam à Judæis eandem traditam accepit Simon Magus, gente Samaritanus, atque adeò Judæorum affinis, qui Romæ restitit Apostolis, seipsum exaltans, ac Magnum quid esse dicens, Christumque se existimans, prout ab Hanano & Caipha suis sodalibus atque magistris didicerat.

[illegible]

[illegible]

A Simone insanum illum errorem accepit Ebion: ab hoc Artemon: ab Artemone Paulus Samosatenus, qui olim Antiochiæ Syriæ Episcopus fuit sub Ethnicis Romanorum Imperatoribus, quum nondum Orthodoxus Romanorum Imperator Constantinus imperasset, nec ullus esset Romanorum Imperatorum timor. Hic enim Paulus Samosatenus plus quàm Simon magus, & Ebion, & Artemon præceptores sui, blasphemare ausus est, de Beata Maria hæc dicens: Nudum hominem genuit Maria, nec post partum Virgo permansit. Christum autem appellavit creatum, factum, mortalem, & filium ex gratia: De seipso verò dicebat: Ego quoque si voluero, Christus ero, quum ego & Christus unius ejusdemque simus naturæ. Ex Paulo Samosateno orta est hæresis duarum 1 Naturarum, & Proprietatum, Operationumque earum.

[illegible]

[illegible]

A Pau-

NOTA.

1 *Duarum naturarum.* Hæc ab amanuensi Jacobita Epistolæ Simeonis adjecta fuisse, ex contextu ejusdem Epistolæ liquet. Fortassè pro *duarum Personarum*, quæ Pauli ac Nestorianorum hæresis erat, *naturarum* vox obtrusa est.

[illegible]

A Paulo accepit Diodorus Tarsi Ciliciæ *Episcopus*, qui à puero hæresim [1] Macedonii in Spiritum Sanctum blasphemantis hauserat: Mox Christiano imbutus dogmate & Episcopus Tarsi in Cilicia factus, hæresim Macedonii amplificavit, divisitque naturas in Christo, earumque proprietates & operationes: Christum verò ipsum, hominem existimavit creatum, factum, mortalem, consubstantialem nobis, & filium per gratiam, Pauli Samosateni præceptoris sui vestigiis pressè inhærens.

[illegible]

A Diodoro accepit Theodorus, Mopsvestiæ in Cilicia, qui omnes quidem tùm veteris, tùm Novi Testamenti Libros commentatus est; verùm in cunctis ipsius commentariis & sermonibus Judaicam de Christo opinionem tradit, Diodoro Pauloque Samosateno præceptoribus suis consentiens. Quæ verò à Simone mago, à Paulo, & à Diodoro asserebantur, hæc ille amplificavit confirmavitque, asserens Christum hominem esse creatum, factum, mortalem, consubstantialem nobis, filium adoptivum, & Templum Filii æterni, non Filium naturalem Dei esse, sed per gratiam & adoptionem: ut omittam reliquas ejus blasphemias, quibus sermones & commentaria ejusdem scatent.

[illegible]

A Theo-

NOTA.

1 *Hæresim Macedonii*. Non satis liquet, an Diodorus de Spiritus Sancti divinitate unquam malè senserit: quin imò eum adhuc Presbyterum sub S. Meletio Catholicam fidem contra Arianos Antiochiæ, & posteà Episcopum contra Macedonianos Constantinopoli propugnasse, constat ex Theodoreto in histor. Eccles. lib. 4. cap. 25. & lib. 5. cap. 8. Falsum est etiam, Diodorum *hæresim Macedonii amplificasse*: non enim Macedonius de Incarnatione disputavit, sed de Trinitatis mysterio, Spiritus Sancti divinitatem negans: Diodori autem errores circa Incarnationem dumtaxat notantur. Nestorium quidem Diodori asseclam, circa Processionem Spiritus Sancti errasse, colligitur ex eo, quod Theodoretus ejus defensor eandem negare videtur, scribens contra S. Cyrillum. Ejus testimonium pro Diodoro in hac parte suspectum esse potest; atque ita intelligendum esse puto S. Cyrillum epist. 38. qui Diodorum asserit à Macedonii hæresi ad Ecclesiam Catholicam rediisse. Vide Tillemont. tom. 8. pag. 566.

A Theodoro accepit Neſtorius, qui in magna Antiochenorum Eccleſia Presbyter ordinatus fuerat, mox ad Conſtantinopolitanam Sedem evectus eſt: patriam autem habuit Germaniciam urbem. Hic omni ſtudio incubuit, ut impiæ præfatorum magiſtrorum ſuorum hæreſeos primatum ſibi vendicaret, utque nomen ipſius cunctis erroris ejus ſectatoribus imponeretur, quemadmodum Marcion Marcioniſtis nomen impoſuit, & Eutyches Eutychianiſtis. Quamobrem adverſarius juſtitiæ Neſtorius blaſphemias in Eccleſia Conſtantinopolitana palàm evomuit. Et Simon quidem Magus, Ebion, Artemon, Paulus Samoſatenus, Diodorus atque Theodorus, Neſtorii ipſius Præceptores, opinionem illam clam & ſecretò uſque ad id tempus propugnarunt: Neſtorius verò in ſuperbiam elatus, ut primatum illius hæreſeos ſibi aſſereret, palàm ſurrexit in Eccleſia coram univerſo populi cœtu, & in apertam blaſphemiam delapſus, Noli, inquit, gloriari, Maria: non enim Deum genuiſti, ſed hominem creatum, factum, mortalem, conſubſtantialem nobis, & qui ſolus per gratiam Filius Dei appellari meruit: & propter ſuam cum mortalibus conjunctionem Jeſus filius Dei dicitur. Alias inſuper multas protulit blaſphemias, quarum causâ anathema ipſi dixerunt Sancti Patres in urbe Epheſo, ſegregantes eum à communione totius Sanctæ Dei Eccleſiæ, unàcum præfatis ejuſdem magiſtris: damnaruntque ſimul cum ipſis etiam eorum fidem, cunctoſque ejus, eorumve ſectarios. Exinde Neſtoriani audire cœperunt.

ܡܢܗ ܕܝܢ ܕܢܣܛܘܪܝܘܣ ܩܒܠ
ܬܐܕܘܪܝܛܐ ܕܩܘܪܘܣ. ܗܘ ܕܝܢ
ܬܐܕܘܪܝܛܐ ܟܕ ܡܥܕܪܢܘܗܝ ܘܣܒܠ
ܢܣܛܘܪܝܘܣ ܟܬܒ ܡܐܡܪܐ ܕܥܘܠܐ

A Nestorio accepit Theodoretus Cyri, qui patrocinium ejusdem suscipiens, impium opus conscripsit adversùs Sanctos Patres, qui Ephesi magistrum ejus Nestorium anathemate perculerant.

ܠܘܩܒܠ ܐܒܗ̈ܬܐ ܩܕܝܫ̈ܐ ܕܒܐܦܣܘܣ ܐܚܪܡܘܗܝ ܗܘܘ
ܠܢܣܛܘܪܝܘܣ ܪܒܗ.

ܘܡܢܗ ܕܝܢ ܕܬܐܕܘܪܝܛܐ ܩܒܠ
ܗܝܒܐ. ܗܘ ܕܝܢ ܗܝܒܐ ܠܒܪ ܡܢ ܓܘܕܦܐ
ܘܡܠܘܗܝ ܣܓܝܐܐ ܕܡܠܦܢܘܗܝ
ܒܡܠܬܗ ܚܕܐ ܕܡܐܡܪ̈ܘܗܝ ܐܘܣܦ
ܘܐܡܪ: ܠܐ ܚܣܡ ܐܢܐ ܠܡܫܝܚܐ ܕܗܘܐ
ܐܠܗܐ ܡܛܠ ܕܐܬܩܪܝ ܐܠܗܐ ܟܕ ܐܢܫܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܒܕܡܘܬܝ ܘܒܟܝܢܝ ܥܡܝ.
ܘܐܢܐ ܟܕ ܗܝܒܐ ܠܐ ܚܣܡ ܐܢܐ
ܒܡܫܝܚܐ ܕܗܘܐ ܐܠܗܐ ܕܐܦ ܐܢܐ
ܗܘܐ ܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܐ ܚܪܡܐ

A Theodoreto accepit Ibas, qui præter alias multas blasphemias, quibus præfatos Magistros suos adamussim imitabatur, hanc etiam in quadam sua Oratione adjecit, inquiens: Ego Ibas nequaquam invideo Christo, qui Deus factus est: nam appellatus est Deus, quum homo esset mei similis, ejusdemque mecum naturæ. Quapropter anathematis sententia lata fuit in Ibam & Theodoretum Cyri, unàcum omnibus eorundem sociis, & sectariis.

ܥܠ ܗܝܒܐ ܘܬܐܕܘܪܝܛܐ ܕܩܘܪܘܣ ܥܡ
ܫܘܬܦܝܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܘܥܡ ܟܠ ܕܒܬܪܗܘܢ.

1 ܘܡܢܗ ܕܝܢ ܕܗܝܒܐ ܩܒܠ ܐܢܫ
ܡܪܝ ܗܘܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܗܪܕܫܝܪ.
ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܫܪܝܬ ܐܬܪܐ ܕܦܪܣ
2 ܠܡܬܛܢܦܘ ܒܢܣܛܘܪܝܢܘܬܐ ܒܐܓܪ̈ܬܐ ܕܗܝܒܐ

Ab Iba accepit Mares [1] quidam ex urbe Hardascir: atque exinde cœpit Persarum regio Nestorianismo infici per Ibæ epistolas, &per versiones [2] Orationum & Commentariorum magistrorum ejusdem.

ܘܒܦܘܫܩܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܘܕܦܘܫܩ̈ܐ ܕܪ̈ܒܢܘܗܝ.

Ab

ܡܢ

NOTÆ.

1 *Mares*. Celeberrima est Ibæ ad Marim Persam Epistola, de qua vide quæ notavimus pag. 203. Cujus hic urbis in Perside Episcopus fuerit, nunc primùm ex Beth-Arsamensi cognoscimus.

2 *Expositiones*. Theodori Mopsvesteni Libros è Græco in Syriacum sermonem transtulisse Ibam, eosque per omnem Orientem disseminasse, conqueruntur ejusdem Accusatores in Concil. Berytensi ac Tyrio, Act. 9 & 10. Concil. Chalcedon. ut diximus pag. 200. Alios Diodori, Nestorii, cæterorumque ejusdem farinæ hæreticorum Libros in Edessena Persarum Schola Syriacè conversos fuisse, testatur Auctor Catalogi Patriarcharum Chaldæorum ad calcem Epistolæ Simeonis nostri, in hæc verba:

ܗܠܝܢ ܓܝܪ ܟܕ ܐܬܛܪܕܘ ܡܢ ܐܘܪܗܝ ܡܢ ܪܒܘܠܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܥܡ ܒܪܨܘܡܐ ܐܝܬܝܘ ܥܡܗܘܢ ܟܬܒ̈ܐ ܕܢܣܛܘܪܝܘܣ ܘܕܬܐܕܘܪܘܣ ܒܝܘܡܝ ܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ.

Hi enim (loquitur de Narsete, Jazidade, & reliquis Scholæ Edessenæ Discipulis Nestorianis) *undcum Barsauma ex Schola Edessena à Rabula Edessæ Episcopo ejecti, tulerunt secum Libros impii Nestorii ac Theodori diebus Therozis Regis*. Ubi pro Rabula Cyrum legendum esse, mox ostendemus.

ܡܢ ܒܬܪ ܡܪܝ ܩܒܠ ܡܢܗ ܕܝܠܗ ܗܘ ܐܝܒܐ
1 ܐܝܢܐ ܩܫܝܫܐ ܡܢ ܐܘܪܗܝ ܕܡܩܪܐ ܗܘܐ
2 ܡܪܘܢ ܕܐܠܝܛܐ . ܗܘ ܗܘܐ ܡܩܪܝܢܐ
ܕܐܣܟܘܠܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܐܘܪܗܝ ܡܢ ܩܕܡܝܬܐ ܒܝܘܡܘܗܝ ܐܝܒܐ .

Ab eodem Iba post Marim accepit Maro [1] quidam Elita Presbyter Edessenus, qui in Edessena [2] Persarum Schola Præceptorem agebat. 1 2

ܘܡܬܕܪܫܝܢ ܗܘܘ ܒܐܣܟܘܠܐ ܕܐܘܪܗܝ
ܒܐܬܪܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܕܐܠܦܘܗܝ ܟܬܒܘܗܝ
3 ܘܟܠܗܘܢ . ܐܩܩ ܐܪܡܝܐ ܕܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܚܢܘܩ
4 ܒܐܣܟܘܠܐ ܚܢܩ ܠܘܚܐ . ܒܪܨܘܡܐ ܥܒܕܐ
ܕܡܪܐ

In illa autem Schola commorabantur, quum Persæ ibidem literis vacarent: quos inter Acacius 3 Aramæus, qui ibidem *suffocans quadrantem* cognominabatur; Barsaumas 4 Maræ Carduensis servus, qui *natans in* 3 4

NOTÆ.

1 *Maro*. Maronius Diaconus subscripsit Concilio Antiocheno in causa Ibæ, Act. X. Concil. Chalcedon. Fortasse is Presbyter factus, cathedram in Edessena Persarum Schola obtinuit. Pro ܐܠܝܛܐ *Elita*, legendum puto ܕܝܠܝܛܐ *Dilitu*, vel *Dilaitu*, aut cum nota genitivi casus *D-Dilaita*: Hunc enim Maronem, historiæ Jacobitarum ferunt, Monachum in Monasterio *Dilaitæ* egisse, antequam Edessenæ Scholæ præficeretur. Illud autem Cœnobium in Mesopotamia situm esse, ostendam, ubi de Joanne, vulgò *Saba* dicto, sermo erit. Alius Sanctissimus Maro verteote sæculo quarto floruit, teste Theodoreto in Philotheo cap. 16. Discipulosque habuit plurimos, quos inter eminebat Jacobus ille Syrus, de quo suprà pag. 255. Alius item Joannes, cognomine *Maro*, septimi sæculi Scriptor fuit, de quo mox sermo erit.

2 *Edessena Persarum Schola*. Plures Edessæ Scholas exstitisse, diximus pag. 204. Has inter floruisse eam, in qua Christiani Persarum Regi subditi literis vacabant, ibidem notavimus. Sed & Syriacam linguam apud Persas ipsos in maximo pretio fuisse, docet S. Epiphanius hæres. 66. *Utuntur*, inquit, *plurimi Persarum post Persicu literarum elementa, etiam Syrorum literis*. Et infrà. *Alii autem profundissimam Syrorum linguam magni faciunt*.

3 *Acacius Aramæus*, seù Assyrius. Hunc Salomon Bostrensis affinem fuisse Babuæi Catholici, hoc est, Chaldæorum Primatis, testatur in Libro Apum cap. 51. Codice Ecchelleosi XVII. Auctor verò Catalogi Patriarcharum Chaldæorum Cod. nostro Syriaco XI. ad calcem Epistolæ Beth-Arsamensis, hæc de eodem tradit: ܡܢ ܕܐܬܟܠܠ ܒܣܗܕܘܬܐ
ܒܒܘܝ : ܗܘܐ ܚܠܦܘܗܝ ܐܩܩ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܡܗܝܡܢܐ :
ܗܠܝܢ ܕܒܪܨܘܡܐ ܐܠܨܗ ܒܟܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܗ :
ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܫܪܝܘ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪܝܢܘܬܐ

ܣܗܕܘܬܐ ܒܐܬܪܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ .

Postquam autem Bubuæus martyrio coronatus est, (insidiis scilicet Barsaumæ Nisibeni, ut mox dicemus,) *in ejus locum subrogatus fuit Acacius Fidelium Catholicus* (hoc est, Primas, seù Patriarcha Orthodoxorum,) *quem Barsaumas vexare non destitit, donec eum in suam sententiam pertraxit. Exinde verò cœperunt Catholici* (Primates) *in regione Persarum Nestorianam hæresim amplecti*.

4 *Barsaumas*. Laudatus Auctor Catalogi Patriarcharum Chaldæorum, Barsaumæ Nisibeni facinora his verbis describit:
ܘܐܟܠ ܩܪܨܘܗܝ ܒܪܨܘܡܐ ܠܒܒܘܝ ܩܬܘܠܝܩܐ ܩܕܡ
ܡܠܟܐ ܦܝܪܘܙ ܠܗ ܡܠܟܐ ܒܢܟܠܐ ; ܕܗܠܝܢ ܐܢܫܐ
ܕܒܢܝ ܪ̈ܗܘܡܝܐ ܐܢܘܢ ܘܓܫܘܫܐ ܕܝܠܗܘܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ;
ܗܒ ܠܝ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠܝܗܘܢ ; ܘܐܚܘܕ ܐܢܘܢ
ܥܒܕ . ܘܥܒܕܗ ܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ ܠܒܪܨܘܡܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܢܨܝܒܝܢ ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܘܠܛܢܐ .
ܡܢ ܕܐܬܟܠܠ ܒܒܘܝ ܒܣܗܕܘܬܐ ܘܫܪܟܐ .

Accusavit autem Barsaumas Babuæum Catholicum corum Rege (Pheroze,) *hæc auribus illius clam & dolosè insusurrans: Isti Romanorum fidem tenent, eorumque exploratores sunt. Da igitur mihi potestatem in eos, at illos comprehendam. Fecit itaque Pherozes Rex Barsaumam Nisibis Episcopum, collatâ eidem, quam poposcerat, potestate. Postquam autem Babuæus martyrio coronatus est*. Et reliqua numero superiori. De ordinatione Barsaumæ hæc adnotavit Anonymus Nestorianus Cod. Syr. Vatic. XXXIX. pag. 44.
ܡܪܝ ܒܪܨܘܡܐ ܐܬܬܣܝܡ ܡܝܛܪܘܦܘܠܝܛܐ ܠܢܨܝܒܝܢ
ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܫܬ ܕܝܘܢܝܐ ,

Mar Barsaumas ordinatus fuit Metropolita Nisibis anno Græcorum octingentesimo quadragesimo sexto, hoc est Christi 535. Sic emendavi errorem amanuensis, qui pro 846. perperàm habet

ܠܟܬܒܐ ܕܡܠܐ ܡܢܘܘܠܐ ܘܡܬܩܪܐ ܗܘܐ
ܫܬܐ ܩܛܡ ܗܢܐ . ܡܚܪܒܐ ܘܩܛ—ܡ
ܐܘܠܚܢܐ ܘܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܫܡܐ ܩܛܝܠܐ .
ܡܟܬܒܘܬܐ ܘܝܫܘܥ ܡܕܝܢܝܐ ܘܡܬܩܪܐ
1 ܡܠܐ ܕܠܐ ܙܕܩ ܕܢܬܟܬܒܘܢ . ܘܝܘܚܢܢ
ܓܪܡܩܝܐ ܘܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܚܙܝܪܐ .
2 ܘܡܝܟܐ ܘܡܬܩܪܐ ܕܓܘܢ . ܘܦܘܠܘܣ ܒܪ
3 ܩܩܝ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܕܒܝܬ ܗܘܙܝܐ ܘܡܬܩܪܐ
4 ܥܒܕ ܠܘܒܝܐ . ܘܐܒܪܗܡ ܡܕܝܐ
5 ܘܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܡܫܓܪ ܒܠܢܐ . ܘܢܪܣܝ ܓܪܒܐ . ܘܐܙܠܝܐ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܕܟܦܪ ܡܪܝ . ܘܐܚܪܢܐ ܣܓܝܐܐ ܕܐܝܟ ܗܢܘܢ ܗܘܘ ܒܪܢܝܐ ܕܐܝܒܐ ܒܬܪܥܝܬܗ ܗܘܘ ܚܒܪܘܗܝ ܘܡܫܘܬܦܢܐ .

ܘܐܝܬ ܗܘܘ ܬܘܒ ܐܚܪܢܐ ܕܠܐ ܫܠܡܘ ܠܐܝܒܐ ܐܝܟ ܡܪܝ ܦܦܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܦܛ
6 ܡܕܝܢܬܐ ܕܗܘܙܝܐ . ܡܪܝ ܦܠܘܟܣܢܘܣ ܡܢ ܛܚܠ ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ

in nidis dicebatur: Maanes Hardascirensis, cognomento *bibens cinerem*: Absotas Ninivita, cui cognomen inditum erat, quod literis mandare nefas est. Joannes 1 Garmachita cognomento *Porcellus*. Michæas 2 cognomento *Dagon*. Paulus 3 Cachæi ex oppido Huzitarum, cognomento *factor phaseolorum*. Abraham 4 Medus, cognomento *inflammator balneorum*. Narses 5 Leprosus. Ezelias ex monasterio Caphar-Maris: aliique ejusdem cum Iba sententiæ. 1 2 3 4 5

Sed & alii erant, qui Ibæ nequaquam consensere: nimirùm Mar Papas ex Beth-Lapeth Huzitarum urbe: Mar Xenaias 6 ex Tahal Beth-Gar- 6

habet 746. hoc est, Christi 435. quo anno nondum natus fuerat Barsaumas: qui quum post extirpatam anno Christi 489. Persicam Scholam, in regionem Persarum secessisset, Nisibenum Episcopatum obtinuerit, necesse est, anno Christi 535. non 435. Agit de eodem Eutychius Alexandrinus in Chronico sub Justiniano Imperatore, & ex eo Naironus in Evopl. Par. I. pag. 12. Renaudotius verò tom.2. Liturg. Orient. pag. 100. ex manuscripta Nestorianorum historia refert, *eum nefarium fuisse, & antiquæ disciplinæ, quantum in ipso fuit, contemptorem: nam contra Canones, Episcopus quum esset, uxorem duxit, eamque Sanctimonialem: tùm legem tulit, ut Episcopis, Sacerdotibus, Monachis ipsis nubere liceret. Ob auctoritatem verò tyrannicam, quum in ordinem redigi non posset, dignitatem quamdiù vixit, retinuit: sed post mortem anathemate damnatus est: statutumque in perpetuam ejus contumeliam, & per annos multos observatum, nequis ex Metropolita Nisibensi ad supremam Catholici dignitatem assumeretur.*

Hinc ܛܢܦܐ *flagitiosus*, ac *nefarius* vulgò appellatur, & disertè damnatur in Professione Fidei, quæ ab Ordinandis exigitur apud Jacobitas Cod. Ecchell. IV. Scripta ejus recenset Hebedjesu in Catalogo pag.46. & 116.

1 *Joannes Garmachita*. Ejus scripta recenset Sobensis in Catalogo pag. 96. *Giarmachitam* vertit Ecchellensis, & urbem Assyriæ *Garmaeb*, vel nomen regionis *Garmæorum* confundit cum *Germanicia* Euphratesiæ: nam Not. in Hebed. pag.135. Thomam Germaniciæ Episcopum, cujus Anaphoram laudat, *Giarmachitam* appellat. Joannem nostrum Edessâ pulsum, in Beth-Sori Garmæorum urbe Episcopatum gessisse, docet infrà Beth-Arsamensis.

2 *Michæas*. Vide Sobensem pag.76. Losciumo Garmæorum urbi Episcopus præfuit, teste Beth-Arsamensi. Ecchellensis pro Losciumo *Dalsum* vertit, notam genitivi casus non animadvertens: Sic enim interpretatur Sobensis verba de scriptis Michææ:

ܘܕܡܝܟܐ ܕܠܫܘܡ ܕܒܪ ܝܫܘܥ

& de Sabarjesu Dalsum: quæ proculdubio reddi debent, *& de Sabarjesu D-Losciùm*, hoc est, *Losciumi* Episcopo.

3 *Paulus*. Ledan Huzitarum urbis Episcopos, alios à Paulo Nisibeno, de quo Sobensis pag. 57.

4 *Abraham* Beth-Rabani ܕܒܝܬ ܪܒܢ Medorum urbis Episcopus, cujus opera laudat Sobensis in Catalogo pag 46.

5 *Narses* Scholam Nisibi institute, ubi Nestoriano errore auditores imbuebat. Huic Syri hexasyllabum Carmen tribuunt, non secùs atque pentasyllabum Balæo, heptasyllabum Ephræmo, & dodecasyllabum, vel tetrasyllabum ter repetitum Jacobo Sarugensi. *Leprosum* vocat Beth-Arsamensis: atque idcircò ad nullam fortassè dignitatem Ecclesiasticam evectus fuit, licet de secta Nestoriana optimè meritus fuisset. Ejus opera recenset Hebedjesu pag.44.

6 *Xenajas*. Philoxenum Petrus Cnapheus appellari voluit, quum Hierapoleos, seù Mabugi Antistitem eum constituit. Vide Nicephorum lib. 16. cap. 27. Excitatas ab eo turbas adversùs S. Flavianum Antiochiæ Pa-

ܕܓܪܡܩܝܐ . ܡܪܝ ܐܚܘܢܐ ܗܢܝ ܠܡܪܐ
ܘܒܪܚܕܒܫܒܐ ܩܪܕܘܝܐ : ܕܗܘܐ ܒܬܪܟܢ
ܐܒܐ . ܘܡܪܝ ܒܢܝܡܝܢ ܐܪܡܝܐ ܕܘܒܪܐ
ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܕܝܪܐ ܕܩܪܝܬܐ ܕܬܡܢ
ܕܐܝܬ ܗܘܐ . ܘܡܪܝ ܐܘܡܪܢܝܐ ܐܣܟܘܠܐ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܘܠܗܝܡܢܘܬܗ ܕܐܝܒܐ ܣܢܝܢ :
ܕܐܝܒܐ ܘܗܝܡܢܘܬܗ.

Garmæorum, ejusque frater Adæus: Mar Barhadbesciaba Carduensis, qui postmodùm Abbas fuit Monasterii In-Chene: & Mar Beniaminus Aramæus, qui posteà præfuit monasterio Carithæ, ubi Schola erat in ditione Umrinorum: aliique, qui opinionem Ibæ detestabantur.

ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܫܢܝ ܐܝܒܐ ܐܬܛܪܕܘ
ܟܠܗܘܢ ܦܪܣܝܐ ܥܡ ܐܘܪܗܝܐ ܕܥܡܗܘܢ ܣܦܪܐ
ܕܗܘܘ ܐܘܪܗܝܐ ܕܗܠܝܢ ܕܒܗ ܕܗܘܘ ܒܗܘܢ.
ܘܐܦ ܐܣܟܘܠܐ ܕܦܪܣܝܐ ܕܒܐܘܪܗܝ
ܐܬܥܩܪܬ ܒܝܕ ܡܪܝ ܩܘܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܘܦܘܩܕܢܐ ܕܙܝܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܪܗܘܡܝܐ
ܘܗܝܟܠܐ ܐܬܒܢܝ ܗܘܐ ܒܗ ܠܡܪܝܡ

Defunctio autem Iba, omnes Persæ unàcum reliquis Edessenis Scriptoribus, qui ejusdem persuasionis erant, excedere Edessâ jussi sunt: Item Schola, ubi Persæ literas Edessæ edocebantur, opera ac studio Beati Mar Cyri [1] Edesseni Episcopi, jussuque Zenonis Romanorum Imperatoris funditùs eversa est, cujus loco Templum nomini S. Mariæ Dei genitricis excitatum.

ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܒܫܡܗ ܘܩܕܝܫܬܐ ܡܪܝܡ ܒܬܘܠܬܐ ܒܪܬ ܐܠܗܐ.

ܘܗܠܝܢ ܕܐܬܛܪܕܘ ܡܢ ܐܘܪܗܝ ܐܙܠܘ
ܠܗܘܢ ܠܐܬܪܐ ܕܦܪܣܝܐ ܘܗܘܘ ܡܢ ܬܡܢ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܦܪܣܝܐ .
ܐܩܩܝܘܣ ܐܬܘܪܝܐ . ܒܪܨܘܡܐ
ܢܨܝܒܢܝܐ . ܡܐܢܐ ܒܪܕܫܝܪ
ܝܘܚܢܢ . ܒܒܝܬ ܣܘܪܝ ܕܓܪܡܩܝܐ ܡܝܟܐ
ܠܘܫܝܡܝ ܓܪܡܩܝܐ . ܦܘܠܘܣ ܟܟܝ
ܒܠܕܢ

Ii verò, qui Edessa pulsi fuere, in regionem Persarum sese receperunt, ubi & Episcopatum obtinuere: nimirùm Acacius Assyriorum: nefarius Barsaumas Nisibis: Maanes Hardasciri: Joannes in oppido Beth-Sori regionis Garmæorum: Michæas Losciumi Garmæorum: Paulus Cachæi in oppido Ledan Huzitarum: Phuscs Curtæi in urbe Sustra Huzitarum

Patriarcham, narrant Monachi Palæstinæ in Epistola ad Alcysonem Nicopolis in Illyrico Episcopum apud Evagr. lib. 3. cap. 31. Nimirùm postquam è Persarum ditione in Syriam erupit, Henoticum Zenonis amplexus, non modò Nestorianos, sed etiam Catholicos propter Concilium Chalcedonense duasque Naturas exagitare cœpit. Hinc laudatur à Beth-Arsamensi, donec conatibus & Epistolæ Ibæ in Perside restitit: tunc enim Orthodoxorum causam contra Nestorianos propugnabat. *Tabal* Garmæorum urbem ei patriam fuisse, præter Beth-Arsamensem, liquet ex Cod. nostro Syriaco XIII. ubi vita ejusdem describitur. Plura nos de hoc Monophysitarum antesignano in Catalogo Scriptorum Jacobitarum. Interim notandum est, nomen istud *Xenajas* non Persicum esse, ut existimavit Nicephorus, sed Syriacum ex Græco ξένος formatum, quod *hospitem*, *extraneum*, & *peregrinum* significat.

1 *Cyri Edesseni*. Sub Zenone Imperatore & Cyro Episcopo Edesseno Persicam Scholam extirpatam fuisse, testantur præter Beth-Arsamensem, Theodorus Lector lib. 2. Dionysius Patriarcha, & Auctor Chronici Edesseni ad annum Græcorum 800. Christi 489. Quare corrigendus Auctor Catalogi Patriarcharum Chaldæorum, Codice nostro Syriaco XI. qui id factum refert sub Rabula Ibæ decessore. Verba ejus retulimus suprà p. 350. Decessit Cyrus die 5. Junii anni Christi 498. ut diximus pag. 268. Ejusque nomen inter hæreticos Acephalos recensetur in Epistola Hormisdæ Papæ ad Archimandritas & Monachos secundæ Syriæ, ut notavimus pag. 269. A Simeone tamen nostro laudatur; quod contra Nestorianos egregiè decertaverit: idcircò enim Persicam eorum Scholam everti, Templumque nomini Deiparæ loco ejus excitari curavit.

ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ . ܘܡܥܢܐ ܕܪ ܦܩܦ
ܕܚܙܬܐ ܘܕܟܝܢ ܕܒܝܬ ܗܘܙܝܐ . ܘܡܥܢܐ
ܘܦܪܣܝܐ . ܐܒܪܗܡ ܕܒܝܬ ܡܕܝܐ . ܢܪܣܝ ܓܪܒܐ ܕܝܢ ܒܢܨܝܒܝܢ ܡܕܝܢܬܐ
ܥܒܕ ܗܘܐ ܡܠܦܢܐ ܒܢܨܝܒܝܢ .

tarum: & Abraham Medorum: Narses verò Leprosus Nisibi scholam instituit.

ܡܛܠ ܕܨܒܝܢ ܗܘܘ ܗܘܙܝܐ ܘܦܪܣܝܐ
ܠܡܠܦܢܘܬܐ ܕܢܣܛܘܪܝܘܣ ܘܬܐܕܘܪܘܣ
ܐܝܟܢܐ ܕܡܩܒܠܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ ܡܢ ܗܝܒܐ :
ܟܢܫܘ ܣܘܢܗܕܘܣ ܡܣܓܝܐܬܐ ܒܐܬܪܐ ܕܦܪܣ.
ܩܕܡܝܬ ܕܝܢ ܒܒܝܬ ܠܦܛ ܡܕܝܢܬܐ
ܡܛܪܦܘܠܝܢ ܕܗܘܙܝܐ : ܒܫܢܬ
ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܕܦܝܪܘܙ ܡܠܟ ܡܠܟܐ [1]

Quumque Huzitæ ac Persæ traditam sibi ab Iba Nestorii, atque Theodori doctrinam confirmare vellent, plures in regione Persarum Synodos collegerunt: Ac primùm quidem in Beth-Lapeth Huzitarum Metropoli anno Pherozis [1] Regis Regum vigesimo septimo. Deinde in Seleucia & Ctesiphonte urbibus Assyriorum. Item in Beth-Adri oppido ditionis Nuhadrensis.

ܗܕܐ ܗܘܬ . ܘܬܘܒ ܒܣܠܝܩ ܘܒܩܛܝܣܦܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܐܬܘܪܝܐ .
ܘܬܘܒ ܒܒܝܬ ܐܕܪܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܡܠܟܘܬܐ ܕܒܝܬ ܢܘܗܕܪܐ .

ܘܣܡܘ ܩܢܘܢܐ ܡܫܚܠܦܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ
ܚܕܬܐ ܟܕ ܦܪܫܘ ܢܦܫܗܘܢ
ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܫܪܝܪܬܐ ܕܐܒܗܬܐ
ܩܕܝܫܐ ܗܝ ܕܡܢ ܫܠܝܚܐ ܩܕܝܫܐ
ܩܒܠܘܗ ܗܝ ܕܐܬܟܪܙܬ . ܒܝܕ ܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܐ ܒܢܝܩܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܬܠܬܡܐܐ
ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܥܡ
ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܡܠܟܐ ܡܗܝܡܢܐ
ܪܗܘܡܝܐ ܘܐܪܬܕܘܟܣܐ . ܘܫܠܡܘ ܡܐܐ [2]
ܘܚܡܫܝܢ

His in Synodis varios novæ fidei Canones excogitantes, à vera Sanctorum Patrum Fide sese segregarunt: ab ea, inquam, Fide, quam ipsi à Sanctis Apostolis traditam acceperant: quæ per Spiritum Sanctum Nicææ à trecentis decem & octo Episcopis, unàcum Orthodoxo Romanorum Imperatore Constantino, prædicata fuerat: cui consenserunt centum & quinquaginta religiosissimi ac Sanctissimi Episcopi in urbe Constantinopoli unàcum Theodosio Magno Cæsare: & bis centum [2] ac tres

NOTA.

1 *Pherozis Regis Regum*. Hoc titulo Reges Persarum appellari solebant, eò quod subditos sibi Reges haberent, ut Regem Cermæ, Regem Nuhadræ &c. consule S. Marutham in Historia Martyrum Orientalium. Agathias lib. 4. pag. 137. quatuor tantùm suprà viginti annos Pherozi tribuit: *atque ibi*, inquit, *cum exercitu interiit quarto & vigesimo regni sui anno, vitamque finivit inglorius, utpote ab Hunnis debellatus*. Ejus proinde interitum refert Pagius ad annum Christi 485. ut diximus pag. 263. Sed eum regnasse annos *viginti septem*, præter Beth-Arsamensem illius ætatis Scriptorem, testantur etiam Arabes & Persæ, qui genealogiam illorum Regum ex Archivis Persicis desumptam accuratè descripsere. Vide Codicem nostrum Arabicum XLIV. fol. 13. Periisse autem Pherozem post annum Christi 489. colligitur ex eodem Beth-Arsamensi, qui coactas eodem regnante Synodos à profugis ex Edessena Schola Persis, Barsauma, Narsete & reliquis suprà memoratis, testatur. Atqui Edessenam Scholam sub Zenone anno Christi 489. eversam fuisse, ostendimus pag. 353.

2 *Bis centum ac tres suprà quinquaginta*. Qui hodie in Ephesinæ Synodi Actis subscripti inveniuntur, *centum quinquaginta trium* Episcoporum numerum tantùm implent. Verùm quampiurimos in iis desiderari, redarguit Cresconiana Collectio, in qua nominantur qui huic Synodo interfuere, Episcopi *centum nonaginta*. Plures autem quàm ducentos eos fuisse, Acta ejusdem Synodi apertis verbis declarant. In fine Epistolæ Synodalis ad Clerum Constantinopolitanum, (quæ exstat Par. 2. Act. 3.) dicitur: *Quum Episcopi suprà ducentos exstiterint, qui Nestorium deposue-*

ܘܡܬܡܢܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܐܬܢ ܘܬܠܬܐ
ܕܟܢܫܘ ܒܐܦܣܘܣ ܒܝܘܡܝ ܬܐܘܕܘܣܝܘܣ ܡܢ
ܐܠܘܪܘܣܛܘܣ ܕܠܐ ܦܩܕ . ܘܒܬܪܗܘܢ
ܘܡܬܡܢܝܢ ܘܬܫܥܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܪܒܬܐ ܘܕܐܢܛܝܘܟܝܐ
ܕܣܘܪܝܐ ܦܩܕ . ܘܡܩܒܠܝܢ ܠܗ ܘܠܘܬ
1 ܙܢܘܢ ܡܠܟܐ ܒܝܘܡܝ ܡܪܘܬܐ
ܘܡܬܠܬܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܬܚܫܒܘ ܕܡܠܟܐ
ܕܟܠܗ ܐܬܪܐ ܕܦܪܣ ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܦܪܣ
ܘܡܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܪܡܢܝܐ
2 ܗܘ ܕܐܬܚܫܒܘ ܗܢܝܢ . ܘܡܬܠܬܝܢ
3 ܘܬܠܬܐ ܕܓܘܪܙܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘ
ܕܡܠܟܐ ܗܘܐ ܥܠ ܐܪܡܢܝܐ ܡܢ ܦܩܕ
ܡܠܟܐ ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܦܪܣ ܥܡ ܡܪܙܒܢܐ
4 ܡܠܟܐ ܕܝܠܗ ܘܡܫܝܚܝܐ ܘܡܠܟܐ ܕܝܠܗ ܥܡ
ܐܘܪܬܕܘܟܣܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܟܠ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܦܪܣ

ties suprà quinquaginta Episcopi in urbe Epheso sub Theodosio juniore Cæsare: quam sequuti sunt confirmaruntque quadrigenti [1] nonaginta & quinque Episcopi Alexandriæ magnæ, Antiochiæ in Syria, Cappadociæ, & Galatiæ, unàcum Zenone Cæsare per Edictum illud, quod Henoticum [2] seù unitivum appellatur: quam etiam fidem amplexi sunt sub Marutha [3] Episcopo, qui à Cæsare Romanorum Imperatore ad Isdegerdem Regem Regum anno regni ejus undecimo allegatus fuit, confirmaruntque quadraginta Episcopi ditionis Persarum. Quam denique sequuntur modò, ratamque habent triginta ac tres Episcopi regionis Gurzan [4], cum Regibus & Magnatibus suis: nec non triginta ac duo Episcopi majoris Armeniæ Persarum, cum Marzabanis suis: & cum reliquis Orthodoxis Episcopis, & Christianis Regibus, à Constantino fideli Imperatore, usque ad Anasta-

posuerunt, horum subscriptionibus contenti fuimus. Item in Epistola Cyrilli ad Clerum Populumque CP. Par. 2. Act. 1. *Episcopi autem, qui hanc in illum sententiam tulimus, ampliùs ducenti eramus*. Demùm Cyrillus epist. 34. ad Alexandrinos: *Sumus*, inquit, *hic congregati Episcopi ultrà ducentos ferè plus minus trecenti*. Vide Baronium anno 431. num.42.

1 *Quadringenti nonaginta & quinque*. Concilium Chalcedonense tacitus præteriit, ne Eutychianorum animos exacerbaret, ut diximus à p.342. Illud tamen se amplecti ostendit, dum fidem quadringentorum nonaginta quinque Episcoporum admittit, qui ad Encyclias Leonis Imperatoris Epistolas rescripiere. Vide Pagium ad annum 475. num 10.

2 *Henoticum*. Zenonis Imperatoris nomen post mortem ex sacris Diptychis expunctum fuit summo totius Ecclesiæ consensu, quando pax inita est inter Orientalem Ecclesiam & Romanam sub Hormisdæ Pontificatu, & Justini Senioris Imperio. Oeconomia autem quadam (inquit Pagius ad annum 482. num 23.) usa est Ecclesia erga Zenonem, nec ejus Edictum disertè damnavit, tùm ne ipsius animum exacerbaret, & graviora inde schismata & mala orirentur, quorum difficilior esset sanatio: tùm quia Zeno Synodum Chalcedonensem disertè non damnavit, nec hæresim ullam adstruxit Henotico suo: imò damnavit Eutychianum dogma, & aliunde privatis literis ad Pontifices Romanos datis Synodum Chalcedonensem professus est, ut liquet ex iis verbis, quibus scripsit ad Felicem Papam apud Evagr. lib.3. cap. 20. *Pro certo habere debes, & Pietatem nostram, & suprà memoratum Sanctissimum Petrum, & universas Sacrosanctas Ecclesias, Sanctissimum Chalcedonense Concilium amplecti atque venerari, quod cum fide Nicæni Concilii prorsùs consentit*. Sic de Henotico sentiebat Beth-Arsamensis sub Zenonis & Anastasii Imperio. At sub Justino Seniore eum sententiam mutasse, indicavimus suprà pag. 342. ubi eidem cum Abrahamio Justini legato familiaritatem intercessisse ostendimus.

3 *Marutha*. De Synodo, quam Maruthas unàcum 40. Episcopis, Seleuciæ, & Ctesiphonte celebravit anno Isdegerdis undecimo, diximus pag. 194. Ejusdem meminit Hebedjesu in Catalogo pag. 116. ܡܘܪܘܬܐ ܕܡܕܢܚܝܐ : *Synodi Orientalium: nimirùm,* ܕܐܝܣܚܩ ܘܫܪܟܐ : *Isaaci &c*. Sub Isaaco enim illarum urbium Primate & Maruthæ ipsius fratre habita fuit, teste Renaudotio tom 2. Liturg. Orient. pag. 272. qui Canones ejus sex suprà viginti enumerat, seque eos unàcum præmissa Maruthæ Epistola legisse affirmat in pervetusto Codice Syriaco Bibliothecæ Palatinæ Mediceæ. At Syriacos & Arabicos omnes ejusdem Bibliothecæ Codices mihi nuper evolventi, videre tam pretiosum Ecclesiasticæ antiquitatis monumentum non licuit.

4 *Gurzan*. Hanc regionem Persæ Arabesque خراسان *Chorasan* appellant.

[illegible] nastasium [1] Cæsarem τὸν μακαρίτην. 1

[illegible]

[illegible] 1

[illegible] 1

Omnes igitur hi Episcopi suo quisque tempore anathema dixerunt universis ac singulis, qui audent scribere, aut docere, aut tradere aliam fidem præter hanc, quam suprà descripsimus: quam solam tenent ac profitentur omnes Sanctæ Orthodoxorum ubique locorum Ecclesiæ: quam etiam tenebant omnes Persæ usque ad annum vigesimum septimum *Pherozis*, quo Episcopi Persarum parvipendentes anathema Episcoporum omnium Regumque prædictorum, aliam de suo publicarunt fidem, qua loco Trinitatis Quaternitatem introducunt, dum credunt in Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, & Christum [2] in duabus naturis. 2

[illegible]

[illegible] 2

Idcircò segregavimus nos à communione Nestorianorum ab anno Pherozis Regis vigesimo septimo usque in præsentem diem: eisque anathema diximus, ac dicimus: nec non Simoni Mago primo eorum Magistro, & Ebioni, & Artemoni, & Paulo Samosateno, & Diodoro, & Theodoro, & Nestorio, & Theodoreto, & Ibæ: & omnibus iis, qui eorum vestigiis inhærentes, veritatem impu-

[illegible]

NOTÆ.

1 *Anastasium*. Ex hoc loco colligitur ætas scriptinnis hujus Epistolæ. Anastasius enim à die 11. Aprilis anni Christi 491. usque ad diem 9. Julii anni 518. imperavit. Vide Pagium ad ennos prædictos.

2 *Christum in duabus naturis*, nimirùm divisis, & separatis: Sic enim Nestnriani de Christo opinabantur, cujus Divinam naturam atque Persouam ab humana separabant. Hi quidem Christum adorantes, Quaternitatem, ut ait Beth-Arsamensis, introducebant: Christum videlicet hominem extra Trinitatem. At Catholici non ita sentiebant, quidquid eos calumniati fuerint Monophysitæ: Sed Personam, seù Hypostasim Christi, unam eandemque ac Perinnam Filii credebant. Quare Christum adorantes, Filium Dei adorabant Humanæ naturæ hypostatice unitum, non nudum hominem à Filio separatum.

ܘܥܡ ܐܘܛܘܟܐ ܘܡܪܩܝܘܢ ܘܡܐܢܝ
ܘܥܡ ܐܦܘܠܝܢܪܝܣ ܘܐܪܝܘܣ ܘܥܡ ܝܘܠܦܢܗܘܢ
ܐܝܠܝܢ ܕܗܘܘ ܒܟܠܗܘܢ ܘܡܩܒܠ
ܠܗܘܢ ܚܪܡܐ . ܘܥܡܗܘܢ ܘܐܝܬܝܗܘܢ

impugnant. Præterea unàcum ipsis anathema quoque dicimus Maneti, & Marcioni, & Eutychi [1], & Ario, & Apollinari, & doctrinæ eorum, omnibusque qui eandem cum ipsis tenuerunt, tenent've sententiam.

ܘܡܚܪܡܝܢܢ ܠܡܪܩܝܘܢ ܘܠܡܐܢܝ ܘܠܐܦܘܠܝܢܪܝܣ ܘܠܐܘܛܘܟܐ
ܘܠܡܠܦܢܘܬܗܘܢ ܘܠܟܠ ܕܐܚܝܕܝܢ ܠܗ ܠܗܕܐ ܐܝܬܝܗܘܢ .

ܘܡܚܪܡܝܢܢ ܬܘܒ ܒܦܘܡܐ ܡܠܝܐ ܠܟܠ
ܡܢ ܕܡܬܚܪܐ ܐܘ ܒܐܓܪܬܐ ܐܘ ܒܟܢܘܫܝܐ
ܐܘ ܒܡܐܡܪܐ ܐܘ ܒܡܕܪܫܐ ܐܘ ܒܬܫܒܘܚܬܐ
ܐܘ ܒܩܘܪܒܐ ܐܘ ܒܒܘܪܟܬ ܡܝܐ ܐܘ ܒܡܫܚܐ
ܕܡܥܡܘܕܝܬܐ ܠܡܐܡܪ ܕܐܠܗܐ ܢܣܒ
ܡܢܢ ܒܪܢܫܐ ܡܫܡܠܝܐ ܠܚܘܝܕܐ
ܘܠܡܥܡܪܐ ܕܠܥܠܡ : ܘܠܟܠ ܗܠܝܢ
ܕܦܠܓܝܢ ܘܝܗܒܝܢ ܠܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܠܒܪܐ
ܕܡܢ ܥܠܡ ܘܚܫܐ ܘܡܘܬܐ ܠܒܪ
ܐܢܫܐ ܒܛܝܒܘܬܐ : ܘܡܢܝܢ ܬܪܝܢ
ܒܢܝܐ ܚܕ ܟܝܢܝܐ ܘܚܕ ܣܝܡܐ
ܘܠܟܠ ܡܢ ܕܐܡܪ ܐܘ ܐܡܪ ܬܪܝܢ
ܒܢܝܐ ܥܡ ܕܝܠܝܬܗܘܢ ܘܥܒܕܝܗܘܢ
ܒܡܫܝܚܐ ܒܬܪ ܚܘܝܕܐ ܫܪܝܪܐ
ܘܠܐ ܡܬܡܠܠܢܐ ܕܗܘܐ ܡܢ ܬܪܬܝܢ ܟܝܢܝܢ .

Insuper anathematizamus pleno ore quotquot in Epistola, aut Synodo, aut Sermone, aut Hymno, aut Cantico, aut Liturgia, aut in Benedictione aquæ, aut in unctione Baptismi audent dicere: Deus perfectus assumpsit ex nobis hominem perfectum in conjunctionem, & in habitaculum sempiternum: Omnes etiam, qui separant, & Divina quidem Deo tribuunt Filio æterno: Humana verò, passionesque, ac mortem Jesu Homini Filio ex gratia: numerantque duos Filios; alterum naturalem, adoptivum alterum: Item omnes, qui dixerunt, aut dicunt duos Filios cum eorum Proprietatibus atque Operationibus in Christo post veram & ineffabilem unionem, quæ ex duabus naturis verè facta est.

Præ-

ܘܡܚܪܡܝܢ

NOTÆ.

1 *Eutychi*. Hunc damnat Zeno in Henotico apod Evagr. lib. 3. eap. 14. *Quem quidem* (de Nestorio loquitur) *nos simul cum Eutyche, utpote contraria memoratis Patribus sentientes, anathematizamus*. Et infrà. *Eos verò, qui dividunt, aut confundunt, aut phantasiam introducunt, nullatenus suscipimus*. Et paucis interjectis. *Quicumque verò aliter sentit, aut sensit, vel nunc, vel quandocumque aliàs, sive Chalcedone, sive in alia qualibet Synodo, eum anathematizamus: præcipuè tamen Nestorium & Eutychen, & eos qui idem cum illis sentiunt*. Damnaot & Monophysitæ, quos Facundus *Semi-Eutychianos* appellat lib. 12. eap. 4. Acephali, nimirùm, Severiani, Theodosiani, Jacobitæ, & cæteri id genus hæretici, qui Zenonis Henotico consensere. Lege Severi & Philoxeni Opera, quæ in Biblioth. Vatic. exstant. Eadem de Eutyche sentiunt recentiores Jacobitæ tùm Syri, tùm Ægyptii, ut ex Ecclesiasticis eorum Libris constat. Hæc obiter adnotanda duxi, nequis varios ac multiformes Monophysitarum errores confundat, quos nonnulli Auctores sine ullo discrimine ad unam Eutychis hæresim referunt. Omnes quidem Eutychiani, Monophysitæ, idest, unius naturæ in Christo assertores sunt: Sed non è converso: Acephali enim, Severiani, Jacobitæ &c. commistionem naturarum, confusionem & alterationem, quam Eutyches adstruxerat, rejecerunt, rejiciuntque. Hinc non statim atque Eutychen quis damnasse dignoscitur, inter Catholicos recensendus erat: sed prætereà Synodum Chalcedonensem & Epistolam S. Leonis admittere debebat, Christumque asserere *ex duabus & in duabus naturis* unam esse Personam. Vide Renaodotium tom. 2. Liturg. Orient pag. 296. ubi meritò Joannem Morinum reprehendit, quod Jacobitas Eutychianos appellavit, eoque sub nomine Ordinationes illorum edidit. In quo autem stet Monophysitarum recentiorum, idest Jacobitarum, hæresis, ostendam ubi de Philoxeno Mabugensi eorum parente.

ܘܡܚܪܡܝܢܢ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܘܠܩܢܘܢܐ
ܘܠܟܠܡܕܡ ܕܗܘܐ ܡܢ ܐܩܩ ܘܒܪܨܘܡܐ
ܘܢܪܣܝ ܘܫܪܟܐ ܚܒܪܝܗܘܢ ܐܪܛܝܩܐ : ܘܠܟܠܗ
ܕܢܩܦܘ ܐܘ ܢܩܦܝܢ ܠܗܘܢ .

Præterea anathematizamus fidem, & Canones, & quidquid gestum fuit ab Acacio, & Barsauma, & Narsete, cæterisque eorum sociis hæreticis, unàcum reliquis, qui eos sequuti sunt, aut sequuntur.

1 ܘܡܚܪܡܝܢܢ ܠܡܪܝ ܛܥܠܝܐ
2 ܪܒܗ ܕܒܒܝ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܒܝܘܡܘܗܝ
ܕܝܠܗ ܕܒܒܝ ܐܬܝܠܕ ܗܘ ܗܢܐ ܡܪܝ
ܡܠܦܢܐ ܕܦܘܠܘܣ ܕܡܢ ܫܡܝ
ܫܛܐ ܘܕܝܘܕܘܪܘܣ ܒܝܬ ܐܪܡܝܐ :
ܘܡܢܗ ܩܒܠ ܐܦ ܒܒܝ ܩܬܘܠܝܩܐ
ܒܪ ܗܘܪܡܙܕ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܣܦܪܐ
ܕܙܒܪܓܢ ܡܪܙܒܢܐ ܕܒܝܬ ܐܪܡܝܐ .

1 Item anathematizamus Marim [1] Taalensem, magistrum Babæi [2] Catholici: nam sub hoc Babæo Catholico (*Assyriæ Primate*) exortus est Mares iste, & doctrinam Pauli Samosateni atque Diodori inter Aramæos promulgavit: quam etiam ab eodem hausit Babæus Catholicus Hormisdæ filius, qui Zabargani Aramæorum (*Assyriorum*) Marzabanæ Scriba fuerat. 2

ܟܠ ܕܠܐ ܡܘܕܐ ܕܡܪܝܡ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ
ܗܝ ܢܗܘܐ ܚܪܡ .

Quisquis non confitetur Mariam Dei genitricem esse, anathema sit.

Hucusque Beth-Arsamensis de Nestorianis.

---

3. Epistola ad Simeonem Gabulæ Abbatem de S. Aretha, & Sociis Martyribus Homeritis.

Epistola de Martyribus Homeritis ad Simeonem Gabulæ Abbatem.

ܐܓܪܬܐ ܕܥܠ ܣܗܕܐ ܚܡܝܪܝܐ
ܕܠܘܬ ܫܡܥܘܢ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܕܓܒܘܠܐ .

Exstat in Cod. Syriaco Vatic. XXIV. fol. 91. & inserta legitur in Chronico Dionysii Patriarchæ Cod. nostro Syriaco XIII. fol. 102. Huic idem Dionysius tria capita ex Historia Joannis Asiæ Episcopi, qui sub Justiniano Imper. claruit, præmittit fol. 101. quibus quum regni Æthiopum atque Homeritarum status, antequam sævissima in Christianos persecutio ab impio Rege Dunaano excitaretur, accuratè describatur, pretium operæ duxi ea Simeonis nostri Epistolæ præfigere: Hac enim historia juxta Joannem & Dionysium suo loco restitutâ, à censura Pagii vindicantur, quæ de Rege Æthiopum narrat Theophanes ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 535. Cedrenus ad annum 15. Justiniani, Nicephorus lib. 17. cap. 22. Auctor Miscellæ lib. 16. & Baronius ad annum Christi 541.

NOTÆ.

1 *Marim*. Alius fuit à Mari Hardascirensi, qui Ibæ Edesseno æqualis erat.

2 *Babæi*. Acacio successit in Episcopatu Seleuciæ & Ctesiphontis, ejusdemque cum ipso hæreseos fuit, teste anonymo Auctore Catalogi Patriarcharum Chaldæorum, qui exstat ad calcem Epistolæ Simeonis nostri. Vide Salomonem Episcopum Bostrorum in Libro Apum cap. 51.

De

Ex Historia Joannis Asiæ Episcopi apud Dionysium Patriarcham in Chronico.

De Regno [1] Indorum, & quomodo belli causa Christianam [2] Religionem amplexi sunt.

[illegible]

3 [illegible]
[illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
[illegible]
[illegible]

3 Per idem tempus 3 accidit, ut
bellum inter Reges Indorum orire-
tur, nimirùm, inter Xenodonem 4 4
Indorum Regem, & inter Aidog 5 5
alterum Indiæ interioris Regem, qui
ethnica superstitione tenebatur. At-
que hic quidem rebus cum Xenodo-
ne compositis, iterùm adversùs Di-
mionem 6 Regem Homeritarum 7, 6
qui & ipsi ex Indis numerantur, bel- 7
lum

NOTÆ.

1 *Indorum*. Horum nomine non Indos modò propriè dictos, qui citra, vel ultra Gangem sunt, sed etiam Æthiopas, atque Homeritas intelligi, liquet ex Stephano de Urbibus, ex Theophane ad annum Incarnationis 563. & ex Theophilacto lib. 3. cap. 9. Vide Pagium ad annum 327. 522. 571. & 572.

2 *Christianam Religionem*. Axumitæ, seù Æthiopes, Christiani erant à tempore Constantini Magni, & fidem acceperant à Sancto Frumentio Episcopo, teste Rufino lib. 1. cap. 9. Socrate lib. 1. cap. 19. Sozom. lib. 2. cap. 24. & Theodoreto lib. 1. cap. 23. Homeritæ verò, Constantio Constantini Magni filio Imperium administrante, Ariana hæresi imbuti fuerant à Theophilo Indo, teste Philostorgio lib. 3. Hinc Pagius ad annum 541. num. 6. tamquam fabulosam rejicit narrationem Theophanis de fide Christi in Æthiopiam invecta anno Incarnationis secundùm Alexandrinos 535. qui in vulgaris Christianæ Epochæ annum 541. incidit. Verùm Æthiopas, etsi à Constantini Magni ævo Christiani fuerint, tamen subsecutis temporibus fidem Christi exuisse, saltem eorum Regem, & magnates, affirmat ætatis illius Scriptor Joannes apud Dionysium.

3 *Per idem tempus*. Nimirùm circa annum 4. Justini Imperatoris, Christi 521. ut ex sequentibus apparet, ac præsertim ex Epistola Simeonis nostri, quæ apud Joannem hujusce narrationis auctorem data esse dicitur *anno Græcorum* 835. Christi 524. Justini 7. Quare ad hunc annum retrahenda est Theophanis historia, quam ex Joanne nostro describit ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 535. Christi 541.

4 *Xenodonem*, seù *Axenodonem*. [illegible] Nulla hujus Regis apud Theophanem, aliosve Scriptores mentio.

5 *Aidog*. [illegible]. *Adad* appellatur Theophani: aliàs *Elesbaan*: qui initio paganus fuerat: mox Christianus, uti narrat Joannes; demùm postquam impium Judæorum Regem interfecit, & Homeritis Abrahamium Christianum Regem constituit, redux in patriam suam, diadema deposuit, & Regulam suscepit monasticam, ut fusiùs in Actis Sancti Arethæ refert Metaphrastes. Theophanes, qui Joannis nostri historiam ad verbum transcripsit, Syriaco Textu non benè intellecto, Regem hunc ex Ethnico Judæum facit. *Hoc anno*, inquit, *Regem Exumitarum (Indiam isti habitant, & Judæorum religionem colunt) ex hujusmodi causa bellum sustinere contigit. Exumitarum Rex interiorem Ægyptum occupat, & Judæorum opiniones sectatur &c.* Ubi quàm absurdè [illegible] *India interior*, cui Aidog præerat, Ægyptus interior dicatur, nemo non videt.

6 *Dimionem*, [illegible]. *Damianum* appellat Theophanes loco cit. *Damnum* Nicephorus lib. 17. cap. 32. Confunditur à Pagio cum *Dunaano*, qui tertius ab ipso Homeritis regnavit, ut ex Joanne liquet. *Quare non dubium* (inquit Pagius ad ann. 541. num. 6.) *quin Theophanes Adadum pro Elesbaano sumpserit, & Damianum pro Dunaano*: eo nimirùm, qui S. Aretham aliosque Christianos Civitatis Negræ occiderat.

7 *Homeritarum*. [illegible]. Philostorgius lib. 2. num. 6. *Hos autem Indos, olim quidem Sabæos ait esse dictos ab urbe Saba, quæ caput est totius gentis, nunc verò Homeritas vocari.*

Et

ܘܐܦ ܠܗ ܠܗܘܢ ܩܒܠ ܡܢ ܥܠܬܐ ܗܕܐ
ܘܕܟܘܫܝܐ ܓܝܪ ܗܘܐ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܓܘܐ
ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܐܦ ܬܒܝܣ ܗܢܘܢ
ܕܠܒܪ ܡܢ ܗܢܕܘ ܗܘܘ ܘܡܬܝܒܝܢ ܗܘܘ
ܘܡܨܥܝܢ. ܬܓܪܐ ܕܝܢ ܕܪܘܡܝܐ. ܟܕ
ܒܗܡܝܪܝܐ ܥܒܪܝܢ ܗܘܘ. ܠܗ ܡܢ ܬܡܢ
1 ܘܠܓܘܝܐ ܕܗܢܕܘ ܘܕܟܘܫܝܐ ܥܐܠܝܢ
ܘܡܬܝܒܝܢ ܗܘܘ. ܫܒܥ ܓܝܪ ܐܝܬܝܗܝܢ
2 ܡܠܟܘܬܐ ܕܗܢܕܘ ܘܕܟܘܫܝܐ ܬܠܬ ܡܢܗܝܢ
ܗܘܝܢ:

lum suscepit ex hujusmodi causa. Æthiopum [1] regnum ultrà Homeritidem contra regiones Ægypti, ac Thebaidis, quæ extra Indiam jacent, situm est. Romani [2] verò mercatores per Homeritarum terras ad interiores Indorum partes, quæ Euzeliæ dicuntur, penetrabant: atque inde in ulteriores Indorum Æthiopumque regiones proficiscebantur. Septem enim sunt Indorum, atque Æthiopum Regna: Tria nimirùm Indorum, & quatuor Æthiopum: Atque hæc quidem longiùs distant, jacentque intra partes meridionales juxta

Et lib. 3. num. 4. *Regionem autem quam incolunt, Arabiam magnam, & Felicem à Græcis appellari scribit, & ad extimum Oceanum pertingere*. Theodorus Lector lib. 2. pag. 567. *Immirenos* vocat: *Immireni*, inquit, *gens est Persis subjecta, ad extremos Noti fines habitans. Et ab initio quidem Judæi fuerant, jam inde à Regina Austri, quæ ad Salomonem olim venit. Posteà Gentiles facti sunt. Anastasii verò temporibus Christianam religionem amplexi sunt, & Episcopum acceperunt*. Ubi pro Anastasio Imperatore *Constantius* proculdubiò reponendus, ex Philostorgio loco cit. atque ita tollendus Henrico Valesio Scrupulus, qui in Annotationibus ad hunc Theodori locum sic habet: *Obstat tamen id quod apud Theophanem & alios legimus, Homeritas Justiniani demùm temporibus fidem Christi suscepisse*. Imò obstat, quod apud Philostorgium legitur, eos sub Constantio Christianos factos fuisse. Theophanes autem non de Homeritarum, sed de Æthiopum conversione loquitur. Arianam hæresim, quam olim sub Theophilo Indo hauserant, apud Homeritas demùm post Constantii mortem, tempore incerto, profligatam fuisse, apparet ex martyrio S. Arethæ Sociorumque, qui Orthodoxam planè fidem colebant. Theophanes Byzantius in Excerptis de Legationibus, Homeritas *Æthiopas* vocat: *Quamobrem etiam Chosroës*, inquit, *in Æthiopas, amicos populi Romani, (olim Macrobios, nunc Homeritas appellatos) expeditionem suscepit*. Sic fortasse dicti, quia Æthiopiæ regi parebant, Æthiopesque coloniam eò deduxerant, ut ex Joannis historia colligitur.

1 *Æthiopum*. ܟܘܫܝܐ. *Chus* ܟܘܫ. Æthiopia Hebræis æquè ac Syris appellatur ex Chus Chami filio, de quo Gen. 10. 6. Theophanes, aliique pro Chusæis, seù Æthiopibus, habent *Axumitæ*, vel *Exumitæ*, qui, teste Procopio, ita dicuntur de nomine *urbis Auxomidis, ubi Regia ipsorum erat*. Ptolemæus Geogr. lib. 4. cap 8. *Procul*, inquit, *à flumine* Nilo *mediterraneæ civitates sunt Axume, in qua Regia*. Vide Scaligerum lib. 7. de Emendat. Temp. pag. 682. Æthiopum verò Regnum *ultra Homeritidem* situm esse dicitur: nimirùm respectu Syrorum, quibus per Arabiam Felicem, & Homeritidem priùs transeundum erat, quàm freto sinus Arabici trajecto, Æthiopiæ fines pervaderent. De eorum conversione, vide sis Pagium ad annum 327. à num. 9.

2 *Romani verò Mercatores*. Hinc Theophanes Joannem nostrum ad verbum transcribere incipit: cujus verba apponimus, ut quod inter utrumque intercedit discrimen, pateat. *Romani porrò*, inquit, *mercatores ad Exumitam, & interiores Indorum Æthiopumque partes per Homeritarum terras penetrant. Mercatores istos, ut moris erat, per Homeritæ montes iter agentes, Rex Homeritarum Damianus, direptis eorum facultatibus omnibus, occidit: Eò quod Romani, ajebat, Judæos secum habitantes vexant, & mortem eis non verentur inferre. Ex quo commercium interiorum Indorum Exumitæ diremptum fuit. Iratus itaque Exumitarum Rex Adad, Homeritæ significavit: Prohibitis Romanis mercatoribus ad nos usque accedere, regnum meum & interiorem Indiam omnem magno damno affecisti. Ita demùm magnis inter se inimicitiis susceptis, mutuo inter se bello contendebant. Cumque jam in aciem congressuri essent, Exumitarum Rex Adad voto se devinxit in hanc mentem. Si Homeritæ superior rediero, Christianus fiam; & in Christianorum gratiam bello deinceps decertabo. Deo igitur opitulante, magnam ille retulit victoriam, regemque Damianum vivum captivum egit, Homeritarum regionem, eorumque Regiam reddidit planè subditam; gratiasque Deo Exumitarum Rex subinde persoluturus, Episcopum atque Clericos ad se mitti, & se suosque de Christiana Religione doceri, missis ad Imperatorem Justinianum Legatis expetiit. Eo nuncio Justinianus suprà modum lætatus, Episcopum quem ipsi vellent, dari jussit. Legati diligenti examine præmisso, Sancti Joannis in Magna Alexandrina Ecclesia Paramonarium, Virum pietate ornatum, & servata Virginitate celebrem, annorum duorum & sexaginta delegerunt. Eo igitur abducto, ad Regem Adad & propriam regionem redierunt. Ita demùm Christi fidem professi, baptismi Lumine cuncti fuerunt illustrati*. Hactenus Theophanes.

ܝܡܗ: ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܬܐܓܪ̈ܐ
ܕܐܡܝ̈ܪܝܢ ܠܥܠ ܗܘܘ ܥܒܪܝܢ
ܒܬܚܘܡܝ ܕܚܡܝ̈ܪܝܐ ܠܗܢܕܘܝܐ ܠܬܐܓܪܘܬܐ
ܐܝܟ ܥܝܕܗܘܢ ܘܥܒܪܝܢ. ܘܐܚܕ ܠܬܐܓܪ̈ܐ
ܕܝܡܝܘܢ ܡܠܟܗܘܢ ܕܚܡܝ̈ܪܝܐ ܘܩܛܠܐ.
ܐܢܘܢ ܕܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܘܒܙܗܘܢ
ܘܩܛܠܐ ܐܢܘܢ. ܐܡܪ ܕܝܢ ܕܗܢܘܢ
ܡܬܟܪܝܢ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܝܢ ܕܒܐܬܪܘܬܐ
ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ ܘܩܛܠܝܢ
ܠܗ ܘܐܦ ܐܢܐ ܠܗܠܝܢ ܩܛܠ ܐܢܐ
ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܡܢ ܗܕܐ ܕܚܠܬܐ
ܕܝܢ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܬܐܓܘܪܬܐ ܕܡܢ

ܠܟܠܢ: ܗܝ ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܒܬܐܓܪ̈ܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܠܬܐܓܘܪܬܐ ܘܗܢܕܘܝܐ
ܕܡܠܟܘܬܗ ܘܐܦ ܐܢܐ ܕܝܢ: ܡܠܟ ܕܡܬܝܒܬܐ ܡܠܟܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܩܛܠ
ܐܢܘܢ ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܗܢܘܢ ܐܝܟ ܟܠܗ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܒܐܬܪܐ. ܘܩܛܠ ܠܗܘܢ ܕܬܐܓܪ̈ܐ
ܘܪ̈ܗܘܡܝܐ ܡܬܟܪܝܢ ܒܬܐܓܘܪܬܗ ܡܠܟܐ ܠܬܐܓܪ̈ܐ ܘܐܝܟ ܬܐܓܪ̈ܐ ܕܗܢܘܢ
ܠܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܡܢܗܘܢ: ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܠܟܐ ܗܢܐ. ܘܗܟܢܐ ܠܟܪ̈ܣܛܝܢܐ
ܘܩܛܠ ܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܠܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܘܐܬܟܠܝܬ ܕܟܠܗܘܢ ܘܡܢܗܘܢ.
ܬܐܓܘܪܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܗܢܕܘܝܐ ܘܟܘܫܝ̈ܐ ܬܐܓܪ̈ܐ.

De iis, quæ Rex Æthiopum ad Regem Homeritarum scripsit, & de bello, quod inter ipsos obortum fuit.

ܥܠ ܐܝܟܢ ܕܟܬܒ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫܝ̈ܐ ܠܡܠܟܐ ܕܚܡܝ̈ܪܝܐ
ܘܥܠ ܩܪܒܐ ܕܒܝܢܬܗܘܢ.

ܗܝܕܝܢ ܫܠܚ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫܝ̈ܐ
ܠܡܠܟܐ ܕܚܡܝ̈ܪܝܐ ܒܐܝܓܪܬܗ ܒܝܫܐ
ܕܩܛܠܬ ܠܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܪ̈ܗܘܡܝܐ
ܬܐܓܪ̈ܐ ܘܒܛܠܬ ܬܐܓܘܪܬܐ ܘܒܛܠܬ
ܡܠܟܘܬܐ ܘܡܠܟܘܬܝ ܘܡܬܝܪܬܐ
ܡܠܟܘܬܐ ܘܡܬܝܪܬܐ ܠܡܠܟܘܬܝ

Juxta mare magnum (Oceanum appellant,) quo universus terrarum Orbis circumdatur. Romanos igitur mercatores suprà memoratos, per Homeritarum fines in regiones Indorum mercaturæ causa de more transeuntes, Rex Homeritarum Dimion comprehendit, direptisque omnibus eorum mercibus interfecit: Ajebat enim: Quia Christiani Judæos in partibus Romanorum secum habitantes vexant, & necem eorum plerisque inferunt, propterea & istos morte plectendos adjudico. Atque hunc in modum complures ex ipsis morte affecit; ex quo reliquis timore correptis, commercium interiorum Indorum Æthiopumque diremptum fuit.

Tunc Æthiopum Rex Regi Homeritarum per nuncios significavit, inquiens: Turpe facinus admisisti: Christianos enim Romanorum mercatores occidendo, commercium diremisti, nec meis tantùm Regnis, sed & cæteris commoda utilitatesque sustulisti: sed meum præ cæteris Regnum damno à te affectum est. Hac igitur de causa orto inter ipsos dissidio,

ܘܠܘܬ ܐܣܛܪܛܐ. ܘܟܕ ܩܪܒܐ ܗܘܐ
ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܚܕܕܐ ܐܡܪ ܐܝܕܘܓ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫܝܐ
ܘܐܢ ܙܟܐ ܐܢܐ ܠܛܝܪܢܐ. ܗܢܐ ܠܡܠܟܐ
ܕܚܡܝܪܝܐ ܟܕ ܙܟܐ: ܐܗܘܐ
ܡܫܝܚܝܐ ܘܕܡܫܝܚܝܐ ܐܬܒܥ. ܠܝ ܓܝܪ
ܢܬܒܥܘܢ ܠܗ ܘܐܬܩܪܒܘ ܥܡ ܚܕܕܐ
ܘܙܟܝܗ ܟܘܫܝܐ ܠܡܠܟܐ ܘܠܚܡܝܪܝܐ:
ܘܩܛܠܗ ܗܘܐ ܐܦ: ܘܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ
ܘܫܘܠܛܢܗ ܟܠܗ ܐܦ ܐܚܕ ܠܗ.
ܘܡܚܕܐ ܐܘܕܝ ܟܕ ܙܟܐ: ܘܫܕܪ
ܡܠܟܐ ܘܩܫܝܫܐ ܠܡܠܟܐ ܘܐܦܣܩܦܐ
ܘܟܗܢܐ ܕܢܫܕܪ ܠܗ. ܘܗܘ ܚܕܝ ܒܗܘܢ
ܘܦܩܕ. ܘܗܘܝܢ ܡܢ ܟܠܗ ܐܦܣܩܦܐ:
ܠܐ ܫܟܝܚ ܠܡܫܟܚܗ ܢܘܗܪܐ: ܐܠܐ ܫܩܠ
ܠܝܘܚܢܢ ܦܪܡܘܢܪܐ ܕܩܕܝܫܐ
1 ܡܫܡܫܢܐ ܕܟܢܫܐ ܠܗ ܠܐܦܣܩܘܦܐ
ܡܫܡܫܢܐ. ܘܗܘ ܕܝܢ ܚܕܝ ܚܕܘܬܐ
ܪܒܬܐ ܡܢ ܘܢܦܩܘ ܠܘܬܗ
ܐܦܣܩܦܐ ܡܢ ܕܥܠܡܐ. ܘܗܘ ܟܕ
ܥܡܕ ܐܬܥܡܕ ܐܦ ܗܘ ܡܫܝܚܝܐ
2 ܘܟܠܗ ܥܡܗ ܡܠܟܐ ܕܥܡܗ ܘܫܘܠܛܢ
ܘܐܬܒܢܝ ܗܘܐ ܥܕܬܐ ܒܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ
ܘܗܝܡܢܘܬܐ. ܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܘܗܘܐ ܠܥܠܡ.
ܘܡܫܝܚܝܐ

dio, ad arma ventum est. Quumque jam acie congressuri essent, Æthiopum Rex Aidog: Si dabitur, inquit, mihi, ut latrone isto Homeritarum Rege superior evadam, Christianus fiam: Christianorum enim sanguinem ab ipso fusum ulcisci cupio. Tunc conserto prælio, Homeritarum Regem Æthiops devicit, & captum interfecit, totumque Regnum ejus diripuit, suæque ditioni subjecit, & exercitum ultima internecione delevit. Mox victoria hujusmodi potitus, votum solvere haud cunctatus est, sed duos ex optimatibus suis ad Justinianum [1] 1
Imperatorem allegans, ut Episcopum sibi atque Clericos mitteret, rogat. Quibus ille incredibili lætitia affectus, Episcopum quem ipsi delegissent, dari jussit. Legati verò diligenti inquisitione facta, Joannem [2] S. Joannis Paramonarium, 2
virum castitate, puritate, ac zelo insignem, ordinari sibi Episcopum postularunt. Eo igitur unàcum pluribus Clericis accepto, in patriam mirifico gaudio affecti, reversi sunt: quos Aidog Rex pari cum lætitia excepit, unàcum Episcopo, & Sacerdotibus, qui simul advenerant. Ipse autem sacra imbutus catechesi, baptismum [3] suscepit, & 3
Christianus factus est, unàcum omnibus regni proceribus, parique studio omnes eam suscepere curam, ut in toto regno Christiana Fides obtineret, Templaque in honorem veri Chri-

NOTÆ.

1 *Justinianum*. Justinum nimirùm Seniorem, quem Orientales Justinianum Primum appellare solent, ut suprà notavimus p. 343. Hunc Syrorum Arabumque Scriptorum morem non animadvertens Theophanes, rem sub Justino gestam ad Imperium Justiniani perperàm transtulit: quem posteà errorem cæteri post ipsum sequuti sunt, ut doctè ostendit Pagius ad annum 541. num. 6.

2 *Joannem*. In Syriaco Textu [illegible] *Phirmunoro*, idest, *Æditus* S. Joannis, appellatur. Malè apud amanuensem [illegible] *Phelumnoro*. Paramonarium vertit Theophanes, ejusque proprium nomen reticuit. Utrùm Catholicus fuerit, non ausim definire. Videtur Monophysita fuisse, licet in Textu, & apud Theophanem summis laudibus celebretur. Nam Auctor quidem hujus historiæ Monophysita est, Joannes, inquam, Asiæ Episcopus, ex quo tùm Dionysius Jacobitarum Patriarcha, tùm Theophanes narrationem suam concinnarunt. Alexandrinus verò Patriarcha, qui ipsum Episcopum ordinavit, Timotheus erat Synodi Chalcedonensis impugnator acerrimus. Vide Pagium ad annum 519. num. 19.

3 *Baptismum suscepit*. Hucusque Theophanes. Cætera, quæ martyrium Homeritarum antecedunt, consultò videtur prætermisisse, quod ea suprà narraverat ad annum Incarn. 515.

Christianorum Dei ubique locorum excitarentur. Atque hac ratione errantibus hisce Populis salutem Deus largitus est.

[illegible]

De eodem Homeritarum Regno, deque malis, & cædibus, quæ à Judæis ibidem patrata sunt.

[illegible]

Paulò post, defuncto Christiano Rege, quem Rex Æthiopum ibi constituerat, resumptis viribus Judæi Homeritæ, sibi Regem 1 è sua secta Homeritidi præfecerunt. 1 Cunctos autem Christianos ibidem commorantes ferociter adorti, sustulerunt quotquot obvios habuere, viros ac mulieres, pueros & infantes, parvulos & senes: quemadmodum eorundem martyrium à B. Simeone Sophista scriptis proditum est: ex quo lugubrem hanc historiam describere hoc loco decrevimus. Est autem hujusmodi.

[illegible]

Hactenus Joannes Asiæ Episcopus apud Dionysium in Chronico. Sequitur Epistola Simeonis Beth-Arsamensis in hæc verba.

NOTA.

1 *Regem*. Mortuo Christiano Rege, quem in Dimionis locum Rex Æthiopum Adog, seu Elesbaan Homeritis præfecerat, *Dunaanum* Judæi constituerunt, qui in Christianos deſæviit.

Epistola, quam S. Simeon Beth-Arsamensis Episcopus, qui Christianis in regione Persarum constitutis præerat, scripsit ad Mar Simeonem Gabulæ Abbatem: ubi Homeritarum martyrium describitur.

ܐܓܪܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܐܪܫܡ ܗܘ ܕܪܝܫܐ ܗܘܐ ܕܟܪܣܛܝܢܐ
ܕܐܬܪܐ ܕܦܪܣܝܐ ܠܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܕܝܪܝܐ ܕܓܒܘܠܐ :
ܥܠ ܣܗܕܘܬܐ ܕܗܠܝܢ ܣܗܕܐ ܚܡܝܪܝܐ .

1 ܡܘܕܥܝܢܢ ܠܚܘܒܟܘܢ ܕܒܥܣܪܝܢ
ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ ܕܗܕܐ ܫܢܬܐ ܕܬܡܢܡܐܐ
ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܢܦܩܢ ܡܢ ܚܝܪܬܐ
ܕܢܥܡܢ ܥܡ ܐܒܪܗܡ ܩܫܝܫܐ ܒܪ
ܐܘܦܪܣܝܣ ܗܘܝܘ ܕܐܫܬܕܪ ܡܢ
2 ܩܣܛܝܢܐ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܡܘܢܕܪ ܡܠܟܐ
3 ܕܛܝܝܐ ܕܢܥܒܕ ܫܝܢܐ ܐܝܟ ܕܡܛܠܬܗ
4 ܒܩܕܡܝܬܐ ܕܝܠܢ ܗܝ ܐܓܪܬܐ
ܟܬܒܢ ܘܡܘܕܝܢܢ ܠܗ ܚܢܢ ܘܟܠܗܘܢ
ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܬܚܫܒ ܠܓܒܢ ܘܝܕܥ ܗܘ :
ܗܘ ܡܕܡ ܕܟܬܒܢ ܡܢ ܩܕܝܡ ܘܗܫܐ ܟܬܒܝܢܢ .

Dilectioni tuæ [1] significamus, die vigesima Canuni posterioris (*Januarii*) præsentis anni (*Græcorum*) octingentesimi trigesimi quinti ex Irta (*hoc est, ditione*) Naamanis, discessisse nos, unàcum Abrahamo Presbytero Euphrasii filio, qui à Justiniano [2] Imperatore ad Monderum [3] Arabum Regem pro pace concilianda allegatus fuit: Sicuti de ipso in priori [4] nostra Epistola scripsimus, gratias eidem agentes cùm nos, tùm universi fideles, quod partes nostras foveat: & ipse perspecta habet quæ olim scripsimus, & quæ modò scribimus.

ܕܒܝܕ

Per

N O T Æ.

1 *Dilectioni tuæ*. Recole quæ de hujus Epistolæ exordio notavimus suprà pag. 342. Scripta est anno Græcorum 835. Christi 524. qui fuit septimus Justini annus. Quare corrigendus est Zacharias Melitensis, vel quisquis est Auctor Chronici Syriaci Codice Vaticano XXIV. qui fol. 91. hanc Epistolam anno Justini sexto datam refert.

2 *Justiniano*. Justinum intelligit, ut modò diximus pag. 362. id enim manifestè colligitur tùm ex anno Græcorum 835. qui in vulgarem Christi Epocham 524. incidit, quando Justinus senior solus imperabat: tùm ex legatione Abrahami Presbyteri, quem à Justino ad Regem Arabum missum fuisse testatur Metaphrastes in vita S. Arethæ martyris & Sociorum: *Justinus*, inquit, *quum sic ei visum esset, hortatus est Alamundarum, ut fœdera pacis iniret cum Saracenis Romanorum vectigalibus: & missus est Abraamius vir pius & Presbyter, qui hac fungeretur legatione &c.* tùm demùm ex martyrio Homeritarum, quod sub Justino contigisse, omnia Ecclesiastica monumenta clamant.

3 *Monderum* ܡܢܕܪ. Nomen Arabicum sine articulo: *Almonder* cum articulo, seù *Alamundarus*, ut Græci Latinique vertunt: de quo vide Procopium de Bell. Persic. & Evagrium lib. 4. cap. 12. & 13. Alterum Alamundarum Saracenorum Phylarchum laudat Theodorus Lector lib. 2. pag. 564. quem sub Anastasio Imperatore Christianam fidem amplexum fuisse testatur. Sed is à Mondero nostro diversus: noster enim sub Justino & Justiniano adhuc ethnicus Arabibus præerat, ut ex Beth-Arsamensi, Metaphraste, Procopio, & Evagrio colligitur.

4 *In priori nostra Epistola*. Scripsit igitur Beth-Arsamensis alteram Epistolam ad eundem Gabulæ Abbatem, in qua eum de rebus in Perside, & Arabia gestis edocebat: quam tamen hactenus videre non licuit.

ܘܪܕܝܢ ܗܘܝܢ ܒܡܕܒܪܐ ܠܗ ܥܣܪܐ
ܝܘܡܝܢ ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܠܡܕܢܚܐ ܘܡܛܝܢ
ܠܘܩܒܠ ܛܘܪܐ ܕܡܬܩܪܝܢ ܕܚܠܐ ܛܘܪܐ
ܘܡܬܩܪܝܢ ܕܚܠܐ ܘܡܛܠ ܕܥܠܝܢ ܚܢܢ
ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܡܢܕܪ ܦܓܥܘ ܒܢ ܛܝܝܐ
1 ܚܢܦܐ ܘܡܥܕܝܐ ܘܐܡܪܝܢ ܗܘܘ
ܠܢ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܬܥܒܕܘܢ
ܗܐ ܡܫܝܚܐ ܕܝܠܟܘܢ ܐܬܛܪܕ ܡܢ
ܪܗܘܡܝܐ ܘܡܢ ܦܪܣܝܐ ܘܡܢ ܚܡܝܪܝܐ. ܘܗܠܝܢ
ܡܚܣܕܝܢ ܗܘܘ ܠܢ ܛܝܝܐ: ܘܚܫܐ
ܪܒܐ ܗܘܐ ܠܢ ܡܛܠ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܐܝܓܪܬܐ ܡܢ

2 ܘܐܝܓܪܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܚܡܝܪܝܐ ܫܕܪ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܡܢܕܪ
ܡܠܟܐ ܘܡܠܝܐ ܫܘܒܗܪܐ ܘܟܬܝܒ ܒܗ ܗܟܢܐ.

Per desertum igitur, diebus decem consumptis Austrum atque Orientem versus pergentes, pervenimus ad Monderum contra montes *Arenae* nuncupatos, quos Arabes رمله *Ramle* appellant. Monderi autem castra ingredientibus nobis, occurrunt Arabes ethnici, & Maaddeni [1], &, Quid amplius agendum vobis restat, inquiunt, quum Christus vester ex Romanorum, Persarum, & Homeritarum finibus expulsus sit? Hæc nobis Arabes exprobrabant. At nos ingenti dolore contabescebamus; maximè quum juxta adesset Legatus [2] ab Homeritarum Rege ad Regem Monderum missus, qui plenam arrogantiæ Epistolam exhibuit, in hæc verba.

ܢܗܘܐ ܝܕܝܥ ܠܟ ܐܚܝ ܡܢܕܪ ܡܠܟܐ
ܕܡܠܟܐ ܗܘ ܕܐܩܝܡܘ ܟܘܫܝܐ ܒܐܬܪܢ
ܡܝܬ. ܘܐܬܐ ܣܬܘܐ ܘܟܘܫܝܐ ܠܐ ܐܫܟܚܘ
ܕܢܐܬܘܢ ܘܢܩܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܟܪܝܣܛܝܢܐ
3 ܐܝܟ ܕܥܝܕܐ. ܘܐܚܕܬ ܠܟܠܗ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܚܡܝܪܝܐ. ܘܩܕܡܝܬ

Noveris, frater mi Mondere Rex, Regem illum, quem Æthiopes regioni nostræ præfecerant, è vivis jam excessisse. Adventante autem hyeme [3] quum in nostram regionem Æthiopes contendere nequirent, ut Christianum Regem de more constituerent, totum ego Homeritarum regnum occupavi: Ac primùm quidem cunctos Christianos, qui

NOTÆ.

1 *Maaddeni*. Eorum meminit Procopius lib. 1. de Bell. Persico cap. 19. & 20. ubi describens Sinum Arabicum, narrat Saracenos, *Maeddenos* nuncupatos, mare accolere, sub ditione positos Homeritarum.

2 *Legatus*. Hujus impiæ legationis meminit Metaphrastes in Vita S. Arethæ & Sociorum apud Surium tom. 5 pag. 943. *Scripsit etiam* (de Dunaano Judæo tyranno loquitur,) *ad Alamundarum Ducem Saracenorum, qui erant sub Persis, promittens se ei etiam daturum pecunias, si moveat persecutionem adversùs Christianos, qui sunt ei subjecti*.

3 *Adventante hyeme*. Dunaanus igitur Judæus, statim ac è vivis migravit Christianos ille Rex, quem Aidog, seù Elesbaan Æthiops in locum Dimionis Judæi Homeritis præfecerat, regnum arripuit, Nagran urbem cepit, Aretham Sociosque interfecit: Idque hiberno tempore paulò antequam Beth-Arsamensis Epistolam suam ad Gabulæ Abbatem daret. Atqui ea Epistola, ut suprà dictum est, & mox videbimus, scripta fuit anno Græcorum 835. Christi 524. Justini 7. Martyrium igitur Homeritarum contigit eodem anno paucis ante mensibus, nimirùm sub initium hyemis anno Justini 7. ineunte. Quare dies quidem, quo S. Arethas martyrium cum Sociis subiit, rectè in mensem Octobrem ab omnibus Martyrologis refertur: Annus verò martyrii eorum non bene à Theophane, Cedreno, aliisque in annum Justini 5. Christi 522. conjicitur: nam circa id factum testis vivus ac præsens Simeon noster, ex quo reliqui hanc fortassè historiam hauserunt, falli non potuit. Neque obstat Metaphrastes, qui Acta Sanctorum in hæc verba exorditur: *Instabat jam quintus annus, ex quo Justinus acceperat sceptra Romani imperii &c.* Non enim loquitur ibi Metaphrastes de gloriosa Martyrum confessione, sed de rebus ante illud martyrium Æthiopas inter ac Homeritas gestis: *quo quidem tempore* (inquit, nempè anno Justini 5.) *imperabat etiam Æthiopibus Elesbaan &c. Ditione tenebat Arabiam felicem, quæ olim quidem Sabæa, nunc*

[illegible]

qui in Christum crederent, cepi,
mortem ipsis comminatus, nisi Ju-
dæi nobis similes fierent. Occidi [1] 1
autem quos reperi, bis centum &
octoginta Sacerdotes: Æthiopes
quoque, qui Ecclesiam custodiebant,
unàcum ipsis è medio sustuli; eorum
verò Ecclesiam in Synagogam no-
stram converti. Tunc demùm cum
centum [2] ac viginti millibus homi- 2
num ad Nagran [3] regiam eorum ur- 3
bem castra movi: quam quum die-
bus aliquot frustrà oppugnassem, in-
ter-

nunc autem vocatur Homeritis, Dunaan Hebræus &c. Porrò autem ab Elesbaan odio habebatur Hebræus, quòd omnibus ferè, qui sunt sub cœlo, Christum Deum prædicantibus, & verum Dei filium, & nobis factum carne similem, ipse eum vilipendens, inficiabatur hæc omnia, velans & adumbrans suorum majorum scelus, quod in Cruce admiserant: adeò ut rex pius sæpè cum eo bello congressus, vi fuderit ac fugarit, & tributum pendere coëgerit. Verùm ille quidem non stans pactis conventis, insurrexit contra regem Elesbaan. Elesbaan autem eum rursùs valido adortus exercitu, fortiter expugnavit, & in fugam convertit. Denique ad illum cavendum relicto exercitu, in suam rediit ditionem. Interim non poterat Hebræus quiescere, sed ut acceptæ cladis deleret ignominiam, quum suos collegisset, & eos, qui erant in præsidio, invasisset, omnes bello perdidit: & jussit omnes, qui inveniebantur Christum esse Deum confitentes, citra ullam interire misericordiam &c. Quæ omnia quum Metaphraste teste à quinto Justini anno exordium duxerint, anno uno expleri nequeunt. Sed oritur hic difficultas in conciliando Metaphraste cum Beth-Arsamensi, ac Joanne Asiæ Episcopo: nam Metaphrastes quidem, ut modò vidimus, asserit, Dunaanum Hebræum, antequam persecutionem in Christianos moveret, bello appetitum fuisse ab Elesbaan Æthiopiæ rege, devictum, denique regno restitutum, relicto tamen Æthiopum præsidio, ne in Christianos sævire auderet: quod posteà ab impio Judæo nequaquam observatum fuit. At Joannes & Beth-Arsamensis id factum referunt non de perfido Dunaano, sed de altero Judæo, quo trucidato, inquiunt, Rex Æthiopiæ Christianum virum Homeritis præfecit: hoc demùm defuncto Dunaanus tyrannidem arripuit. Major sane fides Beth-Arsamensi adhibenda mihi videtur, qui rem temporibus suis gestam narravit. Adde quod Metaphrastes totam ferè historiam suam ex Joanne, & ex Beth-Arsamensi concionavit, ut ex sequentibus liquet: quare siquid ab his dissentit, rejiciendus omninò est, utpote qui nulli idoneo innitatur testimonio. Sed & eum priorem retractare sententiam, turbatumque temporum ordinem restituere, palàm fit ex iis, quæ post Homeritarum martyrium de Rege Æthiopum narrat apud Surium pag. 943. Ibi enim ad laudatam Dunaani Epistolam respiciens, eadem de ausis hujus tyranni *hiberno tempore* inchoatis tradit, quæ apud Beth-Arsamensem leguntur. *Non latebant autem* (inquit) *nec priùs quidem Æthiopum regem ea, quæ facta fuerant, sed tempore anni prohibente (erat enim hyems) vel invitus quievit &c.* quæ ipsissima sunt Dunaani verba in Epistola ad Alamundarum. Atque hic obiter advertendum est cum Pagio ad annum 522. num. 5. Acta illa à Metaphraste edita multa fabulosa continere: & in primis falsum esse id, quod ab illo narratur apud Surium pag. 935. Cives nimirùm urbis Nagran tempore Constantii ad fidem conversos esse operâ cujusdam Monachi, Judæis resistentibus, & repulsa eorum perfidia miraculis à Monacho illo patratis. Philostorgius enim Scriptor Arianus, à quo hanc narrationem hausit Metaphrastes, illa miracula de Theophilo Indo confinxit lib. 3. pag. 478.

1 *Occidi*. Metaphrastes apud Surium pag. 930. *Quum collegisset omnes Christianos* (de Dunaano loquitur), *qui erant in agris & suburbiis, alios quidem interemit, alios verò iis, qui erant in ejus ditione, vendidit in servitutem*. Vide adnotationem num. sequenti.

2 *Cum centum ac viginti millibus*. Eadem apud Metaphrasten pag. 935. *Itaque venit validum adducens exercitum, & quum circumcirca esset castra metatus, valloque & fossa mœnia circumdedisset, obsedit Nagran*. Et paulò post. *Porrò autem ipse quoque Dunaan execranda & audaci lingua his falsa quædam addebat, & jactanter dicebat: Nullam potuit Jesus opem ferre Christianis in mea potestate constitutis, quos omnes, & ipsos illorum Sacerdotes, & Monachos gladio & igne priùs consumpsi, ne parcens quidem sacris illorum templis: Et nunc maximo coacto exercitu, nempè centum & viginti millibus hominum, ad vos veni, aut omninò persuasurus, aut perditurus*.

3 *Nagran*. [illegible]. Ita Syri Arabesque. *Negram* habet Theophanes.

ܡܘܡܬܐ. ܘܠܚܐܪܘܬܗܘܢ. ܘܡܫܚ ܗܘܝܬ
1 ܒܠܒܝ ܡ̈ܘܡܬܐ ܘܠܐ ܡܢܛܪ ܗܘܝܬ
ܠܡܗܝܡܢܘܬܐ ܠܗܘܢ ܠܡ̈ܫܝܚܝܐ : ܘܟܕ
ܫܠܡܘ ܠܝ ܡܕܝܢܬܐ ܦܩܕܬ ܕܢܦܩܘܢ
ܕܗܒܗܘܢ. ܘܣܐܡܗܘܢ ܘܩܢܝܢܗܘܢ
2 ܘܐܝܬܝܘ ܘܫܩܠܬ ܐܢܘܢ. ܘܒܥܝܬ
ܠܦܘܠܐ ܐܦܝܣܩܘܦܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܝ
ܕܡܝܬ ܠܗ. ܘܠܐ ܗܝܡܢܬ ܐܢܘܢ
ܥܕܡܐ ܕܚܘܝܘܢܝ ܩܒܪܗ ܘܐܦܩܬ
ܓܪ̈ܡܘܗܝ ܘܐܘܩܕܬ. ܘܠܥܕܬܗܘܢ
ܘܠܟܘܡܪ̈ܝܗܘܢ ܘܠܐܢܫ̈ܐ ܕܥܪܩܘ
ܠܥܕܬܐ ܐܘܩܕܬ ܒܢܘܪܐ. ܘܠܫܪܟܐ
ܐܠܨܬ ܕܢܟܦܪܘܢ ܒܡܫܝܚܐ ܘܒܙܩܝܦܗ
ܘܠܐ ܐܬܛܦܝܣܘ. ܐܠܐ ܐܘܕܝܘ
ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܘܒܪܗ ܕܒܪܝܟܐ : ܘܒܚܪ
3 ܘܡܘܬܐ ܗܢܐ ܡܢ ܚ̈ܝܐ. ܘܪܫܗܘܢ
4 ܨܚܝ ܠܝ ܣܓܝܐܬܐ ܘܚܣܕ ܐܢܝ.
ܡܛܠ

terposito jurejurando 1 incolumitatem pollicitus sum: animo tamen datam Christianis hostibus meis fidem non observandi. Quare deditione facta 2 præcepi, ut aurum, argentum, & omnes opes suas proferrent. Prolatas sustuli. Mox Paulum eorum Episcopum quæsivi: quem quum illi è vivis jam excessisse affirmassent, haudquaquam ipsis fidem adhibui, donec tumulum ejus mihi ostenderunt: ego verò ossa inde extracta cremavi. Ecclesiam quoque eorum, & Sacerdotes, & quotquot ad Ecclesiam confugisse deprehendi, flammis absumpsi. Reliquos verò cogebam Christum, Crucemque ejurare. Quod tamen illi se commissuros negarunt: illumque Deum esse, & Filium Benedicti testabantur; & mortem hanc ob causam oppetitam vitæ anteponendam affirmabant. Sed & ipsorum Princeps 3 multa effutiens, contumeliis probrisque me incessere non verebatur. Omnes itaque eorum Proceres duci ad supplicium jussi sunt. Intereà fœminas 4 ut maritorum exitum animo reputantes resipiscerent, hortabamur, si sibi,

N O T Æ.

1 *Jurejurando*. Metaphrastes apud Surium pag. 936. *Quum autem pii cives se adversùs omnia fortiter defenderent, & tempus quod terebatur, Tyranno spem reddidisset valdè exilem, statuit dolo capere civitatem. Itaque petit, ut ei liceret ingredi civitatem, ut videret scilicet ea, quæ ibi erant, priùs terribili prolato jurejurando, & iis, quæ dicebantur, interposito ipso Legis Deo, se nihil eis esse facturum præter ea, quæ consueverant: neque coacturum, ut patriam abjurarent religionem: neque aliquod aliud malum magnum, aut parvum eis esse facturum; sed solùm ea visurum, quæ sunt in civitate, & annuum tributum accepturum, quod priùs dabatur: deinde autem se illinc statim excessurum.*

2 *Deditione facta*. Metaphrastes loco cit. *Et jussit protinùs omnes custodiri in vinculis. Deinde etiam privavit facultatibus: & rogavit, ubinam esset Paulus eorum Episcopus. Quum autem jam duobus ante annis eum intellexisset esse mortuum, non habens in quem iram immitteret, contendit ad pulverem, & jussit sepulcrum effodere, & illius corpus comburentes in aërem ventilare. Aliud quoque excogitat furiosa anima, nec eam capit satietas aliquid moliendi adversùs Christianos: sed jubet accendi rogum, qui multa aleretur materia, & statim civitatis, & ejus quæ est circumcirca, regionis Sacerdotes, & Monachos, & Deo consecratas virgines, quin etiam fœminas, quæ vitam elegerant monasticam, omnes simul in eum injici. Ii enim, inquit, sunt planè causa aliorum interitus, persuadentes Crucifixum colere, tamquam Deum. Ad hæc perinde ac si non sufficeret, quod factum fuerat, ad ejus incomparabilem ostendendam improbitatem, ut alios quoque sibi subjungeret, vehementer contendit, & jussit præcones obire civitatem & regionem, proclamantes, ut Christum negarent, & viverent Judaicè, eadem quæ Rex, sentientes.*

3 *Princeps*. De Aretha loquitur, qui erat urbis Nagran princeps. Ejus constantiam describit Metaphrastes pag. 937. ubi postquam ab blasphemias Dunaani respondit, sic impiissimum Tyrannum alloquitur. *Nos eum & Deum, & Dei Filium confitemur, & pro universa respondemus civitate, & aliis Christianis qui sunt nobis subjecti: neque est ullum genus tormenti, quod non propter ipsum parati simus pati.*

4 *Fœminas*. Metaphrastes loco citato. *Postquam autem vidit martyres omninò aures non præbere promissis &c. Eos quidem vinctos adhuc detinuit: in aliam autem multitudinem, quæ collecta fuit ex omni genere & ætate, mortis*

1 ܘܩܛܠܐ ܕܢܬܩܛܠܘܢ ܟܠܗܘܢ
ܙܘܓܬܗܘܢ܆ ܘܐܬܚܫܒܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ
ܘܐܡܪ̈ܢ ܗܘܝ ܠܗܘܢ ܕܢܦܩܢ ܩܕܡ ܫܠܝܢ
ܩܛܠܐ ܕܒܬܘ̈ܠܬܗܝܢ ܘܥܠ̈ܝܢ ܠܡܨܥܬܐ
ܘܡܫܬܟܚܢ ܥܠ ܒܥ̈ܠܝܗܝܢ ܘܒܢ̈ܝܗܝܢ.
ܘܠܐ ܪܚܡ ܐܠܐ ܥܠ ܚܕܐ ܗܝ ܒܠܚܘܕ ܡܠܟܬܐ
ܘܢܛܪܘ ܠܗ ܡܢ ܚܝ̈ܠܘܬܐ܆ ܘܐܢ ܬܟܦܪ
ܒܡܫܝܚܐ ܘܬܬܝܗܕ ܗܝ ܘܒ̈ܢܬܗ܆ ܘܐܡܪܬ
ܕܠܐ ܐܡܪ ܕܢܦܩܐ ܠܟܠ ܩܢܝܢܗ.
ܘܐܬܚܙܝܬ ܒܠܚܘܕ ܚܫܝܚܐ ܕܝܠܗ ܗܢܐ
2 ܩܡ ܕܩܕܡ ܐܢܬܬܐ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܚܡܝܪ
ܗܘܐ ܕܗܘܬ ܐܢܬܬܗ ܘܠܐ ܡܢܟܦܢܘܬܐ
ܕܐܡܪܐ: ܠܐ ܐܢܐ ܕܟܦܪܬ ܗܘܝܬ ܠܟܘܢ
3 ܘܐܬܦܪܣܬ ܒܫܘܩܐ ܘܐܙܠܬ ܩܥܝܐ
ܠܟܠ ܫܘܩ̈ܐ ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ
4 ܢܫ̈ܐ ܢܓܪܢܝܬܐ. ܫܡܥܝ ܠܗ
ܘܐܚ̈ܝܬܐ

sibi, fuisque liberis consultum vellent. Sed illæ adeò nostris adhortationibus commotæ non fuerunt, ut
à Virginibus 1 quas neci addixera- 1
mus, in eo præventas se fuisse conquererentur, & ultrò in medium illarum agmen irrumperent, atque à suis maritis se divulsas dolerent. Iis ergo ultimo supplicio affectis, Ru-
mam 2 Regis designati uxorem, da- 2
tis ex nostro exercitu custodibus, dimittendam putavimus, si fortè filiarum commiseratione capta, Religionem Christianam repudiaret, & Judaicam amplecteretur, filias, opes. fortunas omnes receptura. At illa ut à nostro sese conspectu proripuit,
nudat caput, 3 & aperto vultu pro- 3
dit in publicum, mirante populo: siquidem ejus faciem ex quo facta erat grandiuscula, nemo in foro conspexisset: atque per vicos urbis & compita discurrens, clamare, ac vociferari hunc in modum cœpit. Mu-
lieres 4 Nagranenses, quotquot ad- 4
estis Sodales, Christianæ, Judææ, & Gen-

mortis tulit sententiam: Uxoribus verò & liberis eorum, qui detinebantur, Martyrum, ante oculos eorum adductis, provocabat ad Christi negationem, partim quidem minis, partim autem blandis verbis eas aggrediens, nonnunquam omne supplicii genus in eas intentans, liberorumque, & parentum, & facultatum, & ipsius quoque patriæ eas terrens amissione.

1 *Virginibus*. Metaphrastes loco citato. *Licebat ergo videre mulieres sanctas trahi crinibus, & sic duci ad supplicium, vel potiùs ferri promptis & alacribus pedibus, & sitire mortem propter Christum. Magna verò erat, & præclara inter eas contentio. Monachæ enim Virgines nequaquam concedebant primas partes iis, quæ erant junctæ matrimonio: Recordemini, dicentes, quod prius vobis fuimus propositæ & in Templi ingressu, & in Sacramentorum participatione, & in statione, & in sessione: & ideò oportet nunc quoque nos ante vos & vestros maritos consequi martyrium. Martyrum autem uxores, quæ jam etiam vocabantur matres, nequaquam ferebant in præsentia habere secundas partes. Infantes quoque balbutientes matres prætercurrebant, & ipsi quoque carnificem provocabant ad mortem &c.*

2 *Rumam*. Uxor erat S. Arethæ, ut infrà in Epistola Beth-Arsamensis pag. 373. Ejus nomen haud proditur à Metaphraste, qui dum præclaram ipsius confessionem describit, à Simeone nostro nonnihil dissentit. Et primò quidem, quòd eam asserat Viro suo diù supervixisse, quum triduo dumtaxat se ei superstitem fuisse, ipsa testetur apud Beth-Arsamensem. Deinde duas filias habuisse dicitur apud Metaphrasten: quinque ei tribuit Beth-Arsamensis. Audi Metaphrasten p. 938. *Interim autem quædam quoque fœmina, quæ duas filias habebat, & primas partes inter eas, quæ erant in civitate, obtinebat, longèque præstabat aliis genere, divitiis, gloria & pulchritudine, atque in juvenili adhuc ætate vidua relicta fuerat, insectatur Tyrannum. Ille autem statim jubet suis ministris, ut eam ad se adducant cum honore & reverentia, & ei efficiant commodum aditum. Illa verò etsi hoc modo adduceretur, ægrè ferebat tamen, se ab aliarum mulierum abesse martyrio. Tertio autem die post jussionem cum honore ad Regem adducitur cum filiabus &c.*

3 *Nudat caput*. Paulò aliter hæc apud Metaphrasten loc. cit. *Quum Rex hæc audisset* (Christianæ scilicet Matronæ præclarum responsum), *ira corde accensus, adspexit ad eos, qui aderant, & quum dixisset: Quàm impudenter in nos se gerit hæc execranda muliercula: jubet ejus capiti auferri tegumentum, & ejus filiarum: & sic eas nudo capite, & promissa coma in castra duci per ignominiam.*

4 *Mulieres Nagranenses*. Eadem ferè concio apud Metaphrasten à pag. 938. quæ tamen videtur hic apposita fuisse à Beth-Arsamensi ex iis, quæ ipse vel ex publica fama, vel per nuncium Christiani Homeritarum Regis posteà acceperat. Neque enim probabile est, Dunaanum tyrannum in Epistola ad Monderum, prolixam fœminæ concionem contra seipsum describere voluisse.

& Gentiles, audite. Christianam me esse, & genus, & proavos meos nostis. Nostis & ingentem auri argentique copiam, patrimonium quoque luculentum, & servorum catervas mihi præsto esse; & si modò, quoniam pro Christo maritus interiit, novas nuptias optare libeat, non defuturam dotem XL. millium aureorum, & præter opes ab illo mihi relictas, mundum propè infinitum monilium, gemmarum, & pretiosissimarum vestium: Perspectumque vobis est, non falsò ista à me jactari: Sed nec illud vos latere scio, nullam fœminæ diem optabiliorem esse die nuptiarum: huic autem succedere ærumnas, partuum dolores, & in funere liberorum intolerabiles luctus. Mihi ergo deliberatum est, his omnibus finem dare. Priorum itaque nuptiarum dies lætissimos exegi: & nunc pari cum animi mei lætitia filias Virgines quinque Christo despondi. Huc ergo ferte oculos, sociæ. Intuemini sodalem vestram, vestrum in conspectum en secundò prodeuntem. Quandoquidem in priori illa mearum nuptiarum pompa, vobis omnibus spectantibus, sponsi prioris domum traducta sum: & nunc aperto similiter vultu ad Christum Deum, & meum filiarumque mearum Dominum propero, quemadmodum & ipse Christus ob suam in nos caritatem ad nos descendit, & pro salute nostra passus est. Meis ergo insistere vestigiis, vos etiam atque etiam rogo, nevè caduca oris forma transversum vos agi sinatis: nec enim ego vobis minùs formosa sum: sed & ipsam hanc qualemcumque formam integram, & Judaicæ perfidiæ immunem ad Christum deseram, ut ipsa oris species Domino meo fidem faciat, me ab illa in infidelitatis crimen abduci nequaquam potuisse: & aurum, & argentum, & ingentes opes ostendent, nihil ipso mihi carius fuisse. Rex namque perduellis salutem incolumitatemque, si Christum ejurarem, promisit. Sed hoc avertat Deus, Sodales, avertat, in-

[illegible]

inquam, ne Chriſtum Deum, in quem credidi, nunc deſeram: ſed quando ego, & filiæ in nomine Trinitatis baptizatæ fuimus, Chriſti crucem adorare, & pro eo mortem cum vita commutare, unàcum illis eſt ratum mihi: ſiquidem & Chriſtus pro nobis cruciatus, & mortem in ſua carne perpeſſus eſt. Quare res haſce caducas, & quamvis modò oculos alliciant, corporique blandiantur, quandoque tamen caſuras, ſponte reſigno, perennes & perpetuò manſuras opes à Domino acceptura. O vos beatas, Sodales, ſi dictis aures dederitis meis, & veritati manus, Chriſtumque Deum dilexeritis, pro quo ego, & filiæ morimur. Nunc autem pacem, & tranquilla tempora populo Dei precor. Fratrum & Sororum in hac urbe pro Chriſto interemptorum cruor ipſi mutus fiat, ſi tamen Domino meo Chriſto perpetuò adhæſerit. En fidenter urbe excedo, in qua, velut in temporario quodam diverſorio hactenus verſatæ ſumus ego, & filiæ meæ, illam civitatem æternam cogitantes, in qua Sponſum, cui ipſas tradidi, ſunt inventuræ. Orate pro me, Sodales, ut Dominus meus Chriſtus me ſuſcipiat, & ignoſcat mihi, quandoquidem triduum Marito ſuperſtes vixi. Gliſcentibus ergo ex urbe clamoribus [1] conciti, percontabamur reduces, quos eò legaveramus nuncios, quænam tandem inſoliti illius ejulatus cauſa foret. Iſti quæ mox narrabamus renunciarunt: Rumam videlicet, fœminarum vulgus ad eos clamores concitaſſe: Cuſtodum nempè ſegnitie ſocordiâque factum fuerat, ut tantum fœminæ liceret. Et in eos quidem ultimo ſupplicio animadvertere ratum erat, niſi in mitiorem ſententiam quorundam preces nos poſteà flexiſſent. Ecce autem

N O T A.

1 *Clamoribus*. Metaphraſtes apud Surium pag. 938. *Egrediens ergo generoſa mulier, quum vidiſſet magnam fœminarum multitudinem flentem & ejulantem, quod talis nobilitas afficeretur contumelia &c.* Et infrà pag. 939. *Quum Martyr hæc & alia plura diceret mulieribus, quidam ex iis, qui cum Rege ſentiebant, illi hæc renunciarunt, & quod perverteret multitudinem &c.*

[illegible]

tem ab urbe fœmina revertitur, bacchanti similis, nudoque capite, & filias secum trahens eleganter concinnèque ornatas, quasi ad thalamum concessuras, erectâ fronte petit conspectum nostrum: mox solutis plicatisque in manus crinibus, nudam cervicem porrigit, inclamans: Christianæ sumus: pro Christo morimur. Abscinde caput, & ad fratres, ac sorores, mearumque filiarum parentem ociùs transmittito. Ego [1] verò post tantam mulieris amentiam, ut Christo renunciaret, adhuc suadebam: sin minus, tantùm ne diceret eum Deum esse. At non persuasi: quin etiam ejus filiarum [2] altera nos objurgabat, qui ista suggereremus: Quum ergo persuasum haberem, nulla vi, nullove ingenio mulierem adductum iri, ut Christum ejuraret; cæteris Christianis metus incutiendi causa eam humi [3] prosterni jussi; filias verò statim jugulari ponè matrem, adeò ut dissectis è cervicibus erumpens cruor in os ejus influeret: mox ipsam pari supplicio necari. Deum Adonai juro, incredibili mœrore affectus sum, cogitans ipsius filiarumque pulchritudinem. Quoniam verò Pontificibus, mihique videbatur, scelus esse, si peccantibus parentibus insontes liberi pœnas darent, (id enim etiam Leges nostræ vetant,) idcirco lege lata edixi, ut impuberes [4] à nostris militibus alantur, ut quum ad pubertatis annos pervenerint, aut Judaicam Religionem suscipiant, aut si Christianam profiteri malint, pereant. Hæc tibi,

NOTÆ.

1 *Ego verò*. Metaphrastes pag. 939. *Rex itaque, ea rursus accersita, simulans mansuetudinem: magna, inquit, usus sum in te patientia &c.*

2 *Ejus Filiarum altera*. Eadem apud Metaphrasten loco cit. *Tunc execrandi Tyranni verba non ferens prima filiarum Martyris, annum jam agens duodecimum, Tyranni oculos consputavit.*

3 *Eam humi prosterni*. Hæc paulò aliter apud Metaphrasten loc. cit. *Qui autem circumsistebant* (inquit), *non zelum, & id quod jure fuerat factum laudantes, sed tempori servientes, ipsam & sororem ense mox conficiunt: Et quum ex defluente sanguine manibus planè feri homines accepissent, eum matri offerunt: Rex enim ita jusserat. Illa verò (ò fortem & generosum animum) & lubenter eum gustat, & quum ad cœlum sustulisset oculos: Tibi, inquit, Domine Christe, hoc meum offero sacrificium &c.*

4 *Impuberes*. Simeoni nostro consonat Metaphrastes pag. 942. *Quum hujus civitatis* (Nagran) *& totius regionis juvenes tàm masculos, quàm fœminas redegisset in servitutem, quorum erant multa millia, & alios quidem ipse retinuisset, alios autem tradidisset quibus voluit, reversus est in regiam &c.*

[illegible]

tibi, Rex, eò perſcribenda putavi, ut ſimul te admonerem, ne quemquam Chriſtianum in tuo regno vivere patiaris, niſi fortè, qui ſuam cum tua religione commutare voluerit. Judæos verò fratres meos eâ, qua ſoles, benignitate fovere perge, frater: gratias [1] pro hac tua in eos benevolentia ego rependam, quaſcumque tibi cariſſimas fore tuis literis ipſe me feceris certiorem.

[illegible]

[illegible]

Hæc Rex profanus Judæus Mondero. Quum autem nos eò perveniſſemus, Monderus convocato ad concionem exercitu, Regis literas publicè recitari juſſit: remque ita ſe habere præſens ipſius Regis Legatus atteſtabatur, attexens alia quædam de Chriſtianorum cæde, eorumque ex Homeritide fuga. Tùm verò Monderus ad Chriſtianos, quos ſub ſignis habebat plures, converſus: Audiſtis, inquit, quæ adverſùs veſtræ ſectæ homines decreta actaque fuerint? Quin' ergo vos Chriſtum modò non ejuratis? Neque enim Regibus, qui Chriſtianos expellendos judicarunt, ſum ipſe melior. Ad hæc Miles quidam Chriſtia-

NOTA.

1 *Gratias*. Metaphraſtes pag. 943. *Scripſit etiam ad Alamundarum Ducem Saracenorum, qui erant ſub Perſis, promittens ſe ei etiam daturum pecunias, ſi moveat perſecutionem adverſùs Chriſtianos, qui ſunt ei ſubjecti.*

ܘܡܬܚܦܛܐܝܬ ܐܡܪ ܠܡܠܟܐ . ܠܘ
ܒܙܒܢܝܟ ܗܘܝܢ ܟܪܝܣܛܝܢܐ ܕܢܟܦܘܪ
ܒܡܫܝܚܐ . ܘܐܬܚܡܬ ܡܢܕܪ ܘܐܡܪ .
ܕܐܦ ܩܕܡܝ ܐܢܬ ܕܬܡܠܠ ܡܪܚܬ .
ܘܐܡܪ . ܕܡܛܠ ܕܚܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܠܐ
ܕܚܠ ܡܡܠܠ ܐܢܐ ܘܠܐ ܐܢܫ ܩܐܡ ܠܝ .
ܘܠܐ ܟܠܢ ܗܪܐ ܫܬܩ ܡܢ ܒܪܢܫܐ .
ܘܠܐ ܫܬܩ ܐܢܐ ܕܐܬܟܠܣ ܟܝܠܐ ܠܡܘܬܐ .
ܘܣܝܦܐ ܟܪܝܐ ܫܒܩܗ ܥܡ ܚܒܪܝ ܗܘܐ
ܕܝܠܝ ܘܡܛܝܒ ܕܐܬܚܒܠ ܒܥܘܡܩܐ : ܫܬܩ
ܠܗ ܡܢܕܪ .

ܘܟܕ ܢܦܩܢ ܠܐܬܪܐ ܕܢܥܡܢ ܒܫܒܬܐ
ܩܕܡܝܬܐ ܕܨܘܡܐ : ܐܦܓܥ ܐܝܙܓܕܐ
ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܚܡܝܪܝܐ ܗܘ ܡܝܬ
ܕܡܝܬ . ܗܢܐ ܟܕ ܫܡܥ ܩܛܠܐ ܗܠܝܢ
ܕܐܬܥܒܕܘ ܡܢ ܗܢܐ ܛܪܘܢܐ ܝܗܘܕܝܐ :
ܐܓܪ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܢܥܡܢܝܐ ܘܫܕܪܗ
ܠܢܓܪܢ ܒܥܓܠ ܕܢܐܬܐ ܠܗ ܫܪܪܐ ܟܠ
ܡܕܡ ܕܗܘܐ ܬܡܢ . ܘܟܕ ܐܬܐ ܒܬܪ
ܝܘܡܬܐ ܐܫܬܥܝ ܩܕܡ ܐܝܙܓܕܐ ܟܪܝܣܛܝܢܐ
ܟܕ ܫܡܥܝܢ ܚܢܢ : ܗܠܝܢ ܕܠܥܠ ܟܬܒܢ
ܘܕܩܛܠܘ ܒܗ ܒܥܠܬܐ ܗܕܐ ܬܠܬܡܐܐ
ܘܐܪܒܥܝܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܢܦܩܘ ܠܘܬ
ܛܪܘܢܐ : ܘܐܘܣܦ ܕܐܦ ܠܝܗܘܕܝܐ
ܐܡܪ ܕܐܨܛܥܪ ܥܡ ܒܪܗ ܕܟܠܒ ܡܠܟܗܘܢ ܘܥܡ
ܒܥܠܗ ܕܪܘܡܐ ܒܗܠܝܢ
ܡܠܐ .

stianus, qui in Monderi castris merebatur, divino zelo excitus, promptè confidenterque: Haud tua, Rex, inquit, ætate nos Christiani facti sumus, ut modò Christum ejurare debeamus. Cui Monderus subiratus: Tu'ne, inquit, me præsente hæc effutire audes? At ille: Pro pietate loquuturus, neminem metuere soleo, nec modò hominum metus, ut in ea causa taceam, unquam efficiet. Neque verò mihi gladius brevior est gladio cæterorum, parato experiri summa. Tacuit Monderus, reveritus nobilissimi Viri genus, & quod idem inter regni proceres esset clarissimus, & in armis strenuus.

Inde profecti, Naamanis terras Sabato primo Jejunii tenuimus, ibique Legatus extincti Regis Homeritarum occurrit, qui quum cædem à Tyranno Judæorum commissam à nobis didicisset, Naamanitam quendam pacta mercede jubet, in urbem Nagran quantociùs proficisci, omniaque ibidem gesta quàm diligentissimè explorare. Is itaque post dies Legato Christiano, nobis audientibus, narravit quæ suprà memoravimus, subjecitque, cæsos eadem occasione trecentos [1] & quadraginta proceres, [1]
qui ab urbe Tyranno [2] occurrerant. [2]
Præterea addidit, Judæum Arethæ [3] filio Caleb illorum Principi, [3]
& Rumæ marito insultasse in hæc ver-

NOTÆ.

1 *Trecentos & quadraginta*. Tutidem numerantur à Metaphraste pag.939. *Sequenti autem die quum in loco excelso* Dunaanus *consedisset, vocavit Aretham cum sociis, qui erant numero trecenti & quadraginta*. Et in Martyrol. Rom. die 24. Octobr. *Apud Homeritas in civitate Nagran passio Sanctorum Arethæ, & Sociorum trecentorum & quadraginta, tempore Justini Imperatoris, sub Dunaan Judæo tyranno*.

2 *Occurrerant*. Vide Metaphrast. p. 936.

3 *Arethæ*. Princeps erat Nagrensium, & in locum defuncti Christiani Homeritarum Regis Rex ipse designatus fuerat, ut scribit Dunaanus ad Monderum. Procopius lib.1. de Bell. Pers. cap. 17. narrat, *Aretham Gabalæ filium* Saracenurum Arabum Principem quamplurimis Tribubus à Justiniano Augustu præfectum fuisse, Regiaque dignitate auctum, *novo inter Romanos exemplo*. Et cap. 20. meminit *Kaïs* bujus Arethæ nepotis, ad quem *Nonnosus* ejusdem Justiniani Imperatoris jussu legatiunem suscepit, cujus Summarium exhibet Photius in Bibliutheca Cod. III. At Arethas noster viginti & ampliùs ante annis Martyr uccubuerat, cujus filium, devictu impiu Dunaano, piissimus Elesbaanus Nagrensibus Ducem præfecit, ut legitur apud Metaphrasten, & in ms. Græcurum Menolugio, teste Lambecio lib.5. pag.133. *Gabalæ* numen pru *Caleb* Procopio furtassè obrepsit. Familiæ S. Arethæ nomen erat, cujus diminutivum كليب *Chelaib* hoc etiam tempure apud Arabas celebratur: & familia, seu potiùs Tribus بنى كليب apud Mahometanos scriptores frequenter occurrit. Vide Herbelotium, & Marracium in Prodrumo.

[illegible]

verba. Viden', quo tua te in Christum fiducia adduxerit, bellum adversùs me molientem? Jam resipisce miser, & ejurato Christo, senectuti tuæ consulere serò disce, ne te, quæ socios tuos, involvat pœna. Cui Arethas: De istis, inquit, meritò [1] jam queror, ut qui me bene monentem obaudire noluerint: ajebam siquidem, nullam tuis dictis habendam esse fidem, sed in urbe manendum: & inde armis rem esse transigendam, non verbis: daturum scilicet Christum, quem optabamus, bello finem: nec urbem unquam expugnatum iri, in tanta præsertim rerum omnium copia. Sic illi nimirùm statuerunt, tuis capti artibus. Quamobrem regio te nomine indignum puto: impostorem potiùs dixero. Enimverò Reges, quos vidi multos, pacta conventa servant, & à dolis fraudibusque abhorrent. Quod summum est, datam Christo Deo meo fidem non muto, nec Judæus tui similis apostata fiam. Et vivere quidem, mortemque evadere, meo nunc stare arbitrio sat scio. Attamen diu jam vixi, & liberorum, nepotumque, atque cognatorum magnam catervam relinquo: Rebus insuper belli domique gestis non modicam, Christo favente, collegi famam. Quod in posterum spectat, non dubia, sed certa mihi spes manet, fore ut, quemadmodum vitis resectis superfluis sarmentis uvis exuberat, sic populus noster Christianus in hac urbe frequentissimus sit futurus, & Ecclesia, quam incendisti, magnificentiùs propediem instauretur: Insuper & Christiana religio resumptis viribus regnet, Regibusque imperet, Judæo-

NOTA.

1 *Meritò jam queror*. Eandem S. Arethæ concionem recitat Metaphrastes pag. 940. *Non es*, inquit, *ò Rex*, *causa eorum*, *quæ dicuntur*, *aut fiunt*: *sed nostri cives*, *qui meam contempserunt sententiam*, *quæ tibi non permittebat ingredi civitatem*: *contra autem*, *adversùs te depugnare incitabat &c. Atqui Regem esse oportet veracem & benignum &c. quales ego vidi in India*, *& Æthiopia*, *& ante te in Homeritide &c. Et Deus quidem eorum*, *quæ à te fiunt*, *odio habens improbitatem*, *te*, *qui in eum fuisti impius*, *& infidelis*, *mox deponet ab Imperio*, *idque tradet viro fideli & bono*: *roborabit autem*, *& extollet genus Christianorum*, *magnamque suam efficiet Ecclesiam*, *quam tu igne consumpsisti*, *& humi dejecisti*.

ܢܚܫܟܐ ܡܠܟܘܬܟ ܘܬܒܛܠ ܫܘܠܛܢܟ.
ܠܐ ܬܫܬܒܗܪ ܘܬܐܡܪ ܕܥܒܕܬ. ܕܡܐ
ܕܡܬܝܕܥܬ ܬܐܒܕ.

ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܗܘܐ ܣܒܐ ܪܒܐ ܘܡܝܩܪܐ. 1
ܘܡܚܪܬ ܐܠܥܙܪ ܠܟܪܣܛܝܢܘ ܘܐܡܪ
ܕܟܠܐ ܥܡܐ ܠܣܥܪܘܗܝ ܕܩܪܝܒܝܢ
ܘܚܒܝܒܘܗܝ. ܫܡܥܬܘܢ ܐܚܝ ܡܕܡ
ܕܐܣܗܕܬ ܠܝܗܘܕܝܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪܝܢ
ܫܪܝܪ ܦܬܓܡܝܟ ܐܒܘܢ. ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ. ܫܪܝܪܝܢ ܐܘ ܠܐ. ܘܥܢܘ ܘܐܡܪܝܢ.
ܘܐܡܪ. ܐܢ ܐܢܫ ܡܢ ܕܚܠܬܐ ܕܡܘܬܐ
ܢܟܦܘܪ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܢܦܘܩ ܡܢ ܒܝܢܬܢ.
ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪܝܢ ܚܘܣ ܥܠܝܢ ܐܠܗܐ. ܘܠܐ
ܢܕܚܠ ܐܒܘܢ ܕܟܠܢ ܥܡܟ ܡܝܬܝܢܢ ܚܠܦ ܡܫܝܚܐ: ܘܐܢܫ
ܡܢܢ ܠܐ ܢܦܪܘܫ ܡܢ ܨܕܝܟ. ܘܗܦܟ
ܘܐܡܪ. ܠܟܪܣܛܝܢܐ ܘܝܗܘܕܝܐ ܘܠܚܢܦܐ ܘܐܡܪ.
ܫܡܥܘ ܟܠܟܘܢ ܕܗܪܟܐ ܩܝܡܝܬܘܢ.
ܐܢ ܐܢܫ ܡܢ ܫܪܒܬܝ ܘܡܢ ܚܬܢܝ ܘܡܢ
ܐܚܝܢܝ ܢܟܦܘܪ ܒܡܫܝܚܐ ܘܢܬܩܪܒ
ܠܝܗܘܕܝܐ ܗܢܐ: ܠܐ ܗܘܐ ܠܝ ܒܪܐ
ܘܠܐ ܝܪܬܐ ܘܢܟܣܝ ܡܢ ܝܘܡܢܐ.
ܠܐ ܢܗܘܘܢ ܠܗ: ܢܬܝܗܒܘܢ
ܠܒܢܝܢ ܥܕܬܐ. ܘܐܢ ܐܢܫ
ܡܢ ܐܚܝܢܝ ܢܛܪ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܘܚܝܐ ܒܬܪܝ: ܝܪܬܐ ܢܗܘܐ. ܥܕܬܐ ܕܝܢ

dæorum autem secta tenebris obruatur, tuum regnum concidat, & potestas intereat. Pone ergo fastum, nève aliquid præclarum te gessisse putes: quum enim clarueris, repentè occides.

Hæc ajebat magnus ac venerabilis 1 senex Arethas. Mox Christianos, qui frequentes latus ejus stipaverant, hunc in modum interpellat. Audistis, fratres, quid isti Judæo testatus sim? Cui illi: utique Pater. Arethas: Vera sunt illa, nec ne? Quum respondissent, vera esse: subdidit: Si quis ergo metu mortis concussus, datam Christo fidem mutare cogitat, quantociùs abscedat. Hic sublato clamore omnes dixerunt: Propitius sit nobis Deus, ne timeamus, Pater: omnibus quippè tecum mori pro Christo, est ratum, nec unquam à tuo avelli latere. Posthæc Arethas ad circumstantem Christianorum, Judæorum, & Paganorum turbam conversus: Audite, inquit, quotquot adestis omnes. Si quis fortè ex genere meo, aut affinibus meis, aut cognatione mea à Christo defecerit, & isti Judæo adhæserit, hunc meum esse abnego, & hæredem abnuo, bonaque mea in sumptus construendæ Ecclesiæ cedere volo. Si quis autem meorum Christo fidem servaverit, mihique superstes vixerit, hunc in jus facultatum mearum succedere jubeo, & hæredem dico meum: Ecclesia verò quemcumque ex tribus agris patrimonii mei elegerit, habeat sibi ad fabricæ expensas.

ܐܝܢܐ ܡܢ ܐܪܥܬܐ ܕܢܨܒܐ ܠܗ ܡܢ ܬܠܬ ܩܘܪܝܢ ܕܝܠܝ: ܬܗܘܐ ܠܒܢܝܢܗ ܕܥܕܬܐ ܘܠܣܘܢܩܢܗ.

ܘܗܦܟ ܬܘܒ ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ: ܠܟ ܘܠܟܠ ܕܟܦܪ ܒܡܫܝܚܐ ܟܦܪ ܐܢܐ. ܗܐ ܩܝܡܝܢܢ ܘܥܒܕ.

Mox iterùm conversa ad Regem oratione, Te, inquit, & quoscumque Christum abdicastis, abdico, abjuro, abnuo. En adsumus, arbitrii, juris-

NOTA.

1 *Venerabilis senex*. Annum agebat Arethas nonagesimum quintum, quum martyrium subiit, teste Metaphraste apud Surium pag. 940. ubi eum sic loquentem inducit. *Jam enim ago nonagesimum quintum annum, videns filios filiorum, & filias filiarum*. Quod autem de ejus Testamento subdit Beth-Arsamensis, confirmatur ex eodem Metaphraste pag. 941. & 945.

[illegible]

jurisque tui facti. His porrò Arethæ verbis reliqui Christiani inflammati: En Abraham princeps Patrum, ajebant, te, nosque tecum præstolatur, venientes excepturus. Quicumque à te defecerit, & Christum negaverit, hunc nos omnes abnegamus.

[illegible]

[illegible]

Hæc illi. Quibus vehementissimè commotus *Tyrannus*, lata in omnes capitis sententia, ad supplicium duci jussit, ubi influit torrens (Vadi [1] incolæ vocant,) ibique jugulari, & cadavera in profluentem projici. Interea *Arethas* sublatis in cœlum manibus orabat in hæc verba: Christe Deus, adesto nobis, & confirma nos; animasque nostras suscipe: placeat tibi effusus pro te servorum tuorum cruor, nosque tuo dignos effice conspectu: Confitere nos coram Patre tuo, sicut pollicitus es, & fac, ut Ecclesia ædificetur, & famulo tuo Paulo, cujus ossa flamma dudum consumpsit, alter Episcopus sufficiatur.

[illegible]

Ita demùm postquam se invicem pacis [2] osculo salutassent, signoque Crucis Arethas senex eis benedixisset, cervicem lictori sponte porrexit, & ictum excepit. Mox socii conglobati accurrebant tanto cum animi ardore, ut se invicem comprimerent, interfectique modò Arethæ sanguine aspergerentur. Ita demùm martyrio omnes coronati sunt.

ܘܛܠܝܐ Puer

NOTÆ.

1 *Vadi* وادي: Vox Arabica, quæ Torrentem significat. Metaphrastes *Odiam* non recte vertit: Sic enim habet pag. 941. *Quum sciret ergo Rex eorum mentem esse immutabilem, nec fieri posse, ut eos ad suam traducat sententiam, jussit eos duci ad quendam torrentem, qui vocatur Odias, & ipsis illic amputari capita.*

2 *Pacis osculo*. Iisdem ferè verbis Martyrium S. Arethæ Sociorumque describit Metaphrastes pag. 941. *Hæc quum dixissent, seinvicem sunt amplexi. Primus autem divinus Arethas cervice inclinata, ictum gladii lætanter excipit, & ita ei caput amputatur. Porrò autem reliquus quoque chorus, jucunda, & quæ solvi non poterat, sodalitas, quum quammaxima potuerunt celeritate, se venerando unxissent illius sanguine, tamquam unguento aliquo pretioso, consequenter ad mortem contenderunt, quam gladio properè acceperunt, sibi invicem tempus propemodùm invidentes, utpote quòd quid majus ad honorem tribueretur ei, qui prius erat mortuus, præ illo, qui deinde sequebatur.*

1 [illegible]

Puer erat [1] triennis, quem mater quum ad supplicium raperetur, manu trahebat. Hic Regem sedentem, & regio cultu amictum fortè conspicatus, è matris latere dilapsus, ad illum accurrit, ejusque genua osculatur. Ea pueri simplicitate delectatus Rex, parvulum, ut fit, amplexari cœpit: postremò sic affatur. Quid tibi, mi puelle, mavis? mori'ne unàcum matre, an mecum unà vivere? Cui puer: Per Dominum nostrum, malo cum mea matre mori; propterea que cum matre pergo: dixit enim mihi, veni fili, moriamur pro Christo. Sed dimitte, oro, me, ut ad matrem meam properem, ne fortè non videam morientem: significavit enim mihi, Regem Judæorum edixisse, ut qui Christum abdicare noluerint, interficiantur: ego autem Christum abdicare nolo. Cui Rex: undenam tandem Christum nosti? Tum Puer: Quotidie ad Ecclesiam ventitans cum matre, ibi illum video. Subdit Rex: Me'ne amas, an matrem? Puer: Per Dominum nostrum, matrem. Cui rursus Rex: Me'ne amas, an Christum? Puer: magis Christum, quàm te. Quorsum ergo, subdit Rex, huc modò procurrens, genua mea osculatus es? Putabam, respondit Puer, te esse Regem Christianum, quem in Ecclesia videbam, nec huc usque noveram, te Judæum esse. Rex: Dabo tibi nuces, & amygdala, & ficus. Puer:

N O T A.

1 *Puer erat triennis*. Quinqnennem fuisse (quod & vero propius est) asserit Metaphrastes pag.942. qui etiam ejus, ac matris martyrium paulò aliter describit. *Quædam autem mulier*, inquit, *habens puerum prætercurrentem, non plus quàm quinque annos natum, quum videret ea, quæ fiebant, & ad similem accensu esset æmulationem, citissimè accurrens, quum ipsa quoque accepisset sanguinem, se illo unxit, & filium. Deinde ipsum Regem ludificabatur, eum vocans Tyrannum &c. Illius verò satellites, iis quæ dicebantur auditis, comprehensam statim mulierem ducunt ad ipsum Regem &c. Ille autem quum nec ei fecisset dicendi potestatem, & nec eam quidem interrogasset, eam condemnat, ut igne moreretur. Statim ergo fuit congesta materia, & ignis ei subjectus &c. Deinde fuit etiam alligata mulier &c. Puer autem qui solus remanserat, dolebat, indignabatur &c. non ferens matris absentiam. Porrò autem in gyrum vertens oculos, & amicissima lingua matrem requirens, videt Regem sedentem in excelso, & ad ipsum accurrit, oculos habens plenos lacrymis. Deinde se provolvit ad illius pedes, pro matre rogans, ut poterat. Ille autem eo accepto, & genibus imposito (erat enim Puer scitus & elegans, & qui, ut puer, suaviter balbutiebat) rogabat, cum quo mallet versari, & quem magis diligeret. Ille autem, matrem, dicebat, matrem: & eam deflebat assiduè. Propter eam, inquit, veni, & rogo, ò Rex, eam solvi, ut me quoque simul assumat ad martyrium. Illa enim me sæpè ad hoc hortata est.* Reliqua fere ad verbum ex Simeone nostro descripta sunt, quæ vide loc. cit.

ܠܡܫܝܚܐ ܕܫܡܥ ܐܢܐ ܠܟ ܡܠܟܐ. ܐܡܪ
ܠܗ. ܡܬܢܟܦܢܐ ܐܝܟ ܢܦܫܗ ܒܓܘܗ.
ܐܡܪ ܠܗ . ܡܠܟܐ ܠܘܬܝ ܘܗܪܟܐ ܐܝܬ
ܒܪܫܡܫܢܐ ܗܘ ܘܫܪܐ ܗܘܝܬ ܠܟܠܬܐ :
ܠܐ ܢܒܥ ܗܘܝܬ ܘܣܪܘܚܐ ܐܢܬ. ܐܡܪ
ܠܗܘܢ . ܡܘܬ ܐܢܐ ܠܟ ܒܥܘܪܐ ܘܡܟܘܪܐ
ܘܐܠܐ . ܐܡܪ ܛܠܝܐ. ܠܐ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܐܦܠܐ
ܐܢܐ ܒܥܘܪܐ ܘܣܘܦܘܪܐ. ܐܠܐ ܡܫܒܩܝܢ
ܐܢܐ ܠܘܬ ܐܡܝ. ܐܡܪ ܠܗ . ܩܘܡ
ܙܒܢ ܗܘܝܬ ܐܝܟ ܠܟܝ ܟܪܐ. ܐܡܪ
ܛܠܝܐ. ܠܐ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܦܩܐ ܐܢܐ ܙܒܢܝܢ
ܡܢܗ ܘܐܬܘܗܝ ܕܫܡܥ ܡܫܪܐ . ܘܠܐ
ܠܡܫܒܩ ܐܡܪ ܘܐܬܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ
ܠܘܬܝ ܘܪܚܡܬܝ. ܢܙܗ ܠܡܥܪܐ ܕܟܠ
ܕܡܟܐ ܘܥܡ ܛܠܝܘܬܗ ܛܠܝܬܗ ܡܫܡܫܢܐ
ܘܢܫܬܒܩ . ܘܐܡܪ ܚܕ ܡܢ ܪܘܪܒܢܐ
ܕܛܠܝܐ. ܐܬܝܬ ܘܡܬܟܠܐ ܗܢܐ ܠܟ
ܘܗܘܐ ܒܪܐ ܠܡܠܟܬܐ. ܐܡܪ ܠܗ
ܛܠܝܐ. ܡܦܫܩܐ ܦܘܡܟ. ܐܡܝ ܛܒܐ
ܠܝ ܡܢ ܡܠܟܬܐ ܘܡܘܒܠܐ ܠܝ
ܠܥܕܬܐ. ܘܟܕ ܐܚܕܘܗܝ ܠܗ: ܢܟܬܗ
ܠܡܠܟܐ ܒܥܩܒܗ ܘܐܡܪ. ܐܘܟܝܢ
ܝܗܘܕܝܐ ܒܝܫܐ ܐܫܒܘܩ ܐܢܐ ܐܙܠ
ܘܐܡܘܬ ܥܡܗ . ܘܡܘܬܒܗ ܠܚܕ ܡܢ
ܪܘܪܒܢܐ

Puer: nequaquam per Christum: non comedam nuces Judæorum. Sed sine me, quæso, ad matrem ire. Rex: mecum potiùs hìc maneto, & fias mihi filius. Puer: neutiquam per Christum, non manebo, quia fœtes, & non bene oles, sicut mater mea. Tùm verò Rex ad ponè stantes: An verò animadvertistis, ait, pessimam hanc stirpem, quam ab ineunte ætate seduxit Christus, ut illam perderet? Interim quidam ex procerum ordine Puerum sic interpellat: Veni mecum, & ducam te, ut Reginæ filius fias. Respondit Puer: O colaphis dignum os, Reginâ potior mihi est mater, quæ me ad Ecclesiam ducit. Postquam verò se usque teneri invitum sensit, Regis femur dentibus impetit, inclamans: Heus Judæe nequissime, dimitte me, ut ad matrem pergam, & unàcum ipsâ moriar. Postremo Rex Parvulum cuidam ex procerum suorum numero traditum, jubet diligenter educari, donec adultus aut Christum ejuraret, & sic supplicium evaderet, aut si contra in Christi fide usque perseveraret, necaretur. Quumque 1 Puer à servo ejus abduceretur, luctabatur pro viribus, pedes quatiens, & matrem appellans: Succurre, mater, ajebat, & tolle me, & ad Ecclesiam deducito. Cui mater: Ast nunc perge fili, cogita te Christo commendatum, & noli flere, sed præstolare me in Ecclesia apud Christum, quantociùs ad te redituram. Hæc fata,

NOTA.

1 *Quumque Puer à servo.* Reliqua hujus Pueri gesta vide infrà apud Joannem Asiæ Episcopum: quæ tamen nullo pacto cohærent cum iis, quæ de eodem refert Metaphrastes pag. 942. *Quum eam autem* (inquit, hoc est, matrem) *vidisset injici in ignem, vehementiùs inflammatus visceribus, audet statim Puer aliquid fortius: & quum flevisset ad genua tyranni Dunnan, se inclinans, acriter ipsum Regem mordet in femore. Ille autem simul atque sensisset morsum, & fuisset conturbatus, eum repentè abjicit, & eum tradit cuidam ex Senatu, ut ab illo aleretur maximè Judaicè, & abjuraret Christianismum. Et ille quidem abibat, accepto Puero, admirans ea, quæ facta fuerant, & simul etiam narrans aliis. Interim autem Puer, eo inscienta, cursu contendit ad matrem, & insilit in mediam fornacem, matremque ut ei videbatur, complexus, & pulcherrimum bustum seipsum ei tradens, fit cum ipsa hæres coronæ martyrii.* Metaphrasti consonat Martyrologium Romanum ad diem 24. Octob. ubi Pueri matrisque martyrium his verbis describitur: *Post quos Christiana mulier incendio tradita est; cujus filius annorum quinque, quum balbutiendo Christum consiteretur, nec blanditiis, nec minis retineri posset, in ignem, ubi mater ardebat, se præcipitem dedit.*

[illegible]

fata, cervicem porrigit, decollatur.

[illegible]

Hæc ubi tùm hisce literis, tùm propagata multis rumoribus fama innotuere, omnes Christiani in his locis commorantes indoluerunt: Eaque nos quoque vobis perscribenda duximus, ut sancti & fideles Antistites cognita rerum in Homeritide gestarum serie, Sanctorum Martyrum commemorationem peragant. Quod reliquum est, vestram caritatem etiam atque etiam obtestamur, ut quamprimùm monasteriorum Præfectis, & Episcopis, in primis verò Alexandrino [1] ista significentur, ut Regem Æthiopum ad ferendam Homeritis opem suis literis cohortetur: Simulque curetis, ut Pontifices Judæorum Tiberiade commorantes adigantur scribere ad istum Regem Judæum, qui modò apparuit, ut à bello & persecutione Homeritarum inposterum abstineat.

[illegible]

Cætera, quæ in Epistola sequuntur, Salutationes [2] continent Episcoporum, & Abbatum illius temporis.

Hactenus Beth-Arsamensis in Epistola ad Simeonem Gabulæ Abbatem. Pergit Dionysius Patriarcha ex Joannis Asiæ Episcopi Chronico narrare historiam Pueri illius Homeritæ, quam Beth-Arsamensis imperfectam reliquit: Sic autem scribit fol. 104.

De

NOTÆ.

1 *Alexandrino*. His, & hujusceemodi literis, & Abrahami in primis testificatione commotus Justinus Imperator, Regem Æthiopum ad movendum in Homeritas bellum incitavit, teste Metaphraste, qui de eodem Abrahamo hæc subjungit pag. 943. *At ille legatione sua ex animi sententia perfunctus, omnia exposuit Justino Imperatori, & præsertim quæ à Rege Homeritarum facta & scripta sunt contra Christianos. Ille autem sine mora scripsit ad Asterium Alexandriæ Episcopum, ut incitaret Regem Æthiopum ad movendum arma adversùs Homeritas. Eadem quoque ipsi Regi Æthiopum per literas nunciavit &c.* Sed de Alexandrino Patriarcha, quem Metaphrastes *Asterium* vocat, mox sermo erit in Notis ad Historiam Joannis Asiæ Episcopi.

2 *Salutationes*. Horum nomina neque in nostro, neque in altero Vaticano Codice exprimuntur.

De Puero hoc Parvulo, de quo in superiori Martyrum historia narratur.

ܥܠ ܛܠܝܐ ܗܢܐ ܙܥܘܪܐ ܕܢܟܬ ܒܡܟܬܒܢܘܬܐ ܗܘܐ ܕܣܗܕܐ ܡܢ ܠܥܠ.

ܘܙܕܩܐ ܐܬܚܙܝ ܠܢ ܘܠܐ ܢܫܬܩ
ܒܫܬܩܐ ܐܦ ܥܠ ܛܠܝܐ ܗܘ ܙܥܘܪܐ
ܕܢܟܬ ܡܢ ܠܡܠܟܐ ܒܡܟܬܒܢܘܬܐ ܗܘܐ
ܘܢܟܬܗ ܠܡܠܟܐ ܒܥܛܡܗ ܟܕ ܐܡܪ
ܕܫܒܘܩܘܢܝ ܐܙܠ ܐܢܐ ܠܘܬ ܐܡܝ:
ܘܐܚܕܗ ܟܕ ܡܦܝܣ ܠܗ ܘܠܐ
ܐܬܛܦܝܣ ܠܗ: ܘܐܫܠܡܗ ܠܚܕ ܡܢ
ܪܘܪܒܢܐ ܕܝܠܗ ܕܢܪܒܝܘܗܝ ܕܡܐ ܕܪܒܐ
ܐܢ ܠܐ ܟܦܪ ܒܡܫܝܚܐ ܢܩܛܠܝܘܗܝ. ܟܕ ܓܝܪ
ܩܛܠܘܗܝ ܗܘܘ ܟܘܫܝܐ ܠܡܠܟܐ
ܘܐܘܒܕܘ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܚܡܝܪܝܐ:
ܗܘ ܕܝܢ ܛܠܝܐ ܗܘ ܦܠܛ ܡܢ ܩܛܠܐ ܘܪܒܐ.
ܘܟܕ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܟܪܝܣܛܝܢܐ ܕܬܡܢ
ܫܡܥܗ ܐܝܬܝܗ. ܘܪܒܝܗ ܒܦܠܛܝܢ.
ܘܟܕ ܥܒܪ ܡܢ ܥܠܝܡܘܬܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܣܗܕܐ
ܘܐܘܪܒܗ ... ܐܝܟ ܣܗܕܐ ܘܥܒܕܗ ܪܫ ܦܛܪܝܩܐ
ܡܫܡܫܢܝܬܐ: ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܪܫܝܬܐ
ܘܐܦ ܐܝܟ ܕܠܗܘܢ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܡܬܚܫܒܢܐ
ܕܝܠܗ ܘܫܡܗ ܕܝܢ ܒܠܫܦ ܗܘܐ ܗܘ
ܘܐܬܪܗ ܠܘܬ ܡܠܟܐ . ܫܕܪܗ ܘܐܦ ܚܢܢ
ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ. ܠܚܘܕܝܐ ܗܘܬ ܗܘܬ
ܬܡܝܗܘܬܐ ܠܢ ܡܢ ܛܒܬܐ ܡܫܟܢܢܘܬܐ
ܕܝܠܗ ܡܬܒܩܪ ܗܘܐ . ܗܢܐ ܕܐܦ
ܒܐܦܘܗܝ ܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܗܘܐ ܟܕ
ܬܘܒ ܗܘܐ ܡܬܒܩܪ ܗܘܐ ܕܬܘܢܬܗ ܡܢ
ܨܦܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܕܚܕܪ ܗܘܐ
ܥܠ ܥܕܬܐ ܘܡܨܠܐ ܗܘܐ ܘܐܦ ܦܪܣ
ܥܡ ܡܣܟܢܐ ܕܡܠܟܐ ܝܗܒ ܗܘܐ ܘܐܦܢ ܣܒܪܘܗܝ
ܗܘܐ

ÆQuum visum est, haud silentio præterire parvulum illum Puerum, qui in præcedenti historia Regem in femore momordisse dicitur, ac dixisse: Sine me, quæso, ad matrem ire, & cum illa mori: quemque apprehensum Tyrannus, quum videret, quod sibi nequaquam morem gereret, cuidam ex procerum suorum numero educandum tradidit, ut adultus, nisi Christum abnegaret, necaretur. Nam quum Æthiopes Regem illum interfecissent, ac omnes Homeritidis Judæos delevissent, Puer ille intentatam necem evasit, adolevitque. Quum verò ejus fama ad Christianum Regem, qui ibi constitutus fuerat, perlata fuisset, adductum in Aulam Puerum educari jussit, donec ephebos excederet. Tùm verò eum velut Christi martyrem complexus, Principem Patriciorum creavit, & secretorum consiliorumque suorum conscium esse voluit. Baisar is dicebatur. Eum denique ad Justinianum Imperatorem legatum misit, & nos diu cum ipso versati sumus. Admirabamur autem in primis bonam viri voluntatem, mansuetudinem, animi demissionem, & ingenuitatem, quam in ipsius vultu videre erat: necnon assiduam compunctionem, & continuam mentis in Deum elevationem: nam à mane usque ad vesperam Ecclesias urbis Regiæ perlustrans, orabat, & stipem pauperibus ex iis quæ ab Imperatore ipsi suppeditabantur, erogabat. Jejunium verò usque ad vesperam quotidie producebat. Denique quum omnes probitatem viri obstupescerent, & hæc aliaque de ipso narrarent, tunc demùm compertum fuit, eum esse parvulum illum Puerum, qui

ܗܘܐ ܒܪܟܒܬܗ : ܟܕ ܩܡ ܪܘܓܙܐ ܠܡܠܟܐ
ܡܬܡܪܡܪ ܗܘܐ ܒܟܣܝܘܬܐ ܕܡܬܦܪܣܡܐ
ܡܠܟܘܬܐ ܡܫܪܐ ܘܡܛܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܩܡ

qui Judæum abnegavit, insuper & contumeliis affecit, & in femore momordit. Ille verò ægre ferebat ista divulgari. Hæc de martyre Dei.

ܩܕܡ ܕܢܬܡܗܝܢ ܗܘܐ ܠܗ ܩܡ ܡܠܟܐ: ܟܕ ܙܥܪ ܗܘܐ ܠܗܝܡܢܘܬܗ ܕܥܒܕܐ ܠܡܫܝܚܐ
ܦܠܘܢ ܡܬܩܠܐ . ܘܡܫܪܬܐ ܟܕ ܕܘܟܝܢ ܐܝܪܘܢ ܗܘܘ ܩܠܝܠܝܢ ܣܓܝ ܘܡܬܬܗܘܐ
ܘܡܬܟܠܝܢ ܗܘܘ ܠܟܠܗܘܢ: ܘܡܩܢܝܢ ܚܡܬܐ ܠܡܢܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܠܡܗܘܢ
ܗܘ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܩܫܝܢ ܒܗ ܒܗܘ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܕܢܗܘܐ ܠܩܘܒܠܗܘܢ ܘܡܬܪܐ ܢܦܩܘܗܝ
ܠܡܫܝܚܝܐ. ܟܕ ܗܘ ܠܐ ܙܥܐ ܗܘܐ ܘܦܠܚܝܢ ܠܟܠܗܘܢ ܢܗܘܘܢ. ܘܦܠܚܝܢ ܕܢܩܒܠ
ܡܩܠܐ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ.

De Judæorum verò Homeritarum tyrannide per Æthiopiæ Regem compressâ, idem Dionysius ex Joannis Chronico hæc scribit loco cit.

1 *De Rege [1] Æthiopum, deque expeditione ejus, & de Tyranni ac populi Judæorum cæde.* 1

ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫܝܐ ܘܥܠ ܡܦܩܬܗ ܘܥܠ ܩܛܠܗ
ܕܛܪܘܢܐ ܘܕܥܡܐ ܝܗܘܕܝܐ.

ܟܕ ܫܡܥ ܕܝܢ ܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫܝܐ ܗܘ
ܕܩܛܠܗ ܠܡܠܟܐ ܩܕܡܝܐ ܕܚܡܝܪܝܐ
ܡܢ ܟܕ ܗܝܡܢ ܗܘܐ ܕܡܫܝܚܝܐ
ܟܕ ܝܕܥ ܚܒܠܗ ܗܘܐ ܘܥܠ ܛܪܘܢܘܬܐ
ܕܝܗܘܕܝܐ ܛܢܢܐ ܘܚܝܠܘܬܐ:
ܘܐܦ ܚܝܠܗ ܘܒܕܪ ܫܪܟܐ ܘܩܛܠ
ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܚܡܝܪܝܐ ܘܐܩܝܡ
2 ܡܠܟܐ ܐܒܪܗܡ ܫܡܗ ܘܡܠܟܐ
ܡܫܝܚܝܐ

Quum hæc accepisset Rex Æthiopum, qui interfecto primo Homeritarum Rege Christianam fidem amplexus fuerat, quumque Christianæ rei excidium & Judæi tyrannidem comperisset, zelo incensus, copias adversùs Tyrannum eduxit, captumque occidit: exercitum quoque ejus delevit, & universos Homeritidis Judæos funditùs extirpavit: Regem denique Christianum, zeloque fidei præditum, Abraham [2] nomine, Homeritis præfecit. Atque 2

NOTÆ.

1 *De Rege Æthiopum*. Hæc fusiùs narrantur à Metaphraste apud Surium à p. 943. quem vide: & in antiquissimis mensis Octobris Menologii Græcorum Codicibus mss. teste Lambecio lib. 5. pag. 133. Consule Pagium ad annum 522. num. 9.

2 *Abraham*. *Virum pium, & Christi nomine gloriantem* appellat Metaphrastes apud Surium pag. 946. cujus verba descripta leguntur in ms. Græcorum Menologio apud Lambecium loc. cit. Procopius lib. 1. de Bell. Persico cap. 20. ad annum Justiniani 5. Christi 531. meminit *Hellesthæi* Axumitarum Regis: quem rectè Baronius ann. 523. num. 30. judicavit esse filium *Elesbaani*, seu *Aidog*, de quo nos suprà: aitque eum Christianæ Religionis cultorem eximium fuisse, & quum audisset, Judæos ac Gentiles Homeritas, illius oræ Christianis tributa suprà modum imponere, iis bellum indixisse, & commisso prælio magnum Homeritarum numerum, ipsumque adeò Regem vita spoliasse, subrogato in ejus locum *Esimiphæo* Christiano & Homerita. Subdit Procopius, haud multo post commota in Esimiphæum Regem seditione, hunc in Castellum inclusum esse, Regnumque ab Homeri-

ܡܫܘܚܬܐ ܘܐܬܦܢܝܘ ܘܫܟܢܘ ܟܪ̈ܝܣܛܝܢܐ
ܡܫܝܚܝܘܬܐ . ܘܐܦ ܐܫܬܕܪ ܐܠܟܣܢܕܪܝܐ
ܠܐܢܫ ܡܢ ܕܗܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܪܬܘܕܘܟܣܐ
ܘܦܛܪܝܪܟܐ

que ita universis Christianis, qui ob persecutionem & Judæorum metum dispersi dissipatique fuerant, collectis, Christiana Religio in illa regione restituta est. Misit autem [a] Alexandriam, 1

meritis delatum *Abramo* Viro Christiano. Quod quum accepisset Hellestæus, confestim eò destinavit exercitum, qui cum Abramo congressus magnam accepit cladem. Defuncto Hellestæo, tributum pactus est Abramus ejus successori, & ita asseruit sibi Regnum. Hactenus Procopius. *Ex his liquet,* inquit Pagius ad ann. 523. num. 7. *postquam Elesbaanus Monachalem vestem induit, Homeritas mota seditione, Abraamium Regem suum Christianum è solio dejecisse, & alium, cujus nomen ignoratur, in ejus locum substituisse; sed hunc ab Hellestæo Elesbaani successore in prælio necatum, & in ejus locum Esimiphæum Virum Christianum subrogatum esse: quo etiam in Castellum incluso, Abramus Vir Christianus Rex Homeritarum dictus.*

1 *Misit autem Alexandriam.* Metaphrastes pag. 945. *Reversus ergo Elesbaan ad civitatem Thare, omnes interemit, qui erant in regia, & quum vellet Ecclesiam in ea ædificare, fuit ipse primus opifex ædificii. Significavit autem omnia, quæ gesta fuerant, Pontifici Alexandriæ, & per illum Justino Imperatori. Patriarcha autem Alexandriæ, ordinatum Episcopum misit ad Homeritas. Qui quum illis consecrasset Templum, quod fuerat ædificatum, baptizat quidem omnes, qui erant in civitatibus & pagis Homeritarum, in nomine S. Trinitatis. Ex eis autem ordinat Diaconos, & Presbyteros: & Ecclesiis, quæ erant in regione, reddit statum suum solitum.* Eadem in ms. Menologio Græcorum apud Lambecium lib. 5. pag. 133. *Asterium* Alexandrinæ tunc Ecclesiæ præfuisse, idem Metaphrastes affirmaverat suprà pag. 943. quem proinde Eminentissimus Baronius num. 40. existimat, à Justino Imperatore anno 521. ad illam Cathedram evectum fuisse. Contrà Pagius ad prædictum annum num. 18. nullum inter Episcopos Alexandrinos locum *Asterio* tribuit, quum *nulla ejus mentio sit nec in Chronico Nicephori, nec in Tabulis Theophanis, nec in Chronico Victoris Tununensis, nec in Historia Patriarcharum Copticarum, nec in Breviario Liberati, nec in Libro Leontii de Sectis Act. V. qui Episcoporum Alexandrinorum seriem accuratè digessere.* Quare autumat doctissimus Vir, *Asterii* nomen in margine ab aliquo Sciolo additum voci *Patriarchæ*, progressu temporis, ut non rarò contigit, in textum irrepsisse. Garnerius in Notis ad Liberatum cap. 19. *Asterium* putat Timothei Episcopi Alexandrini cognomentum fuisse: nam Alexandrini, inquit, post S. Cyrilli mortem soliti erant cognomines Episcopos agnominibus discernere: atque ita Timotheum alterum *Ælurum*, & alterum *Salofaciolum* appellarunt: à quibus ut tertium distinguerent, *Asterium* dixerunt. Sed, ut bene advertit Pagius loc. cit. hæc conjectura minimè admittenda, quum *Timotheus* fuerit Episcopus hæreticus; *Asterius* verò dicatur Episcopus Orthodoxus in laudata Vita à Metaphraste edita. Si Chronicis Ægyptiorum credendum est, Asterium Catholicum Alexandriæ Patriarcham habemus sub initium Imperii Justini in locum Timothei hæretici subrogatum. *Apollinarem* appellant Severus Asmonæorum Episcopus in Serie Patriarcharum Alexandriæ, & Ebnarrahebus in Chronico Orientali ab Ecchellensi edito p. 146 quorum hæc sunt verba: طيموثاوس . في ايامه توفي انسطاسيوس الملك المومن وملك بعده يوسطيانوس الخلقدوني . فاقام عوضا من طيموثاوس ابوليناريوس :

Timotheus. Ejus tempore defunctus est Anastasius Imperator Orthodoxus (nimirùm, Jacobita) *& Imperium post illum suscepit Justinus Chalcedonensis, qui pro Timotheo Apollinarem substituit.* Nec rejici possunt, quasi Asterium cum Apollinari confundant, qui quintæ Synodo anno 535. interfuit: nam duos Apollinares disertè distinguunt: Primum asserunt Timotheo Dioscori Junioris successori substitutum fuisse à Justino circa annum Christi 520. Alterum à Justiniano in locum *Pauli Thebæi* (ut vocant,) seù *Zoili* promotum: de quo hæc Evagrius lib 4. cap. 37. *Alexandriæ verò pulso, ut suprà relatum est, Theodosio, Zoilus ad Episcopatum promotus est. Quo ad prædecessores suos adjuncto, Apollinaris Sedem illam regendam suscepit.* Utrumque autem Orthodoxum fatentur, dum *Hæreticum* hæretici ipsi appellant. Hæc non viderat doctissimus Pagius, qui Metaphrastæ Historiam nonnullarum fabellarum accusans, ex eo maximè capite reprehendit, quod Orthodoxus Alexandriæ Patriarcha dicatur. *At quum Ecclesia Alexandrina* (inquit ad annum 523. num. 5.) *à Patriarcha Hæretico hoc tempore regeretur, vera in hac narratione falsis miscentur.* Et eodem anno num. 9. *At quum certum sit nullum Episcopum Catholicum hoc tempore Ecclesiæ Alexandrinæ præfuisse, ut jam demonstravimus, Menologiis illis fides in omnibus nullo modo adhiberi debet.* Tota Pagii ratio in eo stat, quod nulla *Asterii*, vel cujuspiam alterius Orthodoxi Alexandrinorum Episcopi mentio fiat in Chronico Nicephori, aut in Tabulis Theophanis, vel in Chronico Victoris Tununensis, aut in Historia Patriarcharum Copticarum, vel in Breviario Liberati, seù in Libro Leontii de Sectis. Sed nomen *Apollinaris* exstat in Historia Patriarcharum Copticarum, legitur in Chronico Orientali, sedisse dicitur contra Timotheum Justini jussu apud omnes Histo-

ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ. ܘܩܒܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܢ ܬܡܢ
ܩܕܡ ܕܬܐܚܘܕ ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܕܟܠܩܝܕܘܢ ܠܗܠܝܢ ܐܬܪ̈ܘܬܐ
ܟܕ

driam, & Episcopum 1 inde accepit antequam Chalcedonensis 2 Synodus ea loca pervasisset. Qui quum regio-

Historicos Ægyptios, qui hac de re accuratissimè scripserunt. Quare meritò ait Baronius, *nullam rationem pati, ut dicatur sub omnium maximè Pio Imperatore Justino caruisse illam Ecclesiam aliquo Episcopo Orthodoxo*. Neque morari nos debet responsio Pagii, qui ad annum 521. num. 18. laudatum Eminentissimi Baronii argumentum sic infringere conatur: *nimirùm, haud eo statu res fuisse Alexandrinas, ut ei, sicut aliis, Justinus Imperator facilè mederi posset, populo ipso pariter cum suis Episcopis in hæresim captivo deducto, cui patrocinari etiam magno cum vitæ discrimine parati essent. Neque Justinus, aut alii Imperatores, qui Ecclesiæ bono consulebant, relictis Episcopis hæreticis, qualis fuit Timotheus, anno 519. ad illam Cathedram evectus, alios præficiebant, sed illos Sede pellebant*. Nam inprimis falsum est, Catholicos Imperatores sedibus duntaxat hæreticos Episcopos deturbare solitos fuisse, quin eorum loco Orthodoxos subrogarent. Justinus enim pulso Severo Antiocheno Paulum præfici curavit, Justinianus pro Anthimo CP. Epiphanium substituit, & in locum Theodosii Alexandrini Zoilum subrogavit, teste Evagrio lib. 4. cap. 4. & 11. ut innumera penè aliorum exempla omittam. Deinde haud graviores erant Alexandrinorum turbæ sub Justino, quàm fuerant sub Leone, aut fuerunt posteà sub Justiniano: Et tamen hic quidem pulso Theodosio, cujus ex ore omnes Alexandrini pendebant, Zoilum, seù Paulum Episcopum ordinari jussit: ille verò acto in exilium Timotheo Æluro, cui Ægyptii omnes tamquam Dioscorianæ hæreseos hæredi patrocinabantur, Salofaciolum Timotheum Alexandrinæ præfecit Ecclesiæ. Quod autem Pagius Timotheum asserit anno Christi 519. ad Cathedram Alexandrinam evectum fuisse, id certissimis argumentis refellam, quum de Severo Antiocheno sermo erit: Nam ex Epithroniis hujus Homiliis ostendam, Timotheum Alexandriæ Episcopatum jam fuisse adeptum, antequam Severus Antiochia pelleretur, hoc est, ante obitum Anastasii Imperatoris anno 518.

1 *Episcopum*. Nempè, S. Gregentium Episcopum Urbis *Taphar*, quæ in Actis S. Arethæ *Thare* appellatur: Erat autem celeberrima Arabiæ Felicis Urbs, & Homeritarum Regia, quæ à Ptolemæo Geograph. lib. 8. in VI. Asiæ Tabula vocatur Σαπφαρ. Vide Lambecium lib. 5. pag. 131. ubi refert, in Biblioth. Cæsarea extare, *Sancti Gregentii Archiepiscopi Taphareusis Legislationem sub nomine Abramii Regis Homeritarum*, sivè, *Abramii Regis Homeritarum Leges à S. Gregentio Archiepiscopo Taphareusi compositas*. Ejusdem S. Gregentii *Disputatio cum Erbano Judæo* prodiit in Tom. 1. Bibliothecæ Patrum Parisiensis, de qua consule Pagium ad ann. 523. à num. 10.

2 *Chalcedonensis Synodus*. Sic de Sacro Concilio loquitur Joannes Asiæ Episcopus Monophysita, & ex eo Dionysius Jacobitarum Patriarcha: quibus verbis videntur innuere, Homeritas hæreticum Episcopum à Timotheo heterodoxo Patriarcha, non Catholicum ab Asterio, seù Apollinari Orthodoxo, accepisse. At ex Beth-Arsamensi, Procopio, Theophane, ac Metaphraste jam suprà ostendimus, tàm Elesbaanum Æthiopum, quàm Abraamium Homeritarum Regem Christianos Orthodoxos fuisse, qui proinde hæreticum Episcopum ab Heterodoxo Patriarcha haudquaquam suscepissent, maximè sub Justino Catholico Imperatore, qui Fidem & Regnum Christianis Homeritis asseruerat, nec passus fuisset Monophysitas Episcopos eò mitti, qui ejusdem sectæ Patriarchas sedibus suis deturbaverat. Quare nisi Joannem & Dionysium ex nimio suæ sectæ amore veritatem historiæ in hac parte neglexisse dicamus, suspicari valde licet, eos de Homeritis uno tenore narrasse, quæ in plures annos digerenda erant, & Abrahamio primo Homeritarum Regi tribuisse, quod ad postremum Abrahamium referre debebant. Nam ex Procopio lib. 1. de bello Pers. cap. 20. suprà ostendimus, Abrahamio è solio dejecto, Homeritas Regem quendam sibi præfecisse, quo ab Hellestæo Æthiopum Rege necato, Esimiphæum in ejus locum subrogatum; Esimiphæo demùm in castellum incluso, Abrahamium alterum Regni sceptra tenuisse. De hoc autem Abrahamio Joannem & Dionysium loqui, argumento est, quod de Theodosii hæretici Alexandrinorum Patriarchæ exilio subjungunt: Illud enim contigit anno Christi 536. Justiniani 10. ut latè Baronius num. 116. vel 538. ut contendit Pagius ad ano. 536. num. 15. quo tempore non primus, sed postremus Abrahamius Homeritis regnabat, teste Procopio loc. citat. ad annum 5. Justiniani. Prætereà quum uterque Monophysita Scriptor de Episcopo Homeritarum dicat, ܐܬܪܐ ܗܘ ܘܕܒܪ
ܩܠܝܠ ܙܒܢܐ ܗܘܐ ܕܒܪ ܗܘ ܐܬܪܐ ܘܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ:

Qui quum regionem illam brevi rexisset, vita functus est, satis manifestè apparet, eos non de S. Gregentio primo post restitutum Homeritarum Regnum Episcopo loqui, sed de altero Monophysita, quem fortasse Theodosius Patriarcha Alexandrinus illuc miserat: nam S. Gregentius (si Disputationi ejusdem cum Erbano Judæo, quæ exstat in Biblioth. Patrum, credendum est,) triginta annis Taphareusem Ecclesiam administravit: *Paulò siquidem post Regis obitum & ipse vitam cum morte commutavit*, ut habetur in fine illius Disputationis. Atqui Rex *trigesimum annum Regni sui agens, in pace è vivis excessit, cui ante migrationem B. Gregentius prædixerat*, ut ibidem narratur.

ܩܕ ܕܒܪܗ ܩܠܝܠ ܠܐܬܪܐ ܘܐܫܬܢܝ :
ܘܐܬܐ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܚܡܝܪܝܐ.
ܘܫܡܥ ܗܘܐ ܠܟܠܩܕܘܢܝܐ ܕܥܠܘ
ܠܗ ܠܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܘܛܪܕܘ ܡܢ ܟܘܪܣܝܗ
ܘܬܐܘܕܘܣܝܘܣ ܘܟܠܩܕܘܢܝܐ. ܗܢܐ ܕܝܢ
ܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܟܪܐ ܠܗ ܗܘ
1 ܩܒܠ. ܡܢ ܡܠܟܐ ܗܘ ܡܕܒܪܢܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ
ܘܗܘܐ ܡܕܒܪܢܗ ܕܬܐܘܕܘܣܝܘܣ ܘܕܟܠܩܕܘܢܝܐ ܠܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܘܐܬܪܗ ܘܗܦܟ
2 ܠܐܬܘܪܗܘܢ ܡܛܠ ܕܡܗܝܡܢܘܬܐ ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܩܒܠ ܠܬܐܘܕܘܣܝܘܣ : ܐܦܠܐ ܠܗ
ܗܘ ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܩܒܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܢ ܟܠܩܕܘܢܝܐ.

regionem illam brevi rexisset, vita functus est. Quumque Homeritarum 1 Rex invectum in Alexandrinorum urbem Chalcedonense Concilium, ejectumque propter Fidem Theodosium 2, ac Sede sua, quòd Synodum amplecti detrectaret, deturbatum comperisset; ipse quoque ea re offensus, Episcopum ex urbe Alexandria recipere noluit.

Per-

NOTÆ.

1 *Homeritarum Rex*. Abrahamius, qui Esimiphæo in Castellum incluso, regnum sibi vendicavit. Hunc Procopius loc. citat. narrat, ab Hellestæo Æthiopum Rege Elesbaani filio bello appetitum, victoriam de eodem retulisse: mox defuncto Hellestæo, tributum ejus successori pactum fuisse, atque ita sibi regnum asseruisse. Eum verò Monophysitis favisse, ex Joanne & Dionysio liquet.

2 *Theodosium*. Eo in exilium acto, Paulus, seù ut Evagrio placet, Zoilus Episcopus orthodoxus Alexandrinam administravit Ecclesiam: à quo ut Catholicum Episcopum Æthiopes, Homeritæ, atque Indi acciperent, præcepit Justinianus: irrito tamen conatu, quum gentes illæ nisi Monophysitam Antistitem, nullum alium admittere vellent, ut infrà narrat Dionysius. Hanc historiam tetigit quisquis est Auctor *Sermonis de Fide Syrorum Jacobitarum* in ms Codice Arabico Biblioth. Collegii Maronitarum de Urbe, qui gesta Jacobi Baradæi, seù Zanzali, describens, hæc de Æthiopum Episcopo tradit pag. 46.

فاما الملكة ثاودوره امراة يوسطيان فلما سمعت ان مطران الحبشة مات وكرزوا الملكية واحدا غيره على بلاد الحبشة فارسلت الى القبط واعلمتهم بذلك . فارسلوا الى مار يعقوب البرادعى واعلموه بذلك واعلموه ان ملك سواكين هو الذى ماسك باب الحبشة . فلما وصل اليه ذلك المطران الرومى الملكى ومعه الف خيال وهدايا تقال وان ذلك المطران جعل يورى لملك سواكين الهدايا والمراسيم والخلع والبركات وانه مسكه عنده شهر وكان يخدمه ويطيفه . وفيما هو ذات يوم اراد ان يسفره واذا كتاب الملكة ثاودوره ومرسوم الملك وعلامته عليه يقول فيه ان الواصل اليك مطران غنى ومطران فقير . فالمطران الغنى امسكه وعوقه . والمطران الفقير سفره ولا تعوقه . فوجهه عاجل وبسرعة وصل الى بلاد الحبشة . واما الاخر فلما وصل اليهم وقروا كتبه واذا هم يروا امانة اريوس الكافر هى امانته فقتلوه واحرقوه . ودامت بلاد الحبشة على امانة مار يعقوب الى الان :

At Theodora Imperatrix, Justiniani uxor, genere Ægyptia, quum accepisset Archiepiscopum Æthiopiæ è vivis decessisse, & alterum in ejus locum à Melchitis ordinatum, misso ad Coptos nuncio, eosdem hac de re certiores reddidit. Illi verò rem totam Mar Jacobo Baradæo significant, subduntque, Regem Svachinorum (fortassè Nubiæ, aut Homeritarum, unde in Æthiopiam aditus ex Ægypto) *Æthiopiæ claves tenere. Hac porrò Romæus ille Melchita Archiepiscopus cum donis ac mille equitibus pervenerat, & Svachinorum Regi literas & munera, quæ secum deferebat, ostentare cœperat. Quare hospitem Rex benignè complexus, per integrum mensem apud se hominem detinuit, magno ipsum afficiens honore, & lautissimo excipiens convivio. Quumque eum tandem dimittere cogitaret, Theodoræ Imperatricis Epistolam accepit cum diplomate sigillo ipsius Imperatoris firmato, in hæc verba. Duos apud te habebis Archiepiscopos: alterum divitem, & pauperem alterum: Et divitem quidem morare paulisper, nec iter accelerare permittas; Pauperem verò statim dimitte, ne' ve eum quoquomodo retardes. Hunc igitur Rex confestim dimisit, qui Æthiopiam quamprimum ingressus est. Ille verò quum paulò post ad Æthiopas pervenisset, lectis ejusdem libris in quibus Arianæ hæreseos morbo laborare deprehendebatur, crematus est. Atque ita in mar Jacobi fide permansit Æthiopia usque in præsentem diem.* Non est hic loci veritatem hujus historiæ examinare. Certum tamen, Æthiopas ad hanc usque diem ab Alexandrino

Pergit Dionysius ex eodem Joanne Episcopo narrare, qua ratione ob defectum Sacerdotum hæreses plurimæ in regiones illas invectæ fuerint. Sic autem scribit fol. 114.

ܒܗ ܕܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ ܗܘܐ ܐܬܚܣܪܬ
ܝܬܝܪ ܒܚܣܝܪܘܬܐ ܕܟܗܢܐ ܡܢ ܟܠܗ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܟܘܫܝܐ ܘܕܚܡܝܪܝܐ ܘܕܗܢܕܘ
ܝܐ . ܟܠ ܫܢܐ ܓܝܪ ܡܫܕܪܝܢ
ܗܘܘ ܐܝܙܓܕܐ ܥܡ ܐܫܟܪܐ ܪܘܪܒܐ
ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܝܘܣܛܝܢܝܢܐ ܟܕ ܡܬܟܫܦܝܢ
ܗܘܘ ܠܗ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܘܠܐ ܡܩܒܠ ܠܣܘܢܗܕܘܣ ܕܟܠܩܝܕܘܢܐ :
ܗܘ ܕܝܢ ܟܕ ܚܬܝܬܐܝܬ ܡܬܟܫܦ ܗܘܐ ܠܗ :
ܗܘ ܕܝܢ ܡܛܠ ܕܟܠܗ ܬܘܟܠܢܗ ܕܠܘܬ
ܣܘܢܗܕܘܣ ܡܩܡܩܡ ܗܘܐ : ܡܠܟ
ܗܘܐ ܡܬܪܥܐ ܠܗܘܢ ܕܢܩܒܠܘܢ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܣܘܢܗܕܘܣ
ܡܩܒܠ ܘܥܡܪ ܒܐܠܟܣܢܕܪܝܐ . ܗܢܘܢ
ܕܝܢ ܡܬܦܢܝܢ ܗܘܘ ܕܐܝܠܝܢ ܣܘܢܗܕܘܣ ܠܐ
ܡܩܒܠܝܢ ܠܐ ܩܢܝܢ ܠܗܘܢ ܘܠܐ ܡܩܒܠܝܢ
ܠܣܘܢܗܕܘܣ . ܗܘܘ ܟܕܘ ܕܗܘܐ ܐܝܟ
ܕܨܒܝܢܗܘܢ ܠܐ ܐܬܬܨܝܕ ܠܗܘܢ . ܘܗܘܐ
ܫܢܝܢ ܗܘܘ ܡܫܬܟܪܝܢ ܟܕ ܟܠ
ܚܠܐ

Per idem tempus ob defectum Sacerdotum maximo affectum fuit detrimento Regnum Æthiopum, Homeritarum, atque Indorum. Nam singulis quidem annis legatos cum magnis muneribus ad Justinianum Imperatorem mittebant, eundem rogantes, ut Episcopum sibi daret, qui Chalcedonense Concilium haudquaquam reciperet. Ille verò licet hac de re enixè rogaretur, quia tamen omnem operam pro Synodo impendebat, hortabatur eos, admonebatque, ut eum Episcopum reciperent, qui Synodum amplectebatur, & Alexandriæ degebat. At illi contrà respondebant, se nullo pacto adduci posse, ut eos, qui Synodo consentirent, reciperent: eos verò dumtaxat ipsis gratos futuros, qui Synodum damnarent. Verùm Imperator votis ipsorum haudquaquam annuit. Atque ita Legati trium præfatorum Regnorum quotannis Imperatorem adibant, & ab eodem re infecta dimittebantur. Duravit autem hujusmodi contentio annos circiter viginti [s] quinque, donec illorum populorum Sacerdotes extincti sunt. Quumque diu, multum-

drino Coptorum Patriarcha Metropolitam accipere solitos, eosque Monophysitarum hæresim pertinacissimè tueri: quod etiam Scaliger lib. 7. de Emendat. Temp. observaverat.

s *Viginti quinque*. Justinianus imperare cœpit Kalendis Aprilis anno Christi 527. obiitque die 14. Novembris anno 565. quum imperasset annos 38. menses 7. dies 13. ut late Pagius in Critica Baronii. Martyrium verò Homeritarum accidit anno Christi 524. ut ex Beth-Arsamensis Epistola suprà demonstravi. Regnum autem Abrahami, & Episcopatus S. Gregentii post debellatum impium Dunaanum, duravit annos 30. ut ex Disputatione ejusdem S. Gregentii cum Erbano Judæo manifestum est. Obiit igitur S. Gregentius primus post restitutum Christianis Homeritis Regnum Episcopus, anno Christi 554. vel saltem anno 552. ut vult Pagius ad ann. 523. num. 13. Atqui tàm post Abrahamum Regem, quàm post S. Gregentium Episcopum nonnullos alios Reges & Episcopos numerant Procopius, & Dionysius Patriarcha, ut suprà notavi. Non video igitur, quomodo illa contentio Justinianum inter & illos populus circa Episcopi electionem durare potuerit *annis circiter viginti quinque*, quum ab anno 554. vel 552. quo S. Gregentius obiisse dicitur, usque ad annum 565. quo Justinianus decessit, anni dumtaxat undecim, vel tresdecim effluxerint. Quare suspicor, vel Disputationem S. Gregentii cum Erbano Judæo fabulosam esse, ut autumat etiam Pagius loc. cit. vel saltem numerum illum *triginta annorum* expungendum, ejusque loco inferiorem decimo apponendum; præcipuè quum Abrahamus Rex paulò post susceptum Regnum è solio dejectus fuisse dicatur ab eodem Pagio ad prædictum annum 523. num. 7. Hac enim in parte fides habenda videtur Joanni Asiæ Episcopo, qui sub Justiniano vixit, scripsitque, ut testatur Dionysius in Chronico.

ܗܢܐ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܠܗܘܢ ܘܗܘ ܕܐܬܐ ܡܢ
ܠܐܢܛܝܘܟܝ ܡܕܝܢܬܐ ܘܟܕ ܒܥܘ ܠܡ
ܥܢܘܝܐ ܘܠܗܘܢ ܡܫܬܥܝܢ ܥܠܝ
ܗܢܘܢ ܣܝܡܐ ܕܒܥܐ ܐܦܣܩܘܦܐ
ܐܬܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܟܢܫܐ ܘܠܐ
ܡܢ ܕܡܬܡܛܝܢ ܠܐܝܕܐ ܐܠܐ ܐܬܥܒܕ
ܘܥܒܕܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܠܐ ܢܩܒܠ
ܠܥܡܪܗ ܕܗܕܐ ܐܦ ܐܢ ܥܒܕ
ܐܦܐ ܘܟܕ ܡܢ ܩܫܝܫܐ ܘܐܝܟ ܢܩܘܡ
ܐܝܟ ܕܢܬܩܒܠ ܡܫܡܫܢܐ ܘܦܠܓܘܬܐ
ܐܬܐ ܠܗܘܢ ܠܐ ܕܢܣܒ ܘܡܢ ܩܕܡ
ܗܘܐ ܠܗ ܟܕ ܐܦܝܣܩܘܦܐ . ܘܗܘܐ
ܐܝܟ ܕܡܠܟܝܙܕܩ ܡܫܝܚܐ ܐܦܣܩܘܦܐ
ܘܡܠܟܝܙܕܩܝܐ ܐܦ ܠܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܘܡܠܟܘܬܐ ܦܠܝܓܐ . ܘܗܘܘ ܗܢܘܢ
ܐܦ ܐܬܦܠܓܘ ܘܠܐ ܫܠܝܘ ܥܕܡܐ
ܦܢܛܣܝܣܛܐ ܘܠܐ ܦܠܓܘ : ܐܠܐ ܬܘܒ
ܘܗܐ ܗܘܐ ܥܠܝܗܘܢ . ܐܦܢ ܕܡܢ

tumque laboraſſent, ut Epiſcopum Synodo inimicum haberent, nec impetraſſent, eò tandem devenerunt, ut contra Canonum ordinem congregati Presbyteri, Evangelium capiti cujuſdam ex ſuo ordine imponerent, atque ita eum Epiſcopum conſtituerent: hac enim ratione exiſtimabant ipſi, Chirotoniam Epiſcopi perfici, quum ne in ordine quidem Laicorum jam locum haberent. Plerique tamen hujuſmodi Chirotonia offenſi, eandem improbarunt, nec ut legitimam admiſere; indeque magna inter ipſos diſſidia exorta ſunt: ita ut ex defectu Epiſcopi, alius rursùs error & hæreſis ibidem obtinuerit Melchiſedechianorum 1 qui temerè affirmabant, Melchiſedechum Chriſtum eſſe. Sed neque ex uno illo populo diviſa dumtaxat Eccleſia fuit; verùm etiam Regnum in duas partes ſciſſum: & bella, ſchiſmata, ſeditioneſque diù poſteà illas regiones invaſerint. Demùm eò confluxere Phantaſiaſtæ ex Juliani 2, & Cajani ſecta, qui illas provincias univerſim erroribus ſuis infecerunt.

ܟܠܗܝܢ ܘܡܫܪܝܢ ܠܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܐܪܥܐ ܘܡܬܗܦܟܐ ܕܐܪܡܢܝܐ
1 ܠܟܠܗܘܢ. ܘܡܠܟܝܙܕܝܩܝܐ ܗܘܘ ܘܡܬܚܫܒܝܢ ܗܘܘ ܘܡܫܝܚܐ ܗܘܐ
ܡܫܝܚܐ . ܐܦܐ ܕܡܢ ܚܕ ܟܢܫܐ ܗܘ ܠܗ ܕܟܢܫܘ ܠܐܝܩܘܢܝܐ ܐܠܐ ܐܦ
ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܗܘܐ ܠܬܪܝܢ ܦܠܓܘܬܐ ܘܩܪܒܐ ܘܐܣܛܣܝܣ ܘܫܓܘܫܝܐ
ܥܠ ܐܪܥܐ ܗܝ ܥܠ ܐܬܪܘܬܐ ܗܠܝܢ ܒܬܪܟܢ ܗܘܘ . ܘܗܫܐ ܐܦ ܠܘܬ
2 ܗܢܘܢ ܐܬܟܢܫܘ ܦܢܛܣܝܣܛܐ ܕܡܢ ܝܘܠܝܢܐ ܘܓܝܢܐ ܘܡܠܘ ܗܠܝܢ
ܐܬܪܘܬܐ ܛܥܝܘܬܗܘܢ .

N O T Æ.

1 *Melchiſedechianorum*. De horum origine vide S. Epiphanium hæreſ. 55.

2 *Juliani*. Celeberrimam cum Severo habuit Diſputationem Alexandriæ *de corruptibili & incorruptibili*, de qua hæc Leontius Byzantinus lib. de Sectis cap. 5. *Pulſus ab Antiochena Sede Severus, Alexandriam ſecum abduxit Julianum Halicarnaſſenſem Epiſcopum, ubi mota eſt inter ipſos quæſtio de Corruptibili & Incorruptibili. Ac Severus quidem ajebat, Chriſti corpus corruptibile eſſe; Julianus contrà, Incorruptibile eſſe affirmabat. Gajanus Juliani ſententiam ſectabatur, Severi Theodoſius.* Vide Liberatum Diaconum in Breviario Hiſt. Eutychianiſtarum cap. 18.

CAPUT IX.

Chronicon Edessenum.

I. Chronici Edessen. Auctor Orthodoxus, floruisse videtur circa annum Christi 550.

QUIS fuerit Chronici Edesseni Auctor, & qua ætate floruerit, nobis hactenus incompertum est. Illud tamen satis constat, eum Catholicam Fidem coluisse, tùm quia quatuor sacras Synodos sese admittere declarat ad annum Græcorum 838. tùm etiam quia impugnatores Concilii Ephesini, aut Chalcedonensis disertè rejicit, Orthodoxos Viros impensè commendans: quod Catholicorum erat illius temporis, quo ipse vixit, certissimum indicium. Vixisse autem videtur circa annum Christi 550. quum Historiam suam usque ad annum 540. produxerit, ut mox patebit: Quam quidem ipsum ex Archivo Ecclesiæ Edessenæ descripsisse, ostenditur ex initio, ex progressu, & ex fine ejusdem. Nam initio quidem hujus Historiæ describit aquarum eluvionem quæ Edessam obruit sub Severo Imperatore, & Abgaro Rege, secundùm Acta per Notarios olim excepta, & in Archivo publico conservata, quæ nos in suum locum conjecimus. Deinde totus ferè est Auctor in recensenda Episcoporum Edessenorum serie, eorumque rebus gestis describendis. Ibi demùm finem scribendi facit, ubi Pastores Jacobitæ Ecclesiam illam invadere cœperunt.

II. Græcorum Epocha utitur, quæ Christianam vulgarem annis trecentis undecim ex ejusdem mente antecedit.

Epocha autem, qua utitur, *Græcorum* est, quam & *Seleucidarum*, seù *Syro-Macedonum* appellant. Eam verò Christiana Æra *annis trecentis novem* priorem esse, ex communi Edessenorum sententia affirmat. At si Indictiones, quas aliquando indicat, diesque mensis, atque hebdomadæ, quos frequenter designat, inspiciamus, planum fit, annos prædictos dici quidem *trecentos novem*, sed esse *trecentos undecim*: atque adeò Christi nativitatem juxta ejus mentem in annum Græcorum trecentesimum undecimum, non trecentesimum nonum reverà incidisse. Id liquido apparet ex iis, quæ de terræmotu Antiochiæ, deque S. Simeonis Stylitæ obitu scribit: Hunc enim asserit in cœlum evectum fuisse *anno Græcorum* 771. *die* 2. *Septembris*, *feria quarta*, quæ respondent *anno vulgari Christi* 460. non 462. Terræmotum autem Antiochiæ contigisse refert *anno Græcorum* 837. *die* 29. *Maii*, *feria sexta*, nimirùm *anno Christi* 526. quo dies Maii vigesimus nonus in feriam sextam incidit, non anno 528. quo dies ille in sextam feriam competere nequit. Denique anno Græcorum 850. *Indictionem secundam* illigat, quæ tamen *anno Christi* 539. non anno 541. respondet. Atque adeò Christianam vulgarem Epocham ex ejus mente, necesse est, posteriorem esse Æra Græcorum *annis trecentis undecim*, non trecentis novem.

III. Initium Chronici ab anno Græcorum 180. Finis verò in ann. 851.

Initium ducit ab institutione Regni Edesseni, quam ipse ad annum Græcorum 180. consignat: Definit verò in annum Christi 540. quo bellum Persicum Justinianum inter & Chosroëm exarsit: quamvis ordinem temporis nonnunquam negligit, aut pervertit: quod tamen amanuensi potiùs, quàm Auctori tribuendum existimo. Quare in eo publicando res gestas in primis suo loco & ordini restituam: annotationes autem nonnullas, quæ ipso, aut aliis Historicis lucem afferre videntur, in margine adjiciam.

Compendiaria rerum gestarum Historia.

ܡܠܟ̈ܐ ܘܫܢ̈ܝܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ.

ܒܫܢܬ ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܫܪܝܘ ܡܠܟ̈ܐ ܠܡܡܠܟܘ ܒܐܘܪܗܝ.

[illegible]

I. Anno centesimo [1] octogesimo cœperunt Reges regnare Edessæ.

[1] Chronicon Edessenum.

II. An-

N O T A.

1 *Anno* 180. Nimirùm Græcorum, Seleucidarum, seù Syro-Macedonum: qui in annum ante vulgarem Christi Epocham *centesimum vigesimum nonum* incidit, ex dictis suprà num. 2. Regnabat tunc Syris *Antiochus Sidetes*, & Parthis *Phraates*, de quibus vide Justinum lib. 38. cap. 10. & 39. cap. 1. Josephum lib. 13. cap. 16. Eusebium in Chronico, & Orosium lib. 5. cap. 10. Septem post annis initium Regni Edesseni consignat Dionysius Patriarcha in Chronico, nimirùm anno Abrahæ 1880. qui Christianam Epocham ex ejusdem mente antecedit annis 136. ejusque finem cum anno vulgari Christi 217. conjungit. Sic enim scribit fol. 15. ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܕܐܒܪܗܡ ܡܠܟ ܒܐܘܪܗܝ ܡܠܟܐ ܩܕܡܝܐ ܐܘܪܗܝ ܒܪ ܚܘܝܐ ܫܢܝܢ ܚܡܫ. ܘܡܢ ܫܡܗ ܐܬܩܪܝܬ ܐܘܪܗܝ. ܫܪܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܘܪܗܝܐ ܒܐܘܠܘܡܦܝܕܐ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܚܕܐ. ܘܫܠܡܬ ܒܐܘܠܘܡܦܝܕܐ ܡܐܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ.

Anno Abrahæ 1880. regnare cœpit Edessæ Rex primus Orrhoës Heviæ filius: regnavit autem annis quinque: cujus de nomine urbs Orrhoa nuncupata est. Inchoatum fuit Regnum Edessenorum Olympiade 161. desiit Olympiade 249. Et infrà loquens de rebus gestis anno Abrahæ 2233. fol. 29. ܘܫܠܡܬ ܐܦ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܘܪܗܝܐ ܕܩܡܬ ܫܢܝܢ ܬܠܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܬܝܢ. ܘܡܢ ܗܫܐ ܠܗܠ ܫܥܒܕܘ ܠܪܗܘܡܝ̈ܐ.

Hic etiam Regnum Edessenorum cessavit, quod annis trecentis quinquaginta duobus duraverat. Ab hoc verò tempore deinceps Romanis subjecti fuerunt: Nempe ab anno 1. Heliogabali, qui juxta Dionysium in annum Abrahæ 2233. Christi 217. Olympiadis 249. competit. Vide Pagium ad annum Christi 218. num. 10. ubi ex ejusdem Heliogabali Numismatis per Vaillantium editis, & ex Dione lib. 78. pag. 907. deducit, hunc Imperatorem per antecessum Augusti & Cæsaris nomen cum imperio Proconsulari, ac Tribunitia Potestate sumpsisse, annosque suos non à mense Martio anni 218. quo acclamatus fuit Imperator, sed vel à Kalendis Januarii prædicti anni, vel ab anno 217. quo Eutychianus monitus fuisse dicitur ab oraculo Dei Heliogabali, ut Imperatorem nominaret putatum Caracallæ filium, supputari voluisse. Dionysii calculum comprobat Dio, qui lib. 77. pag. 875. hæc de Antonino Caracalla Heliogabali decessore scribit: *Quum ad ipsum tamquam ad amicum Augarus Rex Osrhoënorum venisset, ei fidem fregit, comprehensumque conjecit in vincula, & Osrhoënen Rege destitutam cepit.* Quo tempore, inquit Tillemontius tom. 8. pag. 280. Regno Edessenorum finis impositus: nimirùm ineunte anno Christi 217. qui fuit postremus Caracallæ, & primus Heliogabali annus. Atque huc respexisse videtur Eusebius, dum ex Africani Chronico laudatum Abgarum sub Macrino collocat: quia scilicet prædictus annus æquè ad Caracallam, atque Macrinum ejus successorem pertinebat. Non negaverim tamen, quosdam posteà exstitisse Abgaros, qui Edessæ regnarint, ut liquet ex eorum nummis, qui supersunt; quorum unum sub Gordiano profert Scaliger ad annum circiter 240. eumque in celeberrimo Magni Ducis Hetruriæ Musæo exstare, me nuper admonuit Cl. Vir Sebastianus de Blancis: Quid enim vero propius est, quàm ut Heliogabalus, vel Alexander Mammææ, qui è Syria oriundi erant, aut saltem Gordianus junior, qui bello in Mesopotamia adversùs Parthos feliciter confecto, ibidem fraude Philippi Præfecti Prætorio interfectus est, Reges Edessæ, Romanis tributarios, restituerint? At quum eorum seriem Dionysius in Chronico neglexerit, certè definiri non posse existimo, quo tempore, quo've Imperatore Regnum illud conciderit: maximè quia ab anno Alexandri Mammææ quarto, quo Artaxerses Artabano Parthorum Rege sublato Persicum Regnum instauravit, usque ad Aureliani tempora, Mesopotamiam nunc Persæ, nunc Romani tenuerunt. Quare in describenda ad calcem hujus Chronici Regum Edessenorum serie, ibi finem ei Regno imponam, ubi Dionysius illud desiisse scripsit, nimirùm anno Abrahæ 2233. Christi 217.

1 ܒܫܢܬ ܡܐܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬ ܐܡܠܟ ܗܘܐ ܐܘܓܘܣܛܘܣ ܩܣܪ.

2 ܘܒܫܢܬ ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܫܥ ܐܬܝܠܕ ܡܪܢ.

3 ܘܒܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐܐ ܒܢܐ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܢܦܫܐ ܠܢܦܫܗ ܘܠܒܢܘܗܝ.

4 ܒܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ ܢܦܩ ܡܪܩܝܘܢ ܡܢ ܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝ.

ܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐܐ ܫܬܝܢ ܘܚܡܫ ܒܝܪܚ ܬܡܘܙ ܒܚܕܥܣܪ ܒܗ ܐܬܝܠܕ
5 ܒܪ ܕܝܨܢ.

ܠܘܩܝܘܣ

II. Anno ducentesimo 1 sexagesimo sexto imperavit Augustus Cæsar. 1

III. Anno trecentesimo 2 nono Dominus noster natus est. 2

IV. Anno quadringentesimo ædificavit sibi Abgarus 3 Rex Mausolæum. 3

V. Anno quadringentesimo quadragesimo nono Marcion 4 ab Ecclesia Catholica defecit. 4

VI. Anno quadringentesimo sexagesimo quinto, die undecima Julii natus est Bardesanes 5. 5

VII. Lu-

NOTÆ.

1 *Anno* 166. Is erat, ex mente Edessenorum, ante Nativitatem Christi annus quadragesimus tertius, ex dictis suprà num. 2. Initium autem ducit à nece Julii Cæsaris, quæ in diem 15. Martii incidit: atque adeò Nativitas Christi, juxta Syros Scriptores, in annum Augusti 44. confertur: quæ etiam fuit Ecclesiæ Occidentalis opinio. Vide Pagium in Apparatu num. 157.

2 *Anno* 309. Idem de anno Natalis Christi affirmat Gregorius Barbebræus in Horreo mysteriorum in Tabula Chronologica, quam Expositioni Evangeliorum præmittit, & alibi passim. Atque hæc fuit communis Syrorum sententia, quorum tamen annum *trecentesimum nonum* respondere anno trecentesimo undecimo, notavimus suprà numero 2.

3 *Abgarus*. Hic fuit decimus nonus Edessæ Rex, de quo infrà.

4 *Marcion*. Diversa hujus hæreseos initia diversi Auctores constituunt. S. Cyprianus Epistola ad Pompejum affirmare videtur, sub Hygino Papa Marcionem hæresim suam propalasse: *Necdum quoque* (ait) *Marcion de Ponto emerserat, cujus Magister Cerdon sub Hygino tunc Episcopo, qui in Urbe nonus fuit, Romam venit, quem Marcion secutus additis ad crimen augmentis, impudentiùs cæteris & abruptiùs in Deum Patrem creatorem blasphemare instituit*. S. Epiphanius hæres. 42. post Hygini obitum id factum refert: *Quum itaque* (inquit) *Marcion assequutus non esset ab ipso* (hoc est, à Patre Episcopo) *per blanditias quæ petebat, non ferens multorum ludibrium, ab urbe sua aufugit, & venit Romam, quum mortuus esset Hyginus Episcopus Romanus &c.* Sed & ante obitum S. Hygini, anno Christi 138. Marcionem hæresim suam disseminare cœpisse, præter Chronici Edesseni testimonium, ostenditur ex S. Justino Martyre, qui in priori sua Apologia circa annum Christi 139. scripta, Marcionis mentionem duobus in locis facit. Præterea Philastrius lib. de hæresibus cap. 46. scribit, Marcionem primò in Asia errores docuisse, ibique à Joannis Discipulis convictum, Romam venisse. Jam itaque ante suum Romam adventum, hæresim in Asia promulgaverat, idque sub Hadriano Imperatore, & Hygino Papa, ut rectè observat Petavius in Animadversionibus ad Epiphan. hæresi 46. *Quare Marcion* (ut verbis Pagii concludam ad annum 144. num. 3.) *primùm in Syria nefarium suum dogma prædicavit, (postquam scilicet ob incestum à patre Ecclesiâ pulsus fuisset,) idque Hadriano imperante, vel saltem Antonini Pii initio; ac posteà Romam venit post Hygini Papæ mortem, ubi quum Presbyteri, qui Ecclesiam gubernabant, nihil innovare voluissent, ac ne Ecclesiæ quidem aditum impetrasset Marcion, in Pontum rediit, & majores trahens spiritus, vehementiùs in eosdem illos errores cœpit incumbere*. Errata ejusdem in Sacris Scripturis sive per additionem, sive per detractionem recenset ac refellit S. Epiphanius loc. citat. quo etiam respiciunt Hymni S. Ephræmi à pag. 128. ubi Evangelicam veritatem literis Alphabeti comparat, quibus nec addi, nec detrahi quidquam licet.

5 *Bardesanes*. Abgaro Maani filio familiaris fuit, teste S. Epiphanio hæres. 56. eumque impulit, ut lege lata sanciret, ne quis in posterum seipsum eviraret, ut scribit Eusebius lib. 5. de Præp. cap. 10. *Duravit post illius* (*hoc est, Abgari Regis*) *obitum usque ad tempora Antonini Cæsaris, non Pii appellati, sed Veri*, inquit idem Epiphanius loc. cit. quæ tamen verba neque cum Dionysio Patriarcha, neque cum Chronico nostro Edesseno cohærere possunt, si obitus Bardesanis sub Antonino Vero, hoc est, M. Aurelio Imperatore collocetur. Nam hic Imperator, Tertulliano ac Dione testibus, è vivis excessit die 17. Martii anno Christi 180. juxta Pagium num. 2. At Edesseni Chronici nostri Auctor refert Bardesanem anno Græcorum 465. hoc est, Christi 154. natum fuisse.

Si

1 ܠܘܩܝܘܤ ܕܝܢ ܩܤܪ ܥܡ ܐܚܘܗܝ
ܫܥܒܕ ܐܢܘܢ ܠܦܪ̈ܬܝܐ ܠܪ̈ܗܘܡܝܐ
ܒܫܢܬ ܚܡܫ ܕܫܘܠܛܢܗ.

VII. Lucius [1] autem Cæsar unà cum fratre Parthos Romanis subegit anno Imperii sui quinto. 1

2 ܒܫܢܬ ܚܡܫܡܐܐ ܘܬܠܬܥܣܪܐ
ܒܡܠܟܘܬܗ ܕܤܘܝܪܘܤ ܘܒܡܠܟܘܬܗ
ܕܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܒܪ ܡܥܢܘ ܡܠܟܐ ܒܝܪܚܐ
ܕܬܫܪܝ ܐܚܪܝ ܥܠܘ ܗܘܐ ܡܥܝܢܐ ܕܡܝܐ
ܕܢܦܩ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܪܒܐ ܕܐܒܓܪ ܡܠܟܐ
ܪܒܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡ ܘܫܦܥ ܐܝܟ ܒܫܢܝܗ
ܦܘܪܥܢܐ ܘܡܬܒܠ ܗܘܐ ܘܫܦܥ ܠܟܠܗ
ܓܒܝ̈ܢ: ܘܡܠܐ ܗܘܐ ܕܪ̈ܬܐ ܘܐܣܛܘ̈ܐ
ܘܒܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܘܢܦܩܘ ܡܢܗ. ܘܟܕ
ܚܙܐ ܡܪܢ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ: ܣܠܩ ܗܘܐ
ܠܗ ܠܕܘܟܬܐ ܕܪܘܡܐ ܕܥܠ ܗܝܟܠܐ
ܕܠܗ ܐܝܟ ܕܫܐܦܝܢ ܡܥܡܪܢܝ ܐܘܡ̈ܢܝ
ܚܢܘܬܐ

VIII. Anno quingentesimo [2] tertio decimo, imperante Severo, sub Abgaro filio Maani rege, mense Novembri, fons qui ex majori Abgari Magni Palatio erumpit, juxta morem exundavit latissimè in omnes partes alluvione, adeò ut atria, porticus, & Ædes Regias invaderet. Quare perterritus Abgarus Rex Dominus noster, in planitiem montis Palatio imminentem profugit, ubi Regiorum Opificum officinæ visuntur. Intereà dum de cohibenda aquarum alluvione consulitur, nocte intempesta ruit imbrium vis immensa: quibus auctus mirum in modum qui alluit urbem fluvius Daisan, die & mense non suo, suis & alienis aquis cataractas ferreis laminis contectas serif- 2

Si igitur sub M. Aurelio in vivis esse desiit, eum obiisse necesse est ante ennum Christi 180. nimirùm anteqnam vigesimum sextum ætatis annnm impleret: quod vix probabile videtur, quum tam brevis Bardesanis ætas tot ac tantis ejus gestis, quæ apud Historiæ Ecclesiasticæ Scriptores referuntur, haudqnaquam sufficiat. Quare vitem ejus post mortem M. Aurelii, saltem usque ad annnm Christi 190. producendam esse existimo. De ejus scriptis lege Eusebium hist. Eccles. lib.4.cap.30. Sozomenum lib.3. cap. 16. Theodoretum lib. 4. cap. 29. D. Hieronymum in Catalogo cap.33. & Gullelmum Cave tom. 1. hist. liter. pag.35.

1 *Lucius*. Hæc adnotatio conjuncta erat in Chronico cum anno Græcorum 449. Nos eam suo loco restituimus, nempè ad annum 476. Christi 165. in quem qnintus Lucii Veri annus incidit. Porrò hec Chronici nostri auctoritate dirimitur controversia, quæ de Parthico Lucii triumpho apud Eruditos agitatur. Cassiodorus & Hermannus Contractus in Chronicis victorism Parthicam cum anno quarto Lucii; triumphum verò in Urbe celebratum cnm anno ejusdem qninto illigant. Mediobarbus utrumque triumphum anno uno post collocat: sic enim ait ad annum Christi 166. Lucii 6. *L. Verus ad Euphratem iterùm proficiscitur, ubi res contra Barbaros prosperè gestæ; hinc Imperator IV.* Tùm anno 167. Lucii 7. scribit: *L. Verus post quinquennium Romam reversus, cum M. Aurelio de Parthis triumphat*. Cujus opinionem confirmare videtur Dionysius in Chronico iis verbis: ܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܕܝܠܗܘܢ ܘܠܓܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪ̈ܬܝܐ ܚܪܒ ܡ̈ܕܝܢܬܐ ܤܓܝ̈ܐܬܐ ܡܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ. ܒܫܢܬ ܫܬ ܕܝܠܗܘܢ ܐܟܒܫ ܠܘܩܝܘܤ ܠܦܪ̈ܬܝܐ ܘܫܥܒܕ ܐܢܘܢ.

Anno eorum (hoc est, M. Aurelii & L. Veri) *quarto Vologesus Parthorum Rex plurimas ex Romanorum ditione civitates depopulatus est. Anno verò eorundem sexto Parthos Lucius debellavit, subegitque*. At ex Chronico nostro liquet, id factum anno Lucii quinto, non sexto: nimirùm enno Christi 165. non 166. ut doctè Pagius ad annum 166. à num. 3. Dionysium verò, licet Parthicam victoriam ed annum Lucii sextum consignaverit, à Chronico tamen Edesseno minimè dissentire, patet ex iis, quæ de initio imperii Lucii præmiserat: eum nempè imperare cœpisse anno Abrahæ 2177. Huic enim si elios sex annos addas, habebis annum 2183. quem anno Christi 165. respondere, ex ejusdem Dionysii mente certum est.

2 *Anno* 513. qui fuit Christi 202. Septimii Severi 10. & Abgari postremi Edessenorum Regis 2. Ejusdem alluvionis meminit iterùm Auctor Chronici nostri ad calcem, eamque ad annum mensemque prædictos consignat. Qnare deceptus est Dionysius, dnm id factum anno Abrahæ 2232. Christi 216. refert, nisi fortè amanuensi is error edscribendus sit, qui annum Abrahæ 2232. pro 2218. oscitanter posuit.

[illegible]

ferisque firmatas frustrà eluctari conatus, retro cogitur in vicinam planitiem, omniaque longè latèque demergit, ut æquora camporum transiisse viderentur in maria. Inde rursùs ab supervenientibus aquis tumefactus, concitatusque insurgit, superatisque mœnibus, violentus rapidusque in urbem devolvitur. Rex Abgarus ex magna Turre, cui à Persis nomen inditum, accensis ad hunc finem funalibus, aquas contemplatus, extemplò recludi aditus, attollique cataractas octo muri occidentalis, quà flumen prosilierat, jussit: sed frustrà: consilium prævertente aquarum vi, quæ quum amissum iter quærunt, decussa murorum parte, quæ in occasum solis vergit, uno impetu amplissimum pulcherrimumque Domini nostri Regis Palatium subruunt prosternuntque. Indè quà data via est, perque malignos transitus immissæ in urbem, nobiles & magnificas domos corripiunt, cunctaque ædificia ripis fluminis utrinque imposita, seù qua Austrum, sive qua Boream spectat, dejiciunt. Ea impellente procella, Templum [1] Ecclesiæ Christianorum concidit. Ceterùm duo millia hominum ea alluvione oppressi perierunt, quorum non pauci somno sopiti, aquis repentè irruentibus suffocati sunt: atque hinc per totam urbem pereuntium questus, & miserandi ululatus. Rex ea clade commotus, de ampliando fluminis alveo cogitavit, edixitque, ut omnes urbani opifices officinas procul à flumine construendas curarent: quod adhibitis Geometris, & Architectis opportunè provisum fuit, adeò ut antiquus fluvii alveus quàm latissimus fieret, & aquarum quamcumque alluvionem caperet. Quia tamen videbatur ea ratione à repentinis inundationibus securitati urbis haud

NOTA.

1 *Templum Ecclesiæ Christianorum*. Hinc liquet, Notarios urbis, & Archivistas, qui rem hujusmodi gestam notarunt exceperuntque, gentiles, non Christianos fuisse. At Abgarum Regem, sub quo id factum accidit, Christianum fuisse, ex Africano tradit Eusebius in Chronico.

haud satis consultum, quòd in Daisanum quinque & viginti torrentes cum suis alienisque aquis undique confluerent; Rex publico edicto mandavit, ut opifices, qui porticum ripis amnis impositam habitabant, à mense Octobri ad Aprilem appetente jam nocte in alias ædes secederent: utque præterea Gaziræi [1] urbis præsidiarii, quini agerent excubias per totam hyemem in ea murorum parte, quà flumen urbem alluit, qui audita aquarum externarum in urbem irruptione, cives admonerent, addita pœna negligentibus, velut regii mandati contemptoribus: eamque legem hoc tempore latam in perpetuum obtinere jussit. Dominus autem noster Rex Abgarus Regiam, in qua hyemare solet, construxit in Tabara, indeque descendit ineunte æstate in novum Palatium, quod ad scaturiginem fontis reficiendum curavit. Regem sequuta nobilitas Edessena, ædes sibi in vicinia Palatii excitavit eminentissimâ in urbis regione, cui nomen ab Saharitis ascitum. Interim Rex stabiliendæ securitati tranquillitatique civium intentus, non modò istis, sed & pagorum, castellorumque incolis, vectigalia ad quinquennium [2] condonari voluit. Ita civitas incolarum frequentia aucta, & ædificiis coronata est.

NOTA.

1 *Gaziræi*. Nimirùm, ex *Gazira*, seù *Insula*, quam Tigris fluvius facit, oriundi. Vide suprà pag. 144. & 169.

2 *Quinquennium*. Exeunte igitur anno Græcorum 517. hoc Instrumentum literis consignatum est: quo etiam anno Abgarus Palatium ædificasse dicitur in hoc Chronico num. IX.

[illegible]

Hæc Acta, Regisque Abgari Edictum conscripsere Mar-Jabus Bar-Semes, & Kajumas Bar-Magartat Notarii Edesseni: eaque in Archivum Edessenum intulere Bardinus, & Bulidus ejusdem Archivi Præfecti, utpote publicæ fidei testes.

[illegible]

ܒܫܢܬ ܚܡܫܡܐܐ ܘܫܒܥܣܪܐ ܒܢܐ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܒܝܪܬܐ ܒܡܕܝܢܬܗ. 1

IX. Anno quingentesimo decimo septimo Abgarus Palatium [1] in oppido suo ædificavit.

ܒܫܢܬ ܚܡܫܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܕܐ ܐܬܝܠܕ ܡܐܢܝ. 2

X. Anno quingentesimo quinquagesimo primo natus est Manes [2]

3 ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܣܪܐ ܐܬܚܪܒܘ ܫܘܪܝܗ ܕܐܘܪܗܝ ܕܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ ܒܝܘܡܝ ܕܝܩܠܛܝܢܘܣ ܡܠܟܐ.

XI. Anno sexcentesimo decimo [3] quarto sub Diocletiano Imperatore muri Edessæ secundò corruerunt.

[illegible]

XII. Anno sexcentesimo vigesimo

NOTÆ.

1 *Palatium*. De quo vide suprà psg. 392.

2 *Manes*. Hujus hæreseos initium accuratè describitur à S. Epiphanio lib. de Mensuris & Ponderibus, in hæc verba: *In nono igitur horum* (loquitur de Valeriano & Gallieno) *imperii anno* (qui fuit Christi sn-nus 261.) *ascendit Manes, sivè Manichæus à Perside, quando etiam ad Archelaum Episcopum Caschararum Mesopotamiæ disputationis gratia venit, & superatus latenter aufugit &c.* & hæres. 66. de Manichæis ejus sectariis: *In temporibus*, inquit, *Aureliani regis hi fuerunt, circa quartum annum regni ejus*: nimirùm circa annum Christi 273. in quem quartus Aureliani annus incidit. Annum igitur agebat Manes vigesimum primum, quum è Perside in Mesopotamiam primùm invasit: natus enim fuit juxta Chronicon nostrum, anno Græcorum 551. Christi 240. quod nemini hactenus de ejus natali observatum.

3 *Anno* 614. Christi 303. Diocletiani 20. Mensem addit idem Auctor Chronici nostri ad calcem in hæc verba: [illegible]

[illegible]

Secundò dejecta sunt ejusdem (Edessæ) *mœnia sub Diocletiano Imper. mense Majo anno* 614. Eadem de submersione ejus urbis tradit Dionysius in Chronico: [illegible]

Anno Alexandri 614. *Aquarum furiosa eluvio Edessam corripuit, ejusque murorum parte, qua Orientem Solem spectant decussa, in urbem irrupit, & quidquid in ea occurrit, longiùs flumen asportavit. Ingentem itaque hominibus pecoribusque perniciem attulit, universamque Edessæ & Charrarum planitiem corrupit.*

ܣܡ ܩܘܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܫܬܐܣܐ ܕܥܕܬܐ
1 ܕܐܘܪܗܝ. ܘܒܢܐ ܘܫܡܠܝܗ ܠܒܢܝܢܐ
ܣܥܕ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪܗ.

mo quarto jecit fundamenta Ecclesiæ Edessenæ Cono 1 Episcopus: exstruxit autem absolvitque ædificium Saades Episcopus ejusdem Successor. 1

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ
ܐܬܒܢܝ ܩܘܡܝܛܪܝܘܢ ܕܐܘܪܗܝ
2 ܒܝܘܡܝ ܐܝܬܠܠܗܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܩܕܡ
ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܕܗܘܐ ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܪܒܐ ܒܢܝܩܝܐ.

XIII. Anno sexcentesimo trigesimo quinto excitatum fuit Cœmeterium Edessæ, diebus Aitallahæ 2 Episcopi, anno prius, quàm magna Synodus Nicææ celebraretur. 2

3 ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܥܒܕ
ܐܝܬܠܠܗܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܗܘ
ܩܘܡܝܛܪܝܘܢ ܘܒܢܐ ܦܘܬܝܐ ܕܬܝܡܢܐ
4 ܕܥܕܬܐ. ܘܒܫܢܬܐ ܕܒܬܪܗ ܐܬܟܢܫܬ
ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܒܢܝܩܝܐ ܕܬܠܬܡܐܐ
ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܐܦܝܣܩܘܦܝܢ.

XIV. Anno sexcentesimo 3 trigesimo quinto factus est Aitallahas Edessæ Episcopus: qui Cœmeterium & latus Australe Eccesiæ ædificavit. 3

XV. Anno verò 4 sequenti congregata est Nicææ Synodus Episcoporum tercentum decem & octo. 4

XVI. An-

ܫܢܬ

NOTÆ.

1 *Cono Episcopus*. Hinc initium ducit series Episcoporum Edessæ, quam nos ad calcem hujus Chronici, addito aliorum, qui apud Dionysium subjunguntur, Catalogo dabimus. Ante Cononem alios Edessenæ Ecclesiæ præfuisse Antistites, ab ipsis nimirùm Thadæi Mesopotamiæ Apostoli temporibus, in dubium revocari non debet: quos inter sub Trajano Imperatore celebris fuit S. Barsaumas, seù Barsimæus, qui Sarbelium ejusque Sororem Barbæam baptizavit, ut legitur in Martyrol. Rom. die 29. Januarii. Pro Conone, *Cognatum* habet Metaphrastes in vita SS. Guriæ, Samonæ, & Abibi, eumque anno Alexandri sexcentesimo in vivis fuisse testatur, cujus verba retulimus pag. 330. *Cononis* meminit Josue Stylites ad annum Græcorum 811. Christi 500. ubi præter jacta Ecclesiæ fundamenta, Cœmeterium etiam ipsum exstruxisse, patet ex dictis p. 271. Fortasse locum dumtaxat Cœmeterio designavit Cono; vel ejusdem tantùm fundamenta posuit: nam illud posteà ab Aitallaha perfectum absolutumque fuisse, notatur infrà in Chronico nostro. Ei successit *Saades*, qui ex eodem Chronico sedere cœpit ab anno Græcorum 624. usque ad annum 635. hoc est, ab anno Christi 313. ad annum 324. ut ex numero sequenti colligitur.

2 *Aitallahæ*. In subscriptionibus Patrum Concilii Nicæni *Ethilaus*, *Æthilaus*, & *Ætolus* appellatur. Alii *Aitilaham*, seù *Aitilahum* legunt. Sed rectiùs *Aitallaha*: Est enim vox Syriaca composita ex verbo ܐܝܬܝ *Aiti* attulit, & ex nomine ܐܠܗܐ *Allaha*, seù ut recentiores proferre malunt, *Aloho*, Deus. Ejus Episcopatûs initium ad annum Græcorum 646. conjicitur apud Dionysium in hæc verba: ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܫܬ ܗܘܐ ܐܝܬܠܠܗܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ. *Anno sexcentesimo quadragesimo sexto factus est Aitallahas Edessæ Episcopus*: Sed manifesto errore: nam annus ille à celebratione Concilii Nicæni decimus est, cui tamen Aitallaham interfuisse, omnia Latina, Græca, & Syriaca monumenta clamant. Sobensis in Collectione Canonum Par I. cap. 3. fol. 61. Cod. Syr. Vat. 46. *Abselamum*, non Aitallaham Nicænæ Synodo subscripsisse affirmat, additque eum fuisse S. Ephræmi ex sorore nepotem. Verùm nullum hujus nominis Edessenum Episcopum exstitisse, ex Chronico nostro & ex Dionysio compertum est. Sobensem verò ex *Absamia* Syro Scriptore ac Presbytero Edesseno Abselamum Edessæ Antistitem finxisse, notavimus pag. 170. Cæterùm non Dionysio, sed ejus descriptori errorem illum tribuendum esse, colligitur ex loco, ubi id factum ponitur: nimirùm inter annum Græcorum 641. & 642. quod argumento est, amanuensem anno non suo Ordinationem Aitallahæ retulisse.

3 *Anno 635*. Sic emendavi errorem amanuensis, qui habet ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܬ *Anno 636*. contra id, quod paulò ante scripserat: Aitallaham nimirùm anno Græcorum 635. Episcopatum iniisse.

4 *Anno verò sequenti*: nimirùm Græcorum 636. Christi 325. ut communissima Orientalium fert opinio, quam confirmat Socrates lib 1. cap 13. Vide Baronium ad prædictum Christi annum.

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܗܘܐ
ܒܢܝܢܐ ܘܐܬܪܒܝܬ ܥܕܬܐ ܕܐܘܪܗܝ.

ܘܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ
1 ܢܚ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܢܨܝܒܝܢ.

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܫܒܥ ܗܘܐ
2 ܐܒܪܗܡ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܐܘܪܗܝ ܘܗܘ
ܒܢܐ ܒܝܬ ܡܘܕܝܢܐ.

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܒܢܐ
ܩܘܣܛܢܛܝܘܣ ܒܪ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ
3 ܠܐܡܕ ܡܕܝܢܬܐ.

ܘܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܚܕܐ ܒܢܐ
ܐܦ ܗܘ ܩܘܣܛܢܛܝܘܣ ܠܬܠܐ
4 ܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܐܢܛܝܦܘܠܝܣ
ܡܬܩܪܝܐ ܗܘܬ.

ܫܢܬ

XVI. Anno sexcentesimo trigesimo nono auctum fuit Edessenæ Ecclesiæ ædificium.

XVII. Anno sexcentesimo quadragesimo nono obiit S. Jacobus 1 Nisibis Episcopus. 1

XVIII. Anno sexcentesimo quinquagesimo septimo factus est Abraham 2 Edessæ Episcopus, qui Templum Confessorum ædificavit. 2

XIX. Anno sexcentesimo sexagesimo ædificavit Constantius Constantini filius Amidam 3 urbem. 3

XX. Anno sexcentesimo sexagesimo primo ædificavit etiam Constantius Telam 4 urbem, quæ olim Antipolis dicebatur. 4

XXI. An-

NOTÆ.

1 *Jacobus*: de quo suprà pag. 18.

2 *Abraham*. De ejus ordinatione rebusque gestis eadem habet Dionysius Patriarcha, qui ex Chronico nostro Edesseno, quæ ad illam Ecclesiam spectant, ferè ad verbum descripsit,

3 *Amidam*. Recole, quæ de ejus conditu, seù potiùs instauratione notavimus pag. 26. & 196.

4 *Telam*. Constantinæ nomen ipsi impositum fuit, ut observavi in Notis ad Josue Stylitam pag. 273. Quoad ejus instaurationem, à Chronico nostro dissentit Dionysius, qui id factum non à Constantio, sed à Constantino ejus fratre refert, in hæc verba.

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܥܒܕ
ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܠܒܢܘܗܝ ܩܣܪܐ ܘܠ
ܩܘܣܛܢܛܝܢܐ ܒܪܗ ܪܒܐ ܥܠ ܡܕܢܚܐ ܐܫܠܛܗ
ܘܗܘ ܒܢܐ ܠܬܠܐ ܡܘܙܠܬ ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ ܘܩܪܗ
ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ ܥܠ ܫܡܗ. ܒܢܐ ܐܦ ܠܐܡܕ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ. ܘܠܐܚܪܢܐ ܐܫܠܛ ܥܠ
[illegible]
[illegible]

Anno 642. (Christi 331.) Constantinus filios suos Cæsares creavit: & Constantium quidem natu maximum partibus Orientis præfecit: qui Telam Mauzalat Mesopotamiæ urbem condidit, suoque de nomine Constantinopolim appellavit: Sed & Amidam Mesopotamiæ oppidum ædificavit. Alterum autem, cui Constantio nomen, Occidenti præesse voluit; tertium verò, qui Constans dicebatur, Romæ. Eadem de Tela & Amida à Constantino conditis tradit infrà ad annum Græcorum 660. Verùm in hac narratione Dionysius multa peccat: Inprimis quod anno Græcorum 642. Christi 331. à Constantino Magno filios creatos fuisse Cæsares asserit: nam diversis annis, non simul hanc illi Dignitatem à Patre obtinuerunt; nimirùm Constantinus anno Christi 317. Constantius anno 323. & Constans anno 333. ut asserit Pagius ad annos prædictos: seù potiùs in Decennalibus, Vicennalibus, & Tricennalibus Constantini Magni, ut scribit Socrates lib. 1. cap. 38. in hæc verba: *Delectabatur itaque* Constantinus *non mediocriter tàm ob earum rerum eventum, tùm ob tres filios, quos Cæsares nuncupaverat, singulos singulis Imperii sui decennalibus promovens: Et maximum quidem natu, cognominem sibi Constantinum, Occidentalium partium Imperio præfecit primo Principatus sui decennio. Alterum verò Constantium, avi sui nomine appellatum, Orientis partibus præposuit, anno Imperii sui vigesimo. Natu minimum Constantem, tricennalibus suis Cæsarem renunciavit.* Deinde fallitur Dionysius, dum Orientem Constantino, Occidentem Constantio, & Romam Constanti traditam à Patre scribit: Alia enim prorsùs fuit Imperii divisio, dum Constantinus Magnus viveret, ut mox vidimus ex Socrate. Quæ autem post ejus ob-

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܫܬܝܢ ܘܫܒܥ ܐܬܝܕܥ
1 ܐܒܪܗܡ ܩܝܕܘܢܝܐ ܚܒܝܫܐ.

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܫܒܥܝܢ ܐܬܚܪܒܬ
2 ܢܝܩܘܡܕܝܐ.

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܫܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܡܪܝ ܐܒܪܗܡ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ.

ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ
3 ܘܠܓܫ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܨܝܒܝܢ.

4 ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܐܬܐ ܒܪܣܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
5 ܡܢ ܚܪܢ ܠܐܘܪܗܝ ܒܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ.

ܘܒܫܢܬ

XXI. Anno sexcentesimo sexagesimo septimo claruit Abraham
1 Chidunensis inclusus. 1

XXII. Anno sexcentesimo septuagesimo corruit 2 Nicomedia. 2

XXIII. Anno sexcentesimo septuagesimo secundo migravit ex hoc sæculo Mar Abraham Edessæ Episcopus.

XXIV. Eodem anno decessit Vologesus 3 Nisibis Episcopus. 3

XXV. Item eodem anno Barses 4 4
Episcopus, Imperatoris 5 jussu, ex 5
urbe Haran Edessam translatus est.

XXVI. An-

itum contigit, ea ex Eunapio in Edesio, & ex Zosimo lib. 2. accuratè describitur à Baronio ad annum 337. num. 51. in qua tamen Orientis Imperium ab Illyrico Nisibin usque Constaotio, non Coostantino cessit. Præterea instauratæ Telæ non *Constantinopoleos* nomen, sed *Constantinæ* impositum fuit, ut in Actis Conciliorum, & apud Ecclesiasticos Scriptores Græcos, Latinos, Syrosque legitur. Demùm quum ejus urbis iostauratio, ut Dionysius ipse paulò infrà adnotavit, anno Græcorum 660. seù, juxta Chronicon nostrum, anno 661. Christi 350. contigerit, ea non Constantino, qui jam in vivis esse desierat, nec unquam in Oriente imperavit; sed Constantio, qui solus Mesopotamiam totamque Asiam tenebat, tribui omninò debet. Quod autem Tela cum addito *Mauzalat*, seù *Mauzaltu* appelletur, testis est præter Dionysium loc. citat. & Gregorius Barhebræus in Collectione Canonum, ubi Joannem ejus urbis Episcopum sæpè laudat.

1 *Abraham Chidunensis*. Ejus gesta descripsit S. Ephræm, ut suprà pag. 38. *Chidunæ* vici haud procul ab urbe Edessa meminit Dionysius ad annum Græcorum 1072. ubi Simeonem Monachum ex eo loco oriundum, per vim ab Edessenis ad Georgium Patriarcham ex Cœnobio pertractum, & Episcopum Edessæ ordinatum refert.

2 *Nicomedia*. Eadem de Nicomediæ lapsu Dionysius ad hunc annum, ubi postquam narravit, Episcopos Occidentales ad componendas Fidei controversias, Constantio procurante, Arimini congregatos fuisse, de Orientalibus hæc subjungit: [illegible]
[illegible]
[illegible]
Orientales verò Nicomediæ convenerunt: quæ quum ex ingenti terræmotu corruisset incolasque oppressisset, in Seleuciam Isauriæ urbem sese contulerunt, ubi Synodum tenuere. Hunc terræmotum describit Ammianus lib. 17. in hæc verba: *Iisdem diebus terræmotus horrendi per Macedoniam, Asiamque, & Pontum assiduis impulsibus oppida multa concusserunt, & montes. Inter monumenta tamen multiformium ærumnarum eminuere Nicomediæ clades, Bithyniæ urbium matris, cujus ruinarum eventum verè breviterque absolvam. Primo lucis exortu, die IX. Kal. Septemb. concreti nubium globi &c.* Accidit igitur juxta Ammianum circa finem Augusti, anni Græcorum 670. Christi 359. ut affirmant Dionysius & Auctor Chronici nostri, non 358. ut Baronius existimavit. Porrò *de Nicomediæ lapsu* Sermonem edidit S. Ephræmus, teste Gennadio cap. 66. cujus verba retulimus pag. 211.

3 *Vologesus*. S. Jacobo Nisibis Episcopo successit, ut diximus pag. 18. Sed eum anno Græcorum 674. Christi 363. adhuc in vivis fuisse, testatur Dionysius in Chronico.

4 *Barses*. Hunc Sozomenus lib. 6. cap. 32. Episcopum fuisse scribit non alicujus urbis, sed honoris dumtaxat causa, tamquam ad repensanda præclara ipsius facinora, in suo monasterio ordinatum: quod & de Lazaro, deque Eulogio Barsæ successore affirmat. At Basilius Magnus in duabus, quas ad eum scripsit Epistolis, Theodoretus lib. 4. cap. 16. aliique testantur, illum Edessenæ urbis Episcopatum tenuisse: ad quem ex Throno Harao jussu Imperatoris translatum, asserunt Auctor Chronici nostri, & Dionysius Patriarcha. *Quare* (ut verbis utar Henrici Valesii in Notis ad laudatum Sozomeni locum) *videntur Barses & Eulogius initio quidem creati esse Episcopi vacantis loci, honoris causa: Postea verò Sedes illis traditæ, quas regerent.*

5 *Imperatoris jussu*: nimirùm *Constantii*, qui circa finem anni Græcorum 672. Christi 361.

ܘܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥ
1 ܒܚܙܝܪܢ ܐܘܒܠ ܝܘܠܝܢܐ ܡܫܪܝܬܗ ܠܐܬܪܐ
ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܘܬܡܢ ܡܝܬ.

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܚܡܫ
2 ܒܫܒܛ ܐܚܕ ܡܠܟܘܬܐ ܘܠܢܛܝܢܝܢܘܣ
ܪܒܐ ܘܘܠܢܣ ܐܚܘܗܝ.

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܡܢܐ
3 ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܡܪܝ ܝܘܠܝܢܐ ܣܒܐ.

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܚܕܐ
ܐܬܒܢܝܬ ܒܝܬ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܪܒܬܐ
4 ܕܐܘܪܗܝ.

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܐܪܒܥ
ܒܚܙܝܪܢ ܒܬܫܥܐ ܒܗ ܫܢܝ
5 ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܡܠܦܢܐ.
ܘܚܟܝܡܐ

XXVI. Anno sexcentesimo septuagesimo quarto, mense Junio Julianus 1 in Persarum regionem copias eduxit, ibique interiit. 1

XXVII. Anno sexcentesimo septuagesimo quinto, mense Februario Imperio potitur Valentinianus 2 Magnus cum Valente fratre. 2

XXVIII. Anno sexcentesimo septuagesimo octavo migravit ex hoc sæculo Mar Julianus Saba 3. 3

XXIX. Anno sexcentesimo octogesimo primo exstructum fuit maximum Edessæ Baptisterium 4. 4

XXX. Anno sexcentesimo octogesimo quarto, mense Junio, die nona, migravit ex hoc sæculo Mar Ephræm 5 doctrina celeberrimus. 5

XXXI. Men-

sti 361. non procul ab Edessa morabatur, ot refert Auctor Chronici Alexandrini sub hujus anni Coss. in bæc verba: *Constantius initio quartæ Indictionis* (erat quiota Indictio à Septembri cœpta, inquit Pagius num. 4.) *denunciatis sibi Juliani Cæsaris insidiis, concitus à Tarso Ciliciæ ad Mopsvestiam, seù Mopsi fontes veniens, &c.*

1 *Julianus*. Ejus interitum die vigesima sexta Junii, anno Christi 363. ex Ammiano, Socrate, Idacio io Fastis, & Auctore Chronici Alexandrini, ponit Pagius num. 4.

2 *Valentinianus*. Imperator renunciatus est vi. Kal. Mart. teste Socrate initio lib. 4. Valens autem Imperii consors factus v. Kal. Aprilis, ut scribit Ammianus lib. 25. qui quum Valentiniani ioaugurationem ad annum Bissextum consignet, eam anno Christi 364. contigisse ostendit, confirmatque, quod ex dictis suprà liquet, annum nempè Græcorum 675. anno Christi 364. respoodere.

3 *Julianus Saba*. Ejus obitum ad annum sequentem oscitanter differt Diooysii descriptor. Vide suprà pag. 154.

4 *Baptisterium*. Eadem ex Chronico oostro apud Dionysium ad hunc annum.

5 *Mar Ephræm*. Ejus mortem ultrà aonum Christi 373. protrahendam oon esse, præter Syrorum auctoritatem, quos pag. 54. laudavi, conjici etiam potest ex tempore motæ à Valeote Imperatore adversùs Catholicos Edessenos Persecutionis. Hæc enim juxta Baronium anno 371. vel 372. ut vult Pagios, aut demùm anno 373. ut Syris placet, contigit, nec ullo modo ad annum 378. vel 380. quibus plerique obitum Sancti Doctoris collocant, differri potest. Atqui Sanctum Ephræmum, antequam ea Persecutio moveretur, ad Superos evocatum fuisse, testantur Auctor Chronici oostri, Dionysius, & cæteri Syrorum: quibus suffragari videntur Socrates, Sozomenus, ac Theodoretus, qui eandem Persecutiooem accurate descripsere, quin ullam Ephræmi mentionem facerent: cujus procuidubio meminissent, si in vivis adhuc fuisset. Quid eoim vero propius est, quam illum io ea occasione insigni aliquo facioore ioclaruisse, vel Persecutionem ab Edessena Ecclesia removendo, vel Barsen Aotistitem suum cæterosque Presbyteros & Clericos à Valeote Imperatore relegatos in locum exilii sequendo? Certè à generosa illa fœmioa, cujus oobilissimum facious laudati Scriptores referunt, superari se haudquaquam passus fuisset: nec ulla suppetit ratio, cur Valens Orthodoxis omnibus varias io regiooes relegatis, soli Ephræmo parceret. Hinc etiam S. Basilii Magni obitus colligitur, qui sex circiter ante S. Ephræmum mensibus ex hac luce migravit, ut ex ejusdem Basilii Vita ab Amphilochio elucubrata, & ex Ephræmi gestis suprà relatis liquet. Non enim assentior Pagio, qui ad aooum 370. oum. 24. Basilium Edessenæ Persecutioni supervixisse cootendit ex iis Basilii ipsius verbis in epist. 297. ad Chalcideoses, quibus affirmat, *Valentem Imperatorem quum omnes propemodùm Ecclesias Pastoribus suis exspoliasset, ex Oriente Cæsaream se contulisse, ibique Basilium aggressum fuisse*: Quod etiam Naziaozenus Orat. in laud. Basilii, & Theodoretus lib. 4. cap. 19. testaotur. Nam ut id de Valante verum sit, satis est, si plerasque Thraciæ, Asiæ, Syriæ, & non-

ܘܒܝܪܚ ܐܝܠܘܠ ܕܫܢܬܐ ܗܕܐ
ܢܦܩ ܥܡܐ ܡܢ ܥܕܬܐ ܕܐܘܪܗܝ
1 ܒܪܕܘܦܝܐ ܕܐܪܝܢܘ.

XXXI. Mense Septembri ejusdem anni Edessenâ Ecclesiâ populus excessit, ab Arianis ejectus 1 1

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܫܥ
ܒܝܪܚ ܐܕܪ ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܡܪܝ
ܒܪܣܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ.

XXXII. Anno sexcentesimo octogesimo nono, mense Martio obiit Mar Barses Edessæ Episcopus.

2 ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܘܒܟܢܘܢ ܩܕܡܝܐ
ܒܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥܐ ܒܗ ܗܦܟܘ ܥܡܐ
ܐܪܬܕܘܟܣܐ ܘܥܠܘ ܠܥܕܬܐ ܕܐܘܪܗܝ.

XXXIII. Eodem anno, 2 die 27. Decembris postliminio reversi Orthodoxi Edessenam Ecclesiam recuperarunt. 2

3 ܘܒܗܘ ܒܙܒܢܐ ܗܘܐ ܡܪܝ
ܐܘܠܘܓܝܘܣ

XXXIV. Per idem tempus factus est Mar Eulogius 3 Episcopus, 3
anno

& nonnullarum aliarum Provinciarum Ecclesias vexaverit; nec opus, ut Edessenam etiam invaserit. Adde, quod *Modestus*, qui ex omnium Scriptorum sententia Præfectus Prætorio erat, dum Valens Basilium Cæsareæ adortus est, eam dignitatem usque ad annum Christi 373. gessisse dicitur in Legibus Codicis Theodosiani, ut notat etiam Pagius ad annum 370. num. 31. qui tamen num. 25. perperàm scripserat, *ex subscriptionibus Legum Codicis Theodosiani apparere, Modestum anno 375. Præfectum Prætorio fuisse.* Basilius igitur ante à Valente impugnatus fuerat, quàm Edessena Persecutio accideret, quæ nonnisi mense Septembri anni 373. excitata fuit Neque obstat, quod Amphilochius in Vita Basilii scribit, eum *Kalendis Januarii anno quinto Valentis & Valentiniani* obiisse, idque, ut Gregorius Nyssenus in Epist. ad Olympium testatur, *annis octo transactis in Episcopatu, & nono inchoato*: atque adeò anno Christi 380. qui quintus erat Valentiniani Junioris annus, ut ait Pagius ad annum 378. num. 2. vel anno 376. in quem *quintus Valentis, & Valentiniani Consulatus* incidit, ut putat Combefisius in Notis ad Amphilochium: aut demùm anno 378. ut alii existimarunt. Nam ut ab Amphilochii verbis incipiam, mendum in iis inesse omnes agnoscunt, sive illud in numero annorum positum sit, sive in Valentis nomine, seù alia quacumque ratione: hinc nulla ex iis veritas erui potest, nulla lux obscuræ historiæ affulgere. *Octo* verò *Episcopatus anni*, qui à Nysseno *cum nono inchoato* memorantur, ad omnes Auctorum sententias æquè commodè trahi possunt; præsertim quum Amphilochius cap. 8. & 9. Nicephorus lib. 10. cap. 25. & Auctor Chronici Alexandrini sub Consulibus anni 363. Basilium imperante Juliano jam *Cæsareæ Episcopum* appellarint, quod nimirùm *Ecclesiæ Cæsareensis, absente Pastore, curam gereret*, licet adhuc Presbyter esset, ut bene monet sæpe laudatus Pagius ad annum 365. num. 5.

1 *Ab Arianis ejectus*. Hanc Ecclesiæ Edessenæ persecutionem ad annum 371. revocat Baronius num. 108. Ad sequentem annum pertrahit Pagius num. 8. Dionysius verò Chronico nostro consentiens eandem excitatam refert mense Septembri anno Græcorum 684. Christi 373. Describit eandem Rufinus lib. 2. cap. 5. Socrates lib. 4. c. 18. Sozomenus lib. 6. cap. 18. & Theodoretus lib. 6. cap. 17. ubi præclarum facinus generosæ illius mulieris subnectunt, quod in Vita S Ephræmi pag. 51. ad Juliani Apostatæ tempora revocatur, ut ibidem notavimus.

2 *Eodem anno*. Imò *ineunte anno sequenti*, hoc est, Græcorum 690. qui vertente anno Christi 378. respondet. Nam Valens Imperator interiit mense Augusto anni 378. quo extincto, *Gratianus cunctos, qui ab eo in exilium ejecti fuerant, revocavit. Lege prætereà sanxit, ut omnes cujuscumque Religionis homines in Ecclesiis convenirent: Soli autem Eunomiani, Photiniani, & Manichæi pellerentur Ecclesiis*, inquit Socrates lib. 5. cap. 2. cui suffragatur Sozomenus lib. 7. cap. 1. Addit Theodoretus de Gratiano loquens lib. 5. cap. 2. *Porrò simul cum Lege Saporem quoque Magistrum militum misit, qui tunc celeberrimus habebatur, & Arianæ quidem blasphemiæ prædicatores, tamquam feras quasdam à sacris ædibus excludi jussit: optimis autem Pastoribus ac Divino gregi easdem restituit. Atque id quidem in singulis Provinciis sine controversia executioni mandatum est.* Edessenam igitur Ecclesiam non mense Decembri anni Græcorum 689. quo adhuc in cursu erat annus Christi 377. Sed anni Græcorum 690. Christi 378. pulsis post interitum Valentis Arianis, Gratiani jussu, Catholici recuperarunt. Idem de Chronico Dionysii dicendum, qui Arianorum ejectionem ad annum 689. Græcorum consignat.

3 *Eulogius*. Theodosius Magnus mense Januario anni 379. imperare cœpit, testibus Socrate, Idacio in Fastis, Marcellino in Chronico, & aliis. Eodem igitur anno Eulogius Episcopatum suscepit, de quo vide Theodoretum lib. 4. cap. 18. Hic Concilio CPāno subscripsit, ut in Actis ejusdem Concilii legitur.

ܐܘܠܘܓܝܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܫܢܬܐ
ܕܐܡܠܟ ܒܗ ܬܐܘܕܘܣܝܘܣ ܪܒܐ . ܘܗܘ
ܡܪܝ ܐܘܠܘܓܝܣ ܒܢܐ ܒܗ ܡܪܝ
ܕܢܝܐܝܠ ܕܐܬܩܪܝ ܒܝܬ ܡܪܝ ܕܘܡܛܝܣ .

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
1 ܒܢܐ ܬܐܘܕܘܣܝܘܣ ܪܒܐ ܠܪܝܫܥܝܢܐ
ܠܗ̇ ܡܕܝܢܬܐ ܡܫܘܚܬܐ .

ܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܠܬ
2 ܐܬܟܢܫܬ ܣܘܢܗܕܘܣ ܕܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ .

ܒܫܢܬ ܫܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܐ
ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܡܪܝ ܐܘܠܘܓܝܣ
3 ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܥܪܘܒܬܐ ܕܨܠܝܒܘܬܐ .

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫ ܒܝܪܚ ܐܒ
ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܒܗ ܐܝܬܝܘ
4 ܓܠܘܣܩܡܗ ܕܡܪܝ ܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ
ܠܗܝܟܠܐ ܪܒܐ ܕܝܠܗ ܒܝܘܡܝ ܡܪܝ
ܩܘܪܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ .

ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬ ܒܫܒܥܬܥܣܪܐ
ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ
5 ܬܐܘܕܘܣܝܘܣ ܡܠܟܐ ܪܒܐ . ܘܒܥܣܪܝܢ
ܘܫܒܥܐ ܒܢܝܣܢ ܥܠ ܐܪܩܕܝܘܣ
ܠܩܘܣܛ

anno nimirùm, quo Theodosius Magnus imperare cœpit. Et ipse quidem Mar Eulogius ædificavit Templum S. Danielis, quod *Domus Mar Domitii* appellatum fuit.

XXXV. Anno sexcentesimo nonagesimo secundo Theodosius Magnus Rhesainam 1 urbem in Osrhoëna ædificavit. 1

XXXVI. Anno sexcentesimo nonagesimo tertio coacta fuit Synodus 2 centum & quinquaginta Episcoporum Constantinopoli. 2

XXXVII. Anno sexcentesimo nonagesimo octavo migravit ex hoc sæculo Mar Eulogius Episcopus feria 3 sexta Crucifixionis. 3

XXXVIII. Anno septingentesimo quinto, mense Augusto die 22. advexerunt Arcam Mar Thomæ 4 Apostoli in Templum magnum eidem dicatum diebus Mar Cyri Episcopi. 4

XXXIX. Anno septingentesimo sexto die 17. Januarii migravit ex hac luce Theodosius 5 Magnus Imperator. Die verò 27. Aprilis Arcadius Constantinopolim ingressus est. Die autem 8. Novembris Cadaver 5

daver

NOTÆ.

1 *Rhesainam*. Vide suprà pag.26.

2 *Synodus*. Hanc ineunte anno Græcorum 693. hoc est à mense Octobri anni 381. celebratam fuisse, non modo Auctor Chronici nostri, sed etiam Dionysius affirmant: eademque fuit Spondani sententia, licet Socrates mense Majo ejusdem anni id factum referat, quem Baronius, & Pagius sequuntur. At qui Joannis Maronis Tractatum adversùs Nestorianos & Monophysitas descripsit, in consignando hujus Synodi tempore, tùm à vera Alexandri, seù Græcorum Epocha, tùm ab Imperii Theodosiani anno aberravit. Nam pro 693. annum Alexandri 660. & pro 3. annum Theodosii *secundum* perperàm apposuit.

3 *Feria sexta*. Nimirùm die 23. Aprilis, in quem sexta Feria in Parasceve incidit anno Christi 387.

4 *Thomæ Apostoli*. Sacrum ejus Corpus Edessam translatum fuisse, testatur etiam Rufinus lib.2. cap.5. cui Hieronymus, aliique Martyrologi suffragantur: *Indeque Indiarum Nestoriani, qui Sancti hujus Apostoli Corpus usque ad sæculum elapsum sese conservasse effutiere, validè confutantur*, ut bene notat Pagius ad annum 327. num. 10. Ejus verò Templi mentionem, præter Auctorem Vitæ Sancti Ephræmi pag. 49. faciunt etiam Socrates lib.4. cap.18. & Sozomenus lib 6. cap.18.

5 *Theodosius*. Eodem anno eademque die mortem Theodosii Magni refert Socrates lib. 5. cap. 26. & lib. 6. cap. 1. ubi & solemnem pompam, qua ejus Cadaver in Urbem Regiam illatum fuit, describit in hæc verba. *Cæterùm corpus Theodosii allatum Constantinopolim iisdem Consulibus* (Olybrio scilicet ac Probino) *die sexto Idus Novembris* (anni Græcorum 707. Christi 395.) *Arcadius ejus filius solemni exequiarum honore prosequutus est.*

ܠܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ . ܘܡܛܡܪܬܐ
ܕܬܐܕܘܣܝܘܣ ܡܠܟܐ ܪܒܐ. ܗܟܢܐ
ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ.

daver Theodosii in eandem urbem illatum est.

ܘܒܝܪܚ ܬܡܘܙ ܕܗܝ ܫܢܬܐ ܥܒܪܘ
ܗܘܢܝܐ ܠܐܬܪܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ .

XL. Eodem anno mense Julio Hunni [1] in Romanorum ditionem irruperunt.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥ ܒܥܣܪܝܢ
ܘܬܪܝܢ ܒܬܡܘܙ ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ
ܡܪܝ ܩܘܪܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ .

XLI. Anno septingentesimo septimo, die 22. Julii migravit ex hoc sæculo Mar Cyrus Edessæ Episcopus.

ܘܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܐ ܗܘܐ ܡܪܝ
ܣܝܠܘܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ .

XLII. Anno septingentesimo octavo factus est Mar Silvanus Edessæ Episcopus.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪ ܒܫܒܥܬܥܣܪ
ܒܬܫܪܝ ܩܕܝܡ ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ ܡܪܝ
ܣܝܠܘܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ .

XLIII. Anno septingentesimo decimo, die 17. Octobris objit Mar Silvanus Edessæ Episcopus.

ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ
ܒܬܫܪܝ ܐܚܪܝ ܐܬܬܣܝܡ ܡܪܝ ܦܩܝܕܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ .

XLIV. Eodem anno die 23. Novembris ordinatus fuit Mar Pachidas Edessæ Episcopus.

ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܬܘܒ ܝܘܚܢܢ
ܟܪܘܣܘܣܛܘܡܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘܐ
ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ .

XLV. Eodem etiam anno Joannes [2] Chrysostomus Constantinopolitanæ præfectus fuit Ecclesiæ.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܣܪ ܬܐܕܘܪܘܣ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܦܣܘܣܛܝܐ ܫܪܝ
ܠܡܦܫܩܘ ܟܬܒܐ .

XLVI. Anno septingentesimo decimo quarto Theodorus [3] Mopsvestiæ Episcopus sacram Scripturam commentari cœpit.

ܫܢܬ XLVII. An-

NOTÆ.

1 *Hunni*. Horum excursiones describit Josue in Chronico, quem vide pag. 264. & fusiùs Dionysius ad annum Græcorum 706.

2 *Joannes Chrysostomus*. Socrates lib. 6. cap. 2. Chrysostomum in Episcopali Sede constitutum fuisse asserit *quarto Kalendas Martii, Honorio IV. & Eutychiano Coss.* hoc est, die 26. Februarii anni Christi 398. Idem scribit Georgius Alexandrinus Episcopus in ejus Vita num. 20. & Marcellinus in Chronico sub laudatis Consulibus. Quare ad annum Græcorum 709. retrahendum est, quod hic in Chronico nostro de Chrysostomi ordinatione ad annum 710. ponitur. Corrigendus insuper Dionysius, qui id factum anno 707. narrat in hæc verba: ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ
ܘܫܒܥ ܫܢܝ ܢܩܛܪܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ
ܘܩܡ ܚܠܦܘܗܝ ܗܘܐ ܝܘܚܢܢ ܕܐܬܟܢܝ ܦܘܡܗ ܕܕܗܒܐ
ܩܕܝܫܐ ܘܡܫܒܚܐ .

Anno 707. obiit Nectarius CP. Episcopus, cui S. Joannes subrogatus fuit. Nectarius enim, teste Socrate loc. cit. obiit *quinto Kal. Octobris Cæsario & Attico Coss.* hoc est, circa finem Septembris anni Christi 397. qui in vertentem Græcorum annum 708. competit.

3 *Anno* 714. Quo nimirùm Theodorus nonum Episcopatus sui annum agebat, ut ex Theodoreto lib. 5. cap. 40. rectè deducit Pagius ad annum 423. num. 16. Obiit enim anno Christi 429. quo Theodoretus Historiam suam clausit: idque *triginta sex post annis*,

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܬܥܣܪܐ ܐܒܫܡܝܐ ܩܫܝܫܐ ܒܪ ܚܬܗ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܥܒܕ ܡܕܪ̈ܫܐ ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܥܠ ܡܐܬܝܬܐ ܕܗܘ̈ܢܝܐ ܠܐܬܪܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ. 1

XLVII. Anno septingentesimo decimo quinto Absamias [1] Presbyter, sororis Beati Mar Ephræmi filius, de Hunnorum excursione in Romanorum ditionem odas, & sermones composuit. 1

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܡܪܝ ܕܝܘܓܢܝܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ. ܘܗܘ ܫܪܝ ܠܡܒܢܝܘ ܒܝܬ ܡܪܝ ܒܪܠܗܐ. 2

XLVIII. Anno septingentesimo vigesimo factus est Mar Diogenes [2] Edessæ Episcopus: qui Templum Mar Barlahæ ædificare cœpit. 2

ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܒܢܘܡܢܝܐ ܕܐܒ ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܡܪܝ ܦܩܝܕܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ.

XLIX. Eodem anno in Neomenia mensis Augusti decessit Mar Pachidas Edessæ Episcopus.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܗܘܐ ܩܘܪܝܠܠܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܪܒܬܐ. 3

L. Anno septingentesimo vigesimo primo factus est Cyrillus 3 Alexandriæ magnæ Episcopus. 3

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܗܘܐ ܒܐܘܪܗܝ ܪܒܘܠܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܒܢܐ ܒܝܬ ܡܪܝ ܐܣܛܦܢܘܣ ܘܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܩܕܡ ܟܢܘܫܬ ܒܝܬ ܫܒܬܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. ܒܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ. 4

LI. Anno septingentesimo vigesimo tertio Rabulas 4 Edessenum Episcopatum accepit. Hic, Imperatoris jussû, ædificavit Templum S. Stephani, quod anteà Domus Sabati, idest, Synagoga Judæorum fuerat. 4

ܫܢܬ

LII. An-

nis, quàm Mopsvestenam Ecclesiam rexerat, ut idem Theodoretus notat: atque adeò ordinatus fuit Episcopus non anno 391. ut Eminentissimus Norisius lib. 1. Hist. Pelag. cap.9. existimavit, neque anno 397. ut Dionysius in Chronico scribit; sed anno 394. ut idem Pagius ostendit ad annum 427. à num.9. Certè Theodorus anno Christi 428. quo Nestorius Constantinopolitanum Episcopatum suscepit, adhuc in vivis erat, ut testatur Theodulus apud Evagrium lib. 1. cap. 2. qui narrat, *Nestorium ad Episcopatum urbis Regiæ proficiscentem, apud Mopsvestiam cum Theodoro congressum fuisse, & audita illius doctrina, à recta pietate deflexisse*. De ejus memoria & scriptis consule Acta Quintæ Synodi.

1 *Absamias*. De quo suprà pag.169.

2 *Diogenes*. Duobus post annis Ordinationem ejus refert Dionysius: cui tamen Auctor Chronici nostri omninò præferendus, quum ex illo Dionysius historiam suam hauserit.

3 *Cyrillus*. Eodem etiam anno Cyrilli ordinationem ponit Dionysius: nimirùm Græcorum 721. Christi 410. sed ab utroque dissentit Socrates lib.7. cap. 7. qui Theophili quidem obitum *Idibus Octobris Honorio IX. & Theodosio V. Coss.* hoc est, anno Christi 412. inaugurationem verò Sancti Cyrilli, *tertio post die* consignat.

4 *Rabulas*. Eodem anno & Diogenis obitum, & Rabulæ ordinationem refert Dionysius. Porrò sub Rabula claruit S. Alexius Romanus, quem Syri ܡܪܝ ܪܝܫܝܐ *Mar Riscia*, & ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ *Gabra D-Allaha*, hoc est, *Sanctum Principem, Virumque Dei* appellant, ut in titulo Vitæ ejusdem notatum legi in vetustissimo Codice Scetensis Syrorum Monasterii scripto *à Thoma Diacono Edesseno in Monasterio Gubæ Baraiæ die 29. Julii, anno Græcorum* 895. Christi 584. quem nullo pretio extrahere licuit. Auctor illius Vitæ, anonymus Ecclesiæ Edessenæ Ædituus dicitur tàm in laudato Codice, quàm in Arabico Vaticano LV. pag. 53. ubi & alia ejusdem S. Alexii Vita ex Latinis exemplaribus de-

1 ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ
ܒܝܘܡܝ ܐܘܢܘܪܝܘܤ ܘܐܪܩܕܝܘܤ ܙܟܝܐ
ܐܬܥܩܪ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܗܝ ܕܬܠܬ
ܙܒܢܝܢ ܡܢ ܡܝܐ.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
2 ܐܬܝܕܥ ܐܘܛܘܟܐ ܕܝܪܝܐ. ܗܘ ܕܟܦܪ
ܒܡܠܒܫܘܬܐ.

ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܐܣܗܕ ܛܘܒܢܐ ܝܥܩܘܒ
3 ܡܦܣܩܐ.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ
4 ܐܬܝܠܕܬ ܗܪܣܝܤ ܕܗܢܘܢ ܕܐܡܪܝܢ
ܕܚܛܝܬܐ ܕܟܝܢܐ ܐܝܬܝܗ.

ܫܢܬ

LII. Anno feptingentefimo vigefimo quarto 1 fub Honorio & Arcadio invictis Imperatoribus muri Edeffæ jam tertiùm aquis corruerunt. 1

LIII. Anno feptingentefimo trigefimo fecundo Eutyches 2 monachus innotuit, qui Incarnationis veritatem negavit. 2

LIV. Per idem tempus martyrio coronatus fuit Beatus Jacobus 3 Intercifus. 3

LV. Anno feptingentefimo trigefimo nono emerfit Hærefis 4 afferentium, Peccatum naturæ infitum effe. 4

LVI. An-

defcripta legitur, in qua Sanctus Vir non Edeffæ, ut perperàm in priori Vita Arabica è Syriaco converfa, fed Romæ, ut reverà accidit, ad cœlum migraffe narratur.

1 *Anno* 724. nimirùm Chrifti 413. in quem *feria tertia*, *& dies duodevigefimus Martii*, in fine hujus Chronici notati, inciderunt. Sed is annus ab obitu Arcadii fextus erat. Quare *Arcadii* nomen per ofcitantiam amanuenfis pofitum hoc loco: quem errorem fubftituto *Theodofii* nomine idem amanuenfis in fine Chronici correxit. De hac Edeffæ fubmerfione fusè Dionyfius ad prædictum Græcorum annum, qui tamen id factum non menfe *Martio*, fed *Aprili* refert.

2 *Eutyches*. Initium hærefeos Eutychianæ ad annum Chrifti 441. vel 442. communiter ab Auctoribus confignatur, ajente Anaftafio Synaita apud Lupum in Notis ad cap 44. Synodici adversùs Tragœdiam Irenæi: *Annis circiter poft* (Ephefinum fcilicet Concilium) *decem*, *Eutyches quidam Archimandrita Conftantinopoli exortus*, *qui diceret totum Chriftum effe naturam unicam*. Neque enim verofimile eft, eum circa Incarnationem defipere cœpiffe anno Græcorum 732. Chrifti 421. alioquin in Ephefina Synodo, quæ anno 431. contra Neftorium celebrata eft, disertè damnatus fuiffet. Quare Chronici noftri verba benignè interpretanda funt, non de initio illius hærefeos, fed de tempore, quo Eutyches antequam in hærefim laberetur, fide ac virtutibus clarus habebatur. Atque ita intelligendus eft etiam Dionyfius, qui eundem anno Græcorum 731. floruiffe fcribit.

3 *Jacobus Intercifus*. De tempore ejus martyrii vide fuprà pag. 181.

4 *Hærefis*. Theodorus Mopfveftenus Pelagianorum æquè ac Neftorianorum parens, Volumen in quinque Libros digeftum edidit fub hoc titulo: *contra afferentes*, *peccare homines natura*, *non voluntate*, ut teftatur Photius in Biblioth. Cod. 177. in quo ille Dialogos Hieronymi, & Auguftini Libros *de peccatorum meritis & remiffione*, ejufque Epiftolam ad Hilarium Syracufanum impugnans, conabatur fallacibus argumentis oftendere, nullum effe *naturæ*, feù *originis* peccatum, ut in Hift. Pelagiana rectè obfervavit Eminentifs. Norifius. Id anno Græcorum 739 Chrifti 428. contigiffe, deducitur ex hoc Chronici noftri loco, quo etiam confirmatur, quod fuprà ad annum Græcorum 724. ex Epiftola Theoduli de Theodoro affirmavimus, eum nimirùm anno Chrifti 428. adhuc in vivis fuiffe. Quod vero Auctor nofter afferentes *Peccatum naturæ infitum* hæreticos appellat, valde fufpicari facit, eum hac in re Theodoro atque Pelagio faviffe: prætertim quum eodem errore nonnullos Syrorum per id tempus infectos fuiffe, teftetur Marius Mercator in Commonitorio adversùs hærefim Pelagii ac Cœleftii, his verbis: *Quæftio contra Catholicam fidem apud nonnullos Syrorum*, *& præcipuè in Cilicia à Theodoro quondam Epifcopo Oppidi Mamfifteni* (legendum, Mopfvefteni) *jam dudum mota*, *nunc ufque penes paucos eorum admodùm proditur &c. Progenitores videlicet humani generis Adam & Hevam mortales à Deo creatos &c.* Verùm quum in Synodo Ephefina, quam Auctor nofter disertè amplectitur, tàm Neftorianus, quàm Pelagianus error profligatus fuerit, videtur Textui Syriaco aliquod vitium ineffe, & genuina lectio ita reftitui debere: ܐܬܝܠܕܬ ܗܪܣܝܤ ܕܗܢܘܢ ܕܐܡܪܝܢ ܕܠܐ ܚܛܝܬܐ ܕܟܝܢܐ ܐܝܬܝܗ: *Emerfit hærefis afferentium*, *Peccatum nequaquam naturæ infitum effe*. Quæ conjectura ex eo probabilis redditur, quòd Marius Mercator loc. cit. afferit, Pelagianam hærefim

etiam

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܐܢܕܪܐܘܣ
1 ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܡܝܫܛ ܡܫܬܡܗ ܗܘܐ.
ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ
ܢܚܬ ܥܦܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.
ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
2 ܐܬܟܢܫܬ ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܩܕܡܝܬܐ
ܒܐܦܣܘܣ.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܫܬ
ܢܦܩ ܪܒܘܠܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܡܢ
ܥܠܡܐ ܒܬܡܢܝܐ ܒܐܒ. ܘܗܘܐ
3 ܚܠܦܘܗܝ ܗܝܒܐ ܪܒܐ. ܘܗܢܐ ܒܢܐ
ܥܕܬܐ ܚܕܬܐ ܗܝ ܕܡܬܩܪܝܐ ܒܫܡ ܫܠܝܚܐ
ܩܕܝܫܐ.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ
ܒܝܘܡܝ ܡܪܝ ܗܝܒܐ ܩܪܒ ܐܢܫ
ܦܛܪܝܩܝܘܣ ܦܬܘܪܐ ܪܒܐ ܕܣܐܡܐ ܕܐܝܬ
ܒܗ ܫܒܥܡܐܐ ܠܝܛܪܝܢ ܘܥܣܪܝܢ
ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܥܕܬܐ ܥܬܝܩܬܐ ܕܐܘܪܗܝ.
ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܠܬ
ܥܒܕ ܓܘܢܐ ܕܣܐܡܐ ܠܓܪܡܐ
ܕܛܘܒܢܐ ܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ ܩܕܝܫܐ
ܐܢܛܘܠܝܘܣ ܐܣܛܪܛܠܛܝܣ.

ܫܢܬ

LVI. Anno septingentesimo quadragesimo Andreas [1] Samosatæ Episcopus claruit. 1

LVII. Anno septingentesimo quadragesimo primo pulvere cœlum pluit.

LVIII. Anno septingentesimo quadragesimo secundo [2] Ephesina Prima Synodus celebrata fuit. 2

LIX. Anno septingentesimo quadragesimo sexto, die 8. Augusti migravit ex hoc sæculo Rabulas Edessæ Episcopus: cui magnus Ibas [3] suffectus fuit. Hic novam ædificavit Ecclesiam, quæ hodie Apostolorum appellatur. 3

LX. Anno septingentesimo quadragesimo nono sub præstantissimo Iba obtulit Senator ingentem mensam argenteam librarum septies centum & viginti, quæ in veteri Edessæ Ecclesia reposita fuit.

LXI. Anno septingentesimo quinquagesimo tertio Anatolius militiæ Præfectus fecit argenteam arcam in honorem ossium Sancti Thomæ Apostoli.

LXII. An-

etiam quum in Syria maximè floreret, à paucis admodum Syris propugnatam fuisse: atque adeò vero propius est, Auctorem nostrum, qui post annum Christi 540. hoc est, centum viginti circiter post ejus hæreseos initium annis, elaruit, ab ea quam maximè abhorruisse. Quid? Si ille de celeberrima quæstione, quæ de originali peccato Theodorum inter & Occidentales, idest, S. Augustinum atque Hieronymum, agitata fuit, haud satis edoctus, existimaverit verba illa, *peccare homines natura*, &, *peccatum naturæ insitum*, in Manichæorum sensum detorqueri, quasi natura humana per seipsam mala sit & à malo Deo condita: vel quod verosimilius est, eadem de actuali peccato intellexerit: quo in sensu profectò immanem errorem contineot. Nam sæpè ex non intellectis disputantium verbis, in diversas Scriptores scissi fuot sententias, ot in quæstionibus *de uno ex Trinitate carne passo*, & *de Trisagio* manifestum est. Neque mirum, quod Auctor ooster quæstionem illam igooraverit, cujus ootitia Photium ipsum, doctissimum cæteroqui virum, ex parte latuit, ut Eminentissimus Norisius doctè osteodit loco citat. & ex eo Pagius ad aonum 423. oum. 19. observavit.

1 *Andreas Samosatæ Episcopus*. Plura de eo Scriptores Ecclesiastici, quos vide. Diversus autem fuit ab Andrea Monacho Constantinopolitano, ad quem exstat Theodoreti epistola 163. ut ex Garnerio ootavit Pagius ad annum 430. oum. 17. Ille eoim anno 448. adhuc erat Monachus, ot liquet ex laudata Theodoreti epistola: noster verò Andreas Samosatenæ jam præerat Ecclesiæ anoo 429. ut ex Chronico nostro patet.

2 *Anno* 742. Ita emendavi errorem amanuensis, qoi id factum anno Græcorum 744. Christi 433. refert, contra communem senteotiam, & contra ipsius Ephesinæ Synodi Acta. Sic etiam corrigendus est Dionysius, qoi eundem errorem ex Chrooico nostro hausit.

3 *Ibas*. Vide pag. 199.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܫܬ
1 ܗܘܐ ܕܝܘܣܩܘܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܪܒܬܐ.

LXII. Anno septingentesimo quinquagesimo sexto Dioscorus 1 Alexandriæ magnæ factus fuit Episcopus. 1

2 ܘܐܬܟܢܫܬ ܬܘܒ ܠܐܦܣܘܣ ܣܘܢܗܕܘܣ
ܐܚܪܬܐ. ܗܝ ܐܝܕܐ ܕܒܗ ܚܪܡ ܕܝܘܣܩܘܪܘܣ
ܠܦܠܒܝܢܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ
ܘܠܕܘܡܢܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܘܠܐܝܪܢܐܘܣ
ܕܨܘܪ: ܘܠܗܝܒܐ ܕܐܘܪܗܝ: ܘܠܐܘܣܒܝܣ
ܕܕܘܪܝܠܐܘܢ: ܘܠܕܢܝܐܝܠ ܕܚܪܢ:
ܘܠܣܘܦܪܘܢܝܘܣ ܕܬܠܐ: ܘܠܬܐܘܕܘܪܝܛܘܣ ܕܩܘܪܘܣ.

LXIII. Item altera 2 Synodus Ephesi coacta fuit, in qua Dioscorus anathemate perculit magnum Flavianum Episcopum Constantinopoleos: Domnum Antiochiæ: Irenæum Tyri: Ibam Edessæ: Eusebium Dorylei: Danielem Haran: Sophronium Telæ, & Theodoretum Cyri. 2

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܫܥ
ܢܦܩ ܗܝܒܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܢ ܥܠܡܐ
ܒܚܕ ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ. ܘܩܡ
ܚܕ ܘܥܣܪܝܢ ܒܬܡܘܙ ܫܢܝܢ ܬܪܬܝܢ ܘܥܒܕ
ܒܥܕܬܐ ܐܝܪܐܛܝܘܢ.

LXIV. Anno septingentesimo quinquagesimo nono Ibas Episcopus Edessa excessit die 1. Januarii: cui Nonnus substitutus fuit die 21. Julii, tenuitque Sedem annis duobus, & fecit Sacrarium 3 in Ecclesia. 3

3

4 ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܝܕܝܥ ܗܘܐ ܠܐܘܢ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܗܘܡܐ.

LXV. Anno septingentesimo sexagesimo claruit Leo 4 Romæ Episcopus. 4

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
ܐܬܚܡܣ

LXVI. Anno septingentesimo sexa-

N O T Æ.

1 *Dioscorus*. Eodem anno, hoc est, Græcorum 756. Christi 445. ordinationem Dioscnri refert Dionysios in Chronico, cujus sententiam amplecti videtur Bollandus ad diem 28. Januarii, dum in dubium vocat, an S. Cyrillus anno 444. vel 445. è vivis excesserit. At Cardinalis Norisius lib. 2 Hist. Pelag. cap. 12. doctè probat, Dioscorum anno 444. Cyrillo successisse: Athanasius enim in libello supplici, Actione 3. Concilii Chalcedoneosis recitato, postquam conquestus est de injuriis sibi à Dioseoro Cyrilli sueeessore irrogatis, sic ait: *Omnia hæc adversum me à Reverendissimo & Dei amantissimo Dioscoro perpetrata, in totis octo hodie annis eo circumveniente me*. Atqui recitatus fuit hie libellus anno 451. die 3. Id. Octnb. quo habita est Actio 3. Concilii Chalcedonensis. Quaro Dioseorus anno 444. oon 445. Episcopatum iniit; alioquin, ut inquit Cardinalis Norisius, Athanasius annum tantùm septimum numerasset. Certè Dinnysius in Chronico nbitum Sancti Cyrilli cnnsignat ad annum Græcorum 755. qui anno Christi 444. respondet.

2 *Altera Synodus Ephesi*. Nno anno Græcorum 756. congregata est, ut ex numeri præcedentis consequentia colligi videtur; nec anoo 757. ut Dionysius in Chronico tradit; sed anno 760. Christi 449. ut ex Actis ejusdem Pseudo-Synodi apparet. Quare qood de Ibæ exilio numern sequenti ad annum Græcorum 759. narratur, anno 760. accidit: Ephesina enim hæc Synodus, in qua Ibas damnatus fuit, anno Christi 449. die 8. Augusti inchoata est. Vide Pagium ad hunc annum num. XI. & XII.

3 *Sacrarium*. Auctnr nnster Græca voce Ἱερατεῖον, utitur: quod & infrà facit in his vocibus, *Indictione secunda*, *Libellus*, *duodecimo lapide*, seu milliario &c. Est autem Ἱερατεῖον *locus sacer ac venerandus, tabulato inclusus, Clericis tantùm, viris sæcularibus rarò, mulieribus nunquam penetrabilis*, ut ex Græcorum Euchologio observat Svicerus in Thesauro.

4 *Leo*. Decimum Pontificatus anoum tunc agebat S. Leo. Quare quæ in Syriaco Textu de eodem dicuntur, de celebritate ejus nominis, non de initio Pontificatus intelligenda sunt.

ܐܬܟܢܫܬ ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܒܟܠܩܝܕܘܢܐ
ܡܕܝܢܬܐ.

sexagesimo secundo Synodus in urbe Chalcedone coacta fuit.

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܠܬ
1 ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܣܦܪܐ ܘܪܝܫܕܝܪܐ
ܡܬܝܕܥ ܗܘܐ.

LXVII. Anno septingentesimo sexagesimo tertio claruit Mar Isaac [1] Scriptor, & Archimandrita. 1

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܫܥ
ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܒܬܫܪܝ ܩܕܝܡ ܫܟܒ
ܡܪܝ ܐܝܒܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ
2 ܘܥܠ ܒܕܘܟܬܗ ܢܘܢܐ. ܘܒܢܐ
ܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܘܒܝܬ ܟܪܝܗܐ
ܕܡܣܟܢܐ ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬ
ܫܡܫ. ܘܒܢܐ ܒܗ ܗܝܟܠܐ. ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܒܢܐ
ܕܝܪܘܬܐ ܘܡܓܕܠܐ ܘܓܫܪܐ
ܩܘܙܡܐ ܘܕܡܝܢܐ. ܘܫܘܝ ܐܘܪܚܬܐ.

LXVIII. Anno septingentesimo sexagesimo nono die 28. Octobris requievit Ibas Edessæ Episcopus: & in locum suum reversus Nonnus, [2] ædificavit Templum S. Joannis Baptistæ, & Nosocomium pauperum invalidorum, extra Portam Beth-Semes. Extruxit autem in eodem Nosocomio Templum SS. Cosmæ & Damiani. Præterea Monasteria, Turresque excitavit: sed & pontes fecit, & vias exæquavit. 2

ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܚܕܐ
ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ
3 ܕܐܣܛܘܢܐ ܒܝܪܚܐ ܕܐܝܠܘܠ ܒܬܪܝܢ ܒܗ
ܒܐܪܒܥܐ ܒܫܒܐ ܒܚܕܥܣܪܐ ܫܥܝܢ.

LXIX. Anno septingentesimo septuagesimo primo migravit ex hoc sæculo Beatus Simeon [3] Stylites die 2. Septembris, feria quarta, hora undecima. 3

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܫܒܥ
ܒܢܐ ܠܐܘܢ ܡܠܟܐ ܠܩܠܝܢܝܩܘܣ
4 ܘܩܪܝܗ ܥܠ ܫܡܗ ܠܐܘܢܛܘܦܘܠܝܣ.
ܘܥܒܕ ܒܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ.

LXX. Anno septingentesimo septuagesimo septimo ædificavit Leo Callinicum [4] in Osrhoëna, quam de suo nomine Leontopolim appellavit: Episcopum etiam in ea constituit. 4

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
ܐܬܢܚ ܢܘܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ
5 ܘܗܘܐ ܚܠܦܘܗܝ ܩܘܪܐ.

LXXI. Anno septingentesimo octogesimo secundo decessit Nonnus Edessæ Episcopus, cui Cyrus [5] substitutus fuit. 5

ܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫ
ܡܪܝ

LXXII. Anno septingentesimo nona-

NOTÆ.

1 *Isaac*. Vide pag. 207.
2 *Nonnus*. De quo suprà pag. 257.
3 *Simeon Stylites*. Dies 2. Septembris non anno Græcorum 771. sed anno 770. in feriam quartam incidit: hic enim annus respondet anno Christi 459. quo litera Dominicalis D. Quum igitur ex Cosma Vitæ S. Simeonis Scriptore constet, Sanctissimum Stylitam anno Christi 459. ad Superos migrasse, ut pag. 252. ostendimus, idque dies mensis & hebdomadæ ab Auctore nostro signati indicent; videtur ex Auctore aliquo, qui computum Antiochenorum sequebatur, annum Græcorum 771. à Kalendis Septembris inchoatum, pro anno 770. qui juxta Syros adhuc in cursu erat, noster Auctor apposuisse.
4 *Callinicum*. Vide pag. 258.
5 *Cyrus*. Vide in Notis ad pag. 353.

1 ܡܪܕ ܠܐܘܢܛܝܘܣ ܥܠ ܙܝܢܘܢ ܘܐܡܠܟ
ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ ܫ̈ܢܝܢ ܬܪ̈ܬܝܢ.

2 ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܐܬܥܩܪܬ ܐܣܟܘܠܐ
ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܡܢ ܐܘܪܗܝ.

ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܕܐ ܐܫܬܒܩ
3 ܕܗܒܐ ܠܐܘܡܢ̈ܐ ܕܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܒܝܪܚ
ܐܝܪ.

ܘܒܝܪܚ ܚܙܝܪܢ ܒܫܬܐ ܒܗ ܐܬܢܝܚ
ܩܘܪܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܩܡ
4 ܚܠܦܘܗܝ ܦܛܪܘܣ ܘܥܠ ܠܐܘܪܗܝ
ܒܬܪܥܣܪ ܒܐܝܠܘܠ ܕܒܗ ܫܢܬܐ.

ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܥܣܪ ܩܡܨܐ ܣܓܝܐܐ
5 ܐܬܚܙܝ. ܩܡܨܐ ܕܝܢ ܠܐ ܣܓܝ ܚܒܠ
ܒܫܢܬܐ ܗܝ. ܬܘܒ ܕܝܢ ܦܪܥܘ. ܘܗܘܐ
ܙܘܥܐ ܪܒܐ. ܘܚܡܡܐ ܕܝܢ ܕܒܝܬ
ܓܪܙܐܝܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܢܝܩܘܦܘܠܝܣ
ܡܕܝܢܬܐ ܐܬܗܦܟܬ. ܘܡܝܬܘ ܒܢܝ̈ܫܗ
ܟܠܗܘܢ ܠܒܪ ܡܢ ܥܕܬܐ ܘܡܢ ܗܘ
ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܬܪ̈ܝܢ ܣܘܢܩܠܘ̈ܗܝ. ܘܐܦ ܙܘܥܐ ܗܘܐ ܒܐܪܥܐ ܕܐܬܘܪ̈ܝܐ.
ܒܡܕܝܢܬܐ ܡܕܒܪܐ ܣܓܝܐܐ ܡܝܬܘ ܡܢܗ.

ܐܢܣܛܣܝܘܣ ܕܝܢ ܡܠܟܐ ܠܐܘܦܝܡܝܘܣ
6 ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ
ܕܚܩ

nonagesimo quinto Leontius 1 contra Zenonem rebellavit, imperavitque Antiochiæ annis duobus.

LXXIII. Anno octingentesimo Persarum 2 Schola ex urbe Edessa excisa est. 2

LXXIV. Anno octingentesimo nono mense Majo remissum fuit aurum 3 artificibus universæ terræ. 3

LXXV. Mense autem Junio die sexta migravit ex hac luce Cyrus Edessæ Episcopus: cui substitutus fuit Petrus, 4 & Edessam ingressus die duodecima Septembris ejusdem anni. 4

LXXVI. Anno octingentesimo decimo 5 plurimæ visæ sunt locustæ, quæ tamen exiguum eo anno damnum peperere, quum plantæ iterùm germinassent. Accidit præterea ingens terræmotus, & Balneum Iberorum triduo aruit. Sed & Nicopolis urbs corruit, & incolas omnes præter Ecclesiam, & Episcopum, duosque ejusdem Syncellos, oppressit. 5

LXXVII. Anastasius verò Imperator Euphemium 6 CP. Episcopum 6

NOTÆ.

1 *Leontius*. Initium tyrsonidis ejus, eodem etiam anno, hoc est, Christi 484. *Indictione 7. Theodorico & Venantio Coss.* ponit Marcellinus in Chronico, qui tamen à Chronico nostro dissentit, dum Leontio quinque annos tribuit, eumque interfectum asserit *Indictione 11. Dinamio & Sifidio Coss.* anno 488. Vide quæ suprà notavimus pag. 264.

2 *Persarum Schola*. De qua suprà p. 204. & 351.

3 *Aurum*. Vide pag. 268.

4 *Petrus*. De quo suprà psg. 269.

5 *Anno* 810. Gesta hujus anni descripsimus psg. 269.

6 *Euphemium*. Ejus depositionem *Indictione 3. Viatore solo Cos.* anno Christi 495. referunt Marcellinus, & Cedrenus. Theophanes verò anno sequenti id factum narrat: quibus noster Auctor anteponendos esset, si constaret, loco suo hæc ab amanuensi descripta fuisse, hoc est anno Græcorum 810. Christi 499. nam Dionysius Euphemii ejectionem anno ante contigisse testatur his verbis:

ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܫܥ ܐܬܛܪܕ ܐܘܦܝܡܝܘܣ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ
ܥܠ ܕܐܫܬܟܚ ܕܡܬܚܫܒ ܢܣܛܘܪܝܘܬܐ
ܘܩܡ ܚܠܦܘܗܝ ܡܩܕܘܢܝܘܣ.

Anno 809. pulsus fuit in exilium Euphemius CP. Episcopus, eò quod Nestoriana hæresi laborare deprehensus est: eique Macedonius subrogatus. Quod autem Euphemius Nestoriani erroris à Dionysio accusatur, mirum non est, quum Dionysius Monophysita fuerit; Monophysitæ verò Catholicos Synodi Chalcedonensis propugnatores, qualis Euphemius fuit, Nestorianismi insimulare consueverint. Vide Pagium ad annum 519. à num. 3. ubi eum tùm ab hæresi, tùm à schismate vindicat.

ܘܐܦܩܗ ܡܢܗ ܘܫܕܝܗ ܘܗܘܐ ܡܩܕܘܢܝܘܣ
ܚܠܦܘܗܝ.

pum ejecit, eique Macedonium subrogavit.

ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܕܥܣܪܐ ܩܡܨܐ
1 ܦܫܛܘ ܐܬܐ ܘܚܒܠܘ ܘܐܟܠܘ ܟܠܗ
ܥܠܠܬܐ.

LXXVIII. Anno octingentesimo
undecimo [1] effusæ locustarum nubes 1
totum anni proventum corruperunt,
absumpseruntque.

ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܥܣܪܐ ܢܘܪܐ
ܒܓܪܒܝܐ ܐܬܚܙܝܬ ܡܫܠܗܒܝܬܐ ܕܢܘܪܐ
ܘܡܬܢܓܕܐ ܗܘܬ ܟܠܗ ܠܠܝܐ ܒܥܣܪܝܢ
ܘܬܪܝܢ ܒܐܒ.

LXXIX. Anno octingentesimo decimo tertio luculentus ignis in boreali plaga apparuit, qui tota nocte ardere visus est sub die vigesimo secundo Augusti.

ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܣܪܐ ܩܘܐܕ
ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ ܚܒܫ ܠܐܡܕ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܒܝܬ ܢܗܪܝܢ ܒܚܡܫܐ ܒܬܫܪܝܢ
ܩܕܝܡ. ܘܐܚܕܗ ܒܬܫܥܝܢ ܘܫܒܥܐ
ܝܘܡܝܢ ܕܡܚܒܫܢܘܬܗ.

LXXX. Anno octingentesimo decimo quarto Cavades Persarum Rex obsedit Amidam Mesopotamiæ urbem die 5. Octobris: quam & nonagesimo septimo obsidionis die expugnavit.

ܘܒܝܪܚ ܐܝܠܘܠ ܕܫܢܬܗ ܘܚܒܫܗ
ܠܐܘܪܗܝ. ܒܛܝܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܐܣܬܪܚ
ܡܕܡ ܡܢܗ ܐܠܐ ܐܘܩܕ ܗܝܟܠܐ
ܕܡܪܝ ܣܪܓܝܣ ܘܐܘܟܠܣܝܐ ܓܪܒܝܝܬܐ
ܕܒܝܬ ܡܘܕܝܢܐ.

LXXXI. Mense autem Septembri ejusdem anni obsedit Edessam: attamen Dei beneficio nullam ipsi attulit perniciem: Templum S. Sergii & aquilonarem Basilicam Confessorum tantùm incendit.

ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ
ܒܫܒܬܐ ܕܩܝܡܬܐ ܐܬܢܝܚ ܦܛܪܘܣ
2 ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ: ܘܗܘܐ
ܚܠܦܘܗܝ ܦܘܠܐ.

LXXXII. Anno octingentesimo
vigesimo primo Sabato Resurrectio-
nis [2] requievit Petrus Edessæ Epi- 2
scopus, eique Paulus subrogatus
fuit.

ܘܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܕܡܠܟܘܬܗ
ܕܐܢܣܛܣܝܘܣ ܦܩܕ ܕܢܬܦܬܚ ܓܠܘܣܩܡܐ
3 ܕܐܘܦܝܡܝܐ ܣܗܕܬܐ ܘܢܦܩܘܢ ܡܢ ܬܡܢ
ܦܢܩܝܬܐ ܗܝ ܕܣܝܡܐ. ܐܝܟܢܐ ܣܘܢܗܕܘܣ
ܘܐܘܩܕܗ.

LXXXIII. Anno vigesimo pri-
mo Imperii, Anastasius techam Eu-
phemiæ [3] martyris aperiri jussit, ut 3
volumen, quod Synodus Chalcedonensis eo in loculo reposuerat, indidem extractum cremaretur. Ast quum

NOTÆ.

1 *Anno* 811. Quæ hoc, & sequentibus annis 813. 814. in Chronico nostro narrantur, fusiùs descripta sunt apud Josue Stylitam à pag. 272.

2 *Sabato Resurrectionis*: nimirùm die 10. Aprilis, in quam Sabatum Resurrectionis anno Christi 510. incidit.

3 *Techam Euphemiæ*. Paulò aliter hæc narrantur à Theophane ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 504. Kalendis Septembris anni Christi 511. inchoatum, in quem annus vigesimus primus Anastasii incidit. *Impius autem Imperator*, inquit, *authenticas rerum apud Chalcedonem gestarum tabulas Magistri* (Celeris) *ope à Macedonio recipere & discerpere contendebat: eas verò sigillo notatas in Altari Macedonius reposuit, quas demùm Calepodius Eunuchus magnæ Ecclesiæ Œconomus furtim subreptas ad Imperatorem detulit.*

[illegible]

quum erumpens ex Arca ignis fossorum ora invasisset, Anastasius ab incœpto desistere coactus est.

[illegible]

1 [illegible]

LXXXIV. Macedonium [1] tamen CP. Episcopum, quod anathema dicere Synodo recusaret, expulit, eique Timotheum suffecit. 1

[illegible]

2 [illegible]

LXXXV. Anno Anastasii vigesimo quarto, Vitalianus [2] in eum rebellavit. 2

[illegible]

3 [illegible]

LXXXVI. Anno octingentesimo vigesimo nono, die 9. Julii objit Anastasius 3 Imperator: cui Justinus suffectus est. 3

4 [illegible]

LXXXVII. Anno Imperii secundo, 4 qui fuit annus octingentesimus trigesimus, Justinus Severum Antiochia, & Mabugo Xenaiam expulit: quotquot insuper quatuor Synodos suscipere recusarunt, exilio mulctavit. 4

5 [illegible]

LXXXVIII. Imperatoris autem Justiniani Dei amantis curâ providentiâque factum est, ut Sanctæ quatuor Synodi Ecclesiæ Diptychis 5 adscriberentur: Nicæna videlicet 5

NOTÆ.

1 *Macedonium*. De ejus abdicatione lege Theophanem loc. cit. & Theodorum Lectorem lib. 2. cujus etiam sanctitatem probat Henschenius ad diem 25. Aprilis, & Pagius anno 515. num. 5.

2 *Vitalianus*. Eodem anno conjurationem Vitaliani refert Marcellinus in Chronico, & Theophanes: de qua vide Pagium ad annum 514. num. 14.

3 *Anastasius*. Ejus interitum eodem anno, ac die refert Cyrillus in Vita S. Sabæ: ex quibus error Theophanis corrigendus, qui pro mense Julio, Aprilem posuit.

4 *Anno Imperii secundo*: nimirùm, mense Septembri anni Christi 519. quo etiam Baronius Severi fugam narrat. Verùm anno præcedenti id accidisse, doctè probat Cardinalis Norisius in Libro de Anno & Epochis Syro-Macedonum Dissert. 3. cap. 6. & Evagrius lib. 4. cap. 4. disertè scribit: *Primo Imperii sui anno Severum, qui Antiochiæ Episcopus fuerat ordinatus, propterea quod Chalcedonensem Synodum sub anathemate damnare quotidie non cessabat, comprehendi jussit Justinus &c.* Dionysius demùm depositionem Severi anno Græcorum 829. Christi 518. peractam fuisse, testatur. Vide Pagium anno 518. num. 7. & 519. num. 17.

5 *Diptychis* Id contigit anno primo Justini, quem Syri Arabesque Justinianum appellare solent, Indictione XI. die Dominica, 15. Julii in Concilio sub Joanne Patriarcha CP. cujus Acta recitantur in Concilio sub Menna Act. 5. sub hoc titulo, *Quomodo prædicatæ sint Synodi*, ut videre est tom. 5. Concil. edit. Labb. Nam Justinus, ut scribit Zonaras, *quia de religione rectissimè sentiebat, Chalcedonense Concilium coli ab omnibus, & 630. Sanctos Patres, qui id celebrarant in Sacros omnium Ecclesiarum Commentarios referri edicto jussit.*

[illegible]

delicet, Constantinopolitana, Ephesina prima, & Chalcedonensis.

[illegible]

LXXXIX. Anno octingentesimo trigesimo primo, quarta Novembris, Patricius [1] Edessam venit, 1
ut Paulum [2] inde expelleret: adegitque 2

[illegible]

N O T Æ.

1 *Patricius*. Fusiùs hæc narrantur à Dionysio fol. 94. qui addit, Paulum Edessæ Episcopnm, postquam à Patricio Antiochiam pulsus est, Pauli Antiochenæ urbis Præsulis consilio Sedi suæ restitutum fuisse; hac tamen arte, ot Conciliom qoidem Chalcedonense corde amplecteretur; ore verò illud se damnare simularet: quæ pura puta fuit Monophysitarum fabula, ne Paulum, præstantissimum alioquin virum, ad orthodoxam fidem rediisse dicerent. Occasionem ita de se opinandi, Paulus ipse præbuit, dum Ecclesiæ communionem nisi post Asclepii obitum, ut Sedem suam recuperaret, noo petiit, quam & paucis meosibus teouit, ut infrà io Chronico nostro narratur.

2 *Paulus*. *Librorum Interpres* appellatur à Jacobitis in Calendario die 23. Augusti Cod. Syr. Vat. XXV. & XXVI. in hæc verba:

[illegible]

Mar Pauli Episcopi Edesseni, Librorum Interpretis: quos oimirùm è Græco sermone Syriacos fecit, uti de munere *Interpretis* in Ecclesiis Edessena dicemos, quum de Jacobo illius urbis Episcopo sermo erit. Fortassè etiam, quia commentarios in Sacram Scripturam edidit, *Interpres Librorum* dictus est, ut de suo Theodoro Mopsvesteno loquuntur Syri Nestoriani, quem [illegible] *Interpretem*, seù *Commentatorem* absolutè ouncupant. Paulum verò initio Episcopatus sui in profligandis quorundam Pseudo-Monachorum erroribus, onàcum Gamalino Parin, seù Perrhorum orbis Mesopotamiæ Antistite, egregiam operam navasse, testatur Diooysius ex Joanoe Asiæ Episcopo in Chronico ad annum Græcorum 821. Christi 510. cujus verba recitare haud inutile erit, quum celeberrimæ quæstiooi de Azymo & Fermentato Pane, qui in Eucharistiæ Sacramento conficiendo adhibetur, maximam lucem afferant.

[illegible]

Ea propemodum tempestate excogitavit Diabolus in regione Perrhorum errorem quorundam, qui nec panem comedere, nec aquam bibere sese jacta-

ܒܗ . ܘܟܕ ܗܘܐ ܠܗ ܕܢܓܒܐ ܚܕܐ ܡܢ
ܬܪܬܝܢ ܐܘ ܕܢܩܒܠ ܣܘܢܗܕܘܣ ܘܢܩܘܡ
ܥܠ ܦܣܩܘܦܘܬܗ : ܐܘ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܛܦܝܣ
ܢܫܒܘܩ ܠܗ ܦܣܩܘܦܘܬܗ . ܗܘ ܕܝܢ
ܚܕܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܠܐ ܐܬܛܦܝܣ ܕܢܓܒܐ:
ܐܠܐ ܥܪܩ ܘܥܠ ܠܗ ܠܒܝܬ
ܡܥܡܘܕܝܬܐ . ܟܕ ܕܝܢ ܚܙܐ ܦܛܪܝܩܣ
ܘܠܐ ܡܬܛܦܝܣ ܕܢܓܒܐ ܚܕܐ ܡܢ ܬܪܬܝܢ:
ܘܟܕ ܕܚܠ ܦܩܘܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܚܝܠܐ : ܐܠܨܗ
ܘܐܦܩܗ ܦܘܠܘܣ ܡܢ ܒܝܬ ܡܥܡܘܕܝܬܐ
ܘܐܫܠܡܗ ܠܣܠܘܩܝܐ . ܘܟܕ ܫܡܥ
ܡܠܟܐ ܕܡܢ ܒܝܬ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܐܦܩܗ
ܦܩܕ ܕܢܬܠ ܠܦܣܩܘܦܘܬܗ ܥܠ ܣܒܪܐ
ܕܢܬܦܢܐ ܘܢܩܒܠ ܣܘܢܗܕܘܣ . ܘܒܬܪ
ܗܘܐ

que hominem, ut alterutrum sibi optaret: aut scilicet Synodo subscribens Episcopatum retineret, aut eâ rejectâ, dimitteret. Ast ille quum neutrum se facturum respondisset, ad Baptisterium profugit. Quod animadvertens Patricius, veritus Imperatoris terribile edictum, coactus est Paulum è Baptisterio extrahere, & Seleuciam deportandum tradere. Imperator verò improbata Patricii sententia, quod scilicet vi ex Baptisterio hominem abstraxisset, Episcopatum Paulo restituit, sperans, eum à proposito discessurum, Synodumque suscepturum. Quatuor ergo & quadraginta post diebus Paulus sedem recuperavit. Quum verò in sua pertinacia diù perstitisset, nec ut Synodum susciperet, adduci potuisset, Euchaita in exilium deportari jussus est. Paulo Edessâ ejecto sub

jactabant. Quidam itaque ex Fratribus, quorum Monasteria needum cognita sunt, & alii Archimandritæ ejus loci, inanem gloriam, & vanum nomen apud vulgus aucupantes, de seipsis falsò prædicabant, quasi panem non comederent, nec aquam biberent, & à vino abstinerent, Nazaræorum more: necessitati autem cibi & potus, Sanctorum Mysteriorum usu per summam impietatem succurrebant. Sacra ergo Oblatione plerumque sustentabantur. Eapropter Buccellam, quam ipsi conficiebant, diù fermentabant, & data opera condiebant, ut fieret eis in cibum potiùs, quàm in mysterium Corporis Christi, QUOD IN AZYMIS MANDUCATUR. *Cæterùm quandocumque necessitas instaret, panem simplicem* (hoc est, communem, & vulgarem) *offerebant super alter alterius manibus, deinde comedebant. Iter præterea agentes, aut longam peregrinationem suscipientes, binis, ternis've vicibus eodem die de ipso Corpore, & Sanguine Christi Domini nostri naturalem famem, sitimque depellebant. Ubi verò ad terminum suscepti itineris perveniebant, ad vesperam Oblationem celebrabant, sumebantque, quasi jejuni: Idque facere audebant homines, qui nec Deum timerent, nec homines vererentur, etiam Sacris diebus Jejunii Quadragenarii. Quidquod nonnulli etiam narrabant, eos postquam Sacram Oblationem secretis precibus celebrassent, & ex ea quantum voluerant comedissent, Calicem vivi Sanguinis aqua ferventi temperare solitos fuisse, ex quo singuli biberent quantum vellent: mox plenum alter alteri porrigerent. In hunc porrò errorem insurrexere S. Paulus Edessenus, & S. Gamalinus Episcopus Perrhorum.* Hactenus Joannes Asiæ Episcopus, qui sub Justiniano claruit, apud Dionysium in Chronico. Hinc colliges Primò Azymi usum ad Sacram Liturgiam in Syrorum Ecclesia esse antiquissimum, quem Maronitæ & Armeni in Oriente hactenus retinuerunt. Quare immeritò à Renaudotio Abrahami Ecchellensis & Fausti Naironi Maronitarum de hac re testimonium sugillatur lib.2.Liturg. Orient. pag.343. Dionysius enim Syrorum Jacobitarum Patriarcha, qui sæculo octavo scribebat, disertè hoc loco affirmat velut rem in sua Ecclesia communiter receptam, *Corpus Christi in Azymo manducari*. An verò in Ecclesia Latina & Græca, eadem fuerit circa Azymum disciplina, nec ne, vide doctissimum Cardinalem Bona Rerum Liturgic. lib. 1. cap. 23. Secundo, Syros aliorum Orientalium morem à Concilio Laodiceno laudatum sequutos, in Quadragesima Sacram Liturgiam intermittere solitos fuisse iis hebdomadæ diebus, qui jejunio erant consecrati: sunt verò quinque: quamobrem à S. Basilio Jejunium illud *quinque dierum* appellatur. Tertio notandum vestigium usus *aquæ ferventis* in Liturgia: quem eruditi quidem serius inductum apud Græcos existimarunt, & in exemplaribus quibusdam Arabicis Liturgiæ S. Joannis Chrysostomi ad usum Melchitarum concinnatæ ante annos circiter quingentos non exstare, mihi indubitatum est: apud Syros verò nunquam extitisse, non minus certum. Sed dubium oritur, an hoc loco Dionysius & Auctores ab eo laudati rem, an modum reprehenderint. Existimo abusum illius Ritus tantùm fuisse execratos. Vide Arcudium lib.3. cap.39. ubi S.Germanum CP. producit, qui anno 730. *aquæ fervidæ* mentionem facit.

[illegible]

sub die 27. Julii anni octingentesimi trigesimi tertii, suffectus est Asclepius, 1 urbemque ingressus vigesima tertia Octobris anni octingentesimi trigesimi quarti, exactis ab expulsione Pauli mensibus tribus. 1

[illegible] 1

[illegible] 2

XC. Die vigesima quarta Octobris statim à sua inauguratione Asclepius Edessæ Episcopus monachos 2 Orientales, eorumque sodales 2

Cœ-

NOTÆ.

1 *Asclepius*. De Asclepio Dionysius loc. cit. sic scribit: [illegible]

Paulus paucis à recuperata sede diebus, Charrarum extincto Antistite, eidem subrogare cogitabat Presbyterum quendam Edessenæ Ecclesiæ nomine Asclepium. Huic erat frater in regia urbe Præfectus Prætorio. Quamobrem quum à Paulo alium Charris Episcopum designatum intellexisset, ab eo se honore repulsum ægerrimè ferens, fratrem adiit, & Paulum, quòd Synodum Chalcedonensem minimè susciperet, accusavit. Ita res ad Imperatorem deducitur, qui scriptis ad Pharesmanem militiæ Præfectum literis mandat, ut Paulo ejecto, Edessenæ Ecclesiæ Asclepius præficiatur.

2 *Monachos Orientales*. Justissimam tumultuantium horum Monachorum ejectionem, ex Joanne Monophysita Episcopo describit Dionysius propensiore, ut fit, in suos gregales calamo, quos pios & continentes appellat, quum impii & Ecclesiæ hostes veriùs dicendi fuissent: [illegible]

[illegible]

Cœnobitas ejusdem cum illis propositi ejecit; quòd videlicet Chalcedonense Concilium respuerent.

[illegible]

[illegible]

XCI. Anno octingentesimo trigesimo sexto aquarum alluvione quarta jam vice infestata fuit [1] Edessa: quarum tanta copia, eaque violentia fuit, ut disjectis mœnibus ædificia urbis prostraverint, civesque oppresserint, cum ingenti totius civitatis clade.

[illegible]

XCII. Quo infortunio perterritus Asclepius Episcopus, Edessa discessit, profectusque est Antiochiam ad Euphrasium [2] Patriarcham: qua in

[illegible]

De Persecutione magni Cœnobii Orientalium Edessæ, & cæterorum Monasteriorum totius Orientis & Occidentis (Assyriorum nimirùm, & Mesopotamenorum.) *Cœnobitæ istius magnæ & celebris Domus Orientalium Edessæ, quum Paulum Episcopum in fide sanum non esse comperissent, facto schismate ab eodem desciverunt, & inolitum hactenus morem sumendi Communionem ab Ecclesia Edessena, obrupere: quod & reliqui Edesseni atque Amidenses fecerunt, tanta animorum contentione, ut omnes cujusque ætatis homines cogerent anathematizare Chirographo propria subscriptione firmato Chalcedonensem Synodum, & Leonis Tomum, atque omnes profitentes, aut ojentes, duas Christo post Unionem inesse Naturas. Hæc ab omnibus scripta & definita fuere, eademque pro foribus ædium exposita legebantur. Quod etiam reliqui Syriæ Monachi & approbarant, & imitati sunt. Ea occasione Monachi Orientales ejecti fuerunt asperrima anni tempestate à militiæ Præfecto Pharesmane, instigante impio Asclepio. Quumque Satellites instarent, ut quantociùs & absque mora abscederent, querebantur Cœnobitæ, se rigidissimæ hyemis frigoribus præter omnem humanitatem expositos, quod Barbari nequaquam facerent; præsertim quum multos ætate, & gravi ægritudine impeditos, & in lectulo jacentes secum haberent, qui nec pedem humi figere possent. Quibus commotus Pharesmanes, cum Asclepio transegit, ut jumenta & camelos ægris & invalidis suppeditaret: quibus acceptis Monachi discessere biduo ante Festum Natalis Domini, ægros senesque in lectulis deportantes.* Pergit Joannes istorum Monachorum iter describere, & eorundem exilii spatium sexennio definit: quo exacto ad sua Monasteria eos fuisse revocatos Theodoræ Imperatricis favore, & Belisarii operâ. Subdit demùm, exorta post octennium inter ipsos Cœnobitas discordia, Imperatoris jussu iterùm fuisse e suis Monasteriis expulsos, procurante Elisæo quodam ex ipsorum ordine Monacho, & Ephræmo Patriarcha Antiocheno rem apud Imperatorem per literas urgente.

1 *Edessa*. Ejus submersionem fusiùs describit Dionysius ad eundem Græcorum annum 836. quam & Evagrius lib. 4. cap. 8. loco licet non suo, refert his verbis: *Iisdem temporibus Edessa, civitas Osroënæ maxima & opulentissima, Scirti torrentis, qui eam præterfluit, inundatione submersa est: adeò ut plurima ædificia, & innumerabilis hominum multitudo, aquarum vi abrepta, funditùs interierint.* Addunt Theophanes, Cedrenus, aliique, aliquot diebus elapsis aquâ imminutâ lapideam tabulam in ripa fluminis repertam fuisse, cui insculptum erat, *Saltator fluvius malè saltabit civibus*: nam fluvius Edessæ, qui Græcis σκιρτος dicitur, Syriacè appellatur ܕܝܨܢ *Daisan*, hoc est, *Saltator*.

2 *Ad Euphrasium Patriarcham*. Aliam fugæ Asclepii causam, ex odio in orthodoxum illum Antistitem, comminiscitur Joannes Monophysita Episcopus apud Dionysium in hæc verba: [illegible]

[illegible]

in urbe post septuaginta circiter dies etiam extinctus est vigesima septima Junii ejusdem anni, & ibidem conditus est. Cadaver die quarta Septembris ejusdem anni Antiochiâ deportatum, in Ecclesia Sancti Barlahæ propè S. Nonnum Episcopum depositum fuit.

[illegible]

XCIII. Paulus autem de obitu Asclepii certior factus, pœnitentia ductus, Mar Justiniano Patricio supplicavit: Libellum quoque Euphrasio Patriarchæ obtulit. Quamobrem tùm propter Libellum, tùm propter literas gloriosi Deumque amantis Mar Justiniani Patricii restitutus fuit, suamque Sedem recuperavit: & octava Martii anni octingentesimi trigesimi septimi post menses ab obitu Mar Asclepii octo Edessam ingressus est.

[illegible]

XCV. Vi-

[illegible]

Pridie ante illam alluvionis cladem impius Asclepius urbis ea tempestate Episcopus comprehensos variis ex locis monachos circiter decem, viros pios, compunctos, & castos, vexabat, ut in ejus communionem concederent. Resistentes in vincula conjecit, comminatus postridie tormenta, & servitutem. Quum verò ea ipsa nocte alluvio contigisset, persuasum omnibus fuit, caussam illius calamitatis fuisse eorum Beatorum vexationem: Deo scilicet ab Episcopo & civitate justas exigente pœnas. Ubi ergo Urbs ab aquarum inundatione liberata est, cives quotquot eo periculo defuncti fuerant, in Asclepium consurgunt, & infesti ejus domum appetunt: quem profectò lapidibus obruissent, nisi clandestina fuga se surripuisset, & Antiochiam ad Euphrasium suæ sectæ hominem profugisset. Qui & benignissimè excepit profugum, sublatumque in suggestum, ex eodem loco frequentissimo populo audiente, laudavit: Videte, ajebat, alterum Noëmum, qui per arcam alterum diluvium evasit. Periitque ibidem Asclepius, nec Edessam post fugam ampliùs revisit: ejusque obitu pax & tranquillitas fidelibus parta est, quosque ille carceribus addixerat, divulgata ejus fugâ dimissi fuerunt.

[illegible]

XCIV. Vixit Paulus Episcopus à sua tertia inauguratione menses octo demptis diebus octo. Trigesima autem Octobris anni octingentesimi trigesimi octavi defunctus est.

[illegible]

XCV. Successoremque habuit Andream, 1 qui Edessam ingressus est mense Februario ejusdem anni octingentesimi trigesimi octavi. 1

[illegible]

XCVI. Anno octingentesimo trigesimo septimo vigesima nona Maii, feria sexta, hora septima contigit ingens, & validus terræmotus 2 quo magna Antiochiæ pars corruit, suosque filios & incolas oppressit. 2

[illegible]

XCVII. Eo terræmotu occubuit Euphrasius 3 Patriarcha, ædium collabentium ruinis haustus. Ferunt ejus questus miserabiles indidem auditos fuisse diem perpetuam. Ei successit Ephræm Amidenus Comes Orientis. 3

[illegible]

XCVIII. Anno octingentesimo tri-

NOTÆ.

1 *Andream*. Neqne hunc, neque Adæum ejus successorem commemorat Dionysius in Chronico, qui post Asclepii obitum nihil ampliùs de Edessena narrat Ecclesia usque ad ordinationem Jacobi Baradæi, seù Zanaali, Jacobitarum parentis.

2 *Terræmotus*. Ejusdem meminit Procopius lib.2. de Bello Persico cap. 14. Marcellinus ad Consulatum Olybrii, Evagrius lib.4. cap. 5. & Joannes Malela apud Eminentissimum Norisium differt.3. de Anno & Epochis Syro-Macedonum cap. 6. ubi doctè probat, illum non anno Christi 525. ut Baronius existimavit, sed anno 526. feria 6. die 29. Maii accidisse, ut disertè in Chronico nostro affirmatur: cui consonat Joannes Episcopus Monophysita apud Dionysium in hæc verba:

[illegible]

Anno Imperii Justini 7. qui erat annus 837. Antiochia magna terræmotu jam quintùm corruit hora diei septima &c. ubi octavum Justini annum, *septimum* appellat, quòd duo circiter menses ad octavum complendum desiderabantur: Justinus enim imperare cœpit anno 518. die 9. Julii: ideoque ab eo anno usque ad diem 29. Maji anni 526. numerantur anni septem, & menses decem, ut rectè notavit Evagrius, qui eum terræmotum accidisse refert *Anno Imperii Justini septimo, mense decimo*. Consule Pagium ad annum 525. num.9.

3 *Euphrasius*. Eodem, quo Terræmotus accidit, anno mortem Euphrasii recitat tùm Chronici nostri Auctor, tùm Dionysius: nimirùm Græcorum 837. Christi 526. Quare tollendus Pagio scrupulus, qui eandem sententiam ex conjecturis dumtaxat probat ad prædictum annum num.12.

1 ܒܬܡܢ ܘܥܣܪܝܢ ܒܢܝܣܢ ܗܘܐ ܡܪܝ
2 ܝܘܣܛܝܢܝܢܐ ܩܣܪ. ܘܒܥܣܪܐ ܒܐܒ
ܕܗ̇ܝ ܫܢܬܐ ܐܬܬܢܝܚ ܡܠܟܐ:
ܝܘܣܛܝܢܘܣ ܘܐܡܠܟ ܡܪܝ
ܝܘܣܛܝܢܝܢܘܣ ܒܠܚܘܕܘܗܝ.

-trigesimo octavo Kalendis Aprilis 1 Mar Justinianus Cæsar creatus fuit: & die decima Augusti 2 ejusdem anni obiit Imperator Justinus, imperavitque solus Mar Justinianus.

ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ
3 ܒܚܡܫܬܥܣܪ ܒܬܫܪܝ ܐܚܪܝ ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ
ܟܕ ܗܘܐ ܝܩܕܢܐ ܪܒܐ ܘܐܬܐܟܠ
ܐܦ ܗ̇ܘ ܡܕܡ ܕܦܫ ܡܢ ܙܘܥܐ
ܘܡܢ ܗ̇ܝܕܝܢ ܘܗܫܐ ܠܐ ܐܬܝܕܥ
ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ.

IC. Anno 839. decima quinta Novembris atrox incendium 3 Antiochiam corripuit, quo pars magna urbis, quæ videlicet terræmotibus superfuerat, deflagravit. Undenam id malum cœpisset, hactenus incertum.

ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
ܒܬܡܘܙ ܐܬܐ ܠܐܘܪܗܝ ܡܪܝ ܕܡܘܣܬܢܝܣ
ܘܐܬܥܒܕ ܐܣܛܪܛܝܠܛܝܣ ܕܪܗܘܡܝܐ.

C. Anno 842. mense Julio Edessam venit Mar Demosthenes Romanarum copiarum Dux creatus.

ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬ
ܒܬܡܢܬܥܣܪ ܒܟܢܘܢ ܩܕܡ ܥܠܘ ܗܘܢܝܐ
ܒܐܬܪܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܒܙܘ ܟܠܗ
ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܬܪܐ ܕܚܠܒ ܘܥܕܡܐ
ܠܬܪܬܥܣܪ ܡܝܠܝܢ ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝܐ.
ܘܡܢ ܗ̇ܝ ܟܐܒܐ ܐܬܟܪܝ ܡܪܝ ܕܡܘܣܬܢܝܣ
ܘܡܝܬ ܒܥܣܪܐ ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ ܕܗ̇ܝ ܫܢܬܐ ܒܬܠܐ.

CI. Anno 843. die decima octava Decembris Hunni 4 facta in terras Romanorum incursione, vastitatem longè latèque circumtulerunt usque ad agrum Alepinorum, & ad duodecimum ab urbe Antiochia lapidem. Ea ex clade concepto mœrore contabuit Mar Demosthenes, & in urbe Tela die decima Januarii ejusdem anni mortuus est. 4

ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬ
ܒܐܝܠܘܠ

CII. Anno 843. mense Septembri

NOTÆ.

1 *Kalendis Aprilis*. Eodem die & anno Justinianum à Justino Cæsarem creatum fuisse, testantur Procopius in Hist. Arcana cap. 9. Evagrius lib. 4. cap. 9. Marcellinus in Chronico, & Auctor Chronici Alexandrini: ex quibus corrigendus Joannes, qui apud Dionysium, Justiniani nuncupationem differt ad annum Græcorum 842. Christi 531.

2 *Die 10. Augusti*. Kalendis Augusti obiisse Justinum, qui in Chronico nostro Justinianus hic appellatur, affirmant Evagrius, & Auctor Chronici Alexandrini loc. citat. quibus adde Cyrillum Scythopolitanum, licet uno post die id factum referat, diem sepulturæ cum die mortis confundens, ut notat Pagios ad annum 527. num. 2. non igitur audiendus Joannes, qui apud Dionysium obitum Justini ad alios octo annos protrahit:

3 *Incendium*. Ut duplex Terræmotus Antiochiam oppressit, alter nimirùm anno Christi 526. die 29. Maji feria 6. de quo suprà, & alter anno 528. die 29 Novembris, feria 4. de quo Evagrius lib. 4. cap. 6. & Theophanes ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 521. Ita & duplex incendium corripuit, quod utrumque terræmotum antecessit. De primo loquitur Evagrius initio cap. 5. lib. 4. secundi Incendii solus Auctor noster meminit.

4 *Hunni*. Eorum irruptionem recitat Baronius ad annum 533. num. 10.

1 [illegible]

bri pacem inter Romanos & Persas composuit Mar Rufinus [1] Patricius: eaque ad annum 851. duravit. 1

[illegible]

CIII. Anno 844. die sexta Decembris ex hoc sæculo migravit Mar Andreas Episcopus, & conditus est in æde S. Barlahæ propè ossa Mar Nonni & Mar Asclepii: eique subrogatus Adæus, Edessam ingressus est die 28. Augusti anni 844.

[illegible]

CIV. Anno decimo tertio Imperii Justiniani, qui fuit annus 850. Indictione secunda, die quinta Octobris, signum hastæ [2] in speciem in cœlo apparuit. 2

[illegible]

3 [illegible]

CV. Hoc eodem anno [3] mense Augusto Chosroes Persarum Rex posthabitis pacis fœderibus terras Romanorum invasit, Suramque, Alepum, & Antiochiam expugnavit: Apamea quoque potitus est: motisque inde castris, Edessam infestis signis petiit. Divina autem protegente gratia, nullo eam damno affecit: 3

NOTÆ.

1 *Rufinus*. Hanc pacem anno sequenti per Rufinum Patricium transactam, scribit Marcellinus in Chronico: nimirùm, *Indictione xi. Justiniano III. Cos.* qui fuit annus Christi 533. Eam autem usque ad annum Græcorum 851. Christi 540. durasse, testatur etiam Procopius lib. 2. de Bell. Pers. cap. 5. ubi bellum eo anno Romanos inter & Persas gestum pluribus describit.

2 *Signum hastæ in speciem*. Procopius loc. cit. narrat, *anno Justiniani 13. Cometam apparuisse*: idque paulò ante, quam Chosroës Persarum Rex bellum in Romanos moveret: mense nimirùm Octobri, ut in Chronico nostro notatur, quum Persicum bellum mense Majo sequenti susceptum fuerit, ut mox dicemus. Quare oscitantiâ amanuensis factum existimo, ut pro anno Græcorum 851. cui Indictio 2, & tertius decimus Justiniani Imperii annus mense Octobri congruunt, perperàm obrepserit annus 850. cui eodem Octobri mense Indictio prima, & duodecimus Justiniani annus respondent.

3 *Hoc eodem anno*: nimirùm Græcorum 851. Christi 540. ut suprà ostensum est: eo enim anno Bellum Persicum inchoatum mense Majo, ut ait Auctor noster. seù *primo vere*, ut scribit Procopius lib. 2. cap. 4. de quo vide Evagrium lib. 4. cap. 25. & sequentibus. Cedrenus in Compendio pag. 177. miraculum addit inventæ Edessæ Imaginis Achiropætæ: eique tunc urbi Eulalium præfuisse Episcopum scribit his verbis: *Proinde noctu Eulalio Episcopo apparuit mulier quædam forma & ornatu, quàm humana fert natura, augustiore, monuitque eum supra portam* (locum ac modum simul indicabat) *latere abditam Christi imaginem: qua inventa & recepta, omnia dextrè esset acturus &c.* Sed haud dubium, quin pro Adæo Eulalius Cedreno obrepserit.

[illegible]

cit: sed acceptis ab urbis magistratu duobus auri pondo, in Persidem copias reduxit.

[illegible]

CVI. Ex antiquis historiis liquet computantibus annos à Christi Domini ad gloriosum Patrem ascensu, quatuor eluviones passam fuisse Benedictam (*Edessam*) quassatis ea calamitate mœnibus, disjectis turribus, civibusque submersis: Primam sub Severo Imperatore Romanorum, anno videlicet quingentesimo tertio decimo Græcorum, mense Novembri, quæ urbis mœnia labefecit. Alteram, qua similiter ejusdem muri corruerunt, sub Diocletiano Imperatore, anno videlicet Græcorum 614. Majo mense. Tertiam similem sub Honorio & Theodosio invictis Imperatoribus, anno videlicet 724. die 18. Martii, feria 3. sub Rabula Edessæ Episcopo. Quartam denique sub Justino Imperatore, hoc est, anno 836. Asclepio ejusdem urbis Episcopo.

[illegible]

Series Regum Edessæ.

Ex Chronico Dionysii.

I. PRimus Edesseni Regni institutor Orrhoës *Heviæ filius*, de quo suprà. Eum Procopius lib.1. de Bell.Persico cap.17. *Osroëm* appellat, his verbis: *Edessa verò cum ipsis circa locis, Osroëna: est enim Osroës viri nomen, qui hic regnavit superioribus temporibus, quando hi coloni Persis fœderati erant*: nimirùm *Parthis*, quorum Rex etiam Persis dominabatur. Nam Persarum Regnum sub Artaxare, seu Artaxerse Artabani Parthorum Regis interfectore restauratum est anno Græcorum 538. Alexandri Mammææ 4. teste Agathia lib.4. postquam scilicet Regnum Edessæ jam conciderat, ut suprà ex Dionysio notavimus.

II. *Abdo Mazuri filius*: de quo Dionysius ad annum Abrahæ 1884.

[illegible]

Eodem anno regnare cœpit Edessæ Abdo

Abdo filius Mazur: *regnavit autem annis septem*. Sed ex consequentibus liquet, eum regnasse *annis novem*: eo enim mortuo, regnum auspicatus esse dicitur Paradestes anno Abrahæ 1894.

III. *Paradestes Gabaræi filius*: de quo Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܐܪܒܥ ܡܝܬ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܐܡܠܟ ܦܪܕܫܬ ܒܪ ܓܒܪܘ ܫܢܝܐ ܚܡܫ :
Anno 1894. *obiit Edessæ Rex*, & *regnare cœpit Paradestes Gabaræi filius*: *regnavit autem annis quinque*.

IV. *Bacrus Paradestæ filius*. Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐܐ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܗܝ ܒܩܪܘ ܒܪ ܦܪܕܫܬ ܫܢܝܐ ܬܠܬ :
Anno 1900. *regnare cœpit Edessæ Bacrus Paradestæ filius*: *regnavit autem annis tribus*.

V. *Bacrus Bacri F.* Dionysius: ܘܒܬܪܗ ܒܩܪܘ ܒܪ ܒܩܪܘ ܫܢܝܐ ܥܣܪܝܢ :
Cui (hoc est, Bacro Paradestæ) *successit Bacrus Bacri filius*, *regnavitque annis viginti*. Nimirùm usque ad annum Abrahæ 1922. Sed postremis regni sui annis collegas habuit Maanum, & Abgarum, ut sequitur.

VI. *Maanus*. Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪܐ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܗܝ ܡܥܢܘ ܝܪܚܐ ܐܪܒܥܐ :
Anno 1918. *regnare cœpit Edessæ Maanus*: *regnavit autem mensibus quatuor*. Maanus, nomen tùm Syris, tùm Arabibus Regibus familiare. *Manus* Dioni dicitur lib. 68. quem sub Trajano Imperatore *Arabiæ finitimæ Phylarchum, seù Regem* appellat. Sub nostro autem *Maano* Dionysius testatur, Regnum Syriæ, hoc est, Seleucidarum in urbe Antiochia defecisse: de quo vide Justinum lib. 40. Euseb. in Chron. Olymp. 172. & Pagium in Apparatu num. 50.

VII. *Abgarus*, cognomento *Phica*, hoc est *mutus*, regnavit cum Bacro annis 2. mensibus 4. Solus annis 23. mens. 5. Universim annis 25. mens. 9. De quo Dionysius ad annum Abrahæ 1918. ܘܒܬܪܗ ܐܒܓܪ ܦܩܐ ܫܢܝܐ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܘܝܪܚܐ ܬܫܥܐ :
Et post eum (hoc est, Bacrum) *Abgarus Phica regnavit annis* 25. *mensibus* 9. Et ad annum Abrahæ 1934. ܐܒܓܪ ܩܛܠ ܠܒܩܪܘ ܘܐܡܠܟ ܠܚܘܕܘܗܝ ܫܢܝܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܘܝܪܚܐ ܚܡܫܐ :
Abgarus Bacro interempta regnavit solus annis 23. *mensibus* 5. De *Abgari* nomine vide quæ notavimus p. 261.

VIII. *Abgarus Abgari filius*: Dionysius in margine ad ann. Abrahæ 1944. ܘܐܡܠܟ ܒܐܘܪܗܝ ܐܒܓܪ ܒܪ ܐܒܓܪ ܫܢܝܐ ܚܡܫܬܥܣܪܐ :
Et regnavit Edessæ Abgarus Abgari filius annis 15. Nimirùm usque ad annum Abrahæ 1960. eoque mortuo fuit Interregnum anni unius, ut mox ex Dionysio. Legendum puto ܬܫܥܬܥܣܪܐ *undeviginti*, pro ܚܡܫܬܥܣܪܐ *quindecim*: atque adeò obiisse dicendus est Abgarus iste non anno Abrahæ 1960. sed anno 1964. qui nativitatem Christi præcessit annis 52. nam Crassi cædes, cujus hic Abgarus auctor fuit, accidit anno Urbis conditæ 701. ante Christum 53. ut latè Pagius in Appar. num. 57. Consule Dionem lib. 40. ubi narrat, *Abgarum hunc Romanis ante fœdere junctum sub Pompejo*, *Parthorum partes tùm potiores habuisse*.

IX. *Maanus Divus*. Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܡܥܢܘ ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ : ܘܗܘܬ ܐܘܪܗܝ ܘܠܐ ܡܠܟܐ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܡܢ ܒܬܪܗ ܕܡܥܢܘ ܘܐܫܬܦܠܬ . ܡܢ ܒܬܪܟܢ ܐܒܓܪ ܒܪܡܥܢܘ ܡܠܟܘ ܕܐܬܚܕܬ ܐܟܘܬ

ܐܠܗܐ ܡܠܟ ܫܢܝܢ ܬܡܢܬܥܣܪܐ ܘܝܪ̈ܚܐ ܚܡܫܐ:

Anno 1960. (lege 1964. ut suprà ostendi) *obiit Rex Edessæ: duravitque Interregnum anno uno propter exortas de primatu contentiones* (idest usque ad annum 1965.) *Posteà regnare cœpit Maanus, qui Allaha* (hoc est, Deus) *nuncupatus est. Regnavit autem annis* 18. *mensibus* 5.

Legendum ܚܕܥܣܪܐ *undecim* pro ܬܡܢܬܥܣܪܐ *duodeviginti*. Obiit enim anno Abrahæ 1975. non 1983. ut mox patebit.

X. *Pacorus*. Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐ ܘܬܡܢܝܢ ܡܝܬ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܐܡܠܟ ܦܩܘܪ ܫܢܝܐ ܚܡܫ:

Anno 1980. *obiit Edessæ Rex, & regnavit Pacorus annis quinque*. Subjungit Dionysius: ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܗܠܟ ܗܘ ܦܩܘܪ ܥܡ ܒܪ ܙܦܪܘܢ ܪܒ ܚܝܠܐ ܥܠ ܣܘܪܝܐ ܘܠܗܘܪܩܢܘܣ ܘܠܦܨܝܠܐ ܐܚܘܗܝ ܕܗܪܘܕܣ ܒܫܒܝܬܐ ܕܒܪܗ:

Eodem anno (quo nimirùm Regnum iniit) *Syriam invasit Pacorus unàcum Bar-Zaphrone Duce, & Hyrcanum atque Phasaëlum Herodis fratrem captivos duxit*. Atqui Pacorus cum Bar-Zaphrone, seù Barzapharne, Syriam & Judæam invasit anno Abrahæ 1976. Urbis conditæ 714. ante Christum 40. ut ex Josepho lib. 14. Antiq. Jud. cap. 24. probat Pagius in Appar. num. 77. Eo igitur anno Pacorus regnare cœpit, non autem anno Abrahæ 1980. ut perperàm habet Dionysius, seù Dionysii exscriptor: qui etiam in consignandis annis Regni Pacori erravit: non enim *annis quinque*, sed *tribus* regnavit, quum occisus sit à Ventidio anno Urbis conditæ 716. ante Christum 38. ut ostendit idem Pagius in Apparat. num. 85. De Pacori cæde legatur Josephus lib. 14. cap. 27. Dio lib. 49. Usserius in Annal. Vet. Testam. anno ante Christum 40. & Card. Norisius in Cenotaphiis Pisanis Dissertat. 2. cap. 6. *Regis Parthorum filium* vocat Josephus lib. 14. Antiq. Jud. cap. 24. & lib. 1. de Bello Jud. cap. 11. Nam Edesseni Toparchæ Regibus Syriæ subditi fuerunt, donec Regnum illud sub Seleucidis stetit: quo deleto & in Provinciæ formam per Romanos redacto, modò Romanis, modò Parthis fœderati erant, ut indicat Procopius loc. cit. quum de Osroë primo Edessenorum Rege loquitur: & clariùs Dio lib. 68. de Abgaro, qui sub Trajano vivebat: *Is pariter & Trajanum, & Parthos metuens, utrique parti studebat, ac propterea cum Trajano congredi noluit*. Et lib. 77. de Antonino Caracalla: *quum ad ipsum, tamquam ad amicum Augarus Rex Osroënem venisset &c.*

XI. *Abgarus*. Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܚܡܫ ܡܝܬ ܦܩܘܪ ܘܐܡܠܟ ܐܒܓܪ ܫܢܝܐ ܬܠܬ:

Anno 1985. (lege 1978. ut suprà ostensum est) *mortuus est Pacorus, & regnavit Abgarus annis* 3. (lege, 9.)

XII. *Abgarus Sumacha*, hoc est, *Ruber*. Dionysius: ܘܒܬܪܗ ܐܡܠܟ ܐܒܓܪ ܣܘܡܩܐ ܫܢܝܐ ܬܠܬ:

Posteà regnavit Abgarus Sumacha annis 3. Nimirùm ab anno Abrahæ 1986. usque ad initium anni 1990.

XIII. *Maanus Saphelulus*. Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐ ܘܬܫܥܝܢ ܐܡܠܟ ܡܥܢܘ ܣܦܠܘܠ ܫܢܝܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܐ ܘܝܪ̈ܚܐ ܫܒܥܐ:

Anno 1990. *regnare cœpit Edessæ Maanus, cognomento Saphelul: regnavit autem annis* 28. *mensibus* 7.

XIV. *Maanus Maani filius*. Dionysius ad annum Abrahæ 2018.

ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܗܝ ܡܥܢܘ ܒܪ
ܡܥܢܘ ܫܢ̈ܝܐ ܫܬ :

Regnavit Edessæ Maanus Maani filius annis 6.

XV. *Abgarus Uchama*, hoc est, *Niger*. Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ̈ܐ ܘܥܣܪ̈ܝܢ ܘܐܪܒܥ ܐܡܠܟ ܒ
ܐܘܪܗܝ ܐܒܓܪ ܐܘܟܡܐ ܗܘ ܕܐܬܐܣܝ
ܫܢ̈ܝܐ ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ ܘܝܪܚܐ ܚܕ.

Anno 2024. regnare cœpit Edessæ Abgarus Uchama, qui curatus est. Regnavit autem annis 37. mens. 1. Hic ad Christum Dominum Epistolam scripsit Eusebio relatam lib. 1. hist. Eccles. cap. 13. de qua idem Dionysius: ܫܢܬ ܐܠܦ̈ܐ ܘܐܪܒܥܝܢ
ܘܫܬ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܫܕܪ ܐܓܪܬܐ
ܠܘܬ ܡܫܝܚܐ ܠܐܪܥܐ ܕܐܘܪܫܠܡ.

Anno 2046. Abgarus Rex Epistolam misit ad Christum in terram Hierusalem. Nimirùm, anno Æræ vulgaris 30. ex mente ejusdem Dionysii, qui nativitatem Christi consignat ad annum Abrahæ 2016. Vide, quæ de hac Epistola, deque Abgari curatione notavimus pag. 318. Quibus addendum est, Gelasium Papam in decreto de libris apocryphis, utramque Epistolam, Abgari scilicet ad Christum, & Christi ad Abgarum, inter apocryphos libros recensere, quia (ut inquit Bellarminus de Scriptor. Eccles. pag. 36.) *Si ab ipso Domino eam Epistolam scriptam fuisse constaret, inter Scripturas canonicas sine dubio admissa fuisset*. Id tamen veritati historiæ non officit, quam Edesseni in publicis monumentis traditam ab ipsis ferè Christianæ Religionis primordiis conservarunt, testatamque posteà in scriptis suis reliquerunt; ejusque disertam mentionem faciunt præter Eusebium aliosque Græcos, & Latinos Scriptores, antiquissimi etiam Syrorum Patrum, ut S. Ephræm in testamento, & S. Jacobus Sarugensis in carmine hac de re edito pag. 318. sed solùm inde probatur, eas Epistolas canonicæ auctoritatis non esse, licet Legatio Abgari ad Christum, ejusque per Thadæum Apostolum curatio, & Edessenorum ad Christianam fidem conversio certa fuerit. Atque ita intelligendus est Pagius, qui ad annum 244. num. 7. utrique Epistolæ notam suppositionis inurit, & anno 41. num. 3. prædicationem Thadæi, & Abgari Regis sanationem Eusebio relatam admiserat. *Uchamæ* cognomentum Abgaro nostro inditum fuisse, liquet etiam ex laudato Edessenorum monumento, quod refert Eusebius: ubi tamen Rufinus ex vitioso Græco exemplari pro, *Abgarus Uchama Toparcha Edessæ* &c. vertit *Abgarus Uchaniæ filius*, quasi *Uchama*, seù ut perperàm ipse legit *Uchania*, nomen matris, aut patris Abgari esset, uti Bongarsius & Valesius posteà autumarunt. Græcus Interpres Testamenti S. Ephræm apud Vossium tom. 3. pag. 292. ex illius S. Doctoris ore tradit, *Abgarum nostrum Edessenæ urbis fundatorem fuisse*. *Instauratorem* saltem putat Tillemontius tom. 8. pag. 279. Sed jam notavimus pag. 141. id totum in Syriaco Textu desiderari: neque enim Abgarus fuit aut urbis Edessæ fundator, aut instaurator, sed Fidei Christianæ propagator, ut ex dictis liquet. Idem Tillemontius loc. cit. in dubium vocat, an idem cum Abgaro nostro sit ille, quem Tacitus lib. 12. sub Claudio Arabibus regnasse testatur, accusatque, quod Meherdatem Parthorum Regem *juvenem ignarum, & summam fortunam in luxu ratum, multos per dies apud oppidum Edessam lauta convivio attinuerit, mox cum hostibus congressurum, turpiter deseruerit*. Nostrum Abgarum fuisse, certum est, tùm quia noster usque ad annum Abrahæ 2061. Christi 45. Claudii 5. vixit; tùm quia nullus alius hujus nominis Rex sub Claudio Edessenum Regnum administravit. Quod

autem

autem Clemens Galanus Par. I. *Conciliationis Ecclesiæ Armenæ cum Romana* pag. 7. asserit, hunc nempè Abgarum *Armeniorum Regem* fuisse, id solùm ad aucupandam illius gentis gratiam ex Nierfis Ghelaiensis Armenorum Patriarchæ carmine *de Regibus Armeniæ*, dictum ab eo intelligas. Nullus enim Edessenorum Regum, majori, aut minori Armenia unquam potitus fuisse legitur, sed sola Mesopotamia, aut aliqua Syriæ parte, quæ ad Armenos nullo jure pertinuit. Quin & Arsacidis Parthorum Armenorumque Regibus eos nonnunquam subjectos fuisse, ostendimus suprà in Pacoro: & Parthis quidem Meherdatem sub Abgaro regnasse, ex Tacito modò vidimus. Idem Galanus pag. 9. de Abgari successoribus hæc scribit, *Secundus Armeniæ Rex post Abagarum fuit filius quidam ejus anonymus, qui Christianam Patris religionem aspernatus, fideles atrociter insectatus est, ac miserè vitam complevit. Tertius fuit Sanatrugbus, filius sororis Abagari, cujus imperio Sanctos Apostolos Bartholomæum, & Thadæum in regionibus illis interfectos fuisse, narrant Armenii &c.* Pergit recensere cæteros Armeniæ Reges usque ad Chosroem Tiridatis patrem, quos omnes Abagari successores perperàm appellat, quum Arsacidæ fuerint, & nihil cum Edessenis Regibus commune habuerint: Horum enim seriem, quum Syri fuerint, ex Syrorum monumentis Syrus & ipse Dionysius magis perspectam habere potuit, quàm Nierses Ghelajensis Armenus, doctissimus licet & Sanctissimus Vir, qui anno Christi 1173. obiit, ut in Menologio Armenorum die 19. Novembris, & apud Galanum pag. 241. Adde, quod Cedrenus tom. I. pag. 177. de Abgari nepote affirmat, quod Galanus ad ejus filium traducit: sic enim scribit loc. cit: *Hoc pio instituto obtemperatum est, quamdiu Abgarus, atque post hunc filius vixerunt. Nepos autem, quum in avi locum & regnum successisset, abjecta pietate, ad simulacrorum cultum defecit: statuitque sublata Christi imagine, statuam dæmonis reponere &c.*

XVI. *Maanus Abgari F.* Dionysius: ܫܢܬ ܒܣܐ ܐܒܓܪ ܘܡܥܢܘ
ܡܝܬ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ
ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܡܥܢܘ ܒܪܗ ܫܢܝܢ ܙ :

Anno 2061. objit Abgarus Edessæ Rex, regnavitque Maanus ejus filius annis 7.

XVII. *Maanus Maani frater, Abgari F.* Dionysius: ܫܢܬ ܒܣܙ
ܐܒܓܪ ܘܡܥܢܘ ܘܡܥܢܘ ܡܝܬ ܡܥܢܘ
ܒܪ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܐܡܠܟ
ܡܥܢܘ ܐܚܘܗܝ ܫܢܝܢ ܐܪܒܥܣܪܐ :

Anno 2067. objit Maanus Abgari Regis Edessæ filius, regnavitque frater ejus Maanus annis 14.

XVIII. *Abgarus Maani F.* Dionysius: ܫܢܬ ܒܦܐ ܐܒܓܪ ܘܡܥܢܘ
ܡܝܬ ܡܥܢܘ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܐܚܕ
ܡܠܟܘܬܐ ܐܒܓܪ ܒܪ ܡܥܢܘ
ܫܢܝܢ ܥܣܪܝܢ :

Anno 2081. obiit Maanus Edessæ Rex, & regnum obtinuit Abgarus Maani filius annis 20.

XIX. *Abgarus Aiazetæ F.* Dionysius: ܫܢܬ ܒܩܐ ܐܒܓܪ ܣܘܡܩܐ
ܡܠܟ ܐܒܓܪ ܒܪ ܐܝܙܛ ܒܐܘܪܗܝ ܒܪ
ܫܢܝܢ ܫܬ ܘܝܪܚܐ ܬܫܥܐ :

Anno 2101. regnavit Edessæ Abgarus Aiazetæ filius annis 6. mens. 9. Hujus mentio fit in Chronico Edesseno ad ann. Græcorum 400. Christi 89.

XX. *Parnataspates.* Dionysius:
ܫܢܬ ܒܩܐ ܐܒܓܪ ܣܘܡܩܐ ܦܪܢܛܣܦܛ
ܡܠܟ ܒܐܘܪܗܝ ܡܠܟܘܬܐ ܘܐܡܠܟ. ܘܡܢ
ܗܝܕܝܢ ܘܠܥܠ ܠܐ ܐܡܠܟܘ ܐܝܠܝܢ
ܕܡܢ ܓܢܣܐ ܕܡܠܟܐ ܩܕܡܝܐ ܐܠܐ
ܢܘܟܪܝܐ

ܫܢ̈ܝܢ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܐܒܓܪ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܐܘܪܗܝ ܦܪܢܛܣܦܛ ܫܢ̈ܝܐ ܬܠܬ
ܘܝܪ̈ܚܐ ܥܣܪܐ ܐܚܕܗ̇ :

Anno 2106. *objit Abgarus Edessæ Rex. Edessenis autem ab Primatus amorem in varias factiones distractis, annos duos interregnum duravit. Postea Regnum Edessæ obtinuit Parnataspates annis* 3. *mens.* 10.

XXI. *Parnataspates junior*. Dionysius: ܫܢܬ ܬܪ̈ܝܢ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܡܐܐ
ܘܬܠܬܥܣܪܐ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܘܪܗܝ
ܦܪܢܛܣܦܛ ܝܪ̈ܚܐ ܥܣܪܐ :

Anno 2113. *regnavit Edessæ Parnataspates mensibus* 10. Regno deturbatus videtur à Maano Aiazetæ filio, Abgari fratre, & à Trajano Imperatore Parthis Rex impositus anno Abrahæ 2134. Christi 117. nam Xyphilinus de rebus paulò ante mortem à Trajano gestis hæc tradit: *Trajanus metuens, ne Parthi quoque aliquid molirentur, Regem eis dare constituit. Itaque ut Ctesiphontem venit, convocatis in magnam planitiem Romanis omnibus, Parthisque qui tùm aderant, excelsum tribunal conscendit. Ibi apud eos de rebus ab se gestis gloriatur: deinde Parthis Regem Parthamaspatem designat, eique diadema imponit*. Et paulo infrà eum regno à suis spoliatum refert in hæc verba. *Parthi Parthamaspatem detestati, regi suis moribus cœperunt*. Trajanum autem Maano Aiazetæ filio, Abgari fratri, (quem & Abgarum appellabant) plurimum favisse, testatur Dio lib. 68. ut mox videbimus.

XXII. *Maanus Ajazetæ F.* Dionysius: ܘܒܬܪܗ ܡܥܢܘ ܒܪ ܐܝܙܛ
ܫܢ̈ܝܐ ܫܬܬܥܣܪܐ ܘܝܪ̈ܚܐ ܬܡܢܝܐ :

Post eum (hoc est Parnataspatem seù Parthamaspatem) *Maanus Ajazetæ filius* regnavit *annis* 16. *mens.* 8. Abgarus appellatur Dioni lib. cit. ubi hæc de Trajano. *Antiochiæ quum esset, Augarus Osrhoenus ei non ille quidem occurrit; munera tamen & legatos cum mandatis ab amicitia non alienis misit. Is enim pariter & Trajanum, & Parthos metuens, utrique parti studebat, ac propterea cum Trajano congredi noluit*. Et infrà. *Trajanus Edessam venit, ibique primùm Augarum vidit*. Et paucis interjectis. *Augarus quidem inde Trajani amicitiam meruit, eique tùm epulum præbuit, in quo filium barbaro quodam more saltantem produxit*. Loquitur de *Arbande* Augari filio quem *egregia forma præstantem juvenem* appellat, *ideoque Trajani familiaritatem adeptum*. Subjungit Xyphilinus lib. cit. Abgarum à Romanis ad Parthos defecisse, cujus urbem Trajanus per Lucium diripi jussit. *Lucius*, inquit, *præclarè se gessit, recuperavitque Nisibin: Edessam expugnavit, direptamque incendit*. Quæ ab anno Abrahæ 2128. Christi 112. gesta fuisse, ostendit Pagius ad annum 105. nu. 4. Paulò nimirùm, antequam Maanus, seù Abgarus, in vivis esse desineret.

XXIII. *Maanus Maani F.* Dionysius: ܫܢܬ ܬܪ̈ܝܢ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܡܐܐ
ܘܬܠܬܝܢ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܘܪܗܝ ܡܥܢܘ
ܒܪ ܡܥܢܘ ܫܢ̈ܝܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ
ܘܥܪܩ ܠܘܬ ܪ̈ܗܘܡܝܐ :

Anna 2130. *regnare cœpit Edessæ Maanus Maani filius; regnavit autem annis* 23. *& transfugit ad Romanos*: nimirùm anno Abrahæ 2154. Christi 138. quo Antoninus Pius Imperium auspicatus est, teste Pagio. Idem de Antonino Pio tradit Jul. Capitolinus: *Abagarum Regem ex Orientis partibus sola auctoritate deduxit*: quæ verba se haud satis bene intelligere ingenuè fatetur Tillemontius tom. 8. pag. 280. *Capitolin parle du Roy Abgare sous Tite Antonin: mais on n'entend pas bien, ce qu'il en dit*. Sed ex Dionysii Chronico clarissima iis lux affulget.

XXIV. *Vales Sabari F.* Dionysius: ܫܢܬ ܬܪ̈ܝܢ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܡܐܐ
ܘܚܡܫܝܢ

ܘܒܫܢܬ ܒܩܢܕ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܘܪܗܝ
ܘܐܠ ܒܪ ܣܗܪܘ ܫܢܝ̈ܐ ܬܪ̈ܬܝܢ :

Anno 2154. *regnavit Edeſſæ Vales Sabari filius annis* 2. nimirùm donec Maauus (quem Abgarum Capitolinus appellat) regno ſuo per Antoninum Pium reſtitutus eſt, ut mox ex Dionyſio patebit.

XXV. *Maanus Maani F. iterùm.* Dionyſius: ܘܡܥܢܘ ܐܡܠܟ ܬܘܒ
ܒܪ ܐܙܛ ܗܘ ܕܗܦܟ ܡܢ ܬܚܝܬ ܫܘܠܛܢܐ
ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ. ܫܢܝ̈ܐ ܬܪ̈ܬܥܣܪ. ܘܟܠܗܝܢ
ܫܢܘܗܝ ܕܐܡܠܟ ܫܢܝ̈ܐ ܬܠܬܝܢ ܘܫܬ
ܘܠܐ ܡܢܝܢ ܕܗܘܐ ܬܚܝܬ ܪ̈ܗܘܡܝܐ :

Poſt eum (ideſt Valem) *regno potitus eſt Maanus Aʒazetæ filius, poſtquam ex Romanorum ditione rediit. Regnavit autem annis* 12. *Summa verò omnium annorum quibus regnavit, anni* 36. *abſque iis, quos apud Romanos exegit.*

XXVI. *Abgarus Maani F.* Dionyſius: ܡܢܗ ܠܐܒܓܪ ܒܪ ܡܥܢܘ
ܫܢܬ ܘܫܒܥܝܢ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܘܪܗܝ
ܐܒܓܪ ܒܪ ܡܥܢܘ ܫܢܝ̈ܐ
ܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ :

Anno 2169. *regnavit Edeſſæ Abgarus Maani filius annis* 35. nimirùm ab anno Chriſti 152. uſque ad annum 187. Sub hoc natus eſt Bardeſanes, ut refert Auctor Chronici Edeſſeni, de quo S. Epiphanius hæreſ. 56. *Augaro Edeſſenorum Principi viro Sanctiſſimo familiaris erat primùm, & ſimul ejus adjutor, & ipſius eruditionis particeps.* Porrò Bardeſanem Abgaro auctorem fuiſſe, ut lege lata decerneret, nequis ſeipſum in honorem Cibeles eviraret, ſcribit Euſebius lib. 5. de Præpar. cap. 10.

XXVII. *Abgarus Severus.* Dionyſius: ܡܢܗ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܘܐܒܓܪ
ܥܠ ܐܘܪܗܝ ܐܡܠܟ ܐܒܓܪ ܣܘܝܪܘܣ
ܥܡ ܒܪܗ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܘܝܪ̈ܚܐ ܫܒܥܐ.

Anno 2203. *regnavit Edeſſæ Abgarus Severus unà cum filio* (Maano) *ann.* 1. *menſ.* 7.

XXVIII. *Maanus Abgari F.* Dionyſius: ܘܡܥܢܘ ܐܒܓܪ ܒܪܗ
ܒܬܪܗ ܐܡܠܟ ܫܢܝ̈ܐ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬ :

Poſtea (nimirùm poſt Abgarum) *regnavit Maanus ejus filius ann.*26. Sed ex Chronico Edeſſeno legendum ܬܪ̈ܬܥܣܪܐ ܫܢܝ̈ܐ *annis* 12. hoc eſt, ab anno Abrahæ 2204. Chriſti 188. ad annum Abr. 2216. Chriſti 200. nam Abgarus Maani filius in eodem Chronico laudatur ad annum Græcorum 513. & 517. hoc eſt, anno Chriſti 202. & 206. ut mox patebit.

XXIX. *Abgarus Maani F.* Edeſſenorum Regum poſtremus, regnavit ab anno Abr. 2216. Chriſti 200. uſque ad annum Abrahæ 2233. Chriſti 217. Hunc Euſebius ex Africano in Chronico *Virum Sanctum* appellat, & ſub Macrino Imp. reguaſſe ſcribit in hæc verba: *Abgarus vir Sanctus regnavit Edeſſæ, ut vult Africanus.* Auctor Chronici Edeſſeni ad annum Græcorum 513. *ſubmerſionem Edeſſæ* ſub eodem refert: & anno Græcorum 517. *Palatium* exſtruxiſſe ipſum narrat. Severo Imperatori filios ſuos obſides eum dediſſe, teſtatur Herodianus: *Sed & Rex Oſrhoënorum Augarus* (inquit) *ad eundem* (Severum) *transfugit, traditiſque obſidia liberis, fidem ſuam auctaravit, ſagittariorumque vim magnam miſit auxilio.* Ab eodem Severo Romam maxima pompa perductum, tradit Dio lib. 79. *Aurelius* inquit, *Zoticus Pſeudantonini juſſu ſtatim raptus ex certaminibus, Romam maxima pompa perductus eſt, quanta non venit Augarus Severi, aut Tiridates Neronis temporibus.* Id anno Chriſti 203. Severi 11. accidiſſe, oſtendit Pagius num. 4. A Caracalla demùm comprehenſum fuiſſe, & in vincula conjectum, ex Dione lib. 77. ſuprà notavimus.

Series

Series Episcoporum Edessæ ab anno Græcorum 624. ad annum 1080.

Ex Chronico Edesseno, & ex Dionysio.

I. CONO, Edessenæ Ecclesiæ præfuit usque ad annum Græcorum 624.

II. *Saades* Episcopatum tenuit ab anno 624. ad annum 634.

III. *Aitallahas* creatus anno 635. obiit anno 657.

IV. *Abraham* ordinatus anno 657. obiit anno 672.

V. *S. Barses* Charris Edessam translatus anno 672. obiit in exilio mense Martio anno 689.

VI. *S. Eulogius* creatus anno 690. obiit feria sexta in Parasceve anno 698.

VII. *Cyrus* creatus anno 698. obiit anno 707. die 22. Julii.

VIII. *Silvanus* creatus anno 708. obiit die 17. Octobris anni 710.

IX. *Pachidas* ordinatus die 23. Novembris anni 710. obiit Kalendis Augusti anni 720.

X. *Diogenes* ordinatus anno 720. obiit anno 723.

XI. *Rabulas* ordinatus anno 723. obiit die 8. Augusti anni 746.

XII. *Ibas* ordinatus anno 746. Edessâ pulsus Kalendis Januarii anni 759. Sedi restitutus anno 762. obiit anno 769. die 28. Octobris.

XIII. *S. Nonnus* in locum Ibæ subrogatus die 21. Julii anni 759. Sedit usque ad annum 762. quo Ibas ex decreto Concilii Chalcedonensis Sedem recuperavit: eoque anno 769. defuncto, iterùm eam Ecclesiam rexit usque ad annum 782. quo vita functus est.

XIV. *Cyrus* ordinatus anno 782. obiit die 6. Junii anni 809.

XV. *Petrus* Edessam ingressus die 12. Septembris anni 809. obiit Sabato Resurrectionis anno 821.

XVI. *Paulus* ordinatus anno 821. In exilium pulsus die 27. Julii anni 823.

XVII. *Asclepius* Edessam ingressus die 23. Octobris anni 824. obiit Antiochiæ die 27. Junii anni 836. Et octava Martii anni 837. post menses ab obitu Asclepii octo, Paulus Edessam ingressus est, obiitque die 30. Octobris anni 838.

XVIII. *Andreas* Edessam ingressus mense Februario anni 838. obiit die 6. Decembris anni 844.

XIX. *Adæus* Edessam ingressus die 28. Augusti anni 844. obiit anno 852. Hucusque ex Chronico Edesseno. Quæ sequuntur, ex Dionysio desumpta sunt.

XX. *Jacobus Baradæus*, seù *Zanzalus*, unde Jacobitis cognomen impositum, post Adæum Edessenæ incubat Ecclesiæ anno 852. Hic Sergii Monophysitarum Patriarchæ partes contra Ephræmum Antiochenum Catholicorum Patriarcham præfractè tutatus est, tantoque Chalcedonensem Synodum ardore impugnavit, ut ipsum Acephali, qui in Mesopotamia, & Syria capite carebant, in caput sibi asciverint, Jacobitarum nomen assumentes. Defuncto Sergio, qui primus à Severo Jacobitarum Patriarchatum gesserat, ipse Paulum ordinat, quum Catholicis Anastasius præesset, ut fusè apud Dionysium, cujus verba in Serie Jacobitarum Patriarcharum dabimus. Periit anno Græcorum 889. teste Dionysio in hæc verba:

ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܫܥ ܢܚ
ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܦܣܝܠܬܐ ܘܡܪܝ
ܝܘܚܢܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܡܝܕ: ܘܩܡ
ܚܠܦܘܗܝ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܩܘܪܝܩܘܣ:
ܘܐܬܬܣܝܡ ܚܠܦ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܡܪܝ ܦܣܠܛܘܢܐ:

Anno 889. obiit Mar Jacobus à Phasilta: & Mar Joannes Amidæ Episcopus, cui S. Mar Cyriacus substitutus

tus fuit: Edessæ verò pro Mar Jacobo Mar Severus ordinatus est. Phasilta nomen Monasterii est, in quo Jacobus Cœnobitam egit, antequam Episcopus Edessenus fieret. Plura de hoc Monophysitarum Antesignano dicemus, ubi de Jacobitis Scriptoribus.

XXI. *Severus* ordinatus anno 889. obiit anno 914. ut scribit Dionysius in hæc verba: ܫܢܬ ܛܝܕ ܐܬܟܒܫܬ ܐܘܪܗܝ ܡܢ ܢܪܣܝ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܘܣܘܝܪܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܝܠܗ ܪܓܡܘܗܝ ܒܟܐ̈ܦܐ ܘܡܝܬ:

Anno 914. expugnata Narses militiæ Persarum Præfectus Edessa, Severum ejusdem urbis Episcopum lapidibus obrui jussit. Quo interfecto, Sedes vacavit, quamdiu sub Persarum ditione urbs fuit: nimirùm usque ad annum Græcorum 939. Christi 628. quo juxta Theophanem, & Cedrenum *Heraclius Imperator Edessam profectus, Ecclesiam sub Chosroii temporibus à Nestorianis occupatam, Orthodoxis restituit.* Addit Elmacinus in Hist. Sarac. pag. 14. *Deinde profectus est Heraclius Ruham* (Edessam), *jussitque Christianos reverti à Secta Jacobitica ad Orthodoxam: id, quod fecerunt.* Orthodoxi igitur fuerunt saltem sequentes tres Episcopi, Simeon, nimirùm, Cyriacus, & Jacobus, ut de Jacobo fusiùs ostendam infrà.

XXII. *Simeon* ordinatus anno Græcorum 939. obiit anno 961. teste Dionysio in hæc verba: ܫܢܬ ܨܣܐ ܫܟܒ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܡܝܕ ܒܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝ ܙܥܘܪܐ. ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܫܟܒ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܥܪ̈ܒܝܐ ܘܐܬܩܒܪ ܒܗ ܒܐܡܝܕ ܒܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ. ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܫܟܒ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܐܬܩܒܪ ܒܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝ ܙܥܘܪܐ:

Anno 961. obiit S. Mar Joannes Patriarcha Antiochiæ (nimirùm, Jacobitarum,) *& sepultus fuit Amidæ in Templo Sancti Mar Zoaræ. Eodem quoque anno obiit S. Mar Joannes Arabum Episcopus, & sepultus fuit in eadem urbe Amida in Templo Sancti Joannis Baptistæ. Eodem denique anno etiam Amidæ obiit Sanctus Mar Simeon Edessæ Episcopus, sepultusque fuit in Templo Mar Zoaræ.* Meminit hujus Templi Zacharias Melitinensis in Chronico Cod. Syr. Vaticano 24. fol. 86. ubi Amidæ expugnationem sub Cavade Persarum Rege describens, Romanorum Duces ad eandem recuperandam testatur omni studio conatos fuisse occupare Portam, ܕܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܩܪܝܐ ܠܗ ܕܡܪܝ ܙܥܘܪܐ: *quæ Mar Zoaræ appellatur.* Quæ idcircò hìc observanda duxi, quia Sanctum *Zoaram*, cujus Templum anno Christi quingentesimo Amidæ jam exstabat, cum *Zoara* hæretico, qui anno 536. adhuc vivebat, & in Synodo sub Menna unàcum Anthimo CP. damnatus fuit, unum eundemque esse perperàm scripsi suprà pag. 117.

XXIII. *Cyriacus*, de quo Dionysius: ܫܢܬ ܨܣܒ ܗܘܐ ܡܪܝ ܬܐܘܕܘܪܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ. ܒܐܘܪܗܝ ܕܝܢ ܩܘܪܝܩܘܣ: *Anno 962. factus est Mar Theodorus Antiochiæ Patriarcha: Edessæ autem Cyriacus.* Et infrà: ܫܢܬ ܠܐܬܩܢ ܐܬܩܢܝ ܘܐܬܩܢܝ ܫܢܬ ܡܫܝܚܐ

[Syriac text]

Anno 988. obiit Mavias Arabum Rex, cui ſubrogatus Jazides regnavit annos tres cum dimidio: Edeſſæ autem pro Cyriaco factus eſt Mar Jacobus.

XXIV. *Jacobus*, cognomento [Syriac text] *Librorum Interpres*, ordinatus anno 962. ſub quo vetus Edeſſæ Eccleſia terræmotu corruit, ut refert Dionyſius in hæc verba: [Syriac text]

Anno 990. die Dominico, tertia Aprilis, ingens & validus accidit terræmotus, quo Batna Sarugi, & vetus Edeſſæ Eccleſia cum ingenti populi clade corruerunt. Cbiit anno 1021. eodem Dionyſio teſte: [Syriac text]

Anno 1021. defuncto Sancto Mar Jacobo Edeſſæ Epiſcopo ſubrogatus fuit Mar Abibus.

XXV. *Abibus* ordinatus anno 1021. de quo hæc Dionyſius ad annum 1032. [Syriac text]

[Syriac text]

ܘܰܠܟܽܠ ܥܶܕܳܢ ܕ݁ܳܐܶܐ ܕܢܶܬ݁ܟ݁ܰܪܙܽܘܢ ܠܟܽܠ ܕ݁ܰܠܟܽܠ :
ܐܘ ܡܫܰܡܥܺܝܢ ܐܢܳܫ ܠܗܽܘܢ ܠܫܳܡܽܘܥܰܝܗܽܘܢ :

Sacramentum Regis abscondere justum est; mirabilia autem Dei, æquum est omni tempore prædicare, & omnibus palàm facere. Neque verò inconditum, aut insolens accidet audientium auribus, si hoc loco inferamus prodigium diebus nostris à Deo patratum per unum ex Apostolis suis per eandem, quam ipse illis contulit, virtutem. Quidam Arabs, quum ea gens in terras Romanorum irrupisset, venit ad Monasterium S. Abelis agri Edesseni, ibique tantisper commoratus est. Eo in loco quum vidisset monasterii Janitorem, persuasumque haberet eum esse virum religiosum, humilem, benignum, cunctisque divinis virtutibus ornatum, magnam auri vim ipsi tradidit, hæc præfatus. Hoc depositum mihi servato: &, si quidem rediero, quod meum est recipiam: sin autem me interiisse cognoveris, pauperibus erogato. Discessit ille: & Monachus depositum clam, & sine ullo teste effossa humo recondit. Arabes verò quum triennium ferè in Romanorum terris transegissent, Deo ita disponente Monachus interim hujus mundi fluctibus ereptus moritur, absque eo quod cuiquam secretum illud patefecisset. Saraceno itaque repetenti depositum, responsum est, Janitorem diem suum obiisse. Verùm quum ille instaret, & suum aurum reposceret; contrà verò Monachi dicerent, nihil hujus rei ipsis compertum, nec quidquam hujusmodi à Monacho qui aurum acceperat, audivisse; Saracenus utpotè vir inter suos spectatissimus, Monachos acriter urgebat, comminatus, ni aurum sibi redderetur, se Monasterium eversurum &c. Pergit deinde Monachorum consternationem describere, quum Saracenus nec precibus, nec interposito jurejurando adduci potuisset, ut crederet, nullam obtendi fraudem, sed rem ita se habere, ut Monachi illi narrabant. Episcopum verò, ad quem illi Cœnobitæ profugerunt, vicem illorum commiseratum, ad Cœmeterium Monasterii, ubi ille Monachus humatus fuerat, venisse: *Ibique*, prosequitur Dionysius, *ad tumbam illius Beati procumbens, oravit: post orationem thus adolevit, & odorem suavem lacrymarum cordis sui coram Salvatore adjecit. Deinde accedens ad fores sepulcri cum firma fide, quæ etiam Divinas virtutes operatur, inclamavit. N. N. surge in nomine Domini nostri. Continuò in pedes stetit ille hilari vultu, perinde atque si nunquam sepulcri corruptionem passus fuisset. Tùm verò à S. Abibo interrogatus, ubi aurum illius Saraceni deposuisset, locum designavit: deinde eodem annuente, iterùm se in sepulcro composuit. Episcopus effossa humo, aurum reperit: repertum Saraceno reddidit: quo accepto ille à Monachorum vexatione cessavit.*

ܘܗܝ ܐܶܠܳܐ ܡܶܛܽܠ ܕܰܠܘܳܬ݂ ܩܰܒ݂ܪܳܐ ܐܶܬ݂ܳܐ
ܕܥܰܠܰܘܗܝ ܩܳܡ ܗܘܳܐ ܕܡܶܬ݂ܚܰܫܰܫ : ܢܦܰܠ
ܘܨܰܠܺܝ ܩܕܳܡ ܩܰܒ݂ܪܳܐ ܘܒ݂ܳܬ݂ܪܟ݁ܶܢ
ܒܶܣܡܳܐ ܠܡܶܫܡܠܳܐ ܘܕܶܡܥܶܐ ܕܠܶܒܶܗ ܩܪܶܒ
ܩܕܳܡ ܦܳܪܽܘܩܳܐ. ܘܩܳܡ ܥܰܠ ܬܰܪܥܳܐ ܕܩܰܒ݂ܪܳܐ
ܘܩܥܳܐ ܐܰܝܟ ܡܫܰܡܠܝܳܐ ܐܶܠܳܐ
ܒܗܰܝܡܳܢܽܘܬ݂ܳܐ ܗܳܝ ܕܰܥܒ݂ܳܕܳܐ ܚܰܝܠܶܐ
ܐܰܝܟ ܕܰܐܡܰܪ : ܦܠܳܢ ܐܶܡܰܪ. ܩܽܘܡ ܡܶܢ
ܩܰܒ݂ܪܳܐ ܕܡܳܪܰܢ. ܘܩܳܡ ܗܽܘ ܒܰܚܕܘܳܐ
ܕܦܰܪܨܽܘܦܳܐ ܘܡܶܬ݂ܚܰܙܶܐ ܗܘܳܐ ܐܰܝܟ
ܗܳܢܳܐ ܕܠܳܐ ܐܶܬ݂ܚܰܒ݁ܠ ܗܘܳܐ ܡܶܢ ܚܰܒ݁ܳܠܳܐ
ܕܩܰܒ݂ܪܳܐ. ܡܶܛܽܠ ܕܰܐܡܰܪ ܠܶܗ.
ܘܰܐܡܰܪ ܠܶܗ ܩܰܕ݁ܺܝܫܳܐ ܐܰܝܟܳܐ ܕܰܗܒ݂ܳܐ
ܕܛܰܝܳܝܳܐ ܣܳܡܬ݁ ܐܶܠܳܐ ܠܡܳܢܳܐ.
ܐܶܡܰܪ : ܐܶܢܳܐ ܚܳܙܶܐ. ܐܶܡܰܪ. ܡܶܬ݁ܦ݁ܠ. ܐܶܡܰܪ
ܘܰܐܦ݂ܠܶܓ ܡܶܬ݂ܚܰܙܰܝܳܐ ܕܗܘܳܐ ܐܶܡܰܪ
ܠܶܗ. ܘܩܳܡ. ܘܰܐܡܰܪ. ܘܗܳܐ ܩܰܒ݂ܪܳܐ
ܐܰܘܪܳܐ ܕܢܶܦܫܶܗ ܘܕܰܗܒ݂ܳܐ ܐܰܫܠܶܡ ܠܛܰܝܳܝܳܐ
ܘܰܫܠܶܡ ܡܶܢ ܕܰܠܘܳܬ݂ ܪ̈ܰܗܒ݂ܳܐ : ܘܰܐܦ ܩܰܒ݂ܠ ܗܘܳܐ :

[illegible]

XXVI. *Constantinus*: de quo Dionysius: [illegible]

[illegible]

Anno 1040. *obiit S. Mar Abibus Edessæ Episcopus, cui Constantinus successit.* Eo Episcopo Edessa aquis jam quintùm submersa est ann. 1054. Obiit anno 1065.

XXVII. *Timotheus* vixit ab anno 1065. usque ad annum 1072. Hic Georgii Patriarchæ partes contra Joannem sequutus est, teste Dionysio ad annum 1065. ubi ortum inter Jacobitas in ordinatione Georgii schisma fusiùs describit.

XXVIII. *Simeon*, quem Dionysius à caritate in pauperes & peregrinos impensè laudat, subdens, eum invitum ex vico *Chiduna*, ubi Monasticam vitam agebat, ab Edessenis ad Georgium Patriarcham pertractum fuisse, & ab hoc ad Episcopale munus compulsum: sed quum in Pontificali sublimitate collocatus, variis distentus curis, assuetis incumbere meditationibus vix posse se cognosceret, oneri pariter & honori voluntariè cessit, & Anastasium quendam Æthiopem Monachum, cujus eximiam probitatem ex divina revelatione cognoverat, sibi subrogandum curavit; cui tamen nunquam persuaderi potuit, ut eam dignitatem admitteret. Nam per fraudem ab Edessenis captus, ad sacram Ordinationem sequenti die ducendus, intempesta nocte aufugit. Quem ipse Simeon imitatus, in montem Samosateni agri se recepit; ubi reliquum vitæ suæ in suscipiendis peregrinis, atque sublevanda pauperum inopia consumpsit: eique successit

XXIX. *Zacharias* Monachus item Stylita: qui anno Græcorum 1080. Edessa ejectus fuit.

XXX. *Elias* Zachariæ successit eodem anno: de quo hæc Dionysius.

[illegible]

Anno 1080. *Zacharias Episcopus Edessa excessit: cui Elias ex Monasterio Cartaminensi substitutus fuit, vir crudelis, & flagitiosus, quique Deum ob oculos nequaquam haberet. Eo siquidem Episcopo Edesseni digni erant, non is Edesseno Episcopatu. Verùm*

quum

quum à nemine in urbem admissus fuerit, idcircò quæ post ejus ordinationem subsequuta sunt facinora, silentio præterire duximus. Atque ita Edessa absque Episcopo mansit. Hactenus Dionysius.

CAPUT XXXI.

Xystus Episcopus.

I. Xysti ætas, & dignitas.

YSTUS cujusdam Ecclesiæ Episcopus (nomen quippè urbis necdum eruere licuit,) claruisse videtur sæculo quinto: Nilo enim, Palladio, atque Hieronymo conjungitur apud Sobensem in Catalogo pag.41. Joannes verò Apameensis sexti sæculi Scriptor, de quo mox sermo erit, ejusdem testimonio utitur in Epist. ad Leontium Cod. Nitr. XVII. fol. 142. Syri, qui vel bona, vel mala fide multa Catholicorum, Hæreticorumque Auctorum opera sub speciosis Græcorum, & Latinorum Patrum nominibus, teste Evagrio lib. 3. cap. 21. sexto sæculo venditare cœperunt, Xystum quoque nostrum, qui Syrus fuisse videtur, ut stylus ejusdem declarat, ex incertæ Sedis Episcopo *Romanum Pontificem* fecere, non alia ut opinor ratione, quàm propter nominis similitudinem. Hinc apud Joannem Apameensem, & in Codice nostro Syriaco VI. *Episcopus Romæ* ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܗܘܡܝ appellatur: quem etiam titulum reliqui Anaphorarum descriptores editæ sub ejus nomine Liturgiæ præfigere solent. Et quidem Xystum Episcopali dignitate fulsisse, colligitur tùm ex Episcopi titulo, quo passim decoratur, tùm ex eo quod Anaphoram condiderit, quæ solis Episcopis apud Syros tribuitur, ut rectè observat Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 398. Romanum autem Pontificem nequaquam fuisse, suadet Græcorum Latinorumque altum de scriptis, quæ sub ejus nomine circumferuntur, silentium. Idem Renaudotius tom.cit. pag.142. de Xysti Liturgia loquens, existimat, Jacobitas *sententias quasdam ex pseudepigraphis transtulisse in collectanea sua, ex quibus commodas aliquot suis erroribus animadvertere sibi visi sunt.* Verosimilius puto, nullum esse in operibus, quæ Xysti nomen præferunt, suppositionis vitium: præsertim quum nihil in eis occurrat, quod hæresim monophysitarum sapiat; sed Syros utpote criticæ nondum peritos, quæ sub *Xysti* nomine Opera viderunt, ea Romano illi Pontifici oscitanter adjudicasse.

II. Ejusdem scripta Ascetica.

Atque hac de causa eundem Xystum arbitror à Sobensi Græcis Scriptoribus adjunctum fuisse in Catalogo, ubi ejus scripta recenset his verbis: ܣܘܣܛܘܣ ܟܬܒ ܡܐܡܪܐ: ܘܡܐܡܪܐ: ܗܘ ܠܘܬ ܪ̈ܚܡܝ ܐܠܗܐ: *Xystus edidit Librum Sermonum, eumque, qui de Amantibus Deum inscribitur.* Hunc nondum nacti fumus: Priorem verò, qui *Liber Sermonum* à Sobensi appellatur, habemus in Codice nostro Syriaco VI. à fol. 298. sub hoc titulo. ܡܐܡ̈ܪܐ ܓܒܝ̈ܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܩܣܘܣܛܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܗܘܡܝ: *Selecti Sermones S. Mar Xysti Episcopi Romæ.* Tres autem sunt, iique valdè prolixi, & in complura Apophthegmata, seù brevissima Capitula divisi. Primus incipit: ܐܠܗܐ ܡܢ ܫܘܝܘܬܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ ܐܠܗܝ̈ܐ ܡܬܗܝܡܢ ܐܠܗܐ ܕܫܪܪܐ. ܒܪܢܫܐ ܡܢ ܡܝܬܪܘܬܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ ܡܬܗܝܡܢ ܒܪܢܫܐ ܕܫܪܪܐ: *Deus ex Divinorum operum æqualitate verus esse Deus creditur. Homo verò ex operum suorum præstantia, verus*

rus

rus esse Fidelis agnoscitur. Secundus: ܓܒܪܐ ܡܗܝܡܢܐ ܓܒܪܐ ܗܘ ܓܒܝܐ. ܓܒܪܐ ܓܒܝܐ ܓܒܪܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ: *Vir fidelis, vir electus est. Vir electus, vir Dei est*. Tertius: ܟܠ ܓܒܪ ܐܝܢܐ ܕܫܘܐ ܠܐܠܗܐ: ܐܠܗܝܐ ܗܘ ܒܝܬ ܒܢܝܢܫܐ: *Quisquis Deo dignus est, Vir Divinus inter homines est*.

III. Ejusdem Anaphora. Præter Asceticos Tractatus, *Anaphora* quoque, seù Liturgia sub nomine Xysti celeberrima est, cujus initium: ܫܝܢܐ ܘܫܠܡܐ: *Tranquillitatem & pacem*. Prodiit Syriacè in Missali Maronitarum anno 1594. & Latinè per Renaudotium tom. 1. pag. 134. Exstat autem ms. in omnibus ferè Codicibus Liturgicis. Ejusdem meminit cl. Stephanus Edenensis cap. 2. de Catholicis Anaphorarum Scriptoribus num. 10. ubi ex communi Syrorum opinione, Xysto Papæ eam adjudicat. Joannes Maro, vel quisquis est Auctor Expositionis Missæ Syrorum propria Ecchellensis manu exaratæ, sententiam Renaudotii à nobis suprà indicatam de Xysti & Julii Liturgiis confirmat cap. 3. in hæc verba: ܐܢܦܘܪܐ ܕܩܣܛܘܣ ܘܕܝܘܠܝܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܪܗܘܡܝܣ: ܐܢܫܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܐܬܟܬܒ ܡܢܗܘܢ ܪܗܘܡܐܝܬ ܩܕܡ ܐܬܦܫܩ ܣܘܪܝܐܝܬ: ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܐܒܗܬܐ ܗܠܝܢ ܐܫܠܡܘ ܟܢܘܢܐ ܒܠܚܘܕ ܘܦܘܩܕܢܐ ܡܢܝܢܐ ܥܠ ܛܟܣܐ ܕܩܘܪܒܢ ܩܘܪܒܢܐ: ܘܐܢܫܝܢ ܡܢ ܐܒܗܬܐ ܕܒܬܪܗܘܢ ܡܠܦܢܐ ܕܡܢܗܘܢ ܛܟܣܘ ܠܬܫܡܫܬܐ ܗܠܝܢ ܘܩܪܘ ܐܢܝܢ ܒܫܡܗܘܢ ܡܫܒܚܐ: *Liturgias Xysti & Julii Patriarcharum Romæ, quidam ajunt Latinè ab iis primùm conscriptas, & Syriacè posteà translatas fuisse. Alii rectiùs affirmant, illos quidem Patres regulas tantùm & præcepta nonnulla de ordine Oblationis Sacrificii tradidisse; quosdam verò ex Patribus traditæ ab iis doctrinæ inhærentes, Liturgias illas ordinasse, & sub gloriosis eorundem nominibus publicasse*. At Syri Episcopi Xysti eam fœtum esse, probabilius puto; præsertim si ejus stylum, qui Syrum certè Auctorem redolet, inspicias.

CAPUT XXXII.

Joannes Apameensis Monachus.

I. Joannis Apameensis ætas: quem Andreas Masius cum Chrysostomo perperàm confundit. OANNES ex Apamea Cœlesyriæ urbe oriundus, in quodam ex celeberrimis illius Tractus Cœnobiis, quæ ad Orontem fluvium frequentissima erant, religiosam vitam duxit circa sextum sæculum. Nam in Catalogo quidem Hebedjesu, post Nilum, Palladium, & Hieronymum, sæculi quarti Scriptores, collocatur; Theodoretus verò, qui res Monachorum Syriæ ad suam usque ætatem gestas in Philotheo accuratissimè descripsit, nullam Joannis nostri mentionem facit: quod argumento est, eum sæculo quinto, quo Theodoretus floruit, posteriorem esse. Præsertim quum ipse Joannes in epist. ad Leontium, Cod. Nitr. XVIII. Xystum Episcopum laudet, quem circa Theodoreti tempora vixisse suprà ostendimus. Moses demùm Barcepha Beth-Ramensis Episcopus, qui Andreæ Masio teste anno Græcorum 1224. Christi 913. in vivis esse desiit, disertam ejus auctoritatem adducit in Commentario de Paradiso Par. 1. cap. 1. & 10. licet idem Masius, qui nullam Joan-

Joannis nostri notitiam habebat, eum cum Joanne Chrysostomo in Præfatione ad laudatum Barcephæ opus confuderit, in hæc verba: *Laudat præter hos Joannem monachum: sæpè etiam Joannem, non addens vitæ genus. Intelligit verò, ut existimo, nomine utrovis Chrysostomum.* At Barcepha utrumque Joannem clarè distinguit: & Chrysostomum quidem pro Syrorum more absolutè ܡܪܝ ܐܝܘܐܢܢܝܣ, *Mar Joannem* appellat, ut liquet ex Par. 3. pag. 216. edit. Antuerp. ubi sic habet: *Nam Dominus* (Mar) *Joannes ea Oratione, quam ad Sitigirium* (Stagirium) *monachum scripsit &c.* Nostrum verò Joannem, nonnisi addito ܝܚܝܕܝܐ *Monachi* nomine citat, ut palàm fit ex duobus suprà citatis locis, ubi sic de eo loquitur pag. 20. *Insuper Joannes Monachus in sermone suo de occasu mundi hujus & de venturo mundo novo &c.* & pag. 33. *Ad hoc Joannes monachus Sermone priore, quem de mundo novo scripsit &c.*

II. Ejus scripta, & Epistolæ. Inter Græcos Scriptores recensetur à Sobensi in Catalogo pag. 41. ubi ejus scripta his verbis enumerat.

ܝܘܚܢܢ ܐܦܡܝܐ ܣܡ ܬܠܬܐ ܦܢܩܝ̈ܬܐ
ܘܐܓܪ̈ܬܐ: ܕܥܠ ܕܘܒܪܐ ܪܘܚܢܝܐ ܘܥܠ
ܚܫ̈ܐ ܘܥܠ ܓܡܝܪܘܬܐ:

Joannes Apameensis tres composuit Tomos, & Epistolas de regimine spirituali, & de passionibus, seù animi affectibus, *ac de perfectione*. Verùm si stylum inspicias, Syriacè eum scripsisse deprehendes, ut ex sequentibus Sermonibus liquet, quos in Nitriensibus Codicibus habemus.

Cod. Nitr. XIX. 1. *De mundo novo*. ܡܐܡܪܐ
[illegible]

ܘܠܐ ܫܠܝܛܐ ܡܕܥܐ ܗܘ ܕܦܓܪ
ܢܝ̈ܐ ... ܘܪ̈ܐܙܐ ܕܒܟܣܝ:

Haud permissum est mentis corporeorum alis volare, & summum Sanctuarii Divini Numinis, in quo mysteria sæculi latent, cacumen attingere. Exstat in Cod. Nitr. XIX. fol. 115. Citatur autem à Barcepha, ut suprà notavi.

2. *De animi & corporis affectibus, ad Eusebium & Eutropium Sermones II.* ܕܥܠ ܚܫ̈ܐ ܕܢܦܫܐ ܘܦܓܪܐ
ܕܐܬܐܡܪܘ ܠܘܬ ... ܘܠܘܬ
ܐܘܣܒܝܘܣ ܘܐܘܛܪܘܦܝܘܣ:

Exstant in laudato Codice fol. 144 & 159. ubi inscribuntur: ܥܠ ܦܘܪܫ
ܚܫ̈ܐ ܕܢܦܫܐ ܘܥܠ ܥܠܬܐ ܕܙܘ̈ܥܝܗܘܢ
ܘܐܝܠܝܢ ܟܝ̈ܢܝܐ ܠܢܦܫܐ ܘܐܝܠܝܢ ܕܠܒܪ ܡܢ
ܟܝܢܗ: *De differentia affectuum animæ, deque motuum eorundem causa: & quinam ex ipsis connaturales sint animæ, qui verò secùs.* Primus incipit: ܡܢ ܕܝܢ ܕܫܠܡܢ ܠܬܫܡܫܬܐ
ܕܦܠܓܗ ܕܝܘܡܐ ܥܠܠܢ ܠܘܬܗ ܡܢ
ܒܬܪ ܕܫܠܡܘ ܨܠܘ̈ܬܐ: ܫܪܝ ܕܢܐܡܪ
ܠܝ: ܐܢܐ ܡܢ ܚܒܝ̈ܒܝ ܐܝܟ ܐܣܝܐ
ܡܘܬܪܢܐ ܕܫܩܠ ܥܠܘܗܝ ܠܐܣܝܘܬܗܘܢ
ܕܟܘܪ̈ܗܢܐ ܠܡܚܘܝܘ
ܚܟܡܬܐ ܕܐܣܝܘܬܗܘܢ:

Quum verò Officium meridianum absolvissemus, ad eum intravimus: qui completis precibus orsus est dicere. Ego quidem, carissimi, sicut medicus utilis, qui curandis corporis ægritudinibus operam suam contulit, earum medicinam monstraturus &c. Alterius initium: ܠܒܪܢܫܐ ܕܝܢ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܒܪܝܬܗ
ܥܠܘܗܝ ܘܡܪܝܐ: ܫܪܝ ܕܢܐܡܪ ܠܝ.
ܠܟܘܢ ܕܝܢ ܡܬܒܥܐ ܠܐ ܠܡܓܠ
ܠܟܘܢ

: [illegible] :

Sub aliam horam quum ad eum ingressi orassemus, sic nos affari cœpit: Ne vos, oro, carissimi, tædeat, eadem iterùm auscultare verba. Ex quibus verbis liquet, Eusebium & Eutropium ex Joannis ore collationem istam excepisse, literisque mandasse.

3. *Præcepta ad quendam ex Fratribus Peregrinis.* [illegible]

[illegible] :

Exstant, unàcum sequentib. in Cod. Nitriensi XVII. fol. 205. Initium :

[illegible]

Inchoaturus officium postquam tertiò ingenua procubueris, ad singulas genuflexiones ter repetens Sanctus Sanctus, officium incipe.

4. *Sermo Pareneticus. Si quis simplicem Divinamque Legem, quæ ad beatam vitam dirigit, tenere desiderat, is debet visibilia isthæc omnia contemnere.* [illegible]

[illegible] :

Ibidem.

5. *De Cellæ habitatione. Quum in Cella tua habitas, rerum omnium quæ necessariæ sunt, curam habe.* [illegible] :

Ibid. fol. 206.

6. *Quomodo Caritas exhibenda sit. Viae, Frater. Sic te geras oportet in Cella, ut extra Cellam &c.* [illegible]

[illegible] :

7 *De Paupertate. Paupertas hæc est, ut quis in Cella sua maneat, nullius rei sollicitus.* [illegible] :

Ibid. fol. 207.

8. *Capita Doctrinæ XX.* [illegible] : quorum I. V. & XIII. titulo carent: reliquis titulus præfigitur, ut sequitur. II. [illegible] :

Quæ sit hominum imbecillitas. III. [illegible] :

Quæ sit causa timoris, & tristitiæ. IV. [illegible] :

Quomodo ferenda sint adversa. VI. [illegible] :

Quisnam sit thesaurus, qui possideri queat, & surripi nequeat. VII. [illegible] :

Quodnam opus Deo gratum sit. VIII. [illegible] :

Quæ sit sapientia, quæ non extollitur. IX. [illegible] :

Qua ratione quis in seipso placere possit Deo. X. [illegible] :

Quod

Quod utilis est hominibus scientia: & quod eadem aspectabilium omnium praestantissima est. XI. [illegible]

Quomodo opes sine sapientia prodesse nequeunt: secùs sapientia sine opibus. XII. [illegible]

Quodnam sit verum hominis in praesenti vita Regnum. XIV. [illegible]

Quem scopum habere debet, qui sapientiam addiscere desiderat. XV. [illegible]

Quomodo potest anima spiritualia in se verba continere. XVI. [illegible]

Quae sit verax promissio. XVII. [illegible]

Quomodo gerere se debeat amicus cum amico: & qua ratione vera amicitia probatur. XVIII. [illegible]

Quam causam habere quis debet in proficuo sermone proferendo. XIX. [illegible]

Qua virtute praeditus est vir sapiens. XX. [illegible] *Paraenesis.* Exstant in eodem Cod. Nitr. XVII. à fol. 145. In tertio capite laudatur Isaias Abbas.

9. *Epistolae V.* [illegible]: Quarum I. *De Trinitate & Incarnatione*, incipit: [illegible] *Quidquid loquimur.* In eodem Codice Nitr. XVII. fol. 119. II. *Paraenetica*: [illegible]: *Ubi puritas colitur*: fol. 127. III. *De Fide.* [illegible]: *Acceptis praestantiae tuae literis*: fol. 129. IV. *Item de Fide*: [illegible]: *Quum autem altera per Unigenitum Dei spiritualis dispensatio introducta esset*: fol. 137. V. *Ad Leontium, de spirituali communione quam habituri sumus cum Deo in regione vivorum*: [illegible]: *Quoniam autem nulla alia suppetit demonstratio.* fol. 140. Citat Isaiam Abbatem, & Xystum quendam, quem *Romanum Pontificem* appellat.

CAPUT XXXIII.

Joannes Saba.

OANNES Monachus gente Syrus, in urbe Ninive natus, qui patrio sermone [illegible] *Sanctus Saba*, idest, *Senex*, vulgò appellatur, in Monasterio [illegible] *Dilaita*, quod trans Tigrim situm est, asceticam vitam coluit, circa medium sextum saeculum, Isaaco Ninivitae aequalis. Memoria ejus colitur in Calendario Syrorum die 15. Martii Cod. Syr. Vatic. 26. his verbis: I. Joannis Sabae aetas, & gesta.

ܘܟܬܒ̈ܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܣܘܪܝܝܐ ܘܝܚܝܕܝܐ :

Mar Joannis Syri & Anachoretæ. Ejusdem meminit Gregorius Barhebræus in Libro Ethicorum, ubi Joannes Gariri Presbyter Damascenus, ipsius Libri descriptor & Interpres, pro Monasterio *Dilaita*, quæ vox Syriacè *Proprium* sonat, Arabicà ejusdem significationis reddidit, *Alchasa* الخاصة.

II. Ejusdem scripta. Scripta ejus recenset Sobensis ante Isaac Ninivitam pag. 61. in hæc verba: ܝܘܚܢܢ ܗܘ ܕܕܠܝܬܐ : ܬܪ̈ܝܢ
ܟܬܒ̈ܝܢ ܗܘ ܣܝܡܝܢ : ܐܦ
ܐܓܪ̈ܬܐ ܡܬܢܟܦܢܝܬܐ : ܘܕ
ܕܘܒܪܐ ܕܝܚܝܕܝܘܬܐ :

Joannes à Dilaita duos quoque composuit Libros, nec non compunctorias Epistolas, de instituto Monastico. Exstant Arabicè in pervetustis duobus mss. Codicibus Bibliothecæ Sancti Petri Montis Aurei: Syriacè verò in duobus item Codicibus Nitriensibus XXI. & XXII. quorum postremo, qui Marci Presbyteri ac Monachi rogatu scriptus esse dicitur, hanc adnotationem amanuensis subjecit:

هذا الكتاب من كتب دير السريان الذي في برية ابو مقار في جبل شيهيت فيه لماري اسحق ومن الشيخ القليل :

Hic Liber spectat ad Bibliothecam Monasterii Syrorum, quod in deserto Abbatis Macarii in monte Sciabit situm est. Continet autem Opera Mar Isaac, (Ninivitæ nimirùm), *&* *pauca quædam Sabæ*, hoc est, Joannis nostri: Unde perspicuum fit, non universa Joannis opera, sed partem eorum dumtaxat in Syriacis nostris manuscriptis exstare.

III. Scribendi occasio, & stylus. Quis verò fuerit eorumdem operum Collector, & qua ratione, qua' ve de causa à Joanne Saba conscripta sint, docet ejusdem Joannis frater in Prologo Syriaco, Codice Nitriensi XXII. quem Arabicus Interpres his verbis reddidit: اعتذار المفسر

القديس الجمداني كتبه واوضح كيف سبب هذا الكتاب المقدس . اسال كل من يصادف هذه المعاني بحب الله انه لا يلوم قايلها . لانه كان ظاهرا يتكلم اسرار الروح بدالة . لاجل انه كان الى عندى انا الحقير يوحنا اخو القديس جمداني يكتبها ويمثل هولا كان يشا ان يعزيني . لانه كان يعلم اني اتجع من اجله وكان منقطع من الحديث ومن نظر الناس والسياح في الوحدة من كل انسان في جبل صعب وكان يشقى في وسط الحيوانات والحيات باتكال على ربه ويرجاه كل يوم للموت . لاجل اني كنت حامل وجعه في قلبي . هولا الخطوط التي هي مملوة من المواهب والفرح اراد ان يغير احزاني الذي لاجله . وما كان يعلم اني كنت اكتبهم لنظر اخرين . وكان يحذرني ان لا يبصرهم انسان غيري . وانا جمعتهم ووضعتهم في كتاب ليكونوا لي عزا وايضا معانيهم حياه . ولانه ايضا ما كان له شي يكتب عليه في وقت على خشب كان يكتب ويبعث لي وفي وقت على رق صغير كنت اتعجب بهم له وكنت اساله ان يكتب لي هذه المعاني الذي كنت اقولهم له وقد علمت انا وان كان قد كتبهم لذاتي فقط : لم يمكن ان لا يبصرهم كثيرون لانهم قد وضعوا في كتاب : بل لا يلوم لواضع الكتاب : لاني كنت اعرف احتقاره لذاته وانه لم يكن فيه موجود حركة لطلب حب مديح انساني بل كان هو يحتقر ذاته ويهون بها وكان في كل حين يذكر كل الخطايا وكل الاوجاع وكل وقت كان يكتب لي كان يجعل اسمه في الرسالة خنزير وانسا غيرنما : لاجل انه لا يجب ان يكتب هكذا . اطلب من كل من يكتب هذا الكتاب ان كتبه كله او بعضه ان لا يقطع هذا الاعتذار الذي جعلته لسبب الكتاب من اجل محبة المسيح له المجد ولنا يحقق برجاه امين :

Excusatio Auctoris, seù mavis Collectoris, *qui Sancti* Sabæ *secundùm carnem frater fuit, hujus sacri libri scribendi occasionem indicans. Lectorem istorum sermonum per Deum oro, ut ab Auctoris reprehensione abstineat, utpote qui mysteria spiritûs palàm cum fiducia loqui soleret: quandoquidem ad me Joannem hominem abjectum ejusdem Sancti Viri germanum ista scribebat, atque talibus admoni-

monitionibus me consolari cupiebat: quippe qui animadverterat, me ejus causa in tristitia luctuque versari. Ille verò ab hominum commercio segregatus, solitariam vitam amplexus fuerat in asperrimo quodam monte, & inter feras & serpentes cum labore degebat, Domino suo confidens, & mortem in dies expectans. Me itaque ejus absentia contristatum, ea mæstitia levare conatus est, hasce literas divinis charismatibus atque lætitiæ argumentis refertas identidem mittens, nec leviter suspicatus à me illas ad aliorum usum fore describendas: monuerat enim, ne cuiquam eas monstrarem. Ego verò easdem in unum volumen collegi, consolationem & salutem meam in illis quæsiturus. Quia verò Codicem, in quo scriberet, non habebat, aliquando tabulis, quandoque etiam parvulis membranis utebatur, quas illi ipse afferebam, postulans, ut expositionem propositarum quæstionum mihi scripto traderet. Quum autem mihi manifestum sit, hujusmodi lucubrationes, quamvis uni mihi transmissas, à multis lectum iri, utpote in justum volumen redactas, hanc à Lectoribus reposco gratiam, ut Libri Auctorem excusent. Perspecta enim mihi Viri moderatio in sui contemptum prona: quippe qui ne commoveretur quidem humanæ gloriæ cupiditate, sed è contrario semet aspernaretur, atque vexaret, sua peccata & pravas affectiones assiduè recolens: quoties verò ad me scriberet, epistolæ se PORCUM *subscribebat: quod tamen à me expunctum mutatumque est: nec enim hoc scribere consentaneum fuit. Quicumque itaque Codicem istum, aut particulam ejus descripserit, ne istam excusationem huic scripto præfixam prædidat, oro & quæso ob amorem Christi, cui gloria, quique nos in sua spe confirmet. Amen.*

Ad stylum ejus quod attinet, merito usurpare queas, quæ Photius Cod. 196. de asceticis S. Ephræmi sermonibus notavit: Plurimum enim jucunditatis, affectuum copiam, & persuadendi vim maximam habet; digressionibus licet abundet, quæ tamen nil aliud ferè sunt, quàm pia ad Deum cordis anagoge. Cæterùm in iis, quæ ad monasticam perfectionem spectant, exercitatissimum Joannem fuisse, scripta ejus, quæ modò recensebimus, declarant.

Sermones Joannis Sabæ.

Ex Syriacis, & Arabicis Exemplaribus Bibliothecæ Vatic. & S. Petri Montis Aurei.

I.

Sermones 30.

PISTOLA *Sancti Sabæ ad Joannem fratrem, qui in Cœnobio Monasticam vitam agebat.* رسالة الشيخ القديس الى عند اخيه يوحنا الذى كان فى دير كنوبيون .

Præfigitur operibus Joannis Sabæ: est enim Auctoris de suis ipsius scriptis mens & sententia, in hæc verba: اعلم يا اخى انى كتبت لك هذه الخطوط الحقيرة الصغيرة فى وقت من قبل سنين كثيرة والى يومنا هذا لاعزيك من وجعك على فقدى . وانت بعناية جمعت ووضعتهم فى كتاب لتذكر الشى الذى ما كنت اظنه لانى ظاهرا كتبتهم اليك واوليك الذى ما كان يجب لاخرين ان يصروم . بل اجفظ هذه المعانى واخفيها ليلا يروا اولاد العوالى حين اخرج من الجسد الخ :

Scias, velim, mi frater, à me tibi hasce parvas & inanes literas pluribus ante annis usque in præsentem diem identidem scriptas fuisse, ut te ob meam absentiam mæstum recrearem. Quum autem illæ à te in unum volumen diligenter collectæ fuerint ad posterorum memoriam, quod mihi quidem inopinatum accidit, (ea enim tibi & quibusdam familiariter scripta fuerant, quæ ab aliis videri haudquaquam oporteret,) istas modò asservari satagas velim & celari, ne iis, qui mysteriorum participes sunt, usque ad obitum meum patefiant &c.

Præfatio. *De Divinis donis, & spiritualibus consolationibus, quæ Monachis in eorundem solamen & oble-*

ctamentum à Deo tribuuntur: deque Theoria spirituali, & mysteriorum cogitationumque scientia: nec non de lucta cum malis spiritibus, & de discretione, deque virtutum exercitio.

[illegible]

Titulus dumtaxat hujus Præfationis habetur in Arabicis exemplaribus: integra autem exstat in Codice Nitriensi XXI. ubi sic incipit. :

[illegible]

Gaudium, quo quis in Deo afficitur, accusatorum, suique ipsius infirmitatis oblivionem inducit. Præmittit Joannes singulis Sermonibus brevem ad Deum precationem: & quidem toti Operi hanc: [illegible]

Christe Fili Dei vivi, aperi oculos cordium nostrorum ad intelligendam lectionem sanctorum tuorum Librorum Amen.

1. Sermo 1. *Adhortatio ad sui custodiam & curam: & quod vitare quis debeat dissolutos, ac perversos homines, ex quibus trahi solent pigritia, morumque dissolutio, & omnes pravi affectus. Item quod sibi quis cavere debeat à Puerorum consortio, ne fortè mentis puritas impudicis cogitationibus labefactetur.* Initium. *Qui os suum à confabulatione cohibet, is à pravis affectibus cor custodit. Qui cor habet à pravis affectibus purum, is Deum semper videt &c.* [illegible]

[illegible]

Est primus ordine inter Arabicos Sermones. Exstat etiam Græcè in Cod. ms. Vaticano 391. pag. 213. & Cod. 605. pag. 103. licet perperàm sub nomine Isaaci Ninivitæ.

2. Sermo 2. *De modis, quibus Spiritus visitat, & recreat eos, qui impigrè, ac utiliter versantur in primo, & secundo, atque tertio gradu perfectionis: nec non de bellis, quibus infestantur, quo've pacto in illis victoria est reportanda. Qui Deum invenire desiderat &c.* [illegible]

[illegible]

Idem Sermo exstat Arabicè num. 2.

3. Sermo 3. *De spiritu fornicationis, & de membrorum attrectatione, deque variis hujusmodi tentationum generibus. Fratres, nemo vestrum præ impatientia murmuret, quum gravibus se impugnari tentationibus senserit &c.* [illegible]

[illegible]

Exstat Arabicè num. 3.

4. Sermo 4. *De spiritu blasphemiæ. Hic blasphemiæ spiritus obtrectationem in Deum animæ obsusurrat*

ܠܐ ܫܦܝܪ ܡܬܒܥܝܢܐ . ܗܘܢܐ rat &c.
ܫܦܝܪ ܡܬܒܥܝܢܐ ܡܦܩܢܐ ܠܟܠ ܚܕ
ܢܦܫܐ ܚܕܟܢܫܐ ܘܠܐ ܠܟܠܗܘܢ.
Arab. num.4.

5. Sermo 5. *De ira, de vagatione mentis, de tristitia, & de superbia. Hic iræ spiritus &c.* ܠܐ
ܪܘܚܐ ܡܠܐ ܩܘܡܐ ܘܠܐ ܚܡܬܐ
ܘܠܐ ܙܥܝܪܘܬܐ . ܫܦܝܪ ܗܢܐ ܘܪܘܚܐ .
Arab. num.5.

6. Sermo 6. *De caritatis officiis, quæ sancti Angeli Ascetis exhibent, & quomodo eos consolentur. Item à nefariis spiritibus cavendum, qui decipere conantur: & quænam sit fraudis eorum species. Quum quis negligentiæ, ac pigritiæ somnum excusserit, totumque sese operibus pænitentiæ dederit &c.* ܠܐ ܫܡܥܬܐ ܕܡܢܗܘܢ ܡܠܐܟܐ
ܩܕ̈ܝܫܐ ܠܟܠ ܥܡܝܐ ܡܫܬܐܠܝܢ ܠܗܘܢ :
ܘܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܓܒܐ ܕܐܝܬ ܠܡܬܠܒܫܘ
ܘܐܝܟ ܕܐܬܟܣܝ ܘܡܢܐ ܕܐܬܚܫܒܘ.
ܟܠ ܕܐܬܒܛܠ ܚܪܘܝܐ ܡܢ ܡܬܦܢܝܢܘܬܐ
ܘܫܬܐܠܐ ܡܢܗ ܢܦܫܗ ܠܥܒܕܐ
ܕܬܝܒܘܬܐ . Arab. num.6.

7. Sermo 7. *Quod non liceat reprehendere Patres, qui in suis Disputationibus pro auditorum captu ad infima descendunt. Quidam Patrum, mysteria Dei, Christique Domini nostri Unionem obscurè tractant &c.*
ܠܐ ܘܠܐ ܐܘܦ ܕܢܚܬܘܢ ܠܗ ܠܐܒܗ̈ܬܐ
ܠܗܘܢ ܕܡܡܠܠܝܢ ܥܠ ܐܪ̈ܙܐ
ܕܡܠܐ ܡܫܝܚܐ ܘܡܫܬܡܥܢܐ . ܘܕܢܘܢ
ܘܐܚܝܕܐ ܕܐܒܘܗܝ ܘܠܐܠܗܐ ܘܡܫܝܚܐ
ܘܡܥܢܝܢܐ ܡܢ ܦܫܝܩܐ ܡܡܠܠܝܢ .

Arab. num.7. Nihil tamen de quæstionibus, quæ circa Trinitatem & Incarnationem sæculo sexto agitabantur, differit, sed solùm ostendit, Sanctos Patres in divinis mysteriis pertractandis auditorum captui sermones suos accommodasse.

8. Sermo 8. *De Institutione Fratrum Novitiorum. Hæc est Regula, quam Dominus probat: Ut nemo respectet huc atque illuc, sed tantummodò coram se posita fixis oculis intueatur: Ut supervacanea verba mittat, & quæ necessitas postulat, tantùm loquatur &c.* ܠܐ ܢܡܘܣܐ ܕܐܚ̈ܐ ܫܪ̈ܘܝܐ .
ܗܢܘ ܢܡܘܣܐ ܕܫܦܪ ܠܡܪܝܐ : ܕܠܐ
ܢܚܘܪ ܠܗܪܟܐ ܘܠܗܪܟ ܐܠܐ :
ܐܠܐ ܠܩܕܡܘܗܝ ܢܚܘܪ ܒܚܝܪܘ ܥܝܢܘܗܝ .
ܘܠܐ ܢܡܠܠ ܡܠ̈ܐ ܣܪ̈ܝܩܬܐ : ܐܠܐ ܥܕܡܐ
ܠܚܫܚܬܐ . Arabicè num. 8. Hic Sermo perperàm tribuitur *Isaaco Syro & Presbytero Antiocheno* in Libro de Contemptu Mundi cap.ult. in Bibliotheca Patrum.

9. Sermo 9. *De Oratione: deque virtutibus naturarum spiritualium, & de scientia Dei. Qui Christi dulcedinem gustavit &c.* ܠܐ ܨܠܘܬܐ ܘܥܠ
ܚܝܠܐ ܕܟܝܢܐ ܪܘܚܢܝܐ ܘܝܕܥܬܗ ܕܐܠܗܐ.
ܡܢ ܕܛܥܡ ܚܠܝܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ .

Arab. num. 9. Animam per Orationem cum Deo conjungi, & ab eodem mysteria cœlestia edoceri; modò tamen sensus corporis ab omni labe custodiantur, uti in hoc, & sequenti Sermone differit. Quod verò de Angelis scribit, ومساواة
معرفتهم وحبهم وحركاتهم اذ هم واحد في كل شيء :
Eorum, scilicet, scientiam, amorem, & motum æquales esse, eosque in omnibus pares; id de Angelis unius ejusdemque Chori, non de singulis novem ordinum Spiritibus intelligit: subjungit enim: كل واحد من الطغمات *in singulis Choris*.

10. Sermo 10. *De custodia interiorum & exteriorum sensuum. Frater, qui ardenti flagras desiderio, ut Deo conjungaris &c.* ܠܐ ܢܛܘܪܬܐ
ܕܪ̈ܓܫܐ

ܘܦ̈ܓܪܐ ܕܟ̈ܐܢܐ ܡܬܚܝܝܢ. ܐܘ ܐܝܟܢܐ
ܘܢܦ̈ܫܬܐ ܥܡܗܘܢ ܡܬܚܝܢ ܡܬܡܢܝܢܐ
ܘܢܘܗܪܐ ܕܠܥܠܡ . Arab. num. 10.

11. Sermo 11. *De voluntaria huic sæculo morte, & de æterna alterius sæculi vita. Qui vitam cum tempore desituram exuerit &c.* ܥܠ
ܡܘܬܐ ܨܒܝܢܝܐ ܕܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܘܥܠ ܚ̈ܝܐ
ܢܘܚܡܐ ܕܚ̈ܝܝ ܥܠܡܐ . ܐܝܢܐ ܕܫܠܚ
ܘܐܦܩܗ ܠܗ ܡܢ ܚ̈ܝܐ ܐܬܠܝ̈ܬܐ .
Arab. num. 11.

12. Sermo 12. *Quæstio, cur nonnulli Patres asserunt, Animas à corporibus separatas in cælum assumi: alii verò aiunt, eas in Paradisum migrare: quidam docet, in sepulcro eas conditas unàcum corpore sepulcrum habitare: Alius verò, ad ostium ejusdem consistere, Christumque Redemptorem expectare; & Impiorum quidem animas in tenebris, Justorum verò in luce versari, etiam ante Resurrectionem.* ܫܘܐܠܐ
ܕܐܝܟܢܐ ܐܢܫ̈ܝܢ ܡܢ ܐܒܗ̈ܬܐ ܐܡ̈ܪܝܢ
ܕܢܦ̈ܫܬܐ ܟܕ ܡܬܦܪ̈ܫܢ ܡܢ ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ
ܠܫܡܝܐ ܡܣܬܠܩܢ : ܘܐܢܫ̈ܝܢ ܐܡ̈ܪܝܢ
ܕܠܦܪܕܝܣܐ ܡܫܢܝܢ : ܘܐܚܪܢܐ ܐܡܪ
ܕܥܡ ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ ܒܩܒܪܐ ܡܬܡܛܝܢ :
ܘܐܚܪܢܐ ܐܡܪ ܕܥܠ ܬܪܥܐ ܕܩܒܪܐ ܩܝܡܢ
ܘܡܣܟܝܢ ܠܡܫܝܚܐ ܦܪܘܩܢ : ܘܢܦ̈ܫܬܐ
ܠܡ ܕܪ̈ܫܝܥܐ ܒܚܫܘܟܐ ܐܝܬܝ̈ܗܝܢ
ܘܕܙܕܝ̈ܩܐ ܒܢܘܗܪܐ ܩܕܡ ܐܦ
ܩܝܡܬܐ :

Huic quæstioni respondens Saba, nihil præter Catholicam doctrinam affirmat: Doctorum sententias huic in speciem contrarias doctè & acutè exponit, & clarè docet, Justorum animas à corporibus separatas in cœlo cum Angelis commorari: *Paradisum* enim, quò eas migrare nonnulli asserunt, non esse terrestrem locum primis parentibus præparatum, sed cœlestem: *Sepulcri* autem nomine, quod eas unàcum corporibus habitare quidam ait, Deum mysticè designari, in quo Baptismum susceperunt, & in quo obdormiunt: *ad ostium* denique *monumenti consistere*, nil aliud esse, quàm corporis resurrectionem, ex qua plenior in easdem felicitas redundat, præstolari. Animas siquidem corporibus exutas minùs claram Dei cognitionem habere, quàm iis conjunctas: atque hæc cognitio, inquit, si visioni Dei, quam post resurrectionem consequuturæ sunt, comparetur, ferè nulla est. Quod quidem de Animabus purgantibus, donec in eo statu detinentur, verum est, quamvis absolutè acceptum, & eo modo, quo Doctores à Saba laudati loquuntur, recentiorum Græcorum errori favere videatur. ܡܛܠ ܕܐܡ̈ܪܝܢ ܕܐܝܟ
ܛܠܝܐ ܘܠܐ ܩܢܐ ܝܕܥܬܐ ܐܝܬܝ̈ܗܝܢ :
ܢܦ̈ܫܬܐ ܕܒܕܘܡܝܐ ܝܕܥܬܐ ܗܕܐ ܐܡ̈ܪܝܢ
ܠܘܬ ܝܕܥܬܐ ܫܪܝܪܬܐ ܗܝ ܡܢ ܒܪܘܝܗܝܢ
ܕܡܩܒܠܢ : ܘܠܐ ܩܢܝܢ ܝܕܥܬܐ ܗܫܐ
ܟܠ ܟܠܗ ܐܡ̈ܪܝܢ : ܐܝܟ ܕܐܦ ܠܝܕܥܬܐ
ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ ܠܐ ܝܕܥܬܐ ܡܫܡܗܝܢ :
ܘܥܠܡܐ ܗܢܐ ܘܠܐ ܡܕܡ ܟܠ
ܟܠܗ ܐܡ̈ܪܝܢ ܟܕ ܥܠ ܗܘ
ܕܥܬܝܕ ܨܒܝܢ ܕܢܡܠܠܘܢ :

Quum autem affirmant, inquit, *Animas esse instar Pueri non habentis scientiam; id asserunt per comparationem ad illam veram certamque scientiam, quam à suo Conditore post resurrectionem accepturæ sunt. Hoc videlicet intelligunt, quum dicunt, eas modò nullam omninò habere scientiam, quemadmodum & hujus sæculi scientiam, inscitiam appellant, & sæculum hoc nihil omninò esse asserunt, de futuro sæculo loqui volentes.* Vide Bellarm. de Sanct. Beat. lib. 1. cap. 5. ubi monet, non

non esse absolutè contrarium doctrinæ Catholicæ affirmare, Sanctorum animas perfectiùs operaturas post resurrectionem, & consequenter clariorem Dei cognitionem habituras: & subdit, in hac sententia fuisse S. Augustinum, & S. Bernardum.

13. Sermo 13. *De libertate, quam apud Deum habent ii, quorum corda spiritu Jesu aguntur: & quomodo iidem beneficia per Spiritum indigentibus præstent. Reminisceris, Frater, verbi quod beatissimus ac planè divinus Vir ille protulit, inquiens: mittet Spiritum Filii sui in corda vestra* &c.

ܥܠ ܦܪܗܣܝܐ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܗܢܘܢ
ܐܝܠܝܢ ܕܒܪܘܚܗ ܕܝܫܘܥ ܡܬܕܒܪܢ
ܠܒܘܬܗܘܢ. ܘܐܝܟܢܐ ܠܛܒܘܬܐ ܡܥܕܪܝܢ
ܠܣܢܝܩܐ ܒܗ ܒܪܘܚܐ ܡܬܡܨܝܢ.
ܥܗܕ ܐܢܬ ܐܚܝ ܠܡܠܬܐ ܕܐܡܪ
ܛܘܒܢܐ ܗܘ ܡܠܐ ܛܝܒܘܬܐ ܐܠܗܝܐ :
ܕܐܡܪ ܕܢܫܕܪ ܪܘܚܐ
ܕܒܪܗ ܒܠܒܘܬܟܘܢ :

Arab. num. 13.

14. Sermo 14. *De diversis donorum generibus, quæ à Deo gratis tribuuntur. Virtus una est, & multiformis* &c. ܥܠ ܦܘܪܫ ܙܢܝܐ ܕܡܘܗܒܬܐ
ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܒܛܝܒܘܬܐ ܡܬܝܗܒܢ.
ܡܬܚܘܕܬܐ ܚܕܐ ܐܝܬܝܗ ܘܣܓܝܐܬ ܐܣܟܡܐ:

Arab. num. 14.

15. Sermo 15. *De mundi novi Arcanis. Amodò mihi ipsi contrarius ero* &c. ܐܪ̈ܙܐ ܕܥܠ ܥܠܡܐ ܚܕܬܐ. ܡܟܝܠ
ܐܢܐ ܠܢܦܫܝ ܣܩܘܒܠܐ ܗܘܐ ܐܢܐ :

Subnectitur responsio ad interrogationem cujusdam Fratris, qui eumdem percontatus fuerat, cur ad aquilonem conversus orasset. Arab. n. 15.

16. Sermo 16. *De admirabili Dei revelatione in anima: & de libertate, quam Deus animæ per ardentem erga ipsum amoris flammam impertitur, & in qua animam mysticè alloquitur: deque animæ cum Angelis commistione, & de caritatis officiis, quæ illi istis temporibus homini exhibent. Narravit mihi quidam: Quum Spiritum Dei secum ipse secreto alloqueretur* &c. ܥܠ ܓܠܝܢܐ ܕܡܬܗܪ ܠܢܦܫܐ
ܘܐܠܗܐ ܠܢܦܫܐ : ܘܥܠ ܦܪܗܣܝܐ ܕܝܗܒ
ܡܬܚܡܡܘܬܐ ܠܗ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܡܫܡܫܢܐ
ܘܒܗ̇ ܡܡܠܠ ܥܡܗ̇ ܐܪ̈ܙܢܐܝܬ ܡܬܥܢܐ.
ܘܥܠ ܫܘܬܦܘܬܗ ܕܥܡ ܡܠܐܟܐ ܘܬܫܡܫܬܐ
ܘܚܘܒܐ ܠܘܬ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܚܘܝܢ. ܐܫܬܥܝ
ܠܝ ܐܢܫ. ܕܟܕ ܡܡܠܠ ܗܘܐ ܥܡ
ܪܘܚܗ ܒܪܘܫܡܐ ܕܐܠܗܐ :

Arab. num. 16.

17. Sermo 17. *De contemplatione Sanctæ Trinitatis, seù Trium adorabilium Personarum, quæ menti monachi pro Divina misericordia revelatur. Laus fonti sapientiæ tuæ, Deus noster* &c. ܥܠ ܬܐܘܪܝܐ
ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܕܗܝ ܕܬܠܬܐ
ܩܢܘ̈ܡܐ ܣܓܝ̈ܕܐ ܕܡܬܓܠܝܢ ܠܗܘܢܐ ܕܝܚܝܕܝܐ
ܡܛܠ ܪ̈ܚܡܐ ܐܠܗܝ̈ܐ. ܫܘܒܚܐ
ܠܡܒܘܥܐ ܕܚܟܡܬܟ ܐܠܗܢ :

Arab. num. 17.

18. Sermo 18. *De donis, quæ contemplantibus Deum Spiritus largitur: eorum, qui hæc experti sunt testimonium. Neenon de ineffabili animi voluptate, qua ii fruuntur, qui cum Deo conjunguntur: deque meditatione, qua Intellectus visione Dei, & animæ deliciis inde provenientibus dignus efficitur. De donis Spiritus, de quibus ut tibi scriberem rogasti, ecquis pro merito disserere poterit* &c.

ܥܠ ܡܘܗ̈ܒܬܐ ܕܡܢ ܪܘܚܐ ܡܬܝܗ̈ܒܢ
ܠܚܙ̈ܝܐ ܒܬܐܘܪܝܐ ܕܐܠܗܐ ܘܣܗܕܘܬܐ
ܕܡܢ ܕܢܣܝܘ ܐܢܘܢ : ܘܥܠ ܒܣܝܡܘܬܐ
ܕܠܐ ܡܬܡܠܠܐ ܕܡܬܒܣܡܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܥܡ ܐܠܗܐ
ܡܬܚܠܛܝܢ ܗܘ ܕܒܗ̇ ܒܣܘܟܠܐ ܘܒܚܙܘܗ
ܐܠ

[illegible]

Arab. num. 18.

19. Sermo 19. *De jucunda voluptate, qua diligentes Deum fruuntur, dum gloriam eiusdem contemplantur. Ubi Infantiæ Salvatoris meminit. Scribere quidem vellem &c.* على اللذة الانيسة التى تمتزج بمحبين الله فى نظرهم لمجده . وفيه ايضا يذكر طفولية السيد : كنت اهوا ان اكتب :

Non exſtat in Codd. Nitrienſibus.

20. Sermo 20. *De fuga mundi, & de amputanda libertate. Quum fuga mundi grata nobis efficitur &c.* [illegible]

Arab. num. 20. Exſtat Græcè in Cod. ms. Vatic. 391. p. 217. & Cod. 605. pag. 88. licet perperàm ſub nomine Iſaaci Ninivitæ.

21. Sermo 21. *Monita, & Conſilia de ſanctâ Pœnitentia. Os caſti profert jucunda &c.* [illegible]

Arab. num. 21.

22. Sermo 22. *Quomodo Chriſtus Dominus noſter amicis ſuis ſeipſum revelet, & qua ratione eos in ſeipſis lætificet. Myſterium admiror &c.* [illegible]

Arab. num. 22. Ad calcem hujus Sermonis ſubjunguntur in mss. Arabicis ſententiæ cujuſdam Monachi, quas Joannes noſter ad fratrem ſuum deſcriptas miſit: Exſtant autem etiam in Syriaco Textu, ubi his verbis incipiunt: [illegible] *Quidam Frater hæc verba deſcripta, & ob oculos poſita aſſiduè volutabat &c.*

23. Sermo 23. *Ad Fratrem ſuum, à quo interrogatus fuit, quomodo Pœnitentia peccatis pollutam, poſtquam à Sacro Baptiſmo regenerata eſt, animam mundare & purificare queat. Si dicas, Frater, quomodo corruptum peccatis, & ad nihilum redactum hominem renovare Pœnitentia queat, in mentem revoca, unde primùm is conditus ſit &c.* الى اخيه الذى طلب منه ان يريه كيف تقدر التوبه ان تطهر وتجلى النفس التى جرحت وتنجست بالخطايا من بعد ميلادها من المعمودية المقدسة . ان كنت تقول يا اخى كيف يمكن التوبة ان تجدد الانسان الذى تلاشا وفسد بالخطية : اذكر وانظر كونه الاول من اى شى صار :

Deſideratur in Codd. Nitrienſibus.

24. Sermo 24. *Viſio, quam Deus cuidam revelavit, quum ad Divina myſteria conſecranda accederet.* [illegible] *Quod refero, narravit mihi Frater fide dignus. Quum ad celebranda, aiebat, divina myſteria acceſſiſſem, & Panem & Vinum ſuper Altari propoſita cooperuiſſem, incboata iam Liturgia vidi, & contemplatus ſum illum, qui ſeipſum pro omnibus obtulit, cum magna & ineffabili gloria, obſtupuique præ gaudio, & cor meum immutatum eſt &c.* Hactenus in Codd. Syriacis Nitrienſibus. Quæ ſequuntur, ex Arabico exemplari deſumpta ſunt.

25. Sermo 25. *Quomodo Aſceticæ vitæ ſtudioſis ſilentium proſit, & quantum Monaſtico labori obſit negligentia.* على انه كيف ينفع الهدو النفطا وكم مضيع

يضيع الانحلال لتعب الرهبنة . اخذت قليل بالتجربة انا العاجز وارحم انا لاحوتي تحيرات ;

26. Sermo 26. *De amore & dilectione Dei; & unde originem ducat in homine amor, & quouſque attingat: nec non de myſterio mundi novi, & de unione cum Deo. Laus abundantiæ amoris tui, Deus noſter &c.*

على الحب وعلى محبة الله ومن اين تبتدى المحبة فى الانسان والى اين تصل وعلى سر العالم الجديد والاتحاد مع الله ; السبح لفيض حبك يا الهنا .

27. Sermo 27. *De meditatione œconomiæ Domini noſtri: & quod Dominus ad ſuperioris gloriæ contemplationem eum attollat, qui ipſius œconomiam aſſiduè meditatur, dignumque præterea eum efficiat contubernio ſuo: quid quod & divinæ etiam fiat conſors naturæ, Deique filius & imago. Rem tibi admirabilem narrare, Frater, aggredior &c.* على الهذيذ فى تدبير ربنا وانه يرفع الى نظر مجده الاعلا للذى قد يتهوى به دايما ويجعله مستحقا ان يكون لـه مسكنا واله وابن اله وشبه الله . أمر عجيب اريد ان احدثك يا اخى .

28. Sermo 28. *De Viſione Dei. Quidam Frater dixit mihi. Quum Paradiſi memoria meam mentem rapuiſſet.* على نظر الله . قال لى اخ . حين اخذ عقلى ذكر الفردوس .

29. Sermo 29. *De contemplatione Dei. Quod attinet ad contemplationem Dei, de qua ut tibi ſcriberem, rogaſti frater, neſcio quid quæras &c.*

على الهذيذ بالله . على الهذيذ بالله الذى سالتنى يا اخى ان اكتب لك ; اعلم نوع طلبتك .

30. Sermo 30. *Capita ſcientiæ*, ſeù Apophthegmata in tres Sermones diſtributa, quorum Primus incipit: *Fundamentum ſermonis noſtri ſuper Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ponentes &c.* وايضا لـه ثلث مقالات لروس المعرفة . الاولى . اذ اساس كلمتنا لربنا يسوع المسيح نضع ;

Alter: *Si Regnum Dei intra nos eſt &c.*

اذا كان ملكوت الله هى داخلنا ;

Tertius: *Lux nullo definita tempore &c.*

النور الغير زماني .

Ejuſdem Epiſtolæ.

Epiſtolæ 48.

1. A*D quemdam Sanctum Senem.* Initium. *Quem divina lux perfudit &c.*

الرسالة الاولى الى شيخ قديس . الى الذى بالنور الالهى ;

Divina myſteria ſilentio, & meditatione magis, quàm ſermone percipi.

2. *Ad Sanctum Senem. Eximiam dilectionem tuam admiror, quæ vitia tegit.* الى هذا شيخ قديس. انا متعجب بحسن محبتك الساترة للرذايل ;

De futuro ſæculo diſſerit.

3. *Ad Fratrem, qui priùs eum diligebat; poſteà inſtigante Diabolo conviciis eum inceſſere cœperat. Gaudeo ſummoperè conviciis tuis.*

الى احد الاخوة الذى كان قديما يحبه وبعد ذلك خضع الشيطان ورجع يشتمه . انا افرح جدا بمدماتك .

4. De pravis animi affectibus componendis: *Cognomentum tuum, Frater, genere tuo illuſtrius eſt.*

لقبك يا اخى هو ارفع من نسبك .

5. De mundi contemptu. *Qui audit & obedit, pax ſancta manet ſuper eum.* الذى يسمع ويطيع ; السلام المقدس يحل عليه .

6. Non eſſe temere jurandum. *Præcipe Fratribus, Pater, ne ſtultorum inſtar, ſingulis quibuſque verbis in nomine Dei jurent.* اعطى وصية للاخوة ايها الاب الا يحلفوا باسم الله مثل الحمقا فى جميع الكلام .

7. Ad Fratrem, de laudibus ſolitariæ vitæ, & ut à primatus amore ſibi caveat. *Cave, Frater, ab iis, qui ſibi ipſis, ac Fratribus vim inferunt.* احترز يا اخي من الذين يغصبون انفسهم ونفوس اخوتهم .

8. Ad Monachum, à quo impensè diligebatur. *Nobis non licet, alter alterius faciem videre, niſi per hujus externæ lucis miniſterium.* ليس لنا ان نرى وجوه بعضنا بعض بغير واسطة هذا النور البراني .

9. Ad Monachos: negligentiam ſuam deplorat; eorum verò precibus ſeſe commendat. *Significarunt mihi vos bene valere: & ego gratias Deo egi pro veſtra incolumitate.* اعلموني على احوالكم وسبحت ربي على عافيتكم .

10. Parænesis. *Cauſam agendi gratias, dedit nobis epiſtola tua mœrore plena.* سبب الشكر صارت لنا رسالتك المملوة احزان .

11. De Oratione. *Infra gradum Perfectionis adbuc exiſtit Monachus, qui Deum orans, continuis motibus pulſatur.* اسفل من درجة الكمال هو قايم بعد المتوحد الذي يصلي لله دايما بالحركات . Sanctos, qui viſione Dei fruuntur, non ampliùs deprecationibus apud Deum indigere, ſed potiùs divinorum ejus beneficiorum diſpenſatores eſſe.

12. De amore ſolitudinis, & caſtitate. *Audi, Frater, & veritatem, quam à Deo meo edoctus ſum, tibi patefaciam.* اسمعني يا اخي فاقول لك الحق الذي تعلمت من الاهي .

13. De puritate cordis: & pia ad Chriſtum ſupplicatio. *Qui aſſiduè tingitur.* الذي هو دايم مصطبغ .

14. Parænesis. *Mitto caſtitati tuæ ſalutem.* انا ابلغ عفتك السلام .

15. Ad Fratrem: narrat viſionem cujuſdam Fratris, qui Chriſtum vidiſſe ſe affirmaverat. *Audi, Frater, quæ mihi quidam verax Frater narravit &c.* اسمع يا اخي الشي الذي قال قدامي اخ صادق .

16. Ad Monachos adhortatoria. *Quod poſtulabatis, ait &c.* قال الذي عليه كانت طلبتكم :

17. Parænesis de Patientia, & quod mittenda ſit, quam in craſtinum gerimus, cura. *Antequam libertas noſtra per patientiam probetur &c.* من قبل ان تمتحن حريتنا بالصبر .

18. De Gula, Ira, & Superbia. *Piſcator, qui prædam capere deſiderat, eſcam reti illigat &c.* الصياد الذي يصطاد الصيد يسد الطعم على فخه .

19. Internos & externos ſenſus cautè cuſtodiendos eſſe. *Noli mei cauſâ dolore affici.* لا تتجع من اجلي .

20. Precum Fratris virtute, à graviſſimis Diaboli tentationibus ſe præreptum affirmat. *Poſtquam te reliqui, cunctas pravitatis ſuæ procellas Princeps hujus ſæculi adversùs me commovit &c.* من بعد مجي من عندك حرك على الاركون كراديسه الاثيمة جميعها .

21. Juſtos cum gaudio, improbos verò ſummo cum dolore de hoc mundo excedere. *Firmam immotamque, Frater, mentem tuam in Deum defige, & eximiam ejuſdem in nos dilectionem obſtupeſce.* اقم اخي عقلك بلا حركة واعجب بمحبة الله التي عندنا .

22. Dei ubique locorum præſentis veritatem exemplo latentis in ſilice ignis declarat. *Percontaris, Frater, quomodo totus in omnibus locis Deus ſit.* سالتني يا اخي كيف يكون الله كله في كل موضع .

23. Ut

23. Ut in rebus naturalibus, ſic & in ſpiritualibus, omnia modum & tempus habere. *Quod à me ſcire voluiſti &c.* . الذي طلبت ان اعرفك

24. Auguſtiſſimæ Trinitatis confeſſio. *Ego quoque Patrem in Chriſto ſuo agnoſco &c.* انا ايضا للاب بمسيحه اعرف.

25. Parænetica. *Quid tibi ſcribam, omnium cariſſime.* ماذا لي ان اكتب لك يا احب الي من كل.

26. Ad Fratrem. *Legi epiſtolam tuam, & mœrore effectus ſum.* قرات كتابك وامتليت حزن.

27. Parænetica. *Si aſſiduis imperitiæ meæ ſermonibus aures tuas pulſo, ſerve operi inſiſtens ſuo &c.* ان كان في كل زمان اجتنبك بكلمتي الحرفة ايها العبد العمال.

28. Precibus Fratris ſeſe commendat, ut Diaboli graviſſimam tentationem evadat. *Rogo te, ut precibus me adjuves.* اطلب منك ان تعينني بالصلاة.

29. In idem argumentum. *Ex quo diſceſſiſti.* من رواحك والى الان.

30. Animam ita corpori alligatam eſſe, ut ab illo nequaquam diſcedat, etiam quum in divinum amorem rapta, extra ſenſum poſita videtur. *Qui de divino amore, diſſerere cupit.* من يشا ان يتكلم على محبة الله.

31. Ad Fratrem. *Hæc mihi, Frater, ſcripſiſti: Quandoque tuus obitus continget, quod, ais, tibi moleſtum futurum. Tu verò, ſi hoc accidet, ne contriſteris.* كتبت لي يا اخي تقول لي انه ربما يعرض لك نقلة وتجد انت شدة. ان كان هذا يكون لا تعال.

32. Ad Chriſtum Puerum allocutio. *Qui ſeipſum renovavit &c.* الذي جدد لذاته.

33. De mutationibus, quæ in vita ſpirituali accidunt. *Quod mihi ſcripſiſti, ut tibi ſignificarem &c.* على حال الذي ارسلت لي ان اعرفك.

34. Virtutum monaſticarum theſaurum ab oculis hominum abſcondendum eſſe. *Notum tibi facio, fortiſſime in Domino Vir, ut theſaurum tuum abſcondas.* اعرفك ايها الرجل الجبار بالرب انك تخفي كنزك.

35. Parænetica ad Fratrem. *Frater: qui Stigmata Jeſu in membris ſuis portant, ii cruci affixi ſunt.* يا اخي اوليك الذين حملوا جراحات يسوع باعضايهم : مصلوبين هم.

36. De Divina contemplatione. *Quorum mens vivo Unigeniti Verbi Spiritu afflata eſt &c.* اوليك الذي نفخ في عقولهم روح الحياة من كلمة الوحيد.

37. Ad Fratrem. *Si quæris, Frater, cur arcana tibi myſteria haud patefacio.* ان كنت تقول يا اخي لماذا لا احدث قدامك من هذه الاسرار المخفية.

Propriam inſcitiam fatetur.

38. Ad Fratrem quendam, qui paternum debitum ſolvere poſtulabatur. *Debitum à te reddi poſtulantibus, ſic reſponde.* الى انهم كانوا يطلبوا منه الدين عن والده. لكل الذي يطلب منك الدين هكذا قل له.

Monachum terrena omnia, & patrem ipſum abdicaſſe: non ergo æs patris alienum ſuſcipere eidem licere, aut eo obſtringi.

39. In quoſdam, qui mutuabantur, & non ſolvebant. *Accipite gratiam, & preces pro me fundite.* خذوا نعمة وصلوا علي.

40. Parænetica. *Pro tuo in nos amore, Frater, retribuere tibi non poſſumus.* على جهات محبتك الينا يا اخي ليس نقدر نحن ان نوفيك.

41. Parænetica. *Ego quotidie,*

opus vitæ incipio, Frater. انا يا اخى كل يوم اجعل ابتدا فى عمل الحياه .

42. De amore Divino, *Non est benignus ac bonus, at Deus noster.* ليس طيب وصالح مثل الاهنا .

43. De Justorum & improborum moribus, & exitu. *Rogasti me, Frater, ut tibi scriberem.* طلبت يا اخى ان اكتب لك .

Hic claris verbis confirmat Saba, quod suprà serm. 12. de Justorum præmiis, & Improborum pœnis ante universalem Resurrectionem docuerat.

44. Solis Stellarumque visionem, cum Dei mysteriorumque Divinorum contemplatione comparat. *Legi arcanum, quod in tua latebat Epistola.* قرات السر الذى كان مخفى فى رسالتك .

45. Ejusdem argumenti. *Stellæ quoque, quas absque Solis luce te intueri, Frater, dixisti,* الكواكب ايضا التى قلت يا اخى انك تراها بغير نور الشمس .

46. In idem. *Luna, cujus discum aliquando Stellis refertum conspici asseris, est incorporea theoria &c.* القمر الذى قلت انه يرى فى وقت وقرصه مملوا كواكب ثاوريا غير متجسده .

47. In idem. *Etiam tempore orationis, dilectissime, videre est animam saphiro, aut cæruleo colori similem &c.* وايضا يا حبيب نفسى فى وقت الصلاه ترى النفس وهى تشبه صافيلا او كلون السما .

48. De Divina contemplatione, & de variis insidiarum Diaboli modis. *Benedictus Deus Pater Domini nostri Jesu Christi &c.* مبارك هو الله ابو ربنا يسوع المسيح .

Crucis Imaginem colendam docet, his verbis: واوصل مزامير وقراة وسجدات قدام الصليب .

His conjunge Psalmos, Lectiones, & adorationes coram Cruce: quod sæpius repetit.

CAPUT XXXIV.

Isaac Ninivita.

SAACI ex Ninivitarum Episcopo Monachi Vitam describit Anonymus in Præfatione ad ejusdem Opera, quæ Arabico quidem sermone, literis tamen Syriacis exstant Codice Nitriensi XX. in hæc verba: خبر هو هذا القديس العظيم مار اسحق . كان مولده فى بلاد الشرق من جنس السريان . وكان له اخ جسدانى . وكان قد ترهب هو واياه فى دير القديس مار متى المجمع الكبير . ولكثرة علمهم ونجاحهم فى الرهبنة اختير اخوه لرياسة الدير وتدبير الرهبان . واما القديس مار اسحق من بعد ان كمل قوانين المجمع انفرد فى قلاية بعيده عن الدير اميال ولزم الصمت والوحدة والانقطاع من كل احد بالكلية . وكان اخيه كل وقت يراسله ان يحضر اليه الى المجمع فما كان يجيبه الى ذلك . ومن بعد ما اشتهر علمه وقداسته اختير لاسقفية العظمى نينوا . وفى اول يوم من جلوسه فى قلاية الاسقفية حضر اليه اثنين يتحاكموا عنده . فادعى احدهم على الاخر ان له عنده مال ويريد ان يوفيه . فر الاخر بذلك وساله ان يمهله قليل ليتسبب ويوفيه . فابا ذلك العدى الشقى . وقال اريد ان يعطينى مالى والا اسلمته الى الحاكم . فاجاب القديس مار اسحق وقال ان الانجيل المقدس يامر ان الذى ياخذ شيك لا تطلبه منه فلا اقل لك ان تصبر عليه . فاجاب ذلك الشقى وقال . دع عنك كلام الانجيل . قال مار اسحق . فان كان ما ينسمع من الانجيل فايش جيت انا اعمل . وعند ما نظر القديس ان تدبير الاسقفية يفسد عليه عمل الوحدة : ترك الاسقفية ورفض كل شى وهرب الى برية الاسقيط المقدسة وكمل جميع ايام حياته فيها وبلغ الى اعلا ما يكون فى القداسة . وكان معلم ومرشد لجميع طايفة الرهبان وسببا خلاص لكل

I. Isaaci Ninivitæ gesta.

لكل احد . ووضع هذه الاربع كتب في غاية البلاغة من تعليم الرهبنة . بركة صلاته تحفظنا امين. وكان هذا القديس في اول الالف السابع من مبدي العالم .

Ideſt: *Hiſtoria hujus Sancti magni Mar Iſaac: Hic oriundus fuit ex Orientali regione, Syrus genere. Fratrem autem germanum habebat, qui cum Monaſticam vitam in Cœnobio Sancti Mar Matthæi, ubi frequens eſt Monachorum Conventus, profeſſus eſt. Quumque doctrina, & aſcetica obſervantia excellerent, frater quidem ejus ad præfecturam Cœnobii, & Monachorum regimen aſſumptus fuit: Ipſe verò Sanctus Mar Iſaac poſtquam inſtitutis Cœnobii* (hoc eſt, communis vitæ) *defunctus fuiſſet, in Cellulam à Monaſterio procul poſitam ſeceſſit, ibique totum ſe dedit ſilentio, ac ſolitudini, ab hominum ſegregatus conſortio. Et quamquam frater aſſiduis inſtaret literis, ut ad Cœnobium rediret, ille tamen firmus in propoſito perſtitit. Quum autem ejus doctrinæ & ſanctimoniæ fama percrebuiſſet, ad Epiſcopatum magnæ urbis Ninives evectus fuit: ubi quum in Cella Epiſcopali primo conſecrationis ſuæ die ſederet, ecce duo litigantes cubiculum Epiſcopi intrant, quorum alter creditum repoſcebat; alter debitum profeſſus, differri tantiſper ſolutionem flagitabat, dum ſua recuperaret. At infelix ille dives, ſi, inquit, iſte mihi quod meum eſt, reddere recuſet, actutum ad Judicem ipſum arceſſam. Cui Sanctus Mar Iſaac: Sacrum Evangelium præcipit, ut ablata non repetas: quanto magis, ut diem ad faciendam ſolutionem petenti indulgeas. Ad hæc ſceleſtus ille: At nunc, ſubjecit, mitte iſta de Evangelio. Tùm verò S. Iſaac: Si Evangelio, inquit, iſti non parent, quid ego huc facturus adveni? Videns præterea Sanctus Vir ſolitariam vitam Epiſcopali officio perturbari, abdicavit ſe Epiſcopatu, & ſanctam Scetenſem eremum petiit, ubi ad obitum uſque commoratus, ad ſummum ſanctimoniæ culmen pervenit. Erat autem Magiſter, & Doctor omnium Monachorum, pertuſque ſalutis univerſorum: & quatuor hoſce Libros de Inſtitutione Monaſtica elegantiſſimo ſermone conſcripſit: cujus precum benedictio nos cuſtodiat Amen. Vivebat hic Sanctus ineunte anno mundi ſepties milleſimo:* nimirùm Chriſti quingenteſimo, juxta vulgarem Syrorum Græcorumque ſupputationem, qui antè Chriſti Nativitatem annos ab orbe condito numerare ſolent plus minus quinquies mille & quingentos.

Sed Iſaaci ætas clariùs demonſtratur ex ipſiuſmet ſcriptis, quæ in Bibliotheca noſtra exſtant. Nam in laudato quidem Cod. Nitrienſi XX. pag. 215. Jacobi Sarugenſis, quem initio ſexti ſæculi clariuſſe ſuprà oſtenſum eſt, teſtimonium ab ipſo uſurpatur. In Græco autem ms. Codice CCCXCI. in quo nonaginta ejuſdem Iſaaci Sermones à Patricio & Abrahamio in Sancti Sabæ Laura Monachis è Syriaco in Græcum tranſlati continentur, poſtremum locum occupat ipſius Iſaaci *Epiſtola ad S. Simeonem Stylitam juniorem*, cognomento *Thaumaſtoritam*, qui *ἐν Θαυμαςῷ ὄρει, in admirabili monte* propè Antiochiam ſub Juſtiniano ac Juſtino Juniore, ſuprà columnam ſanctiſſimè vivebat, & anno Chriſti 593. dic 24. Maii ſub Mauricio Imperatore in cœlum evocatus eſt, ut liquet ex Evagrio hiſt. Eccl. lib. 6. cap. 23. & ex Nicephoro Magiſtro in ejuſdem Vita cap. ult. Sexto igitur ſæculo ad exitum vergente Iſaacum noſtrum floruiſſe, neceſſe eſt. Hinc Naironi inprimis ſententia rejicienda, qui Evopl. Par. I. cap. 2. num. 22. Ninivitam hunc Iſaacum cum altero S. Ephræmi Diſcipulo confundit. Lambecii inſuper, & Gulielmi Cave conjectura nequaquam admittenda, qui exiſtimant, noſtrum Iſaacum poſt abdicatum Epiſcopatum ex eremo in Italiam veniſſe, & propè Spoletum in Aſceterio ab ipſo condito vixiſſe; ac proinde unum eundemque ipſum cum Iſaaco faciunt, cujus mores, II. Ejuſdem ætas.

res, & miracula S. Gregorius Magnus Dial. lib. 3. cap. 14. describens, effatum hujusmodi in ore solitum fuisse habere testatur, *Monachus qui in terra possessiones quærit, Monachus non est*. Noster enim Isaac ex Mesopotamia non in Italiam, sed in Ægyptum perrexit, ubi in Scetensi eremo diem clausit, ut ex laudata ejusdem Vita colligitur.

III. Ejusdem scripta, & Codices, in quibus exstant. De ejus scriptis hæc Sobensis in Catalogo pag. 63. ܐܝܣܚܩ ܕܢܝܢܘܝܐ ܥܒܕ ܦܢܩܝ̈ܬܐ : ܫܒܥ ܥܠ ܕܘܒܪܐ ܪܘܚܢܝܐ : ܘܥܠ ܐܪ̈ܙܐ ܐܠܗܝ̈ܐ : ܘܕܝ̈ܢܐ ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ . *Isaac Ninivita septem composuit Tomos de regimine Spiritus, de Divinis mysteriis, de judiciis, & politia*. Ex quibus unum Tomum dumtaxat Syriacè, & quatuor Libros Arabicè, mox recensendos, habemus. Græcè exstant in Biblioth. Vindobonensi Cod. Theol. 173. num. 1. fol. 1. & Cod. 104. num. 7. fol. 128. *Sermones* 87. In Bibliotheca nostra Codd. Vaticano 391. 605. 737. & Cod. 23. Regio-Alexandrino, *Sermones* 98. quos à Patricio & Abrahamio Monachis S. Sabæ è Syriaco in Græcum translatos fuisse, notat ubique amanuensis. In Catalogo mss. Bibliothecæ Bodlejanæ p. 44. *Sermones* 99. teste Gulielmo Cave tom. 2. pag. 110. qui tamen ibidem (uti etiam in Cod. nostro Regio-Alexandrino dicitur,) pro Patricio *Isacium* legit. Ex his verò Sermonibus, ut verbis Cave utar loc. cit. *quinquaginta tres, sed mutilos, confusos, & continuâ oratione, sub titulo* Libri de contemptu mundi, *Latinè ediderunt magnæ Bibliothecæ Patrum Curatores Tom. XI. edit. nov.* Idque perperàm sub nomine *Isaaci Presbyteri Antiocheni*, ut benè notat Lambecius comment. lib. 5. pag. 73. quum Presbyter Antiochenus, cujus meminit Gennadius, à Ninivita Isaaco longè diversus fuerit, eumque integro ferè sæculo antecesserit.

Opera Isaac Ninivitæ.

Ex Codicibus Syriacis, Arabicis, & Græcis Vaticanis.

LIBER I. *Operum S. Isaac*. Sermo 1. *De discretione naturali*. Initium: *Humana forma diversis quidem motibus, discretionibus, voluntatibus, variisque membrorum, & cogitationum generibus prædita est. Multiformis quoque est corporis, animæ, & sensuum ordo &c.* الكتاب الاول لمار اسحق . الميمر الاول في افراز الطبيعي : صورة الادمية فيها حركات وافرازات ومشيات وانواع مختلفة من اعضا وافكار وترتيب الجسد والنفس والاحواس :

Exstat Arabicè, unàcum sequentibus Sermonibus, qui quatuor Libris comprehenduntur, in Codice Nitriensi XX. cujus potiorem partem anno Christi 1516. exaratam fuisse colligitur ex hac annotatione : كتب هذا الكتاب الراهب ايوانيس من قرية المنصورية في سنة الف وثمانمايه وسبعة وعشرين اليونانية : *Scripsit hunc Librum Joannes Monachus ex oppido Mansuræo anno Græcorum 1827.* Sex verò postremos ejusdem quinterniones quindecim ante annis conscriptos fuisse, hæc Syriaca epigraphe docet: ܗܘܘ ܟܬܝܒܝܢ ܗܠܝܢ ܐܬܘܬܐ ܫܓܝܫܬܐ ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܬܪܬܥܣܪܐ ܕܝܘܢܝ̈ܐ ܒܡܕܒܪܐ ܕܐܣܩܛܝܣ ܡܢ ܚܛܝܐ ܕܡܢ ܟܠ ܚܛܝ̈ܐ ܕܫܡܗ ܐܝܟ ܗܘ ܕܦܪܩ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪ̈ܝܐ . *Exarati sunt confusi isti characteres anno* (Græcorum) 1812, *in deserto Scetensi ab omnium peccatorum maximo, ejus cognomine, qui filios Israel ab Ægyptiis liberavit*: nimirùm à Moyse, cujus nomen Arabicè suprà prodiderat.

Sermo 2. Monachi cum Laico com-

comparatio. *Magnum est monachi qui perfectam vitam pollicetur, probrum, & gravi reprehensione atque vituperatione dignum, si æquè se gerat, ac sæcularis conjugatus, qui Deum timeat; & justus sit, atque justitiæ operibus intentus.* عار عظيم للمتوحد الذى يوعد بكمال السيرة وعنف عظيم ومحقرة فى حقه ان يوجد تدبيره مساوى لتدبير من هو خايف الله وبار ومهتم بعمل البر وهو علمـاني مزوج .

Sermo 3. *De Theoria. Qui Theoriam, & agnitionem spiritus assequutus est &c.* فى الثاوريا . الذى قد بـلـغ الى تدبير الثاوريا ومعرفة الروح .

Sermo 4. *De contemplatione interioris hominis. Quo magis ad agnitionem veritatis quis accedit, eò minus sensuum operationibus occupatur &c.* فى ثاورية الانسان الجواني . كلما يدني الانسان لمعرفة الحق ينقص من فعل الاحواس .

Sermo 5. *Quis sit amor Dei, & quomodo, & quando comparetur. Amor Dei non est quidpiam incertum & ignotum &c.* ما هو حب الله وكيف يقتنى واى متى . حب الله ليس هو شـيـا يختلج غير معروف .

Sermo 6. *De vita solitaria. In primis sciendum nobis est, diversas esse Christianorum exercitationes &c.* فى سيرة السكون . قبل كل شى ينبغى ان نعلم ان تدابير المسيحية تنقسم الى افرازات كثيرة .

Sermo 7. *De Oratione. Nulla efficaciori cura à sæculi amore mens continetur, aut à peccato immunis servatur, quàm si Deum cogitet, atque meditetur.* فى الصلاة . ليس تدبير يقبض العقل من العالم وينجيه من الخطايا كمثل الهذيذ بالله .

Sermo 8. *De omnibus virtutum generibus: ubi declaratur totum spiritualis vitæ regimen, quo constat medius gradus monasticæ professionis. Admonitio ne regulæ solitariæ vitæ negligantur. Initium omnium est Timor Dei, idemque fundamentum est omnis probitatis, & porta consolationis spiritus &c.* فى سائر انواع الفضيلة وايضاح كل تدبير السيرة النفسانية التى هى الدرجـة الوسطا فى الرهبنة . وتحذير من الاهمال فى قوانين الوحدة . مبدا جميع مخافـة الله واسـاس كل صلاح وبـــــاب عزا الروح .

Sermo 9. *Quod secum depugnandum est, sibique ipsi vis inferenda. Beatus, qui toto vitæ suæ tempore vim sibi infert &c.* فى الاغتصاب والقسر . طوبـا لمن غصب نفسه كل ايام حـــــيـــاته .

Sermo 10. *De Oratione. Esto assiduus in oratione: cui & bonos mores adjunge &c.* من اجـــل الصلاة كن مداوم الصلاة والصق بها انواع حسنة .

Sermo 11. *De horis Ministerii:* nimirùm, pensi orationis, quod Monachi statis horis persolvere tenentur. *Oportet, ut singulas Preces statis horis, quoad fieri potest, impleamus &c.* فى اوقات الخدمة . ينبغى لنـا فى كل صلاة نثبت حسب الامكان على قدر الوقت .

Sermo 12. *De Psalmodia. Fac, ut ardeas insatiabili desiderio psallendi, atque laudandi Deum &c.* من اجل المزامير . فيكون لك محبة بلا شـبـع المزامير وتماجيد الله .

Sermo 13. *De Metanœis*, hoc est, de adorationibus cum genuflexione & prostratione. *Aliquando stare decet ante Deum, aliquando inclinare se, & quandoque adorare &c.* لاجل المطانيات . فى وقت بالقيام قدامه وفى وقت بالانحنا وفى وقت بالسجود .

Sermo 14. *De silentio & solitudine. Noli putare, frater, hominem posse absque operibus immunem se ab affectionibus reddere &c.* فى السـكون والانفراد . لا تصدق يا اخـــى ان من دون الاعمال يتعتـــق الانسان مــــن الالام .

Exstat Græcè Cod. Vat. 391. p. 307. & Cod. 605. pag. 203.

Sermo 15. *Varia ad asceticam vitam spectantia declarantur. Si bonam cum silentio demissionem animi conjungis*

jungis &c. ذلاتيل توضح امور امور . اذا كنت في سكون مع عمل الاتضاع الجيد .

Exstat Græcè Cod. Vat. 391. p. 299. & Cod. 605. p. 193.

Sermo 16. *De vita solitaria, & de Cellæ habitatione. Anachoreta, qui regulas solitariæ vitæ observat, is poterit se in solitudine tueri &c.*

في طريق الوحدة ومداومة القلاية . المتوحد طريق الوحدة بتكميل قوانين الوحدة يمكنه ان يحفظ بحلاوة .

Sermo 17. *Regulæ, quæ à solitariis observandæ sunt. Hæ sunt regulæ solitudinis, quibus solitaria vita sollicitè ac diligenter custoditur. Ut statis horis officium impleatur &c.*

في ايضاح القوانين التي توجب على السكان في الهدو. قوانين الوحدة التي تحفظ طريق السكون باحتراس وصيانة م تكميل خدمة الاوقات .

Sermo 18. *De exercitationibus Anachoretæ. Perpetuum silentium est ornamentum & decus Anachoretæ &c.*

في الاعمال التي يتدبر فيها اذا كان في السكون . الصمت الدايم هو زينة وبها المتوحد .

Sermo 19. *De bello, quod Dæmones per cogitationes inferunt. Bellum autem cum pravis cogitationibus &c.*

القتال الذي تصدمه الشياطين بالافكار . اما الجهاد مع الافكار الردية

Sermo 20. *De pravis cogitationibus, quæ nos oppugnant in cordibus nostris. Quæ in Deum mens intenta est, eam pravi affectus pervadere nequeunt &c.*

في معنى الافكار الردية التي تقاتل معنا بقلوبنا . ليس يمكن الالام ان تدخل الضمير الذي فيه الهم بالله .

Sermo 21. *De motibus cogitationum fornicationis. Quæ te ad solitariam vitam trahunt cogitationes, iis te ad castitatem vocari intelligas &c.*

في حركات افكار الزنا . كل افكار تجذبك الى السكون اعلم انهم يدعوك الى العفة .

Sermo 22. *De regimine vitæ solitariæ. Antiquis temporibus cuilibet Sancti Patres nostri permittebant, vitam Anachoreticam ducere &c.*

في تدبير سيرة السكون . في الازمان القديمة ابابنا القديسين كانوا ياذنوا لكل احد السكون في الهدو .

Laudat pag. 74. Joannem Thebæum, Macarium, Evagrium, Isaiam, Marcum, & Antonium Magnum, quorum testimoniis utitur.

Sermo 23. *De ordine veræ Monastices, & quomodo observandus sit. Timor Dei, amorem ejusdem antecedit &c.*

في ترتيب الرهبنة الحقانية وكيفية العمل بها . مخافة الله تتقدم محبة الله .

Sermo 24. *Parænesis. Nequit homo Dei simul & hominum consortio frui &c.*

ليس يستطيع الانسان ان يكون بمفاوضة الله والناس .

Sermo 25. *Quisnam sit Monachus, & quæ ipsius exercitationes. Monachus est, qui sæculum abdicavit &c.*

ما هو المتوحد وما عمل سيرته . المتوحد هو الذي قد ترك العالم .

Sermo 26. *De vita solitaria. Studeamus eremum in eremo tenere &c.*

في معاني سيرة السكون . نحرص لكي بالسكون نقتني سكون .

Sermo 27. *Quænam sit pura Oratio absque mentis evagatione. Sapientem, qui necessarium quid persequi statuit, decet &c.*

ما هي الصلاة الطاهرة التي بلا طياشة . ينبغي للانسان الحكيم اذا ما عزم في قلبه ان يسعى في طلب شي ما ضروري .

Sermo 28. *De tribus Anachoretarum gradibus. Universæ Anachoreticæ hujus vitæ exercitationes tribus gradibus comprehenduntur: Incipientium, Proficientium, & Perfectorum &c.*

في ثلاث منازل ومقادير تدبير السكون . جميع عمل هذه السيرة المتوحدة التي هي السكون م ثلثة منازل منزلة البداية ومنزلة الاوسط ومنزلة الكمال .

Hic desinit Liber Primus hujus Collectio-

lectionis Arabicæ, in qua non omnes Isaaci sermones continentur, uti in fine ejusdem adnotatur in hæc verba:

كمل ما وجدناه من الجزو الاول لمار اسحق
وباقيه لم يوجد الا في بلاد السريان :

Absoluta sunt, quæ ex primo Libro Mar Isaaci reperimus: reliqua verò in Syrorum dumtaxat regionibus exstant.

LIBER II. *De Monastica Institutione*. Sermo 1. *Timor Dei initium est virtutis &c.* [illegible]. Exstant Syriacè, unàcum sequentibus Sermonibus, in Codd. Nitriensibus XXI. & XXII. & Arabicè in laudato Cod. Nitriensi XX. cujus ordinem in recensendis Isaaci Sermonibus sequimur. Demùm Græcè in Cod. Vaticano 391. p. 167. Cod. 605. p. 14. & Cod. 737. p. 291.

Sermo 2. *Gratiarum actio est novorum majorumque beneficiorum incitamentum &c.* [illegible]. Arabicè num. 2. & Græcè Cod. Vaticano 391. p. 171. Cod. 605. pag. 18. & Cod. 737. p. 296.

Sermo 3. *Omnis anima, quæ modicam rerum curam gerit &c.* [illegible]. Arab. 3.

Sermo 4. *Quid sit naturale animæ, quid præter, & quid supra ejus naturam. Naturale animæ est, creaturas omnes sensibiles atque intelligibiles cognoscere &c.* [illegible]. Arab. 4. & Græcè Codice 391. p. 176. & Cod. 605. p. 25.

Sermo 5. *Quis mente purus sit? Purus mente est, non quidem qui malum non novit; alioquin bellua esset &c.* [illegible]. Arab. 5. & Græcè Cod. 391. p. 178. Cod. 605. p. 28. & Cod. 737. p. 306.

Sermo 6. *Quodnam discrimen sit inter mentis & cordis puritatem. Alia est mentis, & alia cordis puritas &c.* [illegible]. Arab. 6.

Sermo 6. *Quod Dominus noster sua verba humanæ imbecillitati misericorditer accommodavit. In hoc etiam capite misericordiam suam Dominus noster exhibuit &c.* [illegible]. Arab. 7. & Græcè Cod. 391. p. 181.

Sermo 8. *Cur homines animæ intelligente præditi res spirituales juxta crassitudinem corporum intelligunt? & quomodo ab hac possit intellectus sese attollere? & quam ob causam ab eadem expedire nos nequimus? & quando, & qua ratione possit mens in oratione phantasmatibus carere? Faxit Dominus, ut nil aliud, præter ipsum cogitemus, aut optemus &c.* [illegible]

ܘܢܬܒܛܠ ܕܚܫܐ ܡܢ ܗܘܐ : ܡܘܟܟܐ ܓܝܪ ܒܟܠܗܝܢ ܘܠܐ ܡܬܡܫܪܢܘܬܐ ܡܢܗ̇ . ܡܘܬܪܗ̇ ܕܡܟܝܟܘܬܐ ܡܛܥܢܐ ܘܢܬܟܝܫ ܕܚܫܐ ܘܠܐ ܕܥܩܬܐ ܒܟܝܢܐ ܘܒܥܠܬܐ . ܕܐܝܟ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܢܥܡܠ ܐܘܟܝܐ ܚܘܒܐ ܘܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܠܗ ܒܟܠܗ ܘܡܢܝܢ ܠܐ ܐܝܟ ܕܡܝܟܐ ܘܟܠܗ . Arab. 8. & Græcè Cod. 391. p. 181. Cod. 605. p. 32. & Cod. 737. p. 309.

Sermo 9. *Cur eos, quos Deus diligit, tentationibus vexari permittit. Ex Amore, quo Sancti in Deum feruntur &c.* ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܗܠܝܢ ܕܪܚܡ ܐܠܗܐ ܒܢܣܝܘܢܐ ܫܒܩ ܠܗܘܢ ܕܢܬܢܣܘܢ . ܡܢ ܚܘܒܐ ܕܩܕܝܫܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ . Arab. 9. & Græcè Cod. 391. p. 209.

Sermo 10. *Quod non oporteat nos miracula, & revelationes à Deo petere, vel desiderare, nisi id necessitas postulet. Quum Deus Sanctis semper præsens sit &c.* ܟܕ ܒܟܠܙܒܢ ܩܪܝܒ ܗܘ ܐܠܗܐ ܠܩܕܝܫܐ . Arab. 10. & Græcè Codice 391. p. 308. & Cod. 605. p. 205.

Sermo 11. *Parænesis. Quid ad hæc, ò homo?* ماذا تقول ايها الانسان :

Exstat solùm Arabicè in laudato Codice XX. quod de cæteris Sermonibus dictum intelligas, quorum tituli, & initium Arabicè dumtaxat referuntur.

Sermo 12. *De mutationibus, quæ menti accidunt; & quomodo per orationem discernantur & probentur. Discretio bonæ voluntatis necessaria est omnibus, qui bonum exequi voluerint. Hoc autem Dei est, cujus auxilio homo indiget &c.* على الخيارات التى تحصل العقل وبالصلاة يتميزون ويختبرون . اما اختيار المشية الصالحة محتاج الى المشتاق اليها ليكمل الاختيار الجيد . ولله هو هذا والانسان محتاج الى معونته .

Sermo 13. *De exercitationibus solitariæ vitæ: de vigilia noctis, & de variis asceticorum operum generibus: & quod in actionibus nostris non ad numerum respiciendum est, sed ad fervorem, & discretionem propriam filiorum Dei, qui ardenti in Patrem amore feruntur: & quod reliquis laboribus vigiliæ præstantiores sint: & quomodo oporteat, ut se gerant, qui hoc opus persequuntur, & quæ dona à Deo obtineant, & quæ bella à Principe hujus seculi patiantur. Proœmium viæ vitæ assidua est Divinorum sermonum meditatio &c.* على العمل فى الوحدة وعلى سهر الليل وعلى افرازات كثيرة من انواع الاعمال وانه ليس ينبغى لنا ان يكون عملنا بكمية العدد بل بحرية وافراز كبنين الله الذين يعملون مع ابيهم باشتياق للمحبة وكم هو عظيم عمل السهر اكثر من كل الاعمال . وكيف ينبغى للذين يعملون فى هذا وكيف يسيرون فيه . واى مواهب تعطى لهم من الله واى مجاهدات يكون قبالهم من اركون العالم . ان فاتحة طريق الحياة تلاوة العقل دايما باقاويل الله :

Subnectit brevem ad Deum precationem, cujus initium: يا ربى والاهى مدبر خليقته العارف بضعف طبيعتنا : *Domine Deus meus, qui creaturam tuam regis, & naturæ nostræ imbecillitatem nosti.*

Sermo 14. *Quæ audivit à Senibus. Gesta sanctorum Virorum, eorumque sacra effata, & admirandæ exercitationes. Aliquandò perrexi ad cellam cujusdam sancti Fratris &c.* ܐܝܠܝܢ ܕܫܡܥܬ ܡܢ ܐܢܫܐ ܣܒܐ ܩܕܝܫܐ ܘܐܢܫܐ ܦܘܪܫܢܐ ܡܬܟܬܒܝܢ ܫܡܗܐ ܘܬܘܕܝܬܗܘܢ ܠܥܕܬܐ . ܚܕܐ ܡܢ ܙܒܢܐ ܐܙܠܬ ܠܩܠܝܬܗ ܘܐܢܫܐ ܚܕ ܦܘܪܫܢܐ . Arab. 14. & Græcè Cod. 391. p. 224. 226. 227. & Cod. 605. p. 110. 113. 114. & 136. Narrat gesta & Apophthegmata quorumdam Monachorum, suppresso licet eorum nomine.

Sermo 15. *Parabolica demonstratio de*

de contemplatione Sabbati & Dominicæ: Dies Dominica est mysterium agnitionis veritatis &c. ܐܠܗܝܬܐ ܦܠܐܬܐ ܕܠܐ ܐܘܝܢܐ ܘܥܒܕܬܐ ܕܢܘܚܐ ܕܫܒܬܐ ܘܚܕܒܫܒܐ . ܚܕܒܫܒܐ ܪܐܙܐ ܗܘ ܕܝܕܥܬܐ ܕܫܪܪܐ: Arab. 15. & Græcè Cod. 391. p.240. & Cod. 605. p.134.

Sermo 16. Parænesis. *Nullam oportat sæculi curam cum exercitio solitudinis misceri.* ܠܐ ܐܘܫ ܠܡܚܫܚܘ ܥܡ ܫܘܠܚܢܐ ܘܫܘܠܡܐ ܕܥܢܘܝܐ ܘܩܕܝܫ ܒܛܠܬܐ. Arab. 16.

Sermo 17. Item Parænesis. *Si sæcularis es, piis sæcularium operibus teipsum exerce &c.* ܐܢ ܥܠܡܢܐ ܐܢܬ ܒܥܒܕܐ ܟܐܢܐ ܕܥܠܡܢܐ ܘܫܡܫܘܗܝ ܠܢܦܫܟ. Arab. 17. & Græcè Cod. 391. p.242. & Cod.605. p.99.

Sermo 18. *De iis, quæ Fratribus in cella accidere solent. Sæpè accidit mediis diei horis &c.* ܠܐܘܟܝܬ ܘܒܡܨܥܬ ܫܥܐ ܕܐܝܡܡܐ ܢܦܠܐ. ܐܝܬ ܕܡܬܕܟܪܝܢ ܠܐܚܐ ܕܟܪܝܗ ܡܟܠ ܐܘ ܡܫܡܫ. Arab. 18.

Sermo 19. *Responsio ad Fratrem suum carnalem & spiritualem*, qui cum per Epistolam rogarat, ut ad Cœnobium veniret. *Non adeò fortes sumus, uti existimas &c.* ܚܝܠܬܢܐ ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܣܒܝܪ ܐܢܬ ܣܒܝܪܘܬܢ ܠܟ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܢܒܥܐ ܢܗܘܐ ܡܬܕܟܪܐ. Arab. 19. & Græcè Cod. 391. p.275. & Cod. 605. p.154.

Sermo 20. *De discrimine facultatum Intellectus, & de spiritualibus revelationibus. Visio Divina est insensibilis mentis illustratio.* على افرازات قوى العقل المعقولة مع استهلالات ومناظر الروح . النظر الالهى هو استعلان العقل الغير محسوس؛

Sermo 21. *De variis discretionibus, quæ silentio comparantur: nec non de mentis virtute, & quousque voluntarios suos motus extendere queat &c. Laus ei, qui dona sua in humanum genus effudit &c.* ܫܘܒܚܐ ܠܗܘ ܕܫܦܥ ܡܘܗܒܬܗ ܥܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܕܟܠܗ ܡܛܠ ܡܫܟܚܬܗ ܘܪܘܚܢܐ ܘܐܪܡܝ ܠܐܢܫܐ ܐܝܟ ܠܗ ܡܫܟܚܢܐ ܠܡܬܚܫܚ ܒܡܘܗܒܬܗ ܪܘܚܢܝܬܐ ܡܫܝܢܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܠܗܘ ܘܡܫܒܚܐ ܡܘܗܒܬܗ ܠܟܠ ܟܢܝܫܐ. Arab. 21. & Græcè Codice 391. pag. 229. & Codice 605. p. 123. Laudat Dionysium Areopagitam fol. 163.

Sermo 22. *De vera scientia. Quidquid sensu percipitur &c.* ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܪܓܫ ܒܚܘܫܐ. ܡܬܟܢܫ ܡܢ ܡܕܡ ܡܫܟܚܢܐ. Arab. 22. & Græcè Cod. 391. p.326.

Sermo 23. *De materia, quam exigit anima, ut à corporeis cogitationibus, quæ ex recordatione rerum proveniunt, sese expediat. Quidquid est altero sublimius, eo quoque occultius.* ܟܠܡܕܡ ܕܥܠܝ ܡܢ ܡܕܡ: ܡܛܫܐ ܗܘ ܡܢ ܗܘ ܡܕܡ ܕܬܚܬܘܗܝ ܡܬܟܣܐ. Arab. 23. & Græcè Cod. 391. p.236. & Cod. 605. p.128. Laudat fol.170. Athanasium in Vita S. Antonii, & Dionysium Areopagitam de Cœlesti Hierarchia: cujus Opera anno Christi 532. in Collatione Orthodoxos inter & Monophysitas Constantinopoli habita sub Justiniano primùm citari cœpisse, observarunt Viri docti. Vide Morin. de Sacr. Ordin. Par. 2. cap. 1. Inter primos Dionysii laudatores recensendus est Isaac noster, qui eodem tempore in vivis erat.

Sermo 24. *De tribus scientiæ gradibus, eorumque diversis exercitationibus, & motibus: & de fide animæ, mysteriisque in ea contentis: & quàm fraudulenter scientia hujus sæculi con-*

tra simplicitatem Fidei assurgat. Anima itaque, quæ suas operationes in via Fidei exercet &c. ܢܦܫܐ ܗܝ ܕܡܫܬܡܫܐ ܘܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܗ ܒܐܘܪܚܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ.

Arab. 24. & Græcè Cod. 391. p.289. & Cod. 605. p.177.

Sermo 25. *De aliis scientiæ gradibus. Scientia, quæ per visibilia vagatur.* ܝܕܥܬܐ ܕܒܡܬܚܙܝܢܝܬܐ ܦܗܝܐ.

Arab. 25. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.296. & Cod. 605. p.188.

Sermo 26. *De speciebus Orationis. Quod de Orationis suæ efficacia certus quis reddatur &c.* ܘܢܫܬܪܪ ܐܢܫ ܒܦܠܚܢܘܬܐ ܕܨܠܘܬܗ.

Arab. 26. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.298. & Cod. 605. p.189.

Sermo 27. *Quomodo conservetur interna animæ vigilantia, & quibus de causis subrepat cogitationi tepor & frigiditas. Nequit subdolus insidiator &c.* ܠܐ ܡܨܐ ܗܘ ܡܟܡܢܢܘܬܐ.

Arab. 27. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.302. & Cod. 605. p.195.

Sermo 28. *De iis, qui vitam scientiæ vivunt, & ad Deum accedunt: Si præclaras virtutum exercitationes assequutus es.* على العايشين بقرب الله ايامهم بحياة المعرفة. ان تميزت بعمل الفضيلة جميعا،

Sermo 29. *De variis affectibus, qui menti accidunt, & per orationem discernuntur. Boni quidem electio &c.* ܛܒܬܐ ܓܒܝܬܐ ܡܢܝ ܒܐܚܪܬܐ:

Arab. 29. & Græcè Cod. 391. p.303. & Cod. 605. p.198.

Sermo 30. *De discrimine virtutum, & de totius asceticæ vitæ fine, per modum interrogationis & responsionis. Totius ascetici cursus finis in his tribus stat: in Pænitentia, in Puritate, & in Perfectione &c.* ܫܡܝܢܘܬܐ ܘܟܠ ܫܘܠܡܗ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܗܟܢܐ ܒܬܠܬܐ ܘܩܐܡ ܒܬܝܒܘܬܐ. ܒܕܟܝܘܬܐ ܘܒܓܡܝܪܘܬܐ ܒܙܒܢ ܐܚܪܝܐ ܐܬܡܘܗ: ܐܚܝܕܘܬܐ ܘܕܝܢܘܬܐ ܕܝܢܐ ܕܡܕܡܘܬܐ.

Arab. 30. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.331. & Cod. 605. p.237.

Sermo 31. Parænesis. *O vilis homo, vis vitam invenire? &c.* ܐܘ ܒܪܢܫܐ ܡܣܟܢܐ ܨܒܐ ܐܢܬ ܠܡܫܟܚܘ ܚܝܐ.

Arab. 31. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.335. & Cod. 605. p.342.

Sermo 32. *Quàm prosit, abdicato sæculo in solitudinem sese recipere. Arduum sanè, & difficile est &c.* ܥܛܝܠ ܗܘ ܓܝܪ ܘܥܣܩܐ ܗܘ ܡܕܡ.

Arab. 32. & Græcè Cod. Vatic. 391. p. 340. & Cod. 605. p. 280. Laudat Jacobum Sarugensem p.215.

Sermo 33. *Quomodo externi motus internos componant. Quo magis à rebus se quis abstrahit &c.* ܟܡܐ ܕܡܢ ܘܐܢܫ ܡܢ ܨܒܘܬܐ ܡܬܪܚܩ.

Arab. 33. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.340. & Cod.605. p.348.

Sermo 34. *Epistola ad quendam de silentio. Quoniam decens esse ratus sum, Frater &c.* ܠܚܘܒܟ ܕܝܐܐ ܗܘ ܠܝ ܐܚܝ ܕܐܟܬܘܒ ܥܠ ܫܬܝܩܘܬܐ.

Arab. 34. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.318. & Cod. 605. p.219.

Sermo 35. *Declaratur discrimen intelligibilium. Intellectus est sensus spiritualis &c.* ܗܘܢܐ ܪܓܫܐ ܪܘܚܢܝܐ ܘܟܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܪܘܚܢܝܬܐ.

Arab. 35. & Græcè Cod. Vatic. 391. p.321. & Cod. 605. p.222.

Sermo 36. *Quomodo oporteat prudentem in silentio degere. Ausculta caris-*

cariſſime. Si vis, ut labores tui vani non ſint &c. ܘܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ ܠܡܫܬܟܚܘ ܠܦܘܪܫܢܐ ܕܡܠܬܐ . ܘܡܛܠ ܕܢܗܘܘܢ ܠܝ ܚܟܝܡܐ ܐܝܟ ܘܠܐ ܬܗܘܘܢ ܚܟܝܡܝܢ ܡܫܡܠܝܐ . Arab. 36. & Græcè Codice 391. p.323. & Cod. 605. p.225.

Sermo 37. *Quod vitæ noſtræ ſtatum ex diverſitate cogitationum cognoſcere poſſumus, nec confidere debemus multitudini operationum noſtrarum, velut inſipientes, ſed conditionem animæ noſtræ, inſtar ſapientum, intelligamus oportet ex innovatione, quam in nobis ipſis de die in diem experimur: & de ordine ſcientiæ. Cariſſime, teipſum ſemper conſidera &c.* ܐܠܚܟܡܐ ܟܡܫܬܟܚܝܢ ܫܠܡ ܚܐܡܢܢܗ :

Arab. 37. & Græcè Cod. 391. p.324. & Cod. 605. p.227.

Sermo 38. *De vera ſcientia, & de tentationibus. Sciendum eſt, non debiles ſolùm, aut diſſolutos & imperitos; ſed eos etiam, qui ſuprà temporarias affectiones ſeſe extulerunt &c.* ܥܠ ܝܕܥܬܐ ܫܪܝܪܬܐ ܘܥܠ ܢܣܝܘܢܐ . ܐܘܟ ܠܡܚܝܠܐ ܘܡܫܬܪܝܐ ܘܠܐ ܠܚܘܕ ܐܢܫܐ ܕܝܢ ܡܪܘܡܐ ܡܢ ܚܫܐ ܐܠܐ ܡܪܘܡܐ : ܐܠܐ ܐܦ ܠܗܢܘܢ ܕܡܢ ܚܫܐ ܙܒܢܝܐ ܐܬܥܠܝܘ .

Arab. 38. & Græcè Cod. 391. p.326. & Cod. 605. pag.230. Adducit teſtimonium ex Marco Anachoreta, & ex Epiſtola Macarii, cujus initium: *Abbas Macarius ſcribit cunctis filiis ſuis cariſſimis.*

Sermo 39. *De Pœnitentia. Scopus hujus ſermonis eſt &c.* ܕܬܝܒܘܬܐ ܘܣܝܡ ܘܕܟܠܗ ܕܡܫܡܠܝܘܬܐ

Arab. 39. & Græcè Cod. 391. p.329. & Cod. 605. pag. 335.

Sermo 40. *De pravo fornicationis affectu. Prona in malum humana natura &c.* على وجع الزنا الردى. الطبع المخلوق للـمـيـال .

Sermo 41. *De ſpiritu Pœnitentiæ, & quomodo animabus illobitur, & manet in veris pœnitentibus, & quomodo in iis operatur. Siquem Pœnitentiæ Spiritus invaſerit, hæc in ipſo operatur &c.* على روح التوبة وكيف تحـل فى النفس وتمكن فى التايبين المحقين وكيف تفعل فيهم. روح التوبة اذا ما مكثت فى الانسان هذه هى افعالها .

Sermo 42. *De Graduum diſcrimine. Primum Tyronum certamen eſt, omnibus quæcumque nobis præcipiuntur, ſimpliciter obtemperore.* على افراز المنازل . جهاد المبتدين الاول هو الطاعة بانبساط بجميع ما نومر به .

Sermo 43. *De Humilitate. De Excellentia quidem humilitatis, fratres, diſſerere libet &c.* ܥܠ ܡܟܝܟܘܬܐ . ܨܒܐ ܐܢܐ ܕܐܦܬܚ ܦܘܡܝ ܥܠ ܡܟܝܟܘܬܐ ܠܐ ܚܙܝܢ ܕܝܢ ܡܠܐ ܘܡܫܡܠܝܬܐ :

Arab. 43. & Græcè Cod. 391. p. 344. & Cod. 605. pag. 252.

Sermo 44. *De regulis in ſilentio obſervandis. Fili, vim tibi infer in nocturnis precibus, quibus & Pſalmos adjunge &c.* فى ترتيب السكون . يا ابنى اغصب نفسك فى الخدمة الليلية وزيد فيها مزامير .

Sermo 45. *De regulis regiminis Anachoretorum. Fili, ſi vitam tuam dictis dominicis componere cum diſcretione deſideras &c.* فى حدود كل تدبير سيرة الوحدة. يا ابنى ان كنت تريد بافراز ان تسير حسب قول السيد ؛

LIBER III. *De Amore Dei:* Sermo 1. *Anima, quæ Deum diligit, in Deo ſolo requieſcit &c.* ܥܠ ܕܡܚܒ ܠܐܠܗܐ . ܢܦܫܐ ܕܪܚܡܐ ܠܐܠܗܐ ܡܢܚܐ : ܒܐܠܗܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕ ܢܦܫܗ .

Ex-

Exstat Arabicè lib. 3. serm. 1. Græcè Codice 391. pag. 183. Codice 572. pag. 23. Cod. 605. p. 33. Cod. 737. pag. 311. Latinè autem prodiit, unà cum sequentibus Sermonibus quos mox indicabimus, in Bibliotheca Patrum sub titulo, *De mundi contemptu*: quorum novem priores Sermones sub hoc uno Syriaco comprehenduntur.

Sermo 2. *Multiplicem Deus honorem homini contulit per duplicem eidem collatam doctrinam &c.* ܐܥܦܦ ܐܠܗܐ ܐܝܩܪܐ ܠܒܪܢܫܐ ܒܝܘܠܦܢܐ ܥܦܝܦܐ ܕܝܗܒ ܠܗ.

Exstat Arab. Serm. 2. & Græcè Codice 391. pag. 120. Cod. 605. p. 42. & Cod. 737. pag. 320. Latinè autem prodiit in laudato Libro *de contemptu mundi* Serm. 12. & 13.

Sermo 3. *Quod quis in peccatum aliquando offendit, id naturæ fragilitatem indicat &c.* ܗܘ ܕܐܢܫ ܚܛܐ ܒܙܒܢ ܡܚܘܐ ܟܝܢܐ ܕܡܚܝܠܘܬܐ: ܡܫܬܟܚܘ ܕܦܫܝܛܐ ܡܢܘܬܐ:

Arabicè Serm. 3. Græcè Codice 391. pag. 197. Cod. 605. pag. 52. Latinè Serm. 14. 15. 16. 17.

Sermo 4. *De Humilitate. Beatus qui novit hæc &c.* ܛܘܒܘܗܝ ܠܒܪܢܫܐ ܕܝܕܥ ܗܠܝܢ.

Arab. Serm. 4. Latinè Serm. 10. Græcè Codice 391. pag. 203. Cod. 605. pag. 117.

Serm. 5. *De omnibus virtutum generibus, per modum interrogationis & responsionis. Quænam sunt vincula, quæ mentem tenent, ne in mala discurrat &c.* ܡܢܘ ܐܣܘܪ̈ܐ ܕܟܠܝܢ ܠܡܕܥܐ ܕܠܐ ܢܦܘܩ ܒܒܝܫܬܐ ܘܕܠܐ ܢܬܦܠܓ ܡܚܫܒܬܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܐܚܪܢܐ ܕܫܘܪܐ ܕܩܘܡܐ ܥܠ ܕܘܟܬܐ ܕܝܠܗ ܒܡܫܝܚܐ:

Arab. Serm. 5. Latinè Serm. 18. 19. Græcè Cod. 391. pag. 244. & Codice 605. pag. 60. In eodem Cod. 605. pag. 67. exstat postrema hujus sermonis pars, quæ de lacrymis inscribitur.

Sermo 6. *De genealogia vitæ monasticæ, & quomodo, qua ve ratione virtutes abinvicem progignantur. Ex vi, quam sibi quis infert, eximius ille fervor gignitur &c.* ܡܢ ܩܛܝܪܐ ܕܐܢܫ ܡܩܛܪ ܠܗ ܡܬܝܠܕ ܚܘܡܐ ܡܝܬܪܐ ܗܘ ܕܡܢܗ ܡܬܬܣܝܡܐ ܡܘܬܒܐ. ܘܡܢ ܫܠܝܐ ܕܡܘܬܒܐ ܡܬܝܠܕܐ ܥܢܘܝܘܬܐ:

Arab. Serm. 6. Lat. Serm. 20. & Græcè Cod. 59. pag: 220. & Codice 605. pag. 77.

Serm. 7. *De variis pugnæ modis, quibus eos Diabolus lacessit, qui per angustam & sæculo superiorem viam incedunt. Alios etiam modos habet adversarius noster Diabolus &c.* ܟܠ ܡܢܗܘܢ ܕܡܗܠܟܝܢ ܒܐܘܪܚܐ ܥܠܝܬܐ ܡܢ ܥܠܡܐ. ܐܝܬ ܠܗ ܠܣܛܢܐ ܕܒܥܠܕܒܒܢ ܦܘܪ̈ܣܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܕܩܪܒܐ.

Arab. Serm. 7. & Græcè Cod. 391. pag. 257. 258. 260. & Codice 605. pag. 78. 79. 80. 81. ubi in plures Sermones dividitur.

Sermo 8. *Qua ope ad Deum corde quis accedere queat. Beatus, qui fragilitatem suam agnovit &c.* ܛܘܒܘܗܝ ܠܡܢ ܕܝܕܥ ܡܚܝܠܘܬܗ ܡܛܠ ܕܗܕܐ ܝܕܥܬܐ ܠܥܠܡ ܡܩܪܒܐ ܠܗ ܠܐܠܗܐ.

Arab. 8. Latin. Serm. 21. 22. 23. & Græcè Cod. Regio-Alexand. 23. p. 25.

Sermo 9. *De peccatis, quæ ex consilio & mala voluntate fiunt, quæque secùs. Sunt quædam peccata ex fragilitate &c.* ܐܝܬ ܚܛܗ̈ܐ ܕܡܢ ܡܚܝܠܘܬܐ ܘܐܝܬ ܕܡܢ ܨܒܝܢܐ ܒܝܫܐ ܘܡܢ ܡܚܫܒܬܐ.

ܒܪܢܫܘܬܐ܆ ܐܝܟ ܢܓܝܪܘܬܐ ܕܡܢ ܡܫܟܚܬܐ.

Arab.9. & Græcè Cod,391. pag,205. & Cod. 605. pag. 101.

Serm.10. *De Pœnitentia. Quod incitamenta, & subsidia, quæ Patres, Prophetæ, & Apostoli nobis in Libris suis de Pœnitentia tradiderunt, non debemus sic usurpare, ut judicii divini minas contemnamus.* ܠܡܦܓܥܐ ܘܢܘܗܪܐ ܠܢ ܐܬܘܬܐ ܒܟܬܒܝܗܘܢ ܩܕܝܫܐ ܘܕܢܒܝܐ ܘܕܫܠܝܚܐ ܕܡܬܡܠܠܢ ܠܐ ܠܡܣܚܦܘܬܐ: ܐܠܐ ܢܥܒܕ ܐܝܟ ܠܓܡܪܐ ܠܡܬܦܣܝܢܘܬܐ ܘܠܐ ܠܡܣܒܥ ܕܦܘܪܥܢܐ ܐܠܗܝܐ.

Arab. 10. Græcè Cod. 391. p. 207. Codice 605. pag. 120.

Sermo 11. *Quibus conservetur Anachoreticæ vitæ decor, & quomodo gloria Dei procuranda sit. Monachum, oportet, circumquaque intuentibus exemplar & normam fieri, atque ad pias exercitationes incitamentum &c.* ܕܒܥܠܡܐ ܕܡܫܝܚܝܢ ܡܥܡܪܐ ܘܫܦܝܪܘܬܐ ܡܕܡ ܕܠܗܘܐ ܟܠܟܘܢ ܠܡܬܚܫܚܘ ܘܠܐܠܗܐ. ܐܝܟ ܕܠܗ ܕܘܡܝܐ ܠܡܢܣܘܚܐ ܘܡܢ ܒܟܠܗܘܢ ܡܫܒܚܝܢ ܫܠܡܐ ܕܡܦܩܢܐ ܬܘܒܐ ܠܫܘܠܡܗܘܢ.

Arab. 11. Lat. 24. Græcè Cod. 391. p.209. & Cod. 605. p.121.

Sermo 12. *Quod non deceat famulum Dei, qui mundum abdicavit, Deumque sequutus est, ob timorem non assequendi veritatem, ab eàdem quærenda desistere, fervorem' ve, qui ex divinarum rerum desiderio, & ex contentorum in iis mysteriorum investigatione gignitur, deponere: hinc etenim fiet, ut mens ad flagitia, & ad pravos affectus vagetur. Tres sunt Gradus, quibus homo proficit: Incipientium, Mediorum, & Perfectorum &c.* ܠܐ ܗܘܐ ܘܠܐ ܦܐܝܐ ܠܥܒܕܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܫܬܒܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܘܢܦܩ ܒܬܪܗ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܕܠܐ ܡܕܪܟ ܫܪܪܐ ܘܝܘܡ ܠܐ ܢܥܢܐ ܗܕܪܐ: ܢܫܒܘܩ ܠܗ ܐܘ ܡܢ ܚܘܒܐ ܘܡܢ ܠܗ ܕܒܥܬܐ ܘܫܪܪܐ ܕܡܢ ܡܫܟܢܐ ܘܡܢ ܒܥܬܐ ܘܡܢ ܡܥܡܠܢܘܬܐ ܕܐܪܙܐ ܕܐܬܝܢ ܒܗܘܢ ܘܠܐ ܬܦܐܘܫ: ܘܡܢܗܘܢ ܝܗܒܝܢ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܗܘܢܐ ܢܦܫܐ ܕܟܝܢܐ ܠܚܫܐ ܠܒܝܫܐ ܡܫܘܚܬܐ ܕܥܢܝܢܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܬܠܬ ܕܪ̈ܓܐ ܐܝܬ ܡܛܠ ܕܒܗܘܢ ܡܬܩܪܒ ܒܪܢܫܐ. ܕܫܘܪܝܐ ܘܕܡܨܥܝܬܐ ܘܕܓܡܝܪܘܬܐ.

Arab. 12. Lat. ferm. 26. Græcè Codice 391. p.211. Cod.605. p.85.

Sermo 13. *De mutationibus, quæ Anachoretis accidere solent: nam hujusmodi Institutum sic Deus dirigit, ut aliquando mæror animique suffocatio obruat; mox statim hilaritas affulgeat, & lætitia, & fervor, atque insolitum gaudium. Qui Anachoreticam vitam ducere proposuit, is seipsum componat &c.* ܥܠ ܫܘܚܠܦܐ ܕܗܘܝܢ ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܫܠܝܐ: ܕܗܟܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܬܕܒܪܐ ܗܕܐ ܕܘܒܪܐ ܕܐܝܟܢܐ ܕܙܒܢܝܢ ܢܦܠܝܢ ܥܠܝܗ ܟܡܝܪܘܬܐ ܘܚܢܝܩܘܬܐ ܘܡܥܒܪܢܐ ܗܘ ܡܚܕܐ ܡܢ ܚܕܘܬܐ ܘܚܘܡܐ ܘܚܕܘܬܐ ܠܐ ܪܓܝܠܬܐ. ܐܝܢܐ ܕܨܒܐ ܕܢܬܕܒܪ ܒܫܠܝܐ: ܢܬܩܢ ܢܦܫܗ.

Arab. 13. Lat. 25. Græcè Cod. 391. p.209. Cod. 605. p.124.

Sermo 14. *De solitariis. Quod tibi narro, cave, ne contemnas &c.* ܥܠ ܗܠܝܢ ܕܒܫܠܝܐ ܕܝܪܝܢ. ܡܕܡ ܕܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܬܫܘܛ.

Arab. 14. Græcè Cod. 391. pag.210. & Cod. 605. p.84. Latinè ferm.25.

Sermo 15. *Quomodo confidendum sit in Deo: & quem oporteat in eo confidere; quis verò imprudenter & indiscretè in eodem confidat. Est fiducia in Deum, quæ ex fide cordis oritur &c.*

ܠܐ

ܠܐ ܐܢܐ ܘܐܡܬܝ ܘܠܐ ܠܒܪܐ : ܡܘܕܥܢܢ ܗܘ
ܐܢܘܢ ܘܢܛܠܩܘܢ ܠܐ ܠܒܪܐ ܡܘܕܥܢܢ ܗܘ
ܘܡܫܠܡܢܢ ܡܬܛܠܩܐ ܡܘܠܐ ܫܡܝܢ . ܐܝܟ
ܐܡܬܝ ܘܠܐ ܠܒܪܐ ܡܢ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܘܠܥܠ .

Arab. 15. Lat. serm. 27. Græcè Codice 391. p.212. Cod. 605. p.86.

Sermo 16. *Quàm profit in solitudine, vacuum esse à negotiis: & quàm obsit menti tyronis ingressus, & egressus. Qui curarum plenus est, mitis & quietus esse nequit &c.* ܠܐ ܘܡܫܝܐ
ܡܢܝܚܐ ܒܫܘܠܡܐ ܡܫܬܥܢܝܢܘܬܐ ܘܡܢ
ܚܫܒܐ ܘܡܫܬܥܢܝܢ ܡܢܗܠܐ ܘܡܫܬܥܠܐ
ܒܫܘܠܡܐ ܡܢܘܢܐ . ܒܛܢܢܐ ܡܢ ܓܘ ܙܥܘܪܐ
ܘܢܦܫܐ ܡܢܝܐ ܡܫܬܥܠܝܐ ܠܐ ܡܫܬܥܣ .

Arab. 16. Græcè Cod. 391. pag.221. Cod. 605. p.90. Lat. serm. 30. Sermo autem vigesimus octavus, cujus initium: *Quum dilexerimus à mundo fugere, & peregrini fieri à mundanis &c.* est Joannis Sabæ Serm. 20. Vide suprà pag. 440.

Sermo 17. *De via, qua facilis ad Deum patet aditus, quamque ex vigiliarum nocturnarum labore quis deprehendit. Noli putare, ò homo, inter omnes Monachorum exercitationes vigiliis nocturnis quidquam præstantius esse &c.* في الطريق التي تدني من الله
تعالى الطاهرة للانسان من اعمال السهر الليلي .
لا تظن ايها الانسان انه في كل اعمال الرهبان شيا
يفضل على سهر الليل .

Lat. serm.31. Græcè Cod.391.p.222. Cod. 605. pag. 92.

Sermo 18. *De viribus peccati, & quid eas foveat, quid ve retundat: Nisi quis ex corde, ac sincerè consam peccati odio habeat &c.* ܠܐ ܐܢܫ ܗܘ
ܘܡܚܒܒܢܘܬܐ ܚܛܝܬܐ ܘܣܢܝܬܐ
ܘܚܠܡܝܢ ܡܬܬܢܨܒܐ ܘܚܠܡܝܢ ܚܛܝܬܐ.
ܒܠܒܐ ܘܡܢ ܟܠܗ ܡܫܬܘܕܐ ܢܦܫܐ
ܠܐ ܢܫ ܠܚܠܠܗ ܘܣܢܝܬܐ .

Arab. 18. & Græcè Cod. 391. p.230. & Cod. 605. p. 94. Latinè verò non exstat, sed ejus loco habetur sermo 32. qui neque in Syriacis nostris, neque in Arabicis exemplaribus legitur. Initium: *Si singulariter manes in cella tua, meditare semper super Psalmos &c.*

Sermo 19. *De custodia cordis. Ne te lateat &c.* ܠܐ ܢܗܘܐ ܟܣܝܐ .
ܠܐ ܢܛܠܩܐ ܟܣܝ ܒܚܣܝܪ .

Arab. 19. Latinè verò desideratur.

Sermo 20. *De effectibus Divini Amoris. Quoniam ex suis motibus, spiritum percipi suprà ostendimus &c.*
في افعال محبة الله . لاجل انه تكلمنـــا
في الاحساس بالروح من حركاتـــــــه .

Latinè serm.33.

Sermo 21. *De naturalibus virtutum proprietatibus. Religio mater est sanctitatis &c.* ܠܐ ܘܡܟܝܢܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܘܡܢܗܘܢ . ܚܣܝܢܘܬܐ ܐܡܐ ܗܝ
ܘܩܘܕܫܐ . Arab. 21. Lat. serm. 34. 35. Græcè Cod. 391. p. 243. Codice 605. p.100.

Sermo 22. *De Jejunio, & discretione. Quum frequentibus ad dexteram & sinistram tentotionibus pulsatus essem &c.* ܟܕ ܐܚܝܕܐ ܡܢܝܢܐ ܐܢܐ
ܠܐ ܢܫܐ ܒܢܨܝܢܐ ܡܘܫܚܠܐ .

Arab. 22. & Græcè Cod. 391. p. 262. & Cod.605. p.137. Latinè verò desideratur.

Sermo 23. *De silentio & quiete. Perpetuum silentium, & custodia quietis, ex his tribus causis oriuntur &c.*
في السكوت والهدو . ان الصمت دايمـــا وحفظ
السكون يحدثان من هذه الاسباب الثلثـــة .

Lat. serm. 36.

Sermo 24. *De motu corporis. Motus inferiorum membrorum corporis &c.*
في حركـــة الجســـد . ان حركـــة اعضا
الجســـم المتقـــــــاتلة .

Græcè Cod. 391. p. 266. Cod. 605. p.143. & Lat. serm.37.

Ser-

Sermo 25. *De variis tentationum modis. Virtutes invicem sibi succedunt &c.* في انواع التجارب المختلفة . ان الفضايل بعضها يخلف بعض ؛

Græcè Cod. 391. p. 268. Cod. 605. p. 144. Lat. ferm. 38. 39. 40.

Sermo 26. In idem argumentum. *Tentationes autem, quæ ex permissione Dei accidunt &c.* فاما التجارب الواردة من تخلية الله تعالى .

Lat. ferm. 41. 42. 43.

Sermo 27. *De variis exercitationum gradibus. Exercitatio corporalis in solitudine, mundat corpus à sordibus, quæ in ipso sunt &c.*

ܦܘܠܚܢܐ ܓܘܫܡܢܝܐ ܕܒܝܚܝܕܝܘܬܐ. ܡܕܟܐ
ܦܓܪܐ ܡܢ ܚܘܠܛܢܐ ܕܥܡܗ
ܡܢ ܗܝܘܠܐ ܕܒܗ.

Arab. 27. Græcè Cod. 391. pag. 271. Cod. 605. p. 148. Lat. ferm. 44. 45. 46.

Sermo 28. *De puritate corporis & animæ. Puritas corporis, est munditia à sordibus carnis &c.* في طهارة الجسد والنفس اما طهارة الجسد فالنقا من دنس اللحم .

Lat. ferm. 47.

Sermo 29. *De Fide, & Pœnitentia. Fides est ostium arcanorum &c.*

ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܬܝܗ ܬܪܥܐ ܕܐܪ̈ܙܐ.

Arab. 29. Lat. 48. & Græcè Cod. 391. p. 276. & Cod. 605. p. 154.

Sermo 30. *Quotuplex sit gradus Scientiæ, & Fidei. Est scientia, quæ fidem præcedit, & est scientia, quæ ex fide gignitur &c.* ܕܕܪ̈ܓܐ ܕܝܕܥܬܐ

ܐܝܬ ܝܕܥܬܐ ܕܩܕܡܐ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܘܐܝܬ
ܝܕܥܬܐ ܕܝܠܝܕܐ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ. ܐܝܬ ܝܕܥܬܐ ܕܡܬܝܠܕܐ
ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ: ܘܐܝܬ ܝܕܥܬܐ ܕܡܢ
ܗܝܡܢܘܬܐ ܡܬܝܠܕܐ:

Arab. 30. Lat. ferm. 49. 50. & Græcè Codice 391. pag. 276. & Codice 605. p. 156.

Sermo 31. *Consilia admodum proficua. Nullus est bonus motus, nisi ex superno munere in cor defluat &c.*

ܡܠܟܐ ܡܥܕܪܢܐ ܣܓܝܐܐ. ܠܝܬ
ܙܘܥܐ ܛܒܐ ܕܠܐ ܡܢ ܡܘܗܒܬܐ
ܕܡܢ ܠܥܠ ܡܬܪܕܐ ܠܠܒܐ.

Arab. 3. Græcè Cod. 391. pag. 277. & Cod. 605. p. 158. & Lat. ferm. 51. & 52. Hactenus in Bibliotheca Patrum in libro, qui *de mundi contemptu* infcribitur. Sermo autem quinquagesimus tertius, qui postremo loco in eadem Bibliotheca legitur, incipitque, *Hic est ergo sobrius & Deo amabilis, non respicere oculis hinc inde &c.* quique in Cod. Græco Vaticano 391. pag. 219. & Codice 605. pag. 108. Isaaco Ninivitæ tribuitur, non est Isaaci nostri, sed Joannis Sabæ, ut suprà notavi pag. 437.

Sermo 32. *De motibus Angelicis, qui ad animæ profectum ex Divina providentia spiritualiter in nobis exoriuntur. Primus motus, qui ex Divina miseratione homini accidit, animamque ad vitam trahit &c.* ܥܠ

ܙܘ̈ܥܐ ܡܠܐܟܝ̈ܐ ܕܠܡܘܬܪܢܐ
ܕܢܦܫܐ ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܪܘܚܢܐܝܬ
ܠܘܬܢ ܡܬܬܙܝܥܝܢ. ܙܘܥܐ ܩܕܡܝܐ ܕܡܢ
ܪܚܡܐ ܐܠܗܝܐ ܠܒܪܢܫܐ ܡܛܐ
ܘܠܢܦܫܐ ܠܘܬ ܚܝ̈ܐ ܢܓܕ:

Arab. 32. & Græcè Cod. 391. p. 282. & Cod. 605. pag. 165. ubi in duos fermones dividitur.

Sermo 33. *De lucis, ac tenebrarum mutationibus, quæ animæ semper accidunt. Contemplemur nosmetipsos, carissimi, tempore officii, & precum &c.*

ܥܠ ܫܘܚܠܦܐ ܕܢܘܗܪܐ ܘܚܫܘܟܐ
ܕܗܘܝܢ ܒܢܦܫܐ ܐܡܝܢܐܝܬ. ܢܚܙܐ
ܢܦܫܢ ܐܚ̈ܝ ܒܥܕܢܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܘܕܨܠܘܬܐ:

Arab. 33. Græcè Cod. 391. pag. 283. & Cod. 605. pag. 167.

Sermo 34. *De Zelotypia. Vir zeloty-*

lotypus quietam mentem habere nequit. ܕܰܘܝܳܐ ܠܰܗܢܳܐ ܠܳܐ ܡܫܟܚ ܩܢܶܐ ܬܪܥܝܬܐ ܫܠܝܬܐ.

Arab. 34. Græcè Cod. 391. pag. 284. & Cod. 605. pag. 168.

Sermo 35. *De pravis cogitationibus, quæ ob præcedentem negligentiam, etiam nolenti subrepunt. Pravæ cogitationes, quæ nolentem invadunt &c.* في الافكار الردية الحادثة كرها من قبل التواني الكاين قبلها . الافكار الردية الحادثة من غير الارادة .

Græcè Cod. 391. p. 288. & Cod. 605. pag. 174.

Sermo 36. *De iis, qui se stultos & insipientes fingunt. Operatio, quæ ex corde procedit, exteriorum est vinculum membrorum &c.* في الذين يتحزاون بزي الحماقة ويتظاهرون بها . ان عمل القلب رباط الاعضا البرانية .

Sermo 37. *De Bonitate Dei. Noli Deum justum appellare, si justitia ejus in tuis operibus haud relucet &c.* في صلاح الله تعالى . لا تدعى الله تعالى عادل لان عدله غير معروف في اعمالك .

Sermo 38. *De Patientia. Quo magis hunc mundum quis spernit &c.* ܟܡܐ ܕܡܣܬܪܩ ܐܢܫ ܠܥܠܡܐ ܗܢܐ ܕܫܠܝܐ ܒܥܠܡܐ.

Arab. 38. Græcè Cod. 391. pag. 304. & Cod. 605. pag. 198.

Sermo 39. *De solitaria Vita. Dilige silentium, Frater &c.* على سيرة السكوت . حب السكوت يا اخي .

Sermo 40. *Ad Fratrem silentii amatorem. Quoniam novi te silentii amatorem esse &c.* ܠܐܚܐ ܕܪܚܡ ܫܠܝܐ. ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܕܪܚܡ ܐܢܬ ܫܠܝܐ:

Arab. 40. Græcè Cod. 391. pag. 272. & Cod. 605. pag. 150.

Sermo 41. *Responsio ad interrogationem cujusdam Fratris percontantis, cur Monachi vitam Anachoreticam eligant, quum Dominus misericordiam*, hoc est, vitam activam aliisque proficuam *prætulerit? Rectè ex Evangelio similitudinem attulisti &c.* ܦܘܢܝܐ ܕܠܘܬ ܐܚܐ ܕܫܐܠ ܕܡܛܠ ܡܢܐ ܒܚܪܝܢ ܝܚܝܕܝܐ ܫܠܝܐ... .

Arab. 41. & Græcè Cod. 391. p. 347. & Cod. 605. pag. 281.

Sermo 42. *Qua ratione suas quis actiones componere queat. Pænitentia est janua vitæ &c.* في انواع التدابير التي بها يقتني الانسان ترتيب حسن لذاته . التوبة هي باب الحياة .

Sermo 43. *Unde oriatur in anima sensus spiritualis, & quousque progrediatur. Est & alius spiritualis sensus, qui ex meditatione gignitur &c.* من اين يولد في النفس الحس الروحاني والى اين ترتفع منزلته . ثم حس روحاني يولد من الهذيذ .

Sermo 44. *Responsio ad quendam. Quæsitum tuum, frater carissime, non unicuique convenit, sed iis dumtaxat, qui arcana Spiritus percipiunt &c.* مسالتك ايها الاخ الحبيب ليس تليق لكل احد بل للذين لهم سر الروح .

LIBER IV. Operum Isaaci. Sermo 1. *Capita scientiæ*, seù Apophthegmata. Primum, *Vitæ Anachoreticæ principium est, in eremum secedere, nullisque hominum, aut rerum sæcularium curis teneri &c.* في روس المعرفة . اول مبادي سيرة تدبير المتوحدين هي التجرد بالسكون وعدم ارتباط بانسان او بامر ما .

Sermo 2. *De diversis cogitationum speciebus. Cogitatio, quæ in proximi defectus, ac fragilitatem semper fertur &c.* في تغيير انواع الافكار . الفكر الذي على الدوام يفحص ضعف وعجز قريبه .

Græcè Cod. 605. pag. 184.

Ser-

Sermo 3. *De agnitione veritatis. Qui continuam sibi vim infert &c.* في ميزة معرفة الحق . الانسان الذي يغصب ذاته دايما :

Græcè Cod.605. pag.185.

Sermo 4. *De tenebris, quæ aliquando Anachoretis in solitudine accidunt. Quum tenebræ accidunt, metanææ frequentandæ tibi sunt &c.* على الظلام المحزن الحادث في المكون على الذين بتدبير المعرفة يتدبرون . في وقت الظلام اكثر من كل شي ضرب المطانيات .

Sermo 5. *Apophthegmata. Deus verè est pater rationalium &c.* الله هو بالحقيقة ابي الناطقين .

Hactenus in Cod. Arab. Nitr. XX. Quæ sequuntur, ex Codicibus Syriacis Nitriensibus XXI. & XXII. desumpta sunt.

Sermo 6. *Quot modis incorporeas mentes humana natura percipere queat. Omnes subtiles, unionisque expertes naturæ &c.* ܒܟܡܐ ܦܘܪ̈ܫܢܐ ܡܬܡܨܝܐ ܣܝܒܪܬܐ ܘܠܐ ܓܘܫܡܢܝܐ ܠܡܪܓܫܘ ܐܢܫܝܐ. ܟܠ ܟܝ̈ܢܐ ܩܛܝ̈ܢܐ ܕܠܐ ܡܬܚܠܛܝܢ ܡܫܡܫܢܝܬܐ.

Græcè Cod. 391. pag. 238. & Codice 605. pag. 130.

Sermo 7. *De variis exercitationum sapientis Ascetæ modis. Quum omnis sapientia ex Deo sit &c.* ܥܠ ܫܘܚܠܦܐ ܕܐܢܫܝܢ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܚܟܝܡܬܐ ܕܡܕܒܪܢܐ. ܟܕ ܟܠ ܚܟܡܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܝ.

Sermo 8. *Quonam in certamine multus labor sit, & labendi periculum. Pravæ cogitationes superari nequeunt &c.* ܥܠ ܕܐܝܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܥܡܠܐ ܣܓܝܐܐ ܘܣܘܟܢܐ ܕܡܦܘܠܬܐ. ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܡܚܫܒ̈ܬܐ ܒܝ̈ܫܬܐ.

Sermo 9. *De differentia motuum Scientiæ. Pusillanimitas signum est desperationis &c.* ܥܠ ܦܘܪܫܢܐ ܕܙܘ̈ܥܐ ܕܝܕܥܬܐ: ܙܥܘܪܘܬ ܢܦܫܐ ܐܬܐ ܗܝ ܕܦܣܩܬ ܣܒܪܐ.

Græcè Cod. Regio-Alexandrino 23. pag. 102.

Sermo 10. *Discrimina Tentationum. Tentationes, quæ sub Patrum disciplina constitutis accidunt &c.* ܦܘܪ̈ܫܢܐ ܕܢܣܝ̈ܢܐ. ܢܣܝ̈ܘܢܐ ܕܓܕܫܝܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܬܚܝܬ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ.

Sermo 11. In idem argumentum. *Omnes calamitates ac tribulationes, quibus haud conjuncta est patientia, dupliciter animum cruciant &c.* ܬܘܒ ܕܝܠܗ. ܟܠ ܐܘܠܨܢܐ ܘܐܘܠܨܢܐ ܕܠܐ ܡܣܝܒܪܢܘܬܐ ܐܝܬ ܥܡܗܘܢ ܥܦܐܦ ܢܦܫܐ.

Sermo 12. *De curis sæculi. Noli existimare, eum, qui corporeis rebus tenetur, libertatem coram Deo per orationem habere posse &c.* ܠܐ ܬܣܒܪ ܠܟ ܕܡܬܡܨܐ ܕܒܨܠܘܬܐ ܢܩܢܐ ܦܪܗܣܝܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܐܝܢܐ ܕܐܣܝܪ ܒܓܘܫܡܢܝܬܐ.

Sermo 13. *De iis, qui ad Deum accedere conantur, cunctosque vitæ suæ dies scientiarum studio impendunt. Frater quidam diversas sententias in cellæ suæ tabulis descriptas tenebat &c.* ܥܠ ܗܢܘܢ ܕܡܬܩܪܒܝܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܘܡܫܡܠܝܢ ܝܘܡ̈ܬܐ ܕܚܝܝ̈ܗܘܢ ܒܝܘܠܦܢܐ ܕܝ̈ܕܥܬܐ. ܐܚܐ ܚܕ ܡܟܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܠܘ̈ܚܐ ܕܩܠܝܬܗ ܦܬܓ̈ܡܐ ܡܫܚܠܦܐ.

Græcè Cod. 391. p.241. & Cod.605. pag.135.

Sermo 14. *De amore Dei. Verus est Domini sermo, nequit homo amorem Dei cum sæculi amore conjungere &c.*

ܥܕܢܐ ܡܫܠܡܘ ܘܕܢܝ ܘܠܐ ܡܬܪܓܫ ܐܢܫ
ܟܕ ܣܟܠ ܘܒܠܒܐ ܠܡܫܝܚܐ ܡܫܬܒܚ
ܘܠܐܠܗܐ. Græcè Cod. 391. p. 301. & Cod. 605. p. 203.

Sermo 15. *Quod ex cogitationibus, quæ in ipso moventur, conditionem suam quis percipere queat. Quandiu quis negligens est, horam mortis formidat &c.* ܠܐ ܗܘ ܕܝܢ
ܡܢ ܡܚܫܒܬܐ ܕܡܬܬܙܝܥܢ ܒܗ ܡܬܝܕܥܐ
ܐܝܟ ܕܠܒܗ ܡܫܡܠܝܐ ܩܐܡ . ܟܡܐ ܕܐܢܫ
ܣܟܠ ܘܐܬܡܗܝܢ ܒܦܫܝܩܘܬܐ .
ܡܢ ܫܥܬܗ ܕܡܘܬܐ ܕܚܠ .
Græcè Cod. 391. p. 310. & Cod. 605. pag. 109.

Sermo 16. *De vigiliis nocturnis. Quum ad officium, Deo opitulante, in vigilia implendum surgere decernis, age, quæ tibi dicam. Flecte genu de more; mox surge &c.* ܥܠ ܫܗܪܐ
ܕܠܠܝܐ . ܡܐ ܕܩܡܬ ܕܬܫܡܫ ܐܢܬ
ܘܐܬܩܝܡ ܠܡܫܡܠܝܘܬܐ ܫܡܫܘܬܟ
ܒܥܘܕܪܢܗ ܕܡܪܢ ܒܫܗܪܐ ܐܡܪ ܕܐܡܪ ܐܢܐ
ܠܟ. ܣܝܡ ܒܘܪܟܐ ܐܝܟ ܥܝܕܐ ܘܩܘܡ.
Græcè Cod. 391. p. 343. & Cod. 605. pag. 251.

Sermo 17. Responsio ad quatuor interrogationes. Prima: *Interrogatus fuit à quodam, quando confidere quis possit, se peccatorum veniam obtinuisse.* ܐܫܬܐܠ ܡܢ ܐܢܫ ܐܡܬܝ
ܡܬܬܟܠ ܐܢܫ ܕܐܫܬܒܩ ܠܚܛܗܘܗܝ
ܘܫܘܒܩܢܗܘܢ. Secunda: *Interrogavit Discipulus, undenam percipit homo, se à Spiritu sapientiam accepisse.* ܫܐܠܗ ܬܠܡܝܕܐ : ܡܢ ܐܝܟܐ ܡܬܝܕܥ
ܠܒܪܢܫܐ ܕܩܒܠ ܚܟܡܬܐ ܡܢ ܪܘܚܐ .
Tertia: *Idem senex interrogatus fuit aliquando, quid sit Pœnitentia &c.* ܘܐܫܬܐܠ ܗܘ ܗܘ ܣܒܐ ܚܕ ܙܒܢ
ܬܝܒܘܬܐ ܘܡܢܐ ܗܝ ܡܟܝܟܘܬܐ .
Quarta: *Interrogavit Discipulus: Si Deus bonus est, cur ergo istbæc creavit: peccatum, scilicet, gehennam, mortem, & Diabolum?* ܫܐܠܐ
ܘܐܠܗܐ ܐܢ ܛܒ ܗܘ ܠܡܢܐ ܗܟܝܠ ܗܠܝܢ ܒܪܐ :
ܚܛܝܬܐ ܓܗܢܐ ܘܡܘܬܐ : ܘܣܛܢܐ
ܘܓܗܢܐ ܘܡܘܬܐ ܘܣܛܢܐ .

Sermo 18. *Epistola ad quendam Monachum. Jucunda sunt, quæ pro bono perferuntur adversa &c.*
ܒܣܝܡܢ ܐܘܠܨܢܐ ܕܡܬܝܒܠܝܢ ܡܛܠ ܛܒܬܐ .
Græcè Cod. 391. p. 234. & Cod. 605. p. 96. Hucusque in Codicibus Syriacis: in quibus pars Operum Isaaci dumtaxat legitur, ut indicat amanuensis Cod. Nitr. XXI. pag. 145. in hæc verba: ܫܠܡ ܒܥܘܕܪܢܗ
ܕܡܫܝܚܐ ܡܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܟܬܒܐ
ܕܡܠܦܢܘܬܗ ܕܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܝܚܝܕܝܐ .
Explicit Christi ope Pars prima doctrinæ Mar Isaac Monachi: Septem enim Partibus totam ejus doctrinam comprehendi, ex Sobensi indicavimus suprà p. 446. Quæ sequuntur, in Græcis Codicibus extant.

Sermo 19. *De Amore Dei. Amor natura est fervidus.* ἡ ἀγάπη θερμή ἐστι τῇ φύσει. Cod. 391. pag. 243. & Cod. 605. pag. 99.

Sermo 20. *De pura oratione. Quemadmodum tota vis legum & mandatorum &c.* Καθώσπερ πᾶσα ἡ δύναμις τῶν νόμων, καὶ τῶν ἐντολῶν. Codice 391. pag. 230. & Codice 605. pag. 124.

Sermo 21. *Epistola ad S. Simeonem Thaumastoritam. Epistolam tuam, Sancte, non verbis exarasti, sed tuam erga nos dilectionem in ea tamquam in speculo depinxisti &c.* ἡ ἐπιστολή σου ἅγιε, οὐχ λόγοι ἐγκεχαραγμένοι εἰσὶν ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην σου τὴν πρὸς ἡμᾶς ὡς ἐν ἐσόπτρῳ ἐζωγράφησας.

Cod.

Cod. Vatic. 391. p. 349. & Cod. 605. p. 256. Exſtat etiam in Codice Regio-Alexandrino 23. p. 147. ſub hoc titulo: Ἐπιστολὴ μεγάλη πρὸς τὸν Ἀββᾶν Συμεὼν, τὸν ἀπὸ Καισαρείας, *Epiſtola magna ad Abbatem Simeonem Cæſareenſem*: Sed haud dubium, quin τὸν ἀπὸ Καισαρείας pro τὸν ἐν θαυμαστῷ ὄρει obrepſit; ut habent emendatiores Codices: Syrus quippe fuit Simeon Thaumaſtorita, nec ex urbe Cæſarea oriundus, teſtibus Evagrio, & Nicephoro loc. cit.

De Auctore Libri, qui inſcribitur, *De Cauſa Cauſarum*.

Denique exſtat in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Urbe *Liber ms. Syriacus*, in IX. Tractatus diviſus, ſub hoc titulo: ܟܬܒܐ ܓܘܢܝܐ ܠܟܠ ܥܡ̈ܡܝܢ : *Liber generalis ad omnes Gentes*, ſeù, ܥܠ ܥܠܬܗ ܕܟܠ ܥܠ̈ܠܢ : *De cauſa omnium Cauſarum*, quem ex pervetuſto exemplari deſcripſit Romæ Joſeph filius David Maronita ex oppido Basluchit montis Libani anno Domini 1628. non tamen integrum, ſed uſque ad caput quartum Tractatus ſeptimi. Agit in eo Anonymus Auctor de iis, quæ homini ſcienda maximè ſunt, nimirùm, de veritate, & mendacio: de Deo Uno & Trino: de creatione & gubernatione mundi: de ſæculo ſpirituali, & ſenſibili: de homine: de opere ſex dierum: de mundo, & cœlo: de Paradiſo, & Gehenna: de propagatione generis humani: de variis hominum conditionibus, & ſectis &c. Incipit ab hac Divini Numinis invocatione: ܐܠܗܐ ܡܬܡܘܡܢܐ ܗܘ

ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܢ ܥܠܡ ܘܠܐ ܫܘܪܝ

ܘܐܝܬܘܗܝ ܐܡܝܢܐܝܬ ܡܫܡܠܝ ܐܟܚܕܐ

ܘܠܐ ܫܘܚܠܦ ܡܢܝܢ .

Sempiterne Deus, qui ſine principio ab æterno eras, & ſemper abſque mutatione exiſtis &c. Deinde Præfationem his verbis inchoat: ܠܟܠܗܘܢ

ܠܥܡ̈ܡܐ ܘܐܢܫܐ ܡܥܡܪ̈ܐ ܐܚ̈ܐ ܘܐܚ̈ܝܢܐ :

ܫܠܡܐ ܘܫܝܢܐ ܠܟܠ ܦܠܚܝ ܩܕܡ

ܡܢܗ ܘܫܠܡܐ ܫܪܝܪܐ ܗܘ .

Omnibus gentibus, quæ ſub cælo ſunt, fratribus, & cognatis &c. Pax, & tranquillitas à Domino veræ pacis &c. Et hujus quidem Libri Iſaacum noſtrum Ninivitam auctorem eſſe, affirmat Naironus Evopl. Par. 3. p. 365. & 368. additque, eundem Ephræmi Diſcipulum fuiſſe, quod ſupra rejecimus. Kirkerius verò circa medium Epiſtolæ parænecticæ præfixæ Libro de Obeliſco Pamphiliano, ubi Auctores, quibus in eo opere concinnando uſus fuerat, enumerat, ſeniorem quendam Iſaacum ejuſdem Libri ſcriptorem commemorat, quem ineunte ſæculo quarto Ninivitarum Eccleſiam rexiſſe, & Concilio Nicæno interfuiſſe ſcribit. Quo id fundamento afferat, aut unde nobis antiquiſſimum hunc Ninivitarum Epiſcopum eruerit, nondum didici: nullum enim hactenus ejus veſtigium, nullam apud Latinos Græcos, Syros've Scriptores memoriam deprehendere licuit. Scio ſanè, laudatum Opus *de Cauſa omnium Cauſarum*, licet in ms. Codice Collegii Maronitarum anonymum ſit, *Iſaaco* tamen à pleriſque adſcribi: Sic enim de illo ſenſit inter cæteros Anonymus ille Syrus, ſeù quiſquis eſt Auctor Catalogi Librorum Chaldæorum pro Vaticana noſtra Bibliotheca comparandorum, qui Codice ms. Lat. Vaticano 6429. p. 133. hanc notam appoſuit: *Sancti Iſaac Liber Cauſæ Cauſarum*. At de quonam Iſaaco ibi ſermo ſit, de noſtro'ne, an de altero, non ſatis liquet; neque ego rem adeò obſcuram auſim definire. Conjecturas dumtaxat hic proferam, quibus probabilius eſſe videtur, Auctorem illius Codicis à noſtro Ninivita differre. Sic enim ille de ſeipſo in Præfatione ad omnes Gentes, ſcribit: ܐܢܐ ܚܪܫܐ ܕܦܠܚܝ

ܩܘܪܒܐ

[illegible]

[illegible]

Frater minimus omnium vestrum, & membrum exiguum generis humani, cognatione vobis omnibus affine, homo infirmus ex urbe Edessa Mesopotamiæ, quæ sita est in summo medio inter magna flumina Euphratem, & Tigrim. Ego verò minimus fratrum vestrorum, ut ut res se habuerit, vocatus fui ad gradum primatus populi. An autem id acciderit ex Dei voluntate, aut hominum consilio, ille novit qui omnia novit: ipsi laus. Mansique in hoc officio primatus populi mei triginta circiter annos, quibus tentatus fui in multis, & ingentes perpessus sum molestias, atque tribulationes multas, & ærumnas, & vexationes in conversatione perturbantis, atque obtenebrantis sæculi, quas videlicet perpeti solent Præsules populi, & Pastores à grege, & populo ipsis subdito. Postquam autem sæpius lapsus surrexissem, & passus tentatusque fugissem, & secessissem, iterùm vocatus redii. Victus autem fui à fluctuatione sæculi: & cogitabam, nisi omninò fugerem, meque à sæculo omnique ejus commercio perfectè segregarem, animam meam obtenebratum iri, & intellectum meum obcæcandum fore, meque
à vera

à vera vita periturum. At rursùs me ipsæ meæ cogitationes revocabant; quum anceps trepidarem, ne hæc cogitatio foret secundùm vim veritatis, ne've postquam secessissem, adhuc exagitarer aut ab amore hominum, aut vi, aut tentatione superatus ad sæculum redirem. Hisque cogitationibus summoperè angebar, atque bonum Dominum orabam, qui suarum creaturarum curam gerit, ut cogitationes meas figeret in iis, quæ illi placuissent, suntque secundùm voluntatem ejus, atque animam meam adjuvant, meque perductura essent ad lumen scientiæ veritatis. Tunc verò cogitationes meæ ad fugam, & secessum à sæcula firmiter conversæ sunt: insuper etiam atque etiam, vehementerque adjutus sum, & confortatus certusque factus sum, esse cogitationem istam à Deo immissam. Ceterùm per illud ipsum tempus auctæ sunt adversùs me tentationes variæ & acerbissimæ &c. Pergit describere molestias & incommoda, quibus tandem victus, in montem secessit, ubi solitariam vitam cum duobus, tribus've Monachis se suscepisse tandem concludit. Quæ omnia à Ninivita nostro Isaaco abhorrent. Noster enim ex Ninive urbe oriundus fuit; ille ex Edessa: noster Ninivitis, ille Edessenis Episcopus præfuit. Noster solitudinis dumtaxat amore ductus, nullisque civium persecutionibus vexatus, quam, prima ordinationis suæ die ob duorum litigantium factum ex urbe meditatus fuerat fugam, paulò post exequutus, in Scetensem eremum se recepit, ubi & vita functus est; Ille verò exactis in Episcopatu triginta annis, ejectus fuit, & mox revocatus: deinde quum gravissimas persecutiones, depravatosque civium mores ferre nequiret, Sedem iterùm relinquens, in proximos Edessæ montes secessit, ubi & laudatum Codicem dictavit. Demùm ab Isaaco etiam Ephræmi discipulo, & à cognomine Presbytero Antiocheno eum diversum esse, Episcopalis dignitas, qua ipse fulsisse dicitur, satis clarè demonstrat: uterque enim Isaacus merus Presbyter decessit.

CAPUT XXXV.

Abraham Nephtarenus.

BRAHAM Monachus ex loco Mesopotamiæ *Nephtar* 1 oriundus, sexto in septimum vergente sæculo claruit, ut indicare videtur Sobensis in Catalogo pag. 91. ubi ipsum post *Interpretem Turcarum*, & ante *Joannem Bar-Frangaje*, seù Maronem, ejusdem sæculi Scriptores collocat. Ejus memoriam colunt Syri die 13. Martii, ut in Kalendario Cod. Syr. Vat. 25. & 26. his verbis: ܕܐܒܐ ܐܒܪܗܡ ܢܦܬܪܝܐ *Abbatis Abraham Nephtareni*: ubi & ab utroque celeberrimo Abrahamo distinguitur, nimirùm à *Scetensi* Siſois Discipulo & Agathonis Socio, de quo in Apophthegmatibus Patrum Cotelerianis pag. 395. 607. 666. & 767. & à *Chiduncnsi* S. Ephræmi discipulo, cujus meminit Sozomenus lib. 3. cap. 16. & Nicephorus lib. 9. cap. 14. Hujus enim Abrahami mentio fit in eodem Kalendario die 24. Octobris; Scetensis verò die 21. Maji.

De ejus scriptis hæc Sobensis loc. cit. ܐܒܪܗܡ ܢܦܬܪܝܐ ܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ ܡܫܡܠܝܐ

NOTA.

1 *Nephtar*. Aliis *Nephrat* dicitur, ut in Cod. Nitriensi 18. vel *Netphar*, ut apud Sobensem in Catalogo. Est & *Nephtar* lib. 2. Machabæorum cap. 1. vers. 36. quod tamen non urbis, aut oppidi nomen est, sed putei, ubi sacer ignis à Sacerdotibus Hebræorum, Babylonem transmigraturis, absconditus fuerat: pro quo Syriaca versio habet *Gu-Nephtar*, hoc est, *Puteus Purificationis*, ut Latinus Interpres Hebraicam vocem reddidit.

ܐܒܪܗܡ ܢܬܦܪܝܐ ܣܝܡܐ ܡܫܚܠܦܬܐ

Abraham Netpharenus varias habet compositiones. Exstant Sermones octo in Codicibus Nitriensibus 18. 19. & in Codice nostro Syriaco 6. qui

ܥܠ ܕܘܒܪܐ ܕܝܚܝܕܝܘܬܐ :

De Monastica Institutione inscribuntur; sunt autem omnes ascetici, & adhortatorii, quorum initia accipe.

1. *Quoniam novi propositum tibi esse ad vitam incedere, stratamque a Domino nostro viam terere &c.*

ܡܛܠ ܕܝܕܥܬ ܕܨܒܝܢܟ ܠܡܗܠܟܘ ܠܚܝܐ ܘܠܡܕܪܫ ܫܒܝܠܐ ܕܕܪܫܗ ܡܪܢ .

Cod. Nitr. 18. p. 214. Codice nostro Syriaco 6. pag. 282. & Cod. Nitr. 19. p. 172. ubi in fine ejusdem Sermonis, fragmentum ex septima Macarii Alexandrini Epistola continua Oratione subjungitur, in hæc verba:

ܐܢ ܩܐܡ ܐܢܬ ܐܢ ܡܬܟܦܦ ܐܢܬ ܐܢ ܒܪܟ ܐܢܬ ܒܨܠܘܬܐ ܒܪܟܐ : ܪܥܝܢܟ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܬܪܘܨ .

Sive stes, seu te inclines, seu genu in oratione flectas, mentem tuam ad Deum dirige &c.

2. *Compertum tibi arbitror, Frater, eum qui longinquo itineri se committere constituit, se primùm explorare; tùm verò comites quærere eos, cum quibus valeat simul incedere &c.*

ܡܣܬܒܪ ܠܝ ܕܝܕܥ ܐܢܬ ܐܚܝ ܕܡܢ ܕܨܒܐ ܕܢܪܕܐ ܐܘܪܚܐ ܪܚܝܩܬܐ : ܒܩܕܡܝܐ ܢܦܫܗ ܒܩܐ : ܘܗܝܕܝܢ ܢܒܥܐ ܠܗ ܚܒܪܐ ܕܥܡܗܘܢ ܢܫܟܚ ܕܢܪܕܐ .

Cod. Nitr. 18. p. 216. Nitriensi 19. p. 176. & Syr. nostro 6. p. 283.

3. *Continuò memineris promissionis tuæ, ne in socordiam incidas. Designatum tibi scopum intuere, ne aberres &c.* ܥܕܡܐ ܠܡܘܠܟܢܟ ܠܐ ܬܬܡܪܚ ܕܠܐ ܬܦܠ ܒܡܡܝܢܘܬܐ . ܚܘܪ ܒܢܝܫܐ ܕܣܝܡ ܠܟ ܕܠܐ ܬܛܥܐ .

Cod. Nitr. 18. p. 218. Nitriensi 19. p. 184. & Syr. 6. p. 284.

4. *Exhibe formam novi seculi in conversatione tua in hoc seculo, & exprime imaginem regni in tuo spiritu-ali homine &c.* ܚܘܝ ܕܡܘܬܐ ܕܥܠܡܐ ܚܕܬܐ ܒܕܘܒܪܟ ܕܒܥܠܡܐ ܗܢܐ : ܘܨܘܪ ܨܠܡܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܒܪܢܫܟ ܪܘܚܢܝܐ .

Cod. nostro Syr. 6. p. 285.

5. *Amor hujus seculi Deum provocat ad iram, quia mentem in errorem abducit, & visum hebetat &c.* ܪܚܡܬܗ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ ܡܪܓܙܐ ܠܐܠܗܐ ܡܛܠ ܕܠܗܘܢܐ ܠܛܘܥܝܝܐ ܡܦܢܝܐ ܘܠܚܙܘܐ ܡܚܫܟܐ .

Cod. Syr. 6. p. 286. & Cod. Nitriensi pag. 179.

6. *Qui ad exitum vitæ pervenerunt, iis supervacaneæ videntur res codicum & voluminum, hoc est, libros conscribere &c.* ܠܐܝܠܝܢ ܕܡܛܘ ܠܡܦܩܬܐ ܕܚܝܐ ܣܘܥܪܢܐ ܕܟܬܒܐ ܘܕܦܢܩܝܬܐ ܡܬܚܙܝܢ ܕܝܬܝܪܐ ܐܢܘܢ . ܗܢܘ ܕܢܟܬܒܘܢ ܟܬܒܐ .

Cod. Syr. 6. p. 287.

7. *Ingens est opus veritas: Lux est tenebrarum expers. Ante omnia opera tua posside veritatem, & ante omnes actus tuos posside fidem &c.* ܪܒܐ ܗܘ ܥܒܕܐ ܫܪܪܐ . ܢܘܗܪܐ ܗܘ ܕܠܐ ܚܫܘܟܐ . ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܝܟ ܩܢܝ ܫܪܪܐ : ܘܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܣܘܥܪܢܝܟ ܩܢܝ ܗܝܡܢܘܬܐ .

Cod. Syr. 6. p. 288.

8. *Munda cor tuum, & cogitationes tuas demitte. Quamquam peccatum exueris, ne tibi plaudas ante exitum tuum &c.* ܕܟܝ ܠܒܟ ܘܡܚܫܒܬܟ ܡܟܟ . ܐܦܢ ܫܠܚܬ ܚܛܝܬܐ : ܠܐ ܬܫܬܒܗܪ ܩܕܡ ܡܦܩܬܟ .

Cod. Nitr. 19. p. 181.

CA-

CAPUT XXXVI.

Georgius Episcopus Tagritensis.

I. Georgii Tagritensis ætas, & scripta.

GEORGIUS Tagritensium Episcopus scripsit pro Chalcedonensi Concilio & duabus Christi naturis, *Epistolam unam ad Monachos S. Matthæi*, quod Cœnobium juxta Niniven urbem situm est: nec non *Librum unum ad Christophorum adversùs Probum, & adversùs Joannem Grammaticum* Alexandrinum, cognomento Philoponum. Claruit circa annum Christi 580. Auditores habuit Constantinum, & Leonem, utrumque Charrarum, seu Haran in Mesopotamia Episcopum.

II. Citatur, & impugnatur ab Elia Jacobitarum Episcopo.

Hujus Auctoris notitiam hausi ex Codice Syriaco Vaticano 24. in quo exstat Epistola Apologetica Eliæ Jacobitarum Episcopi ad laudatum Leonem Charrarum Antistitem, ubi inanes adducit rationes, cur ex fide Chalcedonensium, hoc est, Orthodoxorum, ad sectam Monophysitarum transiisset. In ea siquidem Epistola Elias Georgii nostri sæpè meminit: & quidem cap. 3. fol. 3. eum Constantini, & Leonis Præceptorem vocat, in hæc verba: ܐܦ ܓܝܪ ܡܠܦܢܐ ܕܝܠܗ ܘܕܝܠܟ : ܟܕ ܓܝܪ ܓܝܘܪܓܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܛܓܪܝܬ ܗܟܢܐ ܐܡܪ .

Georgius quoque hujus (hoc est, Constantini) *magister, imò & tuus; sic enim eum appellare fas est &c.* Mox scripta ejus, ætatemque prodit fol. 4. inquiens: ܒܐܓܪܬܐ ܓܝܪ ܕܠܘܬ ܕܝܪܝܐ ܕܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܡܬܝ ܕܟܬܒ ܗܘ ܕܠܘܩܒܠܗ ܡܫܕܪܐ ܗܘܬ ܡܢ ܗܢܘܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪ :

ܟܬܒܐ ܕܝܢ ܕܠܘܬ ܟܪܝܣܛܘܦܘܪܘܣ ܕܒܗ ܦܫܩ ܗܘ ܫܘܐܠܐ ܕܐܬܬܘܣܦܘ ܠܘܩܒܠܟܘܢ ܡܢ ܝܘܚܢܢ ܓܪܡܛܝܩܐ ܦܝܠܘܦܘܢܘܣ ܘܡܢ ܦܪܘܒܘܣ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܒܦܘܫܩܐ ܕܩܦܠܐܘܢ ܗܘ ܕܚܡܫܐ ܕܦܝܠܘܦܘܢܘܣ ܗܟܢܐ ܐܡܪ :

In epistola igitur ad Christophorum, in qua propositas adversùs vos à Joanne Grammatico Philopono & à Probo quæstiones solvit, sic ille (Georgius) *scribit in solutione capitis quinti Philoponi &c.* & ibid. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܗܘ ܡܢ ܗܘ ܕܠܐܘܪܝܬ ܡܢܗ ܡܢ ܡܢܗ ܒܡܫܝܚܐ ܕܐܬܚܙܝ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܬܚܫܒ ܕܟܠܐ ܦܘܪܫܢܐ ܐܡܪ .

Idem Georgius in eadem Epistola adversùs Probum sic scribit &c. & cap. 4. fol. 5. ܘܒܐܓܪܬܐ ܕܝܢ ܕܟܬܒ ܠܘܬ ܕܝܪܝܐ ܕܡܪܝ ܡܬܝ : ܗܘ ܕܒܝܬ ܣܗܕܐ ܘܟܠܗܘܢ ܕܐܘܪܚܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܛܓܪܝܬ ܗܘ ܓܝܘܪܓܝ ܡܪ ܠܥܠ ܐܡܪ ܐܡܪ .

Quod autem in una Christi Persona confusionem ponatis, palam faciet egregius ille vir, qui vester fuit in urbe Martyrum (Tagrit) *Episcopus: Georgius, inquam, quem suprà citavi &c.* Et paucis interjectis: ܘܡܢ ܒܬܪ ܩܠܝܠ ܒܦܘܫܩܐ ܕܩܦܠܐܘܢ ܗܘ ܕܥܣܪܐ ܕܦܝܠܘܦܘܢܘܣ ܗܟܢܐ ܐܡܪ :

Sic igitur scribit in solutione capitis decimi Philoponi &c. Demùm cap. 5. fol. 6. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܒܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܕܝܪܝܐ ܘܫܢܝܐ ܘܕܟܠܗܘܢ ܒܝܬ ܡܬܝ ܗܘ ܕܟܬܒ ܠܗ ܩܕܡܐܝܬ ܗܢܘܢ ܕܐܬܬܘܣܦܘ ܠܘܩܒܠܗ ܐܓܪܬܐ ܐܡܪ .

In Epistola verò, quam ad monachos Cœnobii Sancti Matthæi scripsit, impugnans missam ab illis ad ipsum Epistolam, sic ait &c. Atqui Joannem Philoponum ultrà annum Christi 600. vitam produxisse, ex Nicephoro lib. 18. cap. 48. probat Pagius ad annum 535. num. 14. Probum verò sub Pe-

Petro Juniore Monophysitarum Patriarcha Antiocheno circa ann. 580. turbas in Syria excitasse, scribit Dionysius in Chronici fragmento, quod exstat ad calcem operum Philoponi in Cod. nostro Syriaco 14. Sexto igitur vertente sæculo claruit Georgius noster, qui Probum & Philoponum viventes scriptis suis confutavit.

CAPUT XXXVII.

Constantinus Episcopus Haran.

I. Constantinus Haranita Georgii Discipulus.

CONSTANTINUS Georgii Discipulus, Charrensium, seù Haranitarum Ecclesiam regebat circa annum Christi 630. Ejus, utpote Orthodoxi, nomen silentio premit Dionysius Jacobita in Chronico, ubi seriem Haranitarum Episcoporum texens, Simeones duos commemorat ad annum Græcorum 928. Christi 617. Mox integro sæculo prætermisso, Dionysios duos laudat ad annum Græcorum 1066. & 1079. hoc est Christi 755. & 768. At medio illo intervallo inter Simeonem secundum & Dionysium primum, Constantinum nostrum, ejusque Successorem Leonem collocandos esse, testatur æqualis eorum Elias Jacobitarum Episcopus in laudata Epistola Apologetica Cod. Syr. Vatic. 24. unde nobis hic Auctor, ejusque scripta innotuerunt.

II. Ejus scripta.

Scripsit adversùs Monophysitas Libros tres, quorum Primus inscribitur, *Expositio definitionis Synodi Nicenæ, & Chalcedonensis*: de quo sic Elias in Epist. Apologetica ad Leonem cap. 3. fol. 3. ܟܬܒ ܗܟܢܐ

ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܚܣܝܐ ܕܢܝܚ
ܡܡܠܠܐ ܚܢܝܟܐ ܒܡܐܡܪܐ ܗܘ ܕܪܫܝܡ
ܦܘܫܩܐ ܕܬܚܘܡܐ ܗܘ ܕܐܬܪܫܡ

ܒܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܗܘ ܕܢܝܚ ܢܦܫܐ
ܐܚܘܢ ܗܘ ܕܟܠܗ ܡܕܒܪܢܘܬܐ.

Hunc igitur in modum scripsit Constantinus, qui vester fuit in urbe Haran Præsul, in Libro, cui titulus, Expositio definitionis Synodi Nicenæ, & Chalcedonensis &c. Secundus *adversùs Severum*, cujus idem Elias meminit cap. 6. fol. 14. in hæc verba:

ܟܕ ܗܟܝܠ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܗܢܘ ܕܝܠܟܘܢ
ܫܦܝܪ ܡܬܪܕܝܢܐ ܗܘ ܕܟܠܗ ܡܥܒܕ
ܠܐܘܕܥܘܬܐ ܠܘܬܪܐ ܐܝܟ ܡܐ ܕܘܠܐ
ܗܘܐ ܠܐܠܝܦܐ ܕܓܝܘܪܓܝ ܗܘܐ ܕܢܥܘܠ:
ܒܣܘܟܠܗ ܕܬܪܥܝܬܐ ܕܦܘܫܩܐ ܡܫܬܥܐ
ܕܢܬܠ ܗܠܝܢ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܒܡܐܡܪܐ ܗܘ
ܕܠܘܩܒܠ ܩܕܝܫܐ ܣܘܝܪܐ ܟܬܒ.

His itaque Constantinus ille vester optimè instructus, arcanosque eorum sensus, prout Georgii Alumnum decet, penetrans, exactam subtilemque eorundem dogmatum expositionem sese traditurum pollicetur in Libro, quem adversùs Sanctum Severum composuit &c. Tertius *Anagnosticon*, de Trisagio hymno, cujus ibidem meminit Elias, verbis istis: ܬܘܒ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ

ܕܝܢ ܗܘ ܕܝܠܟܘܢ ܗܕܐ ܗܝ ܠܡܚܘܝܘ
ܗܘܐ ܡܬܚܦܛ ܒܕܓܠܘܬܐ ܒܡܐܡܪܐ
ܗܘ ܕܪܫܡ ܐܢܓܢܘܣܛܝܩܘܢ ܐܝܟ
ܕܢܚܘܐ ܐܒܠܐ ܕܥܡܐ ܕܥܠ ܦܘܣܩܐ
ܕܨܠܝܒܐ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܬܠܝܬܝܐ ܗܘܐ
ܡܬܚܦܛ ܒܚܪܝܦܘܬܐ ܠܡܚܘܝܘ.

Rursùs Constantinus vester hoc ipsum ostendere per mendacia satagit in Libro, quem Anagnosticon inscripsit, ubi mærorem populi ob detruncatam à tersancto hymno Crucem, callidè levare conatur &c. Sic Orthodoxos Monophysitæ calumniari solebant, quasi Trisagium hymnum detruncarent,

rent, qui clausulam illam, *qui crucifixus es pro nobis*, à Petro Fullone adjectam respuebant. Sed circa ejusdem clausulæ additionem non unam fuisse Orthodoxorum omnium sententiam, aliis nimirùm eam utpote Theopaschitarum hæresi faventem rejicientibus, aliis verò tamquam de solo Filio Incarnato, non de Deo Trino intellectam approbantibus, pluribus demonstrat Pagius ad annum 512. à num. 12.

CAPUT XXXVIII.

Leo Episcopus Haran.

I. Leo Constantini Haranitæ socius, & successor.

Eo Constantini sodalis, & in Haranitarum Cathedra successor, circa annum Christi 640. claruit, ut ex Apologetica Eliæ Jacobitarum Antistitis Epistola ad ipsum missa liquet. In ea siquidem Elias citat, rejicitque S. Joannem Damascenum, quem non ܝܘܚܢܢ *Joannem*, sed ܝܐܢܝ *Jannem* per contemptum vocat cap. 6. in hæc verba:

[illegible]

Sic enim scripsit Jannes Damascenus capite duodecimo ex iis centum & quinquaginta capitibus, quæ pro doctrinæ vestræ defensione disputando composuit &c. Et infrà: [illegible]

Hunc igitur in modum idem Jannes scribit in Tractatu illo, quod Petri Episcopi sui nomine adversùm nos composuit &c. Exstat autem inter Opera Damasceni sub hoc titulo: *Tractatus adversùs Jacobitas ad Eliam Episcopum pro Petro Archiepiscopo Damasceno.* Atqui S. Joannes Damascenus Mansuris filius florere cœpit exeunte sæculo septimo, ut scribit Sigebertus in Catalogo cap. 75. ubi eum asserit, *Gregorii II. Papæ scriptis animatum, contra Leonem Imperatorem Iconomachum scripsisse.*

II. Ejus Epistola ad Eliam Jacobitarum Episcopum.

Scripsit ad Eliam Epistolam, quum eum à Synodi Chalcedonensis Fide ad Monophysitas transiisse accepisset, rogans, ut eausam mutatæ religionis sibi exponeret: cujus fragmenta exhibet idem Elias cap. 2. & 3. ubi sic Eliam Leo alloquitur:

[illegible]

Quapropter religiositatem tuam in Domino obtestor, ut si rerum istarum veritatem, quæ nos lateat, assequutus es, eam nobis palàm facias, certioresque nos reddas, cur, & qua ratione fidem hanc amplexus sis &c. Epistolæ tria quæsita subnectebantur, quæ ex laudato Cod. Syr. Vatic. 24. exciderunt. Indicantur autem dumtaxat in titulo capitis decimi in hæc verba:

[illegible]

Solutio trium Quæsitorum, quæ à Leone eloquenter proposita sunt in illa ipsius Epistola, cui nos modò respondemus.

CAPUT XXXIX.

Phocas Edessenus.

I. Phocæ Edesseni Commentaria in Dionysium.

PHOCAS Edessenus Dionysium Areopagitam commentariis illustravit, quorum fragmentum exstat in Codice nostro Syriaco III. fol. 300. sub hoc titulo:

ܡܢ ܣܟܘܠܝܐ ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܕܥܒܝܕܝܢ
ܠܦܘܩܐ ܐܘܪܗܝܐ :

Ex Scholiis in Dionysium, Auctore Phoca Edesseno. Hunc sexto, vel septimo sæculo floruisse, colligitur tùm ex anno, quo Dionysius citari cœpit (nimirùm Christi 532. ut notavimus suprà pag. 451.) tùm ex ætate laudati Codicis nostri Syriaci III. in quo fragmentum Commentariorum Phocæ refertur: exaratus enim est die 24. Martii anni Græcorum 1172. Christi 861. uti ex epigraphe ad calcem ejusdem apposita liquet, quam vide suprà pag. 63.

II. An eadem sint cum iis, quæ exstant Codice Nitriensi 23. & Codice nostro Syriaco III.

In eodem Codice Syr. III. fol. 94. fragmentum aliud in Dionysium producitur, his verbis: ܘܕܪܒܢ
ܡܠܝܠܐ ܡܢ ܣܟܘܠܝܐ ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ :
Raban (hoc est, magistri nostri) *Sophistæ ex Commentariis in Dionysium.* Prætereà in Codice Nitr. 23. exstat Dionysii Liber de cœlesti Hierarchia, cum doctissimis Anonymi Scholiis: quæ tamen nostri ne Phocæ opus sint, an alterius, definire non ausim. Adeò mutila sunt, & lacera, ut cum fragmentis Codicis III. conferri nullo modo queant: licet ex nonnullis capitibus, quæ integra leguntur, certum mihi sit, Auctorem à Joanne Episcopo Darensi, qui & Dionysium commentariis illustravit, diversum esse.

CAPUT XL.

Jacobus Episcopus Edessenus.

I. Jacobus Edessenus librorum commentator.

JACOBUS cognomento *Commentator*, seù *Interpres Librorum*, labente sæculo septimo florere cœpit. Adolescens abdicatis sæculi honoribus ac divitiis, monasticam vitam professus est. Inde ad Episcopatum Ecclesiæ Edessenæ assumptus fuit anno Græcorum 962. Christi 651. uti ex Chronico Dionysiano suprà notavimus pag. 426. Interfuit Synodo indictæ à Juliano Jacobitarum Patriarcha anno Græcorum 1017. Christi 706. de qua hæc Dionysius in laudato Chronico:

ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܫܒܥܣܪܐ ܐܬܟܢܫܬ
ܣܘܢܗܕܘܣ ܒܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܣܝܠܐ.
ܘܩܕܡܝܢ ܕܝܠܗ ܝܘܠܝܢܐ ܦܛܪܝܪܟܐ
ܘܬܐܘܡܐ ܕܐܡܝܕ ܘܝܥܩܘܒ ܕܐܘܪܗܝ
ܡܦܫܩܢܐ ܕܟܬܒܐ ܡܬܝܕܥ ܗܘܐ ܩܕܝܫܐ
ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ.

Anno 1017. *habita fuit Synodus in monasterio Mar Silæ: cui præfuerunt Julianus Patriarcha, & Thomas Amidæ, & Jacobus Edessæ Librorum Commentator florebat ipse Sanctus Mar Jacobus Episcopus urbis Edessæ.* Quæ ambigua Dionysii verba suspicari faciunt, nomen Commentatoris nostri non ad Synodum illam referri, quasi ei præsens fuerit, sed ad famæ celebritatem, quam eodem illo tempore ob infinita ab ipso edita volumina sibi comparaverat. Decessit anno Græcorum 1021. Christi 710. eodem Dionysio teste in Chronico, cujus verba retulimus pag. 426.

II. Ejus memoria, & ætas.

Ejus memoriam colunt Syri, tùm Maronitæ, tùm Jacobitæ in Kalendario

dario Jacobum laudant passim, qui de re Theologica scripsere, sive in Commentariis Sacræ Scripturæ, sive in tractatibus Liturgicis, uti Moses Barcepha, Dionysius Barsalibæus, Gregorius Barhebræus, Stephanus Maronitarum Patriarcha, & alii, qui cum summa doctrinæ & probitatis laude, ipsum commemorant. His antiquiora, & ipsi Jacobo coæva testimonia de eodem prostant in duplici ms. Codice, altero Nitriensi 31. altero Mediceo. In priori ad calcem librarius Monophysita sic adnotavit: ܫܠܡ
ܠܡܟܬܒ ܒܦܢܩܝܬܐ ܗܕܐ ܕܬܪܬܝܢ
ܡܐܡܪܐ ܕܐܦܝܬܪܘܢܝܐ ܕܩܕܝܫܐ ܣܘܝܪܘܣ
ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܦܩܗ ܡܢ ܠܫܢܐ
ܝܘܢܝܐ ܠܣܘܪܝܝܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ
ܘܒܥܡܠܐ ܣܓܝܐܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ. ܐܬܦܫܩ ܕܝܢ
ܡܢ ܝܘܢܝܐ ܠܣܘܪܝܝܐ ܡܢ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܒܫܢܬ ܐܠܦ
ܘܬܪܬܥܣܪܐ ܕܝܘܢܝܐ:
Absoluta est hæc altera pars Homiliarum Epithroniarum Sancti Severi Patriarchæ, quas è Græco in Syriacum summa fide, cura, atque labore transtulit Mar Jacobus Episcopus Edessæ. Translatus hic Codex *è Græco in Syriacum à Mar Jacobo Edessæ Episcopo anno Græcorum* 1012. Christi 701. In Codice autem Mediceo, in quo continentur *Responsa* Jacobi de Jure Canonico *ad quæstiones propositas ab Adæo Presbytero*, in margine, & eâdem, qua Codex scriptus est manu, teste Renaudotio tom. 2. Liturg. Orient. pag. 381. legitur, *Opus illud factum fuisse anno Græcorum* 998. hoc est, Christi 687. non 686. uti idem Renaudotius existimavit. Demùm Antonius Marsilius Columna in sua Hydragiologia in Benedictione Aquæ juxta Ritum Syrorum, hæc habet de Jacobo nostro ex antiquo Codice Syriaco Michaelis Chindisi: ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ ܐܬܐܦܣܩܦ
ܒܫܢܬ ܢܡܐ: ܘܡܪܝ ܓܝܘܪܓܝ
ܕܥܡܡܐ ܐܬܐܦܣܩܦ ܒܫܢܬ ܢܡܙ.
ܘܗܘ ܝܗܒܗ ܒܦܬܓܡܐ ܬܠܝܬܝܐ
ܒܟܬܒܐ ܕܣܝܡܬܐ ܕܝܠܗ:
Mar Jacobus Edessenus, qui anno 641. *Episcopus creatus est, & Mar Georgius Gentium Episcopus factus anno* 647. *& ille quidem illam* (aquæ benedictionem) *ordinavit cap.* 3. *in libro suo Thesaurorum*. Ubi fortassè mendum irrepsit in annorum numerum, quod tamen definire non ausim.

III. Cornelius Schultingius, & Joannes Seldenus circa ætatem, & patriam Jacobi hallucinantur.

Atque hinc emendandus est Auctor Catalogi Liturgiarum Syrorum apud Cornelium Schultingium in Biblioth. Ecclesiast. tom. 3. qui num. 30. p. 106. sic habet: *Anaphora Sancti Jacobi Athavii Chaldaicè composita in civitate Atha anno à Nativitate Domini* 783. Nam præter falsam temporis notam, urbs ܐܘܪܗܝ *Orrhoa*, seu *Edessa*, malè redditur *Atha*, & *Edessenus Athavius*. Syriacæ urbis nomen ignorasse Antonium Trancosum illius Catalogi interpretem, mirum non fuit, hominem scilicet in Syriacis & Arabicis literis hospitem. At Joannem Seldenum id latuisse, vix crediderim, nisi hæc ipsius verba in Commentariis de Originibus Ecclesiæ Alexandrinæ pag. 179. legissem: *Vides, celebratissimam illam Helenam Constantini Magni matrem nuncupari* الرهاوية *pro quo substituimus nos* Rheaviensis, *soni Arabici vestigia prementes, sed interim loci, unde sic dicatur, planè nimis ignari*. Et pag. 181. *Ubi hæc Rhea, ego me nescire fateor*. At nihil magis notum, quàm Edessam Mesopotamiæ urbem, Syris quidem trinomiam esse, nimirùm ܐܪܟ *Arach*, ܐܕܣܐ *Edessam*, ܐܘܪܗܝ *Orrhoam*, teste S. Ephræm in Genes. cujus verba retulimus suprà

prà pag. 26. unde derivantur hæc nomina ܐܘܪܚܝܐ *Arachensis*, ܐܘܪܗܝܐ *Edessenus*, ܐܘܪܗܘܝܐ *Orrhoita*, seù *Orrhoenus*; Arabibus verò binomiam, رها *Raha*, & ارفا *Orpha*, & cum articulo الرها *Al-Raha*, seù *Arraha*, unde derivatur nomen الرهاوي *Al-Rahawi Edessenus*. Hinc provincia Edessena Græcis & Latinis appellari consuevit corrupto nomine *Osrhoëna*; rectiùs tamen *Orrhoëna*, juxta Stephanum de Urbibus, cujus est Ὀρρωηνοὶ in dictione Βατναὶ; quamquam & ad Syros ævi sequioris error iste traductus fuerit, qui Græcum vocabulum imitantes, dicunt ܐܘܙܪܗܝܢܐ *Ozrhoëna*, & ܐܘܣܪܗܘܝܢܐ *Osrhoëna*. Ita præter alios Auctor Chronici Edesseni, & Dionysius Patriarcha.

IV. Cum Jacobis Nisibeno, & Sarugensi confunditur à Masio, ab Hottingero, & à Britio. Item Sarugensis Opera eidem perperàm tribuuntur à Nairono, & à Cave.

Ut in nomine, ita in re circa Jacobum multi decepti sunt. Andreas Masius Præfat. in Barcepham, & ex eo Hottingerus in Biblioth. Orient. affirmant, eum Sancti Ephræmi Præceptorem fuisse, atque adeò Nisibis Episcopum, de quo nos suprà cap. 5. Idem de Jacobo scribit Britius in Epitome Annalium Ecclesiasticorum Baronii pag. 75. & quem *Orrhoitam* Latinè dixerat, cum سروجي *Sarugensem* Arabicè vertit: quasi unus idemque sit Jacobus Nisibenus, Sarugensis, ac Edessenus. Naironus in Chronologico Auctorum Indice Evopliæ suæ præmisso, eum quidem à Nisibeno, non tamen à Sarugensi distinguit, dum asserit, Hymnos ejusdem passim in Syrorum Breviariis occurrere. Naironum transcribit, ut solet, Gulielmus Cave in hist. liter. tom. 2. p. 110. additque, de Jacobo Zanzalo loquens: *Hunc Jacobum scriptores nonnulli Orientales eundem cum Jacobo Edesseno faciunt: Verùm Jacobus ille Edessenus, qui à Syris Doctor appellatur, integro ferè sæculo junior erat, cujus Hymni passim in Syrorum Breviariis leguntur*. Ubi eum ad annum Christi 450. revocat, nescio quo argumento, qua've auctoritate confisus.

V. Orthodoxa ejus fides contra Renaudotium vindicatur.

Leviora hæc. Longè enim majoris ponderis est de religione Jacobi nostri controversia. Syri eum non modò ut Catholicum Scriptorem, sed etiam ut Sanctum venerantur: quo titulo à Maronitis, Jacobitarum & Nestorianorum perpetuis hostibus, passim celebratur, ut suprà dictum est. At Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 380. severè pronunciat, eum hæreticum Monophysitam fuisse: & acerbæ quidem hujus censuræ fundamenta assert, quæ nos suprà retulimus pag. 292. ubi de Jacobo Sarugensi: iisdem enim ferè argumentis utrumque Jacobum hæreseos insimulat. Addit hìc contra Edessenum nostrum, quòd *Jacobitæ ejus Liturgia utuntur, eamque in suis Codicibus describunt cum Anaphoris Severi, Philoxeni, & aliorum suæ sectæ Doctorum: ubi eorum*, inquit, *qui post Concilium Chalcedonense vixerunt, Orthodoxorum nulla reperitur*. Verùm probandum erat Renaudotio, non supponendum, *nullam esse eorum, qui post Chalcedonense Concilium vixere, Orthodoxorum Liturgiam*. Quid enim aliud est id asserere, quam dicere, Jacobum nostrum Catholicum non esse, quia post Chalcedonensem Synodum vixit, scripsitque? Seù, quod idem est, Catholicum non esse, quia Catholicus non fuit? Profectò vir doctissimus petiti, ut ajunt, principii arguetur, nisi ostenderit, Orthodoxam fidem in Syria post illud Concilium ita corruisse, ut nullus deinceps Catholicus exstiterit, nullus've Episcopus, qui eandem editis scriptis propugnaverit: id quod nec demonstravit, nec unquam demonstrare poterit. Contrà certissimis argumentis ostenditur, post exortam atque latè dominantem Monophysitarum sectam complures Episcopos Catholicos in Mesopotamia & Syria claruisse: idque perspicuè liquet tùm ex Scriptoribus Syris, quos suprà lau-

laudavi, Leone nimirùm, Constantino, Georgio Tagritensi, & aliis: tùm ex Actis Synodi V. & VI. generalis, quibus Syri Episcopi subscripsere, usque ad confirmatum Saracenorum Imperium, quando sublato Syrorum cum Ecclesia Catholica commercio, schisma & hæresis religionis statum funditùs everterunt. Jacobus autem sub initium Imperii Mahometani floruit, sub ipsa sextæ Synodi tempora, quum adhuc Orthodoxorum res in Mesopotamia ab Heraclio Imperatore erectæ starent, ut ex Theophane, Cedreno, & Elmacino notavimus pag.425. Quod si dicat vir clarissimus, exstitisse quidem post quartum Concilium Syros Episcopos, scriptoresque Catholicos benè multos, non tamen Liturgiarum editores: reponam & ego: cedo causam, cur Syri Monophysitæ Liturgias condiderint, quas ipse Renaudotius Latinas fecit, Philoxenus nimirùm, Thomas Heracleensis, Moses Barcepha, Dionysius Barsalibæus, Gregorius Barhebræus, aliique; secùs Orthodoxi? præsertim quum rerum hujusmodi scribendarum licentiam Syris Episcopis & Patriarchis promiscuam & familiarem fuisse,& esse usque in præsentem diem conspiciamus; idque non apud Syros modò, qui ex Jacobitarum secta ad Catholicam Ecclesiam redeunt; verùm etiam apud Maronitas, quorum Præsules proximis etiam hisce temporibus, nova Sanctorum Martyrum, Confessorum've Officia, novas, ut vocant, Dominicarum, vel Feriarum de Tempore Precationes, nova demùm Martyrologia procuderunt: ut de antiquis fileam Liturgiis, quas duo eorumdem Patriarchæ, Joannes nimirùm Maro sæculo septimo, & Joannes Lephediensis sæculo duodecimo publicarunt. Cedo, inquam, causam, cur id Monophysitis licuerit, secùs Orthodoxis? Aut cur Græci Antistites, ut Basilius Magnus, & Joannes Chrysostomus, novas Græcis suis Liturgias tradere, nefas esse non duxerint; secùs Syri Episcopi Syris suis? Cur denique sæculo septimo Præsanctificatorum officium, Sancto Gregorio Magno, ut jactant, Auctore, apud Græcos introductum, & aucta ab aliis paulatim, atque ad hanc molem, qualem nunc videmus, consequutis temporibus perducta Menæa: Syris verò in proprio Ritu nihil addere, aut novum nihil condere fas esset? quibus certè perinde est Liturgiam novam procudere, atque Græcis novum Troparium, vel Latinis novam alicujus Sancti Orationem. Adeò patet eorum Ritus, ut in singulis ferè Sacramentis, aut Sacramentalibus celebrandis, duo, vel tria habeant Officia.

Quod verò cum Monophysitarum Anaphoris Liturgia Jacobi describatur, non inde sequitur, eum quoque Monophysitam fuisse, ut Renaudotius contendit; alioquin Jacobi Apostoli Liturgia, quam Jacobitæ usurpant, & Apostolorum Anaphora, qua Nestoriani utuntur, Monophysitarum, Nestorianorumque fætus essent; quarum tamen Auctores, quicumque ii fuerint, Catholicos fuisse, idem Renaudotius affirmat tom. cit. pag. 1. & 569. Neque clarissimum virum juvat, quod ii quidem ante, Jacobus verò noster post exortam Monophysitarum hæresim exstiterit: nam hoc argumentum, quod speciem aliquam habet, quàm fallax sit in re nostra liquidò apparet ex dictis suprà p.211. ubi ostendimus uon modò priscos à Monophysitis Sanctos coli, sed complures etiam ex iis, qui post Concilium quartum pro Catholica fide contra eosdem strenuè decertarunt. Quid? si ostendam, etiam Catholicos scripta hæreticorum, quæ nullo tamen infecta sunt errore, in rebus Divinis recitare? Sic in antiquis Romanis Breviariis ex Origene Homiliæ selectæ legebantur. Sic etiamnum Græci Catholici Tropariis, Contaciis, & aliis hujusmodi Schismaticorum Precationibus utuntur. Cur igitur Jacobitæ, qui San-

Sanctorum titulo decorare solent etiam acerrimos suæ sectæ adversarios, Liturgiam Edesseni Jacobi fastidiant, in qua nihil de una vel duabus Christi naturis legere est?

Pergit Renaudotius pag. 383. exagitare suspectam Jacobi fidem, ex iis verbis, quæ in ejusdem Liturgia in commemoratione Doctorum p. 376. à Jacobita amanuensi descripta legit: *In hac etiam hora memento, Domine, Doctorum Orthodoxorum &c. præcipuè verò Ignatii, Dionysii; Basilii, Gregorii, Cyrilli, Severi, Philoxeni, Jacobi, & reliquorum omnium Doctorum, qui vestigia illorum secuti sunt*. Quem locum notis illustrans, sic inquit: *Hæc sola periodus omnem, siqua superesset, de Jacobi Edesseni secta dubitationem tolleret; eam enim amplectebatur, quæ Severum, Philoxenum, & Petrum Cnapheum scilicet, Doctores Orthodoxæ fidei ejusque propugnatores agnoscebat*. Mirum sanè, quod doctissimus vir in hac periodo tantam vim agnoscat, & prædicet, ut per eam solam *de Jacobi Edesseni secta* dubitationem omnem tolli affirmet: quum obvia sit, eademque certissima responsio, nomina Sanctorum Doctorum ab amanuensibus potiùs, quàm ab ipsis Liturgiarum auctoribus fuisse apposita, ut pluribus exemplis demonstrari potest. Et quidem ut omittam Jacobi Apostoli, Basilii, & Chrysostomi Liturgias, in quibus ipsorum Commemoratio Auctorum legitur, duo tantùm exempla proferam, quæ Renaudotius ipse in suo to. 2. mihi exhibet. In Liturgia S. Maruthæ, quem Renaudotius pag. 270. circa annum Christi 412. atque adeò ante omnem Monophysitarum memoriam, floruisse testatur, in Commemoratione Doctorum p. 266. hæc verba leguntur: *Memento, Domine, omnium Orthodoxorum Patrum nostrorum, qui fidem rectam nos docuerunt, præcipuè Severi Patriarchæ, Philoxeni, Petri, & Jacobi*, Cnaphei, nimirùm, & Zanzali. Item in Liturgia Jacobi Zanzali, seù Baradæi, quem idem Renaudotius *Baradatum* malè vocat, ex ipsius interpretatione pag. 338. in laudata Commemoratione dicitur: *Memento, Domine, omnium Pastorum, & Doctorum Ecclesiæ Orthodoxæ &c. præcipuè verò S. Jacobi Bordæi*. Quid ad hæc Vir doctus? Num Zanzalus suummet nomen Diptychis inseruit, aut S. Maruthas Monophysita fuit, & Monophysitas antequam nascerentur, in sua Liturgia spiritu prophetico prænotavit?

Viderat inanitatem hujus argumenti Renaudotius, quum in notis ad productum ex Liturgia Baradæi locum pag. 345. sic scripsit: *Quod auctoris, si titulus ut legitimus agnoscitur, nomen Diptychis inseritur, novitatis, aut suppositionis certum argumentum non est, quamvis aliter Riveto visum fuerit, parùm idoneo veterum Ecclesiasticorum scriptorum Censori, qui Liturgias Jacobi, Basilii, & Chrysostomi frivola ista ratione impugnat, cujus inanitatem alibi confutavimus*: Viderat, inquam, hujus argumenti inanitatem: & tamen Riveto similis, ex nominibus Severi, Philoxeni, & Petri Cnaphæi Liturgiæ Jacobi Edesseni à manu Monophysitica adjunctis, eundem Jacobum Monophysitam fuisse arguit, & subdit pag. 383. in Maronitas Jacobi patronos declamans: *Si igitur Maronitæ in Calendario suo nomen illius habuerunt, majores suos, quos, tamquam Ecclesiæ veteris Syriacæ lumina, veræque doctrinæ defensores haberi volunt, Jacobitas fuisse demonstrant*. Non vacat hìc singulas, quibus Renaudotius passim in citato opere Maronitas meos onerat, calumnias expendere. Expendam dumtaxat, quæ de Stephano Edenensi, & Fausto Nairono, Jacobi Edesseni defensoribus, pronunciat. *Stephanum Edenensem* (inquit pag. 380.) *Maronitarum Patriarcham Antiochenum, quem adducit in testimonium Naironus, & omnes, quotquot sunt, aut fuerunt, Maronitas, nihil moramur, in quibus amor patriæ, si veri-*

tatis

tatis limitibus contineretur, esset excusandus: verùm in rebus ad historiam Ecclesiasticam spectantibus, illudere lectoribus, quia pauci his studiis operam dederunt, & alios omnes fallere facile est, omni excusatione caret. Maronitas nec ego moror, nec excusatione dignos censeo, si eos lectoribus illudere Renaudotius, aut alius mihi ostenderit. Quod quum nec ipse, nec alius hactenus præstiterit, Stephani Patriarchæ Antiocheni, Viri in Syriaca historia exercitatissimi, judicium ratum firmumque mihi usque erit. Interim catalogum operum, vel saltem nomina Maronitarum omnium, præsentium præteritorumque, mihi Renaudotius exhibeat, ne de iis, quos nec de nomine cognovit, tàm confidenter dixisse convincatur, *omnes quotquot sunt, aut fuerunt, Maronitas, nihil moramur.* Ecquidem mirari satis non possum, quod Vir non indoctus homines sibi prorsùs ignotos, tàm severè excipiendi licentiam sibi arroget; insuper Naironum & Stephanum Edenensem accuset, quod quum scripta Jacobi nostri ne ex titulo quidem noverint, de ejus tamen fide judicaverint. *Neque Orthodoxi*, inquit pag. cit. *judicari potuerunt Jacobus Edessenus & Sarugensis, quia nihil occurrit in eorum scriptis, quo Fides Catholica offendatur, nisi ab illis, qui illa ne ex titulo quidem noverunt.* Quisquis tanta cum asseveratione confidentiaque dictum audit, expectaverit futurum, ut Renaudotius mox in medium producat Jacobi adversùs Ecclesiam Catholicam commentarios, loca designet, titulos saltem suæ thesi consentaneos indicet. Cujus enim alioquin Scriptoris, quantumvis pii, docti, sapientis fama sat tuta erit à calumniis, si quem ne dicam Sophistam malevolum, accusatorem tantùm offenderit?

Edenensi, & Nairono Viris gravissimis, & testibus in hac materia fide dignissimis, adstipulantur præter Sobensem in suo Catalogo, quotquot vidi Codices operum Jacobi nostri, quorum titulos mox subjiciam, in quibus nihil certè habet, quod Monophysiticam hæresim sapiat, quin potiùs ubi de Christo sermonem instituit, veram ejus Divinitatem veramque Humanitatem agnoscit, & Verbum disertè confitetur animam, mentem, & corpus incorruptibili unione sibi conjunxisse, idemque carne, non Deitate passum fuisse, ut liquet ex commentariis ejus in Pentateuchum Cod. Syr. 3. fol. 46. & 51. Quod verò ad Sarugensem attinet, quem alibi contra Renaudotium Syrorum & Græcorum testimoniis defendimus, ejusdem Homiliarum Codicem perantiquum ex Bibliotheca prælaudati Stephani Patriarchæ nacti sumus, cujus ad calcem accuratus Index manu ipsius Stephani descriptus exhibetur. Quare certum est, illi titulos saltem non fuisse ignotos. Quidquòd eundem Auctorem, & Jacobum Edessenum frequentissimè laudat, & ambos inter Catholicos Anaphorarum auctores cum insigni probitatis & doctrinæ laude reponit in Expositione Missæ Syrorum Candelabro 7. Tractatu 3. cap. 2.

Maronitas autem, etsi Monothelismo à quibusdam notatos (quo de argumento Naironus singulari Opere disseruit,) ab hæresi tamen Monophysitarum perpetuò abhorruisse, certum est, tùm ex eorum antiquissima & quæ omnem hominum memoriam superat, à Jacobitis divisione; tùm ex confessione ipsorum Jacobitarum, qui Maronitas veluti à gente sua & fide & Pastoribus diversos ubique carpunt, ut Barsalibæus in Lib. adversùs hæreses, & Abulpharagius in Hist. Dynastiarum sub Al-Mohdio Calipha ad annum Hegiræ 169. circa annum Christi 785. ubi Theophilum Edessenum religionem Maronitarum in Libano commorantium coluisse testatur; tùm denique quia Joannes Maro, primus Maronitarum Patriarcha, sub quo Melchitas inter & Mardaitas, seù Maronitas schisma obortum est, disertum opus contra Mo-

Monophysitas edidit, quod exstat in Biblioth. Vatic. Cod. Ecchell. 14. ejusque tamquam acerrimi sectæ suæ impugnatoris meminerunt Jacobitæ in Vita Jacobi Baradæi, quorum verba infrà producam, ubi de Joanne Marone. Quæ quum ita sint, Jacobum nostrum utique Maronitæ unà cum reliquis Jacobitis rejecissent, si is è grege Monophysitarum fuisset: nec ut ab ipsis admitteretur, efficere potuisset insignis ejus doctrina, aut nominis celebritas, quam fuisse causam diximus pag.211. ut Monophysitæ Jacobum Sarugensem & Simeonem Stylitam, Catholicos licet viros, susciperent ac venerarentur. Nam longè doctiores Jacobo fuerunt Severus Antiochenus, & Philoxenus Mabugensis, & longè plura, quàm is, ediderunt opera, quæ Syrorum manibus usque in præsentem diem teruntur: & tamen neutrum Maronitæ Catholicum faciunt, ut neque alios recentiores Scriptores quantumvis doctos, Joannem nimirum Darensem, Mosen Barcepham, Dionysium Barsalibæum, & Gregorium Abulpharagium.

Accedit Melchitarum Syrorum testimonium, qui perpetui fuerunt Monophysitarum & Monothelitarum hostes: Hi enim Ordine Baptismi à Jacobo nostro composito olim utebantur, quum Syriaco Ritu rem Sacram facerent, ut testantur Jacobitæ in Catechesi, quorum verba infrà producam pag.477.

Denique nullus Orthodoxorum Scriptorum, qui Jacobi nostri ævo in Syria floruerunt, & hæreticos sui temporis sive Monophysitas, seù Monothelitas, aut Nestorianos exagitarunt, ut S. Joannes Damascenus, Georgius Tagritensis, Constantinus, & Leo Haranitæ; nullus horum, inquam, Edessenum Jacobum veluti hæreticum traduxit, aut nominavit: quorum tamen intererat, ipsum, si qua hæresi laboraret, disertè confutare, quum apud Syros & doctrina & dignitate excelleret. Eliam Jacobitam Episcopum, virum cæteroquin obscuri apud ipsos sectarios nominis, Damascenus tamen diserto opere confutandum censuit, cujus memini suprà pag.467. Cur igitur idem Sanctissimus Doctor Jacobum longè illustriorem Præsulem tacuisset?

VI. Argumenta contra Jacobi Orthodoxiam discutienda proponuntur.

Hæc dicta sint, ut planum fiat, rationes à Renaudotio adductas non tanti esse momenti, ut lectorem in ejus sententiam trahant. Cæterùm ea, quæ pro Jacobo produxi argumenta, etsi probabilia mihi videantur, non tamen ita certa sunt, ut omnem de orthodoxa ejus fide ambigendi locum adimant: præsertim quum reliqua ejus opera nondum nactus sim, & maximè Annales Ecclesiasticos Sobensi laudatos, in quibus fortassè, quid ipse de duabus Christi naturis deque Sacro Chalcedonensi Concilio senserit, apertis verbis significat. Suspicari de Jacobi orthodoxia faciunt tria capita, ex nostris Codicibus petita, quæ hìc dissimulare mihi fas non est, nec lubet, ut ostendam, *Maronitarum erga Patriam amorem, veritatis limitibus contineri*: sapientiorum interim judicio rem definiendam relinquens. Primum, quod Jacobus impii Severi Homilias Monophysitarum errore infectas in Syriacum sermonem transtulerit, nec errorem sustulerit, aut nigro saltem theta notaverit. Secundum, quod Philoxenum, alterum à Severo Monophysitarum columen, *Sanctum*, & aliis Ecclesiæ Patribus parem faciat. Probus sanè non est, qui improbos non detestatur. Tertium, quod à Jacobitis ad Synodum vocatus fuerit, & præcipuum in ea locum tenuerit. Id verò nec à Catholicis, nec ab Hæreticis, nisi cum Episcopis propriæ communionis fieri solet.

Verùm hæc indicia, quæ judicium, ut dixi, circa Jacobi religionem mihi differendum suadent, subscribere Renaudotii censuræ certè me non cogunt. Nam ad Primum, nisi aliunde constet Interpretis heterodoxia, hinc certè colligi non potest. Origenis,

genis, Nestorii, Theodori Mopsvesteni, & aliorum antiquorum scripta varii Interpretes transtulerunt, de quorum fide nemo hactenus dubitavit.

Ad secundum. Philoxenus à Jacobo nusquam *Sanctus* appellatur. Do integrum locum ad calcem Præfationis in 2. tom. Homiliar. Severi.

ܐܠܐ ܓܝܪ ܗܝ ܕܝܠܝܬܐ ܐܘ
ܕܝܠܢܝܘܬܐ ܢܘܟܪܝܐ ܗܘܬ ܩܕܡ ܡܐܐ
ܫܢܝܢ ܠܘܬ ܣܘܪ̈ܝܝܐ ܡܫܘܕܥܐ ܘܠܐ ܡܫܬܟܚܐ
ܠܘܬ ܡܠܦܢ̈ܐ ܣܘܪ̈ܝܝܐ ܟܠܗ. ܒܡܠܐ
ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܘ ܒܡܠܐ
ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܘ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ
ܐܘ ܡܪܝ ܐܟܣܢܝܐ.

Nam vox ܕܝܠܝܬܐ, *Diloito*, *vel* ܕܝܠܢܝܘܬܐ, *Dilonojuto* Proprietas, *centum ab hinc annis omninò Syris ignota erat: neque usquam reperire illam est apud Doctores Syros: Mar Ephrem, inquam, Mar Jacobum, Mar Isaac, aut Mar Xenajam.* Titulus *Mar* dignitatem tantùm Philoxeni indicat, & fortasse etiam ab amanuensi appositus fuit.

Ad tertium. Ut ut sit de citatis suprà Dionysiani Chronici verbis, Catholicos Episcopos ad Synodos vocari ab Hæreticis ejusdem Provinciæ, nec novum, nec rarum est: præsertim quando in hujusmodi conventibus de rebus ad disciplinam pertinentibus agendum fuit. Notissima sunt pro utraque parte exempla Catholicorum, & Hæreticorum, Athanasii, Hilarii, Dioscori Alexandrini, Macarii Antiocheni in sexta Synodo, in quarta, in Ariminensi, in Lampsacena, in Tyria.

VII. Cur Librorum Commentator appelletur.

Cur Jacobus *Commentator Librorum* ܡܦܫܩܢܐ ܕܟܬܒܐ nuncupetur, duplex occurrit causa: tùm quia Canonicos Sacræ Scripturæ Libros, commentariis illustravit, qua ratione Nestoriani Chaldæi Theodorum Mopsvestenum *Commentatorem* κατ᾽ ἐξοχὴν appellant: tùm quia plurimas Catholicorum atque hæreticorum lucubrationes è Græco Syriacas fecit, ut Liturgias, quarum meminit Cornelius Schultingius tom. 3. pag. 106. & Severi Homilias, & fortassè quæ circumferuntur apud Syros Opera Basilii, Athanasii, Nazianzeni, Nysseni, Chrysostomi, aliorumque: sed præsertim Aristotelis Dialecticam, quam apud Severianos atque Jacobitas in maximo pretio fuisse testatur Anastasius Synaita in Odegi cap. 9. pag. 97. 99. & 101. Fortassè Jacobus ex eorum numero erat, quibus nomen & officium Interpretis ex consuetudine Ecclesiastica attributum fuit, quam Ecclesiis Syriæ & Palæstinæ communem fuisse, disertè tradit Eusebius Cæsareensis in Actis Martyrum Occidentalium apud Ruinart. pag. 373. & Codice nostro Syriaco I. in vita S. Procopii fol. 180.

VIII. Linguam Syriacam pristinæ puritati restituit.

Id verò præstitit Jacobus, ut linguam Syriacam pristinæ puritati, à qua deflectere jam cœperat, restitueret: Grammaticam enim sermone Syro primus confecit, teste Elia Episcopo Nisibeno circa initium Institutionis Grammaticæ in ms. Codice Bibliothecæ Collegii Maronitarum. Quam & laudant Syri passim, quotquot hac de facultate scripsere: sed in primis Gregorius Barhebræus in Præfatione Grammaticæ suæ metricæ Cod. Syr. Vaticano 33. ubi Jacobum appellat ܓܒܪܐ ܡܥܠܝܐ ܐܘܪܗܝܐ *Virum præstantissimum*, seù, *Episcopum Edessenum*, (utramque enim significationem sermo Syriacus patitur.) In Grammatica verò magna, quæ ܟܬܒܐ ܕܨܡܚܐ *Liber Splendorum* inscribitur, Par. 3. cap. 1. de definitione ܕܐܦܘ̈ܬܐ *Particulæ*, eundem vocat ܚܣܝܐ *Religiosum*, seù *Sanctum*: quo solo titulo Edessenum Jacobum ibi intelligit.

Jacobi præcipuè industria & labore factum est, ut sermo Syriacus excultior, *Edessenus* nuncuparetur, & idem esset. Testem locupletem habes Gregorium Barhebræum in Chronico, seù hystoria Dynastiarum edita à Pocockio, ubi de Heber sic loquitur. اللغة السريانية تنقسم الى ثلث لغات . افصحها الارامانية وهى لغة اهل الرها وحاران والشام الخارجة . وبعدها الفلسطينية وهى لغة اهل دمشق وجبل لبنان وباقى الشام الداخلة . وافجها الكلدانية النبطية وهى لغة اهل جبال اثور وسواد العراق .

Distinguitur lingua Syriaca in tres Dialectos: quarum elegantissima est Aramæa, quæ est lingua incolarum Edessæ, & Haran, & Syriæ exterioris (nimirùm Mesopotamiæ.) *Proxima illi est Palæstina, qua utuntur Damasci, & Montis Libani, & reliquæ Syriæ interioris incolæ* (Syriam propriè dictam intelligit.) *At omnium impurissima Chaldaica Nabathea, quæ est Dialectus populi montium Assyriæ, & pagorum Arach.* Hæc iisdem ferè verbis apud eundem Barhebræum de varietate Punctorum Vocalium in Scholiis ad suam Grammaticam metricam.

IX. Jacobi Edesseni scripta. Ex infinitis propèmodum Jacobi Scriptis hæc dumtaxat ad nostram notitiam pervenerunt.

1. Chronicon. *Chronicon*, seù, *Annales*: ܡܟܬܒܢܘܬ ܙܒܢܐ. Ejus meminit Sobensis in Catalogo pag. 106. ܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ ܐܟܬܒ ܟܠ ܙܒܢܐ ܘܡܟܬܒܢܘܬܐ :

Jacobus Edessenus scripsit Annales & Chronicon. Ubinam delitescat pretiosum hoc Opus, incompertum est. Exstat quidem in Biblioth. Vaticana Chronicon Syriacum ex Socratis ac Theodoreti historia Ecclesiastica decerptum, quod anno Græcorum 880. Christi 569. clauditur. Verùm quum illud anonymum sit, Auctoremque habeat Jacobitam, qui multa de Nestorio & Concilio Chalcedonensi comminiscitur, Jacobo nostro adscribi nequaquam potest: sed Zachariæ Rhetori Episcopo Melitinensi restituendum est, ut suo loco ostendemus.

2. Liturgia. *Anaphora* ܐܢܐܦܘܪܐ cujus initium: ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܕܟܠ ܘܡܪܐ ܕܡܪܘܬܐ :

Deus universorum Pater, & Dominus dominantium: Prodiit Latinè per Renaudotium tom. 2. Liturg. Orient. pag. 371. Exstat Syriacè in Codice Nitr. III. fol. 171. & Cod. Nitr. IV. fol. 163. Ejusdem meminit Cornelius Schultingius tom. 3. p. 106. num. 30. qui num. 9. testatur, Liturgiam S. Ignatii Martyris è Græco in Syriacum sermonem ab eodem Edesseno translatam fuisse. Idem legitur de Anaphora S. Jacobi Apostoli in Cod. Syriaco Vatic. XXXV. quem Paulus Severus Episcopus pro Basilio Presbytero fratre suo anno Græcorum 1830. descripsisse dicitur: ܐܢܐܦܘܪܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܚܘܗܝ ܕܡܪܢ ܕܐܡܠܠܗ ܕܐܡܪܗ ܥܠ ܪܫܗ ܕܡܫܝܚܐ ܒܥܠܝܬܐ ܕܐܪܙܐ ܐܝܟ ܡܦܩܬܐ ܕܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ .

Anaphora S. Jacobi, secundùm attributionem fratris Domini, quam ad caput Christi in Cœnaculo mysteriorum dixit, (hoc est, primus post Christum in Cœnaculo Sion celebravit, ut exponit Barsalibæus) *ex recensione Jacobi Edesseni*: Eam enim ab amanuensibus Syris vel corruptam, vel interpolatam Jacobus noster suæ integritati restituit. Denique laudatur Liturgia Edesseni à Stephano Edenensi cap. 2. de Catholicis Anaphorarum Auctoribus num. 24. يعقوب الرهاوى المكنا مترجم الكتب صنف السنافور المعروف السريانية بلدة ؛ ܠܐܠܗܐ ܐܒܐ :

Jacobus Edessenus, qui Interpres Librorum nuncupatur, composuit Anapho-

phoram eidem attributam, quæ incipit, Deus Pater.

3. Ordo Baptismi. *Ordo Sancti Baptismi.* ܛܟܣܐ ܕܥܡܕܐ ܩܕܝܫܐ :

Exstat in Libris Ritualibus Syrorum cùm Maronitarum, tùm Jacobitarum: eodemque Ritu usos fuisse olim Melchitas testatur anonymus Jacobita in admonitione ad Presbyteros & Clericos promovendos, in ms. Cod. Arabico Collegii Maronitarum de Urbe p. 414. in hæc verba:

ومار يعقوب الرهاوي صاحب كتاب عـــماد الموارنة والملكـــية .

Et Mar Jacobus Edessenus Auctor Libri Baptismi Maronitarum, & Melchitarum. Incipit: ܐܫܘܐ ܠܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ ܕܥܡܕܐ ܩܕܝܫܐ ܢܫܡܠܐ .

Dignos nos effice Domine Deus, ut spiritualem sacri Baptismi administrationem perficiamus &c. Hottingerus in Biblioth. Orientali cap. 3. pag. 292. testatur, se vidisse in publica Bibliotheca Tubingensi ms. *Opus Mar Jacobi Edesseni de Baptismo*, quod cum nostro Baptismi ordine idem esse videtur.

4. Canones Ecclesiastici. *Canones Ecclesiastici.* ܩܢܘܢܐ ܥܕܬܢܝܐ. Ex his nonnullos citat Gregorius Barhebræus in Ethic. Par. 1. cap. 1. sectione 9. & capite 6. sectione 7. & passim in Libro, cui titulus ܟܬܒܐ ܕܗܘܕܝܐ *Liber Directionum.*

5. Grammatica Syriaca. *Grammatica Syriaca.* ܬܘܪܨ ܡܡܠܠܐ ܣܘܪܝܝܐ. De qua suprà pag. 475.

6. Epistola ad Georgium Episcopum Sarugensem. *Epistola ad Georgium Sarugensem Episcopum* de re Grammatica, & Philologica. ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܓܘܪܓܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܣܪܘܓ ܥܠ ܟܬܝܒܘܬܐ ܣܘܪܝܝܬܐ .

Hanc legi in pervet. Cod. Syr. Monasterii Scetensis, subjunctam Lexico inscripto: ܫܡܗ̈ܐ ܕܟܬܒ̈ܐ ܩܕܝ̈ܫܐ ܕܥܬܝܩܬܐ ܘܚܕܬܐ .

Catalogus nominum Scripturæ Sacræ Veteris ac Novi Testamenti. Post Epistolam in eodem Codice sequebatur Jacobi nostri Tractatus Grammaticus ܡܛܠ ܦܪ̈ܨܘܦܐ ܘܓ̈ܢܣܐ ܘܙ̈ܒܢܐ

De Personis, de Generibus, & de Temporibus.

7. Epistola ad Paulum Antiochenum Presbyterum. *Epistola ad Paulum Antiochenum, Presbyterum Syrum.* ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܦܘܠܐ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܩܫܝܫܐ ܣܘܪܝܝܐ .

Laudatur à Gregorio Barhebræo in Grammatica magna, quæ ܟܬܒܐ ܕܨܡ̈ܚܐ *Liber Splendorum* nuncupatur, Par. 4. cap. 2. in hæc verba.

[illegible]

Paulus quidam Antiochenus, Presbyter Syrus, sciens, Græcorum quoque mancam ab initio scripturam fuisse, quum decem & septem literas dumtaxat primùm habuerint; deinde eos alias literas, vel unam, vel duas simul paulatim adjecisse, donec perfectum vi-

viginti & quatuor literarum numerum compleverint; rogavit religiosissimum Jacobum Edessenum, ut & ipse quæ in Syrorum charactere desiderabantur, suppleret. At religiosissimus ei respondit: Complures alii ante meam tuamque ætatem id peroptarunt: Verumtamen ne perirent exarati isto imperfecto charactere Codices, à re tam utili destitere. Septem tamen novas vocalium figuras misit Jacobus ad Paulum, quarum formam vide apud eundem Barhebræum loco cit.

8. Epistola de Orthographia, & de Punctis Vocalibus. *Epistola de Orthographia Syriaca, & de Punctis Vocalibus.* ܐܓܪܬܐ ܕܥܠ ܬܪܝܨܘܬ ܟܬܝܒܬܐ ܣܘܪܝܝܬܐ ܘܢܘܩܙܐ. Præfigitur secundo Tomo Homiliarum Severi in Cod. Nitriensi XXXI. cujus initium ibi desideratur. Hanc autem Epistolam jubet ibidem Jacobus Severianis Homiliis, quas ipse Syriacas fecerat, præponi. Rogat insuper, ut prædictus Tomus, unàcum Epistola, ad Abbatem Julianum transmittatur. ܘܡܟܝܠ ܡܦܝܣ ܐܢܐ ܠܐܚܘܬܟ ܕܠܗܢܐ ܦܢܩܝܬܐ ܒܐܓܪܬܟ ܬܩܕܡ ܠܗ ܘܬܚܬܘܡ: ܟܕ ܟܬܒ ܐܢܬ ܠܘܬ ܐܒܐ ܡܪܝ ܝܘܠܝܢܐ ܘܫܠܡܐ ܐܢܬ ܡܫܐܠ ܠܗ ܡܢ ܡܣܟܢܘܬܝ: ܘܬܫܕܪ ܠܗ ܠܗܕܐ ܐܓܪܬܝ ܘܠܗ ܠܦܢܩܝܬܐ ܗܝ ܡܨܥܝܬܐ ܐܝܟ ܕܗܘ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܠܨܚܚܐ ܢܨܚܚܝܗ ܘܢܚܙܐ ܐܦ ܠܢܘܩܙܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܕܣܝܡܝܢ ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܕܡܬܚܒܫܢ ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܕܚܠܦܝܗܘܢ ܣܡܬ: ܘܐܦ ܠܗܠܝܢ ܦܘܫܩܐ ܕܠܐ ܫܦܝܪ ܐܦ ܠܐ ܕܝܠܗ ܗܘ ܡܟܬܒܢܐ ܐܬܬܣܝܡܘ ܒܦܠܓܘܬܐ ܘܣܡܬ ܠܗܘܢ ܒܕܘܟܝܬܗܘܢ: *Deinde fraternitatem tuam oro, ut eundem Tomum Epistolæ tuæ præfigas, & anulo tuo obsignes, scribens ad Abbatem Mar Julianum, & nomine meæ paupertatis eum salvere jubeas: Huic etiam & hanc meam Epistolam transmittas velim, & medium illum Tomum, ut ipse ante omnes alios Codicem hunc describens, consideret & Puncta hujusmodi, quæ apposita sunt, & quæ colligata: quæ demùm pro ipsis ego substitui: Necnon & istas expositiones, seu Scholia perpendat, quæ à scriptore illo nec rectè, nec suis, uti in margine adnotata erant, locis apposita sunt.* Colligata vocat Puncta, queis circulum diacriticum calamo appofuerat. Porrò Julianus Abbas, cujus hìc meminit Jacobus, ad Patriarchatum Jacobitarum promotus fuit anno Græcorum 1015. ut ex Dionysii Chronico liquet: Jacobus verò hæc scribebat anno Græcorum 1012. uti in laudato Codice Nitriensi XXXI. adnotatur.

Contendit Jacobus in hac Epistola, nonnulla retineri debere Syriaca vocabula, quæ ante centum ab ætate sua annos Syris usui fuisse cœperant: cujusmodi sunt ܕܝܠܝܘܬܐ *Diloito*, & ܕܝܠܢܝܘܬܐ *Dilonojuto*, Proprietas, ܐܝܢܝܘܬܐ *Ainojuto* qualitas, ܬܪܬܝܗ *Tartoje* secunda vice, ܐܘܣܝܐ *Usia* substantia. Coarguit etiam eos, qui pro voce ܐܡܝܢ *Amen*, præposterè obtrudebant hanc aliam ܠܥܠܡܝܢ *in sæcula*. Doctores verò, qui Syriaco sermone eleganter scripserunt, hos enumerat: Ephræmum, Jacobum Sarugensem, Isaacum Syrum, & Xenajam Mabugensem. Ejus verba retulimus suprà pag. 475.

Laudat hanc Epistolam Gregorius Barhebræus in Notis ad Grammaticam suam metricam ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܦܪܫܢ ܠܫܡܗܐ ܕܡܬܕܡܝܢ *De literis, per quas nomina similia distinguuntur*, Cod. ms. Syriaco Vaticano 33. Verùm Jacobus dum scribit vocem ܕܝܠܝܘܬܐ *Diloito pro-*

prie-

prietas, apud antiquos Scriptores Syros non exſtare, ſed ejus loco hanc aliam ܐܝܚܝܕܝܘܬܐ *Ichidoito*; oſtendit, ſe Philoxeni, ſeù Xenajæ ad Monachos Snunenſes Epiſtolam, quæ in Codice Nitrienſi XXVII. fol. 58. habetur, non vidiſſe. In hac enim Epiſtola Xenajas voce *Diloito* diſertè utitur fol. 68. ubi ſic ſcribit: ܘܐܦ

[illegible]

Item in fine ipſius Definitionis ſcripſit eadem Synodus (Chalcedonenſis), *in duabus naturis confitendum eſſe Chriſtum, quarum unaquæque ſuas habeat* DILOJOTO *Proprietates*. Præterea Iſaac Ninivita, qui paulò poſt Sarugenſem Jacobum floruit, eadem voce utitur lib. 3. ſerm. 21.

ܠܘ ܕܝܠܝܘܬܐ ܟܝܢܝܬܐ ܕܡܝܬܪ̈ܬܐ:

De DILOJOTO *proprietatibus naturalibus virtutum*. Vide pag. 456.

Epiſtola ad Thomam Presbyterum. 9. Epiſtola ad Thomam Presbyterum de Ritu Miſſæ Syrorum.

ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܬܐܘܡܐ ܩܫܝܫܐ.

Deſcribitur in ea Ritus Miſſæ Syrorum ab Apoſtolorum ævo ad ætatem uſque Jacobi noſtri. Citatur à Dionyſio Barſalibæo in Expoſitione Miſſæ cap. 3. à Stephano Edenenſi in 7. Candelabro myſtico cap. 7. & ab Abraham Ecchellenſi in Notis ad Catalogum Hebedjeſu pag. 138. Integram ex eodem Barſalibæo accipe.

Jacobi Epiſtola, de antiqua Syrorum Liturgia.

[illegible] 1

De myſtica hac rationalis & incruenti Sacrificii adminiſtratione, hoc eſt, Oblatione, nempè Liturgia [1], hæc nobis Patres noſtri tradiderunt. Poſt lectionem Sacrorum Librorum Veteris ac Novi Teſtamenti, tres oportet fieri Orationes. Prima oratio ſuper Audientes, *ſeù Catechumenos*, quum Diaconus proclamat, *Ite Audientes*: ut nimirùm ſub manum Epiſcopi, vel Presbyteri tranſeant, ſuſceptaque impoſitione manus egrediantur. Poſteà fiat Oratio ſuper Energumenos, qui, proclamante Diacono, *Ite Energumeni*, ſub manum Epiſcopi vel Presbyteri à quo edocti ſunt, tranſeunt, & egrediuntur. Item tertia fiebat Oratio ſuper Pœnitentes: qui, dimittente etiam eos Diacono, exibant. Verùm hæc omnia in Eccleſia antiquata jam ſunt,

NOTA.

1 *Liturgia*. Jacobi Apoſtoli Liturgiam Edeſſenus hic commentatur, otpotè omnium antiquiſſimam, ad quam reliquæ etiam Syriacæ, taoquam ad normam, accommodatæ ſunt. Vide Cl. Leonem Allatium in Differtat. de eadem, quæ Latinè è Syriaco prodiit operâ Reoaudotii tom. 2. Liturg. Orieotal. pag. 29.

[illegible]

sunt, etsi eorum mentionem Diaconi alicubi faciant, eadem ex antiquo more proclamantes. Post hæc exclamat Diaconus, *Claudantur fores Ecclesiæ*. Sed fortasse quispiam nos percontabitur, cur portæ tunc claudebantur? Cui respondemus: Caussa, cur clausis januis cum silentio & orali traditione sacramenta perficiebantur, est hæc: Primò propter metum [1] ethnicorum: ne scilicet Gentiles nostra audirent, eaque suis idolis offerrent, sicut fecit Hiram Rex Tyri, qui Templum Hierosolymitano simile excitavit, in quo victimas legales offerebat. Sed & Julianus gentilis Diis suis preces oblationesque, nostris similes, concinnavit, & ceremonias idolis suis, ad formam Rituum Sacramentorum Ecclesiæ, constituit &c. Etiam in consecratione Chrismatis tres olim dumtaxat Orationes recitabantur: sed & Orationes Chirotoniæ (*hoc est, Impositionis manus, seu Collationis Sacrorum Ordinum*) pro singulis Ordinibus [2] una tantum: & dicebantur super ordinandum in Impositione manus, & in silentio, hoc est, in inclinatione. Quas posteà ampliarunt Doctores. Postquam igitur Symbolum [3] tre-

[illegible]

NOTÆ.

1 *Propter metum ethnicorum*. Alias Jacobi Edesseni rationes, cur scilicet fores Ecclesiæ clauderentur, omittit Barsalibæus. Hic recolenda est Disciplina Arcani, de qua singulare opus edidit doctissimus Schelestratius.

2 *Una tantum*. Græci in Euchologio duas habent pro Ordinandis orationes, alteram clara, submissa alteram voce recitantes: quibus præmittunt Proclamationem illam, *Gratia Divina &c.* Syri ex antiquo Ritu, præter illam Proclamationem, quam nomine [illegible] *Impositionis manus* intelligit Jacobus noster, unam dumtaxat Orationem super Ordinandum [illegible] *in silentio, & inclinatione*, submissàque voce recitabant.

2 *Symbolum*. Theodorus Lector histor. Eccles. lib. 2. pag. 563. *Timotheus Patriarcha Constantinopolitanus Symbolum fidei trecentorum & octodecim Patrum, in singulis Collectis recitari præcepit, in odium scilicet Macedonii, quasi ille non susciperet id symbolum: quod antea semel tantùm recitabatur quotannis, die magnæ Parasceves, sive Dominicæ Passionis, dum Episcopus baptizandos catechizaret.* Quod de Ecclesia Constantinopolitana intelligendum: nam Antiochiæ Petrus Fullo id antè instituerat, ut idem Theodorus scribit p. 566.

centorum decem & octo Patrum scriptum est, æquum visum fuit, illud etiam in Ordine Oblationis adjici oportere, ut per ipsum animæ, corda, corpora, vocésque sanctificarentur. Quo recitato, decreverunt, tres fieri oportere, clausis januis, Fidelium Orationes. Paulò post quum Ritus nonnulli solemnesque ceremoniæ in Ecclesia constitutæ fuissent, ex tribus quidem hisce Fidelium Orationibus voluerunt, ut prima pro mystica pacis petitione fieret, altera pro manus impositione, & tertia, cum qua mensam discooperiunt, per hoc significantes, portas cœli tunc aperiri. Et statim mandat Diaconus, admonens, ut *stent rectè*, eo quo decet ordine, significans per hoc, Sacerdotem mox Liturgiam mysticam inchoaturum. Illis verò cogitationes suas collectas habentibus, convertitur Sacerdos, & dat eis pacem, dicens: *Pax vobis omnibus*, crucis signum super eos efformans. Respondent illi: *Et cum spiritu tuo*. Patres autem hunc locum posteà coordinarunt, judicaruntque, dum crux formatur, dicendum esse: *Caritas Dei Patris, gratia Filii Unigeniti, & participatio Spiritus sancti sit cum vobis omnibus*: & pro una cruce decreverunt, ut Sacerdos tres super populum formaret. Patres Alexandrini horum loco dicunt, *Dominus cum omnibus vobis*, ante principium Liturgiæ. Postea Sacerdos ad Populum dicit: *Sursum sint corda vestra*. Populus respondet: *Habemus corda nostra ad Dominum*. Item exclamat ad eos: *Gratias agamus Domino*. Cui illi respondent: *Dignum & justum est, quod dixisti*. Quumque per illa tria, quæ diximus, nimirùm, per hoc quod pacem eis dederit, & quod signo crucis eos consignaverit, & quod eidem ipsi convenienter responderint: per hæc præterea duo posteriora, videlicet, quod ipse eis mandatum dederit, & quod illi eidem consenserint, ejusque sententiam justam esse pronunciaverint:

ܠܐܠܗܐ ܟܠ ܒܟܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܠܡܫܡܫܢܐ
ܥܡܗ ܘܗܘ ܥܡܗܘܢ: ܦܓܪܐ ܚܕ ܒܡ
ܫܝܚܐ ܗܘܘ ܡܠܘܐ ܘܬܪܥܝܬܐ. ܘܡܚܕܐ
ܗܘܐ ܐܡܪ ܟܗܢܐ ܠܐܠܗܐ. ܒܡܠܐ ܕܫܘܝܘ
ܒܗܠܝܢ. ܘܡܢ ܬܪܥܝܬܗ ܕܥܡܐ ܥܡܗ:
ܘܫܪܝ ܠܡܠܘ ܕܝܠܗ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܐܒܐ.
ܘܠܗ ܢܩܪܒ ܠܐܠܗܘܢ. ܦܓܪܐ ܕܒܪܗ.
ܘܕܡܐ ܢܦܫܬܐ ܠܗ. ܘܡܛܠ ܕܫܘܐ ܟܗܢܐ
ܕܢܗܘܐ ܡܘܕܐ ܥܡܗ ܘܥܡܗ ܠܐܠܗܐ
ܫܩܠ ܘܐܡܪ: ܫܘܐ ܘܙܕܩ ܠܢ ܕܢܘܕܐ
ܠܘܬܟ ܒܡܠܐ ܒܨܝܪܬܐ ܟܠܗ ܨܒܘܬܐ
ܥܠܝܗ ܠܗ ܕܛܝܒܘܬܗ ܡܥܗܕ: ܐܝܟ
ܕܡܢ ܒܪܝܬܗ ܕܐܢܫܐ ܘܡܢ ܦܘܪܩܢܗ ܘܡܢ
ܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܚܫܐ ܠܡܫܝܚܐ ܕܩܒܠ:
ܘܥܠܘܗܝ ܕܗܢܐ ܐܝܬܝܗ ܟܠܗ ܬܫܡܫܬܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܕܥܒܕ ܕܠܗ ܢܥܗܕ ܘܢܐܡܪ:
ܘܡܫܐܠ ܢܚܬܐ ܠܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ: ܘܥܒܕ
ܕܘܟܪܢܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܕܒܗܘܢ ܩܘܪܒܢܐ
ܘܡܫܬܡܠܐ ܩܘܪܒܢܐ ܘܒܬܪ ܗܢܐ ܛܟܣܐ
ܝܗܒ ܫܠܡܐ ܠܥܡܐ ܘܨܠܝܒܐ ܚܬܡ ܠܗ
ܠܐܠܗܐ ܐܚܐ ܗܘ ܕܨܠܝܒܐ ܩܕܡܝܬܐ
ܕܦܚܬܐ ܘܩܨܐ ܘܨܠܝܒܐ ܘܡܫܝܚܐ ܥܠܝܗ
ܡܫܡܫ ܟܗܢܐ ܘܡܘܡܢܐ: ܩܬܘܠܝܩܐ
ܘܡܬܡܠܝܢ ܐܒܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܘܒܬܪܗ
ܠܟܗܢܐ. ܐܡܪ: ܕܢܬܠ ܫܠܡܐ ܠܥܡܐ
ܘܢܥܒܕ. ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܕܒܫܠܡܐ
ܕܐܬܪܘܢܐ ܕܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܘܢܨܠܒܝܘ
ܠܥܡܐ ܘܢܐܡܪ ܫܠܡܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ
ܩܕܝܫܬܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܡܪ: ܘܢܐܡܪ
ܡܢ ܕܥܒܕ ܠܟܗܢܐ ܘܡܫܝܚܐ ܥܠܝܗ
ܕܝ

quum per hæc, inquam, illi cum ipso, & ipse cum eis unum in Christo corpus unaque mens effecti fuerint; tunc conversus ad Deum Sacerdos, ex verbis quibus consensere, & ex sententia ipsius populi, exordium sumens, verba sua ad Deum Patrem dirigit, cui sacrificium Corporis & Sanguinis Unigeniti in propitiationem animarum Fidelium offertur. Et quoniam Sacerdos unàcum populo dignum esse judicavit gratias agendas Deo, subsumit, *Dignum & justum est, nos te laudare*. Et paucis quidem verbis totum Divinæ gratiæ scopum commemorat, videlicet, primò hominis creationem, deinde ejusdem redemptionem: postremò dispensationem, quam pro nobis subiit Christus, dum propter nos passus est. Huc enim tota Liturgia spectat, ut quæ Christus pro nobis gessit, commemoremus & dicamus. Sed & precatur illapsum Spiritus sancti: mox peragit Commemorationes, in quibus Oblatio absolvitur. Post absolutionem autem Oblationis, & post hunc ordinem, impertit pacem Populo, cruce illum signans: & statim frangit, signat & colit [1] mysteria, Diacono Catholicam [2] recitante. Deinde dicunt Orationem *Pater noster qui es in cælis*. Posthæc, tradiderunt, Sacerdotem iterùm debere pacem populo annunciare, & orationem impositionis manus facere. Mox præceperunt, ut gratiam Trinitatis populo impertiret, ter eum cruce signans, ac dicens, *sit gratia Trinitatis &c.* respondente populo, *Et cum Spiritu tuo*. His peractis tradiderunt, debere Sacerdotem populum contestari, eumque admonere, in hæc verba: *Hæc Sancta Corporis & Sanguinis, san-*

NOTÆ.

1 *Colit mysteria*. In Textu Syriaco ܡܫܡܫ, qua voce Jacobus actionem designat, qua Sacerdos fractam Hostiam Sanguine in figura crucis tingit, inquiens: *Credimus, obtulimus* (non *accedimus*, ut perperam vertit Renaudotius) *obsignamus, & frangimus Eucharistiam hanc &c.* Vide apud eundem Renaudot. tom. 2. pag. 38.

2 *Catholicam*. Subintellige Orationem, quam etiam concionem, & commune præconium nominant, in qua brevis vivorum mortuorumque commemoratio peragitur. Summa ejusdem indicatur ex Libro Diaconali à Renaudot. loc. cit.

[illegible]

sanctis ac puris dantur, non iis, qui sancti non sunt: dumque hæc elata voce testatur, elevat in altum Sacramenta, eaque tamquam universo populo, tamquam in testimonium, ostendit: Populus autem illicò proclamat, inquiens: *Unus Pater Sanctus &c.* Atque ita Sacramenta percipiunt. Post Communionem autem, præceperunt fieri confessionem & gratiarum actionem, eò quod digni facti sunt participatione Corporis & Sanguinis. Item mandarunt, fieri orationem impositionis manus; atque ita à Diacono Populum dimitti, ut abeant in pace.

[illegible]

[illegible]

Hanc traditionem accepi à Patribus, quam & ego trado. Necesse est autem, ut differam tibi de varietatibus, quæ in Liturgia contingunt. Duo itaque ordines in hac Oblationis Liturgia occurrunt: Alter ad Oblationem & confectionem ipsorum Sacramentorum pertinet: alter ad Commemorationes. Et quidem qui in Urbe Regia, aut in Græcorum provinciis commorantur, sicuti nos offerimus, sic & ipsi Commemorationes peragunt: Primùm scilicet offerunt, deinde Commemorationes statim perficiunt, licet hæ apud nonnullos plures sint, apud alios pauciores, & magis particulares. Atque

[illegible]

idcircò Sacerdos ait: *Memento, Domine, eorum, quorum meminimus, & quorum non meminimus.* Initium autem ordinis Commemorationum ibi est, quum dicimus: *Item offerimus tibi hoc idem tremendum, & incruentum sacrificium pro Sion matre omnium Ecclesiarum*: quæ est Ecclesia Hierosolymitana, ex populo Israel coagmentata, quam omnium primam Apostoli susceperunt. Patres verò Alexandrini aliter offerunt: nam priùs ordinem Commemorationum implent, deinde subjungunt ordinem sacræ Oblationis. Est etiam diversitas in Commemorationibus; quum dicitur, *sicut erat, & est, & permanet in generationem generationum, & in omnia secula seculorum, Amen*: Quam quidem Orationem in urbe Alexandria ipse Sacerdos terminat, inquiens: *Sicut erat &c.* & posteà populus dicit *Amen* dumtaxat. Alia quoque intercedit varietas in compluribus Ecclesiis: nam pro, *Unus Pater Sanctus, unus Filius Sanctus &c.* nonnulli dicunt, *unus Dominus, unus Filius Jesus Christus in gloria Dei Patris, Amen.*

[illegible]

[illegible]

Quia verò etiam de Crucibus quæsisti, quot fiant, accipe, quæ tibi mox referam. Tribus vicibus, tradiderunt nobis Patres, ut cruces super mysteria exprimeremus, & tribus vicibus super populum: singulis autem vicibus tres cruces: ita ut super Corpus cruces sint novem, super Sanguinem novem, super Calicem novem, & super Populum novem. Loca autem, in quibus cruces fiunt super mysteria, sunt hæc. Primus locus, quum Hostiam Panis tenemus, & Deo Patri ostendimus,

sicut

[illegible]

ſicut & ipſe Filius oſtendit, dicentes: *Gratias agens*, *benedixit* &c. Similiter & ſuper Calicem, eadem verba recitantes. Secundus locus poſt Invocationem Spiritus, quum dicimus: ut *illabens faciat Panem hunc* &c. ubi tres cruces facimus: ſimiliter & ſuper Calicem cruces tres. Tertius locus, quum Panem frangimus, & Calicem ſignamus poſt finem Oblationis. Loca verò, in quibus cruces ſuper populum fiunt, ſunt hæc. Primus, quum dicimus, *Caritas Dei Patris*. Secundus, quum abſolvimus Oblationem, & ad frangendum, nos præparamus: tunc enim ad Populum dicimus: *Fiant miſerationes Dei magni & Salvatoris* &c. Tertius locus, quum totam Oblationem perſolvimus, dicentes ad Populum, *ſit gratia ſanctæ Trinitatis* &c. Quod autem nonnulli per errorem faciunt, ut ſcilicet dum cruces ſuper populum formant, Sacramenta quoque obſignent, hæc eſt cauſa. Quum enim Sacerdos quotieſcumque populum cruce ſiguat, debeat priùs ſeipſum cruce ſignare, deinde Diaconos, qui ad Orientem menſæ (*Altaris*) adſtant, mox eos, qui ad Aquilonem, & continuò eos, qui ad Auſtrum, & poſteà converſus ad Populum ad Occidentem, tres ſuper eum cruces ducat; hinc nonnulli ex inſcitia putarunt, crucem illam, quæ ſuper Diaconos ad Orientem adſtantes fit, ſuper Sacramenta formari. Item noveris, quod, ſi undique circumaſſiſtant Diaconi, oportet, ſuper omnes à Sacerdote crucem fieri. Sin autem, ad eam dumtaxat partem crux fiat, ubi adſtant.

[illegible]

ܐܦ ܗܘܝܬ ܝܕܥ ܕܩܢܘܢܐ ܐܝܠܝܢ
ܕܐܡܪܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܠܐ ܠܟܗ ܡܫܡܫܢܐ܆
ܠܟܗ ܐܢܫ ܠܟܗܢܐ ܘܢܐܡܪ ܐܢܘܢ.
ܘܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܥܡܐ ܐܡܪ ܠܘܬ ܡܪܝܐ܆ ܗܘ
ܠܐ ܐܢܗ ܐܝܬ ܟܠܗ ܩܕܝܫܐ ܐܡܪ ܩܕ
ܘܐܝܠܝܢ ܟܠܗ ܡܕܡ ܡܩܕܡ ܐܦܢ
ܡܢ ܐܝܬ ܩܫܝܫܐ ܡܬܬܪܟܢ ܕܐܦܠܘܢ
ܘܟܠܗ ܟܠܗ ܟܘܢܐ܆ ܠܐ ܐܦ

Item noveris, Canones illos, quos Diaconi dicunt, iis absentibus non esse necessum à Sacerdote recitari. Responsiones autem, quas Populus dicit, ut *Habemus ad Dominum*, & *Dignum & justum est*, & *unus Pater sanctus*, & aliæ hujusmodi, quibus Populus Sacerdoti responder, etiamsi nemo post Presbyterum adsit, eas tamen à Presbytero prætermittendas non esse, eò quod omnes necessariæ sint, & Liturgiæ pars censeantur.

ܠܟܗܢܐ ܕܢܫܒܘܩ܆ ܡܛܠ ܕܟܠܗܝܢ ܐܢܢܩܝܬܐ ܐܢܝܢ ܡܢܗܝܢ ܕܩܘܪܒܢܐ ܡܬܚܫܒܢ.

10. Epistola ad Joannem Stylitam.

Epistola ad Joannem Stylitam. ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܝܘܚܢܢ ܐܣܛܘܢܝܐ. Fragmentum ejus exstat in Ordine Benedictionis Aquæ in nocte Epiphaniæ in Rituali Jacobitarum pag. 274. Cod. Ecchell. 4. Tradit ibi Jacobus antiquum hujus Benedictionis Ritum, statuens nefas esse, aquam benedici super Altari Chrismate consecrato, aut super vase, in quo Ossa Martyrum abluta fuerint, vel aliud quippiam sacrum ministerium peractum sit, ut Missa, Chrismatis consecratio, & alia hujusmodi. In eodem Rituali pag. 275. hæc adnotatio de Ritu Benedictionis Aquæ legitur: ܘܗܢܐ ܐܝܟ ܬܘܪܨܐ ܚܕܬܐ
ܡܬܚܬܡܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܘܐܝܟ
ܥܝܕܐ ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܪܐ
ܕܢܨܝܚܐ ܡܪܝ ܒܪܨܘܡܐ܆
Atque iste (Ritus) *juxta novam & accuratam emendationem Mar Jacobi, & juxta Ritum sacri monasterii inclyti Mar Barsaumæ* (Inclytum vocat Auctor Jacobita, quem pessimum hæreticum fuisse, constat ex Actis sacri Concilii Chalcedonensis.) In laudato Codice Ecchell. 4. pag. 180. citatur ex eadem Jacobi Epistola Canon, *De foribus Ecclesiæ, dum sacra celebrantur, occludendis.* In Codice nostro Syriaco 3. tria ex eadem Epistola scholia producuntur: Primum pag. 39. *de Melchisedech, & de Sacrificio Abrahæ.* Secundum pag. 181. in illud Jeremiæ, juxta Versionem Syriacam, *non deficiet vir ex Jonadab filio Rechab, qui adstet coram me cunctis diebus*. Tertium denique pag. 287. in illud Apostoli, *In nomine Jesu omne genuflectatur, cælestium, terrestrium, & infernorum.*

11. Epistola ad Adæum Presbyterum.

Epistola ad Adæum Presbyterum, de variis Ecclesiæ Ritibus: ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܐܕܝ ܩܫܝܫܐ. Integra habetur in vetustissimo ms. Codice Mediceo, teste Renaudotio tom. 2. Liturg. Orient. pag. 381. ubi & à Jacobo exarata fuisse dicitur anno Græcorum 998. Christi 687. Laudatur & in Rituali Jacobitarum Cod. Ecchell. 4. pag. 274. ubi Jacobus refert initium trium Orationum, quibus Aqua benedicitur: & de tertia quidem sic loquitur: ܡܛܠ ܕܝܢ ܬܠܝܬܝܬܐ
ܘܟܢܐ ܐܡܪ ܘܡܠܬܗ ܕܥܘܗܕܢܐ ܘܡܢܐ ܕܐܬܡܗܘܢ
ܘܡܥܘ܆ ܘܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ܆ ܗܘ
ܘܡܠܟ ܩܕܝܫܐ ܦܪܘܩܠܘܣ ܐܦܣܩܘܦܐ
ܘܡܪܝܐ ܗܝ ܡܠܬܐ ܕܡܦܪܫܐ ܒܐܘܪܚܐ.
Et recitat orationem majorem Benedictionis aquæ, cujus initium: Magnus es Domine: quam Sanctus Proclus

clus cujusdam urbis insulæ Cypri Episcopus composuit. Hic Proclus fortasse est Auctor Anaphoræ Syriacæ, quæ sub ejus nomine apud Syros circumfertur: nam licet illa ad Proclum CP. communiter referatur, probabile tamen est, à Cyprio Proclo, cujus Jacobus noster, meminit, eam fuisse conscriptam. Quid si dicamus pro *Episcopo Cyzici*, Jacobum scripsisse Episcopum *Cypri*? Nam Proclus CP. Ecclesiam Cyzici priùs rexit, & Librum de Traditione Divinæ Liturgiæ scripsit. In Cod. nostro Syriaco 3. p. 172. exstat fragmentum ex laudata Jacobi Epistola, *De ossibus aridis, quæ Ezechiele prophetante revixerunt*.

12. Epistola ad Danielem. *Epistola ad Danielem*: ܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܕܢܝܐܝܠ.

Fragmentum habetur in nostro Cod. Syr. 3. pag. 111. *de muliere Thecuitide, quæ Regis David clementiam pro Absalom filio exoravit*. Hic porro Daniel videtur *Salchensis* esse, de quo mox sermo erit.

13. Liber Thesaurorum. *Liber Thesaurorum*. ܟܬܒܐ ܕܣܝ̈ܡܬܐ ; seu, *Tractatus de rebus mysticis*: nimirùm de Baptismo, de Missa, & de Aquæ Benedictione. ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܐܪ̈ܙܐ.

Citatur in Rituali Jacobitarum Cod. Ecchell. 4. pag. 274. & apud Antonium Marsilium Columnam in Hydragiologia, cujus verba retulimus suprà pag. 469.

14. Cantus, & octoëchus currentus. *Cantus X. in Festum Palmarum* ܡܥܢܝܬܐ ܕܥܐܕܐ ܕܫܘܥܢܐ ; Exstant in Cod. nostro Syriaco XV. fol. 26. quibus hæc nota præfigitur: ܣܟܘܠܝܩܝܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ;

Scholasticus Hymnus Sancti Jacobi Doctoris. Ex titulo autem *Doctoris*, Sarugensi potiùs, quam Edesseno Jacobo tribuendos esse dixissem, nisi in cæteris *Edesseni* nomen prænotaretur. Præterea non metro, aut certo syllabarum numero hi Cantus alligati sunt, quales esse Sarugensis hymnos suprà vidimus, sed ad unum, vel alterum ex octo celeberrimis Tonis expressi, qui apud Græcos, & Syros circumferuntur. In eodem Codice Syriaco XV. fol. 142. dicitur Jacobus noster *Octoëchum* Syrorum correxisse in hæc verba:

ܐܢܬܝܦܘܢ ܕܝܢ ܟܠܗܘܢ ܕܩܕܝܫܐ
ܡܪܝ ܣܘܝܪܐ ܪܝܫ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܐܝܬ ܒܗܢܐ ܟܬܒܐ ܗܘܘ ܡܢܝܢܐ
ܡܐܬܝܢ ܘܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ
ܐܢܬܝܦܘܢ ܕܫܪܟܐ ܥܒܕ ܝܘܚܢܢ
ܒܪ ܐܦܬܘܢܝܐ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܕܩܢܫܪܝܢ
ܘܝܘܚܢܢ ܐܚܪܢܐ ܕܗܘ ܕܝܪܐ ܘܐܚܪܢܐ
ܕܠܐ ܝܕܝܥܝܢ ܫܡܗܝܢ ܐܝܟ ܬܘܪܨܐ
ܕܡܪܝ ܦܘܠܐ ܘܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ :

Omnes autem Cantus Sancti Mar Severi, (impii Monophysitarum Primipili) *qui in hoc Libro continentur, sunt numero bis centum nonaginta quinque. Reliquos edidit Joannes Bar-Aphtonius Abbas Canfari, & Joannes alter ejusdem cœnobii Abbas, aliique anonymi, juxta emendationem Mar Pauli, & Mar Jacobi Edesseni*. Codex autem ille exaratus est (ut ad calcem adnotatur) sub Joanne Patriarcha Antiocheno, & Zacharia Alexandrino, quem ab anno Martyrum 716. ad annum 745., hoc est, ab anno Christi 990. ad ann. 1034. Coptis præfuisse, testatur Auctor Chronici Orientalis. In sermone *de laudibus Jacobiticæ Fidei*, qui exstat in ms. Arabico Collegii Maronitarum pag. 62. Edesseno nostro tribuitur Cantus, cujus initium:

قالت مريم العذرى للسيد المسيح لما ولدتــه ،
ايش اسميــك يــا ولدى ؛

Maria Virgo ad Christum Dominum dixit, dum ipsum genuit: Quem te Fili, appellem &c.

Commentaria in Sacram Scripturam: ܦܘܫܩܐ ܕܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ; 15. Commentaria in Scripturam.

Hæc

Hæc in utrumque Teſtamentum citantur paſſim à Gregorio Barhebræo in *Horreo myſteriorum* (ſic commentaria ſua in Scripturam inſcribit) Gen. cap. 1. 6. 8. Reg. 3. cap. 1. 22. Act. Apoſt. cap. 7. & à Dionyſio Barſalibæo Comment. in Evang. p. 101. 107. Teſtatur Hottingerus in Biblioth. Orient. cap. 3. p. 283. 292. ſe vidiſſe in Leidenſi Bibliotheca commentaria Jacobi *in Hexaëmeron ad Conſtantinum*. Eadem exſtare in Biblioth. Lugduno-Batava num. 87. aſſerit Gul. Cave hiſt. liter. tom. 1. pag. 100. licet in dubium vocet, noſtri'ne Jacobi ea ſint, an Niſibeni. In Codice noſtro Syriaco 3. in octo Scripturæ Libros breviſſima Jacobi Commentaria habemus, quæ ille

ܦܘܫܩܐ ܕܡ̈ܠܐ ܥܣ̈ܩܬܐ ܘܐ̈ܪܙܢܝܬܐ :

Expoſitionem verborum difficilium & myſticorum appellat: nimirùm.

In Geneſim pag. 32. Initium:

ܟܠܡܕܡ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܐܬܟܬܒ ܐܘ ܪܚܝܡܐ ܘܐܚܐ ܪܚܡ ܝܘܠܦܢܐ : ܠܡܠܦܢܘܬܢ ܘܠܝܘܬܪܢܢ ܐܬܟܬܒ :

Quidquid olim ſcriptum eſt, cariſſime, & doctrinæ amans frater, ad noſtram utilitatem & doctrinam ſcriptum eſt. Commentariis Jacobi intermiſcetur ab amanuenſi Scholion ex Epiſtola Severi ad Solonem Iſauriæ Epiſcopum *de Angelis, quos Abraham convivio excepit, utrùm verè manducaverint, nec ne*: pag. 38.

In Exodum, pag. 44 Initium:

ܟܬܝܒ ܕܟܕ ܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ : ܐܠܨܬ ܐܢܘܢ ܟܦܢܐ ܕܢܚܬܘܢ ܠܡܨܪܝܢ ܫܒܥܝܢ ܢܦܫ̈ܢ .

Scriptum eſt: Quum Iſrael, ejuſque filii in terra Chanaan habitarent, fame compulſi, in Ægyptum deſcenderunt, Erant autem ſeptuaginta animæ &c. Ibidem Methodoli antiqui rerum Ægyptiacarum Scriptoris meminit in hæc verba: ܡܛܠ ܕܡܢ ܓܝܪ

ܒܥܘܠܗܘܢ ܓܝܪ ܕܡܠܟܐ ܡܨܪ̈ܝܐ ܡܫܬܥܐ ܡܬܘܕܘܠܘܣ ܡܨܪܝܐ ܟܬܘܒ ܙܒܢ̈ܐ ܕܡܨܪ̈ܝܐ .

De Regum enim Ægyptiorum (hoc eſt, Pharaonum) *nequitia diſſerit Methodolus Ægyptiorum Chronographus*. Manethonem, puto, intelligit, de quo Joſephus lib. contra Appionem frequenter.

In Leviticum, pag. 52. Initium:

ܫܠܡܢܢ ܠܝ ܡܠܬܐ ܒܟܬܒܐ ܕܩܕܡ ܗܢܐ ܐܘ ܐܚܐ ܪܚܡ ܝܘܠܦܢܐ ܒܬܐܘܪܝܐ ܕܥܠ ܡܫܟܢܐ ܩܕܝܫܐ :

In præcedenti Libro, frater doctrinæ amans, de ſacri Tabernaculi contemplatione ſermonem clauſimus.

In Numeros, pag. 57. Initium:

ܟܕ ܦܩܕ ܡܫܬܘܕܥܐ ܐܠܗܐ ܠܡܘܫܐ ܗܘܐ ܕܢܡܢܐ ܠܪܫ̈ܝ ܫܒܛ̈ܐ ܘܠܥܡܐ ܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ .

Quum Principes Tribuum & univerſum populum Iſrael numerare Moyſes à Deo juſſus fuiſſet.

In Deuteronomium, p. 59. Initium:

ܬܢܝܢ ܢܡܘܣܐ ܐܘ ܐܚܐ ܪܚܡ ܝܘܠܦܢܐ ܐܪܙܐ ܐܝܬܘܗܝ ܕܢܡܘܣܐ ܚܕܬܐ ܪܘܚܢܝܐ ܕܒܡܫܝܚܐ .

Deuteronomium, frater doctrinæ amans, myſterium eſt novæ ac ſpiritualis in Chriſto Legis.

In Job, pag. 63. Initium: ܠܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܐܝܘܒ ܐܘ ܪܚܡ ܝܘܠܦܢܐ ܡܘܫܐ ܟܬܒܗ .

Hunc Jobi Librum, doctrinæ amans, Moyſes conſcripſit.

In Joſue, pag. 65. Initium: ܒܫܘܠܡܐ ܕܟܬܒ̈ܐ ܕܐܘܪܝܬܐ ܟܕ ܗܘܦܟܗ ܕܡܘܫܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܠܟܠܗ : ܝܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ ܒܝܬ ܡܫܠܡܢܐ .

Ve-

Veterem Legem in Pentateucho accuratè ac subtiliter investigans, Moysen tibi depinxi.

In Judices, pag. 66. Initium: ܐܦ ܠܐܪܙܐ ܕܫܠܝܚܘܬܐ ܚܝܪܝܢ ܟܠܗܘܢ ܕܝܢܐ ܕܒܬܪ ܝܫܘܥ ܠܐܝܣܪܝܠ ܕܒܪܘ ܬܪܝܨܐܝܬ. *Ad mysterium etiam Apostolatus spectant omnes Judices, qui post Josue Israelem rectè gubernarunt.*

16. Scholia in Scripturam. *Scholia in Scripturam.* ܣܟܘܠܝܐ ܕܥܠ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ. Præter Commentaria, Scholia etiam in totam Scripturam Jacobus scripsit, quæ in laudato Codice nostro Syriaco 3. unàcum Commentariis dicuntur esse 2860. Vide suprà p.64. Et quidem in *Genesim* à pag. 1. ad pag.32. frequenter occurrunt.

In Leviticum Scholion pag. 70. in illud, *Non immolabis super fermentum sanguinem sacrificii Domini, neque permaneat adeps solemnitatis meæ usque ad mane*: ubi hæc de Azymo, & Fermentato: ܦܩܕ ܕܠܐ ܢܥܒܕ ܥܐܕܐ ܒܚܡܝܪܐ ܕܒܝܫܘܬܐ ܘܡܪܝܪܘܬܐ ܐܠܐ ܒܦܛܝܪܐ ܕܕܟܝܘܬܐ ܘܩܕܝܫܘܬܐ: ܗܢܘ ܕܠܐ ܢܩܪܒ ܕܒܚܬܐ ܕܡܪܝܐ ܐܝܢܐ ܕܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܕܒܚܬܐ ܐܘ ܗܝ ܕܬܘܕܝܬܐ ܕܥܠ ܦܘܪܩܢܐ ܐܘ ܗܝ ܕܨܠܘܬܐ. ܗܝ ܕܡܛܠ ܨܒܝܢܐ ܕܩܪܒܝܢ ܒܬܪ ܕܡܠܝܢܢ: ܐܘ ܗܝ ܕܥܠ ܚܛܗܐ ܘܠܬܘܒܘܬܐ ܡܢ ܚܡܝܪܐ ܕܚܛܝܬܐ ܕܥܬܝܩܬܐ ܐܘ ܕܥܒܕܐ ܛܢܦܐ ܐܘ ܕܡܚܫܒܬܐ ܛܢܦܬܐ. *Jussit, nos celebritatem non agere in fermento malitiæ & amaritudinis, sed in azymo puritatis & sanctitatis: hoc est, ut non offeramus sacrificium Domini, quodcumque tandem illud sit, sive sacrificium laudis pro redemptione, sive sacrificium voluntatis; illud nimirùm Corporis & Sanguinis Christi, aut illud, quod ex bona voluntate per preces offertur: non offeramus, inquam, hujusmodi sacrificium, quum pleni sumus veteri fermento peccati, aut turpium operum, aut immundarum cogitationum.* Eodem planè modo de Azymis Paschalibus differit in Comment. in Exod. Unde conjicere est, quæstionem de Azymo & Fermentato sub Jacobi ævum nondum agitari cœptam fuisse: quin & Syros septuaginta circiter post ejusdem obitum annis in Azymo adhuc Eucharistiam celebrare consuevisse, docet nos Dionysius Jacobitarum Patriarcha, cujus verba retulimus pag. 409.

In Deuteronomium Scholion p.83. in illud cap.22. num.8. *Fac balaustra tectis tuis.*

In Job Scholion de Behemot pag. 92.

In Josue Scholion de monte Garizim, & Gabala: ubi meminit versionis Samaritanæ, in hæc verba: ܘܒܢܐ ܝܫܘܥ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. ܒܡܬܢܝܢ ܢܡܘܣܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܨܚܚܐ ܗܘ ܕܫܡܪܝܐ ܒܛܘܪܐ ܕܓܪܝܙܝܢ ܦܩܕ ܡܘܫܐ ܕܢܬܒܢܐ ܡܕܒܚܐ ܘܠܐ ܗܘܐ ܒܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. *Et ædificavit Josue Altare Domino Deo Israel in monte Gabala. In Deuteronomio juxta Samaritanorum exemplar, scriptum est, in monte Garizim jussisse Moysen ædificari Altare, non in Gabala.*

In Judices Scholion de idolo Michæ pag.100.

In Samuelem Scholion de Cantico Annæ pag. 101. de spiritu nequam, quo Saul vexabatur pag. 106. & de Sarvia matre Joab, de Asaele, de Abisai, deque Amsa, p.109.

In Libros Regum Scholion, seù responsio ad hanc interrogationem, si Dominus incitavit David, ut numerum filiorum Israel censeri juberet,

beret, quale igitur Davidis, aut populi peccatum fuit, ob quod correpti sunt? pag. 114. De juramento, quo David se Bethsabee uxori obstrinxit, fore ut Salomon filius ejus in regno sibi succederet, pag. 116. De Vate illo, qui ex Judæa venit, ut Jeroboamum argueret, pag. 122. De panibus, & carne, quæ corvus ad Eliam Prophetam afferebat, p. 123. De Naboth, cujus vineam Rex Achab abstulit: ubi hæc Jacobi Expositio dicitur esse *Scholion decimum nonum in Libros Regum*, pag. 126. De Merodach, & Ezechia, pag. 132.

In Zachariam Prophetam Scholia tria, pag. 154. 155. & 201.

In Ezechielem Scholion, pag. 174.

In Danielem Scholia quinque, p. 199. 200. 203. 205. 206. Ubi septuaginta annos captivitatis Babylonicæ colligit in hunc modum, p. 203.

ܫܢܝܐ ܗܟܝܠ ܕܫܒܝܬܐ ܡܬܡܢܝܢ
ܗܟܢܐ. ܕܢܒܘܟܕܢܨܪ ܟܓ.
ܕܐܘܝܠܡܪܘܕܟ ܫܢܝܐ ܒ. ܕܒܠܛܫܨܪ
ܫܢܝܐ ܕ. ܕܕܪܝܘܫ ܡܕܝܐ ܝܙ. ܕܟܘܪܫ
ܫܢܝܐ ܝܕ. ܒܒܒܠ ܕܩܡܒܘܣܘܣ
ܫܢܝܐ ܚ. ܕܕܪܝܘܫ ܫܢܝܐ ܠܘ. ܠܬܪܬܝܢ
ܕܝܠܗ. ܡܫܠܡܝܢ ܐܬܡܠܝܘ ܗܘܘ
ܐܬܡܠܝܘ ܫܢܝܐ ܕܫܒܝܬܐ
ܘܗܦܟܘ ܫܒܝܐ ܡܢ ܒܒܠ.

Anni itaque captivitatis sic numerantur. Nabuchodonosor ann. 23. *Evilmerodach* 2. *Balthassar* 4. *Darii Medi* 17. *Cyri* 14. *In urbe Babylone Cambysis ann.* 8. *Darii* 36. *Anno hujus secundo impleti sunt anni captivitatis, & reversi sunt captivi ex urbe Babylone*. De Joachim verò Susannæ viro hæc tradit pag. 205.

ܡܛܠ ܝܘܝܩܝܡ ܕܝܢ ܒܥܠܗ ܕܫܘܫܢ
ܗܢܐ ܕܣܒܪ ܗܘܐ ܦܢܝܬܐ ܠܡܠܟܐ
ܒܒܝܬܗ ܐܝܟ ܕܒܫܒܝܬܐ ܗܘܐ
ܘܐܝܘܩܝܡ ܫܡܗ ܘܡܠܟܐ: ܗܘܐ ܐܝܟ

ܐܝܘܩܝܡ ܕܫܘܫܢ ܡܠܟܐ ܗܘ
ܕܚܒܫ ܗܘܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ. ܘܟܕ ܡܝܬ
ܘܐܡܠܟ ܐܘܝܠܡܪܘܕܟ ܐܦܩܗ ܡܢ ܒܝܬ
ܐܣܝܪܐ. ܘܢܣܒ ܐܢܬܬܐ ܘܩܢܐ
ܒܝܬܐ. ܘܡܛܠ ܕܡܠܟܘܬܗ ܡܫܬܘܕܥܐ
ܗܘܬ ܗܘܐ ܟܢܫܐ ܠܥܡܐ ܒܒܝܬܗ
ܘܡܬܢܨܒܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܩܫܝܫܐ ܕܝܢܐ
ܕܒܥܝܢ ܒܥܠܝܗ: ܡܛܠ ܕܪܫܐ
ܕܟܠܗܘܢ ܘܡܠܟܐ ܡܩܒܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗ
ܐܦ ܐܝܘܩܝܡ ܒܫܒܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܢܫ
ܠܝ ܠܡܣܒܪ ܥܠ ܝܘܝܩܝܡ ܒܥܠܗ
ܕܫܘܫܢ: ܡܢܗ ܕܝܢ ܗܘܐ ܫܐܠܬܐܝܠ
ܗܘ ܐܒܘܗܝ ܕܙܪܘܒܒܠ ܪܒܐ
ܐܝܬܘܗܝ: ܗܘ ܕܪܫܐ ܗܘܐ ܠܥܡܐ
ܟܕ ܗܦܟܘ ܡܢ ܫܒܝܬܐ ܕܒܒܠ
ܒܝܘܡܝ ܕܪܝܘܫ.

Joachimum autem Susannæ virum, cuius in domo, tamquam in ædibus Principis, populum Seniores judicabant, existimo eum esse Joachimum Regem, quem Nabuchodonosor in carcerem detrusit: quo mortuo quum Evilmerodach regnaret, è carcere dimissus fuit, uxoremque duxit, & ædes possedit. Quia verò regia dignitate fulserat, in ejus domo populus conventum faciebat, ut à Senioribus, qui Susannam ipsius uxorem post calumniati sunt, judicium quærerent: Principem enim omnium Regemque eum habebant, etsi captivus esset. Sic de Joachim Susannæ viro opinandum mihi videtur. De Susanna verò procreatum fuisse arbitror Salathielem Zorobabelis magni patrem, qui princeps populi fuit, quum ex Babylonis captivitate sub Dario redirent. Ætatem denique Danielis in hæc verba statuit pag. 206.

ܒܪ ܫܢܝܢ ܐܝܬܘܗܝ
ܟܕ ܗܘ ܗܘܐ ܕܢܬܠܠ ܐܫܬܒܝ ܠܒܒܠ
ܒܫܢܬܐ ܬܠܬ ܕܝܘܝܩܝܡ ܡܠܟܐ
ܡܫܡܫܐ ܗܘܐ ܒܗܝܟܠܗ ܘܡܠܟܘܬܐ
ܘܒܗ

[illegible]

Quum quindecim annos ageret Daniel, Babylonem abductus fuit anno tertio Joachim filii Josiæ, ineunte regnum Nabuchodonosore. Anno hujus undevigesimo captivi ducti sunt omnes filii Juda, & urbs cum Templo conflagravit. Anno secundo Darii, quarti Persarum Regis, impleti sunt septuaginta anni captivitatis populi. Vixit autem posthæc Daniel usque ad annum octavum Darii. Liquet itaque, eum annos decem suprà centum vixisse. Eundem computum alia ratione sic tradit. [illegible]

[illegible]

Danielis anni 15. *antequam ex Hierusalem captivus duceretur. Nabuchodonosor regnavit ann.* 43. *Evilmerodach hujus filius ann.* 2. *Niraglasares hujus Socer* (alias Teglatlasar,) *qui & ipsum occidit, ann.* 2. *Sarcus, qui & Balthassar ann.* 2. *Darius Primus, quem Scriptura Medum appellat, idemque dicitur Nabonides, ann.* 17. *Cyrus Persarum Rex, qui Babylonem subegit, ann.* 14. *Cambyses hujus filius ann.* 8. *Magi fratres, qui rebellarunt, ann.* 1. *Darius Arabum & Persarum Rex, sub quo captivi reducti sunt, ann.* 8. *Hos annos si colligas, habebis, Danielem annos decem suprà centum vixisse.* Imò *duodecim suprà centum.* Nec cohæret ista supputatio cum ea, quam Jacobus suprà tradidit pag. 203. Ibi enim Balthassar regnasse dicitur ann. 4. hìc ann. 2. Ibi post Cambysem Darius, hìc Fratres Magi collocantur. Vide Cornelium à Lapide Procemio in Danielem, ubi annos centum eum vixisse affirmat, & Pererii sententiam rejicit, annos eidem centum triginta octo tribuentis. Cur autem Daniel, etsi annos ageret sexaginta, puer tamen dictus sit, hanc causam reddit.

[illegible]

ܡܬܩܒܠ ܕܐܡܪ: ܡܚܣܝܢܘܬ ܦܓܪܐ
ܬܠܝܐ ܡܬܚܙܐ ܘܐܡܪ.

Quod autem Daniel dictus fuerit puer, quum Senes propter Susannam judicaret, causa duplex est: vel ob comparationem senum ac presbyterorum, qui ibi aderant: vel quia barba carebat, & veluti eunuchus ex utero matris suæ videbatur; propter siccitatem autem corporis continentiamque longos vixit annos, & tum demùm canos habere cœpit. His igitur de causis licet sexaginta annorum esset, quum senes illos judicavit, puer tamen videbatur, & dicebatur.

In Ecclesiasten Scholia quinque à pag. 250. Plura in eundem Librum à Jacobo Scholia edita fuisse, liquet ex pag. 256. ubi *decimum* Scholion producitur, in hæc verba: ܬܘܒ
ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܒܘܢ ܕܐܘܪܗܝ ܥܠ
ܡ̈ܠܐ ܐܪ̈ܙܢܝܬܐ ܕܗܘ ܟܬܒܐ
ܕܩܘܗܠܬ ܡܢ ܣܟܘܠܝܘܢ ܕܥܣܪܐ :

Item Mar Jacobi Abbatis Edesseni de verbis mysticis ejusdem libri Ecclesiastæ, ex Scholio decimo. Quod autem Jacobus *Abbas* dicatur, suspicari me facit, eum priùs Abbatem Monachorum Edessæ fuisse, deinde Episcopum: nisi dicamus, titulum ܐܒܐ, seù ܐܒܘܢ *Abbatis*, quem Arabes corrupta voce dicunt انبا *Anba*, Episcopis etiam in Syria tribui consuevisse, quemadmodum in Ægypto Monachis, Episcopis, & ipsi Patriarchæ Alexandrino passim tribuitur.

In Lucam Scholion ܡܛܠ ܝܠܕܬ
ܐܠܗܐ ܘܥܠ ܫܪܒܬܗ ܘܐܒܗ̈ܝܗ :

De Deiparæ genere, atque Parentibus, pag. 315. Verba Jacobi hæc sunt.

ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܩܕܝܡ
ܘܡܫܬܡܥܐ ܠܐܢܫܐ ܕܝܠܗ : ܩܕܝܫܐ
ܒܡܠܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܐܡܪ ܘܡܫܝܚܐ
ܟܬܒܘܗ ܕܝܢܐ ܬܫܥܝܬܐ ܘܟܬܒܘ
ܘܫܘܐܠܝܢ ܕܐܠܐ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ ܒܟܬܒܘܗܝ
ܥܠܬ ܕܐܡܪܝܢ ܐܢܫܝܢ ܠܡܪܬܡܪܝܡ
ܒܪܬܗ ܕܚܢܐ ܘܕܝܘܐܟܝܡ ܟܐܢܐ :
ܡܫܬܥܝܢ ܐܢܫܝܢ ܘܡܠܦܢ ܗܘ ܒܪ
ܦܢܛܝܪ ܐܝܬܝܗܘܢ : ܗܘ ܕܝܢ ܦܢܛܝܪ
ܐܚܘܗܝ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܢܬܢ ܒܪ ܕܘܝܕ
ܘܐܢܬܘܢ ܟܕ ܐܡܪܝܢ ܡܢ ܫܪܒܬܐ
ܕܠܘܝ ܘܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܐܬܪܐ ܕܓܠܝܠܐ
ܒܐܬܪܐ ܗܘ ܕܒܗ ܐܬܒܢܝܬ
ܛܝܒܪܝܐ ܐܝܟ ܡܕܝܢܬܐ .

Ut ostendunt historiæ, quas Viri studiosi scripsere, sacra Virgo Maria Mater Christi, filia erat Annæ & Joachim justi: quem earumdem historiarum scriptores referunt, filium fuisse Pantheris; Pantherem autem fratrem esse Melchi filii Janni, cumque genus duxisse ajunt ex Nathan filio David, & per mulieres quidem, ex Tribu Levi esse. Habitasse verò narrant in regione Galilææ in loco, ubi Tiberias urbs condita fuit. Eadem ferè apud S. Joannem Damascenum Jacobi nostri æqualem lib. 4. de Fide Orthodoxa cap. 15. de Domini Genealogia, & Sanctæ Dei Genitricis.

In Joannem Scholia duo: Primum de Tunica Christi pag. 376. Alterum in illud, *Stabant juxta crucem Jesu, mater ejus, & soror matris ejus,* pag. 377. ubi asserit, sororem Deiparæ vocari, quæ Josephi uxor erat.

Verba ejus sunt hæc. ܗܢܘܢ ܕܝܢ
ܘܩܝܡܢ ܗܘܝ ܘܩܝܡܢ ܗܘܝ ܠܘܬ ܨܠܝܒܐ
ܕܝܫܘܥ ܐܡܗ ܘܚܬܗ ܕܐܡܗ :
ܠܐ ܗܘܬ ܕܝܢ ܚܬܗ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܐܘ
ܐܝܟ ܒܟܝܢܐ ܕܡܠܬܐ ܐܝܟ ܕܝܠܗ
ܠܐܢ ܕܢܬܚܙܐ ܐܘ ܢܣܬܒܪ. ܐܢܬܬ ܕܝܢ
ܗܘܬ ܕܝܢ ܘܡܬܩܪܝܐ ܗܘܬ ܠܐܚܘܬܗ.
ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܝܢ ܠܡܬܚܫܒܘ ܠܡܫܝܚܐ

ܗܘܬ

[illegible]

Quod autem scripsit Joannes, Stabant juxta Crucem Jesu mater ejus, & soror matris ejus, *nemo opinari debet, aut intelligere, Sanctam Virginem habuisse sororem, aut fratrem corporalem: Votorum enim filia erat, & unica parentum suorum; sed ita intelligi debet hic sermo, quemadmodum Doctores Ecclesiæ, & Sacrorum Librorum Interpretes eum intellexerunt. Stabant, nimirùm, juxta Crucem Jesu, Maria mater ejus, & Maria altera senior, uxor Josephi sponsi putativi Sanctæ Virginis, illa, inquam, mater Simonis, & Josi, & Jacobi, & Judæ, qui ab omnibus fratres Christi putabantur. Hæc erat, quæ soror matris Jesu vocabatur. Sed & unacum istis in eadem domo erat Maria altera, uxor Cleophæ fratris Joseph.* Eadem de Josephi uxore & liberis apud S. Epiphanium in Anchorato, & hæres. 29. & 78. quæ tamen meritò improbantur, & *deliramenta apocryphorum* appellantur à S. Hieronymo Commentar. in Matth. cap. 12.

17. Variantes à Vulgata Syriaca in Psalmos Lectiones.

Variantes Jacobi, ac diversas à Syriaca Vulgata in Psalmos Lectiones notat Gregorius Barhebræus lib. cit. in Psalm. 2. 4. 5. 7. 10. 22. & 27. Unde conjectari licet, eum vel totam Scripturam Sacram, vel illius partem è Græco in Syriacum transtulisse. Id enim Syrorum complures præstitere, ut Philoxenus Mabugensis, Thomas Heracleensis, & Mar-Aba Chaldæus.

18. Aristotelis opera Dialectica Syriacè reddita, & notis illustrata.

Aristotelis Categoriæ, Perihermenias, & Analytica, in Syriacum conversa, & notis illustrata, præmissa ejusdem Aristotelis Vita.

[illegible]

Exstant in Cod. Syr. Vat. 36. pag. 63. ubi hæc diserta adnotatio legitur:

[illegible]

Interprete religiosissimo Jacobo Metropolita urbis Edessæ.

19. Commentaria in Isagogen Porphyrii.

Commentaria in Isagogen Porphyrii [illegible]

Breviora, nimirum, & fusiora, quæ exstant in laudato Cod. Syr. Vatic. pag. 107. Porphyrium autem è Græco translatum fuisse in Syriacum ab Athanasio monacho, hæc epigraphe docet, quæ in eodem Codice p. 16. legitur. [illegible]

Absoluta est Isagoge Porphyrii Philosophi, quam è Græco in Syriacum accuratè, prout licuit, convertit castus Frater Mar Athanasius ex Sacro Malchi monasterio mense Januario anni 956. nimirùm Christi 645. Hunc Athanasium postea Jacobitarum Patriarcham fuisse arbitror, qui in Dionysii Chronico ab anno Græcorum 999. ad annum 1015. hoc est, ab anno Christi 688. ad annum 704.

fe-

sedisse dicitur: estque planè diversus à seniore Athanasio, qui eodem Dionysio teste, ab anno Græcorum 915. ad annum 955. Jacobitis præfuit, de quo infrà pag. 507. Atque hìc obiter rejiciendus Pagius, qui ad annum Christi 629. num. 6. de Seniore Athanasio sic scribit: *Planè autem falsum, Athanasium Jacobitarum fuisse Patriarcham; quum Auctor Chronici Orientalis, Patriarcharum Jacobitarum accuratum Catalogum scripserit, ejusque non meminerit*: Is enim Jacobitarum in Ægypto, non in Syria & Mesopotamia Patriarchas recenset.

20. Severi Homiliæ in Syriacum conversæ.

Severi Patriarchæ Antiocheni Homiliæ in Syriacum conversæ, & in tres Tomos distributæ, quorum primus complectebatur priores Homilias 43. Secundus à 44. ad 90. Tertius à 91. ad 125. Ex his secundum dumtaxat habemus versionis Jacobi in Cod. Nitr. 31. nam reliqui Codices, in quibus Homiliæ Severi continentur, alium Interpretem habent, ut conferenti eas, quæ in his Codicibus, & quæ in Cod. 31. exstant, homilias, apparet.

CAPUT XLI.

Georgius Arabum Episcopus.

I. Georgii Arabum Episcopi ætas.

JACOBO Edesseno & S. Joanni Damasceno æqualem fuisse Georgium testantur tùm Anonymus Syrus apud Antonium Marsilium Columnam in Hydragiologia, tùm Gregorius Bar-hebræus in lib. Ethic. cap. 4. quorum verba retulimus pag. 469. Cur autem *Arabum Episcopus* dicatur, & quinam ante ipsum Christianis Arabibus præfuerint, ex Dionysii Chronico vidimus pag. 167. Atque hinc arguitur ineptissimus Jacobitarum Encomiastes, qui in ms. Cod. Arabico Collegii Maronitarum de Urbe, quosdam Maroniticæ Liturgiæ Ritus reprehendens, sic de Georgio nostro loquitur pag. 65. وعليكم فيها تبكيت قوي من انبا جاورجي بطرك الامم الذي ماتت البطاركة الذين على الكراسي وبقي هو وحده بالحياة . *Hac de re vos acriter reprehendit Abbas Georgius Patriarcha gentium, qui mortuis reliquarum Sedium Patriarchis, solus ipse supervixit*. Causam nimirùm ignorans, cur ille diceretur, ܓܘܪܓܝ ܕܥܡܡܐ *Georgius Gentium*, vel ܓܘܪܓܝ ܕܥܡܡܐ ܛܝܝܐ *Georgius Gentium Arabicarum*, existimavit eum Gentium omnium Christianarum Patriarcham fuisse. De Arabibus verò, quibus Georgium Episcopum præfuisse Bar-hebræus loc. cit. memorat, notandum hìc obiter ex ejusdem Bar-hebræi Chronico, eos Monophysitarum erroribus pridem infectos fuisse, metuque Catholicorum Orientis Principum ad Mahometanorum castra demùm profugisse. وكان سبب الفتنة بين العرب والروم اضطهاد الملك يوسطينوس الانبا القايلين بالطبيعة الواحدة لان نصارى العرب يومئذ انما كانوا يعتقدون اعتقاد اليعقوبية لا غير . *Causa*, inquit, *cur Arabes à Romæis* (Græcis) *diffidere cæperint, fuit persecutio ab Imperatore Justino adversùs Patres Monophysitas mota. Arabes quippè Christiani fidem Jacobitarum ea tempestate unicè profitebantur*.

Plura Georgius Opera scripsisse perhibetur à Syris. Sed quorum notitia ad nos pervenit, hæc sunt. II. Ejusdem scripta.

Commentaria in Scripturam Sacram. Laudantur passim à Bar-hebræo in Horreo mysteriorum. Fragmentum in *Matthæum* exstat in Cod. nostro Syriaco 3. pag. 316. ubi disertè ܓܘܪܓܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܥܡܡܐ, *Georgius Gentium Episcopus* appellatur. Ex eodem in quatuor

tuor Evangelia expositiones adducuntur frequenter ab Anonymo Auctore Catenæ Syriacæ in Codice ms. Syr. Vatic. 16.

De Chronico, seù *Calendario* carmen elegantissimum metro dodecasyllabo, in capita 24. divisum, in quo de Epacta, de Festis mobilibus inveniendis, de Cyclo Solari & Lunari, de mensibus & hebdomadis, deque aliis ad computum Ecclesiasticum spectantibus brevissimam æquè & exactissimam methodum tradit, Titulus Carminis: ܡܐܡܪܐ

ܕܡܫܚܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܐܬܥܒܕ

ܠܓܝܘܪܓܝ ܕܥܡܡܐ ܐܦܣܩܘܦܐ

ܡܛܠ ܚܘܫܒܢܐ ܀

Carmen metro Mar Jacobi, compositum à Georgio Gentium Episcopo de Chronico. Initium: ܚܢܦܐ ܚܕ

ܡܫܬܒܗܪ ܗܘܐ ܒܥܡܡܐ ...

...

...

Quidam ethnicus quum sua superbè jactaret, suos aliquando Poëtas extollebat &c. Exstat in Bibliotheca Collegii Maronitarum in ms. Codice Syriaco & Arabico post Catechesim, & Encomium Jacobiticæ sectæ. Scribendi hujus Carminis occasionem nactus est Georgius, ex vana cujusdam Arabis jactantia, qui ingenium Arabum Poëtarum ita extollebat, ut reliquarum gentium Poëtas flocci penderet. Ejus igitur fastum retundens, Syriacos versus Arabicis elegantiores esse in Præfatione ostendit: mox Tractatum de Calendario, ab Unitate & providentia Dei, quam Arabes utpote gentiles negabant, exorditur. Eandem de lingua Syriaca, & Arabica disputationem, anno Græcorum 1602. Christi 1291. sibi cum Mahometanis quibusdam intercessisse refert Sobensis in Libro carminum, quem *Paradisum* prænotavit.

CAPUT XLII.

Daniel Episcopus Salchensis.

DANIEL Episcopus *Salach* ܕܨܠܚ, quod Mesopotamiæ oppidum est inter Mardin, & Nisibin urbes situm, Jacobo Edesseno & Georgio Arabum Episcopo æqualis, floruit circa annum Christi 700. Alius proinde à Daniele ܕܛܘܒܢܝܬܐ *Tubonithæ*, qui ܕܛܠܟ *Talachensis* fuit in Perside Episcopus: & à Daniele Rhesinensi ܪܫܥܝܢܝܐ: à Daniele demùm ܒܪ ܡܪܝܡ *Bar-Mariam*, hoc est, Mariæ filio, quorum meminit Sobensis in Catalogo pag. 80. 102. & 108. Idem autem videtur cum Daniele, ad quem Jacobus Edessenus epistolam dedisse dicitur in Codice nostro Syr. 13. pag. 111. ut suprà indicavi. I. Daniel Salchensis Episcopus Jacobo Edesseno æqualis.

Scripsit ܦܘܫܩܐ ܕܡܙܡܘܪܐ *Expositionem in Psalmos*, quæ exstat integra in Codice nostro Syriaco 16. post Commentaria Dionysii Barsalibæi in Evangelia. Fragmenta autem habentur in laudato Codice nostro Syr. 3. (qui anno Christi 861. scriptus esse dicitur) pag. 47. 87. 115. 152. & 252. ubi appellatur ܕܢܝܐܝܠ ܨܠܚܝܐ ܐܒܐ ܘܡܠܦܢܐ *Daniel Salchensis Abbas, & Doctor*. Citatur passim à Barhebræo in Horreo mysteriorum: & in nota Librorum Syriacorum Codice ms. Latin. Vatic. 6429. pag. 133. his verbis designatur: *Danielis Episcopi Salabani magna expositio super Psalmos*. II. Ejusdem expositio in Psalmos.

CA-

CAPUT XLIII.

Joannes Maro Patriarcha Antiochiæ.

I. Joannis Maronis Acta apud Barclajum, & Quaresmium mendosa.

JOANNES Maro, primus Syrorum Maronitarum post Theophanem Macarii Antiocheni successorem Patriarcha, claruit circa annum Christi 700. Ejus Acta ex pervetusto Codice Arabico anno 1495. descripsit Gabriel Barclajus Episcopus Nicosiensis in Libro ad Georgium Presbyterum Besciaræ filium adversùs Jacobitas cap. 10. eademque anno 1639. Latinè publicavit P. Franciscus Quaresmius in Elucidatione Terræ Sanctæ lib. 1. cap. 37. pag. 96. Uterque tamen mendosum Codicem nactus, pro *Agathone Papa*, sub quo Macarius Antiochenus in sexta Synodo damnatus fuit, *Evagrium* qui in Romanorum Pontificum serie nullus est, posuit, & pro *Sergio Papa*, sub quo Joannes noster Genti suæ Patriarcha præerat, *Honorium* substituit; immani anachronismo, quum Honorius Papa quinquaginta circiter annis Macarium Antiochenum Theophanis prædecessorem antecesserit. Honorii nomen subrepsit & in ms. Historia, qua usus est cl. Faustus Naironus in Dissert. de Origine, ac Religione Maronitarum num. 14. & refertur à Pagio ad annum 635. num. 8. Vide doctissimas in utramque Joannis Maronis vitam observationes Stephani Edenensis Patriarchæ Antiocheni in Vindiciis Maronitarum lib. 1. cap. 7. & seqq. ex quo hæc Joannis Acta summatim excerpsi.

II. Ejusdem gesta ex Stephano Edenensi Patriarcha Maronitarum.

1 [illegible]
2 [illegible]

Joannes Sirimensis 1 ex castello Sirimi in monte Suaidia 2 propè Antiochiam oriundus, nobiles atque bene

1
2

NOTÆ.

1 *Joannes Sirimensis*. Sirimis *vicus est Cynegicæ regionis in territorio Antiochensi*, inquit Evagrius lib. 4. cap. 38. *Sirimensem* Joannem nostrum appellat & Auctor Syriacæ Vitæ Jacobi Baradæi, seù Zanzali, apud eundem Edenensem cap. 6. in hæc verba.

[illegible]

Tùm verò claruit Jacobus, qui Apostolicam Fidem à Jacobo primo Hierosolymorum Episcopo traditam, integram illibatamque conservans, Ecclesiam universam rebus præclarè gestis complevit. Quumque sibi partes occurrerent, Hæretici nimirùm, & Orthodoxi; Hæretici sciscitabantur: Vos quinam estis? Orthodoxi respondebant: Nos Fidem tenemus Jacobi Apostolorum Primatis, qui Frater Domini nostri secundùm carnem appellatus est: quam nobis prædicat Divinus iste Jacobus. Illi autem, qui erant ex adversa parte: Ephræmi Amidensis sumus, ajebant, aut Joannis SIRIMENSIS *Patriarchæ Deo adversarii*. Ubi Scriptor Jacobita de Joanne Marone loquitur, qui Jacobitas in Syria impugnavit, non de Joanne altero Sirimensi, qui sub Justiniano Imperatore in locum Eutychii Constantinopolitani suffectus fuit, teste Evagrio loc. cit. utpote cui nulla cum Montis Libani, aut aliis Syriæ incolis disceptatio fuerit, & fortasse idem illis nec de nomine notus exstitit. Quod autem Jacobum fratrem Domini *Primatem Apostolorum* appellat, id Jacobitis ipsis repugnat, qui soli Petro Primatum Apostolorum tribuunt, & in Officiis Divinis passim prædicant: Hierosolymitanam verò Jacobi Sedem ne Patriarchali quidem honore dignantur, ut benè notat Renaudotius tom. 2. p. 95. licet eam omnium Ecclesiarum matrem vocare soleant, ut in Liturgia Jacobi apud eundem Renaudotium pag. 34. & 128.

2 *Suaidia*: Idest, mons *Maurus*, seù *Niger*, qui Antiochiæ urbi imminet. Vide Cedrenum, & Theophanem ad annum octavum & nonum Constantini Pogonati.

[illegible]

bene moratos, piosque parentes Agathonem 1 & Nohemam nactus 1
est, sororemque germanam, quæ Dei beneficio duobus liberis aucta est Abrahamo 2 & Cyro. Et Abraha- 2
mus quidem natu maximus ad consilia prudens, & bellica virtute clarus fuit, atque postmodùm supremam inter suos potestatem adeptus, suis copiis Avunculum ex Apameensi Cœnobio in Arcem Semar-Gebail 3 3
fugientem deduxit. At Cyrus 4 4
Avunculi institutum amplexus, literis à pueritia operam dedit: & ipso Joanne magistro in doctrina & pietate tantum profecit, ut eidem in Episcopatu Antiocheno posteà fuerit suffectus.

[illegible]

[illegible]

Joannes itaque à teneris annis parentum cura in scholis educatus, divinas humanasque literas Antiochiæ primùm, deinde in Sancti Maronis 5 5
cœnobio hausit: postremò Græcæ eru-

NOTÆ.

1 *Agathonem & Nohemam*. Francos, hoc est, Latinos fuisse Joannis parentes, scribit Anonymus in pervetusto Codice Arabico Ecclesiæ Damascenæ, cujus verba idem Edenensis refert cap. 9. Affirmat & Auctor Vitæ ejusdem Joannis apud Gabriel. Barclajum, & Quaresmium: Testatur denique Sobensis in Catalogo pag. 88. ubi eum disertè appellat ܒܪ ܦܪܢܓܝܐ *Bar-Frangoje*, idest, filium Francorum.

2 *Abrahamum*. *Abrahaminus* per contemptum appellatur à Jacobitis, ut ex Nairono observat Pagius ad annum 635. num. 5. in hæc verba. *Hic* (Joannes Maro) *& scriptis, & concionibus, ac disputationibus Jacobitarum odium ita in se concitavit, ut ab illis in derisum vocatus fuerit Maroninus, ut videre est in eorum Catechesi, ubi in descriptione insectationum Imperatorum adversùs Jacobitas pro confirmatione Statutorum Concilii Chalcedonensis legitur: Insurrexit cum Imperatore Maroninus, undcum Abrahamino ejus ex sorore nepote*.

3 *Semar-Gebail*. Castrum non procul à Botro Phœniciæ urbe.

4 *Cyrus*. *Curis*, & *Caris* appellatur à Quaresmio tom. 1. pag. 97.

5 *Sancti Maronis*. Ejus vitam vide apud Theodoretum in Relig. Hist. cap. 16. qui de Æde ipsi exstructa hæc habet: *Optarat autem* (S. Maro,) *ut in eodem sepulcro cum Zebina conderetur, quem admiratus fuerat, Patremque & Magistrum appellare solebat. Sed quum post ejus mortem acre inter vicinos certamen de ejus corpore ortum esset, finitimi cujusdam vici incolæ, cæteris vi pulsis, sacrum thesaurum rapuerunt, maxima Æde exstructa, ac celebri festo illum honorantes*. Quæ verba de celeberrimo S. Maronis Templo ac Cœnobio, quod Apameam inter & Emesam ad Orontem fluvium situm erat, intelligenda esse videntur. *Et quidem Monachorum illius Monasterii fidem semper Catholicæ veritati consonam fuisse, deducitur ex eo, quod quum per Orientem eorum fama diffusa esset, adversùs insurgentes hæreses firma dicerentur propugnacula* (inquit Pagius ad annum 400. num. 19.) *eorumque Monasterium, tamquam Princeps Monasteriorum Syriæ secundæ ab omnibus haberetur, sicut Quintæ generalis Synodi Acta declarant, ubi Paulus Diaconus, qui eidem Synodo interfuit, & Joannes Presbyter, in Epistolis Monachorum ejusdem Provinciæ ad Ju-*

ܕܝܘܢܝܘܬܐ ܘܐܠܗܘܬܐ ܐܦܠܐ ܗܘܐ
ܝܘܠܦܢܗ̇ ܘܐܡܪܗ ܕܡܢ ܡܠܦ ܡܠܦܢܘܗܝ.
ܐܦ ܠܟܬܒܐ ܕܩܕܝܫܐ ܗܘܐ ܡܬܬܠܡܕ
ܡܠܦ ܠܐ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܐܦ
ܡܬܡܠܝ. ܘܡܠܘܐ ܗܘܐ ܠܒܗ
ܡܐܝܠܝܢ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܝܠܗ ܐܠܐ ܐܠܗܘܪܐ ܘܐܬܡܫܡܫ ܐܒܐ.

ܐܦ ܠܐ ܗܘܐ ܕܐܒܘܗܝ ܝܘܚܢܢ ܠܐ
ܘܐܬܗܦܟ ܠܐܬܪܗ ܗܘ ܘܫܡܫܗ
ܕܒܝܬܗ. ܘܐܩܝܡ ܥܠܝܗ ܠܗ ܡܕܒܪܢܐ
ܘܠܗ ܐܦ ܠܒܝܬ ܐܒܪܗܡ ܠܐܒܪܗܡ
ܠܟܘܪܫ ܘܐܙܠ ܥܡܗ ܠܕܝܪܐ ܕܡܪܝ
ܡܪܘܢ ܗܘ ܕܡܢ ܡܠܦ ܡܠܦܢܘܗܝ ܕܥܠ
ܓܢܒ ܢܗܪ ܐܪܘܢܛܝܣ. ܘܗܘܐ ܗܘܐ
ܕܝܪܝܐ ܘܠܒܫ ܐܣܟܝܡܐ
ܕܕܝܪܝܘܬܐ ܘܠܒܪ
ܡܢܗ

eruditionis amore captus, Constantinopolim petiit, ubi non Græcum modò sermonem, sed abdita quæque græcanicæ sapientiæ mysteria didicit, Sanctorum prætereà Patrum per eandem occasionem tractatus, & in divinas literas commentarios evolvit &c.

Longiorem in ea urbe moram parentum mors Joanni intercidit. Eam ob causam in patriam revocatus, rei domesticæ Abrahamum præfecit, Cyrum ad S. Maronis cœnobium, situm juxta Orontis ripas, secum adduxit: quo in loco abdicatis sæculi curis, & monastico habitu indutus, mox etiam Sacerdotio initiatus, Dei obsequio, populique Christiani saluti utilitatique seipsum devovit. Quantum verò in eo statu sapientia & gratia apud Deum & homines profecerit, variæ ejusdem elucubrationes

Justinianum Imperatorem, & ad Mennam Patriarcham, quæ ibidem recitantur, Monachi & Ambasiatores *dicuntur* Monasterii Beati Maronis Primatis Monasteriorum Syriæ secundæ, *& pro omnibus Monasteriis ejusdem Syriæ subscribunt. Et in epistola Archimandritarum Syriæ secundæ ad Hormisdam Papam, anno 517. data, primo loco subscribit*, Alexander Archimandrita, seù Abbas Sancti Maronis. *Sic etiam in Libello Monachorum tractus Apameensis ad secundæ Syriæ Episcopos, qui insertus est eidem Concilio, Act. 1. idem legitur. Quocirca hæreticorum furor adversùs præfatos Monachos adeò incaluit, ut multa illis temporibus passi sint ab Acephalis, Severianis, Eutychianis, & à Petri Fullonis asseclis, qui in Trisagio Trinitatis crucifixionem admittebant.* Trecentorum & quinquaginta Monachorum ejusdem Monasterii martyrium celebratur in Martyrol. Rom. die 31. Julii. Ejusdem Cœnobii muros à Justiniano Imperatore restauratos fuisse, testatur Procopius de Ædificiis lib. 5. cap. 9. Quæ eò produximus, ut Eutychii Alexandrini commentum explodatur, de laudato Apameensi Cœnobio sic fabulantis tom. 2. Annalium pag. 191.

وكان في عصر موريق ملك الروم راهب يقال له
مارون يقول ان سيدنا المسيح
طبيعتين ومشية واحدة وفعل واحد
وقنوم واحد الخ . فلما مات
مارون بنوا اهل حماه دير بحماه وسموه دير

مارون ودانوا بدين مارون .

Fuit tempore Mauricii Imperatoris Romanorum Monachus quidam, nomine Maron, qui ajebat, duas esse Christi Domini nostri naturas, & unam voluntatem, unam operationem, unamque personam &c. Quumque mortuus esset Maron, incolæ urbis Hamah (Apameæ) *Monasterium in Hamah excitarunt, quod* Dair-Marun, *idest Cœnobium Maronis appellarunt, fidemque Maronis professi sunt.* Quam de Marone, Maronisque fide, ac Cœnobio fabulam, tamquam Delphicum oraculum, amplexus Gulielmus Tyrius, cæteris ferè recentioribus Scriptoribus venditavit: quum tamen certum sit, Maronem, cui Apameenses Ædem ac Monasterium exstruxerunt, sanctissimum Virum fuisse, & duobus fere sæculis Mauricii tempora antecessisse. Ex dictis etiam refellitur Pagius, qui ad annum 400. num. 18. scribit S. Malchum Cœnobii S. Maronis Monachum fuisse. Atqui S. Malchus ex Maronia quidem oppido, unde Hieronymo teste oriundus erat, non autem ex Apameensi S. Maronis Cœnobio Maronita dicitur: quin imò ante ipsum Maronem vita functus fuisse videtur: nam S. Maro, ad quem exstat Chrysostomi Epistola num. 36. ab exilio missa, adhuc in vivis erat anno Christi 404. quo idem Chrysostomus in exilium pulsus est; Hieronymus verò, qui S. Malchum jam senem juvenis agnovit, ejusque vitam descripsit, anno 420. in cœlum evocatus fuit, teste Prospero in Chronico.

[illegible]

nes adversùs suorum temporum hæreticos testantur, &c.

[illegible]

Quum itaque Joannes, hunc in
modum in communi hominum utilitate tuenda augendaque versatus,
plurimos ad Orthodoxam fidem adduxisset, fieretque ad eum undique
hominum concursus, ejus congressum colloquiumque expetentium;
ea re commoti Latini 1 Antiochiæ 1
commorantes per Eugenium Principem Cardinali Romanæ Sedis Legato Joannem præsentarunt: eorumque suffragio Botrensis 2 Episcopus 2
Joannes creatur, ut videlicet Libaniotas in Romana fide tueretur. Dictis luculentam fidem facit Jacobitarum 3 testimonium, ipsorum Cate- 3
chesi insertum, in hæc verba: *Tùm verò emersit Maro, qui cum Francorum, seù Latinorum Antiochiæ commorantium Principe Eugenio conspiravit* contra Melchitas, *bis illum verbis adortus. O temporis istius rerum* do-

[illegible]

N O T Æ.

1 *Latini*. Francos appellare solent Syri Arabesque Sceiptores, qui post sæculum duodecimom scripsere, nimicùm post captam à Feaocis Palæstinam. Latinos autem in Syeia ac Palæstina domicilium fixisse ab ævo S. Hieeooymi compertum est.

2 *Botrensis*. Botrus, seù, ut Straboni placet, Botrys, Phœniciæ urbs est maritima inter Tripolim, & Byblum. *Botrun* Syei Arabesque appellant. *Bostram* malè vocat Theophanes pag. 192. obi describens teeræmotum qui sub Justiniann Imperatore Indictione 4. die 9. Julii, per omnem Palæstinæ, Arabiæ, Mesopotamiæ, Syeiæ, & Phœnices regionem accidit, inquit: *Adeò ut Tyrus, Sidon, Berytus, Tripolis, & Byblis multa damna acceperint, & bommum perierint multa millia. Ad Bostram verò Civitatem* (Boteum legit Dionysius in Chronico ad annum Geæcorum 868.) *magna pars promontorii mari adjacentis, cui nomen Lithoprosopus* (Aeabes وجه الحجر faciem saxi appellant, estque inter Boteum & Tripolim) *avulsa in mare translata est: portumque effecit multis magnis navibus recipiendis idoneum: quum urbs illa prius portum non babuisset*.

3 *Jacobitarum*. Exstat hæc ipsorum Catechesis In ms. Codice Aeabico Collegii Maronitarum de Uebe: io qua tamen Anonymus Auctoe res sub Justiniano Riootmeto gestas ad Justinum Seniorem Imp. qui Justinianus etiam à Syris appellaei solet, peeperàm traducit, oulla alia ratione, ut opinor, quàm propter nominis similitudioem. Citat hune Catecbesis Jacobiticæ locum Nairoous in Differt. de Origine, ac Religiooe Maronitarum, & Pagius ad anoum 635. num. 11. Quid verò causæ eeat, eue Joannes Maeo diceret, *Jacobiticæ sectæ nulla mibi mentio fiet?* An ipse se eo eerore purgare voluit, & Latinos secueos eeddeee, se peepetuum fore Jacobitaeum hostem? An Jacobita auctoe historiæ Joannem carpeee voluit, quasi Jacobiticæ sectæ deseetorem? Sic enim in Maronitas invehitur. انتم كلكم سريان وكان كرسي بلدكم لانطاكية السريان الا لما جارت الملوك الذى للروم على السريان وقتلوم قام مارون الخ .
Vos omnes estis Syri, & sedes regionis vestræ est Antiochiæ Syrorum. At quum Græcorum Imperatores tyrannidem in Syros exereerent, eosque occiderent, tunc exstitit Maro &c.

[illegible]

domine, vereor, ne Montis Libani incolæ per Melchitarum factionem ad eorum sectam pertrahantur. Rem itaque cum Cardinali, qui apud te versatur, esse transigendam dico, dandamque operam, ut ipse me Metropolitam instituat: Futurum enim confido, ut hac via in Latinorum fide aliquos contineam; Jacobiticæ verò sectæ nulla mihi mentio fiet. Annuit Legatus, & Joannem Botrensem Episcopum creavit. Hactenus Jacobitæ: ubi Maronis nomine, Joannes S. Maronis monachus designatur. Ejus porrò ad Botrensem Sedem promotio anno sexcentesimo octogesimo sexto contigit, Constantini Pogonati octavo.

[illegible]

[illegible]

Inde Episcopali dignitate per manus impositionem auctus, illicò in Phœniciæ oras profectus est, ubi excolendæ vineæ Domini se totum impendit, eo successu, ut ad obsequium Ecclesiæ Romanæ perduxerit plures Monophysitas atque Monothelitas tùm longè dissitos, tùm finitimos, tùm convenas servos, tùm indigenas: ex quibus mirum in modum auctus fidelium numerus, in maximam ac frequentissimam Ecclesiam increvit, adeò ut non modò Libani juga compleverint, verùm etiam, velut coloniis inde deductis, Hierosolymam usque, atque in Armeniæ provincias sese longè latèque diffuderint. Nec suis intereà deerat Joannes, quin pro temporum conditione Sacerdotes & Episcopos ad procurandam ipsorum salutem identidem destinaret. Auctor præthereà etiam fuit, ut præfecti militiæ atque Tribuni crearentur, qui populum suæ factionis ab hostium infestatione tuerentur. Ejusmodi porrò Ducum tanta virtus, atque in bellicis expeditionibus felicitas fuit, ut non modò

[illegible]
[illegible] 1

dò Persis, sed etiam Saracenis 1 terrori fuerint &c. 1

[illegible]

[illegible]

Anno

[illegible]

Josephum excepit Joannes regulus, qui universam terram Benedictam (Palæstinam) *subegit: quamque è Libano in Carmelum venisset, Jerosolymam cogitans, inopinata irruptione latronum provinciæ Rigbzæorum penè oppressus est supra Turrim Peregrinorum, amissis suorum tribus millibus. Quamque se rursùs ex ea clade collegisset, contra Rigbzæos contendit, eorumque terras populatas, cæsis armatorum novem millibus, imbellem turbam & pecorum greges secum trahens, in Libanum revertitur; mox in castro Basconta sedem fixit, ibique grandævus extinctus est.* His cladibus attritæ Arabum vires, & aucta victoriis Mardaitarum licentia, perpulerunt Moaviam, ut pacem vel iniquis conditionibus à Constantino Imperatore redimeret. Atque ita à Saracenorum incursionibus pacatum fuit Romanum Imperium, donec Constantinus vixit. Quo defuncto, quum Justinianus ejusdem filius anno 685. gubernacula Imperii suscepisset, Abdalmalechus Meruani filius, qui quartus à Moavia Arabibus præfuit, pacis instaurationem postulavit, pollicitus se eidem persoluturum nummos mille, & unum in singulos dies servum & equum; Cypri autem, Armeniæ, Iberiæque vectigalia inter se æqua portione divisum iri, dummodo Imperator Mardaitas Libani incolas aliò transferret. Quæ omnia breviter narrat Cedrenus tom. I. pag. 440. *Primo ejus anno* (inquit, hoc est, Justiniani Rinotmeti) *Abimelechus* (Abdalmalechus) *ad eum nuncios mittit confirmandæ pacis causa: convenitque, ut Imperator* (nimirùm Justinianus, non Mardaitarum Dux, ut perperàm legitur in Latina Cedreni versione) *agmen Mardaitarum in Libano, ejusque impressiones compesceret, eoque nomine Arabes Romanis penderent in singulos dies nummos mille, equum, & servum. Imperator Paulum Magistrianum ad Abimelechum mittit, pacti confirmandi gratia: idque scripto, & testibus est comprehensum. Proinde Imperator misso legato, duodecim millia Mardaitarum revocat. Quo*

qui-

NOTA.

1 *Saracenis*. Cedrenus in Annalibus narrat, Mardaitas, hoc est, Maronitas sub Constantino Pogonato non Libanum modò occupasse, verùm etiam totum terrarum tractum, qui ab Hierosolymis ad fines Antiochiæ porrigitur. *Anno, inquit, octavo & anno Constantini, Mardaitæ Libanum ingressi, occupaverunt quidquid à Mauro monte usque ad sacram urbem: & speculas etiam Libani obtinuere. Multi ad eos se contulerant servi, captivi, atque indigenæ: adeò ut exiguo tempore ad multa excreverint millia. Hæc Maviam & qui cum eo erant, terruerunt, ita quidem, ut cogitantes Romanum Imperium divino præsidio defendi, legatos ad Constantinum pacis petendæ causa miserint. Is Pitzigaudam ad Saracenos mittit, perque eum pacem cum eis componit, ac tabulis consignat, ea conditione, ut per annos triginta quotannis Saraceni Romanis penderent auri millia decem, servos centum, equos generosos quinquaginta.* Eadem apud Theophanem p.295. Ducum Mardaitarum seriem exhibet Anonymus Syrus in Cod. scripto anno Græcor. 1616. Christi 1305. cujus verba Arabicè sic reddit Edenensis cap. 7.

في مبتدا دولـــة العرب كان يوسف ملكا على
جبيل وكسرا على الداخلة التي من اسمه
تكنت كسروان ثم في خلافة عمر ابن ابي طالب
كان ايوب متولي قيصارية فيلبس وبيت المقدس
وبعد ايوب تخلف الياس . ولما توجه هرقل
الملك الى بلاد الشام كان يتعهد بجيشه
ثم ان بعد هولا تولى الملك يوسف تدبير جبيل
وجبل لبنان . وبعد وكان
تخلف عليه الملك يوحنا :

Sub exordia Saracenici Imperii, Byblo (Gebail Arabes dicunt) *dominabatur Joseph, & Chosroës mediterraneæ regioni, quæ Chosroëna, vel Chesruan* (Chasra, & Cheira, indigenæ proferunt) *ab eodem deinceps appellari cœpit. In Chaliphatu autem Omari Ben-Abi-Taleb, Jobus Cæsareæ Philippi & Hierosolymis potiebatur: eoque defuncto, Elias rerum potitus est, qui Heraclio Imperatori in Syria pugnanti suppetias tulit. His demùm extinctis, Bybli & Libani principatum tenuit Josephus, eique Joannes regulus successit.* De Joanne verò, qui Saracenos debellavit, hæc laudatus Historicus Syrus. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Anno secundo Justiniani Imperatoris moritur Theophanes [1], quem sextæ Synodi Patres Antiochenæ Ecclesiæ præfecerant. Post Theophanis obitum de successoris electione, Episcoporum Synodus habita est. Qua occasione divino consilio Antiochiam Joannes profectus, concordi

quidem facto Romanam potentiam accidit. Quidquid enim hodie Arabes teneat à Mopsvestia usque ad quartam Armeniam, id omne infirmum erat, cultoribusque vacuum, ob incursiones Mardaitarum. Quibus repressis, ingentia damna Arabes Romano Imperio in hunc usque diem intulerant. Enimverò Justinianus annos non totos sexdecim natus, inconsultè rem gerebat. Anno secundo profectus in Armeniam, recepit Mardaitas in Libano degentes, aheneum murum destruens. Hæc Cedrenus: cui consonat Theophanes pag. 300. 302. 303. & alii recentiores. Hinc Maronitis *Mardaitarum*, hoc est, *Rebellium* nomen impositum, qood eisdem Cedrenus ad annum Constantini octavum & nonum per antecessum tribuit: Quia nimirùm inconsulto Imperatore Saracenos debellarunt, iisque pulsis totum terrarum tractum à Mauro monte, qui Antiochiæ imminet, usque ad sacram Hierosolymorum urbem occupaverunt. Quo autem artificio Justinianos agmen Mardaitarum è Libano in Armeniam abduxerit, narrat Edeoensis loc. cit. *Simulat*, inquit, *Justinianus contra Arabas expeditionem: & misso in Syriam exercitu, Archistratego dona, & perhonorificam Epistolam dedit, ad Libani Ducem perferenda, præcepitque, ut hominem secreto conveniret, dataque occasione perimeret. Dux Græcus Græco astu, exiguo cum comitatu ut fraudi fucum faceret, ad Joannem* (Mardaitarum Ducem) *profectus est in oppidum* قبلياس *Cabbelias, ipsique literas, & Imperatoris dona obtulit: nec difficile fidem invenire fuit, quia perhonorificè à Joanne exceptus, militum quoque animos cepit. Ergo dum de bello Arabibus indicendo consultur, dato signo concurrêre ex insidiis Græci, assidentem mensæ Ducem Libani trucidant. Ut proditum Ducem milites comperere, sublato clamore in interfectores irrumpunt. Summa hîc utrinque contentione pugnatum est. Sed facile erat imparatos à paratis repelli. Huic cladi alludens Gabriel Barclajus in Historia Chesruani, hæc cecinit.*

مكن الملك في بمكنتة وارسل العساكر في
بغتة : نهب البقاع بفرد نكتة : وقتل رجاله مع
نسوان طلع مكن في قب الياس : وارسل عساكر مع
حراس : والبقاع تحت حافر خيله انداس : طلع
خبره للسلطان . بعث له خلعة مع قصاد :
قطمن واكل معهم الزاد عساكر ورام تجرد .
كبسوه في ساعة الاطمان . قتلوه وانقتل معه
العسكر : وانقتل معه كثير من الاوخار :

Fixit regulus sedem suam in Bascontâ: factaque ex inopinato incursione, Bakaam (Planitiem Libani) *depopulatus est universam; incolisque ultima internecione deletis, in* (Castro) *Cabbelia consedit, atque inde misso cum aliquibus peditum turmis equitatu, eandem Bakaam infestabat. Hæc ubi Imperator rescivit, pretiosam vestem cum Legatis* (Regulo) *dono misit: isque dolum minimè suspicatus, Legatos amicè exceptos ad mensam etiam adhibuit. Ast illi admoniti adesse copias, quas occultis itineribus maturare ad eum locum jusserant, repentè nihil minus suspicantem Regulum adoriuntur, & interimunt. Mox ejus copias subita hostium impressione perculsas ingenti cum cæde dissipant, non paucis ex sua parte desideratis.* (Hactenus Barclajus.) *Tùm deniqua Imperatoris Archistrategus animos incolarum Libani ea cæde exulceratos demulcere cœpit, & factum excusare. Addebatque, Constantinopolim ob Arabum Persarumque incursiones in magno discrimine constitutam, ipsorum ope indigere: publicam proinde rem privatæ utilitati anteferendam esse. Cumque præterea amplissima præmia ipsis polliceretur, si Imperatori paruissent, ægrè tandem obtinuit, ut Simeonem defuncti ex sorore nepotem Ducem sibi renunciarent, qui armatorum duodecim mille in Armeniam, posteà in Thraciam deduceret. Hujusmodi simultates, quas Libani incolas inter & Græcum Imperatorem intercessisse diximus, Mardaitarum, hoc est, Rebellium nomen eisdem crearunt, quam Justiniani imperium aspernati, descriptis suprà motibus causam dedere.* Hucusque Edenensis.

12 *Theophanes*. Post hunc refert Anastasius, in Antiochena Sede inconsulto Clero à Conone Papa substitutum fuisse Constantinum Ecclesiæ Syracusanæ Diaconum: sed comperto, inquit, hominis ingenio malo pravoque, & novitatis discordiæque cupido, eodem Pontifice jubente, à Præfectis Imperatoris comprehensus, & in carcerem detrusus est. Quam ob rem nullus apud Orientales scriptores in serie Patriarcharum Antiochiæ Constantino locus.

[illegible] | cordi omnium suffragio Antiochenus Patriarcha [1] creatur &c.

[illegible]

Pergit Edenensis ex Actis, quæ apud Quaresmium leguntur, Joannis profectionem in Urbem describere, ejusque primam fugam in Cœnobium S. Maronis, unde Libellum Fidei ad Libani incolas transmisit. Alteram ejusdem fugam, quando in laudato Cœnobio à Melchitis vexatus, ad Libanum commigravit, mox subdit, in hæc verba.

[illegible] | Abrahamum itaque ex sorore nepotem,

N O T A.

1 *Patriarcha*. Joannis Patriarchatum colligit Stephanus tùm ex communi traditione Maronitarum, tùm ex confessione Jacobitarum quam pag.496. recitavimus: tùm demùm ex Prologo Professionis fidei ab ipso Joanne Marone ad Libani accolas transmissæ, ubi hæc leguntur: [illegible]

Quumque pro certo existimaret Maro, sibi consentaneum magis esse Sedem suam mutare, quàm Orthodoxam fidem à Patribus Nicææ, atque in reliquis Synodis huic consentientibus probatam deserere, ab urbe Antiochia ad quoddam Cœnobium profugit, quod in ditione urbis Apameæ ad ripam Orontis situm est. In eo quippe loco octingenti cœnobitæ probatæ & pii commorabantur: apud quos hunc libellum elucubravit, descriptumque ad sacrum Libani montem mittendam curavit. Idem Prologus paucis mutatis legitur Syriacè & Arabicè in Codice Ecchell. 14. scripto anno Græcorum 1703. Christi 1392. Hinc Renaudotio non assentimur, qui in Dissert. de Syriacis Melchitarum & Jacobitarum Liturgiis, tomo 2. Liturgiarum præfixa, præfidenter pronunciat pag.7. 15. & 16. Joannem Maronem Patriarcham nunquam extitisse, idque *singulari Dissertatione ex perpetuo Græcorum & Latinorum, imò & Orientalium cujuscumque sectæ silentio se probaturum pollicetur*. Quod verò Joannes *in Synodo* electus fuisse dicitur, id à nemine, præter Edenensem, affirmatur. Atqui si Joannes concordi Episcoporum suffragio Patriarcha Antiochiæ creatus fuisset, illius utique nomen in serie Patriarcharum Antiochenorum Græci, aut Latini ejusdem ævi scriptores notassent, sive is Catholicus fuisset, seu hæreticus, uti notata leguntur nomina hæreticorum Catholicorumque Antistitum, qui eundem antecesserunt, aut subsequuti sunt. Itaque probabilius puto, illum non ab Episcopis Antiochenæ Sedis, qui Græcorum Imperatori Justiniano parebant, sed ab iis, qui Mardaitis, seù Maronitis præerant, in Patriarcham electum fuisse. Id enim suadere videtur, quod Maronitæ ad præsentem usque diem Patriarchas suos à Græcis, Jacobitis, & Nestorianis diversos habere consueverint; nec verosimile est, tantam hominum multitudinem, qui à monte Mauro ad Sacram urbem, Syriam, Phœnicen, & Palæstinam occupaverant, capite & pastore caruisse, aut in unam gentem à reliquis ritu moribusque differentem sine aliquo auctore coaluisse. Atque hac de causa videntur Græci Latinique gesta Josnnis Maronis præteriisse, quum hæc in jugis Libani contigerint, & Patriarchatus Joannis Maronis à Græcis oon fuerit sgnitus, utpote qui ad Ritum Syriacum, & super subditos Syrus explicaretur; quemadmodum nec subsequutos, neque præsentes Maronitas Patriarchas in Antiochenorum numero reponunt. Demùm quod in Actis Joannis Maronis apud Quaresmium refertur, *eum nimirùm Romam profectum fuisse, & à Summo Pontifice Patriarcham Antiochiæ ordinatum &c.* commentum puto, inde fortasse ortum, quod Joannes unàcum Maronitis suis præter reliquos Syros, Apostolicæ Sedis communioni adhæserit. Nam, ut benè notat Edenensis, Mardaitæ, seù Maronitæ, quibus Joannes præerat, ab omnibus quidem Orientalis historiæ Scriptoribus maximam inde commendationem consequuti sunt, quod Romanum Imperium à Saracenorum Incursionibus liberaverint; à nemine tamen proditæ fidei, & desertæ religionis arguuntur.

ܟܕ ܐܚܕܘ ܡܠܟܝܐ̈ : ܩܣܛܪܐ ܕܐܡܝܘܢ
ܡܪܘܢܝܢܐ ܘܒܪ ܚܬܗ ܐܒܪܗܡܝܢܐ . ܥܪܩܘ
ܠܣܡܪ ܓܒܝܠ ܪܚܝܩ ܡܢ ܡܠܟܝܐ̈ ܘܬܡܢ
ܦܨܘ ܠܥܢܗܘܢ ܡܢ ܡܟܣܐ : ܕܡܬܢܟܝܢ
ܗܘܘ ܒܗ ܡܢ ܡܠܟܝܐ̈ ܥܡܪܐ ܕܐܬܪܐ
ܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܡܩܒܠܝܢ ܗܘܘ ܗܪܣܝܣ ܕܝܠܗܘܢ
ܟܕ ܐܫܬܘܝܘ ܥܡ ܡܪܘܢ ܣܘܪܝܝܐ̈ ܟܠܗܘܢ
ܘܥܡܪܐ ܕܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ

potem (*Joannes Maro*) suæ factionis copiis præfecit, acceptisque à regulo Simeone, quæ per epistolam postularat, auxiliis, ingenti cum exercitu profectus est ex Cœnobio S. Maronis ad Castrum Semar-Gebail (*idest, Bybli propugnaculum*) quod Botro imminet. Hæc etiam Jacobitarum testimonio probantur in sua Catechesi, illis verbis: *Quum Melchitæ* [1] *Castellum Amiunum occupassent, Maroninus, & ejus ex sorore nepos Abrahaminus ad Semar-Gebailum procul à Melchitis recesserunt, ibique ab exactionibus segreges suos immunes præstitere, quibus à Melchitis incolæ ipsorum sectam recusantes vexabantur; conspirantibus cum Marone Syris universis, ac Libani incolis,*

NOTA.

1 *Melchitæ*. Bellum, quod Marouitas à Melchitis divisit, sub Justiniano Rinotmeto, Mauricio & Marciano Ducibus gestum, describit idem Edenensis in Vindiciis Maeonitarum, quem Libram Latinè eeddidit Vir amicissimus Petrus Benedictus Societ. Jesu. Exstat autem Aeabicè in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Uebe. *Anno*, inquit, *sexcentesimo nonagesimo quarto, exeunte vere, exercitus Imperatoris Syriam ingressus, primùm S. Maronis Cœnobium, velut totius belli caput, invasit: quod solo æquatum est, cæsis quingentis Monachis: idemque turbo Cansarinum* قنشرين, *& Havasemum* هواصم, *insignia in eadem Provincia oppida, perculit. Horum incolæ à Monothelitis ultima internecione deleti fuerunt, & bona militum licentiæ subjecta: neque ab Orthodoxorum cæde temperatum est, usque ad Mauricii & Marciani in urbem Tripolim adventum. His in subjectum Urbi agrum castra moventibus occurrère undoque incolæ, imperata se facturos pollicentes, si pacem darent: quam emissâ erroris professione, haud ægrè impetrarunt. Delectus castris locus in planitie, quæ pagum Amiun* أميون *dividit à castello Naus* ناوس, *quod imam Libani montis radicem occupat. Huc ab incolis ex proximis agris comportata militi cibaria, & commeatus suppeditati fuere: Nonnulli ex indigenarum numero primores viri à Ducibus Mauricio & Marciano inducias postularunt, interim obedientiam & deditionem dominis suis suasuros se esse polliciti. Datæ induciæ, & literæ ad rebelles Principes missæ, quibus ad imperata facienda sollicitabantur. Cæterùm vicinus hostis pavore cuncta compleverat, & Catholicis una supererat salus, Dei opem supplicibus votis implorare. Audiit Deus voces supplicum, & de more propitius suis inopinato eventu consuluit. Dum hæc aguntur, à Regia Urbe Leontii Ducis Joanni Patriarchæ & Simeoni montis Libani Regulo epistolæ redduntur, qui, expositâ primum Justiniani exauctoratione, & ipsius Leontii ad Imperium provectione, exercitum in Syriam missum, velut Imperii hostem, invadere jubebantur. Hæc ubi inter Catholicos vulgata fuere, in magnam victoriæ spem sese erexere, quum sibi præsentem numinis opem conspicarentur. Ergo nequaquam expectandum hostem rati, effudere sese à summis Libani jugis, velut disjecto aggere torrentes fluvii, tantâque vi impulere adversum agmen, ut hostium plerique non expectata impressione verterint terga: & verò turbatos ordines Maronitæ aggressi à tergo, & à lateribus, inchoata jam victoria ferociùs incursantes, miserabili strage ingentem exercitum delevere. Eo in prælio concidit Mauricius: cadaver à Curæ* كورة *incolis sublatum, Amiuni conditum est &c.* Peegit eandem Maronitaeum victoeiam ex Catechesi Jacobitarum, & ex Carmine Josephi Accurensis Maronitarum Pateiarchæ de Trinitate, & de Calendarii restitutione confiemare. Demùm Eutychium Pateicii filium Alexandeinum eefellens, hæc de Mauricio & de Marciano Melchitaeum Ducibus subjungit: *Exploratissimum est, Mauricium concidisse in pugna quàm suprà retulimus, & à Melchitis in pago Aminno conditum fuisse, & constructo ad ejus tumulum templo, institutâque annua solemnitate die 26. Julii ejus memoriam apud eosdem insiguem esse. Marcianum verò seminecem ex acie sublatum fuisse, qui ad pagum Scivaitam* شويتا *deportatus in provinciam Accar* عكار, *paulò post extinctus est, & templum, & festum diem à suis Melchitis commeruit.* Eadem apud Nairouum in Disseet. de origine Maronitarum.

[illegible]

colis, qui etiam in ejus verba jurarunt &c.

[illegible]

[illegible]

Poſtquam verò Joannes Patriarcha has perſecutionum tempeſtates ea, qua diximus, felicitate evaſiſſet, continuò Libani juga atque finitimas regiones luſtrare; & Catholicos quidem, qui intra Eccleſiæ ſepta verſabantur, confirmare, transfugas ad ovile ſalutis reducere: Eccleſias & Monaſteria conſtruere: Sacerdotes & miniſtros ad earum cuſtodiam cultumque deſignare: Archiepiſcopos & Epiſcopos conſecrare, eiſque Sedes & redditus neceſſarios conſtituere, minimè neglexit. Cæterùm quum per eos dies intellexiſſet, à Mauricio & Marciano Ducibus Romæorum, Cœnobium S. Maronis ſolo fuiſſe æquatum, atque Monachos interſectos, bonaque diſſipata omnia, Romæis videlicèt Maronis nomen ab hominum memoria revellere contendentibus; alterum ſibi excitavit Cœnobium ad ſolem orientem caſtelli Caphar-Hai agri Botrenſis. Fama eſt, in eam ædem S. Maronis caput ex Cœnobio Apameenſi à Joanne fuiſſe translatum, ejuſdemque Sancti Abbatis memoriam Nonis Januarii ab illo affixam fuiſſe, quando Eccleſia ejus nomini conſecrata eſt &c.

[illegible] 1

Exacto his moribus vitæ curſu Joannes, quum erga populum ſuum optimi Paſtoris partes expleviſſet, ex vitæ præſentis ærumnis ad ſempiternæ domus requiem migravit, præmium laborum laturus ab eo, qui laborantibus in ſpirituali ipſius vinea mercedem deperire non patitur. Moritur [1] Joannes v. Idus Februarii in Cœnobio S. Maronis in caſtello Caphar-Hai. Ad funeris pom-

NOTA.

1 *Moritur*. Anno Chriſti 707. ut idem Edenenſis notat in ſerie Patriarcharum Maronitarum.

[illegible]

pompam convenere undique Maronitæ Episcopi & Monachi cum infinita propemodùm hominum multitudine, benedictionem ex sacri corporis contactu accepturi. Elatum itaque cadaver cum lampadibus & aromatum suffitu, atque hymnorum concentu, eodem in Monasterio perhonorifico tumulo composuere: quod ejus Acta paucis perstringunt: *mortuus est cum publica sanctitatis fama, & conditus in Caphar-Hai*: quibus subscribit Barclajus in carmine de Synodis: *in Caphar-Hai mortuus est iste electus*.

[illegible]

Quocirca Ecclesia Maronitica nobili festo Joannis Maronis memoriam quotannis instaurare consuevit. v. Idus Febr. Insuper ad calcem postremæ Orationis diei Dominicæ & Festorum, Joannis Maronis intercessionem postulat, eorumque omnium, qui vineam Domini cum labore & profectu excoluere: atque in Officio Sabati, & in Commemoratione Patrum in Sacra Liturgia à Diaconis recitanda, Joannem Maronem enumerat cum reliquis gloriosissimis Patribus, qui hæreticorum errores ab ea repulerunt, ipsamque in sacra scientia divinorum dogmatum confirmavere.

[illegible]

III. A Monothelitarum hæresi, quam eidem Eutychius, & Gul-Tyrius affingunt, vindicatur.

Hæc Edenensis de rebus gestis Joannis Maronis. Pergit eundem à calumniis Eutychii Alexandrini & Gulielmi Tyrii vindicare, quorum primus in Annal. tom. 2. pag. 191. scribit, Maronem sub Mauricii Principatu hæresim Monothelitarum excogitasse; alter addit, Sextam Synodum contra Maronem ejusque asseclas Maronitas coactam fuisse. Utrique subscribunt nonnulli recentiores, qui Maronitas Joannis nostri segregales nil aliud fuisse existimant, quàm gentem ex Melchitis & Jacobitis jam olim abinvicem religionis causâ divisis conflatam. Et quidem ad Maronitas quod attinet, invictis ipsos argumentis ab hæresi Monothelitarum purgavit doctissimus Naironus in Differt. de eorum origine ac Religione. Quod verò de Marone nostro ab Eutychio & Gulielmo asseritur, purum putum est commentum. In primis falsum est, Mono-

nothe-

nothelifmum fub Mauricio Imper. emerfiffe. Non fub Mauricio, neque fub Phoca Mauricii fucceffore, fed fub Heraclio ea peftis erupit circa annum Chrifti 628. auctoribus Athanafio Jacobitarum Patriarcha, Sergio CP. Cyro Alexandrino, ac Theodoro Pharanita, ut docent fexta Synodus Oecumenica, Concilium Lateranenfe fub S. Martino, Sophronius Hierofolymitanus, Maximus confeffor, Joannes Damafcenus, Theophanes, Cedrenus, Zonaras, aliique innumeri. Vide Combefifium in Auct. tom. 2. in hiftoria hærefis Monothelitarum Difp. 1. ubi Maronis ne veftigium quidem. Deinde falfum eft, Maronem in Sexta Synodo damnatum: nullus enim in ea Synodo Maroni, aut Maronitis locus, nulla mentio in eorum catalogo, quos velut Monothelifmi auctores recenfent & damnant ejufdem Synodi Patres, qui in perquirendis hujus erroris magiftris & fautoribus omnem navarunt operam: nec Eutychius, aut quivis alius Eutychio recentior, oculatiffimus licet & in hiftoria Ecclefiaftica apprimè verfatus, tribus & ampliùs poft exortum Monothelifmum fæculis id videre potuit, quod æquales Monothelitarum primipilis Patres non viderant, quod hiftorici eorum temporum Scriptores non adnotarant, quod denique à fexto ufque ad decimum fæculum in nullis five facris, feù prophanis monumentis legitur. Quæ quum certiffimè ita fe habeant, non video, cur Renaudotius, qui tom. 2. Liturg. Orient. Arabum Syrorumque, in hiftoria præfertim Ecclefiaftica, fidem velut meritò fufpectam, dubiam, & propè nullam paffim traducit; hoc tamen loco mutata veluti velificatione Eutychium, Macrifium, & quofdam alios Arabas, quorum tamen nullus non hæreticus, aut Mahometanus fuit, Conciliis, Patribus, atque veteribus Græci Latinique nominis hiftoricis fciens prudenfque præferre velit (fatetur enim in hiftoria Patriarch. Alexand. pag. 1713. totam Antiquitatem à prædictis Arabibus diffentire) eoque demùm progrediatur, ut Maronem Monothelitarum principem appellare non dubitet.

Denique ad Melchitas quod fpectat, variæ fuerunt de eorum origine opiniones. Edenenfis & Naironus loc. cit. contendunt, occafione belli quod fuprà defcripfimus pag. 504. audiri cœpiffe in Syria, *Melchitarum* & *Mardaitarum* nomina: & hos quidem, utpote Joannem Maronem fequutos, *Maronitas* appellatos fuiffe, eofdemque orthodoxam religionem in Syria confervaffe; illos verò, qui Imperatori ejufque Ducibus Mauricio & Marciano Monothelitica hærefi infectis obtemperarunt, *Melchitas*, hoc eft, *Imperiales* dictos, eofdemque Monothelitas: nam *Melchi*, & *Melchita* à *Malech* derivatur, quafi dicas, Imperialis ab Imperatore, feù Regius à Rege. Alii Melchitarum originem altiùs perunt: à Marciano nimirùm Imperatore, & Quarta Synodo. Ita è Syris primus, quod fciam, fcripfit Dionyfius Barfalibæus circa annum Chrfti 1160. in Expofitione Liturgiæ cap. 1. in hæc verba: ܡܠܟܝ̈ܐ ܡܬܩܪܝܢ ܡܛܠ ܕܫܒܩܘ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܘܢܩܦܘ ܠܬܪܥܝܬܐ ܕܡܪܩܝܢܐ ܡܠܟܐ : *Melchitæ dicuntur* (De Græcis Auctor Jacobita loquitur) *quia relicta Patrum fide in fententiam Marciani Imperatoris iverunt*. Eadem è Græcis tradit Nicephorus Calliftus, qui anno 1330. floruit, hift. Eccl. lib. 18. cap. 52. cujus verba tranfcripta leguntur apud Demetrium Cyzicenum in Tractatu de Jacobitarum hærefi ac Chatzitzariorum in Auct. nov. Combefifii tom. 2. pag. 263. *Enimverò*, inquit Nicephorus, *eo quem diximus Jacobo Monophyfitarum opinionem apud Syros prædicante, magnum exortum eft diffidium. Nam qui rectæ opinioni adhæferunt, Melchitæ*

IV. Melchitarum & Maronitarum origo.

chitæ appellati sunt, quod Sanctam Quartam Synodum, & Imperatorem ipsum (Melchi enim Syris Rex est) consectarentur. Omitto Græcos, Arabas, Latinosque Scriptores, Nicephoro & Barsalibæo recentiores, ut Severum Episcopum Asmonæorum, Ebnarrahebum Chronici Orientalis Auctorem, Elmacinum Homaidum, quos Emus Baronius sequitur: nec Eutychium Alexandrinum, decimi licet sæculi scriptorem, moror, qui Melchitas quidem frequenter nominat in Annalibus tom. 2. pag. 16. 23. 79. 95. 100. 103. & seqq. nusquam tamen originem hujus nominis prodit; quin & id ante Marciani tempora pro Orthodoxo usurpatum fuisse supponit pag. 100. in hæc verba:

وكان مرقيان الملك حسن الامانة وكان يدين ويناضل عن امانة الملكية ؛

Erat autem Marcianus Orthodoxus Imperator, quique fidem Melchitarum teneret ac propugnaret. Denique Thomas Haranita, Episcopus Caphartabensis, secta Monothelita, qui anno Christi 1089. cum Joanne Melchitarum Patriarcha disputationem de unica Christi voluntate habuit, Melchitas affirmat nuncupatos fuisse, qui S. Maximo Confessore prædicante Marcianum fratremque ejus, necnon Mauricium, Imperatores Heraclii decessores, sequuti sunt: *Maximus enim*, inquit Thomas Cod. Ecchell. 14. *Marcianum ejusque fratrem Imperatores, necnon Mauricium, qui utrique successit, in urbe Regia adiit, & ut duas Christi voluntates in Syria prædicari juberent, obtinuit: quorum jussiones qui exequuti sunt Melchitas appellatos fuisse* affirmat: nullo tamen teste, imò repugnantibus omnibus historiæ Ecclesiasticæ monumentis, ex quibus liquet, Marcianum Imperatorem, qui centum & amplius annis Mauricio prior fuit, nullum habuisse fratrem Imperii consortem, nec sub ejus aut Mauricii Imperio quæstionem de Christi voluntatibus agitatam; sed sub Heraclio Phocæ & Mauricii successore circa annum Christi 628.

Haud improbabili conjectura existimo, Melchitarum & Mardaitarum nomina coæva & opposita fuisse, eaque olim non religionis, aut Ritus, ut Maronitæ docti putaverunt, sed civilis dumtaxat factionis differentiam indicasse, licet procedente tempore aliud significare potuerint, postquam scilicet unaquæque factio in gentem Ritu, Pastoribus & Religione etiam diversam coaluit. Nam qui olim in Syria adversùs Imperatorem rebellaverant, *Mardaitæ*, hoc est, Rebelles dicti fuere; qui verò Imperatori obtemperare non destiterunt, *Melchitæ*, hoc est, Imperiales: quod in Syria, & sub Constantino Pogonato accidit, quando Mardaitæ, Theophane ac Cedreno testibus, totum illum terrarum tractum à Mauro monte ad sacram usque Hierosolymorum urbem occuparunt. Id ut affirmem, suadet altum Patrum omnium, & Historicorum antiquorum de Melchitis silentium. Evolvantur Opera Patrum quarti, quinti, sexti, septimi, octavi, & noni sæculi: legantur historiæ Procopii, Evagrii, Theophanis, Cedreni, Zonaræ, Theophylacti: nullum in iis *Melchitarum* vestigium apparet. Sed neque apud hæreticos auctores, ut Petrum Cnapheum, Philoxenum Hierapolitanum, Severum, Petrum Juniorem, Joannem Philoponum, Darensem, aliosque, à quibus Catholici *Chalcedonenses* quidem, & *Synoditæ* passim appellantur, nunquam tamen *Melchitæ*. Contrà Theophanes ac Cedrenus *Mardaitarum* disertam mentionem faciunt, nec tamen illos hæreseos ullius insimulant: quod argumento est, eorum nomen factionis civilis, non proditæ religionis notam fuisse: atque adeò Mardaitarum hostes patriâ ipsorum lingua *Melchitas* nuncupatos fuisse, verosimile est: alioquin vel *Mardaitarum*, vel *Melchitarum*, tamquam hæreticorum meminissent eorum temporum Scriptores, qui res in Syria gestas

gestas exortasque ibidem hæreses accuratè descripsere. Syriacum verò id nomen esse, & in Syria natum, ipsa vox *Melchita*, & *Mardaita* convincit: convincunt & Melchitæ atque Mardaitæ, gens olim & in præsentem usque diem in Syria frequentissima, alibi rara, aut nulla: ac proinde audiendus non est Pagius, qui Melchitarum nomen *sub Marciano* Imp. & *in Ægypto* natum existimat: *Vox Melchi*, inquit ad annum 622. num. 9. *designat hominem, qui Imperatoris religionem sequitur: & hæc divisio, quæ etiamnum in Oriente in usu est, Marciani Imperatoris, qui Dioscorum expulit, tempore exorta. Posteà enim duo in Ægypto Patriarchæ fuere, quorum unus Orthodoxis, post eam divisionem Melchitis nuncupatis, alterque Dioscori sectatoribus, quorum numerus magnus erat, præfuit*. Nam præterquàm quod apud nullum Scriptorem, Eutychio antiquiorem, nomen Melchitarum ad Marciani tempora refertur, si illud in Ægypto ortum fuisset, non quidem Catholici Syriaco, aut Arabico sermone (ex utraque enim lingua commodè derivari potest) *Melchitæ* dicti fuissent, sed Græcè Βασιλικοὶ, aut aliter ex Ægyptiaca lingua, ut perspicuum est; quum in Ægypto Syrus sermo nunquam, Arabicus verò non usurpari cœpit, nisi duobus ferè sæculis post Marcianum Imperatorem, & quartam Synodum, postquam scilicet Saraceni sub Omaro Calipha Ægyptum occuparunt. Quod autem Melchitarum nomen apud recentiores pro Græcis Ægyptiis usurpatum invenitur, mirum non est, quum etiam Jacobitarum nomen, quod certè in Syria & ex homine Syro prodiit, ad Ægyptios Monophylitas translatum legatur: plures enim mutationes nominibus hujusmodi accidere solent, ut perspicuum facit ipse Melchitarum titulus, qui olim Orthodoxos, nunc Schismaticos Syros, & Ægyptios Græci Ritus significat. Sic etiam Libaniotæ abjecto Mardaitarum titulo, Maronitæ dicti fuere; ex Marone scilicet, cui insigne Cœnobium juxta Apameam excitatum fuerat, unde & Joannes eorum Patriarcha cognomentum Maronis traxerat. Atque hìc obiter notandus locus Pseudo-Timothei Presbyteri Constantinopolitani in Tract. *de iis, qui accedunt ad Ecclesiam*, apud Combefis. tom. 2. pag. 459. ubi inter hæreticos recenset Maronitas his verbis. *Maronitæ, qui quartam, quintam, ac sextam Synodum rejiciunt, adduntque hymno Tersanctus crucifixionem, ac unam voluntatem, unamque operationem in Christo dicunt. Appellati sunt Maronitæ à monasterio suo Maro in Syria*: quæ verba Græculi cujuspiam recentioris fœtum esse liquet ex genuino Timothei Presbyteri Constantinopolitani textu, quem edidit Cotelerius tom. 3. monument. Eccl. Græc. pag. 377. & ex Gretzeri Codice, quem Combefisius ipse laudat, ubi nulla Maronitarum mentio: quin & doctissimus Cotelerius in notis ad eundem tomum pag. 626. de Timothei ætate sic scribit: *Quem ego* (hoc est Timotheum) *arbitror ante Monothelisticam heresim vixisse, quia illius mentionem non facit*.

Scripta Joannis recensere existimatur Sobensis in Catalogo pag. 88. his verbis. ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܦܪܢܓܘܝܐ ܥܒܕ ܦܢܩ̈ܝܬܐ ܫܒܥ ܗܘܐ: ܡܪܒܝܢܘܬܐ ܕܛܠܝܐ: ܘܕܘܪܫ ܡ̈ܠܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ. ܘܗܘ ܕܟܬܒ ܠܘܩܒܠ ܗܪ̈ܣܝܣ: ܘܗܘ ܕܥܒܕ ܠܫܒܥ ܥܝ̈ܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܕܐܣܘܪ̈ܐ ܘܬܘܩܢܐ: ܐܘ ܕܝܢ ܠܗܘ ܦܘܠܚܢܐ ܕܟܗܢܘܬܐ. *Joannes Bar-Frangoje* (idest, Francorum filius) *septem composuit tomos: De regimine Puerorum: Exercitationes in Vocabula: & Epistolas; & quem scripsit adversùs Hæreses: & quem de septem oculis Domini nuncupavit. Nec non de vinculis*, (cingulum malè vertit Ecchellensis) *& de Perfectione* (hoc est, Ordinatione, seu

V. Ejus scripta, quæ à Sobensi indicari existimantur.

ſeù manus impoſitione) *Habet etiam Librum Quæſtionum*. Sobenſem exſcribens, ſubdit laudatus Edenenſis loc. cit. ܘܟܬܒܐ ܐܚܪܢܐ ܟܬܒ

ܡܫܐܠܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܘܦܘܢܝ ܦܬܓܡܐ.

ܟܬܒܐ ܩܕܡܝܐ ܥܠ ܡܕܒܪܢܘܬܐ

ܘܡܪܒܝܢܘܬܐ ܕܛܠܝܐ. ܘܕܬܪܝܢ ܥܠ

ܨܠܘܬܐ ܒܕܡܘܬ ܫܘܐܠܐ. ܕܬܠܬܐ ܥܠ

ܫܒܥ ܥܝܢܝܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܪܒܥܐ ܥܠ

ܡܘܕܥܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ

ܐܘ ܡܚܪܡܐ. ܘܕܚܡܫܐ ܥܠ ܓܡܝܪܘܬܐ

ܕܡܫܬܡܠܝܐ ܐܝܟ ܕܡܣܒܪ ܐܢܐ ܥܠ

ܩܘܪܒܢܐ ܘܥܠ ܣܝܡ ܐܝܕܐ ܐܝܟ ܕܐܦ

ܐܒܪܗܡ ܐܚܩܠܢܝܐ ܥܠ ܣܦܪܘܗܝ

ܐܡܪ. ܕܫܬܐ ܥܠ ܦܘܫܩ ܡܠܐ

ܕܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܦ ܒܪ ܥܒܪܝܐ

ܥܗܕ ܒܗ ܒܐܘܨܪ ܐܪ̈ܙܐ.

ܕܫܒܥܐ ܡܢ ܥܠ ܥܘܗܕܢܐ ܕܐܪ̈ܙܐ

ܕܟܬܒܐ ܕܚܟܡܬܐ ܕܫܠܝܡܘܢ

ܐܝܟܢܐ ܕܡܥܠܝܐ ܗܝ:

Liber Primus de regimine & educatione puerorum. Secundus, Orationes per modum interrogationis & reſponſionis. Tertius de ſeptem oculis Domini. Quartus de obligationibus, ſeu interdictis. Quintus de Perfectione, quæ, ut arbitror, Miſſam ſignificat, & Chirotoniam, quarum meminit Abraham Ecchellenſis in ſuis libris. Sextus, Expoſitio vocum Sacræ Scripturæ, cujus meminit Barhebræus in Horreo myſteriorum (Commentar. in Librum Sapientiæ, ubi eum vocat ܝܘܚܢܢ ܕܡܪܘܢ *Joannem Maronis*, hoc eſt, ex monaſterio *S. Maronis*, ut benè obſervat Pagius ad annum 635. n. 5. *Septimus de ſectis adversùs hæreſim Neſtorii duas in Chriſto Domino Perſonas ſtatuentis, nec non contra blaſphemiam Petri Fullonis de Triſagio. Octavus, Epiſtolæ: videlicet Prima de duabus Domini naturis, Divina & humana: altera de duabus ejuſdem voluntatibus.*

Verùm licet demus Sobenſem loc. cit. de Joanne noſtro loqui, (quod tamen mihi haudquaquam certum eſt, præſertim quum in Codice Ecchell. 17. pro ܒܪ ܦܪܢܓܝܐ *Bar-Frangoje*, legitur, ܒܪ ܦܢܓܝܐ *Bar-Fincoje*, *filius figulorum*, cujus ſententiam de Chriſti nomine in ſenſum Neſtorianorum detorto idem Sobenſis producit in lib. Margaritarum Par.3.cap.5.) per Librum, qui *de ſectis*, ſeù *contrà Hæreſes* inſcribitur, videtur potiùs deſignari Tractatus ejuſdem adversùs Monophyſitas & Neſtorianos, qui exſtat in Codice Ecchell. 14. & per *Epiſtolas*, binæ ipſius Joannis literæ, quarum prima *Libellus Fidei* contra eoſdem hæreticos, altera *de Triſagio* prænotatur; utraque autem habetur in laudato Cod. Ecchell. 14.

VI. Nihil videtur de Monothelitis ſcripſiſſe.

An verò de duabus etiam Chriſti voluntatibus quidquam ſcripſerit, definire non auſim, quum nullum hactenus hujuſmodi Tractatum viderim. Ex iis tamen, quæ in laudato Fidei Libello ad Libaniotas ſcripſit, colligi videtur, eum hac de quæſtione minimè diſſeruiſſe: nam ſiquid pro Monothelitis ſcripſiſſet, illud utique in eo Libello exſtaret, cujus Thomas Capharttabenſis Monothelita, ut mox dicemus, interpres fuit & interpolator: ſed & ejus teſtimoniis idem Thomas uſus fuiſſet in Libro, quem de ùna Chriſti voluntate adversùs Joannem Melchitarum Patriarcham exaravit, ubi plura de Maronitis & Melchitis comminiſcitur. Contrà ſi adversùs Monothelitas Joannes noſter calamum acuiſſet, ab eodem Thoma disertè impugnatus fuiſſet, aut ſaltem

tem unà cum S. Maximo calumuiis oneratus: Locus prætereà in Libello fidei esset, unde argui posset, Joannem de duabus Christi voluntatibus disseruisse: Denique ejus auctoritate usi fuissent Maronitæ Edenensis, Naironus, Ecchellensis, Barclajus, aliique antiquiores, ut gentem suam à Monothelismi suspicione purgarent. Quod quum à nemine factum videam, probabile existimo, Joannem hac de re nihil scripsisse. Nec ut contrarium sentiam, adduci possum ex iis, quæ idem Joannes innuere dicitur cap. 21. Commentariorum Liturgiæ S. Jacobi Apostoli, in expositione Symboli Nicæni, ubi sic loquitur de his, qui Christi naturas ac voluntates confundunt Codice Ecchell. 64. *At de his fusissimè scripsimus, atque comprobavimus ex testimoniis Patrum nostrorum piorum, quæ collegimus in nostro Libro adversùs confundentes Naturas & Voluntates Domini nostri, & permiscentes ipsius proprietates, & ad caritatem vestram misimus*: quæ verba referuntur à Nairono in Dissert. de Origine ac Religione Maronitarum, & à Pagio ad annum 635. num. 11. Nam etsi Librum illum Commentariorum in Liturgiam Jacobi genuinum esse Joannis fœtum dicamus (quod alibi expendendum Lectori proponam,) verosimiliùs videtur, citatum locum à recentiori amanuensi interpolatum fuisse, quum Joaunes in Libro ad Libaniotas transmisso (de quo certè loquitur, dum ait, *in nostro Libro adversùs confundentes naturas, quem ad caritatem vestram misimus*,) nihil de Voluntatibus Christi loquutus est. Idem dicendum ad alia, quæ Naironus in cit. Dissert. ex Joanne adducit.

Cur autem Monothelitarum mentionem Joannes non fecerit, hanc suisse causam existimo: vel quia fortassè ante Monothelismi exortum scribebat: vel quia apud Libaniotas, ad quos scripsit, & quibuscum versatus est, de duabus quidem Christi naturis & unica Persona, deque sacris Ephesino & Chalcedonensi Conciliis propter Nestorianos & Monophysitas antiquos & famosos iis in locis hæreticos, celebris quæstio agitabatur; nulla de voluntatibus Christi, de quibus in terris Romano Imperio subjectis propter Imperatores & Patriarchas Monothelitas potissimùm contentio erat, non in Libano [1], quem Mardaitæ suis legibus utentes occupaverant. Illud prætereà accedit, quod in Syria & apud Syros vix Monothelitas reperire fuit, quin etiam Monophysitæ essent, quum Monothelismus obstetricantibus Monophysitis, veluti pessima radice dignum germen pullulaverit: Paulo, inquam, Monoculo Severi sectatore, qui Theodosiopoli in Armenia habitabat: Athanasio Jacobitarum Patriarcha, qui in Mesopotamia: & Sergio Constantinopolitano Episcopo, qui patria Syrus, & Jacobitis parentibus ortus, Cyrum etiam aliosque in eundem errorem traxit, uti testantur Acta sextæ Synodi, Sanctus Maximus Confessor, Sergius ipse in Epistola ad Honorium Papam, Theophanes, Cedrenus, & Zonaras. Etsi enim præfati Monothelitarum antesignani Quartam Synodum recipere duasque in Christo naturas enunciare viderentur, id tamen ab ipsis ad tempus simulatum fuisse, donec confirmato posteriori uuius Voluntatis & Operationis errore, in priorem uuius Naturæ hæresim incautos pertraherent, locupletem testem habes Theophanem, qui ad annum 20. Heraclii, hæc de præfato Athanasio tradit. *Hoc anno quum Impe-*

NOTA.

1 *Libano*. Atque hìc obiter nota, quàm præposterè à quibusdam doctis Recentioribus Maro, & Maronitæ Monothelismi accusentur. Quis enim Monothelita, aut Monophysite ad suos gregeles scribens, & quidem ex professo de Divini Verbi Incernatione, palmare & velut discretivum suæ sectæ dogma unquam reticuit?

Imperator adhuc Hierapoli moraretur, Athanasius Jacobitarum Patriarcha, vir vafer & perniciosus, ut ex innata sibi vafritie sunt Syri omnes, ad eum accessit: motisque cum Imperatore de fide sermonibus, si modo Synodum Chalcedonensem vellet admittere, Patriarcham Antiochiæ se eum constituturum Heraclius promisit. Is enunciatis in Christo naturis duabus, HÆRESIM AD TEMPUS DISSIMULANS, *propositam Synodum probavit & recepit. Tùm verò de Operatione & Voluntatibus Imperatorem interrogavit: Quales asserere deceat, geminas an unicam? Imperator inusitata sibi vocum novitate implicatus, Sergio Constantinopolitano Episcopo scribit. Is Cyrum Phasidos Episcopum ad se accersitum interrogat, & in unicam voluntatem, ac actionem pariter unicam consentire reperit. Sergius etenim, ceù patria Syrus & Jacobitis parentibus ortus, unam physicam volendi actionem, unamque operationem in Christo confessus, & scripto testatus est. Imperator utriusque ad invicem comparata sententia, concordem eis postmodum invenit Athanasium.* IBIQUE NAMQUE UNAM PONENDAM NATURAM, UBI UNA OPERATIO ASSERITUR, *illi probè notum.* Ex quibus palàm fit, Monothelitarum primipilos HÆRESIM MONOPHYSITICAM AD TEMPUS DISSIMULASSE, utpotè quibus probè notum erat, IBI UNAM PONENDAM NATURAM, UBI UNA OPERATIO ASSERITUR. Quem quidem errorem licet aliter propugnaverint ex antiquioribus Monothelitis Græci potissimùm Episcopi, ut Cyrus, Pyrrhus, Macarius, & ex recentioribus Thomas Caphartabensis & si qui fuerunt ejusdem cum ipso opinionis, qui duas naturas, & unicam voluntatem, atque operationem affirmabant; Syri tamen tùm antiquiores, tùm recentiores Athanasium, Sergium & Paulum sequuti, unam ab altera hæresim nequaquam separabant, sed Monothelismum Monophysismo conjungebant, ut ex allato Theophanis loco, & ex erroris ipsius connexione colligitur. Quamobrem Syrorum Monophysitarum nemo ante sæculum decimum Monothelitas impugnasse, aut eorum mentionem fecisse legitur. Itaque satis videbatur Joanni Maroni ad Syros scribenti, Sacrum Chalcedonense Concilium, duasque Christi naturas seriò propugnare, quibus stabilitis, hæresim Monothelitarum corruere necesse erat: sed & hanc ne nominandam quidem duxit, utpote quæ nihil reverà à Jacobitico errore diversum continebat. Quod si instes, celeberrimum Joannis ævo fuisse in toto Oriente Monothelitarum nomen, & sextam Synodum contra ipsos recenter coactam, quam Joannes certè commemorare debebat, ut Catholicum se esse demonstraret: Reponam, inde non improbabili sanè argumento colligi quod suprà indicabam, Maronem Librum hunc ante Monothelismi exortum dictasse, quando monachum adhuc agebat: alioquin eum errorem vel Catholicus ipse rejecisset, vel approbasset hæreticus. Nec Patres, quos laudat, nos aliter sentire cogunt, quum Monothelismi ætatem omnes anteceesserint. Maronitas tamen, qui Maronem Constantino Pogonato & Justiniano Rinotmeto æqualem faciunt, non ideò omninò rejicimus, quum non desint aliæ rationes, quibus inductus Maro quæstionem, Libani incolis fortasse tunc temporis ignotam, dissimulandam esse judicaverit, obstruxisse contentus fontes, unde venenum haurire sui Maronitæ potuissent, ut mox ajebam.

Quæ in Vaticana Bibliotheca habemus Joannis Opera, hæc sunt. VII. Opera ejusdem quæ exstant in Biblioth. Vatic.

1. Liturgia.

Anaphora, cujus initium ܩܕܡܝܟ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܘܡܪܐ ܕܡܪ̈ܘܬܐ: *Coram te, Rex Regum, & Domine Dominantium*. Exstat in Bibliotheca Vaticana Cod. Ecchell. 5. scripto Gamblini in Cypro anno Græcorum 1846. Christi 1535. pag. 100. Ejusque meminit Edenensis in expositione Missæ Syrorum cap. 2. De Ca-

Catholicis Anaphorarum auctoribus in hæc verba: ܡܫܠܡ ܠܩܬܘܠܝܩܐ ܡܪܘܢ
ܐܠܗܝ ܕܒܬܪ ܡܥܢܐ ܠܐܡܥܠ ܕܒܬܪ
ܠܬܐܘܦܢܝܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܗܘ
ܠܟܘܪܣܝܐ ܠܩܬܘܠܝܩܘܬܐ ܘܥܒܕ ܩܘܕܫܐ
ܘܐܡܠܝ ܪܫ ܠܐܢܐܦܘܪܐ ܗܕܐ
ܕܪܫܗ ܩܕܡܝܟ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ:

Joannes cognomento Maro, qui post Theophonis Patriarchæ Antiocheni obitum Sedem illam obtinuit anno Domini 685. edidit Anaphoram, cujus initium, Coram te Rex Regum. Eandem, unàcum reliquis Joannis nostri operibus, ut spuriam rejicit Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. in Differt. Prœmiali pag. 15. & caussam hanc tam feveræ censuræ producit tom. cit. pag. 344. quia nulla *Bibliotheca, quantumcumque Orientalium librorum dives, ipsam repræsentat*: perinde ac si omnes ipse Bibliothecas adierit, aut omnes Bibliothecarum omnium libros evolverit, aut demùm nullum in Oriente Scriptorum monumentum superfit, quod in Bibliothecas Europæ illatum non sit.

2. Libellus Fidei ad Libaniotas adversùs Monophysitas & Nestorianos.

Libellus Fidei, quem è Monasterio S. Maronis ad Libaniotas transmisit. Exstat Syriacè cum Arabica versione in Biblioth. Vatic. Cod. Ecchell. 14. qui scriptus esse dicitur anno Christi 1392. uti ex hac epigraphe ad calcem ejusdem apposita liquet. ܐܫܬܠܡ ܦܢܩܝܬܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ
ܕܦܢܩܝܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܘܕܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬ ܠܝܘܢܝܐ
ܒܥܣܪܝܢ ܒܫܒܛ ܒܐܝܕܝ ܡܚܝܠܐ ܘܚܛܝܐ
ܘܐܟܣܢܝܐ ܝܘܣܦ ܡܫܡܫܢܐ ܡܢ ܩܪܝܬܐ
ܚܩܠ ܘܡܢ ܐܬܪܐ ܕܓܒܝܠ ܕܥܡܪ ܗܫܐ
ܒܩܪܝܬܐ ܒܢ ܓܘܒܬܐ ܕܒܫܥܪܝ. ܐܫܬܠܡ
ܕܒܡܢܝܢܐ ܢܡܘܣܝܢ ܗܢ ܫܡܗ ܬܠܬܐ:

Absolutus est sacer iste libelli Fidei sanctæ Ecclesiæ Codex anno 1703. (Græcorum) *die 20. Februarii, per vilem & peccatorem hospitem Josephum Diaconum ex oppido Hachel* (cujus nomen hìc per tres literas numerales exprimitur: quæ fuit patria Abrahami Ecchellensis: ex Hachel enim derivatur Haclenus, seù, ut ipse maluit, Ecchellensis,) *ex regione Bybliensi, qui nunc habitat in oppido Ban Gubtæ Besciarensis*: quæ est Provincia Libani suprà Tripolim Syriæ, ejusque olim caput fuit *Besciara*, ubi Duces Libani residebant: *Ban* autem ejusdem Provinciæ oppidum est, unde Naironus genus duxit, quem vide in Evopl. pag. 84.

Libello hic titulus præfigitur: ܒܫܡ ܐܠܗܐ ܡܫܪܝܢܢ ܠܡܟܬܒ
ܦܢܩܝܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܕܒܕܝܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܘܠܒܝܫ
ܐܠܗܐ ܡܪܝ ܡܪܘܢ ܛܘܒܢܐ ܘܥܒܕܗ
ܡܪܘܢ ܕܡܬܩܪܐ ܝܘܚܢܢ ܘܗܘܐ ܦܛܪܝܪܟܐ
ܕܡܕܝܢܬ ܐܠܗܐ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܕܟܠܗ
ܐܬܪܐ ܕܫܐܡ ܕܗܘ ܣܘܪܝܐ.

In nomine Dei scribere aggredimur Libellum sanctæ Fidei, quem in Monasterio Sancti ac Theophori Beati Mar Maronis edidit Maro, *qui dicitur Joannes, fuitque Patriarcha urbis Antiochiæ, ac totius Syriæ.* Quæ verba Interpres Arabicus paraphrasticè sic reddit: باسم الله نبتدى
نكتب ايضاح الايمان المقدس اعتقاد البيعة
الرسولية الذى كتبه القديس يوحنا بطريرك
انطاكية فى دير مارون على نهر العاصى بلد
حماه وحمص واورد ذلك الى جبل لبنان . ولاجل
هذا يسموا اهل الجبل المذكور موارنة على اسم
الدير. وبسما يوحنا المذكور مارون هو
ايضا على اسم الدير:

In nomine Dei incipimus scribere Declarationem sanctæ Fidei, quam Apostolica tenet Ecclesia, scriptam quidem à S. Joanne Patriarcha Antiocheno in

in Monasterio Maronis ad Orontem fluvium in regione Apameæ & Emesæ; transmissam verò ab eodem ad montem Libanum. Quam ob rem præfati montis incolæ de Monasterii Maronis nomine Maronitæ appellantur: sed & Joannes ipse de ejusdem Monasterii nomine Maro nuncupatur.

Titulo subjungit amanuensis Syrus hanc Præfationem: ܟܕ ܐܬܝܠܕܬ
ܗܝܡܢܘܬܐ ܡܦܠܓܐ ܚܘܝܕܐ ܕܡܪܢ ܡܢ
ܢܣܛܘܪ ܘܐܦ ܡܢ ܐܘܛܘܟܐ ܫܢܝܐ
ܕܫܓܘܫܝܐ ܘܡܘܙܓܐ ܕܬܪܬܝܢ ܟܝܢܐ
ܫܒܝܚܬܐ ܘܚܝܕܬܐ ܕܚܕ ܗܘ ܡܪܢ ܡܫܝܚܐ.
ܡܢ ܬܠܡܝܕܐ ܕܬܪܝܗܘܢ ܪ̈ܫܝ ܗܪܣܝܣ:
ܡܬܚܦܛܐ ܗܘܬ. ܗܝܕܝܢ ܫܪܝ ܗܘ ܝܘܚܢܢ
ܕܡܬܩܪܐ ܡܪܘܢ ܒܚܦܝܛܘܬܐ ܕܠܐ ܫܠܝܐ
ܠܡܟܣܘ ܠܗܘܢ ܘܠܡܝܬܝܘ ܠܗܘܢ ܬܚܘܝܬܐ
ܢܨܝܚܬܐ ܕܗܫܐ ܥܬܝܕܝܢ ܚܢܢ ܠܡܟܬܒ.
ܘܐܦ ܠܘܩܒܠ ܬܠܡܝܕܐ ܕܐܢܛܝܡܘܣ
ܗܢܘܢ ܕܡܘܕܝܢ ܚܕ ܨܒܝܢܐ
ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܒܗ ܒܙܒܢܐ ܘܗܘ ܫܕܪ
ܠܘܬܢ ܠܗܢܐ ܡܐܡܪܐ.

Quum fides, unionem Domini nostri dividens, per Nestorium & insanum Eutychen, qui confusionem mistionemque duarum gloriosarum & unitarum ejusdem Domini nostri naturarum statuebat, exorta esset; quumque eadem à Discipulis utriusque præfati hæresiarchæ *propugnaretur; tùm verò cæpit Joannes, qui Maro cognominatus est, incessanti eos studio arguere, eisque claras, quas modò descripturi sumus, demonstrationes afferre. Item adversùs Discipulos Anthimi* (in margine pro Anthimo substituitur nomen *Cyri*, utique Alexandrini Monothelitæ,)*qui unam voluntatem profitentur, ex Imperatoribus illius temporis: & ipse quidem Joannes hunc ad nos Libellum transmisit.* Quam perio. dum, ab iis scilicet verbis, *Item adversùs Discipulos Anthimi &c.* ab Interprete Arabico additam fuisse, nullus dubito: neque enim Joannes noster contra Monothelitas in toto Libello quidquam differit, aut eorum meminit: multò minus eorum hæresim propugnat, ut idem Interpres perperàm exponit iu suâ Arabica versione, his verbis: وعندما نهضت مقالة
نسطور الجاهل في تأنس ربنا اقنومين ومن اخر
يسما اوطيخا قال ان خاصتان لاهوت الابن
وناسوته انهما تبلبلت واختلطت وصارت واحد .
وعندما انقبل قولهم من كثيرين : جعل يوحنا
مارون يوضح برهان ويردهم الى الصدق من
شهادات الكتب المقدسة الانبيا والابا. وايضا
جعل شهادات ترد كثيرة مقالات اخوتنا الملكيين
اهل الراهب مكسيموس تلك المقالة التي
جعلها على يد الملكين مرقيان واخيه
باعتقاد مشيئتين ؛

Postquam Nestorii hæresis, in Incarnatione Domini nostri duas Personas statuentis, exorta est; nec non hæresis alterius, qui Eutyches dicebatur, affirmantis, duas Proprietates, Divinitatem scilicet Filii & Humanitatem, confusas fuisse, commistas, & unum effectas: & postquam amborum hæresim complures sequuti sunt: tunc cæpit Joannes Maro demonstrationes ex sacris Prophetarum & Patrum Scripturis producere, ut eos ad veritatem revocaret. Prætereà cæpit testimonia afferre contra vanam opinionem fratrum nostrorum Melchitarum, Maximi monachi sectariorum, quam quidem duarum voluntatum opinionem ipse Maximus per Marcianum ejusque fratrem Imperatores promulgavit. Pura puta hæc sunt Thomæ Caphartabensis somnia. Nihil in Joannis Maronis Libello legitur, quod ad controversiam de Christi voluntatibus spectet, sed totus ille est in demonstrandis contra Nestorianos ac Monophysitas duabus in una Christi Persona naturis. Quod autem Interpres Arabicus, idem & interpolator hujus Libelli, Thomas Caphartabensis sit, testatur Stephanus Edenensis

nensis lib. 2. Vindic. & ex stylo apparet: eadem enim est phrasis, eadem sensa in hoc Libello, ac in opere ejusdem Thomæ, quod in decem Capita seù Propositiones distributum, ad Joannem Melchitarum Patriarcham transmisit, exstatque ad calcem laudati Libelli, ubi inanibus argumentis Monothelismum stabilire conatur: de quo consule Naironum in Evopl. pag. 69. Non mirum igitur, si homo Monothelita, qualis erat Thomas, Joannis Maronis nomine in citata Præfatione abutitur, qui eò etiam inscitiæ devenit, ut contra omnem historiæ veritatem, Maximum Confessorem assereret sub Marciano ejusque fratre Imperatoribus duas Christi voluntates propugnasse: sed & Severiano Gabalorum Episcopo per summam calumniam hoc dictum de Christo tribuit in laudato Cod. Ecchell. 14. pag. 32.

ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܕܐܡܪܝܢܢ ܐܒܐ ܘܒܪܐ
ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܬܠܬܐ ܩܢܘܡ̈ܐ ܡܟܪܙܝܢܢ
ܚܕ ܟܝܢܐ ܐܡܪܝܢܢ ܘܡܘܕܝܢܢ ܆ ܗܟܢܐ
ܟܕ ܐܡܪܝܢܢ ܐܠܗܘܬܐ ܘܐܢܫܘܬܐ ܬܪܝܢ
ܟܝ̈ܢܝܢ ܡܟܪܙܝܢܢ ܚܕ ܩܢܘܡܐ ܡܘܕܝܢܢ
ܚܕ ܒܪܐ ܚܕ ܨܒܝܢܐ ܚܕ ܫܘܠܛܢܐ
ܚܕܐ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܚܕܐ ܣܓܕܬܐ.

Quemadmodum enim quum Patrem & Filium & Spiritum Sanctum dicimus, tres quidem Personas prædicamus, sed unam naturam asserimus & confitemur; ita quum Divinitatem & Humanitatem dicimus, duas naturas prædicamus, sed unam Personam, unum Filium, unam Voluntatem, unam potestatem, unam dispensationem, & unam adorationem confitemur.

Incipit Libellus Joannis pag. 2.

ܡܫܪܝܢܢ ܡܟܬܒܝܢܢ ܡܢ ܐܠܗܐ
ܟܬܒܐ ܦܪܝܫܐ ܕܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܬܪܝܨܬܐ
ܘܢܟܬܘܒ ܡܢ ܒܬܪ ܡܠܟܐ ܕܠܘܩܒܠ
ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܠܦܢܐ ܦܪܝܫܐ ܐܪܬܕܘܟܣܐ

ܘܡܘܕܝܢܢ ܐܝܟ ܕܝܠܦܢ ܗܘܝܢ ܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܢܒܝܘܬܐ ܘܫܠܝܚܘܬܐ ܘܡܠܦܢܘܬܐ :
ܘܬܠܝܬܝܘܬܐ ܕܡܠܦܢܐ ܩܕܝܫܐ
ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܬܪܝܨܬܐ ܢܗܪܘ ܒܟܠܙܒܢ ܘܕܒ
ܐܪܒܥܐ ܟܢܘܫܝܐ ܩܕܝܫܐ ܡܢ ܠܘܩܒܠܝܗܘܢ
ܕܐܡܪܢ ܐܓܘܢܐ ܪܒܐ ܩܒܠܘ ܒܢܝܩܐ
ܕܬܠܬܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܘܫܪܟܐ .

Credimus & confitemur nos filii sanctæ Catholicæ Ecclesiæ, sicut edocti sumus à Prophetis, Apostolis, & à tertia sanctorum Doctorum classe, qui in vera & orthodoxa fide omni tempore claruerunt, & in quatuor sanctis Synodis præclarum certamen adversùs eos quos commemoravimus (Nestorianos scilicet & Eutychianos) *subierunt: in Nicæna, inquam, Synodo trecentorum decem & octo Patrum adversùs impium Arium &c.* Atque hîc nominat quatuor Synodos, quarum definitionibus se consentire profitetur: Deinde brevem & accuratam Trinitatis atque Incarnationis fidem exponit à pag. 4. in

in hæc verba: ܒܫܡ ܐܒܐ ܘܒܪܐ
ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܬܠܝܬܝܘܬܐ ܡܫܒܚܬܐ
ܘܫܘܝܬ ܐܘܣܝܐ ܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ ܘܫܪܟܐ :

In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: gloriosa & consubstantialis Trinitas, una Deitas &c. Mox testimonia Patrum producit à pag. 18.

his verbis: ܕܠܐ ܐܢܫ ܢܣܒܪ ܕܡܢ
ܕܝܠܢ ܡܣܗܕܝܢܢ : ܗܐ ܡܢ
ܣܗܕܘܬܐ ܕܐܒܗܬܐ ܩܕܝܫܐ ܡܝܬܝܢܢ
ܡܢ ܕܝܠܗܘܢ ܘܡܢ ܡܐܡܪ̈ܐ
ܘܡܢ ܐܓܪ̈ܬܐ ܘܫܪܟܐ .

Nequis autem suspicetur, ex nostro nos testimonium proferre, en auctoritates sanctorum Patrum nostrorum ex eorundem Sermonibus & Epistolis producimus &c. Quos autem Patres producit, sunt hi: nimirùm: Silvester Papa in Epistola adversùs Judæos:

Athanasius Alexandrinus Orat. de Anima, & Orat. adversùs Apollinarem: Flavianus Senior Antiochenus Commentar. in Joannem: Basilius Magnus contra Eunomium cap. 80. Gregorius Nyssenus Epist. ad Philippum (*Olympium*) Monachum. Gregorius Theologus epist. 2. ad Cledonium: & Orat. de Filio adversùs Arianos. Ambrosius Mediolanensis Orat. adversùs Apollinaristas: & Orat. ad Gratianum Imperatorem, quam Cyrillus in Synodo Ephesina contra Nestorium produxisse dicitur. Amphilochius Iconiensis de Definitione Fidei ad Seleucum Trajani filium. Joannes Chrysostomus Epist. ad Cæsarium Monachum: & Homil. de Baptismo Christi, & de pugna ejusdem cum Diabolo: & Homil. de Ascensione Domini. Severianus Gabalensis Homil. de Nativitate Domini, quem locum corrupisse Thomam Caphartabensem Monothelitam suprà observavi. Proclus Constantinopolitanus Homil. de Nativitate Domini. Cyrillus Alexandrinus tom. 3. adversùs Nestorium: & Commentar. in Joannem lib. 2. Homil. 6. & epist. ad Xystum Papam: & epist. ad Eulogium: & Homil. adversùs eos, qui naturas confundunt, unam in Christo naturam compositam dicentes: & Orat. ad Secundum de anima & corpore: & Commentar. in epist. ad Hebræos: & Commonitor. ad Eulogium: & Commentar. in Joannem lib. 4. Jacobus Batnarum Sarugi Homil. de Lazaro Quatriduano: & homil. de Ecclesia & scrutatoribus: & homil. de Jejunio. Ephræm Syrus Hymn. de Precibus: & Hymn. de Domino nostro: & Hymn. de Nativitate Domini: & Hymn. de Fide. Isaac Doctor de Symbolo Fidei: & Hymn. 2. de curru Ezechielis: & Hymn. de Incarnatione Domini. Isidorus Pelusiota epist. ad Theodorum Diaconum: & epist. ad Timotheum Lectorem: & epist. ad Theophilum. Justinus Philosophus & Martyr Orat. de recta Fide cap. 18. Nyssenus iterùm epist. ad Philippum Monachum de objectione Arianorum contra Catholicos, quæ profectò eadem est ac epist. ad Olympium. Proclus Constantinopolitanus Homil. de Dei genitrice. Ambrosius Mediolan. iterùm Orat. de expositione Fidei. Isaac Syrus Ephræmi Syri discipulus iterùm Hymn. de Orthodoxa Fide. Dionysius Pauli Apostoli Discipulus Tract. de Divinis Nominibus. Definitio Fidei Synodi Antiochenæ adversùs Paulum Samosatensem. Flavianus iterùm epist. ad Theodosium Imperatorem. Gregorius Theologus iterùm Orat. ad Syntacticum. Flavianus Senior Antiochenus iterùm Commentar. in Lucam. Post hunc sequebatur in Codice nostro (uti etiam ex Cod. Collegii Maronitarum colligitur) Severus Antiochenus, ex quo hæc loca producebantur: nimirùm epist. 3. ad Sergium Grammaticum Tract. 2. cap. 9. Tract. 7. cap. 70. Tract. 2. cap. 32. Tract. 3. ad Sergium Grammaticum cap. 30. In Philalethem cap. 102. & epist. ad Nephalium: in quibus idem Severus *Sancti* titulo decoratur: quod ex amanuensis nostri fraude factum videtur, qui de suo titulum hunc Severo adjecit: neque enim Joannes Maro *Sanctum* appellasset Severum Monophysitarum primipilum, quem in hoc Libello velut Chalcedonensis fidei impugnatorem execratur.) Patrum testimoniis subjungit definitiones Synodorum, quibus Catholica fides confirmata est: videlicet, Antiochenæ sub Dionysio Papa, Dionysio Alexandrino, & Gregorio Thaumaturgo, imperante Gallieno: Nicænæ, Constantinopolitanæ, Ephesinæ I. & Chalcedonensis. Postremò in hæc verba librum concludit: ܫܠܡ

ܐܢܫ ܡܬܘܥܢܐ ܟܬܒܐ ܕܫܢܬܗ ܘܟܠܗ
ܗܝܡܢܘܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝ ܗܘ ܟܝܢܝܬܐ
ܬܪܝܨܬܐ ܡܫܡܠܝܬܐ ܟܕ ܚܕܐ ܗܝ ܘܟܠ
ܕܟܠ ܡܗܝܡܢܝܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܝ ܢܝܩܝܐ
ܐܠܗܐ

ܠܐܦ ܐܠܐ ܐܘܕܝ ܕܐܠܗܐ ܡܫܡܫ ܡܢ ܐܚܘ̈ܗܝ
ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܒܢ̈ܝ ܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝ ܗܘܘ ܕܝ̈ܢܐ
ܡܥܠܝܢ ܠܟܘܢ ܘܚܙܘ ܡܢܘܗܝ
ܕܡܗܝܡܢܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܗܘ ܩܕܝܫܐ
ܦܛܪܘܣ ܡܢ ܦܦܐ ܕܪܘܡܝ ܩܕܝܫܐ ܠܐܦ
ܡܢ ܩܕܝ̈ܫܐ ܐܒܗ̈ܬܐ ܕܟܠܗܘܢ
ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܥܡܢ ܐܡܝܢ.

Nunc igitur fratres fideles, sanctæ Catholicæ Ecclesiæ filii, estote justi examinatores, & conferte invicem, & videte, quæ sancta Synodus & religiosissimus Papa credidit, & definivit, & quæ sancti Patres nostri suprà commemorati tradiderunt, quomodo sibi adamussim cohæreant, & iis consentiant, quæ nos ex Chalcedonensi Concilio profitemur: sicut & veritas ipsa testatur ex S. Leone Romano Pontifice, & ex Sanctis sexcentum ac triginta sex Patribus, quorum preces nobiscum sint. Amen.

Atque hìc petendum à Maronitis, qui Joannem Maronem sexta Synodo posteriorem fuisse scripserunt, cur eandem hoc loco Joannes prætermiserit, quandoquidem error Monophysitarum ab ipso toto hoc opere impugnatus, expressè fuerit ab ea Synodo damnatus? Quod enim quintam Synodum Joannes non laudet, nil mirum: nihil enim in causa, quam ipse sibi tractandam proposuerat, ea Synodus expressè definivit. At valdè mirum, & propemodum incredibile est, quod sextam Synodum tacitus prætermittere potuerit, in qua non modo proposita quæstio acriter agitata & decisa fuerat, sed etiam Macarius Patriarcha Antiochiæ, ejusdem Joannis prædecessor, Syrique omnes Monophysitæ diris & execrationibus fuerant devincti. His positis arbitror, vel Joannem Synodo fuisse antiquiorem, vel quod verosimilius videtur, hunc Tractatum ante ejusdem Synodi celebrationem elucubrasse. Quod verò in titulo hujus Libelli dicitur Joannes eundem, postquam in Patriarcham ordinatus fuerat, atque adeò post sextam Synodum, dictasse, id ex privata amanuensis opinione notatum, non ab Auctore scriptum existimo, qui in toto opere nihil de Patriarchali, aut Episcopali dignitate indicat.

Liber adversùs Monophysitas. Extat in laudato Cod. Ecchell. 14. post Libellum fidei pag. 103. hoc titulo prænotatus. ܬܘܒ ܫܘܐܠܐ ܡܢ ܓܒܝܐ ܠܘܩܒܠ ܚܢܦܐ ܕܐܡܪܝܢ ܚܕ ܟܝܢܐ: ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܕܦܫܝܛܐܝܬ ܡܒܠܒܠܝܢ ܟܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܥܡ ܒܣܪܗ ܘܡܪܟܒܝܢ ܠܗ ܚܕ ܟܝܢܐ: *Item Quæstiones excerptæ adversùs Monophysitas, idest, eos, qui simplicem Dei Verbi naturam cum ejusdem carne confundunt, & componunt, unam esse naturam dicentes*. Initium: ܐܡܪܘ ܠܢ ܐܘ ܐܚܝ̈ ܩܕܝܫܐ. ܗܢܐ ܚܕ ܟܝܢܐ ܕܡܘܕܝܬܘܢ ܒܡܪܢ ܒܬܪ ܚܕܝܘܬܐ ܒܪ ܐܘܣܝܐ ܗܘ ܠܐܒܐ ܐܘ ܠܐ: *Dicite nobis, sancti fratres nostri: Hæc unica natura, quam in Domino nostro post unionem confitemini, consubstantialis Patri est, nec ne?* 3. Adversùs Monophysitas.

Liber adversùs Nestorianos. In eodem Cod. pag. 114. cui titulus: ܬܘܒ ܫܘܐܠܐ ܡܢ ܓܒܝܐ ܠܘܩܒܠ ܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ: 4. Adversùs Nestorianos.

Item Quæstiones excerptæ adversùs Nestorianos. Initium: ܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܕܐܬܪܥܝܢܢ ܥܡ ܐܠܗܐ ܒܡܘܬܐ ܕܒܪܗ: *Ait Paulus Apostolus: reconciliatus est nobis Deus per mortem Filii sui &c.*

Epistola de Trisagio: *Responsio ad eos, qui dicunt nos totam Sanctam Trinitatem crucifigere, quum Trisagio addimus, Qui crucifixus es pro nobis*. 5. Epistola de Trisagio.

ܦܘܢܝܐ ܠܡܠܟܝܐ ܕܐܡܪܝܢ *nobis*.
ܘܡܪܟܒ ܕܝܚܝܕܝܐ ܠܬܠܝܬܝܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ
ܩܕܝܫܬܐ ܗܝ ܡܫܬܡܫܝܢ ܠܐ ܐܠܗܐ
ܦܘܪܫܐ ܕܐܨܛܠܒ ܚܠܦܝܢ :

Exstat in eodem Cod. Ecchell. 14. pag. 125. licet non eadem, qua totus Codex, manu exarata: quod mihi non levem suspicionem ingerit, eam vel ex altero, quod ad manus nostras nondum pervenerit, exemplari à recentiori amanuensi descriptam & laudatis Joannis operibus hìc insertam fuisse; vel eidem Joanni suppositam. Et suppositionis quidem vitium duo arguere videntur. Primum, quod hanc Epistolam immediatè sequitur *Dialogus Syrum inter & Græcum de Trisagio*, quem licet in Cod. nostro mutilum & anonymum, ex Barhebræo tamen in Lib. Ethic. colligitur, Davidis Pauli filii, Episcopi Jacobitæ, fœtum esse. Eædem autem in hac Epistola, ac in Dialogo rationes pro additamento Trisagii, eadem ferè verba, ut utrumque conferenti patebit. Alterum, quia eadem Epistola tres postremas quinternionis decimi tertii chartas ita implet, ut nullum folium inter hunc & sequentem quinternionem decimum quartum desideretur: quum tamen Dialogus Davidis de Trisagio, qui Epistolæ subnectitur, acephalus sit, eique tot chartæ deesse videantur, quot Epistolam componunt. Quare haud improbabili conjectura videtur recentior amanuensis, avulsis tribus prioribus Dialogi chartis, locum huic Epistolæ fecisse, quam fortaſsè ex ipsis Dialogi verbis concinnavit. Summa ejus hæc est. Objecit anonymus Syris Orthodoxis, *Sanctam Trinitatem ab iis prædicari crucifixam, quoties Trisagio subjiciunt, Qui crucifixus fuisti pro nobis*. Respondet Joannes, vel quisquis est Auctor Epistolæ: *Unum de Trinitate dumtaxat carnem induisse & crucifixum fuisse, qui est D. N. Jesus Christus, non totam Trinitatem, quandoquidem nec tota Trinitas incarnata est: & ad illum unum, non ad totam Trinitatem, Syrorum mentem referri, dum Trisagium hymnum canunt*. Reponit anonymus: *Cur ergo Sancti Patres Petro anathema dixerunt?* Respondet Joannes: *quia ille quaternitatem personarum inducere moliebatur, Judæum Nestorium æmulatus, & passionem Divinitati tribuit: quapropter ejus gregales Theopaschitæ dicti sunt; Syros verò ab utraque insania distare*. Rursùs instat anonymus: *At verba ab hæreticis malè usurpata omninò vitanda sunt*. Reponit Joannes: *Si huic regulæ insistendum foret, omnes sacras Scripturas obliterari proscribique oporteret. Quamobrem, ut monet Cyrillus in commonitor. ad Eulogium, non omnia, quæ ab hæreticis usurpantur, sunt rejicienda: in plerisque enim hæretici nobiscum loquuntur, sed ipsorum mens errorem intendit, quem nos minimè intendimus*.

Eadem ferè de Trisagio Ephræm Antiochenus apud Photium in Biblioth. Cod. 228. Hinc apparet, Syros Orthodoxos, licet Trisagio Hymno particulam illam, *Qui crucifixus est pro nobis*, addiderint, ab hæresi tamen Theopaschitarum abhorruisse. Sed & Monophysitas antiquiores, recentioresque Jacobitas eadem circa Trisagium cum Catholicis sensisse & modò sentire, liquet tùm ex Homilia 125. Severi Antiocheni, quæ exstat in Codd. nostris Nitriensibus 33. 34. tùm ex Barsalibæo commentar. in Liturgiam S. Jacobi Cod. Ecchell. 36. tùm denique ex Dialogo Syrum inter & Græcum, quem Davidem Jacobitam Episcopum pro gente sua scripsisse modò diximus: ubi sic ille: ܫܡܥܢܐ ܐܡܪܝܢ
ܠܟܝܢ ܐܫܟܚܢ ܡܠܐ ܐܘ ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܘ
ܡܬܩܠܣ ܐܝܟ ܠܘܬ ܕܐܨܛܠܒ
ܡܠܟܐ ܘܠܐܒܘܗ ܐܝܟ ܕܗܘ ܐܠܗܐ ܐܚܝܕ ܟܠ
ܩܕܝܫ ܠܡܫܝܚܐ ܐܡܪܝܢ ܐܝܟ :
ܠܡܠܟܐ

[illegible]

Græcus. *Satis prolixè es hactenus loquutus, ò Syre, commendans illud,* Qui crucifixus fuisti pro nobis, *nec animadvertis, quando ter repetis,* Sanctus Deus, *Ter Sanctam à te dici Trinitatem; quando verò subdis,* Qui pro nobis crucifixus fuisti, *Trinitatem crucifixam prædicari. Cedo, ostende, ubi scriptum vos Syri invenistis, Trinitatem fuisse crucifixam, & à quonam ex Patribus hoc didicistis?* Syrus. *Unum de Trinitate ain' incarnatum & hominem factum, an totam Trinitatem?* Græcus. *Unum de Trinitate dico, non totam Trinitatem fuisse incarnatam.* Syrus. *Ergo si unus ex Trinitate incarnatus & homo factus est, & non tota Trinitas, unum de Trinitate crucifixum, & non totam Trinitatem prædicamus: quoniam qui carnem non suscepit, nec in crucem agitur. Et nos, ò Græce, non ut mox ajebas, totam Trinitatem crucifigimus, sed unum de Trinitate pro nobis crucifixum profitemur: neque totam Trinitatem cogitamus, quando dicimus* Sanctus Deus, &, qui pro nobis crucifixus fuisti; *sed unum de Trinitate, qui est unus Dominus Jesus Christus, Unigenitus Dei Filius, ex Patre natus ante omnia sæcula, lumen de lumine, Deus verus de Deo vero, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu Sancto, & ex Maria Virgine, & homo factus est: crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, secundùm doctrinam* tre-

[illegible]

trecentorum decem & octo Patrum. Et quando oramus, dicimus, Sanctus Deus, *qui Deus quum sis, propter caritatem tuam factus es homo*. Sanctus Fortis, *qui quum omnia virtute tua portes, in assumpto corpore infirmus apparuisti*. Sanctus Immortalis, qui *quum natura immortalis sis, voluntariam mortem in carne pro salute nostra subiisti. Te pro nobis fuisse crucifixum fatemur, & non inficiamur. Ob tuam in cruce mortem miserere nobis*.

Hæc adnotasse non piguit, quo feverioribus quibusdam Rituum Orientalium Censoribus scrupulum eximerem. Erunt nimirùm qui offendantur, si quando in Libris Ecclesiasticis Syrorum Romæ impressis Trisagium cum controverso illo additamento ipsis occurrat. Illud profectò olim attenta nequitia Petri Fullonis, à quo cum aliis quibusdam Ritibus fuit inductum, plerique merito suspectum habuerunt: sed novi Ritus sensum perfectè orthodoxum postmodùm exponentibus qui eum usurpabant Syris aliisque Orientalibus, cæteri Catholici annuerunt, ut ex Ephræmo Antiocheno, & Eulogio Alexandrino doctè & eruditè probavit lib. 3. Vindic. Stephanus Patriarcha Maronitarum. An autem Petrus Fullo in eam lapsus fuerit insaniam, ut Divinam naturam passam fuisse crediderit, meritò id negant docti Viri, & contrarium suadet ejusdem Petri cum Severo, Philoxeno, aliisque Monophysitis, eum errorem execrantibus, perpetua consensio & concordia: nec enim, quod sciam, à quopiam ejus sectæ Theologo tantæ impietatis Petrus arguitur, quin potiùs à Severo Antiocheno hom. 125. ex professo defenditur, & ab errore Theopaschitarum purgatur. Sed nec verosimile esse videtur, quod Joannes noster in laudata Epistola eidem Petro hoc loco affingit, ipsum nempè Nestoriana hæresi fuisse infectum & quaternitatem insuper Personarum inducere contendisse. Monophysitam enim eum fuisse, omnes antiqui clamant; ac proinde Nestorianismi impugnator acerrimus fuit. De quaternitate verò divinarum Personarum ipsum ne cogitasse quidem, ex eo colligitur, quod Trisagii additamentum unicè excogitaverit, ut ostenderet, unam esse Dei, Fortis, & Immortalis cum eo qui crucifixus est, naturam: quæ erat Monophysitarum hæresis: quorum totus error circa Incarnationis mysterium versabatur.

De Sacerdotio Liber in Capita XL. distributus: ܥܠ ܟܗܢܘܬܐ. Exstat Cod. 64. propria Abrahami Ecchellensis manu exaratus: ex quonam exemplari, non liquet. Illud mihi certum est, Joanni Episcopo Darensi hoc opus restituendum esse, ut suo loco ostendam. 6. De Sacerdotio.

Expositio Liturgiæ S. Jacobi Apostoli. ܦܘܫܩܐ ܕܐܢܦܘܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܫܠܝܚܐ. Exstat in laudato Cod. 64. post Librum de Sacerdotio, propria Abr. Ecchellensis manu exarata, & in Capita L. divisa. Citatur & à Naïrono in Evopl. pag. 116. & ab Edenensi in Vindiciis Maronitarum. Uterque notitiam ejus hausit ex Ecchellensi, qui plura ex eadem testimonia producit, ac præsertim Not. in Hebed. pag. 136.138.140.141. Verùm hunc genuinum esse Dionysii Barsalibæi fœtum suspicatur Renaudotius to. 2. Liturg. Orient. pag. 74. ejus conjecturam in ea parte, quæ ad postremum hunc tractatum pertinet, certissimis argumentis confirmabo, quum de Barsalibæo sermo erit. 7. Commentarium in Liturgiam S. Jacobi.

CA-

CAPUT XLIV.

Theophilus Edessenus Maronita.

I. Theophili Edesseni patria, religio, ætas, & scripta.

HEOPHILUS patria Edessenus, natione Maronita, professione Astronomus, claruit circa annum Christi 770. De ejus ætate, & scriptis hæc Gregorius Abulpharagius in Historia Dynastiarum ad annum Hegiræ 165. ex versione Eduardi Pocockii p. 147.

حكى انه لما همّ المهدي بالخروج الى ماسبذان تقدم الى حسنة حظيته ان تخرج معه. فارسلت الى توفيل ابن توما النصراني المنجم الرهاوي وهو رئيس منجمي المهدي قائلة له انك اشرت على امير المومنين بهذا السفر فجشمتنا سفرا لم يكن في الحساب. فعجل الله موتك واراحنا منك. فلما بلغته الرسالة قال للجارية التي اتته بها. ارجعي اليها وقولي لها. ان هذه الاشارة ليست مني. واما دعاوك علي بتعجيل الموت فهذا شي قد قضى الله به: وموتي سريع فلا تتوهمي ان دعوتك استجيبت ولكن اعدّي لنفسك ترابا كثيرا. فاذا انا مت فاجعليه على راسك. فما زالت متوقعة تاويل قوله منذ توفي حتى توفي المهدي بعد عشرين يوما. وكان توفيل هذا من مذهب الموارنة الذين من مذاهب النصرانية وله كتاب تاريخ حسن ونقل كتابي اوميرس الشاعر على فتح مدينة ايليون في قديم الدهر الى السريانية بغاية ما يكون من الفصاحة.

Fertur, quum Al-Mobdius Masabdanum proficisci statuens, Hasanam concubinam suam ire jussisset; ipsam ad Theophilum Thomæ filium Christianum, Astrologum Rhoënsem (Edessenum) Astrologorum Al-Mobdii principem, mittentem dixisse: Tu Imperatori [1] *Fidelium hujus itineris auctor fuisti, nobisque iter imposuisti, quod in mentem non venerat; Acceleret Deus mortem tuam, quò te liberemur. Ipsum verò, ubi ad eum pervenissent literæ ejus, dixisse puellæ, quæ eas pertulerat: Ad ipsam reversa dicas. Non est à me hoc consilium: Verùm quod mihi precaris, ut citò moriar, rès hæc est à Deo decreta, ac mors mea propè abest: ne verò putes preces tuas exauditas esse. At tibi ipsi multum pulveris pares, quumque ego mortuus fuero, illum capiti tuo imponas. Non destit autem interpretationem dicti ipsius quærere, ex quo obiit ille, donec viginti post diebus mortuus esset Al-Mobdius. Fuit autem Theophilus iste sectæ* [2] *Maronitarum, qui in Monte Libano Christianorum secta sunt. Est illi Historia egregia. Duos etiam Homeri Poetæ libros de excidio urbis Ilii, quod olim contigit, è lingua Græca in Syriacam quàm elegantissimè vertit.*

II. Vocalium Syriacarū recentiorum inventor existimatur.

Obiit igitur Theophilus, Abulpharagio teste, anno Hegiræ 169. circa annum Christi 785. quo & Al-Mohdius. Historiam ejus laudat idem Abulpharagius lib. cit. p. 63. ubi ex mente Theophili nostri ab Orbe condito ad initium Epochæ Alexandreæ annos colligit quinquies mille, centum nonaginta septem. De Homeri etiam Iliade ab eodem Theophilo in Syriacum sermonem conversâ præmonuerat lectorem suprà in Thola Judice pag. 26. Hinc non improbabili conjectura, accedente potissimùm communissima recentiorum

NOTÆ.

1 *Imperatori Fidelium*: nimirùm Mahometicæ superstitionis cultorum. Arabes *Amir-al-Mumenin* dicunt: unde corrupto vocabulo derivatum est *Miramolinus*.

2 *Sectæ Maronitarum*. Sic Auctor Jacobita Maronitas traducit. Unde falsitatis arguitur Timotheus Presbyter, seù quisquis ejus nomine abutitur apud Combefisium in Auct. tom. 2. pag. 459. ubi Maronitas asserit *quartam, quintam, & sextam Synodum rejicere*. Nam si id verum esset, eos Abulpharagius à Jacobitis nequaquam distingueret, nec ut particularem Sectam nominaret. Recole, quæ diximus pag. 509.

tiorum Syrorum opinione, affirmat Ecchellensis in Not. ad Catalogum Hebedjesu pag. 180. quinque vocalium Syriacarum figuras ad similitudinem Græcarum à Theophilo nostro fuisse efformatas, ut scilicet ambiguas voces, ac præsertim nomina patronymica, quæ iisdem elementis apud Syros scribuntur, Græcis vocalibus distingueret. Vide, quæ hac de re ex Codice nostro Syriaco III. notavi suprà pag. 64.

CAPUT XLV.

Joannes Lephediensis Patriarcha Maronitarum.

I. Joannes Lephediensis Maronitarum Patriarcha.

OANNES in Lephed territorii Byblienfis oppido natus, post Jacobum Ramatensem cujus suprà memini pag. 307. Maroniticæ Ecclesiæ Patriarcha præfuit ab anno Christi 1151. ad annum 1173. Is primùm in Cœnobio Sancti Eliæ agri Lephediensis habitavit: Inde ad Cœnobium S. Mariæ in Abel ejusdem agri se contulit, ubi & novum monasterium exstruxit, ut ex monumentis illius Ecclesiæ tradit Edenensis in Chronico.

II. Ejus Anaphora.

Scripsit Liturgiam, de qua idem Edenensis in expositione Missæ cap. 2. de Catholicis Anaphorarum Scriptoribus num. 25. يوحنا اللحفدي الذي جلس على الكرسي الانطاكي بعد الالف ومائة من مولد السيد المسيح له نافور بدؤه:

ܐܠܗܐ ܗܘ ܩܕܝܫ ܩܘܕܫܐ:

Joannes Lephediensis, qui post annum Christi 1100. Antiochenæ (Maronitarum) *Ecclesiæ præfuit, auctor est Anaphoræ, cujus initium, Deus Sanctissime.* Exstat in mss. Codicibus Missalibus Cœnobii Patriarchalis S. Mariæ in Canobin.

CAPUT XLVI.

Moyses Accarensis Patriarcha Maronitarum.

I. Moysis Accarensis Maronitarum Patriarchæ ætas, & scripta.

OYSES Saadæ filius ابن سعادة ex Barda Provinciæ Accarensis oppido orindus من البارده من بلاد عكار monasticam vitam in monte Libano in Cœnobio Sanctæ Mariæ in Hauca حوقا professus est. Anno Christi 1522. à Simeone Hadetensi Maronitarum Patriarcha Romam ad Papam Hadrianum VI. allegatus, eidem Simeoni anno Christi 1524. die 11. Decembris substituitur. Obiit die 19. Martii anni 1567. ætatis anno quinto suprà octogesimum: de quo hæc Edenensis in Chronico.

وكان ذا عبادة وغيرة جزيلة دخل لرومية وجالب التثبيت للبطرك شمعون . صنف ميمر سرياني عن سفره وولف مديحة يوسف الحسن انشى ارزاق كثيرة لدير قنوبين وعندما ضجع في الرب ترك له ثروة جيدة وحزن على موته كل الشعب فدفنوا جسده الطاهر في مغارة مارينا في البكا والحزن وبعد دفنته جعلوا اوضته التي بقرب باب العيدة كنيسة ونصبوا فيها مذبحين بسم الرسولين بطرس وبولس حتى لا احد يسكنها بعده ;

Vir erat pietate & divinæ gloriæ studio maximè insignis. Urbem Romam adiit, & Confirmationis Pallium Simeoni Patriarchæ inde attulit. Syriacum carmen de sua in Urbem profectione conscripsit, & alterum de Joseph filio Jacob Patriarchæ. Agros & prædia benè multa Monasterio S. Mariæ in Canobin contulit: quumque in Domino obdormisset, opes non modicas eidem reliquit. Ejus morti indoluit universus Maronitarum *populus: ejusque sanctum corpus cum luctu & lacrymis in speluncam S. Marinæ illatum est. Ejusdem post obitum cubiculum*

lum ipsius ad valvas Ecclesiæ Dominæ nostræ in Ædem Sacram successores *converterunt: duoque Altaria duobus Apostolis Petro & Paulo in ea erexere, ne quis post ejus decessum eo in loco habitaret.*

II. Summorum Pontificum ad eundem Epistolæ.

Exstant ad eundem in laudato Cœnobio Patriarchali quatuor Summorum Pontificum Epistolæ, quas ex autographo descriptas penes me habeo. Prima Clementis VII. sub die 25. Januarii 1531. Secunda Pauli III. sub Dat. 11. Kal. Decem. 1542. Tertia Pauli IV. sub die 12. Novembris 1556. Quarta Pii IV. sub Kalen. Septemb. 1562. Et quidem ad hunc Moyses Georgium Archiepiscopum Damascenum allegaverat, ut suo totiusque nationis Maronitarum nomine Sac. Conc. Trident. interesset: quod ex ejusdem Pii IV. Epistola colligitur, in hæc verba. *Venerabilem Fratrem nostrum Georgium Archiepiscopum Damascenum, qui tuas ad nos attulit literas, libenter vidimus &c.* Et infra. *Quod autem contentum te esse significasti, ut ipsum Archiepiscopum ad Tridentinum Concilium mitteremus, id nobis minimè necessarium visum est, præsertim quum is neque Latinam linguam noverit, ac ne Italicam quidem satis calleat, eamque ob causam futurum fuerit, ut nec quid ipse sentiret exprimere, nec quid ibi ageretur, satis intelligere posset. Satis autem hoc futurum esse existimavimus, si literas ipse, quum primùm oblata fuerit dandi facultas, miseris, sicut Venerabilis quoque Frater Abdisu Assyriæ Patriarcha, qui Romæ nuper fuit, ante discessum suum fecit, per quas testificeris, & profitearis, te ipsius Tridentinæ Synodi decreta, unàcum Suffraganeis, & Clero tuo, suscipere & approbare quidquid ipsa probaverit, & quidquid damnaverit, improbare.* Quæ eò notanda duxi, ut intelligeres, Abdjesu Assyriorum Patriarcham, de quo mox sermo erit, Concilio Tridentino nequaquam interfuisse, ut Miræus & alii scribunt, propter rationem hìc à Pio IV. indicatam, & Latini atque Italici sermonis ignorantiam; sed scripto dumtaxat professum fuisse, ante suum ex Urbe in Assyriam discessum, se illius Concilii decreta suscipere & approbare, ut ex Panvinio infrà videbimus.

CAPUT XLVII.

Joannes Sulaca Chaldæorum Patriarcha.

OANNES Danielis filius, de familia Bellu, Chaldæorum Patriarcha, qui antè ordinationem Syriacè *Sulaca* ܣܘܠܩܐ; Arabicè صعود *Siud* dicebatur, claruit sæculo decimo sexto, quo & à Mahometanis Nestorianorum insidiis atque instigatione pro orthodoxa fide peremptus est. *Simeonem* perperàm appellat Leonardus Abel Episcopus Sidoniensis apud Aubertum Miræum in Biblioth. Eccles. in Auctario ad Catalogum Gennadii p.58. quem sequuntur Panvinius in vita Julii III. & Abr. Ecchellensis in Præfat. ad Catalogum Hebedjesu.

I. Joannes Sulaca, Simon perperàm appellatus.

Ejus ordinationem describit Andreas Masius, qui eundem Romæ vidit & alloquutus est, in Epistola ad Augerium Busbeckium, his verbis. *Igitur Nestoriani* [1], *quum eam à majoribus suis traditam sibi consuetudi-*

II. Chaldæorum Patriarcha post obitum Simonis Mamæ instituitur. [1]

NOTA.

1 *Nestoriani*. Chaldæi, nimirùm, Assyrii, seù Orientales, qui hæresim Nestorii à priscis temporibus sequuti sunt. Eorum Metropolitam in Cypro Timotheum sub Eugenio IV. Nestorianum errorem abjurasse, liquet ex ejusdem Eugenii Bulla, quæ incipit: *Benedictus Deus*, Dat. VII. Non. Aug. anno 1445. in Concil. Florent. Par. 3. num. 20. ubi relata ejusdem Timothei Professione Fidei, nec non Isaaci Nuncii Eliæ Episcopi Maronitarum in Cypro, hæc Summus Pontifex de utroque decernit. *In primis quod nemo*

tudinem jam olim observent, ut vita functo Patriarcha suo, qui plerumque
1 *Mozal* [1], *hoc est, Seleuciæ ad Tigrim habitat, alium designare quidem ipsos sibi, sed designatum nonnisi adhibitis quatuor, aut ut minimum tribus Metropolitanis suæ professionis & sectæ initiare posse putent, usque adeò, ut si Metropolitanorum numerus ille tum expletus inter Nestorianos non sit, ab solo Romano Pontifice, tamquam Principis Apostolorum successore, consecrari illum debere statuant; Anno autem post Christum notum 1551. evenisset, ut mortuo ipsorum Patriarcha, atque alio Sulaca sive Siud nomine electo, ne unus quidem esset Metropolitanus reliquus, propterea quod defunctus ille improba ambitione amplificandi suam ipsius familiam & genus, nullum jamdiu novum creavisset (est enim solius Patriarchæ Metropolitanum consecrare) eum quem sibi, ut dixi, Patriarcham designarant Sulocam, cum literis Romam ablegaverunt, viris circiter 70. comitatum ad Jerusalem usque, & inde tribus Romam. Sed horum unus viæ longioris incommodis est extinctus; unus item morbo impeditus, atque retentus: tertius verò Caleph nomine, vir nobili loco in insula quadam Tigris, quam illi suæ linguæ vocabulo*
Gezerta [2], *hoc est, Insula* [illegible] *vocant, natus, Romam cum Sulaca salvus pervenit, atque cum eodem tandem initiato est domum remissus &c. Sed postulat hic locus, mi Augeri, ut huc addam, ne quid desiderare possis, quos ritus in eligendo Patriarcha isto esse observatos, mihi homines illi persæpe narrare solebant, quum magno me talium rerum cognoscendarum desiderio teneri intelligerent. Ajebant enim, populum Nestorianum & sacri & profani ordinis jam pridem ægrè ferentem summum illud Patriarchatus (ut sic dicam) sacerdotium in eadem una familia per centum propè jam annos quasi hæreditarium retineri; verentemque ne ejus Patriarchæ* [3], *qui* 3
tùm recens obierat, fratris filius, artibus quibusdam improbis nisus, patrai sui successor evaderet: mox audita illius morte concurrisse tumultuariò in illam, quam modo dixi, Tigris insulam,

nemo prædictos Chaldæorum Metropolitam, & Maronitarum Episcopum, eorundemque Clericos & Populos, neque ex Populo & Clero quempiam de cætero audeat hæreticos appellare, aut Chaldæos de cætero Nestorianos nominare præsumat. Quod si quispiam mandati hujus contemptor extiterit, jubemus ab ejus Ordinario excommunicari tandiu, quandiù distulerit condignè satisfacere, aut Ordinarii arbitrio aliqua alia temporali pœna mulctari &c. Ubi obiter notandum discrimen, quod Eugenius Papa inter Maronitarum & Nestorianorum nomen ponit: illos enim, utpotè qui à nullo hæresiarcha nomen duxerunt, hæreticos dumtaxat nominari vetat, postquam fidei Catholicæ professionem emiserunt, Nestorianos verò, quibus à Nestorio nomen inditum, & hæreticos & Nestorianos appellari prohibet; quò respexit Pagius, dum ad annum 635. num. 13. de Maronitis sic scribit. *Imò ex denominatione Maronitarum colligitur, eos non sic fuisse appellatos ab ullo Marone hæresiarcha. Usus enim viget tàm in Oriente, quàm in Occidente, hæreticos fidei Catholicæ reconciliatos, si Occidentales sint, uti Lutherani & Calvinistæ, vocari Catholicos; sin verò Orientales, si Jacobitæ fuerint, Syros, si verò Nestoriani, Chaldæos, seù Assyrios nuncupari. Et quamvis omnes esse Catholici subintelligantur, hanc tamen Syrorum, & Chaldæorum seù Assyriorum denominationem sortiuntur, tùm propter eorum rituum diversitatem, tàm quia sub diversis sint constituti Patriarchis, ut demonstrat F. Naironus loc. cit. Maronitæ itaque quum modò hoc nomen gerant, & à Summis Pontificibus à tempore Innocentii III. eorum Patriarcha in Bullis Apostolicis appelletur* PATRIARCHA ANTIOCHENUS MARONITARUM, *necessariò sequitur hoc nomen* MARONITA *semper Virum Catholicum indicasse*. Hactenus Pagius.

1 *Mozal.* [illegible] *Mosal*, & *Mosol*, olim [illegible] *Assur*, urbs sita in ripa citeriore Tigridis fluminis, à qua ex altera ripæ parte abest Ninive illa Jonæ prædicatione nobilis, bis mille passibus.

2 *Gezerta*. Syris [illegible] *Gozarta*, & cum addito [illegible] *Zebedææ*: Arabibus جزيرة *Gezire*: Unde *Gaziræi*, de quibus suprà pag. 392.

3 *Patriarcha*. Simonem Mamam appellat Panvinius in vita Julii III. qui & Chaldæorum Ecclesiam anno Christi 1539. rexisse dicitur in Codice Syriaco Hospitii Monachorum Maronitarum apud Ecclesiam Sanctorum Marcellini & Petri de Urbe: de quo infrà sermo erit, ubi de impio Bar-Mama, ejusdem ex fratre nepote.

lam, quæ duodecim circiter passuum millibus suprà Mozal posita, decem ferè millia passuum suo ambitu continet, muris undique cincta, & à paucis aliis quàm Christianis hominibus habitata, atque ibi subitariis consiliis de novo sibi Patriarcha secundùm Canones veteres designando deliberasse. Et jam tùm plerosque omnes in Sulacam animis inclinasse. Deinde verò rursùs ad præstitutum diem alium convenisse in Mozal, urbem tùm spacio amplissimam, tùm mercaturis frequentissimam, quam Parthorum Seleuciam esse, & Nestoriani quoque Patriarchæ domicilium paulò ante dixi; sitam haud procul à celeberrima quondam urbe Ninive, sed intra Mesopotamiam. Huc inquam convenisse qui tùm in Syria, Assyria, & Persia superstites erant, ejus sectæ Episcopos tres, quorum unus Arbelæ, Darii clade nobilis civitatis, alter Salmasti, tertius Ador-beigani antistites erant. Sunt autem Salmastum, & Adorbeiganum Persiæ urbes, dierum circiter octo itinere ab Ninive positæ versùs Orientem. Et præter illos etiam alios Sacerdotes, Cœnobitasque multos, tùm ex singulis quoque civitatibus latè vicinis ternos, quaternosve primates, qui suorum civium auctoritatem voluntatemque repræsentarent, & publicis literis testarentur. Exempli causa, ex Bagdat, hoc est, Babylonia, ex Carcha haud procul à Ninive dissita urbe in Assyria, ex illa quam nuper dixi, insula Tigris sive Geserta, ex Tauris, amœnissima Persarum Regis sede, quam Ecbatanam Juditæ historia nobilitatam esse rentur multi; ex Nisibi, quæ Mygdoniæ Antiochia veteribus fuisse videtur, posita ad amnem Saocoram, nunc Hormiz vulgò nominatum, & mirifica fertilitate vicinos agros, quos crebro ex monte Masio inundans perluit, imbuentem. Insuper ex Merdino, quæ Marde Ptolemæo est, & ex Emed, Ammeam idem vocat, quæ duæ urbes exstant in Mesopotamia ad montem, quem illi homines Torad-Coros, hoc est, montem Cyri appellant. Denique ex Hasan-Cepha, quod est, si Latinè dicas, forti petra, urbe munitissima scilicet, & foro rerum omnis generis venalium florentissima, & suprà prædictam Tigris insulam rupi asperæ imposita. Atque ut semel finiam, ex reliquis omnibus circumquaque vicinis locis, in quibus quidem Nestorianorum hominum conventus sunt. Ibi porrò quum illorum Episcoporum unus coram universo cætu sacris esset operatus, atque Evangeliorum librum, sanctæque Crucis imaginem, quo solo per Turcas uti in suis templis simulacro Christiani illis locis possunt, ob omnium oculos proposuisset, ac deinde paucis ad populum concionatus, ipse primus, & post eum deinceps antist.tes cæteri, ordinesque omnes, partim voce, alii literis suas civiumque suorum sententias dixissent, compertum esse maxima suffragiorum parte, Salacam illum, aut, ut Arabicè vocant, Siud fuisse Patriarcham designatum, virum ætate annorum circiter quadraginta, & parentibus in civitate Mozal optimatibus natum, qui jam tum annos propè duodecim [1] Patrem, ut vocant, egerat, atque etiam tùm agebat in contubernio Cœnobitarum plus minus quinquaginta, quod contubernium Rabban-Hormisd appellatur, abestque millibus passuum ferè octo ab Ninive: at ab Alcus patria Nahum prophetæ etiam nunc hujus monumento tàm Judæis, quàm Christianis celebratissima, non ampliùs duobus passuum millibus. Itaque mox ablegatos fuisse populi totius nomine, qui illum inde ad Mozal deducerent: sed eos tertiùm missos atque remissos, de quieta illa sua statione hominem modestissimum vix tandem abstrahere potuisse. Ut porrò in medium tandem fuisset perductus, facta rursùs solenni more re divina, senten-

tias

NOTA.

1 *Duodecim*. Panvinius loc. cit. *duobus suprà viginti* annis asserit Sulacam Monachis Abbatem præfuisse.

tias denuò omnes ex ordine rogatos cum majore etiam quàm ante consensione de illo tulisse. Sed enim, quod dixi, quum superessent Metropolitani nulli, à quibus ille designatus initiari posset, decretum publicè esse, ut è vestigio ipse cum literis, comitatuque pro veteri consuetudine ad Romanum Pontificem proficisceretur, eique decreto quum repugnare illi nefas fuisset, profectum Romam, ut antè dixi, venisse.

Eadem de Sulacæ electione narrantur in Epistola, quam Populus Nestorianus anno 1552. ex Mosal ad Romanum Pontificem pro eo in Patriarcham initiando transmisit: ubi hæc ad Julium III. ex interpretatione ejusdem Masii. *Quapropter scito Domine Pater noster electe, hoc est, Papa, (cujus vita custodita sit in Domino Amen) quod nos servi tui miseri peccatores Nestoriani sumus pupilli absque patre, & absque gubernatore, neque superest apud nos fermentum Patrum, nullus Metropolita, sed soli duo, aut tres Episcopi. Habebamus enim quendam Patriarcham retrò ab annis centum, qui nullum constituebat Metropolitam, nisi de stirpe, ac genere familiaque sua, atque ea familia illam consuetudinem usurpavit inde à centum annis usque adhuc. Nunc porrò unus solus superest Episcopus ex ea prosapia, qui & ipse conatus est per impudentiam ita agere, ut egerunt illi, qui ante ipsum fuere. Verùm nos non acceptavimus, neque proclamavimus ipsum: sed subito convenimus ex omnibus locis Orientalibus, & ex omnibus civitatibus & pagis, quæ sunt circum civitatem Mozal, hoc est, Attur, in vicinia Ninives, ex Babylonia, ex Carcha, ex Arbela, ex Insula quæ est in medio Tigris fluminis Eden, ex Tauris Persiæ, ex Nisibi, ex Marde, ex Æmed* (Amida) *ex Hasan-Cepha, & ex reliquis locis Orientalibus ad Mozal, viri magnates, & Sacerdotes, ac Monachi, reliquusque in Christum credens populus, pro more, & constitutionibus Canonum ante observatorum, atque interrogavimus, scrutatique sumus inter omnes, sed non invenimus ullum, præter hunc, præditum caritate & ingenio, doctum & doctorem, ac temperantem celibemque, excellentem insigni vitæ probitate & reverentia, cui nomen & appellatio, magister noster Siud. Eum igitur per vim ex loco habitationis suæ deduximus in medium cœtus credentium, visumque est feliciter omnibus hunc esse, & dixerunt hunc esse idoneum ad hanc viam. Postquam autem feliciter ita nobis visum est, subitò conscripsimus ei has literas apertas ad tuam celsitatem, quamquam indigni; misimusque ipsum ad pedes tuos sanctos, & unacum ipso viros tres, summos primates inter credentes, Adamum, Thomam, & Chaleph. Cæterùm ascenderunt cum ipso versùs Jerusalem circiter septuaginta animæ ex optimatibus selectæ, qui erant nostræ professionis, atque viatico comitatuque eum instruximus secundùm veterem consuetudinem. Proinde supplices petimus à Paternitate tua sublimi, ut simul atque pervenerint ad te, conficias negotia ipsorum, ne restet derisio & ludibrium inter gentes & eos qui sunt professionis nostræ, ita ut non audeamus quemquam hominum intueri. Obsecramus itaque te, & eum qui tibi concessit hoc donum altissimum, ut mox ubi ad te pervenerint, ordines eum nobis Patriarcham, hoc est, Catholicum, ne maneamus pupilli absque patre & gubernatore ac pastore, & perturbetur ordo noster obfermentum Sacerdotale, relinquamurque velut oves sine pastore, nec pereat labor, quem sustinent ex Oriente in Occidentem &c.*

His consentiunt quæ ad eundem Julium III. scribunt Nestoriani, qui Sulacam nostrum usque ad sacram Hierosolymorum urbem deduxerant: *Cæterùm scias, ò Domine Pater, cujus vita custodita esto,* (inquiunt in Epistola, quam idem Masius ex autographo Syriaco Latinam fecit,) *quòd nos servi tui Nestoriani Orientales sumus pupilli absque patre electo, qui dare possit ordines Sacerdotales. Neque supersunt apud nos Metropo-*

tropolitæ, quorum est ordinare Catholicum; sed soli pauci Episcopi, Episcopus Arbelæ, Episcopus Salmasti, Episcopus Adurbeigan. En è vestigio convenimus in Insula, quæ est intra Tigrim flumen Eden, fecimusque compactum inter nos, & misimus pro hoc Monacho Siud, & deduximus ipsum per vim de sua statione in medium populi, atque universus populus testabatur de ipso, esse eum utilem ad hanc viam. Igitur quum consideraßent, approbaßentque ipsum omnes greges, illico ascenderunt cum ipso ad Jerusalem primates nobiles, magnificus Messiud, & Abdias Ephraim, ac magnificus Chabib, præterque hos alii Monachi, & Sacerdotes, ac Diaconi, Laicique, atque intravimus convenimusque ad monachum benedictum, & gubernatorem probum, dominum Paulum, ejusque sodalitium spirituale in sancta Sion in Cœnaculo benedicto, in quo ille habitat, petivimusque ab ipso epistolam ad dignitatem tuam, per Jacobum interpretem, & scripsit nobis tres epistolas ad tuam celsitatem, multùmque gaudebat de nobis. Nos verò dedimus magistro nostro Siud, atque cum ipso misimus tres viros primates, Thomam, Adamum, & Caleph; ante pedes tuos. Nunc igitur petimus à celsitate tua, absolvito negotium ipsorum, & ordinato illum in Catholicum, datoque ipsi potestatem per verbum tuum, ut possit conferre gradus Ecclesiasticos, prout opus habuerit grex, pro more Patriarcharum; & ut ligare possit, & solvere pro consuetudine Patrum, & Canonum Apostolicorum.

III. Romam proficiscitur, & à Julio III. Papa confirmationē & pallium obtinet.

De profectione Sulacæ in Urbem, deque ejus in Patriarcham inauguratione, atque in Assyriam reditu binæ exstant historiæ in Bibliotheca nostra Cod. Syriac. Vatic. 27. & Cod. Amidensi 9. & 13. Alteram anonymus soluta oratione scripsit: heptasyllabis versibus alteram Abdjesu Episcopus Gozartæ, postea Sulacæ ipsius successor, edidit. Et anonymi quidem historiam, utpote breviorem, ex laudatis Amidensibus Codicibus accipe.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Anno Græcorum [1] *millesimo octingentesimo sexagesimo quarto quidam Raban* (magister noster) *Sulaca ex* 1
contubernio (Cœnobio) *Raban Hormisdæ* [2] *postquam adorasset in sancta* 2
civi-

N O T Æ.

1 *Anno Græcorum* 1864. Legendum, 1863. hoc est, Christi 1552. ut infrà patebit. Eadem historia exstat in ms. Cod. Syriaco Bibliothecæ Collegii Urbani de Propaganda Fide.

2 *Hormisdæ*. Hermetem appellat Leonardus Abel apud Miræum in Biblioth. Eccles. pag. 58. ubi hæc de Chaldæis Catholicis & Nestorianis. *Cæterùm ex hisce Chaldæis Orientalibus ditissimi & potentissimi resident, in urbe Amit* (Amida,) *qui cum Prælatis suis unicè adnituntur obedientiam Romanæ Sedis conservare atque augere. Potentiores autem, & ditiores nationis Nestorianæ, subditi Patriarchæ adversario, incolunt urbem Musal, & Gezire in Babylonia: qui Patriarcha magnum sub se gentium numerum habet, & residere solet in Monasterio Patriarchali* S. HERMETIS *propè eandem urbem Musal, in Babylonia, quæ olim Assur dicta.* Quod verò ex eodem Leonardo affirmat Miræus, Sulacam nostrum *Ordinis S. Basilii Monachum* fuisse, id ex vulgari recentiorum errore natum existimo, qui Monachos omnes Orientales, Chaldæos, Syros, Armenos, Ægyptios, Græcos, uno vocabulo *Monachorum S. Basilii* comprehendi volunt.

At

civitate Jerusalem, & benedictionem & sanctificationem accepisset à sancto Sepulcro Domini nostri, aliisque sanctis locis, in quibus versatus est Dominus cum Discipulis suis, ex providentia Dei, qui omnia operatur secundùm consilium voluntatis suæ, factum est, ut ad magnam Romam proficisceretur, illo ipsum gubernante atque deducente in longa illa peregrinatione terra [1] *marique, qui ut illud iter susciperet, permoverat. Domini itaque ope illuc pervenit lætus & laudans illum, qui eum per universam illam navigationem prorsùs incolumem præstiterat: & Romam ingressus est sub die decima octava Novembris ineuntis anni millesimi octingentesimi sexagesimi quarti Græcorum. Et dedit illi Dominus gratiam in oculis omnium civium Romanorum; præcipuè verò in oculis Papæ & Administrorum ejus: invisitque Ecclesiam magnam duorum Sanctorum Athletarumque illustrium, & strenuissimorum bellatorum, celeberrimorum & nominatorum Doctorum Populi* (Judaici) *& Populorum* (Gentilium) *Mar Petri & Mar Pauli &c. Porrò eadem in urbe per sex circiter menses commoratus* [2] *est, & cum Romanis versatus, dum interim benedictionem accipit, & adorat in illis ædibus, monasteriis, & sacris locis ejusdem civitatis: atque inibi festum Resurrectionis anni millesimi octingentesimi sexagesimi quarti celebravit. Et die Dominica, quam novam dicimus* (in albis) *decima* [3] *mensis Aprilis Cardinales ex mandato Papæ eum Episcopum & Metropolitam instituerunt, hoc est, ordinarunt: & post duodeviginti dies vigesima octava ejusdem mensis Aprilis, feria sexta, venit ipse Papa Julius* [4] *ad magnam Ecclesiam Sanctorum Petri & Pauli, aureo throno invectus, succollantibus quatuor Metropolitis, & prosequentibus Metropolitis centum, & quingentis Episcopis, atque infinita multitudine Monachorum, Presbyterorum, & Ministrorum, & ex promiscuo vulgo fidelium quinque circiter millibus. Et ipse Papa suis sanctis manibus illum instituit, & ordinavit, & per-*

At Græci dumtaxat nomen S. Basilii jure præferunt: cæteri Orientales non modò *S. Antonium Monachorum Proto-Patriarcham* agnoscunt, sed etiam Basilium ipsum ejusdem Antoniani Ordinis Monachum, & in Cæsareensi Diœcesi reformatorem fuisse contendunt. Monachum *S. Antonii* se appellat & Abdjesu nostri Sulacæ gentilis atque in eadem Sede successor, in Professione Fidei apud Panvinium in Vita Pii IV. licet Petrus Stroza in Disputat. de Chaldæorum Dogmatibus pro Sancto Antonio *Pachomium* habeat.

1 *Terra marique*. Sulacæ iter ab urbe Jerusalem Romam usque, accurate describit Abdjesu in laudato Carmine: ubi, Jerosolymâ (inquit) profectus est in urbem Joppen: inde Damiatam in Ægyptum: ex Ægypto in Phœniciam regressus, Beryti Pentecosten celebravit: Hinc in Cyprum navigavit, mox Rhodum, Cretam, Zacyntum, atque Corcyram prætergressus, Venetias tandem tenuit: ubi decem diebus exactis, Ravennam petiit: inde Ariminum, Fulginium, Spoletum, Interamnam, & Narniam perlustravit: demùm Romam pervenit die 18. Novembris anni Græcorum 1864. cujus initium à mense Octobri apud Chaldæos & Syros duci, sæpè monuimus: ut hinc pateat, annum Græcorum 1864. initio historiæ prænotatum, pro anno 1863. Christi 1552. amanuensis oscitantia subrepsisse: quod etiam ex diebus hebdomadæ infrà in eadem historia notatis clariùs patebit.

2 *Commoratus*. In Ædibus S. Spiritus in Saxia, uti narrat Abdjesu in cit. Carm.

3 *Decima Aprilis*. Nonam habet Abdjesu, additque, ab ea usque ad diem, qua Sulaca Patriarcha proclamatus est, undeviginti dies fluxisse: & quidem rectè: nam anno Christi 1553. Dominica in Albis in diem nonam Aprilis incidit, non in decimam. Antequam Episcopus initiaretur, professionem fidei in Palatio Apostolico emisit Sulaca anno 1553. die 20. Februarii, ut notatur in additione ad Vitas Pontif. apud Ciacon. p. 1608.

4 *Julius*. Etsi in iis, quæ ad facti substantiam pertinent, de Auctoris fide ambigendum non est; hæc tamen quæ de solemni Sulacæ in Patriarcham inauguratione per Julium Papam facta tradit, ex fama res, ut solet, in immensum exaggerante hausit, sibique facilè persuasit homo novus Latinique moris prorsùs ignarus. Nec enim *succollantibus Metropolitis* in Vaticanam Basilicam Pontifex defertur, nec Sulacæ in Patriarcham inauguratio in eadem Basilica contigit; sed *in secreto Consistorio*, ut ait Panvinius in hæc verba: *Hac relatione optimè examinata, Pontifex eundem Simonem* (Joannem nimirùm Sulacam) *Patriarcham consecrari fecit, eique manu sua Pallium, quod est insigne summæ Patriarchalis potestatis, in Secreto Consistorio imposuit*.

perfecit Catholicum (Primatem) *Pa-*
triarcham in eadem Ecclesia SS. Petri
& Pauli, appellavitque Mar Joan-
nem: deditque ei literas patentes, ut
susciperetur in universo Oriente &
omnibus Provinciis Indorum: & cum
orationibus atque benedictionibus,
quibus eum instruxit, confici illi jussit
1 *quatuor sacras vestes* 1 *auro intertex-*
tas, & thiaram auream: Patenam quo-
que & Calicem argenteum auratum.
Viaticum etiam adiecit, dimisitque
cum illo honoris causa Episcopum pu-
dicum, praestantem & doctorem, & do-
ctum & scribam, sapientem & Theo-
logum & Philosophum, Ambrosium
nomine, & Antonium quendam mo-
nachum mitem, humilem, mansue-
tum, castum, doctorem & philoso-
phum. Et reversus est in pace, ur-
bemque in Deo fortem Amidam in-
gressus anno 2 *Graecorum* 1865. *duo-* 2
decima Novembris sub lucem Do-
minicae 3 *secundae Consecrationis Ec-* 3
clesiae: susceptusque est ab universa ci-
vitate Amida cum gaudio & laetitia,
summo & excelso honore ipsum prose-
quentibus & nomen ejus praedicanti-
bus populis. Et Dominica tertia Con-
secrationis Ecclesiae ordinavit Raban
Hormisdam Amidenum, qui Asmar 4 4
Abib cognominatur, Episcopum Me-
tropolitam, eique nomen Mar Eliae
imposuit. Postea ordinavit Mar Abd-
jesu Episcopum Gozartae, instituitque
eum Metropolitam in Ecclesia Sancti
Phetionis in urbe Amida.

IV. Instigatione Patriarchae Nestoriani à Mahometanis interimitur.

Denique Sulacae mortem hepta-
syllabo carmine prosequitur Abdje-
su

N O T Æ.

1 *Sacras vestes, Episcopum &c.* Panvinius loc. cit. *Apostolicaque benedictione & muneribus donatum, in patriam remisit, adjunctis ei quemadmodum ille postulaverat, religiosis hominibus aliquot Syri sermonis peritis. Optaverat enim Sulaca* (ut idem Panvinius notat loc. cit.) *ut una secum quispiam vir Ecclesiasticarum rerum peritus ablegaretur, qui illis ritus hujus orthodoxae Ecclesiae nostrae doceret. Promiseratque mox, si quis talis mitteretur, eum aut in Episcopum, aut ad aliam dignitatem promovendum, ac se daturum ipsi viro locum & aedes, in quibus commodissimè habitare posset. Addiderat etiam, illic quatuor Concilia magna magnis voluminibus haberi, atque etiam alios libros veterum Doctorum, quibus hic caremus, qui per eundem virum possent ad Urbem transmitti &c.* Tres Sulacae socios honoris causa adjunxisse Papam Julium, refert Abdjesu in laudato Carmine, Ambrosium nempè Episcopum, Antonium Monachum, & Matthaeum Presbyterum. Et primus quidem alius esse videtur à Theseo Ambrosio, qui anno Christi 1529. in Coenobio Regii Lepidi jam senex vitam agebat, teste Widmanstadio in Praefat. ad novum Testamentum Syriacum in haec verba. *Nam quum is* (Leo X.) *Patrum Concilium à Julio II. convocatum, ad Lateranum haberet, missi eò ex Syria fuerunt Legati* (Patriarchae Maronitarum) *Acurius* (idest, Archipresbyter, seu Chor-Episcopus) *Josephus Sacerdos, Moses* (Eliam habent Acta Concilii Lateranensis) *Monachus Diaconus, & Elias Hypodiaconus, homines religiosi & eruditi, qui Theseum Ambrosium Albonesii regulum Jurisconsultum literas Syriacas tùm docuerunt. Is annis posteà multis intra Monasticas cellas* (*erat enim voto suo S. Augustini Canonico instituto obstrictus*) *meditando tantum profecit, ut Syri quoque ingenium ipsius, & acrem praesentemque in eo labore animum admirarentur. Caeterùm quum ego Christianae salutis anno 1529. in Divi Caroli Caesaris invictissimi sacri Diadematis causa Bononiam proficiscentis comitatu essem, & mihi contubernalibusque meis Regii Lepidi à metatoribus hospitium, juxta coenobium, ubi Theseus jam senex vitam agebat, forte attributum fuisset &c.* Ejus opera Summos Pontifices in negotiis ad Orientales nationes pertinentibus usos fuisse, refert Edenensis lib. 2. Vindic. Maronitarum cap. 15.

2 *Anno Graecorum* 1865. nimirùm exeunte anno Christi 1553.

3 *Dominicae secundae Consecrationis Ecclesiae*: Idest, septimae ante Nativitatem Domini: nam quatuor Dominicas, quae Nativitatem Christi praecedunt, *Annunciationis* appellant Chaldaei: quibus & quatuor alias praemittunt, quas *Consecrationis Ecclesiae* Dominicas dicunt.

4 *Asmar Abib*. Ejus subscriptio legitur ad calcem Codicis Syriaci Bibliothecae Collegii Urbani de Propaganda Fide, in quo laudata Sulacae historia Carminibus Abdjesu de eodem Sulaca subjungitur, in haec verba:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Hunc ordinationum Librum ad Ecclesiam Mar Phetionis martyris, quae in urbe Amida est, pertinere, meo chirographo ego humilis Elias Asmar Abib decrevi. Quisquis verò ipsum ex eadem Ecclesia, avaritiae aut temeritatis causâ extraxerit, anathema sit.

fu in hæc verba: [illegible]

[illegible]

Anno Epochæ Græcorum 1865. Dominica secunda Consecrationis Ecclesiæ ingressus est hic Pastor Amidam urbium reginam: & cum solemni pompa in urbem invectus, cum caritate à fidelibus exceptus fuit. Ast comperto ejus adventu, quem fama per omnes eas provincias dissipata vulgaverat, Barmama [1] ille scelestus & facinorosus, excogitavit rationes, quibus insontem istum oppressum perderet. Quamobrem cum Prætore urbis impurus iste agere cœpit: & utiles quasdam prætendens causas, variis artificiis in suam illum traxit sententiam, polli-

NOTA.

1 *Bar-Mama*. Patriarchæ Nestoriani ex fratre nepos, de quo suprà io Epistola ex urbe Mosal ad Sumioum Pootificem: *Nunc porrò unus solus superest Episcopus ex ea prosapia* (Nestorianorum Patriarcharum) *qui & ipse conatus est per impudentiam ita agere, ut egerunt illi qui ante ipsum fuere.* (Nimirùm Patriarchatum suæ Gentis, hæreditario jure, invasit.) *Verùm nos non acceptavimus, neque proclamavimus ipsum*, inquiunt Chaldæi, qui Sulacam nostrum elegeruot. Hinc schisma inter eos obortum, aliis Bar-Mamam, Sulacam aliis Patriarcham proclamantibus. Barmamæ flagitia describit Abdjesu in laudatis Carminibus, ubi refert, pueros duos, alterum duodennem, quindennem alterum, Episcopos ab ipso ordinatos fuisse; plures uxores uni viro, Mahometanorum in morem, permissaa: Repudium, etiam quoad vinculum matrimooii, inductum: & ad cumulum scelerum, ejus coosilio Sulacam oostrum à Mahometano Præside extinctum. Quod verò scribit Panvinius in vita Julii III. Bar-Mamam octeonem à Simone Mama patruo Episcopum, & successorem sibi designatum fuisse, & hunc, antequam puerum in eam auctoritatem evehere potuisset, fato concessisse, suspicor virum doctum falsa alicujus relatione deceptum, aut memoriæ lapsu id asseruisse. Nam Nestorianorum potiorem partem post obitum Simonis Mamæ, Barmamam ipsius ex fratre nepotem in Patriarcham elegisse, eumque non puerum octennem, sed virum, hæresi licet & flagitiis infectum, affirmant testes omni exceptione majores Abdjesu in historia Sulacæ, & Chaldæi, qui Bar-Mama ipso contempto Sulacam in Patriarcham sibi elegerunt. Neque si Barmama octennis fuisset, ordioationes Episcoporum io Carmine Abdjesu commemoratas peragere potuisset, aut alia facinora admittere, quæ ibidem ante Sulacæ inauguratiooem describuntur.

pollicitus se denarios decem mille ipsi soluturum, si hunc bonum virum interimeret. Consensit ille pecunia illectus: eumque comprehendi jussit, captumque & flagellis cæsum in vincula conjecit: magisque in dies verbere in eundem sævitum est. Hunc in modum dux ille impiorum in publica custodia ipsum detinuit ad quatuor menses; quo spatio quotidie à scelestis & nefariis hominibus, acerbè & absque commiseratione tortus est. Post tam diuturnum carcerem, quem pertulit iste præstantissimus electus, egit vir ille malitiosus & nefarius, ut crudeli morte necaretur. Imperavit itaque Tyrannus ille iniquus apparitoribus suis iniquitatis administris, spirantibus mortem & cædem, ut eum laqueo strangularent; quum interim in aurem servis suis insusurrasset, ut negotium clanculùm peragerent, utque spargerent in vulgus, illum ipsis dormientibus fuga elapsum fuisse. Et juxta Prætoris mandatum clandestina ipsum nece sustulerunt, & in desertis montibus peremerunt, demissumque in vorticosum locum, in profluentem vinctum projecerunt.

Idem de glorioso Sulacæ obitu apud Aubertum Myræum in Biblioth. Eccles. pag. 58. ubi hæc ex Leonardo Episcopo Sidoniensi: *Ex his* (Assyriorum Orientalium Patriarchis) *Simon Sulaca* (nempè Joannes noster, quem à Leonardo Panvinio, Miræo, & Ecchellensi Simonem perperàm appellari suprà monuimus) *obedientiam præstitit S. Romanæ Ecclesiæ, temporibus Julii III. Papæ: atque ab eodem confirmatus quum domum rediisset, Archiepiscopos & Episcopos quosdam ordinavit, rejicique jussit invocationem Nestorianam, quæ tunc à Diacono fieri solebat. Sed fraude Patriarchæ adversarii sui tandem captus est, atque à Turcis occisus:* Anno scilicet Christi 1555. postquam Ecclesiam Assyriacam rexisset anno uno, & mensibus duobus, teste Abdjesu in laudato Carmine in hæc verba: ܗܢܘ ܐܠܗܝܐ ܕܡܫܒ̈ܚܐ :

ܡܕܒܪܢܐ ܕܒܝܬܐ ܚܟܝܡܐ : ܕܬܪ̈ܝܢ
ܝܪ̈ܚܝܢ ܘܫܢܐ ܥܕܬܐ :

Hic est sapiens familiæ præpositus, qui Ecclesiam duobus mensibus & anno gubernavit.

V. Ejus fidei professio.

Scripsit Sulaca, dum Romæ esset, Professionem fidei, quam è Syriaco Latinam fecit Masius, & typis Plantinianis publicavit anno 1569. Incipit: *Mea monachi Siud professio Fidei. Profitemur Trinitatem gloriosam* &c. Ubi tria observatu digna occurrunt. Primum quod de Sacramento Confessionis scribit: *Erat quidem olim apud nos consuetudo, ut revelaremus peccata nostra inter nos: sed surrexit violentus tyrannus, & abolevit eam; orta est cædes ac contentio, & cessare fecit illam.* Ubi Bar-Mamam fortassè intelligit, impium scilicet Nestorianorum Patriarcham, qui Sacramentum Pœnitentiæ sustulerit. Illud etiam à duobus Coptorum Patriarchis sæculo duodecimo per summam impietatem in Ægypto abrogatum fuisse, narrat Severus Asmonæorum Episcopus, reclamantibus licet doctioribus ejusdem nationis Viris, ut ostendit Renaudotius Hist. Patr. Alex. pag. 550. & tom. 2. Liturg. Orient. pag. 50.

Alterum, quod de Sacramento Confirmationis subjungit: *Confirmatione verò an veteres usi sint, ignoro: Monachus enim sum, & quis me id docuisset?* Inter præcipuos siquidem errores, qui in Ecclesiam Nestorianorum, sublato eorum cum Catholicis commercio, obrepserunt, is recensendus est, quod Confirmationis Sacramento careant, cujus in Libris Ritualibus ne vestigium quidem apparet: ut meritò de iis dixerit Sulaca, *Confirmatione verò an veteres usi sint, ignoro.* Neque enim in Ordine Baptismi juxta Nestorianorum Ritum, ulla fit hujus Sacramenti commemoratio, contra communem reliquorum Orientalium tùm Græcorum, tùm Syrorum disciplinam, qui Confirmationem Baptis-

mo

mo subjungunt. Quod verò Sobensis Hebedjesu in Lib. Margaritarum Tract. 4. cap. 1. *Chrismatis* mentionem facit, id non de Sacramento Confirmationis intelligendum est, sed de Chrismate, quo Catechumeni ante Baptismum unguntur, ut ex eodem Tract. cap. 4. colligitur, ubi quid sit Chrisma, & quis ejus usus apud Nestorianos, idem Auctor exponit.

Tertium denique, quod ex lapsa per manus gentilium suorum fide refert, nonnullos ex Chaldæorum Patriarchis à Romano Pontifice ordinationem olim accepisse. *Veneramur quoque*, (inquit circa finem Professionis Fidei) *& exaltamus, atque laudamus Ecclesiam Romanam, & caput ejus Papam Sanctum, atque omnes proles ipsius benedictas: nam ita habetur in libris nostris, quod Sacerdotium nostrum ex ista Ecclesia Romana sit, ac proptereà venimus ad accipiendum fermentum à vobis, sicut scriptum est in Epistola nostra*: nimirùm in ea, quam ex urbe Mosal secum attulerat, ubi Assyriorum gens sic Papam Julium alloquitur apud Masium p. 265. *Præterea hoc scito, Pater noster excelse, quod Sacerdotium nostrum à priscis temporibus ex Roma sit, quæ est Sedes Petri principis Apostolorum: Verùm ex quo confusus est ordo Christianorum à filiis Hagar Ægyptiæ, interrupta est via nostra ad vos inde à spatio trecentorum annorum usque ad hunc diem*. Ab ævo scilicet Aram eorum Patriarchæ, quem Panvinius in Julio III. & Masius in epistola ad Augerium pag. 231. ex Sulacæ nostri & Caleph ejus socii ore *Maraum* appellant, his verbis. *Sæpè autem audivi ego, quum duo isti memorarent* (Sulaca & Caleph) *in tabulariis populi sui scriptum extare inter recentissima suorum gentilium erga Pontificem Romanum obligationis atque obsequii exempla ante annos plus minus trecentos pari casu Romam amandatum venisse Nestorianum alium, nomine Maraum, qui etiam ipse ab illius temporis Pontifice fuerit sacro illo munere imbutus, atque Patriarcha gentis suæ factus: neque dubitare populum Nestorianum, quin ejus rei memoria maneat etiam in Romanorum Pontificum ἀρχείοις conservata*. Præter Aramum seù Maraum, antiquissima etiam aliorum Patriarcharum exempla producit Abdjesu in laudato Carmine de Sulacæ ordinatione, quos vel à Romano Pontifice, vel ab Antiocheno Patriarcha impositionem manus accepisse refert in hæc verba: ܡܪܝ ܐܒܐ ܪܒܐ ܒܪܗܘܡܝ
ܐܬܬܣܝܡ ܐܝܕܝ ܦܦܐ ܘܡܫܒܚܐ ܘܙܗܝܐ
ܐܒܪܝܣ ܕܡܬܦܫܩ ܐܡܒܪܘ
ܣܝܘܣ: ܒܐܢܛܝܘܟܝ ܐܬܬܣܝܡ
ܦܛܪܝܪܟܐ. ܘܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܩܪܝܒܐ ܕܝܘܣܦ ܢܓܪܐ
ܒܐܢܛܝܘܟܝ ܐܦ ܩܬܘܠܝܩܐ. ܘܐܚܐ
ܕܒܘܝ ܒܐܢܛܝܘܟܝ ܩܒܠ ܐܣܟܡܐ
ܕܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܘܒܚܪܬܐ ܪܒܢ ܐܪܡ
ܕܡܢ ܨܘܒܐ ܡܕܝܢܬܐ ܐܬܥ
ܠܟܘܪܣܝܐ ܕܦܛܪܝܪܟܘܬܐ

Mar-Aba magnus Romæ per Papam ordinatus est. Item præclarus ac insignis Abres, qui Ambrosius interpretatur, Antiochiæ consecratus fuit Patriarcha: & Mar Jacobus Josephi Fabri affinis Antiochiæ etiam Catholicus (hoc est, Primas) *ordinatus est: & Achadabues Antiochiæ item Patriarchatus insignia accepit: Demùm Raban Aram, qui ex urbe Soba* ad Patriarchalem Sedem *evectus est, ipse etiam omnium novissimè universæ Ecclesiæ* (Chaldæorum) *in urbe Roma Patriarcha præfectus fuit*. Hæc totidem ferè verbis in Cod. Amidensi 5. pag. 101. in quo tamen Abres, Jacobus, & Acadabues Romæ, non Antiochiæ ordinati fuisse dicuntur: uti existimavit etiam Elias Babylonis Patriarcha in Epist. ad Paulum V. Summum Pontificem, apud Petrum Stro-

Strozam in Disputatione de Dogmatibus Chaldæorum: ubi hæc de illius Patriarchatus institutione: *Et Sedes nostra Babylonica non ex se electa est, sicut aliorum hæreticorum, qui sine lege multiplicaverunt Patriarchas in mundo, sine Sede Ecclesiæ magnæ Romæ; sed ex præcepto Papæ, & ex consilio Ecclesiæ Romanæ electa est Sedes Babylonis, & ita scriptum invenitur apud nos in annalibus: quod videlicet Patres Orientales Romæ ordinabantur. Sed factum est postea, ut quum mitterent homines propter confirmationem, in itinere interficerentur: & quum diu hoc fecissent, omnes peribant: Hoc autem Ecclesiæ & Pontifici narrato; Pontifex consilio inito decrevit, & dixit: Ordinemus eis Patriarcham, & permittamus, ut Patriarchas sibi eligant, ne in via intereant propter confirmationem, neque eis mala accidant, & non peccemus, aut ipsi sint extra ovile Romæ. Sic itaque accepimus potestatem usque adhuc, & non à nobis ipsis aliquid fecimus, ut reliqui, qui Apostolorum Canones conculcaverunt, & leges Patrum, & impleverunt terram Patriarchis sine necessitate. Propter hoc vocata est Sedes Babylonis quinta propter quatuor Sedes quatuor Evangelistarum; & ex eo quod electus est Patriarcha cum confirmatione Romana, & dedit nobis facultatem, ut constituamus Pastores, tunc vocata est Babylonis, quæ quatuor comitatur Sedes, & quidem numerata est, sicut una ex his.*

Verùm hanc recentiorum Assyriorum opinionem de Abre, Jacobo, Achadabue, Mar-Aba aliisque antiquis Chaldæorum Patriarchis, quos Romæ ordinatos fuisse asserunt, tùm ex notissima Ecclesiæ Orientalis praxi, tùm ex priscorum Nestorianorum auctoritate commentitiam esse liquet. Nam Salomon Episcopus Bostrensis in libro Apum cap. 51. ubi seriem Patriarcharum Chaldæorum usque ad sæculum decimum tertium recenset, neminem eorum, quorum suprà fit mentio, Romæ ordinatum scribit, sed omnes Antiochiæ: quod & in emendatioribus Codicibus Ritualibus illius nationis legitur, si Aramum & Sulacam nostrum, atque Abdjesu hujus Successorem excipias. Præterea ab ineunte Christiana religione, Antiocheni Patriarchæ fuit, Ecclesiarum Orientis curam gerere, uti ex Canone sexto Concilii Nicæni colligitur: idque exactè observatum, donec Chaldæi in communione Ecclesiæ Catholicæ perstiterunt, etiam postquam ex ejusdem Concilii decreto, seù alia quavis ratione proprios Catholicos, seù Patriarchas habere cœperunt, quorum institutio indicatur in Canone Arabico 38. quem retuli suprà pag. 9. & hìc repetam, ut ostendam, unde ortus sit Recentiorum error, ordinationes præfatorum Patriarcharum Romæ factas asserentium. Canon Arabicus Concilii Nicæni. *Honoretur quoque similiter princeps Sedis Seleuciæ, quæ est in regione Orientis & Modaina vocatur: atque iste etiam appellari debeat nomine Catholici, & possit deinceps ordinare Metropolitas, sicuti faciunt Patriarchæ: ut Orientales Patriarcham Antiochiæ ob necessitates suas consulentes, aut ab eodem in patriam remeantes, nullum detrimentum patiantur: & ne Ethnici occasionem inveniant nocendi eis: quia Patriarcha Antiochiæ hac in re consensit, postquam à Synodo rogatus fuit, ne de sublata ipsi Orientis potestate contristaretur. Nihil enim aliud hoc in negotio quæritur, quàm ut Christiani regionis Persarum incolæ pace & quiete fruantur.* Ubi vides, ex hoc Canone petitas esse omnes Assyriorum rationes, quas pro vetustissima illa sua consuetudine consulendi Romam jactant; ut nullus dubitandi locus sit, quin ipsi ad Romam Summosque Pontifices falsò traduxerint, quæ de Antiochia Antiochenisque Patriarchis dicere debuissent: Ab his enim, non à Romanis Pontificibus prisci illi Seleuciæ seù Chaldæorum Primates impositionem manus, vel electionis confirmationem petebant.

CA-

CAPUT XLVIII.

Moses Mardenus.

I. Moses Mardenus, seù Meredinæus, Patriarchæ Jacobitarum ad Julium III. Legatus.

OSES ab Andrea Masio ejus in Syriacis discipulo *Mardenus* appellatus, quod ex urbe Mardin seù Merdin, quæ *Marde* Ptolemæo est, genus duceret, ab Ignatio Syrorum Jacobitarum Patriarcha Romam ann. 1552. ad Julium III. Papam allegatus, ibidem orthodoxæ fidei professionem tùm suo, tùm Patriarchæ sui nomine emisit, quam idem Masius Latinam fecit. Inde in Germaniam profectus, Viennæ novo Testamento Syriaco typis imprimendo operam dedit: ubi & Joannem Albertum Vvidmanstadium, qui pridem Syrorum elementis à Theseo Ambrosio Viterbiensi & à Simeone Syrorum, qui juga Libani incolunt, Episcopo Catholico imbutus fuerat, auditorem habuit, eundemque in promovenda Syriaca literatura studiosum æmulatorem, ut idem Vvidmanstadius testatur in Præfatione ad Testamentum Novum Syriacum impressum anno 1555. *Et quum jam in ea cura versaremur*, inquit, nimirùm Syriacos libros imprimendi, *ex improviso mihi à conventu Principum, qui Heliopruna agebatur, revertenti, Moses Meredinæus ex Mesopotamia Catholicus Sacerdos in Rhetia Ripensi occurrit: qui ut in Pontificio diplomate, literisque amicorum ipsi ad me datis patet, ab Ignatio Patriarcha Antiocheno cùm ob alias gravissimas causas, tùm ut Novi Testamenti volumen prælo excusorio multiplicatum, in Syriam reportaret, Romam missus Orator fuit: quo Ignatius ipse, tamquam Pastor prudens & attentus, sacrorum librorum inopiam, ex qua Christiani Syri multorum memoria majorem in modum laborassent, Latinæ Ecclesiæ beneficentia sustentare posset. Et quum nec Romæ, neque Venetiis, quamvis amplissimorum hominum favore & gratia niteretur, quemquam reperisset, qui magnum hoc & difficile opus attentare vellet; tandem nonnullorum, qui eadem ferè sollicitudine urgeri me norant, consilia sequutus, in comitatu Rainaldi Poli, sanctitate vitæ Christianaque doctrina præstantissimi Senatoris, qui tùm in Britanniam legatus proficiscebatur, ad me contendit &c.*

II. A Margarino Binio cum Mose Bar-Cepha confunditur.

Porrò hallucinatur Margarinus Binius, qui Mardenum nostrum cum Mose Bar-cepha unum eundemque facit: nam is Episcopus fuit Beth-Raman, Beth-Ceno, & Mosal, obiitque *anno Græcorum 1224. die Sabato, qui tùm decimus tertius erat ejus mensis, quem Syri Seboth, nostri plerumque Februarii interlunio inchoatum appellant, hoc est, anno à Christo nongentesimo decimo quarto* (imò, decimo tertio) ut ex Syrorum monumentis tradit Masius in Præfatione ad Commentarium ejusdem Bar-Cephæ de Paradiso. Noster verò Moses Masii ipsius in Syriaca lingua præceptor erat, ut idem in eadem Præfatione & alibi passim scribit & anno Christi 1555. in Germania imprimendis Syriacis Codicibus vacabat, ut suprà ex Vvidmanstadio ostensum est.

III. Ejus Fidei professio.

Exstat ejus fides, quam Romæ professus fuit anno 1552. ex ipso Mosis autographo Syriaco per Masium translata, quæ incipit, *In nomine Patris & Filii* &c. Ubi postquam Chalcedonense Concilium se amplecti errorem que Dioscorianum reiicere affirmavit, *Obtestor* (inquit) *Patrem Patrum & Pastorem pastorum Pontificem Julium tertium, qui accepit signaculum nominis Trinitatis, ut dignetur acceptare hanc meam professionem meo nomine, atque etiam nomine Patriarchæ nostri. Insuper vos Patres electos, qui estis sepes Ecclesiæ Sanctæ, Vos, inquam, Cardinales sanctissimos obsecro, ut acceptetis hanc professionem fidei ab humilitate mea, pro me & pro Patriarcha nostro, qui jussit me confiteri coram Vobis fidem hanc vestram veram, dicens se acceptare professionem*

per

per me factam. Ego verò ex quo huc adveni, non sum illicò eam professus; quia ille jussit, ne præproperus essem in profitendo, donec ipsam professionem probè assequutus essem. Nunc verò animadverti professionem vestram esse veluti lucernam, quæ super candelabrum posita est, ad quam nullæ pertingunt tenebræ, etsi vel totus mundus tenebras offuderit, illa nihilominus luxerit, ceù Sol, super omnes. Plùs quàm illa verò, aut minus non accepto. Hæc ille: cujus tamen fidem Ignatius ejusdem Patriarcha nequaquam ratam habuit, ut postmodum compertum est: sed neque Davides Ignatius, qui Jacobitis posteà præfuit, Catholicam veritatem ex animo amplexus est, licet eam se profiteri, missa etiam cum Leonardo Abel Episcopo Sidoniensi ad Gregorium XIII. fide sua, quæ Cod. Vat. Arabico 169. exstat, scripserit, ut narrat Petrus Stroza in Disp. de Chaldæorum Dogmatibus, his verbis. *Ad quem*, idest ad Davidem, *Gregorius XIII. Nuncium Apostolicum misit, cum confirmatione Patriarchatus, ac Patriarchali pallio, Leonardum Episcopum Sidoniensem anno Salutis* 1583. *Ipse motus, quam in eo excitaverat reconciliationis illius Patriarchæ cum Sancta Apostolica Sede Nehemes* [1] *ejus frater, olim & ipse Jacobitarum Patriarcha; qui declinandæ Turcarum persecutionis causa, ad Gregorii caritatem confugerat. Legationis suæ successum parùm felicem Episcopus Sidoniensis reversus, inde re, renunciavit posteà Sixto Quinto, commentario diligenter conscripto, in quo multa scitu digna leguntur de hac natione.*

Sub ejusdem Mosis nomine edidit Masius *Theologicam de Sacrosancta Trinitate contemplationem, ab eo* (ut ait) *scriptam anno* 1552. cujus initium, *Laudetur arcanus ille & sublimis*: quæ tamen Mosis fœtus non est, sed ab eo ex Ecclesiasticis Syrorum officiis descripta, ut Syriaci Ritus perito liquet: continet enim *Proœmium*, ut vocant Syri, & *Seriem*, quæ in Festo, seù Commemoratione SS. Trinitatis in Ecclesia leguntur.

CAPUT II.

Abdjesu Patriarcha Chaldæorum.

I. ABDJESU Joannis filius post Sulacæ obitum, à quo Gozartæ seù Insulæ Tigris Episcopus initiatus fuerat, Chaldæorum Patriarcha designatus, Ecclesiam illam summa cum probitatis laude rexit ab anno Christi 1554. de quo hæc Panvinius in Vita Pii IV. *Per id tempus Abdjesu, idest Servus Jesu, Christianorum Orientalium trans Euphratem commorantium maximus Patriarcha, vir*

Abdjesu à Pio Quarto Patriarcha Chaldæorum initiatus.

NOTA.

1 *Nehemes*. Aliam ejus fogæ causam legi in ms Catalogo Patriarcharum Jacobitarum, qoi exstat in Cella Archiepiscopali ejusdem oationis Alepi ad calcem Catalogi Dionysii Barsalibæi, io hæc verba:

[illegible]

Mar Ignatius Mardinæus ex genere τοῦ μακαρίτου Joannis Bar-Silæ de familia benedicta, qui dictus Nehemet-Alla (seù Nehemes.) *Hic Hagarenus factus est*: hoc est, Mahometicam superstitiooem, Christiana religione ejurata, amplexus: quamobrem pœnitentia ductos, in Italiam ad Summi Pontificis, ut ait Stroza, caritatem confugit. Ejusdem meminit & Michael Mercatus io Metallotheca, quam Sanctissimi Pontificis auctoritate & munificentia è teoebris in lucem nuper eduxit Doctissimus idem & amicissimus Joannes Maria Lancisius Archiater Pontificius, cujus nomen à multiplici eruditione, & à summo, quo literatos omnes amore prosequitur, ubique commendator. Ubi pag.227. hæc de Neheme. *Ab Antiocheno Patriarcha Syriacæ nationis homine, ut illius dignitatis ornamentis, ita scientiæ medicinæ præclaro relatum est (quem Romæ convenimus ad Gregorium XIII. Pontif. Max. profugientem, ac summam religionis suæ, Ecclesiæ Catholicæ deferentem)* &c.

vir doctus, Chaldaicis, Arabicis, & Assyriis literis ornatus, cujus jurisdictio interiores usque ad Indos penetrat, Romam ad Apostolorum limina, & Pontificem salutaturus, cum aliquot sociis longissimo itinere pervenit, ut ab eo confirmatus, Pallium de Corpore S. Petri acciperet. Pontifici oblatus, ei perpetuam obedientiam promisit, & per Interpretem, S. R. E. fidem
1 *professus est, cujus Syngrapha* [1] *in Concilii Tridentini sessione 22. lecta ejusmodi fuit. Confessus sum puro corde, & fide non ficta coram Reverendissimis Dominis Michaële tituli Sanctæ Sabinæ Alexandrino, & M. Antonio tituli S. Marcelli Amulio S. R. E. Presbyteris Cardinalibus in hanc formam. Ego Abdisu filius Joannis de*
2 *domo Marcia* [2], *ex civitate Gezira* (Gozarta) *in Tigridi flumine, olim Monachus Sancti Antonii Monaste-*
3 *rii SS. Rochæ* [3] *& Joannis fratrum, electus Primas, sive Patriarcha civitatis Muzale in Assyria Orientali, juro quod ita corde credo, & ore confiteor S. R. E. fidem, approbatis omnibus & singulis illis, quæ ipsa approbat, & damnatis similiter omnibus quæ ipsa damnat, amplector & promitto, & omnes fratres meos Metropolitas sive Episcopos, ac Diœcesanos, quovis modo meæ jurisdictioni subjectos, ita tenendum & credendum esse docebo, & modis omnibus pro quibus potero, persuadere conabor. Ita me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. In quorum fidem, hanc meam fidei professionem, & attestationem manu mea scripsi &c. Actum Romæ die 7. Martii anno 1562. De multis & difficillimis quæstionibus interrogatus scitè respondit. Cunctos veteris novique Testamenti libros, antiquos Græcos Latinosque Patres, quibus nos Catholici utimur, Chaldaica, Assyriaca, & Arabica lingua versos, & alios nobis ignotos, quos memoriter tenebat, se legisse dixit. Cunctos ferè Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ritus, & Sacramenta apud suos servari docebat. Ut Concilii Tridentini decreta ad se mitterentur, rogavit. Fidem Christi ab Apostolis Thoma, Thaddæo, ipsorumque discipulo Marco (Mari) majores suos accepisse, & hodie retinere professus est. Redeuntem in patriam Pontifex, auctore M. Antonio Amulio Cardinale, qui eum Romæ agentem fovit, amplis muneribus liberaliter donavit. Eum aliquando per interpretem alloquutus, virum eruditum & gravem animadverti. Ejus jam ad suos reversi literas Romam allatas vidi.* Hactenus Panvinius. Cui consonant Card. Amulius in epistola ad Concilium Tridentinum apud Raynaldum in Continuatione Annalium Baronii ad annum 1562. Leonardus Abel Episcopus Sidoniensis apud Miræum in Biblioth. Eccles. pag. 58. Genebrardus in Chron. lib. 4. & Ciaconius in Vitis Pontificum.

Ejusdem Abdjesu gesta prosequitur Petrus Stroza in Præfatione ad Disputationem de Chaldæorum Dogmatibus, ubi seriem Patriarcharum ejusdem Nationis à Julii III. temporibus ad Paulum V. recenset in hæc verba: *Sulaca deinde à Turcis, adversariorum opera, ut fertur, è vivis sublato, sufficitur in ejus locum Abdjesu, ejusdem Ordinis Monachus, vir mirificæ eruditionis, linguarum varietate, & sacrarum literarum notitia; de quo in vita Pii IV. præclara sit men-* II. Ejus gesta, & successores.

NOTÆ.

1 Alia à Professione Fidei, quæ exstat Syriacè in Cod. Arab. Vatic. 150. de qua infrà.

2 *Marcia.* In Professione Syriaca legitur. [illegible] *de domo Maronis.*

3 *SS. Rochæ & Joannis fratrum.* In eadem Professione Syriaca, [illegible] *Ex Cœnobio Sanctorum Mar Achæ, & Mar Joannis.* Et hujus quidem, quem Ægyptium Chaldæi appellant, memoria celebratur die 15. Octobris; Achæ verò, ejusdem fratris, die 1. Novembris, ut in Cod. Amid. I.

mentio; cujus Pontificatu Romam venit pro confirmatione; qui & Tridentino Concilio interfuit. Ejus autem effigies depicta conspicitur in Aula Regia Palatii Vaticani inter Cardinales, caeterosque Praelatos Alexandro III. assistentes, Imperatorem Fridericum poenitentem Venetiis recipienti. Plurimum quidem profecit Abdjesu, multos ex Nestorianis ad Ecclesiam Catholicam convertit; acceptamque ab Apostolica Sede auctoritatem valde propagavit; quam ejus successores posteà conservare sibi aut nescierunt, aut non potuerunt. Pergit, de successoribus ejusdem differens: *Nam qui ei successit Abatalla* [1], *& ipse Monachus ejusdem Ordinis, parum vixit. Et Denha Simon postea ex Archiepiscopo Gelu & Seert factus Patriarcha, nec aetate, neque doctrina idoneus tanto muneri, tempore quo Episcopus Sidoniensis* (Leonardus Abel) *in Orientem profectus est Nuncius Apostolicus, relicto Charemet,* (Amida urbe) *ubi alii Patriarchae Orientalium Assyriorum resederant, in provinciam Zeinalbech secesserat ad fines Persidis, potentiae cedens Patriarchae Babylonis. Quo loco etiam hodie* (hoc est, anno 1617. quo Stroza scribebat) *manet ejus successor, Simon quoque & ipse vocatus; existimatione ac numero subjectorum, ut accepimus, praedecessoribus longè inferior. Ita ut Patriarchae Babylonis status nunc videatur in pristinum restitutus, aemulo sponte sua quasi in exilium relegato. Igitur qui modò sedem Babylonis obtinet, Mar Elia Chaldaeorum Patriarcha multò minus, quàm praedecessores sui domestico dissidio laborat; subjectamque ejus obedientiae nationem pacificè gubernat: Metropolitis & Episcopis, Cleroque non modò obtemperantibus ei, sed ipsum valdè diligentibus.*

III. Cum Sobensi confunditur ab Ecchellensi, à Naironio, & à Renaudotio.

Abraham Ecchellensis in Praefatione ad Catalogum Scriptorum Syrorum existimat, Sobensem Hebedjesu illius Catalogi Auctorem, unum eundemque cum nostro Abdjesu fuisse: ipsum enim asserit jam senem sub Julio III. Romam venisse, ubi ejurata Nestoriana haeresi Catholicam fidem amplexus sit: Deinde sub Pio IV. in Urbem reversum, ab eodem Pontifice pallio Patriarchali donatum. Eadem apud Naironum in Evopl. pag. 116. 117. & Renaudotium de Perpetuitate Fidei tom. 5. pag. 656. Verùm hallucinantur viri docti, quum inter Sobensem Abdjesu, & nostrum Patriarcham anni ferè bis centum quadraginta effluxerint. Noster enim à Pio IV. in Patriarcham Chaldaeorum confirmatus est anno Christi 1562. Sobensis verò circa annum 1300. vivebat, uti de seipso testatur in Libro Carminum, quem Paradisum inscripsit, in Praefatione his verbis: ܟܕ ܗܘܝܐ
ܡܢ ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܫܬܡܐܐ ܘܬܪܬܝܢ
ܕܝܘܢܝܐ ܕܒܗ ܠܟܬܒܐ ܗܢܐ ܐܢܐ
ܥܒܕܝܫܘܥ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܨܘܒܐ
ܘܐܪܡܢܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܫܢܬܐ ܗܕܐ
ܕܐܝܬܝܗ ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܫܬܡܐܐ
ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܕܝܘܢܝܐ :

Quum igitur ab anno Graecorum millesimo sexcentesimo secundo (Christi 1291.) *quo hunc Librum ego Hebedjesu Sobae & Armeniae Metropolita confeci, usque ad praesentem Graecorum annum millesimum sexcentesimum vigesimum septimum* (Christi

NOTA.

1 *Abatalla*, Leonardus Abel apud Miraeum loc. cit. *Abdjesu paucos post annos defuncto successit Aatalla, ejusdem ordinis, qui non habuit confirmationem Apostolicam, quod tandem Romae non postulavit. Aatallae defuncto suffectus est Denha Simon, Archiepiscopus de Celu, qui temporibus Gregorii XIII. Papae Romam misit Procuratorem suum Hermetem Eliam Archiepiscopum. Is nomine Patriarchae sui debitam Sedi Apostolicae obedientiam praestitit, & confirmatione cum pallio Patriarchali obtenta, ex Urbe anno 1582. discessit.*

sti 1316.) &c. obiit autem anno Christi 1318. uti ex elegantissimo Syriaco Evangeliorum Codice colligitur, qui scriptus esse dicitur mense Decembri anno Græcorum 1888. Christi 1576. exstatque in Biblioth. Collegii Urbani de Propaganda Fide, præclarum Josephi I. Patriarchæ Chaldæorum munus; ubi hæc ad calcem de Sobensi notantur.

ܐܬܟܬܒ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܘܐܬܐܨܚ
ܘܐܬܦܚܡ ܡܢ ܐܪܟܛܘܦܘܣ ܟܬܝܒ ܐܝܕܐ
ܐܒܘܢ ܒܪܝܟܐ ܘܛܘܒܢܐ
ܡܪܝ ܥܒܕܝܫܘܥ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܕܨܘܒܐ ܘܐܪܡܢܝܐ ܕܡܬܟܢܐ ܒܪ ܒܪܝܟܐ
ܗܘ ܕܣܡ ܟܬܒܐ ܕܡܐܡܪܐ
ܐܪܟܛܘܦܘܣ ܕܝܠܗ ܟܬܒܗ ܒܫܢܬ ܐܠܦ
ܘܚܡܫܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܫܬ ܕܝܘܢܝܐ
ܟܕ ܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܝܓܪ ܘܕܒܝܬ
ܥܪܒܝܐ . ܘܡܢ ܗܘܐ ܡܛܪܢ ܕܨܘܒܐ
ܘܫܢܝ ܡܢ ܗܢܐ ܥܠܡܐ ܕܫܘܢܩܐ ܠܐܬܪܐ
ܕܚܝܐ ܘܕܒܘܣܡܐ ܒܫܘܪܝܐ ܕܬܫܪܝܢ
ܐܚܪܝ ܕܫܢܬ ܐܠܦ ܘܫܬܡܐܐ
ܘܬܠܬܝܢ ܕܝܘܢܝܐ :

Scriptus fuit Liber iste, collatus, & exaratus ex archetypo scripto manu patris nostri benedicti ac beatissimi Mar Hebedjesu Metropolitæ Sobæ & Armeniæ, cognomento Bar-Bricha (idest, filius Brichæ, *seu* Benedicti) *qui librum Carminum composuit. Archetypum autem suum ille scripsit anno Græcorum* 1596.(Christi 1285.) *quum Sigaræ & Arabiæ Episcopus esset. Deinde factus fuit Sobæ Metropolita, atque ex isto ærumnarum sæculo ad vitæ gaudiorumque regionem migravit sub initium mensis Novembris anni Græcorum millesimi sexcentesimi trigesimi* (Christi 1318.) Demùm in optimo Codice ms. Syriaco Carminum Hebedjesu Sobensis, qui scriptus est anno Græcorum 1851. Christi 1539. die 5. Novembris, feria sexta, sub Simeone Chaldæorum Patriarcha, ut ad calcem notatur (exstat autem Codex in Hospitio Monachorum Maronitarum S. Antonii Abbatis apud Ecclesiam SS. Marcellini & Petri) syngraphe præfixa legitur Abdjesu nostri, adhuc Episcopi, qua Arabico sermone, sed literis Syriacis testatur, Codicem illum, à Sobensi Hebedjesu ducentis ante annis, ut dixi, compositum, spectare ad Presbyterum Abrahamum Jacobi filium, qui eundem à Presbytero Abdalla Zaineddini filio emerat: mox Syriacè subscribit hunc in modum: ܡܟܝܟܐ

ܥܒܕܝܫܘܥ ܐܢܐ ܟܬܒܬ ܒܐܝܕܝ
ܘܓܙܪܬܝܐ . ܟܠ ܕܩܪܐ ܢܨܠܐ ܥܠ ܡܟܝܟܘܬܝ
ܡܢ ܠܒܐ ܡܛܠ ܡܪܢ ܡܫܝܚܐ .

Propria manu scripsi ego humilis Abdjesu Gozartæ. Qui legit, preces pro mea vilitate ex corde fundat propter Dominum nostrum. Liquet ergo utriusque Abdjesu testimonio, Sobensem Brichæ filium, Catalogi & Carminum scriptorem, alium à nostro fuisse.

IV. Ejus scripta. I. Carmina de Joanne Sulaca.

Scripsit *de Joanne Sulaca tria Carmina*. Primum heptasyllabum, de ejus profectione in Urbem, atque in Patriarcham Chaldæorum inaugratione: cujus initium: ܬܫܒܘܚܬܐ

ܠܡܪܝܐ ܒܪܘܝܐ ܕܠܐ ܡܨܝܢ ܒܪܝܬܐ ܕܢܕܪܟܘܢ
ܝܗܝ : *Laus Domino Creatori, quem nullo pacto queunt creaturæ comprehendere.* Alterum item heptasyllabum, de ejusdem Sulacæ reditu ex Urbe in Assyriam, deque ejus obitu, instigatione & fraudibus Bar-Mamæ Nestorianorum Patriarchæ.

ܐܘ ܟܡܐ ܐܠܝܡܐ ܗܢܐ ܬܫܥܝܬܐ :
ܟܡܐ ܡܪܝܪܐ ܗܘ ܫܘܡܥܐ ܕܡܘܬܗ ܕܗܢܐ
ܛܒܐ ܘܡܝܬܪܐ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܩܬܘܠܝܩܐ :

Oh quàm lamentabilis est hæc historia! quàm amara fama mortis huius optimi ac præstantissimi Mar Joannis Catho-

tholici. Tertium versibus heptasyllabis & pentasyllabis, Epitaphium ejusdem Sulacæ. [illegible]

[illegible]

Benedictus Christus, qui generis nostri pro amoris sui clementia misertus est. Propitius esto electo tuo Mar Joanni propter miserationes tuas, Fili clementissime. Extant in tribus Codicibus Syriacis: nimirùm in Vaticano 27. in Amiden.9. & in Amiden.13. quorum hic quidem recens exaratus est à Josepho primo Chaldæorum Patriarcha anno 1701. Alter anno Græcorum 1914. Christi 1603. Primus verò anno Christi 1556. uti ex hac epigraphe liquet, quæ legitur pag. 176. [illegible]

[illegible]

Absolutus est Liber iste feria quarta, die 8. mensis benedicti Julii, anno Græcorum 1867. (Christi 1556.) *Scriptus autem in urbe benedicta Masambach, quæ juxta Æthiopiam sita est &c. Exaravit eum, seu potiùs fœdavit Joseph, nomine tenus Episcopus & Metropolita. Descriptus verò fuit hic Liber ex archetypo exarato anno Græcorum* 1840. (Christi 1529.) *manu monachi benedicti Raban Abrahami, magistri scholæ Ecclesiæ beati Mar Achæ, quæ in Gozarta, seu Insula Zebedæa sita est.* Continentur hoc Codice, præter laudata Abdjesu nostri Carmina, Ordinationes etiam juxta Ritum Chaldæorum, nec non Ritus excipiendi confessionem Pœnitentium, compositus à Dionysio Barsalibæo Amidæ Episcopo: de quibus dumtaxat, non de Carminibus, intelligenda sunt verba Josephi Episcopi in præfata adnotatione scribentis, Codicem hunc ex archetypo exarato anno Christi 1529. descriptum: Eo siquidem anno Joannes Sulaca nondum Patriarcha institutus fuerat, sed Monachum adhuc agebat in Cœnobio Hormisdæ, ut suprà dictum est.

Porrò in laudato Codice tria leguntur, quæ Nestorianam hæresim sapiunt. Et Primum Carm. 1. p. 145. ex nostri Sulacæ ore hæc fidei professio coram Julio Papa facta dicitur:

[illegible]

Et quemadmodum essentia Deitatis una est, & tres complectitur Personas; sic in Persona Verbi duæ sunt naturæ, & una

& una Filiatio. Itaque facta unione manserunt duæ naturæ duæque personæ, omnino inseparabiles in æternum. Manent naturæ absque confusione, & Personæ absque corruptione &c. Nomen Christi duas verè formas significat, quas in unam unitatem collegit: Divinitatem scilicet, & Humanitatem. His autem duabus formis, quæ in Domino nostro coëunt, una inest virtus & voluntas, una dominatio, una potestas. Quæ ipsissima est Nestorianorum & Monothelitarum hæresis. In secundo verò Carmine Nestorius hæresiarcha summis laudibus celebratur, & S. Cyrillus veluti hæreticus rejicitur: ܘܕܡܐ ܒܪܨܘܡܐ ܫܢܝܐ
ܠܗܘ ܡܨܪܝܐ ܩܘܪܝܠܠܘܣ : ܘܗܢܐ
ܠܡܪܝ ܢܣܛܘܪܝܘܣ ܕܐܫܬܕܝ
ܠܡܕܒܪܐ ܠܘܚܕܝܘܬܗ .

Similis est insanus Bar-Mama (Nestorianus scilicet Patriarcha, qui Sulacam orthodoxum interfici curavit) *Cyrillo Ægyptio; & hic* (idest, Joannes Sulaca) *Mar Nestorio, qui in desertam solitudinem relegatus fuit.* Nestorii denique consortium Auctor in tertio carmine Sulacæ precatur, inquiens: ܐܠܐ ܗܘܝ ܡܬܒܣܡܐ
ܠܢܣܛܘܪܝܘܣ ܓܠܝܐ : ܘܠܝܘܚܢܢ
ܡܫܒܚܐ ܡܬܬܢܝܢܘܬܗ :

Perge, & exulis Nestorii atque celebratissimi Joannis (Chrysostomi) *contubernio fruere.*

Quod certè amanuensis fraude, vel oscitantia factum, quum producta ex secundo & tertio Carmine verba, in Codicibus Amidensibus desiderentur: & jure quidem: nam Abdjesu utriusque Carminis auctor, utpote orthodoxus, orthodoxum item Sulacam nequaquam Nestorio hæresiarchæ, aut impium Bar-Mamam Sancto Cyrillo parem fecisset. Sulacam verò ipsum à Nestorianorum, & Monothelitarum hæresi abhorruisse, liquet tùm ex ejus fide, quam Masius Latinam fecit; tùm quia Julius Papa hominem Nestorianum & Monothelitam ad communionem Ecclesiæ Romanæ nequaquam admisisset, nec Patriarchali dignitate exornasset. Quem demùm ex primo Carmine produximus locum, in utroque Amidensi Codice sic habet: ܘܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܠܗܘܬܐ ܚܕܐ ܗܝ
ܘܬܠܬܐ ܩܢܘܡܐ ܡܫܬܡܠܝܐ : ܗܟܢ
ܒܩܢܘܡܐ ܕܡܠܬܐ : ܐܝܬ ܟܝܢܐ
ܬܪܝܢ ܘܚܕܐ ܒܪܘܬܐ . ܘܩܘܝܡ ܚܕܝܘ
ܕܒܪ ܡܪܝܡܐ : ܒܬܪܝܢ ܟܝܢܝܢ ܘܚܕ
ܩܢܘܡܐ : ܘܬܪܬܝܢ ܨܒܝܢܝܢ ܐܝܟ ܡܐ
ܕܦܣܩܬ ܣܒܪܬܐ ܡܚܝܢܝܬܐ . ܗܠܝܢ
ܟܝܢܐ ܘܠܐ ܒܘܠܒܠܐ ܥܡ ܩܢܘܡܐ ܚܕ
ܘܠܐ ܚܒܠܐ ܘܫܪܟܐ . ܫܡܗ ܕܡܫܝܚܐ
ܡܫܘܕܥ ܬܪܬܝܢ ܕܡܘܬ̈ܐ ܫܪܝܪܐܝܬ
ܕܟܢܫ ܠܚܕܐ ܚܕܝܘܬܐ ܐܠܗܘܬܐ
ܘܐܢܫܘܬܐ . ܘܒܗܠܝܢ ܬܪܬܝܢ ܕܡܘܬ̈ܐ
ܕܡܬܟܢܫܢ ܒܡܪܢ ܐܝܬ ܒܗ ܚܝܠܐ
ܘܨܒܝܢܐ ܚܕ ܘܐܘܚܕܢܐ ܚܕ ܘܫܘܠܛܢܐ ܚܕ :

Et sicuti essentia Deitatis una est & tres complectitur personas; ita in persona Verbi duæ sunt naturæ & unica Filiatio. Itaque mansit unitas Filii altissimi in duabus naturis, & una persona, duabusque voluntatibus, uti in vivifico ejusdem Evangelio definitur. Manent naturæ absque confusione, cum unica persona absque corruptione &c. Nomen Christi duas verè formas significat, quas in unam unitatem collegit, Divinitatem scilicet & humanitatem. His autem duabus formis quæ in Domino nostro coëunt, una inest virtus & potentia, una dominatio & una potestas.

Ita Chaldæi ex inolito errore loquebantur, etiam quum Catholici essent, aut esse viderentur, ut colligitur ex Sermone Adami Abbatis *de Fide Domini Papæ magnæ Romæ & Domini Eliæ Patriarchæ Orientis*, apud Petrum Strozam de dogmatibus

bus Chaldæorum pag. 28. & 30. ubi ille Chaldæos suos ab hæresi purgare conatur, ajentes, *unam in Christo virtutem, unam potentiam, unam potestatem, unam dominationem, unam voluntatem, & unam operationem*: quasi voce tenus à Catholicis dissentiant, dum per unitatem hujusmodi (ut asserit) non simplicitatem adstruere, sed contrarietatem excludere intendunt: quam tamen expositionem meritò refellit idem Stroza p. 143. & ex Nestorii atque Theodori impiis assertionibus natas hujusmodi voces doctè ostendit pag. 146. & seqq. Quare Paulus V. in Epistola ad præfatum Eliam Patriarcham, data VIII. Kal. Aprilis 1614. cujus initium, *Duplici affectu*, id Nestorianorum subterfugium appellat: *Declarationes*, inquit, *expositiones, conciliationes omnes, quæ vel contrarias sententias defendunt, vel eas ad sensum orthodoxæ veritatis redigere conantur; non modò vanæ, ac superfluæ; sed damnatæ, ac reprobatæ. Sunt enim hæreticorum commenta, quibus eorum impietatem, quam profiteri ampliùs manifestam non poterant, fucatam defendere conabantur. Nam sectatores Nestorii, nefaria ejus dogmata ex commentariis, ut diximus, Theodori Mopsvesteni, à quo virus perditissimæ hæresis hauserat, & ex his, quæ ab ejus fautoribus contra B. Cyrillum Sanctamque Ephesinam Synodum scripta fuerunt, callidè instaurare atque in vulgus ferere studuerunt. Unde magna Orientis pars postmodum infecta fuit; præcipuè Chaldæi, qui hac de causa deinceps Nestoriani dicti sunt.* Hæc Summus Pontifex.

2. Carmen in laudem Pii IV.

Carmen de Laudibus Romani Pontificis. ܡܕܚܬܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܘܦܐܦܐ ܕܪܗܘܡܝ Dodecasyllabum ordine Alphabetico. Initium: ܐܘ ܕܡܗܝܡܢܝܢ ܒܚܕ ܠܗܘ ܐܠܗܐ ܒܩܢܘܡܐ ܡܬܬܠܬ: *O qui creditis in unum Deum trinum in personis.* Prodiit Syriacè & Latinè ex interpretatione Isaaci Sciadrensis Maronitæ apud Petrum Strozam in opere, quod *Synodalia Chaldæorum* inscripsit pag. 62. Exstat & ms. in Codice Collegii Urbani de Propaganda Fide, qui olim ad Ravennatense Maronitarum Collegium pertinuerat, uti initio adnotatur.

3. Professio Fidei.

Professio Fidei, manu ipsius Abdjesu exarata anno Christi 1562. Exstat Cod. Arab. Vatic. 150. cujus initium: ܐܢܐ ܥܒܕܝܫܘܥ ܒܪ ܝܘܚܢܢ ܡܢ ܒܝܬ ܡܪܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܙܪܬܐ ܕܥܠ ܓܢܒ ܕܩܠܬ ܢܗܪܐ. ܩܕܡܝܬ ܝܚܝܕܝܐ ܕܕܝܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܚܐ ܘܡܪܝ ܝܘܚܢܢ: ܘܗܫܐ ܓܒܝܐ ܡܦܪܢܣܢܐ ܘܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܐܡܕ ܘܕܒܐܬܪܘܬܐ ܕܡܕܢܚܐ ܐܘ ܕܐܬܘܪ. ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܝ ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܘܡܘܕܐ ܐܢܐ ܒܦܘܡܝ ܕܚܕ ܗܘ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ ܐܚܝܕ ܟܠ. *Ego Abdjesu filius Joannis de domo Maronis ex urbe Gozarta apud Tigrim fluvium, olim monachus cœnobii Sanctorum Mar Ache & Mar Joannis, electus Primas & Patriarcha civitatis Amidæ in regionibus Orientis seu in Assyria, toto corde credo, & ore confiteor, quod unus est Deus verus omnipotens*: & cætera, ut in Professione fidei à Pio IV. vulgata: quam tamen Abdjesu noster Syriaco sermone parùm feliciter reddidit, ut legenti eam liquet. Adeò Latinas voces Syrus homo non intellexit, aut Syriacis vocabulis ad explicandas res fidei aptis parùm instructus erat. Nec meliora Sergius Risius Archiepiscopus Damascenus in ea Professione Fidei, quam anno 1633. è Latino in Syriacum transtulit in ms. Cod. Bibliothecæ Collegii Urbani de Propaganda Fide. Sed omnium ineptissimè Fidem suam Syro sermone expressit Melchisedech Presbyter ex Hasan-Cepha Mesopotamiæ oppido, qui nec Grammaticæ Syriacæ regulas callebat. Exstat in laudato Cod. Vatic. Arab. 150. propria ejusdem

dem Melchisedech manu exarata Romæ sub Clemente VIII. anno Christi 1598.

CAPUT L.

Elias Chaldæorum Patriarcha.

I. Elias Babylonis Patriarcha Legatum cum professione Fidei ad Paulum Quintum mittit.

ELIAS Babylonis Patriarcha, à Paulo V. ad orthodoxam fidem invitatus, eandem cum Episcopis suis suscepit, ut narrat Petrus Stroza in Libro de Dogmatibus Chaldæorum, ubi causam conversionis ejus hanc fuisse memorat: *Contigit*, inquit, (*ita disponente divina providentia*) *ut inter eos pauperes, quibus anno primo sui Pontificatus Sanctissimus D. N. Paulus V. solemni ritu pedes lavit quinta feria majoris hebdomadæ, duo reperirentur Chaldæi, unus monachus, alter laicus, qui Sanctorum Apostolorum limina visitaturi, paulò ante Romam venerant. Hi posteà domum reversi, quum renunciassent Eliæ Babylonis Patriarchæ, cujus abedientiæ subjacebant, quanta paterni amoris significatione eos Summus Pontifex excepisset, ejusque nomine nonnulla munera illi attulissent, & libellum reddidissent professionis Fidei, quæ Orientalibus ad Urbem venientibus credenda confitendaque proponitur; ipse tanta in se suosque commotus caritate, quamprimùm legatos ad Summum Pontificem decrevit, qui ei gratias agerent, utque communem Patrem ac dominum agnoscerent, & illius obedientiæ subjectum se esse significarent &c. Legati statim ac iter ingressi sunt, in latrones inciderunt, itaque alios decernere oportuit. Multis & hi quoque calamitatibus afflicti, etsi Romam pervenerint, nihil egerunt, imò legationem suam suspectam reddiderunt. Perterriti enim quia audivissent, quàm execrabile esset & quàm odiosum apud nos Nestorii nomen; ut Nestorianæ hæresis invidiam declinarent, nonnullas abstulerunt paginas ex libris, quos ad recognoscendam doctrinam fidei, quam profitentur, & Ecclesiasticos eorum ritus, obtulerant; ita persuasi à subdolo quodam interprete neophyta anteà hebræo. Propterea dimissi, re infecta abjerunt. Quod quum in eorum reditu Patriarcha postea intellexisset, & ex his quæ legatis in Urbe acciderant, cognovisset, negocium imprudentia eorum perturbatum inversumque fuisse; statuit, inito cum Episcopis suis consilio, denuò legatum mittere, qui non tantùm officia obedientiæ atque observantiæ Summo Pontifici debita præstaret; sed rationem Fidei, quam Chaldæi profitentur, redderet, ac si error aliquis in eorum professione reperiretur, correctionem humiliter ab eo postularet. Legatia demandatur Adæ Archidiacono Cameræ Patriarchalis, monachorum Chaldæorum Archimandritæ, viro docto & prudenti. Is ad Urbem anno tertio à discessu priorum legatorum venit, & Sanctissimo D. N. literas Patriarchæ sui reddidit; & cum illis Fidei professionem, atque Commentarium à se jussu Patriarchæ sui compositum de conciliatione dogmatum Chaldæorum cum Fide Catholica; postulavitque summa animi demissione, ut cuncta diligenter examinarentur expenderenturque, & pro necessitate saluti eorum consuleretur.*

Eadem Elias ipse in Epistola quam ad Paulum V. anno Christi 1610. dedit apud eundem Strozam; ubi amantissimum nationum Orientalium Pontificem sic alloquitur. *Sciat tua erga nos Caritas, quòd pervenerunt ad nos literæ, & Fides tua firma, & benedictiones quas misisti humilitati meæ, & accepi benedictionem simul cum populo meo, & gratias Christo egi, eo quod dignus benedictionibus Sanctitatis tuæ atque memoria illustri factus sum, & numerasti me inter filias tuæ Paternitatis, præter mea merita. Ego verò statim misi gratiarum actionem, & literas, & Fidem*

dem meam. Sed obviam venerunt legatis meis pessimi homines, & omnia abstulerunt ab eis, & evacuati reversi sunt ad me, & iterùm misi alios, nec etiam hi venerunt ad tuam Sanctitatem: quod ægrè tuli simul cum Episcopis & Archiepiscopis meis, & dixi: Quid faciam, non possum ire, quoniam non relinquunt me Principes oppressores nostri neque etiam Jerusalem adire: tenent nos tamquam servos, & non relinquunt nos facere voluntatem nostram. Tandem misi tuam Fidem, literasque tuæ puritatis cum filio meo fideli, consiliorumque meorum conscio Patre Ada, ut ostenderet eas in omnibus regionibus nostris, ut videremus quid nobis Orientalibus faciendum esset: & permansit in his regionibus per annum integrum, & simul omnes consuluimus, & misimus ad tuam Sanctitatem hunc ipsum Patrem Adam, & misi cum eo Fidem, literasque meas, & dixi de his, ut coram Paternitate tua extra ea quæ scripta sunt, ageret; quoniam ipse est caput Patrum, & Abbas monachorum Orientalium, & neminem habemus eo nobiliorem, ut tota pars Orientalis fatetur. Et infrà. *Etenim, ò Pater, ecce Fides mea pervenit ad tuam Sanctitatem cum Epistolis, & videas si est dolus in professione nostra, aut est error, aut recessio quædam à matre nostra Ecclesia Romana; admone, & faciemus; doce, & obediemus.*

II. A Paulo V. errores Nestorianorum corriguntur: & Legatus cum muneribus ad Eliam remittitur.

Admonuit errantem Patriarcham Summus Pontifex, docuitque quantum à Catholica veritate distaret, tametsi ab ea se nunquam discessisse is jactabat, affirmabatque discrimen Chaldæos inter & Ecclesiam Romanam in verbis tantummodò consistere, non in sensu verborum. *Duplici* (inquit in Epistola ad eundem data VIII. Kal. Apr. 1614.) *affectu, lætitia, atque commiseratione, nec sanè levi, commoverunt caritatis nostræ viscera literæ, quas à Fraternitate tua Nobis reddidit dilectus filius Adam Archidioconus, ut scribis, Cameræ tuæ Patriarcholis, & monachorum tuorum Archimandrita, quem ad Nos misisti. Lætabamur quidem summoperè, ex reverentia ac devotione, quam profiteris summam erga Sanctam Beotissimi Petri Principis Apostolorum Sedem; eòque magis, quia hoc verè Christianæ pietatis studium perpetuò viguisse in Ecclesia tua scribis. Miserebamur autem, vel potiùs angebamur, quod cum hac veneratione Apostolicæ Sedis, non eandem doctrinam Catholicæ Fidei, quam ipsa profitetur, reperiebamus.* Et infrà. *Et quia, Venerabilis Frater, à Nobis efficaciter postulasti, ut tibi errores significaremus, quos in Fide vestra reperissemus, illosque corrigeremus; paratum quippe te exhibebas cum Archiepiscopis & Episcopis obedientiæ tuæ subjectis, ad correctionem recipiendam; justo pioque tuo desiderio satisfacere cupientes, ac simul ut adimpleremus præceptum, quod à Domino in beati Petri persona accepimus; ut videlicet confirmaremus fratres nostros in fide: mandavimus, ut cuncta quæ dilecto filio Adæ Archidiatono tuo ostensa fuerunt de sacrorum Conciliorum Decretis, diligenter describerentur, & in Chaldæum idioma fideliter verterentur, & ad fraternitatem tuam mitterentur.* Nimirùm, *Catalogus* blasphemiarum Nestorii, ut in Concilio coram Patribus recitatæ fuerunt, in 2. Par. Ephes. Synod. act. 1. *Epistola* à S. Cyrillo atque Synodo Alexandrina ad Nestorium scripta, qua fraternè illum erroris sui admonent; atque duodecim capitibus, quid de ineffabili mysterio Incarnationis tenendum Catholicè sit. *Synodalis* sententia, qua Nestorius damnatus est. *Acta* Quintæ Synodi, in qua Theodori Mopsvesteni dogmata recitata, diligenterque animadversa & examinata, ac demùm damnata & anathematizata fuerunt. *Decretum* Sextæ Synodi, quo Sancti Patres act. 18. definierunt, eadem ratione confitendum duas in Christo esse voluntates atque operationes, qua credimus duas ejus esse naturas in una subsistentia & persona; nec ulli licere aliam fidem profiteri aut docere. Postremò

De-

Decretum Unionis, ab Eugenio IV. in Synodo Florentina factum.

His & sacra munera adjunxit, quæ ad eundem Eliam cum Adam ipsius Archidiacono misit; *Particulam*, scilicet, *salutiferi ligni sanctissimæ Crucis Domini nostri, inclusam parva cruce aurea, ornata lapidibus cælestis coloris, in majoris crucis formam; atque librum sanctorum Evangeliorum, Arabico idiomate typis excusum, & cum his argenteum calicem, & patenam, atque thiaram, ac vestes Pontificales pro solemni celebratione incruenti sacrificii, divinorumque officiorum; nec non duos alios libros iisdem characteribus Arabicis impressos, utiles ad medicinæ corporalis doctrinam & ad intellectus acumen augendum: nam fore tibi valdè gratos* (inquit) *ipse communis noster filius Adam Nobis ostendit*.

III. Synodus Amidæ celebratur. Reversus ex Urbe cum Pontificio diplomate sacrisque muneribus in Assyriam legatus, apud Eliam egit, ut Synodus Amidæ convocaretur, in qua Pauli V. Epistola, Instructio de Fide, & Libellus de erroribus Nestorianorum detestandis legerentur, & Patriarchæ ipsius atque Episcoporum subscriptionibus firmarentur. Gesta hujus Synodi describit Stroza in Præfatione ad *Synodalia Chaldæorum*, his verbis. *Convocaverat Elias Patriarcha Babylonis, statim ac Archidiaconus, quem legavit ad Sanctissimum D. N. Paulum Papam V. reversus fuit, Archiepiscopos, quorum consilio decrevit legationem, ut responsum, quod ad omnes pertineret, communiter reciperetur: & siquid ulterius necessarium esset, omnes pariter communicatis sententiis conjunctisque animis atque studiis exequerentur. Locum Synodo opportunissimum statuit civitatem Amed, in media ferè Mesopotamia; tempus sanctissimos Natalis Domini dies. Sed convenire ante Kalendas Martias non potuerunt. Nam quum Patriarcha accersivisset Custodem monasterii Franciscanorum Alepi, Fratrem Thomam Novariensem, ut conventui interesset, pro duobus religiosis viris, qui hac de causa dati fuerant Legato comites in ejus ab Urbe discessu, confirmaturi postmodùm certo testimonio apud Sanctam Apostolicam Sedem, quæ acta fuissent; ipse ad eos proficisci diu renuerat. Verebatur enim, ne temerè imprudenterque fecisse videretur, si alieno se immiscuisset negotio. Propterea Alepo antea egredi nolebat, quàm intellexisset Summi Pontificis voluntatem: cui Patriarcha in ipso Legati reditu, suum hoc desiderium per literas significaverat; ac simul quid eum impulerat, ut hoc postularet. At urgente acriùs semper Patriarcha, Custos denique obsequi coactus est. Etenim nisi ad eos properavisset, contestabantur Archiepiscopi, se ad proprias Ecclesias redituros, atque infecta re, Apostolicum Breve obsignatum adhuc ad Summum Pontificem remissuros. Igitur Kalendis Martii* 1616. *omnes Amed convenerunt. Inchoatur sequenti die Synodus, continuaturque quotidie usque ad VII. Kal. Apr. hac ratione, ut singulis diebus postquam primo conventu lecta fuerunt, quæ scripsit ad eos Summus Pontifex, & quæ de erroribus Nestorii, Theodori, ac Macarii ex actis Conciliorum misit; mane post consuetam orationem disputaretur in Ecclesia, occlusis januis, de unico capite ex controversis; vesperi autem ad orationem reversi, unusquisque sententiam diceret. Recognita eodem quoque pacto fuerunt omnia de Fide à Legato scripta Romæ. Cunctis demùm sedulò & accuratè expensis examinatisque, rescribunt ad Summum Pontificem, seque ejus dicto audientes profitentur, rejicientes omnia Catholicæ & Apostolicæ ejus doctrinæ contraria, à qua se nunquam discessisse, quantum ad voluntatem, conantur ostendere. Literas Custode Alepi præsente, obsignant, eique tradunt. Is Alepum reversus diligenter quæcumque acceperat, curavit ad Sanctissimum Dominum perferenda. Ea nos modo edimus ex Chaldaico in Latinum sermonem conversa à pio & erudito viro Isaac Sciadrense Maronita in sacra Theologia magistro,*

ſtro, Collegii ejuſdem nationis Alumno: qui unà itidem cum Joanne Heſronita, genere, doctrina & educatione æquali, Apoſtolicum Breve, cæteraque illi adjuncta anteà tranſtulerat.

IV. Ejus Epiſtolæ. Exſtant ejus Epiſtolæ ad Paulum V. è Syriaco in Latinum converſæ ab Iſaac Sciadrenſe, & Joanne Heſronita Maronitis, apud Petrum Strozam in Opere, quod *Diſputationem de Dogmatibus Chaldæorum*, & in altero, quod *Synodalia Chaldæorum* inſcripſit: nimirùm.

Epiſtola ſcripta anno Chriſti 1610. cujus initium: *Ab humili Elia Orientali, qui per gratiam Dei Sedi ſanctæ Babylonis inſervit, adorationes continuæ & inclinationes perpetuæ, genuflexioneſque ſempiternæ ante ſanctos pedes tuos, ò Pater benedicte, & caput Patrum, Sol Chriſtianitatis, & nomen in quo ſitum eſt ædificium Eccleſiæ Eccleſiarum. Dominus meus, & Pater meus Papa, Dominus Pater Patriarcharum omnium, qui in univerſo ſunt*. Ubi Primatum Romanæ Eccleſiæ agnoſcit, ſeque Summo Pontifici ſubjectum eſſe fatetur, his verbis: *Atque nunc, ò Pater, ſubmiſſo capite adoramus ante Sedem tuam ſine fraude & dolo, & præceptum tuum à me eſt receptum ex præcepto illius, qui claves tradidit tibi. Neque negabo illam vocem dictam Petro: quod tibi tradidi claves Regni, & quod ligabis in terra, ſit ligatum in cælis, & quod ſolveris in terra, ſit ſolutum in cælo. Et non obſiſtam, ſicuti reliqui hæretici, contra præceptum ſanctorum Apoſtolorum & Patrum orthodoxorum, qui affirmaverunt, quod Sedes Romæ magnæ teneret principatum, & ipſe eſt caput omnium Sedium: abſit à me; ſed fateor, quod Eccleſia Romana ſit mater Eccleſiarum. Et qui hoc non ita fatetur, ſit anathema*. Suos verò Chaldæos, tamquam hæreticos à Latinis in Oriente tractari conqueritur, eoſdemque in Palæſtina Latinis ſubjectos eſſe decernit: *Et miniſtri veſtri Jeruſalem* (inquit, hoc eſt, Patres Franciſcani ſacrorum locorum cuſtodes) *tenent omnes, qui ſunt ex profeſſione mea, tamquam exteros atque rebelles ab Eccleſia Romana: & non gratificantur nobis ſicut antea; quoniam interpretes eorum ſunt ex profeſſionibus quæ nos habent odio, & ipſi miniſtri veſtri non inquirunt veritatem. Petimus à Sanctitate tua, ut admoneas eos, ut tamquam eos, qui ſunt ex profeſſione tua, nos teneant, & benevolos ſe reddant iis, qui ſunt ex profeſſione noſtra. Ego verò literas miſi ad præceptores veſtros, ut dominarentur in Jeruſalem iis, qui ſunt ex profeſſione noſtra, quoniam apud nos ſcriptum eſt in annalibus, quod Archiepiſcopus noſter, qui erat in Cypro, & ii qui ſunt ex profeſſione noſtra, qui habitant in Jeruſalem, & Clerus, qui erat in monaſterio Sancti Jacobi Niſibi, inter filios Eccleſiæ Romanæ numerantur, propter amorem Paternitatis veſtræ erga humilitatem noſtram.*

Profeſſio Fidei ad eundem Paulum V. cum Adam Archimandrita tranſmiſſa. Initium: *Fides Domini Eliæ Patriarchæ Babylonis ad Dominum Papam Patrem omnium Patrum, anno ſecundùm Græcos* 1920. *nimirùm anno* 1612. *per Patrem Adam*.

Epiſtola ad eundem Paulum V. præfixa Commentario, quem Adam Archimandrita de conciliatione fidei Chaldæorum cum fide S. Romanæ Eccleſiæ ſcripſit. Initium: *Fides ſervi fidelis eſt, qui Domino ſuo nihil abſcondit, ſed omnia ſicut ſunt, Domino ſuo aperit. Propter hoc me ſervum humilem & peccatorem Eliam Sedem Babylonis cuſtodientem, decet aperire verum ante Paternitatem Sanctam tuam, ò Domine Papa Paule Quinte, corona Chriſtianitatis, & caput capitum & Paſtorum Eccleſiæ ſanctæ & alienæ ab omni hæreſi*: Apud Strozam pag. 15. Coram Gabriele Archiepiſcoporum ſeniore & Adam monachorum Archimandrita, de Romanæ Sedis primatu præfatur, ejuſque decretis obtemperandum eſſe, ex ipſorum Chaldæorum libris oſtendit: *Nam ecce libri noſtri*, inquit, *admonent nos de Eccleſia ſancta, & Sede Apoſtolica Domini Papæ Romæ, quoniam ipſe eſt Pa-*

ter Patrum, caput Pastorum, eum audite, & non declinate à præcepto suo: & Patres nostri Orientales, omnes eos qui ab Ecclesia Romana defecerunt, excommunicaverunt, & simul omnes conculcatores præcepti Domini Papæ, qui est loco Sancti Petri fundamenti Ecclesiarum, & capitis Apostolorum. Mox discutiendos proponit articulos, in quibus Chaldæi à Romana Ecclesia discrepant. *Sed video* (inquit) *in professione nostra, quod sit aliquid, quod non videatur juxta professionem Papæ; & Patres nostri de hoc nihil scripserunt, sed hoc solùm admonuerunt, ne nos ab Ecclesia Romana deficeremus, neque à præcepto Domini Papæ habentis claves Regni declinaremus; & definiverunt, & excommunicaverunt omnes transgressores horum verborum.* Variationes verò, quas Chaldæos inter & Ecclesiam Romanam intercedere observavit, has enumerat. 1. *Dominus Papa cum omnibus Patribus magnæ Ecclesiæ Romæ, vocant Virginem Sanctam Mariam* Dei genitricem. *Nos verò Orientales eam* Genitricem Christi *vocamus*. 2. *Illi duas naturas Christi confitentur, duas virtutes, & duas voluntates: Nos autem fatemur unam virtutem, & unam voluntatem.* 3. *Illi etiam unam Personam fatentur in Christo: nos quidem fatemur duas personas.* 4. *Et dicunt, quod Spiritus ex Patre & Filio procedit: nos verò fatemur, quod ex Patre Spiritus procedat.* 5. *Etiam Patres Romæ dicunt, quod illud, quod egreditur ex sepulcro Domini nostri, non sit verum lumen: nos verò cum omnibus nostris illud tamquam lumen accipimus.* Ad hæc Gabriel Archiepiscopus respondit: *quod nos ita accepimus à nostris antecessoribus, quod non sit divisio inter nos & Ecclesiam Romanam, nisi per ceremonias; & illi ita in omnibus regionibus suis suas ceremonias tenent.* Et infrà. *Quantum ego è libris nostris antiquis percepi, sanè non est ulla alia divisio, nisi quod alter alterum non intelligit*: quod & Adam Archimandrita probare conatus est in Commentario suo, qui huic epistolæ subnectitur: sed meritò is rejectus fuit, & sententiam mutare coactus à doctis viris, qui eundem, jussu Pauli V. Catholicam veritatem docuerunt, ut mox dicam.

Epistola Synodica ejusdem Eliæ & Archiepiscoporum Chaldæorum ad Paulum V. data Amidæ feria 6. die 8. Martii anno Græcorum 1927. Christi 1616. Initium: *A minimo filiorum tuorum humili Elia per gratiam Dei Patriarcha Babylonis, salus. Magnum autem laborem sumpsimus super nos, ò Pater universalis, ob præcepta Sanctitatis vestræ &c.* Exstat apud Strozam in Synodalibus Chaldæorum pag. 11. cui subscribunt se *Elias Patriarcha, Gabriel Archiepiscopus Hesno* (Hasan-Cephæ) *Elias Archiepiscopus Sebert, Joseph Archiepiscopus Insulæ, Timotheus Archiepiscopus Jerusalem & Amed* (Is erat Adam Archimandrita, quem ex legatione ad Paulum V. revertentem, Elias Archiepiscopum ordinavit, eique Timothei nomen imposuit) *Abraham Episcopus Vehdonfores* (idest, ditionis Persarum, quæ Syriacè dicitur ܐܘܗܕܢ ܦܘܪܣ Uhdon-Fores,) *& Jaannes Jesu* (lege, ܚܢܢܝܫܘܥ Ananjesu) *Archiepiscopus loci civitatis Van*, qui post Synodum venit & subscripsit. Ejuratis Nestorii ac Theodori erroribus, doctrinam Ecclesiæ Romanæ recipiunt, à qua tamen se nunquam recessisse affirmant, Nestoriique nomen ab hostibus sibi immeritò affictum conqueruntur. *Et nos*, (inquiunt) *resistamus quodcumque est in libris nostris, si non convenit cum hac sententia* (nimirùm cum sententia Ecclesiæ Romanæ) *Verùm nomen Nestorii adhæsit nobis, & non possumus illud rejicere, quantumvis contendamus: ut scripsimus ad Vestram Sanctitatem, cum Fide Domini Timothei* (olim Adam Archimandritæ) *etiam de hac re, ex nostris libris antiquis Syriacè, & Arabicè.* Et infrà. *At nos multo tempore per-*

mansimus, & misimus Alepum, & duximus Patrem Thomam ad civitatem Amed, & fecimus Congregationem hanc, & misimus ad Sanctitatem vestram hæc scripta, idest hanc epistolam, & fidem Domini Timothei; & commentarios quos fecit adversùs verba Nestorii & Theodori, quæ vidit Romæ; & exemplar, quo demonstrat, quomodo adhærere fecerunt nobis inimici nostri nomen Nestorii, Arabicè & Syriacè. Mox addunt. *Et si fuerit aliquid, quod non placet vobis ex his, quæ misimus; faciemus, ut placeat vobis; quia scimus non fuisse contentionem unquam nec apud nos, neque apud vos adversùs invicem, sed hostes nostri miserunt contra nos blasphemias ad vos*. Ita blandiebantur sibi boni Chaldæi, perinde ac si orthodoxi semper fuissent, nec unquam Nestoriana hæresi infecti. *Verùm res aliter se habet* (respondet ad hanc eorum Epistolam Paulus V. in Diplomate, cujus initium, *Repleti sumus consolatione*. Dat. III. Kal. Julii 1617.) *Ecclesia namque Sancta Catholica Apostolica Romana, vestrum de dispensatione Verbi Dei incarnati dogma, Nestorianum esse apertè declaravit; ipsumque damnavit; eaque de causa vos separatos esse ab ea universus Christianus Orbis novit. Et ipse Adam post diuturnam continuamque unius anni & ampliùs disputationem, hoc ipsum confessus est, agnitosque errores alacriter abjuravit & anathematizavit: atque insuper magna cum pietatis & doctrinæ suæ laude libellum eruditissimum de Orthodoxa Fide, & Sermonem adversùs hæreses dissentientes à veritate Sanctæ Romanæ Ecclesiæ posteà composuit. Quibus scripturis à vobis postmodùm in Synodo receptis & approbatis, vos quoque subscripsistis*. Demùm Chaldæos Hierosolymis & in Indiis commorantes, & harum literarum interpretes Maronitas, Summo Pontifici commendant. *Et etiam nos*, inquiunt, *ecce tradimus omnia negotia nostra, quæ sunt in Jerusalem, Domino Timotheo: & quodcumque facit, acceptum est apud nos omnes; quia omne bonum, quod vultis facere nobiscum, in Jerusalem volumus fieri, & monebitis fratres vestros, ut multiplicent amorem erga filios nostræ professionis, sicut etiam nos diligimus eos*. Et infrà. *Item rogamus vos, ut ad nos mittatis bonas literas propter professionem nostram & adventum nostrum in Indiam, omni modo; quia in Ormos, & in Goa, & ultra valdè tribulant nos scrutantes de Fide, & homines nostrarum regionum non sunt periti omnes; & hac de causa tribulant eos valdè, vel accipiunt ab eis pecunias, & deinde dimittunt eos: & unus Sacerdos ex Amed civitate mortuus est propter angustias, in quas redactus ab eis fuerat: & nos omne, quod faciemus, mittemus in Indiam, ut etiam ibi multiplicetur lætitia in hac nostra concordia*. Et paucis interjectis. *Commendamus vobis fratres nostros Maronitas interpretes, quia valdè laboraverunt in hoc ministerio*,

Epistola Synodica ejusdem Eliæ & Episcoporum Chaldæorum ad Paulum V. Data Amidæ Sabbato die 9. Martii, anno Græcorum 1927. Christi 1616. Apud Strozam pag. 16. Initium: *Minimus filiorum tuorum Elias humilis, per gratiam Dei Patriarcha Babylonis, inserviens Sedi Sancti* 1 *Thaddæi, & cui crediti sunt omnes greges Orientalium Chaldæorum &c.* Approbant quæ Adam ejusdem Patriarchæ Legatus scripserat de Fide Catholica in ejus ab Urbe discessu. Synodi verò Amidensis acta his verbis describunt. *Lætitia infinita multiplicata est in nostris regionibus, in adventu carissimi filii nostri Patris Adæ Legati nostri: & sic eo ipso tempore quo pervenit, subito ordinavimus eum Archiepiscopum Jerusalem & Amed magnæ urbis, & nominavi-*

NOTA.

1 *S. Thadæi.* Hunc speciosum titulum sibi arrogarunt Chaldæi, quasi Thaddæus Sedem Babylone aut Seleuciæ fixerit.

navimus eum Mar Timotheum: sicut Timotheus discipulus dilectissimus Apostoli Pauli, ita & hic Timotheus discipulus Papæ Pauli; & honoravimus eum magnoperè, quemadmodum Sanctitas vestra scripsit in literis suis; & accepimus ab eo munera cum literis, quæ misit pietas vestra: & fecimus Congregationem in Urbe Amed, in principio Dominici Jejunii, & istæ personæ inveniebantur in congregatione nostra. Mar Gabriel Archiepiscopus Hesno. Mar Elias Archiepiscopus Amed, quam dedit propter filium suum spiritualem Mar Timotheum. Mar Joseph Archiepiscopus Insulæ. Mar Abraham Episcopus Huchdon-Fores, cum hoc fratre mansueto & persona benedicta Patre Thoma Guardiano Alepi. Et legimus Epistolas Sanctitatis vestræ, & intelleximus rectè sensum, qui est in eis. Et etiam ostendit nobis Mar Timotheus noster sensus & intelligentias Fidei, quam explicavit apud vos; & rectè placuerunt nobis, & acceptavimus ea. Verumtamen ex omnibus, quæ fecit apud vos, hæc elegimus, in quibus est utilitas ejus rei, quæ est inter nos, & vos, & adjumentum propter nostras regiones. Et hoc est exemplar eorum, quibus nos omnes assentimur. Nimirùm, *sermo de fide Catholica*, cui subscribunt die 9. Martii, & *sermo contra hæreses dissentientes à veritate Ecclesiæ Catholicæ Romæ*, quem die 15. ejusdem mensis approbant.

Illud autem in Epistolis Patriarchæ Chaldæorum notandum, quum ad suos scribit, quod formulam hanc iis præponere, vel subnectere consuevit:

ܡܢ ܩܠܝܬܐ ܦܛܪܝܪܟܝܬܐ ܨܠܘܬܐ
ܘܒܘܪܟܬܐ ܢܬܝܗܒܢ ܠܟܘܢ :

E cubiculo Patriarchali orationes & benedictiones concedantur vobis. Quam quidem formulam in laudatis ad Paulum V. literis usurpatam, bona Patriarchæ aut scriptoris fides solùm excusaverit: neque enim Assyriorum Patriarcham Episcopis sibi minimè subjectis, multoque minus Summo Pontifici, cui ipse subjectum se esse profitetur, benedicere fas est.

Denique in Cod. Arab. Vatic. 156. habetur *Fides Eliæ Chaldæorum Patriarchæ*, scripta mense Decembri anno Græcorum 1897. Christi 1586. de qua hæc Miræus in notitia Episcopatuum cap. 18. *Mar-Elia* (Mazeliam perperàm legit) *Nestorianorum in Musal Patriarcha, monachum quendam cum professione sua literisque ad Gregorium XIII. Romam misit, teste Leonardo Sidoniensi*: nam hujus Pontificis obitus fama nondum in Assyriam pervenerat, quum literæ illæ scriptæ sunt. Hunc verò Eliam à nostro alium fuisse, conjicio, quia ejus legationis mentionem nullam fecit Elias noster in literis ad Paulum V. datis: cujus sanè meminisset, ut ostenderet, se Romanæ Ecclesiæ communionem à temporibus Gregorii XIII. postulasse. Cæterùm ea Fides Nestorianis erroribus scatet, ut meritò à Xysto V. Gregorii successore rejecta sit, nec ejus Auctor ad Ecclesiæ Romanæ communionem admissus.

CAPUT LI.

Adam Archimandrita, qui & Timotheus Amidæ Episcopus.

ADAM Monachorum Chaldæorum Archimandrita, Eliæ Babylonis Patriarchæ Archidiaconus, & ad Paulum V. Legatus, postquam Nestorianum errorem Romæ agnovit, & suo ac Patriarchæ sui nomine ejuravit, in Assyriam reversus, Amidæ Archiepiscopus ab eodem Patriarcha instituitur, cedente ipsi Sedem suam Elia ejus urbis Antistite, qui ad Ecclesiam Sehert trans- I.

Adam Archimandrita Chaldæus, qui & Timotheus Episcopus Amidæ & Jerusalem.

translatus fuit, ut ex Epistolis ad Paulum V. datis suprà demonstravi. Mox adjuncta eidem fuit Hierosolymorum Sedes, ut scilicet Chaldæos ibidem commorantes Archiepiscopus pasceret; pessimo Nestorianorum & Jacobitarum exemplo, qui plures easque procul positas Ecclesias uni Antistiti commendant, & Hierosolymitanam Sedem, quæ Patriarchalis est, Archiepiscopali dumtaxat honore dignantur. Virum gravem, & bene moratum appellat Paulus V. in epistola ad Eliam Patriarcham data VII. Kalend. Aprilis 1614. *Quem*, inquit, *tuum Archidiaconum valdè tibi commendamus; & pro peculiari nostro in eum amore, tanquam filium nobis valdè carum, ut præcipuè diligas, desideramus. Toto enim tempore, quo apud nos mansit, piè admodum vixit; monasticæ vitæ suæ institutum religiosè observavit; zelum veritatis agnoscendæ eximium prætulit; assiduus in expeditione negotii sibi à te commissi fuit; in exponendis vestris de Fide opinionibus diligens & accuratus; sed minimè pervicax; in recipienda vestrorum errorum correctione docilis atque morigerus: demùm ita se in omnibus gessit, ut merito benevolentiam omnium, qui aliqua de causa cum eo egerunt, sibi conciliaverit.*

II. Ejus sermones de Fide. Scripsit *tres de Fide sermones*, qui exstant apud Strozam in Disput. de Dogmatibus Chaldæorum pag. 19. 205. & 225. Primum ex mente Nestorianorum, quum ipse Nestoriana hæresi adhuc implicitus esset: ex Catholicorum sententia duos posteriores, postquam Orthodoxam fidem Romæ edoctus fuit. Et primus quidem inscribitur, *Sermo de Fide Domini Papæ Romæ magnæ, & Domini Eliæ Patriarchæ Orientis, habitus à Patre Adam Abbate Monachorum Orientis*, in Procemium ad Eliam Patriarcham, & Capita 7. divisus, in quibus ostendere conatur, Chaldæos Nestorianos verbo tenus à Romana fide distare, dum ajunt Mariam Christiparam, duas in Christo personas & unum Parsopa, seù Prosopon, unam voluntatem & unam operationem, Spiritum Sanctum ex Patre procedere, & Lumen miraculosè accendi in die Sabbati Sancti ad Sanctissimum Domini nostri Sepulcrum. Tractatus perutilis ad mentem Nestorianorum recentiorum perspiciendam. Quod verò *de Lumine* subjungit, quæstio est à Græcis schismaticis potissimùm Jerosolymæ excitata, propter solemnem Luminis benedictionem, quæ Sabbato Sancto fit: contendunt enim ipsi & turpissimis artificiis suadere conantur, miraculosum lumen ex sepulcro Domini quotannis Sabbato Sancto prodire: idque ab eis commentum ad hoc unicè excogitatum, ut insipientibus suadeant, suam orthodoxam esse & miraculis à Deo insignitam Ecclesiam, utque fidem Calendario veteri adstruant, & Gregoriano detrahant; perinde ac si miraculum illud Sabbato Sancto juxta Calendarium ipsorum nequaquam contingeret, nisi Gregorianum falsum esset. A Græcis ad reliquos Orientales schismaticos vel hæreticos fraus hæc derivata. Nestorianos suos Adam noster ab errore abducere satagit in hæc verba: *Lumen verò, quod in Jerusalem lampadibus ostenditur, Patres Ecclesiæ magnæ Romanæ meritò affirmant falsum & apparens esse; quoniam lumen verum & naturale* (divinitùs immissum) *non eget materia ceræ, aut olei, ut illuminare possit*. Et infrà, *Et si lumen est, quare in ignem convertitur? Et si omne lumen mutatur & convertitur in lumen, ergo lumen non est, sed ignis est. Forte ne probi homines propter eorum opera bona igne induuntur?* (nam sæpè contingit, ut id lumen vestes aut barbam adstantium exurat). *O animi perculsio magna! quoniam aliquis homo ingreditur, portamque obserat, & ille homo Deum erat, ut super Sepulcrum sui filii lumen descendere faciat, & si ille homo non vult, qui mediatorem inter Deum & hominem facit, lumen non descendit &c.* Lege de putidissimo hoc Græ-

Græcorum commento Franciſcum Quareſmium in Eluc. Terræ Sanctæ.

Alteri *de Fide* Sermoni titulus eſt: *Sermo Adæ Archidiaconi Cameræ Patriarchalis Babylonis de Fide Catholica ad fratres ſuos Chaldæos*. Procemium, in quo agit de Primatu Sanctæ Apoſtolicæ Sedis, & de præeminentia auctoritatis & doctrinæ Summi Pontificis: & Capita ſex de unitate divinæ eſſentiæ, de Trinitate perſonarum divinarum, de generatione æterna Verbi Dei ex Deo Patre, de ſecunda generatione Filii æterni, qui incarnatus eſt & natus eſt iterùm cum carne, de diſtinctione recta perſonæ, de duabus voluntatibus & duabus operationibus in Chriſto. Opus ab Elia Patriarcha ejuſque Archiepiſcopis in Synodo Amidenſi recognitum, & approbatum die 9. Martii 1616. & ad Paulum V. tamquam fidei ſuæ teſſeram tranſmiſſum. Exſtat iterùm apud Strozam in *Synodalibus Chaldæorum* pag. 18.

Tertium inſcribit, *Sermonem contra hæreſes diſſentientes à veritate Eccleſiæ Catholicæ Romæ*, ubi Neſtorii præcipuè ac Theodori Mopſveſteni errores recenſet & impugnat. Eundem ſermonem Patriarcha & Epiſcopi Chaldæi in Synodo Amidenſi receperunt, & ſubſcriptionibus firmatum, ad Paulum V. die 15. Martii 1616. tranſmiſere: ut in Synodalibus Chaldæorum pag. 37. Initium, *Neſtorius ait, Jeſum Chriſtum eſſe hominem ſimplicem*: reſecto procemio, quod apud Strozam in priore Libello legitur.

CAPUT LII.

Gabriel Archiepiſcopus Chaldæus.

GABRIEL Haſan-Cephæ urbis, quæ & Heſno dicitur, Archiepiſcopus, unàcum præfato Elia Chaldæorum Patriarcha plurimum ſtudii contulit, ut nationem ſuam cum Sancta Romana Eccleſia conciliaret. Quamobrem legationem ad Paulum V. de qua ſuprà dictum eſt, communibus ſuffragiis decernunt, traditamque ab eodem Pontifice fidem in Synodo Amidenſi anno 1616. ejuratis Neſtorianis erroribus ampleсtuntur. I. Gabriel Epiſcopus Haſan-Cephæ.

Scripſit poſt abſolutam Synodum *Carmina duo* in laudem Pauli V. quæ interprete Iſaac Sciadrenſe Syriacè & Latinè prodierunt apud Strozam in Synodalibus Chaldæorum p. 54. exſtant autem ms. in Codice Collegii Urbani de Propaganda Fide, qui olim ad Ravennatenſe Maronitarum Collegium pertinuerat. Primùm Carmen incipit: ܠܫܡܫܐ ܕܒܪܩܝܥܗ II. Ejus Carmina.

ܘܠܙܝܘܐ ܕܟܠܗܝܢ ܟܢܘܫܬܐ

ܘܪܫܐ ܕܟܠܗܘܢ ܐܒܗܬܐ ܫܪܫܟ

ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܪܫܐ :

Solem qui eſt in firmamento Eccleſiæ, & ſplendorem omnium Congregationum, & caput omnium Patrum, Petrus te caput radicavit. Alterum:

ܠܫܡܫܐ ܡܫܡܠܝܐ ܕܒܢܘܗܪܗ

ܡܢܗܪ ܥܕܬܐ :

Soli perfecto, qui luce ſua Eccleſiam illuminat. Ingenioſum utriuſque artificium ibi deſcribitur: nimirùm primi Carminis verſus omnes incipiunt à litera *Scin* in medio, tamquam centrum in circulo poſita, &

in

in eandem pariter desinunt. Alterum constat quatuor strophis, quarum unaquæque ex sex composita est versibus; ita ut primus versus cujusque strophæ, sex contineat voces, quæ postmodùm initium præbent sequentibus versibus, eodem planè ordine, quo in primo jacent: Præterea unaquæque vox in suo loco principium est versus: sive vocem accipias in primo uniuscujusque strophæ versu, & ab ipso deorsum per lineam perpendicularem descendas: sive versus seriatim legas: & ambo sunt ejusdem sententiæ, ut patebit exordienti à secunda voce secundæ strophæ, & ita deinceps in sequentibus.

CAPUT LIII.

Georgius Amira Patriarcha Maronitarum.

I. Georgius Amira Patriarcha Maronitarum.

EORGIUS Amira, Michaelis Edenensis filius, Romam studiorum causâ anno 1583. in Collegium Maronitarum à Gregorio XIII. recens erectum profectus, emenso Philosophiæ ac Sacræ Theologiæ curriculo in patriam anno 1595. regressus est. Anno sequenti in Canubinensi Episcoporum Conventu, quem Sergius Risius Maronitarum Patriarcha, ut afflictos nationi suæ errores depelleret, jussû Clementis VIII. indixerat; magnam doctrinæ ac prudentiæ famam adeptus est. Quare à Josepho ejusdem Sergii nepote ac successore, èxeunte eodem anno Episcopus Edenensis consecratus, post obitum Joannis, qui Josephum Patriarcham exceperat, die 27. Decembris anni 1633. communibus Episcoporum suffragiis in Patriarcham eligitur, & ab Urbano VIII. anno 1635. die 3. Martii pallio & confirmatione donatur. Obiit die 29. Julii 1644. eodem die & anno, quo Urbanus VIII. in sepulcro Patriarcharum apud S. Marinam sepultus.

II. Ejus Opera.

Edidit Latino sermone *Grammaticam Linguæ Syriacæ*, Romæ apud Jacobum Lunam 1596. cujus abbreviatores fuerunt Petrus Metoscita, & Gabriel Avodius Hesronita, quorum Grammaticæ Syriacæ exstant in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Urbe, & in Collegio Urbano de Propaganda Fide. Eidem eruditissima Prolegomena præmittit, de ejusdem Linguæ *nominibus ac discrimine, de antiquitate, de dignitate ac præstantia, deque utilitate*: ubi contendit vir doctus, eam Linguarum omnium primam, Hebraicæ etiam matrem fuisse: cujus argumentis respondet Waltonus in Prolegom. ad Biblia Polyglott.

Scripsit etiam Arabico sermone *Librum de structura Ædificiorum*, rogante Facreddino Drusorum in Antilibano Duce: cujus meminit Stephanus Edenensis in Chronico ad annum 1644.

CAPUT LIV.

Isaac Sciadrensis Episcopus.

I. Isaac Sciadrensis, Episcopus Tripolis.

SAAC Sciadrensis, in Collegio Maronitarum de Urbe ab anno 1603. ad annum 1618. Latinis, Syriacis & Arabicis literis instructus, à Georgio Amira tunc Edenensi Episcopo anno 1619. minoribus Ordinibus initiatus, sequenti anno Sacerdos & Berytensis Ecclesiæ Archipresbyter constituitur, postquam uxorem ex Orientalium more duxisset: qua defuncta, anno 1629. die 25. Martii à Joanne Macluphio Patriarcha, Tripolis in Phœnicia Episcopus ordinatur, ut idem de seipso narrat in Præfatione

ad

ad Tractatum Theologicum in ms. Codice Collegii Urbani de Propaganda Fide.

II. Ejus Opera. Edidit Syro sermone *Grammaticam Linguæ Syriacæ*, Romæ in Collegio Maronitarum 1636. Item bina *Carmina* dodecasyllaba, ordine Alphabetico, in Urbanum VIII. Summum Pontificem, & in Joannem Macluphium Patriarcham Maronitarum: quæ exstant in ms. Codice Collegii Urb. de Propaganda Fide. Demùm Arabicè *Quæstiones Theologicas* per modum Interrogationis & Responsionis, de Opere sex dierum, de Paradiso terrestri, de Peccato originali, de Morte, de Limbo Patrum, de Paradiso & Inferno, de Purgatorio, de Resurrectione mortuorum, deque Judicio extremo. In eodem Cod. Urbano.

CAPUT LV.

Joseph Accurensis Maronitarum Patriarcha.

I. Josephi Accurensis Patriarchæ Maronitarum scripta.

OSEPH, Petri Accurensis Episcopi filius, de domo Alipia ܒܝܬ ܥܠܝܦܝܐ : à Joanne Macluphio Patriarcha anno 1626. Episcopus Sidoniensis factus, insigne Sanctimonialium in Chosroëne in loco, quem Haras dicunt, Cœnobium erexit. Anno 1644. die 15. Augusti Georgio Amiræ Patriarcha substituitur. Obiit die 3. Novembris 1647. ætatis anno quarto suprà septuagesimum. Edidit Syriacè *Grammaticam*, quæ Romæ Typis Sacræ Congreg. de Propag. Fide excusa est anno 1645. & Arabicè *Carmina* diversa, quorum præcipuum locum occupat quod de Maronitis & Melchitis, deque Calendarii restitutione adversùs Orientalium calumnias scripsit. Amplum fragmentum profert Stephanus Edenensis in Vindiciis Maronitarum lib. 1. cap. 9. ubi confirmat quæ suprà de bello Maronitas inter & Melchitas orto notavi p. 504. in hæc verba:

ܢܦܩܘ ܡܢ ܐܣܛܢܛܝܢܘܦܠܝ ܡܕܝܢܬܐ :
ܥܡ ܟܢܫܗ ܐܟܚܕܐ ܘܡܠܟܝܐ :
ܘܒܥܠܕܒܒܐ ܘܒܫܐܕܐ
ܡܬܚܝܠܝܢ : ܘܫܠܝܦܐ ܣܦܣܝܪܐ
ܥܠ ܡܪܘܢܝܐ . ܫܒܩܘ ܡܢ
ܡܪܘܢ ܘܐܙܠܘ : ܘܠܡܠܟܝܐ ܫܡܥܘ
ܘܐܝܬ ܡܢܗܘܢ : ܘܠܐ ܦܠܓܘ ܡܢ
ܡܠܟܐ ܐܦܢ : ܘܣܝܦܐ ܥܠ
ܨܘܪܝܗܘܢ . ܘܐܚܪܢܐ ܡܢ ܕܚܠܬܐ
ܡܫܬܥܒܕܝܢ : ܠܡܠܟܝܐ ܫܡܥܘ :
ܘܩܪܒܐ ܘܐܫܬܡܠܝ : ܘܠܡܣܥܘܕ
ܗܘ ܐܝܟ ܕܢܚܬ : ܘܠܪܘܫܢܐ
ܥܡ ܗܘ ܕܩܪܒܐ . ܒܐܡܝܘܢ
ܐܬܢܨܚ ܗܘ ܐܝܟܢ : ܘܐܣܛܪܛܓܐ
ܒܥܡܐ ܡܪܘܢܝܐ : ܘܠܪܗܘܡ
ܡܠܟܐ ܡܘܪܝܩܝ ܐܝܟܢܐ :
ܥܕܬܐ ܠܗܢܐ ܝܘܡܢܐ .

Ex urbe Constantinopoli castra moverunt (Mauricius & Marcianus) *uno animo cum turba inimicorum & dæmonum. Stricti in Maronitas enses. Marone deserto, Melchitis obsequuti sunt. Quidam dicto audientes fuere, neque refragati sunt, etsi ensis cervicibus eorum immineret. Alii timore perculsi, Melchitis obtemperarunt. Continuatum est bellum, donec Dux Masud descendit cum Principibus. In Amiuno exercitus signa contulere. Melchitarum strages fuit. Duces in Amiuno conciderunt, & à Maronis populo victoria stetit. Romæi autem Mauricio ædificavere templum ad hanc diem celebre.* Hæc ille. Pergit varios Melchitarum errores recensens, ac præsertim quoad Calendarium, cujus correctionem à Gregorio XIII. factam, primus in Oriente suscepit Joseph Rifius Maronitarum Pa-

Patriarcha anno 1606. & Maronitis suis servandam tradidit, ut refert Edenensis in Chronico ad prædictum annum.

CAPUT ULTIMUM.

Abgarus Rex, & Archelaus Episcopus.

T Abgari & Archelai mentionem prætermiserim & contra rationem temporis in calcem operis rejecerim, eo factum est, quod de Abgari quidem Epistola diversa esse Eruditorum judicia non ignorarem, ejusque γνησιότητα in dubium revocari; Archelai verò Disputationem ejus nomine non posse certò inscribi.

I. Abgari Edessæ Toparchæ Epistola ad Christum.

Abgari Edessæ Toparchæ Epistolam ad Christum Dominum ex ipsis Edessenorum tabulariis descriptam & è sermone Syriaco in Græcum translatam exhibet Eusebius histor. Ecclesiast. lib. 1. cap. 13. ejusque meminit S. Ephræm in Testamento, & S. Jacobus Sarugensis Homil. de Thaddæo Apostolo & Abgaro Rege, ut alios Auctores taceam, quos citat Gulielmus Cave tom. 1. histor. liter. pag. 2. Nam licet Docti viri suppositionis arguant eam, quam Christus Dominus apud eundem Eusebium ad Abgarum misisse dicitur, Epistolam, (quia nimirùm, ut inquit Bellarminus de Scriptoribus Ecclesiasticis, ea Epistola nunquam fuit admissa ab Ecclesia inter Scripturas Canonicas, inter quas sine dubio admissa fuisset, si ab ipso Domino scriptam fuisse constaret;) Abgarianam tamen nullo νοθεύσεως vitio laborare, mihi persuadeo, tùm quia nulla est ratio, quæ contrarium suadeat; tùm quia Abgarus legationem ad Christum misit ex omnium Syrorum Patrum sententia, à Græcis etiam Latinisque Scriptoribus confirmata: cui & Epistolam eum adjunxisse, ex communi hominum more haud improbabile est. Sed & Christi ad Abgarum Epistolam synceram esse ac genuinam, non contemnendis argumentis probat Cave loc. cit. videlicet, quia nullum in toto Epistolæ contextu apparet fraudis vel suppositionis vestigium, nihil quod Domini nostri sapientiæ, bonitati, dignitati non apprimè conveniat: quia rursùs magnum apud doctos pondus habere debet summa Eusebii fides & auctoritas, qui eandem Epistolam ex Archivis Edessenis descripsit; & quum nec ipse facilè falli potuerit, neque nobis fucum facere voluisse censendus erit: quia demùm Eusebio fidem adstruit S. Ephræm ipse Syrus & in Syrorum scriptis versatissimus, & quod propiùs adhuc, Diaconus Edessenus, cujus verba ex Testamento apud Vossium tom. 3. Gulielmus producit. Verùm hæc omnia argumenta rationem doctissimi Bellarmini non superant. Quare eruditos viros conciliari posse existimo, si dixero Epistolam illam non propria quidem Christi Domini manu exaratam, aut eo dictante ab alio conscriptam fuisse, sed ex sanctissimo ejusdem ore, ut & cæteri qui in Evangeliis exstant sermones, ab Edesseno legato Jerosolymæ exceptam, mox eodem legato ad Abgarum reverso, Edessæ renunciatam, demùm à Notariis post Thaddæi adventum & Abgari conversionem in Acta publica relatam, præmissa eidem Abgari ipsius Epistola, cujus exemplar in Archivo Edesseno adhuc exstabat. Hinc Christus Dominus non alia ratione ejus Epistolæ auctor dici debet, quàm Sermonum Evangelicorum, quos proprio quidem ore protulit, literis tamen nequaquam ipse mandavit, ut & de Canticis Beatæ Virginis Mariæ, Zachariæ & Simeonis Bellarminus lib. cit. notavit, quæ non ab his, sed à S. Luca scriptis mandata sunt. At quia non à Canonico Scriptore ejus ad Abgarum verba relata sunt & scripto commendata,

data, Canonicam auctoritatem habere non possunt. Demùm de Actis Edessenis, quæ ab Eusebio referuntur, hæc laudatus Cave: *Epistolæ & Acta Edessena mihi non pari nituntur auctoritate; Acta quippè post Christi demùm ascensum confecta sunt; idque forsan à Notariis, qui rem, quam auditu acceperant, parùm accuratè intelligebant, saltem facilè hallucinari poterant; quique non nisi summa orationis Thaddæanæ capita nobis exhibent; quo verò sensu ea tradiderit, non exponunt.* Ubi loquitur Auctor de descensu Christi ad Inferos, quem Thaddæus in iis Actis confitetur.

II. Archelai Cascaræ in Mesopotamia Episcopi Disputatio cum Manete, & Epistola ad Diodorum.

Archelaus anno Christi 277. Manetem hæresiarcham ex Persarum finibus erumpentem docta Disputatione coercuit. *Mesopotamiæ Episcopum* vocat S. Hieronymus in Catalog. cap. 72. Locum Episcopatus designant S. Epiphanius hæref. 66. Socrates lib. I. hist. Ecclef. cap. 22. & Photius lib. I. adversus Manichæos: videlicet, *Cascar*, vel *Carchar* indeclinabiliter, aut singulari vel plurali numero *Cascara*, & *Carchara*, quæ urbs in Mesopotamiæ finibus sita. ܟܫܟܪ *Cascar* malunt Syri antiquiores: ܓܪܓܪ *Gargar*, seù ܟܪܟܪ *Carcar*, vel ܟܪܟܐ *Carcha* recentiores. Ejus urbis Episcopus Abdas laudatur in Actis Martyrum Orientalium, quorum Epitomen suprà retuli pag. 192. In Pontificali Chaldæorum primus Diœcceseos Patriarchalis Episcopus & Patriarchæ ipsius post obitum vicarius appellatur in hæc verba: ܗܝܕܝܢ ܡܩܪܒܝܢ ܠܟܠܗܘܢ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܟܫܟܪ ܚܣܝܐ ܩܕܝܫܐ:
ܗܘܝܘ ܓܝܪ ܕܪܫܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܐܦܪܟܝܐ ܪܒܬܐ ܦܛܪܝܪܟܝܬܐ ܘܗܘܝܘ
ܓܝܪ ܝܡܝܢܐ ܕܦܛܪܝܪܟܐ ܘܢܛܘܪ
ܟܘܪܣܝܐ ܡܢ ܒܬܪ ܡܘܬܗ:
Tunc (postquam scilicet Patriarcha diem suum obiit) *mittunt ad Episcopum Cascar, si in vivis est: ipse enim princeps est Episcoporum magnæ Patriarchalis Provinciæ, & dexteram Patriarchæ tenet, & custos illius sedis post ejus obitum.* Hæc eò notavi, quia Cl. Vir Laurentius Alexander Zacagnius Bibliothecæ noster olim Præfectus in Præfatione ad *Collectanea Monumentorum Veterum Ecclesiæ Græcæ & Latinæ*, & in notis ad Disputationem Archelai nostri, contendit, hunc non Cascaræ aut Carcharæ, quam modo diximus, sed *Carrhæ*, seù *Carrharum*, vel *Haran* in Mesopotamia Episcopum fuisse: idque ex eo conjicit, quia in Actis illius Disputationis cap. 3. *Carrha* disertè nominatur: additque, *Carcharam, vel Carchar in eisdem Actis & apud Epiphanium scriptum fuisse, librariorum forsitan errore, vel quod vulgari indigenarum lingua* (urbs Haran) *ita nuncuparetur*. Verùm librariorum potiùs errore in unico illo Actorum loco *Carrha* scriptum dicendum est, quàm *Cascar*, vel *Carchar* initio Actorum, & apud clarissimos Scriptores Epiphanium, Socratem, & Photium, qui certè Carrhas, seù Haran celeberrimam Mesopotamiæ urbem, *Carcharam*, vel *Cascaram* nunquam appellassent. Exstat Archelai *Disputatio* cum Manete hæresiarcha, Syro sermone ab eodem habita, & in Græcum olim translata. Item *Epistola* ad Diodorum Manetis audacia conturbatum ipsumque Archelaum consulentem. Latinè ex antiqua versione amplum Disputationis fragmentum unàcum integra ad Diodorum Epistola edidit ex ms. Cod. Bibliothecæ Ambrosianæ Henricus Valesius ad calcem Annot. in Socrat. & Sozom. Auctiorem ex Vaticano Casinensis Codicis apographo editionem curavit laudatus Zacagnius anno 1698. quam tamen adhuc mancam esse & imperfectam fatetur in Præfatione. Disputationis verò Scriptorem non Archelaum nostrum, ut vulgò existimatur, sed Hegemonium fuisse, affir-

affirmat Photius in Biblioth. Codice 85. ubi de libris Heracliani Chalcedonensis Episcopi adversùs Manichæos: *Evertit*, inquit, *Heraclianus id quod Manichæi appellant Evangelium*, & *Giganteum librum*, *atque Thesauros*. *Recenset insuper eos*, *qui ante se in Manichæorum impietatem calamum strinxerunt*, *Hegemonium nimirùm*, *qui Disputationem Archelai adversùs ipsum Manetem perscripsit* &c. Quæ verba licet clara sint & perspicua, non tamen videtur assequutus Gulielmus Cave, dum ait loc. cit. *Photius Cod.* 85. *testatur Hegemonium quendam Disputationem Archelai adversùs Manetem perscripsisse*. *An verò Archelaus Hegemonii etiam nomen habuerit*, *vel an diversum à nostro opus fuerit*, *nodum solvant alii*. Nullus in iis verbis nodus. Archelaus Disputationem fecit, & Hegemonius literis consignavit.

FINIS.

ADDENDA, ET CORRIGENDA.

PAgina 15. *columna* 1. *post lineam* 36. *adde*. Sed quum Chaldæi & Aſſyrii, qualis certè erat Jabachues ejuſque laudator Hebedjeſu Sobenſis, ſeipſos quidem *Orientales* vulgò appellare ſoleant, Meſopotamenos verò & Syros *Occidentales*, uti ex Arabicis & Syriacis Abulpharagii ſeù Barhebræi operibus notiſſimum eſt; per *Papam Occidentis* Antiochenum potiùs Patriarcham hoc loco deſignari exiſtimo. Alludit enim Sobenſis per ea verba, ut modò ajebam, ad Canonem Nicænum Arabicum, quem ſuprà retuli pag. 9. ubi S. Euſtathius, qui tùm Antiochenam Sedem regebat, rogatu Nicænorum Patrum conſenſiſſe dicitur, ut Epiſcopus Seleuciæ Primatiali honore decoratus, Aſſyriis, Chaldæis & Perſis Chriſtianis præeſſet, eiſque Metropolitas conſecraret, *ne Orientales*, ut in laudato Canone dicitur, *Patriarcham Antiochiæ ob neceſſitates ſuas conſulentes, aut ab eodem in patriam remeantes, ullum detrimentum patiantur, neve Ethnici* (Perſarum nempè Rex & Satrapæ) *occaſionem inveniant nocendi eis*, ceù rebellibus, & qui à Perſarum ditione ad Romana caſtra transfugerent. Ad eum igitur, hoc eſt, ad S. Euſtathium, tamquam ad proprium Patriarcham ſcripſit, ut opinor, Jabachues Chaldæus, fortaſsè gentilium ſuorum nomine rogans, ut Chriſtianorum, qui in ditione Perſarum degebant, commiſeratione motus, Primatem eis ordinari permitteret, qui cunctas eorum neceſſitates, Patriarcharum inſtar, ſublevaret.

Pag. 19. *col*. 1. *à lin*. 20. *uſque ad lin*. 29. *dele*: *ſcilicet ab iis verbis*: Is nimirùm, qui è monacho ad Epiſcopatum urbis Telæ ſeù Conſtantinæ &c. *uſque ad* ann. Græcorum 814. Chriſti 503. Nam Theodoretus, qui vitam Baradati deſcribit in Philoth. cap. 79. Hiſtoriam ſuam Religioſam terminavit circa annum Chriſti 444. ut oſtendit Pagius num. 14. Si igitur anno 444. Baradatus jam ſenex erat, fieri nequaquam poteſt, ut is eſſet, qui Eccleſiam Telæ ſeù Conſtantinæ in Meſopotamia anno Græcorum 814. Chriſti 503. regebat. Quidquod Baradatum illum ab omnibus quidem Scriptoribus ſanctiſſimum monachum appellari video; à nemine Epiſcopum.

Pag. 22. *col*. 2. *poſt lin*. 49. *adde*. Hæc ſcribebam, quum Armenorum quorundam teſtatione hìc in Urbe accepi, Venetiis in Hoſpitio Monachorum S. Antonii ejuſdem nationis præclarum Codicem exſtare Armeno ſermone exaratum, in quo plures Jacobi Niſibitæ Tractatus ad S. Gregorium Armeniæ Illuminatorem ſcripti legerentur. Itaque Reverendiſſimum Petrum Mechitar eorundem Monachorum Abbatem, virum pietate & doctrina inſignem mihique amiciſſimum, per literas rogavi, ut eum Codicem à quopiam erudito monacho deſcribi & ad Vaticanam Bibliothecam tranſmitti curaret. Hæc eo continentur. *S. Gregorii Illuminatoris Epiſtola ad S. Jacobum Niſibis Epiſcopum*. Rogat, ut Tractatum ſibi perſcribat de iis quæ mox recenſebo. *S. Jacobi Reſponſio ad S. Gregorium*. Tranſmittit ei ſequentem Tractatum in Capita 18. diviſum: videlicet. 1. *de Fide*. 2. *de Caritate*. 3. *de Jejunio*. 4. *de Oratione*. 5. *de Pugna ſpirituali*. 6. *de Pietate*. 7. *de Pœnitentia*. 8. *de Reſurrectione mortuorum*. 9. *de Humilitate*. 10. *de Paſtorum officiis*. 11. *de Circumciſione adversùs Judæos*. 12. *de Sabbato adversùs eoſdem*. 13. *de delectu ciborum*. 14. *de Paſchate*. 15. *de Gentium electione*, & *Judæorum reprobatione*. 16. *Chri-*

ſtum

sium esse Filium Dei. 17. *de Virginitate & castitate, adversùs Judæos.* 18. *Adversùs Judæos, qui Messiam expectant, ut eorum dispersionem colligat.* Demùm, *Epistola ejusdem S. Jacobi ad Episcopos, Presbyteros, & Diaconos Seleuciæ & Ctesiphontis, de dissensionibus & contradictionibus, quæ ex superbia oriuntur, deque ambitione.* Ubi tangit Schisma, quod in Assyria propter Papam Aghæi filium Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopum obortum est, de quo suprà in Vita S. Millesii dixi pag. 186. Et hæc quidem Jacobi opera genuina esse, facilè mihi persuadeo, tùm quia quæstiones eorum dumtaxat temporum proprias continent; tùm etiam quia eorum pleraque à Gennadio indicantur; tùm demùm quia illud schisma, de quo Jacobus in Epistola ad Clerum Seleuciæ & Ctesiphontis loquitur, sub ejusdem Jacobi ævum contigit, uti ex laudata S. Millesii vita colligitur, in qua Millesius dicitur Jacobum nostrum Nisibi prius consuluisse, quàm ad Synodum illam in causa Papæ Seleuciensis habitam se conferret.

Pag. 117. *col.* 2. *lin.* 14. *post ea verba*, damnatus fuit in Synodo sub Menna, *dele sequentia, & hæc substitue.* Antiquiorem isto Zoaram, eumque martyrem celebrant Syri, cujus Templi in urbe Amida meminit Zacharias Meletinensis in Chronico Syriaco Vatic. ad ann. Christi 503. quo ea urbs à Persis capta est. Ejusdem mentionem facit & Dionysius Patriarcha in Chronico fol. 124. *& reliqua, ut ibi.* Nam Templum illud non Zoaræ hæretico, qui circa annum 530. vivebat, dicatum fuit, sed martyri, cujus nomini inscriptum erat jam ab anno 503.

Pag. 155. *col.* 1. *lin.* 47. *post ea verba*, Metebinos, vel Metebonos nusquam hactenus in monumentis Syrorum legimus: *adde*, nisi dicamus, id non urbis, aut loci, sed professionis monasticæ nomen esse, derivatum à voce Syriaca ܡܬܒܢܢܐ *Methajona*, contemplator: quod etymon huic sermoni de virtutibus & vitiis ad monachos scripto apprimè videtur convenire.

Pag. 192. *adde hanc notam ad vocem Masebdanum, quæ legitur col.* 1. *lin.* 15. *Masendanum* malè vertit Pocockius in histor. Dynast. ad annum Hegiræ 165. sub Al-mohdio Calipha, & alibi non semel.

Pag. 202. *col.* 2. *lin.* 22. *dele ab iis verbis*, & quidem Ibam &c. *& hæc substitue.* Et quidem Ibam ineunte anno Christi 457. in vivis fuisse, colligitur ex Tom. IV. Conc. p. 861. ubi inter illos Episcopos recensetur, quos Leo Imperator per Epistolam Encyclicam de Concilio Chalcedonensi deque ordinatione Timothei Æluri consuluisse dicitur. Vide Baluzium to. 1. p. 1423. Non enim Ibas cum aliis Episcopis subscripsit precibus Leoni Imperatori missis pro Concilii Chalcedonensis confirmatione, ut ibi scripsi, sed Leo Imp. ad Ibam scripsit, ut modò ajebam. In errorem me induxit Pagius, qui hæc de Iba ad annum 451. num. 53. *In Synodo postea Chalcedonensi Ibas in eam Sedem restitutus, eam obtinuit usque ad annum 457. quo cum aliis Episcopis subscripsit precibus Leoni Imp. missis pro Concilii Chalcedonensis confirmatione, ut legitur Tom. IV. Concil. pag.* 861. At ibi non legitur, Ibam preces ad Leonem Imp. misisse, aut iis subscripsisse, sed Leonem ad Ibam dedisse celeberrimas illas circulares literas Evagrio & aliis Scriptoribus memoratas: quibus tamen ille morte præventus subscribere non potuit, sed Nonnus Ibæ successor iis subscripsit.

Pag. 233. *col.* 1. *lin.* 35. *ante ea verba*, Hactenus in Cod. Nitr. V. *adde.* Exstat & Isaaci Carmen heptasyllabum in SS. Sergium & Bacchum ad calcem Codicis Nitriensis V. acephalum tamen, & cujus vix pauci aliquot versus legi queant.

Pag. 234. *col.* 2. *ad calcem adde.* Quinque Isaaci Sermones de Incarnatione laudat Stephanus Edenensis

in

in Vindiciis Maronitarum lib. 3. in Responſ. ad Object. 3. de duabus Christi voluntatibus, ubi hæc habet verba: قال مار اسحق تلميذ افرام في محاورته
للذين بلبلوا طبايع الرب هكذا يقول في
الميمر الذي بدوه :
ܐܦܢ ܡܪܝ ܡܪܚܘܬܐ ܗܝ :
وهذا الميمر مع اربعة اخر عن تجسد الرب
وطبيعتيه من قول مار اسحق المذكور قد
الحقهم الشدياق عيسى ابن القس يوسف الحقلاني
في مدخل سنة الف وخمسماية مسيحية الى رسالة
يوحنا مارون في طبيعتي الرب . والكتاب هو
عندنا بسيدة قنوبين . وتجدها ايضا بين الميامر
التي كانوا اباونا المتقدمين يقرونها في مدا السنة
ونسختها في سيدة حوقا على رق بخط
اسطرنكالي في العدد اثنين وخمسين :
ܐܠܗܐ ܟܝܢܢ ܠܒܫ : ܡܢ
ܟܪܣܐ ܕܐܟܘܬܢ ܢܦܩ :

Mar Iſaac, Ephræmi diſcipulus (qua ratione dixi pag. 208.) *contra confundentes Domini naturas diſputans, ſic loquitur in eo Sermone, cujus initium*, Quamquam, Domine, audacia ſit, *quemque cum aliis quatuor de Incarnatione & duabus Domini naturis ejuſdem Iſaaci operibus Subdiaconus Eſau filius Joſephi Ecchellenſis Presbyteri ſub initium anni Chriſti 1500. exſcripſit, & Epiſtolæ Joannis Maronis de duabus Domini naturis adjecit: quem librum habemus penes nos in S. Maria in Canobin: Hi autem ſermones cum reliquis à majoribus noſtris pro temporibus anni legi ſolebant, quorum exemplar in cœnobio S. Mariæ in Hauca in membrana charactere ſtrongbilo num. 52. reperies.* Deus ſe noſtro corpore induit: ex ventre, noſtri inſtar, prodiit &c.

Pag. 334. *col.* 2. *lin.* 4. *delenda ea verba*: definit in hæc verba, & conſtituta fuit Eccleſia &c. *& horum loco dicendum*: mutilus in fine. Non enim ſextus de Moyſe ſermo in ea verba definit, ſed quintus, qui de Moyſe & Amalec inſcribitur, ut liquet ex Cod. Nitr. V.

Pag. 360. *col.* 2. *lin.* 7. *ad vocem* Euzeliæ, *hanc Notam appone*: Rectiùs Auzalitarum. Eſt enim *Auzal* urbs in Arabia Felice juxta mare Rubrum, quæ *Auzara* dicitur Plinio hiſt. natur. lib. 12. cap. 16. *Auzal*, ſeù ut vertit Latinus Vulgatæ Interpres Gen. 10. v. 27. *Uzal* Jectanis filius ei nomen dedit. Arabes hodie صنعا *Sanaa* appellant. Vide Sam. Bochart. lib. 1. cap. 21.

Pag. 364. *in fine primæ Notæ*, dilectioni tuæ, *adde*. Inſuper corrigendus amanuenſis, qui Acta Arethæ & Sociorum Martyrum ex Metaphraſte deſcripſit Codice Græco 1. pag. 180. ubi id factum narratur *anno Juſtini* 5. *Indictione* 2. Pro anno 5. Juſtini ſubſtitui debet *annus* 7. in quem *Indictione* 2. incidit, ut diſertè habetur in altero Codice Græco.

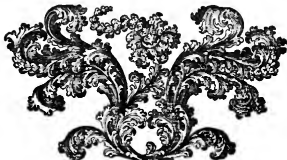
Pag. 384. *in* 2. *Not. col.* 2. *lin.* 14. *poſt ea verba*, Regem Suachinorum, *delenda quæ ſequuntur*, fortaſsè Nubiæ aut Homeritarum, unde in Æthiopiam aditus ex Ægypto, & *hæc intra parentheſim ſubſtituenda.* (Sycominum appellat Philoſtratus in vita Apollonii Tyanei,ubi, *Ægyptus*, inquit, *Æthiopiaque terminatur*. Vide Photium in Biblioth. Codice 241.

Pag. 424. *col.* 2. *num.* 19. *poſt ea verba*. Adæus Edeſſam ingreſſus die 28. Auguſti anno 844. obiit ann. 852. *adde hæc*. Amazonius appellatur in ſubſcriptionibus Patrum Quintæ Synodi, cui & complures Syri Epiſcopi ſubſcripſiſſe dicuntur; videlicet, Amazonius Epiſcopus Edeſſenorum, Cyriacus Amidenorum, Theodoſius Hierapolitanorum, Abrahamus Sergiopolis, Thomas Circeſii, Sergius Hymereorum, Theodorus Ingilon urbis, Julianus Zeugmatis, Julianus Betnon, hoc eſt Batnarum, & Paulus Anchiali.

Pag. 430. *col.* 1. *lin.* 9. *ante numerum* 3. *hæc adde*. Sigebertus Gemblacenſis in catalogo cap. 47. ad annum 470. Sixtum Epiſcopum his verbis memorat: *Sixtus Epiſcopus ſcripſit*

psit Librum de vita hominis perfecta. Tres Xysti Papæ sermones (*de divitiis, de malis doctoribus & operibus fidei, & de castitate*) edidit Jacobus Salvator Solanius in Biblioth. Parisiens. tom. 5. pag. 782. Nihil in iis esse, quod cum operibus Xysti nostri conveniat, collatione facta didici. Sed & eos Sermones Xysto Papæ falsò tribui, jam observarunt Viri docti.

Pag. 495. col. 1. ad calcem adde. De Chrismate Carmen dodecasyllabum, cujus initium: ܡܘܪܘܢ ܕܟܝܐ ܕܡܠܐ ܠܥܕܬܐ ܒܪܝܚܐ ܒܣܝܡܐ: *Purum Chrisma, quod suavi odore Ecclesiam replevit*. Exstat Codice Nitr. V. fol. 452. licet Jacobo Sarugensi perperàm tribuitur Cod. Syriaco VIII. fol. 246. ut notavi p. 332.

INDEX

INDEX
CODICUM MSS.
QUOS
CLEMENS XI. PONT. MAX.
Bibliothecæ Vaticanæ addixit.

CODICES NITRIENSES.

Omnes Syriaci, præter Codicem vigesimum, qui Arabicus est.

I.

Quatuor Evangelia Syriacè exarata in urbe Edessa in Mesopotamia, mense Junio anni Græcorum 859. *Christi* 548. cura & sollicitudine Eusebii, pro Monasterio S. Thomæ, sub Abbate Sergio, & Presbyteris Moyse, Sergio atque Sodale, & Archidiacono Isaia: Assuta & compacta primùm mense Augusto anni Græcorum 1029. *Christi* 718. sub Patriarcha Elia, dum Uremam Castrum ad ripam Euphratis situm, in quo Codex iste asservabatur, unàcum reliquis Castris in Mesopotamia sitis tertiùm visitaret, à Presbytero Barhadbesciaba ejusdem Patriarchæ Eliæ Syncello. Iterùm assuta & compacta sub Patriarcha Athanasio Eliæ Discipulo ac successore à Syncellis ac Presbyteris Bar-hadbesciaba & Sergio anno Græcorum 1039. *Christi* 728. Demùm in Scetensi S. Mariæ Syrorum Monasterio, quò Codex è Mesopotamia translatus fuerat, à Denha ex monte Edessæ anno Græcorum 1391. *Christi* 1081. sub Abbate Gabriele, & sub altero Gabriele Baxarumensi. *Quæ omnia initio & ad calcem ejusdem Codicis adnotantur*.

Codex in foliis membranaceis 204. Chaldaicis, seù Estranghelis, ut vocant, hoc est, στρογγύλοις, sivè rotundis, vetustissimisque Syrorum characteribus nitidissimè exaratus. In margine numerantur sectiones Eusebianæ, cum reductione earundem ad decem illos celeberrimos Canones, de quibus vide in Prolegomenis ad Biblia Polyglotta. Ad calcem verò marginis studiosissimè confecta est Harmonia Evangelica, seù Concordia Evangelistarum ex mente Eusebii Pamphili Cæsareensis, positis primùm Evangelistæ, cujus ibi Evangelium describitur, sectionibus, seù potiùs Versiculis; deinde indicatis aliorum Evangelistarum, in quibus cum illis concordant, locis.

II.

Quatuor Evangelia Syriacè scripta à Joanne in castro Urema sub Theodoro Episcopo, mense Septembri, anno Græcorum 1047. *Christi* 736. Visa,& emendata à Georgio Episcopo: quæ olim pertinuerant ad Abraham Episcopum Hadetensem: deinde ad Lazarum Presbyterum & Monachum Tur-Abdinensem, ex oppido Beth-Manhem, qui mense Julio, die 8. anni Græcorum 1522. (*Christi* 1211.) hunc Codicem assuit, compegit, cooperuitque, & auro argentoque ornatum dono dedit Scetensi Syrorum Monasterio, ut liquet ex annotatione Joannis Episcopi Damasceni, qui à Joanne Antiocheno Jacobitarum Patriarcha ad Joannem Coptorum Alexandrinum in Ægyptum allegatus fuerat, unàcum Abraham Abbate Daximatensi, & Cyrio Lazari Monachi ex sorore nepote.

In foliis membranaceis 338. Chaldaico, seù Estranghelo charactere exaratus. In prioribus quatuor ejusdem foliis præ-

præfigitur Index Lectionum per anni circulum. Notatur in margine distinctio Evangeliorum in versiculos, seu parvas sectiones, quæ in Matthæo numerantur 426. in Marco 209. in Luca 402. in Joanne 271. Et sub unaquaque Sectione numerus Canonum, ad quos illa reducitur; ut hinc pateat, versiculos Eusebii Cæsareensis alios esse apud Syros ab iis, qui in manuscriptis Græcis & Ægyptiacis cernuntur. Ad calcem singulorum ferè foliorum accuratè descripta est Harmonia Evangelistarum, in qua concordantes inter se Versiculi per literas numerales indicantur. Prætereà recentiori manu, quæ videtur esse Lazari Monachi, adjunctus in margine legitur numerus Sectionum, seu Capitum, ut vocant, majorum, quæ in Matthæo in margine sunt 73. in corpore 9. omnes simul 82. In Marco in margine 37. in corpore 6. summatim 43. In Luca in margine 70, in corpore 5. summatim 75. In Joanne in margine 39. in corpore 8. summatim 47. Lectiones verò, quæ in corpore eadem qua Codex manu exaratæ sunt, in Matthæo numerantur 22. in Marco 2. in Luca 14. in Joanne 11. Quæ autem ad marginem recentiori manu aote annum Christi 1211. adnotatæ sunt, in Matthæo 63. in Marco 42. in Luca 64. in Joanne 43. In quibus quum Severi Patriarchæ Antiocheni mentio fiat fol. 302. palàm fit, scriptorem earumdem Jacobitica hæresi infectum fuisse. In fine uniuscujusque Evangelii tàm in hoc, quam in priori Nitriensi Codice, diligenter adnotatur, quo quisque Evangelista sermone primùm conscripserit: nimirùm, Matthæus Hebraicè in Palæstina, Marcus Latinè Romæ, Lucas Græcè Alexandriæ, Joannes item Græcè Ephesi.

III.

Ordo Missæ Syriacæ, juxta Ritum Jacobitarum.

Dionysii Barsalibæi Episcopi Amidæ Precationes duæ, quæ recitantur à Jacobitis ante Orationem Dominicam, dum Hostia frangitur.

Proœmia, & *Lectiones* ex Apostolo & Evangelio per annum.

Dionysii Barsalibæi Orationes duæ, quæ à Jacobitis in Missa recitantur Feria v. & Sabbato Majoris Hebdomadæ, loco Orationis, quæ pro Pace appellatur.

Anaphora, seu *Liturgia Jacobi* Fratris Domini. *Ignatii* Patriarchæ, qui & Joseph Bar-Vahib Mardenus. *Joannis* Patriarchæ, qui & Bar-Maadani. *Gregorii* Catholici, hoc est, Primaris Orientis, qui & Abulpharagius, seu Barhebræus. *Gregorii* Theologi Episcopi Nazianzeni. *Clementis* Romani. *Michaelis* Patriarchæ Antiocheni. *Anthimi* Patriarchæ Alexandrini. *Cælestini* Papæ. *Jacobi Baradæi*, seu Zanzali. *Jacobi* Episcopi Sarugensis. *Jacobi* Episcopi Edesseni. *Dionysii* Barsalibæi Episcopi Amidæ. *Ignatii* Theophori Antiocheni Episcopi. *Cyrilli* Alexandrini. *Philoxeni*, seu Xenajæ, Episcopi Mabugensis, hoc est, Hierapolitani. *Duodecim Apostolorum*, quæ S. Lucæ Evangelistæ inscribitur. *Petri* Apostolorum Principis. *Joannis* Evangelistæ. *Marci* Evangelistæ. *Joannis* Chrysostomi. *Matthæi* Pastoris. *Joannis* Episcopi Haran, Chaburæ, & Nisibis. *Xysti* Papæ.

Dionysii Barsalibæi altera Anaphora.

Clausula, & *Benedictiones* in fine Missæ.

Anaphora S. Petri Principis Apostolorum, quæ major appellatur.

In 4. Bombycin. exaratus in Scetensi S. Mariæ Syrorum Monasterio à Jacobo Abdallæ Syro anno Græcorum 1793. (Christi 1482.) & ab eodem amanuensi eidem Monasterio dono oblatus, uti ad calcem adnotatur: quam donationem die 13. Martii anni Græcorum 1827. proprio chirographo confirmavit Gregorius Jerosolymæ Episcopus Jacobita sub Severo, qui & Cyriacus, præfati Monasterii Abbate, uti initio ejusdem Codicis legitur. Constat foliis 293.

IV.

Dionysii Barsalibæi Orationes duæ, quæ à Jacobitis loco Orationis pro Pace in Missa recitantur Feria v. & Sabbato Majoris Hebdomadæ.

Anaphora Jacobi Apostoli fratris Domini.

Preces diversæ, quas Proœmia vocant, & *Lectiones* ex Evangelio in Missa recitandæ.

Anaphora Ignatii Patriarchæ, qui & Joseph Bar-Vahib Mardenus. *Joannis* Patriarchæ, qui & Bar-Maadani. *Dioscori* Alexandrini. *Cyrilli* Alexandrini. *Marci* Evangelistæ. *Joannis* Patriarchæ, qui & Ananias Xenajas. *Ignatii* Theophori. *Joannis* Chrysostomi. *Marutha* Tagritensis. *Jacobi* Edesseni, qui & Commentator Librorum. *Petri* Principis Apostolorum: quæ major appellatur. *Philoxeni*, seu Xenajæ, Mabugensis. *Gregorii* Theologi. *Basilii*, seu Philoxeni Episcopi Bagdadensis.

densis, qui & Lazarus Bar-Sabra. *Clausulæ*, & Benedictiones in fine Missæ recitandæ.

Proœmia, & Lectiones ex Evangelio.

In 4. Bombyciu. 251. Codex scriptus ab Abraham Monacho in Monasterio Sanctæ Mariæ Syrorum in deserto Scetes, quod Sciahit, hoc est, trutinam cordium vocant, die 5. Junii, anno Græcorum 1795. (*Christi* 1484.) sub Ignatio Antiocheno, & Joanne Alexandrino Jacobitarum Patriarchis, rogatu Monachi ac Presbyteri Joannis Ezechielis Copti, viri in lingua Syriaca, Arabica, & Ægyptiaca peritissimi, & ope Moysis Presbyteri ac Monachi, uti ad calcem adnotatur.

V.

Jacobi Sarugensis Batnarum Episcopi & Doctoris, in Currum quem vidit Ezechiel Propheta, Homilia metro dodecasyllabo, seù tetrasyllabo ter repetito: *quod & de sequentibus ejusdem Sarugensis Homiliis intelligendum.* De Ecclesia Homilia, quæ in ejus Dedicatione legitur. De Encœniis Ecclesiæ. De illapsu Altissimi super Montem Syuai, quod est Ecclesiæ symbolum. De Domino nostro & Jacob, de Ecclesia & Rachel, deque Lia & Synagoga. De Thamar & Ecclesiæ symbolo. De Visione Jacob in Bethel, & de symbolo Ecclesiæ. De Velo Moysis, Homilia, quæ in Dedicatione Ecclesiæ legi potest. De Annunciatione Zachariæ.

Joannis Chrysostomi homilia de Annunciatione Zachariæ, quando ab Angelo revelata ei fuit Nativitas Joannis Baptistæ.

Ephræm Syri de Annunciatione Deiparæ, sermo heptasyllabus, *quod & de sequentibus ejusdem Ephræmi sermonibus intelligendum.*

Jacobi Sarugensis homilia de Annunciatione Deiparæ. De profectione Deiparæ ad Elisabeth. De Nativitate Christi Homiliæ IV. ubi etiam de Stella quæ apparuit Magis, deque Puerorum cæde. In illud Isaiæ, *& vocabitur nomen ejus Emmanuel.* In illud Isaiæ, *& vocabitur nomen ejus Admirabile.* De Balaam & Balac, deque Nativitate Christi. In illud, *Venite faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram*, & de Nativitate Christi. Quare Dominus triginta annos in mundo egit, antequam miracula edere inciperet: congruit singulis Domini festivitatibus. De Sancta Virgine Dei genitrice Maria.

Ephræm Syri Sermo de Virgine Deipara.

Jacobi Sarugensis de Virgine Deipara, & adversùs curiosos divinorum mysteriorum scrutatores.

Isaac Syri de Magis & Infantium cæde, sermo heptasyllabus.

Jacobi Sarugensis de Infantium cæde. De Moyse Propheta & de Infantium cæde: deque Pharaone & Herode.

Severi Patriarchæ Antiocheni homilia de SS. Basilio & Gregorio, habita in Templo S. Ignatii Martyris.

Jacobi Sarug. de Constantino Imperatore, deque Synodo Patrum trecentorum decem & octo, qui Nicææ convenerunt: congruit hæc homilia commemorationi SS. Basilii & Gregorii. De Christi Baptismo. De Legis, Joannis, & Christi Baptismo. De Torrente, quem vidit Ezechiel Propheta. De desponsatione Rebeccæ, deque mysteriis & symbolis, quæ in ea continentur. De Samaritana.

Isaac de Samaritana Sermones V.

Jacobi Sarug. de decollatione S. Joannis Baptistæ. De laudibus S. Joannis Baptistæ.

Georgii Discipuli Jacobi Sarugensis, encomium metro dodecasyllabo in eundem Jacobum.

Jacobi Sarugensis de Stephano Archidiacono & Protomartyre.

Joannis Chrysostomi homilia in S. Stephanum Protomartyrem.

Jacobi Sarugensis de Jona Propheta & Ninivitis.

Ephræm sermo de Jona & Ninivitis.

Jacobi sermo adversùs Synodum Chalcedonensem, qui congruè legi potest in Commemoratione Severi Patriarchæ. *Hunc Jacobitæ cujuspiam fœtum esse*, *ostendi pag.* 294.

Jacobi Sarugensis de Præsentatione Domini in Templum, & de Simeone sene. In illud Simeonis senis, *Hic positus est in ruinam & in resurrectionem multorum in Israel.* De Sacerdotibus Epitaphium. De Sepultura Moysis principis Prophetarum Homilia, quæ congruè legi potest in commemoratione Sacerdotum defunctorum. De Sacerdotibus Epitaphium.

Ephræm de Sacerdotibus defunctis.

Jacobi Sarugensis de Aaron Sacerdote Epitaphium, quod congruè legi potest in commemoratione Sacerdotum defunctorum.

Ephræm de Aaron Sacerdote.

Balæi de Aaron Sacerdote epitaphium tetrasyllabum.

Jacobi Sarugensis de Sacerdotibus & Regibus

bus defunctis, deque reliquis defunctorum gradibus.

Ephræm de Timore Dei & consummatione sæculi. Legitur in hebdomada Sacerdotum defunctorum.

Jacobi Sarugensis de Constitutione Adæ. De consummatione sæculi, & Judicio homiliæ II. De defunctis homiliæ III.

Isaac de defunctis II.

Jacobi Sarugensis de defunctis. De miraculo, quod fecit Dominus in Cana Galileæ. De Jejunio homiliæ III.

Ephræm de Jejunio.

Jacobi Sarugensis in illud Domini, *nolite jurare omnino*.

Ephræm in illud, *Pone Domine custodiam ori meo, & custodiam labiis meis*.

Jacobi Sarugensis Parænetica.

Ephræm Testamentum.

Vita S. Ephræm, Auctore Anonymo, quæ in Syrorum Ecclesia in ejus commemoratione legitur.

Jacobi Sarugensis de miraculis quæ fecit Dominus. In illud, *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur; animæ verò suæ detrimentum patiatur?* In illud, *Simile est Regnum cœlorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum*. De Pœnitentia.

Ephræm de Pœnitentia II.

Jacobi Sarugensis Parænesis, & de Pœnitentia.

Isaac de Pœnitentia.

Jacobi Sarugensis de Pœnitentia II.

Ephræm in illud Ecclesiastæ, *omnia vanitas & afflictio spiritus*. Parænesis. In illud Isaiæ, *tollatur peccator, ne videat gloriam Dei*.

Jacobi Sarugensis de consummatione sæculi, & de Judicio, II. In illud Domini, *quum spiritus nequam ex homine exierit, circumvagatur per loca arida*. De decem drachmis & centum ovibus.

Ephræm Deprecatio.

Jacobi Sarugensis de divite & Lazaro. Parænesis, & adversus blasphemos.

Ephræm de reprehensione & correptione, Parænesis II.

Isaac de Defunctis.

Jacobi Sarugensis de consummatione sæculi & judicio. De Chananæa. De filia Jairi Archisynagogi. De Zacchæo publicano. De Operariis vineæ Domini. De filio qui bona sua dissipavit, II. De Publicano, & Pharisæo, qui in Templum ad adorandum ascenderunt. De Pœnitentia. De Adæo Apostolo, & Abgaro Edessæ Rege. In illud Domini, *facilius est, camelum per foramen acus intrare, quàm divitem in regnum Dei*; deest initium, quod tamen ex Cod. Arabico suppleri potest. De præceptorum Dei observatione, & Parænesis. De Oratione Dominica. De juvene, qui dixit Domino, *quid faciam, ut vitam æternam possideam*. In illud Domini effatum, *simile est Regnum cœlorum grano sinapis*. In illud *Qui gloriatur, in Domino glorietur*. De Paradiso, & Gehenna.

Isaac, de Humilitate. *Ephræmo tribuitur in aliis Codicibus*.

Jacobi Sarugensis de consummatione sæculi. De Antichristo, & de secundo Christi adventu. De Sanctis Quadraginta Martyribus. De tribus defunctis, quos ad vitam Dominus vocavit. De illo, qui ab Jerusalem descendens in Jericho, incidit in latrones. In illud, *simile est Regnum cœlorum thesauro abscondito in agro*. De Eucharistia, &, quod Dominus in Scripturis cibi potusque nomine agnoscitur. De muliere curva. De quinque panibus, & duobus piscibus. Parænesis, & de paupertate & humilitate. De amore pecuniæ. In illud, *Vanitas vanitatum*. De pauperis gemitu. Parænesis.

Isaac de filio prodigo, II. In illud, *nisi conversi fueritis, & efficiamini, sicut parvuli*, III. In illud, *Bonum est confiteri Domino*. De Perfectione.

Jacobi Sarugensis de consummatione sæculi. De filio viduæ, quem Dominus suscitavit. De Hemorrhoissa. De filia Jephte. De Ozia Rege, & Isaia Propheta. Adversùs Judæos, homiliæ VII. De pugna Christi cum Diabolo. De David, & Goliad. De Lazaro, quem Dominus suscitavit.

Ephræm de Lazaro, & de Ecclesiæ symbolo. De Hosannis, seù de ingressu Domini in urbem Jerusalem.

Jacobi Sarugensis de Hosannis. De ficu, cui Christus maledixit. De Passione Domini, homilia in sex partes divisa. De parabola Vineæ. De parabola decem Virginum. De Rege, qui fecit nuptias filio suo.

Joannis Chrysostomi homilia de Passione Domini, habita in Ecclesia Asiæ, ubi exul erat.

Jacobi Sarugensis de Abraham & Isaac. De Samsone. De Abel & Cain, IV. De Joseph Patriarcha, X. De vacca rubra, quæ pro populo ex legis præscripto comburebatur. De Hirco, qui pro populo mactabatur. De duobus Passeribus, quorum alter ad fontem aquarum juxta legem necabatur, alter pro peccato dimittebatur. De Synagogæ adulterio. De Samsone, & de justorum lapsu. De serpente æneo.

Geor-

Georgii Arabum Episcopi de Chrismate.
Jacobi Sarug. de Peccatrice.
Ephræm de Peccatrice. De Fide III.
Isaac de Fide.
Jacobi Sarug. de Fide. De crucifixione Domini, homiliæ VI. quarum III. inscribitur, *de abnegatione Petri*, & V. *de cherub & latrone*. De sepultura Christi. Corpus Christi passibile fuisse ac mortale ante resurrectionem. De Resurrectione Domini II. In illud Apostoli, *Unus est mediator Dei & hominum homo Christus Jesus*. De Eucharistia, seù de sacramentorum perceptione. In illud Apostoli, *mihi autem absit gloriari, nisi in Cruce Domini nostri Jesu Christi*. De perceptione sanctorum sacramentorum. De idolorum lapsu. De Thoma Apostolo, & de Resurrectione Domini. De Ascensione Domini. De Pentecoste.
De urbe Antiochia, quomodo conversa est per prædicationem Simonis Petri, Joannis & Pauli Apostolorum, Carmen dodecasyllabum ex apocryphis Apostolorum periodis desumptum, & Jacobo tributum.
Jacobi Sarug. de Paulo Apostolo II.
De Thoma Apostolo, & de Palatio quod in excelsis ædificavit, carmen dodecasyllabum Jacobo tributum.
De Andrea Apostolo, carmen heptasyllabum Ephræmo tributum.
Jacobi Sarug. de monte Thabor, seù de Transfiguratione Domini. De Sancta Cruce. De Constantino Imp. deque lepræ ejus mundatione. De extensione manuum Moysis & de bello adversùs Amalec: quod est symbolum Crucis. De S. Simeone Stylita. De SS. Samona & Guria martyribus. De S. Abibo martyre.
Isaac de Monachis & Anachoretis. De Sergio & Baccho martyribus.
In fol. maxim. bombyc. 559. exaratus circa annum Christi 1100. in Scetensi S. Pisois Syrorum cœnobio ex antiquis ejusdem loci manuscriptis sub Joanne Abbate, Basilio œconomo, & monachis Zoche, Gabriele, Gabriele altero, Sergio, Josepho, Josepho altero, Aaron, Josue, Josue altero Diacono, Simeone, Barsauma, Bricha, Moyse, Michaele Diacono, & Basilio.

V I.

Ephræm Syri Expositio in Genesim, & Exodum.
In 4. membran. 96.

V I I.

Ephræm Syri de Ecclesia hymni 52. De Virginitate 51. De Fide 87. Adversùs Hæreses 56. De Paradiso 15.
In fol. membran. 146. Scriptus die 21. Decembris anni Græcorum 834. (*Christi* 523.)

V I I I.

Ephræm Syri de Paradiso Hymni XI. De Nativitate Domini, XV.
In 4. membran. 91. Exaratus à Barlaham Scriptore Edesseno in Sarmin pro monasterio S. Danielis, quod in monte Scinlac situm est, die 20. Februarii, anno Græcorum 863. (*Christi* 551.) feria 2. Jejunii. Emptus autem unàcum aliis 250. Codicibus à Moyse Nisibeno Abbate monasterii Deiparæ Syrorum in deserto Scetensi anno Græcorum 1243. *Christi* 932.

I X.

Ephræm Syri de Fide Hymni 87.
In 8. membranac. 150. exaratus à Barlaham Scriptore Edesseno: dono autem oblatus Scetensi Syrorum monasterio à Zoara Pauli Tagritensis filio.

X.

Jacobi Sarugensis homilia de Hemorrhoissa. In illud, *simile est Regnum Cœlorum grano sinapis*. In illud, *simile est Regnum Cœlorum thesauro abscondito in agro*. De Rege, qui fecit nuptias filio suo. De decem Virginibus. De Baptismo Legis, Joannis & Christi. Quare Dominus triginta annos in mundo egit, antequam miracula edere inciperet. De Eucharistia, seù quod Christus in scripturis cibi potusque nomine agnoscitur. Quod Corpus Christi passibile fuerit ac mortale ante resurrectionem. De idolorum lapsu. De S. Paulo Apostolo II. In illud Apostoli, *Unus est mediator Dei & hominum homo Christus Jesus*. De Melchisedech. In illud, *tu es Sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech*. In illud Isaiæ, *Vocabitur nomen ejus Emmanuel*. In illud, *Vocabitur nomen ejus Admirabile*. In illud, *Qui gloriatur, in Domino glorietur*. De Torrente, quem vidit Ezechiel Propheta. De Thoma Apostolo & resurrectione Christi. De David & Goliad. De tentatione Christi, & ejusdem pugna cum Diabolo. De consummatione sæculi & Judicio, VII. *Inscribuntur*

etiam

etiam de Antichristo, de secundo Christi adventu, & de sponso ac sponsa. De die & nocte, de labore & requie. De Ficu, cui Christus maledixit.

In fol. membranac. 85. Scriptus à Theodoro scriptore Edesseno, & in Bibliothecam monasterii de Columna admissus anno Græcorum 949. (*Christi* 638.) sub Simeone Abbate, & Joanne Presbytero.

X I.

Jacobi Sarugensis homilia de Peccatrice. De Achar filio Charmi, qui ob furtum lapidibus obrutus est. De Asa Rege. De Eucharistia, seù Gratiarum actione: *quæ quinta est de Defunctis*.

Responsoria & Antiphonæ pro præcipuis anni solemnitatibus.

In 4. membr. 43. exaratus anno Græcorum 1169. (*Christi* 858.) die 12. Novembris, feria 6. sub Joanne Patriarcha, & Cyriaco Callinici Metropolita.

X I I.

Jacobi Sarug. De Moyse Homiliæ X. De Velo Moysis. De Balaam & Balac. De Phinees. De serpente æneo. De duobus passeribus, quorum alter ad fontem aquarum juxta Legem necabatur, alter pro peccato dimittebatur. De Hirco, qui pro populo mactabatur. De Vacca rubra, quæ pro populo ex Legis præscripto comburebatur. De ciborum delectu. De Rahab meretrice. De Josue filio Nun II. De Gedeone. De Samsone II. quarum altera *de Justorum lapsu* etiam inscribitur. De Arca Dei à Philistæis ad terram filiorum Israel reducta. De Oza, quem percussit Dominus, eo quod Arcam Dei tetigisset. De David & Goliad. De ira Dei in filios Israel, eò quod David Rex eos censeri jussisset. De Osee Propheta & duabus ejus uxoribus. De filia Jephte.

In 4. membr. 150.

X I I I.

Jacobi Sarug. de Elisæo Propheta & Sulamitide. De Publicano & Pharisæo. De Turre Babylonica. De desponsatione Rebeccæ. De S. Paulo Apostolo. De Stephano Protomartyre. De nativitate Domini. De Cherub & latrone. De Eucharistia, & quod non liceat è Templo egredi tempore sanctorum sacramentorum. De Pueris Ephesi, seù *septem Dormientibus*. De filio prodigo. De Amore Dei. De Sanctis martyribus. De Hosannis. De muliere septem virorum, seù de resurrectione mortuorum. De decem Virginibus. De nativitate Domini. De Fide. De Abraham. De nativitate Domini, de stella, quæ apparuit Magis, & de infantium cæde. De Anania, Azaria, Misaële, & Daniele.

In 4. membr. 228.

X I V.

Jacobi Sarug. homilia de Samaritana. De muliere curva.

Ephræm Syri sermo de lucta spirituali.

Jacobi Sarug. De torrente, quem vidit Ezechiel Propheta. De Ozia Rege & Isaia Propheta.

Ephræm Syri de Job.

Jacobi Sarug. de Job. De Elia Propheta. De Elisæo propheta, & Sulamitide. De Arca fœderis. De circumcisione Moysis. De Moyse & Silice. De Phinees. De Samsone. De Thamar. De Osee Propheta & duabus ejus uxoribus. De illapsu Altissimi super montem Synai. De Velo Moysis. De Moyse & Amalec. In illud Moysis, *ostende mihi gloriam tuam*. De Turre Babylonica. De Melchisedech. De duobus passeribus, quorum alter ad fontem aquarum juxta legem necabatur, alter pro peccato dimittebatur. Adversùs eos, qui dicunt, Angelos sibi uxores duxisse ex filiabus hominum. De Joseph, quatuor postremæ homiliæ, à septima scilicet ad decimam. De Abel & Cain, IV.

In fol. membran. 65.

X V.

Joannis Chrysostomi Homilia de Annunciatione B. Virginis Mariæ. De nativitate Domini. De Luminibus. De S. Stephano. De tentatione Domini. De Hosannis, ex commentario in Evangelium Matthæi.

Jacobi Sarugensis de Hosannis homilia soluta oratione. De Hosannis homilia metrica.

Joannis Chrysostomi in illud, *Pater si possibile est, transeat à me calix iste*. De proditione Judæ. De Passione Domini. De cruce & latrone.

Jacobi Sarugensis homilia de feria sexta crucifixionis, soluta oratione.

Procli Constantinopolitani de Juda proditore.

Joannis Chrysost. Homil. 85. in Joannem. De Dominica resurrectionis.

Ja-

Jacobi Sarug. de resurrectione Domini, homilia soluta oratione.
Severi Patriarchæ Antiocheni homilia de Pentecoste.
Joannis Chrysostomi de cruce, Adam, & Eva.
Jacobi Sarug. de Passione Domini homilia metrica.
In 4. membr. 163.

XVI.

Ephræm Syri Cantus de defunctis XXXI. De defunctis Odæ XXXVIII. *nimirùm pro quolibet defunctorum gradu, pro Episcopis, Presbyteris, Diaconis, monachis, laicis, viris, mulieribus, & pueris.* De Episcopis defunctis carmen heptasyllabum: *quo metro sequentia Ephræmi & Isaaci carmina alligata sunt.* De monachis II. De Presbyteris & Diaconis.
Isaac Syri de Presbyteris defunctis.
Ephræm de mulieribus. De viro qui orphanos relinquit. De mulieribus quæ orphanos relinquunt.
Isaac De pueris II. De adolescentibus. De omnibus defunctis. De peregrinis. De omnibus defunctis, III.
Ephræm de divitibus & principibus viris. De omnibus defunctis. De peste XI. De Sacerdotibus & monachis. De Sacerdotibus.
Isaac de pueris.
Jacobi Sarug. De defunctis, Carmina dodecasyllaba XII. videlicet, de omnibus defunctis V. de pueris, III. de sponsis, de peregrinis, de Virginibus & sanctimonialibus, de Sacerdotibus.
Orationes consolatoriæ pro defunctis Sacerdotibus, Diaconis, & laicis.
Lectiones ex Scriptura pro exequiis defunctorum Episcoporum, Presbyterorum, Diaconorum, Subdiaconorum, & laicorum.
In 8. membran. 129. exaratus à Theodoro anno Seleuci Nicatoris Regis Syriæ 1135. (*Christi* 823.) die 8. Octobris, feria quinta.

XVII.

Joannis Apameensis monachi Sermo de recta in Deum & Christum fide; nec non de bonis operibus. De timore Dei. De vita ascetica & de corporis subjectione: & quod per tribulationes & ærumnas aditus in regionem spiritualem agnitionis Christi paratur.
Ephræm Syri de defunctis Odæ II. Adhortatio ad virtutum exercitia: de Patientia, de Pœnitentia, & Parænesis Hymni XI. De abnegatione Simonis Petri hymni II. Precatio, de Pœnitentia, de divina longanimitate, & Parænesis, Hymni VII.
Isaac Doctoris de monachorum perfectione, & Parænesis, Carmina heptasyllaba II.
Joannis Apameensis monachi Epistolæ V. videlicet I. de Trinitate & Incarnatione: II. Parænetica: III. & IV. de Fide, V. ad Leontium de spirituali communione, quam habituri sumus cum Deo in regione vivorum.
Severi Antiocheni Cantus de Juliano Patriarcha.
Joannis Apameensis monachi Capita doctrinæ XX. de re ascetica.
Ephræm Syri Parænesis heptasyllaba. De defunctis Odæ II.
Isaac de defunctis.
Ephræm de defunctis, Odæ & Carmina VIII.
Evagrii caput de Acidia, ex Tractatu de septem vitiosis cogitationibus.
Balæi Odæ pentasyllabæ VI.
Ephræm de defunctis Odæ IX.
In 8. membr. 204.

XVIII.

Marci Anachoretæ Sermo de Lege spirituali. Adversùs eos, qui putant, se ex operibus suis justificari. Mentis cum anima consultatio. Parænesis. De Baptismo. De Pœnitentia. Interrogationes scholastici per modum disputationis.
Esaiæ Abbatis sermo de recta vivendi forma, & de fide perfecta. Colloquium duodecim senum. Quomodo fratres adinvicem se gerere debeant. De humilitate. Præcepta ad eos, qui mundo abrenunciant. De iis, quæ audivit & vidit apud Senes. De Perfectione. De impassibilitate. Parænesis. De operosis cogitationibus.
Macarii Magni Ægyptii discipuli S. Antonii, Sermones III. & Epistolæ VIII.
Macarii Alexandrini Sermones III. & Epistolæ VII.
Ammonæ Abbatis & Episcopi Epistolæ XV.
Quæsita monachorum ad Basilium Magnum Cæsareæ Cappadociæ Episcopum de re monastica, CCCLX. *quibus continetur totus ferè Tractatus S. Basilii de Institutione monastica, qui in Regulas fusius breviùsque disputatas dividitur; ordine tamen ab editis diverso: quædam etiam in eis sunt, quæ in impressis desiderantur.*
Abraham Nephrateni Sermones III.
In 4. membran. 219. exaratus anno Alexandri 1080. (*Christi* 769.) die 30. Augusti, feria quarta.

Gre-

XIX.

Gregorii monachi Sermones X. quorum septimus Dialogum continet ipsum inter, & Theodorum atque Epiphanium.
Joannis Apameensis Sermones III. de mundo novo, & de animi affectibus ad Eusebium & Eutropium.
Abraham Nephtareni Sermones III.
Liber Graduum. De arduo ascensu in via civitatis Domini. De iis, qui perfici cupiunt. De justis & perfectis.
Dionysii Areopagitæ Epistola ad Timotheum de martytio SS. Petri & Pauli Apostolorum. De Sacerdotio, *ex libro de Ecclesiastica Hierarchia*.
Joannis Apameensis Præcepta ad quendam fratrem peregrinum. Parænesis. De habitatione cellarum. De caritate. De paupertate.
Apophthegmata Patrum.
Esaiæ Abbatis Doctrina ad fratres, qui mundo abrenunciant, & monasticam vitam amplectuntur. Parænesis, quæ inscribitur Doctrina Patrum. De considerat ione & intelligentia, & operosis cogitationibus. De tribus virtutibus. Doctrina, seu sermo Antonii Magni. De institutione fratrum tyronum, sive in cœnobio habitare velint, seu vitam solitariam ducere. De iis, qui simul habitare volunt. De consideratione & intelligentia. De iis, quæ vidit & audivit à Senibus: Inscribitur Sermo Senum.
Mosis & Pœmenis Abbatum sententiæ.
Interrogationes & Responsiones Patrum Ægyptiorum.
Antonii Magni Epistola ad fratres.
Historia Actuum Patrum Ægyptiorum. Eadem ac historia Lausiaca Palladii ab initio usque ad caput 35.
Joannis Apameensis de animi affectibus ad Eusebium & Eutropium, *ut suprà, sed diverso charactere*.
In 4. membran. 303.

XX.

Vita Isaaci Ninivitæ Arabico sermone, sed literis Syriacis.
Isaac Ninivitæ Episcopi de Institutione monastica Libri IV. è Syriaco in Arabicum sermonem conversi, quorum syllabus in hoc Primo Tomo exhibetur à pag. 446.
In fol. bombyc. 260. Syriacis literis, sed Arabico sermone exaratus à Joanne monacho ex Mansuria anno Græcorum 1827. (*Christi* 1516.) cujus sex postremos quinterniones Moses monachus in deserto Scetensi descripserat anno Græcorum 1715. (*Christi* 1501.) Pertinuit olim ad Thomam Presbyterum ex urbe Hesna, qui eumdem dono dedit Cyriaco Presbytero & Abbati monasterii S. Mariæ Syrorum in deserto Scetensi.

XXI.

Isaac Ninivitæ Episcopi de Institutione monastica Liber unus, cujus syllabus in hoc Primo Tomo exhibetur à pagina 449.
Joannis Sabæ Dilaitensis ad Joannem fratrem suum Sermones asceticí XXIII. de divinis donis & spiritualibus consolationibus, quibus anachoretæ à Deo donantur. De custodia mentis. De tribus gradibus perfectionis. De spiritu fornicationis. De spiritu blasphemiæ. De ira, de vagatione mentis, de tristitia, & de superbia. De Angelorum officiis erga Anachoretas, deque malorum Dæmonum fraudibus. Non esse reprehendendos Patres, qui in suis disputationibus ad auditorum captum verba accommodant. De Institutione Fratrum novitiorum. De oratione. De custodia interiorum & exteriorum sensuum. De voluntaria huic sæculo morte, & de æterna alterius sæculi vita. De Animarum post obitum statu, diversæ Patrum sententiæ. De libertate quam apud Deum habent ii, quorum corda Spiritu Jesu aguntur: & quomodo iidem beneficia per Spiritum Sanctum indigentibus præstent. De diversis donorum generibus, quæ à Deo gratis tribuuntur. De mundi novi Arcanis. De admirabili Dei revelatione in anima: & de admirabili libertate, quam Deus animæ per ardentem erga ipsum amoris flammam impertitur, & in qua animam mysticè alloquitur: deque animæ cum Angelis commistione, & de caritatis officiis, quæ illi istis temporibus homini exhibent. De contemplatione Sanctissimæ Trinitatis. De donis quæ contemplantibus Deum Spiritus largitur: eorum, qui hæc experti sunt testimonium. De jucunda voluptate, qua diligentes Deum fruuntur, dum gloriam ejusdem contemplantur: & de Infantiæ Salvatoris contemplatione. De fuga mundi & de amputanda libertate. Monita & consilia de sancta Pœnitentia. Quomodo Christus Dominus amicis suis seipsum revelet, & qua ratione eos in seipsis lætificet. Visio quam Deus cuidam revelavit, quum ad Divina mysteria consecranda accederet.

In

In 4. membran. 352. Codex scriptus rogatu Marci monachi & Presbyteri, qui olim pertinuit ad monasterium Syrorum in deserto Abbatis Macarii in monte Scialut, hoc est, Trutinæ cordium.

XXII.

Isaac Ninivitæ Exepiscopi de Institutione monastica Liber unus, ut supra Cod. 21.

Philoxeni seu Xenaiæ Episcopi Mabugensis, hoc est, Hierapolitani Responsio ad quæsita Patricii Edesseni Eremitæ, de præceptis Dei observandis, de vitanda peccandi occasione, & de causa offensionis proximis non danda.

Joannis Sabæ Dilaitensis ad Joannem fratrem suum sermones ascetici, ut suprà Cod. 21.

In 4. membran. 211.

XXIII.

Dionysii Areopagitæ de divinis nominibus, cum commentariis incerti Auctoris.

In 4. membran. 41.

XXIV.

Gregorii Nysseni Epistola ad Theophilum Alexandrinum adversùs Apollinarem. De Oratione Dominica Homiliæ V. De Beatitudinibus Homiliæ VIII. De hominis opificio ad Petrum fratrem. In Cantica Canticorum.

In fol. membran. 151. Codex emptus pro Scetensi S. Mariæ Syrorum Monasterio unacum aliis biscentum quinquaginta Codicibus à Moyse Nisibeno, ejusdem monasterii Abbate, anno Græcorum 1243. (*Christi* 932.)

XXV.

Philoxeni Xenaiæ Episcopi Mabugensis seu *Hierapolitani* Liber de Trinitate & Incarnatione, in tres Dissertationes divisus.

In fol. membran. 162. scriptus anno Græcorum 875. (*Christi* 564.) die 20. Aprilis.

XXVI.

Philoxeni Mabugensis Liber de Uno ex Trinitate incarnato & passo, in Dissertationes X. divisus. Responsio ad Anonymum, in qua Adversarii capita proponit & refellit. Epistola ad monachos, quæ fuit causa dissidii Philoxenum inter & Adversarium. De Uno ex Trinitate, Auctoritates Patrum, quas abundè congerit contra propositiones Adversarii.

In fol. membran. 136.

XXVII.

Philoxeni Mabugensis Epistolæ V. videlicet, ad monachos Teladenses de recta Fide II. Ad monachos Gugalenses. Ad monachum novitium de re ascetica. Ad monachos Senunenses de Incarnatione Verbi adversùs duarum naturarum assertores, transmissa ex urbe Philippopoli in Thracia, ubi Philoxenus exulabat.

Severi Patriarchæ Antiocheni Professio Fidei.

In 4. membran. 131. Codex emptus unàcum aliis 250. à Moyse Nisibeno Abbate Sceteosis S. Mariæ Syrorum monasterii anno Græcorum 1243. *Christi* 932. cujus ad calcem legitur titulus duorum aliorum Philoxeni Tractatuum: videlicet, I. Adversùs Nestorianos & Eutychianistas. II. De Fide in illud Petri, *Jesus Nazarænus, vir qui à Deo &c.* adversùs Nestorianos.

XXVIII.

Joannis Episcopi Cæsareensis Apologia pro Concilio Chalcedonensi adversùs Monophysitas.

Severi Patriarchæ Antiocheni Philalethes adversùs Joannem Cæsareensem.

In 4. membran. 156. Codex olim pertinuit ad Bibliothecam monasterii S. David, scriptus sub Daniele Abbate, & Simeone Persa Presbytero.

XXIX.

Pauli Callinici Præfatio de multiplici Corruptionis significatu.

Severi Patriarchæ Antiocheni & Juliani Episcopi Halicarnassei Epistolæ sex, quæ disputationi de corruptibilitate & incorruptibilitate Corporis Christi occasionem dedere, quarum 1. 3. & 5. Juliani sunt. 2. vero, 4. & 6. Severi.

Severi Liber adversùs Julianum, in quo docet, Christi corpus ante resurrectionem quidem corruptioni, hoc est, passioni & morti obnoxium fuisse, secùs post resurrectionem.

Quæsita hæreticorum VIII. & totidem *Responsiones Catholicorum*. Ita Julianistas & Severianos Severus appellabat.

Severi epistola ad monachos Orientales, qua docet eos de incorruptibilitate Corporis Christi. Sermo Apologeticus

cus adversùs Juliani Appendicem. Responsio ad Anathematismos Juliani. Liber adversùs Manichæos, & Apologia pro Philalethe suo adversùs Joannem Cæsareensem.

In fol. membran. 145. Codex scriptus mense Aprili, anno Græcorum 839, (*Christi* 528.) in urbe Edessa, sub Bar-Aphtonio Abbate S. Thomæ in Sciulac, opera & studio Pauli Callinici, qui eum è Græco in Syriacum transferri curavit. Emptus autem à Moyse Nisibeno Abbate S. Mariæ Syrorum in deserto Scetensi anno Græcorum 1243. *Christi* 932.

XXX.

Severi Patriarchæ Antiocheni Liber de incorruptibilitate Corporis Christi adversùs Julianum Halicarnassæum, ut suprà Cod. 29.

In 4. membran. 163. Codex emptus anno Græcorum 1243. *Christi* 932. à Moyse Nisibeno Abbate Nitriensi pro Scetensi S. Mariæ Syrorum monasterio.

XXXI.

Jacobi Episcopi Edesseni epistola de Punctis & Orthographia Syriaca.

Severi Patriarchæ Antiocheni Homiliæ Epithroniæ, seu Enthronisticæ, quas Antiochiæ ad populum habuit. Universim sunt 125. quarum priores 43. desiderantur. Quæ verò in hoc Codice habentur, à Jacobo Episcopo Edesseno è Græco in Syriacum conversæ sunt: videlicet: Homilia 44. de commemoratione Sanctorum, quæ post hebdomadam Resurrectionis Dominicæ celebratur. 45. In illud Apostoli ad Timotheum: *exerce teipsum ad pietatem: nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est; pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ præsentis & futuræ*: & in illud Salvatoris nostri ad Magdalenam: *noli me tangere: nondum enim ascendi ad Patrem meum*: Et de religiosissimi Imperatoris victoria, quæ nobis annunciata est. 46. Cur media Pentecostes die conventum celebramus: & de congrua illa lectione Evangelii Joannis ajentis, *quum jam medium Pentecostes transiisset, ascendit Jesus in Templum, & docebat &c.* 47. De Ascensione Dei magni & Salvatoris nostri Jesu Christi, Altera. 48. De Pentecoste: habita in sequenti hebdomada, feria sexta, quæ consuetum jejunium præcedit. 49. In illud Apostoli ad Romanos: *Propterea sicut per unum hominem peccatum in mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt: usque ad Legem enim peccatum erat in mundo: peccatum autem non imputabatur, quum Lex non esset. Sed regnavit mors ab Adam usque ad Moysen, etiam in eos, qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ, qui est forma futuri.* Et in illud ejusdem Apostoli ad Corinthios: *quum autem subjecta fuerint illi omnia, tunc & ipse Filius subjectus erit ei, qui subjecit sibi omnia, ut sit Deus omnia in omnibus.* 50. De S. Leontio martyre. 51. De S. Domitio martyre. 52. De Machabæis. 53. De flagellis, quæ urbi Alexandrinorum acciderunt. 54. In eos, qui post peractas Preces, ad Theatrum se conferunt: his enim interesse spectaculis, nefas esse: sed unumquemque ad evitandum imminentis iræ flagellum debere operibus pœnitentiæ sedulò incumbere, & sancta adorandaque mysteria frequenter percipere. 55. Syntacticon, seu Salutatio, quum ad Sanctas villarum oppidorumque Ecclesias & ad sacra monasteria profecturus esset. 56. De suo ipsius in urbem Cansarinum adventu, deque occursu populorum fidelium ejusdem civitatis. Interrupta ob interjectam à quibusdam interrogationem. 57. Quod detentus fuerit à fidelibus Cansarinensibus in commemoratione S. Sergii martyris: & de eodem martyre, deque fratre ipsius Baccho, qui unàcum eo martyrii lauream adeptus est. 58. Quomodo in urbem Cyrum advenerit: & de dispensatione adventus in carne Christi Dei nostri. 59. habita in urbe Cyro de dispensatione adventus in carne Christi Dei nostri, adversùs Theodoreti blasphemias. 60. habita, quum à fidelibus urbis Cyri rogaretur, ut apud ipsos maneret, quo aliam ex ipso doctrinam acciperent. 61. De reditu suo, postquam sacra illa monasteria visitaverat, habita in commemoratione Sancti Præcursoris & Baptistæ Joannis. 62. De crepitibus ac tinnitibus, qui in Palæstina editi sunt: & de carbonibus igneis, quos energumeni evomebant, ostensique fuerunt Sanctæ Dei Antiochenæ Ecclesiæ. 63. De nativitate Christi Domini, Tertia. 64. Quum rogatus fuit à quibusdam fratribus fidelibus, ut quam in urbe Cyro adversùs Theodoreti blasphemias habuerat homiliam, ipsis repeteret. Assumpto, quod commemorationi Infantium ab Herode interfectorum conveniret, exordio, repetita fuit eadem illa homilia, pau-

paucis quibusdam ipsi adjunctis. Habita autem fuit in Ecclesia, quæ Κατὰ Καιν appellatur, ubi Nestorianæ hæreseos vulpes latitabant. 65. De SS. Basilio & Gregorio: additis in fine laudibus S. Theophori Ignatii. 66. De Luminibus: hoc est, *Epiphania Domini*. 67. De S. Dei genitrice semperque Virgine Maria. 68. Quod oportet jejunare: habita initio Jejunii Quadragesimalis. 69. De præparatione ingressus in Baptisterium, qui fit de more post sanctam Resurrectionis festivitatem. Habita ad vesperas ingressus Jejunii, quum Sacrum Baptisterium clauderetur. 70. Parænetica III. habita de more feria quarta hebdomadæ Passionis. 71. De Ascensione Dei magni & Salvatoris nostri Jesu Christi. 72. De repositione sacrorum membrorum sanctorum Martyrum Procopii & Phocæ in Domo illa, quæ Michaelis appellatur. 73. De Sancto Barlahani martyre. 74. habita feria sexta hebdomadæ post Pentecosten quum Jejunium de more celebraretur: In illud, quod legitur ex Actibus Apostolorum: *Petrus autem & Joannes ascendebant ad Templum hora Orationis nona: & vir quidam claudus de utero matris suæ efferebatur, & reliqua.* 75. de S. Juliano martyre. 76. Quum commemoratio & preces de more fierent pro omnibus pauperibus ac peregrinis, qui sepulti sunt & adhuc sepeliuntur in loco, qui Pandecta dicitur. Quumque multi in conventu desiderarentur, dilata fuit ad alterum diem homilia. 77. Quod sibi minimè contradicant., diverso licet modo narrent Evangelistæ quæ circa Resurrectionem Dei & Salvatoris Christi contigerunt, quæ nos singulis Dominicis nocte legimus. 78. De Sanctis martyribus Taracho, Probo, & Andronico. 79. In illud Salvatoris nostri ad Pharisæos & Scribas in Evangelio. *Vos autem dicitis, siquis dixerit patri aut matri, oblatio quæcunque ex me tibi proderit, non honorat patrem & matrem.* Et quomodo intelligendum est illud, *non quæ intrant in os coinquinant hominem, sed quæ procedunt ex ore*: & adversùs eos, qui dilatant phylacteria. 80. De anniversaria Consecrationis suæ die: habita in Templo S. Romani martyris, quum annus quartus inciperet: est autem prima. 81. In illud Matthæi, *quum venissent Capharnahum, accesserunt ad Petrum, qui didrachma exigebant, dicentes: magister vester, non solvit didrachma, & reliqua.* 82. In illa Evangelii verba, quæ subjunguntur iis, quæ in præcedenti homilia examinata sunt: *in die illa accesserunt discipuli ad Jesum, dicentes: quis, putas, est major in regno cælorum*: & reliqua. 83. De nativitate Domini. Est IV. habita in Templo Sanctæ Dei genitricis Virginis Mariæ, instaurato a munificentissimo ac religiosissimo Imperatore Anastasio. 84. De Basilio Magno & Gregorio Theologo: habita de more in Templo Theophori martyris Ignatii. 85. De Luminibus. 86. De S. Antonio, qui primus in Ægypto vitam monasticam instituit. 87. De Jejunio: quarta. 88. De præparatione ingressus de more in Baptisterium. 89. In Parabolam illam Lucæ: *homo quidam descendebat ab Jerusalem in Hiericho, & incidit in latrones*. Et de iis, qui medio Jejunio non solverunt de more lineos pannos, quibus colligarentur pauperes fœtidis ulceribus aliisque morbis laborantes. 90. Catechesis de more ad eos, qui Baptismum in venerabili Resurrectionis die suscepturi erant. 91. De Athanasio Confessore & Episcopo Alexandrino: & adversùs eos, qui ludis Olympicis delectantur.

In fol. membran. 215. Codex è Græco in Syriacum translatus a Jacobo Episcopo Edesseno anno Græcorum 1012. (*Christi* 701.) sub Athanasio Patriarcha, & Thoma Episcopo Callinici.

XXXII.

Severi Patriarchæ Antiocheni Homiliæ 29. videlicet à septuagesima tertia usque ad centesimam primam quarum priores undeviginti habentur in Codice præcedenti, alia licet versione ab ea, quam Jacobus Edessenus curavit: reliquæ hisce titulis prænotantur.

Homilia 92. De feria sexta post Pentecosten. 93. habita antequam Synodicæ religiosissimi Timothei Archiepiscopi Alexandrini literæ legerentur. 94. Responsio ad interrogationes quorumdam, quum lectum fuisset initium Evangelii Matthæi, de genealogia in carne Domini Dei ac Salvatoris nostri Jesu Christi. 95. De ea, quæ apparet, dissensione Matthæi & Lucæ circa genealogiam in carne Domini, Dei, ac Salvatoris nostri Jesu Christi. Ad calcem homiliæ in eos invehitur, qui ethnico ritu Daphnem petebant. 96. Præmissis auditorum laudibus, Interrogationes & Responsiones circa reliqua, quæ spectant ad genealogiam & nativitatem Domini, Dei, ac Salvatoris nostri Jesu Christi. 97. De S. Tecla protomartyre. 98. In illud Isaiæ Prophetæ: *ecce servus*

vus meus, in quo mihi complacui: dictus meus, in quo complacuit sibi anima mea, & reliqua. Et in illud Salvatoris nostri, *omne peccatum & blasphemia dimittentur hominibus; blasphemia verò in Spiritum Sanctum non dimittetur neque in hoc sæculo, neque in futuro*. 99. De anniversaria Consecrationis suæ die. 100. De Sancta Droside martyre. Ad calcem adhortatio, ut unusquisque pro facultate sua offerat ad perficiendum sacri Altaris apparatum. 101. De nativitate Domini. *Titulus duntaxat hujus homilia habetur*.

Theophili Episcopi Alexandrini homilia de exitu animæ à corpore.

In fol. membran. 154. Codex emptus pro Scetensi monasterio sub Theodoro Abbate die 30. Julii, Anno Græcorum 887. *Christi* 576.

XXXIII.

Severi Patriarchæ Antiocheni homiliæ viginti quinque: nimirùm à centesima ad centesimam vigesimam quintam, hisce titulis prænotatæ. Homilia 101. De nativitate Domini: *Deest initium*. 102. De Basilio Magno & Gregorio Theologo. 103. De Luminibus. 104. In illud Evangelii, *Tunc venerunt Pharisæi & consilium inierunt, quomodo eum in verbo caperent, & miserunt ad eum discipulos suos cum Herodianis*: & reliqua. 105. De Jejunio. 106. De præparatione ingressus de more in Baptisterium. 107. Habita in Jejunio de quibusdam sibi è scriptura propositis interrogationibus, quarum Prima hæc est: Quid sibi vult illud Isaiæ Prophetæ: *in die illa erunt quinque civitates in Ægypto loquentes lingua Chananæa, & jurantes in nomine Domini Sabaoth, quarum una Sadech vocabitur*: de qua tota hæc homilia est, quum ad reliquas interrogationes propter hujus primæ prolixitatem accedere nequiverit. 108. Responsio ad cætera quæsita, quæ in præcedenti homilia expedire nequiverat. Sunt autem hæc. I. De Canticis Canticorum, eorumque auctore & causa. II. Quid sibi vult illud libri 2. Regum, quod de Abisai dicitur, quum recensentur principes exercitus David: *Hic erat nominatus in tribus, & gloriosior duobus, quorum & princeps erat; sed usque ad tertium non pervenit*. III. Quare Jeremias maledicit diei, in qua natus est: nec diei tantùm, sed etiam homini, qui annunciavit patri suo, quod natus esset ei filius masculus. 109. Catechesis quinta, habita de more feria quarta hebdomadæ primæ Passionis. 110. De S. Falleleo martyre: habita in Ægea in ejusdem templo. 111. Habita ibidem ex tempore: Responsio ad hanc interrogationem, *Si Filius à Patre inseparabilis est, cur non & Patrem incarnatum esse dicimus*? 112. Habita in Encæniis magnæ Ecclesiæ, antequam Synodicæ religiosissimi Timothei Archiepiscopi Alexandrini literæ legerentur. 113. In illud Lucæ, *Beati pauperes, quoniam vestrum est regnum cælorum. Beati estis, qui fletis nunc, quoniam ridebitis. Væ vobis divites, quoniam accepistis consolationem vestram. Væ vobis, qui ridetis nunc, quoniam lugebitis & plorabitis*. 114. De Sancta Droside martyre, & de sociabus ejus. 115. De nativitate Domini. 116. De SS. Basilio & Gregorio Theologo. 117. De Luminibus. 118. In mulierem peccatricem. 119. De Nuptiis, quas scribit Joannes Evangelista factas fuisse in Cana Galilææ, ad quas Christus invitatus, aquam in vinum convertit: ubi matrimonium bonorabile esse ostendit adversùs quendam Romanum, qui blasphemè & contrario prorsùs sensu prædictum Evangelii locum exponit. 120. Habita in ingressu Jejunii, & de congrua Evangelii illius dici lectione. 121. De præparatione ingressus de more in Baptisterium. 122. Adhortatio de erogandis de more lineis pannis pro iis, qui ulceribus aliisve morbis laborant. 123. Catechesis sexta, in qua fidem orthodoxam proponit, & impias Manichæorum opiniones redarguit, monens, ut ab eorum laqueis caveamus. 124. In illud Matthæi, *Quem dicunt homines esse filium hominis*, & reliqua. Et quod oportet, rectam fidem non ex locis aut potestatibus, sed ex sana & Apostolica confessione agnosci atque probari. 125. De Hymno Trisagio, Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis, qui crucifixus es pro nobis, miserere nobis.

In 4. membran. 184. Codex scriptus mense Augusto, anno Græcorum 874. *Christi* 563. Indictione quarta, sub Georgio Presbytero & Abbate Monasterii S. Joannis, & Presbytero Sergio.

XXXIV.

Severi Patriarchæ Antiocheni homiliæ 25. ut in Cod. præcedenti.

In 4. membran. 166. Codex emptus à Moyse Nisibeno Abbate Nitriensi pro Scetensi S. Mariæ Syrorum Monasterio anno Græcorum 1243. *Christi* 933.

CO-

CODICES ECCHELLENSES.

I.

Etus Testamentum Syriacum, recens exaratum à Sergio Risio Maronita Archiepiscopo Damasceno.
In 4. Chart. 359.

II.

Pontificalis Syriaci Maronitarum Pars Prima, in qua descripta sunt, quæ ad Pontificem ordinantem spectant. Videlicet, Ordinatio Psaltæ seu Cantoris, Lectoris, Hypodiaconi, Diaconi, Archidiaconi, Presbyteri, Periodeutæ seu Visitatoris, Archipresbyteri seu Chorepiscopi.
In 4. bombycino 127.

III.

Pontificalis Syriaci Maronitarum Pars Altera, in qua habentur quæ ad Diaconum vel populum Pontifici ordinanti respondentem spectant. Videlicet, Ordinatio Psaltæ, Lectoris, Hypodiaconi, Diaconi, Archidiaconi, Presbyteri, Periodeutæ, Archipresbyteri, Episcopi, Metropolitæ & Patriarchæ, & Consecratio Ecclesiæ.
In 4. bombycino 127. Codex exaratus anno Græcorum 1818. *Christi* 1507.

IV.

Pontificale & Rituale Syriacum Jacobitarum: videlicet. Ordo consecrationis Chrismatis: & confectionis Olei Catechumenorum, Infirmorum, & Pœnitentium. Ordo Consecrationis Ecclesiæ. Ordo Renovationis, hoc est, benedictionis Ecclesiæ pollutæ. Ordo Consecrationis Altarium, seù Tabularum. Admonitio ad eos, qui ordinandi sunt Presbyteri aut Diaconi: ubi exigitur professio fidei ex mente Jacobitarum. Eadem Arabicè. Admonitio post ordinationem. Eadem Arabicè. Admonitio ad ordinandos, auctore *Jacobo Metropolita Maipheractæ*, hoc est, Martyropolis: ubi Jacobiticæ fidei professio exigitur. Cantus, Responsoria, Hymni, & Orationes, quæ in singulis Ordinationibus recitantur.
Ordinatio Psaltæ seu Cantoris. Anagnostæ seu Lectoris, Hypodiaconi, Diaconi, Presbyteri, Archidiaconi, Chorepiscopi, Abbatis, Periodeutæ, & Abbatissæ. De iis, qui ex aliqua hæresi convertuntur. Ordinatio Patriarchæ, Metropolitæ, & Episcopi.
Scholion ex Epistola Jacobi Edesseni, quod fores Ecclesiæ occludi debeant, dum sacra officia celebrantur.
Ordo, quum novus Episcopus, aut Metropolita, aut Patriarcha possessionem Sedis suæ capit.
Dionysii, seù *Jacobi Barsalibæi* Episcopi Amidæ Oratio habita in Templo Sancti Ananiæ propè urbem Mardin, in anniversaria consecrationis Michaëlis Patriarchæ die.
Expositio mysteriorum, quæ in Ordinationibus continentur.
Ordo Baptismi, qui ad *Apostolos* refertur. Ordo Baptismi *Severi* Patriarchæ Antiocheni. Ordo Baptismi *Philoxeni* Episcopi Mabugensis.
Ordo Tonsuræ Monachorum, in quo exstat hymnus auctore *Said Bar-Sabuni*, qui ad Episcopatum Meletinensem evectus, Joannis nomen assumpsit: initiales verò singulorum versuum literæ auctoris nomen exprimunt.
Expositio mysteriorum, quæ in Tonsura Monachorum continentur, auctore *Moyse Bar-Cepha* Episcopo Beth-Raman.
Ordo Tonsuræ Monialium.
Ordo Benedictionis Aquæ in nocte Epiphaniæ juxta novam & accuratam emendationem *Jacobi* Episcopi Edesseni, cujus habentur fragmenta ex epistolis ad Joannem Stylitam, ad Adæum Presbyterum, & de rebus mysticis de eadem Aquæ benedictione.
Ordo Benedictionis Olivarum, quæ fit mane Dominicæ Hosannarum.
Ordo accessus ad Portum, nocte feriæ secundæ Passionis (idest majoris hebdomadæ, in qua officium Quadragesimale terminatur.)
Ordo ablutionis pedum Feria quinta mysteriorum.
Memoria Crucifixionis, idest, *Adoratio Crucis* feria sexta majoris hebdomadæ.
Ordo Indulgentiæ ac veniæ, quæ fit Sabbato Annunciationis, idest Sabbato Sancto.
Ordo salutationis, quæ fit in magna Dominica Resurrectionis.
Ordo genuflexionis in Dominica Pentecostes.
Ordo receptionis Hæreticorum & Apostatarum.

Ordo

Ordo receptionis Peccatorum publicorum.
Ordo Confessionis, seu absolutionis peccatorum, qui ad Confessionem accedunt.
Orationes & absolutiones ab omni genere peccatorum.
Orationes & benedictiones variæ.
In fol. bombyc. 199. Codex Syriacus scriptus ab Abulpharagio pro Bibliotheca Patriarchali anno Græcorum 1883. *Christi* 1572. ex autographo Michaëlis magni Patriarchæ Jacobitarum, qui Ritum hujusmodi collegit & correxit.

V.

Anaphora Petri Apostoli, quæ major appellatur. *Duodecim Apostolorum*, quæ S. Lucæ inscribitur. *Joannis* Apostoli & Evangelistæ. *Xysti* Papæ Romani. *Petri* Apostoli, altera. *Dionysii* Episcopi Amidæ. *Joannis Chrysostomi*, initium, *Deus magne & æterne*, quæ potiùs est Joannis Episcopi Haran, Chaburæ & Nisibis, ut liquet ex Cod. Nitriensi III. *Joannis* Patriarchæ, qui & Josue Barsusan. *Julii* Papæ. *Eustathii* Patriarchæ Antiochiæ. *Marci* Evangelistæ. *Philoxeni* Episcopi Mabugensis, initium, *Deus vita omnium*, quæ ad Simeonem Persam in aliis Codicibus refertur. *Jacobi* Apostoli fratris Domini. *Cyrilli* Alexandrini. *Lazari* Barsabtæ, seu Philoxeni, Episcopi Babylonis. *Jacobi* Sarugensis. *Marutha* Tagritensis. *Thomæ* Germaniciæ. *Matthæi* Pastoris. *Joannis Maronis* Patriarchæ Antiochiæ. *Gregorii* Theologi. *Ignatii* Theophori.
Ordo Missæ Maronitarum.
In fol. bombyc. 139. Codex Syriacus scriptus Gamblini in Cypro à Presbytero Jamino sub Joanne Metoseira Episcopo anno Græcorum 1846. Christi, ut notat Scriptor, 1536. Sabbato die 19. Februarii.

V I.

Officium Feriale Syriacum Jacobitarum. *Prodiit Romæ impensis Athanasii Saphar Episcopi Mardensis, typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide anno 1696. hoc titulo:* Breviarium Feriale Syriacum, SS. Ephræm & Jacob Syrorum, juxta Ritum ejusdem Narinnis, quod incipit à feria secunda, usque ad Sabbatum inclusivè.
In 4. bombyc. 153.

V I I.

Chronicon Arabicum *Ismaëlis* Ben-Ali (*idest, filii Ali*) Ben Machmud, Ben Mohammad, Ben Omar, Ben-Seiahinseiah, Ben Ajub, ab Adamo usque ad annum Hegiræ 487. Continet Præfationem, & Partes V. In prima disserit de Patriarchis, Prophetis, & Regibus ab Adam usque ad excidium Templi sub Tito. In secunda de Regibus Persarum, Chaldæorum, Ægyptiorum, Græcorum, Romanorum ante & post Mahometanam Sectam, Francorum, Syrorum, Indorum, Sinensium & Arabum. In tertia de diversis Gentium Sectis. In quarta de historia Arabum, eorumque genealogia. In quinta Chronicon Muslemanorum, hoc est Mahometanorum, à Mahomete pseudopropheta usque ad Mostadherum, qui imperare cœpit anno Hegiræ 487.
In fol. bombyc. 278.

V I I I.

Ebnarrabebi Christiani Ægyptii Chronicon Arabicum ab Orbe condito ad annum Martyrum 955. Hegiræ 657. quod sub nomine Chronici Orientalis prodiit in Historia Byzantina Interprete Abrahamo Ecchellensi anno 1651. Continet Præfationem, & sequentes Tractatus, videlicet: Series Patriarcharum ab Adam ad Moysen, qui vigesimus septimus numeratur, cum exacta annorum eorundem collectione. Series Judicum Israel à Josue ad Samuelem Prophetam, qui quinquagesimus primus est ab Adam. Series Regum Juda & Israel à Saul ad Transmigrationem Babylonis. Series Regum Chaldæorum, Persarum, Græcorum & Ægyptiorum ab Evilmerodach filio Nabuchodonosor, qui septuagesimus sextus, ad Alexandrum Philippi Macedonem, qui nonagesimus secundus: & ab hoc ad Ptolemæum Philadelphum, qui nonagesimus octavus. Series Ducum Assamonæorum, seu Machabæorum à Matathia filio Johanan ad Agrippam. Series Regum Ægypti à Ptolemæo Philadelpho, qui suprà, ad Cleopatram, quæ centesima sexta. Series Imperatorum Romanorum ab Augusto Cæsare ad Heraclium, qui centesimus sexagesimus sextus est ab Adam: sub quo Mahometanorum cœpit Imperium feria v. die 1. mensis Moharram, hoc est die 21. mensis Abib, seù die 15. mensis Tamuz, hoc est Julii, anno Ale-

Alexandri 933. *Christi* 622. Series Chalipbarum à Mahomete, qui primus, ad Hosnum Ben-Ali, qui sextus. Series Calipharum Amiatarum à Moavia Ben-Abi-Sophian, ad Meruan Ben-Mohammad Gahadi, qui vigesimus primus. Series Calipharum Abbasitarum, ab Abul-Abbas Assaphali Abdalla, qui vigesimus secundus, ad Al-Mostasem-billa, qui quinquagesimus octavus. Series Calipharum Phatemitarum in Africa & in Ægypto imperantium ab Al-Modhi Abu-Mohammad Abdalla, qui primus, ad Al-Aded-Ledin-Alla Abu-Mohammad Ben-Al-Haphed, qui decimus quartus. Series Calipharum Ajubitarum ab Annadero Saladdino Joseph, Ben-Alamir Negemaddin Ajub, qui primus, ad Al-Mansur Nureddinum Ali, qui decimus quartus. Series Patriarcharum Alexandrinorum usque ad annum Martyrum 955. Hegiræ 657. à Sancto Marco Evangelista usque ad Athanasium Ben-Colail, qui septuagesimus sextus, cujus tempore hoc Chronicon conscriptum. Sequuntur recentiori manu nomina aliorum undeviginti Patriarcharum post Arbanasium, quæ in Chronico Orientali edita non sunt, à Gabriele nimirùm Tanbadi, qui septuagesimus septimus, usque ad Gabrielem Saidensem, qui nonagesimus quintus. Historia septem Synodorum Oecumenicarum, videlicet, Nicænæ, Constantinopolitanæ, Ephesinæ primæ adversùs Nestorium, Ephesinæ secundæ adversùs Eutychen (*hanc enim recipiunt Copti Monophysitæ*) Chalcedonensis (*quam auctor Monophysita refert & rejicit, ejus loco quartam Synodum appellans Ephesinam secundam*) Constantinopolitanæ quæ quinta, Constantinopolitanæ iterùm quæ sexta, & Constantinopolitanæ demùm, quæ septima adversùs Iconoclastas (*quæ tamen Nicææ, non Constantinopoli habita est.*)

In fol. bombyc. 96. Codex archetypus, unde Chronici Orientalis editionem Ecchellensis curavit, scriptus Alexandriæ feria 2. mense Bescentio die 13. anno Martyrum 1023. Hegiræ 706. die 3. mensis Dilchede.

I X.

Chronicon Arabicum, inscriptum, *Praxis speculantium de historia priorum & posteriorum*, in Præfationem & duas Partes divisum. Pars 1. de Adam & reliquis Patribus usque ad Mahometis tempora: ubi de Regibus Græcorum, Romanorum, Ægyptiorum, & Arabum. Pars 2. historia Moselmanorum ab ortu Mahometis pseudoprophetæ usque ad annum Hegiræ 806.

In 4. bombyc. 127. Codex scriptus feria 4. die 3. mensis Safar, anno Hegiræ 992. à Mohammad filio Achmed, filii Abdarrachmani, filii Ali Carani Ansarensis.

X.

Chronicon Arabicum *Gregorii Abulpharagii* seu Bar-hebræi, Episcopi Tagritensis & Primatis Orientis, ab Adamo ad annum Alexandri 1589.

In 4. bombyc. 351.

X I.

Gregorii Bar-hebræi Episcopi Tagritensis, Theologia, quæ inscribitur *Liber Radiorum*, ubi de opere sex dierum: de Deo Uno & Trino: de Incarnatione Verbi: de Angelis: de malis spiritibus: de Anima: de Sacerdotio: de Libero arbitrio & exitu hominis: de consummatione sæculi: & de Paradiso.

In 8. bombyc. 246. Codex Syriacus scriptus à Josue Monacho & Presbytero Joannis filio ex Belidra territorii Hasan-Cephæ sub Ignatio Patriarcha, anno Græcorum 1641. feria 6. die 28. Septembris.

X I I.

Gregorii Bar-hebræi Libri Ethicorum IV. de corporis animique motibus & affectibus, deque virtutibus & vitiis.

In 4. bombyc. 109. Codex è Syriaco in Arabicum translatus, Syriacis tamen literis exaratus à Presbytero Joanne Gariri filio Damasceno die Dominico, 20. Julii, anno Græcorum 1956. Hegiræ 1056. die 6. Gemadi posterioris.

X I I I.

S. Antonii Magni Regulæ, Sermones, Documenta. Admonitiones, Responsiones & Vita, ex Arabico Latinè reddita & exarata ab Abrahamo Ecchellensi.

Joannis Maronis Patriarchæ Antiochiæ Expositio Liturgiæ Syrorum: Syriacè usque ad caput 21.

In fol. chart. 64. Codex propria Abrahami Ecchellensis manu exaratus.

Joan-

X I V.

Joannis Maronis Patriarchæ Antiocheni Libellus Fidei adversùs Nestorianos & Monophysitas ad Libani incolas transmissus. Liber adversùs Monophysitas. Liber adversùs Nestorianos. Epistola de Trisagio: Syriacè, cum versione Arabica, ut videtur, Thomæ Haranitæ Episcopi Caphartabensis.

Davidis Pauli filii Episcopi Jacobitæ, Dialogus Græcum inter & Syrum, de Trisagio, Syriacè.

Thomæ Haranitæ Episcopi Caphartabensis Liber de unica Christi voluntate in X. Propositiones divisus, & ad Joannem Antiochenum Melchitarum Patriarcham anno Græcorum 1400. transmissus. Arabicè charactere Syriaco.

In 8. bombyc. 157. exaratus à Joseph ex oppido Hachel territorii Bybliensis anno Græcorum 1703. die 20. Februarii.

X V.

Fr. Bruni à S. Ivone Vicarii Carmelitarum Discalceatorum Alepi, compendium Arabicum S. Joannis Damasceni de Fide orthodoxa, inscriptum, *scutum orthodoxæ fidei*, in libros IV. divisum. Liber 1. de Deo. 2. de opere sex dierum, & de actibus humanis. 3. de Providentia Dei, de lapsu hominis, de duabus Christi naturis & unica persona, Mariam esse matrem Dei, de duabus Christi voluntatibus & operationibus, de passibili & impassibili. 4. de iis quæ post Christi resurrectionem acciderunt, videlicet de ejus impassibilitate, de sessione à dextris Patris &c. de Baptismo, de recta fide, de Sancta Cruce, de adoratione ad Orientem, de Sacramentis Ecclesiæ, de Sanctorum cultu & reliquiis, de cultu Imaginum, de Sacra Scriptura, de Antichristo, de resurrectione mortuorum. Peroratio ad hæreticos Jacobitas, Armenos, & Græcos.

In 8. bombyc. 147.

X V I.

Joannis Episcopi Darensis de Resurrectione corporum libri IV. De cœlesti Hierarchia in S. Dionysium Areopagitam. De Ecclesiastica Hierarchia in eundem. De Sacerdotio libri IV.

In fol. membran. 137. Codex Syriacus Chaldaicis literis exaratus; emptus autem pro Scetensi S. Mariæ Syrorum Monasterio unàcum aliis Codd. 250. à Moyse Nisibeno, ejusdem Monasterii Abbate, anno Græcorum 1243. (*Christi* 932.)

X V I I.

Hebedjesu Episcopi Sobæ & Armeniæ *Liber Margaritarum* de veritate Christianæ fidei, in quinque Tractatus divisus, quorum duo priores exciderunt, videlicet, de opere sex dierum, & de Deo trino & uno: reliqui exstant in hoc Codice, nimirùm Tractatus tertius de Incarnatione Verbi & Ecclesia: Quartus de Sacramentis Ecclesiæ, videlicet, de Sacerdotio, de Baptismo, de Chrismate, de Eucharistia, de Fermento, de Pœnitentia & remissione peccatorum, de Conjugio & de Virginitate. Quintus de mundo novo; idest, de adoratione ad Orientem, de adoratione Crucis, de die Dominica & de festis, de feria sexta, de Jejunio, de oratione & de eleemosyna, de cingulis, de resurrectione, de judicio, & de vita æterna.

Ejusdem Hebedjesu Catalogus Librorum Ecclesiasticorum, à Sacra Scriptura ad suam usque ætatem, metro heptasyllabo digestus.

Salomonis Episcopi Maisan ad Euphratem, seu Bostrorum, *Liber Apum*, qui & *Spicilegium* inscribitur, Narseti Episcopo Cuni-Saporis in Regione Rozicorum nuncupatus & in duas Partes divisus: Pars 1. continet Capita 32. de opere sex dierum, de Adam & Eva, de Paradiso, de peccato Adæ ejusque è Paradiso ejectione, de Adæ filiis, de inventione instrumentorum musicorum, de Noe, de Melchisedech, de generationibus Noe à diluvio ad Abraham, de turri Babylonica & linguarum confusione, de Abraham, de Job, de Isaac & Jacob, de Joseph, de Moyse & filiis Israel, de Josue, de Judicibus & Regibus Israel, de Prophetis & quo quisque mortis genere obierit. Pars 2. continet capita 28. de genealogia Christi, de conceptione & nativitate B. Virginis, de Annunciatione ejusdem, de nativitate Christi, vaticinium Zardastæ (*Zoroastris*) de Christo, de stella quæ apparuit Magis, de Magorum ex Perside adventu, de Christi fuga in Ægyptum, de Joanne Baptista & baptismo Domini, de Jejunio Christi ejusque lucta cum diabolo, de Paschate quod Christus celebravit, de passione Domini, de ejus resurrectione & ascensione, de illapsu Spiritus Sancti in cœnaculum, de Apostolis & quo quisque loco

loco prædicaverit, aut mortis genere obierit: nomina LXX. Discipulorum: narrationes variæ: Nomina Patriarcharum Orientis, & loca ubi quisque sepultus est: Reges Medorum, Ægyptiorum, Romanorum & Persarum: septuaginta Interpretes Sacræ Scripturæ; de consummatione sæculi: de Gog & Magog: de Antichristo: de animæ exitu a corpore: de resurrectione universali, & de mundo novo: qua forma homines resurgent; de Sanctorum beatitudine, & de impiorum pœnis, & an hæ finem aliquando habituræ sint.

In 4. bombyc. 129. Codex Syriacus charactere Chaldaico exaratus à Gabriele Monacho in Beth-Selom vico regionis Baz anno Græcorum 1787. feria 4. die 14. Februarii.

XVIII.

Gabrielis Barclai Episcopi Nicosiensis de Deo uno & Trino Tractatus imperfectus.

Ejusdem Carmina de Christo Domino ejusque Matre. De Ecclesia & fide orthodoxa. De Monte Libano & Maronitis. Parænesis. De morte. De Sancto Simeone Stylita. De S. Lucio martyre. De meteoris & constellationibus. Planctus Virginis sub Cruce. Parænesis. De S. Alexio Romano. De S. Antonio Abbate. Parænesis 11. De Astrologia & stellis errantibus fixisque, & de elementis. De veritate & mendacio adversùs Jacobitas & Nestorianos, deque erroribus, quos Jacobitæ in monte Libano disseminarunt. De Gabriele Hagiulensi Patriarcha Maronitarum, qui ob Catholicam fidem à Mahomeranis Tripoli extinctus est anno Christi 1367. De Moyse Æthiope, qui ex latrone monachus factus fuit. De Pœnitentia 11. Paræneses 11.

In 4. Char. 126. Codex Arabicus Syriacis literis exaratus.

XIX.

Gabrielis Barclai Episcopi Nicosiensis Carmina de S. Jacobo Interciso. De Tripolis urbis expugnatione. De Monastica vita. De S. Maria Magdalena. De Hosannis. De Pœnitentia. Parænesis. Planctus Virginis sub Cruce.

Sergii Samareni Episcopi Carmen de contemptu mundi.

Joannis discipuli Barclai carmen pareneticum.

In 8. Char. 41. Codex Arabicus, literis tamen Syriacis exaratus à Joanne Edenensi, Michaelis filio, in Monasterio Cuzajæ anno Christi 1609.

XX.

Gabrielis Barclai Episcopi Nicosiensis Carmen de Joseph Patriarcha. De monte Libano & Maronitis.

In 4. Chart. 47. Codex Arabicus, literis tamen Syriacis exaratus anno Græcorum 1867.

XXI.

Gabrielis Barclai Episcopi Nicosiensis Carmen Arabicum de hæresibus & Conciliis.

Canticum Syriacum, in quo præcipuæ hæreses anathematizantur, inscriptum, demonstratio fidei Maronitarum adversùs hæreticos.

Adnotatio Arabica de expugnatione Montis Libani, transcripta ex vetustissimo officio Syriaco, quod in ipso Monte Libano in Monasterio Mar Abun extabat.

Eliæ Monachi S. Artemii Carmina Arabica de Urbe Roma. De Alumnis Collegii Maronitarum de Urbe. De Joanne Saphrensi Patriarcha Maronitarum.

In 8. Chart. 64. literis Syriacis exaratus ab Elia Gazirensi Monacho S. Artemii anno Christi 1669.

XXII.

Divan, seù Carmina Arabica 426. ordine Alphabetico desinentia, auctore *Zobair* ben-Mohammad ben-Ali Al-Mohlabi, qui vivebat anno Hegiræ 657.

In 4. bombyc. 107. Codex scriptus die 17. mensis Dil-Hege, anno Hegiræ 976.

XXIII.

Ebn-Alvardi Carmina Arabica 891. quæ ad usum P. Joannis Baptistæ Eliani collegit Abul-Teda ben-Abbas, ben-Teda, ben-Sadaca, ben-Amran, Jerichuntæus, feria 5. ineunte mense Scioaban, anno Hegiræ 990.

Grammatica Arabica *Agrumia* inscripta, auctore Gemaleddino Abi-Mohammad Abdalla ben-Mohammad, ben Agerum Senhagensi.

In 4. bombyc. 118.

XXIV.

Carmina Arabica & Turcica diversa.

In 16. bombyc. 126.

XXV.

Carmina Persica, & Turcica, nitidissimè exarata anno Hegiræ 967. mense Rabi posteriori. *In fol. bombyc.* 53.

XXVI.

Abu-Bacri Carmen Arabicum, cum scholiis anonymi.
Abi-Ismael Al-Hosni, ben-Ali, ben-Mohammad, ben-Abdassamad, Aspahanensis, Carmen de vita sua, scriptum anno Hegiræ 515. cum Scholiis anonymi.
Abdarrachmani ben-Abi-Bacr Asiutensis Carmen scriptum die Dominico 21. Regeb, anno Hegiræ 1032.
In 4. bombyc. 53.

XXVII.

Eliæ Episcopi Nisibis Grammatica Syriaca.
Joannis Bar-Zugbi Grammatica Syriaca soluta, & ligata oratione.
Josephi Bar-Malcun, Episcopi Mardensis, de interpungendi ratione.
De vocibus æquivocis Tractatus Syriacus.
Eliæ Episcopi Nisibis Nomenclator Syro-Arabicus.
Josue Bar-Ali Medici Lexicon Syro-Arabicum.
In fol. 156. Codex descriptus ex archetypo exarato à Josue Presbytero Joannis filio in urbe Bagdad sub Sabarjesu Patriarcha feria 4. die 10. Novembris anni Græcorum 1558. Hegiræ 644. die 26. Gemadi prioris.

XXVIII.

Rudimenta linguæ Persicæ à Joanne Baptista Raimundo Cremonensi composita anno 1614. Romæ in Ædibus S. Laurentii in Lucina; collecta & in compendium redacta à Flaminio Clementino Amerino. *In fol.* 89.

XXIX.

Agrumia, seu Grammatica Arabica, auctore Gemaleddino Abu-Mohammad Abdalla ben-Mohammad, ben *Agerum* Senhagensi. *In 4. Char.* 15.

XXX.

Abul-Hosni, Ben Taher, ben-Achmed, ben-Babisciad, *Grammatica* Arabica, scripta à Nicolao Banensi filio Michaelis. *In 4. Char.* 140.

XXXI.

Tasripb, seu Grammatica Arabica.
Gregorii Bar-hebræi Carmen Syriacum de sapientia Divina: quod Syriacè & Latinè prodiit sub nomine *veteris Philosophi Syri*. De perfectione carmen dodecasyllabum. Carmina varia heptasyllaba.
In 4. Char. 46.

XXXII.

Abul-Hosni, ben-Taher, ben-Achmed, ben-Babisciad Grammatici, Tractatus de Syntaxi Arabicæ linguæ. *In fol.* 286.

XXXIII.

Gabrielis Zaineddini scholia in Grammaticam Arabicam, quæ *Agrumia* appellatur.
Abdalcaberi ben-Abdarrachmani Georgiani elucidatio Agrumiæ.
Atbir-addin Abharensis Isagoge in Dialecticam.
Theses Arabico-Latinæ.
In 4. Char. 252. Scriptus à Ludovico Melitensi die 8. Septembris 1624.

XXXIV.

Achmed ben-Ali, ben-Masud Grammatica Arabica, quæ *Quies spirituum* appellatur. *In 4. Char.* 73.

XXXV.

Lexicon-Arabico-Latinum. *In 4. Char.* 541.

XXXVI.

Dionysii Barsalibæi Episcopi Amidæ, expositio Liturgiæ Syrorum, ad fratrem Ignatium Episcopum Jacobitarum Hierosolymis commorantium. *Codex Syriacus in fol.* 19. scriptus à Joseph Hesronita Chateri filio anno 1646.

XXXVII.

Controversiæ Arabicæ de Primatu, Infallibilitate & Serie Romanorum Pontificum. Adversùs Nestorianos. Adversùs Monophysitas. Quod Spiritus Sanctus ex Patre Filioque procedit. De Purgatorio. De Indulgentiis. De Beatitudine Sanctorum, & de pœnis impiorum ante universalem resurrectionem. De Kalendarii correctione. *In 4. bombyc.* 98.

Pro-

XXXVIII.

Preces Mahometanorum Arabicæ & Turcicæ. *In* 16. *bombyc.* 109.

XXXIX.

Preces Turcicæ. *In* 16. *bombyc.* 32.

XL.

Suræ ex Alcorano, seu Capita 38. *In* 4. *bombyc.* 17.

XLI.

Suræ ex Alcorano, & Preces Turcicæ atque Arabicæ. *In* 16. *bombyc.* 56.

XLII.

De Jure Mahometano fragmenta: & miscellanea Arabica & Turcica. *In* 4. *bombyc.* 86.

XLIII.

Achmed Callipolitani Liber, cui titulus, *Lumen amantium*, ubi plures tabulæ de creatione mundi, de Christo, de Mahomete, & de altero sæculo. *In* 8. *Char.* 71. Codex Turcicè scriptus ab auctore anno Hegiræ 855. translatus autem in linguam Arabicam & literis Syriacis exaratus ab Athanasio Saphar anno Christi 1688.

XLIV.

Gemaleddini Abdallæ Ebn-Hasciam, de Syntaxi linguæ Arabicæ.
Abdarrachmani Abi-Zaid, Ebn-Abi-Maccardi, expositio Agrumiæ.
In 4. *bombyc.* 58.

XLV.

De Ascetis Mahometanis.
Mahometis ad Ali sententiæ.
Dicta, & gesta quorundam Mahometicæ sectæ primipilorum.
Grammatica Arabica, quæ *Lampas* inscribitur.
Carmen Arabicum cum scholiis.
Isagoge in Dialecticam.
Arabicè in 8. *bombyc.* 67.

XLVI.

Statuta de Ablutione & Oratione juxta morem Mahometanorum.
Mohammad Abu-Abdalla, ben-Joseph, Sanuasensis Al-Hosaini, Liber de Jure Mahometico.
Achmed ben-Mohammad, ben-Lotfalla, Carmen, quo Liber Mohammad Sanuasensis in compendium redigitur.
Mohammad Sanuasensis Tractatus de statutis. Expositio Orationis Procemialis, seu primi capitis Alcorani.
Othmani Abu-Bacri, ben-Abi-Baer, ben-Jonæ, cognomento Ebn-Al-Hageb, compendium Theologiæ Mahometicæ.
Negemaddini ben-Mohammad, ben-Achmed, Nasephensis, de Sonna, hoc est, Lege Mahometica.
Veziri Arachensis de Jure Mahometico.
Abdallæ ben-Mohammad Habetensis quæsita.
Mohammad Sanuasensis medicina.
Carmina Ben-Hagiari, Ali ben-Abi-Taleb, & Taalabensis.
Kalendarium Mahometanorum.
Adalvahebi Bagdadensis carmen.
Astrologia & Physionomia.
Mohammad Abu-Abdalla, ben-Omar, Al-Hosaini, Al-Razi, Amuleta.
Abi-Amran Fezensis carmina.
Abi-Said Al-Busi carmen in Mahometem.
Iats ben-Phares, de Talesmanis.
Arabicè in 4. *Char.* 161.

XLVII.

Abullaithi Samarcandi Thesaurus Juris Mahometici, in capita 95. *In* 4. *bombyc.* 88. Codex Arabicus, qui pertinebat ad Tab Hanephitam Gesnensem, antistitem delubri Gauriensis in urbe Cairo anno Hegiræ 985.

XLVIII.

De hæreditate, & gradibus consanguinitatis. De Testamento, Tractatus anonymi.
Arabicè in 8. *bombyc.* 66. scriptus mense Moharram anno Hegiræ 1019.

XLIX.

Theologia & Jus Mahometicum.
Kalendarium Mahometanorum.
Arabicè in 8. *bombyc.* 65.

L.

Mohammad Sanuasensis Liber de Jure Mahometico, cum commentariis *Jabiæ* Abi-Zachariæ Cartabensis, & *Mohammad* Ben-Ibrahim Malali Talmisensis. *In* 8. *Char.* 100.
Codex Arabicus à Fr. Dominico Germano exaratus Jerosolymę anno Christi 1635.

L I.

Zacharia Abi-Jahiæ Ansatensis Sciaphaitæ Liber fundamenti, de principiis Juris, seu vocabulorum Juris definitiones. *Arabicè in 4. bombyc.* 30. absolutus ab auctore feria 6. die 13. Rabi posterioris anno Hegiræ 911. exaratus verò feria 5. die 2. Saphar, anno Hegiræ 914.

L I I.

Liber subtilitatum de scientia rerum revelatarum: ubi de creatione mundi & hominis, de animarum statu post mortem, de resurrectione, de gehenna, & Paradiso, ex mente Mahometanorum. Tractatus Arabicus Anonymi, scriptus feria 2. exeunte Regeb, anno Hegiræ 920.

Preces Turcicæ, & Amuleta; scripta feria 4. ineunte Gemadi priore, anno Hegiræ 967.

In 4. bombyc. 53.

L I I I.

Mohammad Abu-Abdalla, Ben-Ismael, Bocharensis, de Jure Tomus trigesimus & ultimus, exaratus ab Abdalla feria 2. die 9. Gemadi prioris anno Hegiræ 776. *Arabicè in fol. bombyc.* 91.

L I V.

Marochiana historia, ab anno Hegiræ 462. quo Marochium urbs condita, usque ad annum 783. cum accurata Regum serie. *In 4. Char.* 138. Codex Arabicus exaratus à Nicolao Natrono.

L V.

Gelaleddini Asiutensis Tractatus de Floribus, *Arabicè in 4. bombyc.* 44.

L V I.

Mohammad Sciahrazuri Liber Arcanorum de Anima & Spiritu, scriptus in urbe Cairo anno Hegiræ 611.

Achmed Algazelis de consolatione ad eos qui asceticam vitam ducunt.

Ejusdem Tractatus de Anima & Spiritu.

Arabicè in 4. bombyc. 124.

L V I I.

Didaci Massani Andalutii medicina, *Arabicè in 4. Chart.* 122. Codex scriptus anno Christi 1580.

L V I I I.

De proprietatibus hominis, jumentorum, volucrum, & aliorum animantium, Opus medicum in capita 45. divisum, *Arabicè in 8. bombyc.* 83.

L I X.

Alexandri Magni Epistola ad Aristotelem.

Aristotelis Responsio ad Alexandrum Magnum, de Arte magna.

Arabicè, literis Syriacis, *in 4. Char.* 14. Codex scriptus à Joseph Basluchita, anno Christi 1654.

L X.

Athanasii Saphar Syri, Episcopi Mardensis, historia expeditionis Francisci Piqueti Episcopi Babylonis ad Regem Persarum, Arabicè literis Syriacis *in 12. Chart.* 105. Codex ipsius auctoris manu exaratus anno Christi 1685.

L X I.

Alphabetum Arabicum, cum omnibus literarum nexibus, scriptum in rotulo oblongo, anno Hegiræ 1076.

L X I V.

Joannis Maronis Patriarchæ Antiochiæ Libri duo. I. de Sacerdotio in capita 40. divisus. II. Expositio Liturgiæ Syrorum in capita 50. *In 4. Chart.* 249. propria Abrahami Ecchellensis manu exaratus.

CODICES AMIDENSES.

I.

Fficium Chaldæorum per totum anni circulum juxta Ritum Monasterii SS. Gabrielis & Abraham, qui communiter à Chaldæis observatur: ubi præter Officia Dominicarum & dierum ferialium totius anni, habentur etiam propria Sanctorum, videlicet: Commemoratio Beatæ Virginis Mariæ post Nativitatem Christi: S. Joannis Baptistæ post Epiphaniam: SS. Petri & Pauli Apostolorum post Dominicam primam Epiphaniæ: Evangelistarum post Dominicam secundam: S. Stephani protomartyris post tertiam: Doctorum Græcorum post quartam: Doctorum Syrorum post quintam. Unius Sancti post sextam: Quadraginta Martyrum post septimam: Fidelium defunctorum post octavam: Confessorum post Dominicam primam Resurrectionis: S. Georgii martyris post tertiam; S. Ezechielis Dacuchensis in Dominica septima Apostolorum. Septuaginta Discipulorum feria 6. post eandem Dominicam: S. Thomæ Apostoli & S. Jacobi Nisibeni post Dominicam primam æstatis: SS. Machabæorum post quartam æstatis: S. Moysis Beth-Sajore, & S. Simeonis Bar-Saboë post sextam: S. Cardag martyris post septimam: S. Crucis post Dominicam quartam Eliæ: S. Joannis Ægyptii die 15. Octobris: & S. Achæ ejusdem fratris die 1. Novembris.

Liturgia Theodori Mopsvesteni: & *Nestorii* Patriarchæ Constantinopolitani.

Eliæ III. Patriarchæ Chaldæorum, cognomento Abu-Halim, Homiliæ quæ recitantur à Chaldæis in Nativitate Domini, in Commemoratione B. Virginis Mariæ, & in Epiphania Domini.

Scialita Episcopi Rhesainæ, hymnus de Beata Maria.

Georgii Vardæ hymnus de Beata Maria.

Hormisdæ hymnus de Sanctis.

Cyriaci hymnus de Machabæis.

Cantus 28. Chaldæorum, cum diversis subalternis tonis.

In fol. ex papyr. 579. literis Nestorianis, ut vocant, hoc est, Chaldaicis recentioribus exaratus à Diacono Atia, seu Jaballaha, filio Pharag Presbyteri in insula Zebedæa, Sabbato die 19. Octobris anno Græcorum 1850. sub Jesujab Metropolita & Patriarchalis Sedis administratore post obitum Patriarchæ Chaldæorum, & sub Gabriele Episcopo Insulæ Zebedææ.

II.

Officium feriale Chaldæorum per totum annum, excepto Quadragesimali tempore & hebdomada Resurrectionis, juxta Ritum Monasterii SS. Gabrielis & Abraham, quod juxta urbem Mosal situm est, scriptum ab Elia die 21. Julii, feria 2. anno Græcorum 1883. à nativitate Christi 1572. Hegiræ 979.

Cantus 28. Chaldæorum, exarati ab eodem Elia juxta Sepulcrum Domini anno Græcorum 1882. Christi 1571.

Simeonis Metropolitæ Amidæ, hymni de B. Maria & de Sanctis, è Syriaco in Arabicum conversi anno Græcorum 1962.

In fol. bomb. 289. literis Chaldaicis.

III.

Officium Defunctorum juxta Ritum Chaldæorum, seu Monasterii SS. Gabrielis & Abraham: pro viris & mulieribus, & pro pueris baptizatis. Ritus quoque sepeliendi pueros nondum baptizatos.

Hymni paracletici de Defunctis 154. videlicet de Patriarchis 4. De Episcopis & Archiepiscopis 3. De Sacerdotibus 20. De Monachis 13. De Diaconis 11. De Clericis 5. De Doctoribus 2. De quolibet 33. De divitibus 4. De peregrinis 4. De senibus 3. De medicis 1. De occisis 3. De suffocatis 2. De sponsis 2. De Adolescentibus 2. De sponsabus 2. De mulieribus 18. De Virginibus 1. De pueris 14. De Defunctis ad sepulcrum 4. Ad missam 4.

Isaac Syri Hymnus de Defunctis.

Jesujab Metropolitæ Arbelæ Hymni de Sacerdotibus defunctis 2. De Diaconis 1. De Clericis 2.

Officium Defunctorum pro secunda & tertia ab obitu die, pro viris, mulieribus, & pueris: nec non de iis, qui ruinis ædificiorum opprimuntur.

Ritus translationis Cadaveris ex uno sepulcro in aliud.

Orationes paracleticæ de Defunctis.

Cantus de Defunctis 5.

Saliba Presbyteri Mansurensis, ex Insula Zebedæa, Carmen flebile de obitu Hananiesu Patriarchæ Chaldæorum.

In 8. bombyc. 133. literis Chaldaicis.

Horæ

I V.

Horæ diurnæ & nocturnæ ad usum Maronitarum sæcularium. Arabicè Syriaco charactere *in 12. Chart. 63*. Codex scriptus à Petro Edenensi die 15. Aprilis *1646*.

V.

Lectiones per annum è Scriptura selectæ, juxta ritum Monasterii SS. Gabrielis & Abraham. Syriacè *in fol. bomb.* 152.

V I.

Lectiones ex Apostolo per anni circulum ad officium Chaldæorum accommodatæ, juxta Ritum Monasterii SS. Gabrielis & Abraham. Syriacè & Arabicè *in fol. bombyc.* 141.

V I I.

Georgii Varda Carmina Syriaca CXXI. videlicet de nativitate Domini II. De Infantia Domini. De vaticiniis Prophetarum de Christo. De B. Mariæ conceptione & nativitate. De B. Maria VI. De Epiphania Domini II. De Joanne Baptista. De Petro & Paulo Apostolis. De Evangelistis. De Apostolis. De S. Stephano protomartyre. De Doctoribus Græcis. De Rogationibus IV. De Jona Propheta & Ninivitis II. De Pœnitentia IX. Deprecationes V. De Pater noster II. De temporum calamitate. De seipso IV. De Amore doctrinæ. In idem alind carmen cujus initium, *Deus largire doctrinam*, quod tamen S. Ephræmo tribuitur. De Diluvio universali. De fame, peste, & siccitate II. De calamitatibus annorum 1535. 1536. 1537. & 1538. Epochæ Græcorum. De fame & peste anni Græcorum 1536. De commemoratione unius Sancti. De talentis & gradibus ecclesiasticis. De decem Virginibus. De defunctis. De resurrectione mortuorum. De Antichristo. De pauperibus & divitibus hujus sæculi II. De Jejunio IV. De misericordia. De fide II. De consummatione sæculi. De Lazaro quatriduano. De Hosannis. De Paschate. De passione Domini. De resurrectione Domini II. De duobus discipulis, quibus in urbem Emmaus proficiscentibus Christus apparuit. De Confessoribus. De S. Tahemazegerd martyre sub Sapore. De S. Jacobo interciso sub Vararane. De Christo Domino & Thoma Apostolo. De Sancto Georgio martyre II. De Ascensione Domini III. De Pentecoste II. De dispensatione Domini in carne. De Adoratione in spiritu, & Samaritana. De Maria peccatrice. De homine qui descendens in Jericho, incidit in latrones. De sermone Domini in monte. De divite. De ficu, cui Christus maledixit. De muliere curva. De septuaginta duobus Discipulis, eorumque nomina & mortis genus. De duodecim Apostolis II. De hydropico. De filio prodigo. De murmuratione Judæorum, eò quod Discipuli non loris manibus manducabant. De divite & Lazaro. De Adam. De Eva. de decem leprosis. De judice & vidua, & de pharisæo & publicano. De cæco qui sedebat secùs viam, & de Zachæo publicano. De piscibus, quos Apostoli in verbo Domini rete jacientes, ceperunt. De semine bono & zizaniis, & de sex parabolis Domini. De Cruce. De beatitudinibus. De duobus fratribus, quos à Domino exegerunt. De Chananæa, & de quinque panibus. De humilitate, & indulgentia. De vinea & operariis. De fermento & utre. De paralytico piscinæ Siloe. De Angelicis, & Ecclesiasticis ordinibus. De S. Eugenio & sociis. De monte Thabor & Transfiguratione Domini II.

Hachimi Beth-Kasa Carmen de Epiphania Domini.

Salibæ Presbyteri carmen de Doctoribus Græcis.

Maræ Archidiaconi & Archiatri, qui Bar-Messia nuncupatur, deprecatio Alphabetica, & carmen de S. Phetione martyre.

Eliæ metropolitæ Sobæ deprecatio alphabetica.

Sabarjesu filii Pauli Mosolani carmen de Jejunio.

Chamis carmen de Ascensione Domini.

Abdjesu Bar-Sciaaræ carmen de S. Michaele, & de discipulis S. Eugenii martyris.

Carmen de S. Cudave in monte Izla, cujus cœnobium situm est in Maare vico.

Carmen de Sabarjesu Cucbensi, & de Raban Hormisda Persa.

Carmen de Patriarchis Orientis: ubi eorum series texitur ab Adæo & Mari Orientis Apostolis usque ad Timotheum Jaballæ successorem, qui circa annum 1300. vivebat.

Carmen de Diacono apostata ex pago Mescaleg territorii Arbelensis.

In fol. bomb. 260. literis chaldaicis exaratus ab Abdalla Presbytero Assyrio feria 3. die 2. Julii anno Græcorum 1871.

in

in monasterio S. Phetionis martyris in regione Mardensi sub Mar Elia Patriarcha Chaldæorum, & Jesujab Metropolita Sobæ, Armeniæ, & Mardæ.

VIII.

Eliæ III. Patriarchæ Chaldæorum Homiliæ, quæ ad matutinum in Officio Chaldæorum recitantur: videlicet, De nativitate Domini II. De S. Maria II. De Epiphania II. De feria secunda Ninivitarum, seu Rogationum ad primam Sessionem II. De eadem ad secundam Sessionem II. De Sanctis II. De feria sexta defunctorum II. De Dominica ingressus Jejunii II. De feria secunda majoris hebdomadæ II. De Dominicis Jejunii. De Dominica in Hosannis II. De Dominica Resurrectionis II. De Ascensione Domini II. De Pentecoste. De Adoratione ad missam II. De Transfiguratione Domini II. De Cruce II.

Scialitæ Episcopi Rhesainæ Homiliæ II. de S. Maria, & de feria tertia Ninivitarum seu Rogationum ad primam sessionem.

Eliæ Episcopi Nisibis, de feria tertia Ninivitarum ad secundam sessionem homiliæ II. De feria quarta ad primam sessionem II. De eadem ad secundam sessionem II.

Georgii Episcopi Arbelæ homilia de feria tertia Ninivitarum ad primam sessionem. De Dominicis Jejunii.

Pauli Episcopi Anbar de Pentecoste homilia.

Abu-al-Ez Chadri Presbyteri de Ecclesiæ Dedicatione homiliæ II.

Officium feriale Chaldæorum.

Kalendarium Chaldæorum, seu modus inveniendi festa mobilia, epactam &c.

Bauta Chaldæi de Christo carmina II.

Georgii Vardæ carmen de Transfiguratione Domini.

Salibæ Mansurensis Presbyteri de Pœnitentia & compunctione carmina III.

Quæsita diversa.

Joannis Bar-Caldun carmina.

De S. Eugenio & sociis carmen.

De S. Onesima filia Antiochi regis carmen.

In 4. bomb. 151. literis Chaldaicis exaratus ab Elia in urbe Jerusalem apud Sanctum Sepulcrum feria 5. die 28. Septembris anno Græcorum 1881.

IX.

Ordo Sponsalium juxta Ritum Chaldæorum.

Benedictio sponsi, sponsæ, & thalami nuprialis.

Ordo confessionis sacramentalis,

Tonsura monachorum, & monialium.

Ordinatio Diaconissarum.

Abdjesu Patriarchæ Chaldæorum carmina III. de Joanne Sulaca Patriarcha.

Joannis Sulacæ historia, soluta oratione.

In 4. bomb. 110. exaratus à Josepho I. Patriarcha Chaldæorum.

X.

Officium feriale Chaldæorum.

Liturgia Apostolorum. *Theodori Mopsuesteni*, cognomento Commentatoris. *Nestorii* Patriarchæ Constantinopolitani.

Ordo Baptismi.

Ordo Pœnitentiæ, auctore Jesujab Patriarcha.

Dubia de Altari, de Eucharistia, & de Baptismo.

Benedictiones mensæ, agapes, vini, infirmorum, puerorum.

Consecratio Calicis, & Altaris.

Eliæ III. Patriarchæ Chaldæorum Homiliæ, ut supra Cod. 8.

Scialitæ Episcopi Rhesainæ homiliæ II. de S. Maria, & de feria tertia Rogationum.

Eliæ Episcopi Nisibis de Rogationibus homiliæ VI.

Georgii Episcopi Arbelæ homiliæ II. de Rogationibus, & de Jejunio.

Pauli Episcopi Anbar homilia de Pentecoste.

In 4. bomb. 169. literis chaldaicis exaratus a Diacono Bahdino filio Atiæ feria 4. die 17. Novembris in Insula Zebedæa anno Græcorum 1914.

XI.

Consecratio Altaris cum chrismate.

Liturgia Apostolorum.

Evangelia pro aliquot Festis & feriis Arabicè literis chaldaicis.

Clausulæ V. in fine missæ recitandæ, auctore Hebedjesu Bar-Bricha, Episcopo Sobensi, quarum duæ priores Abdjesu Gozartensi tribui solent. *Aliæ* II. auctore Mara Archidiacono, qui & Bar-Messia. *Aliæ* II. auctore Presbytero Atia Bar-Oteli.

Ordinatio Diaconi. Presbyteri. Episcopi. Catholici, seu Patriarchæ, juxta traditionem Mar-Abæ Patriarchæ, Gabrielis metropolitæ Bassoræ, & Cypriani Nisibis.

De Patriarcharum numero & dignitate, & de Romanæ Sedis primatu Canones Nicæni Syriaci.

De

De electione Patriarchæ Chaldæorum, Canones Mar-Abæ, & Jesujabi Patriarcharum.
Patriarcha Chaldæi, qui à Romanis Pontificibus ordinati dicuntur.
Jesujabi canon de Diaconis, Presbyteris, & Episcopis.
Ordinatio Archidiaconi.
Tonsura Monachorum.
Benedictio Directoris, seu magistri noviciorum.
Absolutio Sacerdotis à suspensione & irregularitate.
Absolutio Laici ab interdicto vel excommunicatione.
Orationes super energumenum & infirmum.
Benedictio feminum.
In fol. bomb. 113. literis chaldaicis exaratus à Josepho Amidensi Patriarcha Chaldæorum, Romæ die 26. Augusti anno Christi 1701.

X I I.

Ordo Baptismi Chaldæorum.
Missa Apostolorum.
Lectiones Evangelii per annum, Arabicè literis chaldaicis.
In 4. bomb. 179. literis chaldaicis exaratus à Josepho Patriarcha Chaldæorum feria 4. die 24. Junii anno Christi 1691.

X I I I.

Ordo Sponsalium, juxta ritum Chaldæorum.
Absolutio sacramentalis à peccatis.
Tonsura monachorum, auctore Phetione Presbytero ac monacho.
Abdjesu Patriarchæ Chaldæorum de Joanne Sulaca carmina III. videlicet, de ejus profectione in Urbem atque in Patriarcham Chaldæorum inauguratione. De ejusdem Sulacæ reditu ex Urbe in Assyriam, deque ejus obitu instigatione & fraudibus Bar-mamæ Patriarchæ Nestorianorum. Epitaphium ejusdem Sulacæ.
Joannis Sulacæ Patriarchæ Chaldæorum vita, soluta oratione.
In 4. bomb. 102. literis chaldaicis exaratus à Josepho Patriarcha Chaldæorum feria 2. die 23. Octobris anno Christi 1701.

X I V.

Liber Diaconi, juxta Ritum Syrorum Jacobitarum, continens quæ Diaconus Sacerdoti celebranti respondet.
In 8. bomb. 41. literis Syriacis.

X V.

De Fide, spe, caritate, pœnitentia, & adoratione in spiritu, Tractatus moralis.
Expositio Orationis Pater noster.
Modus recitandi Rosarium B. Virginis.
Professio Fidei.
Arabicè in 12. char. 50.

X V I I.

Paradisus monachorum, seu Patrum dicta & gesta, Liber in capita 313. divisus, quo continentur Apophthegmata ferè omnia per Cotelerium edita.
In 4. bomb. 118. Codex Arabicus, chaldaicis tamen literis exaratus à Josepho Patriarcha Chaldæorum mense Octobri anno Christi 1705.

X V I I I.

Agapii Cretensis, monachi in monte Atho, Dux peccatoris: liber asceticus è Græco in Arabicum translatus à Presbytero Joseph filio Abdallæ Alepino.
In 8. bomb. 118.

X I X.

Theodori Lascaris Imperatoris cantus VIII. in B. Virginem, è Græco in Arabicum conversi.
Agapii monachi cantus XXIV. in eandem, è Græco in Arabicum conversi.
Miracula LXVIII. edita à B. Virgine Maria.
In fol. 121. Codex Arabicus, chaldaicis literis exaratus.

X X.

Conciones 11. Arabicæ de Pœnitentia & Sacramento Confessionis, deque præceptis Dei & Ecclesiæ.
In 8. char. 34.

C O-

CODICES BERŒENSES.

I.

Jacobi Bartclensis ex monacho cœnobii Sancti Matthæi Episcopi Tagritensis, Liber Thesaurorum, ab eodem absolutus die 11. Maii anno Græcorum 1542. & in quatuor Partes divisus: Prima de Deo uno & Trino capita 13. Altera de Incarnatione Verbi, de Ecclesia, de Sacramentis, & Ritibus Ecclesiasticis, capita 41. Tertia de Providentia Dei & Actibus humanis, capita 11. Quarta de Angelis, de opere sex dierum, de Antichristo & fine mundi, de Paradiso & Inferno, capita 40. Codex Syriacè scriptus ab Ephræm Phigana monacho sub Ignatio Hidaia Patriarcha Jacobitarum, feria 2. die 8. Julii, anno Græcorum 1933.

Dionysii Barsalibæi Episcopi Amidæ, expositio Symboli Nicæni. Syriacè.

Philoxeni, seu Xenaiæ, Episcopi Mabugensis sive Hierapolitani, Professio fidei. Syriacè.

Severi Patriarchæ Antiocheni Professio fidei. Syriacè.

Joannis Thebæi Sermo de præceptis Evangelicis. Syriacè.

Evangelium de Infantia Christi Syriacè & Arabicè. In illud, *mane Techel, Phares*, Syriacè. De novem choris Angelorum, Syriacè. De virtutibus & vitiis Arabicè.

Severi Mokaffai Episcopi Asmonænum in Ægypto, historia quatuor priorum Synodorum. Tractatus adversùs errores Armenorum. Arabicè.

Basilii Magni & Gregorii Theologi Dialogus. Arabicè.

Dionysii Barsalibæi expositio in sacrum chrisma. Arabicè.

Hicar sapientis fabulæ Arab.

Caleb sapientis fabulæ Arab.

Vita Marci monachi. *Abraham* Patriarchæ. *Jonæ* Prophetæ. *Job* justi. *Pauli* Apostoli. *Joseph* sponsi B. Virginis. Arabicè.

Joannis Chrysostomi homilia de Pœnitentia. In Psalmum VI.

Jacobi Sarugensis homilia de factis mysteriis. De pœnitentia, Arab.

Ephræm Syri sermo de pœnitentia. De peccatrice. De Elia propheta. Parænesis de morte, & peccato, deque pœnitentia. Arabicè.

Pauli Apostoli Apocalypsis. Arab.

Clausula, seu benedictiones super populum in fine missæ recitandæ. Arabicè.

Homilia de feria sexta, & paschate. Arab.

Petri Apostoli Apocalypsis sub nomine Clementis. Arab.

Moysis Barcepha, seu Severi, Episcopi Musolani Homiliæ in præcipuas anni festivitates. Arab.

Prophetarum & Apostolorum Vitæ. Syriacè.

De Eucharistia tractatus anonymi Syr.

Joannis Episcopi Daræ de resurrectione corporum fragmentum. Syr.

In fol. bomb. 467. Syriacis literis exaratus anno Græcorum 1933.

II.

Paradisus monachorum Arabicè: videlicet, *Sophronii* Patriarchæ Hierosolymitani Paradisus in capita 66. divisus: qui idem est ac Pratum spirituale Moschi. *Anastasii Synaitæ* libri III. de dictis & gestis monachorum. *Apophthegmata Patrum* in capita 897. eadem ferè ac ea quæ edidit Cotelerius.

Pauli Episcopi Mempheos narrationes morales XXXI.

Joannis Chrysostomi epistola ad Theodorum monachum lapsum.

Nili Abbatis Parænesis ad Virginem sanctimonialem.

In fol. bomb. 464. Codex Arabicus exaratus à Joanne Zendo Presbytero Maronita anno mundi 7192. Christi 1684. Hegiræ 1095.

III.

Synaxarium, seu martyrologium Maronitarum, sermone Arabico & literis Syriacis exaratum sub Georgio Besbelensi Patriarcha Maronitarum, & Gabriele de Blanza Archiepiscopo Alepi anno Christi 1666. *in fol. bomb.* 266.

IV.

Conciliorum generalium & particularium Canones è Græco in Arabicum conversi: videlicet, *Nicæni I.* Canones 20. Canones 84. & Canones 16. *Constantinopolitani* I. Canones 4. *Ephesini* definitio fidei. *Chalcedonensis* canones 27. *Constantinopolitani* II. definitio. *Constantinopolitani* III. definitio. *Trullani* canones 102. *Nicæni* II. canones 22. *Florentini* Acta & definitio, cum subscriptionibus Episcoporum Orientalium.

Ancyrani canones 24. *Carthaginiensis* canones 14. *Gangrensis* canones 20. *Sardicensis* canones 21. *Antiocheni* canones 25. *Laodiceni* canones 52.
Constantini, *Theodosii*, & *Leonis* Imperatorum Statuta 130.
Tituli Juris canonici & civilis 21.
In fol. bomb. 218. Codex Arabicus, sed literis Syriacis exaratus à Joanne Zendo Presbytero Maronita sub Stephano Patriarcha Antiochiæ, & Gabriele Archiepiscopo Alepi die 3. Maii anno Christi 1690.

V.

Conciliorum generalium & particularium canones è Latino in Arabicum conversi à Joanne Carmelita Discalceato anno Christi 1662. videlicet, *Interpretis* nuncupatoria ad B. Virginem, & *Præfationes* duæ de Conciliorum natura, materia, & auctoritate. *Concilii Nicæni* I. brevis historia, symbolum, & canones 20. *Constantinopolitani* I. historia, symbolum, & canones 7. *Ephesini* historia & canones 12. *Chalcedonensis* historia, canones 26. epistola ad Dioscorum, & altera ad Alexandrinos de condemnatione Dioscori. *Constantinopolitani* II. historia & canones 14. *Constantinopolitani* III. historia. *Nicæni* II. historia, & canones 11. *Constantinopolitani* IV. historia & canones 26. *Lateranensis* IV. sub Innocentio III. historia & sectiones 70. *Lugdunensis* II. sub Gregorio X. historia & canones 12. *Florentini* sub Eugenio IV. historia, instructio ad Armenos de septem Sacramentis, & definitio fidei.
In fol. bomb. 103. Codex Arabicus, sed literis Syriacis exaratus à Joanne Zendo sub Stephano Patriarcha Antiochiæ, Gabriele Archiepiscopo Alepi, & Josepho Hesronita Archiepiscopo Tripolis Syriæ, anno Christi 1676.

V I.

Vitæ Sanctorum, videlicet, *Joannis Eleemosynarii* Patriarchæ Alexandrini: *Barbaræ* & *Julianæ* sororum: *Marinæ* seu *Margaritæ* Virginis & martyris: *Catharinæ* V. & M. *Basilii* Magni: *Pelagiæ* Antiochenæ; *Samonæ* & septem filiorum Macabæorum; *Pauli* Apostoli. *Abraham* Patriarchæ: *Arethæ* & sociorum MM. Nagranensium: *Domitii* martyris: *Pauli monachi* in Samaria. *Cypriani* & *Justinæ*: *Marci* Eremitæ. *Teclæ* protomartyris. *Alexii* Romani.
Historia & miracula Imaginis B. Mariæ Virginis in Saidnaia.
Ephræm Syri sermo de lucta cum diabolo.
Isaac Syri sermo de contemptu mundi.
Homilia anonymi in illud, *multi vocati, pauci verò electi*.
In 4. bomb. 264. Codex Arabicus, literis Syriacis exaratus die 14. Octobris, anno Christi 1672.

V I I.

Georgii Elmacini Homaidi, Ebn-Abi-Eliaser, ebn-Abi-mocarem, Ebn-Abi-Attib, Chronicon ab Orbe condito ad Heraclium Imperatorem.
Nomina portarum Byzantii.
Series Imperatorum Othomanorum ab anno Hegiræ 641. ad annum 1031.
Menses Arabici.
In 4. bomb. 213. Codex Arabicus exaratus an. Græcorum 1932. Christi 1621.

V I I I.

Marci Eremitæ sermones 8. de Lege spirituali: Adversùs eos, qui se putant ex operibus suis justificari: mentis cum anima consultatio: Parænesis: De Baptismo: De Pœnitentia: Disputatio cum Scholastico: Adversùs Melchisedechianos.
Macarii Ægyptii sermones III. & epistolæ VIII.
Macarii Alexandrini sermones II. & epistolæ IX.
In fol. bomb. 119. Codex Syriacus exaratus à Joanne monacho in monasterio S. Behenami & Saræ ejus sororis, & quadraginta martyrum sociorum, anno Græcorum 1889.

I X.

Gregorii Barhebræi Episcopi Tagritensis Liber inscriptus, *Horreum mysteriorum*, in quo sacram Scripturam commentariis illustrat à Genesi usque ad Psalmum 36.
In 4. bomb. 99. Codex Syriacus.

X.

Babairæ monachi historia, & ejusdem cum Arabe quodam disceptatio.
Caliphorum historia.
Arabicè in 8. bomb.

X I.

Formulæ epistolarum, Turcicè *in 4. bombycin.*

Ho-

X I I.

Hosaini Abu-Ali Isagoge in Dialecticam, & Meteora, Syriacè *in fol. bomb.*

X I I I.

Petri Apostoli Apocalypsis, Arabicè. *Athanasii* Alexandrini Revelatio, Arab.

Kalendarium Orientalium, Syriacè.
Canones Apostolorum 81. & Constitutiones eorundem per Clementem. *Constantini & Theodosii* Imperatorum statuta. *Niceni* Concilii canones 23. *Neocæsariensis* canones 14. *Ancyrani* canones 20. *Laodiceni* canones 59. *Chalcedonensis* canones 27. Arabicè. *In 8. bomb.* 269.

CODICES PETRI A VALLE.

I.

Entateuchus Samaritanus emptus Damasci in Syria à Petro de Valle anno 1616. *In fol. bomb.* 278.

I I.

Quatuor Evangelia Ibericè *in* 4. *membran.* 303.

I I I.

Quatuor Evangelia Ibericè *in* 4. *bomb.* 178.

I V.

Vita S. Gregorii Illuminatoris Armenicè *in* 4. *bomb.* 14.

V.

Psalterium Copto-Arabicum, cum *Canticis* Moysis II. Annæ, Habacuc, Jonæ, Ezechiæ, Manassæ, Isaiæ III. Triumpuerorum, B. Mariæ, Zachariæ, & Simeonis. *In fol. bomb.* 225. Codex exaratus in monasterio S. Antonii Sabbato die 14. Barmahat, anno martyrum 1101. *Christi* 1386.

V I.

Evangelium S. Joannis Copto-Arabicum, exaratum anno martyrum 1062. *in fol. bombyc.* 108.

V I I.

Samanudi Grammatica Coptica, Arabico sermone, quæ *Sollom*, ideſt, *Scala* inscribitur.
Cæsarii Ben-Cateb Grammatica Coptica, quæ *Tabossara*, hoc est, *contemplatia* prænotatur.
Alasaadi Abulpharagii Benassali Grammatica Coptica.
Alvagi Calliopai Grammatica Coptica, quæ *Caphaia*, ideſt, *sufficientia* appellatur.
Altechi Ebn-Dobairi Grammatica Coptica.
Abu-l-Barcati Ben-Cabari Presbyteri *Scala magna*, hoc est, Lexicon Copto-Arabicum, in decem partes & 32. sectiones divisum.
Abu-Isaac Ben-Assal Lexicon Copto-Arabicum, in quo voces Copticæ, quæ in Testamento novo occurrunt, Arabicè redduntur.
In fol. bomb. 168. scriptus à monacho Gabriele ebn-Arrascid, cognomento Cateb Catlabac, in monasterio Thmuis feria 6. die 2. Babæ, anno martyrum 1036.

V I I I.

Samanudi Scala, seu Institutiones linguæ Copticæ Arabico sermone.
Abu-Isaac Ben-Assal Lexicon Copto-Arabicum, seu voces Copticæ Arabico sermone expositæ, quæ occurrunt in Testamento novo, in Psalmis, in Liturgia, & in Officio feriali Coptorum. *In* 4. *bomb.* 131.

I X.

Liturgia Æthiopica. In 8. membran. 157.

X.

Liturgia Æthiopica. In 8. membran. 140.

X I.

Pentateuchus Arabicus. *In fol. bomb.* 269.

X I I.

Carmina septem Poëtarum Arabum, qui ante Mahometis tempora claruerunt, videlicet: *Amr al-Cais*, ben-Hagiar, ben-Amr Candensis: *Tarpha* ebn-al-Abd Bacrensis: *Zohair* ebn-abi-Salma Mozenitæ: *Labid* ebn-Rabia Amer-

ritæ: *Amri* ben Calthum Taalabensis: *Antara* ebn Scedad Abesitæ: & *Aretha* ebu Halza Jascarensis: *cum scholiis Hosaini* Abu-Abdallæ ben-Achmed Zuzenitæ. Dicuntur autem *Sabaa Taval*, idest *septem longi*, & *Sabaa Moallaka*, idest, *septem appensi*, quia eorum carmina tamquam rara apud Mahometanos & singularia, in septem longis tabulis exarata sunt, & in delubro Meccano appensa.

Carmina quatuor aliorum celeberrimorum Poëtarum Arabum, cum Scholiis ejusdem *Hosaini Zuzanitæ*: videlicet, *Scanfari* Arabis: *Sciammul* ebn-Ad: *Mohammad* Abu-Bacr ebo-Doraid Azeditæ: & *Chaled* ebn-Saphuan al-Cannàs, idest venatoris.

In 4. bomb. 173. Codex exaratus Sabbato die 12. Regeb, anno Hegiræ 1022.

XIII.

Alcoranus, idest, Mahometis pseudoprophetæ Liber, quem tamquam delapsam è cœlo Legem venerantur ejus sectarii. *In 4. bomb.* 345. Codex nitidissimè exaratus, & auro miniatus.

XIV.

Alcorani pars ultima, quæ *Suras*, idest capita 38. complectitur. *In 8. bomb.* 27.

XV.

Ali ebn-Abi-Taleb Poemata Arabica 452. *In 4. bomb.* 52.

XVI.

Mohammad Abu-Abdalla ben-Said Dallasensis Carmen Arabicum in laudem Mahometis pseudoprophetæ, cum scholiis quinque Auctorum: videlicet, *Mohammad* Naseraddini Phajumensis, *Salemi* Aladdini ben-Aminaddini Gazzi, *Mohammad* Sciamsaddini ben-Mansur ben-Abade, *Achmed* Sciahabaddini ben Salem Magedaddini Adraënsis, & & *Scaich*, seu seois *Damiatensis*: *collectore Ali* Nuraddino ben Giaber ben Mosis Jamanita, idest ex Arabia Felici oriundo.

In fol. bomb. 41. exaratus die 2. Gemadi prioris, anno Hegiræ 998.

XVII.

Carmina Arabica XII. *In 8. bomb.* 19.

XVIII.

Mohammad Abi-al-Taher ben Joseph Tamimitæ Cæsaraugustani Andalutii, *Orationes* Arabicæ quinquaginta, quas *Macamat*, idest, *similiter cadentes* appellaot: scriptæ ab auctore in urbe Corduba ad imitationem Orationum, quas *Abu-Mohammad Hariri* celeberrimus inter Arabas Orator in urbe Bassora scripserat.

In 4. bomb. 217. eleganrissimo charactere exaratus à Saleh ben Mohammad ben-Vatech in urbe Bagdad feria 4. die 4. Regeb, anno Hegiræ 650.

XIX.

Abi-Ali Hosaini Ben Al-Hosain, de Quadratura circuli Arabicè *in 16. bomb.* 6.

XX.

Abdarrachmani Africani Tagiuri, hoc est, Tingitani, Tractatus mathematicus de anno, mensibus, & diebus, deque meridie & statis boris Orationis, quæ ex lege Mahometica præscribitur.

Achmed Garsaddini ben Sciababaddini Tractatus de Quadrante.

Mohammad Badraddini Mardinensis de Quadrante Tractatus II.

De Quadrante Tractatus anonymi.

Ali Abul-Hosn ben-Ibrabim, cognomeoto ebn-al-Sciater, Tractatus de Quadrante.

In 4. bomb. 151. exaratus anno Hegiræ 981.

XXI.

Historiæ Arabicæ fabulosæ *Bibi* Regis Arabum, Mogamesi ejus filii, Abuzaidi, & Said: *Senan* filii Jaser ex familia Halalitarum: *belli Halalitarum* cum familia Tajorum in regione Cyrenensi: & *Scedad* ben-Sciahabaddini ben Hasab: partim soluta, & partim ligata oratione. *In 4. bomb.* 89.

XXII.

Camus, idest Oceanus, seu Lexicon Arabicum, auctore *Mohammad ben Jacob ben Mohammad*. *In fol. bomb.* 736.

XXIII.

Grammatica Arabica, quæ *Caphia*, idest, *sufficians* appellatur.

Naseraddini Abulmocaremi Matrazensis Grammatica Arabica, quæ *Masbab*, idest, *Lampas* inscribitur.

Abdal-

Abdalcaberi Ben-Abdarrachmani Georgiani de Particulis Orationis. *In 4. bomb.* 88.

XXIV.

Ebn-Hagebi commentaria in Grammaticam Arabicam, quæ *Caphia* appellatur: opus ab auctore absolutum Sabbato die 11. Romadan, anno Hegiræ 897. exaratum autem Alepi à Senan Ben-Ali ineunte Gemadi priore anno Hegiræ 985. *In 4. bomb.* 255.

XXV.

Achmed Ben-Ali, Ben Mafud Grammatica Arabica, quæ *Marah-Al-Aruah*, idest, *Quies Spirituum* appellatur.
De Tafripb, seù conjugatione Verborum Tractatus II.
In 4. bomb. 73. Codex elegantissimè exaratus.

XXVI.

Achmed Ben-Ali, Ben Mafud Grammatica Arabica.
De Tafripb Tractatus III.
In 4. bomb. 124. Cod. exaratus die 29. Moharram, anno Hegiræ 1024.

XXVII.

Scholia in Grammaticam Achmed Ben-Ali, *in 4. bomb.* 95.

XXVIII.

Ali ebn-Abi-Taleb carmen Arabicum, cum paraphrasi metrica Turcica interlineari.
Historia Regum Persarum usque ad initium Chalipharum Mahometanorum, Turcicè.
Historia Calipharum, ab Omaro Ben-Alchettab usque ad Almotasem-Billa, Turcicè.
In 4. bomb. 192.

XXIX.

Lexicon Arabicum cum Turcica interlineari explicatione, *in 4. bomb.* 224. exaratum exeunte Rabi posteriore, anno Hegiræ 945.

XXX.

Lexicon Arabico-Turcicum, *in 4. bombyc.* 464.

XXXI.

Vocabularium Arabico-Turcicum *in 8. bomb.* 54.

XXXII.

Vocabularium Arabico-Turcicum.
Mohammad Ben Mohammad Ben Machmud *Samarcandi Hamdanensis* Carmen Arabicum de recta Alcorani lectione, cum scholiis *Naseraddini Abilcasemi Samarcandi*: opus absolutum die 13. Moharram anno Hegiræ 758. feria 5. exaratum verò ab Abdalla Ben Abi-Bacro feria 2. die 12. Scioaban anno Hegiræ 766.
Ejusdem Mohammad Samarcandi Hamdanensis de recta Alcorani lectione Liber Turcicus in Præfationem & capita 30. divisus.
Ejusdem Auctoris de variantibus Alcorani lectionibus Libri III. Arabicè. Codex exaratus ab Ali Ben Mohammad Ben Abigrada Jazerensi feria 5. die 21. Gemadi posterioris, anno Hegiræ 754.
Poëma Turcicum morale, exaratum die 23. Rabi prioris anno Hegiræ 1003.
Isagoge in Dialecticam, Turcico sermone exar. anno Hegiræ 1004. *In 4. bombycino* 244.

XXXIII.

Senani Abi-Sud Bidavensis Scholia de Prophetia & Angelis, Arabicè.
De sphæra Tractatus Persicus cum figuris Astronomicis.
Ali Cialabi de Sphœra cum figuris & tabulis Astronomicis, Tractatus Turcico sermone, absolutus ab Auctore Alepi exeunte mense Dil-hege anno Hegiræ 955. exaratus autem anno Hegiræ 982. exeunte Rabi posteriore, feria 2.
De vocibus Tractatus Dialecticus, Arabicè.
Mohammad Abn-Abdalla Ansarensis Andalutii de Poësi & versibus, Arabicè, cum scholiis anonymi.
In 4. bombyc. 129.

XXXIV.

Thesaurus linguæ Turcicæ, *in 4. bomb.* 574. exaratus Dominica, die 12. Safar, anno Hegiræ 1031.

XXXV.

Grammatica linguæ Turcicæ, auctore *Petro à Valle*, Italico sermone composita, & in Libros VII. divisa. *In fol.* 149.

Saed

XXXVI.

Saed Abul-Hosu, Ben-Ali, Georgiani Geographia cum Tabulis septem Climatum, & descriptione altitudinis Poli præcipuarum Asiæ urbium : Turcicè *in* 8. *bombyc*.89.

XXXVII.

De Astronomia Tractatus in Capita 28. divisus : Turcicè *in* 4. *bombyc*. 32.

XXXVIII.

Moana de signis Zodiaci & Astrologia : Turcicè *in* 4. *bombyc*. 49.

XXXIX.

Mohammad Antistitis delubri Solimanæi, historia Alexandri Macedonis, Turcicè *in* 4. *bomby*.229.

XL.

De Joseph Patriarcha & *Zalicha* uxore Putipharis, Poëma Turcicum elegantissimè exaratum *in* 4. *bombyc*. 138.

LXI.

Medulla Chronologiæ, de Chaliphis, de Regibus Persarum, deque illustribus apud Mahometanos viris. Turcicè *in* 4. *bombyc*. 231.

XLII.

Historia familiæ Othomanorum, auctore *Mohammad*, in duas partes divisa : quarum prima complectitur Chronologiam ab orbe condito usque ad Mahometem pseudoprophetam ejusque in Imperio successores Caliphas : Altera res gestas Othomanorum usque ad Solimanum Selimi filium, hoc est, usque ad annum Hegiræ 974. *In* 4. *bomb*.160.

XLIII.

Formularium epistolarum, & libellorum supplicum, Turcicè *in* 4. *bombyc*. 24.

XLIV.

Lexicon metricum Turcico-Arabicum, auctore *Sciabedi*, in classes 34. divisum : *in* 4. *bombyc*. 33.

XLV.

Encomia in quosdam Soltanos & illustres viros, Turcicè *in* 4. *bombyc*. 49.

XLVI.

Phedali Carmina Amatoria, Turcicè, exarata ab Aslan Sen-Hader Dadianensi exeunte Gemadi posteriore anno Hegiræ 1004. *in* 4. *bombyc*. 90.

XLVII.

De fundamentis sectæ Mahometanæ, idest, de unitate Dei, de Prophetia, de successione, & de resurrectione, Turcicè *in* 4. *bombyc*. 54.

XLVIII.

Vocabularium Persicum & Italicum, quo explicantur voces omnes, quæ in Doctrina Christiana in urbe Lahor à Patribus Societatis Jesu in Persicum sermonem conversa occurrunt, auctoribus Studentibus Collegii SS. Petri & Pauli in urbe Aspahan Carmelitis Discalceatis : *In fol. bombyc*. 140.

XLIX.

Doctrina Christiana Persicè : exarata à Mohammad Aspahanensi die 29. Romadan anno Hegiræ 1029. *in* 4. *bombycino* 85.

L.

Petri à Valle ad Mohammad Abdalvehab Aspahanensem epistola de quibusdam Christianæ religionis mysteriis, Persicè *in* 4. *bombyc*. 18.

LI.

Petri à Valle ad Mohammad Aspahanensem epistolæ aliud exemplar, Persicè *in* 4. *bombyc*. 41.

LII.

Mohammad Bacher Aspahanensis Refutatio Religionis Christianæ : opus ab auctore absolutum mense Romadan anno Hegiræ 1031. Persicè *in* 8. *bombyc*. 194.

LIII.

Ephemeris anni Hegiræ 1031. Christi 1622. ad meridianum civitatis Sciraz, auctore Mirtagian Giuneidita, Sciraz urbis

urbis totiusque Persidis Præfecti Astrologo. Persicè *in 4. bombyc.* 20.

L I V.

Tabula Lunationum & Ascendentium, Persicè cum Latina interpretatione, *in fol. bombyc.* 19.

L V.

Taenim, idest, *Directio*, de Lunationibus, Persicè, *in 4. bombyc.* 14.

L V I.

Compendium Tractatus P. Christophori Borri Soc. Jesu de nova mundi constitutione juxta systema Tichonis Brahe aliorumque recentiorum Mathematicorum, è lingua Latina in Persicam translatum à Petro de Valle in urbe Goa anno Christi 1624. & ad Zaineddinum Lari Astronomum Persam transmissum, addita è regione interpretatione Italica, quam idem Petrus Romæ confecit anno 1631.

L V I I.

Japhi fabulæ metricæ XXXIV. cum figuris XI. Persicè *in 4. bombyc.* 129.

L V I I I.

Chelestan, idest, Rosarium, auctore *Saadi Scirazensi*: opus morale partim soluta, & partim ligata oratione conscriptum anno Hegiræ 656. & in 8. capita divisum, in quibus agitur de indole & consuetudinibus Regum: de moribus religiosorum: de præstantia cultus divini & de temperantia: de silentio: de amore & juventure: de senectute & decrepita ætate: de efficacia educationis, & institutionis: de regulis & staturis conversationis. Persicè *in 4. bomb.* 110.

X L I X.

Bostan, idest, Hortus, auctore *Saadi Scirazensi*: opus metricum morale, Atabeco Abubacro Ben Saad Regi Persarum ejusque filio nuncupatum, & in Præfationem & capita X. divisum: Ubi præmissis Mahometis pseudoprophetæ & quatuor ejus amicorum laudibus, agit de justitia, æquitate & laudabili mundi regimine: de beneficentia & liberalitate: de amore, & qualitate eorum, qui sanctioris vitæ semitam terunt: de humilitate: acquiescendum esse divinæ dispositioni: de temperantia, & contenti animi tranquillitate: de bona disciplina & educatione: de gratiarum actione pro beneficiis à Deo acceptis: de pœnitentia & resipiscentia à peccatis: de precibus ad Deum fundendis. Persicè *in 4. bombyc.* 123.

L X.

De magia Liber ex Indico in Persicum sermonem translatus. *In 4. bombyc.* 56. exaratus mense Regeb anno Hegiræ 1031.

L X I.

Musaeum Regum, idest, de Regibus illustribus Tractatus.
Musaeum Justorum, idest, de piis, religiosisque apud Mahomeranos viris.
Taenim, idest, *directio*, seù de Lunationibus & Kalendario. Persicè *in 4. bombyc.* 77.

L X I I.

Hafed celeberrimi Persidis Poëtæ Poëmata amatoria, seù odæ 392. Persicè *in 4. bombyc.* 152.

L X I I I.

Carmina Persica 68. de Deo, de Mahomete pseudo-propheta ejusque sodalibus, de Solimano cæterisque Othomanicæ familiæ Soltanis: nec non de amore. *In 4. bombyc.* 76. Codex elegantissimè exaratus.

L X I V.

Carmina Persica 185. de Chosroë & Scirin: Liber nuncupatus Morad, seu Amurati Soltano: *in 4. bombyc.* 207. elegantissimè exaratus.

L X V.

Carmina de Chosroë & Scirin, ut in Cod. præcedenti: *in 4. bombyc.* 216.

L X V I.

Carmen de Bello Chesem, Persicè *in 8. bombyc.* 34. exaratum mense Moharram anno Hegiræ 1032.

L X V I I.

Carmina Persica diversa, *in 4. oblong.* 56.

Hi-

LXVIII.

Historia Indica, *in* 16. *bombyc.* 15.

LXIX.

Liber Indicus de Arcanis, *in* 8. *bombyc.* 33.

LXX.

Diarium Petri à Valle de rebus ab ipso gestis in Thracia, in Perside, & in India, propria Auctoris manu exaratum sermone Italico, & in tres Tomos divisum. Tomus I. de rebus gestis ab anno Christi 1614. usque ad diem 14. Aprilis 1618. *In fol. bombyc.* 108.

LXXI.

Diarii Petri à Valle Tomus II. à die 20. Aprilis 1618. usque ad diem 17. Februarii 1623. *In fol. bombyc.*98.

LXXII.

Diarii Petri à Valle Tomus III. à die 18. Februarii 1623. usque ad diem 21. Novembris 1626. *In fol. bombyc.* 66.

LXXIII.

Epistola Petri à Valle propria ipsius manu exarata in urbe Cazuin in Media, die 25. Julii 1618. ubi res ab ipso gestæ in Perside narrantur. Italicè *in fol. bombyc.* 32.

LXXIV.

Epistolarum familiarium Petri à Valle Tomi III. *in fol. bombycino*. Tom. I. *Epistolæ* 46. ad Franciscum Crescentium ab anno 1614. ad annum 1619. ex diversis Orientis regionibus transmissæ. Italicè propria ipsius Auctoris manu.

LXXV.

Epistolarum Petri à Valle Tomus II. *Epistolæ* 13. anonymæ. Italicè *in fol. bombycino*.

LXXVI.

Epistolarum Petri à Valle Tomus III. *Epistolæ* 5. Item testamentum. Italicè *in fol. bombyc.*

LXXVII.

Libri Orientalium linguarum impressi, qui ad eundem Petrum de Valle pertinebant: videlicet: I. *Chaldaa* seu *Æthiopica lingua Institutiones*: necnon omnium Æthiopiæ Regum, qui ab inundato terrarum orbe usque ad nostra tempora imperarunt, Libellus. Romæ 1552. typis Valerii Dorici Brixien. opera Angeli de Oldradis, in quarto. II. *Quatuor Evangelia Arabica* cum versione Latina interlineari. Romæ typis Mediceis 1591. in fol. III. *Abu-Ali Ebn-Sina*, hoc est, *Avicenna* Canonis de Medicina Libri quinque, Dialectica, Physica, & Metaphysica, Arabicè. Romæ typis Mediceis 1593. in fol. IV. *Euclidis* elementa, Arabicè, cum commentariis Naseraddini Tausensis. Typis Mediceis in fol. absque anno & loco: ad calcem Privilegium Turcicum Soltani Morad seu Amuratis, datum Constantinopoli ineunte mense Dil-hege, anno Hegiræ 996. V. *Liber Tasriph*, seu de conjugatione verborum, auctore Sene Alemamo, à Joanne Baptista Raymundo editus Arabicè cum versione Latina, & commentariis. Romæ typis Mediceis 1610. in folio. VI. *Institutiones lingua Arabica* tribus libris distributæ &c. auctore P. Francisco Martellotto Martinensi Clerico Regulari Min. Romæ typis Stephani Paulini 1620. in 4. VII. *Fabrica lingua Arabica* cum interpretatione Latina & Italica &c. auctore P. F. Dominico Germano de Silesia Ord. Min. de Observ. Reform. Romæ typis Sac. Congregat. de Propag. Fide 1639. in fol. VIII. *Breves Arabica Lingua Institutiones* P. Philippi Guadagnoli Cleric. Regul. Min. Romæ typis Sac. Congreg. de Propag. Fide 1642. in fol. IX. *Syntagmatum linguarum Orientalium*, quæ in Georgiæ regionibus audiuntur, Liber I. complectens *Georgiana*, seu *Iberica* vulgaris linguæ Institutiones Grammaticas, auctore D. Francisco Maria Maggio Cler. Reg. Panormitano, Romæ typis Sac. Congreg. de Propag. Fide 1643. in fol. X. *Syntagmatum linguarum Orientalium &c.* Liber II. complectens Arabum & Turcarum orthographiam, ac Turcicæ linguæ Institutiones, auctore D. Francisco Maria Maggio, Romæ typis Sac. Congreg. de Propaganda Fide 1643. in fol.

CODICES GRÆCI,

Qui ad domesticam Pii II. Bibliothecam pertinebant.

I.

Atena Patrum in Job.
Sapientia Salomonis.
Sapientia Jesu filii Sirach, seù Ecclesiasticus.
Esther.
Tobias.
Judith.
In fol. Chart. 239.

II.

Vita S. Athanasii Alexandrini.
S. Athanasii Alexandrini Oratio contra Gentes. *Epistola* de Synodis Arimini in Italia, & Seleuciæ in Isauria. *Epistola* ad Joannem & Antiochum. *Epistola* ad Palladium Presbyterum. *Epistola* ad Dracontium. *De Incarnatione* Dei Verbi, & contra Arianos. *In Passionem* & Crucem Domini. *In Passionem* Salvatoris. *Disputatio* contra Arium in Concilio Nicæno. *Contra Arianos* Oratio III. *Epistola* ad omnes ubique Orthodoxos, quum persecutio ab Arianis mota est. *Epistola* ad Serapionem Episcopum de Spiritu Sancto. *Epistola* ad eundem Serapionem adversùs eos, qui dicunt Filium creaturam esse. *Epistola* Catholica. *Refutatio* hypocriseos Meletii, & Eusebii Samosatensis. In illud. *Quicumque dixerit verbum contra Filium hominis, dimittetur ei* &c. *De Virginitate*. *Testimonia* ex Sacra Scriptura de naturali communione similis essentiæ inter Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum. *Contra* omnes hæreses. *Epistola* Præfationis loco scripta, in qua motuum Ecclesiasticorum *Tragœdia*: Tractatus in 17. Capita divisus. *Apologia* pro Dionysio Episcopo Alexandrino adversùs Arianos.
Gregorii ex Protosyncello Patriarchæ, Apologia pro Synodo Ephesina.
Theodoti Episcopi Ancyræ, Expositio Symboli Nicæni.
Zenonis Imperatoris Henoticum, seù Decretum unitivum.
Leontii Episcopi Cypri contra Judæos.
Gregorii Archiepiscopi Antiocheni sermo in Sepulturam Domini, & in Joseph ab Arimathea, & de Resurrectione.
Joannis Thessalonicensis sermo, quod Evangelistæ circa resurrectionis Dominicæ historiam sibi minimè repugnant.
Anonymi de sanctis & œcumenicis Synodis, ubi, quando, & adversùs quos celebratæ sint.
In fol. Chart. 386.

III.

Basilii Magni in Isaiam Prophetam Homiliæ 13.
Origenis Philocalia de obscuris Sacræ Scripturæ locis, à Sanctis Patribus Basilio Magno & Gregorio Theologo ex variis Origenis commentariis excerpta, & ab horum altero Gregorio Theologo ad Theodorum Tyanensium Episcopum missa, uti ad eundem Epistola præfesert.
In fol. Chart. 364.

IV.

Gregorii Nysseni Sermones, de Beatitudinibus 8. De Oratione Dominica. Adversùs eos, qui differunt Baptisma. Ad Harmonium, quale sit Christianorum nomen, vel promissio. Adversùs Judæos, de Deo Verbo & de Spiritu Sancto. Ad Simplicium, de Fide. Ad Olympium Monachum. In illud Apostoli, *quando sibi subjecerit omnia, tunc & ipse Filius subjicietur &c.* Ad Hierium, de infantibus qui præmaturè abripiuntur. In eos qui obdormierunt. In Pulcheriam oratio funebris. Catechetica oratio. In eos qui ægrè ferunt reprehensiones. Adversùs usurarios. In sextum Psalmum, de octava. In Placillam Augustam oratio funebris. In Martyres, & contra Arianos. Epistola exhortatoria ad frugi vitam, & de Virginitate. Tres Deos dici non oportere, ad Ablabium. Adversùs Fatum. In suam ordinationem. Adversùs Manichæos. De fugienda fornicatione, in illud Apostoli, *omne peccatum quodcumque fecerit homo &c.* De jejunio & de pauperibus sustentandis.
In fol. membran. 316.

V.

Gregorii Nazianzeni Orationes, cum interpretatione Nicetæ, in Resurrectionem Christi. In Sanctum Pascha. In Do-

Dominicam novam. In Pentecosten. In Macabæos, De suis sermonibus, & ad Julianum tributorum exæquatorem. In Nativitatem Christi. In Magnum Basilium oratio funebris. In adventum CL. Episcoporum. In plagam grandinis.

Anonymi argumenta in 16. orationes ejusdem Gregorii: videlicet, in Resurrectionem Domini,in Sanctum Pascha, in novam Dominicam, in Pentecosten, in S. Cyprianum, in Macabæos, in Julianum, in Nativitatem Christi, in Basilium Magnum, in SS. Lumina, in S. Baptisma, in Gregorium Basilii fratrem, in Athanasium Magnum, in adventum CL. Episcoporum, de amore pauperum, & in plagam grandinis.

Mensium nomina Latinè, Græcè, Hebraicè, & Ægyptiacè.

Anonymi Scholia in quatuor Gregorii Theologi Orationes: videlicet, In funere Basilii Magni, in S. Athanasium, in Gregorium Nyssenum, in S. Cyprianum martyrem.

In fol. Chart. 437.

V I.

Gregorii Theologi Orationes cum interpretatione Eliæ Cretensis, De recto ordine in disputationibus servando. In laudem Heronis Philosophi Alexandrini. In Eulalium Doarcensium Episcopum. In patrem suum, quum ei curam Ecclesiæ Nazianzenæ commisisset. Ad cives gravi timore perculsos, & Præfectum irascentem. Adversùs Arianos, & de seipso.

In fol. Chart. 118.

V I I.

Anthologium ex Orationibus Gregorii Theologi, collectore anonymo, in capita LX. divisum, in quibus agitur de Deo, de appellationibus Filii, de Angelis, de Timore Dei, de sermone, & doctrina, de sapientia, de divina philosophia, de quiete &c.

In fol. Chart. 94.

V I I I.

Joannis Chrysostomi expositio in Psalmos.

In fol. Chart. 483.

I X.

Joannis Chrysostomi Epistolæ ad diversos CCXXVI.

Joannis Damasceni Epistola ad Cosmam Majumæ Episcopum.

Ejusdem Damasceni Logica.

Michaelis Pselli ad Michaelem Ducam Imperatorem.

Eusebii fragmentum ad Marinum.

In fol. Chart. 14.

X.

Joannis Chrysostomi de Incomprehensibili Homiliæ VI. *Ejusdem* expositio in Psalmum C.

In fol. Chart. 121.

X I.

Anastasii Synaitæ Episcopi Antiochiæ, Interrogationes & Responsiones CLIV. de variis capitibus, ex divinis scripturis, & ex diversis Patribus excerptæ.

Polycarpi Episcopi Smyrnensis, Epistola ad Philippenses.

Methodii Patarensis Episcopi, de regno gentium, & in ultima tempora accurata demonstratio.

Cæsarii fratris S. Gregorii Nazianzeni, Interrogationes & Responsiones.

In fol. Chart. 406.

X I I.

Anastasii Synaitæ spiritualis Anagoge in Hexaëmeron de creatione,Sermones X.

In fol. Chart. 169.

X I I I.

Andronici Comneni Dialogus adversùs Judæos.

Michaelis Proconsulis, & Judicis Ataliatæ, Pragmatica, seu Opus de Jure, Prooemium ad Michaelem Imperatorem, & Titulos XXXVII. complectens.

Sylloge Novellarum.

In fol. Chart. 279.

X I V.

Procli Diadochi Platonici, in Parmenidem Platonis Libri VI. *In fol. Char.* 176.

X V.

Lexicon, *In fol. membran.* 109.

X V I.

Archimedis de Sphœra & Cylindro Libri II. De Cycli dimensione. De Conicis & Sphæricis. De Lineis spiralibus. De Planis æquiponderantibus Li-

Libri II. De Arenarum numero. De Tetragonismo.
Eutochii Ascalonitæ Hypomnemata in Archimedis libros de Sphæra & Cylindro: de Cycli dimensione: de Planis æquiponderantibus.
In fol. Chart. 195.

XVII.

Lycophronis Chalcidensis Alexandra, cum expositione Isaacii Tzetzis.
In fol. Chart. 118.

XVIII.

Catena Patrum in Jeremiam, in Baruch, in Ezechielem, in Habacuc, in Isaiam, & in Danielem.
Cyrilli in Habacuc Prophetam.
In fol. Chart. 728.

XIX.

Demosthenis Orationes, Olynthiaca III. Philippica I. De Pace. In Philippum II. De Haloneso. De Chersoneso. In Philippum III. In Philippum IV. De Rhodiorum libertate. De Corona. De falsa legatione.
In fol. Chart. 110.

XX.

Pentateuchus.
In 4. Chart. 152.

XXI.

Gregorii Nazianzeni Oratio in Nativitatem Christi.
Basilii Magni Homilia in Nativitatem Christi.
Procli Archiepiscopi Constantinopolitani Encomium in S. Stephanum Protomartyrem.
Basilii Episcopi Seleuciæ in Isauria, Homilia in SS. Pueros, qui in Bethlehem interfecti sunt.
Amphilochii Episcopi Iconii, de vita & miraculis S. Basilii Magni.
Joannis Chrysostomi in Sancta Lumina.
Basilii Magni in Sanctum Baptisma.
Gregorii Nazianzeni in Sancta Lumina.
Nonni Abbatis explanatio Orationum S. Gregorii Nazianzeni in SS. Lumina, & in Nativitatem Christi.
S. Parasceves martyrium.
Epiphanii Constantiæ in Cypro Archiepiscopi sermo de Festo Palmarum.
Joannis Chrysostomi de S. Joseph, & de temperantia.

Ephræm Syri sermo de S. Joseph.
Martyrium Sanctorum Quadraginta Martyrum.
Theodori Presbyteri & Hegumeni Monasterii Studii, encomium in Inventionem Capitis Præcursoris.
Amphilochii Iconiensis in Sanctam Dei Genitricem, in S. Annam, & in S. Simeonem Senem.
Joannis Chrysostomi de filio prodigo.
Ephræm Syri sermo de Cruce, de Pœnitentia, & de secundo Domini adventu.
Joannis Chrysostomi de exilio Adæ.
Anastasii Synaitæ sermo in VI. Psalmum.
Gregorii Nysseni sermo in ingressum Jejuniorum.
Joannis Chrysostomi de muliere Samaritana. De Annunciatione Deiparæ II.
Martyrium S. Luciæ Virginis.
In 4. membr. 156.

XXII.

Martyrium S. Andreæ Apostoli.
Martyrium S. Barbaræ Virginis.
Vita S. Nicolai Episcopi Myrorum.
Encomium in S. Nicolaum Myrensem.
Martyrium SS. Eustratii, Auxentii, Eugenii, Mardarii, & Orestis.
Encomium in tres Pueros Babylonis.
De Susanna, quæ per Danielem liberata est.
Danielis Visiones.
Theodosii Grammatici Scholia in Visiones Danielis.
Anonymi interpretatio in septimam Ode Luminum.
Methodii Patarensis Episcopi fragmentum.
Severiani Episcopi in illud, *faciamus hominem ad imaginem nostram*.
Anonymi interpretatio in nonam Ode Canonis Nativitatis.
Anonymi de Quadragesima.
Nicænæ Synodi Constitutio de Festis, de Jejuniis, & de Quadragesima sancti Paschatis.
Joannis Chrysostomi de eleemosyna, & de Parabola decem Virginum. De Peccatrice, & de Chrismate. In illud Matth. *Tunc ductus est Jesus à Spiritu in desertum*. In illud Evangelii, *simile est regnum cœlorum homini patrifamilias*.
Pantaleonis Diaconi & Chartophylacis magnæ Ecclesiæ enarratio miraculorum Michaelis Archangeli.
In 4. membr. 92.

XXIII.

Joannis Chrysostomi de Jejunio & eleemosyna. De tentatione Christi. De

Filio prodigo. De Annunciatione Deiparæ. De Lazaro quatriduano. Sermo de doctrina, ubi de Dominica, & de divina Liturgia. In feriam secundam, in illud, *& congregaverunt Judæi concilium*. De decem Virginibus. De Peccatrice, & Chrismate. In Feriam quintam, de ablutione pedum discipulorum. De Resurrectione Domini.

Ephræm Syri Encomium in omnes ubique terrarum Sanctos Christi Martyres. De Sancta parasceve, de Latrone, deque Cruce.

Leontii Presbyteri Hierosolymitani de muliere Samaritana.

Athanasii Alexandrini sermo in cœcum à nativitate.

Epiphanii Episcopi Constantiæ in Cypro sermo in Festum Palmarum.

Gregorii Nazianzeni Theologi Oratio in Pascha.

In 4. membr. 59.

XXIV.

Gregorii Papæ Dialogorum ad Petrum Archidiaconum Libri IV.

In 4. membr. 315. Codex scriptus ab Athanasio Monacho anno mundi 6580. Christi 1072.

XXV.

Basilii Magni in Hexaëmeron Homiliæ.

In 4. membr. 80.

XXVI.

Catena Patrum in Psalmum CXVIII.

In 4. Chart. 109.

XXVII.

Isidori Pelusiotæ Epistolarum Libri II.

In 4. Chart. 94.

XXVIII.

Menæum, Januarius mensis.

In 4. membr. 54.

XXIX.

Paracleticum.

In 4. membr. 28.

XXX.

Triodium.

In 4. membr. 243.

XXXI.

Triodium.

In 4. membr. 70.

XXXII.

Euchologium.

In 4. membr. 49.

XXXIII.

Evangelia per annum.

In 4. membr. 158.

XXXIV.

Euchologium.

In 4. membr. 311.

XXXV.

Joannis Chrysostomi Liturgia.

In 4. membr. 35.

XXXVI.

Martyrium Sanctarum Menodoræ, Metrodoræ, & Nymphodoræ.

Vita Sanctæ Theodoræ Alexandrinæ.

Martyrium S. Euphemiæ.

Certamen S. Teclæ Iconiensis.

Martyrium S. Julianæ.

Martyrium S. Anastasiæ.

Martyrium S. Eugeniæ.

Basilii Magni sermo præparatorius in Sanctum Baptisma.

In 8. Chart. 176.

XXXVII.

Appiani Sophistæ Alexandrini, Romana Historia.

Ejusdem Lybica Historia.

Xenophontis Oeconomicum.

Joannis Eugenici Nomophylacis ad Imp. Porphyrogennetam liber.

In 4. Chart. 125.

XXXVIII.

Homeri Ilias.

In Homerum versus.

Herodoti Halicarnassæi de vita Homeri.

Dionis Chrysostomi Oratio in Homerum.

In 4. Chart. 111.

XXXIX.

Michaelis Pselli expositio in Synopsim Juris.

Theo-

Theodori Balsamonis expositio in Titulos XXIV.
Sylloge Juris, in Titulos XXIV. distributa.
Proprietates SS. Trinitatis.
De metrorum quantitate.
Significationes duodecim signorum Zodiaci.
Epiphanii Episcopi Cypri ad Diodorum Tyri, de duodecim lapidibus.
De Byzantio.
Genealogia Deiparæ.
Septem climata mundi.
Hippolyti Episcopi & Martyris sermo de consummatione mundi, de Antichristo, & de secundo Domini adventu.
Papiæ Nestorgi de Divina Liturgia.
Nicephori Xanthopuli Catalogus Imperatorum, & Patriarcharum Constantinopolitanorum.
Dies, quibus ab omni opere vacandum.
In 4. Chart. 256.

X L.

Matthæi Cantacuzeni Imperatoris, expositio in Cantica Canticorum.
Arriani Diatribarum in Epictetum Libri IV.
In 4. Chart. 215.

X L I.

Demosthenis Orationes in Cononem de inflictis verberibus. Adversùs Callicem de prædio. In Olympiodorum dati damni. In Dionysodorum dati damni. In Aphobum, III. In Onetorem II. Exceptio adversùs Pantænetum. Adversus Lacriti exceptionem. Exceptio adversùs Nausimachum, & Xenopithem. Exceptio adversùs Zenothemin. Exceptio pro Phormione. Exceptio adversùs Apaturium. Adversùs Macartatum de Hagniana hæreditate. Adversùs Bœotum, de nomine. Adversùs Bœotum, de dote materna. Adversùs Spudiam, pro dote. Adversùs Timotheum, de ære alieno. Adversùs Nicostratum, de descriptione mancipiorum Arethusii.
In 4. Chart. 167.

X L I I.

Phalaridis Epistolæ.
Pythagoræ Epistola ad Hieronem.
Mithridatis Epistola ad Regem Mithridatem consobrinum.
Mithridatis collectio Epistolarum Bruti.
Bruti Epistolæ.
Pergamenorum Epistolæ ad Brutum.
Rhodiorum Epistola ad Brutum.
Coënsium Epistola ad Brutum.
Patarensium Epistola ad Brutum.
Epistolæ & Responsiones auonymi.
In 4. chart. 90.

X L I I I.

Arriani Diatribarum in Epictetum Libri III.
In 4. chart. 63.

X L I V.

Lexicon. *In 4. membran.* 147.

X L V.

Constantini Manassæ Synopsis Historica.
In 4. chart. 96.

X L V I.

Octoëchus. *In 8. membran.* 99.

X L V I I.

Gregorii Theologi versus parænetici ordine Alphabetico.
Ignatii Diaconi versus parænetici ad juvenes ordine alphab.
Grammatica anonymi.
Dionysii de Pedibus.
Theodosii Grammatici Alexandrini Isagogici canones de declinatione nominum.
De Orthographia anonymi.
De Literis anonymi.
Prognosticon ex septem diebus.
De Ventis.
De mensuris & Ponderibus.
Dialogus Christiani & Judæi, habitus Alexandriæ sub Cyrillo Archiepiscopo Alexandrino.
Testimonia è Scripturis de Trinitate.
De Duodecim Apostolis.
In 8. membr. 153.

X L V I I I.

Joannis Chrysostomi Sermo de Vanitate hujus vitæ, & de dignitate animæ.
Ephræm Syri de Defunctis.
Joannis Damasceni Sermo de fidelibus defunctis, quod Liturgiæ & bona opera quæ pro iis fiunt, ipsis prosunt.
In 8. membr. 49.

CO-

CODICES GRÆCI

Abrahami Maſſad Maronitæ.

I.

Oannis Chryſoſtomi Sermo in conceptionem S. Joannis Baptiſtæ.
Andreæ Creteuſis io Decollationem S. Joanois Baptiſtæ.
Joannis Chryſoſtomi in Decollationem Sancti Joannis Baptiſtæ, & in Herodiadem, Sermones II.
Inventio venerandæ Veſtis B. Mariæ Virginis, & quomodo repoſitum in Blachernis ſanctum & glorioſum lipſanum ſub Leone Imp.
Joannis Damaſceni in S. Barbaram V. & M.
Encomium in tres Pueros, Ananiam, Azariam, & Miſaelem.
Joannis Chryſoſtomi in Principes Apoſtolorum Petrum & Paulum.
Epiphanii Cyprii in ſepulturam corporis Chriſti, & in Joſeph ab Arimathæa.
Ephræm Syri in Transfigurationem Domini.
Joannis Damaſceni in Dormitionem Deiparæ.
Vita & converſatio matris Theodoræ Alexandrinæ.
Vita S. Nicolai Myrenſis.
Vita S. Joannis Eleemoſynarii per Leontium Neapoleos in Cypro Epiſcopum.
Hiſtoria S. Silveſtri Papæ, & Conſtantioi Imp.
Martyrium Sancti Arethæ & Sociorum in Homeritide.
Gregorii Nazianzeni in nativitatem Domini.
Baſilii Magni in nativitatem Domini.
Gregorii Nyſſeni in S. Stephanum protomartyrem.
Vita S. Baſilii Magni per Amphilochium Icooieoſem.
Gregorii Naz. in SS. Lumina.
Vita S. Mariæ Ægyptiacæ.
In fol. membr. 237.

I I.

Athanaſii Alexandrini contra Arianos Oratio ſexta. De æterna Filii & Spiritus Sancti exiſtentia adversùs Sabellianos. Quod unus ſit Chriſtus. Epiſtola ad Maximum Philoſophum. Refutatio hypocriſeos Meletii & Euſebii. Epiſtola Catholica ad omnes ubique locorum Epiſcopos & Fratres. De decretis Synodi Nicænæ. Apologia pro Dionyſio Alexandrino. Fides io Synodo promulgata. Apologiæ II. pro fuga ſua. Epiſtola ad omoes ubique mooaſticam vitam agentes. Epiſtola encyclica ad omnes ubique locorum Epiſcopos. Epiſtola ad Serapiooem. Epiſtola de Synodis Arimini, & Seleuciæ. Apologia ad Imperatorem Conſtantium. Epiſtola ad Joannem & Antiochum Presbyteros. Epiſtola ad Palladium Presbyterum. Epiſtola ad Dracontium. Epiſtolæ II. ad Jovianum Imp. De Incarnatione Dei Verbi. Quæſtiones ad Aotiochum. Ad omnes ubique monachos de rebus geſtis ab Arianis ſub Conſtantio.
Macarii Diadochi ſermo.
Euſebii Cæſareenſis epiſtola ad ſuos Diœceſaoos.
Alexandri Alexandrini epiſtola ad omnes ubique gentium fratres.
Nicæni Concilii epiſtola contra Arium.
Fidei formula in Concilio edita.
Conſtantini Imp. epiſtola ad Alexandrinorum Eccleſiam. Ad Epiſcopos & populos. Ad Arium & Arianos. Ad Eccleſiam Nicomedienſium. Ad Theodotum.
Synodus Alexandrina omnibus Epiſcopis.
Julii Papæ epiſtola Daoio, Flacillo, Narciſſo, Euſebio, Mari &c. Item epiſtola Presbyteris, Diaconis & populo in Parœcia Alexandriæ.
Sardicenſis Concilii epiſtola Presbyteris, Diaconis, & univerſæ Eccleſiæ Alexandrinorum. Item epiſtola Eccleſiæ Catholicæ Epiſcopis.
Conſtantii Imp. epiſtolæ III. ad Athanaſium. Item epiſtola ad Epiſcopos & Presbyteros Catholicæ Eccleſiæ. Epiſcopis, Presbyteris & Populo Alexandriæ. Neſtorio & præfectis Auguſtamnicæ, Thebaidis, & Africæ. Ad Synodum Ariminenſem. Æzanæ, & Sazanæ.
Jeroſolymitanæ Synodi epiſtola ad omnes Ægypti & Libyarum Epiſcopos, ac Presbyteros, Diacooos, populumque Alexandriæ.
Urſacii & Valentis epiſtola ad Julium Papam. Item ad Athaoaſium.
Iſchiræ epiſtola ad Athanaſium.
Alexandri epiſtola ad Athanaſium.
Pinnæ Presbyteri monaſterii Ptemencyrceos epiſtola ad Joannem.

Arſe-

Arsenii Episcopi Hypselitarum epist. ad Athanasium.

Constantini Imp. epistola ad Clerum & Populum Alexandrinum. Ad Athanasium. Ad Joannem. Ad Episcopos qui Tyri convenere. Nestorio Ægypti præfecto. Episcopis & Clericis Catholicæ Ecclesiæ.

Breviarium à Meletio datum Alexandro Episcopo.

Presbyterorum & Diaconorum Ecclesiæ Alexandrinæ epistola Theognio, Mari, Macedonio, Theodoro, Ursacio, & Valenti Episcopis, qui Tyri convenere.

Presbyterorum & Diaconorum Mareotæ epistola ad Synodum Episcoporum Ecclesiæ Catholicæ. Item ad Curiosum & ad Philagrium.

Episcoporum qui ex Ægypto cum Athanasio huc accessere, epistola ad Episcopos Tyri congregatos. Item ad Flavium & Dionysium comitem.

Alexandri Episcopi epistola ad Dionysium.

Dionysii comitis rescriptum ad Eusebianos.

Narratio, quomodo Athanasius Tyro ad Imp. conceſſerit.

Flavius Hemerius exactori Mareotæ.

Ariminensis Concilii epistola ad Constantium Imp. Item Decretum.

Arii blasphemiæ.

Presbyterorum & Diaconorum epist. ad Alexandrum Episcopum.

Joviani Imp. epistola ad Athanasium.

Petitiones ad Jovianum Imp. Antiochiæ factæ à Lucio, & Berniciano aliisque Arianis contra Athanasium.

Juliani Imp. epistola ad Basilium M.

Basilii M. epistola ad Julianum Imp.

In Pentateuchum Sermones anonymi.

Joannis Damasceni Dissertatio adversùs Nestorianos.

Theodoreti Episcopi Cyri epistola ad monachos Euphratesiæ, Osrhoënæ, Syriæ, Phœniciæ, & Ciliciæ. Item quod post assumptam humanitatem unus sit filius D. N. Jesus Christus. Item epistola adversùs S. Cyrillum.

Cyrilli Alexandrini epistola ad Evoptium adversùs impugnationem duodecim capitum à Theodoreto editam. Item Anathematismi duodecim, eorumque Declarationes: nec non Theodoreti totidem Reprehensiones, & S. Cyrilli Defensiones.

In fol. maxim. papyr. 362.

III.

Vita S. Ephræm Syri.

Ephræm Syri Sermones: videlicet, epistola ad Joannem monachum de patientia &c. De virtute ad novitium monachum, Adhortationes IV. De virtute Capita X. In illud *attende tibi ipsi* Capita XII. Non esse ridendum, sed potiùs lugendum. Consilia de Vita Spirituali ad novitium monachum. Capita XCVI. Beatitudines II. Parænefes, seù Adhortationes ad monachos L. *quarum* 33. *inscribitur, controversia de Virginitate & continentia*: 42. *Ad quem dictum illud pertineat, melius est nubere, quàm uri*. 43. *Apologia ad fratrem, de Heli Sacerdote interrogantem*. De humilitate Capita C. De Divina Gratia. De morbo linguæ, aliisque vitiis.

In fol. membran. 209. Codex exaratus à Barnaba Presbytero Indictione 8. anno mundi 6548. sub Michaele Imp. & Zoe Augusta.

IV.

Gregorii Nazianzeni Orationes, in Pascha. In novam Dominicam. In Pentecosten. In S. Cyprianum M. In Machabæos. Ad Julianum tributorum exæquatorem. In nativitatem Domini. In Basilium Magnum. In SS. Lumina. In Baptisma. In Gregorium fratrem Basilii. In Athanasium Alexandrinum. Oratio habita coram CL. Episcopis. De Amore paupertatis.

Menologii fragmenta.

In fol. membr. 311.

V.

Matthæi Blastaris Syntagmata Canonum Apostolorum, Synodi Carthaginiensis, Dionysii Alexandrini, Antiochenæ primæ, Gregorii Thaumaturgi, Petri Alex. Ancyranæ, Neocæsariensis, Nicænæ, Sardicensis, Laodicenæ, Athanasii, Basilii, Gregorii Nysseni, Secundæ œcumenicæ, Timothei, Theophili, Cyrilli Alex. Tertiæ œcumenicæ, Carthaginiensis, Quartæ œcumenicæ, Gennadii Constantinopolitani, Quintæ œcumenicæ, Sextæ, Quinisextæ, Septimæ, Tharasii Constantinopolitani, Synodi in Templo SS. Apostolorum habitæ quæ prima & secunda dicitur: Synodi sub Photio: de sacris Synodis: de Politicis legibus, unde ortum habuerunt, & quomodo constitutæ sunt. Index Alphabeticus continens materias canonum.

Joannis Jejunatoris nomocanon.

Nicephori Constantinopolitani Canones.

Joannis Episcopi Citri Responsa ad Cabasilam

filam Episcopum Dyrrhachiensem.
Officia magnæ Ecclesiæ: Ordines sex.
Leonis sapientis Imp. Regula de ordine, quem debent habere Throni Ecclesiarum subditarum Patriarchæ Constantinopolitani.
Ordo præeminentiæ Patriarcharum, Metropolitanorum, Episcoporum: quique dicantur Exarchæ & super venerandi, & qui super venerandi tantum.
Formularum epistolarum Patriarchæ, & Metropolitæ.
Episcoporum ad Metropolim, & Metropolitarum ad altiorem Metropolim translatio.
In fol. bomb. 201.

V I.

Joannis Zonaræ Commentaria in sacros Canones, videlicet, Apostolorum 85. Nicænæ Synodi 20. Constantinopolitanæ 8. Ephesinæ 8, Chalcedonensis 30. Quintæ, Sextæ, Trullanæ 102. Septimæ 22. Tharasii Constantinopolitani, Synodi in Templo Apostolorum habitæ quæ prima & secunda Constantinopolitana dicitur, 17. Synodi in Templo S. Sophiæ, 3. Carthaginiensis sub S. Cypriano. Ancyranæ 25, Antiochenæ 25. Neocæsariensis 15. Gangrensis 31. Laodicenæ 60. Sardicensis 21. Carthaginiensis 133. Basilii ad Amphilochium 75. ejusdem Basilii epistolæ aliæ canonicæ 4. Gennadii Constantinopolitani epistola ad Papam Romanum adversus Simoniacos. Nicolai Constantinopolitani ejusque Synodi sub Alexio Comneno Imp. Responsa ad interrogationes monachorum. Joannis Chrysostomi caput canonicum. Timothei Alexandrini Responsa canonica. Gregorii Theologi de libris Canonicis. De pœnitentiis injunctis homicidio. Patriarchæ Constantinopolitani & Metropolitanorum atque Archiepiscoporum expositio canonica. De pœnitentiis. De sponsalibus, & secundis nuptiis. Nicephori Constantinopolitani canones. Eliæ cretensis Responsa ad interrogationes Dionysii. Nicetæ Heracleensis Responsa ad Constantinum Episcopum.
In fol. bomb. 323.

V I I.

De nativitate Deiparæ, ex historia Jacob.
Joannis Damasceni sermo in nativitatem Christi.
Christophori Archiepiscopi Alex. sermo in parabolam serpentis & avari.
Ephræm Syri in Transfigurationem Domini.
Procli Constantinopolitani in Transfigur. Domini.
Joannis Damasceni in Dormitionem Deiparæ, II. In nativitatem ejusdem.
Amphilochii Episcopi Iconii de occursu Domini, deque Deipara & Anna, atque Simeone.
Ephræm Syri Encomium in omnes Sanctos martyres.
Joannis Damasceni in Transfigurationem Domini.
Joannis Chrysostomi Sermo in Abraham & Joseph. In S. Stephanum protomartyrem. In S. Crucem, & Apostolos. In decollationem S. Joannis Baptistæ & Herodiadem, II. In Sanctos pueros ab Herode occisos, & de Rachel. In nativitatem Joannis Baptistæ. II. In Baptismum Domini & in Joannem Baptistam. In Præcursorem & in Theophania. In Ascensionem Domini, II. In Pentecosten.
In 4. bomb. 435.

V I I I.

Origenis Philocalia per Basilium & Gregorium collecta, & ad Theodorum Episcopum transmissa.
Theophanis Medorum Episcopi Enchiridion adversus Judæos ex Homiliis Joannis Chrysostomi elaboratum.
Josephi monachi cognomento Bevenii, homiliæ II. de SS. Trinitate, Constantinopoli recitatæ, sub Emmanuele Palæologo, & Josepho Patriarcha, in Palatio, quod est in Triclino.
Michaelis Glycæ Annales mundi breves, de opere sex dierum &c.
In fol. bomb. 282.

I X.

Epiphanii in sepulturam Corporis Christi. & in Joseph ab Arimathæa.
Joannis Chrysostomi invectiva in corruptores Virginum Christi. In illud, *& frustra conturbabitur omnis homo*. In illud, *mari assimilatur vita præsens*, & in illud, *conscendit Jesus navim, & obdormivit*. In Joseph pulchrum. In Susannam. De patientia in Dominica SS. Patrum. Quod munditiés manuum ac vestium nihil nobis prodest. In Lazarum, & quod Potestates Angelorum futura non prævideant. De oratione. De paupertate, & contra divites, & de eleemosyna. In publicanum & pharisæum. In filium prodigum, & de pœnitentia. De secundo adventu. De Ramis palmarum

niarum. In proditionem Judæ. In ablutionem pedum. In judicem iniquitatis. In crucifixionem Domini III. De vita monachorum. In Ascensionem Domini II. In Pentecosten. In omnes Sanctos encomium. De eleemosyna. Reprehensio eorum, qui Scripturas non legunt. In Ascensionem ex Actibus. In Pentecosten ex Actibus II. In Joannem Evangelistam encomium. In eos, qui inmoderatè dolent de mortuis. De divinis mysteriis. In S. Stephanum protomart. In SS. pueros, quos Herodes interfecit. In nativitatem Christi. In SS. Lumina. In Annunciationem Deiparæ. In nativitatem Præcursoris. In principes Apostolorum Petrum & Paulum. In Decollationem Præcursoris. In 3. Dominicam SS. Jejuniorum. Quod diligendi sunt inimici. De justitia II. In Transfigurationem Domini. In exaltationem S. Crucis. Quod honorandi sunt Sacerdotes, licet stulti. De Justitia & de eleemosyna in Viduas. De Amicitia.

Theophili Alexandrini in Cœnam mysticam.

Procli Constantinopolitani in magnam feriam quintam. In Joannem Apostolum & Evangelistam. In Transfigurationem Domini.

Georgii Nicomediensis in magnam Parasceven, & in sepulturam Corporis Christi.

Narratio de Passione Domini, deque sancta ejus resurrectione, conscripta a Juda nomine *Ænea*, & ex lingua Hebraica in Græcam tradncta per *Nicolaum* Præfectnm Romanorum.

Antipatri in nativitatem Præcursoris.

Severi Antiocheni in Pentecosten.

Andreæ Cretensis in exaltationem S. Crucis. In magnum Nicolaum encomium. In nativitatem Deiparæ II.

S. Demetrii martyrium.

Leonis encomium in Michaelem Archangelum.

S. Parasceve martyrium.

S. Mennæ Ægyptii martyrium.

Monodia in mortem cujusdam Constantini.

S. Catharinæ martyrium.

Ephræm Syri in Abraham & Isaac.

Hesychii Jerosolymitani encomium in S. Antonium.

Lucæ Evangelistæ vita & obdormitio.

Germani Constantinopolitani in Præsentationem Deiparæ in Templum.

S. Georgii martyrium.

Marci Evangelistæ martyrium.

S. Theodosiæ martyrium.

S. Marinæ martyrium.

SS. Apostolorum Petri & Pauli martyrium.

S. Mariæ Magdalenæ martyrium.

S. Pantaleonis martyrium.

S. Annæ matris Deiparæ commemoratio.

Transfiguratio Domini.

Cosmæ Vestitoris encomium in Joachim & Annam.

Encomium in S. Mariam Ægyptiacam. In S. Georgium martyrem. In S. Onuphrium. In S. Apostolum Titum. In Decollationem Præcursoris.

Historia de obdormitione Deiparæ.

Antiochi Pandecti de gula. De ebrietate. De jejunio. De avaritia. De acceptione munerum. De mutuum dantibus.

In 4. *bomb*. 494.

X.

Theodoreti Cyri Episcopi in illud, *ad imaginem & similitudinem Dei*.

Basilii Magni in idem argumentum.

Joannis Chrysostomi in illud, *inspiravit Deus in hominem spiraculum vitæ*. De creatione hominis. Ad præpositos Ecclesiarum. De pseudoprophetis, & pseudomagistris, impiisque hæreticis.

Epiphanii ad Xenodochum de S. Deipara. De 12. lapidibus.

Damasceni de modo conceptionis Dei Verbi. Quod Sancta Virgo sit Deipara. De proprietatibus duarum naturarum. De descensu ad inferos. De iis, quæ post resurrectionem acciderunt. De sessione ad dexteram Patris. Quare incarnatus est Filius, & non Pater, neque Spiritus Sanctus. Ad eos, qui sciscitantur, num hypostasis Domini creata sit, an increata. Quando vocatus est Christus.

Gregorii Theologi de Spiritu Sancto. Ad Eubulum, quomodo Filius & Verbum ex Patre generatur. Ad Evagrium monachum, de Sancta Trinitate. In eos, qui incarnationem Dei Verbi blasphemant. Sententiæ metricæ. Carmina in Judices.

Severiani Episcopi Gabalorum de denominatione hominis caput 71.

Plinii Philosophi de generatione hominis.

De reformatione hominis.

Andreæ Cretensis de generatione hominis.

Troparia nonnulla.

De puerperio SS. Deiparæ.

Philothei Alexandriæ, *Joachim* Hierusalem, & *Dorothei* Antiochiæ Patriarcharum qui in Syria convenerunt, decisio contra octavam Florentinam Synodum.

Hippolyti in Canticum Canticorum.

Eusebii Pamphili fragmentum ex hist. Ecclesiast.

De processione Spiritus Sancti.

Moschionis præcepta parænetica cunctis hominibus utilia.
De hæreticis & anathemate.
Gangrensis Concili canones.
Plagæ Ægypti.
Theolepti Metropolitæ Philadelphiæ Sermo 25. de vitandis iis, qui orthodoxos hortantur, ne ad divina Templa accedant: & quod Archiepiscopis honor deferendus sit, & ministris Domini obtemperandum. Item sermo 64. ad populum Philadelphiensem, quod Ecclesiæ frequentandæ sunt, Scripturæ auscultandæ, & divina mysteria reverenter sumenda.
Marci Eugenici Ephesini epilogus adversùs Latinos aliosve Schismaticos. De una Patris, & Filii, & Spiritus Sancti Deitate. De Schismaticis, deque iis, qui Clericos abominantur, ex Dionysio, & ex canonibus Apostolorum. De hæreticis ex Gangrensi & Antiochena Synodis. Ad Georgium Presbyterum Methone degentem.
Theodori Studitæ doctrina de temporibus, quibus jejunandum est.
Anastasii Myrensis Episcopi in idem argumentum.
Gregorii Patriarchæ Alexandrini epistola carmine Jambico ad Theodorum Mesopotamiæ in Syria Episcopum, qui festos totius anni dies Christi, Deiparæ, Apostolorum, & Præcursoris non observabat: carnes præterea edebat feria quarta & sexta, quando festivitates in iis occurrebant.
Epiphanii de nativitate Domini & Epiphania.
De feria 4. & 6. ad Anastasium Synaitam.
Nicephori Confessoris Patriarchæ Constantinopolitani Responsa ad diversas quæstiones. Quomodo legendum Evangelium ad Officium matutinum, & ad Liturgiam. De Sacerdote, qui Liturgiam quotidie celebrat. Quando quis ab uxore abstinere debet. De Usurariis. De Latinis. De Azymis. Adversùs eos, qui dicunt, mortuo administrandam esse extremam Unctionem.
Joannis Jejunatoris de sacrificio missæ. Interpretationes.
Septem miracula mundi.
Kalendarium, seu de cyclo Solis, & Lunæ, de Bissexto, de Paschate, & de Epacta. De Caruisprivio, & de Jejunio Apostolorum.
Job Amartoli, seu peccatoris, de septem sacramentis Ecclesiæ.
Oratio encomiastica in S. Demetrium mart.
Gennadii Scholarii Patriarchæ Constantinopolitani de Latinis.

Methodii Patarensis Episcopi de Saracenorum irruptione in Romanos, deque eorundem exterminatione, & de fine mundi.
Joasaph Metropolitæ Ephesi responsio ad interrogationes Georgii Drazinii Presbyteri.
Canones diversi.
Fragmenta ex Dionysio Areopagita, & ex Gregorio Theologo.
Anastasii Synaitæ Responsio ad varias interrogationes.
Constantini Magni Bulla aurea.
Leges diversæ.
In fol. bomb. 300.

X I.

Carmina varia in festos dies.
Simeonis oratio cum interpretatione.
Canticum vespertinum, seu hymnus Lucernarius.
Interpretatio in Pater noster.
Chrysostomi in parabolas Evangeliorum interpretatio. Item de olei unctione: de aqua: de Amen: & de Simanterio, cujus sonitu populus ad Ecclesiam convocatur. Item de libris canonicis.
De septem œcumenicis Synodis.
Anni ab Orbe condito usque in præsentem diem.
Interrogationes variæ cum responsionibus.
Gregorii Theologi Dubia & solutiones. Interrogatio ad Basilium Magnum. De libris Canonicis. De Spiritu Sancto. Ad Evagrium. Duodecim epigrammata in mortem Basilii, cum expositione.
Basilii Magni Ecclesiastica historia, idest Tractatus de Ecclesia, de concha, de mensa, de ciborio, de loco ubi fit Sacrificium, sive de Altari: de tribunali, de cancellis, de coronide: de ambone: de oratione: de genu non flectendo: de corona: de Sacerdotum vestibus: de sacro pane, lancea, vino, & aqua: de antiphonis: de ingressu Evangelii: de trisagio hymno: de subselliis circa testudinem Altaris: de Prochimenis, hoc est, versiculis excerptis è Psalmis: de Apostolo, seu Epistola: de Alleluja: de thuribulo: de Evangelio: de quatuor Evangeliis: de obsignatione: de catechumenis: de corporali: de oblatione: de hymno cherubico: de disco: de velamine disci: de calice: de velo calicis: de flabellis & Diaconis: de distributione panis benedicti per Sacerdotem: de inclinatione capitis, qua Sacerdos sacrificium divinum efficit: de mortuis. Item fragmenta de Spiritu S. & de Baptismate.

Ad Eubulum de generatione Filii.
De nativitate Christi ex Irenæo Lugdunen. ex Augustino de dogmatibus, & ex Hesychio.
De Epiphania Domini ex constitutionibus Apostolorum, & ex Eusebii Chronicis.
Hippolyti de XII. Apostolis, quo quisque loco Evangelium promulgavit & mortuus est. Item de LXX. discipulis.
Maximi de Ecclesia.
Isidori epistolarum fragmentum.
Epitome constitutionum Apostolicarum secundùm catholicam traditionem.
De libris canonicis & Apocryphis.
De LXXII. Prophetis & Prophetissis.
Joannis Damasceni de mensibus Romanorum, Judæorum, Macedonum, Græcorum, & Ægyptiorum.
Pselli carmina in Psalmos Davidicos, jussu Imperatoris Monomachi edita.
Kalendarium de anno, mensibus, hebdomadis, de cyclo Solis, & Lunæ, de Paschate &c.
Maximi confessoris de triginta nummis argenteis.
Catalogus Patrum & Judicum Israel.
Catalogus Patriarcharum Constantinopolitanorum.
Athanasii Alexandrini Interrogationes Judæorum & hæreticorum, & responsiones Christianorum, de iis, quæ ad divinam Christi dispensationem spectant.
Nicolai Patriarchæ Constantinopolitani Poëma ad S. Synaitam.
Ordo Metropolitarum, & Episcoporum Throni Constantinopolitani.
Canones Paracletici in B. Virginem.
In 4. bomb. 190.

X I I.

Anastasii Synaitæ homilia in Psalmum VI.
Pantaleonis Diaconi & Chartophylacis magnæ Ecclesiæ, encomium in Michaëlem Archangelum.
Martyrium S. Catharinæ Virginis.
Martyrium S. Eustathii, & Sociorum.
Martyrium S. Nicetæ.
Simeonis magistri & Logothetæ, vita & miracula S. Nicolai.
Chrysostomi homilia in Publicanum & Pharisæum. In ingressum Jejuniorum & in exilium primi parentis Adam, & de malis mulieribus. In Dominicam Palmarum. In Annunciationem Deiparæ. In paralyticum, & in illud, *nolite judicare secundùm faciem*. In Ascensionem Domini. In obdormitionem Deiparæ. Non accedendum esse ad Theatrum, & in Abraham. In nativitatem Præcursoris. In SS. Apostolos Petrum & Paulum. In Petrum & Eliam.
Ephræm Syri sermo in secundum Domini adventum, & de abrenunciatione in Baptismo facta.
Hippolyti Romani homilia de Antichristo, de secundo Christi adventu, & de fine mundi.
Nectarii Constantinopolitani enarratio, cur primo Jejuniorum Sabbato memoriam S. Theodori martyris celebramus: & de jejunio & eleemosyna.
Epiphanii Cyprii in sepulturam corporis Christi, & in Joseph ab Arimathea. In obdormitionem Deiparæ.
Basilii Magni disputationes adversùs Apologeticum Eunomii.
Vita S. Silvestri Papæ, & de Baptismo Constantini Imperatoris.
Narratio de SS. Imaginibus, qua de causa in prima Jejuniorum Dominica earum memoria celebratur.
Josephi Archiepiscopi Thessalonicensis in Sanctam Crucem.
Cyrilli Alexandrini in SS. Deiparam, ad SS. Patres, qui Ephesinæ Synodo interfuerunt, & adversùs Nestorium.
Sophronii Jerosolymitani, vita S. Mariæ Ægyptiacæ.
Amphilochii Iconien. vita S. Basilii Magni.
Andreæ Cretensis in obdormitionem Deiparæ. In nativitatem Deiparæ.
Ephræmii Chersonensis Episcopi narratio miraculi à S. Clemente Papa & Martyre patrati.
Miracula SS. Cosmæ & Damiani.
Procli Constantinopolitani in Joannem Evangelistam.
Vita S. Joannis Monachi & Presbyteri Damasceni, auctore Joanne Patriarcha Jerosolymitano.
Miraculum SS. Guriæ, Samonæ, & Abibi.
Vita S. Andreæ Apostoli.
Acta Matthæi & Andreæ Apostolorum in urbe Antropophagorum.
Vita Eugenii, & Mariæ ejus filiæ, quæ Marinus dicta fuit.
De Pœnitentia & confessione, & in ingressum Jejuniorum, sermo anonymi.
Leontii Presbyteri Constantinopolitani sermo in Dominicam Palmarum, & in Lazarum quatriduanum.
In fol. bombyc. 430.

X I I I.

Joannis Damasceni brevis expositio fidei.
Joannis Chrysostomi fragmenta XI.
Professio fidei anonymi.
Photii Patriarchæ Constantinopolitani Capita XXXIV.
Maximi ad Elpidium de amore Centuriæ IV. Item sermones ascetici V.
Gregorii Theologi fragmenta III.

Nili Abbatis de oratione Capita CLV. Sermo ad Eulogium. Capita varia VIII.
Ephram Syri sermones II.
Basilii Presbyteri & Abbatis Sanctæ Lauræ sermones II. de vita Ascetica.
Ammonii Abbatis sermones III.
Pselli de quinque potentiis animæ.
Theodori Studitæ sermones II.
Thalassii sermo.
Athanasii Apophthegmata III.
Basilii Magni Apophthegmata VII.
Evagrii capita ascetica II.
Esaia Abbatis Apophthegmata III.
Macarii sententiæ.
Marci Monachi sermones V. quorum tertius inscribitur, *ad eos, qui putant se ex operibus justificari*, & postremus, *de lege spirituali*.
Simeonis novi Theologi capita C. practica & Theologica.
Joannis Climaci sermo.
Isaac Ninivitæ sermones III.
Zozimæ Abbatis sententiæ.
Joannis Carpathii capita CXVI.
Philothei Monachi capita XXX.
Abucaræ in illud, *duo sunt, quæ hominem Deo proximum efficiunt*.
Barsanuphii sermones III.
Theodori interrogationes ad Joannem Abbatem.
Anastasii Synaitæ quæstiones.
Diadochi Episcopi Photices capita ascetica C. cum eorum expositione.
Interrogationes & responsiones variæ ex historia Lausiaca Palladii & aliis.
Indiculus septem Synodorum.
In fol. bombyc. 308.

X I V.

Epistolæ Catholicæ Jacobi, Joannis, & Judæ Apostolorum.
Chrysostomi de confessione capita C. De bonitate & misericordia Dei in homines capita 39.
Ephram Syri sermo asceticus ad Monachos Ægypti. De doctrina & exercitatione. De Judicio & retributione. In illud Domini, *in hoc mundo tribulationes habebitis*. De Virginitate. De Judicio, resurrectione, & de amore. De Patribus defunctis. Io Fratrem defunctum. De doctrina. De meditatione seu speculatione matutina. Beatitudines. Ad eos qui valedixere. De Antichristo & fine mundi. Ad Monachos novitios sermones II. In Transfigurationem Domini.
Martyrium S. Callistrati.
Prochori Diaconi de Apocalypsi & morte Joannis Evangelistæ.
Joannis Archipresbyteri in Conceptionem Deiparæ.
De Armenorum erroribus.
Interrogationes & responsiones ex Scriptura Sacra.
In 4. bombyc. 250. Codex exaratus die 15. Februarii Indictione X. anno 1522.

X V.

Theolepti Archiepiscopi Philadelphiæ Epistolæ V. ad Irenem Augustam, quæ ædificavit Regium Templum Salvatoris, & Eulogiæ nomen assumpsit, quum monasticum habitum induit. *Ejusdem* sermones XXIII. videlicet: Sermo I. quo absconditos in Christo quæstus patefacit, ac breviter ostendit monasticæ vocationis finem. 2. De sobrietate & oratione. 3. Quod spiritualiter eveniant pugnantibus pro Christo, quæ evenerunt in Ægypto ac mari Rubro perpetrata mirabiliter à Moyse. 4. Anagoge in mulierem deorsum aspicientem. 5. In diem festum Transfigurationis Domini. 6. De silentio & oratione. 7. De obedientia. 8. De vivendi disciplina Monachorum, qui in monasterio habitant. 9. De animi affectibus. 10. De silentio. 11. De jejunio, sermo recitandus in Dominica lacticiniorum. 12. De jejunio iterùm. 13. Ad monachos doctrina: ubi mysterium Incarnationis ad vitam monasticam scitè accommodat. 14. De humilitate ac virtutum discrimine. 15. De Amore II. 17. In Dominicam Resurrectionis, nec non de morte fratris Leonis. 18. In Dominicam mulierum unguenta ferentium, & in Joseph ab Arimathea. 19. In quartam Dominicam, quæ Paralytici inscribitur. 20. In quintam Dominicam, quæ Samaritanæ appellatur. 21. In sextam Dominicam, quæ cæci à nativitate dicitur. 22. In Dominicam Pentecostes. 23. Specialis explanatio ad memoriam revocans ea, quæ alias cum Eulogia Moniali & Agathonica ejus socia disseruerat.
In 4. membran. 243.

X V I.

Constantini Harmenopuli Nomophylacis & Judicis Thessalonicæ, Promptuarium Juris civilis in sex libros divisum: Liber I. de Legibus, & judiciario statu: deque in integrum restitutione, & libertatibus, Tituli 18. Liber II. de possessione & dominio, Tituli 11. Liber III. de contractibus, Tituli 11. Liber IV. de sponsalibus & matrimonio, Titu-
li 12.

li 12. Liber V. de Testamentis & tutoribus, Tituli 11. Liber VI. de pœnis, Tituli 15.

Ejusdem Leges variæ, Tituli 4. Epitome Sacrorum Canonum. Tractatus de Fide Catholica, & de hæresibus. Leges Georgicæ ex libro Justiniani Imperatoris selectæ.

In fol. bombyc. 273.

X V I I.

Ecloge Juris Civilis & Canonici, decem libros complectens: I. De SS. Trinitate, & Fide Catholica, & quod quæstiones de ea publicas instituere non liceat; & de hæreticis. II. De Lege, & de consuetudine, de variis Canonibus, & de Jure antiquo. III. De Episcopis & Clericis, deque eorum consecratione & privilegiis. IV. De Monasteriis, de Monachis & Monialibus. V. De Ecclesiis, & Monasteriis, de domibus sacris, deque earum rebus. VI. De Nobilibus, deque eorum ordine, dignitatibus & privilegiis. VII. De Judicibus potestatem habentibus. VIII. De Advocatis. IX. De magistratibus, ad quos fit Appellatio. X. De justa in integrum restitutione.

Lexicon Romanas dictiones explicans.

In fol. bombyc. 311.

X V I I I.

Theodoreti Episcopi Cyri expositio in XII. Prophetas minores, & Isaiam.

In fol. bombyc. 303.

X I X.

Chrysostomi de hominibus justis, qui dura patiuntur, deque peccatoribus. In illud, *qua potestate hæc facis*. In varios Psalmos. In Ramos palmarum. De divinis Sacrificiis, de Sacerdotibus & Diaconis. In decem Virgines. In Parabolas explicatio. In Epistolas Pauli expositio.

Maximi de quatuor virtutibus generalibus. De æquanimitate.

Gregorii Nysseni de Traditione.

Celsi Episcopi Edesseni de hominis natura.

Petri Diaconi & Chartophylacis magnæ Ecclesiæ, de Confessione interrogationes & responsiones.

Vita Constantini Magni & Helenæ, scripta per Ignatium Metropolitam Selybriæ.

Gregorii Theologi de Avaritia.

Joannis Damasceni in obdormitionem Deiparæ.

De Latinorum Symbolo, & Azymis, deque aliis rebus, in quibus à Græcis discrepant.

Josaphat Philosophi sermo de virtute.

Basilii Magni de Angelorum creatione ante cœlum terramque, sententia.

De ætate Deiparæ.

Constantini Vesti, cognomento Granati Carmina in Dioptram.

Callinici Monachi ad Philippum Epistola consolatoria.

Philippi Monachi ad Callinicum Responsio.

Animæ sermocinatio cum corpore.

Pselli doctrina, in capita 194.

Expositio Fidei.

Joannis Carpathii Ascetica Physiologia de Ingenito & Genito.

Basilii Magni, & Gregorii Theologi Interrogationes & Responsiones.

De Processione Spiritus Sancti ex solo Patre.

Symbolum Fidei, quod Palæologus invenit Romæ in januis Templi inscriptum.

Paschalion usque ad finem mundi.

In 4. Chart. 575.

X X.

Simeonis Metaphrastæ Vitæ Sanctorum mensis Octobris: videlicet.

Martyrium SS. Justinæ & Cypriani.

Martyrium S. Dionysii Areopagitæ.

Martyrium Sanctæ Charitenæ.

Commemoratio S. Thomæ Apostoli.

Martyrium SS. Sergii & Bacchi.

Vita S. Pelagiæ Antiochenæ.

Martyrium SS. Eulampii & Eulampiæ.

Martyrium SS. Probi, Tarachi, & Andronici.

Martyrium SS. Carpi & Papyli.

Martyrium SS. Nazarii, Gervasii, Protasii, & Celsi.

Martyrium S. Luciani.

Martyrium S. Longini Centurionis.

Commemoratio S. Lucæ Evangelistæ.

Martyrium S. Vari & Sociorum.

Martyrium S. Andreæ in Crisi.

Martyrium S. Artemii.

Vita S. Hilarionis.

Vita S. Aberchii Episcopi Hierapolitani.

Commemoratio S. Jacobi Apostoli & Fratris Domini.

Martyrium Sancti Arethæ & Sociorum.

Martyrium S. Marciani & Notariorum.

Martyrium S. Demetrii.

Martyrium S. Anastasiæ Romanæ.

Vita S. Abramii.

Martyrium S. Zenobii, & Zenobiæ ejus Sororis.

Martyrium S. Epimachi.

In fol. membr. 291.

CO-

CODICES SYRIACI,

Quos Auctor ex Oriente advexit.

I.

Ita S. Simeonis Stylitæ, scripta per Cosmam Presbyterum. *Ejusdem Cosmæ* Epistola ad S. Simeonem Stylitam. Codex exaratus feria 4. die 17. Aprilis, anno Antiochenorum 521. sub Abbate Simeone Presbytero, & Cyro Archidiacono.

Acta Martyrum Orientalium: videlicet, 1. *Martyrium S. Simeonis Barsaboe* Episcopi Seleuciæ & Ctesiphontis, Guhastazadis Regis nutricii, Abdechalæ & Ananiæ Presbyterorum, Pusicis præfecti Regis artificum, ejusque filiæ Virginis. 2. *S. Tarbæ* ejusque Sororis Virginis, & puellæ cujusdam ipsius ancillæ. 3. *SS. Centum undecim Virorum*, & novem Mulierum. 4. *Sancti Barbescemini* Episcopi & sexdecim Sociorum. 5. *S. Milles* Episcopi, Abrosimi Presbyteri, & Sinæ Diaconi. 6. *S. Barsebiæ* Archimandritæ, decem Sociorum Monachorum, & unius Magi. 7. *Danielis* Presbyteri & Vardæ Virginis. 8. *Bademi* Archimandritæ. 9. *Narsetis* Episcopi & Josephi ejusdem Discipuli: nec non Joannis, Saporis, & Isaac Episcoporum: Isaac & Papæ Presbyterorum: Uhanam Clerici: Guhastazadis Eunuchi: Sasan, Maris, Timæi, & Zaron laicorum: Bautæ Matronæ: Teclæ, Danac, Taton, Mamæ, Mazachiæ, Anæ, Abiat, Hati, & Mamlachæ Virginum. 10. *Jacobi* Presbyteri, & Mariæ Virginis. 11. *Teclæ* Virginis & quatuor Sociarum. 12. *Barbadbesciabæ* Diaconi. 13. *Acepsimæ* Episcopi, Josephi Presbyteri, & Aitallahæ Diaconi.

Acta Martyrum Occidentalium: videlicet: 1. *Martyrium Theoduli* & Agathopi. 2. *Theodoræ* & Didymi. 3. *Babylæ* Episcopi Antiochiæ. 4. *Quadraginta* Martyrum. 5. *Theodotæ* meretricis. 6. *Philemonis* Choraulæ, Apollonii Lectoris, Artiani Præfecti, & quatuor militum. 7. *Luciani*, Thytsi, & Callinici. 8. *Agnetis* Virginis. 9. *Theodotæ* & filiorum. 10. *Victorini*, Victoris, Nicephori, & Papyli. 11. *Luciani*, & Marciani. 12. *Procopii*. 13. Alphæi, Zacchæi, & Romani. 14. *Timothei* in urbe Gaza. 15. *Appiani*. 16. *Ædesii*. 17. *Agapii*. 18. *Fidei, Spei, & Charitatis* Virginum, earumque matris Sophiæ. 19. *Septem* Martyrum Samosatenorum. 20. *Phocæ* in urbe Sinopa. 21. *Eleutherii* Episcopi, Antiæ ejus matris, & Carpi Præsidis. 22. *Mamæ* in urbe Cæsarea. 23. *Agnetis* Virginis iterum, sed alia manu. 24. *Ædesii*, iterùm. 25. *Theodosiæ* Virginis. 26. *Petri*, qui & Absclamus. 27. *Phocæ*, iterùm. 28. *Ignatii* Episcopi Antiochiæ. 29. *Crescentii*. 30. *Dioscori*.

In 4. membran. vetustiss. 239.

II.

Sermo de Laudibus Martyrum Orientalium.

Acta Martyrum Orientalium: videlicet, 1. *Martyrium S. Simeonis* Episcopi Seleuciæ, & Sociorum, 2. *Sciaadosti* Episcopi, & 128. Sociorum. 3. *Tarbæ* Virginis & Sociarum. 4. *Centum undecim Virorum*, & novem mulierum. 5. *Barbescemini* Episcopi, & sexdecim Sociorum. 6. *Sanctorum*, qui variis in locis a Præfectis interfecti sunt, præter eos qui in Porta Regis cæsi fuerunt. 7. *Milles* Episcopi, Abrosimi Presbyteri, & Sinæ Diaconi. 8. *Barsebiæ* Archimandritæ & Sociorum. 9. *Danielis* Presbyteri & Vardæ Virginis. 10. *Quadraginta Martyrum*, ex quibus Episcopi duo, Presbyteri sexdecim, Diaconi novem, Monachi sex, & Virgines septem. 11. *Bademi* Archimandritæ. 11. *Heliodori* Episcopi, Dausæ, Mariabi, & Sociorum. 13. *Zebinæ*, Lazari, Maruthæ, Narseris, Eliæ, Abibi, Mahari, Sabæ, Brichjesu, Jonæ & Seemibaitæ, martyrium scriptum ab *Isaac Adabi* Arzunita. 14. *Saporis* & *Isaac* Episcoporum, nec non Maanæ, Abrahami, & Simeonis. 15. *Maharsaporis*, qui in obscuro puteo coronatus est. 16. *Jacobi* Intercisi.

Acta Martyrum Occidentalium, videlicet, 1. *Martyrium* SS. Sergii & Bacchi. 2. *Pantaleonis*. 3. *Christophori* & Sociorum. 4. *Paphnutii* & Sociorum. 5. *Philemonis* Choraulæ, Apollonii Lectoris, & Sociorum. 6. *Stratonici* & Seleuci. 7. *Febroniæ* Virginis. 8. *Theonillæ*. 9. *Theodotæ* meretricis. 10. *Julittæ* Virginis. 11. *Gordii*. 12. *Quadraginta* Martyrum. 13. *Mimi* qui in theatro passus est. 14. *Luciani*, Thytsi, & Callinici. 15. *Georgii*, Antonini, & Alc-

Alexandræ. 16. *Quirici* & Julittæ.
Vita S. Jesu-Sabran Monachi & Martyris, scripta a Jesujab Adiabeno Patriarcha Chaldæorum.
In 4. membran. 216.

III.

Ephræm Syri Commentaria in Genesim, Exodum, Leviticum, Numeros, Deuteronomium, Job, Josue, Judices, 1. & 2. Samuelis, 1. & 2. Regum: in Osee, Amos, Michæam, Joel, Abdiam, Jonam, Nahum, Habacuc, Sophoniam, Aggæum, Zachariam, Malachiam, Ezechielem, Jeremiam, in Threnos ejusdem, in Cantica Canticorum: in Danielem, in Isaiam.
Jacobi Edesseni Commentaria in Genesim, Exodum, Leviticum, Numeros, Deuteronomium, Job, Josue, Judices: in Proverbia Salomonis, in Ecclesiasten. *Ejusdem Scholia* nonnulla in Scripturam Sacram, videlicet, in Genesim, in Leviticum, in Deuteronomium, in Job, in Josue, in Judices, in Samuelem, in Libros Regum, in Zachariam, in Ezechielem, in Danielem, in Ecclesiasten, in Lucam, in Joannem. *Item* fragmentum Epistolarum ad Danielem, ad Adæum, & ad Joannem Stylitam. *Demùm* ex epistola ad Moysen de tertio cœlo, ad quod raptus est Paulus Apostolus: *quam Epistolam operibus Jacobi adde* ad pag. 487. col. 1. post num. 12.
Cyrilli Alexandrini expositio in Isaiam. *Item* fragmenta de ministerio spirituali.
Joannis Chrysostomi expositio in Epistolas Pauli, & in quatuor Evangelia, in compendium redacta.
Scholia & fragmenta diversorum: videlicet, *Marutha* Tagritensis fragmenta ex epistola, & expositione in Evangelium: *Severi Antiocheni* ex epistolis ad Solonem Episcopum Seleuciæ, ad Justinianum Imperatorem, ad Uranium, ad Zachariam, ad Constantinum Episcopum Isauriæ, ad Eupraxium Cubicularium, ad Mitræum, ad Cæsarium Patricium, ad Ammonium Presbyterum Alexandrinum, ad Eugeniam Diaconissam & Abbatissam, ad Philoxenum Episcopum, ad Archelaum, ad Anastasiam Diaconissam, ad Isidorum Comitem, ad Georgiam patriciam ejusque filiam. Item ex homiliis Epithroniis, de baptismo & circumcisione, ex commentariis in Libros Regum, ex Apologetico. *Isidori* ex epistolis. *Danielis Salchensis* ex commentariis in Psalmos. *Athanasii* de Melchisedech. *Basilii* de Virginitate, de Loth ejusque filiabus. *Jacobi Sarugensis* de Isaac, de duobus Passeribus, de Elia & de Naboth. *Epiphanii* de viris Prophetarum, & de ponderibus ac mensuris. *Dionysii Areopagitæ* ex epistola de Solis regressu sub Ezechia. *Hippolyti* de quatuor animalibus, in Jeremiam, in Cantica Canticorum, & de quinque illis, quos Matthæus in genealogia Christi prætermisit. *Philoxeni* de castitate. *Thoræ Edesseni* ex commentariis in Dionysium Areopagitam.
In fol. membran. 386. exaratus à Severo in Monasterio S. Barbaræ in monte Edessæ sub Joanne Patriarcha, & Constantino Metropolita, die 25. Martii anno Græcorum 1172. scholiis auctus à Simeone monacho in cœnobio septem Martyrum propè urbem Parin.

IV.

Isaac Syri, discipuli Zenobii, qui fuit discipulus Ephræmi, Sermones 60. videlicet, 1. De amore doctrinæ. 2. Ad Monachos de perfectione, de avaritia, & de humilitate, III. 5. De eleemosyna. 6. Parænèses, II. 8. De signo, quod apparuit in cœlo. 9. De fide. 10. De jejunio, & eleemosyna; deque Monachorum perfectione. 11. De defunctis. 12. Adversùs blasphemos. 13. Parænèses II. & de mendacio. 15. De monachis & anachoretis. 16. De consummatione sæculi. 17. De pœnitentia. 18. De cogitationum discrimine. 19. In illud, *omnis caro fænum*. 20. Parænesis. 21. De monachis & anachoretis. 22. Parænesis & sui ipsius reprehensio. 23. De divite & Lazaro. 24. De passibilitate, & impassibilitate Christi. 25. Quænam sit Diaboli in hominem potestas. 26. Ad Abbatem quendam, de Monachis VIII. 34. De perfectione Monachorum, & de paupertate. 35. De stimulo conscientiæ. 36. De Rogationibus. 37. De Beth-Hur oppido expugnato, II. 39. In Apostatas. 40. De pœnitentia, II. 42. De paupertate. 43. Parænesis. 44. Ad eos, qui tempore orationis, & sacrorum mysteriorum sese mutuo accusant. 45. De sacro Jejunio. II. 47. De naturali hominis constitutione. 48. Reprehensio, seu Parænesis, II. 50. De mutationibus, quæ in mundo & in mente accidunt. 51. De eleemosyna. 52. De pœnitentia. 53. De fide. 54. De pœnitentia. 55. Precationes III. 58. Quod Deus omnia in beneficium hominis convertit, sive captivitatem & bellum, sive famem

famem & pestem. 59. In illud Poëtæ, *quis me destruat & reædificet atque virginem reficiat*. 60. De Deo universorum conditore.

In fol. bombyc. 306. Codex descriptus ex accurato exemplari Joannis Bar-Susan Patriarchæ, anno Græcorum 1521. ab Abraham Presbytero filio Josephi Presbyteri ex Baghedseia oppido regionis Mardensis juxta Caphartutam, in Monasterio S. Domitii, quod Beth-Tabita nuncupatur: compactus verò & colligatus ab altero Abraham Presbytero anno Græcorum 1789. in Monasterio Samuelis, Simeonis & Gabrielis sub Ignatio Salchensi seù Azizo Bar-Sabta Patriarcha, Joanne Episcopo præfati Monasterii, & Cyrillo Modiadensi.

V.

Isaac Syri Sermones XXVII. videlicet. 1. De Pœnitentia. 2. Parænefes II. 4. Precationes II. 6. Parænesis. 7. De fine mundi. 8. Parænesis. 9. De tyrannide & oppressione, seu de iis, qui persecutionem patiuntur, III. 12. De perfectione Fratrum. 13. De eleemosyna. 14. De beatis Martyribus. 15. De Crucifixione Domini, VI. 21. Adversùs Judæos. 22. Deprecatio. 23. De Adam & Eva. 24. De Abel & Cain. 25. De adventu Domini & vaticiniis Prophetarum. 26. De Magis, qui ab Oriente venerunt. 27. De paupere & divite.

In 4. membr. 217.

V I.

Paradisus Patrum in IV. Libros divisus.

Liber I. Palladii Episcopi Historia Lausiaca, in capita 65. divisa: videlicet: *epistola Palladii* ad Lausum Præpositum. 1. Scopus libri. 2. De Isidoro. 3. De Didymo. 4. De Abbate Macario, & de quadam Virgine. 5. De monachis Nitriæ. 6. De B. Ammon. 7. De Hor. 8. De Pambo. 9. De Ammonio. 10. De Beniamin. 11. De Apollonio. 12. De Pesæo, & Esaia fratribus. 13. De Macario juniore. 14. De Nathanaël. 15. De Macario Ægyptio, & Alexandrino. 16. De Macario Alexandrino. 17. De Paulo Antonii Discipulo. 18. De Pachomio. 19. De Stephano. 20. De iis, qui exciderunt. 21. De Valente Palæstino. 22. De Erone Alexandrino. 23. De Ptolemæo Ægyptio. 24. De Abraham Ægyptio. 25. De Virgine quadam Hierosolymitana. 26. De Virgine lapsa, quæ resipuit. 27. De Tasia. 28. De Elia Abbate. 29. De Dorotheo. 30. De Pachomio Magno, & Monachis, qui cum ipso erant; & de Monialibus, quæ in Thebaide habitabant. 31. Parænesis, & Apologia. 32. De Virgine, quæ Athanasium abscondit. 33. De Piamun Virgine. 34. De Amantalida anu. 35. De Timyrun Virgine. 36. De quadam Virgine. 37. De quadam Virgine, & de Magistriano. 38. De Melania seniore. 39. De Melania juniore. 40. De Olympina. 41. De Candida. 42. De Golysia. 43. De Juliana. 44. De Hieronione, & ejus conjuge. 45. De Magna. 46. De monacho, qui erat Ancyræ. 47. De Joanne urbis Lyco. 48. De Possidonio. 49. De Chronio Phœnice. 50. De Jacobo Nangira. 51. De Salomone. 52. De Dorotheo Presbytero. 53. De Diocle. 54. De Capitone. 55. De monacho lapso. 56. De B. Ephræm Edesseno. 57. De S. Innocentio. 58. De Elpidio. 59. De Eustathio. 60. De Sisinio. 61. De Gadæo Palæstino. 62. De Elia. 63. De Sabat Hiericuntæo. 64. De Serapione Sindonite. 65. De præclarè gestis cujusdam monachi Sodalis Palladii.

Liber II. auctore Palladio Episcopo, complectens Capita XLII. videlicet 1. De Marco asceta. 2. De Eulogio, & paralytico. 3. De quodam sæculari Alexandrino. 4. De discipulo cujusdam senis Scetensis. 5. De alterius senis discipulo, qui in cella solus manebat. 6. De discipulo cujusdam senis eremitæ. 7. De Petro. 8. De alio cujusdam senis discipulo. 9. De Aurelio, 10. De Moyse Æthiope. 11. De Abbate Pior. 12. De Abbate Moyse Lybico. 13. De quodam Anachoreta. 14. De duobus Patribus nudis. 15. De quodam sene, qui nudus erat. 16. De quodam nudo sene, qui cum feris pascebat. 17. De quodam alio Sancto. 18. De Anachoreta, qui herbis propè Jordanem vescebatur. 19. De quadam Sancta Virgine. 20. De duobus fratribus juvenibus, qui ad Macarium se contulerunt. 21. De Abbate Bessarione. 22. De quodam Sancto, qui novem virtutibus præditus erat. 23. De Beata Marina. 24. Historia cujusdam senis de custodia mentis. 25. De fratribus, qui inter Persas in monasterio habitabant. 26. Historia cujusdam Virginis, quæ in Dei timore consenuit. 27. De iis, qui ex bonis operibus propter superbiam, & ambitionem exciderunt, ac primùm de Stephano, qui in turpem

libi-

libidinem lapsus est. 28. De Eucarpio. 29. De iis, qui à lapsu per pœnitentiam surrexerunt: & primùm de quodam celebri Diacono, qui in Ægypto in cœnobio habitabat, & pœnitentiam faciens, fluvium exundare fecit. 30. De Episcopo, qui in fornicationem lapsus, à populo se conculcari fecit, & veniam promeruit. 31. De Fratre, qui propè Abbatem Pœmenem habitabat, & veniam quoque ipse accepit. 32. De quodam Fratre, qui fidem propter Sacerdotis idolorum filiam abnegavit. 33. De quodam sene Scetensi. 34. De meretrice, quam Serapion ad pœnitentiam adduxit. 35. De meretrice, quam Hypodiaconus ingressu Ecclesiæ interdixit. 36. De Abbate Apollo, qui in Scete morabatur. 37. De Cosma, qui in monte Synai vitam agebat. 38. De Abbate Macario, qui fornicationis falsò accusatus fuit. 39. De iis, qui visiones viderunt: & primùm de quodam sene, qui Melchisedecum Dei filium esse per simplicitatem credebat. 40. De Abbate Macario Ægyptio Discipulo Sancti Antonii. 41. De Marco juniore, discipulo Sylvani Abbatis. 42. De Paulo simplici, Sancti Antonii discipulo.

Liber III. auctore Hieronymo, complectens Capita XXX. videlicet: 1. Præfatio Hieronymi. 2. De S. Joanne incluso, Propheta Thebaidis, qui in urbe Lyco erat. 3. De Abbate Hor. 4. De Abbate Amun. 5. De Abbate Aban. 6. De Fratribus, qui in Xenorocho morabantur. 7. De Theona Abbate. 8. De Elia Abbate. 9. De Apollo, & Amun. 10. De Abbate Apollonio. 11. De altero Apollo, & Joanne Eremita. 12. De Abbate Paphnutio, mercatore spirituali. 13. De Abbate Eulogio. 14. De Abbate Isidoro. 15. De Dioscoro. 16. De Abbate Cypro, & Beato Petro. 17. De Abbate Hor, Esaia, Paulo, & Anuph. 18. De Evagrio. 19. De Abbate Pityrione. 20. De Patribus Ægypti. 21. De Fratribus Nitriæ. 22. De primo Ammona. 23. De altero Ammona Nitriensi. 24. De Didymo. 25. De Chriliedione. 26. De tribus Fratribus. 27. De Philemone. 28. De Joanne. 29. De Serapione. 30. De Apollo juniore Lectore, ac martyre.

Liber IV. Apophthegmata Patrum, collectore Palladio, Capita XVIII. videlicet. 1. De vitando hominum consortio: de silentio: & quod à Cella non sit recedendum: Apophthegmata LXII. 2. De Jejunio, continentia, & reliquis laboriosis operibus: Apophthegmata XLI. 3. De lectione librorum, de vigiliis nocturnis, de Psalmodia, & incessantibus orationibus: Apophthegmata XXXVI. 4. Quod peccata nostra incessanter deflere debemus: Apophthegmata XXII. 5. De paupertate: Apophthegmata XXVII. 6. De patientia: Apophthegmata LV. 7. De obedientia erga Deum, & patres, ac fratres nostros: Apophthegmata X. 8. De exacta cautela in nostris cogitationibus, verbis, & operibus: Apophthegmata CXLIV. 9. De caritate, misericordia, & hospitalitate: Apophthegmata LI. 10. De Humilitate, & quod seipsum quis parvipendere debet, & omnium infimum reputare: Apophthegmata CXVI. 11. De bello pravi affectus fornicationis: Apophthegmata XXXVIII. 12. Quod pœnitentiam Deus suscipit, & quomodo verè nobis pœnitendum sit: Apophthegmata XVI. 13. De Patribus miraculorum patratoribus: Apophthegmata XV. 14. De sublimi monasticæ perfectionis gradu: Apophthegmata V. 15. Interrogationes, & Responsiones CCCLXXVI. de gestis Sanctorum; queis breviter, ac dilucidè virtutum omnium genera ostenduntur. 16. Aliæ Patrum Interrogationes, & Responsiones CXIV. 17. De contemplatione Interrogationes, & Responsiones XXI. 18. De monacho, qui Hierosolymam profectus est.

Esaiæ Abbatis Sermones XX. videlicet. 1. De recta vivendi forma, & de fide perfecta. 2. Colloquium duodecim circulatorum. 3. De iis, quæ vidit, audivitque apud Senes. 4. Quomodo oporteat, Fratres adinvicem se gerere. 5. De Humilitate. 6. Præcepta ad eos, qui mundo abrenunciant. 7. Præcepta, & Admonitiones ad Fratres, qui secum habitabant. 8. De pura mente. 9. De ordine Fratrum Novitiorum. 10. De conversatione eorum, qui in Cella habitant. 11. Præcepta ad eos, qui volunt simul habitare. 12. Ad Petrum suum Discipulum. 13. De iis, qui volunt pacem mutuam habere, quos oportet cautè observare, queis sese adjungant sociis. 14. De pœnitentia, ad Abbatem Petrum. 15. De gaudio, quo fruitur anima, quæ seipsam Deo subjicere conatur. 16. De ramis nequitiæ. 17. De castarum operationum perfectione. 18. De impassibilitate. 19. De perfectione. 20. De cogitationibus, & operatione.

Evagrii Abbatis Sermones XXIV. videlicet 1. Apophthegmata VI. 2. De octo cogita-

gitationibus, Capita VIII. 3. De octo cogitationibus, Capita XXI. 4. De blasphemia, Capita XXXIV. 5. Ad Eulogium monachum, præfatio, & sententiæ CCXLV. 6. Ad Fratres, qui simul in monasterio habitant, Capita CXXXIX. 7. De monastico instituto, & de silentio, quod observari debet, & quomodo comparetur, Capita LI. 8. De silentio, Capita XIII. 9. De octo vitiis; ac primùm de vitio Gulæ, de vitio Fornicationis, de amore pecuniæ, de vitio Iræ, de vitio Tristitiæ, de vitio Acidiæ, de vitio inanis gloriæ, de vitio Superbiæ. 10. Parænesis de Solitudine, Capita XXIII. 11. De Solitudine, Capita XII. 12. Parænesis, Capita X. 13. Ad Præceptores, & Auditores, Capita XIV. 14. De modis, queis pax monastica comparatur, Capita IX. 15. Parænesis, Capita V. 16. Parænesis, Capita IX. 17. Queis rebus mens immergitur, & queis non: Capita VII. 18. Parænesis, Capita XXIII. 19. Parænesis, Capita XLVII. 20. Parænesis, Capita LXXI. 21. De Oratione, Capita XXXII. 22. Discipuli ad Præceptorem Interrogationes III. 23. Parænesis ad Virginem quamdam, Capita XLV. 24. De cujusvis generis cogitationibus, Capita XXVI. videlicet De octo vitiis, Capita IX. De diabolicis cogitationibus, Capita III. Quod mens dum movetur, ad cogitandum excitatur. De studioso animæ zelo. De exacta cautela. De medicina Domini, qua concupiscentia, zelus, & cogitatio animæ curantur, ut ita constituatur plenitudo imaginis ejusdem Domini nostri. De Insomniis. Quod Dæmonibus perjucunda est ira mentis. Quod non oporteat Canem, hoc est, iram alere, præsertim quùm bonis abrenunciaverimus. Quod non oportet sensibilibus studere. Quod oportet sollicitas de necessitatibus nostris cogitationes expellere, ut possimus cum spiritibus immundis decertare. Quod sensibilia typus sunt rerum intelligibilium. De variis cogitationibus, quæ abrumpunt, & abrumpuntur, prout liberum consentit arbitrium, sive judicio discretionis, sive omissione. De cogitationibus Angelicis, Humanis, & Diabolicis. De Diabolo deceptore, qui mentem fallit. De Acidia, qua ratione solvitur, ac dissipatur à Spiritu Sancto tempore orationis. De naturali odio, quo in Dæmones ferimur, quod nobis perutile est contra ipsos certantibus. De Dæmone illo, qui animam sensu privat. De Dæmone tristitiæ, qui requiem dare non potest, sed tormenta. De regimine adversus iram. De Dæmone inanis gloriæ. De imperfecta impassibilitate, & de inani gloria. Quod iis, qui mente juvenes sunt & operibus adhuc imperfecti, non oporteat nos de nequitia Dæmonum loqui, sed tantùm de Diabolo fornicationis. De spiritualibus considerationibus, quæ sunt animæ pabulum: & de præclaro animæ zelo, qui canis est ovium spiritualium, & contrarius lupis pravarum cogitationum: & de pulchro animæ desiderio, quod amplectitur oves innocentes præstantium animæ cogitationum. De contradictione Dæmonum, & quod aut proprio ipsorum ense, aut funda nostra profligandi sunt. De agnitione veritatis, quam ii tantùm assequuntur, qui a vitiis purgati sunt: qui verò immundi, ii excutiunt, ac perturbationibus obnoxii sunt.

Antonii Abbatis Epistola ad Fratres monachos.

Macarii Ægyptii Sermones III. videlicet: Parænesis ad eos, qui sæculo abrenunciantes, anachoreticam disciplinam suscipiunt, ut interiorem suum hominem, qui Templum Dei est, cautè custodiant. De internis animæ affectibus, ut pravis cogitationibus expulsis purior effecta, Deo placere studeat. De iis, qui ad viam veritatis accedunt, qui nisi fortiter cum Dæmonibus decertent, viam illam ingredi ab ipsis prohibentur.

Ejusdem Epistolæ X. Item de Bello Dæmonum: & de Oratione.

Macarii Alexandrini Sermones V. De operibus Christianorum. Ad eos, qui mundo abrenunciant, ut diligenter sibi cavere debeant. De Lege Christi, & Paræneses II.

Ejusdem Epistola ad Sanctimonialem quamdam.

Abraham Nephtareni Sermones VII.

Ammonæ monachi, & Episcopi, Epistolæ XV.

Xysti Papæ Romani Sermones ascetici III.

Joannis Dilaitæ, cognomento Sancti Sabæ Sermones XIII. De custodia, & quod vitare quis debeat dissolutos ac perversos homines, à quibus hauriri solet pigritia, & omnes pravi affectus. De Diabolo fornicationis, & de variis hujusmodi tentationum modis. De spiritu blasphemiæ. De mundi abdicatione, & quod nulla nobis cum quopiam intercedere debeat confidentia. De contemplatione mentis in œconomiam Domini. De pœnitentia. Epistola de-

cima

cima nona. Epistola vigesima. Epistola alia. Epistola alia. Epistola alia. De obedientia, & subjectione. De observatione Dominicæ. Regulæ noviticrum.

Gregorii Monachi Sermo ad patres, & fratres monachos. Epistola ad Theodorum monachum. De Archimandritæ munere. Ad Epiphanium epistolæ II. Fratrum interrogationes, & Gregorii responsiones.

Joannis Thebæi Paræncsis ad Hesychium. De oratione. Quod tribulatio æquo animo ferenda sit. Quod non oporteat de corporis infirmitate contristari. De Virtute adhortatio. In illud, *Beati pacifici*.

Basilii Magni Institutiones monasticæ, per Fratrum interrogationes, & responsa ejusdem CLXXXVI. *Ejusdem* epistola ad Gregorium Nyssenum fratrem: & Parænefes II.

Jacobi Sarugensis Batnarum Episcopi epistola de re ascetica. Altera ad Jacobum Abbatem monasterii Naphesciatæ, quod de Anima nuncupatur. Tertia ad quendam præstantem virum.

Philoxeni, seù Xenaiæ Episcopi Hierapolitani, de eo, qui Sacerdotum interdicta sponte violat. Item epistola ad monachos Amidenses.

Ephræm Syri Sermo, quod tempore orationis non sit ridendum, aut obloquendum.

Marci eremitæ sermo.

In fol. maxim. bombycin. 395. scriptus in monasterio S. Jacobi Doctoris in monte Edessæ a Simeone monacho, ac Presbytero, anno Seleuci 1534. (*Christi* 1223.) mense Majo, die 12. sub Ignatio Patriarcha Antiocheno, & Joanne Metropolita Edesseno.

V I I.

Jacobi Sarugensis Batnarum Episcopi Homiliæ LXXI. videlicet, 1. De non scrutanda Divina natura, & de Dedicatione Ecclesiæ. 2. De Annunciatione Zachariæ. 3. De Nativitate Domini III. 6. De Emmanuel. 7. Quod inscrutabilis est Christi œconomia. 8. De B. V. Dei genitrice Maria. 9. Adversus eos, qui dicunt, Deiparam Mariam post partum Virginem non permansisse. 10. De Stephano Archidiacono, & Protomartyre. 11. De Stella, quæ apparuit Magis, & de Infantium cæde. 12. De Martyribus. 13. De Baptismo. 14. De laudibus Joannis Baptistæ. 15. De Decollatione Joannis Baptistæ, & de impia Herodiade. 16. De ingressu Domini in Templum, & de Simeone. 17. In illud Simeonis ad B. Virginem, *Ecce iste positus est in ruinam, & in resurrectionem multorum, & in signum contradictionis*. 18. De Sacro Quadragesimali Jejunio III. 21. De singulari Domini cum Diabolo certamine. 22. Parænesis. 23. In illud Domini, *quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur*. 24. De pœnitentia. 25. De amore pauperum. 26. De amore divino. 27. De Leproso, qui dixit Domino, *si vis, potes me mundare*. 28. De Paralytico. 29. De filio Viduæ, quem Dominus suscitavit. 30. De muliere Hemorrhoissa. 31. De Lazaro quatriduano. 32. De tribus defunctis, quos Dominus ad vitam revocavit. 33. De miraculis, quæ Dominus in hoc mundo patravit. 34. In illud Domini, *simile est Regnum cœlorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo*. 35. De operariis, quos Dominus vineæ conduxit. 36. In illud, *Simile est Regnum cœlorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum*. 37. De oratione Dominica. 38. De Pharisæo, & Publicano. 39. In illud Domini, *Vulpes foveas habent*. 40. De illo, qui descendens ab Hierusalem in Hiericho, incidit in latrones. 41. De muliere peccatrice. 42. De SS. Quadraginta Martyribus. 43. Parænesis de Pœnitentia. 44. De Centurione, cujus puerum Dominus suscitavit. 45. De filia Jairi Archisynagogi. 46. De filio prodigo. 47. De Divite, & Lazaro. 48. De homine illo, in quo erat Legio Dæmonum. 49. De juvene, qui dixit Domino, quid faciam, ut vitam æternam possideam. 50. De Sacro Hosannarum festo. *S. Ephræm* de festo Hosannarum. 51. De Parabola Vineæ. 52. De Abraham Patriarcha. 53. De Serpente æneo. 54. De Vacca rubra. 55. De sacrificio hirci. 56. De perjurio Simonis Petri. 57. De latrone dextro. 58. De duobus passeribus, quorum alter ex Lege ad fontem aquarum necandus erat, alter dimittendus 59. De sacro Chrismate. 60. De passione, & crucifixione Domini VI. 66. De descensu Domini ad inferos. 67. De resurrectione Domini. 68. De tertia vice, qua post resurrectionem suam Dominus Discipulis apparuit. 69. De Dominica nova, seù in Albis: & de Thoma Apostolo. 70. De Thoma Indiarum Apostolo. 71. De Ascensione Domini.

In fol. membran. 319. exaratus à Simeone Abbate monasterii S. Joannis in Cu-

zapanta in Cypro sub Petro Maronitarum Patriarcha anno Græcorum 1432.

VIII.

Athanasii Alexandrini Liber de Incarnatione Verbi.

Timothei Alexandrini De Verbi Incarnatione Homilia, in illud Joannis, *Jesus autem defatigatus ab itinere sedebat*, habita in Templo Dionysii die Dominica, 23. Maii, Indictione 4.

In fol. membran. 87. Codex exaratus à Joanne Edesseno mense Augusto anno Græcorum 875. *Christi* 564. sub Thoma Abbate monasterii S. Cyriaci.

IX.

Gregorii Nazianzeni Carmina Jambica: videlicet 1. Definitiones minus exactæ. 2. Consilia tetrasticha 3. De Virtute Parænetes II. 5. De Patientia II. 7. De pudicitia. 8. Ad fictos monachos II. 10. Beatitudines vitæ spiritualis. 11. Definitiones Vitæ spiritualis, seù Jusjurandum. 12. Quod non liceat sanctos redargui propter impios. 13. Quod liceat etiam modeste jocari. 14. Ad Philagrium, & de patientia. 15. De seipso, post reditum ex urbe Constantinopoli II. 17. De Diabolo. 18. De eo qui ex præclaro quidem genere est, pessimis autem moribus præditus. 19. De genealogia Christi, II. 21. Miracula Christi secundum Matthæum. 22. Parabolæ & Ænigmata Christi secundum Matthæum. 23. Miracula Christi secundum Marcum. 24. Parabolæ secundum Marcum. 25. Miracula secundùm Lucam. 26. Parabolæ secundum Lucam. 27. Miracula secundùm Joannem. 28. Miracula quatuor Evangelistarum & de seipso. 29. De Incarnatione Christi, & adversùs Apollinarium II. 31. Ad Maximum. 32. De providentia Dei. 33. De virtute. 34. Ad suam animam III. 37. Adversus Iram. 38. Adversùs opum amatores. 39. Ad suam animam IX. 48. Deprecationes & de vitæ exitu VIII. 56. De suis calamitatibus & infirmitate XXIII. 79. De salute VII. 86. Ad suam animam. 87. Oratio matutina. 88. Oratio vespertina. 89. Oratio ad Deum. 90. De Diabolo XII. 102. Adversus sepulcrorum effossores XVI. 118. ad Gigantium. 119. Miracula Eliæ. 120. Miracula Elisæi: 121. Nonnæ matris, epitaphia II. 123. De seipso ex persona parentum. 124. Parentum epitaphium. 125. Suiipsius & parentum epitaphia V. 130. Adversùs eos qui frequenter jurant, Dialogus.

In fol. membr. 109. emptus pro Scetensi S. Mariæ Syrorum monasterio à Moyse Nisibeno ejusdem cœnobii Abbate anno Græcorum 1243. *Christi* 932.

X.

Joannis Chrysostomi Homiliæ de Filio Prodigo III. De Turture. In illud Psalmi, *sicut desiderat cervus ad fontes aquarum*. De paupertate, & divitiis. Quod Parentibus obtemperandum sit. Ad eos, qui immoderatam gerunt de mortuis tristitiam. Quod tentatio æquo animo ferenda sit. In illud Psalmi, *dixi custodire vias meas, ut non delinquam in lingua mea*.

Jacobi Episcopi Sarugensis Homiliæ soluta oratione de Nativitate Domini. De Epiphania. De Jejunio Quadragesimali. De festo Palmarum. De passione Domini, & de feria sexta. De Resurrectione Domini.

Ejusdem Epistola ad Jacobum Abbatem monasterii Edesseni, quod Naphesciara, hoc est, Animarum appellatur.

In fol. membr. 65. oblatus monasterio Scetensi à Jacobo Bar-Clisin Episcopo: pertinuit olim ad Constantinum monachum ex Phelga vico.

XI.

Simeonis Abbatis monasterii Licinii epistola ad Barlaam monachum in monasterio S. Elisæi, de versione Psalmorum ex Græco in Syriacum. *Ejusdem* brevis aliquot Psalmorum expositio.

Philoxeni, seù Xenaiæ Mabugensis, Epistola ad Monachos de Fide. Altera ad Zenonem Imperatorem de Incarnatione Verbi. Tertia ad Monachos Gugalenses de Fide. Disputationes duæ cum Nestorianis.

Simeonis Episcopi Beth-Arsamensis, de Barsauma Episcopo Nisibeno, & Hæresi Nestorianorum, brevis Historia: qua ratione, scilicet, & quando hæc hæresis in Chaldæam, & Persidem invecta fuerit.

Catalogus Patriarcharum Chaldæorum, usque ad hæresim Nestorianam.

Severi Interrogationes, & Responsiones.

Testimonia Patrum de Incarnatione Verbi.

Julianistæ cujusdam solutio blasphemiarum Manichæorum.

Jacobi Episcopi Sarugensis Epistola ad Isaac Gabalensem.

In fol. membr. 102.

Chro-

XII.

Chronicon Edessenum ex Archivo Ecclesiæ Edessenæ desumptum, & à Christo nato usque ad annum ejusdem 525. deductum. *In fol. membr. 6.*

XIII.

Dionysii Syro-Jacobitarum Patriarchæ Chronicon ab orbe condito ad annum Christi 775. perductum: ubi Eusebium quidem, Socratem, & Joannem Asiæ Episcopum usque ad Justiniani obitum sequitur; à Justiniano verò ad suam usque ætatem, res Auctor in Syria & Mesopotamia gestas, maximè quæ ad Jacobitas & Mahometanos spectant, accuratè describit. Inserit autem historiæ suæ integrum *Chronicon Josue Stylitæ* de bello Persico sub Cavade Rege, & Anastasio Imp. Nec non *Epistolam Simeonis Episcopi Beth-Arsamensis* de martyribus Homeritis.
In fol. membr. 174.

XIV.

Joannis Grammatici Alexandrini cognomento Philoponi, Diatheris, hoc est Arbiter, de Verbi Incarnatione: Liber in Capita X. distributus. *Ejusdem* eadem Diathetis in compendium redacta.
Ejusdem Apologiæ II. pro Diathete, seu solutio objectionum, quæ contra Diathetem afferuntur.
Ejusdem de Universali, & Particulari Tractatus ad Sergium Presbyterum.
Ejusdem de differentia, quæ manet in Christo post Unionem Hypostaticam.
Ejusdem Epistola ad Justinianum Imperatorem.
Ejusdem de divisione, differentia, & numero, ad Justinianum Imperatorem.
Dionysii Patriarchæ fragmentum Historiæ de Probo, & Joanne Abbate deque Petro Patriarcha Antiochiæ.
In fol. membr. 90.

XV.

Severi Patriarchæ Antiocheni Octoëchus, seu Cantus tonis octo expressi, CCXCV. videlicet de nativitate Domini. De SS. Luminibus. De Simeone sene, & Præsentatione Domini in Templum. De sacro quadragesimali Jejunio. De miraculis Domini. De Festo Palmarum. De Passione Domini. De S. Cruce. De Resurrectione Domini. De Ascensione. De Pentecoste. De Baptismo & ad Catechumenos. De Dei genitrice. De S. Cyrillo & Theodosio Imperatore. De S. Leontio martyre. De SS. martyribus. De Hunnorum irruptione. De Pueris, quos Herodes interfecit. De S. Romano martyre. De SS. Sergio & Baccho. De Quadraginta Martyribus. De Joanne Baptista. De Petro Archiepiscopo Alexandrino. De SS. Basilio & Gregorio. De Juliano Patriarcha Antiocheno. De bello Persico. De Rogationibus. Parænesis. Ad Matutinum. Ad Vesperas. Post Evangelium. De Petro Syncello suo. De Sancto Ignatio M. De Gregorio Thaumaturgo. De Constantino Imp. De Zacharia Propheta. De Terræmotu. De defectu pluviæ. Pro qualibet necessitate. De Vitaliano tyranno. De SS. Prophetis. De S. Stephano. De S. Babyla M. & pueris ejus sociis. De SS. Macabæis. De Martyribus Persis. De S. Pelagia martyre. De SS. Patriarchis. De Marco Evangelista. De S. Athanasio Alex. De Joanne Chrysostomo. De Honorio Imp. De Gratiano Imp. De Theodosio Imp. & CL. Patribus. De iis qui monasticam vitam amplecti volunt. De Theatris & Orchestris. In Psalmum XC. De muliere, quæ ex Ariana hæresi ad Catholicam Ecclesiam redit & vitam monasticam suscepit. De Simeone Stylita. De veteri terræmotu. De SS. Homeritis. De Tecla V. & M. De Joanne Evangelista. De Job justo. De S. Antonio. De Juliano Saba. De Ecclesia. Cantus post reditum suum à visitatione Monachorum. De S. Menna M. De S. Droside M. De Euphemia M. De Paulo Apost. De Thoma Apostolo. De Porphyrio Episcopo. De Petro Patriarcha Antiocheno. De Martyribus Ægyptiis. De S. Genethla martyre. De SS. Apostolis. De S. Luciano martyre. De defunctis. De Sacerdotibus def. De Clericis def. De Monachis def. De sororibus & Virginibus def. De Viduis def. Pro quolibet Defuncto.
Joannis Bar-Aphtonii Abbatis Cansarini, Cantus de nativitate Domini.
Joannis Psaltæ Cantus in Joannem Bar-Aphtonium.
Philoxeni Cantus de nativitate Domini.
Pauli Episcopi Edesseni Cantus de Chrismate.
Jacobi Doctoris Cantus de Hosannis.
Poëtæ cujusdam Alexandrini Cantus in Severum Patriarcham Antiochenum.
Precationes tonis octo expressæ, in præcipuas anni festivitates, de Deipara, de Sanctis, de Defunctis, & pro qualibet necessitate.

In

In 8. *membr.* 177. Cantus correcti à Paulo & Jacobo Episcopis Edessenis: Codex autem exaratus a Joanne sub Joanne cognomento Abdun Patriarcha Antiochiæ, Zacharia Patriarcha Alexandriæ, Thoma Episcopo Samosatæ, & Thoma altero Episcopo Claudiæ: hoc est, circa annum Christi 990. nam Zacharias Alexandrinæ Coptorum Ecclesiæ præfuit ab anno Martyrum 716. ad annum 745. idest, ab anno Christi 990. ad annum 1034.

XVI.

Dionysii Barsalibæi Episcopi Amidæ, Commentaria in Matthæum. In Marcum. In Lucam. In Joannem.
Danielis Salchensis Expositio in Psalmos.
S. Ephræm Syri Carmina II.
Ritus varii Syrorum, videlicet, ordo Processionis, Pedilavium, Adoratio Crucis, Benedictio mensæ, consecratio Chrismatis &c.
Brevis historia Patrum, Prophetarum, & Doctorum: videlicet, Petri, & Pauli Apostolorum, Dionysii Areopagitæ, Ignatii Antiocheni, Athanasii Alexandrini, Julii Papæ, Gregorii Thaumaturgi, Petri Alexandrini, Basilii Magni, Gregorii Nysseni, Gregorii Nazianzeni, Joannis Chrysostomi, Cyrilli Alexandrini, Dioscori Alexandrini, Severi Antiocheni, Philoxeni Mabugensis, Ephræm Syri, Jacobi Sarugensis, Barsaumæ monachi, Aaron Monachi, Simeonis Stylitæ, Thomæ Heracleensis, Stephani protomartyris, Abdæ martyris, Agrippæ martyris, Behnæ martyris, Georgii martyris. His præmittuntur vitæ Patrum veteris Testamenti.
Codex in fol. bombyc. 294.

XVII.

Pentateuchus, in 4. *membr.* 210. scriptus in monasterio S. Eliæ propè urbem Mosul anno Alexandri 1240. Hegyræ 317. (*Christi* 929.)

XVIII.

Quatuor Evangelia, in 8. *membr.* 196. scripta anno Græcorum 1267. (*Christi* 956.)

XIX.

Ordo Missæ Syrorum.
Anaphora Xysti Papæ. Joannis Evangelistæ. Petri Apostoli. XII. Apostolorum. Eustathii Patriarchæ Antiocheni. Maruthæ Episcopi Tagritensis. Joannis Bar-Maadani Patriarchæ Jacobitarum.
In 8. *bombyc.* 170. scriptus anno Græcorum 1887. (*Christi* 1576.)

XX.

Anaphora S. Basilii Magni, *in* 4. *bomb.* 16.

XXI.

Diptycha Jacobitarum, in quibus fit commemoratio Sanctorum, Doctorum Ecclesiæ, Conciliorum, Defunctorum, Pastorum, & Benefactorum. Iis utuntur Jacobitæ ad Missam post consecrationem.
Codex in fol. bomb. 18.

XXII.

Rituale Syriacum, videlicet, Ingressus Puerperæ in Templum. Canones Baptismi. Ordo Baptismi Puerorum. Ordo Baptismi Puellarum. Ordo Baptismi communis utrisque. Ordo Baptismi brevis pro iis, qui morti proximi sunt.
In fol. bomb. 136. scriptus in monasterio S. Antonii de Cuzaia anno Græcorum 1848. (*Christi* 1537.)

XXIII.

Benedictio Aquæ in die Epiphaniæ.
Anaphora S. Petri Apostoli.
In 8. *bomb.* 141. scriptus anno Græcorum 1858. (*Christi* 1547.)

XXIV.

Ordo Sponsalium, *in* 8. *bomb.* 18.

XXV.

Officium feriale septem dierum hebdomadæ, *in* 8. *bomb.* 269.

XXVI.

Officium festivum Sancti Artemii martyris. SS. Petri, & Pauli Apostolorum. In Ascensione Domini. In Pentecoste. In nativitate S. Joannis Baptistæ. In nativitate Domini. Unius Sancti Monachi. In Præsentatione Domini in Templum.
In fol. bomb. 262. scriptus anno Christi 1646. ab Andrea Achigian, qui postea fuit Patriarcha Syrorum.

Offi-

XXVII.

Officium Quadragesimale, à Prima Dominica Jejunii usque ad Dominicam Palmarum inclusivè.
Officium septem Puerorum Ephesi, hoc est, septem Dormientium. SS. Quadraginta Martyrum. In Annunciatione B. V. Mariæ.
In fol. bomb. 532. scriptus anno Græcorum 1737. (*Christi* 1426.)

XXVIII.

Officium Hebdomadæ majoris, à secunda Feria ad Sabbatum inclusivè.
In fol. bomb. 494.

XXIX.

Officium Hebdomadæ in Albis, à Feria II. post Pascha usque ad Dominicam inclusivè.
In fol. bomb. 137.

XXX.

Officium Pentecostes, & sequentis diei.
In fol. bomb. 63.

XXXI.

Officium SS. Petri, & Pauli Apostolorum. In Ascensione Domini. In Pentecoste. In Nativitate S. Joannis Baptistæ. In Nativitate Domini. Hebdomadæ Palmarum, à Feria 2. usque ad Dominicam in Palmis inclusivè.
In fol. bomb. 123. scriptus anno Christi 1653.

XXXII.

Officium S. Antonii Abbatis. Eliæ Prophetæ. Michaelis, & Gabrielis Archangelorum. Sancti Abdæ. In laudibus S. Joannis Baptistæ. In nuptiis Canæ Galilææ. *In fol. bomb.* 130.

XXXIII.

Officium S. Sophiæ Martyris, *in 4. bombyc.* 23.

XXXIV.

Officium Defunctorum Patriarcharum, Episcoporum, Sacerdotum, & Monachorum: *In fol. bomb.* 197. Codex exaratus anno Græcorum 1577. juxta Ritum Syrorum Maronitarum, ut & cætera officia, quæ suprà recensui à num. 22.

XXXV.

Triodium, è Græco in Syriacum conversum: exaratum autem à Joanne monacho ex pago Caphar-Napach regionis Zebedææ, seu Zenobiæ, in monasterio S. Christophori martyris in territorio Saidanaiæ, feria 4. die 19. Augusti, anno mundi 6723.
In fol membr. 328.

XXXVI.

Horologion, è Græco in Syriacum, *in 8. bomb.* 143.

XXXVII.

Liturgia S. Joannis Chrysostomi, è Græco in Syriacum, *in 8. bomb.*

XXXVIII.

Paracleticum, cum Octoëcho, è Græco in Syriacum, scriptum à Joanne monacho ex urbe Saidanaia feria 6. die 1. Augusti anno mundi 7062. *In fol. bombyc.* 224.

XXXIX.

Oratio super Puerum octavo à nativitate die.
Ingressus puerperæ in Templum.
Ordo Baptismi, auctore S. Basilio Magno.
Solutio Coronæ, seu Oratio super baptizatum die octavo.
Benedictio Aquæ in Epiphania.
Ablutio pedum Feria V.
Ordo Sacri Habitus, pro medio & summo gradu monachorum.
Lectiones ad Liturgiam, ex Apostolo & Evangelio per annum.
In 16. membr. 126. Codex è Græco in Syriacum translatus.

XL.

Liturgia S. Joannis Chrysostomi.
Liturgia S. Basilii Magni.
Liturgia Præsanctificatorum, quæ Basilii Magni nomen præfert.
Lectiones ex Apostolo, & Evangelio per annum.
Ordo Tonsuræ monachorum novitiorum.
Ordo sacri Habitus pro medio, & summo gradu.
Ordinatio Lectoris. Hypodiaconi. Diaconi. Presbyteri.
Oratio super Puerum octavo die. *Ingressus* Puerperæ in Templum.
Ordo Baptismi, auctore Sancto Basilio Ma-

Magno. *Solutio coronæ* die octavo. *Adoratio* in Pentecoste.
Benedictio Aquæ in Epiphania.
Benedictio Sponsi & Sponsæ.
Exequiæ Defunctorum.
Vespertinum Officium pro Dominicis, & festis diebus.
Ordo Sacri Olei, seu Lampadis.
Benedictiones, Precationes, & Absolutiones variæ.
In 8. bomb. 426. Codex è Græco in Syriacum translatus: exaratus autem partim à Gabriele monacho Marci filio, & partim ab Abdalmessia Bar-Chesta ex urbe Maipherchin.

X L I.

Lectiones ex Actibus Apostolorum, & ex Epistolis Pauli: nec non Cantus, & Antiphonæ per annum.
Synaxarium totius anni.
In fol. membr. 151. Codex è Græco in Syriacum translatus: exaratus autem à Joanne monacho Josephi filio in monasterio S. Pantaleonis in monte nigro apud Antiochiam, Sabbato, die 31. Octobris, anno Græcorum 1353.

X L I I.

Menæum, Martius, *in fol. bomb.* 100. è Græco in Syriacum, Codex exaratus in oppido Saidanaia, feria 3. die 14. Augusti anno Græcorum 1547.

X L I I I.

Menæum, Aprilis, *in fol. bomb.* 178. è Græco in Syriacum, Codex scriptus à Simeone Petri filio pro monasterio Montis Synai; feria 2. die 27. Septembris, anno Græcorum 1563.

X L I V.

Menæum, Junius, *in fol. bomb.* 212. è Græco in Syriacum, Codex exaratus à Joanne Presbytero & Monacho Josephi filio ex pago Caphar-Napaeh regionis Zebedææ pro monasterio S. Christophori die 10. Febr. anno mundi 6790. Hegiræ 611.

X L V.

Noë Patriarchæ Jacobitarum Carmina Syriaca metro dodecasyllabo, de hæretico ad fidem revocato II. De amico tribulato II. Quod Dominus est vita, & vitam largitur credentibus in ipsum XI. De monte Libano III. De seipso III. De suo ortu II. ubi affirmat se natum esse anno Græcorum 1762. Admonitio ad animam. De munditie corporis V. De amore hujus sæculi. De sua peregrinatione IX. *Chamisi* Nestoriani interrogatio ad Bar-Chettab. *Danielis Bar-Chettab* responsio. Responsio Noe Patriarchæ ad utrumque, edita anno Græcorum 1805. De Rosa XII. De mente, anima & corpore. De silentio II. De Judice II. De Monachis montis Libani VIII. Ad Danielem Phœnicem II. Ad Malchum Episcopum Maadan de natura universali & particulari.
Abdallæ carmen dodecasyllabum parænetieum, ordine alphabetico, pro singulis literis duo versus, quorum unaquæque vox iisdem elementis inchoatur.
Gregorii Bar-hebræi, vulgò Abulpharagii, Carmina Syriaca metro dodecasyllabo: videlicet, de Perfectione carmen Philosophicum editum in urbe Bagdad anno Græcorum 1588. De admirabili constitutione cœlorum, deque anima rationali. De amore divino II. Ad animam rationalem. In illud Socratis, *bona lex, sed melior Philosophia*. De lagena ænea, corporisque munditie. De amico, qui cum ipso disceprabat. De candela XXI. Ad Ignatium Sabam Patriarcham, qui ipsum in quodam specu Antiochiæ monacbum agentem visitavit, XIII. Ad Dionysium Augur Patriarcham, qui in monachos deſævit II. Ad cundem, quum pœnas suæ crudelitatis dedit VIII. De Sancta Cruce. De Monasterio Joannis Patriarchæ. De quodam insipiente VI. De amico infirmo XIV. De Salomone Episcopo Nestoriano. De quodam defuncto. De amore syncero XXIV. De sapientia VII. De flabello X. De obitu Joannis Bar-Maadani Patriarchæ. Ad terram V. Ad fictum amicum IX. De amore Dei V. Ad Deum III. Versus inscripti baculo suo Pastorali. De quodam amico VII. Encomium cujusdam Episcopi III. Ad Episcopum quendam VI. De Masora Presbytero II. Ad amicum, qui velum sibi dono misit, & de Ismaelitarum tyrannide in Christianos. De insipientis exaltatione V. Parænesis. De obitu Michaelis, & Mauphac fratrum suorum V. De obitu Cuphri medici. Ad amicum VII. Quum Cœnobium Barsaumæ adiit XXIII. Sapientiæ sermones coram unoquoque proferendos esse X. De insipiente & flagitioso Pastore. De Visitatore tyranno III. Ad insipientem, qui nomen Phi-

Philosophi affectabat II. Ad insipientem, qui libros quidem undequaque colligebat, doctos autem viros aspernabatur. De frigore. De avaro. De septem Planetis. Ad Deum XXXII. De seipso VII. ubi se natum affirmat anno Græcorum 1537. *Chamisii* Nestoriani interrogatio ad Bar-Chettab. *Danielis Bar-Chettab* responsio. *Barhebræi* ad utrumque responsiones VII. Ad Carduensem quendam epistola. Reprehensiones ad discipulum VI. Ænigmata XIV. De amore sapientiæ II. De Ingadia Ciliciæ urbe. De Archimandrita superbo. Quod Sapientes in hoc mundo despectui & odio haberi solent, II. De sapientia. Ad fictum amicum. Ad Olaum Regem Tartarorum carmina cujusdam Poëtæ è Persico in Syriacum à Barhebræo translata & Chronicis inserta. De virtute IV. De vitæ hujus contemptu. De seipso VI. Glorificatio Dei. De sua pueritia & de intellectu perfectorum, oratio similiter cadens, quam morte præventus, imperfectam reliquit.

Carmina moralia XXII. metro dodecasyllabo, juxta numerum literarum Alphabeti Syriaci, quorum primum incipit per literam Aleph, nec ullum aliud Aleph habet; secundum per Beth similiter, & sic de reliquis.

Encomium Patriarcharum & Episcoporum, ordine Alphabetico, metro dodecasyllabo.

De Christo Carmen dodecasyllabum, ordine Alphabetico.

Ænigmata VIII. metro dodecasyllabo.

In fol. bombyc. 108. Codex nitidissimè exaratus à Sergio Risio Maronita.

CODICES COPTICI,

Quos Auctor ex Oriente advexit.

I.

Pentateuchus Copto-Arabicus, *in fol. membr.* 276.

II.

Psalterium, cum Canticis Moysis, Annæ, Ezechiæ, Manassæ, Jonæ, Habacuc, Isaiæ, Danielis, Trium puerorum, Beatæ Virginis Mariæ, Zachariæ, & Simeonis: nec non *Oratio* S. Athanasii, & *Oratio Dominica*.

In fol. membr. 209.

III.

Antiphonæ per annum, & festos Sanctorum dies.

In fol. membr. 57.

IV.

Ordo Missæ.

Liturgia S. Basilii.

In 16. bombyc. 259. script. anno Martyrum 1247. (*Christi* 1531.)

V.

Diaconale, seu, Preces, & Responsoria, quæ ad Diaconum, Sacerdoti celebranti ministrantem, spectant.

In 8. bombyc. 100. script. anno Martyrum 1026. (*Christi* 1310.)

VI.

Joannis Chrysostomi Homiliæ XXXVII. *in fol. membr.* 278.

VII.

Joannis Monachi sermo de SS. Magistriano, & Sociis.

Zachariæ Hierosolymorum Episcopi sermo.

Joannis Chrysostomi Homilia de S. Michaele Archangelo.

S. Eusebii martyrium.

S. Jacobi, filii Præfecti Isauriæ, vita.

S. Polycarpi Episcopi martyrium.

Mennæ Theopolitani Episcopi encomium in S. Macrobium ejusdem urbis Episcopum.

Zachariæ Hierosolymorum Episcopi sermo.

Joannis Chrysostomi Homilia in Psalmum VI. Homilia in Psalm. XXXVIII. Homilia in Psalmum L.

Basilii Magni sermo de Jejunio.

In fol. membr. 194.

VIII.

S. Jacobi Intercisi martyrium.

Archelai Neapoleos Episcopi Homilia de S. Gabriele Archangelo.

S. Paphnutii martyrium.

S. Macarii Antiocheni martyrium. In eundem encomium.

S. Cyrilli Alexandrini Homilia de Pœnitentia.

S. Macarii vita, scripta à Serapione Thmuis Episcopo.
In fol. membr. 167. script. anno Martyrum 631. (*Christi* 915.)

I X.

S. Pyrrhi martyrium.
S. Pompeji martyrium.
SS. Joannis, & Simeonis vita.
S. Joannis Calybitæ vita.
In fol. membr. 125.

X.

S. Simeonis Abbatis vita, & de Monachis Mesopotamiæ.
S. Pauli vita.
S. Aripii Presbyteri vita.
Petri Alexandrini Homilia.
Theodosii Archiepiscopi Alexandrini Homilia.
Athanasii Homilia de Abraham. De Isaac. De Jacob.
Gregorii Nazianzeni Homilia de Abraham, & Isaac.
Amphilochii Episcopi Iconii Homilia de Abraham, & Isaac.
Joannis Chrysostomi Homilia in Psalmum VI.
In fol. membr. 222.

X I.

S. Macarii Ægyptii vita.
Danielis Abbatis vita.
S. Apatelis martyrium.
Petri Mongi Patriarchæ Alexandrini, & *Acacii Constantinopolitani* Epistolæ XV.
Euchodii Archiepiscopi Homilia de S. Petro Apostolo.
Cyrilli Alexandrini Homilia de B. Virgine Maria.
Theophili Alexandrini Homilia de Anania, Azaria, & Misaele.
Cyrilli Alexandrini in eosdem tres pueros encomium.
Alexandri Alexandrini in S. Petrum ejusdem urbis Archiepiscopum, encomium.
S. Petri Alexandrini martyrium.
Isaac Patriarchæ Alexandrini vita, scripta per Mennam Episcopum.
Severi Patriarchæ Antiocheni Epistola ad Anastasiam Diaconissam.
In fol. membr. 298.

X I I.

De SS. Michaele, & Gabriele Archangelis Homilia.
S. Theodori martyrium.
S. Apateris, & filiorum martyrium.
Joannis Chrysostomi Homilia.
Theodoti Ancyræ Episcopi in S. Georgium martyrem encomium.
S. Sarapamonis vita.
In fol. membr. 188.

X I I I.

S. Macarii Abbatis vita.
S. Pauli Eremitæ vita.
S. Antonii Abbatis vita.
S. Macarii Abbatis vita.
De SS. Macariis, Ægyptio & Alexandrino.
Palladii Historiæ Lausiacæ fragmentum.
In fol. membr. 182.

X I V.

Marci Patriarchæ Alexandrini Homilia.
Theodori Patriarchæ Antiocheni encomium in SS. Theodoros.
Benesperis Abbatis vita.
In fol. membr. 120. script. anno Martyrum 655. (*Christi* 939.)

X V.

S. Ignatii Antiocheni martyrium.
S. Senutii Presbyteri, & Archimandritæ vita.
S. Isaac Monachi martyrium.
Sancti Epimæ martyrium.
Moysis Urbis Copti Episcopi in Pisentium ejusdem urbis Episcopum encomium.
S. Apatelis martyrium.
S. Theodori martyrium.
Cyrilli Alexandrini Homilia in B. Virginem Mariam.
S. Abanubi martyrium.
S. Joseph Sponsi B. Virginis Mariæ vita.
Gregorii Nazianzeni Homilia de Annunciatione B. Virginis Mariæ.
In fol. membr. 313. script. anno Martyrum 781. (*Christi* 1065.)

X V I.

Benjamini Patriarchæ Alexandrini Homilia de Nuptiis Canæ Galilææ.
SS. Maximi, & Domitii, filiorum Valentiniani Imperatoris, vita.
Basilii Magni Homilia in B. Virginem Mariam.
S. Serapionis martyrium.
Demetrii Patriarchæ Antiocheni Homilia.
In fol. membr. 139.

X V I I.

S. Cyri martyrium.
S. Lucæ Evangelistæ martyrium.

S. Cy-

S. Cyriaci Patriarchæ Hierosolymorum martyrium.
Basilii Magni Homilia.
S. Joannis Colobi Abbatis vita.
Ephræm Syri sermo.
Dioscori Patriarchæ Alexandrini in Macarium Episcopum encomium.
Joannis Chrysostomi Homiliæ II.
Severiani Gabalorum Episcopi Homilia.
In fol. membr. 190. script. anno Martyrum 673. (*Christi* 957.)

XVIII.

S. Theodori Abbatis vita.
S. Joannis Heracleensis martyrium.
S. Isaac martyrium.
S. Macarii vita.
SS. Ananiæ, Azariæ, & Misaelis vita, & in eosdem encomium.
Danielis Prophetæ vita.
S. Pachomii Abbatis vita.
In fol. membr. 232.

CODICES ARABICI,

Quos Auctor ex Oriente advexit.

I.

Tatiani Diatessaron, seù, Quatuor Evangelia in unum redacta, *in fol. bombyc.* 123.

II.

Canones Ecclesiæ Alexandrinæ, in duos Tomos distributi. *Tomo Primo* hæc continentur. 1. *Acta Apostolorum*, & Canones eorundem XXX. 2. *Canones Apostolici* per Clementem LXXXII. 3. *Constitutiones* Apostolorum de Sacerdotio, & Ecclesia VI. 4. *Constitutiones* Apostolorum per Clementem LXXI. 5. *Constitutiones* aliæ Apostolorum per Clementem LVI. 6. *Didascalia*, seù Doctrina Apostolorum, in Capita XXXIX. 7. *Clementis* Canones, seù, Epistola S. Petri ad Clementem. 8. *Canones Apostolorum* ex Testamento vetere desumpti. 9. *Ancyrani* Concilii Canones XXIV. 10. *Neocæsariensis* Concilii Canones XIV. 11. *Gangrensis* Concilii Canones XX. 12. *Antiocheni* Concilii Canones XXV. 13. *De Constantino* Imperatore, & hæresibus, quæ ejus tempore vigebant. 14. *Nicænum* Concilium. 15. *Nicæni* Concilii Canones XX. 16. *Nicæni* Concilii Canones LXXXIV. 17. *Nicæni* Concilii de Monachis, & Monasteriis Canones XXXIII. 18. *Nicænum* Symbolum. 19. *Nicæni* Concilii Canones XX. qui apud Coptos tantùm reperiuntur. 20. *Definitio* Fidei. 21. *Constantinopolitani* Concilii Canones XXIII. 22. *Ejusdem* Concilii Canones alii IV. 23. *Ephesini* Concilii Canon unus. 24. *Laodiceni* Concilii Canones LIX. 25. *Sardicensis* Concilii Canones XX. 26. *Hippolyti* Papæ Canones XXXVIII. 27. *Basilii* Magni Canones XIII. 28. *Ejusdem* Canones CVI. 29. *Basilicwn*, seù, Statuta Imperatorum in IV. Libros distributa: *Liber I.* Canones XL.
In fol. bombyc. 151. script. anno Martyrum 940. (*Christi* 1372.) collectore, & scriptore Macario Presbytero, ac Monacho in Monasterio S. Macarii Magni in deserto Scetensi.

III.

Canones Ecclesiæ Alexandrinæ, Tomus Secundus, quo ista continentur. 1. *Liber II. Basilicwn*, seù Constitutionum Imperialium, Canones CXXX. 2. *Liber III. Basilicwn*, Canones XXVII. 3. *Liber IV. Basilicwn*, Capita XI. 4. *Constitutionum Apostolicarum* per Clementem Libri VIII. 5. *Carthaginensis* Concilii Canones CXXIII. 6. *Antiocheni*, & *Laodiceni* Concilii Canones LXXXIII. 7. *Epiphanii* Patriarchæ Constantinopolitani Canones XLV. 8. *Joannis Chrysostomi* Canones XII. 9. *Sanctorum Patrum* Canones XXXII. 10. *Gregorii Nysseni* Canones V. 11. *Patriarcharum* ordo, & primatus. 12. *Patrum* Canones XXI. 13. *Patrum* Canones alii LXXXI. 14. *Athanasii* Alexandrini Canones CVII. 15. *Ejusdem* Symbolum. 16. *Michaelis* Episcopi Damiatæ Canones X. 17. *Christoduli* Patriarchæ Alexandrini Canon unus. 18. *Cyrilli Laclachi* Patriarchæ Alexandrini Canones XXXIV. 19. *Gabrielis* Patriarchæ Alexandrini Canones XXXII. 20. *Ejusdem* Canones alii X. 21. *Ejusdem* de Hæreditate. 22. *Cyrilli Laclachi* Patriarchæ Alexandrini Canones XII. 23. *Ejusdem* Canones alii V. 24. *Cairense Concilium* sub Cyrillo Laclacho Patriarcha Alexandrino anno Martyrum 957. (*Christi* 1241.) Canones XVIII. 25. *Ejusdem Cairensis* Concilii Canones alii. 26. *Cyrilli Laclachi* Patriarchæ Alexandrini Canones IX.

27. *Christoduli* Episcopi Damiatæ, & Cyrilli Laclachi Patriarchæ Alexandrini interrogationes, & responsiones. 28. *Abusolchi Joannis*, cognomento Ben-Nana, collectio Canonum. 29. *Abulpharagii Abdallæ Benattibi* Presbyteri Tractatus de Hæreditate. 30. *Ephesini* Concilii Canones. 31. *Chalcedonensis* Concilii Canones. 32. *Quintæ* Synodi Canones. 33. *Sextæ* Synodi Canones. 34. *Trullani* Canones. 35. *Septimæ* Synodi Caoones. 36. *Carthaginensis* Concilii Canones.

In fol. bombyc. 167. script. anno Christi 1372. eodem Collectore, ac Scriptore Macario.

I V.

Niconis Abbatis Typicon, in Capita XL. divisum, cui præmittitur *Præfatio Interpretis*, qui ipsum è Græco Arabicum fecit. *Præfatio Niconis*, à Statutis Patrum non esse recedendum. 1. *Regulæ* Monasteriorum, & Institutiones Monachorum: Prologus de Orthodoxa Fide, causa hujus Collectionis, & Tituli VIII. videlicet, I. de recta psallendi ratione. II. de Missa. III. de cibo, & potu, & jejuniis Monachorum. IV. de observatione Festorum; & de qualitate, & quantitate ciborum diebus festis, & ferialibus. V. de calceis, & vestimentis. VI. de Officialibus, & ministrandi ratione. VII. de Jejunio Beatæ Virginis Mariæ, quod inchoatur à die 1. Augusti. VIII. Calendarium Festorum à mense Septembri, unde initium anni Græcorum, usque ad Augustum. 2. *Institutiones* pro Monasterio Beatæ Virginis Mariæ, ubi Nicon Monachum primò egerat, & quæ cura habenda sit Ecclesiæ, & quomodo hospites recipiendi. 3. *Ad ejusdem Cœnobii Monachos* institutiones aliæ variis de rebus, ubi de ordinatione Eunuchorum, & de Pœnitentiis injungendis. 4. *Ad Lucam Abbatem* de festis, & jejuniis Dominicis: & de Joanoe Jejunatore. 5. *Ad Arsenium* Monachum Institutiones Laicorum, & Monachorum, & de obedientia, & confessione peccatorum. 6. *Ad Gerasimum* de veris jejuniis, quæ tradit Sancta Ecclesia orthodoxis Christiaois: & de Typicis magnorum Monasteriorum, Studitarum, scilicet, Lauræ S. Sabæ, & Montis Atho. 7. *Ad Cosmam*, qua ratione celebranda sint Jejunia Dominica, & quando solvenda. 8. *Ad Ephram* de Charitate. 9. *Ad Georgium* Abbatem, noo esse invehendum in eos, qui scripturis consentanea docent, licet contraria dictis agant, juxta illud Evangelii, *super Cathedram Moysis &c.* 10. *De Jejunio* ante festum Assumptionis Beatæ Virginis Mariæ. 11. *Ad Monachos* Cœnobii Deiparæ, quod Abbatis Lucæ inscribitur, Institutiones de vita communi. 12. *Ad Presbyterum* Monasterii S. Simeonis Thaumastoritæ, seu in monte mirabili, quomodo hoc Monasterium à Mahometanis contaminatum fuit. 13. *De Barsanuphio* magno Catholico, & altero ejusdem nominis hæretico, de quo S. Joannes Damascenus hæres. 86. 14. *Ad Theodosium* Presbyterum, de festis, & jejuniis; & quomodo se gerere debeat Sacerdos erga suos subditos: & de confessione peccatorum: & de variis Dæmonum insidiis. 15. *De peregrinatione*, & paupertate. 16. *Ad Meletium* Monachum, quod pax & concordia propter Deum quidem quærenda est; rejicienda verò, si cum pravo affectu habeatur. 17. *Ad Abbatem* Monasterii S. Joannis, quantum discriminis habeat in superioribus iracundia: & quod plenum periculis sit excipere confessiones mulierum: & quod non liceat viris ingredi monasteria fœminarum, nec fœminis monasteria virorum. 18. *Ad Petrum*, quomodo se gerere debeant Monachi, & quid ipsis agendum. 19. *Ad Gerasimum*, quid Monacho præstandum sit; & de sua ipsius conversatione, quomodo scilicet Monachum primò egerit in Monasterio Deiparæ sub Abbate Luca, eoque dimisso, ad Monasterium S. Simeonis Thaumastoritæ sese contulerit. 20. *Ad Monachos* Monasterii Bethjasceosis, de commemoratione Archiepiscopi, initio, & in fine orationis facienda. 21. *Ad Joannem* Abbatem, de communione Episcoporum, qui extra suam Diœcesim sunt: & de Episcopis, qui ab urbe minori ad majorem transeunt. 22. *Ad eundem*, quando solvendum sit Jejunium Paschæ, & de Anaphora Patriarchæ, & Episcoporum, deque eorum commemoratione. 23. *Ad Præfectum* filium Mariæ, quod noo liceat, reditus Ecclesiarum, Monasteriorum, & Monachorum, in usum sæcularium superiorum convertere: & quod Monachi, qui ab Episcopo, aut Abbate chirotoniam non acceperunt, ii Spiritus Sancti gratia privati sunt. 24. *Ad eundem*, quod Spiritus Sancti eloquia, licet simplicia videantur, plena tamen mysteriis sunt. 25. *Ad eundem*, boni Christiani munia esse, beneficiis malefacta rependere: & quomodo agendum cum hære-

hæreticis. 26. *Ad Presbyterum Laodicenum*, de iis, qui vim in captivitate patiuntur. 27. *Ad eundem*, quod Presbyter, & reliqui Clerici, ad eos gradus per pœnitentiam non redeunt, è quibus per culpam exciderunt. 28. *Ad eundem*; quod præclara sit confessio hominibus facta; & quod Canones è sacris libris petendi sunt, & præcepta ex ipsis sumenda: Dæmones enim illum formidant, qui ita se gerit; secùs ei non parcunt, qui Canones sibi extra sacros libros condit, & præcepta de suo eudit. 29. *Ad Stephanum* Monachum, de Divina Liturgia, & Sacerdotio: & quod Missa non ubicumque, nec à quocumque celebrari debeat: & de iis, quæ ad Sacerdotium spectant. 30. *Ad Basilium* Monachum, quod Episcopis non liceat abdicare Episcopatum, & alios sibi pro libitu substituere: & quid hac de re canones præcipiant: & de humilitate cordis, qua sine virtus perfecta esse nequit: & quod Catechumeni exire debeant è Templo, quum dicitur in Missa, *Foras Catechumeni*. 31. *Ad eundem*, quod conjuncta operibus doctrina præclara est: & quod Sacerdotio fungi non liceat ei, qui labe aliqua pollutus est: & de Hebdomada Casei, quomodo instituta sit, propter jusjurandum scilicet Heraclii Imperatoris; & de Sede Antiochena. 32. *Ad quosdam*, qui ex urbe Hierusalem advenerant, rogabantque, ut veram divinorum Canonum notitiam sibi traderet: & quod communio, etiam in mortis articulo, Episcopis neganda sit, qui minori relicto majorem thronum appetunt. 33. *Ad quemdam Eremitam* Hierosolymitanum epistola ascetica, qua Canones traduntur de quolibet bono opere. 34. *De statu Laicorum*: & quod ii, qui à naturali dictamine deficiunt, in morem belluarum incidunt: & de iis, qui ex legitimo, aut illegitimo matrimonio nati sunt. 35. *Cleri Antiocheni*, & Petri Archimandritæ Lauræ S. Simeonis Thaumastoritæ, epistola ad Eutymium Patriarcham Hierosolymitanum de Armenis, quod non sit ipsis molestia facessenda, sed permittendum, ut Ritu suo vivant, eo quod Orthodoxi sunt. 36. *Niconis ad Gerasimum* Abbatem epistola de iisdem Armenis, cui & transmittit exemplar epistolæ Cleri Antiocheni, & Archimandritæ S. Simeonis. 37. *Ad eundem Gerasimum* epistola de Monachis Georgianis. 38. *Ad Presbyterum* Monasterii S. Simeonis Thaumastoritæ de Latinis, quos decem & septem errorum insimulat: & de Petri Patriarchæ Antiocheni epistola, quam ut heterodoxam rejicit. 39. *De somniis*, & Diabolicis illusionibus, deque revelationibus Divinis, & quod miracula aliquando ope Dæmonum, Deo permittente, fieri consueverunt. Item responsio ad V. quæsita, videlicet, de Tetraditis, de benedictione Aquæ, de Eusebio Pamphili, de triginta argenteis quibus Christum Judas vendidit, & de Armenis, qui recenti tantùm pane pro Eucharistia utuntur. 40. *Ad Petrum* Archimandritam S. Simeonis Thaumastoritæ, exemplar epistolæ Episcoporum, qui Niconem ad docendi munus compulerunt: & de tertiis, & quartis nuptiis. *Ordo* inducndi novitium habitu monastico.

Ejusdem Niconis Liber II. De Institutione monastica; & quod Monachi Episcopo subesse debent: & de Schismaticis, & hæreticis: & quando solvendum sit jejunium Paschæ: & de multiplici virtutum genere: & de Brachmanis.

In fol. bomb. 480.

V.

Abdallæ Abulpharagii Benattibi Presbyteri Tractatus de Hæreditate.

In 4. bomb. scriptus anno Martyrum 940. (*Christi* 1224.)

V I.

Abdallæ Abulpharagii Benattibi Opus inscriptum *Paradisus Christianorum*, seù, breves in Testamentum Vetus, & Novum Quæstiones: videlicet, in Pentateuchum. In 1. & 2. Samuelis. In Job. In 1. & 2. Regum. In Isaiam. In Osee In Jonam. In Aggæum. In Hieremiam. In Ezechielem. In Danielem. De morte Prophetarum. Quæstiones in novum Testamentum. Commentaria in Psalmos. In Psalmos altera dilucidatio, usque ad Psalmum 46. Quæstiones in Evangelia. In Actus Apostolorum. In Epistolam Jacobi. In Epistolam Petri. In Epistolam Joannis. De morte Apostolorum. In Epistolas Pauli.

Ejusdem Benattibi Tractatus de præstantia jejunii, eleemosynæ & orationis. Responsiones ad quæsita Patriarchæ Nestorianorum. De Hæreditate II. De divinis Officiis. *In fol. bomb.* 352.

V I I.

Abdallæ Abulpharagii Benattibi commentaria in Pentateuchum. In Josue, In

In Judices. In 1. & 2. Samuelis. In 1. & 2. Regum. In Sapientiam. In Ecclesiasticum. In Ecclesiasten. In Cantica Canticorum. In Ruth. In Job, In Isaiam. In Osee. In Joel. In Amos In Abdiam. In Jonam. In Michæam. In Nahum. In Habacuc. In Sophoniam. In Aggæum. In Zachariam. In Malachiam. In Hieremiam. In Ezechielem. In Danielem.

In fol. bomb. 198. script. anno martyrum 1095. (*Christi* 1379.) Hegiræ 680.

VIII.

Ephræm Syri Sermones L. videlicet 1. Epistola ad Joannem monachum de Patientia, & ut à cogitationibus se decipi non permittat in vitæ solitariæ exercitio: & de præstantia castitatis. 2. Reprehensio sui ipsius, & confessio. 3. De eversione superbiæ. 4. Sermo de pœnitentia. 5. Sermo asceticus, in quo multum consolationis est, & compunctionis iis, qui salutem desiderant. 6. Ad imitationem Proverbiorum, & de Timore Dei. 7. Adhortatio ad directionem eorum, qui pravis dediti sunt affectibus, & honores appetunt. 8. Reprehensio sui ipsius, & confessio. 9. De reminiscentia affectuum, cum confessione, & gratiarum actione. 10. De pœnitentia. 11. De gratiarum actione Deo agenda cum multa compunctione. 12. Parænesis. 13. De compunctione. 14. Threni in Patres defunctos. 15. Threni alii in eosdem Patres defunctos. 16. De Anima, quæ ab Inimico tentatur, & quomodo assiduas ad Deum preces effundere debeat. 17. De judicio, & animi compunctione. 18. De patientia, & consummatione sæculi, & Christi adventu, & de regno justorum, & pœna peccatorum, queis nullus finis est. 19. Sermo Paræneticus ad Eulogium. 20. Quod non sit ridendum, sed potiùs lugendum. 21. De secundo Domini nostri Jesu Christi adventu: 22. Beatitudines. 23. De Virginitate, 24. Allocutio ad eos, qui frequenter quidem peccant, rarò autem pœnitentiam agunt. 25. Confessio, & oratio. 26. Parænesis de pietate. 27. Sermo de iis, qui præ audacia labuntur, & excusationes in peccatis adducunt. 28. Epistola ad Fratrem lapsum, & de Pœnitentia. 29. Sermo ad quemdam Fratrem sciscitantem, ad quem pertineat hoc dictum, *melius est nubere, quàm uri*. 30. Parænesis de charitate. 31. Sermo ad monachum, qui instituti sui pertæsus dicebat, *relinquam monasterium, & ad sæculum revertar*. 32. De mala consuetudine, & de negligentia. 33. Sermo de differentia vitæ monasticæ, & sæcularis. 34. Sermo de Passione Domini. 35. Sermo de Judicio, & Resurrectione. 36. Sermo Pareneticus de patientia, & compunctione. 37. De resurrectione mortuorum, & Responsio ad hanc interrogationem, *nudi ingressi sumus in hunc mundum, & nudi extibimus ab ipso*. 38. Sermo de iis, qui animas decipiunt, & in fornicationem, atque immunditiam inducunt, dicentes, hoc nihil mali esse. 39. Sermo ad quemdam Fratrem, qui de Heli Sacerdote contendebat. 40. Capita centum, sermones, colloquia, doctrina, & parænesis. 41. De Juliano Monacho. 42. Sermo de memoria mortis, & de Virtute, & divitiis. 43. Adhortatio per modum Epistolæ. 44. Brevia Capita de Virtutibus, & Vitiis. 45. Consilium de Vita spirituali. 46. Parænesis divina. 47. De discrimine somnorum, & differentia. 48. De patientia, & compunctione. 49. Parænesis ad Fratres, qui è loco in locum sese conferebant. 50. De eo, qui legit ad aures Fratrum, quod legere debeat cum labore, & diligentia.

Gregorii Nysseni encomium in S. Ephræm.

In fol. bombyc. 281. script. anno Martyrum 1041. (*Christi* 1325.)

IX.

Jacobi Sarugensis Batnarum Episcopi, Homiliæ de curru Cherubim, quem vidit Ezechiel Propheta in captivitate Babylonica. De creatione Adæ, & resurrectione mortuorum. In illud, *Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram*. De exitu Adæ è Paradiso. De Adam, mortalis ne, an immortalis creatus fuerit. De Noë justo, & de Diluvio. De superbia. De Amore Divino. In illud, *Facilius est Camelum intrare in foramen acus, quàm divitem in regnum cœlorum*. De Thesauro abscondito in agro. De Divite, & Lazaro. De Parabola decem Virginum, De hominis Anima. Parænesis. De pœnitentia. De decem drachmis. & de centum ovibus. De oratione dominica. De Pharisæo, & Publicano. De Vidua, quæ duos obolos misit in gazophylacium. De filio Viduæ, quem Dominus ad vitam revocavit. De divinorum mysteriorum perceptione. De Jejunio. De fine mundi, & Judicio.

In fol. bomb. 229.

Abu-

X.

Abu-Isaac Benassali Collectio Canonum in Partes duas divisa.

Præfatio de Codicibus, è quibus suam collectionem Auctor adornavit.

Pars I. in Capita 22. videlicet, De Ecclesia. De sacris Libris. De Baptismo. De Patriarchis. De Episcopis. De Presbyteris. De Diaconis. De reliquis Clericis. De Sacerdotibus in genere. De Monachis, & Monialibus. De Sæcularibus. De Missa. De Eucharistia. De oratione. De Jejunio. De Eleemosyna. De Eleemosynario. De Decimis, & primitiis, & votis, & legatis piis. De Dominica, & festis diebus. De Martyribus, & Confessoribus, & Apostatis. De Infirmis. De Defunctis.

Pars II. in Capita XXIX. videlicet, De cibo, & potu, & domiciliis. & artibus, quæ Christianos decent. De Sponsalibus, & dote, & matrimonio. De concubinatu. De donationibus. De mutuo, & pignore, & feudo, & fidejussione. De commodo. De deposito. De Procuratione. De libertate, & servitute, & manumissione. De minoritate. De venditionibus. De societate. De violentia. De locatione, & canone. De ædificiis, & viis publicis. De mutuo. De confessione. De rebus amissis. De Testamentis. De hæreditate. De Judice. De Regibus. De Testamento Veteri, & Novo. De pœnis Apostasiæ. De Homicidio. De Fornicatione. De Furto. De pœnis. De capillis, de circumcisione, & de Confessione auriculari.

In fol. bomb. 259. script. anno Martyrum 1005. Hegiræ 687. *Christi* 1289.

X I.

Abu-Isaac Benassali solutio difficultatum Evangelii, *in* 4. *bomb.* 133. script. anno Martyrum 1177. *Christi* 1461.

X I I.

Abu-Isaac Benassali Liber inscriptus *Margarita pretiosa de Fide Orthodoxa*, in XV. Capita distributus, videlicet, De Trinitate. De Deo Verbo. De Incarnatione. De Christi Baptismo. De ejusdem tentatione in deserto. De Christi operibus, à Baptismo Joannis usque ad Passionem. De ejusdem Passione. De morte. De sanguine, & aqua, quæ ex ipsius latere fluxerunt. De descensu ad inferos. De resurrectione. De ascensione. De secundo adventu. De Paraclito. De Trinitatis consubstantialitate.

In fol bomb. 169.

X I I I.

Abu-Isaac Benassali de Kalendario, & Epochis Liber in Capita XV. divisus, queis præmittit *Carmina* ad inveniendum Epactam, Pascha Judæorum, Pascha Christianorum, Festa Coptorum, annum Arabicum, & Ægyptiacum, & quemlibet diem mensium Coptorum, Græcorum, & Syrorum. 1. Modus inveniendi Pascha Resurrectionis. De Epacta Lunæ. De Paschate Judæorum. De Epacta Solis. De sacro Paschate. De Jejuniis, 2. De Quadragesimali Jejunio. 3. Modus inveniendi Moharramum, primum, scilicet, mensem Arabum, & basem anni, & menses Arabicos. 4. Modus extrahendi Arabicus ex Copticis. 5. Modus inveniendi initia mensium Syrorum. 6. Supputatio annorum ab initio Revolutionis Lunaris. 7. Copticos ex Arabicis deducere. 8. Horas mensium invenire. 9. Bissextum annum à non Bissexto discernere. 10. Festos dies, qua quique hebdomadæ die occurrant, cognoscere. 11. Qua hora Luna oriatur, aut occidat, aut currat, deprehendere. 12. De Constellationibus, de qualitatibus & divisionibus earum: & quænam ex ipsis oriatur, occidat, aut medium cursum teneat. 13. Epocham ab Adamo ad Christum invenire. 14. De anno Bissextili. 15. Copticos annos ex Arabicis, & è contrario, invenire. De annis mundi. Festos Christianorum dies ex mensibus Arabicis deducere. Periodum componere. Tabulam Festorum mobilium describere. *Series* Patriarcharum Alexandrinorum, à S. Marco ad Gabrielem octogesimum sextum illius Sedis Patriarcham, qui obiit anno Martyrum 1094. (*Christi* 1378. recentiori manu aucta.

In fol. bomb. 142. script. anno Martyrum 1070. (*Christi* 1324.)

X I V.

Abu-Isaac Benassali Expositio in Epistolas Pauli.

In fol. bomb. 71.

X V.

Abu-Isaac Benassali de Fundamentis Fidei Partes V. Pars I. Capita XV. Index Auctorum, quorum testimoniis utitur: de Deo

Deo: de mundo: de homine: de tribus Christianorum sectis, videlicet Jacobitarum, Melchitarum, & Nestorianorum: de Hæresibus: de Fidei articulis: & de veritate Evangelii. Pars II. De Divinis attributis, & Personis, Capita IV. Pars III. de Incarnatione, & una Christi Natura: (qua hæresi Auctor laborabat) Capita XXVI. Pars IV. De B. V. Maria: de Cruce: de cantibus, & Officiis Divinis: de Prophetis & Apostolis: de Angelis & Dæmonibus: de Patriarchis & Episcopis: de Pœnitentia, & confessione auriculari: de judiciis, & pœnis: de morbis & morte, Capita XIV. Pars V. De Antichristo & Resurrectione mortuorum: de Paradiso & Inferno, Capita XI.

Ejusdem brevis Tractatus de Fundamentis Fidei.

In fol. bomb. 244.

X V I.

Maximi monachi & Confessoris cum Pyrrho ex-Patriarcha Constantinopolitano Disputatio de duabus Christi voluntatibus, è Græco in Arabicum translata à Phadlalla Diacono Antiocheno.

Regulæ Monachorum *Studitarum*, & *Montis Atho* de cibo & potu.

Archiepiscopatus & Episcopatus Patriarchatus Antiocheni, eorumque præeminentiæ & officia.

In 4. bomb. 37. Codex descriptus à Name Presbytero Syro, ex vetustissimo Ecclesiæ Alexandrinæ exemplari, quod prostat in urbe Damiata.

X V I I.

Hortus Patrum, seu, monachorum dicta & gesta, quæ ex Hieronymo, Palladio, Moscho, & Viris Patrum collegir, & in IV. Partes per modum Interrogationis, ac Responsionis redegit Philoxenus Syrus.

Anathema in Concubinarios, & in eos, qui uxores repudiant, aut repudiatas ducunt.

In 4. bomb. 255.

X V I I I.

Synaxarium, seu Martyrologium Coptorum, Auctore Michaele Episcopo Meligensi, in Partes II. divisum. Pars I. continet sex menses à Tot, unde initium anni Coptici, ad Mechir. *In fol. bomb.* 196.

X I X.

Synaxarii Coptorum Pars II. à mense Barmahat ad Mesri, cui subjunguntur & quinque vel sex dies, quos Copti parvum mensem vocant. *In fol. bomb.* 194.

X X.

Anaphora S. Basilii Copto-Arabica, *in 4. bomb.* 145.

X X I.

Ordo Lampadis, seu Extremæ Unctionis, Copto-Arabicus, *in 8. bomb.*

X X I I.

Pedilavium Copto-Arabicum; seu ordo abluendi pedes Feria V. majoris Hebdomadæ, auctore Petro Episcopo Meligensi, *in 8. bomb.*

X X I I I.

Fides Patrum de Verbi Incarnatione: seu collectio Auctoritatum Patrum, & Episcoporum, maximè Antiochenæ & Alexandrinæ Sedis, auctore Ebn Regia Copto: Opus in duas Partes divisum: Pars I. complectitur XXVIII. Auctoritates: videlicet, 1. Apostolorum in Didascalia. 2. Hierothei discipuli Pauli. 3. Attici Constantinopolitani. 4. Atchei cujusdam urbis Africæ Episcopi. 5. Dionysii Areopagitæ. 6. Ignatii Antiocheni. 7. Gregorii Thaumaturgi. 8. Gregorii Armenorum Episcopi. 9. Alexandri Alexandrini. 10. Patrum Nicænorum in Symbolo, quorum & Canones quidam Coptis peculiares referuntur. 11. Athanasii Magni. 12. Basilii Magni. 13. Gregorii Nysseni. 14. Felicis Papæ. 15. Julii Papæ. 16. Innocentii Papæ. 17. Silvestri Papæ Disputat. adversùs Judæos. 18. Vitaliani Papæ. 19. Ephræm Syri. 20. Procli Constantinopolitani. 21. Severiani Gabalorum Episcopi. 22. Eupraxii Armenorum Episcopi. 23. Joannis Hierosolymitani. 24. Theodoti Ancyrani. 25. Epiphanii Episcopi Cypri. 26. Gregorii Nazianzeni. 27. Joannis Chrysostomi. 28. Theophili Alexandrini.

Pars II. Auctoritates Patrum à Cyrillo Alexandrino usque ad Christodulum ejusdem Sedis Coptorum Patriarcham: ubi præter multa ex S. Cyrillo producta testimonia, sequentes epistolæ ferè integræ referuntur: videlicet: 1. *Theodosii*

dosii Alexandrini Oratio de S. Trinitate. 2. Ejusdem Epistola ad Clerum Alexandrinum è loco exilii missa. 3. Ejusdem Epistola Synodica, quam in Assumptione sua ad Thronum Alexandrinum scripsit Patriarchæ Antiocheno. 4. *Severi Antiocheni* Fides missa ad Imperatorem Anastasium. 5. Ejusdem Epistola ad Julianum Halicarnassensem de Incarnatione. 6. Ejusdem Oratio in illud, *Deus meus, Deus meus, quare dereliquisti me*. 7. Ejusdem Oratio habita coram Imperatore. 8. Ejusdem Epistola ad Imperatorem. 9. Ejusdem Epistola Synodica ad Joannem Alexandrinum. 10. Ejusdem Epistola Synodica ad Theodosium Alexandrinum. 11. *Jacobi Sarugensis* Batnarum Episcopi Oratio de nativitate Domini. 12. Ejusdem Oratio de Passione Domini. 13. *Beniamini Alexandrini* adversus eos, qui dicunt Divinitatem Verbi esse mortalem. 14. *Joannis Alexandrini* Epistola Synodica ad Cyriacum Antiochenum. 15. *Cyriaci Antiocheni* Epistola Synodica ad Marcum Alexandrinum. 16. *Theodosii Antiocheni* ad Michaelem Alexandrinum. 17. *Dionysii Antiocheni* ad Michaelem Alexandrinum. 18. *Michaelis Alexandrini* ad Joannem Antiochenum. 19. *Cosmæ Alexandrini* ad Joannem Antiochenum. 20. Ejusdem Cosmæ Epistola Responsiva ad Basilium Antiochenum. 21. *Basilii Antiocheni* ad Cosmam Alexandrinum. 22. *Macarii Alexandrini* ad Joannem Antiochenum. 23. *Dionysii Antiocheni* ad Mennam Alexandrinum. 24. *Mennæ Alexandrini* ad Joannem Antiochenum. 25. *Dionysii Antiocheni* Epistola Synodica altera ad Mennam Alexandrinum. 26. *Joannis Antiocheni* Synodica ad Mennam Alexandrinum, quum Romæorum Imperator ipsum Joannem vinctum Constantinopolim adduxit, ubi coram eodem disputationem habuit cum Patriarcha Constantinopolitano. 27. Ejusdem Joannis altera Synodica ad Mennam Alexandrinum. 28. *Philothei Alexandrini* Synodica ad Dionysium Antiochenum. 29. Ejusdem Philothei Responsiva ad Athanasium Antiochenum. 30. *Athanasii Antiocheni* Synodica ad Philotheum Alexandrinum. 31. *Joannis Antiocheni* ad Zachariam Alexandrinum. 32. Ejusdem Joannis Responsiva ad Synodicam Zachariæ Alexandrini. 33. *Zachariæ LXIV. Patriarchæ Alexandrini* Synodica ad Joannem Antiochenum. 34. Ejusdem Zachariæ ad Joannem Antiochenum epistola data anno Hegiræ 403. 35. *Senuthii Alexandrini* Responsiva ad Dionysium Antiochenum, data anno Martyrum 752. 36. Ejusdem Senuthii Responsiva ad Epistolam Dionysii Antiocheni datam anno Martyrum 751. 38. *Dionysii Antiocheni* Synodica ad Senuthium Alexandrinum. 38. *Joannis Antiocheni* Synodica ad Christodulum Alexandrinum. 39. Ejusdem Joannis altera Synodica ad Christodulum Alexandrinum. 40. *Christoduli Alexandrini* Synodica ad Joannem Antiochenum. 41. Ejusdem Christoduli ad universos Ægypti Episcopos. 42. *Joannis Antiocheni* Synodica ad Christodulum Alexandrinum, quæ lecta fuit in Ecclesiis B. Virginis, & S. Sergii anno Martyrum 782.

Gregorii Thaumaturgi Anathematismi XII.
Julii Papæ Anathematismi VI.
Vitaliani Papæ Anathematismi V.
Gregorii Nazianzeni Anathematismi XII.
Cyrilli Alexandrini Anathematismi XII.
Theodosii Alexandrini Anathematismi V.
Joannis Brullensis Episcopi Anathematismi XIII.
Cyrilli Alexandrini Auctoritates de Verbi Incarnatione.
In fol. bomb. 395.

X X I V.

Epistola Presbyterorum, Diaconorum, & Populi Menier-Amti in Delta Ægypti, ad Gabrielem Alexandrinum Coptorum Patriarcham, de Paschate, & Kalendario novo, scripta anno Martyrum 1311. (*Christi* 1595.) *in* 12. *bomb.*

X X V.

Amri Ben-Matthæi Nestoriani Tabrahanitæ Liber in VII. Quæstiones divisus, de Deo trino & uno: de Verbi Incarnatione: de Baptismo: de Eucharistia: de oratione: de jejunio: de eleemosyna: de circumcisione: de resurrectione &c.
In fol. bomb. 210. script. anno Martyrum 1117. (*Christi* 1461.

X X V I.

Petri Sadamanti Presbyteri Professio fidei. Item de Virtutibus. Collectio Apophthegmatum Patrum. Vita Babnudæ monachi. Vita Isidori Alexandrini. Apologia pro Christiana Religione.
Joannis Severi opus asceticum.
Cyrilli Alexandrini Epistolæ II.

Philoxeni Mabugensis Episcopi Hierapolitani Epistola de perfectione monastica.
Eliæ Episcopi Nisibeni de Virginitate.
In 4. bombyc. 303. script. anno Martyrum 1404.

XXVII.

Simeonis Colaili monachi Liber inscriptus *Exercitium Solitarii, & solamen Eremitæ*: in quo agitur de creatione hominis: de recta in Deum fide: de anima: de oratione: de jejunio: de patientia: de charitate: de castitate; de humilitate: de donanda inimicis venia: de temperantia, & de virtutum exercitio.
In 4. bomb. 237.

XXVIII.

Jabia, seù *Joannis*, *Benadi Ben-Zacharia* Jacobitæ, Responsio Apologetica ad Mahometem Ben-Aaron, cognomento Abi-Isa Mahometanum, pro Religione Christiana, in qua objectiones quidem Mahometanorum contra Trinitatem, Incarnationem, & Evangelium luculenter refellit; sectam tamen Jacobitarum præ cæteris extollit; Libris duobus comprehensa.
In fol. bomb. script. anno Martyrum 946. (*Christi* 1230.)

XXIX.

Joannis Calliopæi commentaria in Epistolam ad Romanos.
In fol. bomb. 149. Codex exaratus anno Martyrum 1095. (*Christi* 1379.)

XXX.

Petri Meligensis Episcopi, *Liber Radiorum*, seù Apologia pro Natione Coptorum. Objectiones contra Græcos. Objectiones contra Latinos. Objectiones contra Armenos. Objectiones contra Nestorianos. *Liber Demonstrationis* de Incarnatione Verbi, de Unione Hypostatica, de Veritate Evangelii, de ablutione, & de Oratione, adversùs Gelaleddinum Mahometanum.
Abu-Isaac Benassali de Fundamentis Fidei. De Unione Hypostatica Verbi. De Trinitate, & Incarnatione. Adversùs eos, qui negant Christum crucifixum. De Christo judice, & de extremo Judicio.
Raphaelis Presbyteri Professio Fidei.
In fol. bomb. 320.

XXXI.

Petri Abusciocri Abicarami monachi Quæstiones L. de Trinitate, & Incarnatione: de Circumcisione: de Repudio: de Eucharistia, deque azymo & fermentato: de peccato Adæ: de ablutione pedum, & manuum: de Trisagio: de Divinis attributis: de fato & necessitate: de sacris Ordinibus: de Jejuniis: & de extremo Judicio. *In fol. bomb.* 246. Codex scriptus propria Auctoris manu anno Martyrum 998. *Christi* 1282.

XXXII.

Abulbarcati Ben-Cabari Presbyteri de Fundamentis Fidei Partes duæ. I. in Capita 24. de Deo trino, & uno: de Christo: de resurrectione mortuorum: de sacris Imaginibus: de Baptismo: & de Eucharistia. Pars II. in Capita 5. de oratione: de jejunio: de eleemosyna: de præstantia Legis Christianæ: & de præceptis Evangelicis.
Apologia pro Fide Christiana adversùs Mahometanos.
In fol. bomb. 126. script. anno Martyrum 1050. Hegiræ 734. *Christi* 1323.

XXXIII.

Olai Beghi Liber de Epochis Arabum, Persarum, Indorum, Turcarum, Ægyptiorum, Syrorum, & Græcorum.
Ejusdem de Astronomia.
In fol. bombyc. 88.

XXXIV.

Mohammad Hosni, & *Hosaini*, filiorum Moysis Ben-Sciaher, Mechanica.
Mohammad Abu-Abdalla Ben-Mohammad Ben-Amri *Phanuchensis* de Algebra. *Ejusdem* de Veritate.
Facreddini Ben-Saleh de Quadrante.
In fol. bomb. 141.

XXXV.

Algazelis Metaphysica in Libros duos divisa. Liber I. de rebus universalibus, idest, de existentia cap. X. De essentia cap. XX. De Unitate & Pluralitate cap. XX. De necessario & possibili cap. XII. De privatione & contingentia cap. V. Liber II. de substantia capita XV. De Accidentibus capita V.
In fol. bomb.

Abu-

XXXVI.

Abu-Ali-Ebn-Sina, vulgò *Avicennæ*, Logica, Physica, & Metaphysica.
Ali Abulhosni in Isagogen Porphyrii. Item in Logicam Avicennæ.
In fol. bomb. 281. script. anno Hegiræ 744.

XXXVII.

Avicennæ de Medicina Liber in V. Partes divisus. I. De definitione medicinæ & de subiectis ejus: & de rerum naturalium qualitatibus. II. De causis, & accidentibus morborum. III. De conservanda sanitate. IV. De variis curationum modis pro qualitate morborum universalium. V. De Febribus.
In 4. bomb. 76. script. anno Hegiræ 781.

XXXVIII.

Abulpharagii Ben-Jacob, Ben-Isaac, cognomento *Ben-Alkaf*, medici, Liber in Partes II. divisus. I. De definitione medicinæ, & de rebus naturalibus, Capita 44. ubi de singulis corporis humani membris. De causis morborum, Capita 21. De iis, quæ morbos consequuntur, Capita 14. De signis morborum, Capita 32. De morbis cutaneis, Capita 7. De Febribus, Capipita 6. De Venenis, Capita 6. Pars II. De morbis instrumentorum Animæ. De morbis instrumentorum Respirationis. De morbis instrumentorum Educationis. De morbis instrumentorum Generationis. De morbis Venarum.
In fol. bomb. 259. script. anno Hegiræ 670.

XXXIX.

Aladdini Ali Ben-Abialarami Alcarsi de medicina Tractatus IV. videlicet, De medicina practica, & speculativa. De remediis simplicibus,& compositis. De morbis singulorum membrorum corporis humani. De morbis in genere.
In 4. bomb. 175. script. anno Hegiræ 850.

XL.

Aladdini Ali Ben-Abialarami Alcarsi de Oculo.
In 4. bomb. 187. script. anno Hegiræ 851.

XLI.

Ismaelis Ben-Ebetallæ Israelitæ medici Tractatus quatuor. I. De medicina, de rebus naturalibus, de causis & signis morborum, Capita 50. II. De remediis simplicibus, & de cibis, ordine Alphabetico, Capita 2. III. De tuenda sanitate, remedia pro quolibet morbo, Capita 42. IV. De remediis compositis, Capita 22.
In 4. bomb. 224. script. anno Hegiræ 662.

XLII.

Mohammad Ben-Ali, Ben-Omar Samarcandi, de causis, & signis morborum, eorumque remediis.
In 8. bomb. 82. Cod. exaratus anno Hegiræ 760.

XLIII.

Geographia, & Historia animalium, plantarum, ac metallorum, *in 4. bomb.* 141.

XLIV.

Geographica totius Ægypti descriptio, videlicet, Urbes, oppida, & pagi ordine Alphabetico. Provinciæ Ægypti cum suis territoriis. Canones Dohanarum. Ægypti descriptio, arbores, plantæ, metalla, animalia, Sinus Nili, mosetæ, opera publica, regimen politicum, Epocha, & Abachitæ.
In fol. bomb. 88.

XLV.

Hosui Ben-Omar, Ben-Abib, Chronicon rithmicum Patriarcharum, Judicum, & Regum Israel: Regum quoque Persarum, Ægyptiorum, Græcorum, Romanorum, Arabum, & Mahometanorum in Arabia, in Syria, in Hispaniis, & in Africa.
In 4. bomb. 41.

XLVI.

Hamza Ben-Achmed, Ben-Esbat Africani, Chronicon ab anno Hegiræ 527. usque ad annum 922. in quo Mahometanorum & Christianorum res gestæ in Arabia, Syria, Ægypto, ac Thracia peraccuratè describuntur.
In fol. bomb. 203.

XLVII.

Abdarrachmani Gelaleddini Asiutensis historia Chaliapharum, à Mahomete usque ad annum Hegiræ 886. *in 4. bomb.* 174.

XLVIII.

Abulvalidi Ben-al-Sciochna, Chronicon ab ineunte Hegira usque ad annum 806.
In fol. bomb. 146. Cod. scriptus anno Hegiræ 850.

XLIX.

Abulvalidi Ben-Sciochnæ, Chronicon aliud copiosius, à Mahomete usque ad annum Hegiræ 806.
In fol. bomb. 115. Cod. scriptus anno Hegiræ 972.

L.

Acmed Zaineddini Ben-Ali, Ben-Hosain, Ben-Ali, cognomento *Sciaipbi*, compendium historiæ Urbis Alepi, ex Chronico Abul-Validi Ben-Al Seiochnæ, in Capita XXV. divisum.
In 4. bomb. 133.

LI.

Abdarrachmani Gelaleddini Ben-Abi-Bacr Asiutensis, Historia Ægypti, *in 4. bomb.* 362.

LII.

Mohammad Abu-Abdalla, Ebn-Omar, *Al-Vachedi*, Historia Damasci, & reliquarum Syriæ urbium, quum primùm à Mahometanis expugnatæ fuerunt. *In fol. bomb.* 193.

LIII.

Historia Urbis Jerusalem, totiusque Palæstinæ, usque ad annum Hegiræ 900.
In fol. bomb. 273.

LIV.

Historia Urbis Mecchæ, usque ad annum Hegiræ 981. *In 4. bomb.* 200.

LV.

Historia Dynastiarum, & *Vestigia priorum* videlicet, historia *Patrum* ab Adam ad Mahometem: *Chalipharum*, à Mahomete usque ad imperium Othomanicum: *Othomanorum* Imperatorum res gestæ. *Regum* Romanorum, Persarum, Arabum, aliarumque gentium series: *Urbes*, montes, flumina &c. ordine alphabetico.
In 4. bomb. 316. Codex scriptus anno Hegiræ 1114.

LVI.

Diarium Saracenorum in Ægypto, ab anno Hegiræ 851. usque ad annum 930. *In fol. bombyc.* 121.

LVII.

Georgii Elmacini Homaidi Chronicon ab orbe condito ad Heraclium Imperatorem. *In 4. bombyc.* 197.

LVIII.

Mahometis Raptus. Hunc librum Mahometani paris ferè cum Alcorano auctoritatis faciunt: estque veluti Apocalypsis illius impostoris, ubi voluptates & delicias in altero sæculo affectis suis promissas describit. *In 4. bombyc.* 23.

LIX.

Drusorum Lex, per Epistolas XXV. tradita: in qua rejectis Hebræis, Christianis, Mahometanis, & Nazaræis, nova quædam secta statuitur ab Hamza Ben-Ali, Ben-Achmed, qui toto libro nugatur, Al-Hachemum Bamr-Illa, (is Saracenis in Ægypto imperavit circa annum Hegiræ 400.) non hominem esse, sed Deum, qui in mortali carne apparuerit, & mox in cœlum sese receperit, eumque solum adorandum.
In 4. bombyc. 86. Codex perrarus, quem tanti faciunt Drusi, quanti Alcoranum Mahometani: quin & summa ipsum diligentia occultant, nec ab aliis, quàm ab eorum Sapientibus contrectari permittunt.

LX.

Mohammad Abu-Abdalla Andalutii Tractatus de homine microcosmo: *In 4. bombyc.* 220. exaratus anno Hegiræ 933.

LXI.

Mohammad Abu-Abdalla Andalutii de homine microcosmo tractatus moralis.
Meiddini Ebn-Arab Andalutii Carmina moralia.
Mohammad Ben-Ali, cognomento *Suda*, Carmina.
In 4. bombyc. 145. Codex exaratus anno Hegiræ 999.

LXII.

Mohammad Ben-Achmed Tunetini ethica de virtutibus & vitiis.

Ali

Ali Ben Atia Apameensis ethica.
Meiddini Andalutii Carmina moralia.
In 4. bombyc. 323. Codex exaratus anno Hegiræ 892.

L X I I I.

Meiddini Andalutii Ethica. Theologia. Epistolæ morales.
In 4. bombyc. 169. Codex exaratus anno Hegiræ 689.

L X I V.

Meiddini Andalutii collectio sententiarum Sapientum Mahometanorum. *In 4. bombyc.* 128.

L X V.

Meiddini Andalutii expositio vocabulorum ethicæ. *In 4. bombyc.* 123.

L X V I.

Meiddini Andalutii ethica: *In 4. bomb.* 99.

L X V I I.

Ethica Meiddini Andalutii, & Sacreddini. *In 4. bombyc.* 168.

L X V I I I.

Carmina Senachensis: Sciahabaddini: Sciarafaddini: & Meiddini Andalutii. *In 4. bombyc.* 121.

L X I X.

Colaila & Domna, Liber ex Indico in Persicum à Barzua sub Chosroë Nuscirvano Cavadis filio, Persarum Rege, translatus, & ex Persico sermone in Arabicum conversus ab Ebn-Al-Mocaffai, in quo per capita 16. & fabulas 340. institutio vitæ humanæ traditur. *In 4. bombyc.* 119. Codex exaratus anno Hegiræ 1024. ab Ali filio Joseph.

L X X.

Achmed Ben-Dervis Carasensis Apologia sectæ Mahometanæ adversùs Christianos & Judæos, in quatuor Capita divisa. 1. Defensio Alcorani. 2. Responsio ad objectiones Judæorum & Christianorum. 3. Objectiones CVII. adversùs Judæos & Christianos. 4. Prophetiæ L. de Mahomete ex veteri & novo Testamento. *In 4. bombyc.* 44. Codex exaratus ineunte Gemadi priore, anno Hegiræ 789.

L X X I.

Evangelia Matthæi, Marci, & Lucæ.
Epistola S. Pauli.
In fol. membr. 178.

L X X I I.

Ordo Sponsalium juxta ritum Græcorum. Arabicè.
Ordo Baptismi, auctore S. Basilio Magno. Arabicè.
Exequiæ Defunctorum, Syriacè.
Ordo adorationis in die Pentecostes. Syriacè.
Benedictio aquæ in Epiphania. Syriacè.
In 8. bombyc. 77.

L X X I I I.

Gabrielis Farahat Maronitæ, Monachi S. Antonii in Monte Libano, Grammatica Arabica, omnium quæ hactenus prodierunt, accuratissima. *In 4. bombyc.* 135. Ab Auctore revisa & correcta.

L X X I V.

Gabrielis Farahat Monachi Antoniani, Poëmata elegantissima: *In 4. bombycino.* Ab Auctore revisa & emendata.

L X X V.

Ephræm Syri commentaria in Genesim, & Exodum. *In fol. bombyc.* 187. Codex Carsciunicus, idest, Syriacis quidem literis, sed Arabico sermone exaratus; quod & de novem sequentibus Codicibus intelligendum.

L X X V I.

Josephi Abbatis Epistola ad Davidem Archiepiscopum Maronitam, data anno Græcorum 1370. qua rogat eum, ut Ecclesiasticos sibi Canones transmittat.
Davidis Archiepiscopi Responsio ad Josephum Abbatem, cui sequentes Canonicos Tractatus transmittit.
Nomocanon Titulos 53. complectens. Videlicet, 1. Canon fidei. 2. de fide in Trinitatem & Incarnationem. 3. De oratione. 4. De menstruis. 5. De puritate. 6. De Eucharistia. 7. De oblationibus. 8. De communione. 9. De Baptismo. 10. De jejunio. 11. De deci-

decimis. 12. De oblationibus pecorum. 13. De oblationibus fructuum. 14. Expositio Symboli. 15. Canones de iis, quæ ad universos Christi fideles spectant. 16. Canones Monachorum & Monialium. 17. Canones Sacerdotum. 18. Canones Christifidelium: & de horis Canonicis. 19. De jejunio, repudio, matrimonio, fide, mutuo, & judicio. 20. De Patriarchis, Episcopis, Presbyteris, Diaconis, Monachis, & Laicis. 21. Canones secundæ Synodi Constantinopolitanæ. 22. Canon Cyrilli Hierosolymitani de Baptismo, & Matrimonio. 23. De Christo Domino. 24. Canon Joannis Evangelistæ. 25. Ejusdem Canon de causis, ob quas licet viro dimittere uxorem, & viceversa. 26. De Christo, & Trinitate, ex Libro Idi Ben-Abraham, cognomento Ben-Edian, descripto anno Hegiræ 386. 27. De Oratione Dominica. 28. Canones Clementis. 29. De festorum observatione. 30. De consecratione Templorum. 31. De Sacro Chrismate. 32. De Altaribus. 33. De Paramentis Sacerdotalibus. 34. Canones Apostolorum LXXXI. 35. Petri Apostoli Canon de Ecclesia. 36. De decimis, & primitiis. 37. Petri Apostoli constitutiones. 38. Constitutio Pauli. 39. Pauli, vel secundùm alios, Jacobi constitutio de commemoratione defunctorum. 40. De convivio defunctorum. 41. De iis, qui persecutionem patiuntur propter Fidem. 42. De gradibus Sacerdotii. 43. Pauli constitutio de communione. 44. Nicæni Canones XXII. 45. Ancyrani Canones XXIII. 46. Neocæsarienses Canones XV. 47. Gangrenses Canones XX. 48. Antiocheni Canones XXIV. 49. Laodiceni Canones LIX. 50. Constantinopolitani Canones IV. 51. Chalcedonenses Canones XXVII. 52. Ephesinus Canon. 53. Constantini, Theodosii, & Leonis Imperatorum Statuta CXL.

In 4. bomb. 295. Codex Arabicus Syriacis literis exaratus anno Alexandri 1713, *Christi* 1402.

LXXVII.

Athanasii Patriarchæ Jerusalem Homiliæ LXV.

Joannis Chrysostomi Homilia de Resurrectione Domini.

Arcbadii Archiepiscopi Cypri Homilia de S. Georgio Martyre.

S. Marinæ Virginis vita.

S. Archelai vita.

Gregorii Nazianzeni Homilia de S. Cruce.

Dionysii Areopagitæ Epistola ad Timotheum de martyrio Petri, & Pauli Apostolorum.

In fol. bombyc. 437. Codex Arabicus Syriacis literis scriptus anno Alexandri 1862. *Christi* 1551.

LXXVIII.

Nomocanon, seu *Pœnitentiale*, Capita LII. complectens de pœnitentiis injungendis pro singulis peccatis. Liber inscribitur *medicina spiritualis*.

In fol. bombyc. 98. Cod. Arabicus literis Syriacis exaratus anno mundi 7040. Græcorum 1843. *Christi* 1532.

LXXIX.

Gasparis Cyprii Maronitæ Liber de Sacramentis in genere. De Baptismo. De Confirmatione. De Eucharistia & Sacrificio Missæ. De Pœnitentia & Confessione.

In fol. bombycin. 346. Arabicè literis Syriacis.

LXXX.

Joannis Dilaitæ Monachi sermones ascetici.

Philoxeni Mabugensis epistola ascetica.

In 8. bombyc. 240. Arabicè literis Syriacis.

LXXXI.

Gabrielis Barclaji Episcopi Nicosiensis, de sphæra metro heptasyllabo. Arabicè.

Danielis Sapientis de signis Zodiaci, de Eclipsi Solis & Lunæ, de terræmotu, tonitru &c. & de mensibus. Arabicè.

Berozi Chaldæi ad Theonem, de elementis & homine. Syriacè.

Astrologia, & Lunatium. Syriacè.

Gabrielis Barclaji in Apocalypsim Joannis expositio metrica. Arabicè.

Orationes, Benedictiones, & Absolutiones. Syriacè.

Ordo Benedictionis Ignis Sabbato Sancto. Syriacè.

Jacobi Sarugensis Carmina de Joseph, & de pueris Ephesi. Syriacè.

De Inventione corporis Joseph Patriarchæ sub Arcadio & Honorio Imperatoribus carmen heptasyllabum. Syriacè.

Carmina varia. Syriacè.

Kalendarium, & *Lunarium*. Syriacè.

Historia animalium. Syriacè.

Honain Archiatri fragmentum de medicina. Syriacè.

Josue Bar-Ali, discipuli Honain, explanatio

natio

natio vocum exoticarum è Syriaco in Arabicum.

Utilitates leguminum, plantarum, & herbarum. Arabicè.

Michaelis Rifii Patriarchæ Maronitarum epistola ad Regem Franciæ, data anno Christi 1575.

Hebedjesu Sobensis carmen dodecasyllabum de peregrinatione: & de S. Cyriaco Martyre. Syriacè.

Abdjesu Patriarchæ Chaldæorum carmen dodecasyllabum de laudibus Romani Pontificis. Syriacè.

Symbolum S. Athanasii. Syriacè.

Jesujabi Episcopi Nisibeni Professio Fidei. Arabicè.

Formularium Epistolarum. Arabicè.

Professio Fidei, Arab. Lat. impressa Romæ jussu S. Pii V. in Collegio Soc. Jesu, anno 1566.

Regulæ Collegii Maronitarum de Urbe, ex Italico sermone in Arabicum translatæ à Jacobo filio Simeonis Hesronita anno 1585.

Missæ Nativitatis Domini, è Latino in Arabicum translatæ à Jacobo filio Simeonis Hesronita.

Davidis Bar-Pauli carmen Syriacum heptasyllabum de Alphabeto Syriaco.

De septem Climatibus, carmen Syriacum heptasyllabum.

In 4. bombyc. 859. literis Syriacis.

LXXXII.

Stephani Edenensis Patriarchæ Antiocheni Maronitarum, Chronicon ab anno Christi 1095. ad annum 1699. de rebus in Syria gestis. *In fol. bombyc.* 140.

LXXXIII.

Petri Tullensis Archipresbyteri Ecclesiæ Berœensis, Metaphysica, de ente, de uno, de impossibili, de vero & bono, de essentia & existentia, de substantia & accidentibus, de ente rationis, de Angelis, de Deo. *In 4. bombyc.* 101. Codex Arabicus, literis Syriacis exaratus ab Elia Saad Presbytero Maronita.

LXXXIV.

Petri Tullensis Theologia, de Deo uno & trino, de Actibus humanis, de virtutibus & vitiis, de Incarnatione Verbi & Sacramentis Ecclesiæ. *In 4. bombyc.* 400. Codex Arabicus literis Syriacis exaratus ab Elia Saad Presbytero Maronita.

LXXXV.

Quatuor Evangelia, Arabicè impressa in urbe Alepo. sumptibus Athanasii Græcorum Antiocheni Patriarchæ, in folio anno 1706. quod & de quinque sequentibus Codicibus intelligendum.

LXXXVI.

Lectiones Evangelii per annum cum Homiliis & Kalendario, Arabicè, *in fol.* sine anno & loco.

LXXXVII.

Psalterium Arabicum, *in 4. Alepi 1706.*

LXXXVIII.

Joannis Chrysostomi homiliæ XXXIV. *in fol.* sine anno, & loco.

LXXXIX.

Paracleticum Arabicum, *in fol.* Alepi anno 1711.

XC.

Athanasii Patriarchæ Jerosolymitani Homiliæ LXVI.

Joannis Chrysostomi homilia de Paschate resurrectionis.

Chrysanthi Patriarchæ Jerosolymitani Epistola ad suos Diœcesanos de impressione hujus libri, Græc. Arab.

In fol. Alepi anno 1711.

XCI.

Psalterium Æthiopicum, ms. *in 8. membr.*

XCII.

Liturgia Græca S. Basilii Magni, ms. *in membr. in seipsam volubili.*

XCIII.

Pentateuchus Hebraicus pervetustus, *in membrana in seipsam volubili*, oblatus Sanctissimo Patri à Lotfalla Damasceno, qui unàcum Auctore ex Ægypto in Urbem navigavit.

XCIV.

Adagia Arabica XL. totidem tetrastichis versibus Turcicè expressa. Codex elegantissimè exaratus à Mohammad Bocharensi in urbe Samarcand. Pertinebat

bat ad domesticam Bibliothecam Sanctissimi Pontificis. *In 4. bombyc. 9.*

X C V.

S. Gregorii Illuminatoris Epistola ad S. Jacobum Nisibis Episcopum, qua eum rogat, ut Tractatum sibi conscribat de Fide.

S. Jacobi Nisibis Episcopi Liber ad S. Gregorium, in Capita XVIII. distributus: videlicet, 1. De fide. 2. De caritate. 3. De jejunio. 4. De oratione. 5. De pugna spirituali. 6. De pietate. 7. De pœnitentia. 8. De resurrectione mortuorum. 9. De humilitate. 10. De Pastorum munere. 11. De circumcisione adversùs Judæos. 12. De Sabbato adversùs Judæos. 13. De delectu ciborum. 14. De Paschate. 15. De Gentium electione & Judæorum reprobatione. 16. Christum esse Filium Dei. 17. De Virginitate & castitate adversùs Judæos. 18. De Adventu Messiæ, adversùs Judæos.

Ejusdem S. Jacobi Epistola ad Episcopos, Presbyteros, & Diaconos Seleuciæ & Ctesiphontis, de dissidiis & contentionibus, quæ ex superbia oriuntur, deque ambitione.

In fol. 132. Codex Armenicus exscriptus ex pervetusto exemplari, quod prostat Venetiis in Hospitio Monachorum Armenorum, & à Petro Mechitar eorundem Monachorum Abbate dono oblatus Sanctissimo Domino Nostro.

X C V I.

Hebedjesu Episcopi Sobensis Paradisus, seù Carmina Syriaca L. de diversis, elegantissimo sermone & admirabili prorsùs artificio edita ab Auctore anno Græcorum 1602. & ab eodem scholiis illustrata anno 1627.

Ejusdem Hebedjesu Carmen heptasyllabum de vocibus æquivocis.

Georgii Episcopi Arabum Carmen dodecasyllabum de Kalendario.

In fol. Codex Syriacus exscriptus à D. Michaele Metoscita Presbytero Maronita ex exemplari Bibliothecæ SS. Marcellini & Petri, quod scriptum esse dicitur feria 6. die 5. Novembris anno Græcorum 1851. sub Simeone Patriarcha Chaldæorum, & Ananiesu Metropolita.

X C V I I.

Homiliæ XXVII. Sanctissimi Patris CLEMENTIS XI. ab amicissimo Petro Joanne de Petit in Vaticana Bibliotheca linguæ Sanctæ Scriptore Hebraicè redditæ, & elegantissimè exaratæ. *In fol. max.* 108.

CODICES ARABICI

A Clemente Caracciolo Neophito nuperrimè exscripti.

I.

Phræm Syri Sermones LII.

Gregorii Nysseni encomium in S. Ephræm.

In fol. 175. Codex Arabicus, unàcum duodecim sequentibus, ab exemplari Bibliothecæ Sancti Petri Montis Aurei exarato anno Martyrum 1045. exscriptus à Clemente Caracciolo Ægyptio, qui quum in Melita captivus esset, & inter Mahometanos Jerophantem agerer, ad Christianam Religionem, frementibus licet suis, conversus, Romamque ab Illustrissimo Melitæ Inquisitore missus, singularem Sanctissimi Pontificis clementiam expertus est, à quo menstrua stipe ad honestam vitæ sustentationem donatus, operam suam in describendis libris Arabicis profitetur.

I I.

Abulbarcat Ben-Cabari Presbyteri Ægyptii Liber inscriptus *Lampas Tenebrarum & Declaratio Officiorum*, in Præfationem & Capita 24. divisus. 1. De Fide in Trinitatem & Incarnationem, ubi Sectam Jacobiticam propugnat, hæresumque catalogum recenset. 2. Symboli Nicæni expositiones duæ, altera Auctoris, Severi Mocaffai Episcopi Asmonæorum altera, unàcum historia Dioscori, Severi, & Jacobi Baradæi; quorum errores à Mocaffao & Abulbarcato admittuntur. 3. De œconomia Domini ab incarnatione usque ad ascensum in cœlum, deque Apostolorum electione & Ecclesiæ fundatione. 4. De gestis Duodecim Apostolorum, & LXX. Discipulorum. 5. Sylloge Canonum Apostolorum & Conciliorum generalium atque particularium; nec non Canones Patrum, & Patriarcharum

rum

rum Alexandrinorum, & Statuta Imperatorum. 6. De libris Canonicis Veteris & Novi Testamenti: Canones Ammonii & Eusebii in Evangelia: & Tractatus de veritate fidei Christianæ. 7. Catalogus Scriptorum Ecclesiasticorum. 8. De Ecclesia ejusque Dedicatione. 9. De Chrismate, ejusque confectione, & consecratione. 10. De Patriarchæ electione & consecratione. 11. De Episcoporum electione & consecratione. 12. De Presbyterorum ordinatione. 13. De ordinatione Diaconorum, Hypodiaconorum, aliorumque inferiorum ordinum. 14. De monachis, & monasteriorum regimine. 15. De Baptismo. 16. De Horis diurnis & nocturnis. 17. De Liturgia, & Eucharistia. 18. De Quadragesimali jejunio, & hebdomada Passionis. 19. De quinquagesimali tempore, à Paschate resurrectionis usque ad Pentecosten. 20. De matrimonio. 21. De exequiis defunctorum, & oleo infirmorum. 22. Lectiones ex veteri & novo Testamento per annum festosque dies, juxta ritum Coptorum. 23. Kalendarium Coptorum. 24. De picturis & imaginibus: de campanis: de frequentatione Eucharistiæ: de thure: de conventu in Ecclesia: de zonis: de candelis & lampadibus: de crucis signo, quod unico digito à Coptis formatur: de nudatione pedum in Ecclesia: de tonsione capillorum: de tonsura clericorum: de cooperiendis amictu capitibus in Ecclesia: de confessione auriculari: de conservatione Eucharistiæ ejusque de loco in locum translatione: de fabarum & lupinorum usu: de salis commistione cum Eulogiis: de baculorum usu in Ecclesia: de octo tonis, & cantu Ecclesiastico: de aqua probationis: de benedictione calicis: nomina dignitatum & officiorum Ecclesiæ.

In fol. 295. Codex exscriptus ex Archetypo Bibliothecæ Collegii Urbani de Propaganda Fide.

III.

Catalogus Scriptorum Arabum, Persarum, & Turcarum, Auctore *Haphido* supremo Mahometanorum antistite, inscriptus *Declaratio dubiorum, de nominibus Librorum & facultatum*, vel Synopticè, *Nomina Librorum*, ordine alphabetico dispositus, & in tres Tomos divisus: quibus præmittitur Tractatus de Libris & scientiis, Capita V. complectens. 1. De definitione & divisione scientiarum sectiones quinque. 2. de inventione scientiarum & Librorum, & de Scriptoribus uniuscujusque sectæ, & nationis, sectiones quatuor. 3. De Scriptoribus eorumque scriptis, sectiones tres. 4. De scientiis Mahometanorum, & quare eorum plerique Arabicè quidem scripserint, sed Arabes nequaquam fuerint, & de scientiarum nobilitate atque præstantia: deque earum impedimentis, & quales esse debeant docti viri, sectiones decem. 5. De scientiarum subjectis, objectis, nominibus, & titulis, sectiones septem. *Tomus Primus* Catalogus Librorum à prima litera Alphabeti Arabici usque ad tertiam inclusivè, complectitur Libros circiter 6596. *Tomus secundus* à quarta litera Alphabeti ad quintam decimam, Libri 5255. *Tomus Tertius* à decima sexta litera Alphabeti usque ad postremam, Libri 6708. universim Libri sunt circiter 18550. quorum tituli ordine Alphabetico recensentur, unacum ætate Auctorum, ab ineunte Hegira ad annum circiter 1028.

In fol. Codex Arabicus exscriptus ab exemplari Bibliothecæ cl. Viri Comitis Aloysii Ferdinandi Marsilii, quam *Instituti scientiarum Bononiæ* appellant.

IV.

Georgii monachi in Laura S. Simeonis apud Antiochiam, Disputatio de Christiana Religione, habita cum quibusdam Mahometicæ superstitionis cultoribus coram Duce Moseiammar fratre Chaliphæ Al-Daberi Gazi ben-Joseph, ben-Job, sub Leone Armeno Imp. anno mundi 6615.

In 4. chart. 43. Codex Arabicus exscriptus ab exemplari Bibliothecæ S. Petri Montis Aurei.

V.

Joannis Damasceni Logica ad Cosmam Majumæ Episcopum *in 4. chart.* 116. Cod. Arabicus exscriptus ab exemplari Bibliothecæ S. Petri montis Aurei.

VI.

Joannis Damasceni Paradisus intellectualis, de Virtutibus & Vitiis. *In fol.* 157. Codex ex Græco in Arabicum translatus à Josepho Episcopo Phuæ anno Martyrum 951. exscriptus autem à Clem. Caracciolo ex Codice Bibliothecæ S. Petri Montis Aurei, qui ex autographo Josephi Episcopi transumptus esse dicitur.

VII.

Joannis Chrysostomi Homiliæ 88. *in fol.* 102. exscriptæ ab exemplari Bibliothecæ S. Petri montis Aurei.

VIII.

Athanasii Liber adversùs Judæos, ubi vaticinia Prophetarum proferuntur de adventu Messiæ, deque cæteris Christianæ Religionis dogmatibus.
Eliæ Episcopi Nisibeni sessiones VII. de Christianæ Religionis veritate adversùs Mahometanos: Disputatio habita cum Abilcasemo Hosaino filio Ali Africano, anno Hegiræ 419.
In fol. 50. Codex Arabicus exscriptus ab exemplari Bibliothecæ S. Petri montis Aurei scripto anno Christi 1242.

IX.

Joannis Dilaita, cognomento Sancti Sabæ, Sermones ascetici 28. Epistolæ 48. Orationes 3. *In fol.* 117. Codex Arab. exscriptus ab exemplari Biblioth. S. Petri montis Aurei.

X.

Psalterium, cum Canticis X. è Græco in Arabicum translatum à Diacono Abdalla Alphadli filio, nitidissimè exaratum. *In* 4. *chart.* 121.

XI.

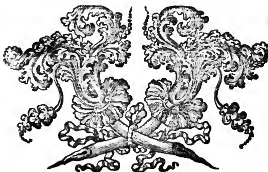
Evangelium S. Matthæi, nitidissimè exaratum *in fol.* 52.

XII.

Quatuor Evangelia nitidissimè exarata *in fol.* 166.

XIII.

Quatuor Evangelia nitidissimè exarata *in fol.* 163.

INDEX

INDEX RERUM.

A

Atha-

B

C

Cale-

D

De-

E

Cæ-

F

G

HA-

H

I

Isaac

K

L

M

N

O

P

R

S

S. Ser-

T

Theo-

F I N I S.

ERRATA.

PAgina 26. columna 1. versu 8. [illegible] lege [illegible]. Pag. 38. col. 1. vers. 42. *Ephæmus*, lege *Ephræmus*. Pag. 57. col. 2. vers. 28. *Diatessari*, lege τῦ *Diatessaron*. Pag. 156. col. 2. vers. 39. *resistit*, lege, *abrenunciat*. Pag. 171. col. 2. vers. 37. *agnoscit*, lege, *agnoscit*. Pag. 187. col. 2. vers. 20. *Henscberium*, lege, *Henscbenium*. Pag. 205. col. 2. lin. 3. & seqq. *Nuschisruani*, lege, *Nuscirvani*. Pag. 214. col. 1. vers. 39. *Cod. Syriaco V.* lege, *IV.* ibidem Postill. 1. *Cod. Syriaco V.* lege, *IV.* Pag. 221. col. 1. vers. 12. *scilicem*, lege, *scilicet*. Pag. 229. col. 1. vers. 16. *supta*, lege, *supra*. Pag. 229. col. 2. vers. 39. *costro*, lege, *nostro*. Pag. 270. col. 1. vers. 50. *micas panis*, lege, *frusta*. Pag. 242. col. 2. vers. 44. *condidius*, lege, *candidius*. Pag. 282. col. 1. vers. 7. *annis*, lege, *anni*. Pag. 287. col. 2. vers. 14. [illegible], lege, [illegible]. Pag. 297. col. 2. vers. 23. *peversa*, lege, *perversa*. Pag. 316. col. 1. vers. 2. [illegible], lege, [illegible]. Pag. 367. col. 2. vers. 47. *ab*, lege, *ad*. Pag. 369. col. 2. vers. 9. *aureorum*, lege, *denariorum*. Pag. 387. col. 1. vers. 1. *Caput IX.* lege, *XXX.* Pag. 394. col. 2. vers. 14. *australe*, lege, *orientale*. Pag. 406. col. 2. vers. 27. [illegible], lege, [illegible]. Pag. 406. col. 2. post vers. 25. hæc desiderantur: *signumque hastæ in speciem in cælo visum est pluribus diebus mense Januaria*. Pag. 451. col. 1. vers. 10. *oportat*, lege, *oportet*. Pag. 491. col. 2. vers. 40. [illegible], lege, [illegible]. Pag. 422. col. 2. vers. 26. *Abgarns*, lege, *Abgarus*. Pag. 522. col. 2. vers. 9. *oriudus*, lege, *oriundus*. Pag. 580. col. 2. vers. 33. *LXIV.* lege, *LXII.*

